e f. A. Sed post ut fidei deuotus dogmata sus(ce)pit doctrine cumulos illi sa

tia uexit. euouae. Ps. Dn̄e qs. R. Gloriosus martir lambertus &

no re gi sacerdos dilectissimus insi gni ex p(ro)sapia traiecten si

o ex tant o riun dus. V. Puer quidem strennuus ni

tur totus uiri bus fieri uir p(er)fe ctus. Insigni. R. Scs lamber tus

upendebat p(rae)sentia ue lu ti deuouerat in pue ricia e stimans

nichilo om nia p(rae)ter quod erat e terne sa lutis gratia. V. Cele stib(us) a

o inherens sese in holo caustū do mino ma ctabat. Estim. R. Scm̄ do

ni lamber tū dita tum honorib(us) scīmo nie illustratū comer

tis parsimonie plebs traiectensium parit(er) congregata e piscopū

fi eri acclama bat. V. Rega lis etiam celsi tudo ac p(ro)cerum

titudo. Episcop. In II. N. A. Is subiectus erat feruenti pectore xp̄o mo

us eximius & uite clarus in actus. euouae. Ps. Cū inv. A. Dignus honore sacro

rine lumine uerbo iusticie cupidus recto n̄ deuius ulli. euouae. Ps. Uba m.

Liber fratrum Crucifer[orum] in Dusseldorp ex parte fratris mei Hinrici Bensheym.

Abbas Trithemius de scriptoribus.

Petrus presbyter cognomento Trecen[sis] Comestor vir in divinis scripturis studiosus et eruditus. Atque in secularibus litteris egregie doctus carmine et prosa. Scripsit utroque stilo preclara opuscula que a doctis ab eruditis longo iam usu comprobantur. Comestor autem ideo dictus est quia scripturas auctoris in suis sermonibus et opusculis crebrius allegando quasi comedendo memorie mandaverat. Scripsit inter cetera ingenii sui volumina insigne opus ad Guilhelmum archiepiscopum Senonensem. Omnes libros ~~libros~~ biblie historiales et breviter et utiliter exponendo quod iam ex usu probatur. Historia scholastica. De laudibus sancte Marie. Imperator[em]

Item Sermones de tempore et sanctis

Claruit sub Friderico imperatore primo. Anno 1160.

Scholastica historia magistri Petri comestoris: sacre scri pture seriem breuem ni- mis: et expositam ex ponentis

fratrū Cruciferorū in Dusseldorff

(1519)

20 Bibl.Th.IV.A.3 (2°)
VD16
LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Proemiū in Scholasticā historiā

❡Incipit ꝓlogus epistolaris

Euerēdo patri
ac domino suo Guilhelmo
dei gratia senonēsi archie-
pisco Petrus seruꝰ chr̄i p̄-
sbyter trecensis Vitā bonā
⁊ exitū beatū. Causa suscepti laboris fuit in
stans petitio socioꝝ. Qui cū historiā sacre
scripture in serie ⁊ glosis diffusam lectita-
rent breuem nimis ⁊ inexpositā: opꝰ aggre-
di me cōpulerūt. ad qđ ꝓ ỽitate historie ꝯse-
quēda recurrerēt. In q̄ sic animus stilo im
perauit vt a dictis patrū nō recederē. Licꝫ
nouitas fauorabil' sit ⁊ mulcēs aures. Por
ro a cosmographia moysi inchoans riuu-
lum historicū deduxi vsqꝫ ad ascēsiōem sal
uatoris. pelagꝰ mysterioꝝ peritioribꝫ relin
quens. in quibꝫ vtilia ⁊ vetera ꝓsequi: ⁊ no-
ua cudere licet. De historijs quoqꝫ ethnico
rum q̄dam incidentia pro ratiōe temporuꝫ
inserui: instar riuuli qui secus alueū diuer-
ticula que inuenerit replens: ꝑterfluere ta-
men nō cessat. Veruntamē qꝛ stilo rudi opꝰ
est lima. vobis pater inclyte limā r̄seruaui
vt huic operi deo volente ⁊ correctō vestra
splēdorē ⁊ auctoritas ꝓbeat ꝑennitatē. Per
omnia benedictus deus.

❡Incipit historia scholastica theologie di
sciplina.

IMperatorie maie-
statis est in palatio tres hr̄e māsio-
nes. auditoriū vel ꝯsistoriū in q̄ iu-
ra decernit. cenaculū in quo cibaria distri-
buit. thalamū in quo q̄escit. Ad hūc modū
impator noster qui impat vētis ⁊ mari mū-
dum hunc habet pro auditorio: vbi ad nu-
tum eius omnia disponunt᷑. Vn̄ illud Esa-
ie. Celū ⁊ terrā ego impleo. ſm hoc dicit᷑ do
minus. Vn̄. Domini est terra ⁊ plenitudo
eius. Animā iusti habet ꝓ thalamo. qꝛ deli-
cie sūt ei ibi q̄escere ⁊ esse cū filijs hominū.
Scd̄m hoc dicit᷑ sponsus: ⁊ anima cuiusqꝫ
sponsa. Sacram scripturam habet pro ce-
naculo. in qua sic suos inebriat: vt sobrios
reddat. Vnde. Ambulauimꝰ in domo dei
cū consensu. id est in sacra scriptura idip̄m
sapientes. Scd̄m hanc dicit᷑ pater famili-
as. Cenaculi huius
tres sūt partes. fun
damentum: paries:
tectū. Historia fun-
damentum est. cuiꝰ
tres sūt species. An
nalis: Kalendaria:
Effimera: Allegoria
paries suꝑinnitens
que per factum aliđ
factū figurat. Tro
pologia doma cul-
mini superpositum:
que per id quod fa-
ctum est quid a nob
sit faciendū insinu-
at. Prima planior.
Secunda acutior. Tertia suauior.

A fundamēto sume
mus ꝓncipiuꝫ loq̄n
di. imo ab ip̄ius fun
damēti ꝓncipio. co
iuuante qui omniū
ꝓnceps est et princi
pium

Effimera est febris q̄
durat tm̄ ꝑ diē: a ver
me dicta: q̄ eodē die
morit᷑ quo nascit᷑. Hi
storia annalis est fa-
ctū qđ ꝑ annū factū
est. Kalēdaria histo-
ria q̄ in vno mēse fa-
cta ē. i. factū aliq̄d isi
gne qđ in vno mēse
factū est. Effimera ē
qđ repēte factū ē. i. ī
vno die vel ī ꝑte mē-
sis. Hac silitudie ef
fimera ē piscis q̄ mo-
rit᷑ eodē die q̄ nascit᷑

Sumit᷑
allegoria qn̄qꝫ a ꝑso
na: vt Isaac signifi-
cat chr̄m. Quādoqꝫ
a re que nō est ꝑsona:
vt veruex occisus hu
manitatē passam si-
gnificat. Persona eī
est indiuidua ratio-
nabil' nature substā-
tia. Quādoqꝫ a numero: vt apꝓhēdēt septē
mulieres viꝝ vnū. ⁊c. id est septē dona gra
tiarū. Quādoqꝫ a loco vt ꝑ montē in q̄ do-
cebat chr̄s eminētia virtutū. Quādoqꝫ a tē
pore: vt nō sit fuga vestra hyeme vel sabba-
to. i. in refrigeratiōe charitatis. Quādoqꝫ a
facto: vt interfectio golie a dauid. id est in-
terfectio diaboli a christo. Tropologia est
sermo ꝯuersiuꝰ: ꝑtinens ad mores animi. ⁊
magis mouet q̄ꝫ allegoria que ꝑtinet ad ec-
clesiam militantē. anagoge ad triūphantē.
⁊ ad domini trinitatem.

❡Sequit᷑ tabula in historiā Genesis

De creatiōe empyrei celi ⁊ quattuor elemē-
torum caplm. j.
De ꝓmaria mūdi ꝯfusione ca. ij.
De opere ꝓme diei ca. iij.
De oꝑe secunde diei ca. iiij.
De opere tertie diei ca. v.
De opere quarte diei ca. vj.
De opere quinte diei ca. vij.
De opere sexte diei ca. viij.
De creatione hominis ca. ix.

Tabula

De institutione coniugii ca.x.
De quiete sabbati et sctificatione ca.xj.
De creatione anime protoplasti ca.xij.
De paradiso et lignis paradisi ca.xiij.
De quattuor fluminibus paradisi ca.xiiij.
De prohibitione edulij et de precepto ca.xv.
De impositione nominum animantium et formatione mulieris ca.xvj
De somno ade et formatione mulieris de costa eius ca.xvij.
De nominibus mulieris ca.xviij.
De prophetia ade ca.xix.
De statu innocentie eorum ante peccatum c.xx.
De suggestione serpentis siue demonis ca.xxj
De esu pomi et statu post peccatum ca.xxij
De maledictionibus serpentis mulieris et viri ca.xxiij.
De eiectione eorundem de paradiso et romphea ignea ca.xxiiij
De generationibus ade ca.xxv.
De oblationibus fratrum ca.xxvj.
De morte Abel ca.xxvij.
De generationibus Cain ca.xxviij.
De Seth et eius generatione ca.xxix
Epilogum interserit ca.xxx.
De causa diluuij ca.xxxj.
De arca Noe ca.xxxij.
De ingressu in arcam ca.xxxiij.
De inundatione et cathaclismo ca.xxxiiij.
De egressione Noe et Iri ca.xxxv
De ebrietate noe et maledictione cham c.xxxvj
De dispersione filiorum noe: et de nemroth c.xxxvij
De turre babel ca.xxxviij.
Primum incidens ca.xxxix.
De ortu idolorum ca.xl.
De generationibus Sem ca.xlj.
De egressu thare et suorum de chaldea ca.xlij.
De annis abre post mortem patris ca.xliij.
De aduentu abre in terram chanaan ca.xliiij.
De descensu Abre in egyptum et de reditu eiusdem ca.xlv.
De victoria Abre et occursu melchisedech. (ca.xlvj.
De ortu iubilei ca.xlvij.
De sacrificio Abre post promissionem heredis ca.xlviij.
De fuga agar et ortu hismaelis ca.xlix
De pacto circumcisionis et mutatione nominum abre et sarai ca.l.
De tribus angelis susceptis ab abraam ca.lj.
De duobus descendentibus in sodomam ca.lij
De subuersione sodomorum ca.liij.
De incestu Loth ca.liiij
De peregrinatione Abrae apud abimelech regem gerare ca.lv.
De ortu isaac et eiectione agar cum filio. ca.lvj.
De puteo iuramenti ca.lvij
De imolatione arietis pro isaac ca.lviij.
De morte Sare ca.lix.
De legatione eliezer in mesopotamiam ca.lx.
De aduentu Rebecce ad isaac ca.lxj.
De morte Abrae post susceptam sobolem de cethura ca.lxij.
De ortu regnorum ca.lxiij
Aliud incidens ca.lxiiij.
De morte hismaelis ca.lxv.
De labore rebecce in partu geminorum ca.lxvj.
Tertium incidens ca.lxvij
De venditione primogenitorum esau ca.lxviij.
De descensu Isaac in geraris ca.lxix.
Quartum incidens ca.lxx
De vxoribus Esau ca.lxxj.
De benedictione Jacob ca.lxxij
De somno Jacob cum fugeret in mesopotamiam ca.lxxiij.
De duabus vxoribus Jacob ca.lxxiiij
De quattuor filijs lye et de filijs ancillarum c.lxxv.
Quintum incidens ca.lxxvj
De reliquis filijs lye et de ortu ioseph c.lxxvij
De diuersis coloribus gregis et fetibus. ca.lxxviij.
De fuga iacob et federe cum laban inito. c.lxxix
De muneribus premissis esau ca.lxxx
De lucta Jacob cum angelo et mutatione nominis. ca.lxxxj.
De occursu Esau et emptione agri in sichen (ca.lxxxij.
De morte sichimitarum pro raptu dine ca.lxxxiij.
De morte rachel in partu beniamin. c.lxxxiiij
De morte isaac et regibus edom ca.lxxxv
Sextum incidens ca.lxxxvj
De venditione Joseph ca.lxxxvij.
De ingressu Joseph in egyptum ca.lxxxviij.
Quod iudas genuit phares et zaram de thamar. (ca.lxxxix
De incarceratione ioseph ca.xc.
De expositione somniorum pincerne et pistoris ca.xcj.
De sublimatione ioseph pro expositione somnij pharaonis ca.xcij.
De ingressu fratrum ioseph in egyptum. c.xciij.
De reditu fratrum ad patrem c.xciiij.
De ingressu fratrum in egyptum cum beniamin ca.xcv
Quod Joseph indicauit se fratribus ca.xcvj

De descensu israel in egyptū ca.xcvij.
Qr Joseph occurrit patri ⁊ introduxit euȝ ad regem ca.xcviij
De datiōe q̄nte ptis frugū institute. c.xcix
De iuramēto qd fecit Joseph pr̄i ca.c
De bn̄dictiōe effraim ⁊ manasse ca.cj.
De bn̄dictiōib⁹ duodecim tribuū ca.cij
De Ruben ca.ciij
De Symeone ⁊ Leui ca.ciiij
De Juda ca.cv.
De Zabulon ca.cvj.
De Jsachar ca.cvij.
De Dan ca.cviij
De Gad ca.cix
De Aser ca.cx
De Neptalim ca.cxj.
De benedictiōib⁹ Joseph ca.cxij
De Beniamin ca.cxiij.
De morte Jacob ⁊ translatione eius in hebron ca.cxiiij
De reditu Joseph ⁊ ei⁹ morte ca.cxv.

¶De creatione empyrei celi ⁊ q̄ttuor elemētorum Caplm.I.

IN principio erat verbum:⁊ verbum erat pncipium:in quo ⁊ per quod pater creauit mundū. Mundus q̄ttuor modis dicit̄. Quādoq̧ empyreū celū mundus dicitur ꝓpter sui mundiciam. Quādoq̧ sensibilis mōs:q̄ a grecis pan:a latinis oē dict⁹ est,q: phus empyreū nō cognouit Qn̄q̧ sola regio sublunaris mōs dr̄.q: hec sola animātia nobis nota habet.de q̄.Princeps mōi hui⁹ eijciet̄ foras. Qn̄q̧ hō mundus dicit̄:q: in se toti⁹ mūdi imaginē representat.Vn̄ a dn̄o hō oīs creatura dict⁹ est. ⁊ grec⁹ hoīem microcosmū.i.minorē mōm vocat.Empyreū aūt ⁊ sensibilē mōm ⁊ sublunarē regionē creauit de⁹.id est de nihilo fecit.hominē vo creauit.id ē plasmauit.De creatiōe ergo illoꝝ triuȝ inq̄t legislator. Jn pncipio creauit deus celū ⁊ terrā.id est ꝯtinēs ⁊ ꝯtentū.i.celū empyreū ⁊ angelicā naturā.Terraȝ vo materiā oīm corpoꝝ.id est q̄ttuor elemēta.id est mōm sensibileȝ ex his ꝯstantē.Quidam celū supiores partes mūdi sensibilis intelligūt.terrā iferiores ⁊ palpabiles. Vbi nos habem⁹ de⁹:hebreus habet eloym:quod tā singulare q̄ȝ plurale est. id est deus vl' dij.quia tres psone vn⁹ deus creator ē.Cū vo dixit Moyses Creauit:trium errores elidit. Platonis:Aristotelis:et epicuri.Plato dixit tria fuisse ab eterno.s. deū:ideas:ile.⁊ in pncipio tpis de ile mōm factū fuisse. Aristoteles duo: mōm ⁊ opificē.q̄ de duob⁹ pncipijs.s. materia ⁊ forma opatus est sine pncipio:⁊ operat̄ sine fine. Epicur⁹ duo:inane ⁊ athomos,⁊ ī pncipio natura q̄sdam athomos solidauit in terrā alios in aquā:alios in aera:alios in ignem Moyses vo solū deū eternū ꝓphetauit:⁊ sine piacēti materia mōm creatum. Creat⁹ est aūt in pncipio.i.in filio.⁊iterandū est in pncipio sic. Jn pncipio creauit de⁹ celum ⁊ terrā.in pncipio.s.tpis.Coeua em̄ sunt mūdus ⁊ tp̄us.Sicut aūt solus de⁹ etern⁹:sic mōs sempitern⁹.i.semp etern⁹.id est tēporaliter etern⁹:angeli q̄q̧ sempiterni. Vel.in pncipio oīm creaturaꝝ creauit celū ⁊ terrā.i.has creaturas pmordiales fecit:⁊ simul'

Sed qđ simul factū ē: sil' dici nō potuit. Licet em̄ hic prius nominet' celū q̄ȝ terra. tamē scriptū est. In initio tu dn̄e terrā fundasti: ⁊ opa manuū tuaꝝ sūt celi. Hanc creatiōem mūdi plibatam sub opib⁹ sex dieꝝ explicat scriptura insinuās tria: creationē: dispositionem ⁊ ornatū. In pmo die creatiōem ⁊ qndam dispositiōem. In scđo ⁊ tertio dispositionē. In reliqs trib⁹ ornatū

¶ De pmaria mundi ɔfusione
Caplm̄. II.

Terra autē erat inanis ⁊ vacua. i. machina mūdial' adhuc erat inutilis ⁊ infructuosa ⁊ vacua ornatu suo. Et tenebre erāt sup faciē abyssi. Eādē machinā quā terrā dixerat abyssum vocat p sui ɔfusiōe ⁊ obscuritate. Vn̄ ⁊ grec⁹ eā chaos dixit. Quia vo dictū ē: tenebre erāt: qdā dogmatizauert tenebras fuisse etnas: q iā. s. cū mōs fierz erāt. Alij irridētes deū veter' testamēti: dicūt eū prius creasse tenebras q̄ȝ lucē. Sȝ tenebre nihil aliđ sūt q̄ȝ lucis absentia. Obscuritas autē qdā aeris a deo creata ē: ⁊ dicta tenebre. Vn̄ ⁊ i cathalogo creaturaꝝ dictū ē: Bn̄dicite lux ⁊ tenebre dn̄o. Et spūs dn̄i. i. spūssctūs dn̄s vl' dn̄i volūtas ferebat' sup aqs: sicut voluntas artific' hūt' p ocul' oēm materiā dom⁹ faciēde sup illā fert': dū qd de q factur⁹ ē disponit. Predictā machinā aqs vocat: qsi ductilē materiā ad opādūȝ ex ea. Jō vo sic varian' ei⁹ noia: ne si vni⁹ elemēti noie tm̄ cēseret': illi magis putaret' accōmoda. Hebre⁹ habȝ p superferebat' / icubabat. vl' syra lingua fouebat: sicut auis oua. In q cū regimie nascētis mōi notat' initiū. Hūc locū male itellexit Plato: dictū h putās de anima mōi. Sȝ dictū ē de spūsctō creāte. de q legit'. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabunt'.

¶ De opere pme diei
Capitulū. III.

Dixitqȝ deus Fiat lux. ⁊ facta est lux. id est vbum genuit i quo erat vt fieret lux. i. tāfacile vt si qs dicerz verbo. Lucē vocat quādā nubem lucidam: illuminātē supiores mundi partes: claritate tamē tenui: vt fieri solet diluculo: ⁊ ħ ad modū solis circūagitata. Presentia sui supius hemispherium ⁊ inferi⁹ vicissim illuminat. Per fiat psentia vel psciētia lucis in deo intelligit' prius q̄ȝ fieret: pfecta est essentia eiusdēȝ i actu scȝ cum pdijt ad esse. Et vidit de⁹ lucēȝ q eēt bona. i. q placuerat i pn̄tia vel psciētia vt fieret. placuit i essentia vt maneret. Vel tropice vidit. i. videre fecit. Et diuisit lucē ac tenebras. Hic incipit dispositio. Et tn̄ aliqd dt de creatiōe qsi cuȝ luce tenebras creauit. id est vmbrā ex obiectione corpoꝝ luci. ⁊ creatas diuisit locoꝝ distātia ⁊ qlitate: vt. s. nunq̄ȝ siml' sȝ sp e regiōe diuersa hemispheria vicissim sibi vendicarēt. Intelligit' etiā h angeloꝝ facta diuisio. Stātes lux: cadētes tenebre dicti sunt. Et appellauit lucē diē. a dyan greco qđ ē claritas. sic lux dr qr luit. i. purgat tenebras. Tenebras dixit noctē a nocēdo. qr nocet ocul' ne videāt. sic tenebre qr tenēt oc'los ne videant. Sic tn̄ dies exortū ē a dyan greco: ita nox a nictin. Et factū ē vespe. ⁊ post factū ē mane. Et sic cōplet⁹ ē dies vn⁹ natural'. Primo em̄ cū celo ⁊ terra lux ē creata. q paulati occidēte factū ē pmūȝ vespe pme diei vsual' ⁊ eadē migrāte sub terras ad ortūȝ veniēte factum ē mane. i. termiata ē nox ⁊ ichoauit dies scđa. Itaqȝ pcedēte luce die termiata: ⁊ seqnte nocte termiata: extitit dies vnus. Lux ipa diuisas ptes ostēdebat: sȝ nō diuidebat.

Sicut vbum est fili⁹ ita dicere est gignere ⁊ gigni.

Sicut q̄ȝ cito oc'los aperio: statim acies mea solē iacit i oriētē. qđ nō facerȝ nisi multa aer' spacia q sunt inter me ⁊ solēȝ transuolaret: quam momentaneā transuolationem si velim explicare: sepe addā prius ⁊ post. Sic pri⁹ trāsit acies mea aerē vicinū post aerēȝ q est sup alpes. post aerēȝ q est sup alias terras vsqȝ ad oceanum. post aerēȝ q est sup oceanūȝ. ⁊ tādē tangit solem

¶ De ope scđe diei
Caplm̄. IIII.

Secūda die disposuit deus supiora mōi sensibilis. Empyreum em̄ celum q̄ȝ cito factum est statim dispositū est ⁊ ornatum. i. sanctis angelis repletum. Fecit ḡ ea die deus firmamentū in medio aquaꝝ. id ē qndā exteriorē

mõi sup̃ficiẽ ex aq̃s ↄgelatꝫ: ad istar crystal
li ↄsolidatã ⁊ ꝑlucidã: itra se cetera sensibi-
lia ↄtinẽtẽ ad imaginẽ teste q̃ i ouo ẽ: ⁊ i eo
fixa sũt sidera. Et dꝛ firmamẽtũ ñtm̃ ꝓpt sui
soliditatẽ: sꝫ qꝛ termin⁹ ẽ aq̃ꝝ q̃ sup ip̃m sũt
firm⁹ ⁊ intrãsgressibił. Dicit etiã celũ: qꝛ ce
lat. i. tegit oĩa sensibilia. Et cum legit firma
mẽtũ celi: endiadis ẽ. i. firmamentũ qđ ẽ ce
lũ: vt cũ dꝛ creatura sal. Vñ ⁊ ꝑ sui ↄcame-
ratõe grece dꝛ vranon. i. palatiũ. Vł dꝛ celũ
q̃si casa elyos. qꝛ sol sub ip̃o posit⁹ ip̃m illu
strat. Hanc tñ circũuolutã ↄcameratiõem
phs sũmitatẽ ignis itellexit. Cũ em̃ ignis ñ
habꝫ q̃ ascẽdat circũuoluit: vt i clibano ptꝫ
ita ⁊ circa mõi extiora ignis voluit: ⁊ h̃ ẽ sy
dereũ vł ethereũ celũ. Est ⁊ tertiũ celũ infra
qđ aereũ dꝛ. de q̃ Aues celi comederũt illđ.
Quidã q̃rtũ suspicant eẽ celũ sup empyreũ
qꝛ lucifer cũ eẽt i empyreo legit dixisse. ascẽ
dã i celũ ⁊c̃. Et i eo mõ dicũt eẽ chrĩm hoĩeꝫ
sup angelos q̃ sũt i empyreo. Sane firma-
mẽtũ diuidit aq̃s q̃ sub ip̃o st / ab aq̃s q̃ sup
ip̃m sũt. de q̃b⁹ dꝛ i ps̃. Qui tegis aq̃s supio
ra ei⁹. ⁊ sũt sicut ⁊ ip̃m ↄgelate vt crystallus
ne igni solui possint. vel i modũ nebule va-
porabiles. Cur ṽo ibi sint de⁹ nouit: nisi ꝙ
q̃dã autumãt ide rorẽ descẽdere i estate. Q
aũt dictũ ẽ: fiat firmamẽtũ. et post: de⁹ fecit
firmamẽtũ. ⁊ tertio: factũ ẽ firmamẽtũ ñ su
perfluit. qꝛ sicut i domo faciẽda ꝑmo dom⁹
fit i scĩa artificꝫ. fit etiã materialr̃ cũ leuigã
tur ligna ⁊ lapides. fit etiã eẽntialr̃ cũ leui
gata i structurã dom⁹ disponunt: ita cũ dꝛ:
fiat. ad p̃sentiã vł p̃sciẽtiam dei refert. Fe-
cit ad op⁹ i materia: factũ ẽ ad op⁹ i essen-
tia. Illđ ꝑmo die: istđ scđo factũ ẽ. ⁊ cũ hui⁹
diei op⁹ bonũ fuit vt ceteroꝝ: tñ nõ legit đ
eo. Vidit de⁹ ꝙ eẽt bonum. Tradũt em̃ he-
brei: qꝛ hac die angel⁹ factus est diabol⁹, sa-
thanael. i. lucifer q̃b⁹
hebreis cõsentire vi-
dent q̃ i secũda feria
missam de angelł can
tare consueuerũt q̃si
in laudẽ stantiũ an-
geloꝝ. Sed tradũt
scti: qꝛ i signũ factuꝫ
est h̃: qꝛ binari⁹ infa
mis numer⁹ ẽ i theo
logia. qꝛ ꝑm⁹ ab vni
tate recedit. De⁹ au-

Dicit sathanael qui
⁊ lucifer. Qđ in vita
beati clemẽtis inue
nit: ⁊ forte cũ sit ali-
is angeloꝝ nomĩb⁹.
id est raphael simile.
Sic dict⁹ est añ la-
psum. vel forte post
lapsum q̃si aduersa-
ri⁹. el. id est deo.

tẽ vnitas est ⁊ sectionẽ ⁊ discordiã detestat
Prouerb. vj. Possum⁹ tñ dicere qꝛ op⁹ ter-
tie diei q̃si adhuc ẽ de ope scđe diei qđ post
patebit. Vñ nõ cõmẽdat nisi i tertia die q̃si
post sui ↄsũmatiõem

De opere tertie diei.
Caplm. V.

Tertia die aquas sub
firmamẽto ↄgregauit de⁹ in vnũ lo
cũ. Que licꝫ plura obtineãt loca: tñ
qꝛ oẽs ↄtinent i visceribꝫ terre in vnũ locũ
ↄgregrate dicte sunt. Et potuit esse vt aque
q̃ totũ aeris spaciũ occupabant vaporabi-
les: solidate modicũ obtineãt locũ. vł terra
paululũ subsedit: vt eas tanq̃ꝫ in matrice cõ
cluderet. ⁊ sic apparuit arida: que quasi la-
tens sub aquis / ꝓprie hum⁹ dicta est. sed cũ
aꝑparuit arida eadeꝫ dꝛ terra: qꝛ terit pedi-
bus animãtiũ. Vel circũpositis trib⁹ elemẽ
tis dꝛ solũ: quia solida. dicit tell⁹ qꝛ tolerat
labores hoim. Cõgregatiões aquaꝝ voca-
uit maria hebreo idiomate. qui quaslibꝫ aq̃
rum cõgregatiões vocant maria. Comple
to ergo aquaꝝ opere subditur. Et vidit de⁹
ꝙ esset bonũ: ⁊ addidit aliud opus illi cum
dixit Germinet terra. Nec de ope germinã
di tm̃ intelligendũ est: sed de potentia qua-
si potẽs sit germinare. Produxit em̃ de ter-
ra herbã virentẽ ⁊ facientẽ semen: ⁊ lignuꝫ
pomiferũ faciẽs fructũ ꝭm genera sua. Pa
tet: quia nõ ꝑ moras tẽpoꝝ vt modo / ꝓdu-
xit plantas suas terra: sed statim in maturi
tate viridi in qua ⁊ herbe seminib⁹ ⁊ arbo-
res pomis onuste sunt. Notandũ ꝙ dictuꝫ
est virentẽ. Quidã dicũt mõm in vere factũ
quia viroꝛ illius temporis ẽ ⁊ fructificatio.
Alij qꝛ legũt: lignũ faciẽs fructũ: ⁊ additũ.
herbam habentẽ semen: factũ dicũt i augu-
sto sub leone. Sed in martio factũ dogma
tizat ecclia. Nota cũ ꝑmo ait facientẽ semẽ
⁊ addit: habens vnumq̃dqꝫ sementem. quia
sementis ꝓprie dicitur dum adhuc est in se-
mẽtino. semen ṽo cũ
seminat. seminiũ ṽo
vel sementũ cũ semi-
natũ est. Distinguit
tamẽ aliter sementis
frugũ ⁊ arboꝝ semẽ
anĩaliũ: seminiũ cu-

id est i herba ip̃m se-
mẽ ꝓferẽte. qꝛ semen
tinũ dꝛ q̃si semẽ tenẽs
semẽtis q̃si semẽ ten
tũ vel detentũ

iusqꝫ rei exordiũ. Nec nos moueat qꝛ i dis-

positiōe elemētoꝝ videt aer nō disposit⁹. q2 nō est noiat⁹: sed disposit⁹ ē cū liber ab aq̄s notā nob̄ formā accepit

¶De opere quarte die.
Caplm. VI.

Quarto die que dis= posuerat cepit ornare: rebus illis q̄ infra vniuersum mōm cōgruis motib⁊ agerent. Plante em̄ q2 terre herent ad dispositionē terre quasi magis spectāt. ⁊ sicut dispositōem/sic ⁊ ornatū a superio= ribus inchoauit. Fecit em̄ eadem die lumi naria solem ⁊ lunā ⁊ stellas. Et dicit sol q2 solus lucet. i. nullum cum eo. Luna luminū vna. id ē pma. vt vna dieꝝ vel vna sabbato= rum dicit. Sol ⁊ luna dicunt magna lumi= naria in duob⁊ ⁊ ex duob⁊. id est nō solum ꝑ quātitate luminis: sed ⁊ corporis. ⁊ non tm̄ compatiōe stellaꝝ: sed ⁊ s̄m se. quia sol dici tur octies maior ter ra. ⁊ luna etiā maior terra dicit. Lunam ⁊ stellas voluit illu= miare noctē: ne nox sine lumine nimis es set idecora. ⁊ vt ope rantes in nocte: vt naute ⁊ viatores solatiū luminis haberent.

Qd̄ inde perpēditur quia eque magna vi det ab omnib⁊ vbiq3 terraruz: qd̄ fieri vix posset: nisi maior es set terra

Sunt etiā q̄dā aui= cule que lucem solis ferre nō possunt. ⁊ fe re nocte pascuntur. Nec supfluit sol: licz nubes lucida vicem eius ageret: quia il= la tenuē ⁊ insufficien tē lucē habebat: ⁊ forte nō nisi supiora illu= minabat sicut nec stelle mō. De illa aūt nu= be lucida supradicta tradit modo ꝙ vel re= dierit in materiā vnde facta fuerat: vt stella q̄ apparuit magis: ⁊ colūba in q̄ visus ē spi ritussanct⁹. Uel ꝙ semp solē comitat: vel ꝙ de ea factū est corp⁹ solare. Nec tm̄ ad de= corem ⁊ ad vsum luminis ea voluit esse: sed etiam vt essent in signa ⁊ tēpora ⁊ dies ⁊ an nos: vt. s. signa sint serenitatis ⁊ tēpestatis Uel vt ex ipis fierent signa. xij. maiora. ⁊ q̄ dā signa minora plura his: q̄ dicunt signa vel sidera. Tū q2 magna diligētia signauit vel cōsiderauit ea antiquitas. Tum q2 ad= huc signāt ⁊ cōsiderāt ea hoies ad designa tiōem tēpoꝝ. Nec dicēdū est vt genetaliaci siue geneatlici somniāt ꝙ posita sint i signa euētuū ⁊ opeꝝ nostroꝝ: aut ꝙ stat⁹ vite no stre signēt ⁊ moderent. qd̄ docēt q̄busdā ex= pimētis q̄ apocelesmata vocāt. Nō em̄ cre= dēdū est de celo his q̄ alieni sūt a p̄re. q̄ est ī celis. ¶Q aūt sequit in tēpora: nō est putā dū ꝙ tūc ꝑ ea inciperēt esse tēpora q̄ ceperēt esse cū mōo. sed q2 ꝑ ea q̄ttuor sūt tēpoꝝ di= stinctiōes. Sol q̄q3 descēdēs ad capcornū solsticiū hyemale facit. ascendēs ad cancꝝ estiuale: Inter vtrūq3 pari ab vtroq3 distā= tia eq̄noctia facit. Uel est ibi endiadis: sint in signa ⁊ tēpora. id est in signa temporum. In dies dicitur pluraliter: quia dies multi pliciter dicit: de die. s. naturali. s. spacio. xx= iiij. horarū ⁊ de die vsuali. Ponit etiā dies ꝑ tpe nō determiato ⁊ ignoto nobis: vt ibi. In illa die stillabūt mōtes dulcedinem. In annos etiā pluraliter dictū est. q2 etiā ann⁹ multiplr dr. Nec h̄ dico q2 apud diuersas natiōes sūt vtiq3 diuerse annoꝝ distinctio= nes maioꝝ ⁊ minoꝝ ⁊ planete annos suos habēt. s3 s̄m ecclie vsum dicim⁹ h̄. ¶Est ei ann⁹ lunaris habēs. cccliiij. dies. Est solaris ↄstans ex dieb⁊. ccclxv. ⁊ q̄drāte. i. sex horis Est ⁊ bisextilis ↄstās ex. ccclxvj. Est embo= lismalis qui constat ex. ccclxxx. dieb⁊: ⁊ exce dit: habens. xiij. lunationes. Dicit etiā an= nus ab an qd̄ est circū: q2 in se reuoluit. Unū ⁊ antiq̄ores ante vsuz lraꝝ annū figurabāt sub specie serpētis: cui⁹ cauda in os ei⁹ re= uoluebat. Facta ḡ lumiaria posuit deus vt luceāt in firmamēto celi ⁊ illuminēt terraz: sed nō semp: ⁊ diuidāt lucē ac tenebras. Q aūt luna in plenilunio facta sit: ex alia ppē dit trāslatiōe q̄ habet: ⁊ luminare min⁹ ī in= choatiōe noctis. In pncipio em̄ noctis nō orit luna nisi pāsilenos. id est rotūda. Et dr a pan grece. i. totuz latine. ⁊ sylenos. i. luna. vel mene. i. luna: qd̄ nos pleniluniū appella mus. Inde ppendit ꝙ sol fact⁹ est mane in oriente: ⁊ facto vespere luna facta est in ini tio noctis simil̄r in oriēte. Uolūt tamē q̄dā ꝙ mane simul facti sint: sol ī oriēte: luna in occidēte. ⁊ sole occidēte luna sub t̄ra redijt ad orientē ī inchoatiōe noctis

Maxime he aues ī de sertis ethiopie hare= nosis vbi modicus ī pulsus vēti inuenta itinerantiū vestigia cōplanat

¶De opere quinte diei.
Caplm. VII.

Quinta die deus or/
nauit aerē ⁊ aquā: volatilia dās ae
ri: natatilia aq̇s. ⁊ vtraq̃ ex aq̇s or
ta sūt. Facil' ēm trāsit' ē aq̄ i aera tenuādo:
⁊ aer' i aquā spissando. Pisces vocauit moy
ses reptilia: q: ipetu q̇dā totos se rapiūt vt
ꝓpētes. nō ferunt pedibꝫ vt fere. Nota q: ex
h̄ qd̓ dictū est creauit volatile celi sup terrā
errauit plato: q̇ descēdēs i egyptum libros
moysi legit. ⁊ putauit moysen sensisse vola/
tilia eē ornatū aeris tm̄ circa terrā: ornatuz
vo aer' supioris calo
demōes ⁊ cacodemo
nes. sz nō ita ē. Boni
ēm demōes vt dictū
est: sūt i empyreo. ma
li vo i hūc aerē caligi
nosuz detrusi sūt ad
penā nō ad ei' orna/
tū. De' ēm peccātibꝫ
angel' nō pepcit.

Cū magi' vere demo
nes dicant boni an
geli q̃ mali i suggil/
latōem tm̄ ꝑmissiōis
eorum scz erit' sicut
dij: datuz est eis hoc
nomen

¶ Creauit de'. i. plasmauit
cete grādia. Cete gener' neutri ē indeclina
bile. declinat tm̄ cet' ceti: ⁊ oēm aīam viuen
tē atq̃ motabilē quā ꝑduxerāt aq̄. Motabi
les āt dicunt aīe pisciū ⁊ auiū respectu aīe
hoīs. Ille ēm mouent de eē ad nō eē: ista nō
q: ppetua ē. vl' q: forsan aīas nō habēt: sz tm̄
spūs vegetatiuos.
q: cū ipis aīabꝫ exti
guit: ipm aīal voca/
uit aīam. id ē viuēs.
Vñ ⁊ greci diuidūt
aīalia p zoa ⁊ sichea
zoa. id ē viuētia bru
ta: sed sichea aīata
a siche qd̓ est aīa ra/
tionalis. Sed etiaz
dr̄ creatū motabile:
qd̓ creatuz est sic vt
moueret de vita ad
mortē qd̓ nō hō qui
creat' est vt nō mo/
reret si vellet. Illa vo creata sūt vel vt i esuz
cedant alijs vel senio deficiāt. His bñdixit
de'. Crescite ⁊ multiplicamini

Augustin' videt vel
le ꝙ pisces aīas habe
ant. Dicit ēm eos ha
bere memoriam. Ait
ēm fontē esse i bullēsi
regiōe plenuz piscibꝫ
q̇ cum hominibꝫ sup
gradiētibꝫ gregatim
natādo eūt ⁊ redeūt:
⁊ stant cū stantibus
expectantes vt aliq̇d
eis iaciāt: q: sic assue
uerunt

¶ De opere sexte diei.
Capl'm. VIII.

Sexta die ornauit de/
us terrā. Produxit ēm terra tria ge
nera aīaliū. iumēta: reptilia: bestias. Sci/
ens ēm deus hominē p peccatū casurum in
penā laboris: ad remediū laboris dedit ei iu
mēta quasi iuuamēta ad opus vel ad esum.
Reptilia vo ⁊ bestie sunt ei in exercitiū. Re
ptiliū vo sunt tria genera. trahentia: vt ver
mes/ q̇ se ore trahūt. ꝓpētia: vt colubri/ q̇ vi
costaꝝ se rapiūt. repentia: pedibꝫ. s. vt lacer
te ⁊ botrace. Dicunt aūt bestie quasi vastie
a vastando. i. ledendo ⁊ seuiendo. ¶ Querit
de quibusdā minutis animantibꝫ q̇ vl' ex ca
daueribꝫ vel humoribꝫ nasci solēt si tunc or
ta fuerint. Quoꝝ sex sunt genera. Quedam
ēm ex exhalatiōibꝫ habent esse: vt bibones:
vermes q̇ ante clepsedrā nascunt: bibiones
ex vino: papiliōes ex aqua. Quedā ex corru
ptiōe humoꝝ vt vmes in cisternis. Quedaz
ex cadaueribꝫ vt apes ex iuuēcis. scarabei
⁊ scabrones musce magneq̄ sonant ex vola
tu nascunt ex equis. Quedā ex corruptōe li
gnoꝝ: vt teredines. Quedā ex herbaꝝ cor/
ruptiōe: vt tince ex oleribꝫ. Quedam ex cor/
ruptiōe fructuū: vt gurguliōes ex fabis. De
his dicit: q: q̄ sine corruptiōe nascunt: vt il
la q̄ exhalatōibꝫ: tūc facta sūt. q̄ vo ex corru
ptiōibꝫ post pctm̄/ ex rebus corruptis orta
sunt. ¶ Querit q̊q̃ de nociuis animātibꝫ si
creata sint nociua. vel pmo mitia: post fa/
cta sint hoī nociua. Dicit ꝙ ante pctm̄ ho/
mis fuerūt mitia: sed post pctm̄ facta sunt
nociua hoī tribꝫ de causis ꝓpter hoīs puni
tiōem: correptiōem: instructiōem. Punit ei
hō cū ledit his vl' cū timet ledi: q: timor ma
xima pena est. Corrigit his cuz scit ista sibi
accidisse ꝓ pctō suo. Instruit admirādo o/
pera dei: magis admirās opa formicaꝝ q̃
onera cameloꝝ. Vl' cū videt hec mīma sibi
posse nocere: recordat fragilitatis sue ⁊ hūi
liat. Sz diceret q̇s ꝙ q̄dā aīalia ledūt alia:
q̄ nec inde puniunt vel corrigunt vel instru
unt. Sz ex his et i his instruit hō p exēplū.
Etiā ad h̄ creata sūt vt alijs sint i esum. Sz
si iteꝝ dr̄ ꝙ etiā i mortuos hoīes seuiūt. Sz
⁊ i his istruit hō ne aliq̇d gen' mortis hor/
rescat. q: p q̇scūq̃ trāseat meatus: nec capil
lus de capite eius pibit. Ad hunc modum
solet queri de herbis ⁊ arboribꝫ infructuo/
sis si etiam in illis diebꝫ orta sint: cum scri/
ptura nō meōret nisi herbas seminales ⁊ ar
bores fructiferas q̄ modo sunt. Potest di/
ci: q: que mō infructuosa sūt: ante peccatū

fecerīt fructū aliquē post pctm̄ potiꝰ nascū tur homi ad laborē q̄ȝ ad vtilitatē. Uel post pctm̄ orta sūt. q̄ post dictū ē hoi: spinas et tribulos germīabit tibi. Uel q̄cūq̄ȝ terrꝫ herēt faciūt fructū. i. vtilitatē manifestā vel occultā. Quia ꝟo piscibꝫ ⁊ auibꝫ dictū ē: crescite ⁊ multiplicamini. etiā de his intelligēdū est lꝫ nō sit dictū. Hec est em̄ cōis causa creationis eoꝝ

De creatione hominis. Caplm̄. IX.

Deinde subditur de creatiōe hoīs sic. Faciamꝰ hominē ⁊c̄. Et loquit̃ pat̃ ad filiū ⁊ spm̄ sctm̄. Uel ē q̄si cōis vox triū psonaꝝ: faciamus ⁊ nr̄am. Factꝰ ē aūt hō ad imaginē dei q̄ntū ad aīam. Sed imago dei ē aīa in eēntia ⁊ rōne eiꝰ: q̄ spiritꝰ factꝰ est ⁊ rōnal' vt deꝰ. similitudo in ꝟtutibꝫ. q̄ bona: iusta: sapiēs. Cū imagine ptrāsit hō: q̄ illā habꝫ etiā hō peccās

id est q̄ ad essentiā et ratiōem ad imaginē quo ad virtutes ad similitudinem dei factus est

similitudīe ꝟo sepe puat̃. Masculū ꝟo ⁊ feminā creauit eos. hoc q̄ntū ad corpꝰ: tñ dicitur creasse ꝓpter animā. Eos aūt dt pluraliter: ne androgeos. i. hermafroditos factos putaremus. Tñ ſm corpꝰ factꝰ ē hō q̄dāmō ad imaginē dei: cū os hoī sublime dedit: vt deū ⁊ celestia videat ⁊ imitet̃. Uñ cum q̄situm esset a q̄dam pħo ad quid factꝰ fuisset. Rñdit: vt cōtempler celū ⁊ celi numina. Dedit autem homini deus potestatem: vt preesset alijs animantibꝫ. In tribus ergo notat̃ hominis dignitas. Primo quia nō solū factus est in genere suo vt predicta: sed etiā q̄ imago dei est. Secūdo q̄a cum deliberatiōe factus est. In alijs siquidem operibꝫ dixit: ⁊ facta sunt in hoc tanq̄ȝ inter se deliberautes persone alerunt: faciamus. Tertio quia scꝫ homo dominꝰ statutus est animaliū vt essent ei quem futurum mortalem deus sciebat in alimētū: in indumentū ⁊ laboris adiumentū. Ante peccatum em̄ herbas tm̄ ⁊ fructꝰ arboꝝ dedit deus in escā homibꝫ ⁊ aīalibꝫ. Qđ inde colligit̃: q̄ añ pctm̄ nil noxiū aut sterile terra pduxit. Et nota q̄ in maximis: vt in leonibꝫ pdidit hō dominiū: vt sciat se amisisse. ⁊ in minimis vt ī muscis etiā pdidit vt sciat vilitatē suā. In medijs habꝫ dominiū ad solaciū: ⁊ vt sciat se etiā in alijs habuisse. Et bñdixit eis deꝰ sic.

Ne putaret q̄s q̄ fecisset hoīem tm̄ spm̄ ⁊ ita sine corpe. Andros interpretat̃ vir: geos mulier. vel gamꝰ vñ bigamꝰ

De institutione coniugij. Caplm̄. X.

Crescite et multiplicamini. Qđ q̄ sine cōiunctione eorum fieri nō potuit. patꝫ: quia deus cōiugium viri ⁊ mulieris instituit: in q̄ confutantur quidam heretici: dicentes concubitū sine pctō fieri nō posse. Si querit̃. quare ante peccatū date sint homini esce cū esset immortalis? Dicemꝰ: q̄ illa īmortalitas in qua creatus est/cibis erat sustētāda: nec erat talis qualis illa que futura est: q̄ cibis nō indigebit. Illa ei erat posse nō mori. hec erit nō posse mori. Et vidit deꝰ cuncta q̄ fecerat/ ⁊ erant valde bona: q̄ singula p se bona. Sed in vniuersitate erant oīa valde bona: sicut oculus ī animali est pulcrior q̄ȝ separatus. vel omnia erant valde bona. id ē vniuersitas bonoꝝ erat optima: q̄ licꝫ q̄dā in ea sunt per se modo versa in ꝯtumeliam tamen alijs sunt in vtilitatē: ipē ꝟo summū bonū. De homine ꝟo vt de ceteris dixerat nō dixit. Et vidit deus q̄ esset bonum: quia in proximo sciebat lapsurum: vel quia nondum hō pfectus erat: donec ex eo fieret mulier. Uñ ⁊ post legit̃. Nō ē bonū hominem esse solum.

De quiete sabbati ⁊ sanctificatiōe Caplm̄. XI.

Igitur perfecti sunt celi ⁊ terra. Cōclusio est hic operuꝫ. q̄ a creati: dispositi: ornati: igit̃ perfecti. Et quia in senario facti qui pmus perfectus numerantibꝫ occurrit. quia ex partibꝫ suis aggregatis reddit eandē summam: qđ in monadibꝫ numeris non inuenies nisi in isto. Monadis numerus appellat̃ ab vno vsq̄ȝ ad decem. Sed nec ī decadibꝫ nisi ī. xxviij. cōpleuit

Partes illas numeri dicimꝰ q̄ruꝫ q̄libet assignari potest quota sit in eo. Licet em̄

de⁹ die.vij.op⁹ suuz
qđ fecerat. Alia trāſ
latio habꝫ.vj.⁊ tunc
nulla ē obiectio. Sꝫ
hebraica ṽitas habꝫ
vij.⁊ ideo q̄rit̃.ſi cō-

ſenari⁹ ex vno ⁊ q̄nqꝫ
conſtet ⁊ ex duobꝫ ⁊
q̄ttuoꝛ. Quota tñ ſit
ei⁹ ps q̄rta aut q̄nta
dici nō pōt

plere eſt finale q̄ppiā operis facere: quō ve-
rū eſt qđ ſequit̃: Reqeuit de⁹ die.vij.⁊c. Ve
rū eſt ꝙ die ſeptimū fecit: ⁊ ipm etiā bñdixit
⁊ poſt reqeuit. Vel cōpleuit.i.cōpletū oſtē-
dit: cū nihil nouū in eo fecerit. ⁊ tūc requie-
uit ab opeꝝ generibꝫ nouis. Nihil em̄ poſt
fecit cui⁹ tūc nō feciſſet materiā vt corpoꝝ:
vel ſimilitudinem: vt animaꝝ. Nō em̄ qua
ſi feſſus dicit̃ quieuiſſe. ſed qꝛ ceſſauit. ſicut
in Eſaia dicit̃: ꝙ ſeraphin requiē non habe
bant dicentia: Sctūs/ſanct⁹/ſanct⁹.i.nō
ceſſabāt. Vel reqeuit ab ope vel in opibꝫ.i.
nō eget opibꝫ ſuis. ⁊ eſt dictū q̄ſi negatiue.
vel reqeuit ab ope in ſemetipō. id eſt a muta
bilitate opeꝝ ei⁹ imutabilitas apparuit. nā
ſtabilis manēs dat cuncta moueri. Qđ aūt
dꝛ: ab omni ope qđ patrarat: innuit eſſe op⁹
qđ nōduꝫ fecerat: a q̄ nōdum quieſcit. Tria
em̄ opera fecerat. creauit. diſpoſuit ⁊ oꝛna-
uit. Quartuꝫ opus ꝓpagationis nō deſinit
operari. Quintum faciet: cum p̄cingat ſe ⁊
tranſiēs miniſtrabit. vbi p̄cipue erit requi-
es. Et benedixit diei ſeptimo. id eſt ſanctifi
cauit eum. id eſt ſanctū ⁊ celebrē eū eſſe vo-
luit. Semp em̄ ab aliq̄bꝫ natiōibꝫ ante legeꝫ
etiā dicit̃ ſabbatū fuiſſe obſeruatū. Huius
obſeruantiā in lege etiā dixit ſanctificatio
nem. ibi. Memēto vt diem ſabbati ſanctifi
ces. ❡Epilogus. Iſte ſunt generatōes celi
⁊ terre. Quidā hic determināt opa ſex die-
rū. q̄dam ibi. Cognouit Adam vxoꝛē ſuam
Alij ibi. Hic eſt liber generatiōis ade. Pre-
termiſſo aūt qđ dubiū eſt: lr̄e inſtam⁹. Quia
de creatiōe maris ⁊ femine ſimul dixerat: q̄
tū ſimul facta nō fuit: vt explicet qđ ſub bre
uitate ꝯcluſerat. repetit de reliq̄s generati-
ones. Hoc nomē pōt accipi actiue.i.opati
ones dei. vel paſſiue.i.generata. Nec eſt pre
tereūdū qđ ait. fecit oē virgultū anteq̄ꝫ oꝛi
ret̃ in terra. ⁊ herbā p̄us q̄ꝫ germinaret: cum
ſupius dixit. virgultū q̄ꝫ cito factum ſtatim
adultū ⁊ habens fructū ⁊ herbā oꝛtā ⁊ ferē-
teꝫ ſemē. Ad h̄ qđ dicit̃ duos fuiſſe modos
opationis diuine vt dictū eſt. materialē. ſ. ⁊
eſſentialem. Fecit ḡ ea materialr̄ p̄us q̄ꝫ oꝛi

rent̃ ⁊ germinarēt eēntialr̄. Vel alit̃. qđ in
nuit ſeq̄ns lr̄a cū dꝛ. Nō ei pluerat dn̄s ſu-
per terrā. Fecit eq̄dē tūc illa ꝑfecta ⁊ eſſenti
aliter p̄us q̄ꝫ oꝛirent̃ ⁊ germinarēt: vt mō fa
ciūt cū paulatim bñficio roꝛis infuſi ⁊ labo
re hoim adhibito ad oꝛtū ⁊ maturitatē ꝑue
niūt. Tūc em̄ fons irrigabat terrā: vt nilus
egyptuꝫ viciſſim ꝑ partes diuerſas. ſicut dꝛ
ioꝛdanis an̄ ſubuerſionē irrigaſſe totā pen
tapolim viciſſim. ſ. ſicut de q̄buſdā fontibꝫ
dt̄ Aug⁹. qꝛ mira viciſſitudine totā q̄ndā ir
rigāt regionē: ne ſi ſimul totā terrā tūc fon
te irrigatā dixerim⁹ diluuiū fuiſſe dicam⁹.
Vel qꝛ legit̃ ibi fons ⁊ nō vn⁹: multitudinē
innuit: vt ibi. venit locuſta

❡De creatione anie pꝛotoplaſti.
Caplm̄. XII.

Formauit igitur do
min⁹ de⁹ hoiem de limo terre. Hic
p̄mo vocat deum dn̄m. qꝛ tūc p̄mo
habuit ꝓprie ſeruū. ſ. laboꝛantē. Poſt recapi
tulatiōem de vtriuſqꝫ hominis formatione
diffuſi⁹ agit. ⁊ p̄us de viro. Et qꝛ due ſunt
hoīs partes: d vtraqꝫ agit. Ad carnē ei ſpe
ctat qđ dꝛ: formauit hominē de limo terre.
Ad aīam cū dꝛ: inſpirauit ⁊c. q. di. Coꝛp⁹ fe
cit de terra: aniām de nihilo. Alia trāſlatio
habet: inſufflauit vel ſufflauit: qđ nō incon-
gruū eſt de deo: vt q̄dam putauerūt: cū fau
ces ⁊ ſpm̄ non habeat. De⁹ em̄ inſpirauit.i.
ſpm̄ fecit. Similr̄ inſufflauit.i.flatū.ſ.ani-
mā fecit. Vn̄ in Eſaia. Oēm flatuꝫ ego feci.
Qđ aūt dꝛ in facieꝫ. ꝑ ſynecdochen: a parte
totū intelligit̃. Totū em̄ hoiem aīauit. Sꝫ
faciē tanq̄ꝫ partē dignioꝛē: qꝛ ſenſuū capa-
cē ſolā noīauit. Eandē autē aīam etiā ſpira
culū vite vocat: qꝛ ꝑ eā hō ſpirat ⁊ viuit. Et
poſt dt̄: aīam viuētē in ſe.i.ꝑpetuitate vite
viuētē. nō moꝛtalem vt aīam pecudis. Hūc
locū nō ſane itellexit Plato: dicēs deū ani-
mas creaſſe: ſed angelos coꝛp⁹ formaſſe. ibi
dij deoꝝ. q̄ꝝ opifex paterq̄ꝫ ego ⁊c. Qđ āt q̄
dā aſſerūt aīam de eſſentia diuia factā: ſta-
re nō pt̄: qꝛ tūc nullo mō peccare poſſꝫ. Alij
diſtiguūt int̃ ſpiraculū vite ⁊ aīam: dicētes
ſpiraculū vite ſpm̄. ſ. q̄ ē etiā hoi tūc datuꝫ
aſſerūt ad ꝓphetandū: q̄n dixit. Hoc nūc os
ex oſſibꝫ meis. Alij etiā alit̃ diſtinguūt ſpi-
raculū vocātes q̄uedam ſpiritū coꝛpoꝛeuꝫ
in coꝛpe anialis. qui ⁊ quinqꝫ ſenſus opera

tur in eo q̄ etiā paulatim extinguit̄ in eo. ꝛ dū morit̄ aīal in aliq̄ pte corpis: adhuc sen||tit̄ spūs ille: cū in alia extinctꝰ sit. Factꝰ est aūt hō ī viridi etate: mortal'ꝛ īmortal'.i.po||tēs mori ꝛ potēs nō mori. ꝛ aīa corpi pus formato infusa. Sed q̄rit̄: vtꝝ in ipō corpe dū īfunderet̄ creata vl' extra creata sit. ꝛ sit ei datū natural'r velle īcorpari. Quicq̄d cir||ca illā actū sit de post creatis dꝛ: qꝛ in ipis corpibꝫ dū infundunt̄ creant̄

¶De paradiso ꝛ lignis eius Capl'm. XIII.

Plantauerat autē dominꝰ deꝰ paradisum voluptatꝭ a pncipio. Quasi q̄reret aliq̄s. Re||mãsit homo in loco vbi factus est: in ago. s. damasceno: Nō. Ubi ḡ translatꝰ est: In pa||radisum: quē deus die tertia plãtauerat. i. plantis aptauerat: herbis. s. ꝛ arboribꝫ insi||tum: a pncipio creatiōis. s. cū apparuit ari||da: ꝛ germinare terrã fecit. Ul' a pncipio. i. a pma orbis parte. Uñ alia trãslatio habet. Paradisum in eden ad orientē. Eden hebra||ice latine delicie interptat̄. Ergo idē est pa||radisum voluptatis qđ paradisum in eden. id est in delicijs. Sed a pncipio idē est qđ ad orientē. Est aūt locꝰ amenissimus lõgo terre ꝛ maris tractu a nostra habitabili zo||na secretꝰ: adeo eleuatꝰ vt vsq̄ ad lunarem globum attingat. vñ ꝛ aque diluuij illuc nō puenerūt. Est etiã paradisus celū empyreū ꝛ dꝛ spūalis: qꝛ regio est spirituū. Dicit̄ etiã spūaliter paradisus vita btã vl' eccl'ia. Pro||duxitq̄ deꝰ ī paradiso de humo diuersa li||gna q̄bꝫ delectaret̄ hō videdo: ꝛ sustentaret̄ edēdo. Produxit q̄dē. i. pcul in altū ꝫ duxit: vel pduxit. id est pro homīe eduxit. In me||dio quoq̄ tanq̄ digniora posuit lignū vite: ꝛ lignū scientie boni ꝛ mali. Dictū est autē lignū vite ab effectu quem habuit naturali||ter: vt comestū sepius ppetua soliditate ho||minē firmaret. ita vt nulla infirmitate vl' se||nio vel anxitate in deteriꝰ vl' in occasum la||beret̄. Lignū ṽo scientie boni ꝛ mali dictū est ex eo qđ secutū est eius comestionē. Priꝰ em̄ nesciebat homo q̄d esset malū: qꝛ nōdū expertus. Bonū em̄ dicimꝰ sanitatē ꝛ firmi||tatem: malū ṽo egritudinē ꝛ imbecillitatē: que nōdum senserat homo. Cognouerat q̄||dem ea per scientiã. quia ex vno contrarioꝝ cognoscit̄ reliquū: sed nō p experientiam. vt medicus dū sanꝰ est nouit morbos: sed cū egrotat magis cognoscit: quia nouit ꝛ sen||tit. sicut de puero delicate nutrito dicit̄: qꝛ nescit q̄d sit malū. imo nōdū nouit q̄ntū sit bonū vel malū. Uel malū dꝛ inobediētia: bo||nū obedientia. qꝛ post comestionē nouit q̄n||tum bonū erat obediētie: ꝛ quãtum malum inobediētie. Plato nō putãs hoc posse con||uenire arboribꝫ: qꝛ sit lignū vite ꝛ lignū sciē||tie boni ꝛ mali. ideo vtrūq̄ hoc de homine dictū existimauit: quia viuit: ꝛ est sciens bo||num ꝛ malū. ꝛ dixit ipm vocatū lignū. id est corporeū: ad differentiã spirituū: id est an||geloꝝ: q̄ ꝛ viuūt ꝛ sciūt bonū ꝛ malum. In medio ṽo positū tradidit. qꝛ hō est q̄si me||dius inter creatorē sup se positū ꝛ sensibi||lia sub se posita. Discretã ṽo illius hoīs fu||isse creatiōem a creatiōibꝫ hominū reliquo||rū dixit p illa duo addita: vite ꝛ scientie bo||ni ꝛ mali. Sicut em̄ ī samia figura. id ē py||thagorica q̄ de samo insula fuit: pus ē trū||cus integer. ꝛ post ī sūmo biuiū: sic hō mo||do in pmis etatibꝫ q̄si tantū viuit: nō vtens viribꝫ ad intelligentiã datis. Sed cū vene||rit ad annos discretionis: tūc discernit in||ter bonū ꝛ malū. ꝛ tunc sunt pmū opa eiꝰ bo||na vel mala. Sed nō ita factū est in Adam. imo cum vita data est ei sciētia boni ꝛ mali q̄si diceret. Factus est hō corporeus. subdi||tus deo: ppositꝰ animantibꝫ ꝛ simul vixit: ꝛ sciuit bonum ꝛ malum.

¶De fonte paradisi ꝛ q̄ttuor flumībꝫ eiꝰ Capl'm. XIIII.

Et fons vel fluuius egrediebat̄ ad irrigãdū paradisum id est ligna paradisi. Fons pōt ītel||ligi vel abyssus. id est matrix omniū aqua||rū: vel fontes p sylepsim: singulare pro plu||rali. Irrigare autē positū est pro ministrare humorem. Dicit̄ em̄ terra circūiacens hu||mectari a fluminibꝫ per tracones. id est per vias subterraneas vel p meatus. xiiij. stadi||is: aut. xvj. Qui fons diuidit̄ in q̄ttuor flu||mina. Unus dictꝰ est phison: q̄ a gangaro rege indie dictꝰ est gãges Et interptat̄ phi||son fm Isidoꝝ caterua: qꝛ decē flumīa reci||pit. vel īmutatio oris. qꝛ mutat̄ a facie quã habꝫ ī paradiso. Mutat̄ etiã fm diuersa lo

ca trib⁹ modis. In colore.q2 alibi clar⁹:alibi obscur⁹:alibi turbid⁹. In q̄ntitate:q2 alibi paru⁹:alibi diffus⁹. In sensu.q2 alibi frigid⁹:alibi calid⁹. Hic circuit terrā euilath. id ē indiā:7 trahit aureas harenas. Ali⁹ dictus ē geon vl' gion vl' igion.q̄ 7 nilus:7 sonat hiat⁹ terre vel terre⁹:q2 turbid⁹ ē. Hic circuit ethiopiā. Alij duo p̄mis noib⁹ vocātur tigris 7 eufrates. Tigris aīal ē velocissimū:7 iō fluui⁹ ille a sui velocitate tigridi eq̄ uocat⁹ ē. Hic vadit ꝯ assyrios. Dicit Joseph⁹ ꝙ tigris dr̄ diglat:qḋ sonat acutū vl' angustū. eufrates frugifer vl' fructuosus. de q̄ p q̄s trāsiret regiōes:q̄si notū tacuit moyses:q2 ē in chaldea.vñ venerat abraā. Hec q̄ttuor(vt diximus)flumia ab eodē fonte manāt 7 separanᵗ.7 iterū q̄dā eoꝝ inᵗ se cōmiscēᵗ 7 iterū separanᵗ.sepe etiā absorbēᵗ a terra:7 locis iterū in plurib⁹ emergūt. Inde ē ꝙ de ortu eoꝝ varia leguntᵗ. Dicitᵗ etiā gāges nasci in locis caucasi mōtis.nil⁹ nō pcul ab athlāte tigris 7 eufrates ex armenia.

¶De p̄cepto 7 phibitiōe edulij
Caplm. XV.

Tulit ergo deus hominē de loco formatiōis sue in paradisum vt oparetᵗ ibi:nō tñ laborādo ex necessitate:sed delectādo 7 recreādo. 7 sic deus custodiret illuz scz hominē. Uel vtrūq3 refertᵗ ad hominē:vt scz hō custodiret paradisuz:7 oparetᵗ vt dictū est. Quidā codices nō habēt illū:sed illud. 7 tūc est sensus:7 custodiret.id est ꝯsideraret opus suū homo.vt qḋ faceret in terra p agriculturaz obseruaret in se p disciplinaz.vt sicut terra sibi:sic ip̄e obtemperaret suo cultori. Precepitq3 ei dicēs 7c̄. Ut hō sciret se esse sub dn̄o:p̄ceptū accepit a dn̄o. Ois aūt iussio est in duob⁹.in p̄ceptōe 7 phibitōe.7 iō vtroq3 vsus est dn̄s. Precepit: Ex omi ligno paradisi comede. Prohibuit:de ligno sciētie boni 7 mali ne comedas. Et datū ē viro mādatū:vt p virū etiā trāsiret ad mulierē. Uel forte est p̄occupatio.q2 facta muliere vtriq3 simul datū est. Subdit aūt penā si ꝯtemneret. Quacūq3 die comederis:morte morieris scz anie:7 necessitatē mortis habebis. Uñ alia trāslatio habet planius. Hor

De diuersis trāslationib⁹ semel dicimus. Añ incarnatōem dn̄i anno.cccxlj.tpibus ptholomei philadelphi.lxx.interp̄tes floruerūt. P⁹ ascēsionē dn̄i anno.cxx iiij. aq̄la iude⁹ fact⁹ chr̄ian⁹ p̄m⁹ īterp̄s ex hebreo ī grecū floruit adriano regnante. Deīde post ānos liiij.comodo regnāte theodocio. Deīde post ānos.xxx.sub seuero simach⁹. Deīde post annos.viij. q̄nta editio hierosolymis est inuēta:q̄ q2 auctor ei⁹ ignoraᵗ:vulgata dr̄. Uulgata dr̄ q̄si apocrifa. Origenis q̄3 editio dr̄ vulgaris.q2 ea q̄si vulgo vtimur. Deinde post annos.xviij sub alexādro origenes correxit. lxx.cū asterisco 7 obelo postea sine his transtulit. Hi oēs de hebreo ī grecū trāstulerūt. Quidā d̄ greco ī latinū. Plēs in p̄mitiua ecclīa scioli vtriusq3 lingue d̄ greco ī latinū trāsferebāt sermonē. Hieronym⁹ vltimo de hebreo ī latinū.cui⁹ editio nūc vbiq3 fuaᵗ a nob. Periarchon p̄ncipat⁹. Periarchon ē liber in q̄ origenes d̄t chr̄m adhuc ī aere p demōib⁹ passū sicut ī terra p hoib⁹ passus ē:hac auctoritate. Nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti

ta lis eris.lxx. pluraliter ponūt. Quacūq3 die comederitis: morte moriemini.iō creditur a quibusdā vtriq3 dictū:7 hic p̄occcupatum. Facta est autē hec iussio p aliquā creaturā subiectam sicut 7 nobis per prophetas 7 angelos.

¶De impositiōe nominū animātium p̄ncipaliter 7 mulieris formatiōe
Caplm. XVI.

Dixit quoq3 deus Nō ē bonū hoiem solū eē:faciam⁹ ei adiutoriū ad p̄creādos liberos:qḋ sit sile illi. Silia eñ d̄ silib⁹ naturalr̄ nascunᵗ. S3 ne videreᵗ ade supflua mulieris formatio:putāti sibi ī animātib⁹ eē sile.iō adduxit de⁹ ad adā oia terre animātia 7 aeris. In q̄b⁹ intelligēda sunt 7 aq̄ animātia. A parte totū accipe. Uel vniuersa sūt terre q2 etiā q̄ de aq̄s ꝯdita sūt aliq̄d habēt terre ī se. Uel poti⁹ pisces post ab hoib⁹ sūt cogniti:7 inde noiati. Qḋ p3:q2 equocanᵗ animalib⁹ terre:q2 similes his dep̄hēsi sūt. Fecit aūt vt oia simul co nutu venirēt q̄ omnia creauit. Uel forte factū est p angelos. Adduxit aūt p duob⁹:vt imponeret homo eis nomina in quo scirent cū sibi p̄esse:et sciret

Adā nullū ex eis silē sibi. Et iposuit ei noīa adā lingua hebrea: q̄ sola fuit ab initio. Vñ inde ꝑpēdit. qꝛ noīa q̄ leguntꝰ vsq̄ ad diuisi onē linguaꝝ hebrea sūt. Et ñ iueto silī sibi imi sit deꝰ soporē i adā: nō somnū sed extasim: i q̄ creditꝰ supne interfuisse curie. Vñ ⁊ euigi lās ꝓphauit de ꝯiūctiōe cħri ⁊ eccl'ie ⁊ de di luuio futuro ⁊ de iudicio ꝑ ignē ibidē cogn uit: ⁊ liberis suis postea idicauit

¶ De somno ade ⁊ formatiōe mulieris d̄ co sta eiꝰ Caplm. XVII.

Cumq̄ obdormisset tulit dñs vnā de costꝭ eiꝰ: carnē. s. ⁊ os: ⁊ edificauit misterio angeloꝝ il lā i mulierē. de carne carnē: de osse ossa faci ens. ⁊ statuit eā añ adā. Qui ait. Hoc nunc os ex ossibꝫ meis: ⁊ caro de carne mea. Hoc aduerbiū nūc: iudeos traxit in errorē: vt di cāt aliā ꝓus factā: de q̄ dictū ē. masculū ⁊ fe minā creauit eos. ⁊ nūc scdaz. q. di. adā. Pri or mulier facta ē de limo terre mecuz: sꝫ hec nūc de carne mea. Et iosephꝰ d̄t mulierem extra formatā ⁊ i ꝑadisum cū viro trāslatā. sic dicēs. In hūc hortū itroduxit deꝰ adā ⁊ vxorē eiꝰ ꝑcipiēs eos plātatiōis hr̄e sollici tudinē. Et ex duabꝫ vxoribꝫ ade inūerabiles siue itermiabiles fingūt genealogias. sꝫ ex ipo textu ꝯuici videntꝰ in q̄ sp̄ singularitꝰ ser mo ē de eiꝰ vxore. Nota q̄ d̄ formatiōe muli eris agēdo: de corpe tm̄ dictū ē. Vñ q̄dā iō tacitū eē voluerūt d̄ aīa. vt daretꝰ intelligi. sic traductā aīaz mulierꝭ d̄ aīa viri sic̄ carnē d̄ carne. Aug. etiā hesitare videtꝰ q̄d sentiēdū sit d̄ aīa: an ex traduce sit an ex nihilo. Sed idipm qd̄ tacitū ē de aīa potiꝰ ꝯ eos ē. Si em̄ aīa mulierꝭ fuit ex traduce alitꝰ facta ē q̄ aīa viri q̄ d̄ nihilo. Etsi alitꝰ fiebat: taceri nō debuit: ne sic facta putaretꝰ vt iā audieramꝰ de aīa viri. Itaq̄ tacēdo inuit nō alitꝰ putā dū factā eē q̄ didiceramꝰ ꝓus

¶ De nomibꝫ mulieris Caplm. XVIII.

Et imposuit Adam vxori sue nomē tanq̄ dñs eiꝰ: ⁊ ait. Hec vocabitꝰ virago. i. a viro acta. ⁊ ē sumptū nomē a viri noīe: vt materia d̄ ma teria sūpta fuerat. Etiā denoīatio in hebreo hec ē. Is em̄ vir d̄r. vñ denoīatꝰ issa: vt a vir virago. Hoc nomē ꝓpriū illiꝰ mulieris fuit nūc oīm ē cōe. ⁊ eiꝰ sincopatū ē ꝓgo. Virgi nes dicuntꝰ q̄diu sūt i itegritate natiuitatꝭ sue. Postea ꝓo fracte dicuntꝰ mlieres. Silr̄ sicut h̄ nomē adā fuit ꝓpriū illi hoi nūc ꝓo ē cōe. Et adā sonat rubeꝰ vl' rubra terra. qꝛ fꝫ Josephū de rubea terra ꝯspsa factꝰ ē Tal' ē ei ꝓgo tellꝰ ⁊ vera vl' rubea. i. aniata. qꝛ se des aīe est i sanguie vel rubea fm q̄ futu ra erat. i. sanguinea: id ē peccatrix. Terra ꝓprie adhuc ꝓ go erat. qꝛ nondū cor rupta hoim ope nec sanguie ifecta. Sanguis ei noīe sepe designatꝰ pctm̄: vt ibi: Ve stimētū ꝯcretū sanguie. ⁊ sanguis sanguiez tetigit. Imposuit ei ⁊ aliō nomē eua. s. post pctm̄: qd̄ sonat vita: eo q̄ futura eēt mr̄ oim viuētiū. Tñ qꝛ hic nō legitꝰ iposuisse: sꝫ infra post maledictōem: forte q̄si plāgēs hoīs mi seriā dixit eā euā: q̄si alludēs eiulatui paruu loꝝ. Masculꝰ em̄ recēter natꝰ eiulādo d̄t a. mulier ꝓo e. q. di. Oēs dicēt e. vel a: q̄tq̄t na scuntꝰ ab Eua.

¶ De prophetia Ade. Caplm. XIX.

Imposito noīe sta tim ꝓphetauit dicens. Quāobrem. s. qꝛ de latere viri ē: relinquet sepe ho mo patrē ⁊ matrē ꝓpter vxorē suā. ⁊ adhere bit vxori sue tanq̄ portiuncule sue. Vel ob hāc rem demōstrando vxorē dicit. i. ꝓptꝰ hāc mulierem relinq̄t hō ⁊c. Hoc fit q̄tidie a vi ris: qꝛ relinquūt cohabitare corpaliter vel spūaliter. qꝛ maior est zelꝰ in vxorē q̄ amor filioꝝ i parētes: nō dico parētū i filios. Hu mor em̄ ascēdit de trūco ad ramos: sꝫ nō re dit. Et iō nō dixit: qꝛ ꝓptꝰ h̄ relinq̄nt parētes filios. maxime intelligēdū ē h̄ semp: relinq̄t id est nō iūgetꝰ eis in mr̄imonio. Hic due ꝑ sone: i lege. xi. in euāgelio plures psone amo uentꝰ a ꝯiugio. h̄ est. ꝓpter h̄. s. ꝯiugiū relinq̄t homo patrem ⁊ matrem. Et erūt duo i car ne vna. id ē vnientꝰ ambo i vno carnali ope. Vel erūt duo in carne vna pueri gignēda. Nō em̄ ex sanguine vno sed ex sanguinibꝫ ꝯcreatꝰ paruuli caro. Vel licꝫ sint duo psō naliter: erūt tm̄ in cōiugio vna caro: in aliis duo. qꝛ neuter habꝫ potestatē sue carnis.

¶ De statu innocētie coꝝ ante peccatū Caplm. XX.

ERat autem vterqꝫ
nudus:nec erubeſcebāt. Nihil pu⸗
tabāt velādū:qꝛ nihil ſenſerāt refre
nādū. ſicut nō erubeſcimꝰ ſiq̇s viderit ma⸗
nus ⁊ caput ⁊ pedes nr̄os. Inordinatꝰ em̄
motꝰ mēbroꝝ ip̄a facit pudēda. Sic ⁊ pue
ri ſi videanť pudēda eoꝝ nō erubeſcunt:qꝛ
bn̄ficio etatis motū erubeſcibilē nōdū ſen⸗
ſerūt:q̇ pudendꝰ eſt ⁊ inordinatꝰ. qꝛ nō ſine
pctō fit niſi raro ſpe prolis excuſatꝰ. cū ta⸗
men excuſari pōt a pctō:rubore carere non
pōt. Vn̄ ſctūs Zacharias cū ſctām Heliſa
bet cognoſceret ad gignendū ſctm̄ p̄curſo
rē dn̄i:tn̄ videri noluit. Et q̇buſdā hic viſuꝫ
eſt deū p̄cepiſſe vtriqꝫ de abſtinētia pomi:li
cet p̄occupatū ſit

De ſuggeſtiōe ſpētis ſiue demonis
Caplm̄. XXI.

SErpēs erat callidi⸗
or cūctis animātibꝰ terre: ⁊ natura⸗
liter ⁊ incidēter. Incidenter:qꝛ ple⸗
nus erat demone. Lucifer em̄ deiectꝰ a pa⸗
radiſo ſpirituū:inuidit homini ꝙ eſſet ī pa
radiſo corpoꝝ. ſciēs ſi facerꝫ eū tranſgredi
ꝙ ⁊ ille eijcereť. Timēs ꝟo dep̄hendi a viro
mulierē minꝰ ꝓuidā ⁊ cereā in vicium flecti
aggreſſus eſt. Et hoc ꝑ ſerpentē:quia tunc
ſpens erectus erat vt homo:quia in male⸗
dictiōe ꝓſtratꝰ eſt:⁊ adhuc vt tradunt pha
reas erectus incedit. Elegit etiā q̇ddam ge
nus ſpentis (vt ait Beda) ꝟgineū vultum
habēs. qꝛ ſimilia ſimilibꝰ applaudunt:⁊ mo⸗
uit ad loq̄ndū linguā eiꝰ:tamē neſciētis. ſi⸗
cut ⁊ ꝑ fanaticos ⁊ energumīos loquiť ne⸗
ſcientes. ⁊ ait. Cur p̄cepit vobis deꝰ vt non
comederetis de om̄i ligno paradiſi. id eſt vt
comederetis de ligno:ſed nō de om̄i. Que
rit vt ex reſpōſiōe occaſiōem inueniat dicē
di ad qđ venerat. Et ſic factū eſt. Cū em̄ qua
ſi dubitādo dixit mulier:ne forte moriamur
quia dubitās ad quālibet partē de facili fle
ctiť. vn̄ ſecurꝰ ꝺ impatiōe ait. Nequaq̄ꝫ mo
riemini:imo deꝰ nolēs vos ſimilari ei ī ſciē
tia. ⁊ ſciēs ꝙ cū comederetꝭ ex ligno h̄/eritꝭ
ſicut dij:ſciētes bonū ⁊ malū:q̄ſi inuidꝰ ꝓhi
buit. Et elata mulier/volēs ſimilari deo:ad
quieuit.

De eſu pomi ⁊ ſtatu poſt pctm̄
Caplm̄. XXII.

VIdit quoqꝫ muli⸗
er p̄us ꝙ lignum eſſet pulcꝝ viſu
id eſt mundū. ⁊ ex odore vel tactu
notās ꝙ ad veſcēdū ſuaue:comedit: dedit
qꝫ viro ſuo:forte p̄monēs ꝟbis ꝑſuaſibilibꝰ
q̄ trāſit legiſlator breuitatis cauſa. Qui ⁊ ei
facile adq̇euit. qꝛ cū crederet p̄us mulierem
ſtatim moriturā iuxta ꝟbū dn̄i:⁊ vidiſſet nō
fuiſſe mortuā:dictuꝫ h̄ a dn̄o eſtimauit q̄ſi
tm̄ ad terrorē:⁊ comedit. Et aꝑti ſunt oculi
eoꝝ. i. viſu tale q̇d ꝑceperūt qđ nō an̄:diſcō⸗
uenietiā ſcꝫ nuditatis. Vel nō de ocul' cor⸗
poris intelligēdū eſt. cū dictū ſit Vidit mu
lier lignū ⁊c̄. Nō em̄ acceſſerāt ad lignū q̄ſi
palpones. ſed oculos eoꝝ dicimꝰ ꝯcupiſcē
tiā ⁊ cognitiōem eiꝰ. Erāt em̄ in eis natura
les motꝰ ꝯcupiſcētie:ſed rep̄ſſi ⁊ clauſi:vt ī
pueris vſqꝫ ad pubertatē. ⁊ tūc tanq̄ꝫ riuuli
aꝑti ſūt:⁊ ceperūt moueri ⁊ diffundi:q̇s cuꝫ
p̄us ī ſe eē nō ſenſiſſent:tūc exꝑti ſūt ⁊ cog⸗
nouerūt eos. Et ſicut inobediētes fuerunt
ſuo ſuꝑiori:ſic ⁊ mēbra ceperunt moueri ꝯ
ſuū ſuꝑius. i. rōneꝫ. Et p̄mū motū ꝯcupiſcē
tie ꝯtrariū rōni ſenſerť ī genitalibꝰ ⁊ ſua cō
tra ſe moueri vidētes erubuerūt. Vn̄ ⁊ illa
pudēda dicta ſūt. Cetera q̇dē mēbra ad nu
tū hoīs ſtāt aut moueť:pudēda nō. Quia
ꝟo hec eſt porta ꝓpaginis ⁊ inobediētia mē
broꝝ:q̄ſi ſignū inobediētie parētū ſcp̄tū eſt
in porta. Et cognouerūt ſe nudos. i. diſcon
uenire pudēda. i. erubuerūt videri pudēda
Tn̄ ioſephꝰ tradit ſciam cognoſcēdi ſe nu
dos:⁊ intelligēdi ꝯfuſiōem ſuā habuiſſe ex
eſu ligni:q̄ſi hūc effectū naturaliter habētis
dicēs. Iſta nanq̄ꝫ plātatio cauſa acuminis
erat ⁊ intellectꝰ

De maledictōibꝰ ſpētis viri ⁊ mulieris
Caplm̄. XXIII.

THnc fecerunt ſibi
perizomata. id eſt ſuccinctoria:qua
ſi bracas breues vt cāpeſtria. Nec
ſine cauſa de folijs fi
cuū:qꝛ de ſuco eoꝝ ſi
terať caro hoīs iun⸗
cta:ſtatim ibi ſentit
voluptatꝭ pruriginēꝫ
vt quaſi ꝑ hoc oſten⸗
ſum ſit:qꝛ pruriginē voluptatis iā in carne
ſenſerāt:q̄ prurigo deſignat pruriginē vo⸗

id ē femoralia de cā
pania vbi hoīes cur
ſores ſūt vt expedi⸗
tius currāt.

luptatis quã ibi habuerũt. Hinc qdã dicũt ficũ fuiſſe arborẽ ꝓhibitã. Et audierũt vocẽ dñi deãbulãtis: vt ex ipo ſuo motu iã videret eos arguere: q2 nõ ſteterãt i pcepto. Loqbaẗ ãt ꝑ ſubiectã creaturã eis. Et abſcõderũt ſe a facie dei i medio lignoꝝ. Vocauit qʒ dñs virꝝ .ſ. cui dederat pceptũ. ⁊ increpãdo nõ ignorãdo ait. Adã vbi es: q. di. Vide in q̃ miſeria es. Qui ait. Abſcõdi me: q2 nudus erã. Stulta rñſio: q̃ſi diſpliceret nudꝰ q̃ talẽ fuerat factꝰ. Et ait dñs. Quis h̃ idicauit tibi niſi ꝙ d̃ ligno comediſti. Ille ṽo nõ humilr̃ ꝯfitẽs: ſʒ pctm̃ i vxorẽ rtorq̃ns: imo i ipm̃ mulier̃ datorẽ ait. Mulier quã dediſti mihi ſociã: dedit mihi de ligno ⁊ comedi Et ad mulierẽ ait. Quare h̃ feciſti? Nec ipa ſe accuſauit: ſed obliq̃uit pctm̃ i ſpẽtẽ, tacite ṽo i autorẽ ſpẽtis. Serpẽs ṽo nõ iterrogaẗ: q2 ꝑ ſe h̃ nõ fecerat: ſed diabolꝰ ꝑ eũ. Et maledicẽs eis: icepit a ſpẽte: ordinẽ ſuãs ⁊ ꝯgruũ maledictionũ numeꝝ. Serpẽs em̃ ⁊ pꝰs ⁊ plus peccauit: q2 i tribꝫ. mulier poſt ⁊ minꝰ eo. ſʒ plꝰ viro: q2 i duobꝫ. hõ poſtrẽo ⁊ minꝰ: q2 i vno. Serpẽs iuidit: mẽtitꝰ ẽ: decepit. His tribꝫ reddite ſũt tres maledictõnes. q2 iuidit hois excellẽtie: dẽm ẽ ei Sup pectꝰ tuũ gradieris. Quia mẽtitꝰ ẽ: punitꝰ ẽ in ore: vñ terrã comedes oĩbꝫ diebꝫ vite tue. imo abſtulit ei vocẽ ⁊ poſuit ei venenũ i ore. Quia decepit: accepit h̃. Inimicicias ponã int̃ te ⁊ mulierẽ. Hinc inuiẗ ꝙ eua penituit. Ipa ꝯteret caput tuuʒ: qd̃ naturalr̃ ſuat ſpẽs q̃ſi ſedẽ vite. Et tu iſidiaber̃ calcaneo illiꝰ maxĩe. Et ſic naturale odiũ ẽ iter eq̃s ⁊ grifes: lupos ⁊ canes. ſic int̃ hoĩem ⁊ ſpẽtẽ. Sic em̃ venenũ ſpẽt̃ hoĩem: ſic ſputũ hois ieiuni ꝑimit ſpẽtẽ. Et q2 adhuc nudi erãt: ſpẽs mõ hoĩem timet nudũ ⁊ fugit. ⁊ i veſtitum iſilit. In duobꝫ peccauit mulier. Suꝑbiuit ⁊ vetitũ comedit. Quia ſuꝑbiuit: hũiliauit eã dicẽs. Sub ptãte viri eris violẽta: vt etiã vulneribꝫ te affligat i defloratiõe. Nũc qdẽ ſubdita ẽ viro ꝯditiõe ⁊ timore: cui pꝰs ſubiecta fuerat: ſʒ amore. Et q2 i fructu peccauit: i fructu ſuo punita eſt. Vñ dictũ ẽ ei. In dolore paries. Qd̃ dictũ eſt ei: i dolore: maledictio ẽ. ſʒ paries: bñdictio ẽ. Maledicta em̃ ẽ ſteril̃. Et ita i puniẽdo nõ ẽ oblitꝰ miſeri deꝰ. qd̃ etiã i alijs maledictõibꝫ hoĩm notãdũ ẽ. Adã q2 i ſolo eſu peccauit: i labore q̃rẽdi ſibi edulij punitꝰ ẽ ſic. Maledicta terra i ope tuo .ſ. ꝓ ope tuo. id ẽ ꝓ pctõ ꝓ q̃ factũ ẽ/ vt terra q̃ bonos pꝰs ⁊ vberes fructꝰ ſpõte faciebat: deĩceps raros nec ſine hois labore (qñqʒ etiã ꝓ fructibus ſpinas ⁊ tribulos) germiabit. Et addidit. Et comedes herbas terre: q̃ſi etiã in h̃ par er̃ iumẽto. Terre ãt maledixit: q2 d̃ fructu terre trãſgreſſio facta ẽ: ⁊ nõ aq̇s. Inde ẽ ꝙ comedit dñs piſcẽ: ſʒ nõ legiẗ comediſſe carnẽ viuẽtiũ de terra maledicta: niſi forte de agno paſchali: ꝓ pctõ leg̃. Addit ḡ de labore: In ſudore vultꝰ tui veſcer̃ pane tuo donec i terrã reuertar̃. i. donec moriar̃. q2 terra es ⁊ i terrã ibis. Pulcre dictũ eſt/ ibis: q2 q̃ in eodẽ ſtatu ſtetiſſes donec trãſires in meliꝰ ſi velles: mõ de miſeria i miſeriã ibis more fluẽtis aq̃ . Et tũc adã plãgẽs miſeriã poſteritatis ſue vocauit vxorẽ ſuã Euã: vt dictum eſt.

¶ De eiectiõe eorundẽ de paradiſo ⁊ romphea ignea.

Caplm̃. XXIIII.

Fecitqʒ deus ade et vxori eiꝰ tunicas pelliceas. i. de pellibꝫ mortuoꝝ aĩaliũ: vt ſignuʒ ſue mortalitatis ſecũ ferrẽt. ⁊ ait. Ecce adã factus ẽ q̃ſi vnꝰ ex nob: Ironia eſt. q̃ſi: voluit eſſe vt deꝰ: ſʒ in euidẽti ẽ mõ ꝙ nõ ẽ. Nec eſt vox dei inſultãt̃: ſʒ nos a ſuꝑbia corrigẽtis ⁊ ẽ vox trinitatis. Vel eſt vox dei ad angelos: ⁊ ẽ vox plãgẽtis. qd̃ ptʒ: q2 factꝰ ẽ a me: vt eſſet q̃ſi vnꝰ ex nobis ſi ſtetiſſet. Nunc ḡ ne forte mittat manũ ſuam ⁊ ſumat de lig̊ vite ⁊ comedat: ⁊ viuat i et̃nũ. Apeſiopeẽ eſt. q̃ſi: videte vel cauete vel eijcite eum. Dura videẗ dei ſnĩa q̃ p̃dictis penis penam eiectiõis addidit. Sed contra. Hanc em̃ penã quã dederat miſericorditer temperauit: vt verũ de eo appareat. Cũ iratus fueris miſericordie recordaberis quia enim victuri erant in miſeria quãto eẽt vita diuturni-

Qꝫ dictũ eſt viuat in eternũ: ad opinionẽ homĩs trahendũ eſt q. di. ⁊ comedat hac opiniõe vt viuat in eternũ. vel eternũ accipiẗ ꝓ ml̃to tẽpore. Quidaʒ tradũt eos fuiſſe in paradiſo ſeptem horas

Eiectõem pmoꝝ parẽtũ repſentat eccl'ia in capite ieiunij cum eijcit ex ſe penitẽtes

ciliciũ dat in ſignũ tunicarũ pellicearũ cinerẽ ſub his ꝟbis. cinis es ⁊c̃. ⁊ ĩ memoriã maledictiõis eiecti ardẽtes cãdelas ferũt: qꝛ ꝓ oꝑe q̄ porrexerũt manꝰ ad pomũ vetitũ appoſita ẽ ignea rõphea ꝑadiſo. Trãſeũt q̄ȝ ad aliam eccl'iaȝ: ⁊ claudũtur corã eis fores in ſignũ aditꝰ paradiſi q̄ndaȝ occluſi. Non ad mẽſam: ſed ſuper terrã comedũt: quia maledicta terra ĩ opere tuo. Nemo dic̃ eis aue: qꝛ nõdũ mutatũ erat nomẽ Eue Qđ in ſalutatõe btẽ ꝟgis marie factũ ẽ.

or tãto miſerabilior Si ergo guſtaſſent de ligno vite diutiꝰ viuẽtes diutius miſeri eſſent. Nec ẽ mirum ſi etiã poſt peccatũ ꝑ eſũ ligni illiꝰ diutiꝰ vixiſſent cuȝ adhuc ſint q̄dam inſule viuẽtium in q̄bꝫ nullus morit̃. ſic etiam lanugo fit in folijs arborũ apud ſeres: cuius eſu vita ꝓtelatur Etiam Alexander ſcripſit Ariſtoteli đ ſacerdotibꝫ arboꝝ/ſolis ⁊ lune. ꝙ eſu pomoꝝ lõgiſſimã agãt vitã. Et ſic̃ dixerat: emiſit eum dñs de paradiſo voluptatis vt operaretur terrã de q̄ aſſumptus eſt: ĩ agꝝ. ſ. damaſcenũ de q̄ ſumptꝰ fuerat: in q̄ Cain Abel ſuuȝ fratrẽ interfecit: iuxta quẽ Adã ⁊ Eua ſepulti ſunt ĩ ſpelũca duplici. Et collocauit añ paradiſum voluptat̃ cherubin ⁊ flãmeũ gladiũ atq̄ꝫ ꝟſatilẽ vt angelꝰ arceret diabolũ: ignis hoĩem. Vl' miſterio ãgeloꝝ poſuit ignẽ ibi q̄ intercluderet paradiſi ĩgreſſuȝ: q̄ noĩe gladij nõ cuiuſlibȝ/ſed ꝟſatil' đr. i. vtrobiq̄ꝫ ſecãtis. qꝛ pena fuit hoĩ in vtraq̄ꝫ parte ſui puniri: in aĩa. ſ. ⁊ in corꝑe. Vel dictꝰ eſt ꝟſatilis. i. aptus ad verſandũ. i. tollẽdũ cũ deꝰ vellet. Ablatꝰ eĩ fuit ad tp̄s ĩtrãtibꝫ Helia ⁊ Enoch. penitꝰ ꝟo nõ donec in morte chr̄i fuit extinctus

Si q̄rit̃: Quid ꝯſumebat ignis ille? Poteſt dici: qꝛ q̄dã ſpecies eſt ignis: ſicut in vita beati Nicolai legit̃. cui ſi manũ adhibes ardorem ſentis: ſed nõ pateris aduſtioneȝ. nec eget materia quã ꝯſumat: ⁊ taliter vrit ſpiritũ. Iterũ ſi q̄rit̃: Quare ꝑmiſit deus hominẽ tẽtari cũ eũ ſciret lapſurum. Et de multis in hunc modũ dicimꝰ quãtum ad p̄ſens attinet opus: qꝛ ſic voluit. Si q̄rit̃: Cur voluit? Inſipida ẽ q̄ſtio q̄rere cauſam diuine voluntatis: cũ ĩpa ſit ſumma cauſa oĩm cauſarum.

De generatiõibꝫ Ade. Ca. XXV.

Adã cognouit vxorem ſuam/ſed nõ in paradiſo: ſed iã reꝰ ⁊ eiectꝰ. Breuiter legiſlator generatiões Ade trãſit feſtinãs ad tẽpora Abrae pr̄is hebreoꝝ. ⁊ plures ſubticet Ade filios ⁊ filias. Sed Methodiꝰ martyr orauit dũ eẽt ĩ carcere: ⁊ reuelatũ eſt ei a ſpũ đ ꝑncipio ⁊ fine mđi. qđ ⁊ orauit: ⁊ ſcꝑtũ (licȝ ſimpl'r) reliq̇t di. ꝙ virgĩes egreſſi ſũt de paradiſo. Et anno vite Adã. xv. natꝰ eſt ei Cain: ⁊ ſoror eius Chalmana. Et ſi em̃ factꝰ eſt Adã q̄ſi in etate. xxx. annoꝝ: tñ fuit vniꝰ diei ⁊ anni: ⁊ poſt duoꝝ annoꝝ ⁊ triũ. ⁊ ſic de ceteris. Et potuit ante Cain multos genuiſſe: q̄ tacent̃ hic. Poſt alios. xv. ãnos natꝰ eſt ei Abel ⁊ ſoror eius Delbora. Anno vite Adã. cxxx. Cain occidit abel. Et luxerũt eũ Adam ⁊ Eua centũ annis. Tũc natꝰ eſt ei Seth. xxx. anno ꝑme ciliadis. i. ꝑme etatis Unũ ſeculũ. ſ. ſpaciũ mille annoꝝ ciliadẽ dicimꝰ. Inchoat eĩ Methodiꝰ ſecl'a pꝰ cc. annos Ade. ⁊ vocat ſeculũ vnã ciliadem. Et ꝯſonãt in h̄ lxx. q̄ dicũt Adã. ccxxx. ãnoꝝ eſſe cũ genuit Seth. ſed tñ in hebreo ẽ. cxxx. Sed tñ redeamꝰ ad breuitatẽ Geneſ. Cõcepit Eua ⁊ ꝑepit Cain q̄ interp̄tat̃ poſſeſſio Rurſumq̄ꝫ ꝑepit Abel qđ ſonat luctꝰ vl' merор vel vapor: q̄ſi cito trãſiturꝰ tanq̄ꝫ noĩe ꝓbatum fuerit qđ de ĩpo futuꝝ erat: tñ ſ̄m Joſephũ ĩterp̄tat̃ nihil h̄: qꝛ nõ reliq̇t ſemẽ ſuꝑ terrã. Abel fuit paſtor ⁊ Cain agricola Cũ em̃ eſſet malignisſimꝰ vt etiã auaricie cõſuleret ſue: ꝑmꝰ terrã incoluit.

Locꝰ ĩ q̄ luxerũt euȝ đr vallis lachrymaꝝ iuxta ebron. Ciliadis. mille ĩterp̄tat̃. ⁊ vbi nos. vj. etateſ dicimꝰ: greci dicũt. vj. ciliades. non ꝙ oĩs etas mille habuerit annos. Quedaȝ em̃ plures q̄dã pauciores habuit

De oblationibꝫ fratꝝ Ca. XXVI

Poſt multos dies obtulerũt dño munera. Cain đ frugibꝫ: Abel ſ̄m Joſephũ lac/ ⁊ ꝑmogenita agnoꝝ. Moyſes ait de adipibꝫ eoꝝ id eſt de pinguioribꝫ gregis etiam obtulit. Credit̃ Adã in ſpũ docuiſſe filios vt offerrent decimas deo ⁊ primicias. Et reſpexit deus ad Abel ⁊ ad munera eiꝰ. ad Cain ꝟo

⁊ ad munera eiꝰ nō respexit: qꝛ placuit deo
Abel. ⁊ ꝑ ip̄o placuit oblatio eius. Qd̄ quō
cognitū fuerit: alia trāslatio ap̄it. Inflāma-
uit deꝰ sup̄ Abel: ⁊ sup̄ munera eiꝰ. Ignis ei
de celo oblatiōem eiꝰ incēdit: vt legit̃ Helie
factū i carmelo: ⁊ in Leuitico sub Moyse.
Munera vero Cain ex auaricia homīs nata
deo nō placuerūt. Iratusq̄ ē Cain ⁊ ↄcidit
vultꝰ eiꝰ p̄ vecūdia/ minorē sibi ꝓlatū vidēs
Increpās ḡ dn̄s Cain ait: Quare iratꝰ es?
None si bn̄ egeris recipies p̄miū. s. a me. vl̃
ꝑ recipies Theodotio posuit: acceptabile
erit munꝰ tuū. Sin aūt male: statim pctm̄ ī
foribꝫ aderit. i. p̄sto est: ⁊ ī volūtate ꝑ quā in
gressus es ad opꝰ. Sed tn̄ qꝛ liberi es arbi
triȷ̄: sub te. i. ī ptāte tua erit appetitꝰ eiꝰ pec
cati: ⁊ dn̄aberis illiꝰ si volueris. Alia trāsla
tio habet: Quare ↄcidit vultꝰ tuꝰ? None si
recte offeras ⁊ recte nō diuidas/ peccasti?
Quiesce. Ad te ↄuersio eiꝰ: ⁊ tu dn̄aberꝭ illi
us. i. in te est vt a pctō ↄuertaris. Recte ob
tulerat: qꝛ deo: qꝛ creaturaꝫ creatori. sed nō
recte diuiserat: qꝛ seip̄m q̇ melior erat obla-
tiōe obtulerat diabolo. Vl̃ nō recte diuisit.
qꝛ meliora sibi retinuit: spicas vero attritas
⁊ corrosas secꝰ viā dn̄o obtulit.

De morte Abel Cap. XXVII.

Inuidēs itaqꝫ cain fratri suo dixit ad eum Egrediamur
foras in agrum: vel trāseamꝰ. Dicit
Hieronymus: quia h̄ sup̄flue in samarita-
noꝝ libris ⁊ nostro-
rum reperit̃. Nō em̄
legit̃ q̇d dixerit ad
eū. sed intelligendū
ē q̄ dixerat ei verba
dn̄i increpātis. s. Et
tūc ↄsurrexit aduer
sus Abel ⁊ interfecit eū. Et dixit dn̄s ad eū
Ubi est Abel frater tuꝰ? Nō ignorādo/ sed
increpādo: improperās fratricidiū. Qui cū
vellet occultare factū: dixit deus. Uox san
guīs frīs tui Abel clamat ad me de terra. i.
notoriū ē qd̄ fecisti: qꝛ effusio sanguis h̄ in-
dicat. nec eget accusatore qd̄ in euidēti est.
Inde est q̄ i eccl̃ia q̇rūdā mos est: etiāsi ne-
mo accuset ꝑ sanguīs effusiōe suspecti ī lo
co sacro trahunt̃ in causam: qꝛ sanguis cla
mat. qd̄ si negauerint: iudicio dei examinē-
tur ⁊ iuramēto. Nūc ḡ maledictꝰ eris sup̄
terrā vagus ⁊ ꝓfugus: Merito iste maledi
cit̃ ⁊ nō Adā: qꝛ sciēs iste penā p̄me p̄uari-
catiōis: inde fratricidiū addidit. Timēs er
go Cain ne vel bestie deuorarēt eū si egrede
ret̃ ab homībꝫ: vel si maneret cū eis/ occide
rent eū ꝑ peccato suo damnans se ⁊ despe-
rans ait. Maior est iniq̇tas mea q̄ȝ vt veni
am merear. Omnis
q̇ inuenerit me occi
det me. Ex timore h̄
dixit: vel optādo di-
xit. quasi: vtinā occi
dat me. Dixitq̄ ei de
us: Nequaq̄ȝ ita fiet. Nō cito. s. morieris. sꝫ
oīs q̇ occiderit Cain: supplēdū est: liberabit
eū a timore: a labore ⁊ miseria. Et tūc addit̃
impsonal̃r septupluꝫ puniet̃. i. punitio fiet
de eo dū viuet in pena vsq̄ ad septimū La
mech: qd̄ ↄsonat trāslatiōi. lxx. Oīs q̇ occi-
derit Cain/ septē vindictas exoluet. Tra-
dūt q̇dā penā eiꝰ durasse vsq̄ ad septimā eiꝰ
gn̄atiōem: qꝛ septē peccata cōmisit. Nō re-
cte diuisit: fratri inuidit: dolose egit: vocās
in agruꝫ occidit: ꝓcaciter negauit: despera
uit: penitentiā damnatꝰ nō egit. Uel oīs q̇
occiderit Cain septuplū puniet̃. i. plꝰ q̄ȝ ip̄e
Cain ꝑ prohibitiōe homicidiȷ̄ que nōdū fu
erat facta Cain. Et posuit deus signū i Ca
in/ tremorem capitis: vt sic sciret̃ a domīo
punitꝰ ⁊ excōmunicatꝰ: ⁊ indignus miseri
cordia ne interficeret̃: Tūc egressus a facie
dn̄i habitauit ad plagā orientalē eden. i. de
liciarū. nō in delicijs: sed versus terrā deli-
ciarū. Josephus ait. Et multā ꝑagrās ter-
ram cum vxore sua
chalmana collocatꝰ
est ī loco qui nayda
nūcupat̃ q̄ ei etiā fi-
liȷ̄ nati sūt. Hierony
mus tn̄ dr̄. Nō ē ter
ra nayda vt vulgus
nr̄m putat: sed habi-
tauit in terra nod. i. instabil̃ ⁊ vagus: qd̄ so-
nat nod. ⁊ dr̄ Cain nod.

De generatiōibꝫ Cain Ca. XXVIII.

Cognouit cain vxorem suam q̄ pep̄it Enoch: ⁊ fecit ci-
uitatē: ⁊ dixit eam Enoch ex nomi-
ne filiȷ̄ sui enoch. Hic patꝫ q̄ iam multi ho
mines erant: ⁊ si nō dicatur eoꝝ generatio

Qui receperāt p̄ēta
theucū vt liberarent̃
a feris: sꝫ corrup̄ant
multis addendo f̄m
numeꝝ

Maior ē iniquitas
mea q̄ȝ sit id q̇ veniā
merear. q. maior ini-
q̇tas mea oī merito.

Eiectōem Cain rep̄
sentat eccl̃ia excōicā
do sanguinarios p̄-
cipue cū cādelis ex-
tinctis: qꝛ ⁊ ille ⁊ isti
vitā fratꝝ extixerūt.

ꝗs ↄuocauit Cain ad vrbē faciēdaꝫ:q̄ꝝ au
xilio eā fecit. Et ait Josephꝰ:qꝛ rapinis et
violētia opes ↄgregās/suos ad latrocinia
inuitabat.ꝛ simplicitatē vite hoīm ad inuē
tiōem ꝛ ineq̄litatē ꝑmutauit mēsuraꝝ ꝛ pō
deꝝ ꝛ ad calliditatē ꝛ corruptiōem ꝓduxit.
Termīos terre ꝑmꝰ posuit:ciuitates muni
uit siue murauit:ꝛ timens ꝗs ledebat ob se-
curitatē suos ī vrbibꝫ collegit. Porro enoch
genuit Jrad:q̄ maniabel:q̄ matusel:q̄ La-
mech:q̄ septimꝰ ab Adā ꝛ pessimꝰ.q̄ ꝑmꝰ bi
gamiā introduxit.ꝛ sic adulteriū ↄ legē na
ture ꝛ dei decretū cōmisit. Jn ꝑma em̄ cre-
atiōe vnica vnico facta ē mulier:ꝛ deꝰ ꝑ os
Ade decreuerat Erūt duo ī carne vna. Ac-
cepitqꝫ duas vxores:Adā ꝛ Sellā. Genuit
qꝫ Ada Jabel:q̄ adīuenit portatilia pasto-
rū tētoria ad minitāda pascua.ꝛ greges or
dinauit/ꝛ characteribꝫ distīxit:sepauitqꝫ
ꝭm genera greges ouiuꝫ a gregibꝫ hedoꝝ ꝛ
ꝭm q̄litatē,vt vnicolores a grege sparsi vel
leris.ꝛ ꝭm etatē ꝛ anniculos a maturioribꝫ
ꝛ cōmissuras certis tēporibꝫ faciēdas ītelle
xit. Nomē fr̄is eiꝰ Tubal:paṫ canētiū in ci-
thara ꝛ organo. Nō istroꝝ q̄dē/q̄ lōge post
inuēta fuerūt:sed iuētor fuit musice.i.ↄso-
nātiaꝝ:vt labor pastoralis quasi ī delicias
ꝟtereṫ. Et qꝛ audierat Adā ꝓphetasse de du
obꝫ iudicijs:ne ꝑiret ars inuēta scripsit eā ī
duabꝫ colūnis ī qualibꝫ totā:vt d̄t iosephꝰ
Una marmorea:altera latericia. Quaꝝ al-
tera nō dilueret diluuio:altera nō solueret
incēdio. Marmoreā d̄t Josephꝰ adhuc es-
se in terra syrica. Sella genuit Tubalcaim
q̄ ferraream artē ꝑmꝰ inuenit: res bellicas
prudēter exercuit.sculpturas operum ī me
tallis in libidinē oculoꝝ fabricauit. Quo fa
bricāte Tubal de q̄ dictū est sono metalloꝝ
delectatꝰ ex pōderibꝫ eoꝝ ꝓportiōes ꝛ cōso-
nātias eoꝝ que ex eis nascunṫ excogitauit.
Quā inuētiōem greci Pythagore attribu-
unt fabulose:sicut ꝛ ex oꝑe fruticū excogita
uit oꝑari.i.sculꝑe in metallis. Cū em̄ fruti-
ces incēdisset ī pascuis:vene metalloꝝ flu-
xerūt in riuulos:ꝛ sublate lamine figuras
locoꝝ in q̄bꝫ iacuerāt referebāt. Soror ꝟo
Tubalcaim Noema:q̄ iuenit artē varie te-
xture. Lamech āt ꝭm Josephū res diuias
saꝑiēter sciēs/vidēs Cain cōi pene subia-
cer:sibi ꝟo d̄bere maiorē penā:ꝑdixit h̄ mu
lieribꝫ suis sic, Q̄m occidi virū in vulnus
meū:ꝛ adolescentē in liuorē meū/septuplū
dabiṫ vltio de Cain.de Lamech ꝟo septua
giessepties. Lamech ꝟo vir sagittariꝰ diu
viuēdo caliginē oculoꝝ incurrit:ꝛ habens
adolescentē ducē:dū exerceret venatiōem
ꝓ delectatiōe tm̄ ꝛ vsu pelliū:quia non erat
vsus carniū ante diluuium/ casu interfecit
Cain inter frutecta:estimās ferā. Quē quia
ad indiciū iuuenis dirigēs sagittā/interfe
cit. Et cū experireṫ ꝙ hoīem scꝫ Cain inter
fecisset:iratus illi/cū arcu ad mortē ꝟbera-
uit eū. Occiderat ergo Cain ī vulnere ado
lescentem in liuore vulneris. Uel vtrun-
qꝫ occiderat in vulnus ꝛ liuoreꝫ suum.i.in
dānatōem suā. Et iō cū pctm̄ Cain punitū
esset septuplū (vt diximꝰ)suū punitū est se-
ptuagiessepties.i.lxx.anie ꝛ septē egresse de
Lamech in diluuio perierunt. Uel hoc nu
mero maioritatē pene tm̄ notat:hebreꝰ ait.
Mulieres sue sepe male tractabāt eū. Un̄
ipe iratꝰ dicebat eis se pati h̄ ꝓ duplici ho-
micidio qd̄ egerat.tn̄ terrebat eas subdēdo
penā.q.d. Cur me vultis iterficere. Grauiꝰ
punieṫ q̄ me interficiet qꝫ q̄ Cain

De Seth ꝛ eiꝰ generatiōe Ca. XXIX.

Cognouit quoqꝫ Adam adhuc vxorē suā q̄ peperit fili
um:ꝛ vocauit eū seth. Dicit Stra-
bus post mortē Abel vouisse Adā nō vltra
vxorem suam se cognituꝝ:sed deo iubēte ꝑ
angelū fregit votū vt dei filiꝰ de eo nascere
tur. Tn̄ Josephꝰ d̄t:
q̄a Abel extincto et
Cain effugato:Adā
de ꝓcreatiōe filiorū
cogitabat.ꝛ vehemē
ter eū generatōis amor angebat. Hāc cogi
tatiōem ꝓpagatiōis potuit vocare Strabꝰ
ꝑceptū dn̄i:qꝛ iusserat. Crescite ꝛ multipli-
camini. Sed ꝛ Seth natꝰ ē filiꝰ quē voca-
uit Enos:qd̄ sonat hō vel vir:q̄si rōnalis et
fortis:qꝛ ꝑmꝰ cepit īuocare nomē dn̄i. For
te inuenit ꝟba deꝑcatoria ad inuocādū de
um. Sed pleriqꝫ hebreoꝝ arbitranṫ ꝙ ima-
gines ad honorē dei excogitauerat:ꝛ errāt
Ul' forte ad excitādā pigritiā memorie dei
effigiauit dn̄m:vt mō fit.

Legiṫ adā.xxx.habu
isse filios ꝛ totidē fi-
lias ꝑter cain ꝛ abel.

Epilogū interserit. Ca. XXX

Hic ē liber generatiōis Ade. Repetit de generatione ade: vt integꝝ ordinē genealogiarū ꝓsequat̃. Vñ qdā icipiūt ab adā ꝑmā etatē. alij a Seth. qbꝫ assentit Methodiꝰ. ⁊ iō hōt: quia de Abel nullꝰ natꝰ ē: ⁊ generatio Cain tota perijt ī diluuio. Vixit adā cxxx. annis: ⁊ genuit Seth ad imaginē ⁊ silitudinē suā: ipē ad imaginē dei. reliqui ad imaginē eiꝰ: qđ fere idē est. Vel potiꝰ/mortalis mortales. Vñ qual' terrenꝰ tales ⁊ terreni. Forte moyses. c. annos luctꝰ ade ꝑtermisit: qꝛ vt diximꝰ. lxx. ⁊ methodiꝰ ⁊ Josephꝰ. ccxxx. ānoꝝ eū fuisse scribūt cū genuit Seth Iste genuit enos: q caynan: q malaleel: q iareth: q enoch: q mathusalē: q lamech: q noe Sic ḡ ī gnatōe Cain septimꝰ. s. lamech fuit pessimꝰ: ita ī gnatiōe seth septimꝰ. s. enoch/ fuit optimꝰ. Et trāstulit illū deꝰ ī ꝑadisū voluptatꝭ ad tp̄s: vt ī fine tēpoꝝ cū helia ꝯuertat corda patꝝ in filios. Judei tñ causā huiꝰ trāslatōis attribuunt potiꝰ septenario q̄ȝ sctitati eiꝰ. qa plures legunt̃ sanctiores eo. qꝝ nullus translatꝰ est. In tantum em̄ aiūt deū oīa sub septenario disposuisse ꝙ etiā dicūt eū septem celos creasse: ⁊ cuiqꝫ nomē suū datū. ⁊ septē terras q̄s Dauid fūdamenta montiū vocat. De annis Matusalem diuerse sunt opiniōes. Scđm cōputatiōem. lxx. vixit annos. xiiij. post diluuiū. sꝫ nō legit̃ fuisse in arca: nec trāslatꝰ vt Enoch Quidā dicūt ꝙ mortuꝰ fuerit ante diluuiū sex annis. Hieronymꝰ asserit ꝙ eodē anno in quo fuit diluuiū. quod etiā diligēs computatio annoꝝ eius ꝺm Genesim manifestat. Tamen omnes in numero annoꝝ vite eius ꝯueniunt: quia vixit annis. dcccclxix tm̄. Porro Noe fuit decimꝰ ab Adā in q ꝑma etas terminata est: ita ꝙ ⁊ ipē fuerit ī ea Huius etatis annos. lxx. ponūt duo milia ccxliiij. alij. lxiiij. Hieronymꝰ nō plene duo milia. Methodius duo milia. Ipe tñ ꝑ ciliades secula disponit: nec apponit annos si sup̄sint. ⁊ ideo nihil certum de numero annoꝝ tradidit.

Enoch q̄sdā lr̄as inuenit ⁊ qsdaꝫ libros scꝑsit sub q Adā intelligit̃ mortuꝰ

¶ De causa diluuij Cap. XXXI.

Noe vero cū quingētoꝝ eēt annoꝝ genuit sem/cham ⁊ iafet. Moyses dicturꝰ de diluuio ꝑmisit cām eiꝰ di. Cū cepissent hoies multiplicari sup̄ terrā: viderūt filij dei. i. seth religiosi filias hoim. i. đ stirpe Cain. ⁊ victi cōcupiscētia: acceperūt eas vxores: ⁊ nati sūt inde gigātes. Tēpꝰ qdē qñ factū fuerit hoc vtꝝ sub Noe vel ante: vel multū vel parum ante nō determinat. Josephꝰ aūt đt ꝙ vsqꝫ ad septimā generatiōem boni ꝑmāserūt filij Seth. Post ad mala ꝓgressi sunt recedētes a solēnitatibꝫ paternis: ⁊ ob h̄ ꝯ̄ se deuꝫ irritauerūt. Nā multi angeli dei. i. filij seth: id est q sup̄ filij dei cū mulieribꝫ coeūtes iniuriosos filios genuerūt: q ꝓpt̄ ꝯfidētiā fortitudinis gigātes a grecꝭ dicti sūt. Methodius causam diluuij hoim. s. peccata diffusius exequit̃ dicēs: qꝛ q̇ngētesimo anno ꝑme ciliadis. i. post ꝑmā ciliadē filij Cain abutebant̃ vxoribꝫ fratꝝ suoꝝ nimijs fornicatiōibꝫ. Sexcētesimo anno mulieres in vesaniam verse/supergresse viris abutebantur Mortuo Adā. Seth sep̄auit cognatiōem suam a cognatione Cain: q redierat ad natale solū. Nam ⁊ pater viuēs ꝓhibuerat ne cōmiscerent̃. Et habitauit Seth in cordan in qdam mōte ꝓximo paradiso. Cain habitauit in cāpo vbi frēm occiderat. Quingentesimo anno scđe ciliadis exarserūt hoies ī alterutrū coeūtes. Septingentesimo anno scđe ciliadis filij Seth cōcupierunt filias Cain ⁊ inde orti sūt gigātes. Et incepta tertia ciliade inūdauit diluuium. Sic ordinat Methodiꝰ. Potuit etiā eē vt incubi demōes genuissent gigātes a magnitudīe corpoꝝ denoiatos. sic dictos a geos qđ est terra: qꝛ incubi vel demōes solēt ī nocte opꝑmere mulieres. sed etiā īmanitati corporū respōdebat īmanitas animoꝝ. Post diluuium tñ nati sūt alij gigātes ī hebron: ⁊ post fuerūt in tham ciuitate egypti: a qua ⁊ thitanes dicti sunt: de qꝝ stirpe fuit enacbim cuiꝰ filij habitauerūt in hebron. de quibꝫ ortus est Golias ⁊ quidam alij. Iratusqꝫ deus peccatis hominū dixit. Penitet me fecisse hominē. q. di. Faciā qđ solet facere hō penitēs operis sui: dolet em̄ qđ fecerat. Et

Hāc opinionē alibi damnat Augustinꝰ.

est sensus. Delebo hoīem quē fecerā. Non em̄ ꝑmanebit spūs me⁹.i.indignatio mea ī hoīe in eternū: quia caro est.q.di. Nō puniam eum eternaliter vt diabolū: q̄ꝛ fragilis est: sed hic reddā qđ merer̄. Et tñ ꝑus ꝙ̄ dispdā eū: dabo ei tēpus penitudinis si voluerit. eruntq̄ dies illius ad penitēdū.s.cxx. annoꝝ. Nō em̄ intelligendū est de spū hominis: sed de dei indignatōe. Nec est terminus iste humane vite post diluuiū: cū post inueniar̄ hō amplius vixisse. Et dixit dominus hoc ante annos.xx. ꝙ̄ inciperet fieri arca: vt dr̄ Hieronym⁹. q̄ facta legir̄.c. annis Vel s̄m Strabū eo anno dixit q̄ cepit arca fieri. Sed q̄ꝛ in malicia ꝑseuerauerūt añ ꝑfixū tēpus.s.cētesimo anno deleti sunt. Tñ Joseph⁹ dr̄ hūc terminū vite hoīm statutū. N. aūt dr̄ de⁹ tact⁹ doloꝛe coꝛdis intrinsecus: foꝛte nihil aliud est ꝙ̄ ꝙ homines latebat quātitas diuine offense. Uel antropospatos est.s.hūana ꝓpassio q̄ñ attribuir̄ deo qđ homīs est.

¶ De arca Noe Ca. XXXII.

Noe vero erat perfectus ī generatōib⁹ suis: q̄si nō illius ꝑfectiōis q̄ est ī pr̄ia: sꝫ s̄m modū generatiōis sue.s.terrene. Et dixit dñs ad noe. finis vniuerse carnis venit coꝛā me pter eos q̄ ī arca erāt saluādi. dispdam eos cū terra.i.cū fertilitate terre. Tradūt q̄ꝫ vigoꝛē terre ⁊ fecūditatē lōge īferioꝛē eē post diluuiū ꝙ̄ ante: vñ esus carniū hoī ꝯcessus est cū antea fructib⁹ terre victitarꝫ. ¶ Fecit noe iuxta p̄ceptū dñi arcā de lignis leuigatis.i.politis vel q̄dratis. Alia lr̄a: vel bituminatis longitudine.ccc. cubitoꝝ. latitudine.l. altitudine.xxx. ad modū.s. humani coꝛpoꝛis: in q̄ lōgitudo sexies est maioꝛ latitudine: ⁊ decies maioꝛ altitudine. Est aūt longitudo a plāta vsq̄ ad verticē. Est latitudo a crate lateris ad cratem. Altitudo a doꝛso vsq̄ ad ventrem. Quod tamē multi de coꝛpoꝛe chr̄i tm̄ dictuꝫ esse volūt: quia sic legir̄ in Jsidoꝛo q̄ humani coꝛpoꝛis īstar ostēdit in q̄ chr̄s apparuit. Fuit ḡ hec arca in fundamento q̄drata: sed in foꝛma altera parte longioꝛi ab angulis in artū cōscendens donec in cubito summitas ei⁹ ꝑficeret̄. Bitumīe intus ⁊ extra linita est: qđ est gluten feruētissimuꝫ quo ligna linita nō dissoluunt̄ aliqua vi vl' arte nec materia vl' maceria bituminata solui potēst sine menstruo mulieris. Jn lacub⁹ iudee supnatans colligitur. Jn syria limus est a terra estuās Facta sunt ī ea cenacula ⁊ tristega: id est distinctiōes dicte a trica. Dicit alia trāslatio bicamerata ⁊ tricamerata. Habuit eī q̄nq̄ cameras q̄s Augus. etiam p̄ter sentinaꝫ dicit ibi fuisse. dicēs super tabulatū sentine fuisse bicameratam. Una em̄ camerarum erat stercoꝛaria: altera apothecaria. ⁊ super hanc māsiōem erat alia tricamerata. Laterales camere erāt vna immitiū: altera mitiuꝫ anīaliū. media hoīm ⁊ auiū. Et habuit ostium vbi bicamerata ⁊ tricamerata iūgebantur. Aliꝫ vo has q̄nq̄ cameras ī altitudīe sola disponūt inferioꝛē q̄ ⁊ sentina/stercoꝛariam dicētes. Scđam sup̄ illā apothecariā. Tertiā īmitiū aīaliū ⁊ s̄pentū: ⁊ vbi he iungunt̄ ostiū ponūt. Quartā mitiū anīalium. Sup̄mā hoīm ⁊ auiū. Joseph⁹ tñ dr̄ arcaꝫ q̄ttuoꝛ cameras habentē: foꝛte stercoꝛariaꝫ vel sentinā nō includēs. Fecit in ea Noe fenestrā quā hebꝛei crystallinā fuisse tradūt. que in hebꝛeo vocat̄ meridianum. a Simacho diluculū. Dicit Raban⁹ cubitos arce fuisse geometricos: alioquin tanta capere nō valeret. Cōtinet em̄ cubitus geometric⁹ sex nostros vel nouē. Pꝛopꝛie em̄ cubit⁹ pedeꝫ ⁊ dimidiū habet.

Quasi agricole locutus ē dñs vt faceret scꝫ nauem instar archonij. id ē ad conūtendentis. Uel foꝛte ab arcendo: quia vndiq̄ clausa.

N. dr̄ arca habuisse xxx. cubitos in altū in coꝛpoꝛe eius: ītelligēdū est.i.a fundo vsq̄ ad tabulatum. Jmpossibile em̄ eēt operturā ei⁹ nō plus ascēdisse: ⁊ tigna trigīta cubitoꝝ tm̄ operire longitudinem ⁊ latitudinē

¶ De ingressu in arcam Ca. XXXIII.

Perfecta igitur arca dixit dominus ad Noe. Jngredieris arcam tu ⁊ filij tui: vxoꝛ tua et vxoꝛes filioꝝ tuoꝝ. Jn his octo reseruatuꝫ est seminarium generis humani. Et seoꝛsuꝫ viros: seoꝛsum mulieres nominauit dominus cum de ingressu loqueret̄. acsi diceret

Tēpore afflictionis vacandū est ab am// plexibꝫ mulierū: ꝛ ex cūctis animātibus vniuerse carnis bi//

vxor noe phuarphara: vxor Sem parsia vxor Chā cathaflua: vxor Japhet fliua

-na induces in arcam. id est combinata. i. masculū ꝛ feminā. De immūdis eñ anima// libꝫ fuerūt ibi tm̄ duo fm genꝰ suū. de mun dis ꝟo septē. Immūda ꝟo vocat ea Moy// ses fm tempꝰ suū: q̄ scꝫ lex moysaica vocat immūda. Vel tūc dicta sunt immūda: q̄ eti am tūc naturaliter esui hoīm nō erāt apta. Ideo dixi naturalit: qꝛ nulla adhuc ad edē dum concessa. Tollesqꝫ tecū ex omībꝫ que mādi possunt: vt sint tam tibi q̄ꝫ illis ī escā Si queritur vtrū de minutis vel immūdis animantibꝫ aliqua introducta sint ad hunc numeꝝ: Dicit Augustinꝰ: ꝙ q̄ nō generanẜ de coitu: nō fuit necesse esse in arca: q̄ scꝫ de puluere: vt pulices: vel de humoribꝫ vł cor// ruptionibꝫ nascunẜ. Q aūt ex coitu genera tiua tm̄ introducta sint innuiẜ cum addit: fm genus suū: vel in genere suo. Queriẜ eti am si sine transgressiōe mandati ibi aliqua fuerunt inclusa: q̄ necessitas eoꝝ alendorū q̄ vescunẜ carnibus coegisset includi. Dicit Augꝰ. posse esse p̄ter carnes alimēta cōmu nia: maxime cū ea q̄ carnibꝫ vescunẜ fico et castanea vesci possint: precipue cum oībꝫ vesci cogat fames. Forte nondū etiam ani malia carnibꝫ vescebanẜ: sicut nec homīes. ¶ Fecitqꝫ Noe cūcta q̄ sibi dominꝰ p̄cepe// rat. Sexcētesimo anno vite sue ingressus est Noe in arcā cū omnibꝫ q̄ dixerat ei dn̄s: q̄ ꝛ nutu diuīo ꝛ angeloꝝ ministerio addu// cta sūt mense scd̄o: die. xvij. q̄ ab hebreis ny san dicitẜ: a latinis maius: a macedonibꝫ di on. Moyses aūt in legitimis nysan. i. aplem pmū mēsem ꝯstituit fm Josephū. In ꝯtra ctibꝫ ꝟo. i. in mercibꝫ faciēdis ꝛ in alia gub natiōe seculi tēpoꝝ decreta ꝛ vsualē ordinē mēsium fuauit. Dicit Josephꝰ ꝙ ab Adam vsqꝫ ad h̄ tempꝰ fuerūt anni duo milia sex// centi. lvj. qd̄ in sacris lr̄is ꝯscriptū integri// tate signatū est.

¶ De inundatiōe ꝛ cathaclismo. Ca. XXXIIII.

Egresso Noe ī arcam rupti sunt fontes abyssi. i. aque que sunt in visceribꝫ terre: ꝛ catara// cte celi. i. fenestre aperte sunt. i. nubes. Cata racte ꝓprie sunt meatus nili fluuij: cum nilꝰ ꝑ septē ostia separaẜ: vel loca eiusdē q̄ catā dupla dicunẜ. Abusiue quilibet aquaꝝ me// atus dicunẜ initiales. i. cataracte. Et pluit sup terrā. xl. diebꝫ ꝛ noctibꝫ. ꝛ eleuata arca ī sublime ferebaẜ: ꝛ super oīes mōtes excre uit aqua altior cubitis q̄ndecim: vt ablue// ret sordes aeris: vsqꝫ quo ascēderāt opa ho minū. vsqꝫ ad eūdem locum ascēdet ignis iudicij ob aeris purgatiōem. Sed nō vidē tur opa hoīm tantū ascēdere potuisse: cum olimpus vsqꝫ ad liq̄dū aera vadat: sup quē lr̄e inscripte in puluere ꝑ annū repte sūt ste tisse īmobiles: quia venti delere nō poterāt ꝓpter altitudinē mōtiū. vbi ꝑ nimia aeris ra ritate nec etiā aues viuere q̄unt: nec philo// sophi ascēdentes absqꝫ spongijs plenis aq̄ aliquantulū ibi manere potuerūt. quas na// ribꝫ apponētes crassiorem īde aera attrahe bāt. Sed sūt q̄ putāt altitudinē mōtiū tūc nō fuisse tantā q̄nta nunc est: vel fortasse in sublimibꝫ sacrificātes ignē accēdebant: cu ius vapor ꝛ fauille multū ascendere potue runt: ꝛ aera maculare. ¶ Et cū intrasset noe: clausit ostiū deus: ꝛ bituminauit exterius. ꝛ mortua est oīs anīa viuēs sup terram: ꝛ obtinuerūt aque terras ita exaltate. cl. die// bus ab illa scꝫ die q̄ īgressus est Noe. Post dies. cl. ceperūt aque minui mēse. vij. ita ꝙ xxvij. die mensis requieuit arca sup mōtes armenie. Illic arce reliquias vsqꝫ nūc ꝓuin ciales ostendūt. Huiꝰ diluuij ꝛ arce vt ait Josephꝰ: memoriā faciūt etiā q̄ barbarorū historias ꝯscripserūt. De q̄ Berosus chal// deus sic ait. Diciẜ nauis eius que in arme// niā venit circa mōtem cordicum adhuc ali qua pars esse ꝛ quoddā bitumē exinde tol// li: q̄ maxime homīes ad expiatiōem vtunẜ. Meminit eiusdē Hieronymꝰ egyptiꝰ q̄ an tiquitatem cōscripsit. Manasses damasce nus de eisdem sic ait Est sup numidiam ex celsus mons in armenia qui baris appellaẜ: in quo multos cōfugientes: sermo est dilu// uij tēpore liberatos: ꝛ quenqꝫ in arca simul deuectum. Decimo tādem mense pma die mensis apparuerūt cacumina montiū. Cū qꝫ trāsissent. xl. dies aperuit Noe fenestrā ꝛ emisit coruū qui nō reuertebaẜ: forte inter ceptus aquis: vel inueniēs supnatās cada uer in aq̄s est illectus eo. Tamē Josephus

ait ꝙ cūcta repiens inūdantia/ regressus ē ad Noe. Emisitq3 post eū columbā. q̄ cū nō inuenisset vbi reqesceret pes ei⁹ reuersa est ad noe. S3 nōne cacumīa mōtiū iā erāt nudata: Forte nōdū siccata: ꝛ sic in palude reqescere nō potuit sicut nec ī aq̄. Uel ꝑ recapitulatiōem ꝑus pōt ītelligi factū: ꝛ postea dictū. Post dies septē iteꝝ emisit eam: q̄ vespere rediȷt ferēs ramū oliue virentē. Post alios septē emisit eā q̄ nō ē vltra reuersa ad eū. Igit̄ sexcētesimoꝑmo anno vite noe ꝑmo mēse ꝑma die mēsis apuit noe tectū arce: ꝛ vidit ꝙ exiccata eēt terre supficies sed egredi ēdi expectabat dn̄i ꝑceptū

¶De egressione Noe: ꝛ Iri. Ca. XXXV.

Ense scd̄o. xxvii.

Mdie mensis dixit domin⁹ ad Noe Egredere de arca tu ꝛ vxor tua: filij tui ꝛ vxores filioꝝ tuoꝝ. Cōiūctim iubētur exire qui disiunctim intrauerāt. acsi diceret eis. Nunc rediȷt temp⁹ amplectēdi vt multiplicemini sup terrā. Mox em̄ subiunxit: Crescite ꝛ multiplicamini. Et egressus est Noe cum vniuersis q̄ erant cum eo eadem die qua ingressus fuerat reuoluto anno. Ingressus est aūt. xvij. luna mēsis secūdi: licz habeat alia trāslatio. xxvij. ꝛ egressus est. xxviij. luna. q꞉ quota ē luna hodie: si. xj. addas tota erit eodē die reuoluto anno. si hodie ꝑma: eadē die seq̄nti anno. xij. Nec te moueat ꝙ dixi egressuz. xxviij. luna: cū liber dicat. xxvij. Potuit em̄ esse ꝙ vespera septime diei ꝛ. xxvij. lune egressus sit: iā imminēte. xxviij. Media ṽo tempora quolibet nomine extremoꝝ sepe nominant̄. vt cum dominu⁹ crucifixus fuit inter tertiā ꝛ sextam: q̄dam euāgelista dicit hora tertia: ali⁹ sexta Uel poti⁹ ſm nomina septē dieꝝ: si ī tertia feria est luna. xxvij. reuoluto anno in eadez tertia feria erit luna. xxviij. q꞉ ꝯput⁹ dieꝝ ꝑ vnā diem descendit in martyrilogio. Uerbi gratia. Kalende ianuarij sunt in dominica die: ꝛ luna. vij. reuoluto anno in kalēdis ianuarij reiterata luna erit. xviij. sed kalende erunt secūda feria. Ergo dn̄ica die ante kalēdas erit luna. xvij. ꝛ sic a dn̄ica in dn̄icam reuoluto anno nō addunt̄ lune nisi decem. sed a kalendis in kalendas vndecim. Et edificauit Noe altare domino: ꝛ de mūdis aīalibꝫ septimū obtulit dn̄o. Ideo em̄ iusserat domin⁹ septē ſm gen⁹ suū induci: vt septimo oblato: sex sufficerēt ꝓpagatiōi. Locum autē quo egressi sunt/ armenij egressorij vocant. Filij ṽo Noe dixerūt thānon. i. viij. ꝑ numero egressoꝝ. Ob ħ quoq3 vt quidam tradunt Noe fecit altare de octo lapidibꝫ. Et odoratus est domin⁹ odorem suauitatis: ꝛ ait ad Noe. Non vltra maledicā omni terre ꝓpter homīes: q꞉ ꝓni sunt ad malum. Tempus aūt semētis ꝛ messis ꝛ frig⁹ ꝛ estus. nox ꝛ dies nō requiescēt. Forte nōdum ita plene distincta erāt q̄ttuoꝛ tēpora q꞉ nec vsq3 ad diluuiū aq̄ fuerāt collecte in nubes. Et bn̄dixit eis dn̄s dicēs. Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ sit timoꝛ vester sup cū- cta animantia terre Hoc dictū est eis in solaciū: ne pauci ho- Esus carniū añ diluuiū nō erat: sed post statim ꝯcessus est mines a pluribꝫ bestijs opprimi timerēt. q̄si di. Olera virentia ꝑus dederam in cibum: nūc trado vobis animātia excepto ꝙ carnem cū sanguine nō comedetis. i. anial suffocatum. Et ꝓhibuit eis deus homicidiuz fieri. ꝛ quia maxime timebant ne dominus iteꝝ aquas diluuij inundaret sup terraz. et Noe quotidie orabat ne hoc fieret: vt iosephus refert: pepigit eis de⁹ ꝙ vltra nō fieret diluuiū. Et in signū federis hui⁹ posuit arcū suū ī nubibus. Et est signū du- Ne timeant imbres dat⁹ ē ī nubibꝫ obses oꝝū. iudicij ꝑ aquā ꝑteriti ne timeat̄: ꝛ futuri ꝑ ignē vt expectet̄. Inde est ꝙ duos habz colores. ceruleū q̄ est aque⁹: ꝛ est exterioꝛ/ q꞉ ꝑterijt. ꝛ rubeū q̄ est igne⁹: qui est interioꝛ/ quia futur⁹ est ignis. Et tradunt sancti ꝙ. xl. annis ante iudiciū nō videbit̄ arc⁹. qd etiā naturaliter ostēdet desiccatiōem aeris iam inceptā

¶De ebrietate Noe ꝛ maledictiōe Cham. Caplm̄. XXXVI.

Cepit noe exercere

terrā ꝛ plātauit vineā: labrustas naturales ꝑ cultū ad vsum vinee trahēs: bibensq3 vinū: sed ignorans vim eius inebriat⁹ est: Et dormiēs nudat⁹ est ī tabernaculo suo. Nudatio enim femorum sequitur ebrietatem sicut libido satietatez. Sed

cū Cham verēda p̄ris vidisset nudata: irridēs nūciauit ħ fribꝫ. Sꝫ illi palliū īponentes humeris: ⁊ eūtes retrorsum ne viderēt: operuerūt p̄ris verēda. Patꝫ q꞉ nondū homies vtebanť femoralibꝫ. Euigilās noe cū didicisset q̇d fecerat filius suꝰ minor ait. Maledictꝰ Chanaan puer seruꝰ erit fratribꝫ suis. Si queritur quō Cham d꞉ minor filiꝰ cū esset mediꝰ natu. Pōt dici minor .i. indignior: vel forte minor statura. Vel de iaphet d꞉ q̇ cū minor eēt tn̄ prudētior fuit Cham maiore. Maledixit aūt nō filio: sꝫ filio filij: q꞉ sciebat ī spū filiū nō futuꝝ fribꝫ: sꝫ semē eiꝰ. nec oēs de semie: sed eos q̇ de Chanaan. Pctā q̇dē patrū sepe vindicanť in filios tēporaliter. Et est sensus sic. Non leteris de filio tuo sicut nec ego de te. Et addidit. Bn̄dictꝰ dn̄s deus Sem: sit Chanaan seruꝰ eiꝰ. Prophetia est: q꞉ ꝓuidit in filijs Sem cultū ⁊ nomen vniꝰ dei ꝑmansuꝝ. Et iteꝝ. Dilatet deꝰ Japhet ⁊ habitet ī tabnaculꝭ Sem: sitq꞉ Chanaan seruꝰ eiꝰ. Et hic ꝓphetia est Gētes em̄ q̄ de Japhet dilatate sunt numero: deo auctore ⁊ in cultu deoꝝ: deo ꝑmittēte post inſ te sūt trūco oliue. Et impleti sūt dies Noe dcccccl. anni ⁊ mortuꝰ est. Dicit Josephꝰ ꝙ nemo putet falsa q̄ de antiquoꝝ lōgeuitate scripta sūt: quia ꝓpter virtutes ⁊ gloriosas vtilitates quas iugiter ꝑscrutabanť. id est astronomiā ⁊ geometriā deus eis ampliora viuendi spacia cōdonauit: q̄ aliter discere nō potuissent nisi sexcētos viuerēt annos. Per tot em̄ annoꝝ curricl'a magnꝰ annus impletur

Semiramis fuit mulier q̄ ꝑmo adiuenit bracas ⁊ vsus eaꝝ.

Magnꝰ annꝰ cōpletur reuersis planetis omnibꝫ ad loca sue creationis.

¶ De dispersiōe filioꝝ Noe ⁊ de Nēroth. Caplm̄. XXXVII.

Redit Moyses ad ꝓncipiū genealogie noe dicēs. He sūt generatiōes filioꝝ Noe: ⁊ incipit a Japhet minori: vt vltimo loco ponať Sem. cuiꝰ successionē texere ītēdit. Texūtur aūt ex eis. lxxij. generatiōes: q̇ndecim d̄ Japhet. xxx. d̄ Chā. xxvij. de Sem. Hi tres dissemiati sūt ī tribꝫ partibꝫ orbis ſm alcuinū. Sem asiā. Cham africā. Japhet europā sortitus est. Vel expressius diciť ſm Josephū. Filij Japhet tenuerūt septētrionalē regionē: a tauro ⁊ amano mōtibꝫ sicilie ⁊ syrie vsq꞉ ad fluuiū thanaym. in europa ꝟo vsq꞉ ad gadira. Filij ꝟo Cham a prouincia syria ⁊ amano ⁊ libano montibꝫ cunctas terras obtinuerunt quecūq꞉ ad mare sunt posite: appħēdētes etiā eas que vsq꞉ ad oceanum sunt. ⁊ ꝓprias facientes appellationes Filij ꝟo Sem vsq꞉ ad oceanum seorsum habitant Asiam: ab euphrate facientes initium. Generatiōi Sem insistemꝰ: alias trāseūtes: hoc tm̄ addētes ꝙ Chus diciť filiꝰ Cham: ⁊ filiꝰ Chus Nemroth qui cepit ꝑmus potēs esse ī terra: ⁊ robustus venator hominū corā domino. id ē extinctor ⁊ opp̄ssor amore dominandi: ⁊ cogebat homines ignem adorare. Ad hoc exijt prouerbium ad dicēdum de aliquo ꝙ fortis sit ⁊ malꝰ quasi Nemroth robustꝰ venator coram domino. Hoc ideo diximꝰ: q꞉ Methodiꝰ dicit hūc fuisse de filijs Hirō filij Sem Quare ꝟo ꝑmus ceperit dominari: ostēdit agens de q̇dā filio Noe: de q̄ nō egit Moyses sic dicens Cētesimo anno tertie ciliadis natꝰ ē noe filius in similitudinē eiꝰ: ⁊ dixit eū Jonithū. Trecētesimo anno dedit Noe donationes filio suo Jonitho ⁊ dimisit eū ī terrā ethan. ⁊ ītrauit eā ionithꝰ vsq꞉ ad mare orientis: qd̄ d꞉ elioschora. i. solis regio ħ accepit a dn̄o donū sapiētie: ⁊ īuenit astronomiā. Ad quē veniens Nemroth

Chaldei ignē adorabāt ⁊ colligebāt alios idē facere cōburētes alia idola. Sacerdotes ꝟo canopi hoc audiētes ꝙ magnū idolū ī honore Beli formauerāt: remouētes coronā aureā / apposuerūt vas fictile ad modū corone ꝑforatum foraminibꝫ cera obturatis. Veniētes chaldei apposuerūt ignē ⁊ liq̄facta cera aqua defluēs q̄ erat in corona / extinxit ignē. ⁊ ꝓualuerūt canopi idola.

Obijciť ſm Methodiū de Jonitho: q꞉ nō gēuerat eū Noe ante diluuiū: q꞉ non fuit in arca cū nō fuerit mortuꝰ ante. q̇a post instruit Nemroth: nec post diluuiū. Forte nō est vera ratio Methodij.

gigas .x. cubitoꝝ erudit⁹ ē ab eo. ⁊ accepit ab eo ꝯsiliū i q̄b⁹ loc̄ regnare cepisset. Jonithus iste futuros q̄sdā euēt⁹ ꝓuidit ⁊ maxime d̄ ortu .iiij. regnoꝝ ⁊ occasu eoꝝ ꝑ successionē. Quā etiā plane ꝓbauit Daniel. Et ꝑdixit discip̄lo suo Nēroth: q̄ ꝑmi regnaret de Cham: de q̄ bel⁹ descēdit. post d̄ Sē medi ⁊ ꝑse ⁊ greci. post d̄ Japhet romani. A q̄ rediēs nēroth accēsus amore dn̄andi sollicitauit gen⁹ suū de Sem: vt imparet alijs q̄si ꝑmogenit⁹: ſ₃ noluerūt. ⁊ iō transiuit ad Cham q̄ adq̄euit. ⁊ regnauit int̄ eos i babylone. ⁊ exinde dict⁹ ē de filijs cham. Sed si vere fuit de filijs cham tūc nulla ē q̄stio q̄re int̄ eos regnauerit. ¶ Hui⁹ exēplo cepit regnare iectan vel ietrā vel vrā sup filios sem Sufene vel sustene sup filios iaphet. Narrat aūt Philo iude⁹: vel vt alij volūt gētilis ph̄us in libro questionū sup Genesim: q̄ ex trib⁹ filijs Noe adhuc ip̄o viuēte sunt nati .xxiiij. milia viroꝝ. ⁊ centū: extra mulieres ⁊ paruulos habētes tres super se duces: q̄s prediximus

¶ De turre babylon Ca. XXXVIII.

Post obitum vero Noe mouētes pedes suos ab oriēte ꝯuenerūt duces i vnū in cāpum sennaar ⁊ timētes diluuiū ꝯsilio Nēroth volētis regnare: ceperunt edificare turri q̄ ꝯtingeret vsq̄ ad celos hn̄tes lateres ꝓ saxis: ⁊ bitumē ꝑ cemēto. Descēdit āt dn̄s vt videret turrim. i. aniaduertit vt puniret: et ait ad angelos. Venite ⁊ ꝯfundam⁹ linguā eoꝝ vt nō itelligat q̄sq̄ vocē ꝓximi sui. Jn hac diuisione nihil noui fecit de⁹: q̄r voces eedē sūt apd̄ oēs gētes: ſ₃ dicēdi modos et formas diuers̄ generib⁹ diuisit. De hac turri d̄t iosepho⁹: q̄r latitudo erat ita fortissima vt ꝓpe eā aspiciētib⁹ lōgitudo vid̄ret̄ i min⁹ Dij ꝟo vētos imittētes euerterēt turrim: et vocē ꝓpriā vnicuiq̄ partiti sūt. Propt̄ea babyloniā ꝯtigit vocari ciuitatē. Babel ei hebrei ꝯfusionē appellāt. De hac turri memīt sibylla dicēs. Cū oēs hoīes existerēt vnius voc̄ q̄dā turri edificauerūt excelsam tanq̄ ꝑ eā ascēsuri i celū. De cāpo ꝟo sennaar i regiōe babylonis memīt Esici⁹ dicēs. Qui de sacerdotib⁹ sūt erepti: iouis sacra sumētes i sennaar babylonis venerūt: diuisiq̄ sunt post hec diuersitate linguaꝝ migtiōes agētes: ap̄p̄hēdētes mediterranea siml̄ ⁊ maritima. Nec ꝑtereūdū puto q̄ Moyses d̄t Regma filiū Chus duos habuisse filios saba ⁊ dodan. Joseph⁹ d̄t saba ⁊ iudā. q̄ꝝ iudas egyptiacā gentē hesperioꝝ inhabitās: iudeis cognomē suū reliq̄t. Q aūt d̄r de terra sennaar egressus ē assur. intelligēdū ē: q̄r Nēroth expulit eū vi a terra illa: ⁊ turre q̄ ei⁹ erat iure hereditario. Vel intelligēdum nō ē de assur filio Sem: q̄ īuenit purpurā ⁊ vnguēta criniū vl̄ corpoꝝ: ⁊ a q̄ chaldea ⁊ assyria dicta ē. ſ₃ assur id est regnū assyriorū inde egressum est qd̄ tp̄e Sarug ꝑaui Abrae factū est. Regnū q̄dē babyloniȷ habuerūt q̄ de semīe Nēroth vsq̄ ad q̄rtā ciliadē ⁊ vltimū cusmidē.

Chaldea/babylō/sennaar idē sunt

¶ Primū incidēs Ca. XXXIX.

Jnterim vero obtinuerunt egyptios ⁊ assyrios ita. Jn dieb⁹ sarug bel⁹ nērotides rex babylonis: q̄r fuit alter bel⁹ rex grecie itrauit assyriā: sed parū obtinuit in ea. Quo mortuo fili⁹ ei⁹ Nin⁹ totā obtinuit assyriā: ⁊ ciuitatē in q̄ caput regni erat itinere triū dieꝝ ampliauit: ⁊ a suo noīe Niniuen dixit. Jnde ē q̄ q̄dam historie dicūt regnū assyrioꝝ cepisse ab antiquo belo. qd̄ vex est q̄ntū ad initium. Alij dicūt cepisse a Nino: qd̄ vex ē etiā q̄ntum ad regni ampliatiōem. Ninus vicit Cham: q̄ adhuc viuebat ⁊ regnabat in bactria: alij tracia: ⁊ dicebat̄ Zoroastres inuētor magice artis. q̄ ⁊ septē liberales artes i .xiiij. colūnis sc̄p̄sit septē eneis: ⁊ septē latericijs ꝯtra vtrūq̄ diluuiū. Nin⁹ ꝟo libros eius cōbussit Ab eisdem orta sūt idola sic.

Sirophanes ꝑmus idolatra egypti diophat⁹ lacedemoniorū in poetria magistri Anselmi

¶ De ortu idoloꝝ Capl'm. XL.

Mortuo Belo Ninus i solaciū doloris imaginē patris sibi fecit: cui tantā exhibebat r̄uerētiā vt q̄buslib₃ reis q̄ ad eā ꝯfugissent parceret. Proīde hoīes d̄ regno ei⁹ diuinos honores imagini ei⁹ ceperūt ip̄ēdere. Huius exēplo plurimi char̄ suis: mortuis ima

gines dedicarūt.⁊ ſicut ab idolo Beli cetera traxert originē:ſic ⁊ ab eiꝰ noīe generale nomē idoloꝝ. Sicut em̄ dictꝰ ē belꝰ ab aſſirijs:ſic ⁊ alie natōes ſm idiomata līgue ſue dixerūt alie bel.alie beel.alie baal.alie baalim. Jmo ⁊ noīa ſpecificauert.alie beelphegor.alie beelzebub dicētes. Sꝫ tādē ſeriē genealogie Sem ꝓſequamur

¶De generatiōe Sem Cap. XLI.

SEm centū annoꝝ erat qn̄ genuit Arfaxat biēnio poſt diluuiū. Repugnare huic videt̄ qđ dictū eſt ſupra q̇ngēteſimo āno Noe natū Sem.⁊.dc.inūdaſſe diluuiū. Ergo poſt diluuiū cētenariꝰ erat Sem:⁊ biēnio poſt cētū ⁊ duoꝝ annoꝝ. Sed mos ē ſacre ſcꝓture ſepe limites nūeroꝝ ponere paucꝫ annis ſi ſuꝑfuerit tacitꝫ. Pōt ğ dici ꝙ Sem cētū ānoꝝ erat ⁊ duoꝝ.ſꝫ duos tacuit ſcꝓtura. vel Noe cū genuit eū q̇ngētoꝝ ⁊ duoꝝ vel duo deerāt ad ſexcētos cū iundauit diluuium. Ul̄ ita legat̄ lr̄a. Sem cētū annoꝝ erat poſt diluuiū:⁊ erat biēnio poſt diluuiū qn̄ genuit Arfaxat. Joſephꝰ āt đt. Sē filiꝰ arfaxat natꝰ ē poſt annos.xij.facti diluuij:qđ forte viciū ſcꝓtoris ē. Arfaxat genuit Sale cui ī luca ſubdit̄ Chaynan ſm.lxx.q̇ ꝯdidit ſalē:q̇ heber a q̊ hebrei dicti ſūt ſm Joſephū. Tn̄ Augꝰ.đt Merito q̄rit̄ vtrū ab Heber dicti ſūt hebrei vel ab Abraam quaſi abraei. Heber genuit phalech ⁊ iectā. Phalech hebraice diuiſio:eo ꝙ ī diebꝫ eiꝰ ꝑ diuiſiōe linguaꝝ diuiſe ſūt gētes: ⁊ diuiſio terraꝝ facta.ſed ſub iſto p̄cipue facta đr:q2 ī iſto ⁊ ī filijs eiꝰ remanēte lingua antiqua:alij q̄ſi ab eo diuiſi ſt̄. Phalech genuit Reu vl̄ Regau:q̇ Sarug.q̇ Nachor q̇ Thare. Thare cum eſſet.lxx.annoꝝ genuit Abrā/Nachor ⁊ Arā:⁊ eſt ordo p̄poſterus Aram em̄ ꝓmogenitꝰ ⁊ Abrā vltimꝰ fuit.⁊ forte nō genuit eos cū eſſe huiꝰ tꝑis.ſꝫ tunc cepit generare:⁊ ſuis tēꝑibꝫ eos genuit.ſ.ꝑ diuerſa tꝑa:ita ꝙ iā centū viginti annoꝝ erat cū genuit Abrā:q̇ fuit vltimꝰ. Jn Thare terminat̄ ſcđa etas: hn̄s ſm ſeptuaginta Mille.lxxij.annos:ſm Methodiū ciliadē: ſm hebraicā ꝟitatē annos Mille.ccxcij. Et tot annos đt Joſephus vſq3 ad natiuitatem Thare:ſed vſq3 ad natiuitatē Abrae extēdit̄ hec etas.

Qui inuenit̄ ī gloſa ſuꝑ Luc. Jn quadā enumeratiōe generatiōis chr̄i de Caynan repꝑies ꝑ quā.m.locū iſtū correxit

Ita nō breuē faciunt hanc etatē hebrei

Porro Arā genuit loth ⁊ ieſchā:q̇ ⁊ ſarai ⁊ melchā.⁊ mortuꝰ ē añ pr̄em ſuū ī hur chaldeoꝝ. Et ē nomē ciuitatis hur ſm Joſephū:vbi ⁊ hactenꝰ ſepultura eiꝰ oñdit̄. Hebrei hur ignē dicūt.inde fabulant̄ ꝙ chaldei ī ignē ꝑ quē traijciebāt paruulos ꝓiecerāt Abrā ⁊ Arā:q2 nolebāt ignē adorare:⁊ Arā ibi expirāte Abrā đi auxilio ē liberatꝰ. Uñ đr. Ego ſum q̇ eduxi te đ hur chaldeoꝝ. Thare ğ odio hn̄s terrā ꝓpt luctū Arā:nec valēs ſuſtinere iniurias q̇ fiebāt ei vt ignē coleret/ſtatuit ꝑegrīari:⁊ dedit Nachor Melchā vxorē. Abre ꝟo Sarai:q̇ ⁊ Loth frēm vxoris ī filiū adoptauit. q2 Sarai ſterilis erat.

¶De egreſſu Thare ⁊ ſuoꝝ de chaldea Caplm̄. XLII.

EGreſſus ē ergo thare cū illis vt irēt ī terrā chanaan. veneruntq3 vſq3 ad arā meſopotamie. ciuitatē.lxx.ponūt charrā.q2 cū h. aſpiratiōnē vtrobiq3 habeat ī grecū ꝟtere nō potuerūt:ch ꝑ vtraq3 aſpiratōe poſuerūt. Uñ ⁊ filiū Noe Habā dixerūt Chā. Jnde ē ꝙ varie legit̄ oreb vl̄ choreb.raab vl̄ rachab. Meſopotamia ꝟo a circūfluētibꝫ aq̇s nomē accepit. Meſo ei mediū:potamos aq̄:ſic aq̇leia đr q̄ſi aq̇s ligata. Et facti ſunt dies Thare. ccv.annoꝝ.⁊ mortuꝰ ē in aram

¶De annis Abre poſt mortē patris Caplm̄. XLIII

DJxit autē dominꝰ ad Abrā. Egredere đ terra tua ⁊c. Lxxv.annoꝝ erat Abrā cū egrederet̄ de arā. Joſephꝰ ait. Dimiſitq3 chaldeā cū.lxxv.annoꝝ eēt dño iubēte:vt migret in chananeā. Si ğ poſt mortē pr̄is Abrā erat annoꝝ.lxxv.ptꝫ qđ diximꝰ ꝙ Thare plꝰ q̄3 lxx.annos habebat cū genuit Abrā. Si em̄ in illa etate genuit Abrā:tūc poſt mortē patris erat Abrā.cxlv.annoꝝ. Auguſtinꝰ tamen đt ꝑ recapitulatiōem hoc eē dictū. Adhuc em̄ viuēte patre cum eſſet.cxlv.annoꝝ ⁊ Abrā.lxxv.egreſſus eſt de aram relinq̄ns

ibi patrē ⁊ fratrē: ⁊ in itinere dū iret in mesopotamiā dn̄m locutū ei ⁊ dixisse. Egredere de terra ⁊c. nō q̇n iam esset egressus: sed animū reuertendi ad eā habebat. q. di. Qui egressus es corpe: egredere mēte. Hieronymus dicit verā esse hebreoꝝ traditiōem qui ⁊ annos Thare ponūt. lxx. cū genuit Abram. ⁊ mortuo patre egressū Abrā de aram ⁊ plurium esse annoꝝ tūc q̄z Moyses dicat. sꝫ annos ei⁹ cōputatos ab illo tēpore q̄ dei auxilio euasit ignē chaldeoꝝ: vt id ei reputeť tp̄s etatꝭ ex q̄ ꝯfessus est dn̄m/ spernēs idola chaldeoꝝ. Et dt Joseph⁹. iā recidebať vita hoīm paulatī declinās vsq̄ ad Moysen: in q̄ terminū vite quē ꝯstituerat dn̄s ꝯfirmauit. Centū em̄ ⁊. xx. annoꝝ Moyses mortu⁹ est.

Thare ḡ erat. cxxx. annorū cum genuit Abrā. Abrā. lxxv. cū pater obijt

¶ De aduētu Abre in terrā chanaan Caplm. XLIIII

Tulit ergo Abrā Sarai ⁊ Loth: ⁊ aīas q̄s fecerat in arā id est animātia q̄ ibi adq̇sierat: ⁊ intrauit terrā chanaan. ⁊ venit ad sichē: q̄ corrupte sichar sepe legiť. ⁊ ad vallē illustrē q̄ pētapolꝭ dicebať tūc a q̇nq̄ vrbib⁹ sodomorū q̄ nūc mare salꝭ vel mortuū dr̄. q̄ nil in eo viuit: ⁊ nihil ī eo mergi pt hn̄s aīam: vel lacus asphalti. i. bitumīs: qd̄ dr̄ iudaicū: vel vallis salinaꝝ. Apparuitq̄ ei dn̄s ⁊ dixit ei Semī tuo dabo terrā hāc. Qui edificauit ibi altare domīo vbi apparuit ei. Inde de eo sic Joseph⁹ ait. Prim⁹ p̄sumpsit deū vnū creatorem esse cūctoꝝ pnūciare. ⁊ hoīm opīones q̄s ceteri de deo hēbāt īnouare ⁊ īmutare p̄ualuit. Hec aūt ꝯijciebat p terre passiōes ⁊ maris. ⁊ ea q̄ ꝯtingūt circa solē ⁊ lunā: ⁊ ex oīb⁹ q̄ circa celū sp eueniunt. De eodē berosus meminit dicēs. Post diluuiū decima generatiōe fuit apd̄ chaldeos vir in celestib⁹ reb⁹ expt⁹. Inde trāsgrediēs Abrā tetēdit tab'naculū inter bethel ⁊ hai. ⁊ edificauit ibi iteꝝ altare dn̄o. Et preterit abrā vadēs ⁊ vltra pgrediēs ad meridiē. sꝫ q̄ iuerit subticet Moyses breuitatꝭ cā vl'

Nūc dr̄ mare diaboli: cui⁹ suasu ibi pc̄m est, ⁊ multū alumīs ibi repiť.

q̄si notū: ⁊ habitauit ī damasco. vn̄ ⁊ nomē ei⁹ vsq̄ nūc in ciuitate damascena hr̄ i glꝭia ⁊ vic⁹ ōn̄diť q̇ ab eo dr̄ habitatio abrā. Vn̄ Nicola⁹ damascen⁹. Abrā regnauit in damasco: veniēs aduena cū exercitu de terra q̄ super babylonē dr̄ hur chaldeoꝝ

¶ De descēsu Abre in egyptum ⁊ de reditu eiusdem Ca. XLV.

Facta est aūt fames magna ī terra chanaan: ⁊ descēdit Abrā ī egyptū. tīmēsq̄ libidinē egyptioꝝ ne eū ꝓpť spēm mulierꝭ occiderēt/ sororē suā eā dixit eē. Et sublata ē mulier valde pulcra ī domū Pharaōis. Abram ṽo bn̄ vsi sunt egyptij ꝓpť eā. De⁹ ṽo desideriū regis īpediuit ne tāgeret eā egritudine ⁊ tumultu cāꝝ. Cūq̄ p salute regꝭ sacrificarent sacerdotes: p irā dei h̄ accidisse f'cauerūt q̄ vxori pegrini iniuriā īferre voluissꝫ. Vocauitq̄ pharao Abrā ⁊ dixit ei. Cur nō īdicasti q̄ vxor tua eēt. Ecce vxor tua: accipe eā ⁊ vade. Et p̄cepit rex virꝭ suis vt deducerēt eū. Erat em̄ diues valde ī auro ⁊ argēto: in f'uis ⁊ ancillꝭ ⁊ ī iumētꝭ. Arithmeticā sane ⁊ q̄ d astrologia sūt egyptijs tradidit/ añ eis ignota. a q̇b⁹ post puenerūt ad grecos. Reuersusq̄ ē abrā vsq̄ ad locū vbi fixerat tab'naculū inť bethel ⁊ hai. Partitusq̄ ē terrā cū loth. dū pastores eoꝝ inť se rixarēť p pascuis: optionē ēt ꝯcessit loth. Et eleuās Loth oculos: vidit regionē iordāis ꝯgruā sibi: ⁊ morat⁹ ē ī oppidis sodomoꝝ. Abrā ṽo dscēdit ad ꝯuallē mābre iuxta hebrō ⁊ hītauit ibi. fecitq̄ ibi altare dn̄o. Hebrō cītas ē q̄ ⁊ cariatharbe dr̄. i. ciuitas q̄ttuor. Arbe em̄ q̄ttuor: cariat ciuitas. ibi em̄ sepult⁹ ē adā maxim⁹: ⁊ abrā Jsaac ⁊ Jacob cum vxorib⁹ suis. Mambre ṽo Aner ⁊ Escol frēs erāt ⁊ ꝯfederati sūt abre. A p̄mogenito eoꝝ vallꝭ cognominata erat. Habitabat āt ibi Abrā circa quercū vel therebintū: cui⁹ radices ap

Ebron īterp̄tať ꝯiugiū vel ꝯiugū: q̄ q̄ttuor p̄triarche cū vxorib⁹ suis ibi incinerati fuerūt. Hec inť p̄tatio repiť in q̄dā glosa ī Actib⁹ aplōrū. quā. M. legēs cōsuluit: vt in historijs poneret: qd̄ ⁊ se fecisse dixit

Arbor illa fm Hieronymū vsq̄ ad tp̄s Theodosij imp̄atoꝝ

parent adhuc. Quā ꝓprio noīe Josephꝰ vocauit dicēs. Habitabat Abraā circa ilicē: que vocaṫ agyga: vel ogig: vel dirpsi. ibi ꝓmisit ei deus ꝙ oēm terrā circūstātem ꝑ quattuor partes orbis daret ei ⁊ semini eius.

durauit. ⁊ ex illa fuisse ꝓhibeṫ q̄ mō ē: q̄ lꝫ arida tn̄ medicinal' ē ꝺ qua q̇ secū hꝫ iumētū eiꝰ nō infundit.

¶ De victoria Abre ⁊ occursu Melchisedech Caplm. XLVI.

Factū est autē in illo tp̄e vt Amraphel rex sēnaar. i. babylonis ⁊c̄. Jā tantū ꝓcesserat libido dominādi: ꝙ queq̀ ciuitas regulū habebat. Quoꝝ plurimi alicui maiori regi fuiebant. tandem oēs subditi erāt monarche assirioꝝ. Sane q̇nq̀ ciuitates sodomoruꝫ Sodoma ⁊ Gomorra: Adama: Sebois: Bala: q̄ ⁊ Segor: q̇nq̀ reges habebāt. has subiugauerat sibi Codorlaomor rex elamitaꝝ: ⁊ tributarias sibi fecerat. ⁊ duodecim annis seruierāt ei ī tributo. xiij. noluerūt sibi dare. Proinde. xiiij. anno Codorlaomor assumēs secū tres reges babylonis ⁊ ponti ⁊ gentiū collecto exercitu ꝯuenerūt in vallē siluestrē: ī q̄ erāt putei bituminis: q̄ ꝑ iraꝫ dei post versa est ī mare mortuū. ⁊ circūadiacētia loca depopulati sunt. Et egressi sūt q̇nq̀ reges vt pugnarēt aduersus q̄rtū q̇ ⁊ terga ꝟterūt: ⁊ ceciderūt plurimi: ⁊ q̇ remāserāt fugerūt ad mōtes. Tulerūt aūt victores oēm subam eorum ⁊ captiuos: necnō ⁊ Loth ⁊ subam eius. Et ecce vnꝰ q̇ euaserat nūciauit h̄ Abrā hebreo: vel trāsfluuiali: qꝛ de trans eufraten venerat. Qui numerauit expeditos ꝟnaculos suos. cccxviij. ⁊ tres p̄dictos frēs Mābre ⁊ Aner ⁊ Escol. ⁊ ꝑsecutus est eos vsq̀ dan: q̇ est vnꝰ de fontibꝫ iordanis. ⁊ ab eo oppidū dan dictū ē: quod nūc paneas ꝺr. Alṫ ei fons ior ꝺr. q̇bꝫ ī vnū federatꝭ: iordanis ꝺr. ⁊ irruit suꝑ eos nocte diuisis socijs ī tres turmas dormiētes trucidauit: vigilātes p̄ ebrietate pugnare n̄ valētes effugerūt. Et ꝑsecutꝰ ē eos vsq̀ hoba. q̄ est ad leuā damasci: ⁊ reduxit Loth. mulieres q̄ꝫ ⁊ ꝓplm: ⁊ oēm subam eoꝝ. Occurrit aūt ei rex sodomoꝝ ad locū q̇ ꝺr regia vall': in via Solime ciuitatis vl' Salē q̄ post hierusalē dicta est. At ꝟo Melchisedeh rex salē obtulit ei panē ⁊ vinū. Qꝺ quasi exponēs Josephꝰ ait. Ministrauit exercitui xenia: ⁊ multā abundantiā reꝝ oportunaꝝ simil' exhibuit: ⁊ suꝑ epulas bn̄dixit deū: q̇ abre subdiderat inimicos. Erat eīn sacerdos dei altissimi. Cui Abrā ꝺcimas dedit ex oībꝫ spolijs. ⁊ tūc ꝓmū decime leguṫ date. ꝓmitie ꝟo ab Abel. Et ait ad eū rex sodomoꝝ. Da mihi aīas: cetera tibi tolle. Et noluit abrā etiā minimū q̇d tollere: exceptis q̄ comederūt iuuenes: ⁊ ꝑtibꝫ triū fratꝝ q̇ venerāt cū eo. Hunc Melchisedech aiūt hebrei fuisse Sem filiū Noe. ⁊ vixisse vsq̀ ad Jsaac. ⁊ oēs ꝓmogenitos a noe vsq̀ ad aarō sacdotes fuisse: q̄ ī ꝯuiuijs ⁊ oblatiōibꝫ populo bn̄dicebāt: ⁊ habebāt ꝓmogenita. ꝺ q̇bꝫ post explicabiṫ.

Josephꝰ ī fine libri sui ait. Potētissimꝰ chananeoꝝ q̇ ligua patria iustꝰ rex appellatꝰ ē. ꝓmꝰ deo sacerdotiū vel sacrificiū exhibuit. ⁊ phanū edificauit: ⁊ vrbē quā hierosolymā dixit. Cū aūt solima vocareṫ chananeis postea expulsꝭ: ꝓmꝰ iudeoꝝ in ea Leobiꝰ vl' Thebobitꝰ regnauit

¶ De ortu Jubilei Cap̄. XLVII.

De hac victoria tradunt iubileū initiū habuisse ꝑ hac remissione captiuoꝝ. Jubel eī remissio vel initiuꝫ. inde iubileꝰ remissiuꝰ vel initiās. Ob h̄ āt institutꝰ est q̇nquagesimꝰ: qꝛ tūc erat Loth vt dicūt q̇dā. l. annoꝝ. Vl' tūc erat. l. annꝰ ex q̄ locutꝰ erat dn̄s Abre in via: vel ex q̄ egressus erat ꝺ charrā. Vl' abrā peritꝰ astroꝝ (in q̇bꝫ etiā fm q̄sdā Zoroastē magice artis inuētorē instituit) nouerat ꝙ intēperies aeris que fit ex eleuatis vl' dep̄ssis planetis/ semꝑ vsq̀ ad. l. annos ad tēperiē redeunt. ⁊ qꝺ vidit fieri in astris: voluit imitari in terris

¶ De sacrificio Abre post ꝓmissiōem heredis Cap̄. XLVIII.

His trāsactis locutus ē dn̄s ad Abrā. Protector tuꝰ suꝫ: ⁊ merces tua magna nimis. Et dixit Abrā. Quid dab mihi: ego vadā absq̀ liberis: ac Damascꝰ filiꝰ Elieser ꝓcuratoris mei erit heres meꝰ. q. di. Quid mihi de ꝓmissiōe terre cū ꝺ sit heres. Ab h̄ damasco

aiunt damascū cōditā ⁊ denominatā: ⁊ ibi
eum regnasse: Et dixit dn̄s ad eū Nō erit h̄
heres tuus: sed q̇ egredief̄ d̄ vtero tuo. Cre
didit Abraā deo: ⁊ reputatū est ei ad iusti-
ciā. ⁊ qꝛ insperatū ꝑmittebaf̄: q̄siuit Abraā
signum: vnde sciret sibi hoc fieri: nō ex dif-
fidentia: sed sperando ⁊ modum querēdo:
Et hinc maxime mos inoleuit iudeis signa
querere. Et ait dn̄s. Sume mihi ī crastino
vaccā ⁊ capram ⁊ arietē queqꝫ trima ⁊ tur-
turem ⁊ colūbā. q. d. Immolab mihi hec et
ostēdam tibi signum. Qui tollens hec ani-
malia diuisit ꝑ mediū: ⁊ partes ꝯtra se altri
secus posuit: aues aūt nō diuisit. Et dū ex-
pectaret p̄ceptū dn̄i d̄ modo immolādi: de-
scenderūt volucres suꝑ cadauera: ⁊ abige-
bat eas Abram. Cū qꝫ sol occubuissꝫ sopor
irruit suꝑ Abram: ⁊ horror magnꝰ qui fuit
pars signi. ⁊ dictū ē ad eū. Scito p̄noscēs
ꝙ ꝑegrinū futuꝝ sit semē tuū ī terra nō sua
Et subijciēt eos extranei f̄uituti ⁊ affligent
cccc. annis. Tu aūt ibis p̄us ad pr̄es tuos.
gn̄atiōe aūt q̄rta reuertenf̄ huc. q. di. Ne ex-
pectes te mō regnatuꝝ ī terra hac ⁊ semē tu
um post te. Te ei p̄us mortuo post. cccc. an
nos īplebif̄ ꝑmissio mea. Nec ē ītelligēdum
ꝙ tot annis f̄uierint ī egypto. sed hic nume
rus annoꝝ in illa afflictiōe cōpletꝰ est q̇ f̄m
Isidoꝝ ab illo tꝑe cōputanf̄: q̇ ista Abre ꝑ-
mittunf̄. Augustinꝰ ab Isaac nato compu
tat: qꝛ dictū est semen tuū. Et ab anno nati
uitat̄ Isaac vsqꝫ ad annū egressiōis d̄ egy-
pto numerat. ccccv. ānos. Sꝫ sc̄ptura sub-
ticet. v. ⁊ legit lr̄am sic. Semē tuū ꝑegrinū
erit. cccc. annis. siue em̄ ī terra chanaan si-
ue ī egypto ꝑegrinū fuit: donec habuit here
ditatē ex ꝑmissiōe dei. Illud aūt īterpositū
subijciēt eos ⁊ affligēt nō referf̄ ad. cccc. an
nos. Et āt dictū ē in q̄rta gn̄atiōe eos redi-
turos f̄m tribū sacerdotalē intelligēdū est.
Leui em̄ genuit cha
at: q̇ genuit Arā vel
amrā: q̇ genuit aarō
q̇ Eleazar: q̇ cū aarō
egressus est. Nec di-
cas q̄ttuor generati

Due fuer̄t tribꝫ. Sa
cerdotal̄ q̄ a leui ha-
buit p̄ncipiū. Alia re
galis a iuda.

ones ꝑsonas. iiij. sꝫ successiōes: vt tot sint
generatiōes q̄tiens ibi legif̄ genuit. Et alia
lr̄a habet q̇nqꝫ generatiōes f̄m regiā tribuꝫ
est. Judas em̄ genuit Phares: q̇ genuit es-
ron: q̇ genuit arā: q̇ aminadab: q̇ naason: q̇

cū patre egressus est. Et facta ē caligo ⁊ ap
paruit ignis q̄si clibani trāsiēs inter diuisi
nes illas ⁊ ꝯsumēs illas. Ecce signū ⁊ ter-
minos terre ꝑmissiōis diffiniuit ei dn̄s a ri
uo corula flumie egypti vsqꝫ ad eufratē ⁊ po
pulos eiꝰ noīauit.

De fuga Agar ⁊ ortu Hismaelis Caplm̄. XLIX.

Egitur Sarai nō ha-
bebat liberos: Et dixit Abre. Ingre
dere ad ancillā meā Agar: si forte ex
illa suscipiā filios. ⁊ igressus est ad eā. Que
cū ꝯcepissꝫ despexit dn̄am suā ⁊ Abrā dissi
mulabat. Et ait sarai. Iniq̄ ag̃ ꝯ me. Judi-
cet deꝰ int̄ me ⁊ te. Cui Abraꝫ. Ecce ancilla
tua ī manu tua: vtere ea vt libet. Affligente
āt eā sarai: illa inijt fugā: volēs redire ad pa
triā: qꝛ egyptia erat. Et īuenit eā angelꝰ dn̄i
dū fugeret ⁊ sitiret ⁊ viā ignoraret soliuagā
iuxta puteū q̇ est ī via ī deserto sur. Qui di
xit ad eā. Vn̄ venis ⁊ q̊ vadis: Et illa. A fa-
cie dn̄e mee sarai fugio. Cui āgelꝰ. Reuerte
re ad dn̄am tuā ⁊ hūiliare sub ea. Et rursuꝫ.
Cō cepisti ⁊ paries filiū: ⁊ vocab nomē eiꝰ
hismael. Hic p̄mo legif̄ nomē p̄dictū a dn̄o
qd̄ ꝑraꝝ ē. Manꝰ eiꝰ ꝯ oēs ⁊ manꝰ oīm ꝯ eū
⁊ eregiōe fratꝝ suoꝝ figet tētoria: qd̄ tn̄ n̄ d̄
ip̄o legif̄: sꝫ de filio eiꝰ Cedar. Tn̄ de genere
ip̄iꝰ h̄ p̄dictū ē. qꝛ saraceni vagi sedibꝫ icer-
tis: gētes q̇bꝫ def̄tū ex latere iūgif̄ īpugnāt
⁊ ab oībꝫ īpugnanf̄. Hoc āt p̄cipue futuruꝫ
erat f̄m Methodiū qn̄ q̄ttuor p̄ncipes de
genere Hismael q̊s etiā filios vinee vocat:
forte ꝑ vesania tāqꝫ ebrios: oreb. s. ⁊ zeb ⁊ ze
bee ⁊ salmana: egressi sūt de solitudie ꝯ fili
os isrl̄: q̇ victi ꝑ Gedeon detrusi sūt in soli-
tudinē de q̄ ꝑdierāt. Qd̄ ꝑo legif̄ in Genesi
Hic erit ferꝰ hō. hebreꝰ habet phara qd̄ so-
nat onager. Propter h̄ vt d̄t Methodiꝰ di
ctū est: Onagri ⁊ capree a deserto oēm besti
arū suꝑgredienf̄ rabiē: ⁊ māsuetoꝝ numerꝰ
ꝯteref̄ ab eis. Dicit em̄ de filijs Hismael.
Futuꝝ est aūt vt exeāt adhuc semel ⁊ obti-
nebunt orbē terre ꝑ octo hebdomadas an-
noꝝ: ⁊ vocabif̄ iter eoꝝ via angustie: qꝛ pa-
trē illoꝝ Hismael vocauit dn̄s onagꝝ. In
sacris locis interficient sacerdotes: ibideꝫ
cū mulieribꝫ dormiēt: ad sepulcra sc̄toꝝ reli
gabūt iumēta: ⁊ h̄ ꝑ nequicia chr̄ianoꝝ qui
tunc erūt. de quibꝫ dicif̄. In nouissimis die

bus erūt hoīes sese amātes ⁊c̄. Et tūc ipleꝰ
biť qđ dictū ē ꝑ Ezech. Fili hoīs voca besti
as agri ⁊ exhortare illas di. Cōgregamini ⁊
venite eo ꝙ sacrificiū magnū imolo vobis
Māducate carnes
fortiū: ⁊ bibite san-
guinē deoꝝ excelso-
rū. Cūq3 loq̄reť dn̄s
cū Agar ꝑtrāsijt in
turbine ⁊ ipse vidit
posteriora dei ⁊ ait.

Legiť ī vita Clemē-
tis ꝙ Abraā aliū ha-
buit filiū de Agar: q̇
dictꝰ ē clyesdros a q̇
ꝑse duxerūt originē.

Uidi posteriora vidētis me. Et appellauit lo
cū puteū viuētis ⁊ vidētis: q2 viderat eā dn̄s
⁊ q̄si reddiderat vitā sitiēti ondēdo puteū.
Adhuc puteꝰ Agar ondiť inter cades ⁊ ba
rath. Que cū redijsset pepit filiū: ⁊ vocauit
eū Hismaelē. Abrā aūt erat .lxxxvij. annorū
cū natꝰ est Hismael.

¶ De pacto circūcisionis ⁊ mutatione no-
minum Abre ⁊ Sarai
Caplm̄. L.

POstquā vero no-

naginta ⁊ nouē annoꝝ esse ceperat
Abrā: apparuit ei dn̄s dicēs. Mul
tiplicabo semē tuuz ⁊ tu custodies pactum
meū: h̄ scz. Circūcideť ex vob ⁊c̄. Sz anteq3
pactū exponat nomē ei mutat. Dicebať ei
abrā ex abba ⁊ rā: q̄si abbarā .i. excelsus pať.
⁊ addita ē lr̄a a. ⁊ dictꝰ ē Abraā q̄si abbaam:
qđ sonat pať multaꝝ: subaudiť gentiū. He
brei tn̄ dicūt ꝙ de noīe suo tetragrāmaton
e lr̄am addidit deꝰ Abrae: q̇ tn̄ sonat a. idio
ma eīn eoꝝ est scribere a. ⁊ sonare e. ⁊ econ-
uerso. R: aūt sup addita est causa euphonie
Et q2 tp̄e circūcisiōis mutatū est nomen ei
cū circūcidūt impo
nūt hebrei nomina.
Uolēs itaq3 dn̄s q̄si
q̄dā charactere po-
pulū suū ab alijs dis
cernere: induxit eis circūcisionē sic. Circū-
cideť ex vob oē masculinuz: ⁊ circūcidetis
carnē p̄putij vr̄i. Infans octo dieꝝ circūci
deť tā v̄naculꝰ q3 empticiꝰ, cuiꝰ caro circū-
cisa nō fuerit: ꝑibit aīa illa ď ꝑplo suo. Quo
cultello fieret nō ē p̄ceptū. Quare āt fiebat
lapideo: post dicemꝰ. Notāduz ꝙ vꝰ p̄mo
dictꝰ ē a vuādo. Uictores ei victos hostes
q̄s ad vitā vuabāt vuos dixerūt. Uerna v̄o
vel v̄naculꝰ vel vernula q̇ nutritꝰ est domi

Hoc q̄ntū ad interp̄
tatiōem nō q̄ntū ad
Abram

Emptitiꝰ q̇ in ꝓpria ꝑsona emptꝰ est. Origi
narius q̇ ⁊ vuus glebe .s. colonus. Dixitq3
dn̄s ad Abraā. Nō vltra vocabis vxorē tu-
am Sarai: sed Sarā. Quidā dicūt mutati
onē noīs Sare sic factā. q2 cū p̄us ꝑ duo r.
scribereť: mō ꝑ vnū. vel ecōtra: ⁊ errāt. Sed
cū diceret Sarai .i. p̄nceps mea ⁊ q̄si vniꝰ
gētis: dicta est Sara .i. p̄nceps absolute: q̇
si oīm gētiū p̄nceps futura. Et attēde ꝙ q̄n
tū ad nos videť .i. lr̄a subtracta ⁊ nulla addi
ta. sed apud hebreos addiť a ⁊ scribiť per e.
Quidā q2 sarath hebraice leprā sonat: erra-
uerūt: putātes eā p̄mo leprā vocari. Et ait
dominus. Ex illa dabo tibi filium: ⁊ voca-
bis nomē eiꝰ Isaac. Cecidit Abraam in fa-
ciē ⁊ risit p̄ gaudio dicēs applaudēdo. Pu
tas ne cētenario nasceť filiꝰ: ⁊ Sara nona-
genaria pariet. Et ait dn̄s. Sara pariet ti-
bi filiū ⁊ vocab nomē eiꝰ Isaac: qđ īterp̄ta
tur risus a risu .s. p̄ris. Ecce scđo a dn̄o p̄di
ciť nomē nascituri. Et adhuc de duob2 legi
tur h̄ in veteri testamēto: de Sāsone .s. ⁊ Jo
sia: ⁊ in nouo de duob2 tm̄: Jesu ⁊ Joanne
Etiā multiplicatōem Hismael p̄misit ei do
minꝰ. Et cū finitꝰ esset sermo dn̄i circūcidit
se Abraā ⁊ Hismaelē ⁊ oēm suā familiā sexꝰ
masculini. Abraam tūc erat .xcix. annoꝝ ⁊
Hismael .xiij.

¶ De trib2 angelis susceptis ab Abraā
Caplm̄. LI.

Apparuit dominus

Abrae in cōualle mābre. Cūq3 ele-
uasset oculos vidit tres viros ⁊ oc
currēs vnū ex eis adorauit. Dicit Josephꝰ
tres angelos in specie hūana missos vt vnꝰ
nūciaret Abrae verbū dei ď filio suo: ⁊ duo
subuerterēt sodomā. Eusebius v̄o ait. Pri-
mo omniū ꝓphetarū Abrae v̄bum dei cum
in figura apparuisset humana vocationem
gentium polliceť. Et sic apparuit ei filius
quē ⁊ adorauit. Sz
quia nusq3 legiť pa-
ter apparuisse ī sub-
iecta creatura dici-
tur ꝙ duo angeli ap
paruerūt in designa
tione duorum preco
nū Moysi ⁊ Helie.
quorum alter p̄muz
p̄uenit aduentum: alter p̄ueniet secundum

Antromorphite sūt
heretici de iudeis: q̇
dicūt deū p̄rem ha-
bere corpꝰ hoīs. cu-
ius sup̄iorē partē di
cūt esse in cel: pedes
v̄o in terra.

Quos ꝛ rogauit Abraā vt diuerterēt ad eū ꝛ paululū comedēdo ꝯfortarent. Qui assenserūt. Et estimās Abraā pcepit Sare vt de trib° satis simile faceret subcinericios panes. Ipe ꝗ3 tulit vitulū de armēto optimū tulitq butyꝝ ꝛ lac: ꝛ vitulū assatū: ꝛ posuit corā eis. Verisimile est ꝙ ꝓus hoies credidit: q̄b° hec xenia parauit: post āgelos dei esse cōprobauit. De cibo quē sup̄ fert pōt dici ꝙ i masticādo exianit° sit sicut aq̄ calore ignis: abraam stabat iuxta eos Sara ꝟo erat post ostium tabernaculi. Et dixit angel°. Reuertēs veniam ad te tpe isto. id est eodem die reuoluto anno: et habebit Sara filiū3 Quo audito risit sara. Erāt em̄ ambo senes: ꝛ desierāt Sare fieri muliebria. i. menstrua. quib° deficiētib° vis pariēdi deficit. Si alter iuuenis esset: nō esset impossibile ex sene ꝛ iuuene, ple3 fieri. Sed ambo erāt puecte etatis. Ad hec etiam ipa sterilis erat. Risit ꝗ: q2 dubitauit dicēs. Postq̄ ꝯsenui ꝛ dn̄s me° vetul° est/ voluptati opam dabo. Dixitq dominus ad Abraam. Quare risit Sara? Nunquid quicq deo est difficile. Negauit Sara se risisse pterrita. Ecce q̄ intentione q̄sq riserit dijudicare potuit q̄ corda nouit

Nunc ordin: videt Augustin° cōprobare in Genesi sup hūc locum. q̄ audito risit Sara. s. ꝙ ꝓus putauit Abraā eos eē homines in q̄b° tn̄ de° loqueret ꝓpter q̄dam signa diuie maiestatis in eis apparentia Ideoq ꝓn° in terrā nō eos sed i eis deū adorauit. post ꝟo ꝑcepit aliq̄b° figuris vl' diuīo instinctu ꝙ āgeli erāt. Tn̄ vidēs eos hr̄e corpa humana pauit eis escā.

Et forte credidit adulatorie dictū: q2 bn̄ pauerat eos:

De duob° angelis descēdētib° i sodomā. Capl'm. LIII.

Cumq3 surrexissent illi tres viri direxerūt oculos ꝯtra sodomā: ꝛ Abraā gradiebat simt. ꝛ dixit dn̄s. Non potero celare Abrae q̄ gesturus sum. Et ait ad illū. Clamor sodomorum ꝛ gomorre venit ad me. Peccatū cum clamore est culpa cum libertate: cū. s. q̄s palam ꝛ ad libitū suū peccat. Peccatū illoru3 fuit superbia vite: ꝛ abūdantia panis ꝓpter quā vsq ad ignominiosam libidinem ꝓruperunt. Et addidit. Descēdā ꝛ videbo vtrū clamorē q̄ venit ad me opere compleuerint Qui omia nouit: hoc in exemplū nobis reliquit. q. d. Mala hominū nō ante credite ꝙ pbetis. Inde est ꝙ iudex sibi soli crimen notū punire nō pōt. Unde ꝛ dictū est: Nemo te ꝯdemnauit; nec ego te condemnabo. Abraā ꝟo memor Loth filij fratris sui: appropinqns ad dn̄m ait. Nunqd pdes iustū cum impio. Non est hoc tuum qui iudicas omnē terram. Si fuerint q̄nquagita iusti ibi: nonne parces populo ꝓpter eos: Et ait dn̄s. Dimittā omi ꝑplo ꝓpter eos. Tūc abraam q̄si paulatim descendens ait. Si fuerit q̄draginta q̄nq. Itē si. xl: q̄d si. xxx. Quid si xx. Quid si decē. Et ait dn̄s. Nō delebo eos ꝓpt decē. Abijt dn̄s. i. n̄ apparuit postq̄ cessauit loqui ei. ꝛ ille reuersus est in locū suū. Venerūtq illi duo angeli qui fuerant cum domino (vel alij s̄m quosdam) sodomā vespere: sedente Loth in forib° ciuitatis: expectante alicuius hospitis aduentū. Qui occurrens eis adorauit: petens vt diuerteret in domum suam. Quos renitētes compulit opido. Ingressisq illis fecit cōuiuium coxit azyma: ꝛ comederūt. Tūc viri ciuitatis a puero vsq ad senez vallauerūt domū ꝛ dixert Loth. Educ viros illos huc vt cognoscam° eos. Qui ait. Habeo duas filias q̄ nondū cognouerūt vir: abutimini eis vt libet: tm̄ his nihil mali faciatis q̄ ingressi sūt sub vmbra culminis mei. Mos em̄ fideliū erat ab omni iniuria hospites suos defendere. Qd aūt dixit: pturbatio animi fuit nō ꝯsiliū. Consiliū sane est vt faciat q̄s leuius ne ipe cōmittat grauius. Nullo aūt modo debet quis leuius facere mortale ne alius cōmittat graui°: At illi noluerūt: ꝛ vim faciebant vehementissime loth. Et ecce angeli introduxerūt Loth: ꝛ clauserūt ostiū. Illos ꝟo ꝑcusserūt cecitate: nō ꝓuatiōe visus: sed acrisia: quam latine auidētiam dicere possum°. que facit nō videri nō oia: sed que est op°. qua percussi sūt q̄ querebant Heliseu3 cum esset cum eis. ꝛ discipuli cū domino cum

Acrisia ē quādo q̄s hab3 aptos oculos ꝛ non videt: qd magi faciunt incātationibus. Fit etiam quando quis habet aliqū

rem aliquā in manu ꝛ nō videt. ꝛ est etiaꝫ acrisia

tes in emaus. Forte ꝓ mō q̄n̄cꝫ q̄rimꝰ qđ in manu tenemꝰ. Et angeli dixerunt ad Loth. Educ oēs tuos de vrbe hac. Delebimus em̄ locū istū. Et igressus Loth ad generos suos ait. Surgite ꝛ egredimi: q2 delebit dn̄s ciuita[illegible] istā. Nō ē credēdū vt ait Hieronymꝰ hic q̄ dicūt alias filias a p̄dictis ꝟgib9 Loth habuisse hn̄tes viros: q̄ cū viris submerse sint. Sed generos vocat futuros generos. Vn̄ hebraica ꝟitas habet. Egressus ē Loth ad spōsos. Qui noluerūt egredi. ꝯsuetudinē hāc ꝟboꝝ Loth eē dicētes ꝙ semꝑ mala p̄diceret.

De subuersione Sodomoꝝ. Caplm̄. LIII.

Mane dissimulante Loth exire: apprehēsuꝫ eū cū vxore sua ꝛ filiabus statuerunt angeli extra ciuitatem dicētes. Ne respicias retro sed in mōte saluū te fac. Qui ex ꝑturbatiōe nōdū plene credens dn̄o ait. Nō possum in monte saluari ne forte app̄hendat me malum ꝛ moriar. Forte senex montiuꝫ frigora ꝛ laborem vie ꝑhorrebat. Sed est hic ciuitas parua ad quā fugere sufficio vt saluer ī ea. Et ait dn̄s. Non subuertā vrbē pro qua locutus es. ꝛ ideo quia dixit parua: vocatū est nomen vrbis segor. id est parua. Tradūt em̄ hebrei hanc vrbem p̄mo dictam balam: ꝛ post salisam: ꝛ in eseia vitulam cōternantē: quia tertio terremotu absorpta sit post subuersionem quattuor aliarum ciuitatum modo dicit̄ ciuitas palme. Quādiu ergo fuit Loth in ea pepercit ei dominꝰ. Sed vt dicit Hieronymꝰ Loth timens ꝯsuetū eiꝰ terremotū: egressus māsit in monte. Egresso itacꝫ Loth de sodomis: pluit dominꝰ super ciuitates illas sulphureꝫ ꝛ ignē. Pluit dominꝰ a seipo ens in terra a se ente in celo iudicās. id est puniens ab imperante. Pluit aūt hec vt terra ī eternū arescerꝫ sine spe iteꝝ germinādi: ꝛ ita grauius puniuit istos q̄ꝫ primos peccatores diluuio. Licꝫ em̄ illi mensurā excederent delicti: tamē quasi naturaliter peccabant. ꝛ vniuersos subuertit etiam paruulos ꝑ peccatis parentū: in q̄ ꝓuisum est illis ne diu viuentes sequerent̄ exempla patrum: ꝛ est aliquod bonū reum nō esse / q̄ gloriosus nō est. Prodest em̄ pauperē nō esse qui rex non esse potest. Et respiciens vxor Loth retro versa est in statuā salis quā Josephus d̄t se vidisse ꝛ hactenꝰ manere. Versa est ergo regio in lacū salis ꝛ sterilē: q̄ d̄r mare mortuū: q2 nec pisces nec aues in eo viuūt vt in alijs. Nauē quocꝫ nō patit̄ nec vllam sustinet materiā quin tota forsitan supnatet: nisi bituminatam ꝓpter homines intus viuētes. Nā omne carēs vita in ꝓfundū mergit̄. Si q̄d viuū aliqua arte immerseris: supexilit. Lucerna ardens superenatat: extincta mergitur. Multis in locis nigras glebas bituminis vomit. etiō lacus asphalti vl' asphaltidis d̄r. Dicitur etiā ꝙ poma nata in arboribꝫ circūpositꝭ vsꝗ ad maturitatē coloris sūt viridis: matura si incidas: fauillas intꝰ inuenies. Vn̄ vt ait ioseph9 Fauilla terre sodomitice fidē habet. Dicit̄ ꝛ vallis salinarū. Forte fit ibi sal: vel lapides salis circa inueniunt̄

Lacus hic iudeā diuidit ꝛ arabiā n̄ maiorē: sed illaꝫ q̄ olim fuit illa solitudo inuia ꝛ inaq̄sa in q̄ .xl. ānis fuerūt filij isrl'. Dicit Josephꝰ ꝙ nimia eiꝰ leuitate etiaꝫ grauissima in eū iacta referunt̄ in altū. Vn̄ Vespasianꝰ q̄sdā iūctis post tergū manibꝫ iussit in altū proijci: ꝛ omnes tanq̄ꝫ vi spiritus sursuꝫ repulsi desuper fluitabant.

De incestu Loth Caplm̄. LIIII.

Loth aūt egressus de segor mansit in mōte in spelūca ꝛ due filie eiꝰ cū eo. Didicerāt aūt filie Loth ꝯsummatiōem mōdi futurā ꝑ ignē ꝛ suspicate sūt tale aliq̄d factū q̄le fuit in diebus Noe. s. ad reparandū genꝰ humanum seruatas se esse supstites cū patre. Ideocꝫ ꝯsiliū inierūt ꝛ patris mesticiā ꝛ rigorē vino molliētes: singule licꝫ ꝟgīes singulis noctibꝫ susceperūt ab ignorāte cōceptum: nec repetierūt. Hoc tn̄ desuꝑ appungūt hebrei q̄si incredibile. q2 natura reꝝ nō patit̄ coire quēpiam nescientē. Vel dicit̄ nescisse filiaꝫ fuisse: putans fuisse vxorem suaꝫ. Dicit̄ q̄cꝫ impossibile in defloratiōe fieri ꝯceptū. Ob hoc antichristus dicet se filium ꝟginis. Peperitcꝫ maior filia filium: ꝛ vocauit eū moab / patrem moabitarum: minor peperit fili

rum:⁊ vocauit eū Amon patrē amonitarū. Moab interp̄tatꝛ ex patre. Hoc nomīe mater apte publicauit incestū patris. Amon filius populi mei. Nec aliq̄ntulū texit q̄si filius cuiusdam de ꝓplo meo. Dicit Hieronymus filias posse excusari: quia crediderūt genus humanū defecisse:⁊ pietas posteritatis impietatē incestus excusauit in tāto sed nō in toto. Sed hoc patrem nō excusat sed infidelitas eius causa fuit incestus. De eodē dicit Strabus. Loth inexcusabilis est: p̄mo q: āgelo nō credidit se posse saluari ī segor Deinde quia inebriatus est:⁊ fuit peccatū causa peccati.

¶ De p̄egrinatōe Abrae apud Abimelech regem geraris Capitulum. LV.

Profectus ē Abraam de cōualle mābre in terram australē p̄egrinatus est in geraris inter cades vñ fluxerūt aque ꝯtradictiōis et sur loco sororis habēs Sarā similia p̄orib̄ simulās p̄ timore. Misit aūt Abimelech rex gerare:⁊ tulit eā. In quo vis forme illius miranda notatꝛ: que nonagenaria adhuc amari potrat. Sed in egritudinē cecidit rex dei volūtate ne eā tāgeret: vt ait iosephus. In fine tñ huius capituli alia pena notatꝛ: hec.s. q̄ deus ꝯcluserat omnē vuluā domus Abimelech ꝓpter Saram: ne quid.s. femininū ī domo eius interim ꝯciperet. Medicis autē desperantib̄ soporatus audiuit a dño/ hec sibi ꝓpter vxorem p̄egrini inferri. Et p̄cepit ei vt redderet viro vxorem: quia ꝓpheta erat.⁊ ille oraret pro eo ⁊ viueret. Statimq̄ surgens vocauit seruos suos. vocauit ⁊ Abraam ⁊ dixit ei. Quid fecisti nobis? Quid vidisti vt h̄ faceres. Et ait Abraam. Cogitaui q̄ timor dei nō esset in h̄ loco.⁊ interficerēt me ꝑ vxore. Alias aūt ⁊ vere soror mea est filia patris. Hic distinguitꝛ sui.s. patris. Sequitꝛ mei: id est q̄ est meus: subaudi frater. vel filia patris mei:⁊ nō matris mee: q̄d est neptis mea ē:⁊ cognata ex parte p̄ris ⁊ fr̄is mei:⁊ nō ex parte sororis. Vñ alia trāslatio Soror mea ē a patre suo ⁊ nō a matre. Sicut eñ dicebāt cognatos fr̄es: sic ⁊ cognatas sorores. Fratrē ꝓo Aram patrē suū vocauit: q: senior eo fuerat s̄m vsum loq̄ndi: q̄ maiores natu patres vocamus: minores/ filios. Et q: dignior ⁊ maior affectio solet eē ꝓpinquorū s̄m viros q̄ s̄m mulieres: ꝓpinquam suā ꝑ virū digniori nomīe vocauit sororem.s. potius q̄ neptem. Vel finxit eā filiam patris esse: nec tñ mētitus est: sicut nec dñs cum finxit se longius ire: p̄sertim cū domino iubēte creditꝛ hoc dixisse:⁊ ita relator fuit ꝟborū dñi: vt Heliseus celauit se nō cognoscētibus. Quidam tñ dicūt Thare mortua matre Abrae ⁊ mortuo Arā duxisse vxorem filij ⁊ genuisse Saram. Vñ ⁊ h̄ dr̄ filia Thare s̄m carnē.⁊ supra filia Arā s̄m suscitatiōem semis. q: solū masculū reliq̄t Arā. Orauit āt Abraā ꝓ eo ⁊ sanatus est:⁊ vxor et ancille eius pepererūt. Et dedit Abimelech Abrae munera ⁊ terrā ad habitādū ad optionem suam. Sare aūt dixit. Ecce dedi fratri tuo ꝑ te mille argenteos: hoc erit tibi in velamen oculorū coram oīb̄ q̄ tecū sunt. id est in memoriā ꝟecūdie: q: in mēdacio dep̄hensa es. Unde subdit exponēdo. Et q̄cunq̄ p̄rexeris memēto te dep̄hensam. Vel elegans est irrisio. Hoc erit tibi ī velamē oculorum: i. in p̄parationem funeris. q. di. Anus es ⁊ vicina funeri:⁊ mentita es tamē ⁊ decepisti. Habe tibi ergo hec in expensas funeris. quod magnis expensis fieri solebat: maxime a iudeis. vel ad pepla emēda vt tegas faciē ne ameris

¶ De ortu Isaac ⁊ eiectiōe Agar cū filio Capitulum. LVI.

Visitauit dominus Sarā: ꝯcepitq̄ ⁊ p̄epit filiū:⁊ circūcidit eum Abraam octauo die. Et exinde post totidem dies iudei circūcidūt: arabes ꝟo post. xiij. annos: q̄a eo tēpore Hismael gentis illius auctor circūcisus fuit. Et vocauit eū Isaac. id est risum: q: risum fecerat dñs parentib̄ eius: id est gaudiū inopinatū. Creuit puer ⁊ trimus ablactatus est. Et fecit pater grande ꝯuiuiū in die illa: quia ea die filius p̄mo accessit ad mēsam patris. Dūq̄ simul luderēt Hismael ⁊ Isaac: maior ledebat minorē. Et intellexit mater ī ludo ꝑsecutionē: q:.s. patre mortuo vellet domīari maior minori. Vel vt hebrei tradūt. cogebat eū adorare luteas imagīes q̄s fecerat. Q̄d cū displicuisset matri: dixit ad Abraā. Eijce ancillā ⁊ filiū eius. Dure h̄ accepit abraā ⁊ dissimulabat. sꝫ dixit ei dñs. Audi vocē Sare. Qui tollēs panē ⁊ vtrē aque

imposuit scapule Agar: ꝛ tradidit ei puerū
Cūq; ꝯsumpta esset aq̄ in deserto ꝛ puer de
ficeret siti: abiecit mr̄
puerꝝ sub arbore ꝛ se
dit ꝓcul quātuꝫ arc⁹
iacere pōt ne videret
filiū moriētē ꝛ fleuit
Et exaudiuit de⁹ vo
cem pueri. id est fle
tum matris ꝓ puero

id est reliq̄t iacētē q̄
si ad iactū nō ꝙ eum
portaret cū esset iam
xiij. annoꝝ. Uel ꝑ re
capitulationem di
ctum est

Et dixit angelus matri. Surge tolle puerꝝ
Et aperuit oculos eius deus: ꝛ vidit puteū
deditq; puero bibere: ꝛ implens vtrē abijt.
Creuit puer ꝛ moratus est ī solitudine pha
ran: ꝛ fact⁹ est vir sagittari⁹. Et accepit ei
mater vxorē de terra egypti: deq̄ nati sunt
ei. xij. filij ꝑncipes tribuū suaꝝ. quoꝝ appel
latione opida: pagi ꝛ trib⁹ celebrant. Naba
ioth ꝑmogenit⁹ famosiores nomīat: a quo
pars arabie: q̄ est ab Eufrate vsq; ad mare
rubꝝ nabathea dicit. Cedar scd̄s: a q̄ cedar
que est in deserto. Duma sext⁹: a q̄ duma re
gio. Thema nonus: a q̄ theman q̄ est ad au
strū. Cethuma vltim⁹: a q̄ cethema q̄ est ad
orientem.

De puteo iuramēti — Caplm̄. LVII.

Eo tempore vidēs Abimelech Abraam multiplicatū: timuit eū. ꝛ venit ad eū cū Phicol
ꝑncipe exercit⁹ sui: ꝛ ait. Jura mihi ꝑ deum
ne noceas mihi ꝛ posteris meis: sed semper
facias mihi iuxta miscd̄iam quam feci tibi.
Et eduxit eos Abraā ad puteū quē ostēde
rat deus Agar quē foderat Abraā aū agar
eiectā. Sed serui Abimelech abstulerāt illū
Abrae: ꝛ fecerāt illū in solitudine ꝓ gregib⁹
adaquādis: q̄ lōge a māsione eius in solitu
die pascebant. Et restituit ei abimelech pu
teū: sed in testimoniū ꝙ ipe foderat puteū
ꝛ ablatū restituit ei Abimelech: dedit regi
septē agnas ꝛ vocauit puteū bersabee. i. pu
teū septē. Sabee em̄ hebraice septē sonat: ꝛ
ibid̄ ꝑcusserūt ambo fed⁹. Un̄ ꝛ bersabee di
ctū putāt. i. puteum iuramēti. Sabee q̄ꝫ he
braice iuramentū dr̄. Joseph⁹ tn̄ interꝑtat
bersabee fed⁹ putei. A puteo ꝓ circūstans
regio etiā dc̄a ē bersabee. Plātauitq; Abra
am circa puteū nem⁹: ꝛ fuit ibi colon⁹ mul
tis dieb⁹ non habitator. Dicit em̄ Stepha
nus in Actib⁹ aploꝝ: qr nō accepit ibi here
ditatē nec spaciū pedis

De immolatiōe arietis ꝓ Isaac. Cap. LVIII.

Post hec dū habitaret in bersabee: ꝛ Isaac vt dt̄ Jo
seph⁹. xxv. ānoꝝ eēt: dixit dn̄s illi.
Tolle filiū tuū vnigenitū quē dilig Isaac:
ꝛ vade in terrā visiōis ꝛ offer mihi eū in ho
locaustū suꝑ vnū mōtiū quē mōstrauero ti
bi. Terrā visiōis dixit illā partē iudee q̄ est
in mōtanis: qr ꝛ ipa a longe ꝛ de illa lōge vi
deri pōt: q̄ ꝛ ab Esaia vallis visionis dr̄. In
summitate ꝓ mōtiū iudee mōticulus erat
eminētior dict⁹ mons moria: quē mōstra
uit deus Abrae ad īmolādū filiū. In h̄ tra
dūt hebrei templū post factū: ꝛ altare factū
in loco vbi Abraā altare fecit: ꝛ Dauid an
gelū reponentē gladiū vidit in area ornā ie
busei. Un̄ dixit Esaias. Erit mōs dom⁹ do
mini ī ꝟtice mōtiuꝫ: ꝛ ad eū fluēt oēs gētes.
de q̄ ꝛ dn̄s ꝑcepit iudeis: ne īmolarēt sibi ī
om̄i loco: nisi ī loco quē ostēderet eis dn̄s.
Abraā ḡ de nocte ꝯsurgēs: nemini qd̄ factu
r⁹ erat indicās: strauit asinū suū: ducēs se
cū duos iuuenes ꝛ filiū: iuitq; iter duoꝝ di
erū. Tertio die eleuatis oculis vidit locū ꝓ
cul. Hinc ꝓbant illi errasse: q̄ dixerunt eum
tunc habitasse inter bethel ꝛ hay. Loc⁹ em̄
ille nō distat a monte moria per iter vnius
diei. Et cum accepisset ligna ꝛ ignem reli
ctis infra iuuenib⁹ cum asino: cū filio ascē
dit solus. Cui filius. Ecce inquit ignis et
ligna. vbi est victima holocausti? Cui pater.
Deus ꝓuidebit sibi victimā. Et statuit arā:
ꝛ lignis īpositis ignē adhibuit. Refert aūt
Josephus ꝟba patris ad puerum dicētis.
Quia sicut ex volūtate dī ingressus fuerat
mūdū mirabiliter: ita etiam ex volūtate dei
necesse erat ei egredi mirabilr̄: quē domin⁹
q̄dem iudicasset dignū nō egritudine non
bello: nō aliqua passione humanā vitā fini
re: sed cum orationib⁹ ꝛ sacrificijs animam
ipius ad se vocare. ꝛ ꝙ suscitaret eū ob im
plēdas promissiōes. Et sic Isaac libens ac
cessit ad arā ꝛ mortē

De hoc Alcuin⁹ dt̄.
Indubitāti animo
mactare volebat fi
lium laudandus in

Alcuin⁹ fuit mgr̄ ka
roli regis abbas scti
Martini turonēsis

constantia offerendi: ꝛ in fide suscitādi filij

Arrepto aūt gladio vt filium imolaret: clamauit ad eum angelus. Nō extēdas manū in puerū: nūc cognoui q timeas dn̄m. Nō em̄ sanguinē pueri sitiebat dn̄s: sed vt sciretur q̄ntū Abraam timuerit dominū. Et vidit Abraam post tergum arietem inter vepres herentem cornib᷒: quem obtulit pro filio. Hebreus habet: in ṽgult sabech herentem cornib᷒. Et est sabech genus virgulti. Hic errauit Eusebi᷒ dicens. sabech hircū erectū ad carpēdas frondes. Dixit ḡ arietē sabech. i. quasi hircū erectum. Et dr̄ eum Raban᷒ nō nouiter creatum: sed aliūde ab angelo allatum. Et vocauit nomē loci Dominus videt. ⁊ vsq̧ hodie quasi in puerbiū dicit᷑ a iudeis in arto positis: in mōte Dn̄s videbit. quasi dicerent. Sicut respexit Isaac in monte: sic videat nos in hac angustia. Diem aūt liberatiōis Isaac dicūt hebrei p̄mā diem Septēbris. Vn̄ in eo solēnisant: ⁊ clangūt cornib᷒ pecorinis in memoriam arietis. Et iurauit dn̄s p seipum de semine multiplicādo ex Isaac: ⁊ de terra danda semini eius. Altera die rediȷ̄t Abraā ⁊ reuersus est in bersabee. Nūciatū q̧ est ei q Melcha genuisset Nachor fratri suo filios octo p̄mogenitū Hus: de cuius stirpe descēdit Job: sicut scriptū est. Uir erat in terra hus noīe Job. Et Hus fratrē ei᷒ ex cui᷒ genere Balaā: qui f̄m hebreos dr̄ in Job beliu buzites. Errant ergo q̄ dicunt Job de genere Esau fuisse. Qđ em̄ in fine libri eius est q dr̄ syro sermone translat᷒ sit: ⁊ q ip̄e quartus ab Esau in hebreo nō habet᷑. De ꝯcubia ṽo Roma al's Rema susceperat Nachor filios quattuor.

De morte Sare Capl'm. LIX.

Edut autē Abraaz ad ꝯuallē mābre: ⁊ mortua est Sara cū esset. cxxvij. annoꝝ. ⁊ sepulta ē in hebron in spelunca duplici: quā emit abraā. cccc. siclis argēti ab ephron: supplicātib᷒ p eo etheis id ē ꝑplo terre.

Eadē cariatarbe. i. ciuitas q̄ttuor patriarchaꝝ Isaac: Abrae: Jacob ⁊ Ade

Erat aūt spelūca duplex rupes natural'r vel artificial'r duas spelūcas habēs: quā emit abraam in sepulturā generi suo. In supiori sepeliebāt᷑ viri: i inferiori m'lieres. Tn̄ adā ⁊ eua iā ibidē sepulti erāt. Nec peccauit Abraam emēdo: nec ille vēdēdo: sicut nec hodie qui emeret agrū vt faceret cimiteriū: nisi forte q̄ sepulti erāt ibi ꝓtoplasti. Hieronym᷒ tn̄ dr̄ ephron rep̄hēdendū: ⁊ iō nomē ei᷒ mutatū p ephron effran

De legatiōe Eliezer in mesopotamiā Cap. LX.

Rat autē Abraam senex ⁊ dixit ad Eliezer p̄curatorē dom᷒ sue. Pone manum tuā sub femore meo ⁊ iura mihi p deū celi ⁊ terre: q̄ nō accipies filio meo Isaac vxorem de filiab᷒ gētiū int̄ q̄s habito: sꝫ ibis ad cognatiōem meā: ⁊ inde accipies ei vxorē. Si tn̄ ex illis aliq̄ noluerit seq̄ te: nō teneberis iuramēto. Jurauitq̧ fu᷒ ponēs manū sub femore ei᷒. Tradūt hebrei q in sctificatiōe ei᷒. i. i circūcisiōe iurauerit. Sed q̄ dr̄ sub femore: dicimus eū iurasse i semīe Abrae. i. i chr̄o: quē ex se nascitur sciebat. Vn̄ dixit. Jura mihi p deū celi ⁊ terre. Nā āt sub femore manū poni voluit: innuit carnē chr̄i sup oēs futurā. Tulit ḡ Elieser decē camelos: ⁊ abiȷ̄t ex oībus bonis dn̄i sui portās secū: maximeq̧ rara nouit esse i terra ad quā ibat. Perrexitq̧ mesopotamiā ad charrā vrbē nachor. Multo q̄dē tp̄e ⁊ labore vt dr̄ Joseph᷒: q̄ in hyeme in mesopotamia est luti ꝓfundi tas: i estate aq̄ defectio: i saltib᷒ latrones.

Uel ad habram. Hebrei em̄ ante ⁊ retro aspirabāt vocales h

Fecit āt camelos accūbere iuxta puteū an̄ vrbē: ipotos nolens introducere. Cū aūt vespe egrederent᷑ mulieres ad hauriēdā aquā: orauit dn̄m vt inter illas inueniret᷑ vxor dn̄i sui: si aliq̄ gētis illius dn̄o suo deberet᷑ ⁊ cog̃sceret᷑: ita vt aliȷ̄s negātib᷒ aquā sibi poscēti ip̄a p̄beret. Et ecce Rebecca bathuel' filia descēderat ⁊ impleuerat hydriā: ⁊ aliȷ̄s q̄dē auertētib᷒ se: pegrino aquā p̄buit: ⁊ adiecit. q̄n ⁊ camelis tuis aquā hauriā: ⁊ haustā aquā ifundēs i canalib᷒: potū dedit camel'. Ille āt tacit᷒ intuēs eam: vtrū eēt idonea dn̄o suo: q̄siuit ab ea c᷒ filia eēt: ⁊ si ei eēt loc᷒ in domo patris ad manendū. Accepto ṽo q erat filia bathuelis filiȷ̄ nachor et

Ne forte lusca vel gibbosa: vl' torto vel grādi naso

melche soror laban ꝓtulit inaures aureas ⁊ armillas: ⁊ dedit ei. Cucurritq̃ puella i domū mr̄is nūcians q̄ audierat. Egressusq̃ Laban itroduxit virum i hospitiū: ⁊ destrauit camelos dedit q̃ paleas ⁊ fenū: ⁊ lauit pedes hospitū ⁊ apposuit eis panē. Noluit āt Eliezer comedere donec loq̄ret̄ s̄mões ꝓ q̄b⁹ venerat. Cū ḡ se dixisset s̄uū Abrae fr̄is eoꝝ: ⁊ cōmēdasset Abraā in multis exposuit eis petitōem Abrae ⁊ iuramētū qđ ip̄e fecerat: ⁊ orōnem suā a dn̄o ad puteū exauditā. Rn̄derūtq̃ laban ⁊ bathuel. A domio egressus ē s̄mo scꝫ Abrae ⁊ orō tua. Non possum⁹ extra placitū ei⁹ q̄cq̃ loq̄ tibi. Ecce Rebecca corā te ē tolle eā ⁊ vxor sit dn̄i tui. Sꝫ notādū q̄ ioseph⁹ dı̄t bathuelē iā defūctū fuisse: ⁊ v̄ginē i custodia mr̄is ⁊ fr̄is eē: ⁊ de morte p̄ris p̄dixisse puellā q̄renti ad puteū cui⁹ filia eēt. Etiā Moyses hucusq̃ videt̄ velle eā nec tūc habuisse p̄rem: cū sup̄i⁹ dixit: cucurrit puella i domū mr̄is. Forte noīe p̄ris vocat̄ hic mr̄. q: mādatū p̄ris de filia tradēda qđ ei reliq̄rat decedēs nūc exposuit. Potuit ei fieri vt eā tradēdā generi suo delegasset. Audiēs h̄ puer abrae adorauit dn̄m: q̄ direxerat iter suū: ⁊ ꝓtulit vasa aurea ⁊ argētea ⁊ vestes dās Rebecce. Mr̄i q̄z ei⁹ ⁊ fr̄i eius mūera dedit. Surgēs āt mane puer petijt dimitti p̄tēdēs morā quā fecerat i via ⁊ dn̄i senectutē. Cūq̃ rogassent vt decē dies mān̄ret apđ eos: noluit. Et dixer̄t. Uocem⁹ ḡ puellā ⁊ q̄ram⁹ ei⁹ volūtatē. Que sciscitātib⁹ si vellet ire: ait Uadā. Et h̄ p̄mo legit̄ ꝯsensus mulierꝫ req̄sit⁹: ⁊ exide p iure habitū ē vt req̄rat̄. Et dimiserūt eā.

Et h̄ q̄ nō ait p̄ris: p̄pedit̄ q̄ mortu⁹ erat sicut Iose. voluit.

id ē vxor ei⁹ ex mādato ab eo moriēte susceptō: si veꝝ ē q̄ mortu⁹ erat: sic̄ Iose. ait.

De aduentu Rebecce ad Isaac. Capl'm. LXI.

Eo tempore Isaac habitabat in gerara: ⁊ forte deābulabat p̄ viā q̄ ducit ad puteū viuētꝫ ⁊ vidētis. Egressus em̄ erat ad meditādum in agro: forte de mora serui. Alia lr̄a habet/ ad exercitandū: forte laborās in agro vl' q̄p piā opis ad deducendū agēs. Rebecca v̄o Isaac viso ⁊ cognito q̄ vir ei⁹ esset: descendens de camelo: ⁊ tollēs teristꝛ vel pallium albū: operuit ⁊ cōp̄sit se. Est aūt teristrū gen⁹ arabici vestimēti mulieꝝ. Isaac v̄o itroduxit eam in tabernaculū matris sue ⁊ intantū dilexit eā vt dolorē q̄ ex morte mr̄is acciderat tēperaret.

De morte Abrae post susceptā sobolē de Cethura Capl'm. LXII.

Abraam aliam duxit vxorē nomie Cethurā. Aiūt hebrei cethurā nomē appellatiuū: qđ īterp̄tat̄ copulatā. Dicūt em̄ hāc fuisse agar q̄ p̄us ꝯcubina: mortua Sara trāsit i vxorē de nō copulata i copulatā: ne senex nouis nuptijs lasciuisse arguat̄. Joseph⁹ āt dı̄t q̄ anteq̄ misisset p vxore filij duxerat eam. Et hec genuit ei liberos sex. Juuenis ei de sene parere p̄t. Et sepauit eos Abraā dū viueret ab isaac ad plagā orıētalē: ⁊ cūcta q̄ possederat dedit isaac. Alijs v̄o largit⁹ ē mūera. Filij t̄n cethure a noīe libere dixer̄t se saracenos. Obtinuer̄t āt p̄mo traconitidē ⁊ fenicē ⁊ arabiā vsq̃ ad termios marꝫ rubri. Refert Joseph⁹ q̄ ex vno eoꝝ nat⁹ ē Affer: q̄ castra sua fixerat i libyā: quā posteri ei⁹ inhabitātes ab illo africā denoiauerūt. Dixit q̄q̃ Eldeū ꝓphetā q̄ ⁊ Maleus siue malch⁹ dictus est historiā iudeoꝝ scripsisse: sicut ⁊ Moyses scripsit. Quē refert dixisse: ab vno filioꝝ Cethure nomine Surim vl' syrim syriam vocatā. Ab alio v̄o q̄ dictus est Affer affricā dictam. Cui descendēti in libyā hercules auxiliū tulit: ⁊ filiā ip̄i⁹ nomie Ethēā duxit Hercules vxorem: ⁊ ex ea genuit Dodorim. cui⁹ fili⁹ fuit Phoron. Fuerūt autē dies Abrae. clxxv. anni: ⁊ mortuus est ⁊ cōgregatus est ad populum suum in sinu inferni. Et sepelierunt eum Hismael ⁊ Isaac in spelūca dupli ci cum vxore sua

Deficiēs habet̄ in textu: ⁊ i glo. h̄: Hieronymi sup̄ hūc locum dicētis q̄ deficiens male additū sit: in. lxx. q̄si q: nō sit in hebraica v̄itate. ⁊ etiā q: incōgrue dici videt̄ de tāto patriarcha q̄ deficeret vel minueret̄. Cū ḡ in lr̄a nostra habeat̄ deficiēs: de quo Hieronym⁹ arguit Septuaginta: p̄tꝫ ex eo ⁊ ex plurib⁹ alijs locis: q̄ nō est ista nostra pura trāslatio Hieronymi: sed forte est q̄dā p̄ma

quā compegit de greco ī latinū ex trāslati-
one.lxx.⁊ trāslatōibꝯ alioꝝ. Que qꝛ forte nō
inde magꝭ visa ē: apposuit manū vt purā fa-
ceret de hebreo in latinum: quā nō habemꝰ
nisi i.xij.ꝓphis. Vel forte pōt dici ꝙ ista no
stra sit illa vulgata ꝙ̄ miraculose inuēta est
hierosolymis

¶De ortu regnoꝝ Cap. LXIII.

Anno.xi.abrae mortuus est Ninus: cuiꝰ vxor Semi-
ramis vt post eū regnare posset ꝓ-
prio filio quē susceperat ex Nino nupsit: ⁊ ex
eo filiū genuit: ꝙ̄ ⁊ babyloniā ampliauit. An
no Abrae.lxxv.facta ē ei r̄promissio. Anno
eiꝰ.lxxxvj.natꝰ est ei Hismael. Anno eius c.
natꝰ est ei Isaac. Anno eiꝰ.cxxxvij. mortua
est Sara.

¶Aliud incidēs Ca. LXIIII.

Exortū est regnū assyrioꝝ anno.xxv. Saruch proaui
Abrae sub Belo: ⁊ cucurrit vsq̄ ad
annū septimū Ozie regꝭ iude ꝑ ānos mille.
⁊.ccc.aliꝫ.cccc.⁊ duos: ꝑ reges.xxx.⁊.vij.vs
q̄.ad Sardanapallū: ꝙ̄ ꝑmꝰ puluinaria ad
inuenit. Post quē trāslatū ē regnū ad medos
Regnum aūt sicionioꝝ ab anno.xxiiij. Na
chor aui Abrae exortū est sub Eugialo al's
Egialeo: ⁊ cucurrit vsq̄ annū.xvij. Heli sa-
cerdotis ⁊ iudicꝭ isrl' ꝑ annos.dcccclxxj.⁊
ꝑ reges.xxxj.vsq̄ ad Zensippū. post quē iu-
dicauerūt sicioniā sacerdotes charmi: Si-
ciona aūt est regio ꝙ̄ ꝑus apia: post pelopo
nensis dicta est. Vsq̄ ad Abraam ꝓo iā fue-
rant in egypto.xv.dinastie. Dinastiam sum
mam potestatē egy-
ptij dicūt. A natiui-
tate Abrae dinastiā
xvj. obtinuerūt the-
bei.xvij.pastores re-
ges sic vocati.xviij.
thebei vel thiopoli-
tani ꝙ̄ ⁊ pharaones
ꝑ reges.xvj. Varia-
te quoq̄ sunt dina-
stie de generibꝯ q̄rū-
dam regum ad alia
sepe transeuntes vs
q̄ ad Cambisem fili
um Ciri: sub ꝙ̄ ꝑmo

Dinastia ꝓprie' dicit
ꝑncipatꝰ que durat
apꝺ aliquā ꝓuīciam
de eligendo impera
tore siue alio princi-
patu qui maior est ī
illa prouīcia. Verbi
gratia. Quondā eli-
gebant in Saxonia
imperatores ⁊ dura
uit ibi ⁊ deinde ī frā
conia diu. deinde in
bauaria: ⁊ nūc in sue
uia. De tm̄ sunt ꝑn-
cipaliores prouincie
teutonice terre: licet
multe sint adiacētes. Et sicut in istis dictū
est: ita intelligit ī alijs

ꝑse iꝑauerit egypto.

¶De morte Hismael Caplm. LXV

Vixit quoq̄ hismaael.cxxxvij.annos ⁊ mortuꝰ est. tra
dūt illū hebrei dissinteria mortuū
fuisse coram cunctis fratribꝯ suis. id est co-
ram filijs suis adhuc viuentibꝯ obijt. Ha-
bitauit posteritas eius ab euila vsq̄ sur. est
ꝓo euila india: ab Euila nepote noe sic dc̄a
Sur aūt est solitudo inter cades ⁊ barath:
extendens desertū vsq̄ ad mare rubꝝ ⁊ egy
pti confinia

¶De labore Rebecce in partu geminoꝝ
Cap. LXVI.

De Isaac prosequitur historia. Isaac.xl.ānoꝝ erat cū
duxit Rebeccā vxorē: ꝙ̄ inuenta est
sterilis longo tēpore. Sciēs aūt Isaac pa-
tri suo factam promissiōem seminis multi-
plicandi ꝑ ipm: orauit dn̄m vt qꝺ ꝓmiserat
impleret. Et concepit mulier habens duos
in vtero. Sed cum vicina esset partui: colli
debant in vtero eius paruuli. Septuagita
interp̄tes posuerūt: ludebāt vl' calcitrabāt
Aquila: ꝯfringebant. Simacbus. in supfi-
cie ferebant: ī similitudinē nauis legitimo
pondere carētis. Mouebant eī mixtim pu
eri: vt vicissim alter prior altero videret pos
se prodire ad ortum. Non pro exilitate vte
ri materni quasi vix geminos capientis in-
telligendū est hoc accidisse: vt quibusdam
visum est: sed tm̄ ex volūtate dei iam demō
strantis in nōdum natis: qꝺ futurū erat in
adultis: ꝑmogeniturā scꝫ quā alter habuit
ꝑ naturā cessisse alteri ꝑ grām. In posteris
etiā eoꝝ futuram dissensiōem iam tūc figu
rabat. Credit eñ in vtero iam tūc sanctifi-
catus fuisse Jacob: ⁊ in h̄ motu ꝑfiguratū.
qꝛ nō esset ꝯsensus christi ad belial. Mater
ꝓo grauiter afflicta nollet concepisse ⁊ fere
desperans de partu ꝑrexit vt ꝯsuleret dn̄m
Tamē quia nō locus consulendi dominuꝫ:
nec modus ꝑ quos consuleret dominū ad-
huc legit institutum: forte ad montem mo-
ria vbi Abraā altare fecerat domino iuit: ⁊
imolatis hostijs substratis pellibꝯ earū in-

cũbens p̄ somniũ accepit oraculum. Forte more gentiũ quē viderat in parentib⁹ speciem lauri quā tripodem dicũt capiti supposuit: ⁊ ramis arboris q̄ agnuscast⁹ dr̄ incubuit. vbi visiões capitis phātasticas dormiens nō sentiret. Uel adhuc viuēte Melchisedech ꝯsuluit. Quocūq₃ aūt mō fecerit respõsum accepit a domino. Due gētes sūt in vtero tuo. i. patres duaꝝ gentiū: q̄ inter se post diuident ⁊ pugnabūt: s₃ ⁊ maior seruiet minori. Quod d̄ paruulis nequaq₃ dictum est: cū semp̄ maior p̄fuerit minori: sed de popul. Idumei em̄ q̄ de esau futuri erāt tributarij erant Dauid q̄ de Jacob. nisi forte intelligat̄ esau fuisse iacob dū p̄secut⁹ est eum. vt lima ꝓfert ferro: fornax auro: flagellum grano Cum ḡ duos peperisset: qui prior egressus est / rufus erat: ⁊ totus in modum pellis hispidus: ⁊ dict⁹ est ob h̄ seir. Hebrei eī seiron capillaturā dicūt. Dictus est ꝓprio nomine esau. id est fortis. Protinus alter egrediens: plantā fratris in manu tenebat q̄si retrahere volens frēm a p̄mogenitura. ⁊ ob h̄ dict⁹ est Jacob. i. supplātator. Sexagenari⁹ ḡ erat Isaac qn̄ nati sunt ei paruuli. Uiuebat ḡ Abraā: ⁊ adhuc q̄ndecim annos sup̄uixit. Abraā em̄ p̄ter centū annos quos vixerat nato Isaac: restabāt adhuc Abrae. xv. anni ad vitā. Hoc ideo diximus qr̄ ioseph⁹ sic ait. Porro ⁊ post mortē abrae ꝯcepit vxor isaac ⁊c̄. Mortē ei⁹ forte appellās: qn̄ iā penit⁹ effeto corp̄e generare desiit. Ip̄e em̄ text⁹ lr̄e nō esse dictū p̄ recapitulatiõem indicat.

¶ Tertiū incidens Capl'm. LXVII.

POrro eodez anno q̄ nati sūt gemini Isaac regnū argiuoꝝ exortū est sub Inacho p̄re Isidis p̄mo rege. Cucurrit āt vsq₃ ad annū. xij Delbore ⁊ Barach iudicū isrl'. Durauit autē vsq₃ ad vltimū acrisiū p̄ reges. xiiij. ⁊ annos. cxliiij. alij lxiiij. Perseus v̄o cū nō interfecisset sp̄ōte acrisiū: tñ timēs reliq̄t argos: ⁊ trāstulit regnū apud micenas. Si legeris ī historijs regnū h̄ ꝓcessisse ab Inacho vsq₃ ad telenū: intelligit̄ posteros de genere inachi vsq₃ tūc regnasse: ⁊ datū regnū Danao q̄ nō erat de genere regio.

¶ De vēditiõe p̄mogenitoꝝ Esau
Capl'm. LXVIII.

POrro cū adoleuissent filij Isaac: fact⁹ ē esau venator ⁊ iacob agricola ⁊ pastor in tabnaculis habitauit. Pater diligebat esau: tū qr̄ p̄mogenit⁹ erat: tū qr̄ de venatiõe ei⁹ libenter vescebat̄. Mat̄ v̄o diligebat iacob: tum p̄ simplicitate: tū p̄ dei inspiratõe. Factum est aūt cū coxisset Jacob pulmētū lenticule Esau lassus redijt ab agro ⁊ ait. Da mihi de coctione hac rufa: qr̄ opido lassus sū₃. q. di. Esurio: nec p̄ lassitudine sufficio mihi pulmentū parare. Cui dixit iacob. Uēde mihi p̄mogenita tua. Esau paruipendēs p̄mogenita se moritur nisi comederet in instanti putans: dedit ei p̄mogenita p̄ edulio lētis. Et iurauit talē vēditiõem ratā se habiturū. ⁊ qr̄ lēticula fulua est: hebraice āt edom: a q̄ postea dicta est regio Idumea. Erāt aūt p̄mogenita q̄dā dignitates q̄s habuerūt primogeniti ī cognatõib⁹ suis vsq₃ ad Aaron Habebat em̄ p̄mogenit⁹ vestē specialē q̄ induebat̄ tm̄ ī sacrificio offerēdo. ⁊ receptur⁹ finalē bn̄dictiõem a p̄re. Ip̄e ī solēnitatib⁹: in ꝯuiuijs bn̄dicebat minorib⁹: ⁊ in his duplā ciboꝝ portiõem recipiebat. Tradūt etiam q̄ in diuisione hereditatis simil'r in duplum recip̄et.

¶ De descensu Isaac in geraris.
Capl'm. LXIX.

ORta autē fame cū vellet ire Isaac in egyptum ex p̄cepto dī remāsit in geraris. ⁊ ob amiciciā Abrae receptus est Abimelech: ⁊ ad exemplū p̄ris dixit de vxore sua: soror mea est Forte post plurimos dies vidit abimelech p̄ fenestrā isaac iocātē cū vxore sua: ⁊ accersito ait. Quare ipo suisti nob. Et ē h̄ impõere v̄bū absolutū: .i. ĩpostura. i. dolū facere. Et ē sensus. q̄re nos decepisti: Cur mētit⁹ es: sororē tuā eē. Potuisti sup̄ nos inducere grande malum: si q̄s cognouisset vxorem tuam liberā a viro reputās. Et ait ad p̄pl'm suū. Qui tetigerit hoīs hui⁹ vxorē: morte moriat̄. Seminauit Isaac in terra illa: ⁊ inuenit cētupluz

Per recapitulatiõez h̄ dictū videt̄. i. p̄us factum q̄ hic dicat̄. Nō em̄ videt̄ vixisse tātū Abimelech sc₃ post p̄dictam venditionem.

estimatum.i.estimauit ꝑm ꝙ recordabat̃ de iacto olim semine cẽtuplũ recepisse. Nec ĩ vna specie hoc esse potuit:sed forte in omi genere opũ est centuplicat⁹. Vñ alia trãslatio habet. Inuenit in illo anno centuplũ. Ob hoc inuidẽtes ei palestini puteos quos foderat pater eius obstruxerũt/replentes humo. Abimelech etiã timẽs eũ dixit ei. Recede a nob quia potẽtior nostri factus es. Et recedẽs isaac venit in agꝝ q̃ dr̃ phara.i.ꝯuallis:ꝛ habitauit iuxta alueũ ꝑ quẽ torrẽs qñꝙ influebat:ꝛ eruderauit ibi puteos quos olim ibidẽ foderat pater eius.sed eo mortuo obstruxerũt eos philistei. Et cũ inuenissꝫ aquã viuã: iurgati sũt pastores gerare aduersus eũ dicẽtes. Nostra est aqua ꝛ ob hoc vocauit puteum escon.i.calumniã vl' iurgiũ. Et recedẽs inde fodit aliũ puteũ:ꝛ ꝓ illo quoque iurgati sũt Et ob hoc vocauit eũ sathanã.i.ꝯtrarium vel inimicicias. Utriusꝙ putei vt dr̃ Joseph⁹ op⁹ imꝑfectũ relinquẽs.nolẽs cõtẽdere cũ indigenis:expectãs ꝛ exoptãs bone voluntatis eoꝝ rõnem ꝛ licentiã. Profectusꝙ inde fodit puteũ tertiũ ꝓ quo nõ ꝯtenderũt. ob hoc vocauit eũ roboothi.i.latitudinẽ:quia dilatat⁹ creuerat sup terrã:ꝛ ex illo loco ascẽdit in bersabee. Et apparuit ei dñs in ipa nocte ꝓmittẽs ei q̃ ꝓmiserat pr̃i ei⁹. Et edificauit altare:ꝛ inuocauit ibi nomen dñi.ꝛ ꝓcepit suis vt ibi foderẽt puteũ. Uerisimile ẽ ꝙ erudauerũt puteum Abrae. Eo tp̃e venit ad eum Abimelech ꝛ Phicol dux militie:ꝛ iurãtes inter se fed⁹ firmauerũt. Eodeꝫ die redierũt ad Jsaac pueri nũciãtes de puteo quẽ foderant ꝙ inuenissent aquã ꝛ appellauit eũ bersabee.i.puteũ satietatis vel abundantie. Et impositũ est hoc nomen vrbi vsꝙ in hodiernũ diem. Et nota ꝙ in modico vocis stridulo ꝛ in scriptura differt hoc nomen a nomĩe quod Abraã ei olim imposuerat Sabee em̃ ꝑ schin hebreũ scriptũ septimũ vl' iuramentũ sonat:ꝛ asperius stridet.scriptũ ṽo ꝑ sigma grecũ:satietatẽ significat ꝛ molli⁹ sonat.

Quartũ incidẽs Cap.LXX.

EO tempore phoroneus fili⁹ inachi ꝛ niobes ꝑm⁹ grecie leges dedit ꝛ sub iudice causas agi instituit:locũꝙ iudici destinatum a nomine suo forũ appellauit. Soror sua isis in egyptũ nauigauit:ꝛ q̃sdã apices lr̃aꝝ tradidit egyptijs. De agricultura etiã multa docuit eos. Vñ cũ io diceret̃: Jsis ab eis dicta ẽ.quod ĩ lingua eoꝝ terra sonat. Et ob hoc post mortẽ ĩ nũero deoꝝ ĩ egypto recepta ẽ. Filius etiã Phoronei q̃ apis dic⁹ ẽ eodẽ tp̃e ĩ egyptũ nauigauit:quẽ q̃dẽ viꝝ Jsidis fuisse tradũt.ꝛ simil'r ab egyptijs deificat⁹ ẽ et Serapis noiat⁹

De vxorib⁹ Esau Cap.LXXI.

ESau vero quadragenari⁹ duxit vxores iudith ꝛ beth sameth filias potẽtiũ viroꝝ int' chananeos semetipm dominum faciẽs ĩ ꝑtãte vxoꝝ. Que cũ ambe offendissent aĩm isaac ꝛ rebecce.ꝛ lꝫ nollet isaac ꝓuinciales sue misceri cognatiõi tñ meli⁹ silere decreuit

De benedictionib⁹ Jacob Ca.LXXII.

SEnuit Jsaac et videre nõ poterat. Et dixit ad Esau. Fac mihi cibos de venatiõe tua vt comedaꝫ:ꝛ bñdicat tibi anima mea anteꝙ moriar. Egresso esau ad venãdũ dixit rebecca ad Jacob. Sic ꝛ sic audiui pr̃em tuũ loq̃ntẽ cum esau fratre tuo. Affer ergo mihi cito duos hedos optĩos:vt faciã pr̃i tuo escas quibus libẽter vescitur vt bñdicat tibi ꝓ Esau. Abijt ille ꝛ attulit deditꝙ mr̃i. Que cũ parasset cibos:induit iacob vestib⁹ esau valde bonis quibus vtebant̃ ꝑmogẽiti:vt diximus. Timebat ṽo iacob ne dep̃hẽsus a pr̃e:susciperet maledictõem ꝓ bñdictiõe. Porro mater pelliculas hedoꝝ mãib⁹ ꝛ collo ei⁹ circũdedit:vt similitudineꝫ pilosi fr̃is exꝑmerent. Jn alijs em̃ ꝙsimilimi erant tanꝙ gemelli Acceptosꝙ cibos iacob intulit pr̃i dicens Ego sũ esau comede de venatõe mea:vt bñdicat mihi aĩa tua

Cui Jsaac. Accede ad me vt tãgã te ꝛ ꝓbem vtꝝ tu sis filius me⁹ esau an nõ. Quo palpato ait. Uox q̃dẽ vox iacob est:sed manus manus sunt esau. Cum autem comedisset ꝛ hausisset

Quasi ego sum cui⁹ sũt ꝑmogenita ꝛ bñdictio sicut ꝓhus erãt esau nec mẽtit̃:sicut nec chr̃s dicẽs Joãnẽ esse Heliã nõ ꝑsonaliter sed in similitudine.

vinum:osculatus est filium ꝛ benedixit ei

dicẽs. Det tibi deꝰ de roꝛe celi ⁊ de pingue
die terre: abũdãtiã frumẽti vini ⁊ olei. His
tribꝫ solet oĩs terre fertilitas intelligi. ꝑ fru
mentũ cibꝫ. ꝑ vinũ potꝰ. ꝑ oleũ pulmẽta. Et
addidit. Seruiãt tibi ꝓplĩ ⁊ tribꝫ: esto dñs
fratꝝ tuoꝝ. q̇ maledixerit tibi sit ille maledi
ctus: ⁊ q̇ bñdixerit tibi. bñdictiõibꝫ repleat᷑
Nota q̃ꝫ tria q̄ ĩ bñdictiõe ꝓmissa sũt. s. abũ
dantia: potẽtia: ꝓmogenitura: pñtis sũt tẽ-
poꝛis. Quartũ ꝟo. s. bñdictio futuri est. ⁊ iõ
ĩ bñdictiõibꝫ sacerdotũ nr̃oꝝ solet dici. Bñ
dictꝰ aũt est Jacob ꝫm ꝟba nõ ꝫm intẽtõeꝫ
patris: sicut ep̃s oꝛdinat alienũ quẽ putat
esse suũ ⁊ est oꝛdinatꝰ. Vix sermonẽ imple-
uerat pater: ⁊ egresso Jacob venit Esau ci
bos inferẽs patri: petẽs ab eo bñdictiõem
Expauit Jsaac vehementer: ⁊ in hac extasi
vidit in spũ a dño factũ esse h̄. ⁊ significati
onẽ pie fraudis intellexit. Et iõ nõ irascẽs:
sed ꝯfirmãs qđ fecerat ait. Frater tuꝰ venit
fraudulenter ⁊ accepit bñdictiõem tuam: ⁊
erit bñdictꝰ. Cui Esau. Juste vocatꝰ est Ja
cob. En altera vice me supplãtauit. i. bis de-
cepit: ꝓus ꝓmogenita: scđo bñdictiõem sur
ripiens. Cũq̃ꝫ ⁊ ip̃e a patre bñdictiõem po
stulasset ⁊ patri hesitãti in q̇ ei bñdiceret et
vehemẽter instaret: motꝰ Jsaac ait. Jn pin
guedine terre ⁊ roꝛe celi desuꝑ erit benedi-
ctio tua: ⁊ ita fuit. Jdumea em̄ pascualis ẽ.
Et addidit de posteris eius ꝓphetans. Vi-
ues gladio. id ẽ bellicosus eris: ⁊ fratri tuo
seruies: cum scꝫ idumea facta est tributaria
domui Jsrael. sed veniet tempꝰ cum excu-
tias iugum eiꝰ de ceruicibꝫ tuis. Hoc im-
pletũ ẽ cum rebellauerũt Jdumei ne essent
sub Juda.

¶ De somno Jacob cum fugeret in Me
sopotamiã: ⁊ separatiõe Jacob ⁊ Esau
Ca. LXXIII.

Oderat ergo Esau
Jacob: ⁊ dixit in coꝛde suo. Veni-
ent dies luctus. i. moꝛtis pr̃is mei
vt occidã Jacob. Nũciata sũt hec Rebecce
Eodẽ spũ sciebat rebecca cogitatões Esau
quo intĩauerat iacob fraudare frẽm. Excu
sat᷑ g̊ Jacob de mẽdacio in patrẽ ⁊ dolo in
fratrẽ ꝑ iussiõem matris. Mater ꝟo per fa
miliare ꝯsiliũ spũsscti: que ait ad iacob. Fu
ge ad Laban fratrem meũ: ⁊ esto ibi donec
quiescat indignatio fratris tui. Et ne absq̃ꝫ
licẽtia patris fieret:
ait rebecca viro suo
Si acceperit iacob
vxoꝛem de filiabus
heth: nolo viuere. ⁊
aduocãs Jsaac Ja
cob: bñdixit ei: ⁊ p̄-
cepit ei vt iret ĩ Me
sopotamiã sibi acci-
pere vxoꝛẽ de filiabꝫ
Laban. Vidẽs aũt
esau q̄ offendisset su
um patrẽ ꝑ nuptijs alienigenaꝝ: iuit ad his
mahelẽ patruũ suũ: accipiẽs sibi vxoꝛẽ filiã
eiꝰ Melech soꝛoꝛẽ nabaioth vterinã: absq̃ꝫ
his q̄s ꝓus hẽbat. Jgit᷑ egressus ẽ Jacob đ
bersabee ⁊ ꝑgebat aram. Per chananeã ꝟo
iter faciẽs: timuit ĩcolas terre. q̃ꝫ vt ait Jo-
sephꝰ chananei erãt ideuoti ĩsaac ꝓoꝛibus
bell᷑ eiꝰ valde ĝuati. maxie cũ cariathiarim
cepisset: circa quam p̄cipue laboꝛauerat. Ti
muit g̊ iacob apđ aliquẽ ꝓuincialiũ ĩtroire
⁊ sub diuo iacebat. Cũ aũt venisset iuxta lu
ꝫam vesꝑe supposuit capiti suo lapidẽ: ⁊ ob
doꝛmiuit. Et vidit ĩ somnis scalaꝫ erectã a
terris celos attingẽtẽ: ⁊ angelos descẽden
tes ⁊ ascẽdẽtes ꝑ eã. Josephꝰ đt. Vidit de-
scẽdẽtes ꝑ eã: figuras honestioꝛẽ naturã ha
bẽtes q̃ꝫ hoies. ⁊ dñm innixũ scale dicenteꝫ
sibi. Ego sum deꝰ Abꝛaaꝫ ⁊ Jsaac. Terram
hãc dabo tibi ⁊ semini tuo. Benedicent᷑ ĩ te
oẽs tribꝫ terre ⁊ in semine tuo. Ero custos
tuus in hoc itinere: ⁊ reducam te in terram
hanc. Oꝛdine p̄postero vsus est dominus:
Prius em̄ in ꝓpria ꝑsona Jacob custodiuit
post sub Josue dedit semini eius terram il
lam In fine tempoꝛum in chꝛisto. quia de ia
cob benedicte sunt tribus terre. Euigilans
Jacob ait. Vere dominus est in loco isto ⁊
ego nesciebam. Terribilis est locus iste ⁊ ẽ
domꝰ dei hic ⁊ poꝛta celi. Et pꝛophetauit
de lege ⁊ đ templo ⁊ passione chꝛisti: que in
terra illa futura erãt. Terribilis em̄ lex do-
mus dei tẽplum passio chꝛisti apertio poꝛ-
te celi. Et lapidem quem supposuerat capi-
ti suo erexit ibi in titulum. id est in cõmen-
dabilem memoꝛiam huius visionis: ⁊ liba
uit suꝑ illum oleum domino vouẽs domi-
nũ qui apparuerat ei semꝑ sibi esse ĩ deuꝫ: ⁊
lapidem. i. locum lapidis semper sibi hono
rabilem: ⁊ in reditu decimas ⁊ hostias sesi

A q̇ betheꝰ vnꝰ de se
ptem populis ꝑ quo
inuenerunt qñq̃ꝫ ce-
theꝰ: quia nos ꝑ vo-
cali vtrobiq̃ꝫ aspira-
ta apud hebꝛeos: po
nimꝰ ch: ad mitigan
dã asꝑitateꝫ. Jpi di-
cũt habꝛã: nos chã-
ram. ipi betheꝰ. nos
cheteus

bi oblaturū. Et vrbē p̄ximā etiā honoran-
dam decreuit. vocās eā bethel. id est domū
dei. vl' f̄m iosephū hostiā dei. Pri⁹ em̄ iebꝰ
a iebuseis. qui eā cōdiderāt vocabaṫ. Post
lusa. id ē. nux vel amigdal⁹. qꝛ cū primo ibi
fundamēta iacerēt. radix amigdalina inuē
ta est. Vel forte copia hui⁹ generis arboꝝ
ibi est.

De duabꝰ vxoribus Jacob.
Capl'm. LXXIIII.

Procedensq; i me
sopotamiam longo tp̄e puenit in
aram. et venit ad puteum in agro
opertū lapide grādi. iuxta quē tres greges
accubabāt. Cūq; dixisset pastoribꝰ vt adaq̄
rent greges. et ad pastū reducerēt. accepit
moris ibi eē. nō amoueri lapidē donec oēs
greges ꝯuenirēt. nec licere greges p̄ticula
ti adaq̄re. Cūq; cuncta p̄cūctaret̄ d̄ laban.
valet i quiunt pastores. Et ecce rachel filia
ei⁹ cū grege suo veīt. Que cū aduenisset a-
mouit iacob lapidē ab ore putei. Patꝫ qꝛ n̄
sol⁹ iuit iacob. ⁊ adaquauit gregē ei⁹. ⁊ indi
cās se ꝯsobrinū ei⁹. osculat⁹ ē eā. Que nun
ciauit h̄ patri. Qui occurrēs duxit Jacob
in domū suā. et audita causa fuge. dixit ei.
Os meū ⁊ caro mea es. et ideo secure late-
bis apud me. Tandē curā gregis eū habe-
re d̄creuit. Post mēsem vero Jacob dedit
optionē mercedis p̄ seruitio pastorali. Ha
bebat āt laban filias duas. lyam lippis ocul'
⁊ rachel venusto aspectu. Quā diligēs Ja-
cob ait. Seruiā tibi septē annis p̄ rachel.
Seruiuit ḡ p̄ rachel septē ānis ⁊ videbanṫ
ei pauci dies p̄ amorꝭ magnitudie. Nec di-
ctū ē parui. qꝛ desiderāti animo ip̄a veloci
tas tarda est. sed dictū est pauci. quia vide
baṫ ei rem tam amabilē paucꝭ emisse. Lon
go em̄ pluribꝰ ānis seruiuisset p̄ ea priusq̄
ea careret. Vl' dies vocat laborē dierꝝ. q̄ vi
debaṫ ei p̄uus. qꝛ laborem leuigabat amor.
Cōpleto septīo anno fecit laban nuptias
genero suo. Vespere āt facto subintrodu-
xit lyam. d̄ās filie ancillā noīe zelpham. Ja
cob vero vt d̄t Joseph⁹ p̄ ebrietatē ⁊ noctē
lye cōmixt⁹ die facto apud laban d̄ iniusti-
cia querebaṫ. Qui dandā necessitati veniā
postulauit morꝭ ibi esse asserēs. maiores an
te tradi ad nuptias. Post alios autē septē
ānos sedatuꝝ ei rachel laudauit. causā p̄
telati tp̄is: dicēs se n̄ libenṫ filiā ad chana-
neos missuꝝ. cū etiā de sorore penitētiā age
ret q̄ eā illuc direxisset. Hieronym⁹ vero
dic̄ errasse illos q̄ dixerūt post septē ānos
alios rachel Jacob traditā. sꝫ post septē di
es cōuiuioꝝ quos q̄si p̄turbare sup̄inducta
alia sponsa fas n̄ erat. Quibꝰ finitꝭ Jacob
optatꝭ potit⁹ nuptiis. amorē seq̄ntis prio-
ri p̄tulit. fuiēs p̄ rachel aliis septē ānis

De quattuor filiis lye. ⁊ d̄ filiis ancillaꝝ.
Capl'm LXXV.

Dominus autē ape
ruit vuluā lye sorore sterili data vt
amorē viri fecunditate ꝯsequereṫ.
Que peperit filiū. et ait. Vidit dn̄s humili
tatē meā. i. vilitatē erga virū meū. et id̄o vo
cauit filiū ruben. i. visiōis filiuꝫ. Rursuꝫ pe
perit filiū aliū ⁊ ait. Audiuit me dn̄s haberi
ꝯtēptui. et ideo dict⁹ est symeon. i. auditio.
Pepit aūt tertiū et ait. Copulabiṫ mihi vir
me⁹. quia addidi ei filios. et ob hoc dict⁹ ē
leui. i. additio vel firmator societatꝭ f̄m Jo
sephū. Pepit q̄ꝫ quartuꝫ ⁊ ait. Modo cōfi
tebor dn̄o. ⁊ ob hoc dictus est iudas. i. ꝯfes
sio Cessauitq; parere. Proinde rachel inui
dit sorori. et ait ad Jacob. Da mihi liberos
alioquin moriar. Qui ait. Nūquid ego suꝫ
de⁹. Et illa. Si nō d̄ me saltē d̄ ancilla mea
Et dedit ei balā i cōiugiū: nō in vxorē. sed
vt ei iūgereṫ. Pepit bala filium. ⁊ dixit rach
el. Judicauit me dn̄s. i. equauit me sorori. ⁊
ob hoc dictus ē puer dan. i. iudiciū. Pepit
⁊ aliū. ⁊ ait rachel. Cōparata suꝫ sorori ⁊ in
ualui. ⁊ ob hoc dict⁹ ē puer neptalim. i. com
paratio vel dilatatio. Lya quoq; tradidit
viro zelphā q̄ peperit filiū. Et ait lya feliciṫ
Et dict⁹ est puer gad. id est felicitas. Pepe
ritq; etiā ⁊ aliū. Et ait lya. Beatā me dicēt
omnes mulieres. et dictus est puer aser. id
est beatus.

Quintū incidens. Capl'm. LXXVI.

His temporibus fa
ctū est diluuiū p̄ticulare in achaia
sub ogige rege. q̄ vrbē q̄ vocabatur
acta innouans eleusim noīauit. Tūc etiā
apō lacū triconidē virgo apparuit. quā gre
ci mineruā dixerūt. Hec p̄les artes adiue
nit. maxīe lanificiū. Eadē dicta ē pallas. a
pallane insula tracie i qua nutrita est. vel a

pallāte gigāte quē īterfecit. Tradit āt cum p diluuiū illō īsule ciclades lōgo tpe obumbrate fuissent. aq̄s rarescētib⁹ pma int̄ eos delos sole illuminata est. et iō delos dicta. qd̄ sonat manifestū.

De reliquis filijs lye et ortu ioseph Capl'm. LXXVII

Ruben tēpore messis triticee. s. vel iā collect⁹ ordeis. Uel forte tres collectiōes a metendo .i. colligēdo messes dicunt. messis pomorum q̄ pma: messis triticea q̄ scd̄a: messis videmiarum q̄ tertia. hoc inq̄ tpe ab agro regress⁹ ruben tulit mādragoras et dedit mr̄i sue. Cui⁹ esū desiderās rachel dixit lye. Da mihi de mādragoris filij tui. Opinātur em̄ q̄dā h̄ gen⁹ pomi i escā sūptū sterilib⁹ fecūditatē parare. qd̄ augustin⁹ falsū eē dīt. Cū ei mādragoras vidisset. occasione h⁹ lectiōis naturā ei⁹ oēz et vim diligēter asserit se pscrutatū. et nihil tale repisse in ea. Et ait lya. Parū ne tibi videtur q̄ abstuleris mihi virū meū. nisi et mādragoras filij tuleris. Rachel sororis irā mitigās ait. Dormiat hac nocte tecū p mādragoris filij. et occurrit lya iacob redeūti de agro q̄ eū mercede cōduxisset significās. Et cōcepit nocte illa et pepit quītū filiū. et ait. De⁹ dedit mihi mercedē. q̄r dedi ancillā viro meo. et iō vocauit puerū ysachar. qd̄ sonat merces. Aschar ei merces. Pro eo ēt sic vocauit eū q̄a mādragoris emerat viri itroitū. Rursum lya cōcepit sextū filiū. et pepit et ait. Mecū habitabit marit⁹ me⁹ q̄r genui ei sex libos et ob h̄ vocauit puerum zabulō .i. habitaculū. In libro tn̄ noim hebreorum. violētur flux⁹ noctis int̄ ptat. Postquē pepit filiā noie dinā. Recordat⁹ est aūt dn̄s rachel'. et apuit vuluā eius que pepit filiū dicēs. Addat mihi dn̄s filiū alterum. Et ob hoc dict⁹ est puer ioseph id est augmentum.

De diuersis colorib⁹ virgis et fetib⁹ Capl'm. LXXVIII.

Finitis ergo annis xiiij. seruitij p vxorib⁹. iacob dixit socero suo. Da mihi vxores et liberos meos. vt reuertar ad terrā meā. Et ait labā. Inueniā grāz i cōspectu tuo. vt adhuc fuias mihi. vij ānis. et cōstitue mercedē quā dem tibi. Scio ei q̄r ppter te bn̄dixit mihi de⁹ Et ait iacob. Iustū ē vt aliqn̄ puideam domui mee. Si feceris qd̄ postulo. adhuc pascam pecora tua. Separa greges varios et sparso vellere. et trade i mānu filiorum tuorū. vnicolores pro trade mihi et qd̄ ex vnicolori b⁹ variū natū fuerit sit merces mea. et qd̄ vnicoloris tuū: rn̄debit q̄ mihi cras iusticia mea .i. i futuro .q. d. Tecū fac nā. vt alba ex alb⁹: nigra ex nigr⁹ nascātur mecū iusticia mea dū dēs p labori meo qd̄ iustū sibi videbitur reddet mihi cō nāz. Gratū h̄ habuerat labā: et separauit oēs diuersi coloris et dedit filijs suis i custodiā. Unicolores tradidit iacob. et separauit iter triū dierum int̄ iacob et filios suos. ne q̄s ex vicitate pecoris nasceretur dol⁹. Et ita planū h̄ dictū ē. nisi q̄ i textu legit. q̄ labā vnicolorē gregē tradidit i manu filiorum suorū .s. iacob. qd̄ videtur cōtrariū ei qd̄ dixi⁹. Potest dici eū tradidisse i manu filiorum suorum .i. nepotū suorum filiorum .s. iacob. q̄ sōlo pre opiliōes erāt. Uel p āticipationē dcm̄ ē .i. vnicolorez gregē p⁹ natū sb custodia iacob dedit filijs suis. cū diuersicolore pri⁹ dato. Hierony⁹ m⁹ q̄z dīt. vsq̄ ad tpsuū locū hūc cōfusū fuisse. Iacob āt nouā nāe strophā .i. cōuersionē cōmētat⁹. cō naturā arte naturali pugnit. Tulit ei virgas virides populeas. q̄s. lxx. stiraceas vocāt et amigdalinas et platanīnas q̄s p loca discorticās variū virgarum fec colorē. Forte tres erāt canales et tres virgas tantū eiusdē lōgitudis cū canalib⁹ tulit. cuiq̄ canali suā virgā iponēs. Forte plures erāt i canalib⁹ virge. Obseruabat g̃ iacob tps i q̄ pecora ascēdebātur. et i feruore diei cū ad potādū auida pgerēt i ipa auiditate potandi faciebat oues et capras ascēdi. vt tales fet⁹ cōcipent q̄les vmbras arietū et hircorum sup se ascēdētiū i aq̄rum specl'o videbāt. Ex virgis ei ibi positis vari⁹ erat vmbrarum color. ne āt oēs fet⁹ diuersicolores fierēt et dēphēderetur dol⁹. sic tēpauit iacob. Prīo tpe cū ascēdebātur oues. q̄r pmi fet⁹ meliores sūt ponebat virgas vt i cōspectu earum cōcipēt. In serotia ei admissura .i. i ea q̄ fiebat in extremitate veris. deteriores sūt fet⁹. q̄r i tarde appetētib⁹ coitū min⁹ viget nā. et iō tūc n̄ apponebat virgas. et ita q̄ serotina erāt fc̄a sūt labā. et q̄ pmi tpis iacob. Uel forte serotia admissura dicta ē i autumno. q̄r natura ouiū mesopotamie et italie eadez esse traditur. vt bis i anno pariant. Unde poeta. Bis grauide fetu. Qd̄ autez dicitur

ꝙ ī ꝟgis concipent Dic̄ Hiero. vim hebrei
ꝟbi nisi circūitu exꝓmi ñ posse. Significat
eñ toti⁹ corꝑis extremā ꝯcussionē. in fer-
uore coit⁹ extremo. Nec mirꝫ. similē ꝯspecte
imagini sobolē fieri ī extremo voluptatis.
cū h̄ ip̄m ī equarꝫ gregib⁹ apđ hyspanos fi
eri dicat Hieronym⁹. Et quintilianus ma-
tronā accusatā ꝙ ethiopez peꝑisset ex ima-
gie ꝯspecta h̄ accidisse argumētās defen-
dit. Et ī libꝫ scꝑtū hypocratꝫ reꝑit quādaz
puniēdā qꝛ pulcherrimū puerum peꝑisset.
vtriqꝫ parēti generi q̄z eorꝫ toti dissimilez.
nisi monuisset hypocras q̄rere. ne forte tal'
pictura eēt ī cubiculo. Ditat⁹ est ḡ iacob vl
tra modū. Postq̄ꝫ āt audiuit verba filiorꝫ la
bā dicētiū. Tulit iacob n̄ra. et de facultate
p̄ris fact⁹ ē inclyt⁹ et etiā faciē labā aīad-
uertit. ꝙ ñ eēt erga se sic̄ heri ⁊ nudiusterti-
us. maxīe dicēte sibi dño. r̄uertere ī t̄rā tuā
⁊ ego ero tecū. misit ⁊ vocauit lyaz ⁊ rachel
ī agrū vbi pascebat gregē ⁊ ait. Facies p̄ris
v̄ri nō ē mecū. Scitꝫ. qꝛ circūuenit me ⁊ mu
tauit mercedē meā decez vicib⁹. Lxx. dicūt
decē ānis. Sz ītelligendū est decē ānis. q̄si
decē circūuolutiōib⁹. q̄ denaria mutatio in
sex ānis facta ē. Dicit eñ iosepħ⁹. ꝙ oē tem
p⁹ qđ fuit cū labā. xx annorꝫ fuit. Noluit āt
iacob tertiā septimanā ānorꝫ ꝯplere sub il-
lo ꝓp ei⁹ neq̄cia. vidēs eñ labā plures nasci
diuersicolores aiebat. Deinceps vnicolo-
res sint merces tua. Itē cū videbat vnico-
lores m̄ltiplicari mutabat mercedē. Et ad
didit iacob. De⁹ tulit substantiā p̄ris v̄ri. ⁊
đdit mihi q̄ ī somnis oñdebat mihi q̄les es-
sent fet⁹ nascituri: q̄ ⁊ dixit mihi. Surge et
egredere de t̄ra hac. R̄ñderūt lya ⁊ rachel.
Quasi alienas r̄putauit nos p̄r n̄r nūquid
q̄cq̄ꝫ residui habebi⁹ de facultatib⁹ ⁊ here-
ditate ei⁹. Fac q̄cūqꝫ ꝑcepit tibi dñs.

De fuga iacob ⁊ federe inito cū labā
Caplm̄ LXXIX.

Surgēs ergo iacob
cū vxorib⁹ ⁊ liberꝫ abijt. tulitqꝫ oēm
substātiā ⁊ greges. ⁊ q̄cq̄d ī mesopo
tamia acq̄sierat Et deduxit etiam iacob vt
ait iosepħ⁹ medietatē gregꝫ nesciēte labā.
q̄ eo tp̄e ad tōdēdas oues ierat. Rachel eti
am nesciēte viro idola p̄ris sui ꝑciosa fura
ta ē. ⁊ secū tulit nō ad colendū. qꝛ docēte vi
ro sciebat nō esse colēda. sz si ꝯp̄henderent̄
p̄re ꝯseq̄nte vt ad hec fugiēdo veniā īpetra
rēt. Iuit ḡ iacob amne trāsmisso ꝯ mōtē ga-
laad ⁊ nunciatū ē labā die tertio ꝙ fugisset
iacob. Qui assūptꝫ filijs et cognatꝫ suis in-
secut⁹ ē eū septez dieb⁹. Tñ iosepħ⁹ đt La-
bā p⁹ ꝓmū diē cog̊scēs discessū iacob ⁊ fili
arꝫ ꝑsecut⁹ ē eos. ⁊ in colle ꝓcul collocatos
īuenit eos. Pōt dici. q̄a si ī t̄tio die cog̊uit.
tūc p⁹ ꝓmū diē đr cognouisse. qꝛ tūc egress⁹
nūci⁹ tertia die vēit ad eū. vbi filij pascebāt
greges. q̄ seꝑati erāt a iacob itinere triū di
erꝫ vt ꝑdictū ē. Vidit āt labā in somnis de
um dicētē sibi. Caue ne q̄cq̄ꝫ aspere loq̄ris
ꝯ iacob. Qui ꝯsurgēs ait ad iacob. Quare
me ig̊rante fugisti. Et cur furatus es deos
meos: Cōsobrin⁹ ⁊ gener me⁹ ⁊ coepulator
hec facere nō debueras. R̄ñdit iacob. Ti-
mui ne filias tuas violēter auferres mihi. q̄
tñ nō tā me q̄ꝫ filios sequunt̄. Q̄ āt furti me
arguis. apud quēcūqꝫ īueneris deos tuos.
necet̄ corā f̄rib⁹ n̄ris. Ingressusqꝫ laban ta
bernacula lye ⁊ ancillarꝫ ñ īuenit. Cūqꝫ ītra
ret tabernaculū rachel. illa subter stramēta
cameli abscondit idola. ⁊ sedit desuꝑ. et q̄-
renti p̄ri ait: Ne irascat̄ dñs me⁹ ꝙ nequeo
ei assurgere. qꝛ iuxta ꝯsuetudinē feminarꝫ
nūc accidit mihi. ⁊ sic delusa est sollicitudo
q̄rentꝫ. Iratusqꝫ iacob īꝓꝑauit ei. ꝙ ꝓ di-
ligēti s̄uitio. xx. annorꝫ nō meruerat vt ipse
oēm suppellectilē suā scrutaret̄. Et ait labā
Oīa q̄ habes mea sūt. sed q̄d possuz facere
filijs ⁊ nepotib⁹ meis. Veni ⁊ ineam⁹ fed⁹.
Tulitqꝫ iacob lapidē ⁊ erexit eū ī tituluz fe-
deris: ⁊ ait f̄rib⁹ suis. Afferte lapides. Qui
ꝯgregātes fecerūt tumulū. ⁊ comederūt su-
per eum. Et dixit laban. Tumulus iste sit
federis nostri testis. ne ego transeam illuz
pergens contra te malum tibi cogitans.
Nec tu transeas ad me nocens. nec affligere
rꝫ filias meas nec vxores alias super eas
induxeris. Et ob h̄ dixit iacob lingua sua
collem galaad id est aceruū testimonij Gal
enim aceruus ad testimonium sonat. La-
ban vero syra lingua vocauit eum ygar se-
ducha Labā aūt de nocte ꝯsurgēs b̄ñdixit
eis reuertēs ī locū suū. Porro Iosepħ⁹ di
cit eos columnā in monte statuisse sub sce-
mate are. Forte aceruū columnam nomi-
nauit.

De muneribus premissis esau.
Caplm̄. LXXX.

Iacob autē abiit itinere q̄ ceperat. fuitq̧ ei obuia multitudo angelorum. et ob hoc vocauit locū illū manaim. i. castra. quia ibi vidit angelos quasi paratos defendere eum a fratre quē timebat. Misit autē ab illo loco nūcios ad fratrē. q̄ explorarēt fratris animū. Qui reuersi nunciauerunt esau sibi occurrērē pacificū cū. cccc. viris. Timuit ergo iacob. nō de promissiōe angelorum diffidēs. sed more hoīm perturbatus. Et diuisit populū q̄ secū erat in duas turmas. ancillas et liberos earum in priori turma. In secunda liberas et filios earum. ita tamen quod in extremitate eius posuit rachel et ioseph tanq̄ cariores. Unde quidā errauerūt putātes tertiā turmā rachel et ioseph habuisse. Sic autē diuisit. vt si veniret esau ad nocēdū et priorē percuteret turmā. reliq̄ fugiēs saluaret̄. Separauit aūt ibidē de his q̄ habebat mūera fratri suo q̄ q̧ pulchriora et rariora et diuersorum generum aīalia. Misit et ea per diuersos nūcios spaciū ponēs inter gregē et gregē. vt ex frequētia mūerum sese subsequētiū multa esse putarent̄. vt mūeribus si quid indignatiōis eet adhuc in esau placaret̄. Precesserūt ergo munera. ipse vero adhuc erat in manaim. Cōsurgēsq̧ añ diluculū. traduxit vxores et filios cū oībus ad se ptinētibus per vadū iaboch. Josephus dicit quod torrētē noīe iaboch trāsierūt. et quia in genesi legit̄. cū orasset iacob timēs frēm: dixisse. In baculo meo trāsiui iordanē istū et nūc cū duabus turmis regredior forte iordāis dr̄ quē ptrāsiuit. et quia ibi calculos et torrēs. dr̄ vadū iaboch. Forte aūt vitio scriptoris pro iacob legit̄ iaboch et ex transitu illo sortitū ē hoc nomē vadum iacob

Secūdo miliario a iordane in finibus ydumee ē torrēs iaboch. quem trāsuadauit iacob.

De lucta iacob cum angelo et mutatione nominis. Capitulum. LXXXI.

Cumque autem in precederēt turme. solus in ripa fluminis remansit vt oraret. Et ecce vir luctabat̄ cū eo vsq̧ mane. q̄ tetigit latū. alias leuū neruū femoris eius. et emarcuit. Unde et Jacob posuit se de iceps nō comestur̄ neruū. et idipm posteritas eius obseruat. Cūq̧ ascēderet aurora dixit vir ad eū. Dimitte me. Qui dixit ei. Nō dimittā te nisi benedixeris mihi. Viro autē q̄rēti nomē eius. ait se vocari iacob Nequaq̧ inquit ille appellabit̄ nomē tuū iacob: sed israel quia si contra deū fortis fuisti. q̄nto magis contra homines pualebis. Et ita bñdixit iacob. mutādo ei nomē et confortādo ne timeret frēm. Qui enim contra deū stetit inuictus. fcm̄ est ei in signū quia inuictus staret contra frēm. Josephus dicit hoc nomē israel hebraice sonare reluctātē angelū sacrum. In libro autē noīm hebreorum interptat̄ vir vidēs deū. is ei vir. hel nomē dei ē. ra vero vidēs dr̄. vel mēs vidēs deū. Hāc autē interptationē dicit Hieronymus. nō tā vere q̧ violēter factā eē. Illā iosephus dicit se in hebreo nō inuenisse. et dicit illud nomē sonare princeps cū deo. Sic enim angelū interptatū fuisse asserit. Si contra deū princeps vel fortis fuisti et c̄. Uocauitq̧ iacob locū illū phanuel. i. facies dei. et ait. Uidi dn̄m facie ad faciē. et salua facta ē aīa mea. i. de valde territa plurimū confortata. Cūq̧ trāsgressus esset phanuel: ortus est ei sol: et claudicabat.

De occursu esau et emptiōe agri in syché.

Capitulū. LXXXII.

Eleuans autem oculos vidit esau et cū eo. cccc. viros. Et pcedēs vtrāq̧ turmā quā fecerat adorauit pronus ad terrā septies. Currēs aūt esau āplexatus ē eū. et deosculās eū fleuit. et quaerēs cuius essent mulieres et puuli: cū accepisset ptinere ad iacob: accessit et deosculatus ē eos. Cūq̧ nollet esau mūera pmissa retiere se plurimū abūdare dicēs: ait iacob. Si inueni grām corā dn̄o meo. accipe munusculū de māu mea. sic vidi faciē tuā quasi viderim vultū dei. i. alicuius potētissimi. Nō ei aut credebat illū deū. aut in tātā prorupisset insaniā vel adulatōnē. Reuersus ē ergo esau in die illa in seyr. villā. s. quā de noīe suo sic dixerat. Jacob aūt inde pcedēs fixit tabnacl'a in loco quē ob hoc dixit sochot. i. tabnacl'a. de quo dicit Hiero. Sochot ē vsq̧ hodie ciuitas trās iordanē in parte sicopoleos. vbi gedeō trāsierat iordanē: cū locutus ē ad viros sochot. Sed mirū ē quod dixit trās iordanē: cū iacob fere quasi quidā iā dictus sit trāsisse iordanē cū esset in sochot. Forte trās iordanē dixit respectu mesopotamie de q̄ rediebat iacob. vel potius nōdū trāsierat iordanē: sed iaboch. Cū aūt dixit sup iordanē istū: nō pōtē mōstrauit sed notū terminū iudee idicauit. Abijtq̧ de sochot in salē vrbē. s. sichimorum id ē. in sichē. A sichē enim sichimi vel sichimite

dicti sunt.et forte binomia erat. Uel vt he
brei tradūt moyses eā tūc tātū vocauit salē
.i.ꝯsūmatā ⁊ ꝑfectā.qꝛ ibi femur claudicātꝫ
iacob sanatū sit. Porro iacob emit iuxta op
pidū ꝑtē agri ab emor rege sichimoꝝ ⁊ a fi
lijs eiꝰ.c.agnis.habitauitqꝫ ibi.et erecto al
tari inuocauit fortissimū deū isrl̄:

De morte sichimitaꝝ ꝓ raptu dine.

Caplm̄.LXXXIII.

EGressa est autez dina vt videret mulieres regionis il=
liꝰ:qꝛ vt ait iosephꝰ. Sichimitꝫ so=
lēnitatē hn̄tibꝫ:sola trāsiuit ad vrbē ēptura
ornamēta mulieꝝ ꝓuicialiū. Quā vidēs si=
chē filiꝰ regꝫ adamauit eā ⁊ rapuit.⁊ vi op=
pressit ꝟginē.⁊ ꝯglutinata ē aīa eiꝰ cū ea. ⁊
ait prī. Accipe mihi puellam hanc ꝯiugem.
Egressoqꝫ rege cū filio ad iacob. filij iacob
veniebāt ð agro.et irati siluerūt. Regi āt q̄
renti vicariā eoꝝ amiciciā ⁊ societatē eoꝝ.
⁊ vt mutua ꝯherēt ꝯiugia et sichen offerēti
mlt̄a ⁊ ꝓmittēti ampliora.rn̄derūt in dolo:
Illicitū ē apð nos federari icircūcisis.sed
circūcidamī et erimꝰ ꝓplus vnꝰ. Placuit e=
mor ⁊ filio eiꝰ oblatio(alias optio)nec dis
tulit adolescēs q̄n stati ipleret.⁊ itrātes vr
bē ꝑsuaserūt ꝓplō.⁊ circūcisi sūt oēs. Et ec=
ce tertia die qn̄ ǧuissimꝰ ē dolor vulneꝝ.sy
meō ⁊ leui arreptꝫ gladijs ꝯfidēt vrbē igres
si sūt.⁊ iterficiētes oēm masculū i ea.tulert
ð domo sichē sororē suā.ceteri vero frēs ir
ruerūt suꝑ occisos.⁊ depopulati sūt vrbez.
ꝑuulosqꝫ ⁊ vxores captiuos duxerūt. Jose
phꝰ tn̄ ðt cū eēt festiuitas.et sichimite rege
⁊ epul' vterent̄.icūctāt̄ ꝓmis custodijs assi
stētes dormiētes iterfecert̄.q̄ agnito dixit
ad iacob. Symeō ⁊ leui turbastꝫ me ⁊ odio
sū fecistꝫ habitatoribꝫ terre hꝰ. ꝑcutiēt me.
⁊ delebor ego ⁊ domꝰ mea. Dn̄s āt ꝯfortās
eū ait ad illū. Surge ⁊ ascēde i bethel et ha
bita ibi.et fac altare vbi apparui tibi.sꝫ priꝰ
sctīfica tuos. Jacob vero ꝯuocata domo
sua dū purgarz suos.iuenit deos labāvt ait
iosephꝰ. Neqꝫ ei sciebt.eo ꝙ rachel celasset
eos i terra sub arbore. Et ait suis. Abijcite
deos alienos ⁊ mūdamī ⁊ ascēdamꝰ i bethel
de sichē eñ attulerāt etiā idola:⁊ iaures.i.
ornamēta idoloꝝ.a ꝑte totū.q̄ oīa fodit Ja
cob subter terebintū.q̄ est post vrbē sichem
Tradūt quidā ꝙ ea tulit dauid i hierusalē
⁊ ꝯflauit i materiā tēpli qð facere disposu=
erat. Porro terror dei inuasit finitimos ne
ꝑseq̄rent̄ iacob. Qui ꝓfectꝰ vēit in bethel.⁊
edificās ibi altar̄ dn̄o obtulit ei iuxta id qð
priꝰ vouerat. Eo tꝑe mortua est delbora nu
trix rebecce.⁊ sepulta ē iuxta bethel sb̄ tere
bito. Et vocatū ē nomē loci illiꝰ quercꝰ fle=
tꝰ. Et nota ꝙ hic videt̄ ꝙ quercꝰ et terebītꝰ
idē sūt. Apparuitqꝫ ei iteꝝ dn̄s ⁊ ait. Nō vo
caberꝫ vltra iacob.sꝫ israel erit nomē tuū. Et
appellauit eū israel. Ecce patz.qꝛ suꝑ nomē
ꝓmisit tantū.hic autē iposuit.

De morte rachel in partu beniamin.

Caplm̄ LXXXIIII.

EGressus autē inde iacob vēit verno tꝑe ad terrā q̄ du=
cit effratā.i.bethleē. Et ē anticipa=
tio.post eñ dicta ē effrata ab vxore caleph
q̄ ibi sepulta est. Ibiqꝫ cū ꝑturiret rachel ce
pit ꝑiclitari.tn̄ peꝑit filiū. Egrediēte autez
aīa p̄ dolore ꝑtus.moriēs vocauit filiā be=
noni.i.filiū doloris. Pr̄ āt circuncidit eū.⁊
vocauit filiū beniamī.i.filiū ðxtere. Sepul
ta ē ǧ rachel i via q̄ ducit bethleē.⁊ sola iter
cognatos honorē sepulture abrahe habere
non meruit. Erexitqꝫ iacob titulum suꝑ se=
pulchrū eiꝰ.q̇ apparet. vsqꝫ i p̄sentē diez. Et
egressꝰ ide fixit tabnaculū trās turri ader.
id ē.turri gregꝫ. Hūc locū dicūt hebrei. vbi
post edificatū ē tēplū.⁊ dictū q̄si q̊dā vati=
cinio turri gregꝫ.i.ꝯgregatōis future ad tē
plū. Sed hieronymꝰ ait.locū eē iuxta beth
leem.vbi vl' angelorū grex in ortu dn̄i ceci=
nit.vel iacob greges suos pauit.nomē in=
de loco relinq̄ns Cumqꝫ habitaret ibi rubē.
dormiuit cū bala ꝯcubina patris.qð tamē
nō latuit iacob.

De morte ysaac ⁊ regibꝫ edom.

Caplm̄.LXXXV.

Uenit etiā ad Isaac patrez suum in ciuitate hebron et
iam mortuam inuenit matrē. Nec
multū etiam post aduentuz eius completi
sunt dies isaac.c.lxxx. annoꝝ.vl' ſm Jose
phum.c.lxxxv.annoꝝ. Et appositꝰ est ꝓplō
suo plenꝰ dieꝝ.et sepelierūt eū filij eiꝰ esau
⁊ iacob i spelūca duplici. Hic t̄minat̄ ꝓmꝰ
liber iosephi Porro mortuo prē ditati sūt
esau ⁊ iacob.ita ꝙ eos t̄ra nō caperet. Et re

dūt esau ad mōtana q̄ dimiserat ꝛ dc̄a ē terra idumea, ab edom q̄ prius bosra dicebaᵗ. Enūerās eīn moyses xij. reges terre illi⁹ a p̄mo vsqꝫ ad vltimum qui ē videre potuit ait. Et regnauit post bale iobal fili⁹ zare ď bosra. ꝛ hūc dicūt q̄daꝫ fuisse iob, pnepotē esau. sed hebrei ꝯdicūt. vt sup. dc̄m ē. Videᵗ ēt i genesi. q̄ ea dē tra añ esau etiaꝫ dicta fuit seir. Enūerat᷑ ei filijs esau enūerat pncipes horreoꝝ q̄ fuerāt i tra añ esau. de q̄bꝫ icipit sic. Isti sunt filij seir horrei habitatores tre ꝛ ē horreos eniꝫ expulit esau vt legiᵗ in paralipomenon. Quidaꝫ tn̄ dicūt h̄ enūeratos reges q̄ fuerūt i edō añq̄ filij isrl' habuissent regē. s. saul. ꝛ dicūt hāc enūeratiōeꝫ eē appositā ab esdra q̄ scire potuit eā. In enūeratiōe ṽo istoꝝ legiᵗ ď ana filio sebeon. cui⁹ filiaꝫ duxit esau. q̄ iuenerat aq̄s calidas i solitudine dū pasceret asinas patr᷑ sui. Hebreū ṽbū ē. iuenit iamnū de q̄ vt ait Hieronym⁹ varie disputāt hebrei. Dicūt q̄daꝫ iamnū maria q̄ꝛ lacū iuenit in heremo. Alij putāt aq̄s calidas ligua punica q̄ affinis ē hebree. h̄ noīe dici. q̄s greci termas vocāt. Alij dicūt eū onagros asinabꝫ admiscuisse. vt inde veloces asinos nascerenᵗ. q̄ vocāᵗ iamnū. Alij dicūt iamnū associationeꝫ. q̄ꝛ pm⁹ asinis eq̄s fec̄ ascendi vt muli nascereᵗ. Et notādū q̄ꝛ in recapitulatiōe filioꝝ esau posuit moyses alia nomina vxoꝝ ei⁹ ab ill' q̄ añ posuerat. Dicit etiā iosephꝰ. q̄ amalech esau fili⁹ natural' de ꝯcubina habitauit ipte idumee. q̄ gabolit᷑ dicebaᵗ. ꝛ dixit eā amelechitē. His ṽo ꝑtermissis trāseūdū est ad generationē iacob.

Cuꝫ moyses fuerit a iacob quart⁹. ab esau q̄nt⁹ nō vidit. xij. reges edom Josolue p̄ h̄ qď seq̄tur Quidaꝫ tn̄ dicūt.

Sub mōte seir damasc⁹. idumea ē in tra damascēa nā ꝛ esau hitauit damascū. Themā metro polis ē idumee. vn̄ eliphas thēanites ꝛ suitā. vn̄ baldad suites. Bosra i fini bꝫ idumee ꝛ arabie Libā⁹ diuidit idumeā ꝛ phenīciā. i cuius radice oriūᵗ albana ꝛ farfar fluuij fluētes secus antiochiā

Sextū incidēs. Cap'lm. LXXXVI

Ab tempore prometheus frater athlantis prim⁹ dict⁹ ē fecisse hoīes. tn̄ q̄ꝛ ď rudibꝫ doctos fec̄. tn̄ q̄ꝛ legiᵗ fecisse imagines hoim. q̄s arte q̄dā ambulare fecit. Inuēit etiā pm⁹ anulū. sed ferreū. ꝛ iclusit gēmā. vn̄ ꝛ vngulū vocauit. q̄ꝛ sicut vnguis carne. sic gēma metallo circūdaᵗ. Tradidit etiā vt i q̄rto digito quem mediū vocāt ponereᵗ ad ornatū. digniorē, hūc reliq̄s dicēs. q̄ꝛ ab ea vsqꝫ ad cor q̄daꝫ vena ptigat. Diciᵗ etiā ea tēpestate triptolom⁹ i naui i q̄ pict⁹ erat draco in greciā venisse. ꝛ ampliasse agriculturā. Ceres ṽo ꝑter istrumēta arandi etiā mēsurari granum adiuenit. cū ꝑus in arconijs segetes ponerenᵗ. ꝛ triticū p aceruos nūerabaᵗ. vnď ꝛ a grecis dicta ē demetra. Tūc ēt thelchines, victi ꝛ exules rhodū condiderunt.

De vēditiōe iosepb. Cap. LXXXVII.

Ioseph cuꝫ sedecim eēt annoꝝ pascebat gregē patr᷑ sui. Sciendū est q̄ ante mortem isaac. xij. ānis vēdit⁹ ē ioseph. Qď sic ꝓbaᵗ. Sexagenari⁹ erat isaac cū nat⁹ ē iacob. et. c. lxxx. ānoꝝ mortu⁹ est. ğ. c. xx. annoꝝ fuit. Jacob i morte pr̄is. i vēditiōe aūt. filij. c. et. viij. annoꝝ fuit. Cū eīn veit ad ioseph in egyptū. c. xxx. annoꝝ fuit. ſꝫ iter descēsū i egyptum et vēditionē ioseph. fluxerūt. xxij. āni. Joseph ei. xvij. ānoꝝ erat cū vēdit⁹ ē i egyptū. ꝛ. xxxix. q̄n veit ad euꝫ pr̄. Redit ğ moyses ad id qď ꝑtermiserat. Dū ğ rediret iacob ď mesopotamia. ꝛ nōdū venisset ad patreꝫ. adhuc viuēte rachel. ſm iosephū facta ē vēditio ioseph i hūc modū. Oderant eū frēs sui. q̄ꝛ a pr̄e pl⁹ ceter᷑ amabaᵗ. tn̄ q̄ꝛ i senectute genuerat eū. tn̄ q̄ꝛ ꝑstātior corꝑe. et sapiētior ceter᷑ erat. Accusaueratqꝫ frēs apꝺ patrē crimīe pessīo. vl' de odio i ipm. vl' de coitu cuꝫ brut᷑. Juxta opiōnē q̄rūdā seq̄ntiū ordinē gen̄. l. solū rube p ꝯcubīa pr̄is. Fecitqꝫ ei pr̄ tunicam polimitaꝫ. vl' manu vel acu pictaꝫ Vel ſm aq̄laꝫ tunicā astragoleam. i. talarē. vel ſm symachū tunicaꝫ manicatā. i. manicas habentē. Alij colobijs vtebāᵗ. vt expeditōres eēnt. Potest tamen dici manicata. id est manu picta acu.

Polimitā ꝓnūciāt q̄dam correpta penultia. q̄ꝛ ꝯponiᵗ a pol' qď ē pl'a. et miscos qď ē liciū. sicut examiatum ab exa qď ē. sex examīatū. q̄si hn̄sset litia. ꝛ tūc penultia correpta

Liber genesis

ſcꝫ ſupinducta. Cauſa tñ odij maioꝛ fuit vi
ſio ſomnioꝝ. retulit eñ frībꝫ ſomniū qꝺ vi-
derat dicēs. Putabā vos ligar̄ manipl'os ī
agro. ꝛ vꝛos manipl'os adoꝛare manipulū
meū ſtātē. Qui dixerunt. Nūqd rex noſter
eris. aut ſubijciemur ditiōi tue Aliꝺ q̄ꝫ ſo-
mniū p̄ſente p̄re retulit eis. Uidi q̄ſi ſolē et
lunā ꝛ vndeci ſtellas adoꝛare me. Increpa
uit eū pr̄. ꝛ ait. Nūq̇d ego ꝛ mat̄ tua ꝛ frēs
tui adoꝛab.m⁹ te ſup terrā. Potuit ħ ꝯgrue
dicere. qꝛ mat̄ adhuc viuebat nec tñ mat̄ eū
adoꝛauit. qꝛ nō deſcēdit ī egyptū. Nec pat̄
legit̄ eū adoꝛaſſe. qꝛ nec ioſeph ħ ſuſtinuiſ-
ſet. ſꝫ frēs adoꝛauerūt. et parentes in filijs.
Cūq̄ꝫ frēs in paſcēdis gregibꝫ moꝛarētur ī
ſychē. miſit eū pr̄ de valle hebrō. vt videret
q̄ fierēt circa frēs ꝛ pecoꝛa. Cūq̄ꝫ nō īueniſ-
ſet eos in ſichimis. inſecut⁹ ē eos in dota-
im. Qui cū vidiſſent eū ꝓcul mutuo loque-
bant̄. Ecce ſomniatoꝛ vēit. venite occida-
m⁹ eū. ꝛ mittam⁹ cadauer ī ciſternā veterē.
dicemuſq̄ꝫ. fera peſſima deuoꝛauit eū. Ru-
bē aūt volēs liberare eū aiebat. Nō effūdā⁹
ſāguinē ei⁹. ſꝫ viuū ꝓijciam⁹ eū ī ciſternam
ne pr̄ vna perimat̄ ꝛ mat̄ in luctu. Hic vult
ioſeph⁹ matrē ad huc vixiſſe. Nudantes ğ
eū tunica polimita miſerūt in ciſternā in q̄
nō erat aq̄. ꝛ receſſit rubē melioꝛa querens
paſcua. dū aūt ſederēt comedētes panē, vi
derūt hiſmahelitas veniētes ꝺ galaad. poꝛ-
tātes ī camelis aromata et reſinā ꝛ ſtactē. i.
mirrā ī egyptū. Dixitq̄ꝫ iudas fratribꝫ ſuiſ.
Meli⁹ ē venundet̄ hiſmalitꝭ puer. ꝛ manus
nr̄e nō polluant̄ celando ſāguinē ei⁹. Caro
eī ꝛ ſāguis nr̄ ē. Et vēdidert̄ eū madianitꝭ.
xxx. argēteis. Eoſdē vocat madianitas q̄s
ꝛ hiſmahelitas. Madiā tñ ꝺ cethura filius
abꝛae, ꝛ hiſmael de agar. et filios de diuerſ
vxoꝛibꝫ legit̄ ſeꝑaſſe abꝛaā ab īuicē. Foꝛte ſe
ꝑati pꝛi⁹ poſtea rediert̄ ī vnū. ꝛ facti ſt̄ vn⁹
ꝑpl's. retinētes vtriuſq̄ꝫ parētꝭ nomen. Uel
vera ē hebꝛeoꝝ opinio q̄ dicunt agar et ce-
thurā vnā fuiſſe. ꝛ ita foꝛte nūq̄ꝫ ſeꝑati fue-
rūt. Reuerſus aūt rubē ad ciſternā nō īue-
nit pueꝝ. ꝛ credēſ eū ītereptū ſciſſis veſtibꝫ
eiulabat. ſꝫ accepto ꝙ viuerꝫ q̇euit. Tulert̄
aūt veſtes ioſeph ꝛ ei⁹ tunicā ī ſanguine he
di tixerūt. ꝛ miſerūt q̄ſdā q̇ ferrēt ad patrē.
ꝛ dicerēt. hāc īuenim⁹. vide ſi filij tui ē tuni
ca. Quā cū agnouiſſet pr̄ ait. Fera peſſima
ꝺuoꝛauit filiū meū ioſeph. Sciſſiſq̄ꝫ veſti-
bꝫ ꝛ īdut⁹ cilicio luxit filiū mľto tꝑe. Cōgre
gatiſq̄ꝫ filijs vt lēirēt doloꝛē pr̄is. noluit eoſ
audir̄. ſꝫ dicebat. Deſcēdā lugēs ad filium
meū ī īfernū. Erat eī tūc ī īferno q̇dā locus
btōꝝ lōge ſemot⁹ a locꝭ penalibꝫ. q̇ ob q̇eteꝫ
ꝛ ſeꝑationē ab alijs ſin⁹ dicebat̄. ſic ſinum
marꝭ dici⁹ Et dictus
ē etiā ſin⁹ abꝛae qꝛ eti-
am abꝛaaꝫ ibi erat in
ſuſtentatione vſq̄ꝫ ad
moꝛtē chꝛiſti.

Qui dict⁹ eſt ꝓma
via credēdi. non ꝙ
pꝛimus crediderit:
ſꝫ qꝛ ꝓm⁹ ꝓ fide vni⁹
ꝺi ꝑſecutionē paſſ⁹,
qꝛ de chaldea expulſus.

De ingreſſu ioſeph in egyptū.
Capitulū. LXXXVIII.

Madianite vero vē
didert̄ ioſeph ī egyptū putiphari
eunucho magiſtro militie phara-
onis. Alij dicunt archimachero. i. ꝓncipi
cocoꝝ. Machera eñ coq̇na ꝺꝛ. vel ſecuris
cocoꝝ a machere. qꝺ eſt occidere. Nec ab
hoꝛret a vero qꝛ apꝺ pl'es natiōes dapifer
ꝓncipis honoꝛabilioꝛ eſt ꝛ ꝓnceps militu ꝫ.
Hūc ioſeph⁹ vocat petefren. ſed Hiero. nō
bene trāſlatū nomē eſſe aſſerit. Hic habuit
vxoꝛē ꝛ liberos. qꝛ ꝛ ioſeph filiā ipſi⁹ duxit
vxoꝛē. nec de eunuchis regꝭ fuit. q̇ ꝑuuli ca-
ſtrabant̄. Sꝫ tradūt hebꝛei ꝙ vidēs ioſeph
elegantē emit eū vt miſceret̄ ei Dñs aūt cu-
ſtodiēs ioſeph illū adeo īfrigidauit vt ꝺin-
ceps impotēs fuerit coire. et tāq̄ꝫ eunuch⁹
eēt. ita ꝙ vidētes eū ierofanti arefactuꝫ de
moꝛe ſuo euꝫ pōtificē heliopoleos. i. dom⁹
ſolis creauerunt. ꝛ honoꝛatioꝛ erat q̄ꝫ ante
in principatu

Q̄ iudas genuit phares ꝛ zarā ꝺ thamar
Caplm̄: LXXXIX.

Et tēpoꝛe antequā
ioſeph vēdit⁹ eſſet. quia ħ etiaꝫ in-
terſertum eſt per recapitulationeꝫ
diſcedēs iudas a fra-
tribꝫ ſuis: iuit ad virū
adollamitem nomine
hyrā ꝛ accepit ibi vxo
reꝫ noīe. Sue filiam
chananei. que pepe-
rit ei filium pꝛimoge-
nitum her. deinde o-
naꝫ poſt ſela. dedit autem iudas her pꝛimo

Aliud ē recapitula
tio ſicū qꝺ pꝛi⁹ fa-
ctū eſt poſt dicitur
Aliud anticipatio.
cum pꝛius dicit̄ q̄ꝫ
factuꝫ fuerit quid

genito vxorē noīe thamar. Fuit aūt her ne
quā.i.abutēs vasculo vxorꝫ et occisus ē do
mino.i.inuēt⁹ ē mortu⁹ ī thoro iuxta vxo-
rē. Et dix͛t iudas ad onā. vt ingrederet̃ ad
eā vt suscitaret semē fratri. In q̄ patēt q̄daꝫ
ī lege post scpta.q̄ añ eā sūt obseruata. Qui
īdignās sibi nō nasci filios fundebat semē
ī terrā.i.inutilit̃ vxoreꝫ cognoscere satage-
bat. Et ꝑcussit eū dñs. Remisitq꜄ iudas tha
mar vt eēt vidua ī domo pr̄is sui. donec cre
sceret sela.q̄ da ulto timuit eū dare thamar.⁊
dissimulabat. Mortua ē aūt sue vxor iude.
Qui ꝯsolatione accepta p⁹ luctum ibat ad
tōdēdas oues cū hyra opiliōe suo. Qd au-
diēs thamar depositꝫ vestibꝫ viduitatꝫ assū
psit teristrū. seditq꜄ ī biuio itinerꝫ. qd ducit
thamnā hebreū sonat ī ocl'os sedit. Sic em̄
vocāt biuiū vbi diligēti⁹ dꝫ aspicere viator
q̄ gradiat̃. Quā cū vidissꝫ iudas suspicat⁹ ē
cadesā.i.scortū. Cui ꝛ dixit. Sine me vt coiā
tecū. Que ait. Quid dab̄ mihi. Et ille. Mit
tā tibi hedū de grege. Et illa patiar qd vis:
si dederꝫ mihi arrabonē.⁊ dedit illi anulū ⁊
armillā et baculū quem gerebat ꝑ arra. Ad
vnū ergo ꝯcubituꝫ ꝯcepit mlier gemīos et
abijt r̃ceptꝫ iteꝝ viduitatꝫ vestibꝫ. Misitq꜄
iudas hedū ꝑ pastorē. Qui cū venissꝫ ⁊ ñ in
uenirꝫ eā redijt ad iudā sine pignoribꝫ. P⁹
tres āt mēses dcm̄ ē iude. Fornicata ē tha-
mar. ⁊ vter⁹ ei⁹ ītumuit. Qui ait. Producite
eā vt cōburat̃. Que cū duceret̃ ad penā. mi-
sit socero suo pignora dicēs. De viro c⁹ hec
st̃ ꝯcepi. Qui ait. Iustior me est. q꜉ nō tradi
di eā selo filio meo. hec fec̄ ne ꝑiret semē fi-
lij mei. Attñ vltra ñ cog͂uit eā iudas. Instā
te vero ꝑtu apparuer̃t duo ī vtero. ⁊ ī ipa ef
fusiōe vn⁹ ꝑtulit manū ī q̄ ligauit obstetrix
coccinū. ⁊ ait. Hic egrediet̃ ṗor. Illo q̄ꝫ re-
trahēte mauꝫ egress⁹ est alter. Dixit q̄ꝫ mat̃.
Quare ꝓpt̃ te diuisa ē a fratre tuo maceria
⁊ ob h̄ vocauit eū phares. Maceriam dixit
mēbranā scdaꝝ vel secūdinaꝝ q̄ īuoluit̃ pu
er ī vtero. q̄ diuidit̃ ī ꝑtu ⁊ sequit̃ pueꝝ. Po-
stea regress⁹ ē alter cū coccino et dict⁹ ē za-
ram.i.oriēs. q꜉ prim⁹ apparuit. vl' q꜉ plurimi
iusti ex eo nati sūt. vt legit̃ ī ꝑalipomenon.
Tñ sup ꝑ librū regū ī ṗncipio tertij libri legit̃.
Obstetrix ī genesi coccinū ligauit ī manu
phares. ⁊ ab eo ꝙ parietem diuiserat nomē
phares forte sortit⁹ ē. Forte p⁹ coccinū tu
lit ō manu zarā. ⁊ alligauit phares vt a sili
bus gemell' ṗmogenit⁹ distingueret̃

De īcarceratiōe ioseph. Cap. XC.

IGitur Ioseph du
ctus ē ī egyptū. emitq꜄ eū putiphar
eunuch⁹. fuitq꜄ dñs cuꝫ eo domūq꜄
dñi sui creditā sibi gubernabat. Bñdixitq꜄
dñs domui egyptij ꝓpter ioseph q̄ tñ aliō ō
oibꝫ nō nouerat nisi panē quo vescebat̃. Fa
ctū ē aūt ꝙ dña sua ocl'os iecit in ioseph et
ait. Dormi mecū. Qui rñdit. Oīa sua tra-
didit mihi dñs me⁹ p̄ter te. Quō ḡ hoc pos-
sum facere. imo et peccare ī deū meū. Acci-
dit aūt vt ait ioseph⁹ vt publica festiuitas
instaret. cui etiā mlieres interesse debebāt.
Tunc illa egritudinem simulauit viro. ca-
ptās ob h̄ solitudinē ⁊ silētiū. vt exorarꝫ io-
seph. Et appr̄hensa lacinia pallij ioseph ait
illi. Dormi mecū. Qui irat⁹ relicto pallio ī
manu ei⁹. egress⁹ est foras. Illa ꝯtēptam se
dolēs ī argumētū fidei retētū palliū ondit
marito reuertēti. dicēs. Ingress⁹ est ad me
fu⁹ hebre⁹ vt illuderꝫ mihi. Ille nimis cre-
dul⁹ ꝯiugi victū ioseph tradidit ī carcereꝫ
regꝫ. Fuit aūt dñs cū illo. ⁊ ōdit illi gratiā ī
ꝯspectu dñi carcerꝫ. q̄ carcerē ⁊ victos ī cu
stodia eius posuit.

De expositiōe somnioꝝ pīcerne ⁊ pistorꝫ
Caplm. XCI.

ACcidit autē vt pin
cerna regꝫ ⁊ pistor in eundem car-
cerē mitterent̃. ⁊ ioseph ministra-
bat eis. Viderūtq꜄ ambo somniū nocte vna.
Quos cū mane vidissꝫ ioseph tristes sciscita
tus ē ab eis causaꝫ dolorꝫ. Cūq꜄ accepisset
ꝑ somno eos dolere, ait. Referte mihi q̄ vi-
distꝫ. Nūqd nō dñi ē īterp̄tatio.i. nūqd ad-
iutorio dei pōt īterp̄tari. Et ait p̄posit⁹ pin
cernaꝝ. Videbā corā me viteꝫ et in ea tres
fundos oculos.s. vnde fundunt̃ palmites.
Alij ponunt tria flagella. vel tres ꝓpagines
quod idē est. ⁊ paulatim crescere gēmas et
post flores vuas maturescer̃. premebamq꜄
vuas in calicē pharaonis. quē tenebaꝫ da-
bamq꜄ poculū pharaōi. Et ait ioseph. De⁹
dedit in bonū hominibus vsum vini vnde
⁊ ipi libat̃. soluit lites et tristicias. et bona ē
eius visio. Tres autē propagines tres sūt
dies. post quos restituet te pharao in gra-
dum pristinum. Memento mei dum bene-

fuerit tibi: vt suggeras regi vt educat me d̄ isto carcere. q2 d̄ tra hebreoꝝ furto sublat⁹ sū. ⁊ h̄ inocēs i lacū miss⁹ sū. Tūc ait pistoꝛ. Uidi ꝙ haberē tria canistra farine sup caput meū. ⁊ i supioꝛi me poꝛtare cibos q̄ fiunt arte pistoꝛia. auesq̄ ꝯmedere ex eo Joseph⁹ ꝓ eo ait. duo canistra plena panib⁹. tertiū vero obsonio. varijsq̄ cibis q̄lia solēt regib⁹ mīstrari. Hrec⁹ h3 tria cāistra codricℓio. i. panū secūdoꝝ: ⁊ potuit esse ꝙ ēt i supioꝛi eēnt panes sc̄di. sup q̄s eēnt panes p̄mi. de q̄b⁹ edebat pharao. Et ait Joseph. Mallē me eē iterp̄tē3 bonoꝝ. Tres adhuc dies sūt. post q̄s pharao suspēdet te i cruce. ⁊ comedēt aues carnes tuas. Exinde dies terti⁹ natalici⁹ pharaōis erat. ⁊ iter epulas recoꝛdat⁹ pīcerne restituit eū. pistoꝛem ꝓ suspēdit. oblitusq̄ ē pīcerna iterp̄t̄s sui.

De sublimatiōe ioseph p̄ expositiōe somnioꝛum. Cap. XCII.

POst duos āños vidit pharao somniū. Putabat se stare sup fluuiū de quo ascendebāt septē boues crasse, obesisq̄ carnib⁹. i. plenis q̄si obesū educat̄s. ⁊ post alie. vij. emergebāt d̄ flumie. sūma ꝑfecte macie ⁊ deuoꝛabāt p̄oꝛes. Expgefact⁹ pharao rursu3 obdoꝛmiuit ⁊ vidit aliō somniū. Septe3 spice plene pullulabāt i culmo vno. alieq̄ totidē iuxta oꝛiebāt̄ tenues ⁊ ꝑcusse vredie. ⁊ deuoꝛabāt p̄oꝛes. Territ⁹ pharao ꝯuocauit ꝯiectoꝛes ⁊ sapiētes egypti nec erat q̄ iterp̄taret̄. Et recoꝛdat⁹ ē pīcerna ioseph ⁊ ei⁹ suggestiōe ad reḡs impiū eductū de carcere ioseph totondert. Uicti eīn ⁊ exules icremēta criniū patiūt̄. Et veste mutata oblat⁹ ē regi. Rex ap̄p̄hēsa manu eius dextera ait. Uidi somnia nec timeas edissere q̄cquid sit. Narrauitq̄ q̄ viderat. ⁊ ait ioseph. Sōniū reḡs vnum ē. i. vni⁹ significatiōis. q̄ factur⁹ ē de⁹ ostendit pharaoni. Ecce septē āni veniēt fertilitatis magne i vniuersa terra egypti. q̄s sequētur alij. vij. tante sterilitat̄s. vt obliuiōi det̄ cūcta retro abūdātia. Ad idē sane spectant boues ⁊ agricole ⁊ spice. ⁊ somnij repetitio firmitat̄s ē idiciū. Q̄d aūt iuxta fluuiū vidisti. hec cā fertilitatis ⁊ sterilitat̄s ex flumine maxie oꝛit̄. Nūc ḡ ꝓuideat rex viꝝ q̄ q̄ntā p̄tē frugū p. vij. ānos fertilitat̄s ꝯgreget in hoꝛrea reḡs. vt sernet̄ aduers⁹ futura3 p̄ata famē. Pharao vtrūq̄ mirat̄ i ioseph. ⁊ sōnij solutionē ⁊ cōsilij discretōe3. dispēsatōe3q̄ h⁹ rei cōmisit ei dicēs: ꝙ spū dei plen⁹ esset. Ecce ter iā isinuat⁹ ē spūs d̄i. p̄mo ibi. Spirit⁹ dei ferebat̄ sup aq̄s. sc̄do ibi. Nō p̄mane bit spūs me⁹ i hoib⁹ ist̄. tertio h̄. Tulit ḡ pharao anulū d̄ manu sua ⁊ dedit i manu ei⁹. ⁊ collo torq̄ē aureā circūposuit. ⁊ fec̄ eū secūdū i reḡ. Ascēditq̄ currū reḡs ioseph clamāte p̄cōe vt oēs corā eo genua flecterēt sic corā r̄ge. Hebrei tñ tradūt p̄conē n̄ clamasse ad geniculatōe3: s3 abrech q̄d sonat p̄r tenerrim⁹. Abba ei p̄r, rech delicat⁹ vl' tenerrim⁹. q. d. etsi etate tener: tñ sapia p̄r. Et ait rex ad ioseph. Ego sū pharao. iuramētū est. Et ē sensus. Sic veꝝ ē me esse pharaonē: sic veꝝ ē q̄d dicā. Absq̄ tuo impio nō mouebit q̄spiā pedē aut manū i egypto. i. nō egredietur q̄spiā hinc sine nutu tuo. neq̄ public̄s funget̄ officijs. Et vocauit eū ligua egyptiaca phanecphane. i. saluatoꝛē mūdi. q̄d grece pōtifanec d̄r. hebraice tñ sonat abscōditoꝛū inuentoꝛe3. et dedit ei asenech filiā putifar dn̄i sui v̄ginē. Trigita annoꝝ erat ioseph q̄n stetit corā pharaone. natiq̄ sūt ei duo filij p̄usq̄ venir3 fames. Uocauit q̄ filiū p̄mogenitu3 manasses q̄d est obliuio dicēs. Obliuisci me fecit de⁹ laboꝝ meoꝛū ⁊ domū p̄ris mei. Sc̄dm vocauit effraim. q̄d est fructificatio dicēs. Crescere me fecit de⁹ in terra paup̄tatis mee.

Hebrei i excusatōnē ioseph d̄ m̄rimonio alīēigene dicūt iob post flagella duxisse dinā filiā iacob. ⁊ ex ea suscepisse filiā. de qua et putifare nata est asenech.

De ingressu fratrū ioseph in egyptū Cap'lm. XCIII.

JOseph collegit granū septē ānis. q̄b⁹ trāsact̄s venerūt anni inopie. Et clamauit popul⁹ ad pharaonē alimēta petēs. Quib⁹ ille rn̄dit. Jte ad ioseph. Aꝑuitq̄ ioseph hoꝛrea ⁊ vēdidit egyptijs. Alie ēt ꝓuītie veniebāt i egyptū: vt emerent escas: pecunia ꝓ tradebat̄ archarijs reḡs. Audiēs aūt iacob ꝙ esce venderent̄ i egypto. misit illuc decē filios suos: beniamī domi retēto. Qui igressi terrā egypti venerūt ad ioseph. nec agnouerūt eum. Cumq̄ adoꝛassent eum et cognouisset eos

durꝰ loq̄bat̄ eis dicēs. Vñ venistꝫ. Qui di
xer̄t. De tr̄a chanaā ad emēdū escas. Et ille
Exploratores estꝫ vt videatꝫ īfirmiora tr̄e.
ex diuerso venistꝫ. Et illi. Nō ē ita dñe. sꝫ ser
ui tui oēs sumꝰ filij viri vnꝰ. minimꝰ cū pa
tre nr̄o ē. aliꝰ nō ē sup. Qui ait. Hoc ē qd̄ lo-
cutꝰ sū exploratores estꝫ. Impossibile ē em̄
viro idiote tales filios eē. cū ēt regibꝫ talis
filioꝝ copia vald̄ sit difficil'. Per salutē pha
raōis ñ egredimi hic oēs donec veniat fr̄ vr̄
mīmꝰ. Mittite vnuꝫ ex vob̄ q̄ adducat eū.
Timebat ei ne forte et ī illū aliq̄d deliq̄sset.
⁊ tradidit eos victos custodie tribꝫ diebꝫ.
Tertio āt die eduxit eos. ⁊ retinēs symeon
ligāsq̄ꝫ eū ill' p̄sētibꝫ alios abire ꝑmisit. Qui
ꝯq̄rebant̄ adiuicē. Merito hec patimur' qꝛ
peccauimꝰ ī frēm nr̄m. nesciētes qꝫ ītellige
ret eos ioseph qꝛ ꝑ īterp̄teꝫ loq̄bat̄ eis. Jus-
sitq̄ꝫ ioseph mīstrꝫ suis vt īplerēt saccos eo
rū ⁊ reponerēt singl'oꝝ pecunias in saccis
suis. datis supra cibarijs in via.

De reditu fratꝝ ad p̄reꝫ. Cap̄. XCIIII

A Tilli profecti sunt

veneȓtq̄ꝫ ad p̄reꝫ suū ī tr̄ā chanaā.
⁊ dixer̄t ei oīa que acciderant eis.
Cūq̄ꝫ frumēta effūderēt. singl'i īuener̄t ī ore
saccoꝝ ligatas pecunias. Territisq̄ꝫ oībꝫ:
dixit p̄r. Absq̄ꝫ liberꝫ fecistꝫ me. Joseph ñ est
sup symeō tenet̄ ī vicl'is beniamī auferet̄. ī
me hec mala reciderȓt. Et ait ruben. Trade
eū mihi. duos filios meos interfice. nisi re-
stituā eū tibi. At ille. Nō descēdet filiꝰ meꝰ
vobiscū. Interī ꝯsūptꝫ cib̄ fames opp̄me-
bat eos. Et dixit iacob ad filios. Reuerti-
mini ī egyptū. vt ematꝫ paxillū escaꝝ. Et ait
iudas. Si vis pueꝝ mitteȓ nobiscū. ibimꝰ.
alioq̄n non imꝰ. Ego
suscipiā pueꝝ de ma-
nu mea require eum
Nisi illum reduxero:
ero reꝰ p̄cti oī tp̄e. Et
ait israel. Si sic nccē
ē. facite qd̄ vultꝫ. Su-
mite d̄ optis fructibꝫ
tr̄e nr̄e vobiscū modi
cuꝫ resine ⁊ mell'. stora-
cꝫ ⁊ stacte. terebīti ⁊ amigdalaꝝ. ⁊ ferte viro
mūera. pecuniāq̄ꝫ quā retulistꝫ reportate. ⁊
aliā ad emēdos cibos. Deꝰ āt faciat vob̄ vi
rū placabileꝫ. ⁊ remittat vobiscū frēs. Resi

Ex eo qd̄ iacob nō
tradidit pueꝝ rubē
offerēti duos filios
. sed iude sub ꝯditi-
one reatꝰ volūt ac-
cipi quod maiꝰ sit
p̄ctm̄ occidere ani
maꝫ q̄ꝫ corpus.

na d̄r qd̄libꝫ gūmi liq̄dū vl' aridū. a resin gre
co qd̄ ē emanare. Pria p̄ciosior ē q̄ ⁊ terebī
tina d̄r qd̄ forte exponēdo subdit. ⁊ terebin
ti. Scd̄a ē lētiscina. q̄ venit de chio insula:
Tertia pinea. Forte balsamum sic vocauit.
Josephꝰ ei ī p̄ncipio muneꝝ vnguēta bal-
sami posuit. ⁊ resinā tacuit. Storacē q̄daꝫ
dicūt speciē resine. Hiero. dicit in hebreo
eē nethota. qd̄ sonat general'r thimiama. et
ī ysaia ꝓ domo Nethota q̄dā trāstulerūt do
mus thimiamatꝫ. quidā domꝰ storacꝫ.

De ingressu fratꝝ ī egyptū cū beniamin
Capl'm. XCV.

I Gitur filii iacob de

scēderūt ī egyptū. ⁊ steterūt coram
ioseph Qui p̄cepit dispēsatori suo
vt introduceret eos. pararetq̄ꝫ ꝯuiuiū. qꝛ se
cū erāt comesturi. Illi timētes se introdu-
ctos ꝑ pecunia quā retulerāt. dicebāt dispē
satori se eādē retulisse. ⁊ eis nesciētibꝫ repo
sitā fuisse ēt ī saccul'. q̄ ait Pax vob̄. Deus
vr̄ dedit vob̄ eā pecuniā quā dedistꝫ mihi
ego habeo. Eduxitq̄ꝫ ad eos symeon. Para
bantq̄ꝫ mūera donec īgrederet̄ ioseph meri
die. Cui igresso obtulerūt mūera. ⁊ adoraue
rūt ī terrā. ⁊ accepto qꝫ saluꝰ esset p̄r bñdi-
ctoq̄ꝫ beniamī. cōmota sunt viscera eiꝰ et ī-
gressꝰ cubiculū fleuit. lotaq̄ꝫ facie egressꝰ cō
tinuit se ⁊ ait. Ponite panes. Sedit aūt io-
seph. seorsū tāq̄ꝫ alienigena. ⁊ egyptij seorsū
vt idigene. ⁊ frēs seorsū vt aduene. Propha
nū em̄ putāt egyptij edere cū hebreis. forte
ꝑ dispari cultu. Disposuitq̄ꝫ Joseph frēs
s̄m ordinē etatꝫ eoꝝ. sic ī domo patrꝫ sedere
ꝯsueuerāt. datisq̄ꝫ partibꝫ mirabant̄ qꝫ ꝑs
beniamī quīq̄ꝫ partibꝫ excederet. Josephꝰ
aūt dicit. Beniamī duplicibus partibꝫ ho
norabat. Utrūq̄ꝫ autē stare potest. si quinq̄ꝫ
ciborum fuerunt impositiones: et de quali
bet duplum dedit. Biberuntq̄ꝫ et inebriati
sunt cum eo. id est satiati cibo s̄ꝫ idioma he
breum. Precepitq̄ꝫ ioseph dispensatori suo
vt impleret saccos. et pecunias eorum re-
poneret vt prius. ⁊ ciphuꝫ suū argēteū ī sac
co minorꝫ reponeret. Factūq̄ꝫ ē ita. Ortoq̄ꝫ
mane dimissi sūt. Tūc dispēsator iubēte io-
seph īsecutus est eos. ⁊ ap̄prehēsis ait. Pes-
simam rem fecistis. cyphum furati estis in
quo bibit dominus meus. et in quo augu-
riari solet. At illi dixerunt. Apud quēcūq̄ꝫ

īnētū fuerit qđ quer̄ moriat̄ et nos ſui eri-
mus dñi tui. Ille ſcrutat⁹ īcipiēs a maiori
vſq₃ ad minorē. īuenit ciphū i ſacco benia-
min. Illi ā̄t redierūt ad ioſeph. Qui ait. An
īgrat̄ q̄ nō ſit ſilēs mihi ī auguriādi ſcien-
tia. Forte ioco dc̄m ē nec ē imputādu₃. Iu-
das p̄o plurimū ſupplicabat. vt ip̄m melio-
rē p puero ſeruū retineret. q₂ ī ſuā eum fidē
receperat a patre

Q iofeph ī dicauit ſe fr̄ib₉. Cap. XCVI

NOn poterat vltra
ſe cohibere ioſeph. ꝛ eiect̄ al̄ȳs fo-
ras cū fletu clamabat. ita q̄ q̄ extē-
rāt audirēt. Ego ſū ioſeph. Nolite timere
p ſalute vr̄a miſit me dñs añ vos. Bienni-
u₃ iā famis trāſȳt adhuc quinq₃ āni reſtāt. q̄
b⁹ nec arari nec meti potīt. qđ ex nimia flu-
uȳ īundatione credit̄ accidiſſe. Et adiecit.
Feſtinate ꝛ nūciate p̄ri meo gl'ia₃ meā. ad-
ducite eū ad me. vt paſcā vos ꝛ pecora vr̄a:
ne moriamini. ꝛ habitabit̄ ī t̄ra ieſſē. Ocl'i
vr̄i vidēt. q̄ os meū loquat̄ ad vos. i. ver₃ ē
qđ loquor. Oſculatuſq₃ eſt ioſeph oēs fr̄es
ſuos. fleuitq₃ ſup ſingl'os. Auditūq₃ ē v̄bu₃
ī aula reḡ. Gauiſuſq₃ eſt pharao ꝛ dixit ad
ioſeph. Dic fr̄ib⁹ tuis. Tollite plauſtra de
egypto ad ſ̄ubuectionē ɔiugu₃ ꝛ paruulor̄.
Oīa vr̄a adducite vobiſcū. dabo vob̄ om̄ia
bōa egypti. ꝛ medullā t̄re ɔmedet̄. Factūq₃
ē ita. Deditq₃ Ioſeph ſingul' binas ſtolas.
Stola d̄r a telō qđ eſt lōgū quaſi tunica ta
laris. Beniamin vero dedit. ccc. argēteos
ꝛ q̄nq₃ ſtolas optimas. ꝛ totidē miſit patri.
aſinoſq₃ decē. qui ſubueherēt ex omnibus
bonis egypti. ꝛ p̄ficiſcentib₉ ait. Ne iraſca
mini in via. Qui cū veniſſent ad patrē dixe
rū. Ioſeph viuit. ꝛ dñatur ī egypto. Iacob
q̄ſi de ḡui ſomno euigilās nō credebat eis.
Cūq₃ vidiſſet oīa q̄ miſerat ei ait. Sufficit
mihi ſi fili⁹ me⁹ ioſeph viuit. quaſi: de pe-
na vel gloria nō multū curo. ſi viuit. vadā ꝛ
videbo eū priuſq₃ moriar.

De deſceſu iſrl' in egyptū. Cap. XCVII.

EGitur profectus iſ
rael cū oīb₉ q̄ habebat. venit ad pu-
teum iuramēti. ꝛ mactat̄ victimis
deo: audiuit deū p viſione₃ noctis dicētē
ſibi. Noli timere. deſcēde in egyptū. faciāq₃
te ibi in gentē magnā ꝛ inde reducā te. Io-
ſeph q₃ ponet manū ſuā ſup oculos tuos.
Surgens ergo de puteo iuramēti. venit
ī egyptū cū oī ſemīe ſuo. Cūcte aīe q̄ egreſ-
ſe ſūt cū eo. ꝛ egreſſe d̄ femore ei⁹. Nō q̄ aīe
ſint ex traduce. ſ₃ a p̄te totū ītelligit̄ fuerūt
lxx. ꝛ vȷ. p̄t ip̄₃ ꝛ ioſeph cū duob₉ filȳs q̄ erāt
ī egypto. fuer̄t ḡ oēs ſil'. lxx. Tñ. lxx. trāſtule
rūt. lxxv. et lucas ſil'r in actib₉ ap'lor̄. ſed p
p̄occupationē dictū eſſe Hieronym⁹ aſſe
rit. ꝛ enumeratos cū eis. v. filios filior̄ io-
ſeph. q₂ illi duas facturi erāt trib₉: Lucas
q̄dē ſcribēs act⁹ ap'licos gētib₉. nō fuit au-
ſ⁹ mutare v̄bu₃. lxx. q₂ eor̄ vigebat auctori-
tas iter gētes ip̄e p̄o adhuc eis erat ignot⁹
Ipi ēt. lxx. in deutonomio trāſtulerūt. q̄ iſ
rael īgreſſus ē cū aīab₉. lxx. Nota in his nu
merari her ꝛ onā filios iude. q̄ tñ mortui ſ̄c
ī t̄ra canaan. Forte ī loco d̄fūctor̄ numera
rant̄ due ā cille iacob. ſi tñ ꝛ ille intrauerūt.
Uel more ſc̄pture ſumma₃ nūeri poſuit q̄
uis par̄ d̄ſit Itē nota ſi dina nūerat̄ iter fi
lios ꝛ nepotes. lxx. ſūt p̄ter iacob. Filie eīn
lye. xxxiȳ. filȳ zelphe. xvi. filȳ rachel. xiiȳ. fi-
lȳ bale. vȳ. Nota q̄ cū ioſeph nōdū habere₃
niſi duos. reſtat vt beniamin haberet decē
ſ₃ ī libro nō legūt̄ niſi nouē. Forte vitio ſcri
ptor̄ duo noīa ſc̄pta ſūt p vno vñ mgr̄ hu-
go. aſbel tertiū in aſa et belū diuiſit. S₃ nō
videt̄ poſſe ſtare. q₂ ī nūeris cu₃ familie tri-
buū numerant̄ victis madianitis. ſic legit̄.
Aſbela quo familia aſbelitar̄. Sed ī hebra
ica veritate. ros et numphin duo ſunt no-
mina q̄ apud nos viciose iūcta ſūt. q₂ for-
te ioſephus, pro aſbel poſuit Aſbela. ideo
ſic diuiſit.

Q ioſeph occurrit p̄ri ſuo et introduxit
eum ad regem. Capl'm. XCVIII

PRemiſit ergo iacob
ad ioſeph vt occurreret ei. Qui iun
cto curru occurrit ei in ieſſen. Alȳ
dicunt ad v̄rbem heroum in terra rameſſe
que tunc ieſſen. poſt tebais dicta eſt a qua
thebei. quor̄ legioni p̄fuit btūs Mauricī⁹
Alie ſ̄t thebe. vñ thebani. Poſtea cu₃ reges
fuerūt ex ea. dicta ē v̄rbs heroum. q₂ hero-
es egypti ei dabāt cuſtodia₃. In finib₉ ter-
re illius poſtea edificauerunt hebrei cogē-
tib₉ egyptȳs v̄rbe₃ tabernaculor̄ q̄ dicta ē
ramaſſe. poſt pagus arſenoites dicta eſt.
quod ſonat ſine ſexu. ſic dicta. quando ſine

discretiōe vterqȝ sex⁹ cepit imꝑare egypto. Dixitqȝ ioseph ad oēm domū p̄ris sui. Ibo ꝛnūciabo pharaoni venisse vos ꝛ viros eē pastores. Cūqȝ dixerit vob. qd̄ ē op⁹ vestꝝ. dicet; Pastores sum⁹ nos ꝛ p̄res nr̄i. Hec dicet; vt habitet; seorsuȝ ab egyptijs i optima tr̄a iessen. qꝛ d̄testanᷣ oēs egyptij pastores ouiū. qꝛ nō comedūt eas sȝ colūt vt hamonem. Ingressusqȝ ioseph ad regē. extremos fratꝝ suoꝝ. i. supmos. v. viros statuit corā rege. q̄ cū dixissent se pastores ouium addiderūt. nō ē herba i terra chanaan. petimusqȝ vt iubeas nos ſuos tuos esse i terra iessen. nec ei separi volum⁹. sȝ cōem patr; ꝓuidētiam facere. Si querit quō egypt⁹ tp̄e iopie abūdabat i pascuis. Dici⁹. qꝛ egypt⁹ ꝯ naturā aliaꝝ regionū cū abūdat frugib⁹ steril' ē i pascuis. ꝛ ecōuerso. Diutior vl' diuturnior ei mora flumīs sup tr̄aȝ tp̄a colēdi impedit. vl' sata extiguit. pascua āt nutrit. Post hec itroduxit ioseph p̄rēȝ ad regē. bn̄dixitqȝ regi. Inq̄situsqȝ a regeꝰ dieb⁹ ānorū suoꝝ ait. Dies ꝑegrinatiōis vite mee. c. xxx ānoꝝ sᷣt. parui ꝛ mali. nec ꝑuenerūt vsqȝ ad dies patꝝ meoꝝ. Peregrinatiōis dixit. qꝛ sc̄ti vitā hāc ꝑ icolatu hn̄t. Mali dixit. qꝛ sapiēs accusator ē sui. ꝙ āt dixit ꝑui. determīauit dicens. nec ꝑuenerūt ꝛc̄. Dedit ḡ ioseph fr̄ib⁹ suis possessionē i optio tr̄e solo ramesses. Dicit tn̄ ioseph⁹. Concessit eis pharao vt i eliopolitana vrbe ꝯuersarenᷣ. illic ei pascua pastores ei⁹ habebāt. sciens ḡtuȝ eē egyptijs separi a se pastores ꝛ nihil qd̄ eoꝝ eēt ist; dedisse. Forte ad territoriuȝ heliopoleos spectabat terra iessen.

De datione siue annona quinte ꝑtis frugum istituta. Cap'lm XCIX.

Inualuit fames in egypto. Cūqȝ defecisset p̄ciū emptorib⁹ sustētauit eos ioseph āno illo ꝑ cōmutatiōe pecoꝝ. Seq̄nti āno cū iterꝝ fame perirēt. emit oēȝ tr̄ā egypti ioseph ꝑ alimēt;. ꝛ subiecit eā seruituti pharaonis ꝑter tr̄ā sacerdotū quā dederāt eis reges q̄bus statuta cibaria ex horreis public; d̄bebanᷣ. ꝛ iō nō sūt cōpulsi vēdere possessiōes suas. Circa finē ꝑo sterilitat; ait ioseph ad ppl'os En vos ꝛ pecora vr̄a ꝛ tr̄a i manu pharaonis sᷣt. Ecce vob reddo terrā ꝛ pecora. ꝛ dabo semīa ꝛ colet; terrā regi. quītā ꝑtem dabit; regi. q̄ttuor reliquas ꝑmitto vobis ī semente ꝛ in cibos. Qui dixerūt. Sal⁹ nr̄a i manu tua ē. Ex tūc vsqȝ nūc quita pars soluiᷣ regib⁹ egypti. Et factū est q̄si i legē.

De iuramēto qd̄ fecit ioseph p̄ri. Cap. C.

Habitauit ergo israel i terra egypti auctusqȝ ē nimis et vixit i ea. xvij. ānis. factiqȝ sūt dies sui. c. xlvij. ānoꝝ. Cūqȝ videret diē obit⁹ sui iminere. vocauit ioseph et fecit vt poneret manū sb̄ femore suo ꝛ iuraret. i. ꝑ circūcisionis sc̄titatē iurauit ħ fȝ iudeos. vl' ꝑ xp̄m. ꝙ sepeliret eū in sepulchro maioꝝ suoꝝ qd̄ abrahamiū d̄r. ꝛ interserēdo dixit. vbi mortua fuit rachel q̄si se excusās ꝙ n̄ sepelierat eā vbi ipse volebat sepeliri. Cura fuit sc̄tis sepeliri i terra q̄ sciebāt xp̄ȝ resurrecturꝝ. vt cū eo resurgerēt. Distat ei abrahamiū a caluaria fere. xxx. miliarib⁹. Cumqȝ iurasset ioseph. pueri⁹ israel ad lectuli caput qd̄ erat ad oriētē. adorauit deū. Quidā codices habēt adorauit sup caput ꝟge ei⁹ vl' in capite ꝟge sue. ꝛ vtrūqȝ starᷣ pt. Potuit ei senex hr̄e ꝟgā vt i hac. etate fieri solet ꝛ inix⁹ sup eam adorauit. vel sceptrū qd̄ gerebat ioseph suscepit donec iurasset. Cūqȝ iurassȝ in ix⁹ super cacumē nōdū reddite ꝟge adorauit deuȝ. Nō ei credendū ē dicētib⁹ ꝙ adorauerit sceptrum ioseph.

De bn̄dictiōe effraī ꝛ manasse. Cap. CI.

Iterum nunciatum ē ioseph ꝙ egrotaret p̄r ei⁹. assūptisqȝ duob⁹ filijs ꝑrexit. Audiēs senex venisse filiū ꝯfortat⁹ ē ꝛ sedit i lecto. vidēsqȝ iacob ioseph et ei⁹ duos filios ait. Qui sūt isti: Clare em̄ videre non poterat Et ait ioseph. Isti sūt filij mei q̄s dedit mihi de⁹ in loco isto. Et ait iacob. Isti duo mei erunt. Sicut rubē ꝛ symeō d̄putabūᷣ mihi. i. q̄sqȝ tribū faciet Reliq̄ q̄s genuer; noīe fratꝝ suoꝝ vocabunᷣ in possessiōnib⁹ suis. i. n̄ faciēt tribu͂. sȝ ꝯtēti erūt posses siōib⁹ suis Vel aliter. Noīe fratꝝ suoꝝ vocabūᷣ. i. annūerabūᷣ tribub⁹ fratꝝ suoꝝ ita ꝙ q̄dā manasse. q̄dā effraiȝ.

Quilibȝ filioꝝ iacob p̄ter ioseph fecē tribū c⁹ loco duoꝝ filij duas trib⁹ fecerunt. sȝ trib⁹ leui (raro nūeraᷣ

a pplicuit āt ioseph manassē ad dexterā p̄ris. ꝛ effraī ad sinistram adorans et petens vt benediceret

eis. Jacob ꝟo ĩ spũ cãcellauit manꝰ. mĩori dexterã supponẽs. Qꝺ ioseph ĝuit accepit ⁊ ait. Nõ ita ꝯuẽit pr̃. alť ei est ꝑmogẽitꝰ. Et ille. Scio fili mi scio. ⁊ ille q̃dẽ erit ĩ ꝓpl'os: ſ3 mĩor maior erit. ⁊ semẽ eiꝰ crescet ĩ gẽtes. Hoc ĩpletũ ẽ in Hieroboã q̃ ꝑmꝰ ĩꝑauit de cẽ tbubꝫ: ⁊ fuit effraita. Et ait ad effraĩ3. In te bñdicet̃ isrl'. ⁊ dicet̃ ĩ ꝓuerbiũ: Faciat tibi deꝰ sicut effraim ⁊ manasse. Et ad ãbos ait Deꝰ patꝝ nr̃oꝝ bñdicat puerꝭ istꝭ: ⁊ ĩuocet̃ nomẽ meũ suꝑ eos. i. nõia Abraã ⁊ Isaac: ⁊ crescãt ĩ mľtitudinẽ suꝑ terrã. Et ait ad Joseph. Deꝰ reducet vos ĩ terrã vr̃am. do tibi ꝑter frẽs tuos sichimã quã tuli in gladio ⁊ arcu meo de manu amorrei. Sane emerat eã. c. agnis a rege emor. ſ3 cũ ꝓ nece sichimitaꝝ ꝺbuerat auferri sibi ꝑtãtiue sꝑ eã obtiu(it

¶De bñdictiõibꝫ duodecim tribuũ Caplm. CII.

Conuocauit autem

iacob filios suos ⁊ ait ill'. Cõgregamini vt ãnũciẽ vob̃ q̃ futura sũt in diebꝫ nouissimis. Ad lr̃am de diuisione terre ⁊ ꝺ statu tribuũ futuro ꝓphauit. Non ꝙ oĩbꝫ bñdixerit: qꝺ ꝑtꝫ ĩ ruben. ſ3 q2 oĩbꝫ ꝓphetauit. aptissime ꝟo de vtroq3 chr̃i aduẽtu.

¶De Ruben Caplm. CIII.

Ruben primogeni-

tus meꝰ fortitudo mea. i. quẽ genui in etate robusta. ꝑncipiũ doloris mei. i. sollicitudinis mee circa meos filios. vñ alĳ hñt capitulũ liberꝭ meis. ꝑori ĩ donis maior ĩ imperio. supple eẽ ꝺbueras. Effusꝰ es sic̃ aq̃. i. ĩ vilẽ libidinẽ. Nõ crescas. q2 ascẽdisti cubile pr̃is tui. Uel ita distigue Effusus es sic̃ aq̃. ñ crescas q2 ascẽdisti cubile pr̃is tui. acsi dicer3 Lege ꝑmogeniture honor tibi ꝑ alĳs ꝺbebat̃ et Hiero. in libro. j. hebraicaꝝ q̃õnũ genes̃ ca. ccvĳ. sic ꝺt. In hebreo scribit̃: Rubẽ ꝑmogeni. me. for. m. ⁊ cap̃. ĩ li. m. maior ad portãdũ. ⁊ maior robore effusus es sicut aq̃: ne adĳciat̃: ascendisti cubile pr̃is tui: ⁊ ꝯtamĩasti stratũ in ascẽsu. Est ãt sensus ħ. Tu es ꝑmogenitꝰ meꝰ maior ĩ liberꝭ. et debebas iuxta ordinẽ natiuitatꝭ ⁊ hereditatꝭ q̃ ꝑmogenitis duplicitas ĩ possessione. ſ3 sufficiat tibi ꝓ crimĩe tuo parẽ eẽ ceteris. Nõ ĝ supex cresces sic̃ aq̃ bulliẽs supegredit̃ vl' sic̃ fluuius inundans iure ꝺbebat̃ sacerdotiũ accipe ⁊ regnũ ħ etiã portãdo onere ⁊ ꝑualido robore mõstrat̃. Uerꝝ q2 peccasti. ⁊ velut aq̃ que vasculo nõ tenet̃ voluptatis effusus es ĩpetu. idcirco ꝑcipio tibi vt vltra ñ pecces: sis q3 ĩ fratꝝ numero penam ex pctõ luẽs. q2 ꝑmogeniti ordinẽ ꝑdidisti.

¶De Simeõe ⁊ Leui Caplm. CIIII.

Simeon et Leui va-

sa iniq̃tatꝭ: q2 ĩ furore suo occiderũt viros. s. sichimitas. ⁊ foder̃t murũ ĩ volũtate sua. Hic aꝑit q2 ꝯ volũtatẽ suã factũ fuit istꝺ. Alĳ hñt sbneruauer̃t tauꝝ. qꝺ q̃dẽ de filio regꝭ q̃ rapuerat Dinã ĩtelligũt. q̃dã ꝺ chr̃o. q̃dã ꝺ tauris ĩpiꝰ: ꝑ silepsim dictũ putãt. In ꝯsilio eoꝝ ñ vẽiat aĩa m. ħ plane de chr̃o. De symeõ scribe. de leui sacerdotes. q̃ꝝ ꝯsilo chr̃s occisus ẽ. Diuidã eos in iacob: ⁊ dispdã ĩ isrl'. Ad lr̃am: leui sortẽ nõ habuit ĩ terra: seq admixtꝰ alĳs viculos habuit ad alẽda pecora. Symeõ simil'r: q2 modicꝰ erat sortẽ nõ habuit, sed receptꝰ est in sortẽ Jude.

¶De Juda Caplm. CV.

Sequitur de Juda

vbi ꝓphetat ꝺ regẽ futuro ĩ iuda ⁊ plane de chr̃o. Juda te laudabũt frẽs tui. Hoc factũ est qñ alĳs hesitãtibꝫ ꝑmus post Moysen ĩtrauit mare rubrum. vbi ⁊ regnũ ꝓmeruit: Manꝰ tua ĩ ceruicibꝫ inimicoꝝ tuoꝝ. ⁊ adorabunt te filĳ pr̃is tui. Hic notat regẽ futuꝝ. Catulꝰ leonis iudas. ħ de capite regni. Dauid eĩ minimꝰ fratꝝ electꝰ ẽ in regẽ. Ad ꝑdã fili mi ascẽdisti. q2 ꝑmo dauid plĩmos hostes habuit. Req̃escẽs accubuisti vt leo ⁊ q̃si leena. q2 postea ĩ pace regnauit ⁊ maxĩe timebat̃. Quis suscitabit eũ ad ꝓphetãdũ. q. di. spũs solꝰ q̃ directꝰ ẽ ĩ dauid Ul' de successiõe salomõis dici ꝑt Nõ auferet̃ sceptꝝ. i. rex ꝺ iuda. ⁊ dux ꝺ femore eius donec veni. q̃ mittẽ. ẽ a pr̃e. s. chr̃s. Usq3 ad trãsmigrationẽ babylonis. xx. fuerũt reges ꝺ iuda. exĩde duces vsq3 ad hircanũ. Et iterũ fuer̃t reges circa tꝑa chr̃i. ⁊ ꝺfecer̃t vtriq3 ⁊ regnũit herodes alienigena. ⁊ ĩꝑe erit expe

etatio gētiū sal⁹.s.expoptata nō solū iudeis:
sʒ ēt gētibꝫ. Tādē ꝯuertit ſmonē ad filiū iu
dā d̄ illo chr̄o mittēdo sic. O fili mi ille erit
ligās ad vineā pullū suū: ⁊ ad vitē asinā suā
.i. gētilē ⁊ iudeū sibi q̄ vitis ē associabit. Laua
bit i vino stolā suā: ⁊ i sāguie vue palliū suū
.i. carnē suā passiōis sāguīe cruētabit. Pul-
criores oculi ei⁹ vino. i. apl'i. ⁊ dētes ei⁹. i. p
dicatores: lacte cādidiores. Hebre⁹ oīa de
iuda sic. Nō auferet̄ scep t̄ꝝ d̄ iuda. i. q̄d daʒ
dn̄iū q. s. pm⁹ itrauit mare rubꝝ. pm⁹ obtu
lit facto tabnaculo ⁊ hmōi: donec veniat q̄
mittēd⁹ ē. Hebre⁹ d̄t: donec veniat silo. i. vſ
q̄ ad saulē vnctū i silo. Post tn̄ redijt ad iu-
dā: q̄ eripuit Joseph a manibꝫ fratrū suoꝝ.
Erit expectatio gētiū. i. tribuū. vn̄ dn̄s. Ju-
das ascēdet pvob i pliū. Ligās ad vineam
pullū ⁊ ad vitē asinā. i. tāta erit ei copia vini
q̄ i vna vite onerabit̄ asin⁹. ⁊ ob h̄ etiā rubi
cūdos dixit oculos. q̄ sic appareti ocul' bi
bētiū. Jn cādore dētiū copiā ouiū ⁊ lactis
notat. q̄ lac comestū appareti i dētibꝫ

¶ De Zabulon Capl'm. CVI.

Zabulon i litore ma
ris habitabit. ⁊ i statōe nauiū ptin
gēs vsq̄ ad sydonē. Ad l'ram tribꝫ
hec maritima possedit

¶ De Jsachar Cap. CVII.

Jsachar asinus for
tis vel osse⁹. i. vir agricola: accubās i
termis. q̄ mediterranea possedit in
ter maritimā ⁊ mōtes. Et vidit requiē q̄ es
set bona. i. terrā fecundā. Vn̄ sequit̄: ⁊ terrā
q̄ eēt optia. ⁊ supposuit humeꝝ suū ad por-
tādū. q̄ i vehēdis mercibꝫ ad mare q̄ i fini-
bus suis abūdabāt laborauit. factusq̄ ē tri
buti suiēs. i. nauibꝫ ferētibꝫ tributa. Hoc he
brei metaphorice exponūt dicētes q̄ nocte
⁊ die studēdo laborauit. ⁊ iō oēs tribꝫ ei fui
erūt: q̄si ingr̄o dona ferētes

¶ De Dan Capl'm. CVIII.

Dan iudicabit popu
lū suū sic̄ ⁊ alia trib⁹ isrl'. Fiat dan
coluber i via: cerastes i semita mor
dēs vngulas eq̄: vt cadat ascēsor ei⁹ retro.
Hoc i Sāsone ipletū est. q. di. Licʒ dan sit
mīma tribꝫ: tn̄ de ea surget iudex i isrl'. sicut
⁊ de alijs. q̄ ad modū colubri vias obserua
bit ne hostibꝫ liceat vagari p iudeā depopu
lādo vt pus. ⁊ supbiā philistijm retrocede-
re faciet. Sʒ q̄uis tāt⁹ sit: nō tn̄ erit chr̄s.
Vn̄ subdit. Tn̄ post illū salutare tuū expe-
ctabo dn̄e. Exponit̄ h̄ etiā de antichr̄o: quē
veteꝝ de Dan asserūt. q̄ ꝯ scōs morsu pesti
fere pdicatiōis ⁊ cornu ptātis armabitur.
Multos etiā q̄ ascēderāt ad culmē v̄tutum
deijciet retro: ⁊ tūc veniet saluator ad iudi-
ciū expectat⁹. Alij referūt h̄ ad iudā. q̄ equū
id est carnē chr̄i ⁊ ascēsorē ei⁹. i. aniam mor
su pditiōis deiecit in mortē: tamē saluator
expectat⁹ resurget. Sed iudas credit̄ fuis
se de Jsachar.

¶ De Gad Capl'm. CIX.

Gad accinctus vel la
trūcul⁹ pliabit̄ an̄ eū ⁊ ipe accinge
tur retrorsum. Gad cū ruben ⁊ dimi
dia tribu manasse relict' vxoribꝫ ⁊ liber' vl-
tra iordanē i finibꝫ suis armat⁹ pcessit isrl'
i terrā p pditiōe accepta a iosue vt rediret i
terrā quā occupauerat. sʒ post. xiiij. ānos p-
mus reuertēs pliū vicinaꝝ gētiū aduersus
suos q̄s reliquerat iuenit: ⁊ fortit' dimicās
hostes strauit

¶ De Aser Capl'm. CX.

Aser pīguis panis
⁊ prebebit delicias regibus. Ferti
lis em̄ fuit huius possessio. ⁊ delici
is affluēs

¶ De Neptalim Ca. CXI.

Neptali ceru⁹ emis-
sus. ⁊ dans eloquia pulcritudinis.
Per velocitatē cerui signat̄ veloci
tas terre vbioris: q̄ p alijs pciosos fructus
parit. Alij hn̄t: ager irrigu⁹: q̄ sup lacū gene
zareth iordāe irrigat̄. vl' aq̄ calide ibi sūt. Cō
mēdatiōeʒ ꝓ eloquioꝝ ad mōtē thabor q̄ i
finibꝫ ei⁹ ē r̄ferūt. q̄ eū ꝓphe icoluerūt. vl' q̄
de pmis ei⁹ frugibꝫ offerebat̄ i pascha. Vn̄
fiebat laus deo q̄ ē eloquiū pulcritudis. Tn̄
ad chr̄m ⁊ ad apl'os veri⁹ refert̄. q̄ ibi maxi
me docuit

¶ De bn̄dictiōibꝫ Joseph Ca. CXII.

Filius Joseph ac-
crescens virtute scʒ et dignitate. vl'
ꝓpter duas partes in tribubus. Fi-

lie discurrerũt p murũ. Hic notat. qꝛ ioseph trãseũte p egyptũ mulieres ascendebãt muros vt viderẽt eiꝰ pulcritudinẽ. Exasperauerũt eũ ꝛ iurgati sũt. inuiderũtꝙ illi habẽtes iacula. Hoc de fribꝫ eius vel de virĩs egyptijs: q̃ iaculis inuidie armati sunt ꝯtra eũ. Sedit in forti arcꝰ eiꝰ. i. in dño. ꝛ ideo dissoluta sunt vincula brachiorũ ꝛ manuũ illiꝰ p manus potẽtis Jacob. i. deꝰ q̃ est potentia Jacob soluit vincula q̃bꝫ ligauerat eũ frẽs Jnde pastor egressus ẽ lapis israel. qꝛ de eo Hieroboã q̃ fortiꝰ rexit isrl'. i. x. tribꝫ. vel pastor totiꝰ familie pr̃is ĩ egypto. Hebreꝰ habet veriꝰ. Jnde pastoriũ lapidẽ ĩ isrl'. Post cõmẽdationẽ eiꝰ bñdixit ei sic. Deꝰ pr̃is tui erit adiutor tuꝰ. Oĩpotẽs bñdicet tibi bñdictiõibꝫ celi desup. bñdictiõibꝫ abyssi iacẽtis deorsum: bñdictiõibꝫ vberũ ꝛ vulue. Ordo ꝯuersus. qꝛ p ꝯceptiõe ꝛ nutritõe ponit Optat ei rorẽ celi: fertilitatẽ terre: vbertatẽ lactis: fecũditatẽ pecorũ. Bñdictiões pr̃is tui ꝯfortate sũt bñdictiõibꝫ patrũ eiꝰ: donec veniret desideriũ colliũ eternorũ. Hic ad literã nihil est expositũ. Forte sic intelligi pt Legit̃ ĩ numeris. Jnclinati sũt scopuli arnon. vel gestierũt scopuli arnon. ꝛ in Psal. Mõtes exultauerũt sicut arietes: ꝛ col. si. a. ouiũ. Et h̃ dr̃ desideriũ colliũ eternorũ. Hec tria ad idẽ spectant. Alibi dicunt̃ colles tetragoni eterni. Dicimꝰ ḡ iuxta arnon fuisse colles asprimos ꝛ saxeos. ꝛ iõ dicti sũt eterni. Quattuor habebãt ceraunia: vñ ꝛ tetragoni dicti sũt. q̃rũ aliq̃ pars inclinata ẽ corã isrl': vt facile trãsiret. ꝛ q̃si applausit eorũ a ductui. Et forte dimidia tribꝫ manasse circa mõtes illos sortem habuit. Et ẽ sensus. Sic bñdicet̃ ioseph: donec p colles exultãtes intret terrã pmissam. ꝛ vltra. qꝛ donec ĩclusiuũ ẽ. Forte ꝓphetauit de mõte effraim: ꝛ mõte samarie: ĩ q̃bꝫ regnauit isrl'. vel d̃ mõtibꝫ medorũ ꝛ psarũ. vltra q̃s adhuc exulat effraim ꝛ manasses. ꝛ letata ẽ terra de exilio hostiũ: ꝛ tũc donec exclusiuũ ẽ. Tũc em̃ terminata ẽ gl'ia israel. Ex hebreo h̃r hic sensus Donec iũgant̃ colles eterni celo. Et est sensus. Bñdictꝰ sit ioseph vbiꝙ: more loq̄ndi. Sic em̃ solet dici: donec celũ ꝛ terra coeãt. Et he oẽs bñdictões fiãt ĩ capite ioseph: ꝛ ĩ vertice nazarei. i. scti inter frẽs suos

¶ De Beniamin Cap. CXIII.

Beniamin lupus rapax mane comedet p̄dã: ꝛ vespe diuidet spolia. Quidã refert̃ h̃ ad hierusalẽ q̃ fuit in sorte beniamin. q̃ dr̃ lupꝰ rapax: qꝛ sanguinẽ ꝓpharũ ꝛ chrĩ fudit. ꝛ mane egressiõis de egypto p̄dã. i. legẽ q̃si extortã a deo accepit: ꝛ adhuc eã comedit. sed ĩ vespera mũdi diuidet spm̃ viuificãtẽ a lr̃a occidẽte. Hebrei ad altare qd̃ fuit ĩ hierl'm referũt qd̃ dr̃ lupꝰ rapax: ꝓpt' ignis voracitatẽ. ĩ q̃ mane sacerdotes ꝓponebãt victimas ad adolẽdũ. vespe ipi inter se ptes suas q̃ de sacrificijs eos ꝯtingebãt diuidebãt. Sꝫ verius de Paulo intelligit̃ q̃ fuit de Beniamin q̃ p̄mo fideles psecutꝰ post fidel' eloq̄a dei ꝛ gradꝰ eccl'ie disp̄ẽsauit. vl' qꝛ hec tribꝫ multũ fuit bellicosa. Et bñdixit singul' ꝓprijs bñdictiõibꝫ. nõ q singul' bona dixerit. sꝫ qꝛ bñ ꝛ ꝓphetice dixit. vel qꝛ ex maxia parte bñdixit eos

¶ De morte Jacob ꝛ trãslatiõe eiꝰ ĩ ebron Capl'm. CXIIII.

Et locutus est Jacob collegit pedes suos sup lectulũ ꝛ obijt. ꝛ appositꝰ est ad ꝓplm suũ id ẽ ad angelos certa spe: tãdẽ in re. Notũ q̃dẽ est q appositꝰ ẽ ad Abraã ꝛ Jsaac. sꝫ tã pauci ꝓpl'us dici nõ p̃nt. Uel ꝓpl'us dici p̃nt oẽs ab Adã p̄destinati q̃ erãt in sinu Abrae Joseph ꝟo p̄cepit medicĩs vt ꝯdirẽt eũ aromatibꝫ: ꝛ custodirẽt eum egyptij. xl. diebus Mos em̃ erat ethnicorũ ĩcõdita fuare corpora. ix. diebꝫ: ꝛ singul' diebꝫ plãgere. ꝛ fouere ea calida aq̃: vt scirent̃ vtrũ aĩa egressa an sopita foret. ꝯdita ꝟo. xl. diebꝫ fuabãt. Hebreis mos erat incõdita fuare. vij. diebꝫ: cõdita diebꝫ. xxx. Seruauert̃ igit̃ ꝛ ipi iacob diebꝫ. xxx. ꝛ ita sub amborũ custodia trãsierũt dies. lxx. Fideles mõ qꝛ mortuos suos fide ꝛ ꝟtutibꝫ ꝯditos aiũt. xxx. diebus eos plãgũt. i. speciales missas sub nũero tot dierũ p ipis celebrãt. Quidã tertiaꝫ diẽ maxie celebrãt: p spũ aĩa ꝛ corpe. Alij septimã. qꝛ trãseũt mortui ad septimã q̃etẽ. vel p septenario aĩe ꝛ corpis. Significauit ãt ioseph pharaoni p intercessores q iurauerat pr̃i de sepultura. Et accepta licẽtia a pharaõe: comitatꝰ fribꝫ suis: ꝛ multis senibꝫ egypti/ detulit ad sepeliendũ pr̃em in hebron. sed ti

mētes bella deuiauerāt a recto itinere: venerūtq; ad areā adad. vbi postea ppl's murmurās ꝯ deū diuio igne ꝯsūpt⁹ ē. ⁊ plāxerūt ibi dieb⁹ septē. Et ob h̄ idigne dixerūt locū illū plāctū egypti. Tandē redeūtes ad viā trāsito iordane sepelierūt eū in spelūca duplici. Rediȷ̄tq; Joseph i egyptū cū fr̄ib⁹ ⁊ vniuerso comitatu

¶ De reditu Joseph ⁊ ei⁹ morte Caplm. CXV.

Timētes vero fratres ei⁹ ne mortuo p̄re memor fieret iniurie eoꝝ dixerūt ei. P̄r tu⁹ adhuc viuēs mādauit vt hec v̄ba tibi diceremus. Obsecro obliuiscar̄ scelerꝝ fratꝝ tuoꝝ. nos q̄z oram⁹ vt p̄ri tuo dimittas iniq̄tatē hāc. Et adorauerūt pni i terrā. Fleuitq; Joseph ⁊ ait. Nolite timere: ⁊ ꝯsolat⁹ ē eos. Vixitq; c. ⁊ x. annos. ⁊ vidit filios effraim vsq; i tertiā generationē. Et etiā de machir filio manasse nati sūt filiȷ̄ i genib⁹ Joseph. Aitq; fr̄ibus suis. De⁹ adhuc visitabit vos: ⁊ reducet ad terrā p q̄ iurauit p̄rib⁹ v̄ris asportate ossa mea vobiscū. Cūq; adiurassz eos sup h̄ mortu⁹ est. ⁊ ꝯdit⁹ aromatib⁹ reposit⁹ i loco i egypto. nec mot⁹ donec egressi sūt filiȷ̄ isrl' de egypto. Aliȷ̄ frēs ꝫm iosephū q̄sq; in obitu suo deferebāt ⁊ sepeliebāt i hebron. ⁊ post trāslati sūt i sichē.

Explanatio Exodi caplm. j.
De seruitute filioꝝ israel cap. ij
De dolo obstetricū ca. iij
De submersione paruuloꝝ ca. iiij
De ortu ⁊ educatiōe moysi. ca. v.
De vxore moysi ethiopissa ca. vj
De fuga moysi ⁊ affinitate ietro ca. vij
De visione dei in rubo ca. viij
De signis datis moysi ca. ix.
De reditu Moysi in egyptum ⁊ dimissione vxoris ca. x
De p̄mo ingressu ad pharaonē ca. xj
De afflictōe filioꝝ israel ca. xij
De mutatiōe v̄gaꝝ in colubꝝ ca. xiij
De plagis egypti ⁊ aqua versa in sanguinem. ca. xiiij. ⁊. xv.
De ranis ca. xvj
De ciniphib⁹ ca. xvij
De cinomia ca. xviij.
De morte pecoꝝ ca. xix
De vlcerib⁹ ⁊ vesicis ca. xx.
De grandine ca. xxj.
De locustis ca. xxij.
De tenebris ca. xxiij.
De dieb⁹ egyptiacis ca. xxiiij.
De agno paschali ⁊ dieb⁹ azymoꝝ ca. xxv
De p̄mogenitoꝝ morte ca. xxvj
De exitu israel de egypto ca. xxvij
De sctificatiōe p̄mogenitoꝝ ca. xxviij.
De deserto egypti ca. xxix.
De ducatu colūne ⁊ mari rubro ca. xxx
De trāsitu maris rubri ca. xxxj.
De dulcoratiōe aq̄ꝝ in marath ca. xxxij
De fontib⁹ ⁊ palmis in belym ca. xxxiij.
De coturnicib⁹ ⁊ māna ca. xxxiiij
De aq̄ data in raphidim ca. xxxv.
De pugna ꝯtra amalech ca. xxxvj
De subdiuisione magnatum ad consilium Jetro ca. xxxvij
De ꝯuentu ad montē synai ca. xxxviij
De datione legis v̄boten⁹ ca. xxxix.
Explicatio decalogi ca. xl
Primū mandatum.
Scōm p̄ceptū. Tertiū p̄ceptū.
Quartū p̄ceptū. Quintū p̄ceptū
Sextū p̄ceptū. Septimū p̄ceptū
Octauū p̄ceptū. Nonū p̄ceptū
Decimū p̄ceptum
De altari faciēdo ca. xlj.
De iudiciȷ̄s ca. xlij
De federe firmato aspersiōe sanguinis vitulorum ca. xliij
De p̄mo ascensu moysi in montē ca. xliiij
De tabernaculo faciēdo ca. xlv.
De scemate arce ca. xlvj.
De ꝓpiciatorio ⁊ cherubin ca. xlvij
De mensa ⁊ coronis ca. xlviij
De panib⁹ ꝓpositiōis ca. xlix
De vasis libaminū ca. l.
De candelabro ca. lj.
De parietib⁹ tabernaculi ca. lij.
De distictiōe tabnaculi ⁊ vtroq; velo. c. liij
De cortinis ⁊ sagis ca. liiij
De mō tāgendi ꝫm Bedā ca. lv.
Josephus aliter ca. lvj
De pellib⁹ suppositis ca. lvij
Quid figurabāt p̄dicta ca. lviij
De altari holocaustoꝝ ca. lix.
De situ altaris ⁊ vasis ei⁹ ca. lx.
De atrio circa tabernaculū ca. lxj.
De lucernis ca. lxij

Libri Exodi

De cōib9 vestib9 sacerdotū ca.lxiij.
De pōtificalib9 indumētis ca.lxiiij.
De mitra ⁊ thiara ca.lxv.
De typo vestiū ca.lxvj.
De ꝯpositōe altaꝝ icēsi ⁊ loco ei9 ca.lxvij.
De cōpositōe thimiamitꝫ ca.lxviij
De ꝯfectiōe sctē vnctiōis ca.lxix
De labio eneo cap.lxx
De redēptiōe numeratoꝝ ca.lxxj
De electione artificum et datione tabula-rum. ca.lxxij.
De vitulo ꝯflatili cap.lxxiij
De p̄ce moysi ⁊ minis dei ca.lxxiiij.
De translatiōe p̄oris tabernaculi ca.lxxv
Q̄ moyses vidit posteriora dn̄i c.lxxvj.
De secundis tabulis et gloria vultus Mo-ysi. ca.lxxvij.
De cōpositōe tabnaculi ⁊ erectiōe. c.lxxviij.

¶Explanatio Exodi Capl'm. I

HIstoria sequitur Exodi: nō alia q̇dē a p̄dicta: sed eadē ꝯtinuata. sed ꝓpter fastidi-um tollēdū i q̇nq3 partitiōes di-stincta ē. q̄ꝝ q̄libet ꝓpriū libri sortita est vo-cabulū. Etiā he q̇nq3 distincte sūt ab hebre-is. p. liiij. thomos. q̄ꝝ. xiij. p̄cesserūt i Gene-si. Hec aūt scd̄a partitio grece dr̄ exod9: lati-ne exit9. Odos em̄ iter vel via dr̄. Agit ei d̄ exitu isrl'd̄ egypto. Hebraice dr̄ helesmoth. a p̄ncipio libri: ⁊ sonat: hec sunt noīa. sicut nos a p̄ncipijs suis psalmos noīam9

¶De seruitute filiorum israel.

Capl'm. II.

SVrrexit igitur rex nou9 in egypto/longo tp̄e post mor-tē Joseph. Ab illo em̄ sub q̄ fuit Jo-seph q̇ ꝓprio noīe dictus est Nephres. Otta-uus regnauit ammonaphis. sub q̄ natus ē Moyses. Regno aūt trāslato ad aliam do-mū: rex ille ob h̄ q̄si nou9 ignorauit bn̄ficia Joseph q̄ ꝯtulerat egypto. ⁊ odiebat isrl'ma-xime: vt ait Joseph9. q2 inuiderunt eis egy-ptij ꝓpt' ṽtutē ingenij: ⁊ laboris industriā: et affluētiā opū: ⁊ sobol' nobilitatē. Et ait rex ad ꝓpl'm suū. Popul9 isrl' fere fortior ē nob: sapiēter opp̄mam9 eū. ne multiplicatus vel ip̄e ꝯtra nos insurgat. vl' addat' hostib9 no-strꝫ ⁊ egrediat' liber. Jmposuit ḡ eis graues angarias opeꝝ quib9 fracti nō vacarēt am-plexib9. ⁊ magistros opeꝝ p̄fecit eis hebre-os. sed magistris operū p̄fecit egyptios vt durius affligerēt eos. Coxerūt ḡ lateres ex quib9 edificauerūt regi ciuitates tabnacu-loꝝ Phiton ⁊ ramassen. Ciuitates q̇dē p̄us erant: sed nō tabernaculoꝝ. erantq3 in fini-bus egypti. ⁊ ideo murauit eas Pharao: vt ibi poneret armatos quasi in tabernaculis semꝑ excubantes: nequis posset ingredi vl' egredi sine regis nutu. Uel tabernaculoꝝ. i. paupeꝝ p̄us: ⁊ oꝑe illoꝝ illas ditauit. Uel vt alia lr̄a habet: positionū. vbi. s. fisc9 repo-neret'. Aliud etiam opus nō tā graue q̄3 ser-uile imposuit eis. vt lutū plateaꝝ ⁊ sordes vicoꝝ cophinis exportarent. De quo legit'. man9 eius in cophino seruierūt. Tertiū eti-am addidit opus ſm Josephū: vt fluuiu3 ꝑ multas deriuatiōes diuiderent: ⁊ circūda-rēt ciuitates fossatis. ne eas inūdare fluui-us valeret. ⁊ iā. cccc. annos in his miserijs expēderūt. i. cōpleuerūt. Quāto magis autē opp̄mebant': tāto magis deo auctore multi-plicantur

¶De dolo obstetricū Ca. III.

QVod videns Pha-rao aliū excogitauit dolū. ⁊ prece-pit obstetricib9 hebreoꝝ Sephore ⁊ Phue q̄ p̄erant multitudini obstetricum. vt masculos hebreoꝝ in obstetricādo inter-ficerēt: ⁊ abortū factū eē mētirent'. Femīas aūt reseruarēt. Tū q2 fragil' sex9 nocere nō poterat: ⁊ libidini egyptioꝝ deseruirēt. Tū q2 q̇dam sacroꝝ scriba regi p̄dixerat eo tp̄e in israel masculū nascituꝝ: q̄ regnu3 egypti humiliaret: ⁊ ṽtute vniuersos trāscenderet Timuerūt ṽo obstetrices deū ⁊ fuauerunt mares. Que cū a rege arguerent': mētite sūt dicētes. Hebree sciētiā obstetricādi habēt. p̄us q̄3 veniam9 ad eas pariūt. Et q2 timue-rūt deū edificauit illis domos. i. locupleta-uit eas cū essent paupes. vel fecūdauit eas cum essent steriles. Augustin9 dicit obste-trices venialiter peccasse. Gregorius videt' velle q2 mortaliter. Dicit em̄ q2 merces beni-gnitatis eaꝝ potuit in eterna vita retribui. sed ꝑ culpa mendacij in terrenā cōpēsatio-nē declinata est.

¶De submersione paruulorum.

Capl'm IIII.

Uidēs ergo Phara:o dolos sibi nō ꝓdesse aperte aggressus est eos: p̄cipiēs vt q̄cq̄d masculini sex⁹ nasceret̄ in isrl'/in flumē ꝓijceret̄. ꝛ multi eo tpe submersi perierūt. Pro q̄ pctō credit̄ deus egyptios tradidisse i hūc errorē: vt apim p deo colerēt. Erat aūt apis vt ait Plini⁹: qui ꝛ testat̄ se vidisse eum quidam taurus. qui ex improuiso egrediebat̄ d flumine: habens in humero dextro signum candidū instar lune corniculate. Ad quem cū statim ꝯfluerent egyptij: omi genere musicoꝝ psallētes leuabat̄ in aera. ꝛ sup eos tā q̄ꝫ psallens ferebat̄. ꝛ ad motū vel statiōem ipsius ipi in terra mouebant̄ ꝛ stabant: ꝛ eadem die euanescebat. Dicūt aūt q̄dā q̄ꝛ in festo Serapis annuati emergebat: vn̄ ꝛ ipm serapim. i. serapi. ꝯsecratū autumāt vocatū Alij aūt p decēnium semel apparere dicūt. Alij tm̄ tpe iusti sacerdot̄ heliopoleos: iniusti nō. vt q̄si diuinit⁹ iusticia indicaret̄ sacerdotū. Peccatū ḡ fluminis puniuit de⁹ i errore fluminis

¶ De ortu ꝛ educatiōe Moysi. Caplm. V.

Egressus ē post hec vir leuita noīe Arā vel amrā q̄ accepit vxorē cōtribul nomie Jacobeth. q̄ nolebat accedere ad vxorē post edictum: malēs carere liberis q̄ꝫ in necē ꝑcreare. Cui de⁹ p somniū astitit (vt ait iosephus) dicens ne timeret vxorē cognoscere. q2 puer quē timebāt egyptij nascitur⁹ esset ex ea: Etiā de sacerdotio Aaron ei significauit. Tādē ꝯcepit mulier ꝛ pepit filiū sub silētio eo q̄ꝛ nō multū ei dolores part⁹ insteterint. Et vidēs pueꝝ elegātē abscōdit eū trib⁹ mēsib⁹. Cūq̄ꝫ celare nō posset: sumpsit fiscellaꝫ scirpeā in modū fisci. i. sacci rotundi vimine cōplexā. ꝛ liniuit eam bitumīe ac pice. ꝛ ponens intus infantulū in carecto ripe eū exposuit: ne impetu fluminis raperet̄. ꝛ stāte ꝓcul sorore paruuli Maria ꝛ expectante rei exitū ex matr̄ ꝑcepto. Ecce aūt descēdit Terimith filia pharaonis vt lauaret̄ in flumine. q̄ vidēs alueolū: ꝛ afferri sibi iubēs vidit paruulū vagientē: ꝛ miserta est ei⁹ dicens. De infantib⁹ hebreoꝝ est hic. Sic em̄ deus eū venustauerat: vt etiam ab hostib⁹ dignus alimēto haberet̄. Et cū egyptie plures ei admouissent vbera ad lactādū: faciē auertebat. Et ait maria: Uis inq̄t hebream adducā: forte vbera gētis sue sequet̄. Ex p̄cepto ḡ Terimith abiēs mr̄em paruuli tanq̄ꝫ alienā adduxit. ꝛ accessit ad ei⁹ vbera puer. Suscepit ḡ a Terimith alēdū pueꝝ ꝛ ablactatū reddidit filie pharaonis. q̄ adoptauit eū in filiuꝫ. ꝛ dict⁹ est Moyses. Egyptij em̄ moys aquā: is saluatū dicunt. Quē duꝫ quadā die Terimith obtulisset Pharaoni: vt ꝛ ipe eū adoptaret. Admirans rex pueri venustatē: coronā quā tūc forte gestabat capiti illius imposuit. Erat em̄ i ea hamonis imago fabrefacta. Puer aūt coronā ꝓiecit i terram ꝛ fregit. Sacerdos aūt eliopoleos a latē regis surgēs exclamauit. Hic est puer quem nobis occidendū deus mōstrauit vt de cetero timore caream⁹. ꝛ voluit irruere in eum. sed auxilio regis liberatus est. et ꝑsuasione cuiusdam sapientis: qui p ignorātiā hoc factū esse a puero asseruit. Jn cuius rei argumentū cum prunas allatas puero obtulisset: puer eas ori suo apposuit: ꝛ lingue sue summitatē igne corrupit. Unde ꝛ hebrei impeditioris lingue eum fuisse autumant. Tāte ꝯo pulcritudinis fuit vt ait Josephus vt null⁹ adeo seuer⁹ esset q̄ eius aspectui nō hereret. multiq̄ꝫ dū cernerēt eū p plateas ferri: occupatōes in q̄b⁹ studebāt desererent.

¶ De vxore Moysi ethiopissa. Caplm. VI.

Factū est autē cum adult⁹ fuisset moyses: ethiopes va:stauerūt egyptū vsq̄ꝫ ad mēphim et mare. q̄ circa ꝯuersi ad diuinatōes egyptij acceperūt rn̄sum vt auxiliatore vterent̄ hebreo: ꝛ vix obtinuerūt a Terimith vt exercitui quē parauerāt moysen ꝑficeret ducē: ꝑus ꝑstitis sacris ne ei nocerēt. Erat āt moyses vir bellicosus ꝛ ꝑitissimus: q̄ fluminis iter tanq̄ꝫ lōgi⁹ ꝑtermittēs: p terrā duxit exercitū itinere breuiori: vt iprouisos ethiopes ꝯueniret. Sꝫ p loca plena s̄pētib⁹ iter faciēs: tulit i archis papireis sup plaustra ibices: ciconias. s. egyptiacas natural'r isestas s̄pētib⁹: q̄ rostra p posteriora imisso aluū purgāt: castraq̄ꝫ metatur⁹ ꝑferebat eos vt serpētes fugarēt ꝛ deuorarēt. ꝛ ita tutus

per noctē transibat exercit⁹. Tandē ꝑuen-
tos ethiopes expugnās: īclusit eos fugiē-
tes in ciuitatē saba regiā. quā post Cābises
a nomine sororis sue meroem denomīauit
Quā cū (quia inexpugnabilis erat) diutius
obsedisset: oculos suos iniecit in eū tarbis
filia regis ethiopū. ⁊ ex cōdicto tradidit ei
ciuitatē si duceret eā vxorē. ⁊ ita factum est
Inde est ꝙ Maria ⁊ Aaron iurgati sūt ad-
uersus Moysen ꝓ vxore ei⁹ ethiopissa. Dū
aūt redire voluisset nō adq̄euit vox. Proīde
Moyses tanq̄ꝫ vir perit⁹ astroꝝ duas ima
gines sculpsit in gēmis: hui⁹ efficacie: vt al
tera memoriā: altera obliuiōeꝫ ꝯferret. Cū-
q̄ꝫ paribꝫ anulis eas inseruisset: alterum scꝫ
obliuionis anulum vxori ꝓbuit. alteruꝫ ipē
tulit. vt sicut pari amore sic paribꝫ anulis
insignirentur. Cepit ergo mulier amoris vi
ri obliuisci: ⁊ tandem libere in egyptum re-
gressus est

¶ De fuga Moysi ⁊ affinitate Jetro
Caplm̄. VII.

IN diebus illis egres
sus Moyses ad frēs suos in terram
iessen: vidit afflictiōem eoꝝ. ⁊ prefe-
ctum operis egyptiū ꝑcutientē quēdam de
hebreis. ⁊ secreto ꝑcussum egyptiū abscon
dit ī sabulo. Et egressus altera die vidit du
os hebreos rixantes. Qui duꝫ argueret eū
qui fecerat iniuriam: Respondit. Quis te
ꝯstituit iudicem sup̲ nos. Num me occide
re vis sicut occidisti heri egyptiū: Mirat⁹
est Moyses quō palā factū erat ꝟbū hoc. ⁊
timuit ꝓsertim cū audisset Pharao ꝟbuꝫ h̄
⁊ q̄reret eū occidere. Qui fugiēs ꝑ desertuꝫ
venit in terram madian. ⁊ ciboꝝ inopiā (vt
ait iosephus) ꝟtute tolerātie sup̲abat. ⁊ venit
ad ciuitatē madian circa mare rubꝝ sic no
minatā a q̄dam filio Abrae de Cethura. se-
ditq̄ꝫ iuxta puteū. Erant aūt sacerdoti ma-
dian. i. ꝑmati: q̄ antiq̄tus sacerdotes dice-
bant. vij. filie. q̄ dicebant Raguel agnomīa-
tus ietro. cognoīat⁹ cine⁹: q̄ venerāt vt hau
rirēt aquā gregibꝫ suis. Officiū eīn greguꝫ
alēdoꝝ tūc etiā erat medioꝝ: maxime ī regi-
one drogoditaꝝ. Sup̲uenientes āt pasto-
res repulerāt eas. q̄s ꝓhibuit moyses ab in
iuria ꝟginū: ⁊ adaq̄uit greges earum. Que
maturi⁹ solito redeūtes rogauerūt patreꝫ
ne bn̄ficiū ꝑegrini retributiōe ꝑuaret. Vo-
catusq̄ꝫ Moyses iurauit vt habitaret cum
eo. Et accepit vxorē filiā ei⁹ sephorā. q̄ pe-
ꝑit ei gerson: qđ sonat aduena: eo ꝙ ī exilio
genuerat eū. peꝑitq̄ꝫ alteꝝ quē dixit eliezer.
id ē dei mei adiutoriū. deditq̄ꝫ ei socer oēm
curā gregū suoꝝ: in q̄bꝫ oīs antiquis barba
ris erat possessio

¶ De dei visiōe in rubo Cap̄. VIII

TAndem mortu⁹ est
rex egypti ⁊ clamauerūt filij isrl̄ ad
dn̄m ⁊ recordat⁹ ē federis qđ pepi-
gerat prībꝫ eoꝝ. Moyses aūt pascebat gre-
ges ouiū in deserto. Cūq̄ꝫ minasset gregem
ad interiora deserti: venit ad mōtem dei si-
nai. q̄ ⁊ ī q̄dā parte sui dict⁹ ē oreb. ⁊ apꝑuit
ei dn̄s ī flāma ignis ī medio rubi. Ignis āt
viriditatē rubi depascebat īnoxi⁹. Erat āt
mōs ad pasturas egregi⁹ ⁊ herb̄ abūdans.
q̄ꝛ pastores illuc ascēdere n̄ ꝓsumebāt. tū q̄ꝛ
mōs excelsus erat. tū q̄ꝛ opinio erat deū ibi
habitare. Et ait moyses. Vadā ⁊ videbo vi
siōem hāc magnā. Et vocauit eū dn̄s de ru
bo ⁊ ait. Moyses moyses. Qui rn̄dit. Assuꝫ
Et dn̄s. Tolle calciamēta tua. loc⁹ eīn in q̄
stas terra sctā ē. Et ait. Ego sum de⁹ abraā:
de⁹ Isaac ⁊ de⁹ Jacob. Vidi afflictionē po
puli mei ī egypto: ⁊ descēdi vt liberarē eum:
⁊ educā eū in terrā fluentē lacte ⁊ melle. ad
loca chananei: ethei: amorrei: ferezei: euei: ⁊
iebusei. Nomē autē gētis septime .s. gerge-
sei tacuit. ⁊ fere vbiq̄ꝫ tacet nisi in Deutero
nomio. Sed veni mittā te ad Pharaonem
vt educas ꝓplm̄ meū de egypto. Et dixit ei
moyses. Quis ego sum vt eā ad pharaonē:
Et dn̄s. Ego ero tecū. ⁊ habeb̄ h̄ signū ꝙ mi
serim te. Cū eduxeris ꝓplm̄ meū de egypto/
īmolabis deo sup̲ montē istū. q. di. Tūc vi-
debis ꝙ ego fui tecū: ⁊ eduxi te đ terra egy-
pti. Hebrei tn̄ terminānt hic ꝟsuꝫ ꝙ miserim
te. Et ait Moyses. Si dixerint filij isrl̄: q̄s
ē q̄ misit te: qđ ē nomē ei⁹: q̄d dicaꝫ eis: Cui
dn̄s. Ego sum q̄ sum. q. di. vocor q̄ sum. Et
dices eis. Qui ē misit me ad vos. Dices eti
am. De⁹ abraā de⁹ isaac de⁹ iacob misit me
ad vos. Hoc nomē mihi est in eternū. q̄ꝛ hi
tres testes viuūt ī eternū. Joseph⁹ đt Dixit
ei suam appellationē. quam homines ꝓus
nō audierant: nec mihi fas est dicere. Va-
de congrega seniores israel ⁊ dices eis ꝙ
apparui tibi in rubo: ⁊ misi te ad liberandū

eū. ꝛ egredieꝛ tecū ad regē egypti. Et dices ad eū. Deꝰ hebreoꝝ vocauit nos. Ibimꝰ viam triū dieꝝ in solitudinē: vt imolemꝰ deo nr̄o. Scio tn̄ ꝙ nō dimittet vos nisi ꝑ manū validā. ꝛ ꝑcutiā egyptū in mirabilibꝫ meis Nec exibitis vacui: sꝫ postulabitis ab egyptiis ꝛ ꝯcellaneis vr̄is vasa ꝓciosa ꝛ vestes: ꝛ spoliabitis egyptū. Dicūt hebrei postulasse vt dono darēt. sꝫ veriꝰ ē ꝙ mutuo. Excusantur aūt ꝑ ꝓceptū dn̄i

¶ De signis datis Moysi. Capl'm. IX.

Et ait moyses. Nō credēt mihi. Cui dn̄s. Quid est qḋ tenes in manu tua? Rn̄dit. Uirga. Et ait. Proijce eā i terrā. Et ꝓiecit. Et v̄sa ē in colubꝝ. Et expauit moyses ita vt fugerꝫ Et dixit dn̄s. Appꝛhēde caudā eiꝰ. Et cū tenuisset: v̄sa ē in v̄gā. In hebreo em̄ coluber feminini ḡnis ē. Et ait. Hoc signū facies vt credāt tibi. Et adiecit. Mitte manū tuā i sinū tuū. Et misit. ꝛ facta ē leprosa. i. albida istar niuis. Iteꝝ ait. Retrahe manū i sinū. Et retraxit. ꝛ ꝓtulit: ꝛ erat sil'is carni reliq̄. Et iterū. Sꝫ neqꝫ his diebꝫ signis credēt. Sume aquā flumis ꝛ funde sup terrā aridā: ꝛ v̄teꝛ in sanguinē. Et ait Moyses. Obsecro dn̄e: mitte aliū. nā ipeditioris ligue factꝰ sū ex q̄ locutꝰ es ad s̄uū tuū. ne etiā eloq̄ns sum ab heri ꝛ nudiustertiꝰ. Et dn̄s. Quis fecit os: quis mutum aut surdū: q̄s videntē aut cecū? Nōne ego? Age igiꝛ: docebo te. ꝛ ero tecū. At ille. Obsecro dn̄e: mitte quē missurꝰ es. Et dn̄s q̄si turbatꝰ ait. Aarō fraꝛ tuꝰ eloq̄ns ē: ꝛ ipe egredieꝛ i occursuꝫ tuū gaudēs Pone v̄ba mea i ore eiꝰ: ꝛ oñdā vob̄ q̄d agere debeatis. Uirgā sume i q̄ facturꝰ es signa. Uenit ḡ moyses ad ietro ꝛ ait. Reuertar ad frēs meos i egyptū: vt videā si viuāt. Cui ietro. Uade i pace. Morā āt facienti dixit iterū dn̄s ad moysen: Uade in egyptū mortui sūt q̄ q̄rebāt aiam tuā. pharao. s. ꝛ cōplices eius. Uel plurale poniꝛ ꝓ singulari: si solus pharāo q̄rebat.

¶ De reditu Moysi i egyptū ꝛ dimissione vxoris Capl'm. X.

Tulit ergo moyses vxorē ꝛ liberos. ꝛ iponēs sup asinū ꝓfectꝰ ē. Cūqꝫ eēt i itinere in diuersorio vt comederet: occurrit ei dn̄s. i. angelus euaginato gladio: et volebat occidere Moysen. s. q2 vxorēꝫ ducebat ꝛ filios ꝯtra volūtatē dei: essent em̄ impedimēto. Ul' q2 pueꝝ ducebat q̄ incircūcisus erat. alterum forte iā circūciderat Moyses. Nō em̄ credendū est illis q̄ dicūt alteꝝ remāsisse cum Jetro. cū supra ait: liberos. Tulit ilico Sephora acutissimā petrā: ꝛ circūcidit ꝓpuciū filij sui. tetigitqꝫ pedes eiꝰ ꝛ ait. Sponsus sanguinū tu mihi es. ꝛ dimisit eū postq̄ꝫ dixerat h̄: vt ait Augustinꝰ Locꝰ iste breuitate obscuratꝰ est. Ubi ḡ ait: tetigit pedes eius. intelligendū est Sanguis tetigit pedes pueri vel angeli. Uñ irata ait viro. Es ne mihi vir sanguinum. i. An ex ꝑugio tuo tantū scelꝰ teneoꝛ agere/ vt fundā sanguinē filij mei. Et recessit ipa ab eo vl' angelus. Hebreꝰ ita habet. Et tetigit pedes eiꝰ id ē Sephora Moysi. Indignās em̄ ꝓpuciū iecit ad pedes Moysi ꝛ ait. Gener sanguinū tu mihi es. i. tu gener pr̄is mei iō factus es: vt eēs mihi. i. carni mee i filio ad sāguinē. i. ad mortē. Uel sanguis meꝰ effusus est ad placādū angelū q̄ tibi mortē mīabaꝛ Et dimisit angelꝰ Moysen. qḋ i hebreo patet. Tamē hebreus habet. Relaxauit eū angelus: quē ꝑ̄us. s. vsqꝫ ad mortē artabat. Et hinc volūt q̄dam morem circūcidēdi petrinis cultellis habuisse ꝑ̄ncipiū vel a Josue i galgalis. Tamē vbi nos habemꝰ petrā: hebreus habet aciem. ꝛ dicit acutissimā aciem nouaculam. Uñ ꝛ iudei nouaculis circūcidūt. Fabulanꝛ q̄dam hebrei vsqꝫ ad Dauid circūcisionē factā petra. Sed q2 i deijciendo Goliā ferrū lorice ꝛ galee cessit lapidi iacto q̄si dās ei locū. deinceps cessit lapis ferro in circūcisiōe

¶ De ꝑ̄mo ingressu ad pharaonem Capl'm. XI.

Abijt itaqꝫ moyses solꝰ tenēs v̄gaꝫ i manu. intrauitqꝫ Aarō dn̄o iubente desertū synai ꝛ occurrit moysi i mōte dei. dixitqꝫ ei moyses v̄ba dn̄i ꝛ signa q̄ mādauerat. Uenerūtqꝫ simul: ꝛ ꝯgregauerūt seniores israel. Locutusqꝫ ē eis Aaron oīa v̄ba dn̄i. ꝛ fecit signa corā eis. ꝛ crediderūt. Post hec cū seniorībꝫ israel ingressi sunt ad pharaonē ꝛ dixerunt ad eum. Hec dicit dn̄s deꝰ israel. Dimitte populū meum vt sacrificet mihi in deserto

Et ille. Nescio dñm ꝛ isrl' nõ dimittã. Et illi Dixim⁹ viã triũ dierũ i solitudinẽ: vt sacrificem⁹ deo nr̃o. In q̃ nec ꝯrietas nec duplicitas itelligẽda ẽ. Eo em̃ ordie forsitan ꝑplus educeret: si pharao ꝑplm dimisisset. Tũc moyses fm iosephũ ꝯmẽorauit ei q̃nta fecerat egyptijs oppssis ab ethiopib⁹. ꝛ cõmẽorauit labores ꝛ picula q̃ p eis tulerat. ꝛ q̄ p eis cõdignã ñ accepit retributõem. paritq̄ q̃ sibi ꝯtigebãt i sina exposuit. Quẽ rex deridens fuũ suũ fugitiuũ vocauit: ꝛ p seditiõe eũ redijsse. Tũc ait rex fuis suis. Mult⁹ ẽ ppls q̃nto maior si ꝯderit; ei requiẽ ab opib⁹. Et pcepit ne vltra darent eis palee ad ꝯficiendos lateres. q̃ cõminute luto miscebant vt solidiores eẽnt lateres. vl' lateres poti⁹ coq̃bant p lignorũ penuria i egypto.

¶ De afflictiõe filiorũ israel Ca. XII.

Opprimebantur ergo hebrei opibus nocte colligẽdo paleas: ꝛ die lateres faciẽdo. ꝛ idẽ numer⁹ laterũ exigebat ab eis q̃ ꝛ pus. Flagellatiq̄ sũt mgrat⁹ de filijs isrl': q̃ perãt fratrib⁹ suis opantib⁹: nocte colligẽdo paleas a pfect; pharaõis. Mgrat⁹ ei operũ hebrei erãt: pfecti ꝯo mgr̃is egyptij. Venerũtq̄ ppositi filiorũ isrl' ad pharaonẽ ꝛ dixert. Cur iniq̃ ag; ꝯ fuos tuos: Qui ait. Vacat; ocio ꝛ iõ dicit; Eam⁹ sacrificem⁹ dño. Ite g̃ operamini: palee nõ dabunt vob. Cũq̄ egrederent: occurrert moysi ꝛ aaron: ꝛ dixerũt eis Videat dñs iniuriã vr̃am i nos ꝛ iudicet. q̃ niã fetere fecistis nos. i. abomiabiles reddidistis corã pharaõe. Et ait Moyses ad dominũ. Cur misisti me vt affligeres ꝑplm istũ Cui dñs. In mãu robusta ejciã eos. Et adiecit. Ego sum q̃ apparui abraã ꝛ isaac ꝛ iacob i deo oipotẽti. i. q̃ sum oipotẽs. ꝛ nomẽ meũ adonai nõ indicaui eis. i. fortitudinẽ ꝛ potẽtiã ad q̃s ptinet h̄ nomẽ: ſ; pietatẽ ꝛ sapiẽtiã ad q̃s ptinẽt hely ꝛ heloy. Vl' nõ indicaui sicut tibi. Apparuit em̃ dñs abrae: sed Moysi locut⁹ ẽ facie ad faciẽ. Et iterũ. Introducã vos i terrã sup quã leuaui manum meã. i. iuraui vt darẽ eã pr̃ib⁹ vr̃is. ego dñs. q. d. Ita verũ ẽ h̄ sicut ego sum dñs. ꝛ ẽ iuramẽti spẽs. Narrauitq̄ Moyses hec oĩa filiis isrl'. nec adq̃euerũt ꝑpt angustiã spũs Cõnumerat ãt hic historia pncipes domorũ p familias suas: sed de tribub⁹ tm̃. s. ruben: symeon ꝛ leui. Nob aũt de solo leui dicere sufficiat. Filij leui fuerũt gerson: caath ꝛ merari. Ex q̃b⁹ tres familie leuitarũ deriuate sũt gersonite: caathite: merarite. Filij caath amrã ꝛ isuar chore. Filij amrã de iocabeth aaron: Moyses ꝛ maria. Accepit ãt aaron vxorẽ elisabeth filiã aminadab sororẽ naason: q̃ pepit ei nadab ꝛ abiud: eleazar ꝛ ithamar. Eleazar accepit vxorẽ ꝺ filiab⁹ phanuel: q̃ pepit ei phinees. Iste ẽ Moyses ꝛ Aaron: q̃b⁹ locut⁹ ẽ dñs i terra egypti. Hoc addit esdras vt q̃dã dicũt. Vel moyses ꝺ se tã q̃ de alio locut⁹ est.

¶ De mutatiõe virgarũ in colubrũ Caplm. XIII.

Verum locutus est dñs ad moysen. Loq̃re ad pharaonẽ oĩa q̃ loq̃r tibi: ꝛ ne timeas eũ. Ecce ꝯstitui te deũ pharaõis. i. potẽtẽ i ipo ꝛ i terra ei⁹ facere signa ad modũ dei. Aaron erit ꝑpha tu⁹. i. plocutor. Nõ tñ moyses de⁹ vl' aaron ꝑpha. Ingressiq̄ sũt Moyses ꝛ aaron ad pharaonẽ. Moyses erat. lxxx. annorũ: aarõ. lxxxiij. q̃n locuti sũt ad pharaonem Tulit g̃ aaron ꝟgã moysi: ꝛ eiecit eã i terrã corã pharaõe: ꝛ ꝟsa ẽ in colubrũ. Vocauitq̄ pharao maleficos ꝛ fecerũt silr: ꝓjcientes singuli ꝟgas suas: q̄ ꝟse sũt i dracones. sed deuorauit ꝟga aaron ꝟgas eorũ. Et sciẽdũ q: magi ocl'os spectãtiũ deludebãt. Vl' fm Aug. demões discurrũt p mõm: ꝛ subito semia rerũ de q̃b⁹ h̄ agit afferũt

¶ De plagis egypti ꝛ de aq̃ ꝟsa i sanguinẽ Caplm. XIIII. ꝛ. XV.

Induratum est cor pharaonis: nec audiuit eos. Et ait dñs ad moysen. Egredere i occursũ pharaonis cũ egrediet ad aq̃s. ꝛ dices. In h̄ scies q: dñs sum. Percutiã ꝟga aquã fluminis ꝛ ꝟtetur i sanguinẽ. Pisces morient ꝛ affliget egyptij ꝛ factũ ẽ ita. Et pcussit Aarõ aquã fluminis: ꝛ versa est i sanguinẽ. ꝛ fuit sãguis i om̃i terra egypti. i fluuijs: riuis ꝛ palu-

Prima rubẽs vnda.
ranarũ plaga secunda. Inde culex tristis: post musca nocuior istis. Quinta pecus strauit: vesicam sexta creauit. Postq̄ subit gran-

dib. Forte nō ī oib sed ī his q̄ manabāt de nilo. ⁊ ī vasis domo⁊ tā ligneis q̄z saxeis. Foderūtq; puteos egyptij p circuitū flumis. ⁊ inuenerūt sanguinē. Fecerūt silr magi Jānes ⁊ mambres. Et dicūt: q allata sit aq̄ de terra iessen quā nō pcussit dn̄s plagis ꝑpt' filios isrl' qui habitabāt ī ea. Tn̄ iosephus dt q hebreis fluuius potabil' erat: licz esset mutat⁹. Egyptijs vo nō solū colore: sed etiā sapore amaro cruorē pferebat. Un̄ poti⁹ videt' q alibi q̄z ī nilo aq̄ fuerit ī egypto. Et hec ē pma plaga q̄ pcussit dn̄s egyptū septē dieb. De q̄ dt Josephus. q pharao timēs p ea ⁊ hesitās hebreos abire pmisit. Cūq; malū fuisset releuatuz sniam pmutauit.

do. post bruc⁹ dente nefando. Nona tegit solē. pmā necat vltima plē

De ranis Caplm. XVI.

Dixit locutus est dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonē: ⁊ si nolueritdimittere pplm: dic ad Aaron vt extēdat manū sup flumina riuos ⁊ paludes. Et fecit sic. Et ascēderūt rane ⁊ operuerūt terrā egypti. Que vt dt Josephus orte ī breui moriebant'. ⁊ putrescētib cadauerib: fetor nimis noxi⁹ exhalabat ex aq̄. imo q̄dā q̄si domestice domos inttātes sepe ī cibis ⁊ potib ⁊ lectis īueniebant'. Fecerūt āt ⁊ malefici silr. Sūt aūt tria gn̄a rana⁊. vnū fluuiale ⁊ vocale. aliō minimū: qd ⁊ calamitū dr. qd si pijciat' ī os canis obmutescit. tertiū magnū ē ⁊ venenosum: qd rubeta dr: ⁊ vulgo crassantiū. Dixit g̃ pharao ad eos. Orate dn̄m vt auferant' rane a nob: et dimittā pplm. Et clamauit Moyses ad dominū ⁊ mortue sūt rane. Uidēsq; pharao q data eēt reqes: nō dimisit eos

De cinip hib Caplm. XVII.

Dixitq; domin⁹ ad moysen. Dic ad Aaron. Extēde virgā: ⁊ pcute puluerē terre: ⁊ sint cinipbes ī oī terra egypti. Et factū ē ita. Sūt āt cinipbes musce adeo subtiles vt visuz nisi acute cernētis effugiāt. ⁊ corp⁹ cui īsidēt acerbo terebāt stimulo. Fecerūtq; malefici silr: vt educerēt cinipbes ⁊ nō potuerūt. Et dixerūt pharaoni. Digit⁹ dei est hic. i. spūs dei. Sicut em̄ p dexterā fili⁹: sic p digitum spūssctūs solet accipi. Augustin⁹ q̄rit q̄re ī h defecerint: ⁊ nō in pmo vl' scdo. Et dt h esse factū ad notādū: q ⁊ si phi habuerint noticiā pris ⁊ filij n̄ tn̄ spūssctī. Hec tria signa facta sūt p manū aaron q̄ sequunt': vl'a dn̄o tm̄. q̄dā vo p moysen

De cinomia Ca. XVIII.

Dixit ergo dominus ad moysen. Egredere ad aquas ad pharaonē: ⁊ dic ei. q si nolueritdimittere pplm meū: mittā ī omnē terrā egypti omne gen⁹ musca⁊. ⁊ faciā ī die illa mirabilē terrā iessen: q̄ habebit tranq̄llitatem. Et factū ē ita. Et venit musca grauissima in oēm terrā egypti. Figurata locutio. i. multitudo musca⁊. ⁊ expssi⁹ dictū est q̄z si pluraliter diceret'. Pro q̄. lxx. posuerūt cinomia. i. musca canina. qd ⁊ ī psalmo legit'. Tūc vocauit eos pharao et ait. Jte sacrificate deo vr̄o in terra hac Qui dixerunt. Non possum⁹. Abomiationes egyptio⁊ imolabim⁹ Si mactauerim⁹ q̄ colūt egyptij corā eis: lapidib obruēt nos. Taurū em̄ adorabāt in honorē apis. vaccā p Jside ouē p Hāmone. Un̄ abomiabile erat eis

id est q̄dam ꝯsueta locutiōe dicit' hoc. fm quā ait Augustinus Singularis numerus. nescio quō plus significat q̄z plural': vt ī armato milite cōplet. Per hāc clausulā. locutio ē. notat' figura. p hanc sensus est ⁊ locutionis proprietas

occidi hec vl' comedi. Et ait pharao. Jte in dsertū: verūtn̄ lōgi⁹ ne abeatis. Rogate dominū p me. Orauit Moyses ⁊ recessit musca. Et iterū cor pharaōis induratū ē. Pro his duob plag' dt Joseph⁹ q īnumera mlt'titudo pediculo⁊ egyptijs pullulauit ex interiorib ebulliēs. q̄s neq; lauacris neq; medicamēto⁊ vnguētis extermiare poterāt. Multis em̄ plagis pter decē famosas credibile est pcussos egyptios

De morte peco⁊ Ca. XIX.

Tunc dixit dominus moysi. Dic Pharaoni: si retinuerit populū meum: cras inducā pestem grauem ⁊ morient' omnia animātia egypti. nec quicq̄z de his q̄ possidet israel moriet'.

Et mortua sūt aīantia egypti q̄.s.erāt in do
mib⁹.qꝛ q̄ i pascuis erāt post grādine pierūt
Vel forte determiatū nō ē.qꝛ sine multo tē-
poris interuallo forte hec facta nō sūt.ꝛ po
tuerūt aliunde hr̄e iterꝝ animātia. Pro hac
etiā dt Joseph⁹ ꝙ bestijs multigenis q̄ruꝫ
aspectib⁹ null⁹ occurrit/dn̄s regionē eorūꝫ
ipleuit.q̄b⁹ ꝛ ipi ꝯsumebanť:ꝛ terra agrico
lis nudebať.Et ingrauatū ē cor pharaōis:ꝛ
noluit dimittere p̄plm̄.

¶De vlcerib⁹ ꝛ vesicis Caplm̄.XX

Iterum dixit domi
nus ad Moysen ꝛ Aarō.Tollite ci-
neres d camino ꝛ spargat illos moy
ses i celū corā pharaōe.ꝛ erūt i homib⁹ ꝛ iu
mētꝫ vlcera ꝛ vesice i oī terra egypti.ꝛ factū
ē ita.Nec poterāt etiā malefici stare coram
pharaōe.ꝑpť vulnera q̄ erāt i eis ex interiori
corruptiōe venietia.

¶De grādine Ca.XXI.

Dixit quoqꝫ domi-
nus ad moysen.Dic pharaōi.Hec
dt dn̄s.Jdcirco posuit te vt ondā
in te fortitudinē meā:ꝛ narreť nomē meū i
oī terra.En pluā hac ipa hora cras talē grā
dinē q̄lis nō fuit i egypto vsqꝫ i diē hāc.nec
ēt i ptib⁹ hypboreis.Cōgrega q̄ hēs i agro.
hoīes eī ꝛ iumēta forꝫ iuēta ḡndie morienť
Qui timuit d ḟuis pharaōis dn̄m:ꝯfugere
fecē ḟuos ꝛ iumēta i domos.Extēditqꝫ moy
ses ṽgā i celū:ꝛ ddit dn̄s tonitrua ḡndinē ꝛ
fulgura.ꝛ ignis ꝛ ḡndo piter mixta ferebāť
Et pcussit ḡndo cūcta q̄ fuerāt i agrꝫ.ꝛ hbā
ꝛ lignū rḡiōis ꝯfregit.Hordeū lesuꝫ ē:qꝛ iā
virēs erat.ꝛ linū:qꝛ iā folliculos germiarat
Triticū ṽo ꝛ far qd ē ḡni gen⁹ frumto gros
si⁹ n̄ sūt lesa:qꝛ serotia sť:nec adhuc virētia
qꝛ i spicā nōdū pdierāt.tm̄ i ṫra iessen ḡndo
n̄ cecidit Et vocauit eos pharao ꝛ ait.Pec
caui ēt nūc.orate dn̄m p me:ꝛ dimittā vos.
Egressusqꝫ Moyses ex vrbe tetēdit man⁹
ad dn̄m:ꝛ cessauit tēpestas.nec ēt stillauit
pluuia sup ṫrā.Et inḡuatū ē cor pharaōis

¶De locustis Ca.XXII.

Dixitqꝫ dn̄s ad moy
sen.Ingredere ad pharaonē:ꝛ fa-
ciā signa q̄ narres filijs ꝛ nepotib⁹
vt sciatꝫ qꝛ ego sū dn̄s.Et igressi dixerť regi
Hec dt dn̄s.Ecce ego iducā cras locustas
i fines tuos:vt comedāt qd residuū ē grādi
ni.Egresso Moyse dixerť ḟui pharaōis ad
eū.Vsqꝫq̄ patiemur h̄ scādalū. Dimitte ho
mies qꝛ perit egypt⁹.Et reuocatꝫ illis dixit
pharao.Qui nā sūt q̄ ituri sūt ad sacrificā-
dū.Et ait Moyses.Viri ꝛ mlīeres senes et
puuli:cū ouib⁹ ꝛ armētꝫ.Et rn̄dit. Cui dubi
um ē ꝙ pessime cogitetꝫ. Nō fiet ita.ſꝫ ite vi
ri tm̄:h̄ em̄ petistꝫ.Et eiecti sť a ꝯspectu ei⁹.
Et extēdit Moyses manū sup terrā egypti
ꝛ iduxit dn̄s austꝝ die illa ꝛ nocte:qui leua
uit locustas.ꝛ sederť inūerabiles i cūctis fi
nib⁹ egypti.ꝛ deuorauerūt oē virēs i lignis
ꝛ herb.Diciť āt locusta q̄si lōga hasta.qꝛ lō-
giora retro habꝫ crura. Festinusqꝫ pharao
vocauit eos ꝛ ait.Peccaui in deū vr̄m ꝛ in
vos.Orate p tollēda peste etiam hac vice.
Et egressus Moyses orauit dn̄m.Et flauit
vētus ab occidēte:ꝛ piecit locustam i mare
rubꝝ.Et indurauit dn̄s cor pharaōis:nec
dimisit isrl̄.

¶De tenebris Ca.XXIII.

Extenditqꝫ moyses
manū in celū ꝛ facte sūt tenebre pal
pabiles:vt nec videre nec moueri
localr̄ possent egyptij. Multi etiā mirabili
ter cōpulsi sūt mori. Vbicūqꝫ āt erat israel
lux erat.Et vocauit eos Pharao ꝛ ait. Ite
vniuersi:oues tm̄ ꝛ armenta remaneāt.Et
ait Moyses.Nec remanebit ex eis vngula
ꝑsertim cū adhuc ignorem⁹ q̄d debeam⁹ i-
molare.Et ait pharao.Caue ne vltra facieꝫ
meā videas ꝛ moriaris.

¶De dieb⁹ egyptiacis Ca.XXIIII.

Abijt ergo moyses
ad frēs suos:ꝛ dixit dn̄s ad eum.
Adhuc vna plaga tangā pharao-
nē ꝛ dimittet vos. Notādū qꝛ plures fuerť
i egypto plage q̄ꝫ decē:q̄s Exod⁹ nō enume
rat:ſꝫ nō fuerūt adeo graues forte.ꝛ iō tacē
tur.Vn̄ q̄dā dies egyptiaci dicunť.qꝛ i bis
passa ē egypt⁹.quoꝝ duos tm̄ in singul' mē
sib⁹ notam⁹ ad memoriā:cū plures forte fu
erūt.Nec est credēdū ꝙ egyptij licꝫ astrorū
periti dephēderūt dies hos nefastos in in-
choatiōe opis vel itineris:vel minutiōis.
¶Nota etiam ꝙ q̄dam egyptioꝝ timentes
egyptuꝫ perituram egressi sunt vt cycrops

ꝙ īgressus greciā vrbē ꝯdidit. quā vocauit
actē.ꝙ postea dicta ē athene,quā ꝗdā gre=
coꝝ diadas:ꝗdā ortomenā dixerūt. Qui di
ctus ē diffres. Et ē nomē egyptiū.qđ latine
đr q̄si dihomo.vl' qꝛ tradidit grecꝭ mrīmo=
niū marꝭ ⁊ femīe:vt ait Pōpei⁹ trog⁹:vl' bi
corpoꝛ.vl' ꝓpt' ꝓceritatē stature:vl' ꝑ viriū i=
mēsitate:vl' ꝑ ꝑitia vtriusqꝫ līgue quā habu
it grece ⁊ egyptie.sub ꝗ ꝓmo nata est in ar=
ce oliua. Credit' etiā eadē tēpestate egressus
dionysi⁹ bach⁹ ꝗ ⁊ argos ꝯdidit.⁊ vsum vi
nee grecꝭ đdit. Dr̄ etiā diluuiū ī thessalia fa
ctū sb deucaliōe:⁊ īcēdiū sub phetōte circa
tēꝑa moysi.⁊ sub eo hercules antheū vicit.
erictoni⁹ fili⁹ vulcani curꝝ.⁊ troil⁹ ꝓm⁹ q̄=
drigā iūxisse ferunt'. Egypt⁹ ꝗ ꝓus mesraim
post aerea.ab egypto rege submerso egypt⁹
dicta ē. Lacedemō fili⁹ semeles lacedemo
niā ꝯdidit. Xāt⁹ triobales bū. Epidaur⁹ ꝯdi
ta ⁊ corinth⁹.ꝗ ꝓus ephyra. Jsis fm̄ q̄sdaꝫ
ex theleno epaphū gēuit.ꝗ mēphim ꝯdidit
cū ī scđa egypto regn̄et. Sane determinās
dn̄s plagā ꝗ restabat:ait. Jngrediar ī egy=
ptū ⁊ morieť oē ꝓmogēitū a ꝓmogēito pha
raōis vsqꝫ ad ꝓmogenitū ancille ꝗ ē ad mo
lā,etiā ꝓmogenita pecoꝝ. Apđ vos ꝓo nec
mutiet canis.⁊ petetis vasa ꝓciosa ab egy=
ptijs ⁊ dabūt vobis.

¶ De dieb⁹ azymoꝝ ⁊ agno paschali.
Caplm̄. XXV.

Terū dixit dn̄s ad
moysen. Mēs iste erit vob ꝓm⁹ ī mē
sib⁹ anni. Hic ē aplis.i.lunatio apri
lis:ꝗ in martio sepe inchoat. Hic đr ab he=
breis nisan.apud egyptios parmuti. apud
macedones xantic⁹. Uoluit ꝗppe dn̄s iu=
deos a ceteris natiōib⁹ differre sicut religi
one ⁊ charactere circūcisiōis:ita ⁊ tꝑis rō=
ne. Romāi ei ex traditōe nume pōpilij ꝓmū
mēseꝫ ponūt ianuariū .qꝛ tūc īcipit sol ascē
dere post solsticiū hyemale. Arabes incho
ant annū post solsticiū estiuū . Cōgruēti⁹ vi
deť fieri ab hebreis ī martio:ī ꝗ ⁊ mōs ꝯdi=
tus legit'. Jn aplī ꝫ cerimōiali differt a no
bis.ī tꝑali ꝯueniūt nobiscū. Et adiecit dn̄s
Decima die mēsis hui⁹ tollet dom⁹ q̄qꝫ a=
gnū.vl' si nō potit agnū:saltē hedū. Q si nō
sufficiet numer⁹ dom⁹ ad esum agni:assu=
met đ domo vicina domui sue iuxta nūerū
aīaꝝ ꝗ sufficiāt ad esuꝫ agni.⁊ erit mascul⁹
annicul⁹.i.vni⁹ anni sine macl'a.nō ꝗdē vel
leris:sꝫ corꝑis. Qđ ī leuitico deťminat'. Si
cecū fuerit si fractū ⁊c̄.⁊ sūptū de grege ser
uabitis eū ī domo vsqꝫ ad.xiiij.diē,⁊ īmola
bit eū oīs mltitudo
filioꝝ isrl' q̄qꝫ dom⁹
scꝫ suū ad vesꝑam.⁊
tīgetis cū fasciculo
isopi vtrūqꝫ postē et
suꝑliminare sangui
ne:edētes carnes no
cte illa assas igni.nc
coctū ꝗd đ ea aq̄ aut
crudū.i.semicoctuꝫ
ex festinatione.⁊ azy
mos panes cū lactu
cꝭ agrestib⁹:q̄ꝝ ama=
ritudo amaritudinē
seruitutis memora=
ret in sempiternum.
Caput cū intestinis
vorabitꝭ ⁊ pedib⁹. Si ꝗd r̄siduū fuerit igni
cōburetꝭ.qꝛ vt ait Joseph⁹.crematū sursuꝫ
ferri solet.⁊ eleuatio ignis/eleuatiōem ab
eis pestis ꝗ vastauit egyptios signauit.nec
comedet de eo īcircūcisus. De mō etiā co=
medēdi ait. Renes vr̄os accigetꝭ.calciamē
ta hn̄tes ī pedib⁹.tenētes baculos ī manib⁹
os nō frāgetꝭ:nec de carnib⁹ foras mittetꝭ.
⁊ comedetꝭ festināter. Est em̄ phase.i.trāsi=
tus dn̄i. Dicta aūt ē nox illa trāsit⁹.qꝛ trās=
iuit in ea angel⁹ ꝑ egyptū ꝑcutiēs ꝓmoge=
nita ab hoīe vsqꝫ ad pec⁹.⁊ trāsiuit suꝑ te=
cta hebreoꝝ linita vel illita sanguine. Et ag
gressus ē isrl' iter trāseūdi ab egypto. Jterū
qꝫ ait dn̄s. Diē hūc habebitis solēnē ⁊ ī mo
nimētū ī generatiōib⁹ vr̄is cultu sempiter=
no. Septē dieb⁹ azyma comedetis.ꝓma di
es erit sctā ⁊ venerabil'.similiter ⁊ septima.
Nibil oꝑis facietis ī eis:exceptis his ꝗ ad
vescendū ꝑtinēt. Ptꝫ ꝙ medijs dieb⁹ pote=
rāt oꝑari. Ex h̄ etiā patꝫ qꝛ sabbatū erat eis
solēni⁹ ꝗuis festo q̄ntū ad ociū.in ꝗ nec ad
vescendū licꝫ oꝑari. Jnde potuit eē ꝙ mu=
lieres in ip̄o die solēni pasce potuerūt para
re vnguēta ad vngendū dn̄m:qđ sabbato n̄
licuisset. Jn Ezechiele festū in ꝓmo die ap=
lis legit'.⁊ ī septimo:qđ nō hic. Et egressi fi=
lij israel fecerūt sicut ꝓcepit dn̄s Moysi et
Aaron.⁊ ꝯgregati sūt.xiiij.luna in finibus
egypti circa ramessen. Tamē Josephus đt

Per.x.lunā al's.xiiij
īnuit' ꝙ agn⁹ ꝗ tolle=
bat' ꝑcabat aliꝗd et=
nū. Sic em̄ đr luna
q̄rta die creata q̄si fu
erit ꝓma die mōi.xj.
⁊ añ mōm.x. Aiūt ꝗ=
dā ꝙ.x.capita erant
in esu vni⁹ agni. Bn̄
attendas h̄.s.ꝙ luna
fuit creata quarta fe
ria ⁊ eo die.xiiij.⁊ sic
tertia feria fuit.xiij.
secunda feria.xij.pri
ma feria.xj.

eos ꝯgregatos.x.luna:ꝛ vix expectasse q̄r/tādecimam

De morte ꝑmogenitoꝝ Ca.XXVI.

Factū est autem noctis medio: ꝑcussit dn̄s oē ꝑmogenitū egypti. nec erat dom⁹ in q̄ non iaceret mortu⁹: dn̄o forte ita ꝑcurāte: nō fuisse domū absq; ꝑmogenito. Compulsusq; pharao dixit moysi ꝑ nūcios vt egrederet̄ cū oib⁹ suis. imo ꝛ egyptij vrgebāt eos exire Tulit igit̄ ppl's farinā ꝯspersā sup hūeros ligatā i pallijs. ꝛ petiert vasa ab egyptijs vestesq; plimā. ꝛ spoliauert̄ egyptios ex p̄cepto dn̄i. tū ꝑ mercede laboris q̄ fraudati erāt. tū vt inde fieret tabnaculū. Et erāt q̄si. dc. milia viroꝝ peditū absq; puulis. ꝛ vulgo famulātiū eis inūerabili. ꝛ duxerūt secū diuersi generis animātia mlta nimis

Pharao vl' egypt⁹ q̄ x. plag' ꝑberata n̄ cessit solo sanguie agni victa filios isrl' dimisit.

De exitu isrl' de egypto Ca.XXVII.

Factū est autē vt nilus p̄ter solitū adhuc inūdaret terrā in q̄ erat sepulcꝝ Joseph. Tenebant̄ āt iuramēto asportare ossa ei⁹. Tunc Moyses scp̄sit i lamina aurea nomē dn̄i tetragrāmatō. q̄ supposita aq̄ supnatauit: vsq; dū veniēs staret sup vbi erat sepulcꝝ. Et effodiētes sustulerūt ossa. q̄ sublata legunt̄ eis ꝓphetasse forte ꝺ difficultate itiner̄. Tn̄ hebrei tradūt: q̄ ouis ex iprouiso astitit iuxta eos. q̄ locuta ē ad eos. Ob quā rē duxerūt eā secū multo tpe ꝑ desertū. ꝛ dixerūt eā ouē ioseph. de q̄ ibi. Qui deducis velut ouē Joseph. In egressu etiā eoꝝ terremotu facto multa tēpla egypti cū idol' suis corruerūt. Habitatio autē filioꝝ isrl' i egypto fuit ccccxxx. annoꝝ. Sꝫ noīe egypti itelligēd⁹ ē ois icolat⁹ eoꝝ: q̄ icepit a ꝑmissiōe abrae facta i via mesopotamie. a q̄ vsq; ad legē datā tot anni fluxerūt. Solis ei. cxliiij. annis seruiuit isrl' in egypto post mortē Joseph. Quib⁹ expletis eadē die egressa est ois multitudo ꝺ terra egypti. qꝺ etiā mirabil'r a ꝺo factū est. Vel forte eadē die q̄ exiuit Abraā ad pegrinādū. Et nota q̄ hic ꝺꝛ: die q̄ egressi sunt. Et infra. Mementote diei hui⁹ in q̄ egressi estis de egypto ꝑma die. s. azymorū. Etiā supra legit̄ dictū eis. Null⁹ egrediat̄ ostiū dom⁹ sue vsq; mane. Ecōtra statim legit̄ hic. Nox ista obseruabil' est domiis quādo eduxit eos ꝺ terra egypti. Et in bn̄dictione cerei dicunt̄ nocte educti. Forte intelligendū est nocte eductos. i. ad mane egrediēdum ab egyptijs nocte cōpulsos. Profectiq; sunt de ramesse in socbot: nec sunt secuti eos egyptij: sepeliētes mortuos suos. Multi ēt egyptioꝝ flebāt penitētes: q̄ eis fuerāt tā crudeles. Coxert̄q; farinā quā tulerāt de egypto. fecerūtq; subcinericeos panes azymos: ex modico tn̄ tpe coagulatos. His ei vsi sūt. xxx. dieb⁹. Nō ei vltra suffecert̄ q̄ tulerāt de egypto: lꝫ sub necessitate custodirētur: nec eis ad satietatē vescerent̄

De sctificatione ꝑmogenitoꝝ. Caplm̄. XXVIII.

Dixitq; iterum dominꝰ ad moysen. Sanctifica mihi oē ꝑmogenitū masculinū qꝺ aperit vuluā: tā de hoib⁹ q̄ꝫ ꝺ iumētis. q̄ ꝑcusserat ꝑmogenita egypti i libatōe coꝝ. Et q̄ solos masculos ꝑ h̄ sibi voluit sctificari. dicip̄t nō ꝑcussos nisi tm̄ masculos. Vel forte q̄ ꝑmogenita eoꝝ a ꝑcussore angelo liberauerat. ꝛ h̄ mō sua erāt. voluitq; vt deinceps cēnt sua oīa. Vel q̄ ex oī fructu ꝑmo hono rādus ē de⁹. Primogeniti ḡ q̄ erāt de filijs leui offerebant̄ nec redimebant̄: ꝛ fuiebant iugit' dn̄o: ꝑmogeniti alioꝝ offerebant̄. ꝛ. v. siclis r̄dimebant̄. Primogēita pecoꝝ apta ad imolādū oblata erāt sacdotū. Immūdorū ꝟo nō oblata q̄dā redimebant̄ vt ꝑmogenitū asini oue mutabat̄ q̄ ꝑ eo offerebat̄. q̄dā nec etiā redēpta occidebāt̄: vt ꝑmogenitū canis. Et adcecit dn̄s. Cū itroduxerit te dn̄s in terrā ꝑmissam intimab hec filijs tuis ꝑuāda ritu sempit'no. Eritq; h̄ q̄si signū i manu tua. ꝛ q̄si appēsum q̄d ob recordatione āṅ oculos tuos. vt s. hui⁹ libatiōis mēoria nō alit' veniret i obliuiōeꝫ q̄ꝫ q̄ manu gerunt̄. vel āṅ oculos appēdunt̄. Qꝺ pharisei ad lr̄am obseruātes i chartis hec scribebāt ꝛ decalogū simul. ꝛ eas sinistris circūligabant brachijs ꝛ inter oculos appendebant quas dn̄s in euāgelio phylacteria vocat a phylaxe ꝛ thorac

De deserto egypti Caplm̄. XXIX.

Igitur cum emisisset pharao ꝓplm̄: nō eduxit eos moyses ꝑ palestinā ꝯterminā egypto ꝓpter antiquā molestiā ⁊ odiū patꝝ: ne isurgerēt philistei aduersus eos. sȝ circūduxit eos ꝑ desertū: qđ est iuxta mare rubꝝ. Tū ꝑ mandato dñi iubētis: vt ducerent ꝓpl's ad montē sinai ad imolandū sibi. Tū si penitētes egyptij vellēt eos ꝑsequi grauē molestiā sustinerēt itinerꝭ. Armatiq; ascēderūt filij israel de terra egypti: multa. s. suppellectili muniti. Tñ alia trāslatio habet: qnta progenie ascenderūt filij israel. Moyses em̄ a Jacob qnt⁹ fuit. vel ꝑ tribū iude a phares. vsq; ad Salomonē qnq; fuerunt tm̄ generatiōes. Hebre⁹ habet: qnq; generatiōes ascēderūt filij isrl'. Profectiq; de sochot venerūt i ethā Ethan ciuitas erat tūc deserta in capite solitudinis: q̄ a Josepho lic⁹ đr. vbi ⁊ babylonē postea factā đr. dū Cābises egyptū vastaret

Nō illā famosam babylonē nabuchodonosor. sed aliā babylonē. q̄ etiā nūc i habitat. ⁊ dicit ibi requiescere beata Catarina in monte sinai. ⁊ sunt ibi monachi religiosi. ⁊ ardet solūmō oleuȝ in lampadib⁹: qđ de tumba illius beate ꝟginis manat

¶ De ducatu columne ⁊ mari rubro Caplm̄. XXX

Dominus autem vt dux esset itineris p̄cedebat eos per diē in colūna nubis ꝯtra feruorem solis. ⁊ ꝑ noctē i colūna ignis ꝯ tenebras. ⁊ vt sibi a serpētib⁹ ꝓuideret. Precepitq; dominus vt reuersi aliquātulū ꝟsus egyptū castrametarent in regione phiayroth. q̄ est inter magdalum ⁊ mare ꝯtra beelsephon. Est aūt magdalū ciuitas i ꝯfinio egypti. ad quā iu dei tp̄e Hieremie iterfecto godolia p̄mo ꝯfugerūt. ⁊ posuerūt castra sup mare rubꝝ. Hui⁹ maris aq̄ nō ē rubea. sed ōis terra circūstās rubea ē. ex q̄ viciat gurges ⁊ inficit. vñ miniū acutissimū excipit. Quicq̄d etiaȝ ad esum in fructib⁹ est: in hūc colorē cadit. Ob h̄ ibidē rubre gēme inueniunt. q̄ humo inuolute ⁊ inter arenas attrite terre colorē habent ⁊ maris. Hoc mare in duos sin⁹ diuidit. q̄ ab oriēte est ꝑsicus appellat. q; perseoram ei⁹ inhabitāt. Alter arabic⁹ đr. vbi tñ nos dicim⁹ rubꝝ: hebre⁹ đt cānosum. q; cāne i litorib⁹ ei⁹ abūdant. Sane ibi coartati sūt filij isrl'. Ex vna pte erāt mōtes asprimi ⁊ imeabiles: ex altera pte mare.

¶ De transitu maris rubri. Caplm̄. XXXI.

Immutatūq; est cor pharaōis. tulitq; . ccc. curr⁹ ꝓprios: ⁊ ccc. ab egyptijs: ⁊ insecut⁹ est eos. eq̄tes q̄q; duxit. l. milia: ⁊ ducēta milia peditū armatoꝝ. Leuātesq; oculos hebrei viderūt egyptios post se: ⁊ timuerūt valde. Neq; ei fuge facultatē habebant nec pugnare poterāt: q; inermes erāt. nec ibi morari ꝓpter ciboꝝ inopiā. Cūq; plurimū arguerēt Moysen dixit eis. Nolite timere: hec fec dñs vt hodie videatis maglia ei⁹. Ipe pugnabit ꝑ vob ⁊ vos tacebitꝭ. Egyptios q̄s videtꝭ nūc nō videbitꝭ i sempiternū. In hebreo plenī⁹ ē. nō videbitꝭ i sempiternū vt nūc videtꝭ viuos. s. Et orauit moyses ad dñm. Qui ei dixit. Quid clamas ad me. Eleua ꝟgā tuā ⁊ extende manū tuā sup mare ⁊ diuide illđ vt super siccū ingrediant filij isrl'. Tollēsq; se angel⁹ q̄ p̄cedebat eos stetit post tergū int egyptios ⁊ isrl'. ⁊ erat nubes tenebrosa egyptijs: sȝ lucida hebreis. Cūq; extēdisset moyses manū: flauit vētus vehemēs ⁊ ꝟtit aquā in siccū. ⁊ diuisuȝ ē mare i. xij. diuisiōes: vt q̄q; trib⁹ ꝑ turmas suas incederet. Et aduocās Moyses singl'as trib⁹ fm ordinē natiuitatis sue hortabat eos vt ipm p̄eūtem seq̄rent. Cūq; timuissent itrare rubē symeō ⁊ leui: iudas p̄m⁹ aggress⁹ ē iter post eū. vñ ⁊ ibi meruit regnū. Profecti sūt ḡ ꝑ medium marꝭ. ⁊ erat aq̄ q̄si mur⁹ a dextrꝭ coꝝ ⁊ a leua. Qđ vidētes egyptij: vesanos iudicabāt eos. Sȝ cū viderēt illos illesos abire: igressi st post eos. Jāq; venerat vigilia matutia. Et respexit dñs sup egyptios ꝑ colūnā ignis ⁊ nubis. i. itolerabiles imbres ⁊ ꝉues tonitr⁹: coruscatiōesq; ac lāpades iiecit sup eos Vñ ⁊ territi dixerūt Fugiam⁹ israelē: dñs em̄ pꝑgnat ꝑ eis. Filij āt isrl' fm iosephū ad ꝯtra positā venerūt

Quattuor dicunt vigilie matutine. p̄ma ꝯticinū. scđa itēpestinū. tertia gallicinium. q̄rta añlucanū. ⁊ ipi in q̄rta ingressi st mare rubꝝ.

terrā. Hebrei ꝟo tradūt: q cū venissent ad extremū mōtis porrecti ī mare ꝑ lōgā marꝭ viā eos obliquasse: ꝛ circūeūdo mōtē ad idē litus egypti rediisse. Qđ ꝓbāt sic. Natura maris ē vt qđ periti ī eo ad ꝓxīmū litus ꝓiciat. Cū ḡ mane iacerēt egyptij mortui ī litore. pꝫ qꝛ idē erat litꝰ ex altera mōtis pte. Nō em ī spacio noctis fere eqnoctialꝭ. nec illi nec hi etiā ad mediū marꝭ trāscurrissent: qꝛ spaciosuꝫ ē ibi. Cūq̃ sic pturbarenť egyptij: moyses dn̄o iubēte extēdit manū suā sup mare: ꝛ reuerse sūt aque ad ꝓorē locū ꝛ operuerūt egyptios. nec vnꝰ q̄dē supfuit ex eis. ꝛ tulit israel arma mortuoꝝ. Moysesq̃ dn̄o canticū exposuit exametro carmine. Cātemus dn̄o ꝛc. Qđ qꝛ ꝓus legiť ceteris: canticū dr̄ cāticoꝝ. Nec ħ discredendū eē dt Josephꝰ cū Alexādro macedoni ꝛ exercitui eiꝰ Darium inseqnti mare pāphileū diuisum fuisse legiť: dn̄o iubēte. q̄ ꝑ eū regnuꝫ ꝑsaꝝ delere voluit. Moratꝰ est aūt isrl̄ iuxta litꝰ maris septē diebꝫ. ꝛ cū tympanis ꝛ musicis instrumentis singulis diebus veniebāt ad litus: ꝛ cātabant domino cāticū Moysi. viri seorsum ꝛ mulieres seorsum. Jn cuiꝰ rei memoriā. vij. pascalibꝫ diebꝫ cātādo redimꝰ ad fōtes. Et termiať ħ liber iosephi scđs

De dulcoratiōe aque marath Caplm. XXXII.

POst hec egressi sūt in desertū sur. Tamē hebreꝰ habꝫ ī desertū ethan. Dicimꝰ em̄ qꝛ ꝓus ante mare fuerūt in deserto ethan. post mare in deserto sur. post helym in deserto syn. Ambulauerūtq̃ tribꝫ diebꝫ ꝑ solitudinem: nec inuenerūt aquā donec venerūt in marath. vbi aquā inuentā ꝓ amaritudine non poterant bibere. Vn̄ ꝛ locū illum dixerunt marath: ab hac amaritudine aq̄. vl̄ potiꝰ ꝑ amaritudine animi. Animieq̃ oꝛ est em̄ q̄ sitit si nō inuenerit potū: q̄s si inuētū gustare nō possit. Dn̄s āt ondit lignū moysi: qđ cuꝫ misisset ī aq̄s: dulcorate sūt. Forte lignū illud talis efficacie erat: ꝛ forte miraclose factū ē: vt ī solitudine in q̄ nō erat lignū inuenireť lignū. Hebreꝰ dt: qꝛ illđ lignū naturaliter amarissimū erat: ꝛ vt mirabilr̄ innotesceret vis diuīa amarū additū amaro/dulcedinē opatū ē. Josephꝰ videť velle q aq̄ viciū ħ ꝯtraxerāt: qꝛ semꝑ īmote fuerāt: f'm illud. Et viciū capiūt ni moueanť aq̄. Dicit em̄ ibi fuisse modicū puteū. Sumēs aūt ꝟgā Moyses quā habebat in ꝓsenti scidit eā ꝑ mediū ī lōgitudie incisionē faciēs ꝛ iecit in puteū. ꝛ ꝓcepit fortibꝫ vt haurirēt aquaꝫ ꝛ ꝓrimā ꝓus effunderēt. vt vltima q̄ r̄manere: freq̄ntibꝫ ꝯcussiōibꝫ exercitata ꝛ purgata fieret potabil̄. Jbi etiā dedit eis indicia: nondū tn̄ in re: sed datuꝝ se ꝓmisit: si obedire sibi vellent

De duodecī fontibꝫ ꝛ. lxx. palmis helym. Ca. XXXIII.

POst hec venerūt ī helym vbi erāt. xij. fontes ꝛ. lxx. palme. ꝛ dt iosephꝰ q modica aq̄ erat ī fontibꝫ: vt q ex ea modicū sumereť māibꝫ cenosū eēt ꝛ iutile. Propť ħ ēt palme n̄ multū emiebāt a t'ra. qꝛ n̄ sufficiebat humor ad ꝯglutinādā humū. Exide venerť ī desertuꝫ syn. qđ ē inť helym ꝛ sinai vbi plures fecerť māsiōes: q̄ ī Numerꝭ exponunť

De coturnicibꝫ ꝛ māna Ca. XXXIIII.

QUintodecimo die mensis secūdi. i. maij. xxx. die. s. ab exitu eoꝝ d̄ egypto: q̄n̄. s. secūdū pasca celebrabať de fecerunt eis victualia q̄ tulerant de egypto: ꝛ dixerunt. Utinā mortui essemꝰ in egypto q̄n sedebamꝰ sup ollas carnium: ꝛ comedebamꝰ paneꝫ in saturitate. Cunq̃ orasset Moyses ad dn̄m: dixit ad eos. Audiuit dn̄s murmuratiōes vestras ꝯtra eū: ꝛ dabit vobis vespere carnes ꝛ mane panes in saturitate. Factūq̃ est vespere. Et ascendens coturnix de sinu arabico: vbi ꝓcipue nutriť. trāscēso medio mari opuit castra: et ad libitū ꝓpl'i capiebať. Est āt coturnix auis regia: quā Josephꝰ ortigiā vocat. grecꝰ ortogometrā. nos vulgo curlegiū dicimꝰ a currēdo. Mane ꝟo cū orasset Moyses: ros descēdens illinitꝰ est manibꝫ eius. quē ꝓus imbrem suspicatꝰ est. ſꝫ cū gustasset sensit mellis dulcedinē: ꝛ panē ꝓmissum datū intellexit. ꝛ iacuit ros ꝑ circuitum castroꝝ: ꝛ erat

(Precepit dn̄s moysi vt si aliq̄s vl̄ ꝓ remotiōe vl̄ ꝑ immūdicia nō posset pasca celebrare: in ꝓmo. s. apli. secūdi mēsis. s. maij: decimo die illud celebraret)

granū minutū q̄ſi ſemen coriandri album ī
modū pruine:ꝛ q̄ſi pilo tuſum. Qđ viden-
tes filij iſrael dixeruntꝫ Manhu.i.q̇d eſt h̄ꝫ
Vn̄ deinceps mān̄a dictū ē. Qđ q̇dā inde-
clinabile putāt.alij in ṗma declinatiōe po-
nunt:alij in tertia.ſic̄ ꝛ paſcha che.vl'paſca
tis.Et ait moyſes.Hic eſt panis vobis da-
tus a dn̄o.Colligite vob̄ gomor ꝑ ſingl'a ca
pita.Et collegerūt/alij pl⁹:alij min⁹.ꝛ men
ſi ſunt ad mēſurā gomor.Nec q̇ pl⁹ collige-
rat habuit ampli⁹:nec q̇ min⁹ ꝑauerat/rep-
perit min⁹.Forte em̄ in aceruis collecta po
nebant̄.ꝛ reddebat̄ ſingulis gomor.qđ Jo-
ſephus vocat aſſariū.ꝛ eſt decima ꝑs ephi.
Vel forte q̄ntūcūqꜫ q̇s colligeret veniens
ad ꝓpria nō inuenie-
bat niſi gomor:q̇ ab
alijs etiā cōedebat̄.
Colligebat̄ āt mane
qꜫ cū icaleſcebat ſol
liq̄fiebat.qđ miraculoſum erat:cū aᵘ ignez
duꝝ fiebat.Terebāt aūt illud in pul erē:et
ꝯglutinatū in panes formabāt.cuius ſapor
erat dulciſſim⁹.ꝓ q̇ dictū eſt:ſimila cū melle
Et alibi.ſapor panis
oleati.Qđ ṽo đr:q̇a
ſapiebat ī ore cuiuſ-
qꜫ qđ đſiderabat nō
multū autenticū eſt
Dic̄ Joſeph⁹ ꝙ etiā
hacten⁹ rigat̄ loc⁹ il-
le ſiccis ībribꝫ.Dixitqꜫ Moyſes ad populū
Nullus relinquat ex eo in mane. Quidā tn̄
reſeruauerūt.ꝛ ſcatebat ṽmibꝫ ꝛ cōputruit.
Precepitqꜫ Moyſes vt die ſexto colligerēt
cibos duplices:qꜫ ſabbato nō inueniebat̄ i
agro.Tn̄ ſuatū in die ſabbati nō corrūpe-
bat̄.Quidā q̄qꜫ putāt nec etiā ſexto die col-
legiſſe quenqꜫ niſi vnū gomor:ſed illud per
miraculū multiplicabat̄ vt duobꝫ ſufficeret
diebꝫ.h̄ inde colligētes.qꜫ infra legit̄.qꜫ ꝓ-
pter h̄ tribuit vob̄ dn̄s die ſexto cibos du-
plices.Dixitqꜫ dn̄s Moyſi.Jmple gomor
ex eo:vt cuſtodiat̄ i futuras retro generati
ones.i.in poſt futuras retro generatōes ad
memoriā retro hn̄dā.Et fecit moyſes iuxta
ṽbū dn̄i.ꝛ poſuit illđ Aaron i vrna aurea i
tabernaculo reſeruādū.Aiūt hebrei eos ṗ-
mo habuiſſe paruū tabnaculū in q̇ dn̄m cō
ſulebāt.de q̇ infra. Moyſes tollēs taberna
culū tetendit extra caſtra ꝓcul. Vel per ꝓle
pſim de futuro tabernaculo dictū eſt. Hoc
cibo aliti ſūt filij iſrl'.xl.annis vſqꜫ dū tāge-
rēt fines terre chanaan.

Per miraculū factuꝫ eſt.vt edacibꝫ ſufficeret gomor.

Cōſonat tn̄ ei qđ ī libro ſapientie đr.Panē de celo dediſti nobis hn̄tē oēm saporē ſuauitatis.

De aq̄ data ī raphidim   Ca.XXXV

IGitur profecta eſt
oīs multitudo de deſerto ſyn ꝑ mā-
ſiones ſuas iuxta ſmonē dn̄i.ꝛ ve-
nit in raphidim.nō ꝙ ṽbo diſtingueret eis
dn̄s māſiōes:ſꝫ indicio nub̄ ſtātis.quā ṗeū
tē ſemꝑ ꝑſeq̄bant̄.ea ſtāte caſtra metabant̄.
Jbi oīno defuit aq̄.ꝛ murmurauerūt ꝯ moy
ſen.q̇ ait ad dn̄m.Quid faciā ꝓp'lo huic.Ad
huc puſillū ꝛ lapidabit me. Et dn̄s ad eū.
Sume đ ſenioribꝫ iſrl' ꝛ vade ad petrā oreb
ꝑcutieſqꜫ eā ṽga ꝑs eſt mōtis ſyna ſic dicta.
Alia eſt ꝛ alibi petra oreb:dicta ſic ꝓpt' oreb
regē q̇ occiſus ē in ea.factūqꜫ ē ita.Et egreſ
ſe ſūt aq̄ ꝛ bibit ꝓp'ls.ꝛ vocauit moyſes no-
mē loci tētatio.qꜫ tētauerāt dn̄m dicentes.
Eſt ne dn̄s ī nobis an nō?Alie poſt fuerūt aq̄
ꝯtradictiōis

De pugna contra Amalech. Caplm.XXXVI.

EGreſſus eſt autem
amalech vt pugnaret aduerſus iſrl'
in raphidim. Strabꝫ ait.Amalech
fuit fili⁹ Hiſmael.a q̇ amalechite:q̇ ꝛ hiſma
elite:ipi ſūt ſaraceni.Hos đt Joſeph⁹ pug̃
ces:inhabitātes goboch vl' iaboth ꝛ petrā
a circūſtātibꝫ ꝯductos ad bellū aduerſ⁹ he
breos.Ecōtra legit̄ in Gen̄.ꝙ Eliphat ṗmo
genit⁹ eſau genuit đ ꝯcubina amalech.Vn̄
ī libro regū.vbi fili⁹ Doech idumei nūciās
dauid mortē ſaul ait.Amalechites ſū.forte
duo fuerūt eq̇uoci:ꝛ ex his duo ꝓp'li.Elegit
aūt Moyſes ieſum de tribu effraim viꝝ bel
licoſum ad dimicādum ꝯ hoſtes.cui ꝛ pau
cos tradidit armatos pl'imos ad cuſtodiā
caſtroꝝ retinuit.Jpe aūt aſcēdit ī mōtē:ha
bēs virgā dei ī manu.Aſcēderūtqꜫ cū eo Aa
ron ꝛ hur vir marie.tn̄ ſm paralipomenon
fuit fili⁹ caleph ꝛ marie au⁹ beſeleel Cunqꜫ
eleuaſſet man⁹ moyſes ad dn̄m vīcebat iſrl'
Sin aūt paululū remiſiſſet:vincebat ama-
lech.Quo cōꝑto aaron ꝛ hur/ſuppoſuerūt
ei lapidē.ꝛ ex vtraqꜫ parte man⁹ ei⁹ ſuſtēta
bāt.erātqꜫ g̃ues ꝓ labore orādi.Jn hui⁹ rei
figura ſacerdos man⁹ eleuat in miſſa.etiā ī
figura chr̄i orātis ī cruce.Nec r̄miſit man⁹

moyses vsq ad sol' occasum. Fugauitq Josue amalech i ore gladij. Et ait dñs Moysi: Scribe h i libro ob monimētū. Adhuc em̄ delebo memoriā amalech de sub celo, qđ in dieb saul ipletū ē. Et edificauit moyses altare, ꝛ vocauit illđ dñs exultatio mea

❡De subdiuisiōe magnatū ad ꝯsiliū Jetro Caplm̄. XXXVII.

Egressus est aūt Jetro cognat⁹ moysi obuiā ei ī desertū. tulitq secū Sephorā ꝛ duos filios ei⁹. Cūq itrasset tabnaculū moysi: narrauit ei Moyses signa q̄ fecerat p eis dñs: ꝛ vniuersuz laborē itiner' sui. Et ꝯgratulās illi ietro ait. Bñdict⁹ dñs q̄ eripuit ꝑplm̄ suū de terra egypti. Nūc cognoui q magn⁹ ē dñs super oēs deos. Obtulit g ietro hostias dño ꝛ comederūt cū eo moyses ꝛ aaron ꝛ seniores isrl' corā dño. Augustin⁹ tñ nō vult gētilez īmolasse dño: sed moysen fm aliā trāslationē q̄ ē. Sumpsit ietro hostias de oblatis a moyse: sumpsit ab eo ꝛ comedit. Forte tunc sacrificauit Moyses iuxta mōtē sicut p̄dixerat dñs. Dicit em̄ Joseph⁹ Jetro venisse circa mōtē: vbi i rubo multas viderat moyses visiōes. Altera die sedit moyses vt iudicaret ꝑplm̄. q̄ assistebat ei a mane vsq ad vesperā. Qđ attēdēs ietro ait. Stulto labore ꝯsumeris vltra vires tuas ē negociū. Sed audi ꝟba mea: ꝛ erit dñs tecū. Esto populo ī his q̄ sūt ad deū: ꝛ cerimonias ꝛ viā morū vel itineris ostēdas eis. Ad decisionem ꝟo causaꝝ elige viros potētes timētes dñm: amātes ꝟitatē: detestātes auariciā. Et nota q in his q̄ttuor q̄ sūt ꝯsiderāda ī eligēdo iudice ponit potētiā q̄ plurimū valet. si tria illa sequank: alioq̄n addik oleū camino ꝛ gladius veneno. Alia trāslatio habet sapiētes q̄s forsan potētes vocat ad iudicandū. Et addidit. Cōstitue ex electis q̄sdā tribunos id est cuiq tribui vnuz ꝑpone. q̄ a tribu tribun⁹ hebraice: grece cyliarch⁹: latine millenari⁹. nō q ī tribu tm̄ eēnt mille. sed certuz numeꝝ posuit, p incerto. Vel p multitudie copiosa numeꝝ posuit supmū. Forte q iaz pncipē habebat q̄q trib suū. sb pncipe voluit eē millenarios q̄ tm̄ p̄essent mille. Sub millenarijs aūt monuit ꝯstitui. x. ethaconthar cos. i. cētenarios vel cēturiōes. sub cēturione duos pēthacōcharcos. i. q̄nq̄genarios. sub q̄nq̄genario. v. decanos. Orta igik lite inter decē: stabāt ad iudiciū decani. sicq facile erat litis paucoꝝ dirimere. Si nō poterāt diffinire: ascēdebāt ad q̄nq̄genarium. ꝛ sic vsq ad moysen: qđ tñ rarum erat. Maiora tñ refuabāt Moysi: ipi minora iudicātes. Jn hūc modū ecclia romana vocauit plimos ī ptē sollicitudis: pmates vl' patriarchas: archiepos: epos: archidiaconos: archipsbyteros. Et minores sacerdotes leuiora pctā. ꝛ q̄daz grauia: sed occulta iudicāt. Grauiora ꝟo pctā ꝛ apta referūt ad episcopum. Acq̄euit Moyses nec erubuit vir deo plen⁹ ꝯsiliū seq̄ gētil'. dimisitq cognatū suū. Hebre⁹ vbiq ponit soceꝝ. Et reuersus est ietro in terrā suā

❡De ꝯuentu ad montē sinai Caplm̄. XXXVIII.

Mense ergo tertio egressionis de egypto. i. iunio. die hac i kalēdis iunij venerūt ad mōtē synai. fixerūtq tētoria e regiōe mōtis. xlvij. die. s. a phase. Jn exponēdo ei scpturas xxx. dies p mēse ponim⁹ q̄si mediā inter lunares ī solares menses eligēdo viā. Lunares em̄ infra tricenariū inueniunk q̄daz vltra ꝟo nō. Solares ꝟo plures hūc numerū excedūt. A phase q̄dem. xvj. dies pmi mensis restabāt. fluxerūt ꝟo postea. xxx. scdi mēsis. Restat ergo q pma dies iunij. xlvij. fuit Seq̄nti die diluculo ascēdit moyses ī mōtē ad deū. qui dixit ei. Dices domui Jacob Vidistis q̄ fecerim vob. Nūc adijciā vt etiam loq̄r vobis. Si g custodierit' pactū meum: eritis mihi ī peculium de cūctis ꝑplis. Que cū moyses retulisset ꝑplo: rñderūt. Cūcta q̄ locut⁹ est dñs faciem⁹. Cūq redijsset moyses ad dñm: ait ei dñs. Veniā ad te ī caligine: vt audiat me ꝑpls loq̄ntē ad te. vade ꝛ sctifica ꝑplm̄ hodie ꝛ cras. i. lauent se ꝛ vestūmēta sua. Vacent ab amplexib: ꝛ sint parati in diē tertiū. ꝛ ꝯstitues terminos p circuitū mōtis. q̄ q̄ trāsierit tūc ꝛ tetigerit morte moriek. Man⁹ nō tāget eū sed lapidabik aut iaculis ꝯfodiek: siue iumētum siue homo. Vtebank aūt vt dicit Josephus in his duob dieb ꝯiuijs opulēter ꝛ ornamētis decenter.

❡De datiōe legis verbotenus Ca. XXXIX.

Iām āduenerat dies tertiꝰ: ⁊ añ solis ortū ceperūt audiri tonitrua ac micare fulgura: ⁊ nubes densa operuit montē. ⁊ clāgor buccine ꝑstrepebat. Fumabat mōs: q̄r descēderat dñs in igne: ⁊ fumꝰ ferebat̄ q̄si de fornace: ⁊ mons tremuit vt aiūt hebrei. Timuit ꝑplꝰs. sed et Moysen ira dei perisse putabāt. Tandē letus apparuit moyses: ⁊ serenꝰ aer cū eo reuersus est int̄ eos. Et ait eis. Hodie nō audiet̄ moysen filiū amrā ⁊ iocabeth. s; illū q̄ ꝑ vob̄ ꝑcussit egyptū: q̄ ꝑ mare iter dedit: q̄ cibū de celo misit: potū d̄ petra ꝯcessit. per quē adā d̄ fructib; terre comedit: noe ex imbrib; ereptꝰ vl' exceptꝰ ē. abraā chananeā obtinuit. isaac natꝰ ē de senib;. iacob ꝑle ditatus. ioseph sublimatꝰ. Fiant ḡ ṽba hec vob̄ amabiliora q̄ꝫ filij vel vxores. Et eduxit populū ī occursum dñi ad radicē mōtis. Ascē derūt aūt dño iubēte moyses ⁊ aaron vltra termīos sacerdotes. i. maiores ⁊ ꝑpl's ñ trāsierūt. Locutusq; ē eis dñs: ita vt nullū vox effugeret ⁊ sic. l. die dedit eis legez ṽbo tm̄: in figura q̄ꝫ daturꝰ erat spm̄ sctm̄ die quinq̄gesimo.

¶ Explicatio decalogi Ca. XL

Non habebis deos

alienos corā me. Q̄ꝫ nō nisi decē p̄cepta dñs dedit oēs asserūt scti. s; in distinctiōe eoꝝ differūt. Primū ei ⁊ vnū ſm Augustinū diuidit Origenes in duo. ⁊ q̄ sūt duo vltima ſm Augustinū colligit in vnū. Cui ꝯsentit Josephꝰ. Pretea d̄t Aug. tria fuisse ī vna tabula ⁊ septē ī alia. Josephꝰ ṽo ⁊ hebrei q̄nq; ī vtraq;. Forte q̄r augustinꝰ voluit tria ꝑtinere ad dilectionē dei. ⁊ septez ad dilectionē p̄ximi pro dignitate potiꝰ q̄ꝫ ꝑ scriptura dixit ea eē p̄me ⁊ scd̄e tabule. sicut dicere ꝯsueuimꝰ hoīes p̄me classis ⁊ scd̄e. Quocūq; ṽo mō distiguātur idē est sensus.

Josephꝰ d̄t se vidisse duas tabulas legis lapideas. q̄rū q̄libet ꝯtinebat tria mādata ⁊ dimidiū tā exterior q̄ꝫ interior

¶ Primū p̄ceptum

Non habebis deos

alienos corā me. i. me solū habebis deum. Et ponit̄: nō habeb̄ ꝑ nō habeas imperatiue: ſm idioma hebreoꝝ. Non em̄ asserit hoc deus cum q̄ñq; habuerint. Nō facies tibi sculptile vel idoluz. Alia l̄ra. q̄ꝫ nihil est in mūdo. id est nulliꝰ rei naturalis rep̄sentatiuū. vt fiebat hamō capite arietino. anubis. id ē mercuriꝰ capite canino sine barba. Nec oēm similitudinē q̄ est in celo vel terra vel aquis vel sub terra quasi. Nec facias tibi ꝑ deo simulacruz solis ⁊ lune ⁊ hmōi. nec hoīs aut iumēti aut hmōi. nec draconis: vl' reptilis cuiuslib;: q̄ colebat diuersus hoīm error. nō coles nec ēt adorab̄ ea. Colere em̄ est mēte adorare. Adorare aūt est: si nō animo: saltē ꝑ metu. vel adulando regib; adorare. Postea ad inculcandā custodiā dicti ⁊ dicēdoꝝ addidit incidēter Ego sum dñs deus tuꝰ fortis ⁊ zelotes: visitans pctā patꝝ in filios in terciā ⁊ q̄rtā generationem eoꝝ qui oderūt me. ⁊ faciēs misc̄diam ī milia his q̄ diligūt me ⁊ custodiunt p̄cepta mea. Zelus d̄r inuidia. Dicit̄ etiaz amor. sed ꝓprie amor viri in vxorē. ꝑ q̄ sustinere neq̄t alteriꝰ accessuz ad eam. Jn moduz hunc d̄t dominꝰ. Ego sum zelotes. id est nō patiar te fornicari post deos alienos. Q̄ꝫ addidit se visitare peccata patrum in filios: aiunt heretici. Nō est bonus hic sermo vt pro pctō alterius q̄s puniat̄. Et dicūt vetꝰ testamētū nō esse datū a deo. Nō em̄ sic crudelis est deus. sed econtra in his mitis apparet. quod etiā h̄ nomine visitās innuit̄. Ex pietate em̄ visitamꝰ infirmos: ⁊ ip̄e ex māsuetudine non statim peccātē punit: sed expectat etiā vsq; ad q̄rtā generatiōem: q̄ꝫdiu. s. patres viuere solēt. Et si corripiet̄ pater vel filij non imitabunt̄ ip̄m. parcit alioquin quasi post longā expectationē iustius punit. Et de temporali pena tantū intelligendū est. sicut de Achab ⁊ Jehu in posteris vindictā sumptaz legimꝰ. Vel potest exp̄mi seueritas iuste iudicantis. Grauius em̄ puniunt̄ peccantes si filios pro se etiā videant puniri ⁊ iustius ꝑ expectatōe. Origenes tamē hic intelligit per patres demones: ꝑ posteros coadiutores. quos quādoq; in peccando nobis adiūgimus. vtpote: Primo intrauit diabolꝰ ī cor iude. Ecce pater. Post accessit ad p̄ncipes.

Est deꝰ eēntia: potestate. ꝑticipatiōe: nūcupatiōe

vt τ ipi i h peccarēt Ecce filij. Post accepit ab ill' cohortē τ ministros. Ecce tertia τ qr ta generatio. Dn̄s āt nō visitat hic pctā patrū: q̄ referuant igni eterno. mō tn̄ sepe punit homines.

Preceptū secundū

NOn assumes nomē dei tui i vanū. i. nec falso nec supflue: nec dolose iurabis p nomē dei. nec honorē eius q̄ntū in te est euanescere facias: de eo praue sentiendo

Tertium pceptū.

MEmēto vt diē sabbati sctifices. i. sctm̄ τ feriatū habeas. Nō facies in eo om̄e op⁹: tu τ fili⁹ tu⁹ τ filia tua. nec fu⁹ nec ancilla tua. nec iumentū tuū. nec aduena q̄ intra portas tuas est. i. tecū i domo tua fuiēs. q: de⁹ q̄euit die vij. τ nos diē. vij. seruam⁹. τ si nō hūc quē illi Nā τ Joseph⁹ sic ait. Quart⁹ fmo fm fuā das septianas. cū ab oī ope forēt cessaturi. pptea de ope fuili dicim⁹ intelligēdū.

Quartū pceptū

NOnora patrē τ matrē tuaȝ duplici honore: reuerēdo. s. τ necessaria ministrādo. In his eīm q̄ sequunt. fere in omnib⁹ a parte totū intelligit Vn̄ τ dn̄s docēs totaliter intelligenda impleuit legem

Quintū pceptū

NOn occides manu vel mente vł cōsensu. nec violētā manū inferes insonti. nec subtrahes auxilium vite cui potes τ debes dare. Judex q̄dē nō occidit: sed lex.

Sextū pceptum

NOn mechaberis. i. nō miscear̄ alicui excepto federe mr̄imonij

Septimū pceptū

NOn furtū facies. nec etiam rapies aliena.

Octauū pceptū

NOn ꝯtra pximū tuū falsuȝ testimoniū dices. Hic phibet oē mēdaciū. Licȝ q̄dā male senserint deū tacite ꝯcessisse mēdaciū qđ pdest: si nulli obest.

Nonū pceptū

NOn ꝯcupisces domū pximi tui. fm Augustinū hic phibet ꝯcupiscētiā rei aliene imobilis

Decimū pceptū

NOn desiderab vxorē ei⁹: nō fuū nō ancillā: nō bouē: nō asinū: nec oīa q̄ illi⁹ sūt. Hic āt p hibet ꝯcupiam rei mobil'. fm Origenē vnū ē pceptū

De altari faciēdo Ca. XLI.

VIdebat aūt populus voces τ lāpades τ vocē buccine τ mōtē fumātē. τ stātes pcul dixerūt Moysi. Loq̄re tu nobis τ audiemus Nō loquat nobis dn̄s: ne forte moriamur. Stetit ḡ de longe pp̄ls: τ Moyses accessit ad caliginē. Cui dn̄s ait. Altare de terra facietis mihi. Forte ante ꝯstructionē altar̄ portatilis voluit hoc fieri. vel illud portatile erat de terra sicut infra dicem⁹. Q si altare lapideū feceris mihi: nō edificab illō de sectis lapidib⁹. Si leuaueris cultꝝ tuū sup eo: polluet. q. di. Nolo ꝙ cū instrumēto effusiōis sanguinū edifices mihi sctm̄. Jnde et nos vni⁹ lapidis altare ꝯstruim⁹. Forte prohibuit: ne sup altare hostie occiderent. Et addidit. Nō ascēdes p grad⁹ ad altare meū ne reueles turpitudo tua. Forte nōdū antiqui vtebant feminalib⁹.

De iudicijs Caplm̄. XLII.

DEinceps addidit dominu⁹ iudicia q̄dā ad determinandas lites. Nos q̄dē nō oīa sed congrua pseq̄mur sic. Si emeris fuū hebreū q̄ iā. s. seru⁹ nō sit. vij. annis seruiet tibi: nisi iubile⁹ interuenerit. septimo egrediet liber et gratis cū q̄li veste itrauerit. Si habēs vxorē cū vxore τ liberis exeat. Si dn̄s dederit ei vxorē: mulier cū filijs q̄s fecerit erūt dn̄i. Q si elegerit fu⁹ māere i fuitute offeret eū dn̄s dijs. i. sacerdotib⁹ pn̄tabit. τ applicabit ad ostiū tabnaculi. τ pforabit aurē ei⁹ subula i signū ppetue fuitut̄. eritq̄ꝫ fu⁹ i seculū. i. dū viuet. vel vsq̄ꝫ ad iubileū. Jdē eīm intelligendū ē de ancilla

De famula.

Siq̄s vēdiderit filiā suā i famulā nō i ancillā. s. sȝ i ꝯcubinā. quā greci moirphetō alij moypheten dicūt. vij. āno nō egrediet sic ācilla. s. sine pcio. Quia ei eā hūiliauit dotē vestes τ nuptias. i. viruȝ ei puidebit p pcio pudicicie. Q si añ. vij. annū displicuerit ei. vendēdi eam alij potestatem non habebit

nec pudicicie p̄ciũ negabit. Et si interĩ ag‑miauerit eã sibi.i.ĩ vxorẽ duxerit.ꝭm qḋ ðꝛ marcia catonis: iuxta legem vxorũ faciet ei.nec sine libello repudij egredietur. Si ꝟo ñ sibi ſ ꝫ filio eã emerit: ĩ modũ p̄dictũ faciet ei ꝓ filio sic̃ ꝓ se. Si tria ista nõ fecerit.i.si nec ip̄e eã hũiliauerit sine agnoĩatiõe.nec eã ag‑miauerit: nec filio eã accepit: more ãcillarũ g̃tis egredietur: ⁊ absq; p̄cio sibi dato

De homicida

Qui occiderit hoĩem volẽs: moriatur. si ꝟo nolẽs: ꝯfugiat ad vnã ð sex citatibꝯ refugij ⁊ ibi saluabit aĩam suã: ne occidatur a ꝓxĩs oc‑cisi. Et erit ibi donec ꝑ iudices ciuitatꝭ eiꝰ ꝓpinq̇s mortui recõcilietur: vel vsq; ad mortẽ sũmi sac̃dotꝭ. Tũc eñ redibit securꝰ ad ꝓp̄a Per ĩdustriã ꝟo occidẽs: ẽt ab altari euellatur qḋ ð ioab factũ legitur. Instar ꝟo harꝝ ciuita‑tũ nos hẽmꝰ loca deo dicata: maiorẽ tñ im‑munitatẽ p̄stãt q̃ ille. Saluatur ei ĩ eis ẽt vo‑lẽs homicida ⁊ q̇libꝫ fugitiuꝰ. Tñ q̇dã exce‑ptionẽ faciũt. Si eñ ꝓ homicidio ĩ eccl̃ia facto vel furto vl̃ hm̃oi ꝯfugiat ad eccl̃iam ĩde dicũt eũ debere extrahi ⁊ puniri.

De talione.

Addidit etiã dñs p̄cepta taliõis: iubens reddi aĩam ꝓ aĩa: oculũ ꝓ oculo: dẽtẽ ꝓ dẽte vulnꝰ ꝓ vulnere: liuorẽ ꝓ liuore: adustionẽ ꝓ adusti õe.

De boue cornupeta

Si bos cornupeta ꝭuũ occiderit: lapidi‑bus obruatur: nec carnes eiꝰ comedẽtur. Dñs aũt bouis.xxx.siclos argẽti reddet dño ꝭui Aiũt hebrei: iõ sic estimatũ p̄ciũ ꝭui.qꝛ.xxx. generatões egressi sũt de cham.quẽ noe ser‑uituti addixit.

De decimis ⁊ p̄mitijs

Decimas ⁊ p̄mitias ne tardaueris offer‑re. Tñ agnũ vl̃ hedũ.vij.diebꝯ dimittes cũ m̃re sua.die.viij.⁊ deiceps poterꝭ reddere

De septimo anno.

Sex ãnis semĩabis terrã tuã: ⁊ ꝯgregabis fruges eiꝰ.vij.ãno eã req̇escere facies. Vñ ⁊ dicebatur ãnꝰ req̇etiõis: ⁊ etiã ãnꝰ remissiõis qꝛ ĩ eo nulli licebat exigere debitũ aliq̇d nisi eo t̃miato.⁊ siq̇d ĩ eo ãno ex p̄teritꝭ frugi‑bꝰ succreuerit ĩ ea.co‑medẽt paupes ppl̃i ⁊ qḋ residuũ fuerit paupibꝯ: comedẽt bestie agri.

Aug. sup Exodũ di‑cit. ꝙ eo ãno seĩabãt sed nõ colligebãt.

Ita facies in vinea ⁊ olivueto tuo. Dũ h̃ obꝭuatũ fuit: vt ait Josephꝰ ĩ anno.vj.ĩtãtũ abũdabãt fru‑ges ꝙ sufficiebãt ad vsum septimi ⁊ octaui etiã ad sementẽ

De tribꝯ solẽnitatibꝯ

Addidit etiã ð tribꝯ p̄cipuis solẽnitatibꝯ anni.in q̇bꝯ voluit sibi apparere oẽ masculi‑nũ ſ ꝫ nõ vacuũ.de q̇bꝯ infra dicetur

De hedo nõ coq̄ndo ĩ lacte

Nõ coq̄s hedũ ĩ lacte m̃ris sue.qḋ Jose‑phꝰ exponit sic. Nõ comedes eũ infra.viij diẽ.qꝛ adhuc nõ differt a lacte. Sctĩ ð chr̃o exponũt sic. Ne oc‑cidas chr̃m ĩ die cõ‑ceptõis sue qḋ tamẽ trãsgressi sunt. Dies ꝟo ꝯceptiõis vocatur lac m̃ris.qꝛ extũc in m̃re paratur matia la‑ctis.

Vl̃ est ꝓp̄hia ꝙ hero‑des ñ occiderꝫ chr̃m infantẽ. vl̃ ꝙ apl̃i nõ paterentur p̄ssuras ni‑si p̄us roborati

Hebreꝰ habꝫ: Nõ coq̄s separatũ in la‑cte m̃ris sue. Et ẽ sensus. Sepatũ a carne parentũ.i.qḋ ꝑ carnalẽ generatõem ꝯceptũ ⁊ editũ est: nõ comedes coctũ cũ lacte vel cũ aliq̇ lacteo caseo.s. vel butyro. qḋ dictũ ẽ ꝓpter aues: q̄ nõ de carne sed de ouis sepa‑rantur: q̄s in lacte coctas vel cum lacte come‑dũt. Nec ideo de lacte matris ꝓhibitum di‑cũt: ꝙ ĩ alio lacte liceat coq̄re. sed quia lac il‑lud paratius possit inueniri cum aĩali. ꝑ h̃ ꝓhibuit de om̃i lacte. Quidã tamẽ de his q̄ dño offeruntur dictũ intelligũt. quasi nõ of‑feras agnũ vel hedũ infra octauũ diem: q̇a nõdum est esibilis. nec differt a lacte m̃ris. qꝛ ⁊ supra dixerat de p̄mitijs agnoꝝ ⁊ deci‑mis. In fine ꝟo iudicioꝝ addidit dñs. Si feceris h̃/occidã oẽm populũ ad quem in‑gredieris.⁊ p̄mittã scrabones ⁊ vespas q̄ fugabũt eos.id ẽ ter‑rorẽ nomĩs tui. pau‑latim ꝟo eijciã eos ne redigatur terra in solitudinẽ: ⁊ crescãt ꝯtra te bestie. ponãq; terminos tuos a ma‑ri rubro. quod est ab oriẽte vsq; ad mare pa‑lestinum qḋ tirrenũ dicitur.⁊ ẽ ab occidẽte ⁊ a deserto quod est post bethleem. quod inci‑pit post thecuam vsq; ad fluuium scꝫ Eu‑phraten. que tota regio quandoq; dicta est Judea.

Hoc nunq̃ ad l̃ram factũ legitur. iõ acule‑os terrores ĩtellige

De federe firmato aspsione sanguĩs vitu‑lorum Ca. XLIIII.

Venit ergo moyses ⁊ narrauit plebi iudicia dñi. Et dixerũt oēs vna voce. Oīa q̄ locut⁹ ē dñs faciem⁹ ⁊ audiem⁹. Qđ ꝑpostere ⁊ inordinate dictũ ē: p̄signauit futuros trāsgressores: ⁊ in h̄ ꝟbo mēdaces. Scꝑsitq̃ Moyses vniuersos ſmōes dñi p̄ter decalogū. ⁊ mane ꝯsurgēs edificauit altare dño. ⁊ duodecim titulos: ꝑ duodecim trib⁹ isrl' forsan duodecim altaria titulos dixit. Ul' potius vnũ ex duodecī lapidib⁹: ⁊ ī singul' singula noīa filiorũ israel scꝑsit q̄si titulos tribuū duodecī. misitq̃ iuuenes. s. nadab ⁊ abiud. q̄ futuri erāt sacerdotes. ⁊ īmolauerũt dño pacifica. xij. vitulos. Tulitq̃ moyses mediā ꝑtē sanguis ⁊ misit ī crateres vasa. s. viminea cũ ans'. a cratin qđ ē ꝯtexere dicta. reliquũ sanguinē fudit sup altare. legitq̃ volumē federis audiente ꝓpl'o. Qui dixer̃t. Oīa q̄ locut⁹ ē dñs faciem⁹. Jp̄e ꝟo sũptũ sanguinē respersit ī populũ ⁊ ait. Hic ē sanguis federis qđ pepigit dñs vobiscũ. q. di. Sic ꝑibit vita ei⁹ ⁊ sanguis ei⁹ fundet̃ q̄ violabit fed⁹ h̄. i. pactũ inter vos ⁊ dñm. Sane h̄ signũ ad ꝯfirmationē federis hui⁹ habuerũt a gētilib⁹. q̄ portā federis fede laniātes sic ꝯfirmabāt fede laniandũ federis violatorē. Tamē ⁊ aliud signũ federis terribilius habuerũt iudei exse. s. effusiōem aque quod fecit Josue ⁊ Samuel. q: sicut aqua tota fundit̃ ita ꝙ nil remanet in vase. qđ nō aliȷ̄ liq̄res. ⁊ etiam ip̄a perit fusa ī terrā. sic penit⁹ cũ stirpe sua ꝑiret q̄ solueret fed⁹.

> Est titul⁹ triũphalis p̄conialis/ memorialis.

¶ De p̄mo ascēsu Moysi in montē Caplm. XLIIII

Hoc facto ascendit Moyses ⁊ aaron: nadab ⁊ abiud. ⁊ lxx. de seniorib⁹ isrl' ſm p̄ceptũ dñi vsq̃ ad terminos mōtis. ⁊ viderũt dñm: et sub pedib⁹ ei⁹ q̄si op⁹ sapphyrinũ: ⁊ q̄si celũ cũ serenũ est. Tamē nec sup eos q̄ erant in castris misit manũ suā. i. nō abscōdit se ab eis. sed videntes maiestatē dñi: ⁊ nō ip̄m: leti epulabant̃. Et vocauit dñs Moysen daturus ei tabulas lapideas inscriptas decalogo. Et assumpto tm̄ Josue trāsiuit terminos dicens seniorib⁹. Expectate hic. s. ī castris ⁊ vsq̃ ad terminos. Si q̄d q̄stiōis natũ fuerit: referetis illđ ad aaron ⁊ hur. Operuitq̃ nubes mōtē: iterũq̃ dimisso Josue in q̄dā planicie mōtis: sol⁹ ascēdit Moyses ad caliginē. Septimo āt die vocauit eũ dñs đ medio caliginis

¶ De tabernaculo faciendo Caplm. XLV.

Egressusq̃ moyses mediũ nebule fuit cũ dño. xl. diebus. ⁊ xl. noctib⁹: nec comedēs nec bibēs. Et ait dñs ad eũ. Sume p̄mitias. i. p̄ciosa q̄q̃ a ꝓpl'o isrl'. sed ab eo tm̄ q̄ vltra obtulerit aurũ. s. ⁊ argētũ: ⁊ es: iacinctũ ⁊ purpurā coccũq̃ bis tinctũ. id est setā iacinctini purpurei ⁊ coccinei coloris. ⁊ byssū qđ est gen⁹ lini egyptij molle ⁊ candidũ. pilos q̄q̃ caprarũ ⁊ pelles arietũ rubricatas: quas parthicas dicim⁹. q: parthi sic colorari eas excogitauerũt. ⁊ pelles iacinctinas ⁊ ligna sethim. Est aũt sethim nomē mōtis ⁊ regionis ⁊ arboris que simil' est albe spine in foliis. ⁊ est leuissimũ lignũ ⁊ imputribile ⁊ īcremabile. oleũ quoq̃ ad luminaria: aromata in vnguēta: ⁊ thimiamata boni odoris ⁊ lapides onychinos: sardonices ⁊ gemmas: ⁊ faciāt mihi sāctuariũ vt habitē ī medio eorũ ne sit eis labor recurrere ad montē hunc Juxta similitudinē tabernaculi qđ oñdā tibi facies illud ita.

¶ De scemate arce Ca. XLVI.

Arcam de lignis sethim facies: q̄ hebraice đr beron. Et nota ꝙ moyses h̄ ordie narrat Primo de his q̄ fuerũt ī tabernaculo. Secũdo de tabnaculo. tertio đ atrio. Joseph⁹ ꝟo ecōtra. Jlle ſm ordinē cōpositiōis: iste ſm ordinē collocatiōis. Lōgitudo arce habebat duos cubitos ⁊ semissē. latitudo cubitũ ⁊ semissem. altitudo simil'r cubitũ ⁊ dimidiũ. Et intelligit̃ cubit⁹ human⁹ nō geometricus. Qđ apparet in altari lateranensi infra quod đr esse arca. Etiā hic Josephus vocat cubitũ duos palmos. Et đr arca nō habuisse pedes. ⁊ deaurata est intus ⁊ foris auro mũdissimo. Et facta est supra corona aurea: ad modũ scȝ labij quod in mensis et scacarijs fieri solet. per vtrũq̃ lat⁹ lōgitudi

nis bini erāt circuli aurei totū lignū pene-
trātes. ⁊ p eos vectes de lignis sethim de-
aurati mittebant: q̄b⁹ arca ferebat. nec vn-
q̄ extrahebant. In q̄ postposita ē testifica-
tio. i. tabule in q̄b⁹ scptū erat testamētū. Tñ
q̄q ibi reposita/testimonia dici pñt. Posi-
ta est ibi vrna aurea plena māna in testifica
tionē q panē dedisset eis de celo. Tabule: i
testificatiōem q legē naturalē sopitā i cor-
dib⁹ suscitauerat i scpto. Uirga Aaron: i te
stimoniū q oīs ptās a dño deo est. Deute-
ronomiū i testimoniū pacti q dixerāt oia
q̄cūq dixerit nob dñs faciem⁹. Ob h̄ dicta
ē arca testamēti vl' testimonij Ob h̄ etiā ta-
bernaculū testimonij dictū ē. ⁊ iō etiā q: cāe
p̄ forib⁹ ei⁹ agebant.

De ppiciatorio ⁊ cherubin Ca. XLVII

Actum est etiam su
per arcā ppositoriu aureū. i. tabula
aurea eiusdē lōgitudis ⁊ latitudis
cui⁹ ⁊ arca: vt arcā tegere sufficeret. De spis
situdine ei⁹ nō legit. Hoc idem dicebat ora
culū: q: dñs de loco illo respōsa dabat. Re-
spōsum autē diuinū oraculuz dr: q: orātib⁹
dat. Dicebat etiā ppitiatorium: q: exinde lo
quēs dñs ppitiabat pplo. vel q: die ppitiatio
nis dicebant gl'iam dñi semp ibi descende-
re. Ex vtraq vo parte oraculi. s. in duob⁹ an
gulis anteriorib⁹ positi sunt duo cherubin
aurei ⁊ pductiles: nō. s. fusiles. sed tusionib⁹
malleoꝝ pducti. Sunt autē vt dt Joseph⁹
anialia volatila: habētia figuram q̄ a nullo
hoim ē inspecta. Hec dixit Moyses se i se-
de dei ɔspexisse figu
rata Cherub vn⁹ al-
terū respiciebat ver
sis tamē vultib⁹ i p-
pitiatoriū. duab⁹ q̄z
alis expansis ⁊ mu-
tuo se tāgētib⁹ vela-
bāt oraculū. alas ex-
posito extēdebāt.
Pñt etiā dici ad ter
ram iuxta arcā posi-
ti. v. cubitis alti vt in
templo Salomōis
actū ē postea nisi q
ibi i duplū maiores
erant.

De mensa ⁊ coronis Caplm. XLVIII.

Aceq ait dominus
facies ⁊ mēsam d lignis sethim ha
bentē duos cubitos lōgitudinis: et
in latitudine cubitū. ⁊ i altitudine cubitū ⁊
semissem. spissitudinē vo tacet. ⁊ inaurabis
eā ex oī parte auro purissimo. Erat autē vt
dt Joseph⁹ hec mēsa pxime velut delphica
scz Apollinis: habēs q̄ttuor pedes q̄ dicū
tur eius altitudo. Erātq ex medietate par-
tis inferioris rotundi quasi tibia ⁊ tornati
les. Pars superior opis q̄drāguliq̄si femur
erat. in singulis vo pedib⁹ erat anul⁹ aure-
us. sinusq erat in pede vbi anulus missus
erat. in anulis vo vectes aurati quib⁹ fere-
bat mensa. Erat autē labium in ea p circūi-
tum sicut i arca. ⁊ labio affixa erat aurea co
rona/alta digit⁹ quattuor. ita q medietas
eius sup mēsam eminebat. ne supposita ca
derent ex ea. Altera medietas inferius pen
debat ad decorē. ⁊ erat corona hec interrasi
lis. id est interpolata celatur⁹ ⁊ plano. Erāt
autē (vt aiunt hebrei) celature ille quasi ima
gines regum: ⁊ pphetice. tot ibi sunt imagi-
nes facte: quot futuri erant reges in hieru-
salē a Dauid vsq ad Sedechiā. Tñ Jose-
phus videt velle nō fuisse in ea aliud labiū
nisi hanc coronā interrasilē. id est reticula
tā. Huic vo supposita erat alia corona mi-
nor ista. Sed quanta ⁊ quomodo supposi-
ta: ⁊ an plana vel interrasilis/nescimus. ta
men aureola vocat. Hebrei dicunt et hanc
pphetice additaz: ad
ɔsignādam diuisio-
nem regni in duo re
gna. Fuit eñ regnū
israel populosi⁹ re-
gno iuda. sed tamen
minus dignum. ⁊ iō
aureola superposita
erat: ⁊ tamen minor
Sicut ariel Ezechie
lis de iterrasili exur-
gebat p aliq̄d inter-
positū: sic ariel inter
ptat altare dei: vl' leo
vorax. q: altare holo
caustorum oīa vo
rabat.
Mēsa hec poneba-
tur in tabernaculo ad aquilonem nō longe
ab aditu.

De panib⁹ ppositiōis Ca. XLIX.

Et ponebātur super
eā duodecim panes azymi de simi-
la: mundi valde. ⁊ ponebātur altrin
secus seni. ⁊ cōstabāt singuli de duab⁹ deci
mis ephi: quas Jo-
sephus duos assari
os vocat. Et singul'
supponebatur pate
na aurea. ⁊ super pa
tenam pugillus thu
ris. Josephus dicit
phialas aureas sup
Ephus ⁊ batus men
sure sunt duoruz. vel
ergo mēsurabantur
ephi prouenietes de
decimis hinc vna: il
linc altera. Uel deci
mabat ephus illa q̄

positas plenas thure. Di diluculo sabbi recētes et calidi ipo- nebant mēse. et erant ibi imoti vsq3 ad sabbatū seqns. tūc illis sublatis: et toto thure incēso sup altare noui cū alio thure sbstituebant. Sublatos vero soli sacdotes comedebāt. vnde sacerdotales dicebantur p decima dabat. Ut sicut leuite primo loco oīm rerū accipie- bāt decimas. sic summi sacerdotes harū decimationū accipiebāt decimas. Forte qd decima illa secū- daria fiebant panes illi triū modiorum. De quolibet exponi potest

Uel etiā ideo vt ait Josephus. qr dn̄s pceperat q soli sacerdotes panes illos forma- rent et coquerēt: et ponerent in mēsam: et tollerent. ipi tamē postq̄ scz diuites facti sunt nō obseruauerūt hoc. Dicebant etiam pa- nes ppositionis. quia ppositi erant corā domino in memoriam sempiternā duodecim tribuū filiorum israel. Uel porro positi. id ē longo tēpore positi. s. p totā hebdomadā. vl' in eternū p successionem ponēdi.

De vasis libaminum.
Caplm. L.

Precepit ergo dominus pparari ex auro purissimo qttuor genera vasorum ad offerenda libamina: et ab offerētibus sacerdoti. a libando id est gustando dicta. et a sacerdotibus dn̄o. a libādo. id est fundēdo. et poni ea sup mēsas: scz acetabula: phialas: thuribula: cyathos. In his vinū qd debebat offerri puidebat et pgustabat: vtrum dignū eēt offerri an nō. Sz qr i colore et sapore vinū dinoscit. dr q pter aureas phiale vitree ibi erāt: vn̄ et a phialin qd grece vitrum dr sic vocabant. in imo anguste: in supiori parte ample in quibus color et sapor poterat cognosci. qs hebrei scutellas dicūt. Cyathi vero minores et angustiores e- rāt et aurei. cū qbus fundebat vinū sup altare p hostie libamēto. In thuribul' q̄ etiā mor- tariola dicebant thus pcogscebat et offere- bat simil'r et i acetabul' acetū. Sed qr nun- q̄ aut raro occurrit de oblatiōe aceti. qdaz dicūt acceptabula. vbi. s. puidebat a sacer- dotibus q̄ debebant offerri vtrum accepta. id ē idonea essent an nō. Postea subdiuidūt acceptabula in tria. in phialas: in qbus vinū. et thuribula in quibus thus et similia: et granū: et sal. et cyathos: in qbus oleū. Sumebāt eīm sa- cerdotes pus de his q̄ offerēda erant portiunculas: quas in hmōi vasis ponebant ad pgustandū: q̄si libando de singulis. Que libamina dixit Moyses offerēda. id est d' of- ferendis sumēda

De candelabro aureo
Caplm. LI.

Precepit quoq3 dominus fieri cādelabrum ex auro puris- simo ductile. Tn̄ Josephus fusile dt. Cuius hastile basi infixū erat et ferreū supue- stitum calamis aureis q̄nq3 geniculatis ad modū cāne. Ubi aūt calamorum capita int'se iūgebant: capita habebāt tumētia: et inuicem ad modū scyphi quē cuppā dicimus. Jūgebātur āt int' se tanq̄ duo scyphi i modū nucis et ex fundo cuiusq3 scyphi pcedebant flores recurui q̄si lilia. et i ipo fundo int' scyphū et lilia erat sperula volubil' sicut i capitibus cathedrarum subsūt sperule volubiles. et ita cū i hastili cēnt. v. calami i hūc modū copulati. Quattuor erāt ibi iūcture. qrum q̄q3 hēbat q̄si scyphos duos sibi iūctos. et sperulas simul et lilia. Et h ē qd Moyses dt in hastili qttu- or fuisse scyphos i modū nucis. Tn̄ hebreus nō dt scyphos: sed nigellatas rotūditates. scz nigello distictas. Ex h hastili pcedebāt tria brachia ex lateribus hinc et tria inde fer- rea. qrum vnūquodq3 supuestitū erat calamis aureis ad modū hastil'. et in iūcturis coibāt capita calamorum q̄si scyphi i modū nuc' cum sperulis et liliis. Et qr in vnoq̄q3 qttuor scy- phos dt Moyses fuisse: videt vnūquodq3 qttuor calamos habuisse. Uidet tn̄ q̄busdā non sperulas fuisse in fundo scyphorum vt dictum est. sed in media planicie cuiusq3 calami sperulam volubilē suppositam. Sic erat candelabrum ex ferro calamis aureis supin- ducto factum si fusile fuit. si vero ductile simpliciter ex auro fuit. et malleis mirabili artificio in hāc formā pductū. Erat aūt vt dicit Josephus ex. lxx. partibus cōpositū: in vna base erectū. sic in hastili et brachiis erant cala- mi. xxix. nō integri. sed ex duabus partibus. In medio vbi partes iūgebant erat sperula superposita: ne iunctura videret et putaretur calamus vnus. et ita erant calami. xxix. cū toti- dem sperulis. lviii. quinq3 partes in basi. vii lampadum sedes. Quocunq3 vero modo fa-

ctū fuerit in sūmo septē hēbat capita eq̄lia sup̄ q̄ ponebant̄ septē lucerne auree. Infusoria etiā septē ex auro erāt: q̄bꝫ oleū lucernis ĩfudebat̄. Erātq̄ ibi forcipes dicti emūctoria ex auro ad emūgēda vel extinguēda licinia. Etiā vascula ex auro erāt ad extinguēdū ĩ aq̄ q̄ emūgebant̄: ne tetꝝ redderēt odorē: dicta extinctoria. Pōd⁹ eiꝰ cū vas̄ suis habuit talentū auri ad pōd⁹ sanctuariȷ̄. tria em̄ hēbat talenta: minꝰ.l.librarꝝ: qđ erat institorꝝ mediū.lxx. qđ erat ciuiū. maxim.c.xx. qđ erat sanctuariȷ̄. Tn̄ Josephꝰ đt ip̄um habuisse.c. mnas. q̄s hebrei citares dicunt. greca lingua interp̄tatū talētum nūcupat̄. Positū aūt erat ad austꝝ ꝯ̄ mēsam nō recte q̇dē: sed oblique.

De parietibꝫ tabernaculi.

Caplm̄. LIII.

Precepit quoq̄ dominꝰ fieri tabernaculū in hūc modū. Tabernaculū erat domꝰ deo dicata q̄drata ⁊ oblōga. tribꝫ clausa parietibꝫ Aq̇lonari: meridiano: occidētali. liber patebat introitꝰ ab oriēte. vt sole oriente radiȷ̄s eiꝰ illustraret̄. Lōgitudo eiꝰ erat.xxx. cubitorꝝ. latitudo decē. altitudo decē. In latere meridiano erāt tabule de lignis sethim stātes.xx. quarꝝ vnaq̄q̄ in lōgitudine habebat cubitos.x. ĩ spissitudine digitos q̄ttuor. ĩ latitudine cubitū ⁊ semissem. Iūgebant̄ autē sibi mutuo incrastrature ne rimula eēt ibi/ aut planicies pariet̄ ineq̄lis. ⁊ erāt inaurate ex vtraq̄ p̄te. Supposite ṽo singule duabus basibꝫ argēteis ꝑforatis. in q̄rꝝ foraminibꝫ cardines aurei ĩmittebant̄. ĩ vtroq̄ angulo tabule eminētes sicut ĩ scriniȷ̄s fieri solet. Tn̄ Augꝰ. videt̄ velle: ꝙ vna basis esset sub tabula: ⁊ altera sup̄ p̄ epistilio. Sꝫ l̄ra ꝯ̄ est q̄ đt ꝙ bine bases singulis tabul̄ ꝑ duos angulos sūmittebant̄. Vtrꝝ āt tabule suspēse a terra sup̄ bases an int̄ bases ad terrā ꝑtingeret/ nō legit̄. Eodeꝫ scemate factꝰ erat paries aq̇lonaris. Ad occidentē ṽo erāt septē tabule ꝑ oīa sil̄es aliȷ̄s: ⁊ eodē mō stantes ĩ basibꝫ. Sed cū nō implerēt nisi.ix. cubitos: dimidiꝰ cubitꝰ ex vtraq̄ p̄te vacuus patebat. ⁊ iō tabula vno cubito lata secta ē ꝑ mediū. ⁊ facte sūt due tabule semicubitales. q̄ vtrinq̄ apposite parietē occidēt̄ aliȷ̄s duobꝫ cōpaginauerūt. q̄ etiā singule duabꝫ basibꝫ ĩmittebant̄. Ne ṽo vētorꝝ ĩpulsu vel q̄libꝫ alia cā parietes ꝯcuterent̄. singule tabule habebāt anulos aureos ꝑ ordinem velut q̇busdā radicibꝫ ꝯfixos. ꝑ q̄s vectes per trāsuersum parietis ĩmissi tabulata firmit̄ ꝯtinebāt. Erāt aūt vectes de lignis sethim inaurati singuli q̇nq̄ cubitorꝝ. ĩmittebat̄q̄ caput vniꝰ vectis ĩ caput alteriꝰ ĩ modum cocci. vt ex pluribꝫ sic innexis q̄si vnꝰ vect̄ ĩmēse lōgitudis videret̄. sicut ĩ baculo cambuce pōtifical̄ eburneo fieri solet. Hoc sane planū eēt: nisi dn̄s addidissꝫ. ꝙ.v. vectes eēnt ĩ latere ad aq̇lonē ⁊ totidē ad austꝝ ⁊ totidē ad occidētem: qđ minꝰ ꝯgruū videt̄. Cū em̄ q̇libet vect̄.v. erat cubitorꝝ.v. p̄tēsi ĩ latere vno.xxv. cubitos tm̄ ꝯtingebāt. Itaq̄.v. cubiti illiꝰ later̄ remanebāt ĩtacti. ĩ occidētali ṽo latere duo tm̄ sufficiebāt. Sūt q̇ dicūt đ tribꝫ vectibꝫ sup̄fluis. vnū supadditū.v. vectibꝫ ĩ latere septētrionali. ⁊ aliū ĩ australi. ⁊ sic qđ illis deerat adipletū. Tertium sectū dicūt ĩ duos q̇ positi erāt ĩ duobꝫ angul̄ parietū: vt r̄curuati iūcturas āgulorū colligarēt: sicut iūcture angulorꝝ ĩ scriniis strapis ligari solēt. Sed h̄ ex l̄ra coniȷ̄ci nō p̄t. Quia g̊ in l̄ra est.v. vectes ĩmitti ꝑ tabulas medias a summo vsq̄ ad summū: de altitudine parietis intelligi pōt. Erat autē iuxta summitatē parietis sup̄mā vnꝰ ordo vectiū extēsus in longum ꝑ totū parietem. ⁊ iuxta sūmitatē inferiorē aliꝰ ordo in eūdē modū. ⁊ in media planicie tres ordines. vt qđ dictū est.v. vectes fuisse ĩ vno latere potius ad numerꝝ ordinū q̄ꝫ vectiū referatur.

Erāt aūt in vnaq̄q̄ tabula q̇nq̄ anuli. et in quolibꝫ duorꝝ parietū vectes.xxx. q̇a q̇nq̄ ordinuꝫ q̇libet sex vectes habebat. in latere occidētali x. vectes: bini ꝑ singulos ordies.

Una tabula erat incisa ⁊ cauata ĩ fronte ex vna p̄te. sil̄iter ⁊ altera tabula erat incisa ⁊ cauata ex alt̄a p̄te. in fronte ṽo cōiūgebant̄

Sūt q̇ dicūt nō oēs vectes eiusdem quātitatis fuisse sed q̇libet vectiū q̇nq̄ qui erāt in magnis lateribꝫ erāt sex cubitorꝝ. ⁊ ita q̇nq̄ sufficiebāt ad ꝯtinendū.xxx. cubitos. ⁊.v. vectes q̇ ad occidētem erāt: singuli duorꝝ cubitorꝝ erāt. Sed Josephꝰ loq̄ns de his vectibꝫ ait. vnoq̄q̄ habēte magnitudinē cubitorꝝ quinq̄

¶ De distinctiõe tabernaculi ⁊ vtroq̃ velo Caplm̃. LIII.

TAbernaculum hoc
distinctũ erat in duas partes. Po-
sterior pars ad occidentẽ decẽ cubi
tis ꝑtẽdebaẜ. ⁊ ita quadra erat in lõgum. ſ.
⁊ in latũ. ⁊ in altuȝ decẽ cubitoꝝ. Hec pars
aditum dicebaẜ: vel ſauctum ſancti. vel ſan
ctuariũ ſanctuarij: vel ſancta ſanctoꝝ. An-
terior pars ad orientẽ. xx. cubitis ꝑtendeba
tur: q̃ cõmunis erat ſacerdotibꝫ. ⁊ hoc dice-
baẜ ſanctũ vel ſancta: vl' ſanctuariũ. Reſpe
ctu huiꝰ poſterior dicebaẜ ſanctũ ſancti: q̃ſi
ꝯſecutiuũ ſancti. vt diciẜ ſeculum ſeculi. vl'
ſanctũ ſancti. id eſt ſanctiꝰ ſancto. vt dr̃ do-
minꝰ dñoꝝ vl' rex regum. Ad alterutras ꝓo
partes ſeparandas poſite erãt in medio q̃t
tuor columne de lignis ſethim d̃aurate: ca-
pita habentes aurea ⁊ baſes argẽteas. Ta
men Joſephus d̃t q̃ttuor fuiſſe tabulas ad
modũ aliaꝝ operatas: equaliter a ſeinuiceȝ
diſtantes. inter quas tres anguſti patebãt
ingreſſus. Sup̄ capita ꝓo columnaꝝ ſup-
poſiti erant duo vectes decẽ cubitoꝝ a pa-
riete i parietẽ protenſi. in quibꝫ ꝑ circulos
aureos immiſſum dependebat velum ante
quattuor columnas extenſum: quadrum in
omni parte. ſ. decem cubitorum. vt ex omni
parte prohiberet aſpectũ interioꝝ. Erat au
tẽ velũ factũ de byſſo retorta: qđ eſt genꝰ li-
ni candidiſſimi ⁊ molliſſimi: ⁊ de iacincto ⁊
purpura ⁊ cocco bis tincto. id eſt de filis ſe
ricis / iacinctini purpurei ⁊ coccinei colo-
ris. ope plumario cõpoſitũ. id eſt ope acupi
cto. Pluma em̃ lingua q̃dam acus dr̃. ſ. egy-
ptioꝝ. quoꝝ ſũt diuerſe lingue: ſicut greco-
rum. Hoc genus veli vulgo biſtratũ dr̃: q̃ſi
bis ſtratũ. Primo em̃ fit tela cui cũ acu ope
manuali ſubſternunẜ diuerſe picturatiões
Sũt q̇ dicũt opus plumaꝝ a ſimilitudine
auiũ. quibꝫ ſupaddita eſt plumaꝝ varietas
Idem opus diciẜ etiaȝ polimitũ. a poli qđ
eſt multũ: pro multitudine picturaꝝ. Erat
autẽ hoc velum pulcra varietate ꝯtextũ ex
vniuerſis (vt ait Joſephus) floribꝫ quos gi
gnit humus. ⁊ alijs picturis quas poterãt
interſerere pictores. ꝑter animaliũ formas
In ingreſſu ꝓo tabernaculi q̇nq̃ columne
erant de lignis ſethim deaurate: capita ha
bentes aurea. Baſes ꝓo eneas: ſuper quas
duo vectes. vel vnus decem cubitoꝝ ꝑten-
debatur a pariete in parietẽ In vtroq̃ ca-
pite ſui vtriq̃ parieti inſertꝰ ad modũ tra-
bis in domo. a quo dependebat aliud veluȝ
ꝑ circulos aureos inſertũ ad moduȝ ꝓoris
operatũ. Sed ſm̃ Joſephũ vſq̃ ad medie-
tatẽ columnaꝝ dependebat: tegẽs eas per
q̇nq̃ cubitos. reliq̇ q̇nq̃ vſq̃ ad terrã ad in
greſſum ſacerdotũ patebãt. Sup̄ h̄ ꝓo di-
cit aliã cortinã lancã ſuppoſitã vſq̃ ad ter-
rã ꝑtingentẽ. funibꝫ per anulos eã ducenti-
bus ⁊ retrahẽtibꝫ. vt in diebꝫ feſtis reducta
p̄beret aſpectũ tabernaculi. In alijs diebꝫ
ſupducta ꝓhiberet aſpectũ. p̄cipue cum nu
bilum videreẜ. Textus em̃ fortis erat ⁊ faci
le laborem ſuſtinebat. ⁊ in ingreſſu templi
Salomonis ſimilẽ d̃t fuiſſe appẽſam. Erat
em̃ interiori ſanctuario arca federis cũ his
q̃ in ea repoſita diximꝰ. ⁊ cũ his q̃ erãt ei ſu
ꝑpoſita. In anteriori ꝓo cãdelabrũ ad au-
ſtrũ mẽſa ad aq̇lonẽ. In medio aũt velũ nõ
lõge ab aditu altare aureũ. qđ etiã Joſephꝰ
thuribulum aureum vocat. de quo poſt di
cemus.

¶ De cortinis ⁊ ſago Caplm̃. LIIII

TEctuȝ tabernaculi
non cameratum. id eſt recuruum ſi
cut in eccleſijs. ſed planum ad mo-
dum paleſtine fuit quattuor operimentis
aptatum. Primũ operimẽtum fuit cortine
decẽ: q̃ etiã vela vel tentoria vel q̇nq̃ taber
naculũ vocanẜ. q̃ erãt facte de q̃ttuor predi
ctis coloribꝫ ope plumario. Lõgitudo cor-
tine vniꝰ erat. xxviij. cubitoꝝ: latitudo q̃ttu
or. q̃rũ q̇nq̃ mutuo ſibi iũgebanẜ. ⁊ quinq̃
ſimiliter. vt q̃ſi due cortine ex quibꝫ ſibi cõ-
iunctis redderenẜ. Jungebanẜ aũt anſulis
iacinctinis: q̃ in vnoq̃q̃ latere cortinarum
diſpoſite altera cõtra alterã veniebant: ⁊ bi
ne anulo aureo colligabanẜ. ſicut ad orna-
tum colli fibule argentee vel auree vtranq̃
oram capitij ſolẽt colligare. Dicit tñ Joſe-
phus anulis aureis ⁊ vncinis eas fuiſſe iũ
ctas. Scđm operimentũ erant ſaga cilici-
na: q̃ ⁊ vela vel capillatia q̇nq̃ vocanẜ. que
de pilis capraꝝ: quos capillos quãdoq̃ di
cimꝰ ad differentiã lane ouium facte erant
de quibꝫ ⁊ cilicia fiunt. Unde et illa ſaga ci-
licina dicta ſunt: q̃ pro aſperitate ſaga dice

bant. vnde ⁊ q̄sdam pannos asperos sagi-as dicim⁹. Vel forte ex q̄dratura saga dicta sunt. Vñ ⁊ militare palliũ a gallis inuentũ. qꝛ quadruꝫ erat/sagũ dictũ est. Nõ tñ ex aspero fie-

Quo dicunt vti reges Frãcoꝝ cũ ꝑmũ coronãt. Quadratũ est. iungit ad collũ: ⁊ caret oĩ sutura.

bat pãno ꝯtra aeris intẽperiẽ: ⁊ potuit dici sagũ. Erãt ãt saga hec. xj. lõgitudo sagi vnius habebat cubitos. xxx. latitudo q̄ttuor ⁊ erãt. v. sibi mutuo iũcta: vt q̄si vnũ sagũ facerẽt: ⁊ alia sex q̄i ĩ vnũ sagũ iũcta. Iũgebãt aũt anul' aureis insertis ansul' ꝯtra se venientib⁹. Utꝝ aũt singule cortine vl' saga sibi inuicẽ ita copularent: an. vj. cortine sibi cõsute filo insepabil'r ĩ vnã cortinã iũcte erãt. ⁊ alie q̄nq̃ simil'r. ⁊ ad tegẽdũ tabernaculuꝫ he due magne cortine tm̃ anul' ⁊ ansulis iũgerent: nõ elucet.

¶ De modo tegẽdi ſm Bedã Caplm. LV.

Quomodo vero ex his tegebat tabernaculũ videam⁹ ꝑus. Scdm Bedã ꝓtendebant decem cortine sibi copulate ꝑ transuersum scꝫ tabernaculi: totũ opientes tabernaculũ. et descendẽtes ꝑ latera vno cubito distabant ex omni parte a terra. Et quia simul iuncte xl. cubitos implebãt. lõgitudinẽ tabernaculi que erat. xxx. cubitoꝝ tegebãt. Et q̄nq̃ cubiti dependebant iuxta latus occidentale. alij q̄nq̃ tm̃ descẽdebãt ante aperturã que erat ad oriẽtem. Tamen ne incõposite penderent vtrobiq̃ cortine trãsgredientes duo magna latera tabernaculi vsq̃ in mediũ aperture trahebãtur: ibiq̃ mutuo iungebant: ⁊ similiter in latere occidentis Et ita ex omni parte tabernaculũ erat tectuꝫ cortinis: vno tm̃ cubito circa terram ex omni parte nõ velato. Superponebant saga similiter ꝑ trãsuersum sed quia erãt. xxx. cubitorum ꝑ latera descẽdebãt vsq̃ ad terrã. ⁊ ita cubitũ cortinis nõ velatũ ipa velabãt. Sed qꝛ ex trãsuerso xliiij. cubitos habebãt cũ essent. xj. siml' iũcta. ⁊ vnũquodq̃ erat q̄ttuor cubitoꝝ: lõgitudinem tabernaculi. xxx. cubitis tegebant de. xiiij. q̄ superant. vij. descẽdebãt ad occidentẽ ⁊. vij. ad orientẽ. Partes ṽo sagorũ q̄ supererant pendentia iuxta latera duo magna vsq̃ ad terrã ex vtraq̃ parte reducebãtur ad tegendũ introitũ oriẽtalẽ. Sed qꝛ septẽ cubiti ex vtraq̃ ꝑte veniebãt. in spacio ṽo introit⁹ decẽ tm̃ erãt. supsuebat sagũ sago. Vel forte in sũmitate cuiusq̃ duo cubiti retro plicati ꝯsuebant instar orarũ vestimenti. ⁊ tũc ex equo veniẽtia saga de lateribus in medio introit⁹ copulabant in eodeꝫ loco in q̄ ⁊ cortine. ⁊ similiter in latere occidentis. Propter hmõi supsuturã vel replicatiõem sagoꝝ dt Beda ꝑmo dixisse dominũ Moysi. Sextũ sagũ ĩ frõte tecti duplices. i. dimidiũ sagũ qd̃ excedit cortinas ĩ introitu supsues vel replicab. Et post plani⁹ addidit. qd̃ supest ĩ sagis. i. vnũ sagũ qd̃ ampli⁹ est ex medietate ei⁹ opies posteriora tabernaculi. i. lat⁹ occidẽtis. Duplicabant ãt ita vt impetũ ventoꝝ possent sustinere. Et ſm hãc dispositiõem tabernaculũ ex oĩ parte tegebat sagis vsq̃ ad terrã: ⁊ nil ex eo videbat. ⁊ tentoriũ qd̃ erat ĩ introitu ꝑciosum inutil'r ibi erat. ⁊ cũ sacerdotes intrabãt tabernaculũ: vel necesse erat attollere saga et cortinas vt subintrarẽt. vel si in medio iungebãtur vncinis ⁊ anulis ad introitũ coruꝫ dissoluebant

Nota ꝙ ait q̄nq̃ cubi. de. iij. Nõ ideo ħ dicit q̄n ꝑ totaꝫ partẽ occidẽtaleꝫ simul ⁊ oriẽtalem depẽderent q̄nq̃ cubiti. sed quia illa pars cortine q̄ depẽdebat in laterib⁹ respectu lõgitudinis tabernaculi erat tm̃ q̄nq̃ cubit'. sꝫ respectu latitudinis erat nouẽ cubit' Ideoq̃ cõtingebat ꝙ cum iunctis cubitis hinc ⁊ inde venientib⁹ etiã in his duabus partib⁹ occidẽtali. s. ⁊ orientali: totum tabernaculũ ꝑter vnũ cubitum tegeretur.

¶ Iosephus aliter Ca. LVI.

Alia est iosephi dispositio cui ꝯsentit Origenes ⁊ videtur ꝓbabilior. Ait eñ. decẽ cortinas sibi mutuo iunctas: vt dictũ est a frõte tabernaculi sup introitũ extẽdi ꝑ trãsuersũ ⁊ tegere totũ tabernaculũ. ⁊ descẽdere iuxta lat⁹ occidẽtis vsq̃ ad terrã. Introitum ṽo nõ tegi aliq̄ ꝑte cortinaꝝ: cũ ꝓpriũ velũ hẽet Sil'r ⁊ de sagis totũ dt opiri tabnaculũ excepto introitu. Sed qꝛ duo cubiti sagoruꝫ

supsunt cortinis. ex vtraqz pte dt eos replicari sub cortina: ne vet⁹ itras int saga z cortinas: totū ꝯcuterz opimētū. ꝓ q̄ etiā dictū putat. Sextū sagū i frōte tecti duplices. sz etiā fm hec speciosa z ꝓciosa plīmū ps extriseca tabnaculi nō videbat. nec illd cortinaꝝ qd circa tabnaculū defluebat. Frustra ḡ tāti facta videbant. Quo circa forte ex oī pte cortine z saga funib⁹ extēdebāt circa tabernaculū: z paxillis ereis colligabant funes. qꝛ z paxillos habuisse tabernaculū ifra Moyses dt: z i modū tecti depēdētis circūquaqz attollebant: vt z tabernaculū vndiqz videri posset. z circūiri ab ingredietib⁹ sub cortinis.

De pellib⁹ suppositis Caplm. LVII.

Q Vocūqz vero modo hec duo opimēta disposita fuissent de reliqs duob⁹ nō est q̄stio. Sane tertiū erat opimētū de pellib⁹ arietū rubricatis: q̄ supiora tm̄ tegētes ad latera n̄ descēdebāt: funib⁹ z paxill' ereis affixis terre circūligate. Quartū qz opimētū i eūdem modū erat suppositū d pellib⁹ arietū iacinctinis. supposita ṽo erāt hec duo ꝓpt estū et ibriū diffusionē. Multos itaqz vt ait Josephus stupor hēbat a lōge ispicietes. nā colorē ei⁹ in nullo putabāt differre a celo

Quid figurabāt ꝑdicta. Caplm. LVIII.

I N hac compositōe tabernaculi ptz deū z nō hoiem sic disposuisse. qꝛ vt ait Joseph⁹ singula hoꝝ ad formā rerū facta repiet siqs absqz iuidia velit hec ꝯsiderare. Abditū em̄ qd soli pōtifici puiū erat: figurabat celū deo z angel' attributū. Sanctuariū ṽo qd in duplo erat: terrā z mare cūctis gressibilia. sic z illa ps cōis sacerdotib⁹ erat. Cortine celū sidereū. saga aqs q̄ sūt sup firmamētū. Pelles rubricate celū empyreū i q̄ sūt angeli. iacinctine celū supi⁹ vbi de⁹ sup oia. Tn̄ i qttuor colorib⁹ veloꝝ dt Joseph⁹ figurari qttuor elemēta. Per byssum terrā. qꝛ de terra ē z pmo terreū z viridē colorē habz. Per purpurā mare: qꝛ ex cōchis marinis tigit. Per iacinctū aerē. qꝛ i colore ei' similat. Per coccū ignē. qꝛ i colore ei assimilat. Per mēsam tps vl' annū. Per panes. xij. menses Per coronā qttuor digitoꝝ annū solarem qttuor tēpoꝝ Per coronā minorē annū lunarē. Per septē lucernas cādelabri septē planetas. Per lxx. ei⁹ ptes dcarmoniā planetaꝝ. Forte qꝛ q̄sqz planetaꝝ habet decē dignitates vl' ptātes. Quiqz naturales z q̄nqz accidētales: in q̄b⁹ armonice. i. ꝓportionalr se hn̄t. In cādelabro notat qꝛ q̄ sub eis sūt ad ipos tēdūt. i. mot⁹ nāles z effect⁹ ab eis hn̄t: qd etiā notat ornat⁹ ei⁹ scyphi. i. vasa liqris aquā. spherle solē sphericū: lilia aerē: q̄ sol⁹ viciat odorib⁹

Est ann⁹ legitimus. est ann⁹ vsualis. est z ann⁹ emergēs. Ann⁹ legal' a lunatiōe aplis incipiēs. vsualis a kal'. ianu. inchoās emergens q̄libet die incipiēs

Deca decē z armōia id est ꝯcordia. Inde decarmonia. i. cōsonātia planetaꝝ

De altari holocaustoꝝ Ca. LIX.

P Recepit quoqz dominus fieri altare de lignis sethim. Altare h̄ dicebat holocausti vl' holocaustoꝝ vl' holocaustomatū. z posset dici sacrificioꝝ. sz a digniori nomē accepit. Erat āt i lōgitudie z latitudine q̄nqz cubitoꝝ. s. q̄drū: z altitudie triū. cui tanqz nimis alto ad horā mīstratiōis aliqd apponebat in q̄ starz mīster. qd ipleta mīstratiōe tollebat. Altare em̄ grad⁹ hre alibi phibet. Erat em̄ ꝯcauū instar arce sine opimēto. parietes lignei: sz opti erāt ere int⁹ z extra: lz vri nō possent. sicut nec antiton vel lignū paradisi q̄dlibet qd vrendo fit mūdi⁹. area ei⁹ siue arula erea erat tāqz fund⁹ arce. sup quā fiebat ignis q̄ ꝑ fenestrā q̄ erat i latere orientali iponebat. In qttuor angul' supiorib⁹ erāt extra qttuor recurua cornua: i q̄b⁹ qttuor catene anul' iserebant. d q̄b⁹ depēdēs craticl'a erea i modū retis facta vsqz ad mediū altar' int⁹ descēdebat. sup quā cremāda i odorē dño ponebant. q̄ ignis ꝑ circulos craticule ascendēs d arula ꝯsumebat. Circa āgulos ṽo inferiores qttuor erāt anuli erei i q̄b⁹ vectes iponebant de lignis sethim opti ere ad portandū altare. De h̄ tn̄ altari z craticula eius ambiguitas est: nō solū int nos: vez etiā int hebreos: ꝑcipue cū hebraica ṽitas a nostra trāslatiōe nil discrepare videat. Nos q̄dez

ſic habemus. Facies craticulã in modũ retis eneã: per cuiꝰ quattuor angulos erũt q̃ttuor anuli enei: quos pones ſubter arulam altarꝫ. eritqꝫ craticula vſqꝫ ad altarꝫ medium. Hebreꝰ ꝟo ſic habet. Facies ei michar. id eſt craticulã facturam retis enei. ⁊ ſup̱ rete quattuor anulos eneos ⁊ dab illã fundũ are de ſubtꝰ. eritqꝫ rete vſqꝫ ad altaris mediũ. Joſephus aũt ſic. Cui ſuberat craticula ĩ modũ retiaculoꝝ facta. Suſcipiebat eñ terra ignẽ q̇ de craticula ferebat̃ q2 baſes ñ erãt ei ſubiecte. Caſſiodorꝰ tñ ſenator ĩ pictura quã fec̃. cuiꝰ ĩ expoſitõe pſalmoꝝ memĩt q̃ttuor pedes in vtroqꝫ altari fecit. Proĩde videt̃ q̇buſdã nõ ſup̱poni craticule carnes aſſandas: ſꝫ fuiſſe q̃ſi vas q̇d dã in q̇ ſederet altare. cuiꝰ parietũ altitudo altare ambiẽs vſqꝫ ad mediũ altaris eleuata eſſet. in cuius angul' ſurſum q̃ttuor anuli pendebãt. per q̇s vectibꝫ inſertis altare ipi inſidens portaret̃. Altare eñ nõ legit̃ alios anulos habuiſſe. Sed vtꝝ ſeparatũ eſſet h̄ vas reticulatũ ab altari: ita vt amoueri poſſet altare ab eo cũ vellẽt ⁊ ſup̱imponi. an de ip̃o altari op̱e fuſili ita fabrefactũ eẽt: vt q̃ſi ap̱poſitũ videret̃ ambiguũ eſt. Sup̱ arulaꝫ ꝟo altaris quã ĩ medio eiꝰ poſitã dicũt. p̱ feneſtrã ab oriente ſtruẽ lignoꝝ imponi aſſerũt. ⁊ ſuper ligna carnes imponi aſſandas. Vel nõ erat ibi arula: ſed ſup̱ craticulã ſup̱poſitã fiebat ignis. qđ velle videt̃ Joſephꝰ in p̃dictis ꝟbis. Aliꝗs videt̃ nec op̱imẽtuꝫ nec fundũ ip̃m habuiſſe. ſꝫ parietes tñ terra repleri: ſm ꝙ dñs dixit. Altare đ terra facietis mihi: in cuiꝰ area ſup̱iori fiebat ignis vbi cremãda imponebant̃. Et de craticula altari ſup̱poſita idem ſentiũt. Arula ꝟo ſubter quã craticula poſita legit̃. hebreꝰ areunculã vocat vel ſulcũ quẽ in medio parietũ altarꝫ fuiſſe dicit: vſqꝫ ad quẽ locũ altitudo craticule p̱tingebat

Juxta p̃dictã opinionẽ exponit̃ ſubter vel ſup̱. vl' ſic ordinatur lr̃a. quos pones ſubtus. id eſt ſubter q̇s pones

Hoc ſm p̃dictas ſẽtẽtias nõ ẽ ſeruatuꝫ ſed myſtice

Quia forte cõcauus erat locꝰ ad recipiendos cinereſ hoſtiaꝝ

De ſitu altaris ⁊ vaſis eiꝰ Ca. LX.

Poſitũ autẽ erat altare ante tabernaculũ ſub diuo nõ directe ante ĩtroitũ. ſed aliq̃nto ad meridiẽ deſcẽdẽs: ita vt ante ip̃m ĩmolãtes ſtantes ad aquilonẽ in ip̃m tabernaculũ vſqꝫ ad ſctãſctõꝝ inſpicere poſſent. Et q2 ſtabant ad aq̇lonẽ. id eſt in altaris latere aquilonari: ⁊ ꝯtra meridiẽ. quãdoqꝫ legit̃ eos ſacrificaſſe ad aquilonẽ: quãdoqꝫ ad meridiẽ. Erãtqꝫ in vſus eius lebetes ad colligẽdos cineres cũ abũdabãt ⁊ deportãdos q̇ in locũ ſecretũ ⁊ mundũ reponebant̃. ⁊ forcipes ad emendãdũ ignẽ altaris. Et fuſcinule q̃s grece creagras dicimꝰ. q2 inde de caldariꝭ carnes cocte p̱ferebant̃. ⁊ patilla q̃ſi vatilla a vehẽdo q̇bꝫ prune ab h̄ altari ad altare thimiamatis deferebant̃. p̃ter cacabos ⁊ ollas ad carnes coquẽdas: q̇ tñ iuxta altare non coquebant̃. oĩa ꝟo enea erãt. Hebreꝰ ꝟo ſic habet. Facies eiꝰ ollas: ⁊ eius palas ⁊ eius pelues: ⁊ eius vncinos: ⁊ eius ignium receptacula.

De atrio circa tabernaculũ. Ca. LXI.

Erat autẽ atriũ circa tabernaculũ ĩ latere meridiano centũ cubitoꝝ. ĩ aq̇lonari cẽtũ: ĩ orientali ꝟo. l. ⁊ totidẽ ĩ occidẽtali. Et ſic q̃drũ erat vel q̃drãgulũ ſed nõ q̃dratũ, ſꝫ ĩ forma altera parte lõgiori. Erãtqꝫ ĩ latere auſtrali xx. colũne alte q̇nqꝫ cubitis: veſtite laminis argenteis: capita habentes argẽtea cum celaturis cuꝫ baſibꝫ eneis. ſpacio quinqꝫ cubitoꝝ ĩter ſe diſtãtes. ſup̱ q̃s anuli ſingulis inerãt. p̱tingebãtqꝫ funes ab anulis vſqꝫ ad capita paxilloꝝ qui erãt cubiti vnius magnitudine. ⁊ p̱ ſingulas columnas ĩ terrã valide fixi: vt atriũ ĩmobile cuſtodirẽt. Cortina ꝟo de byſſo molliſſimo, c. cubitoꝝ. in lõ

Eminentia quidem erat ĩ ſũmitate columnaꝝ ⁊ ip̃a p̱forata ⁊ ĩ foramĩe due chorde. vna hinc ⁊ vna inde: q̇ tenerẽt colũnaꝫ rectaꝫ. in gloſis inq̇t vj. exodi dicunt̃ lingule. ⁊ q2 decaluate ⁊ q̃ſi rotũde in ſũmo ad modũ lingue appellat eos ioſephus angulꝰ. Credibile ẽt inq̇t ꝙ ſingulis baſibus colũnaꝝ inferiꝰ eſſet infixa cauilla p̱

gũ ⁊ q̃nq; in latũ per columnas depende bat: ꝺ capite vsq; ad basem diffusa: vt ni hil a pariete differre videret: nisi forte ꝑ aeris intẽperie. q̃nq; retro funib⁹ ⁊ paxill' trahere: vt sub ea tanq; sub tecto reciperet ꝑpl's quã etiã tota colũna terre firmiter inhe reret

In eundẽ modũ lat⁹ aq̃lonis. xx. columnas ⁊ cortinã habebat diffusam. ab occidẽte ꝟo decẽ colũne. ⁊ cortina cubitoꝝ. l. atriũ cingebat. In ingressu ꝟo ad oriẽtẽ tres colũmne hinc ⁊ inde tres stabãt: ⁊ cortine iuxta has diffuse nihil a ꝑorib⁹ differẽtes. In medio ꝟo latere eius q̃ttuor erãt colũne i modũ portaꝝ: q̃b⁹ appẽsum erat velũ de q̃ttuor ꝑciosis colorib⁹ ꝯtextũ ope plumario qꝺ ad egressum ⁊ ingressum facile attolli ⁊ deponi poterat. Notãdum tamen in longiorib⁹ lateribus fuisse colũnas. xx. int' q̃s erãt apture cẽtũ cubitoꝝ. ⁊ i duob⁹ mioribus nouẽ: s; ꝑpter angulares q̃ cões erãt duob⁹ laterib⁹ dicũtur ibi. xx. h̃ ꝟo decẽ. Et designauit dñs ꝑ numeꝝ colũnaꝝ: numeꝝ intercapedinũ. Habebat ergo vtrũq; latus magnũ. xx. columnas. id est. xx. intercapedines. Alia latera. x. columnas. i. decem intercapedines. Si in latere meridiano. xx. tñ colũne essent: cũ vnaq̃q; dista ret ab alia q̃nq; cubitis: cũ fuerit int' eas xix. inter sticia nõ habebãt in lõgitudine nisi nonaginta q̃nq; cubitos. Idẽ etiã de latere aq̃lonis intellige. Hãc obiectiõeꝫ soluit mgr̃

¶De lucernis tabernaculi. Capl'm. LXII.

Precepit etiã domi

nus offerri a filijs israel oleum oliuarũ purissimũ piloq; tusum. Hoc eñ puri⁹ est q̃ nuceũ vel lineũ: vel myrtinũ vel rafaninũ: vt sp arderet ex eo lucerna in tabernaculo testimonij. quã accendebãt aaron ⁊ filij eius vespere. ⁊ vsq; mane lucebãt sup candelabꝝ septẽ lucerne corã domino: in die ꝟo tres tñ. Lichnus lucerne papyreus erat. cincendula ꝟo quã mergũ dicimus aurea.

¶De cõmunib⁹ vestib⁹ sacerdotum. Capl'm. LXIII.

ETex locutus est do

min⁹ ad moysen dicẽs. Applica fratrẽ tuũ aaron ad te cũ filijs suis de medio filioꝝ israel: vt sacerdotio fungat' mihi. faciesq; vestẽ sctãm fratri tuo: in q̃ sanctificat⁹ mihi ministret. De his sane vestibus (q: ꝯfuse agit historia) ad euidẽtiã congruo ordie ꝓseq̃mur. Quattuor erãt vestes tã sacerdotib⁹ minorib⁹ q̃s chaneos vocabãt q̃ ꝑncipi sacerdotũ: quẽ arabarchũ appellabãt. cões. ⁊ alie q̃ttuor post illas q̃b⁹ solus arabarch⁹. i. ꝑnceps sacerdotũ vtebat'. q̃b⁹ s'm ordinẽ hũc induebat'. Purificatis ꝑus manib⁹ ⁊ pedib⁹ aq̃: sacerdos induebat manachasim qꝺ ꝯstrictoriũ sonat. qꝺ grece bracce: latine femĩalia dici ꝑt. Eratq; ꝺ byssso retorta ꝯtextũ. ingrediẽtibusq; ꝑ ip̃m pedib⁹ ascẽdebat vsq; ad lumbos: ibiq; fortiter stringebat'. ⁊ vsq; ad gẽua tñ descẽdebat. noster tamen pontifex quia iugeꝫ habet ꝯtinentiã tñ sandalijs pedes tegit. acsi dicat' ei. qui lotus est: nõ indiget nisi vt pedes lauet. Origenes. Femorale vestimẽtuꝫ est: in q̃ pudẽda corpis ꝯtegi ⁊ cõtingi solẽt. Et ne turpitudo defluẽtib⁹ femoralib⁹ reuelet': ꝫona femora constringunt' Scđo byssina syndone duplici vestiebatur. qꝺ ceetomone. id est lineum dicebat'. quã nos lineã strictã siue camisiã vel subuculã dicim⁹. quã Moyses abanech appellauit. sed post a babylonijs discẽtes hebrei emissaneã dixerũt. id est ꝑmos motus q̃s penit⁹ coercer' nequit refrenet Est ãt descẽdẽs vsq; ad talos: ⁊ decẽter corpori coaptata: sed manicis brachia valde ꝯstringens: nastilib⁹ vel nastulis hincinde sup humeros capitiũ cõstringentib⁹. Tertio stringebat' baltheo lato: q̃si digit' q̃ttuor sic reticulato: vt q̃si pellis viperea quã i estate exuit videret' ꝯtexta florib⁹ coccineis purpureis et iacinctinis. stamẽ ꝟo tñ byssinũ erat: sumẽs initiũ cingẽdi a pectore. circũductis laterib⁹ iteꝝ. añ vmbilicũ redibat: ibiq; modice strigebat'. et vsq; ad tibias depẽdebat ad decorẽ dũ sacerdos nil opabat'. cũ ãt sacrificabat ne impediret' pẽdẽtes sũmitates sup leuũ humerũ r'flectebat. vñ ⁊ forte diacon⁹ q̃nq; casulã

plicatā eidē humero supponit. Quarto sim
plicē thiarā gestabat ī capite: a cidari pōti-
ficali plimū differētez. Erat em̄ i modū pui
calamati vl' cassidis modice: medietatē ꝑti
cis excedēs. dicebaturqꝫ manephei hn̄s vit
tas q̄ īuolute sepiꝰ nectebant ne facile labe
ref. hn̄s desup aliō velamen byssinū vsqꝫ ad
inferiora barbe descēdēs: celās pilei ligatu
ras ⁊ totā capitis supficiē. aptatūqꝫ pfecte
ne laborāte sacerdote rueret

¶ De pōtificalibꝰ indumētis
Caplm. LXIIII.

Super hec propriis
q̄ttuor vestibꝰ induebat arabarchꝰ.
Quaꝝ p̄ma tunica erat iacinctina:
poderis vl' ipoditꝭ dicta. i. talarꝭ: quā hebre
us mechir dt. Eratqꝫ de duabꝰ incisiōibꝰ fa
cta: ꝯsuta sup humeros. ⁊ p latera in modū
dalmatice facta. manicas eiusdem coloris
habēs assutas. capitiū hn̄s nō ex trāsuerso
sup scapulas sꝫ in lōgū. sectionē habebat a
pectore vsqꝫ ad medias scapulas. cui aptu-
re ne ante ⁊ retro turpiter appareret assuta
erat vitta: q̄ sup scapulas hincinō nastulis
astrīgebaf. Habebat āt p fimbriis. lxxii. tin
tīnabula aurea. qbꝰ erant imixte totidē na-
stuli q̄si mala punica ex iacincto ⁊ purpura
⁊ cocco bis tincto: ita vt post tintīnabuluz
eēt malūgranatū: q̄si iterscalari mō posita:
vt audiref sonꝰ cū sacerdos solꝰ ingrederef
vl' egrederef sāctua-
riū ⁊ ñ morerer. Su
per hāc tunicā vide
tur iosephꝰ velle ac-
cīgi pōtificē cinglo
p̄dicto q̄ alii sacerdo
tes sup lineā tunicā
alii nōdū ipm accigi
dicūt. sed sup ephod
vt sup oia indumen
ta ad vltimū cigeref
Fuerūtqꝫ q̄ dicerēt
duas zonas habuisse pōtificē. p̄mā ad mo-
dū sacerdotū. scdam sup ephod. q̄ due tm̄ p
vno habebanf indumēto. Scdā vestis erat
ephod siue suphūerali grecoꝝ de p̄dictꝭ q̄t
tuor coloribꝰ: auroqꝫ ꝯtextū sine manicꝭ ad
modū collobii: descēdēs vsqꝫ ad renes: adō
vt supcigi possꝫ supiorē ptē tunice iacincti
ne tegēs: iferiorē relinqns itactā. Ordo la

Etsi ad lram veꝝ nō
fuit qꝫ morerer sacer
dos cū sonꝰ nō audi
ebaf. tm̄ allegorice p
h̄ daf intelligi qꝫ nō
debent esse muti sa-
cerdotes q̄ debēt cu
ram gerere gregꝭ sui
Unō dicif. Ve cani
nō latrāti.

texꝝ vncinis ⁊ anul' aureis iūgebanf. apturā
hn̄s i pectore q̄druz
ad magnitudinē pal
mi: in q̄ logion īsere-
baf. i cuiꝰ pte supio-
ri sup vtrūqꝫ hume-
rū infibulati erāt au
ro duo lapides oni-
chini: sardonices f'm Josephū. f'm. lxx. sma
ragdi. ī qbꝰ erāt sculpta. xii. noīa filioꝝ isra
el pūicialibꝰ lr̄is. līgua hebrea. iuxta ordinē
natiuitatis eoꝝ. sex
noīa senioꝝ ī hume-
ro dextro. minoꝝ in
sinistro ob r̄cordati
onē filioꝝ israel. Ha
bebat aūt capitiū ex
trāsuerso sup hume-
ros fortibꝰ loris ꝯte
xtum. Qō legif Sa
muelē ⁊ Dauid indu
tos. ephod aliō erat
⁊ ꝓprie ephotar dice
baf: ⁊ erat lineū. istō
ꝟo mira pulcritudi-
ne ꝟmiculatū. Terti
um erat ornamentū qō hebreꝰ essin: grecus
logion: latinꝰ rōnale dt: q̄drāgulū ⁊ duplex
ne pōdere gēmaꝝ rumperef. mēsurā palmi
habēs. s. apturā suphumeral' īplere sufficiēs
ex p̄dictis q̄ttuor coloribꝰ ꝯtextū ⁊ auro: eo
dē scemate q̄ ⁊ suphūerale. Erātqꝫ in eo. xii.
lapides auro firmif inclusi: p q̄ttuor ordi-
nes trini in singul'. In p̄mo ordine sardiꝰ/
topasiꝰ/smaragdꝰ. In scdo carbūculꝰ/sap-
phirꝰ/iaspis. In tertio liguriꝰ/achates/a-
metistꝰ. In q̄rto crysolitꝰ, onichinꝰ ⁊ berillꝰ.
In qbꝰ erāt sculpta. xii. nomia filioꝝ isrl' iu
xta ordinē natiuitatꝭ sue singula ī singul' vt
gestaret sacerdos mēoriale filiis isrl' ⁊ filio
rū isrl' ī humerꝭ ⁊ pectore ob recordationez
triū: qꝝ vniꝰ ppl's eēt memor ipe ꝟo duoꝝ.
vt. s. ppl's vidēs noia patꝝ suoꝝ satagerꝫ ne
a ꝟtute p̄oꝝ degeneraret. Sacerdos ꝟo vi
tā ⁊ fidez patriarchaꝝ meminisset imitari.
Meminisset etiā ppl'm ex his patribꝰ ortū:
sacrificiis ⁊ orōnibꝰ deo cōmēdare. Appella
baf em̄ rōnale iudicii. qr scp̄ta erāt in eo hec
duo noīa: iudiciū ⁊ ꝟitas: vl' doctrina ⁊ ve
ritas. Sane vbi nos habemꝰ: pones in rō-
nale iudicii iudiciū ⁊ ꝟitatē: hebreus habet

Palmꝰ mi. q̄rta ē mē
sura q̄ fit pugno ex-
tēso pollice reliqs di
gitꝭ cōplicatꝭ ꝯtinēs
dimidiū pedē

id est lr̄is ⁊ figurꝭ q̄-
busdā notis oibꝰ sūt
characteres q̄dā vul
go noti. qbꝰ etiā lai-
ci in cōputatōibꝰ di
cunf vti in digitꝭ iu-
is. Vel pūiciales lr̄e
dicunf egyptioꝝ q̄s
ꝓpter cohabitationē
eoꝝ nouerāt. Sꝫ si-
ue h̄ siue alio mō in-
telligas/ lingua he-
brea erāt scripta

purim ⁊ thumim. vñ ⁊ sortes ī q̃bꝫ iudiciuʒ ꝟitatis inq̃ri solet puri dicũt. Tradũt āt in medio rõnal' fuisse lapidē q̃drꝫ: magnitudi-ne duoꝝ digitoꝝ. in q̃ ꝺm coloris mutatio-nē ꝓpēdebāt vtꝝ deũ placatũ hr̃ent an of-fensum. Josephꝰ dr̃ sardonicē: q̃ in dextro humero gerebat: cũ sacrificiuʒ põtificꝫ deo placebat: tāto splendore micare ꝙ etiā ꝓcul positis radiꝰ eiꝰ appareret. Egressuris ꝟo ad ꝓliũ si deꝰ cũ eis esset: tātus fulgor in lapi-dibꝫ rõnalis apparebat vt omĩ fieret multi-tudini māifestũ eoꝝ auxilio deũ adesse. ⁊ ob id rõnale iudicij nũcupari. Asserit āt Jose-phꝰ hũc sardonicē ⁊ fulgorē sardonicis et rõnal' cessasse annis ducētis anteq̃ ipe scri-psisset hec: cũ deꝰ moleste ferret trāsgressio-nes legis. Erāt ēt ī q̃ttuor sũmitatibꝫ rõnal' q̃ttuor anuli aurei. q̃ꝝ duobꝫ sup̃mis inſ̃te erāt due catene auree sibiīnuicē coherētes. id ē oblĩq̃te ad modũ x. lr̃e sibi ī medio ꝯiũ-cte. vl' potiꝰ exꝓmit facturā catene ī q̃ macl'e macul' coherent. ꝓ q̃ hebreꝰ habet plexas ope ꝓplexo. iosephꝰ dr̃ ꝑ fistulas venien-tes. qd iuxta chaldeum sonat termīatas id ē ad q̃ntitatē spa-cij in q̃ ꝓtēdebant fa-ctas: q̃ sursuʒ ferebant vsq; ad scapulas põ-tificis. sup q̃s īserebant duobꝫ vncinis au-reis suphumerali firmit' insertis. duobꝫ ꝟo anulis inferioribꝫ assute erāt due vitte iaci-ctine: q̃ circa latera ducte duobꝫ anulis au-reis int' scapulas inserebant q̃ sub vtroq; sardonice ī ephod fixi stabāt. vt vtraq; liga-tura ephod ⁊ logion sibiīnuicē firmit' cohe-rerēt. Sup hec dr̃ Josephꝰ zonā ex q̃ttuor coloribꝫ ⁊ auro ꝯsertā: ex vtroq; latere circũ-ductā ⁊ iteꝝ reuolutā añ pectꝰ ī vtraq; sũmi-tate īfra pēdēte. habētē ex aureis fistul' fim-brias miro decore cõpositas

Ad huiꝰ catene simi-litudinē dr̃ ma. stolā a collo ex vtraq; ꝓte depēdentē obliq̃ndā ī pectore: qd inde sic nõ fit.

De mitra ⁊ thyara Caplm̃. LXV.

VLtimum erat capi-tis ornamētũ: qd cõius thyara vel mitra dici põt vel infula. specialiꝰ ꝟo cidaris. Eratq; thyara ad modũ ꝑdicte facta: q̃ cõis erat sacerdotibꝫ. sup quā ꝯsu-ta erat alia tota iacinctina: q̃ circũdabatur aureo circulo tribꝫ ordinibꝫ facto, sup quaʒ ab occipite stabāt flores aurei plātagini si-miles a timpore ad timpꝰ. A fronte ꝟo sup̃ stabat flos aureus similis herbe. quam gre-ci iusq̃amũ dicunt: magnitudine digiti vni-us. In supiori ꝟo planicie thyare ex omni parte in circũitu vsq; ad summitatē eius q̃ in acutissimũ deficiebat cacumē. particula-tim per loca erant malagranata aurea cum spinos' extremitatibꝫ suis fabrefacta. Sup frontē ꝟo pendebat lamina aurea: quā peta-lum dicũt: ad modum lune dimidie facta. q̃ arcuatiõem sursum habēs. ⁊ in medio anu-lũ aureũ vncino aureo inserebat: q̃ thyare in-sertꝰ erat. In q̃ sculptũ erat aioth adonai. i. sctm̃ nomē dñi. s. tetragrāmaton: qd ineffa-bile dr̃. nõ q2 dici nõ possit: sed q2 rem ineffa-bilē significat. qd hiis lr̃is scribit'. He. ioth heth vau. q̃ sonāt ꝓn-cipium: vite: passio-nis: iste. qd est ꝑ pas-sionē huius quē ꝑfi-gurat hic sacerdos reinitiabit' ⁊ recupera-bitur vita in Adaʒ ꝑdita. ne ꝟo cũ moueret' põtifex: moueret' ⁊ lamina sancta. Sursuʒ ligabat' vitta iacinctina perspicua celante vncinũ ⁊ anulum: q̃ circũducta capiti ⁊ liga-ta in occipite. depēdētes sũmitates sup hu-merum vtrũq; diffundebat

Tũ he lr̃e nõ repũtāt sua elemēta ī illo no-mine sicut tũc aliq̃ñ elemēta cetera

De typo vestium Caplm̃. LXVI.

HIs vestibus orna-tus põtifex imaginē totiꝰ orbis su-per se ꝑferebat. Femīalia ei ⁊ linea stricta q2 byssina erāt terrā figurabāt. baltei ꝟo q̃ tq̃t erant circũ-uolutiões oceani. tu-nica iacīctina aerea ipo colore ꝑferebat per tintinnabulā so-nitꝰ tonitruũ. ꝑ ma-lagranata coruscationes significabantur. Ephod ꝟo sui varietate celũ sydereum: qd aureis coloribus intertextũ erat: significat ꝙ calor vitalis penetrat vniuersa. Duo sar-donices solē ⁊ lunā: vel duo hemyspheria. xij. gemme pectorales. xij. signa in zodiaco Pulcre quod in medio erat rationale ap-

Quia quidam vnũ: quidā plures assere-bant. ideo dicunt: q̃t quot erant

pellabat'. Rõne em̄ cũcta sũt plena: ⁊ terrena adhererẽt celestibꝰ. imo rõ terrenoꝝ ⁊ temporꝝ / caloris ⁊ frigoris. ⁊ duplex inter vtraq̃ʒ tẽperies: ꝺ celi cursu ⁊ rõne descẽdit. Cydaris celũ empyreũ: lamia supposita deũ oĩbus p̄sidentẽ.

¶ De cõpositiõe altaris incẽsi ⁊ loco eiꝰ.
Capi. LXVII.

POst vestiũ compositiõem locutꝰ est dñs ad moysen ꝺ modo ꝯsecratiõis Aaron ⁊ filioꝝ eius: qđ ad ipam ꝯsecratiõem distulimꝰ de altari aureo ꝑseq̃ntes. Factũ em̄ erat h̄ altare ꝺ lignis sethim: h̄ñs cubitũ lõgitudinis: ⁊ alteꝝ latitudis. i. q̃drꝝ. ⁊ duos cubitos i altitudie. Vestitũq̃ʒ erat auro purissimo. cornua habẽs ⁊ craticulã auream ⁊ catenas ⁊ anulos ⁊ vectes aureos istar ꝑoris. vtꝝ ho arulaꝫ haberet: an cineres exciperet terra / ambiguũ est. Josephus addidit ꝙ ꝑ angulos singulos coronas sex habebat ex auro purissimo. quod singulariter forte in Exodo dictũ est: ita. Faciesq̃ʒ ei coronã aurẽam ꝑ girũ. Hoc altare dicebat' incensi vel thimiamatis. q2 singul' diebꝰ mane ⁊ vespere ad ꝯsũmãdũ iuge sacrificiũ qđ fiebat de duobꝰ agnis: sup illud thimiama incendebat' sanctificatũ dño. Fuerũt tñ qui dicerẽt: mane solũ incẽsum. i. thus supimponi. vespe ho ꝑ dignitate sacrificij vespertini thimiama. Ceteꝝ. vtꝝ h̄ altare eẽt itra sctãsanctoꝝ an i sanctuario cũ cãdelabro ⁊ mensa: scti videnť dubitare. Nec ẽ putãdũ i dubiũ venisse q̃n eẽt i sanctuario. cũ hebreꝰ h̄ dicat ⁊ Josephꝰ plane. ⁊ ꝑma positio tabnaculi facta a moyse inuit: nisi q2 Paulꝰ ad hebreos thuribulũ ponit aureũ itra sctãsctoꝝ solũmõ. Potuit esse sane ꝙ in tẽplo vbi oĩa ampliata fuerũt ⁊ mĺtiplicata preter altare aureũ quod erat extra velũ. ad qđ bis i die necessarium erat ingredi. erat supadditũ thuribulũ in aditu. in quo summꝰ sacerdos prunas ⁊ thimiama que secuꝫ ferebat adoleret. quãdo ad interiora contingebat ipum penetrare.

Quedã eminẽtia ad modũ labij

Origenes i homelia de tabnaculo Fiunt ꝑterea q̃dam velaminibꝰ distincta: q̃ appellantur sancta ⁊ alia nihilominꝰ secũdo distẽta velamine q̃ dicunť sctãsctoꝝ.

Collocat' intrisecus arca. sup quã cherubin extẽsis alis sese inuicẽ ꝯtigẽtibꝰ statuũtur. ibiq̃ʒ ex auro velut basis tabula q̃dã collocat': q̃ appellat' ꝓpitiatoriũ: sʒ ad altare aureũ incẽsi. Preterea i extiori loco cãdelabꝝ ponit' aureũ i pte australi: vt rspiciat ad aq̃lonẽ. in pte ho aq̃lõis mẽsa collocat': ⁊ ꝓpositio panũ sup eã. necnõ altare holocaustoꝝ iuxta velamẽ interiꝰ ponit'.

¶ De cõpositione thimiamatis
Caplm. LXVIII.

DE cõpositiõe vero thimiamatis scti locutꝰ est dñs ad moysen dicẽs. Sume tibi aromata stacten ⁊ onicha galbanũ boni odoris et thus lucidissimũ. eq̃lis põderis erũt oĩa: et in tenuissimũ puluerẽ ꝯtundes ea. Onicha fert' esse ostreola ꝑuula: suaue redolens. magnitudine humani vnguis: vñ ⁊ onicha đr. q2 onix grece vnguis đr. Stactẽ ẽ gũmi qđ fluit ꝺ myrrha qđ ⁊ myrrha đr. Galbanũ ho sucꝰ ẽ ferule. ⁊ nascit' i syria optimũ: cartilaginosum. s. ⁊ minꝰ lignosum. cuiꝰ odore fugant' ſpentes. Ferula q̃ʒ q̃ ⁊ feniculũ: i gargano nascit': cuiꝰ sucꝰ vilior est. Thus ho lucidissimũ optimũ qđ masculuꝫ đr. q2 instar hũani testicl'i rotũdũ ẽ. Dr etiã libanũ a libano mõte arabie in q̃ nascit' arbor thuris ad aceris q̃litateꝫ pplexo ⁊ intorto vimine. Ex his q̃ttuor fiebat puluis thimiamatis sancti. Prohibuitq̃ʒ dñs talem fieri cõpositionẽ in vsus hominũ. ꝙ siq̃s simile faceret vt odore eiꝰ frueret' piret de populis suis. Inde est ꝙ in eccl'ia non dat' odor thuris benedicti sponso ⁊ sponse. Inde etiã est ꝙ oblato thure benedicto super altare: si descẽdat thuribulũ ad clericos i choro: vel ad laicos Aliud thus sine bñdictiõe ponẽdũ est ⁊ hominibus offerendum.

¶ De confectione sancte vnctionis.
Caplm. LXIX.

VNguentũ etiã sanctum de quattuor fiebat aromatibus. Aroma ho đr q̃dlibet pigmẽtũ qđ odore suo aera inficit quasi aerioma. Sumebant' q̃dem q̃ngenti sicli virgultoꝝ

p̄me.i.p̄cipue myrrhe. Et ē myrrha arbor q̄ grece smirna d̄r.v.cubitoꝝ:q̄ est ī arabia.cuius ꝟgulta arabes exurūt vt meli⁹ pullulēt ꝛ fructificēt.ex q̄ꝝ nitore mltos ꝯtraherēt intolerabiles morbos:nisi fumo storac̄ occurrerēt. Cinamomi.ccl.sicli ꝛ calami totidē.cassie ꝟo.d. Et est cīnamomū ꝟgultū indie vl' ethiopie:duoꝝ cubitoꝝ:dictū q̄si cānamomū.q̄r ī modū cāne subtiles habꝫ calamos ꝛ replicatos:q̄ fracti spiramētū visibile reddūt. Calam⁹ ꝟo spēs aromatica iuxta libanū. Cassia ī aq̄sis nascit̄.crescit ī immēsuꝫ:odorē reddit. Hec redacta ī pulverē cū oleo oliuaꝝ cū mēsura hin ꝯficiebāt̄ ope vngētarij.ꝛ dicebat̄ sctm̄ vnctiōis oleū vl' vngentū scm̄.de cui⁹ vsu loco suo dicem⁹. Joseph⁹ etiā balsamū apponi d̄t.

¶ De labio eneo Caplm̄. LXX.

Locutus est iterum

dñs ad moysen. Facies ꝛ labiū eneum cū basi sua:vas.s. lauatoriuꝫ:qd̄ etiā luter d̄r.qd̄ erat int̄ tabernaculū ꝛ altare holocaustoꝝ:in q̄ missa aq̄ lauabāt sacerdotes man⁹ suas ꝛ pedes.vestes scās accepturi vt sacrificarēt.silr̄ īgressuri tabnaculū ꝛ egressuri qd̄ d̄r factū de specul' mulieꝝ excubātiū ad ingressum tabnaculi. Forte d̄ sedib⁹ speculoꝝ eneis factū fuit. Vel poti⁹ eo facto ī circuitu labij sup̄mi circūposita fuerūt specula:ī q̄b⁹ sacerdos videre posset si vspiā vel in facie vel ī veste maculā haberet abluēdā.

¶ De redēptione numeratoꝝ.
Caplm̄. LXXI.

Iterūqꝫ dixit domi

nus ad moysen. Cū nūerabis filios israel dabit q̄sq꜄ p̄ciū p̄ ania sua:ne sit in eis plaga.dimidiū sicli iuxta mēsuraꝫ sanctuarij. Siclus aūt.xx.obulos habꝫ. A xx.annis sup̄ dabūt.ab eo em̄ tp̄e ad nomē familie trāsibāt. Diues nō addet:ꝛ paup̄ n̄ minuet. Et hec pecunia ad vsus tabernaculi reponebat̄. Hoc in Dauid vindicatū est. q̄r aliter fecit q̄ꝫ de⁹ iusserat.q̄r regnās in pace q̄si supbe pplm̄ numerauit:ꝛ numeratum iuxta p̄ceptū dñi nō fecit offerre.ꝛ sic in duobus peccauit

¶ De electiōe artificū ꝛ datiōe tabulaꝝ.
Caplm̄. LXXII.

Uocauit etiā domi

nus ex noīe:i.noīatim elegit hui⁹ opis sūmos artifices.beseleel filiū huri de tribu iuda et ooliab ei⁹ sociū:sed min⁹ p̄itū filiū achisamech d̄ tribu dan:q̄s impleuit spū dei:id ē scia ad excogitādū in oī ope fabrefaciēdo. Cōpletisq꜄ sermōib⁹ his:d̄dit moysi duas tabulas lapideas digito dei scriptas.

Nota q̄ s̄m Paral'. nō videt̄ beseleel habuisse nisi duos annos ad plus

Viciū scp̄toꝝ ī duobus maxie attēdit̄ ī p̄prijs noīb⁹ ꝛ numeris.ꝛ q̄m Paral'.feretot⁹ ꝯsistit ī his duob⁹ potuit esse viciū scp̄toruꝫ.q̄ cū certū numeꝝ annoꝝ beseleel posuisse debuerint:incertū p̄ certo scripserūt.

¶ De vitulo conflatili
Caplm̄. LXXIII.

Uidēs populus q̄

moyses morā faceret:dixit ad Aaron. Fac nob̄ deos q̄ p̄cedāt nos:moysi em̄ ig̃ram⁹ q̄d acciderit. Excusant se hebrei dicētes:q̄r eloym nō tm̄ deos:sꝫ etiā dños sonat.ꝛ dicūt eos petijsse duces itineris. Aaron ꝟo ꝛ hur restitert̄. Sꝫ idīgt⁹ popul⁹ spuēs ī faciē hur:sput̄(vt tradit̄)eū suffocauit. Vñ timēs Aaron ait. Tollite inaures vxoꝝ ꝛ liboꝝ ꝛ afferte ad me. Hoc erat qd̄ chari⁹ ꝛ p̄ciosi⁹ hēbāt:putās.q̄r ꝯsulētes auaricie sue nollēt offerre.q̄s cū accepisset formauit ex eis vitulū ꝯflatilē ope fusorio. forte alid̄ nō recipent:q̄r adorauerūt bouē ī egypto. Tradūt q̄dā aaron p̄iecisse ī ignē īaures:ꝛ inde ope demōis ꝯflatū caput vituli tm̄.qd̄ tñ q̄ñq꜄ vitul⁹ q̄ñq꜄ caput vituli vocat̄.q̄r ī excusatiōeꝫ sui īferi⁹ legit̄ aaron dixisse moysi. Proieci illd̄ ī ignē:ꝛ egressus ē hic vitul⁹ ꝛ dixit ppl's. Hi sūt dij tui isrl' q̄ te eduxerūt d̄ terra egypti. Fecitq꜄ aaron altare corā eo:ꝛ ī crastinū indixit solēnitatē.maneq꜄ surgētes obtulert̄ hostias:seditq꜄ ppl's mādu care ꝛ bibere ꝛ surrexerūt ludere.i.adorare. Tūc ait dñs ad moysen Descēde peccauit ppl's tu⁹.q.di.iā nō me⁹. Dimitte me vt deleā eos:faciāq꜄ te in gentē magnam. Cui moyses. Queso dñe:quiescat ira tua ne

dicāt egyptij: callide eduxit eos vt interficeret eos i mōtib⁹: ipotēs eis dare terrā quaʒ pmiserat. Recordare q̄ʒ ſuoꝝ tuoꝝ q̄b⁹ iurasti dicēs. Terrā hāc dabo semi vr̄o. Placatoq3 dn̄o descēdit Moyses ferēs tabl'as ex vtraq3 pte digito dei sc̄ptas. Cui occurrit Josue: q̄ forte singul' dieb⁹ i occursū ei⁹ egrediebat̄. Nō em̄ credibile ē cū moyse cuʒ ieiunasse. Et ait ad moysen. Ululat⁹ pugne est i castr̄. Cui moyses. imo vox est cātātiū. Et appropinq̄ns vidit vitulū ⁊ choros. ⁊ iratus piecit tabl'as ⁊ ɔfracte sūt. Cōbussitq3 vitulū ⁊ massam redegit i puluerē. quē sparsit in aquā ⁊ dedit ex eo potū filijs isrl'. Cūq3 accusaret Aaron q̄ ppl'm audierat: excusans se aaron dixit q̄ supra dicta sūt. dicēs se timuisse ppl'm: q̄ pn⁹ erat ad malum. Uidēs ḡ Moyses q̄ ornamētis nudat⁹ esset ppl's. s. vl' auxilio dei vel poti⁹ idolatriam quā lōgo tpe ante cōcepat tandē manifestauerat. vel forte vidēs sibi indicatos a deo sceleris auctores p puluerē bibitū q̄ in barbis eoꝝ miraculose apparuit: stās i porta castroꝝ ⁊ aduocās leuitas ait. Qui dn̄i ē iūgat̄ mihi. Ponat vir gladiū sup femur suum: trāsite p medium castroꝝ: occidat q̄sq3 amicū suū ⁊ frēm: quē. s. signatū puluere iuenerit. Et ceciderūt ea die q̄si tria milia. Alia trāslatio habʒ. xxiij. milia. De his oib⁹ q̄ dicta sūt de vitulo tacet Joseph⁹. tm̄ opiniones eoꝝ de mora moysi narrat. Alij em̄ dicebāt cū a bestijs cōestū. alij a dn̄o trāslatū. alij sane mētis cū dn̄o philosophantē.

Quattuor modis exponit̄ nudat⁹: spoliatus: derelict⁹: maifestat⁹ designat⁹

¶ De p̄ce Moysi ⁊ minis dei. Capl'm. LXXIIII.

Altero die locutus est Moyses ad ppl'm. Peccastis pctm̄ maximū. Ascendā ad dominū si quo eū deprecari p vobis. Et cū ascēdisset ait. Obsecro dn̄e aut dimitte eis hāc noxā: aut dele me de libro tuo queʒ scp̄sisti. Qd̄ de impetu animi nō de rōne q̄dā dictū tradūt. vel ex magna ɔfidētia i deū p impossibile dictū. q. d. Sicut ipossibile est vt me deleas: sic oro non posse fieri q̄n dimittas. Augustin⁹ dicit ex ɔseq̄ntib⁹ ratiocinationem debere ɔcludi: vt scʒ qd̄ sequit̄ pmittat̄ sic. Aut dele me: aut dimitte eis. Que ponitur p equipollenti sua. q. d. Si nō deles me dimitte eis. Disiunctiua em̄ vertit̄ in cōiunctiuā. destructo qd̄ antecedit ⁊ manēte qd̄ ɔsequit̄. Scribi aut̄ deleri de libro vite dicit̄ q̄s dupl'r. vel sm p̄scientiā vel sm presentem iusticiā. Cui domin⁹. Qui peccauerit mihi: nisi peniteat delebo eū. q. di. Non te: q̄ non peccasti. Uade duc populū istum: angelus meus p̄cedet te. Nō em̄ ascendā tecuʒ: q̄ populus dure ceruicis est: ne forte disp̄daʒ te in via. Tradūt hebrei: q̄ p̄us de⁹ ip̄e custos eoꝝ erat: deinceps dedit eis Michaelē custodē eoꝝ ppriū. sicut cetere natiōes pp̄os hn̄t angelos custodes sibi delegatos. Addidit etiā dn̄s. Semel ascēdā in medio tui ⁊ delebo te. Et est cōminatio captiuitatis babylonice vel romane. Et nota ascēsuʒ dupl'r dici vel ab inferiorib⁹ ad supiora: vel ab occultis ad manifesta. ⁊ ē sensus. Manifestabo me tibi malo tuo.

Scd̄m hūc modum Paulus erat sc̄ptus in libro vite quando persequebatur ecclesiam.

Scd̄m hūc modum Judas erat sc̄pt⁹ in libro vite.

¶ De trāslatiōe p̄oris tabernaculi. Ca. LXXV.

Audiens hec populus luxit: ⁊ nullus indut⁹ est cultu suo. Deposuitq3 ornatū suū a mōte oreb. Tollēsq3 Moyses tabernaculū quod cōmode de p̄ori tabernaculo itelligit̄ qd̄ sibi fecerāt: vt ante ip̄um iura tractarēt. Qd̄ cū hucusq3 fuerit in radice mōtis vt propinq̄us esset dn̄o: voluit dn̄s a se illud remoueri. ⁊ tetēdit illd̄ Moyses ex alta pte castroꝝ. ⁊ longe a castris. Egrediebaturq3 Moyses ad illud. ⁊ plebs stabat i forib⁹ tabernaculoꝝ suoꝝ ⁊ adorabat p̄cul. Descēdebatq3 columna nubis. ⁊ loq̄bat̄ dn̄s cum moyse cernētib⁹ vniuersis facie ad faciē. sicut solet loqui hō ad amicū suū. i. manifeste

Et ip̄m tabernaculū intrabat moyses cū deo loq̄ns

Quasi auertēs faciē suā ab eis.

Libri Exodi

¶ Ꝙ Moyses vidit posteriora dñi
Caplm̄. LXXVI.

Orauitq̀ꝫ iterū moyses ad dn̄m. Respice populū tuuꝫ gentē hanc. Uis vt educam populum: indica mihi quē missur⁹ es mecū. Dixitq̀ꝫ deus. Facies mea p̄cedet te. Ecce iā maius impetrauerat moyses. plus notat̄ in facie q̄ꝫ in angelo. Sed q̄ꝛ i facie intellexit moyses aliquē q̄ꝫ simillimū deo ꝓmitti addidit. Si tu ipe nō p̄cedes: ne educas nos de loco isto. Cui dominus. Et ꝟbū qḋ locutus es faciā. ⁊ teip̄m noui ex noīe. i. ꝓp̄e ⁊ sp̄ealr̄ mihi placuisti. vocabor in noīe dñi corā te. i. faciam me vocari deū: ⁊ ducē vīm ex miracul' q̄ faciā. ⁊ nō ob aliud nisi q̄ꝛ volo. q̄ꝛ miserebor cui voluero. Cui moyses. Oñde mihi faciē tuā. Cui dñs. Nō poteris videre faciē meā: Nō eī videbit me hō ⁊ viuet. Stab' i cauerna petre: ⁊ trāsibit corā te gl'ia mea. Quā q̄ꝛ nō sustineres: ponā manū meā corā te. Cunq̀ꝫ ꝑtrāsiero tollā manū meā: ⁊ videb' posteriora mea. qḋ rōne silitudis dictū ē. Sicut eīm a tergo visus hō scit̄ ꝙ hō sit: sed nō q̄s hō sit. ita deū esse mō scim⁹: sꝫ q̄s sit nondū scim⁹. Potuit esse ꝙ in tāta claritate ꝑtrāsierit dñs: quā hūan⁹ nō sustinuisset aspect⁹ ⁊ oꝑposita ē nubes moysi. Deiceps cū lōgi⁹ abisset potuit a moyse videri. Ad lr̄am hebrei tradūt vidisse eū posteriora hoīs. ⁊ i occipite q̄sdā ligaturas.

Familiarē eīm se eiexhibet q̄ aliū nomine suo vocauerit qḋ precipue in maiorib⁹ cōmendat̄

¶ De scd̄is tabulis ⁊ gl'ia vult⁹ Moysi
Ca. LXXVII.

Et ait dominus ad moysen. Precide tibi duas tabl'as instar p̄orū: ⁊ scribaꝫ suꝑ eas ꝟba q̄ habuerunt tabule quas fregisti. In Deuteronomio etiā d̄r de⁹ scripsisse. In sequētib⁹ ꝟo dicit. Scribe tibi hec ⁊c̄. Et paulo post. Fuit Moyses cū dño. xl. dieb⁹ ⁊c̄. ⁊ sc̄psit i tabul' ꝟba federis. x. Pōt dici ꝙ auctoritas scribēdi fuit ī dño misteriū in moyse. Cūq̀ꝫ excidisset moyses tabl'as: de nocte ꝯsurgēs montē ascēdit. ⁊ trāseūte dño corā eo in turbine ꝓn⁹ i terrā adorās ait. Obsecro vt gradiaris nobiscū: auferasq̀ꝫ iniq̄tates nr̄as: ⁊ possideas nos. Cui breuiter dñs memorauit q̄dā q̄ etiā p̄dixerat de trib⁹ solēnitatib⁹ de oblatiōe p̄mitiaꝝ ⁊ p̄mogenitoꝝ. Et addidit. Ne cū gētib⁹ terre ꝓmissiōis aliqḋ haberēt ꝑticipiū. Fuitq̀ꝫ moyses scd̄o cū dño xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹. Panē nō comedit ⁊ aquā nō bibit. Cūq̀ꝫ descēdisset de mōte cum tabul': apparuit facies ei⁹ cornuta: ⁊ ip̄e ignorabat. id ē radij miri splēdoris ferebāt̄ d̄ facie ei⁹. q̄ r̄uerberabāt ocl'os intuētiū. q̄s gl'iam vult⁹ moysi appellat paul⁹ ap̄l's. posuitq̀ꝫ velamē suꝑ faciē suā cū loq̄ret̄ filijs isrl'. Locut⁹ q̄q̀ꝫ est eis oīa q̄ sibi fuerāt impata. Quantū aūt hec gl'ia durauerit: ⁊ vtꝝ semel vel pluries h̄ acciderit/ignoram⁹. Et tradūt hebrei q̄a adhuc tertio ascēdit ad dn̄m: ad impetrandā eis venie certitudinē. ⁊ iterū fuit cū dño xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹ ieiunās. Cūq̀ꝫ redijsset cū certitudie venie: erat noua dies septimi mēsis: ⁊ in crastino solēnitatem agētes ꝓ venia data afflixerūt aīas suas ieiunātes. ⁊ deinceps dicta est. x. dies mēsis hui⁹ dies ꝓpitiatiōis. Qḋ si veꝝ est: pōt esse ꝙ etiā eccl'ia ob hoc tres in anno ꝓponit quadragenas. licꝫ ob hoc institutū dicat̄: quia tres tribus leguntur ieiunasse quadragenis. Moyses/ helias ⁊ Jesus. Siue ꝟo fuerit siue nō. post secundū reditū de constructione tabernaculi p̄cepit eis Moyses s̄m ꝙ a domino acceperat. ⁊ p̄misit de obseruatione sabbati: ne forte i hoc opere putarent sibi licere operari in sabbato.

Sicut in cbr̄o q̄n eiecit de tēplo vēdētes ⁊ emētes

Et a. l. die egressiōis eoꝝ de egypto iā fluxerāt hi q̄dragita dies. Quia deū habuerūt ꝓpitiū h̄ festū moderni adhuc celebrāt iudei.

Nota ꝙ q̄daꝫ eccl'ia tria seruat ieiunia ꝓpter moysen: heliam iesum. Sed duo dissimilib⁹ fuat tēporibus. Quedā obfuat q̄ttuor ꝓpt' duo moysi. vnū chr̄i: ⁊ vnū helie. iterū diuersis tēporib⁹

¶ De compositione tabernaculi ⁊ erectione
Caplm̄. LXXVIII.

EGressa omnis multitudo obtulit iuxta ꝟba moysi mēte ꝓmptissima quicq̇d p̄ciosius habuit. ꝛ cū tanta copia ꝙ cōpulsi sunt artifices voce p̄conis clamare: ne q̇sq̃ vltro offerret. Fecerūtq̃ beseleel ꝛ ooliab cūcta q̄ sibi fuerāt ꝛ sicut fuerāt imꝑata. Et ſm Josephū oē tp̄s ad opꝰ faciēdū trāsijt in mēsibꝫ vij. De auꝛ qđ expēsum est in oꝑe sanctuarij. xxix. talentoꝝ fuit. ꝛ. dccxxx. sicloꝝ ad pondꝰ sanctuarij. Fuerūt p̄terea. c. talenta argenti: ex q̇bꝫ ꝯflate sūt. c. bases sanctuarij

De mille āt. dcclxxv facta sꝰ capita colūnaꝝ q̄ etiā vestite erāt argēto. Eris q̄ꝫ oblata sunt talenta lxxij. milia: ꝛ. cccc. sicli. Obtulerūt aūt a xx. annis ꝛ sup̄. dciij milia: ꝛ. dl. Igiꝰ mēse p̄mo secūdi anni ī p̄ma die mensis erexit moyses tabernaculū. opuitq̃ nubes tabernaculū cū lux serena esset. nō ꝓcellosa: sed lucida. nō tn̄ per quā transiret aspectꝰ: sed q̄lem decebat p̄ntiā dei. Et ad nebule eleuatōem illius deinceps mouerūt castra: ꝛ ad depositiōem deposuerūt. ꝛ dū stabat sup tabernaculū ꝛ ipi stabāt. eratq̃ ignis ī nocte

De gñe aaron erant Annas ꝛ Caiphas ꝛ alij q̇ p̄nūciauerunt chr̄m reū eē mortꝭ. et effuderūt eiꝰ sanguinē ad basim altaris. Ibi em̄ est occisus vbi erāt altare ꝛ basis eius. Vn̄. Nō capit ꝓpham ꝑire extra hierusalē

Historia Leuitici	caplm̄. j.
Premittiꝰ diuisio vtilis	ca. ij.
De holocaustis ꝛ mō offerendi	ca. iij.
De sacrificijs pacificꝭ ꝛ salutaribꝫ	ca. iiij.
De oblatiōe inaiatoꝝ	cā. v.
De hostia ꝑ peccato	ca. vj.
Pro pctō sacerdotis	ca. vij.
Pro pctō synagoge	ca. viij
Pro pctō p̄ncipis	ca. ix
Pro peccato anime	ca. x.
De igne iugi ꝛ eiectiōe cineꝝ	ca. xj.
De esu adipis ꝛ sanguinis ꝓhibito	ca. xij
De ꝯsecratōe sūmi sacerdotꝭ ꝛ mioꝝ.	ca. xiij
De potestate offerendi eis data ꝛ accipiendi partes suas	ca. xiiij.
De p̄ma oblatiōe sacerdotū: ꝛ de igne dato de sublimi	ca. xv
De morte nadab ꝛ abiud	ca. xvj
De discretiōe ciboꝝ	ca. xvij
De purificatiōe puerpere	ca. xviij
De cognitiōe lepraꝝ	ca. xix.
De purificatiōe leprosi	ca. xx.
De viro spermatico et muliere emorroissa capitulū	xxj.
De vitula ruffa ꝛ hirco apōpeio ꝛ de cineribus aspersionis	ca. xxij
De purificatiōe immūdoꝝ	ca. xxiij
De ꝑsonis exclusis a mr̄imonio	ca. xxiiij.
Catalogꝰ q̄rundā p̄ceptoꝝ	c. xxv.
De tribꝫ generibꝫ panū	ca. xxvj.
De sanctimonia sacerdotū	ca. xxvij
De pena blasphemi	ca. xxviij
De talione legis	ca. xxix
De obseruātia iubilei	ca. xxx.
De bn̄dictiōibꝫ ꝛ maledictōibꝫ	ca. xxxj
De decimis ꝛ votiuis	ca. xxxij.

Historia Leuitici.
Caplm̄ p̄mum.

TErtia distictio historie quā sc̄psit Moyses grece diciꝰ leuiticꝰ: qꝛ d̄ electiōe ꝛ ministerio leuitaꝝ agit. latine offertoriꝰ vel sacrificatiꝰ: qꝛ de sacrificijs ꝛ de his q̄ offerebantur ex lege tractat. Hebraice ꝟo vagecra. qđ sonat ministeriales. Vocauit autē Moyses more hebreoꝝ q̇ a p̄ncipijs libroꝝ nomināt eos: sicut nos officia missarum et euangelia. vicꝫ cum dicimus. dominica q̄ cantaꝰ Populꝰ sion. vel legitur Erūt signa in sole ꝛ luna. Inchoatur autē sic liber iste. Vocauit aūt Moysen ꝛ locutꝰ est ei dominꝰ de tabernaculo federis dicēs. Hō q̇ obtulerit hostiā si fuerit holocaustū. ꝛ de armētis masculū offert. Pro autē habeꝰ in hebreo va. qđ em̄ sonat. ꝛ ietra vocauit.

Moyses hūc librū ꝛ duos p̄cedentes et duos cōsequētes cōposuit. sed eos sicut nūc sūt distincti nō distinxit. imo cū ipe ꝯposuisset eos totū opꝰ quasi ī vnū corpus ꝛ volumen redegit. Esdras ꝟo qui dictus est velox scriba. ꝛ q̇ totā bibliothecā a babylonijs cōbustā reparauit. h̄ opꝰ in q̇nq̃ ꝑtitiōes diuisit siue in q̇nq̃ libros q̇ dicti sūt pētatheucꝰ.

¶ Premittiꝰ diuisio vtilis.
Caplm̄. II.

AD videndū de doctrina ⁊ traditiōe sacrificioꝝ q̄ sequitur.q̄dā plibāda sūt ī hūc modū. Quinqꝫ ꝯsiderāda sūt hic. Sacrificia que deo offerunt.ꝑsone a q̄bꝫ offerunt. tempora quādo offerunt.loca vbi offerunt.cause ꝑ quibꝫ offerunt.Triplex autē eoꝝ q̄ offerebant rite occurrit discretio.Aut em̄ erat oblatio de animalibꝫ:⁊ sacrificiū dicebat.nec ante octauū diē natiuitatis poterat offerri nec eadē die mater ⁊ fetus eiꝰ.Aut de sicca materia:vt simila:pane:thure.⁊ ꝓprie dicebat oblatio.Aut de liq̄dis vino ⁊ oleo:q̄ ꝓprie libamen vel libatio dicebat.licꝫ his nominibꝫ scptura qn̄qꝫ indifferēter vtat.Personeꝓ offerentiū due: aīa vel synagoga. Aīaꝝ ꝓo alia sacerdos:alia ꝑnceps:alia ꝑuata.de q̄bꝫ suis locis dicet.similiter de locis ⁊ tēporibꝫ suo loco. Causaꝝ quoqꝫ triplex erat differētia.Offerebāt em̄ qn̄qꝫ necessario:qn̄qꝫ sponte:qn̄qꝫ casu. Necessario aūt vel ex voto vel ex ꝑcepto. Sane ex ꝑcepto offerebant ꝑmitias frugum:vuarū: fructuū. Decimas quoqꝫ eorūdem ⁊ insuper animaliū.Primogenita quoqꝫ animaliū ⁊ liberorum Oblationes etiā trium solennitatū ⁊c. in hūc moduꝫ.Mel autem ⁊ fermentum nunq̄ offerebantur domio.tm̄ primitie eorum temporibꝫ suis offerebātur sacerdoti.sed nil ex eis super altare ponebatur. Cōmuniter autem a nullo sacrificio sal deesse debebat:⁊ iō dicebat sal federis:q: nō erat fas hoc trāsgredi Porro ꝑm ordinē libri a sacrificijs inchoandum est.

Due erant primitie. Prime primitie frugum de spicis cōfricatis primo die azymoꝝ. Secūde in panibus in die pentecosten.

Si erat primogenitum hominis de leuitis ipsi templo remanebat. sin autem redimebātur quinqꝫ siclis.

¶De holocaustis ⁊ mō offerendi Capitlm̄.III.

SAcrificioꝝ alia holocausta:alia sacrificia. Et ꝑmo de holocaustis videamus. Holocausta dicebant illa sacrificia q̄ tota incendebant.Holon em̄ totū: cauma incendiū dr̄. Fiebat aūt tm̄ in tribꝫ:armētis.s.⁊ pecudibus.sed tm̄ de ouibꝫ ⁊ capris.Et in auibus sed tm̄ in turture ⁊ columba.De armētis et pecudibꝫ sic. Offerebat tm̄ masculꝰ anniculꝰ.s.vniꝰ anni vel circa.supannū nō. Vn̄ qn̄qꝫ hostia agnꝰ:qn̄qꝫ aries appellat. Bos et supannū poterat offerri:vt ait Josephꝰ. Erat q̄ꝫ imaculatus:qd̄ nō de macula velleris sed corporis intelligendū est.i.nō debile:aut fracto mēbro: aut papulas hn̄s:aut scabiē:aut cecū ⁊ hmōi. Offerebatqꝫ ꝑmo sacerdoti ad ostiū atrij:vt videret si idoneū eēt ad offerēdū. postea ad ostium tabernaculi offerebat dn̄o ꝑ manuū impositionē sup caput:lotis ꝑus manibꝫ.q: ꝑter mare sacerdotū erāt in atrio duo maria.vnū viroꝝ ⁊ alteꝝ mulieꝝ. Vn̄ ⁊ a loco offerendi ab hebreis hostia dicebat. Gētiles āt ab hostibꝫ vincēdis hostiam.⁊ a victis hostibꝫ victimā ꝯsueuerāt appellare.Victimā ꝓo hebrei a vinciēdo dixert.q: vinctū adducebat animal. Oblatā sic hostiam reducebat sacerdos ad altare holocaustoꝝ ⁊ stās ad aquilonē imolabat eā corā dn̄o ad latus altaris ⁊ in ꝯspectu sanctorū.fundebatqꝫ sanguinē eiꝰ circa crepidinē altar̄ ī circuitu.Hebreꝰ habꝫ parietem. Josephꝰ limbū forte labium supeminens detractaqꝫ pelle hostie q̄ erat sacerdot̄ artus in frusta cōcidebat.q̄bꝫ lotis cum capite pedibꝫ ⁊ intestinis/adolebat oīa sup altare ī holocaustum ⁊ odorē suaueꝫ dn̄o. Nō est credendum q̄ ī nidore seu odore carnium dele

Papula est oris īfirmitas:que gallice dr̄ lampast.

Unde hostia ꝑm hebreos:aliť ſꝫ gētiles

Victiā q̄ cecidit dextera victrice vocat. Hostibus a domit̄ hostia nomen habet Domitis posuit pro domandis metri necessitate.

Quedā hostia immolabat a sacerdote:q̄ erat aliquātulū magna.cuiꝰ sanguis effundebat ad crepidinem altaris. Alia hostia q̄ maior erat occidebat:ita q̄ sanguine eius aspgebat sacerdos parietes ipsiꝰ altaris. Erat āt ⁊ hostia maxima q̄ sacrificabat.cuiꝰ sanguis effundebat ab

etaret dñs:sed potius in re significata ⁊ deuotiōe offerentium. Sin aūt de auibꝰ fieret holocaustū:fiebat sic. Sed cū duo offerrēt vt dictū est:ꝑmo homo de israel:postea sacerdos. Quomō ab hoīe offerebat̄ auicula:tacet. Forte qꝛ eodēmō q̄ ⁊ pecꝰ. forte tm̄ sacerdoti. Offerebat̄ aūt pullus turturis vel colūbe:cui frāgebat sacerdos collū sola manu. Nō em̄ licebat sacerdotibꝰ ferrū leuare sup auē. Et retorto collo cū capite sub ascella vngue cutem colli vbi fractū erat rūpebat. ⁊ fuso sanguine circa crepidinem altaris:vesiculam gutturis ⁊ plumas ꝓijciebat ad oriētē in loco secreto vbi cineres effundebant̄. confractisq̄ ascellis manu: adolebat eā sup altare in holocaustū. Et hec erāt minora ⁊ simplicia holocausta q̄ volūtarie fiebāt. Erāt q̄dā maiora q̄dam necessitate facta. que ⁊ sanctiora quodāmodo:quia totū incēdebat̄ ⁊ pellis ⁊ fimus. de quibꝰ post dicet̄:quodāmodo minus digna. qꝛ sup altare nō cremabāt̄ Nūc de sacrificijs partialibꝰ ꝓsequamur ⁊ voluntarijs.

ipo imolāte sup cornua ipiꝰ altaris.

¶De sacrificijs pacificis ⁊ salutaribꝰ.
Caplm̄. IIII.

Nōnulla q̄dam erant

Nonnulla q̄dam erant pacifica q̄dam salutaria: q̄. s. ꝓ salute danda vel data vel ꝯseruāda offerebant̄. Similiter ⁊ ꝓ pace vel ad deū vel ad homines. vel quia ad bonū pacis fiebāt cum cuiq̄ qđ suū erat dabat̄. s. deo: ⁊ sacerdoti: ⁊ offerenti. Fiebat aūt cū erat de aīalibus de armēto tm̄: ⁊ de pecudibꝰ p̄dictis. de auibꝰ vero non. Sane in mō offerendi ab homine vel sacerdote idem fiebat cū hostia holocausti. Sed in hoc erat differentia, qꝛ hic offerebat̄ masculus vel femīa ⁊ annicu lus vel grādiora: īmaculata tñ. Pars vero hostie offerebat̄ dño. pars erat sacerdotū: reliq̄ offerētiū. De armēto hec offerebant̄ domino. Oīs adeps q̄ est pinguedo interioꝝ offerebat̄. Pinguedo em̄ supra carnē aīalis aruina vel lardꝰ dicit̄. Que carni admixta ꝓprie pinguedo: que in intestinis adeps est. Est aūt triplex adeps. Vitaliū, id est cordis ⁊ ventris. Adeps iecoris. i. epatis: quez reticulū dicimꝰ: qꝛ inuoluit̄ ad modū retis Et ē adeps renū. Hos tres adipes duosq̄ renes. i. ilia ⁊ renūculos adolebat sacerdos sup altare. Eadē etiā de capra dño offerebātur. Si vero d̄ ouibꝰ erat oblatio p̄ter p̄dicta offerebat̄ de ea cauda integra: quā lūbū vocāt. lxx. Pellis vero erat sacerdotis q̄ offerebat illā. Armꝰ vero dexter q̄ dicebat̄ separationis: ⁊ pectꝰ qđ dicit̄ eleuatiōis. Et q̄re sic dicebant̄ infra dicet̄. cedebāt in vsus sacerdotū ⁊ lingua cū faucibꝰ vt tradūt. sed ī textu nō memī me legisse. Forte pectori adherebāt: ⁊ cū pectore ab aīali tollebant̄. vñ suffecit noīasse pectꝰ. ⁊ his vescebant̄ sacerdotes ī domibꝰ suis cū vxoribꝰ ⁊ liberis ⁊ domo tota. mundis tm̄ etiā q̄ in domibꝰ immolabāt cā epuli vł religiōis pectꝰ ⁊ armuz dabāt. Reliqua erāt offerētiū: ⁊ inde epulabant̄ corā dño in locis ad h̄ deputatis: in ipo atrio vel iuxta. Licebat etiā ex his tā sacerdotibꝰ q̄ aliis edere duobꝰ diebꝰ. si q̄d superat ī die tertiū: cremabat̄. Et nota q̄ nullū aīal offerebat̄ vł in holocaustū vel ī sacrificiū sine libamētis suis. sed de libamētis ꝓprius infra erit tractatꝰ.

Diuersis modis efficiebant̄ mūdi tactu mortuorū: ⁊ multis alijs modis. d̄ q̄bus infra dicet̄

¶De oblatione inanimatoꝝ
Caplm̄. V.

Si vero manus ho

Si vero manus hominis aīal inuenire nō poterat: offerebat ꝓ salute vel pace similā farinā. s. delicatissimā: fundēs sup eā oleum, et dicebat̄ simila oleata vel oleo fermentata. Thus offerebat̄ cū ea. Sacerdos aūt totū thus ⁊ pugillū plenū simile oleate adolebat sup altare memoriale. i. ī memoriā offerētis vt. s. dñs memor esset eius vel sacerdos ad dñm: reliquū erat sacerdotū. Tradūt hebrei nō semꝑ plenū pugillū offerre: sꝫ ꝓ q̄ntitate simile minꝰ poterat offerri intantū q̄ etiam impleto pugillo oēs digitos poterat aꝑire sacerdos p̄ter mediū. ⁊ illud tantillū qđ remanebat inter illū digitū ⁊ volam sufficiebat. Josephus vero dragmam vnam offerendam dicit. Si vero sacrificium de simila coctuz offerebat panes sine fermento conspersos oleo, co

Qñ farina redacta fuit in panē. Quidā dicūt q̄ttuor genera panū fuisse coctū in cli

ctos in clibano. vel i craticula offerebat et lagana azyma. i. latos panes et tenues nō ɔspersos sed linitos oleo. Quidaʒ tñ p lagana panē coctū in aq̄ itelligūt: vt sit tertiū gen⁹ panis a cocto in clibano et cocto in craticula. Si ꝟo coctū in sartagine offerebat: ɔspersuʒ oleo et sine fermēto erat et diuidebat minutatim Ex his oblatis sacerdos memoriale adolebat coram domino. de panibꝫ vnū: et de frustis vnum. reliquū erat Aaron et filioꝝ ei⁹: ad edendū cū omni domo sua. et equa sorte diuidebat eis. In hebreo ꝑter clibanū. tria ponūtur: marchesilis/ mahebach/ michar. Marchesilis sonat consiliatrix: quod sartagini cōuenit ꝓpter stridorem et susurrium friture. Michar rete vel cribrum. Mahebach forte scaturiens potest esse patella in qua coctio liq̄da fit. Potest etiam esse tertia species sacrificij. i. a salutari et pacifico p grāꝝ actiōe: vel p victoria. s. vel aliq̄ bono euētu inopinato. Et pt dici fieri casu vt sit vna species sacrificij qđ fit casu.

bano i craticula: coctū in aq̄: quā lagana azyma dicūt. Quidā tñ itelligūt formā panis. et ſm h̄ tertiū genus erat coctū in sartagine.

Dicere vult q̄ mahebach pōt itelligi tertia specie sacrificij

De hostijs pro peccato Caplm. VI.

Post hostias salutares precepit domin⁹ de hostijs p peccato et p delicto. Dicit̄ autē peccatū graui⁹. s. quod ex industria ē factum. Delictū leuius. s. qđ ex ignorantia Uel pctm̄ cuʒ fit qđ faciēdum nō est. Delictū q̄si derelictū cū nō fit qđ faciēdū est Et iuxta psonas peccantiū erat diuersitas sacrificioꝝ.

Tamē omnia hec sacrificia indifferēter sepe dicunt̄ sacrificia pacifica

Delictū q̄q3 special'r pctm̄ in deū. i. in sanctificata dō. Hoc ei est delinq̄re. i. deū relinq̄re. vel delictum pctm̄ recognitū

Pro peccato sacerdotis. Caplm. VII.

Distinguuntur autē hic q̄si q̄ttuor psone sacerdos. synagoga id ꝑplus: ꝑnceps: anīa. Si ergo sacerdos q̄ inunctus erat peccabat. delinquere faciēs ꝑplm: faciebat q̄ sequunt̄. Additum est: q̄ inunctus. Nō q̄n omnes inuncti essent: sʒ ad differentiā illoꝝ q̄ cū essent de genere sacerdotali ꝓpter maculā corporis: nec inūgi poterant nec ministrare. Qđ etiā additū est: faciēs ꝑplm peccare: forte generale ē q2 pctm̄ q̄dlibet cuiuslibet sacerdotis trahit̄ i exemplū. Et ē dictū ad exaggeratiōem pcti. Uel special'r dictū est: cū. s. ꝟbo vl' aliq̄ mō ꝑplm ad peccandū ꝓuocauerit. Uel sane sicut in hebreo habet̄. Si sacerdos q̄ inunct⁹ ē peccauerit ad culpā ꝑpli. i. ita viliter et apte q̄si vn⁹ de ꝑplo: qđ valde indecēs est. tūc inquā offerebat p suo pctō p man⁹ impositiōem ad ostiū tabernaculi vitulū immaculatuʒ et coraʒ altari imolabat eū. hauriēsq3 de sanguine inferebat illū i tabernaculū et intingēs i eo digitū: aspergebat illum septies ɔtra velū sanctuarij. et de eodē ponebat sup cornua altar̄ incēsi: et egrediēs reliquū sanguinis fundebat circa crepidinē altar̄ holocausti. et oēm adipē cū renibꝫ et renūculis adolebat sup altare. sic̄ et dō vitulo hostie pacificoꝝ. Pellē ꝟo et oēs carnes cū fimo etiā efferebat extra castra i locū mūdū vbi cineres effundi solebāt. et incēdebāt ea sup struem lignorum.

Quia vitul⁹ ꝓpria hostia erat sacerdotū.

Pro peccato synagoge Caplm. VIII.

Quod si omnis turba p ignorātiā fecerat qđ ɔtra mādatū dñi est: offerebāt seniores populi ad ostiū tabernaculi p manuū impositionē vitulū. et fiebat de hoc vitulo sicut et dō ꝑori p pctō sacerdotis. Et orāte p eis sacerdote ꝓpiti⁹ erat eis dñs i duobꝫ tm̄. Hic innuitur differētia int̄ pctm̄ sacerdotis et ꝑpli: q2 . s. sacerdos nō dr̄ peccare p igrātiā. nō ei licet ei igrare mādata dñi. Itē: q2 ñ legit̄ q̄s orare p sacerdote. q2 si pcussus fuerit incantator a serpēte: q̄s medebit̄ ei? Ecce pt3 differentia inter holocausta hec et p̄dicta. q2 ex his nihil erat sacerdotū: totum dño

Qđ etiā sup notauerat in fine cuiusdam capituli.

cremabat. necꝫ mēbra istoꝝ cū capite: pedibus ꝛ intestinis lotis ponebat sup altare. Generalʼ enī erat regula: qꝛ de cuius sanguine inferebat in sanctuariū: nil ex eo licebat remanere. nec aliqd ex eo sup altare adolebatur nisi adeps cū renibꝰ ꝛ renūculis. In modo etiā offerendi ꝛ numero sacerdotum offerentiū erat differentia. De carnibꝰ enī holocausti salutaris fiebant nouē partes quas sup altare ponebāt nouē sacerdotes: quisqꝫ suam vnꝰ vo qttuor simul offerebat. s. caput ꝛ pedes ꝛ iecur ꝛ itestina lota aqua. duo vo sanguinem offerebant: vt omnes simul essent duodecim.

Hanc eandē regulā habes ī aplo ꝛ ī epla ad hebreos

¶ Pro peccato pncipis
Caplm. IX.

Si peccauerit princeps: q ꝛ cyliarchꝰ dr vl tribunꝰ per ignorantiā. ꝛ post intellexerit pctm suum vel p se vel p aliū. offerat ad ostiū tabernaculi p manꝰ ipositionē hircū īmaculatū. Quo īmolato tīgebat sacerdos digitū ī sanguie q tāgebat cornua altaris holocausti. reliquū fundēs ad basim eiꝰ: ꝛ adolebat adipē / renes ꝛ renūculos: reliq erāt sacerdotū. Sed qꝛ erat hostia p pctō ꝛ d sanguine eiꝰ tincta cornua altaris holocausti. carnes eiꝰ erāt scte: ꝛ sanctificabāt q eis erant tacta: sꝫ nō qlibꝫ. imo ī genere suo. caro carnē: simila similā: panis panē. ꝛ nō vescebat eis nisi sacerdos vnctꝰ ꝛ mūdus ꝛ nō nisi in loco scō. ꝛ nō nisi in eadē die qua offerebat. si qd residuū esset igne cōburebat. Si vestis polluebat: eiꝰ sanguine abluebat vt nullū remaneret in ea sanguinis vestigiū: alioquin vrebat. Uas testeum in q coquebat caro: statim frāgebat: ereū defricabat ꝛ lauabat aqua

Hoc nō pter h sacrificiū dictū ē. cū ī eo nō esset simila vl panis. sed ad sequētia respicit. s. sacrificiū pauperis

¶ Pro peccato anime.
Caplm. X.

Cum autē peccabat per ignorantiā aīa de populo terre offerebat caprā īmaculatā eo mō q alij vl agnū. ꝛ fiebat de hac hostia eodē mō q ꝛ de hirco pncipis. Si āt nō poterat manꝰ eius inuenire pecꝰ: offerebat duos pullos turturis vel colūbe. qꝝ alter offerebat dño in holocaustū: alter erat sacerdotū. cuius tn̄ sanguis ad fundamētū altaris holocausti distillabat: qꝛ p pctō erat. Qꝫ si nec auiculas poterat inuenire: offerebat similā decimā partē ephi. nec mittebat ī ea oleū aut thus: qꝛ pro pctō erat. Cuiꝰ memoriale sacerdos adolebat sup altare: reliquum ipe habebat in munere

¶ De igne iugi ꝛ eiectiōe cinerꝝ.
Caplm. XI.

Uerū locutus ē dominꝰ ad moysen. Ignis semp in altari ardebit: quē nutriet sacerdos subijciēs mane ligna p singulos dies. Et erit ignis ex eodē altari. i. nō aliūde sumptꝰ apponet. Cū vo cineres supabūdabāt induebat sacerdos vestibꝰ qttuor sacerdotalibꝰ qs ptaxauimꝰ. ꝛ tollēs cineres de altari: reponebat ī peluim iuxta altare. ꝛ depositꝭ vestibꝰ sctīs: indutusqꝫ alijs: forte ad h destinatis: vel etiā suis pprijs: cineres efferebat extra castra: ꝛ ī loco mūdissimo vsqꝫ ad fauillā faciebat ↄsumi.

¶ De esu adipis ꝛ sanguinis phibito
Caplm. XII.

Hec de oblatiōibus dicta sufficiāt hic. In Numeris de oblationibus septem legalium festoꝝ legit. H addēdo qꝫ ois adeps dñi erat. Adipē ꝛ sanguinē nō comedetꝭ oino. qđ intelligit de aialibꝰ oblatꝭ. tn̄ ppt illō iudei ab oī adipe abstinebāt. Sꝫ pꝰ qꝫ dñs adipē q debebat offerri in esum phibuit eis. etiā noīatim adipē bouis / ouis ꝛ capre. Adipē vo morticini vel a bestia occisi ↄcessit eis in vsus varios. s. vel ad lucernas. vl vnctiōes extrisecas. Quid ergo faciunt de adipe aialis mūdi nō oblati. nēc morticini: nec a bestia capti si dñi est. Forte pijciunt vel dāt alienigenis ad edēdū. Sed

Nota qꝛ sic apposuit Aug. h. tn̄ iudei n̄ comedūt adipē mundi aialʼ. s. qđ offerri nō licet ceruorū. s. damularū. ꝛ huiusmōi adipem q solebat offerri

quō h vel illō faciūt de illo si dñi est. Pro hibuit etiā eis domi nus oēm esum san guinis. Josephus ait: qꝛ animā ꝛ spm̄ in eo eo esse Moyses pu tauit: in q̄ esus suffo cati tm̄ intelligit ꝓ hiberi. Tn̄ intantū ꝓ hibuit esum sangui nis ꝙ etiā auē vel fe ram aucupio vel ve natiōe captā voluit fuso sanguine in ter rā ꝛ opto comedi. Et addidit. Ois em̄ ani ma in sanguine est

nō edūt: s; hñt ī vari os vsus ad modum adipis morticini.

Uel noīe spūs dicit quo mediāte ꝯiūgit anima corpori: quo etiā palpitat caro si ne anīa. Uñ. Bñdici te spūs ꝛ anīe iustoꝝ domino

¶ De ꝯsecratiōe sūmi sacerdotis ꝛ mīstroꝝ Capl'm. XIII.

Uerū precepit do min⁹ moysi vt initiaret Aaron ꝛ fili os ei⁹ ī sacerdotes. Et tūc oēs q̄dez filij aarō ꝯsecrati sūt: s; nō oēs postea de ge nere ipi⁹. Cec⁹ em̄ vl' claud⁹ si grādi vl' par uo aut torto naso. si gibbosus aut herinos⁹ si iugē scabiē hñs vel impetiginē de semine aaron erat: nō poterat mīstrare nec intrare sanctuariū: vescebant tn̄ panib⁹ q̄ offerebā tur ī sanctuario. Tulit ḡ Moyses iuxta ꝑ ceptū dñi aaron ꝛ filios ei⁹: vestesq; sctās ꝛ oleū vnctiōis. vitulū q̄z ꝛ arietes duos et canistꝝ cū trib⁹ generib⁹ azymoꝝ: tortas. s. pāis ꝛ q̄ collirida dr: lagano ꝛ crustulo. Est aūt crustulū panis q̄fere ī crustā idurat⁹ est Et ꝯgregauit oēm multitudinē ad ostium tabernaculi. In electiōe em̄ pōtificis assen sus desiderat plebis. Tradit āt Joseph⁹ qꝛ animos ppl'i inclinauit ad sacerdotiū aarō in hūc modū. Dixit em̄ qꝛ ipe seipm dignuz sacerdotio iudicauerat. tū ꝓ familiaritate quā habebat cū dño. tū qꝛ plurimū ꝓ ppl'o la borauerat. tū qꝛ q̄sq; naturalr amic⁹ sui est. sed dñs digniorē Aaron iudicauerat. Cuz ḡ placuisset ppl'o: obtulit dño aaron ꝛ filios eius. Cūq; lauisset eos aq̄s fontiū: ꝛ Aaron feminalia induisset vestiuit eū Moyses se ptē alijs vestib⁹ q̄s ꝑdixim⁹: fundēsq; sup caput ei⁹ oleū vnctōis vnxit caput ei⁹ ꝛ ma nus: ita ꝙ ꝑ barbā stillauit oleū vsq; ī orā ve stimēti ei⁹. Filios āt ei⁹ vestiuit lineis. ꝛ bal theis cigēs iposuit eis mitras. ꝛ man⁹ eoꝝ

oleo sctificauit. Liniuit q̄z tabnaculū sctō oleo cū om̄i suppellectili sua. Cūq; aspsisset vtrūq; altare septies aq̄s: vnxit illud ꝛ oīa vasa eius: labiūq; eneū cū basi sua sanctifi cauit oleo.

¶ De potestate offerendi eis data ꝛ accipi endi partes suas

Capl'm. XIIII.

Obtulerūtq; Aarō ꝛ filij ei⁹ vitulū ꝓ pctō suo sup ca put ei⁹ man⁹ imponētes. Quē cuz īmolasset moyses: tinxit digitū in sanguīe ꝛ tetigit ex eo cornua altaris ꝑ girꝝ: ꝛ fecit de eo sicut d̄ vitulo ꝓ pctō sacerdotis faciēda ꝑdixim⁹. Obtulerūt et arietē ī holocaustū: hostiā. s. salutarē. Et fecit moyses d̄ eo sicut de holocaustis salutarib⁹ fieri ꝑcepat dñs. Obtulerūtq; ꝑ man⁹ īpositiōem arietē secū dū hostiā. s. ꝯsecratiōis ipoꝝ. Quē cū īmo lasset moyses sumēs d̄ sanguīe tetigit extre mū auricule eoꝝ dextere ꝛ pollicē man⁹ de xtre: similr ꝛ pedis dextri. Reliquū sangui nis fudit sup altare ꝑ circūitū. Adipem vo oēm ꝛ caudā: renes q̄z cū renūculis ꝛ armū dextrū sepauit. tollēsq; de canistro colliri dā vnā ꝛ laganū vnū ꝛ crustulū vnū: oīa si mul tradidit Aaron ꝛ filijs ei⁹. q. di. Acci pite ptātē sumēdi hec a ppl'o. q̄da ad offerē dū dño: q̄dā ad vsum vestꝝ. Qui cū tenerēt eas inter man⁹: supposuit Moyses oib⁹ pe ctusculū. vñ ꝛ pectusculū eleuatiōis dictū ē qꝛ oib⁹ suppositū fuit: in signū tn̄ qꝛ supior est oī sapia. Etiā ꝓ eleuatiōe offerētiū legit sic vocatū. In pacificis em̄ ꝛ salutarib⁹ ar mū ꝛ pect⁹ ꝑus eleuabāt offerētes corā dño ꝛ post tradebāt sacerdotib⁹ sicut ꝑ ptes eis assignatas. Arm⁹ vo dexter dicebat sepatio nis: qꝛ ī sepatiōe mēbroꝝ hostie ꝑm⁹ ab ea sepabat. ꝛ qꝛ in partē sacerdotū sepauit illū Moyses tanq̄ ceteris mēbris digniorem. Tradūt em̄ q̄dā ꝙ formatio corpis anīalis ī vtero mr̄is ab humero dextro inchoatur. Tenētes ḡ filij aaron oīa hec ī manib⁹: ele uauerūt ea corā dño: ꝛ tradiderūt ea moysi q̄ oīa adoleuit dño sup altare: eo ꝙ oblatio ꝯsecratiōis esset. Assumēsq; vnguētū. ꝛ de sanguine qui erat ī altari admiscēs aquas fontiū aspersit eos ꝛ sup vestimēta eoꝝ. Cū q; sctificati essent in hūc modū: reliq̄s car nes arietis coxerūt ante fores tabernaculi.

⁊ ibi comederūt eas cū panib⁹ q̄ residui fuerāt in canistro. ⁊ q̄cq̄d i canistro supfuit ex eis ignis absūpsit. In eūdē modū iterauit singula q̄ diximꝰ moyses. vij. tñ dieb⁹. nō vestiuit eos: q: semel iduti. vij. dieb⁹ nō deposuerūt vestes sctās: nec de atrio tabernaculi sūt egressi. Quidā tñ tradūt pma die oia vt diximꝰ fuisse psecuta. vj. dieb⁹ ꝯsecrationis seq̄ntib⁹ oblatiōes q̄tidie iteratas: s; n̄ vnctionē. Josephꝰ vo dt oia sicut ⁊ in pma die seq̄ntib⁹ fuisse psecuta dieb⁹

¶ De pma oblatiōe sacerdotū ⁊ igne dato de sublimi.

Caplm. XV.

Octauo autē die denūciauit moyses pp̄lo solēnitatem in q̄ sacerdotes ꝯsecrati offerre inchoarēt p se ⁊ p pp̄lo. In pcedētib⁹ ei. vij. diebus vicē sacerdotis habuerat Moyses: et accepat ab Aaron ⁊ filijs eiꝰ: q̄ postea a populo illi erāt accepturi: ⁊ ministrauit altari In die octauo aggressi sūt ipi ministerium ad qd̄ fuerāt ordinati: ⁊ moyses cessauit. Et tradunt q̄dā diē octauā fuisse pmā diē anni scdi ex q̄ egressi sunt. Et cū obijcit eis q prima die anni scdi dictū est sup tabernaculū erectū aiūt erectionē dici ꝯsūmationē ꝯsecratōis eiꝰ. Precepitq̧ moyses ignē trenū amoueri ab altari q̄ vsus fuerat his dieb⁹: q: ea die appareret eis dñs. Congregatis q̧ filijs israel pmo obtulit aarō p pctō suo vitulū: cuiꝰ adipē: ⁊ renes ⁊ renūculos iposuit altari: ignē n̄ supposito: cetera ꝯbussit extra castra. Immolauit etiā p se hostiā salutarē arietē i holocaustū: ⁊ iposuit altari: s; sine igne. Deiceps oblaturꝰ p populo sūpsit ab eis hostias q̄nq̧. vitulū p pctō pp̄li. hircū p peccato pncipis. agnū p pctō anie. bouē in holocaustū. arietē p pacificis. Tñ i imolatione nō nisi tria dr imolasse. hircum p pctō pp̄li. ⁊ bouē ⁊ arietē p pacificis. Forte q: prius ea numerauerat: pro breuitate illa tacuit. Et q: separatim de peccato synagoge pncipis ⁊ anie nō agebat vt pus. q̄dlibet triū pro pctō populi potuit dici oblatū. Augu. tñ improbat lrām. q̄ dicit q̄nq̧ tm̄ sumpta. ⁊ dt cum illis q̄nq̧ sumptū agnū agniculū in holocarposin: qd̄ sonat holocaustū fructuosum. Dicebaturq̧ holocarposis holocaustum illud qd̄ dñs aliq̄ signo visibili ostendebat sibi gratū esse. Cū aūt imposuisset ex his Aaron sup altare q̄ adolēda erāt dño separauit d pacificis partē suam armos dextros ⁊ pectora: ⁊ extēdēs manꝰ bn̄dixit populo. Ingressiq̧ Moyses ⁊ Aaron tabernaculū: ⁊ egressi iter bn̄dixerūt pp̄lo. ⁊ cū essent oblata sup altare: ⁊ etiā cum eis iuge sacrificiū matutinū: egressus ignis a dño deuorauit q̄ erāt sup altare: ⁊ fuatꝰ ē ignis iste ppetuꝰ vsq̧ ad trāsmigrationē babylonis nec licuit deiceps ignē appōere alienū.

Juge sacrificiū vocabat qd̄ q̄tidie offerebat duo, s. agni, vnus mane alt vespe.

¶ De morte Nadab ⁊ Abiud

Caplm. XVI.

Eadem die Nadab ⁊ Abiud arreptis thuribulꝭ ignē imposuerūt alienum: desup incensum offerrētes. Egressusq̧ est ignis a dño: vel ille q̄ iam erat in altari: vel aliꝰ iter veniēs d sublimi: ⁊ deuorauit. id ē extixit eos. Et ait Moyses ad Aaron. Hoc est qd̄ dñs dixit. Sctificabor i his q̄ appropinquāt mihi. i. etiā in his q̄ mihi ministrāt apparebo sctūs nō parcēs pctis eoꝝ. Uocauitq̧ Misaelē ⁊ Elysaphā filios Oziel patrui Aaron cognatos eoꝝ ⁊ ait illꝭ. Tollite frēs vr̄os extra castra. Et exportauerūt eos sicut erāt induti lineis ⁊ thyaris ⁊ sepelierūt eos: ita vt ministri altaris sepeliunt induti vestib⁹ ministerij sui. Cū aūt aaron ⁊ reliqui duo filij eiꝰ Eleazar ⁊ Ithamar plangere vellēt frēs suos more solito prohibuit Moyses dicens. Oleum sanctū est sup vos: nolite capita vestra nudare. vestes nolite scindere ne forte moriamini. non exibitis fores tabernaculi Tamē Josephus aliter dt. quia dum portarēt hostias sup ara; quas nō preceperat dominꝰ: sed q̄b⁹ primitus vtebant subito inflāmati sūt. nec valuit quisq̧ eos extinguere.

Et si hec assignet cā ꝯsumptiōis pdictoꝝ rū. tñ Josephꝰ aliam signat.

Jussitq̧ Moyses patrē eoꝝ ⁊ fratres portantes corpa extra castra congruo honore sepelire. Dixitq̧ Moyses Aaron et filijs eius vt tollerēt partes suas de hostijs salutarib⁹ ⁊ oblata p pctō quorum sanguis non erat illatus in tabernaculum et come-

deret ea. ⁊ cū q̄reret hircū oblatū ꝑ pctō ꝑncipis: exust⁹ īuēt⁹ ē. Cūq̄ irat⁹ moyses sup h̄ argueret aaron ⁊ filios eius: excusauit se aaron dicēs. Mihi accidit qd̄ vides .q.d. Ex ꝑturbatōe animi factū est h̄.

¶De discretione ciborum. Caplm̄. XVII.

Recepit dominus Moysi ⁊ Aaron vt traderēt filijs israel legē de discretiōe cibox. Ad lr̄am em̄ dn̄s cibos homini ꝯcessos eis arctauit ꝑpter castrimargiā eox cui⁹ sūma sic comphēdi pōt. Animaliū alia viuūt in terra: alia in aq̄s: alia ī aere. Itē q̄ in terra alia reptilia: que oīa immūda. alia latētia vt talpa: que de luto nascit̄. ⁊ hec omnia immunda. Alia gradientia super terram. de his generalē ē regula. Mūdum tm̄ est quod ruminat ⁊ findit vngulaʒ. De piscibus q̄q̄ generalis est regula Mundus est tm̄ habens squamas ⁊ penulas. De auib⁹ nomiatim expressit que immunde essent. Hoc tm̄ de auibus generaliter dictum est. Uolatile quod gradit̄ sup q̄tuor pedes immundū est nisi crura retro habuerit longiora super que saliat. Tangens morticina eorum lauabit vestimēta sua ⁊ immūdus erit vsq̄ ad vespex. Etiamsi necesse fuerit vt portet quispiā eoꝝ mortuū: super quod ceciderit quicq̄ de morticinis eox polluet̄: tam vas ligneum q̄ quodlibet vestimētum: ad vespex aqua mundabunt̄. Uas fictile intra quod ceciderit franget̄. Clibani vel citropedes q̄s strapas dicimus destruent̄. Fōtes v̄o ⁊ cisterne ⁊ q̄lib3 maria: ⁊ semētis granū nondum seminatum tactū eorum non polluuntur.

Ruminat d̄t ꝑpt̄ porcū q̄ tn̄ findit vngulā. findit d̄t ꝑpt̄ camelū q̄ rumiat.

Utputa griffus et si quid aliud simile.

Sic locusta ⁊ bruc⁹ ⁊ opimach⁹. Opimachus auis est q̄ cum ſpentib⁹ pugnat.

Pro eodē accipe clibanū ⁊ citropedē vasa. s. terrea: q̄b⁹ artocree tegūt̄ i lare. apd̄ nos d̄r testa

¶De purificatiōe puerpere. Caplm̄. XVIII.

Ddidit quoq3 dominꝰ legē purificatiōis mulieꝝ talē. Si mulier peperit masculū imūda erit. vij. dieb⁹ iuxta dies sepatiōis menstrue. i. eiusdē imūdicie iudicabit̄ cui⁹ est cū separat̄ a mūdis q̄n patit̄ mēstruū. Intātū3 em̄ imunda ē q̄ q̄cq̄d tāgit imundū reddit cibum: lectum: vestē: sedē. Uñ nō lic3 alicui cōicare ei nec ī lecto nec ī cibo. Octauo die circūcidebat̄ puer. post septē dies inq̄nationis manebat. xxxiij. dies in sanguine purificatiōis sue: ita vt oēs dies purificationis sue fierent. xl. q2 tot dieb⁹ dicunt physici carnem masculi formari in vtero. In purificatione v̄o. xxxiij. diex licebat ei surgere ī domo deambulare: sed nō egredi ⁊ operari. ⁊ tangēdo nō polluebat. ⁊ licebat alijs cōmunicare ei in cibo ⁊ in sede: sed nō ī lecto. Accedere v̄o ad tabnaculū nō poterat nisi expletis. xl. dieb⁹. Si v̄o pareret feminā: duplicabant̄ ꝯus dies inq̄natiōis ⁊ postea dies purificatōis: vt si mul fieret. lxxx. quia tot dieb⁹ format̄ femina ī vtero. Expletis v̄o dieb⁹ purificationis offerebat ꝑ filio vel filia agnum anniculum ī holocaustum vel pullū colūbe. vl' turturē ꝑ pctō. q2 ī libidine concepat. ⁊ erat sacerdotis. Qd̄ si nō poterat manus ei⁹ inuenire agnum offerebat duos turtures vel duos pullos colūbax alterx ī holocaustū ꝑ puero: alterx ꝑ pctō suo: vl' ꝑ originali filie. q2 filio ī circūcisione dimissum erat. Hebrei tn̄ non habere paruulos peccatum tradunt. Preter hec dicit Joseph⁹ ꝑmogenitum redimi q̄nq̄ siclis.

id ē imūda erat duabus hebdomadibus iuxta ritum flux⁹ mēstrui.

Hec āt oblatio etia3 purificatio dicebat̄.

Augustin⁹ tn̄ d̄t q̄ ꝑ pctō pueroꝝ offerebant: q̄dlib3 in circūcisiōe dimissum pleni⁹ tūc dimittebat̄.

¶De cognitione leprarum Caplm̄. XIX.

Egem quoq3 lepre tradidit eis dn̄s. Sunt autē quat

tuor genera lepre. in cute: in capillis: i veste in domo. Lepra cutis cognoscit si fuerit in eo albor. i. pallida albedo. vl pustule. vel cicatrix: maxime si fuerit alba. vel subrufa. ita q̄ dē si locus lepre hūilior sit carne reliq. vel si mutati fuerint capilli i candorē et solito tenuiores. Lepra vo i capillis alopicia dr. fluētibꝫ capillis. Si in calvitio vel recalvatiōe albꝫ vel rufus color īvētus fuerit plaga lepre ē. Adducto itaq leproso ad sacerdotē: sine cuius arbitrio nō excludebat. si lepra nōdū ei pspicua fuerat recludebat eū i domo sua septem diebꝫ. Quibꝫ expletis si nō creuerit lepra: iterꝝ rclude bat eū aliis septē. Et si necdū lepra increuerat mūdabat eū. i. mūdū iudicabat. qa scabies erat. Et lauabat hō vestimēta sua et mūdus erat. Cum vo pspicua erat lep: saparabat ad arbitrium sacerdotis. et habebat vestimēta dissuta. i. facilia ad iduendū vel exuēdū. vel solā vestem extrinsecā vt sic cognosceret. et caput nudū vt posset agnosci. et os veste ptectū ne fetorem loquēdo diffunderet et habitabat solꝰ extra castra: ita vt a mortuo nihil differre videretur. Patz vt dt Josephꝰ illos irrisibiles q dixerūt moysen lepra fatigatū: et similiū electorū ducē factū: venisse in chanaā cū eis cū ita q̄ si imisericors circa leprosos habitꝰ sit q tūc maxime miscdia idigebat. Lepra vo vestis linee vl lanee. vel pell' erat macula albida vel rufa. hūilior supficie reliq: q corrosiua est. q cū apparebat: psiderabat eā sacerdos. Si pspicua erat lep: pburebat vest. si dubia. recludebat septē diebꝫ. Si creuerat macla: adiudicabat lepre. si nō creuerat: abluebat vest et recludebat aliis. vij. diebꝫ. Si adhuc dubia erat rūpebat illō a solido Si tñ iterꝝ alibi macula apparebat lep volatil' erat et cōburebat vest. Si vo pariis macula corrosiua apparebat i domo pus pcipiebat sacerdos oia d domo efferri. psiderāsq valliculas i pariete pallore vl rubore dformes et hūiliores supficie reliq: claudebat ostium domꝰ. vij. diebꝫ. post q̄s si iueniret creuisse leprā iubebat erui lapides leprosos et pijci extra ciuitatē et domū radi intꝰ p circūitū et puluerē rasure spargi extra castra vel extra vrbē i loco imūdo et alios lapides substitui in domo: et luto alio liniri domū. Et si iterꝝ redierit macula: lepra pseuerās est et destruetur domꝰ: et ligna et lapides et puluis extra oppidū pijcient in locū imundū.

Patz ex his q̄ de diuersitate lepre dicūt q nō oia ad lrām accipi pñt. Origenes. Inuenimꝰ qnq species positas de hominū lepra. aut i corpore fit cicatrix et signū albedis. et fit in cute eiꝰ corpis cōtagio lepre. aut efflorēs efflorebit lepra: et ptegit oēm cutem ptagio lepre a capite vsq ad pedes eiꝰ vel i carnis cute fit vlcꝰ et sauciat. et fit i loco ipiꝰ vlcer cicatrix alba. Aut i carnis cute fit adustio ignis lucida alba. aut cū rubore candida. Quinta spēs cū viro aut mulieri fit i capite aut in barba ptagio lepre. Vltia cū fit in caluicie vel in recaluatiōe cōtagio lepre rubicunde q̄ est lepra efflorēs i caluicio. vel in recaluatiōe.

Quedaꝫ vestis erat que apturam a capitio vsq ad vmbilicum habebat. et quibusdā nastulis claudebatur

De purificatione leprosi. Capl'm. XX.

Quod si leprosus mūdabat: reuocabat ad cōem habitationem sic. Veiebat vsq ad cōem itroitū castrorū vl oppidi habens secū duos passeres viuos q̄bꝫ licitū erat vesci. lignūq cedrinū et isopū et vermiculū: filū scz coccineum: et aqs viuentes in vase fictili. occurrēsq ei sacerdos immolabat passerē vnū stillās sanguinē sup aquas: aliū q. s. viuū ligās filo coccineo cū isopo i summitate ligni cedrini q̄si faciēs aspersoriū tingebat illud in aquis rubricatis aspergens hominē septies: dimittebatq passerē viuū auolare in agrum. Cumq lauisset homo vestimenta sua radebat omnes pilos corpis sui. et lotus aqua ingrediebat castra: ita dūtaxat vt

Forte duo erāt gña passeꝝ: qꝝ vno licitū erat vesci i lege: alterū vo phibitū. M. et hugo dicūt: d qbꝫ nō est discretiuū. Orig. dt. Due galline accipiebāt viue ei q mūdabat: et lignū cedrinū et coccineꝰ coccꝰ. filum. s. rubeū q̄ ligabat passerem viuū: et isopꝰ i ligno cedri

maneret extra ꝓpriū tabernaculū. septē diebus. iterūq; die septimo rasis oībꝫ pilis corporis etiā supciliis: lotisq; vestibꝫ ⁊ corpe die. viij. tollebat duos agnos imaculatos ⁊ ouē anniculā: ⁊ tres decimas simile ꝯsperse oleo. ⁊ olei sextariū: ⁊ offerebat oīa ad ostium tabernaculi. Tūc sacerdos immolabat agnū vnū ꝑ delicto. Et sumēs de sanguine ponebat sup extremū auricule dextre hoīs ⁊ sup pollicē manꝰ dextre ⁊ pedis. ⁊ de olei sextario mittēs i manū sinistrā: ⁊ tīgēs pollicē dextꝝ i eo: aspgebat septies ꝯ tabernaculū. Reliquū olei qđ erat i sinistra fundebat sup extremū auricule dextre hoīs. ⁊ sup pollicē manꝰ dextre ⁊ pedis dextri. i. sup sāguinē quē ꝑus ifuderat: ⁊ sup caput eiꝰ. Et rogabat sacerdos ꝑ eo: faciēs aliquā spēalē institutā ad hꝫ orōnē. ⁊ post sacrificiū faciebat ꝑ pctō: ⁊ pꝰ imolabat holocaustū cū libamētis suis: ponēs illud i altari. Et nota ꝙ hic ꝓprie distīguit sacrificiū ꝑ delicto cuiꝰ sanguīe linitꝰ ē hō: ⁊ sacrificiū ꝑ pctō: de q̄ nihil ei factū ē. Un̄ ⁊ Moyses dixit hic q̄si distinguēs ita ptinere ad sacerdotē hostiā ꝑ delicto sic̄ ⁊ ꝑ pctō. Cū eīn distinxisset agnū ꝑ delicto nec distinxisset quod alioꝝ ꝑ pctō. ⁊ qđ in holocaustū fieret: in nuiti arbitrio sacerdotis esse de agno ⁊ oue. vt alteꝝ ꝑ pctō: alterū holocaustū faceret qđ vellet. Et si manꝰ eiꝰ hec inuenire nō posset: agnꝰ tn̄ ꝑ delicto ⁊ olei sextariū nō minuebat. q̄a ex his purificabatur homo vt ꝑus. sed ꝑ oue ⁊ agno reliq offerebat par turtuꝝ aut duos pullos colūbarum. quoꝝ vnꝰ ꝑ pctō: alter in holocaustū fiebat. Offerebat quoq; decimā simile oleate in sacrificiū.

Pro pctō ē q̄si loco dictiōis acti casus. vn̄ ⁊ sacrificiū ꝑ peccato nō postulasti

Nota qꝛ distīguit reuera Moyses int sacrificiū ꝑ delicto et pctō. s; int delictū ⁊ pctm̄ nequaq; distinguit. Scti ꝟo distinguūt tripl'r vt sit dlictū qđ fit ꝑ idustriā: pctm̄ qđ ꝑ ignorātiā Uel delictū qđ fit in deū: pctm̄ qđ in ꝓximū. Ul' delictū in omittendo facienda: pctm̄ in cōmittēdo nō faciēda.

De viro spermatico ⁊ mlīere emorroissa. Capitulū. XXI.

Deinceps addidit dominꝰ de viro patiēte fluxū seminis q̄ tūc iudicat huic vicio subiacere si ꝑ momēta adheserit carni. ⁊ ꝯcreuerit fedus humor seminis: quod lic; nolēs effundit ex corruptiōe. Talis immūdus immundū reddebat qđ tangebat: lectū suū: vestem suam: sedem suā: etiā sagma sup qđ sedebat id est straturā asini. Uas fictile qđ tāgebat frāgebat. ligneū lauabat. q̄ tangebat lectū eiꝰ: vestē eiꝰ aut sedē: vl' sup quē ipe saliuā iaciebat: lauabat vestimenta sua ⁊ erat imūdꝰ vsq; ad vespeꝝ. Cū āt sanatꝰ fuerat numerabat septē dies post mūdatiōem sui: ⁊ lotis vestibꝫ ac corpe in aq̄s viuētibꝫ mūdus erat. Die aūt. viij. offerebat par turturū aut duos pullos colūbaꝝ. ⁊ faciebat sacerdos alteꝝ ꝑ pctō: alteꝝ i holocaustū. Eadē lex erat imūdiciei ⁊ purificatiōis de mlīere patiēte fluxū sāguis ex morbo. Silr eiusdē imūdicie erat mulier mēstruata. Sed nō purificabat solēnit. Sufficiebat eīn ipaꝫ cū vestibꝫ ablui. Morbide eī imūdicie ꝑ pctō etiaꝫ solēt accidere. ⁊ iđo ꝑ eis ⁊ ꝑ pctō salutare offerebat. qđ nō pro mēstruo: qꝛ naturale est. Et nota ꝙ accedētem ad mēstruatā đt hic immūdum septē diebꝫ. ⁊ purificatōem ei cōcedit: qđ de ignoranter accedente intelligēdū est. Infra vtrūq; perimendū đt, qđ dictū est si fiat ex industria. Nec miruꝫ: qꝛ etiā legitime cognoscentē vxoreꝫ. voluit dn̄s lauare vestē ⁊ omne corpus. ⁊ esse immūdum vsq; ad vesperū. Et de vxore eodem modo.

Sagma asini. i. sella eiusdē

Tradunt hebrei ꝙ si q̄s dormierit cū muliere ꝑma die sui mēstrui. Et si puer inde ꝯcipit ⁊ vixerit: ifra xx. ānos leprosus erit Si ꝟo scđa die menstrui: tūc ifra. xx. ⁊ sic vsq; ad. vij. diē

Un̄ ⁊ mulieri emorroisse a dn̄o dictuꝫ ē postq; sanata ē. Uade ⁊ ampliꝰ noli pec. ne de. ali. ti. ꝯtingat. Per qđ ptꝫ: qꝛ ꝑ peccato suo morbꝫ ei acciderat

De vitula rufa ⁊ hirco a pompeio ⁊ cineribus aspersionis Caplm̄. XXII.

Iterũ locutus ē do:

minꝰ ad moysen. Loq̃re ad Aaron ne oĩ tp̄e ingrediat̃ sanctuariũ qđ ē intra velum ne moriatur: quia ĩ nube appa-rebo super oraculũ: nisi fecerit hec q̃ se-quunt̃. nõ est intelli-gendum vt quotiēs vellet intrare: faceret hec ⁊ intraret. sed tm̃ decima die septem-bris intraturus: pri-us tamē hec faceret. Hec dies solennis erat in israel. ⁊ dice-batur dies ꝓpitiatio-nis propter causam predictam. Vł quia agebat̃ ea die cinis expiationis, sicut di-es iouis sancta: qua sctm̃ chrisma ꝯficit̃

Quia defuncti erãt duo filij Aaron na-dab ⁊ abiu cũ offer-rent ignez alienũ ad altare dei erat neces-se vt ĩstrueret̃ celesti doctrina Aarõ quõ eũ ad altare oporte-ret accedere. ⁊ q̃ sup-plicatiõis ritu ꝓpiti-um faceret deũ. ⁊ vt caueret de h̄ qđ acci-derat filijs. Propt̃a đ his hoc mõ p̄fata est lex. Iterũ locutꝰ ē dominus ⁊c̄.

Et ꝑ pctis totiꝰ anni cõib; vel ignoratis ea die oblatio fiebat. Dicebat̃ etiam dies affli-ctionis. q: ea die ieiunabant hoĩes ⁊ iumē-ta etiam pueri septennes. ⁊ agebat̃ ea die memoria mortuoꝝ. Dicebat̃ etiã dies expi-ationis: q: ea die purificabat̃ totũ taberna-culũ ⁊ altaria ꝑ sanguinis asꝑsionē a ꝯtagijs q̃ ꝯtraxerãt ꝑ annũ ex pctis miſtrantiũ. Ea die tollebat sũmꝰ sacerdos de ꝓprio vitulã rufam/trimã/immaculatã q̃ nõ traxerat iu-gũ. Nec turbemur si qñq; vitulus nominet̃ q: in feminino genere tm̃ intelligendũ est. q: ꝑ peccatis fragilitatꝫ offerebat̃. Sume-batq; ab vniuersa multitudine duos hir-cos pro peccato: ⁊ arietē in holocaustum. Cũq; lauisset se induebat̃ lineis tm̃ ſm ritũ minoꝝ sacerdotũ. oblatisq; aĩalib;: factaq; oblatiõe vel oratione ꝓpria ꝑ se ⁊ ꝑ domo sua: statuebat duos hircos in ostio taberna-culi. mittebatq; sortē suꝑ vtrũq; qua sciret̃ q̇s esset dñi: ⁊ quis populi fieret. Nec ē cre-dendũ q̇busdam q̇ dixerunt ideo mitti sor-tes vt sciret̃ quis dño immolãdus eēt ⁊ q̇s diabolo: mittēdus ei in solitudinē cum pec-catis. Lex eñ immolare nisi deo nõ admit-tit. Sane cuiꝰ sors exibat: dño offerebat il-lũ ꝑ pctõ populi. ⁊ forte hic dicebat̃ ꝓprie ꝑ peccato. Cuius sors exibat populo reserua-bat viuentē. Immolabatq; vitulam rufam ꝑ peccato suo ⁊ domꝰ sue: ⁊ tollebat de san-guine hirci ⁊ vitule: ⁊ thuribulum plenum prunis. multumq; tollens thimiamatis: in-trabat vltra velum. tantũ imponens thimi-amatis vt nebula ⁊ vapor op̄iret oraculum ne forte visa maiestate dñi moreret̃. Asper-gebatq; septies digito de sanguine coram ꝓpitiatorio ad orientē. Eodez etiã numero aspergebat pauimētũ. Simili q̇q; aspersio-ne septena expiabat sanctuariũ exterius ⁊ pauimētũ. Fũdebatq; de eodē sanguine su-per cornua altaris aurei: ⁊ aspergebat illđ septies digito. expians ita totũ tabernacu-lum ⁊ altare ab immũdicijs filioꝝ israel ⁊ a cunctis p̄uaricatiõib; eoꝝ. id est ꝯtagio qđ ꝯtraxerat positum in medio peccantiũ tab-naculum. Nullusq; erat cũ eo in tabernacu-lo cum ip̄m expiabat. In quē modũ etiã se-mel in anno lauamꝰ altaria vino. Nota q̇a hic legit̃ sacerdotē egredi de oraculo ad al-tare. ⁊ sic patet: q: erat extra. Nec p̄ot dici eũ egressum ad altare corã tabernaculo: cũ dicat̃ hic ad altare quod est coram domio. Post hanc expiatiõem egrediebatur sacer-dos ad hircum viuentē: ponensq; vtranq; manũ suꝑ caput eius. confitebatur genera-liter oēs iniq̃tates filioꝝ israel: ⁊ imprecãs eas capiti eius. ponens etiam (vt tradũt q̇-dam) chartã inscriptã peccatis populi suꝑ caput eius. mittebat eum in desertũ ꝑ ho-minē ad hoc paratum. Tradũt hebrei q̇rũ-dam paruulos tribualiter ad hoc ꝑari. id ē đ tribu ad hoc deputata: medicinaliter eis splene subtracto. vt sic expiatus esset popu-lus a peccatis illius anni que ꝑ ignorantiã vel fragilitatem ꝯtraxerat q̃ secum ferebat hircus. Qui quia emittebat̃ nõ rediturus. apompeius grece: latine emissariꝰ dicebat̃ Cum autē deduxerat Aaron hominē cum hirco extra castra: redibat ad tabernaculũ testimonij. depositisq; vestib; lineis in qui-bus expiauerat sanctuarium: ⁊ emiserat hir-cum lauabat carnem suam in loco sancto. ⁊ induebatur vestib; suis. s. pontificalibus ⁊ p̄ciosis: ⁊ offerebat arietez in holocaustũ. ⁊ adipes vitule ⁊ hirci pro peccato: renes-q; cum renũculis. In hunc modum ⁊ ponti-fex euangelicus in aspersione basilice quã dedicat quasi in expiatiõe lineis ⁊ minori-bus vtitur indumentis. Etiã in sabbato ba

ptiſmali in conſecratiõe fontiū:ꝛ in merſi-
one cathecuminoꝝ:cum.ſ.transferunt pec-
cata eorum:vtitur ſimilibꝫ indumẽtis. Cū
autẽ his peractis ad miniſtratõem accedit
altari:põtificalibꝫ ꝛ ꝑcioſis veſtibꝫ infulat.
Uitulum autẽ ꝛ hircum de quoꝝ ſanguine
facta eſt expiatio ferebãt extra caſtra:ꝛ cõ-
burebãt igni tam pelles ꝙ̃ carnes eorum ꝛ
fimū. Proÿciebatq; ea ſacerdos in ignem:
qui illa vorabat mutatis ꝓoribꝫ veſtibus et
reſumptis ꝓpriÿs. lignum cedrinum/iſopū/
ꝛ coccum bis tinctum. quia hec in purifica
tionibus valebant. ꝛ tunc rediens lotis ve
ſtibus ꝛ carne ſua ingrediebat caſtra:ꝛ im-
mundus erat vſq; ad veſperum. Sed ꝛ ille
ſacerdos qui remanebat ad ignẽ vt cõſumi
faceret oīa vſq; ad cinerem:nõ niſi lotis
veſtibꝫ ꝛ corpore intrabat caſtra:ꝛ immun-
du serat vſq; ad veſperum. Sed ꝛ terti⁹ ſa
cerdos qui colligebat cineres reſeruãs ad
aquã aſperſionis.nõ niſi lotus intrabat ca
ſtra:ꝛ immūdus erat vſq; ad veſperum. Ex
his ciner ibꝫ fiebat aqua aſperſionis:q̃ ꝑ to
tum annū purificabant immūdi. Unde dif
ficile eſt rationẽ inuenire cum hic cinis fie
ret ad purificãdos imūdos.cur illi q̇ eum
tractabant vt dictū
eſt immundi erant.
cum etiam domin⁹
hoc ſacramentū q̃ſi
ſanctiſſimū:religio-
nez victime appellet
Sed et qui caprum
Cum ꝛ iudei prſus ꝺ̃
hoc reſpõdere ſe ne-
ſcire fatẽtur. nec Ga
maliel aliquid ħ eos
doceat
dimiſerat al's duxerat ī deſertū:immūdus
erat. De quo tamẽ facile eſt inuenire rõnem
Et eſt veriſimile hos cineres factos annua
tim:vt modo fit criſma. Quidã tñ hebrei di
cunt eos valuiſſe ꝛ duraſſe ꝑ plures annos
nec factos niſi cū deficiebãt

De purificatione immūdorum. Capl'm. XXIII.

HIs cineribus puri
ficabant immundi in hunc modū.
Siquis tangebat cadauer homi-
nis mortui in tabernaculo vel in agro occi
ſi aut per ſe mortui:vel ſepulcrum eius:im-
mundus erat ſeptem diebꝫ. Tabernaculū
in quo mortuus eſt homo:ꝛ vniuerſa q̃ ibi
erant vaſa immūda erant ſeptẽ diebꝫ. Tol-
lebatq; vir mūdus cineres cõbuſtiõis:mit-
tẽsq; ſuꝑ eos aquas viuas.tingebat ex eis
iſopū:ꝛ aſpergebat ex eo die tertio ꝛ ſepti-
mo tẽtoriū ꝛ oēm ſuppellectilẽ:ꝛ homies hu
iuſmodi cõtagiõe pollutos:ꝛ lotis veſtibꝫ
ꝛ corpore mundi erãt. Si die tertio nõ fue-
rat aſperſus immūdus die ſeptimo nõ mū-
dabat. Siq̇s aūt ſic nõ expiabat: ꝑibat de
medio eccleſie.q2 polluebat ſanctuariū.id ẽ
anīa eius ꝑibat de iſrael:q2 peccabat.ꝛ arce
bat ab ingreſſu loci ſancti. Sed ꝛ ille q̇ pu-
rificabat immūduz aqua hmõi.q2 tetigerat
cineres:lauabat veſtimenta ſua:ꝛ immun-
dus erat vſq; ad veſperuz. De immūdiciÿs
ꝓo quibꝫ erat immūdus homo per diẽ tm̄:
vt ꝓpter illuſiõem nocturnã.vl' quia dormie
rat cū vxore:nõ credim⁹ hominẽ his cineri
bus expiatū.ſed ad min⁹ de immūdicia ſe-
ptem dieꝝ.q2 die tertio ꝛ ſeptimo legit faci
enda expiatio talis. De expiatiõibꝫ q̃ fiebãt
cū muneribꝫ oblatis.vt ſupra de leproſo di-
ctum eſt:ꝛ ꝺ̃ viro ſpermatico ꝛ muliere ſan
guinaria.quia legit eos numerare ſeptẽ di-
es:ꝛ octaua purificari.credimus die tertia
ꝛ ſeptima his aq̇s expiatos

De perſonis excluſis a mr̄imonio Capitulū. XXIIII.

TRadidit etiã domi
nus filiÿs iſrl' multitudinẽ ꝑceptoꝝ
recapitulãdo ꝑdicta ꝛ ſuꝑaddendo
noua. de quibꝫ nõ niſi illa ꝑſtrinximus que
ad intelligẽtiã lectionis ſacre ſcripture ſūt
neceſſaria. Sane ꝓhibuit dñs ne hõ ad do
meſticã ſue carnis accederet.nec reuelaret
turpitudinẽ ei⁹.i.diſcooꝑiret ꝛ intraret pu
denda ipius. In ꝑmoꝝ quidẽ parentū ꝯiu
gio ꝓpter hoīm raritatẽ ſolū duas ꝑſonas
excluſit dñs a ꝯiugio dicẽs. Propter h̄ re-
linq̄t hõ patrẽ ꝛ matrẽ.i.nec fili⁹ matri nec
patri filia copulabit. Sub lege ꝓo plures ex
cepit:q̃ ſunt fere.xÿ. mater/nouerca/ſoror/
neptis/amita/matertera/vxor patrui/nu-
rus/vxor fris. Sed
hec determinatõem
recipit.ꝓuigna filia
ꝓuigni.vl' ꝓuigne ſo
ror vxoris/paucas
tūc excluſit:vt mul-
tiplicarent homies
Si eñ quis habens
vxorẽ mortu⁹ fuerit
nõ ſuſcepta inde ꝓle
frater ei⁹ duxit eã:et
inde fratri defuncto
ſemen ſuſcitauit.

⁊ replerēt terrā. Sub gr̄a plīme excludunt vbi ↄtinētia locū hȝ. ⁊ ē hec ꝓhibitio ↄiugij. A fornicatōe em̄ oīs mulier excludit

¶ Cathalog⁹ q̄rundā p̄ceptoꝝ. Caplm̄. XXV.

Dditū quoqȝ cū masculo ⁊ iumēto sub interminatione mortis ꝓhibuit. ne etiā colligerent spicas vel racemos remanētes. nec grana ↄcidētia. sed relinq̄rēt ea paupib⁹ terre. nec opus mercēnarij retinere vsq̄ȝ mane. nec accipere personas. diligi amicū sicut seip̄m p̄cepit. vbi. lxx. p̄rimū ponunt somnia / auguria / diuinationes obseruari prohibuit. nec agrū seri diuerso semine. nec iumēta diuersi generis facere coire. nec veste ex duobus texta indui: nec comā in rotundū tōderi. nec barbā radi. nec carnes suas sup mortuo incidi. nec figuras aliq̄s aut stigmata ī carne sua fieri. cum q̇b⁹ ⁊ similibus ad l̄ram subitelligēdū est ꝑm ritū gētiū ⁊ maxīe egyptiorū: cū q̇b⁹ habitauerāt. Nā ⁊ Dauid legit mulā habuisse sup quā posit⁹ ē Salomō: ⁊ delat⁹ ad fontē geon ad inūgēdū. Sȝ egypt⁹ om̄igenoꝝ venerās mōstra deoꝝ. ⁊ ī honore diuersoꝝ deoꝝ q̄s putabat talib⁹ p̄esse. diuersa semīa ī agro: diuersas materias ī veste sociabat. diuersos etiā cincinnos capitis diuersis dijs sacrificabat. Vn̄ ⁊ ī p̄ncipio horū p̄ceptoꝝ dixit dn̄s. Juxta ↄsuetudinē terre egypti in q̄ habitastꝭ nō facietis. iuxta morē regiōis ad quā introducā vos nō agetis. Addidit etiā speciale p̄ceptū cū ītrarēt terrā repromissiōis: vt auferrent p̄putia arboꝝ q̄s plātarent. Qð q̄si exponēs subdit. poma q̄ germināt īmūda erūt vob̄. Hoc tn̄ nō est ī hebreo. Et videt velle q̄ fruct⁹ triū p̄moꝝ annoꝝ īmund⁹ eēt ⁊ abijciēdus. fructus q̄rti anni sc̄tūs dn̄o ⁊ cōis paupib⁹. sȝ in quinto anno ⁊ deinceps dn̄i sui essent et esibiles.

Diuersa etiā anīalia coire faciebāt vt īde aīal nasceret qð plurimū essȝ deoꝝ sacrificio ↄgruū. vel eoꝝ honori dedicatum. sicut mul⁹ de equo et asino marti ⁊ cillēo apt⁹ erat

¶ De trib⁹ generib⁹ panum. Caplm̄. XXVI.

Ad euidentiā quoq̄ȝ eoꝝ q̄ h̄ in Leuitico tradunt sciendū est sacerdotes habuisse tria genera panū: panes. s. sacerdotales: leuiticos ⁊ laicos. Sacerdotales erāt panes ꝓpositiōis q̇ de publico sumptu fiebant: q̄s nō licebat edere nisi solis sacerdotib⁹. Panes leuitici q̇ ⁊ offertorij. q̇b⁹ soli de genere leuitico vescebant. Etiā q̇ ꝓpter maculā nō poterāt ministrare ⁊ filia familias: sed non vxorata: vel vidua vel repudiata: nisi necessitate rediret ad domū patris: vt esset q̄si filiafamilias. His nō vescebat aduena inq̇lin⁹ mercēnari⁹ sacerdotꝭ. verna tn̄ vl̄ emptiti⁹ ip̄ius vesci poterat. Laici. i. cōmunes quib⁹ q̇cūq̄ȝ poterat vesci

Aduēa generale nomē est ↄtinēs ꝑegrinū: q̇ tm̄ ꝑtrāsit. ⁊ inq̇linū q̇ cum sit de eadē regione: māsionē tn̄ ↄducit.

¶ De sanctimonia sacerdotū. Ca. XXVII.

De sanctimōia quoq̄ȝ sacerdotū agēs dn̄s. p̄mo de minorib⁹ sacerdotib⁹ agit: ne ↄtaminarent in mortib⁹ ciuiū suoꝝ. nec etiam p̄ncipis populi: nisi tm̄ super matre ⁊ patre: filio ⁊ filia: fratre ⁊ sorore virgine. ne scilȝ lauarent vel sepelirent: vel plāgēdo tangerēt mortuos alios. nec alijs tm̄ ꝓhibitas eis interdixit vxores: sed nec habere ↄcubinas. nec in vxorem ducere scortū: nec ancillam. nec captiuā: nec viduā: nec repudiatā. nec eas que de cauponib⁹ ⁊ pandocibus: id est apothecis venalib⁹ vitam agunt. Pontificem ꝟo ad nullum omnino mortuum ingredi voluit. vnde ⁊ domin⁹ papa nullis exequijs interesse dicitur. Nec vxorem ducere nisi virginem: ⁊ tm̄ de populo suo. Sed nec parochia dn̄i pape muros vrbis excedit. In cōmune ꝟo p̄cipit ne sacerdos in dieb⁹ vicis sue cum ministrare deberet vinum biberet: aut omne qð inebriare pōt. vt sciret discernere int sanctū ⁊ ꝓphanū: mūdū ⁊ īmundum. ⁊ doceret filios israel legitima terre q̄ locutus erat domin⁹. ⁊ ne sacerdos dū q̄nq̄ȝ immūdus esset accederet etiā ad tangenda ea que offerebāt filij israel. Patȝ q̄ȝ si sa

cerdos euãgelic⁹ q̃tidie mĩſtrat: aſſiduã de-
bet habere mundiciã. Addidit quoqȝ domi
nus de ſolẽnitatib⁹
legalib⁹. Sed q2 ple
nius de his in libro
Numeri diffinit̃. et
nos ibidẽ de illis p-
ſeq̃mur. Prima die
ſeptẽbris feſtũ tuba
rũ vel clangoris pro
liberatiõe Iſaac: qd̃ cereoꝝ dicit̃. Decima
die eiuſdẽ mẽſis feſtũ ꝓpitiatiõis. q2 cum fe-
ciſſent vitulũ: orãte moyſe ꝓpitiatus eſt eis.
deus. xv. die feſtũ ſcenophegie. qd̃ eſt fixio
tabernaculoꝝ. qd̃ eſt feſtũ patris. Cũ eñ pa
tri aſcribat̃ potentia. magna fuit potentia
dei q᷑ veſtes eoꝝ nõ ſũt attrite ꝑ q̃dragita
annos. Sed habẽt mõ alia feſta phuriuȝ. i.
ſortiũ. q2 ſors in ꝯtrariũ cecidit: vt in He-
ſter legit̃. q2 ſe occiſuros occiderũt. Ence-
nia tria. i. dedicationes. In autũno: q̃ fecit
Salomõ. in vere: q̃ Zorobabel: aliȷ̈qȝ reuer
ſi de babylone. In hyeme: q̃ fecerũt macha-
bei. de q̇ in euãgelio. Facta ſunt encenia in
hierl'm ꝛ hyems erat

Septem feſta iudei
habuerũt. Sabbatũ
neomeniã: pẽtecoſte
paſcha: feſtũ tubaꝝ:
feſtũ ꝓpitiatiõis: ſce-
nophegiam

De pena blaſphemi
Capl'm. XXVIII.

Ecce autē egreſſus
filiꝰ mulieris iſraelitis quẽ pepere-
rat de viro egyptio: iurgatus cũ vi-
ro iſraelita: blaſphemauit nomen dei iſrael:
maledicens ei. quẽ Moyſes recluſit in car
cẽrẽ donec ſuꝑ h̃ ꝯſuluiſſet dñm. qui ait ad
moyſen. Qui maledixerit deo ſuo: oẽs q̇ au
dierint ponent manꝰ ſuas ſuꝑ caput eiꝰ: q̃-
ſi ꝯtra ip̃m teſtificãtes. ꝛ eductum extra ca
ſtra omnis multitudo lapidabit eũ. ſiue ci
uis ſit aut aduena.

De talione legis date.
Capl'm. XXIX.

Subitulit quoqȝ do
minꝰ de talione: vt q̇ lederet hoĩem
in eundẽ modũ lederet̃ q̇ leſerat eũ.
ſcȝ vt redderet animã ꝑ aĩa: oculũ ꝑ oculo
dentẽ ꝑ dẽte: fracturã ꝑ fractura: liuorẽ pro
liuore: aduſtionẽ ꝑ aduſtiõe. Nota quia ta
lio nõ erat in iniuriȷ̈s rerũ: ſed in leſione tm̃
corpoꝝ: q2 furta reſtituebant̃ in duplũ vel q̃
druplum Determinabaturqȝ talio ꝑ neceſ-
ſitatem: vt ledens mulier virũ in virilib⁹: pu
niebat̃ manu: q2 virilia nõ habet. ꝛ vir ledẽs
mulierem pregnantẽ vt faceret abortiuum
nõdum aĩatum: mulctabat̃ pecunia. Incer
tum eſt aũt vtꝝ talio extenderet̃ vſqȝ ad iu-
dicem: vel circa iniuriatũ tm̃ haberet locũ.
N ꝟo iniuriatus ſine iudice poſſet vlciſci:
forte inde haberi põt q᷑ ad ciuitates refugiȷ̈
fugiebat homicida nõ volens: ne interfice
ret̃ a ꝓximis occiſi.

De obſeruatiõe iubilei anni.
Capitulũ. XXX.

Addidit etiã domi
nus de obſeruatiõe iubilei q̇ ſepti
mã ſeptimanã hebdomadaꝝ ãno-
rũ ſeq̃bat̃. ad cuiꝰ ꝑſignationẽ ſeptẽ annis
ꝑcedẽtib⁹ vt tradunt q̇dã: in ſingul' neome
niȷ̈s clãgebãt tubis ꝛ. vȷ̈. dieb⁹ ꝯtinuis an-
te ip̃am ſolẽniſabãt clãgentes tubis. In li-
bro tñ Numeri legit̃ q᷑ clangerẽt tubis. vȷ̈.
mẽſe. x. die ĩ vniuerſa terra. In h̃ anno oẽs
diſtractiões reꝝ ad ꝓ̇ſtinos redibãt poſſeſ
ſores: ꝑter domoſ q̃ erãt ĩ vrbib⁹ murat. q̃s
tñ ꝓ̇mo anno vẽditiõis vẽditori redimere
licebat: exceptis domib⁹ leuitaꝝ q̃ in q̇cũqȝ
eſſent loco ĩ iubileo redibãt. Eodẽ anno re
q̇eſcebat terra ꝛ debita: eodẽ anno fui libe
ri dimittebant̃. Nã licȝ eſſent ꝯtribules: ta-
men voluit eos dñs ſeruitȷ̈ ſcemate caſti-
gare ꝓpter tranſgreſſiões legũ. Ioſephꝰ dt
q2 in iubileo ꝯueniebat venditor agri ꝛ em-
ptor: ꝛ reputãtes fructꝰ ꝛ expẽſas in agrum
factas fructib⁹ exuberaſſe cõpertis vẽditor
recipiebat agrũ. Si ꝟo expẽſe trãſcẽderũt
h̃ qd̃ deerat recipiebat emptor: ꝛ a poſſeſſi-
one diſcedebat. Hãc tñ cõputatõem fieri li
cuit infra annũ iubileũ. nedum in ip̃o ſi vẽ-
ditor ꝓ̇us vellet r̃uocare qd̃ vẽdidit. Lr̃a le
uitici videt̃ velle q᷑ iuxta numeꝝ annoꝝ vſ
qȝ ad iubileũ maiori minorive ꝑcio, iubebat
agrũ vẽdi ne vẽditor grauaret̃ ſi modico
vẽderet. ꝛ plurimi anni ſuꝑeſſent vſqȝ dũ re-
ciꝑet qd̃ vẽdiderat. ꝛ ne grauaret̃ emptor: ſi
multo emeret qd̃ ĩ ꝓximo amiſſurꝰ erat. De
terminata q̇ȝ fructuũ reputatiõe ꝛ expẽſaꝝ
infra iubileũ addit q᷑ ſi vẽditor qd̃ ſuꝑerit
expẽſaꝝ reddere nõ poterit: habeat emptor
agrum vſqȝ ad iubileũ. In ip̃o eñ oĩs vẽ
ditio redibat ad ꝓ̇ſtinum poſſeſſorem. Ter
ram aũt ſic voluit dominꝰ vendi ab eis ſub

cōditiōe recipiēdi: quia sua erat ⁊ nō ipoꝝ. Alienigenas tñ seruos voluit eos in ꝑpetuum possidere.

¶ De bñdictiōib⁹ ⁊ maledictiōib⁹
Caplm. XXXI.

Aliū preceptoꝝ observatoribꝰ ꝓmisit dñs bñdictiōes suas dicēs. Dabo vobis pluuias tēporibꝰ suis ⁊c̄. vbi. xxx. clausule ꝓmissionū inueniunt. Trāsgressoribꝰ ꝟo lōge plures ingeminat maledictiōes.

¶ De decimis ⁊ votiuis
Caplm. XXXII.

In decimatiōe animaliū qđ decimū vel nascēdo vl' numerādo veniebat dño scti̇ficabatur: nec mutari licebat in meliꝰ vel deteriꝰ. Similiter animal qđ vouebat dño nō licebat immutari. si q̇s qđ vouerat ĭmutaret ⁊ votiuū ⁊ immutatū erat dñi. Sed distinguendū est de huiusmodi votis. Aliqñ em̄ sic ex voto aliq̇d scti̇ficabaṫ dño qđ anathematizabaṫ: illđ nō poterat vēdi a sacerdotibꝰ vel alienari. Qñq3 nō sic obligabanṫ votiua: s3 poterāt vēdi a sacerdote determinato ꝑcio ſm vtilitatē q̄ ex his poterat ꝓuenire: siue esset anĭal vel fundꝰ. Qui tñ voto dederat si volebat illud emere supra estimatiōem, p q̄ alij dareṫ adderet q̇ntā eiꝰ partē. Qđ ideo est statutū: ne q̇ vouerat ad recipiēdum qđ vouerat aspiraret: q̄si pnĭa ductꝰ: ne etiā digniorē alijs se putaret in emptione eius rei q̄ eam dederat.

Historia Numeroꝝ caplm. j.
De excubijs circa tabernaculū cap. ij.
De cōmutatiōe ꝑmogenitoꝝ p leuit̄. ca. iij.
De etate ministrātiū in tabernaculo: Et de differētia ministroꝝ ca. iiij.
De q̇dam mō reddēdi rē alienā ca. v
De iudicio zelotypie ca. vj.
De sanctimonio nazareoꝝ ca. vij
De benedictiōe sup̄ ꝑplm ca. viij
De oblatiōibꝰ. xij. dierum in dedicatiōe tabernaculi. ca. ix
De ꝯsecratiōe leuitaꝝ ca. x.
De his q̇ nō possunt facere phase ꝑmo mēse vt faciāt scđo ca. xj
De tubis argenteis ⁊ modo clangendi in eis ca. xij
De recessu israel a mōte synai ca. xiij
De electiōe. lxx. senioꝝ ca. xiiij
De datiōe carniū ⁊ ira dei sup̄ eos ca. xv.
De plaga marie ⁊ causa lepre ca. xvj.
De. xij. exploratoribꝰ ca. xvij.
De murmure ꝑpli pro q̄ p. xl. annos in deserto perierūt ca. xviij.
De lapidatione colligentis ligna in sabbato. caplm xix
De scismate chore dathan ⁊ abyron ⁊ plaga eoꝝ ca. xx.
De exustiōe ꝑpli extincta p Aaron ca. xxj.
De ꝟga aaron q̄ nocte vna frōduit: floruit: ⁊ pepit nuces ca. xxij.
De reditu in cades in. xl. anno. ca. xxiij.
De morte marie ⁊ aq̄s ꝯdictiōis ca. xxiiij
De circūitu idumee ca. xxv
De morte Aaron ca. xxvj
De victoria post votū anathemat̄. ca. xxvij
De ꝟpēte eneo ꝯ ignitos ꝟpētes ca. xxviij
De scopul' torrentiū q̄ gestierūt ca. xxix
De cantico ad puteū ca. xxx.
De morte Seon regis amorreoꝝ: ⁊ Og rege basan ca. xxxj.
De itinere Balaam ⁊ q̄r locuta est ei asina. caplm xxxij.
De ariolathesi balaā ⁊ eiꝰ ꝓphetia. ca. xxxiij
Ex amore mulierculaꝝ initiatus est israel beelphegor ca. xxxiiij.
De zelo phinees ca. xxxv
Secundꝰ numerꝰ bellatoꝝ ca. xxxvj
De iure successiōis hereditarie ca. xxxvij
De substitutiōe Josue ca. xxxviij
De libaminibꝰ ca. xxxix.
De iugi sacrificio ca. xl
De sabbato ⁊ oblatiōibꝰ eiꝰ ca. xlj
De neomenia ca. xlij
De phase ca. xliij
De pentecoste ca. xliiij
De festo tubaꝝ ca. xlv
De festo ꝓpitiatiōis ca. xlvj.
De scenophegia ca. xlvij
De votis ca. xlviij.
De destructiōe madiā ⁊ ꝑde diuisiōe. c. xlix
De sorte duaꝝ tribuū ⁊ dimidie ca. l.
Cathalogꝰ. xl. duaꝝ māsionū ca. lj
De vrbibꝰ leuitaꝝ ⁊ de suburbanis ca. lij
De matrmonio ꝯtribulū ca. liij.

Historia Numeroꝝ
Capitulū.I.

QUarta huius historie distinctio hebraice đr vaiedaber: qđ sonat: ⁊ locut⁹ est. Apđ nos tñ ⁊: non habet̄. Nomē grecū in scriptis nostris nō habem⁹. nā grece baresmotalias ellesmoth: latine liber numeri vel numeroꝝ đr. Et đr qñq̄ numeri pluralit̄. vñ et dici solet: legit̄ ħ in numerꝫ. Merito aūt ħ noīe censet̄: q̄ q̄ttuor p̄ncipalr̄ hic numerātur de omni p̄p̄lo viri apti ad arma ferenda Primogeniti leuite qui etiam bis numerātur. māsiōes p̄ q̄s pfecti sūt. Sed nec mulieres nec miores. xx. annoꝝ: nec vulg⁹ pmiscuū: nec debiles ad bella numerant̄. Ad hāc partē historie sic transit Joseph⁹. Moyses p̄dictā ꝯstitutiōem legū duz sub syna morarent̄ a deo cognouit ⁊ hebreis scriptā cōtradidit. Cūq̄ circa legislatiōem hec sufficere putaret: ad exercitij militaris iura ꝯuersus est. ⁊ numerauit populoꝝ capita. s. pugnare valētium. Moyses đt dñm sup̄ ħ locutū fuisse dicēs. Locut⁹ est dominus ad moysen in deserto synai in tabernaclo federꝫ p̄ma die mēs̄ scđi: āno scđo egressionis de egypto. Et nota q̄ p̄termittit hic q̄dā q̄ facta sūt ī p̄mo mēse scđi anni. s. oblationē. xij. p̄ncipū: quā fecerūt singuli singul̄ dieb⁊ ī dedicatiōe tabernaculi ⁊ solēnitate phase: q̄ p̄prio noīe đr pasca: ī deserto. ⁊ forte sctificatiōe leuitaꝝ. De his tñ īfra aget p̄ recapitulatiōem. Proseq̄ntes ḡ ordinē libri: dicim⁹ q̄ moyses ⁊ aaron ⁊. xij. p̄ncipes tribuū ex p̄cepto dñi anno scđo: mense scđo die p̄ma mēsis numerauerūt viros p̄ter tribū leui a vicesimo āno ⁊ sup̄. Joseph⁹ certū terminū posuit. s. vsq̄ ad. l. annū. ⁊ numerati sūt p̄ generatiōes ⁊ familias ⁊ domos ⁊ noīa ⁊ capita singuloꝝ. Hec aūt q̄nq̄ ad inculcatiōem tm̄ q̄dam apposita tradunt ⁊ hic ⁊ in Josue. sed ꝯgrue q̄dē distingui possunt generatiōes vel cognatiōes. Uocat hic trib⁊ ip̄as. xij. familias: que ex ip̄is filijs patriarcharum p̄mo descenderunt. Uerbi grā. In vna tribu leui fuerūt tres familie. caathite gersonite: merarite. Unaq̄q̄ familia mltas habebat domos in q̄b⁊ p̄prij patresfamilias erāt. Et addit̄: noīa ⁊ capita: intrāsitiue legēdū est. i. capitū noīa. s. singuli hoīes in eadē domo. Fuerūt aūt in summa. dcij. milia q̄ngenti quinquaginta.

Vulg⁹ pmiscuū vocātur q̄daz egyptij q̄ secuti erāt eos egressuros

Nota q̄ p̄mū pascha fecerūt ī egypto. Secūdū fecerūt ī deserto: de q̄ hic loquitur Tertiū fecer̄t ī igressu ⁊ introitu terre pmissiōis in galgalis. Quartū fecerūt ī terra pmissiōis

¶De excubijs circa tabernaculū
Caplm̄. II.

RECEPIT ETIAM DOmin⁹ vt sp̄ poneret̄ tabernaculū in medio castroꝝ. ⁊ filij israel p̄ gyrū excubarēt p̄ turmas ⁊ cuneos: qđ p̄ eođ hic accipit̄. Turma em̄ p̄prie. xxx. miliuz ē. Et đr cune⁹ q̄si cōueniens multitudo. Excubare ei large ħ accipit̄. Excubie etiā p̄p̄e dici vigilie noctꝫ. Terne trib⁊ p̄ q̄ttuor p̄tes tabnaculi excubabāt ita tñ r̄moti vt maxias ī medio plateas haberēt. Eratq̄ ornat⁹ q̄si fori reꝝ venaliū singulis ī ordīe ꝯstitutis. Opifices etiā artiuz ī statōib⁊ suis erāt: ita vt vrbi cōpetēter edificate castra eoꝝ simillima viderēt̄. Judas itaq̄ isachar ⁊ zabulon castrametabant̄ ad orientē. Ruben symeon ⁊ gad ad meridiem Effraim beniamin manasses ad occidentē Dan aser ⁊ neptalim ad aq̄lonē. Int̄ tabnaculū ⁊ castra excubabāt leuite ī tabnacul̄ suis: p̄pinq̄ores tabnaculo q̄z castris. Et excubabāt silr̄ p̄ q̄ttuor plagas. Moyses ⁊ Aaron cū suis ad oriētē: reliq̄ ab his. Caathite ad meridiē sub custodia eleazari filij Aarō excubabāt. Filij āt gersonite ad occidētem. Merarite ad septētrionē. ⁊ erāt vtriq̄ sub custodia Jthamar.

Multitudo đr cuneus q̄si coune⁹. a cō et vniēdo.

¶De cōmutatiōe p̄mogenitoꝝ p̄ leuitis
Capitulū. III.

SEPARAUIT SIBI DOMInus tribū leui p̄ p̄mogenitis q̄ tūc habebāt ⁊ iumēta leuitaꝝ p̄ p̄mogenitis iumētoꝝ q̄si cōmutatiōem faciēs cuz populo. Primogenita em̄ oīa specialit̄ tūc

erāt sua. q꞉ cū occideret ꝓmogenita egypti pepercit ꝓmogenitꝭ eoꝝ reseruās ea sibi. Deinceps tñ ꝓpter idipm oīa ꝓmogenita eorū sanctificauit sibi in ꝑpetuū. ⁊ maxime q꞉ ꝓmitie q̄rumlibet fructuū debent dño. Pro his ḡ ꝓmogenitis q̄ tūc habebant tulit sibi tribū leui ⁊ iumēta eoꝝ. ⁊ popul⁹ ꝓmogenita illa habuit pro leuitis ⁊ iumētis eoꝝ. Et ne duodenari⁹ numerus tribuū minueret꞉ tribū manasse q̄si ꝑ leuitis īstituit: effraim ꝟo ꝑ Joseph. Ne autē maior videret numerus leuitaꝝ q̄ꝫ ꝓmogenitoꝝ: ⁊ ita iniqua esset cōmutatio ait dñs ad Moysen Numera filios leui masculos ab vno mense ⁊ supra. ⁊ cū numerati essent: inuēti sūt. xxij. milia. Nota tamē q꞉ si diligenter attēdas ī libro numeroꝝ numeꝝ eoꝝ ꝑ familias: inuenies. xxij. milia et trecentos. Dicit hebre⁹ q꞉. ccc. erāt in eis ꝓmogeniti: ⁊ ita iā erāt dñi. Iteꝝ ait dñs ad moysen. Numera ꝓmogenitos mascl'os a mense vno ⁊ supra Et inuēti sūt. xxij. milia. cclxxiij. Tulit autē moyses ī ꝑcio. cc. lxxiij. q̄ superāt ꝑ singula capita q̄nqꝫ siclos ad mēsurā sanctuarij: ⁊ dedit eos Aarō ⁊ filijs suis iuxta ꝟbum domini.

Jacob ei ī bñdictione filioꝝ suoꝝ ꝓmiserat filijs Joseph/ ꝙ vterqꝫ facturus essꝫ tribum

Ne ḡ dānosa esset illa ꝑmutatio dño si nō restauraret ei ꝑ ꝓmogenitis qđ deerat in leuitis. recepit ꝑ q̄libet ꝓmogenito q̄nqꝫ siclos argēteos.

¶ De etate ministrātiū in tabernaculo: ⁊ de differētia ministroꝝ.

Caplm. IIII.

Iterūqꝫ ait dominus ad moysen. Numera leuitas a. xxx. anno vsqꝫ ad. l. vt seruiāt mihi ī duobus. hi in tabernaculo portādo ⁊ collocando: senes emeriti in ꝟuādo. Et cū numerati essent: inuēti sūt. viij milia. d. lxxx. lxx. tamē dicūt a. xxv. āno quē numeꝝ annoꝝ ī ordinatiōe sacerdotū ⁊ nos obseruam⁹ Isti deferebant tabnaculū in hūc modū q꞉ nō licebat ea q̄ erāt vltra velū nuda videri. Ideo ꝓmo intrabāt sacerdotes ⁊ inuoluebāt arcā: ꝓpitiatoriū ⁊ cherubin. Pri⁹ ꝟo velū qđ ante pēdebat. ⁊ post palliū iacinctinū ⁊ cādelabꝝ aureū: altare ⁊ mēsam cū vtēsilibꝫ suis pallijs inuoluebant. Tūc intrantes caathite ꝓprijs humeris oīa hec inuoluta deferebant. Similiter ⁊ altare holocausti cū vtēsilibꝫ suis vt quibusdā videt. Gersonite vt breuiter dicam⁹: deponētes tectū tabernaculi: mollia ferebāt in curribꝫ. s. cortinas: saga: pelles rubricatas ⁊ iacictinas. tentoriū qđ erat ante tabernaculū: cortinas q̄qꝫ atrij: ⁊ funes ⁊ vasa ministerij q̄ ad altare eneū ꝑtinebāt. De altari holocausti tacet liber a q̄ ferebat. Pōt tñ dici: q꞉ vasa eius ferebāt gersonite: vt ī libro hr̄. Ipm altare caathite ꝓprijs hūerꝭ ferebant. Merarite ꝟo vt breuit dicam⁹ oīa tabnaculi ⁊ atrij q̄ dura erāt: tabulas bases: vectes: columnas: paxillos: ⁊ ea ferebāt curribꝫ. Emeriti leuite nō ꝟuiebāt sic in oꝑe: sed posito tabernaculo sedebāt custodes.

Oēs a. xxx. āno vsqꝫ ad. l. portabāt tabernaculū. ⁊ collocabāt ea q̄ attinebāt. At q̄ erāt supra. l. emeriti dicebant.

Sꝫ q꞉ ibi. sꝫ ⁊ altare mundabāt cinere dr̄ q꞉ caathite portabāt altare hūeris ⁊ vasa ei⁹. Pōt dici poti⁹ ꝙ gersonite ferebāt vasa misterij altarꝭ: nō altarꝭ vasa. Aliq̄ forte in q̄bꝫ ponebāt ea q̄ portabāt ꝑtinētia ad altare. ⁊ illa vasa ponebant sup curr⁹

¶ De q̄dam mō reddēdi rē alienā

Caplm. V.

Tunc precepit dominus eijci ꝑ man⁹ sacerdotū a castrꝭ leprosos ⁊ semine fluētes. ⁊ factum est ita. Addidit q̄qꝫ dñs de redditiōe aliene rei vt fierēt cū q̄nta parte capitis. Sꝫ q꞉ ī exodo videt dicere ꝯtrariū. s. vt in q̄druplū redderet. Ideo hucusqꝫ distulimus vt hic soluerem⁹. Et dicim⁹: quia aliene rei possessio aliq̄n fiebat ex industria: furto: vel rapina. aliq̄n fiebat ꝑ negligentiā: aliq̄n ignorāter. De re sublata sciēter ī Exodo dicitur ꝙ restituatur in quadruplum si perierat res: ꝙ si extabat in duplum. Si ibi le

Cū q̄nta capitis reddebat illa res q̄ reddebat cū q̄nta ꝑte ꝑcij eiusdem

Quia ꝑsumit res extata ad restituenduꝫ cōseruata

gis.v.boues p vno.alia ẽ trãslatio fm ꝗsdã. ⁊ ꝙ in ꝗdruplũ veriꝰ dicať:ex ꝟbis Zachei pbať.De sublata ꝑ ignorãtiã agit hic vt reddať caput ⁊ ꝗnta ꝑs desuꝑ.vel de re furtiua si penitꝰ latet:⁊ fur penitẽs spõte ꝯfiteť ⁊ reddit.Si ꝟo nõ eẽt ꝗ reciperet:redderetur dño ⁊ eẽt sacerdotis.Pro pctõ ꝟo furti vel negligẽtie fiebat aliq̃ oblatio fm q̃ntitatez rei.Josephꝰ dt auꝝ ⁊ argẽtũ reddi ĩ duplũ iumẽta in q̃druplũ.solũ bouẽ in ꝗntuplum qꝛ q̃nto possideť ceteris vtiliꝰ:tanto amittitur damnosiꝰ

❡De iudicio zelotipie Caplm.XVI.

Addidit quoqꝫ dominꝰ de lege zelotipie.Zelꝰ ꝓprie dr amor viri ĩ vxorẽ.p q̃ sustinere nõ põt vt aliȷ̃ misceať.Vñ vir dr zelotes.Zelotipia ꝟo q̃nqꝫ dr mechia:⁊ zelotipꝰ adulter. Solet ꝗ zelotipia dici sola suspicio adulteriȷ̃.de q̃ legiť hic ad hũc modũ.Si spũs zelotipie ꝯcitauerit viꝝ ꝯtra vxorẽ suã q̃ polluta est:sed ꝓbari nõ põt.vel q̃ falsa suspicione ĩpetiť:adducet eã ad sacerdotẽ:⁊ offeret p ea assariũ farine hordeacee qd ẽ decia ꝑs sati.nõ fundet oleũ:nec thus imponet. Sacerdos aũt statuet eã corã dño ⁊ ponet in manibꝫ eiꝰ in vase fictili aq̃s viuas ⁊ oblationẽ farine.pugillũ cuiꝰ ⁊ thus iucendet suꝑ altare.⁊ mittet ĩ aquã pauxillũ pulueris de pauimẽto tabnaculi.⁊ nudabit caput eius.scribetqꝫ in membrana(vt dt Josephꝰ)dei vocabulũ.s.tetragrãmaton. Facietqꝫ eã iurare ꝙ nil viro suo nocuerit ĩ his q̃ sibi obiȷ̃ciunť. Et si h̃ viro suo nõ sufficiet:subdt sacerdos maledictões etiã scptas ĩ mẽbrana ⁊ dicet.Si nõ es polluta deserto viri thoro:nõ te noceãt aq̃ iste amarissime.Si ãt declinasti a viro ĩgrediant aq̃ maledicte vẽtrẽ tuũ:⁊ ip̃m tumescere faciant ⁊ putrescat femur tuũ dextꝝ.Et dicet mulier Amen amen.Et delebit sacerdos oẽm mẽbrane scpturã ĩ aq̃s:⁊ dabit ei bibere.⁊ tũc sacerdos tollet de manu eiꝰ sacrificiũ zelotipie.⁊ eleuabit illd corã dño:⁊ ponet super altare.Et si rea erit adulteriȷ̃ mulier:putrescet femur eius:⁊ vterꝰ tumebit in hydropisim.nõ tamẽ statim:sed vsqꝫ ad decẽ mẽses. Et si nõ polluta erit:innoxia erit ei aq̃.imo sepe ꝯcipiet ⁊ pariet masculũ mẽse decimo De aq̃ dicebanť sctẽ ꝓpter nomẽ dñi dilutũ in eis.⁊ dicebãť maledicte ꝓpter maledicta ꝯgesta ĩ eis.⁊ amarissime ꝓpter effectũ ꝗ q̃nqꝫ seq̃bať.Hec ãt lex introducta fuit ad duriciã cordis eoꝝ:sicut ꝑmissus est libellꝰ repudiȷ̃:qꝛ prompti erant ad effundendũ sanguinem.

❡De sanctimonia nazareoꝝ
Caplm.XVII.

Locutus ẽ dominus ad moysen de lege nazareorum.Nazareus sonat sctũs vel florens vel germinãs.Dicebanturqꝫ nazarei ꝗdaz ꝗ ex voto obligabãt se sanctimonie vsqꝫ ad certũ tp̃s.vel iugiť vt Samuel:⁊ ꝯsecrabãt se dño.⁊ q̃si seꝑabanť a cõi vita hoĩm.sicut ꝗs mõ ꝑ annũ vl duos ex voto fuit ĩ hospitali hierlm.Sctĩtatis eoꝝ lex fuit hec. Oĩ tẽꝑe seꝑatiõis sue nouacula nõ trãsibat suꝑ caput eiꝰ.Vñ forte ꝗdã pingũt aplos ⁊ chrm crinitos:nõ in re sed ꝓ sctĩtate.Nihil qd inebriare poterat bibebãt.nõ edebãt aliq̃d qd esset ex vinea ab vuapassa vsqꝫ ad acinũ.ad nullũ mortuũ ingrediebanť. Et si mortuꝰ esset subito ꝗspiam corã eo polluebať caput ꝯsecrationis sue et ilico radebat caput suũ.⁊ rursum

ist est immatura q̃ ante maturitatem collecta seruatur:⁊ tãdez missa in aquam grossescit.

die septimo offerebat par turturum aut duos pullos columbaꝝ.quoꝝ vnuz sacerdos faciebat ꝓ pctõ: alteꝝ in holocaustũ.diesqꝫ quos fecerat p infectis erant:⁊ voti sui sanctimoniã iteꝝ incipiebat. Forte nõ ꝓ ꝗlibet mortuo:sed ꝓ occiso corã eo polluebať ꝗcquid fecit ꝓpter sanctimoniã.Cõpletis aũt diebus voti sui offerebat agnũ agniculũ ĩ holocaustũ:ouẽ anniculã ꝓ pctõ:arietẽ hostiã pacificã.Et nota cũ ita simplr poniť aries ꝙ hebreꝰ dt ad minꝰ duoꝝ annoꝝ cũ debere esse.Canistꝝ qqꝫ diuersoꝝ panũ azymoꝝ exceptis his q̃ spõte offerebat iuxta ꝑfectionem sanctitatis sue.q̃ oblatio dicebať corban.i.munꝰ.Et offerebat mulier.xxx.siclos si poterat.vir.l.sin autẽ:ad arbitrium sacerdotis pauꝑ offerebať. Cũqꝫ ĩmolauerat hostias sacerdos ritu suo reddebať nazareus ad ostiũ tabernaculi:ponebatqꝫ sacerdos crinẽ eiꝰ in ignẽ sacrificiȷ̃:⁊ sic ad cõem hominũ vitã redire poterat

¶De benedictione sup̱ populũ
Capl'm. VIII.

Verũ locutus ē dominꝰ ad moysen. Aaron ⁊ filij eius innocabũt nomen meũ sup̱ filios israel ⁊ ego benedicam eis. Hoc fit ī omnibꝫ sacramētis ecclesie. Innocabũt autē sic. Benedicat tibi dñs deus ⁊ custodiat te. det tibi pacem: ⁊ ostendat tibi faciem suam.

Quid factũ sit ꝑmo mense secũdi anni cũ sit omissuꝫ hic explanabit̃.

In numeris in forma bñdictiõis huiꝰ ter ponit̃ nomē dñi.

¶De oblationibꝫ duodecim dierũ in dedicatiõe tabernaculi.
Capl'm. IX.

Factuꝫ est autem in die qua vnxit Moyses tabernaculũ ⁊ sanctificauit illud: obtulerunt xij. ꝑncipes tribuũ ī altar' strenuatiõem vt hebreꝰ habꝫ. vj. plaustra tracta cũ. xij. bobꝫ: singuli bouē vnũ ⁊ bini plaustꝝ vnũ. Et data sũt duo plaustra gersonit' ad ferēda onera eoꝝ ꝺ qbꝫ dixîmꝰ. Et q̃ttuor sũt data meraritis. postea singuli singul' diebꝫ obtulerẽt vasa altari necessaria. Duodecim em̃ diebꝫ solēnitas dedicationis ꝓtelata est. Prima die obtulit Naason ꝺ tribu iuda acetabulũ argenteũ. cxxx. sicloꝝ. Hebreus habet scutellam phialamqꝫ argenteā. lxx. sicloꝝ vtrũqꝫ plenũ simila. in phiala thus ponebatur. Mortariolũ quoqꝫ aureũ decem sicloꝝ plenũ incēso. In hoc vase aromata terebātur. Hebreus habet cochlear: q̇. s. thus in thuribulo ponebat̃. Bouē quoqꝫ ⁊ arietē ⁊ agnũ anniculũ ī holocaustũ, hircũqꝫ ꝓ pctõ: ⁊ ī sacrificio pacificoꝝ. boues duos: arietes q̇nqꝫ. hircos q̇nqꝫ. agnos anniculos quinqꝫ. Eiusdē modi vasa: ⁊ eiusdē hostias obtulerũt alij ꝑncipes q̇sqꝫ die suo. ⁊ sic terminata ē dedicatio. xij diebus. Patꝫ ꝑ recapitulationem hec dici. Octaua em̃ die mensis ꝑmi ẜm q̃ lr̃a videt̃ sonare incboata est dedicatio. vij. em̃ diebꝫ p̃cedētibꝫ eiusdē mēsis ꝯsecrati sũt sacerdotes. ⁊ tabernaculũ inũctũ sed nõdũ dedicatũ. Si ṽo ita est: tũc ꝯsecratio sacerdotũ et dedicatio tabnaculi ꝓtelate sunt. xix. diebꝫ. Itaqꝫ ñ fecerẽt phase eo ãno tp̱e suo. s. die xiiij. Qꝺ tñ p̃ceptuꝫ fuit eis a dño prima die eiusdeꝫ anni. Iõ q̇dã dixerũt vt p̃diximꝰ. vij. dies ꝯsecrationis sacerdotũ fuisse terminales ꝑmi anni. ⁊ ꝑma die scꝺi anni vnctũ tabernaculũ. xij. die finitã dedicatõem. xiiij. die celebratum phase. Põt tñ dici hãc oblatiõem. xij. dierũ factã scꝺo mēse anni scꝺi: nec ꝑ recapitulationē hec dici. Nã ṽo legit̃ ea die inchoataꝫ q̃ vnctũ ē tabernaculũ eadē dicũt ꝓ ꝯsimili q̄ꝛ sicut. viij. die ꝑmi mēsis vnctũ ē tabernaculũ: ita ⁊. viij. die scꝺi mēsis īchoata ē hᶜ oblatio. ⁊ sic. viij. ꝑmis diebꝫ anni tertij sacerdotes ⁊ tabernaculũ ꝯsecrata sũt

Non em̃ licebat duo generalia festa facere simul.

Scꝺm hebreuꝫ bos dicebat̃ ad minꝰ trimus: aries bimꝰ

¶De ꝯsecratiõe leuitarum
Capitulũ. X.

Tex locutus est dominꝰ ad moysen dicens. Tolle leuitas ꝺ medio filioꝝ isrl' ⁊ scificabis eos mihi. Itaqꝫ ẜm p̃ceptũ dñi leuite ꝑus aspersi aq̃ lustrationis. rasisqꝫ omnibꝫ pilis carnis sue vbi nõ includũtur capilli. lotis etiã indumẽtis corã domino steterũt ad ostium tabernacl'i. ꝯuocata oī multitudine: ponẽtesqꝫ manꝰ suas s̃r eos filij isrl' obtulerẽt eos aarõ munꝰ dño vt seruirẽt ī misterio eiꝰ Obtulerũtqꝫ leuite boues duos. q̇ꝝ alteꝝ fecit aaron ꝓ pctõ: alterũ in holocaustũ. ⁊ sic sepati fuerũt dño a filijs israel. Exinde habuerũt in vsus suos ea q̃ dñi erãt. De decimis em̃ viuebãt ⁊ his ꝯtenti erãt. Sacerdotũ ṽo etiã erãt sacrificia: ꝑmitie: ꝑmogenita: vota. His om̃ibꝫ vescebant̃ cũ domo sua: mũdi tñ. p̃ter oblata ꝓ pctõ. q̄ꝛ sacerdotes soli pctã ꝑpl'i comedebãt. Decimã decimaꝝ suaꝝ dabãt leuite summo sacerdoti: ⁊ de melioribꝫ dabant. iõ so-

Plane dici põt q̃ eadeꝫ die incboata sũt cõsecratio vl' vnctio sacerdotuꝫ ⁊ dedicatio tabernaculi ⁊ oblatio ꝑncipum. ⁊ cucurrerẽt simul ꝑ. vij. dies: post q̃s secuta est oblatio. v. diebꝫ. xiij. die ꝯsecrati sũt leuite. ⁊. xiiij. die fecerũt solēne phase.

tē nō habuer̄t i terra qd̄ ꝛ meli⁹ eis cesserat. Tūc ei. xij. ꝑtē tm̄ bonoꝝ terre haberēt: nō habebāt decimā.

¶De his q̄ n̄ possunt facere phase ꝑmo mē se vt faciāt scd̄o

Capl'm. XI.

Locutus est domi nus ad Moysen anno scd̄o mēse ꝑ mo. Hic plane determinat̄ ꝑ recapi tulatiōem h̄ dici. faciāt filij isrl' phase tē pore suo. xiiij. die mē sis vsq3 ad vespeꝝ: ꝛ fecerūt phase. Erāt aūt q̄dā imundi sup aīa hoīs. i. sup hoīeꝫ q̄ dr̄ anīa. cui⁹ cadauer q̄ tetigerāt n̄ poterāt facere phase et dixerunt ad moysen Quare fraudamur ne valeamus offerre inter filios isrl'. Forte indignātes: qꝛ talis imūdicia necessaria ē q̄nq3. Et ꝯsuluit moyses sup hoc dn̄m. Qui rn̄dit ei. Hō d̄ gēte vīa q̄ fuerit imūd⁹ sup anīa hoīs siue i via ꝑcul faciat phase mense scd̄o. xiiij. die oēm ritū phase obseruās. Si ꝟo sine hmōi cauſ tp̄e suo nō fecerit phase: exterminabit̄ aīa ei⁹ de ꝑplis suis. Peregrin⁹ q̄3 aduena si fuerit apd̄ vos faciet phase dn̄i. Si q̄raſ. si iteꝝ i mense scd̄o ꝓpt̄ imūdiciā nō possꝫ facere phase: q̄d faceret. Pōt dici: qꝛ tertio faceret. qꝛ qd̄ i vno dictū ē simil'r daſ i alijs intelligi. Vel forte si deinceps eo anno nō faceret: nō peccaret.

Quasi di. ꝑ h̄ qd̄ ibi dr̄ anno scd̄o patꝫ q̄ istud. s. faciāt filij isrl' phase ꝛc̄. dr̄ ꝑ recapitulationē. Debet em̄ ꝑus dictū fuisse: cuꝫ ꝑus factū sit in mēse sc3 ꝑmo ante oblatiōnē ꝑncipum q̄ suposita est.

A meliori parte totū hoīem significat. s. et aīam qd̄ est freq̄ns i sacra pagina

¶De tubis argēteis ꝛ mō clāgēdi in eis

Capl'm. XII.

Locutus est dominus ad moysen. Fac tibi duas tubas argēteas ductiles: q̄bꝫ ꝯuocab multitudinē. Has duas tubas habebāt in q̄ttuor vsus ad ꝯuocandā multitudinē: ad mouēda castra: ad bella: ad festa. Et erat (vt dt̄ Joseph⁹) tuba fistula cātatoria pene magnitudine cubiti calamo capacior: ꝑbēs in ꝑncipio latitudinē q̄ ꝯueniat ori ad susceptiōem sp̄ūs: q̄ hebraice dr̄ asora. Jn cōuocatōe ꝟo multitudinis aliq̄ erat diuersitas ad ꝯuocādū oēm ꝑpl'm. Utraq3 siml' clāgebāt simpl'r. Ad ꝯuocandos solos ꝑncipes semel clāgebant. Qd̄ dupl'r intelligiſ. i. vna tm̄: vel vno ipulsu. Etiā vt addit Joseph⁹ semel clangebāt si ꝑncipes populū suū q̄sq3 in eccl'ia ꝯuocare volebāt: vel Moyses populū ꝑ ecclesias. Ad castra ꝟo mouēda non simpliciter sed ꝑcise ꝛ ꝓlixius tubis clangebant. Et i ꝑmo sonitu mouebāt castra tres tribꝫ q̄ erāt ad orientē. in secūda q̄ ad meridiē. in tertio q̄ ad occidētē. in q̄rto q̄ ad aq̄lonem. Mod⁹ ꝟo clangēdi in bellis nō distinguiſ. qꝛ forte sicut apd̄ alias natiōes fiebat apud eos. q̄n etiā habebant solēne epulū ꝛ dies festos: ꝛ kalēdas clangebāt. s3 nō est determinat⁹ modus. Sacerdotes autē clangebant.

¶De recessu israel ad montē synai

Capl'm. XIII.

Anno secūdo mense scd̄o. xx. die mēsis: eleuata est nubes de tabernaculo feder̄: ꝛ ꝓfecti sūt de mōte dn̄i viā triū dieꝝ. Dicūt hebrei: q̄ arca ꝑcedebat eos tribꝫ diet̄: sup quā nube stāte q̄si ad certū locū ꝯueniebāt paulatim. q̄dā cit⁹: q̄dā tardi⁹. Sed meli⁹ est vt de h̄ itinere tm̄ dicamus q̄n egressi sūt d̄ mōte sina ꝛ precessit eos nubes. nec quieuit ꝑ tres dies ꝛ noctes. Vn̄ stati mur murauer̄t ꝑ laboꝛe itiner̄ qꝛ nec noctibꝫ castra posuerūt. ꝛ tūc recubuit nubes i solitudine pharan. i. i ꝑma mansiōe quā fecerūt i pharan. Est em̄ phara maxīa solitudo quaꝫ mō saraceni inhabitāt. qꝛ ḡ anno ꝑmo mēse iij. ꝑma die mēsis venerūt ad mōtē dn̄i. ꝛ ab eodē egressi sūt āno scd̄o. xx. die mēsis scd̄i. pꝫ q̄ i hac māsione q̄ ꝛ xij. fuit: fere seder̄t ꝑ annū. Et dt̄ Hieronym⁹. qꝛ ꝑ annū ꝛ q̄t tuor dies ibi fuerūt Qd̄ difficillimū ē inuenire nisi forte fuerit ān⁹ embolismal'.

Veri⁹ ē (inq̄t ma.) vt dicam⁹ q̄n egressi sē de syna tm̄ eos ꝑcessisse nubē.

Solaris ann⁹ superat lunarē. xj. diebꝫ. q̄bus collectis ꝯstituitur vna lunatio ꝑ triginta dies vl' et ꝑ. xxix dies q̄ supsunt reseruat̄. ꝛ ann⁹ q̄ euenit illa lunatio dr̄ embolismal'. alij dicunſ cō

Pōt tñ dici q2 eadē
die q̄ legē accepant
reuoluto anno natu
rali recesserūt. Cū er
go venissent pdie ka
leñ. Junij ad mōtē. ⁊
q̄rta die iunij legē re
cepissent: si eadē die
q̄rto reuoluto anno
recesserūt. patz q2 q̄t
tuor dieb9 ⁊ anno se
derūt ad mōtē. et ita
tertio mēse anni legi
timi: die q̄rto reces
serunt. Tñ nihilomi
nus vez ē: q2 secūdo
mēse āni scōi. xx. die
egressi sūt. Tripl'r ei
accipit ann9 ab eis
pter naturalē. Ann9
vsualis a Januario
quē habēt cōem no
biscū in ptractib9 su
is ⁊ negocijs cōmu
nibus agēdis. Qua
to aūt mēse hui9 an
ni: q̄ta die egressi sūt
nō legit. Est ⁊ apud
eos annus legitim9
q̄ vtunt i legitimis
q̄ agūt. Jn h vt dixi
mus tertio mēse ⁊ die q̄rto egressi sūt. Est ⁊
apud eos ann9 emergēs. Jn memoriā eñ li
beratiōis sue ceperūt annos suos numera
re ab exitu de egypto sicut grecia pma olim
piade. romani ab vrbe pdita. cbriani ab in
carnatiōe dñi. ⁊ hui9 anni scōo mēse. xx. die
egressi sūt. Jā eñ ann9 a phase vsq2 i phase
vn9 trāsierat. ⁊ de scōo a phase. s. vsq2 i pha
se fluxerāt. l. dies. Ergo mēsis vn9. xxx. dieꝝ
fluxerat: ⁊ scō's iā fecerat. xx. dies. Hec autē
annoꝝ distinctio in multis locis necessaria
est. Jn hac māsione media pars exodi. ⁊ to
tus leuitic9: ⁊ numeroꝝ pcepta nō modica
descpta sūt. Nota q2 q̄druplex est ann9. Le
gitim9 emergēs: vsualis: ⁊ naturalis. Ann9
legitim9 hui9 anni tertio mēse iunio: ⁊ quar
ta die eiusdem mensis egressi sunt. Jstū cō
puta a kal' in kal'. Ann9 emergēs: hui9 anni
secūdo mēse. s. xx. die eiusdē: q̄ est q̄rta dies
iunij exierūt. Jstū a phase in phase cōputa

munes. Cōtingit au
tē aliqñ duos cōes
interponi embolisma
li. aliqñ vnum fm q2
vn9 tm bis i deceno
nali ciclo euenit. Jn
est g q2 dixit Hiero
nym9. nisi fuerit em
bolismal' ann9. Jm
possibile ē q2 p annū
naturalē ⁊ q̄ttuor di
es fuerint ibi. si. l. die
a pasca sūt egressi. q2
nūq2 dies pasce idē
est anni pcedentis ⁊
sequētis. ⁊ nunq2 cō
currūt pasca annuū
⁊ annotinū. Simil'r
nunq2 idē est dies. l.
Nō g ab eo die q̄ lex
data ē reuoluto an
no naturali sūt egres
si. s3 cū venissent ad
montē pma luna iu
nij reuolutis lunati
onib9 vsq2 ad pmā lu
nā iunij: q̄rta eiusdē
luna sūt egressi: q̄ est
q̄nq̄gesima die. a. xiiij
luna aplis.

Prius accipe. xv. dies pmi mēsis: ⁊ iūge cū
xiiij. dieb9 maij seq̄ntis. Ecce habes pmum
mēsem scōi anni. Jtē accipe. xvj. dies q̄ re
manēt de maio: ⁊ iūge cū q̄ttuor dieb9 iunij
⁊ habeb. xx. dies scōi mēsis a phase. ⁊ ita ve
ra erit vtraq2 cōputatio anni. s. legitimi ⁊ e
mergētis. sicut i textu l're ptinet. Ann9 vsu
alis iste incipit a ianuario. ⁊ hūc hñt hebrei
nobiscū cōem i negocijs suis. Ann9 natura
lis hui9 mēse. iij. luna. iiij. q̄ ē. l. dies. a. xiiij. lu
na aplis recesserūt. ¶ Duxit āt Moyses se
cū obal (al's obad) frēm vxor sue: q̄ nouerat
in q̄b9 locis p desertū castra cōmode poni
poterāt: pmittēs ei d optimis q̄ traderet eis
dñs. Sane cū eleuabat arca dicebat Moy
ses. Surge dñe ⁊ dissipent inimici tui ⁊ fu
giāt q̄ oderūt te a facie tua. Cū aūt depone
ret aiebat. Reuertere dñe ad multitudinē
filioꝝ exercitus israel.

¶ De electiōe septuaginta senioꝝ. Capitulū. XIIII.

Ortū est autē mur
mur populi ptra dñm dolentis p
labore. ⁊ accēsus ignis i ira dñi de
uorauit extremā partē castroꝝ: illos. s. q̄ re
tro lōge erāt. Orauitq2 Moyses ad dñm et
absorpt9 est ignis. Uocauitq2 nomē loci il
li9 icēsio. tñ nō fuit hoc mansiōis nomē. Jn
eadem q̄q2 māsione vulg9 pmiscuū qd ascē
derat cum eis. id est serui ⁊ ancille egyptij.
⁊ multi de israel pariter cum eis flagrabāt
desiderio carnium. Carnium nomine nō so
las carnes: sed alioꝝ ciborum etiā abundā
tiam intelligimus. Unde nec in querela eo
rum de carnib9 legit: cum dixerunt. Recor
damur pisciū q̄s comedebam9 gratis i egy
pto. in mentē veniūt nobis cucumeres ⁊ pe
pones: porriq2 ⁊ cepe ⁊ allia. anima nostra
arida est: nihil vident oculi nostri nisi man
na. Audiuitq2 moyses populum flentem: et
intolerabilis res visa ē ei: quia ⁊ ab eo escas
petebant. Et ait ad dominū. Cur imposui
sti populi huius pondus super me: nunq̄d
ego concepi ⁊ genui multitudinē oēm hāc?
Obsecro aut aliter puideas: aut interfici
as me. Cui dominus. Cōgrega mihi septu
aginta viros de seniorib9 israel quos meli
ores nosti ad ostium tabernaculi ⁊ auferā
de spiritu tuo: tradāq2 eis vt sustētent tecū
onus ppl'i: ⁊ populo dices. Cras dabo vo

bis carnes vsq; ad mēsem dieꝝ.i.q̄ sufficiēt ad mēsem: etiā vsq; ad nauseam. Et dr̄ large nausea p vomitu. Proprie est eñ vomit⁹ ille q̄ excitat̃ fetore sentine. Ablatio q̄dē spiritꝰ moysi: ⁊ traditio alijs nō est intelligēda diuisio spūs ei⁹ ꝑ ꝑtes: vel īminutio: sed illuminatio alioꝝ ad regendū ꝑplm̄. ꝑ eandē specialē grām ꝑ quā ⁊ Moyses illuminat⁹ erat: sicut de igne vnius lucerne multe illuminant̃ sine sui diminutione. Electos itaq; .lxx. viros duxit Moyses ad ostiū tabernaculi ꝑter duos q̄ in castris remāserāt nō ex ꝯtēptu: sed quia reputabāt se indignos. Quoꝝ vn⁹ vocabat̃ heldad: ⁊ alter meldad ⁊ erant (vt aiūt hebrei) fratres moysi ex matre: sed nō ex patre. Descēditq; dñs ꝑ nubē ⁊ requieuit spūs in eis q̄ stabāt cū moyse: ⁊ ꝓphetabāt. Sed et duo qui remanserant in castris ꝓphetauerunt. nec postea siluerunt. id est sempꝛ deinceps vocati sūt prophete. Et redijt Moyses cū illis ad castra

Hieronym⁹ dt super Paralip. non ex patre sꝫ ex mr̄e. q2 post legem acceptam amram mādante Moyse dimisit mr̄em ei⁹. quia amita ei⁹ erat. ⁊ eduxit aliā de q̄ suscepit hos duos. sed f̄m h̄ isti nōdū erant bimi. Magister soluit. Pōt dici lex accepta a Moyse ꝑ cognitionē in spū multo ante tēpore q̄ꝫ ꝑ datōem forsan ꝑ. xxx. vel. xl. ānos. Et ita isti duo potuerūt cōnumerari inter. lxx.

De datiōe carniū ⁊ ira dei suꝑ eos.
Caplm̄. XV.

Uentus vero egrediēs a dño arreptas ꝑcepto eius trans mare in insulis ortigijs coturnices detulit in castra ꝑ circūitū castrorū itinere diei vni⁹. volabātq; a terra altitudine duoꝝ cubitoꝝ. Surgensq; pplus cōgregauit sibi coturnices duob⁹ dieb⁹: ⁊ siccauit eas. Qui paꝝ. x. choros habuit. Fuerūt he coturnices vt tradūt nō modice que apud nos sūt: sed ille maiores q̄ regie aues dicunt̃: q̄s curleios a currēdo vocam⁹. Nōdū defecerat cib⁹: ⁊ furor dñi ꝑcussit ꝑplm̄ plaga magna nimis. Modus ꝟo plage nō determinat̃ hic. sed in psalmis videt̃ ꝙ fuerit ignis. Sepultusq; est ibi ꝑpls q̄ carnes desiderauerat. Uñ ⁊ loc⁹ ille vocatus est cabroth: al's cabaioth: qđ sonat desideriū sepulture, vel sepulcra ꝯcupiscētie.

De plaga marie ⁊ causa lepre
Caplm̄. XVI.

Egressi autem de sepulcris ꝯcupiscētie venerūt in asseroth: ibiq; iurgati sūt maria ⁊ aarō ꝯ moysen ꝓpter vxorē ei⁹ ethiopissam: q̄si rixātes cū eo. improꝑauerūt ei ꝙ reginā ethiopie in vxorē duxerat: vel ductā dimiserat. Uel poti⁹ ꝓpter vxorē ei⁹ Sephorā: q̄ rixata fuerat ꝯtra mariā. Madianite eñ q̄ndā vocati sūt ethiopes: vt legit̃ in Paralippomenon. ⁊ indignādo dixerūt. Nonne ⁊ nobis sicut ⁊ Moysi locut⁹ est dñs? Acsi dicerent. Quare vult moyses ꝑesse nobis: q2 locut⁹ est ei dñs. Et irat⁹ dñs dixit eis. Egredimi vos tres tm̄ ad tab'naculū. Cūq; starēt ibi: descēdit dñs in colūna nubis: vocāsq; Aaron ⁊ mariam ait. Siquis fuerit ꝓpheta inter vos loquar ei in visione: vel ꝑ somniū vel per enigmata: vel ꝑ figuras. Seruo ꝟo meo Moysi qui in omni domo mea fidelissimus est: ore ad os loquor. vt quid ergo detraxistis vos ei quasi parificantes. Et recessit nubes: ⁊ ecce apparuit maria leprosa Et ait Aaron ad Moysen. Obsecro dñe ne imponas nobis h̄ pcm̄. Orauitq; Moyses ad dñm. Deus obsecro: sana caꝫ. Cui dominus. Si pater eius spuisset in faciem eius nōne debuerat saltē septē dieꝝ rubore confundi. Separet̃ septē dieb⁹ extra castra. q. d. Si pater eius vilificasset eam ꝓ aliq̄ crimine suo: nōne deberet aliq̄ tempore verecūdari. Exclusa itaq; est maria extra castra septem dieb⁹: nec populus motus est donec reuocata est

De duodecim exploratorib⁹.
Caplm̄. XVII.

Egressus autem populus de asseroth: fixit tentoria in deserto pharan. Nō est pharan nomen māsiōis sed solitudinis plures māsiones ꝯtinētis: vt ī cathalogo māsionū manifestabit̃. Oēs eñ ꝯtinet mansiōes ab asseroth: que fuit. xiiij. vsq; ad asiongaber: q̄ fuit. xxxij. ꝑ q̄s oēs trāsierant in anno secun-

do. De asiongaber misit moyses ex pre cepto dñi. xij. viros singulos de singul' tribub' q̃ ꝯsiderent terrã quã possessuri erãt. Quoꝝ ꝓcipui fuerũt Caleph fili' Jephone de iuda. ꝛ osee fili' nun de ef fraim. Uocauitq; moyses osee Josue. H erat mi͠ster moysi Uñ q̃dam dicũt id qđ supra dictuz est iosue ꝑ anticipatio nẽ dictũ esse: q: nũc ꝑmo impositũ ẽ ei h nomen. Põt etiaz dici: q: moyses cu rã ꝛ salutẽ alioꝝ. xj. cõmisit illi. Cũq; vocaret Josue vel osee: q̃ nomia saluatorẽ sonãt: tũc ꝑmo ei hec noĩa appropriauit: cum saluatorem aliorum insti tuit. Precepitq; eis Moyses vt ꝯsideraret qualitatem terre ꝛ hominũ ꝛ vrbiũ: ꝛ affer rent de fructib' terre. Eratq; tempus quan do ꝓcoque vue comedi possunt. Qui ascen dẽtes explorauerunt terram. ꝛ veniẽtes in hebron viderũt tres viros đ genere enach vel enachim. id est de semine giganteo, qua les etiam viderant in thanai ciuitate egy pti: q̃ ꝛ a thanai titanes dicti sunt. Fuit au tem hebron septem annis edificata ante v bem thanaim. vnde ꝛ ab hebron semẽ gigã tium in egyptum descendisse credit. Descẽ dentesq; vsq; ad vallem vberrimã ꝛ torren tem: tulerũt de malisgranatis ꝛ de ficis lo ci illius. Palmitẽ q̃z cum vua absciderũt quẽ pre magnitudi ne tulerunt in vecte duo viri. Ob hoc ap pellatus est locus ille neelescor. id est botri torrens.

Hec sũt nomia. xij. ex ploratoꝝ quos misit Moyses. de tribu ru ben Semmaa. de tri bu symeon salphaat. de tribu iuda caleph de tribu isachar igal. de tribu effraim osee vel iosue. de tribu ben iamin phalti. de tribu zabulon geldehel. de tribu ioseph gaddi. đ tribu Dan Anuel. de tribu Aser stur. de tri bu neptali Halbi. de tribu Gad guel. Hec sunt nomina viroruz q̃s misit Moyses ad ꝯsiderandam terram chanaan

Malagranatus ar bor, malumgranatuz fructus

¶ De murmure ꝑpli pro quo per xl. annos ĩ deserto perierunt.

Caplm. XVIII.

Reuersiq; post dies quadraginta venerũt ad populum suum in cades. de. xxxij. eñ mãsiõe interim egressus erat populus ꝛ morabatur in. xxx iij. Tamen quidam tradũt q̃ de cades mis si sũt exploratores: ꝛ ibi eos expectauit po pulus. Hanc mansiõem vocat Joseph' cõ uallem iuxta chana neoꝝ termĩos existẽ tem ꝛ ad habitandũ difficilẽ. ꝛ cõmẽdan tes viri terrã quã vi derant addiderunt. Sz cultores fortissi mos bz. vrbes gran des ꝛ muratas. stir pez enach vidimus ibi. q̃b' nos cõpara ti q̃si locuste videbamur. terra quã lustraui mus đuorat habita tores suos. qđ sic ex ponit hebre'. Terra ĩfirma ẽ. nec hĩe diu tius viuaces hoĩes põt. vel q: nulli gẽti licebat diu in ea habitare ꝓpter freqnentes ĩpugnatiões supueniẽtiũ. Uñ ꝓpheta cũ se curitatẽ ꝑmanẽdi illi terre pollicet. hoc op probriũ ab ea auferendũ dicit: q̃ nõ vocabi tur terra cultores suos deuorans. Põt ta men ꝛ in cõmendatiõem terre dici q̃ adeo bona sit vt null' ex ea ꝑegrinari velit. sz q̃ ĩ ea nascit morit ĩ eadẽ. Igit audiẽs hec oĩs turba: fleuit dicẽs. Utinã mortui essemus ĩ egypto. Nõne meli' ẽ reuerti in egyptum q̃s cadam' gladio: ꝛ vxores ꝛ liberi tradant ca ptiui. Cõstituam' nob ducẽ aliũ q̃s moysen: ꝛ reuertamur in egyptũ. At vo Josue ꝛ Ca leph sciderũt vestimẽta sua dicẽtes. Nolite rebelles esse ꝯtra dñm. id est eũ mendacẽ in ꝑmisso iudicare: quia sicut panẽ populum terre hui' deuorabim'. Cunq; clamarẽt in eos alij decẽ q̃ terruerant populũ: ꝛ omnis multitudo lapidib' vellet eos opprimere: ap paruit gloria dñi sup tectũ federis. Et ait dñs ad Moysen. Quousq; nõ credet mihi ꝑpls hic: feriã eos ꝛ faciã te in gẽtẽ magnã Cui moyses. Obsecro dñe ne fiat h: ne for te insultẽt tibi egyptij ꝛ dicant. Nõ potuit ꝑplm inducere ĩ terrã quã ꝑmiserat. Cui do min'. Juxta v̈bum tuũ dimisi. Attamen vi uo ego: null' eoꝝ q̃ viderunt signa q̃ feci in egypto. numerati. s. a. xx. annis ꝛ supra. ꝛ iã

In terra ꝑmissionis habitabãt septẽ po puli q̃ꝝ vn' erat cha naneus.

Sic ꝛ nos cui inui dem': laudib' ei' cuz aduersatõe vicia sub nectim'

Aduerte ꝯplicẽ eius dẽ expositionẽ. qđ di ctũ ẽ: terra quã lustra uim' de uo, ba. su.

per .x. vices .i. multotiēs tētauerūt me. videbit terrā pro qua iuraui pr̄ibꝫ eoꝝ p̄ter Josue ⁊ Caleph. Amalechites ⁊ chananeus habitant iuxta vos ne superueniant. mouete cras castra ⁊ redite in solitudinē iuxta numeꝝ .xl. dierū q̄bus terrā ↄsiderastis q̄draginta annis recipietis iniq̄tates vr̄as. Locutusq̧ est moyses oīa verba hec ad eos. ⁊ luxit pplꝰ nimis. Et ecce mane surgētes dixerūt ad moysen. Peccauimꝰ desperātes: parati sumꝰ ascendere ad locū quē ꝓmisit dn̄s. Et moyses ad eos. Nolite ascēdere: nō eñ dn̄s vobiscū est. At illi ↄtenebrati: sine deo .s. posse vicere putātes ascēderūt: arca cū Moyse ⁊ leuitis remanēte in castris. Persecutusq̧ est eos Amalechites ⁊ chananeꝰ ꝑcutiēs vsq̧ ad locū q̇ ob h̄ vocatꝰ est horma .i. anathema. ⁊ redierūt ad solitudinē

Sed q̄r in oī ope dei ↄiūcta est iusticie misericordia subdit: q̄niā autē.

Iteꝝ subdit de iusticia dei iuxta numerū ⁊c. Un̄ dauid propheta .xl. ānis offen̄. f.g.h.

¶ De lapidatiōe colligētis ligna ī sabbato. Caplm̄. XIX.

Factū est autē cū essent in solitudine inuenerūt hominē colligentē ligna in sabbato: quē reclusit Moyses donec cōsuleret dn̄m. De quo dixit dominꝰ: Moriat̄ hō iste extra castra lapidibꝫ obruat̄. Et factum est ita. Quidā putāt hūc fuisse Salphaat: q̄r ⁊ filie eiꝰ postea dixerūt. Pater noster in deserto ī peccato suo mortuꝰ est. Ibidem etiam precepit eis dominꝰ vt per q̄ttuor angulos pallioꝝ fimbrias ponerēt iacinctinas: ob recordationē etiā minimoꝝ p̄ceptoꝝ dn̄i obseruādā. Has magnificauerūt pharisei intātum vt etiam spinas ī eis ligarēt: vt freq̄nti carꝑūctiōe ad memoriā iugē p̄ceptoꝝ dn̄i excitarent̄. Quadratis tūc iudei vtebant̄ palleis ⁊ adhuc in angulis vestis quadrate ī synagogis suis habent fimbrias iacinctinas ob recordatiōem legis date de celo. Hoc autē faciebāt vt a ceteris gētibꝫ etiam habitu discernerent̄.

¶ De scismate Chore Dathan ⁊ Abyron: et plaga eoꝝ. Caplm̄. XX.

Ecce autē Chore filiꝰ isuar fratris amram cū vidissꝫ fratrueles suos honoratos. alteꝝ sacerdotio: alteꝝ ducatu ppl'i inuidit ⁊ murmurans ↄtra Moysen ⁊ aaron cōplices secū habuit ccl. de leuitis maioribꝰ: q̄s etiā dignos sacerdotio p̄ferebat. Adiūxeratq̧ sibi dathan ⁊ abyron potētiores rubenitaꝝ: q̄bus ꝓncipatū ppl'i deberi dicebat. q̄r fuerāt de Ruben ꝓmogenito. Quibꝫ Moyses ait. Tollat vnusq̄sq̧ vestꝝ thuribulū suū: ⁊ cras hausto igne supponat thimiama: ⁊ Aaron vobiscū: ⁊ quē elegerit dn̄s/ ip̄e sit sctūs. Misit ḡ Moyses mane vt vocaret Dathan et Abyron: q̇ dixerūt. Nō veniemꝰ. Et ↄuocata oī multitudine: dixit Moyses ad Chore ⁊ .ccl. Tollite thuribula vr̄a ⁊ ponite thimiama sup ea ⁊ state corā dn̄o. Illis aūt sic stātibꝫ Moyses descendit cū senioribꝫ ppl'i ad Dathan ⁊ Abyron vt eos vocaret. Nam et Abyron (vt d̄t Josephꝰ) ex patre leuita erat. Illi aūt stabāt cū vxoribꝫ ⁊ liberis: ⁊ oī freq̄ntia domꝰ sue ī introitu papilionū suarū: parati potiꝰ ad resistēdū (si vim inferre vellet moyses) q̄ȝ ad obediēdū. Qd̄ vidēs moyses orauit ad dn̄m vt insolita morte ꝑirent. ⁊ sic planū fieret q̄ dn̄s ip̄m miserat. Quo orāte ⁊ flēte tremuit terra: expauitq̧ pplꝰs: grādi strepitu ꝑ illoꝝ tabernacula excitato ⁊ scissa ē terra sub pedibꝫ eoꝝ: ⁊ aꝑiēs os suum deuorauit eos cū oī suba eoꝝ. ⁊ descēderūt viui ī infernū .i. in patulū terre hiatū. Et reducta est terra q̄si nihil hoꝝ factū eē videret̄. Sed ⁊ ignis egressus est de thuribulis Chore ⁊ ↄciliī eiꝰ: tātus q̄ntus nec de terra ꝓlatꝰ vel ↄcursiōe fulminū aut violētia spirituū visus est vnq̄ȝ exilire: ⁊ deuorauit eos Aaron stante illeso. Tulitq̧ Eleazar thuribula eoꝝ ex p̄cepto dn̄i igne huc illucq̧ disperso: ⁊ ea ꝑduxit ī lamias. formāsq̧ ex eis coronulas aureas: affixit eas altari eneo ad cōmonēdū filios israel. ne q̇s nisi de semie

Nota q̄ isuar ⁊ Amrā frēs erāt. quoꝝ alter .s. isuar q̄r ꝓmogenitus erat. visum fuit filio eiꝰ .s. Chore q̄ ip̄e potiꝰ haberet sūmum sacerdotiū q̄ȝ Moyses filiꝰ amrā. ⁊ h̄ idē voluit ꝑsuadere Dathan ⁊ Abyron de dignitate ducatꝰ q̄r potiores erāt rubenitis

Aaron accederet ad offerēdū incēsum dño ne similia pateret̃. tñ ⁊ sic fabrefacte erāt ꝙ ⁊ ibi stabāt ad decorē

De exustiōe ppl'i extincta ꝑ Aaron
Caplm. XXI.

Ceteruz sequenti die murmurauit oīs multitudo ꝯ moysen ⁊ aaron dicēs. Vos interfecistis pplm dñi. Cunq̄ vellēt eos obruere lapidib⁹ fugierūt ad tabernaculū. ⁊ operuit eos nubes. apparuitq̄ gl'ia dñi. ⁊ egressus ignis a dño deuorauit pplm. Dixitq̄ Moyses ad Aaron. Tolle thuribulū: ⁊ hausto igne de altari. ponēsq̄ thimiama: ꝑge cito ad pplum vt roges ꝓ eis. Accelerāsq̄ aaron cū thuribulo: ⁊ stās inter viuos ⁊ mortuos: orauit dñm ⁊ plaga cessauit. Fuerūt aūt ꝑcussi ex eis. xiiij. milia ⁊ septuaginta.

Signo ꝑmisso ꝯfirmatū fuit sacđotiuz aaron. Adhuc duo sequunt̃: q̄rū alteꝝ hic supponit̃

De virga aaron q̄ nocte vna floruit ⁊ fronduit ⁊ peperit nuces.
Caplm. XXII.

Attamen nōdū cessauerat tumult⁹ sup sacerdotio aaron. Dicebāt eñ. q² ⁊ si nō p̄dictos leuitas elegerit dñs: poterat esse ꝙ aliq̄ de aliqua reliquaꝝ tribuū digni eēnt sacerdotio. ⁊ forte de oīb⁹ tribub⁹ aliq̄d vellet dñs habere sacerdotes: ne tāta ministerij dignitas vni domui ⁊ tam paucis crederet̃ ministris. Accusabantq̄ moysen de deserti inopia: eo ꝙ eoruz negociaret̃ inopiam vt semper eius viderent̃ egere auxilio. Tulit ergo Moyses ex p̄cepto dñi virgas duodecim p̄ncipū: ⁊ scripsit ī vnaquaq̄ nomē tribus sue: vel potius p̄ncipis. Scripsit aūt in virga Aaron nomen Leui. ⁊ p̄ter has. xij. sumpsit vnā seorsum cūctas familias cōtinentē. in q̄ ꝓbaret̃ vtꝝ de omib⁹ tribub⁹ vellet de⁹ hr̄e sacerdotes. In Numeris tñ legitur nō fuisse virgas nisi. xij. qđ intelligēduz est đ singularib⁹. s. excepta generali. Quas cū posuisset in tabernaculo corā dño: sequenti die regressus inuenit germinasse virgā aaron ⁊ folijs dilatatis amygdala ꝓtulisse. Sane hic tertio deo ordināte aaron sacerdotium firmissime possedit. Nā ⁊ in signū rebelliū p̄cepit dñs virgam Aaron suari in tabernaculo in posteꝝ.

Dicebāt moysen spōte eos ꝑ desertū duxisse vt ipi suo egerēt auxilio

De reditu in cades in. xl. anno.
Caplm. XXIII.

Fuerunt itaq̄ filii israel lōgo tp̄e in solitudine. multo sederunt tēp̄e in cades barne: ⁊ diu circūierunt mōtē seir: ⁊ r̃dierūt fere vsq̄ ad mare rubꝝ: ⁊ circa fines synai. ⁊ ꝓstrata sūt cadauera eoꝝ in deserto. Tādem post multos labores ⁊ annos. xxxviij. redierūt ad cades vñ miserāt exploratores. vel in q̄ redierūt ad eos: vt dictū est. q̄ est ī deserto syn. nec illđ ē desertū ad qđ venerūt. viij. māsiōe: vt đt Hierony. Prior eñ scribit̃ syn ꝑ samech. ⁊ interp̄tat̃ rub⁹ vl' odiū. Syn vero in q̄ cades vl' q̄ est cades: scribit̃ ꝑ sade. ⁊ interp̄tat̃ mādatū: vel scīā. ⁊ est (vt q̄dā volūt) pars deserti pharan. In fine igit̃. xxxix. anni a finib⁹ synai venerunt ī cades. xj. dieb⁹. ⁊ potuit esse ꝙ tm̄ iret. xj. dieb⁹ ꝯcito gradu q̄ntū iuerāt. xxj. māsiōib⁹ tardo. vel ꝑ aliā viam. Redierūt ḡ filij isrl'. xl. anno mēse p̄mo in desertū sin. ⁊ māsit ppl's ī deserto cades Et sic. xlij. māsiōes filioꝝ isrl' q̄b⁹ legunt̃ ꝓfecti ab egypto vsq̄ ad cāpestria moab iuxta iordanē: trib⁹ tm̄ annis cōplete fuerunt. xij. ab egypto vsq̄ ad montē synai anno p̄mo a xiiij. die mensis p̄mi: vsq̄ ad diē p̄mā mēsis tertij. Deinde anno scđo. xx. die mēsis p̄mi ꝓfecti a synai vsq̄ ad cades. xx. māsiones. ⁊ vnā explenerunt infra annū scđm. tñ quoto spacio anni nō est determiatū sicut in p̄mo per. xxxviij. annos post errantes ⁊ ꝓstrati. xl. anno redierūt ad eādē cades. Eo anno reliq̄s. ix. māsiōes trāsegerūt. Et si inueneris. x. huius āni fuisse māsiōes: scito ꝙ int̃ has iteꝝ numerat̃ cades repetita.

Syn de q̄ h agit̃ vel est cades vel ī eo ē cades. Vñ đr syn ī q̄ cades ⁊c̄.

Quasi diceret: nō est ita distinctū in māsionib⁹ scđi anni q̄ntū tp̄is flueret int̃ vnaz māsionē ⁊ aliā sicut ī mansionibus primi anni

De morte marie et aque contradictionis Capitulum. XXIIII.

Mortua est autem maria in cades deum. xl. (vt dicit Josephus) compleuisset annum: ex quo egyptum dereliquit. i. initio mensis xantici: qui et nisan secundum lunam. Et sepelierunt eam in monte qui vocatur syn. Transactisque. xxx. diebus flet9 Moyses populum purgauit hoc modo. Vitulam trimam totaz rubeam extra castra combussit. Et prosequitur hic Josephus ordinem cinerum lustrationis: quem dominus decima die mensis septimi fieri precepit. Et videtur velle nunc primo combustionem huiusmodi a moyse factam. Unde etiam subdit Hoc etiaz venturos seruare precepit. et potuit esse quod impediti huc usque distulerunt: quia nec pascha interim celebrasse leguntur. Cum autem intrauerunt terram promissam secundum precepta domini: legitima sua prosecuti sunt. Etiam hic dicit Josephus antequam redissent in cades eos venisse ad terminos idumee et misisse nuncios ad edom pro libertate transitus per terram suam. Quod cum prohibuisset moyses inde recessit per desertum iter faciens. Historia Numeri dicit post mortem marie misisse israel ad edom. Nec est liquidum vtrum Josephus per anticipationem an liber numeri per recapitulationem hoc dixerit

Iste edom frater Jacob fuit.

Nos vero sequentes ordinem historie dicimus quod mortua maria indiguit populus aqua. factaque seditione contra moysen et Aaron in populo: orauerunt ambo ad dominum. Quibus dominus ait. Tolle virgam et congrega populum ad petram: et percussa dabit vobis aquam. Utrum virga qua fronduerat: an alia vsus est Moyses hic est dubium. Et tamen quia in numeris legitur: virga que erat in conspectu domini videtur fuisse virga que erat in arca. Et congregata multitudine ante petram: dixit moyses. Audite rebelles et increduli. nunquid de petra hac poterimus aquam vobis eijcere. Hic autem cum in alijs egissent moyses et Aaron fiducialiter. turbati populo murmurante diffiderent egerunt: quod domino manifestante cognitum est. Non enim ex opere eorum aliquid vel verbo hoc perpendi potuisset: nisi forte quia Moyses quasi dubitans dixit Nunquid poterimus et cetera. quia inde sensus affirmationis poterat elici: quasi poterimus. vel negationis quasi non poterimus. Cum igitur percussisset prius virga silicem: quia desperauerat: non manauerit aqua. Secundo vero ictu egresse sunt ita largissime vt biberet populus et iumenta. Et dixit dominus Moysi et aaron. Quia non credidistis mihi: non introducetis populos hos in terram eorum. Hec est aqua contradictionis: quia etiam electi desperauerunt de promissis et potentia dei quasi contradicentes promittenti

De circuitu idumee. Capitulum. XXV

Misit moyses nuncios de cades ad regem edom dicentes. Frater tuus Jacob mandauit tibi hec. obsecro vt liceat nobis transire per terram tuam Non ibimus per loca culta: via publica gradiemur. non declinabimus neque ad dextram nec ad sinistram. Si biberimus aquas tuas: quod iustuz erit dabimus. Et respondit. Non transibitis per me. Timens tamen ne transirent: egressus est obuiam in manu forti. Quamobrem diuertit ab eo israel: maxime quia deus preceperat ei. Non pugnabis aduersus fratrem tuum. Circuiuitque idumeam: egrediensque de cades: et incedens per desertum arabie. pertransiens que archim metropolim arabum: que nunc petra dicitur venit ad montem hor qui est in finibus terre edom.

De morte Aaron. Capitulum. XXVI.

Dixit locutus est dominus ad Moysen. Pergat inquit aaron ad populum suum. Non intrabit terram promissionis: eo quod incredulus fuit ori meo. Tolle aaron et filium eius cum eo: et duces eos coram omni populo super montem hor. Cum nudaueris patrem stola pontificali: indues ea Eleazarum: cui pontificatus accessit per etatem primogenito per ignem absumpto. Et fecit moyses quod preceperat ei dominus. Et mortuus est aaron in monte hor. In deuteronomio dicitur muscera locus sepulture aaron: qui vsque hodie monstratur in montis vertice. Populus vero fleuit eum. xxx. diebus. Mortuus est autem xl. anno egressionis cuz esset. cxxiij. annorum. eodem anno quo et maria mense. v. qui et apud hebreos dicitur sedebach: apud romanos Augustus. prima die mensis secundum lunam.

De victoria post votum anathematis Capitulum. XXVII.

Cumque audisset chananeus qui habitabat ad meridiem venisse illuc israel: pugnauit cum eo et obtinu

it ꝛ adduxit ex eo p̄dam. Israel autē vouit dño ꝙ si traderet eū dñs in man⁹ suas ciuitates ei⁹ anathematizaret. qđ fecit. Et vocauit nomē loci illi⁹ horma. i. anathema. Forte hic est loc⁹ q̇ sup̄ ꝑ anticipatōem vocat⁹ ē horma. Anathema đr ab anathene. i. sursuȝ ponere: qđ est deuotare. i. voto deorsum ab vsu nr̄o sepāre: cū. s. res vota ꝛ reddita sursum iu tēplis ponebaṫ. Et nota ꝙ olim generaliter popul⁹ terre ꝓmissiōis dictus est chanane⁹. Uñ et hic nomīe generali vocat eos q̇ erant ad meridiē. Tunc eñ septem ꝑpl'i ꝓprijs vocabanṫ nomib⁹ in ea. ꝛ ille ꝓprie dicebaṫ chanane⁹ qui habitabat maritimam.

Tres leguntur victi ꝑ cappadoces i genesi

¶ De s̄pente eneo ꝯtra ignitos s̄pentes Capitulū. XXVIII.

Profecti de monte hor venerunt in salmana: vbi cepit populum tedere itineris ꝛ laboris dū circuīrent terram edom: ꝛ murmurauit ꝯtra Moysen. Ideo misit dñs i ꝑpl'm ignitos serpentes: q̇ dicebanṫ igniti: q꞉ minimi ꝛ veloces erant ad modū scintillaꝝ. Uel vt alij tradūt tactum veneno inflāmabāt vsq ad tumorem ꝛ ruborem igneum. Rogauerūtq Moysen vt oraret ꝑ eis. Cui dñs ait Fac s̄pentē eneū ꝛ pone in ꝑticaȝ in medio ꝑpl'i eminentē. ꝛ q̇cūq ꝑcussus fuerit a s̄pēte: respiciat eum ꝛ viuet. Et factum est ita. Hunc secū semꝑ habuerunt filij israel. ꝛ magnifice reposit⁹ ē in hierusalem. Tandem ob cultum supꝑstitionis quē populus ei exhibebat cōminuit eum in puluerem rex iuda.

Quia historie sibi super h̄ ꝯtradicūt. idō nomē regis nō ponitur. qđ tñ post determinabitur

¶ De scopulis torrentiū q̇ gestierunt. Capl'm. XXIX.

Inde profecti per aliq̄s mā-siōes venerūt ad torrētem zareth. quē transierūt siccis pedib⁹ vt mare rubꝝ. Quē relinq̄ntes castrametati sṫ ꝯ arnon. Qui (vt ait ioseph⁹) fluui⁹ ē a mōte arabie descēdēs: ꝛ ꝑ desertū fluēs i stagnū asphaltidē erūpit: diuidēs moabitidē ꝛ armoricā. Quidā volūt armoricā ciuitatē esse q̄ ē i deserto. ꝛ ꝓminet i finib⁹ amorrei. De h̄ trāsitu isrl' ꝑ terrā illā ꝓsequiṫ liber nūeri i hūc modū. Uñ đr in libro belloꝝ dñi. sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrentib⁹ arnon Scopuli torrentiū inclinati sunt vl' gestierūt: vt req̇escerēt in arnon. ꝛ recūberēt in finib⁹ moabitaꝝ. Hūc locū sufficiēter expositū nō memini me legisse. Augustin⁹ đt forte fuisse libꝝ sic vocatū apđ chaldeos. Uñ egressus Abrama erat vel apud egyptios: apud q̊s sapiētiā didicerat moyses. in q̇ de h̄ transitu ꝓphetatū fuerat. Ut aūt fines inter duas gētes ibi ꝯstituerenṫ bello actum fuisse putāt. qđ ꝓpter magnitudinē sui bellū dñi vocatū est. qđ bellum liber ille ꝯscripsit Quidā dicūt historiā totā de filijs israel dici libꝝ belloꝝ dñi. in q̄ freq̄nter đr dñs ꝑ eis pugnasse. Et maxime dicūt hebrei i terra illa amorreos manu potēti hebreoꝝ fuisse deletos. ꝛ isti legūt / diciṫ: ꝑ diceṫ: q꞉ etiā in hebreo ita est. Sup h̄ diceṫ in retractatiōib⁹ belloꝝ dñi. ꝛ legiṫ sic. Unde. id est de arnon diciṫ. i. diceṫ. ꝛ fiet memoria in libro bellorū dñi. i. in historia ista cū legeṫ a posteris. Fiet aūt mētio de eo talis. Sicut fecit dñs in mari rubro ꝑdendo egyptios: sic faciet in torrētib⁹ arnon ꝑdendo amorreos. Moyses dixit: Futurū faciet. nos dicim⁹: p̄teritū sic fecit. Q' etiā sequiṫ Scopuli inclinati sunt ꝛc̄. similiṫ ambigue exponiṫ. Tradūt hebrei immēsam multitudinē amorreoꝝ in ꝯuallib⁹ torrētiū ꝛ scopuloꝝ arnon posuisse insidias israelitis: vt transeūtes incautos ꝑimerent. dñm s̄o latitātes oppressisse rupibus hincinde inclinatis: ita vt labentia scopuloꝝ extēderenṫ i arnon: ibiq req̇esceret id est finiret. Fuerūt q̇ dicerēt describi situ arnon. q꞉ cū scopuli p̄rupti ꝛ altissimi sint i deserto. paulatim inclinanṫ humiliādo donec req̇escāt. i. finianṫ iuxta arnon. Potuit esse vt aliq̇ scopuli montiū inuioꝝ ꝛ minoꝝ corā israelitis inclinati sūt vt đ facili trāsirēt. qđ forte erat p̄dictū in bñdictione Joseph. ibi. donec veniret đsideriū colliū eternoꝝ. Et forte de eodē dixit Dauid. Mōtes exaltauerūt vt arietes ꝛc̄.

Montis ruina decidēs qđ ī niue aliq̄ videṫ. ꝛ a labēdo labētia đr

¶De cātico ad puteum
Capl'm. XXXV.

Ex eo loco apparuit eis puteꝰ. i. ex h̄ loco venerūt ī aliuꝫ locū: vbi mōstrāte dn̄o foderūt puteū. Vn̄ subdit̄ Quia hūc puteū foderūt ꝑncipes duces multitudīs ī datoꝛe legis. i. in dn̄o. Hoc tn̄ ī hebreo n̄ legit̄. Et ascēdit aq̄ d̄ puteo donec sup̄ redūdaret. forte ī signū q̄ꝛ exinde pugnarēt. ⁊ hostes supgrederent̄ ī hūc modū: ⁊ obꝛuerent̄. Quo viso cecinit isrl' carmē istud. ascēdat puteꝰ ⁊c̄.

¶De moꝛte seon regis amoꝛreoꝝ ⁊ og rege basan
Capl'm. XXXI.

Egressus populus ī de ꝑ aliq̄s māsiōes ꝑuenit vsqꝫ ī bamoth. Hec est nomē h̄ māsionis: sꝫ est vallis ī regiōe moab: ī ṽtice phasga. i. iuxta mōtē illū. vel forte adeo mōs ille magnus est ꝙ in ṽtice habꝫ colles ⁊ valles

Exponit quod dixerat vallis in vertice phasga.

Inde misit israel nūcios suos ad Seon regē amoꝛreoꝝ vt trāsitū ei ꝑ terrā suā ꝯcederet. Qui noluit. imo cū exercitu egressus est ei obuiā in desertū pugnauit cū isrl'. ⁊ percussus est ī oꝛe gladij. id est in instātia. Josephꝰ d̄t plurimos ex eis siti ꝑijsse. alios ruētes ad fluuiū iaculis terre ꝯfixos. fugiētes ad menia fundibularijs ꝑuētos.

Vel saltē circa terrā suā: sic̄ fecerat Esau ⁊ moab. qd̄ legitur in deuteronomio

Occisus est ḡ Seon. tulitqꝫ israel oēs eiꝰ ciuitates ab arnon vsqꝫ iaboch. inter q̄s caput regni erat esebon. et habitauit in eis. Dicit Josephꝰ hāc terraꝫ inter tria flumīa sitā q̄si naturā insule habentē et opulētissimā. Arnō fluit a meridie. iaboch a septētriōe. q̇ in ioꝛdanē descēdit: cui ⁊ nomen tradidit ioꝛdanis ab occidēte. Cunqꝫ trāsisset isrl' fluuiū iaboch: ⁊ ascēderet ꝑ viā basan: occurrit ei og rex basan in eꝫrai. quē ꝑcusserunt cum pp'lo suo vsqꝫ ad internitionē. ⁊ possederūt terrā eiꝰ. Tn̄ terra hec quā habuerūt vltra ioꝛdanē nō fuit de terra ꝓmissiōis. qd̄ ꝑꝫ: q̄ꝛ moyses hāc ītrauit. Profectiqꝫ castrametati sūt ī cāpestribꝰ moab: vbi trās ioꝛdanē hiericho sita est

Ciuitates sunt q̄ꝝ altera est caput regni. altera finis

¶De itinere balaā ⁊ ꝙ ei locuta est asina
Capl'm. XXXII.

Videns balac filius sephoꝛ q̇ tūc rex erat in moab: q̇d fecerāt amoꝛreo: timuit. ⁊ ascitos seniores madian q̇ ꝓximi reḡ eiꝰ erāt ⁊ amici: ꝯsuluit q̇d facto opꝰ esset dicēs. Populꝰ hic delebit nos: sicut solet bos herbas vsqꝫ ad radices carꝑe. Misitqꝫ eoꝝ ꝯsilio ad balaā filiū beoꝛ ariolū: q̇ habitabat sup̄ flumen amonitaꝝ vt veniret ⁊ malediceret ꝓp'lo huic. Audierāt eñ ꝙ bn̄dictꝰ erat cui bn̄dicebat balaā: ⁊ maledictꝰ cui maledicebat. Audierāt etiā ꝙ isrl' nō vicebat ī arcu ⁊ gladio: sed oꝛōne fusa ad deū suum. Visumqꝫ ē eis cōmodū execrationibꝰ ꝯ oꝛones dimicare. Cūqꝫ venissent ad Balaā seniores moab ⁊ madian ferētes munera diuinatiōis in manibꝰ. causamqꝫ vie exposuissent. dixit eis balaam. Manete hic hac nocte donec videā q̇d dixerit mihi dn̄s. Dn̄i eñ ꝓphetā se mētiebat̄. licꝫ in sacrificādo ꝯsuleret demones. Forte demonē q̇ sibi loq̄bat̄ dn̄m vocabat. Dixitqꝫ ei dn̄s ī nocte curā ꝓp'li sui gerens. Nō eas cū eis: nec maledices ꝓp'lo huic: q̄ꝛ bn̄dictꝰ est. Mane surgēs balaā dixit se ꝓhibitū a dn̄o. Rursum misit ad eū Balach viros plures ⁊ honoꝛatos: muneraqꝫ maioꝛa ⁊ amplioꝛa ꝓmisit si malediceret ꝓp'lo. Quibꝰ ait balaam Si dederit mihi balach domū suā plenā auri: n̄ potero mutare verbū dn̄i. Obsecro manete hic etiā in hac nocte. Et ait dn̄s ad eū nocte. Surge vade cū eis: ita dūtaxat vt quod p̄cepo tibi facias. Mane strata asina ꝓfectꝰ est cū eis. Et iratus est dn̄s ei: stetitqꝫ angelꝰ dn̄i gladio euaginato in viā ꝯtra Balaā. Mutauerat eñ ꝓpositū: ⁊ captꝰ cupiditate ꝓmissoꝝ dispōebat quō ꝓp'lo malediceret: licꝫ ꝓhibuisset dominꝰ. Josephꝰ videt̄ velle ꝙ dn̄s iratus q̄si ironice dixerit ei: vade cū eis. Qd̄ q̄ꝛ nō intellexit obstitit ei angelꝰ. Cū aūt vidisset asina angelū (quē tamē Balaā nō videbat) timens deuiauit in agrū. Quā cū ṽberibꝰ reduxisset Balaā ad semitā: iteꝝ stetit angelus in angustijs maceriarū quibꝰ vinee cin

gebanꝛ:timensqꝫ asina iunxit se parieti:⁊ at
triuit pedẽ sedẽtis. At ille ꝟberabat eã. Ite-
rũ stetit angelꝰ in loco angusto vbi nec ad
dexterã nec ad sinistrã poterat deuiari. Ti
mẽsqꝫ asina:cecidit sub pedibꝫ sedẽtis. Qui
cũ vehemẽtiꝰ fustibꝫ cederet latera eiꝰ:ape-
ruit dñs os asine:⁊ ait. Cur ꝑcutis me:ecce
iã tertio. Qui rñdit. Illusisti mihi:vtinã ha
berẽ gladiũ vt ꝑcuterẽ te. Assuetꝰ iste mon
stris ad vocẽ asini nõ expauit. Protinꝰ ape
ruit dñs oculos balaã:viditqꝫ angelũ stan
tẽ in via cũ gladio:⁊ adorauit eũ. Cui ange
lus. Peruersa ẽ mihi via tua:⁊ nisi asina de
clinasset occidissem te. Cui balaam. Pecca-
ui.⁊ nũc si via mea tibi est ꝯtraria: reuertar
Cui angelꝰ. Vade,sed caue ne aliud q̃ꝫ p̄ce-
pero tibi loq̃ris

¶ De ariola thesi balaam ⁊ eiꝰ ꝓphetia.
Capitulũ. XXXIII.

CUm ergo iret Ba
lac:occurrit ei in extremis finibus
moabitaꝝ:magnifice suscipiens eũ
dedit ei munera. Cui ꝯtestatꝰ Balaam ait.
Nõ potero loq̇ nisi qd̃ posuerit dñs in ore
meo. Ascẽderũtqꝫ pariter excelsa mõtis:vñ
extremã partẽ ꝓpl'i intuebanꝛ. Aberãt autẽ
ab exercitu dñi stadijs.lx. Dixitqꝫ balaã ad
balac. Edifica hic septẽ aras ⁊ para totidẽ
vitulos:⁊ eiusdẽ numeri arietes. Cumqꝫ im
posuissent ambo vitulũ ⁊ arietẽ suꝑ arã:di-
xit balaã r̃gi. Sta iuxta holocaustũ.vadã si
forte occurrat mihi dñs:⁊ qd̃ iusserit loq̃r
tibi. Cũqꝫ abisset:posuit dñs ꝟba ĩ ore eius
Qui rediens corã oĩbꝫ assumpta parabola:
vel incepta rõne sua(vt hebreus habet)ait.
Quõ maledicã ꝓpl'o cui bñdixit dñs. Habi
tabit solꝰ inter gentes:⁊ nõ reputabiꝛ.i.sin
gularis erit p̄ omnibꝫ ⁊ innumerabil'. Mo-
riaꝛ aĩa mea morte iustoꝝ:⁊ fiãt nouissima
mea horum similia. Cõtristatus balac ait.
Quid est qd̃ agis. Duxitqꝫ eũ ad aliũ locuꝫ
excelsum montis phasga. Vñ aliã partem
populi videre posset.ꝭm errorẽ gẽtiliuꝫ pu
tans oĩa locis inesse ⁊ tẽporibꝫ:⁊ deũ sicut
hominẽ posse mutari. Cũqꝫ iuxta modũ p̄-
dictũ statuissent ibi septẽ aras:⁊ ĩposuissent
holocausta:iteꝝ posuit dñs ꝟba in ore eiꝰ:
⁊ reuertẽs ait. Nõ est idolũ in iacob:nec si-
mulacrũ in israel. Dñs deus eius cũ eo est.
Non est auguriũ in iacob:nec diuinatio in
israel. Surget vt leo:⁊ quasi leena nõ accu
babit donec deuoret p̄dam.id est terrã cha
nanoꝝ. Tunc ait balac. Saltem nec bene
dicas eis:nec maledicas. Itemqꝫ duxit eũ
super montẽ phegor:statutis qꝫ septẽ aris
impositisqꝫ holocaustis ꝑ singulas nõ ab-
ijt balaã sicut ante vt auguriũ q̃reret. Sed
eleuans oculos vidit israel cõmorantẽ ĩ tẽ
torijs ꝑ tribꝫ suas,⁊ irruẽte in se spũ dei ait
loquẽs de se. Dixit Balaã filius Beor. Ho
mo cuiꝰ obturatꝰ est oculus auditor sermo
nũ dei. Quã pulcra tabernacula tua iacob.
Hebreꝰ habet ⁊ translatio Origenis. Cuiꝰ
oculus reuelatus est. Tamẽ ideꝫ est sensus.
quia dum dormiret:in somnis vidit hec q̃
dicebat. Unde ⁊ obturatus erat oculꝰ car-
nis:⁊ reuelatus oculus mentis. Vñ ⁊ seq̇-
tur. Qui cadit ⁊ aperiunꝛ oculi eiꝰ. Hebreꝰ
plenius habet. Qui ponit.i.qui collocat se
in lecto. Addidit etiã apertã de Saule pro
phetiã dicens. Tolleꝛ ꝓpter agag rex eius ⁊
auferet regnũ illiꝰ. Quod factũ est Sauli.
quia pepercerat agag regi amalechitarum.
Et post direxit ꝟba ad populũ. Qui benedi
xerit tibi:erit ⁊ ip̄e bñdictꝰ.qui maledixerit
in maledictiõe reputabiꝛ. Cumqꝫ irasceret
balac:dixit ꝙ in discessu suo daret ei cõsiliũ
q̇d faceret aduersus populũ hunc. Iterũqꝫ
assumpta parabola ait. Orieꝛ stella ex iacob
⁊ ꝯsurget virga.i. Maria ex israel.⁊ ꝑcuti-
et duces moab:⁊ vastabit oẽs filios seth.q.
di.vastabit totũ genꝰ humanũ qd̃.s.carnale
in bonis ꝯteret ⁊ malos perdet. De seth enĩ
totum genꝰ humanũ est:de quo fuit Noe.
Filij enĩ Cain diluuio perierũt.ꝭm hoc va-
ticiniũ dicitur venisse magos in iudeam vi
sa stella.⁊ tunc extitisse apud eos scripta ba
laã super hac re. Prophetauit quoqꝫ ꝙ isra
el idumeos ⁊ Amalech qui fuit p̄ncipium
gentium pugnantiũ cõtra eos subijceret si-
bi. Prophetauit etiã ꝙ assyrij terram vasta-
rent.etiã cineos q̇ erant de fortissimo gene
re.s.de Jetro. Addiditqꝫ. Uenient in trieri
bus de italia:⁊ superabunt assyrios:vasta-
buntqꝫ hebreos:⁊ ad extremũ ip̄i peribunt.
Monarchiã p̄dixit
romanoꝝ:⁊ ĩ fine tẽ
poꝝ destructionem
eorũdẽ. Dicit Jose-
phus eum ꝓphetasse

scꝫ qñ erant oẽs re
ges subiecti romão
imperio.

adhuc totũ orbẽ futuꝝ coꝝ habitaculuꝫ in

eternũ etiã insulas. Et cũ ps ꝓphetie sit iple ta: reliquũ ꝑ certo credim⁹ iplendũ

¶ Ex amore muliercularum initiatus est israel beelphegor

Caplm. XXXIIII.

Surrexit balaã vt rediret i locũ suũ. Cũq; i finib⁹ madian valediceret balac ꝛ suis: ꝯsiliũ dedit eis vt ꝑgies q̃z specie illudi posset castitas circa tentoria isrl' cũ exenijs venalib⁹ mitterẽt. q̃ iuuenes ad se declinãtes iterũ sibi allicere laborarẽt vt eos trãsgredi leges patrias facerẽt: ꝛ deos colerẽt alienos. vt sic deo suo irato eis vl' ad modicũ tp̃s hũiliarent. Deo em̃ eis ꝓpitio: nec bella nec pest; aliqua eos corriperẽt. Fecerũtq; ita madianite. tñ ꝛ de moabitidis ꝑgib⁹ misse sũt: sed pauce: q: natural'r sũt deformes. Eo tp̃e morabat israel in sethim: ꝛ fornicat⁹ est cũ filiab⁹ moab. q̃ vocauerũt eos ad sacrificia sua: ꝛ comederũt idolothita sua. ꝛ adorauerũt deos earũ. ꝛ initiat⁹ ẽ. i. ꝯsecratus isrl' beelphegor idolo madianitaꝝ: idolo. s. tẽtigis: quẽ grecia ꝑapũ dixit. Iratusq; dñs dixit ad moysen. Tolle cunctos ꝑncipes ꝑpl'i tui ꝛ suspẽde eos ꝯ solẽ i patibul': vt auertat furor me⁹ ab isrl'. Forte q: subditos ñ corripiebãt: duces tribuũ voluit suspẽdi. Uel poti⁹ ꝑncipes. i. auctores huius idolatrie Uñ ꝛ statĩ subdens dixit moyses ad iudices isrl'. Occidat vnusquisq; ꝓximos suos q̃ initiati sũt beelphegor.

Exenia peregrinoꝝ fercula. Unde xenodochiũ

Initio as. nõ initior Uñ initio scholarez litteris

Subĩtelligẽda ẽ pena aliqua. vl' plaga a dño irrogata: quã ex ꝑssam nõ habem⁹

¶ De zelo phinees Capitulũ. XXXV.

Tradit iosephus q⁹ ꝑnceps i tribu symeon Zamri filiã cuiusdã potẽtis madianitaꝝ duxerat q̃ dicebat corbi: q̃ vxore iubẽte i q̃dã solẽnitate alijs ducib⁹ deo imolãtib⁹: nõ ipe imolauit. Quã obrẽ cũ moyses eccl'iaz ꝯgregasset ꝛ eos culparet: nõ noĩatim tñ: q: turba erat i causa. ille corã oĩb⁹ ꝯfessus ẽ se alienigenã duxisse idola colere. nec tyrãnic; legib⁹ q̃s ip̃e sibi Moyses posuerat obnoxiũ ẽe: q̃b⁹ sub figmẽto legis ꝛ dei grauiori fuitute ꝑmebat ꝑpl'm q̃z egyptij. cui ꝓpriũ auferebat viuẽdi arbitriũ. ꝛ discedẽs corã oĩ turba q̃ flebat añ fores tabnaculi dñi intrauit tabnaculũ vxoris. Mirabant aũt oẽs q̃ mortu⁹ nõ fuerat. Surgẽsq; Phinees fili⁹ eleazari de medio multitudis: ꝛ arrepto pugiõe ingressus ẽ post illũ lupanar. ꝛ cũ inuenisset coeuntes ꝑfodit ãbos i locis genitalib⁹. cessauitq; plaga. ꝛ occisi sũt. xxiiij milia: forte a dño ꝑ plagã aliquã ꝑcedẽtẽq̃ tũc cessauit. S; Joseph⁹ videt velle q̃ plurimi iuuenes zelo phinees accẽsi. multa milia ꝑpl'i ꝑcusserẽt. Locut⁹ ẽ ãt dñs ad moysen. Hostes vos sentiãt madianite: ꝑcutite eos. Hoc factũ est postea cũ Moyses misit exercitũ ꝛ ꝑcussit madianitas. Ul' forte sic ꝑcussi fuerãt filij isrl': voluit etiam tũc dñs mulieres occidi q̃ subuerterãt eos

Uñ in psalmo. Stetit Phinees ꝛ placauit: ꝛ cessauit quassatio.

¶ Secũdus numer⁹ bellatoꝝ

Caplm. XXXVI.

Postquã vero sanguis noxioꝝ effusus est dixit dñs ad moysen. ꝛ eleazaꝝ. Numerate summã filioꝝ israel q̃ ad bella possunt ꝑcedere a viginti annis ꝛ sup̃ ꝑ domos ꝛ cognatiões suas. Feceruntq; ita. ꝛ inuenti sunt. dc. milia ꝛ M. dcc. ꝛ xxx. int quos null⁹ fuit eoꝝ q̃ numerati fuerant a Moyse et Aaron: ꝑter Josue ꝛ caleph. Et ait dñs. Istis diuidet terra. plurib⁹ maiorez partem dabis: ꝛ pauciorib⁹ minorez

Sic ꝯtinuabim⁹ capitulũ istud postq̃z ꝑ malicia ipoꝝ dñs iã oẽs deleuerat q̃ supra numerati erant apti pugnare. ꝛ post q̃z multo tẽpe ꝑ diffidẽtia sua errauerant i deserto: ꝑcepit dñs d nouo numerari aptos in bello

Quod non est intelligendum de tribubus vel familijs, sed de domib⁹. Terra ei eque diuisa ẽm sortem

Sorte distribuenda eque diuidenda sũt: ne forte inequalit sors daret plurib⁹ ꝑtẽ minorẽ ꝛ ecõuerso

tes data est tribub⁹. ⁊ quelibet tribus sorte equales partes dedit familiis. familie ꝟo iuxta numeꝝ capituꝫ domib⁹ diuiserunt sine sorte maiores ⁊ minores portiões. Numerati sunt quoqꝫ leui te a mense vno ⁊ sup̄ xxiij. milia gñis masculini.

Reduc ad memoriã qd̄ sup̄ distinctũ ē inter tribũ: familiam: ⁊ domũ. et ĩtelliges qd̄ dr. qd̄ al's nõ ē intelligendũ

¶De iure successiõis hereditarie.
Capitulũ. XXXVII.

Omus autem Sal:

Dphaat qꝛ nõ reliq̃rat filiũ nõ ē nũerata. Audiẽtes aũt q̃nqꝫ filie ipi⁹ qꝛ nũeratis dareť terra: steterũt ad ostiũ tabnaculi corã Moyse ⁊ Eleazaro ⁊ tota multitudine ⁊ dixerũt. Patr nr̄ mortu⁹ est ĩ deserto: necꝫ ꝑctõ suo: nec habuit mares filios. cur tolliť nomē ei⁹ de familia? Date nobis possessionē inť cognatos nr̄os. Quaꝝ cãm retulit Moyses ad dñm: q̃ ait. Justã rē postulãt filie salphaat. Ad filios aũt isrľ loqris. Hõ si mortu⁹ fuerit absqꝫ filio: ad filiã trãsibit hereditas. qd̄ vsqꝫ hodie ꝯsuetudo obtinet. Qꝫ si nec filiã habuerit: trãsibit ad fratres ei⁹. Qꝫ si nec fratres habuerit: trãsibit ad patruos. Qꝫ si nec hos habuerit: trãsibit ad eos q̃ ꝓximi sunt

¶De substitutiõe Josue.
Capľm. XXXVIII.

Dixit quoqꝫ domi

Dnus ad Moysen. Ascẽde in montē abarim ⁊ ꝯtẽplare terrã quã datur⁹ sum filiis israel: ⁊ post ibis ad ꝑplm tuum. Hõ em̃ intrab eã. Cui Moyses. Prouideat dñs de⁹ spirituũ oĩs carnis hoiem q̃ sit sup mľtitudinē hãc: ne sit ꝑpľs dñi sicut oues sine pastore. Cui dñs. Tolle Josue et statue eũ corã eleazaro ⁊ oĩ multitudie. ⁊ impone manũ tuã sup caput ei⁹ vt audiat eũ sicut audiuit te oĩs synagoga filioꝝ isrľ. Fecitqꝫ Moyses vt dñs impauerat. cogñuitqꝫ vniuersa mľtitudo qꝛ Josue p⁹ mortē moysi ãncederet eos. Utꝝ ãt tũc vľ post ascẽderit Moyses vt videret terrã: certũ nõ ē. sed certũ ē qꝛ ascẽdit: ⁊ ꝑtē terre videre potuit. Qꝫ si totã vidit: miraculose factũ est

¶De libaminib⁹ Capľm. XXXIX.

Recepitqꝫ domi

Dnus Moysi de iugi sacrificio ⁊ de sacrificiis legaliũ solēnitatũ. Sed qꝛ nõ offerebať hostia sine libamẽtis suis: de his breuiter ꝑmittendũ est. Libamē vľ libamẽtũ erat simila oleo glutinata ⁊ vinũ q̃ cũ hostia adolebanť: vt. s. q̃si panis ⁊ vinũ ⁊ caro dño offerenť. Cuiqꝫ ꝟo hostie ꝓpriũ libamen determinatũ erat. Pro agno simile decima pars ephi. vini q̃rta pars hin vel ephi offerebať. Erant autē ephi ⁊ chor⁹ mensure aridoꝝ. hin ⁊ batus liquidorum. Pro vitulo de simila tres decime. de vino media ps hin. Et forte tres decime erãt integre de tribus ephi. Uel de vno ephi.

Chor⁹ em̃. xxx. ꝯtinet modios. ephi tres aridoꝝ. hin ⁊ batus liq̃doꝝ prius tollebať

decima. Jteꝝ nouē ꝑtes deciabanť: ⁊ tertio decimabať reliquum. ⁊ sic erãt tres decime vni⁹ ephi. Pro ariete de simila due decime. de vino tertia ps hin. Eadeꝫ erãt libamẽta hirci. Si q̃n legas ꝑ agno de simila dari decimã decime: intelligẽdũ ē de ꝯsueta deciã decimãdi q̃si decimã decimatiõis: vľ decimã decimãtē. Vľ ipa decima ephi iteꝝ decimabať. ⁊ hec decima decie dabať ꝑ agno fm q̃sdã. Vľ poti⁹ idē est decima decie: qd̄ decima ephi. Est em̃ ephi decima ps chori.

¶De iugi sacrificio.
Capľm. XL.

Prius autem de iu

Pgi sacrificio videam⁹. Juge sacrificium vel indeficiēs q̃tidie fiebat de sumptu publico: mane offerebať agn⁹ anniculꝰ ĩ holocaustũ cũ libamẽtis suis vt tota die cremareť ĩ odorē suauē dño. Quo iposito sup altare sacerdos cũ prunis ⁊ thimiamate ⁊ lot⁹ intrabat tabernaculũ. ponebat qꝫ prunas cũ thimiamate sup altare incẽsi. ⁊ h̄ vocabať ꝯsũmatio sacrificii. Tũc ẽt q̃tuor de septē lucernis mortificabat. Jn vespere põebať sir ali⁹ agn⁹ ĩ eũdē modũ. Et intrãs cũ thimiamate sacerdos: accẽdebat oēs lucernas. ⁊ sic tota nocte in altari erat odor suauis dño. Vesptinũ tñ sacrificium meli⁹ erat ⁊ pigui⁹ matutio. qꝛ sepe ĩ die ꝑter illd̄ pl'a sꝑponebanť. Et inde dicebať illd̄ grati⁹ dño. qꝛ pingui⁹ dicim⁹ nos gratius

q2 mortē dñi factā vespe significabat. Hos agnos qdā tradūt ð suptu tradi sacerdotū Josephꝰ ꝑo ð publico: q etiā qtidianā ð sūptu sacerdotū oblationē ðtermiat. Offerebat ei sacerdos ī diebꝫ vicis sue assariū farine oleo mixte: ⁊ modica decoctiōe īdurate. medietatē mane: ⁊ medietatē vespe sup altare. In hūc modū ecclīa mane ⁊ vespe offert dño laudes ⁊ cōpletoriū. vł potiꝰ ī pma ⁊ cōpletorio offert ꝯfessionē ad mutuo orādū tanqꝫ iuge sacrificiū. q2 sacrificiū nostꝝ deo ē spūs ꝯtribulatꝰ ⁊ humiliatꝰ.

¶De sabbato ⁊ oblatiōibꝫ eiꝰ. Caplm. XLI.

Solennitates legales erāt septē. Sabbatū: neomenia: phase: pētecostes: festū clāgoris: festū ꝓpitiatiōis: scenophegia. Sabbatū interpretaꝛ reqes. ⁊ pt dici festū dñi. q2 cū alia festa īstituta ⁊ noīata sint ab aliq euētu vł opere eoꝝ. ħ ðr sabbatū. q2 deꝰ in eo qeuit. Inde ē forte q2 ꝓuilegiatū est ī duobꝫ. q2 ī eo ñ licꝫ cibū pare: nec vltra mille passus ire. Dicāt ħ festū legale: ñ qn ⁊ añ legē etiā ab exterī qbusdā natiōibꝫ obseruatū fuerit sabbatū. sed q2 sub lege pmo obseruatū ē ex ꝑcepto. Ea die ꝑter iuge sacrificiū offerebanꝛ duo agni anniculi imaculati cū libamētis suis in holocaustū

¶De neomenia Caplm. XLII.

Neomenia sonat innouatio lune. Neos em̄ nouū: mene luna interptaꝛ. Quia ḡ iudei in legitīs suis lunatiōes ꝑ mēsibꝫ hēbāt ex lege. diē noue lune vocabāt kał. legales. ⁊ erat dies feriał apud eos. Ea die offerebāt vitulos duos: arietē vnū: agnos anniculos septē cū libamētis suis ꝑ singłos. Hircū qꝫ ꝑ declinatiōe pcti cū libamētis suis. oīa hec ī holocaustum

¶De phase Caplm. XLIII.

Quartadecima die pmi mēsis ad vespeꝝ comedebant agnū paschalē. ⁊ nox illa dicebaꝛ phase. i. trāsitꝰ ꝓpter causas supius dictas. Eadeꝫ dicebaꝛ pascha. i. imolatio. Seqnti die inchoabat festū azymoꝝ qð ꝓtelabaꝛ septē diebꝫ. Quoꝝ dies pma ⁊ vltia solennis erat ⁊ feriał ab oī ope ſuili. Qð Ezechiel addit de festo pme diei aplis. ⁊ alibi ð decima die q tollebaꝛ agnꝰ. Vñ ⁊ pmus mēsis solet compari. vij. ī solēnitatibꝫ: forte moyses cā breuitatis ptrāsiit. Vel multa ad ampliādū cultū dei sup addita sūt: q Ezechiel ꝓsequiꝛ sicut ī sabbato de portaꝝ aptiōe ⁊ pce pncipis. Post pmā diē solennē. i. xvj. luna torrebāt igni spicas recētes. ⁊ grana manibꝫ cōfricata in modū farris fracti offerebāt dño assariū vnū. cuius pugillū vł dragmā vnaꝫ adolebat sacerdos sup altare. reliquū erat eiꝰ. Pro hac oblatiōe qdā putauerūt ħ festū nō solū azymoꝝ dici: sed etiā festū nouoruꝫ errātes. q2 legūt nisan qñqꝫ vocari mensem nouoꝝ. Ab hac. xvj. die ðt Josephꝰ numerari septeꝫ hebdomadas: post quas statim erat pentecostes. Alij dicunt eas numerari ab altera die sabbati qð erat ī diebꝫ azymorū. quia lr̄a historie videꝛ sic sonare. Alij ab ipa pma die azymoꝝ ne plures qꝫ. l. dies inꝛ pascha ⁊ pētecosten inueniaꝛ. In his diebus septē ꝑ singulos dies offerebaꝛ in holocaustū eedē hostie q etiā in neomenia cū libamētis suis.

¶De pentecoste. Caplm. XLIIII.

Pētecoste sonat quiquagesimꝰ. Pentacon em̄ grece. l. latine. hebraice asarta. Vel pētecoste ipa qnqgenasdierū quibꝫ completis imminēs vltima dies dicebaꝛ festū pentecostes. i. ꝯsecutiuꝰ vł ꝯsecutiuꝰ. l. dierū Fiebat aūt ī memoriam date legis: q. l. die ab exitu de egypto data ē. Eadē solennitas dicebaꝛ festū hebdomadaꝝ. q2 supputatis vt dictuꝫ ē. vij. hebdomadibꝫ: ab altera die sabbati azymoꝝ fiebat. Et si volumus sequi iosephum: sabbatū dicemꝰ hic pmā diē solēnē azymoꝝ. Dicebaꝛ etiā festū pmitiuoꝝ. q2 tūc ð nouis frugibꝫ offerebanꝛ duo panes duoꝝ assariorum de

Scdm hoc īuenies Dum cōplereꝛ dies pentecostes

Certior sentētia est a pma die azymoꝝ qnquagesimū esse pētecosten. ⁊ a secūda qnquagesimū esse secūdā diē pētecostes in qua offerebāt panes noui: sicut secunda die azymorū grana. ⁊ ita duo dies quinqgesimi leguntꝛ numerati.

alphica siccata facti fm Josephū ꝛ fermētati. ꝛ iō nil ex eis sup altare ponebaꝶ. ꝛ cuꝫ eis due agne i esuꝫ tm sacerdotū: ꝛ nil ex eis in crastinū relinq̄ pmittebaꝶ. Erat ꝛ h̄ festū septē dieꝝ ꝛ p singulos offerebanꝶ eedē hostie q̄ etiā i neomenia ꝛ dieb' azymoꝝ cū libamēt' suis. Tū videꝶ velle iosephꝰ tūc imolari vitl'os tres. arietes duos: agnos q̄ttuordecim.

Tres pmitie fruguꝫ offerebanꝶ dño. s. colligēdaꝝ: edēdaꝝ: reseruandarū. Colligēdarū in manipulis: ꝛ in pasca. Edendarū in panib' ꝛ in pentecosten. Reseruandaꝝ que reseruabanꝶ. ꝛ d istis ad plꝰ dabaꝶ quadragesima pars ad minus decima

De festo tubaꝝ Caplm. XLV.

Prima die mensis septimi duplex erat solēnitas: neomenia ꝛ festū clangoris vel tubaꝝ. Uñ. Buccinate i neomenia tuba In q̄ buccinabāt cornib' pecorinis. q̄ ea die liberatus ē Isaac ne imolareꝶ: pecore substituto p eo. Dicebaꝶ etiā festū septimoꝝ: vl' sabbatū mēsiū. q̄ hic septimꝰ mēsis fere totꝰ erat solēnis. Ea die pter oblatiōes neomenie offerebanꝶ i holocaustū vitulꝰ vnꝰ: aries vnꝰ: agni anniculi septē. hircꝰ p pctō cū libamētis suis. Tradiꝶ q̄ subintroductū ē a iudeis de cereis: vt p ignē imolationē Isaac patā fꝭcaret. Itē a moderniorib' trāslati sunt cerei ad decimā diem q̄ ē p mortuis: forte p spe resurrectiōis.

De festo ppitiationis Caplm. XLVI.

Decima die eiusdeꝫ mēsis erat festū ppitiatōis. q̄ ea die rediit moyses ad eos referēs deuꝫ eis placatū super offensam vituli ꝯflatil'. Ea die ieiunabāt homines ꝛ iumenta et pueri septēnes a vespera vsq; ad vesperā p memoria mortuoꝝ.

Supra i Exodo ca. Et ait dominus ad Moysen.

Uñ etiā dicebaꝶ dies afflictiōis. Dicebaꝶ q̄q; dies expiatiōis. q̄ ea die sanguie vitule rufe expiabaꝶ tabernaculū ꝛ altare vt pdictū ē. Et fiebat cinis ex eo ad expiationē imūdoꝝ. ꝛ ipi expiabanꝶ a pctis illiꝰ anni p emissionē hirci apōpeii. Erat eciā oblatio diei illiꝰ vitulꝰ vnꝰ: aries vnꝰ: agni anniculi septē. hircꝰ p pctō cū libamētis eoꝝ

De scenophegia: Caplm. XLVII.

Quindecia die eiusdē mēsis erat scenophegia. qd sonat fixio tabnaculoꝝ. In q̄ per septē dies habitabāt sub vmbracul' i mēoriā xl. annoꝝ i qb' fuerūt i tabnacul' i deserto. Uñ ꝛ festū tabnaculoꝝ dici solet. Protelabaꝶ aūt septē dieb'. q̄ꝝ pma ꝛ vltima solennes erāt. Octauꝰ etiā dies erat solēnis. nō q̄ eēt d scenophegia. s; q̄ ea die ꝯueniebāt ad faciēdā collectā. forte i vsus paupeꝝ: vl' in alios vsus cōes. Uñ ꝛ scenophegia q̄nq; legiꝶ eē festū octo dieꝝ. Sed p̄res illi nō seruierūt ogdoadi. Tradiꝶ q̄ in q̄ttuor dieb' interposit' a die decima vsq; ad hāc hebreos obseruare ieiunia. Tradit Josephꝰ q̄ i his septē dieb' ferebāt i manib' ramos mirti ꝛ salic'. ꝛ sūmitates palmaꝝ: ꝑgulas mali psici. fiebatq; de cūct' frugib' terre oblatio dño in grāꝝ actiōem. Oblatio ꝑo septē dierū hec erat. Prima die offerebaꝶ i holocaustū vituli. xiii. arietes duo. agni anniculi. xiiii. ꝛ hircꝰ p pctō cū libamentis eoꝝ. Eadē oblatio arietū ꝛ agnoꝝ ꝛ hirci fiebat p singulos dies seq̄ntes. sed de numero vituloꝝ vnꝰ subtrahebaꝶ i dies. In scda. xii. i tertia xi. i q̄rta. x. in q̄nta. ix. i sexta. viii. i septia. vii In. viii. q̄ erat solēnis offerebaꝶ aries vnꝰ: vitulꝰ vnꝰ. agni anniculi septē. ꝛ hircꝰ p peccato cū libamēt' eoꝝ. Forte i. vii. dieb' fcā ē subtractio vituloꝝ. vt i sūma fieret. lxx. i memoriā eoꝝ q̄ i. lxx. aīab' itrauerūt egyptum De sūt oblatōes holocaustoꝝ i. vii. solēnitatib': ꝛ fiebāt de publico. Nō ꝓpter h̄ cessabat idesinēs sacrificiū: nec hostie spōtanee vel necessarie. Et nota q̄ ille tres solēnitates q̄. vii. dieb' ptelabanꝶ pcipue dicebanꝶ Et sabbatū qd interueniebat i illis dieb' dicebaꝶ sabbatū sabbatoꝝ: q̄si sabbatū festoꝝ. Alias festiuitates adiecerūt his hebrei ꝓpꝫ varios euētus: sicut encenia ꝛ phurim. id ē festū Hester. sed nō dicunꝶ legales. id est nō sunt in lege institute. Nota solēnitates prefatas tres. Pascha: Pentecostes ꝛ Scenophegia dictas cerimonias a cereis. id ē luminaribus. vel a carie. et mene: quod est de

fect⁹.q: tũc debẽt i nob sordes deficere q̄si carimenie. Uel a carẽdo munijs.i.officijs fuilib⁹ q̄si carimonie. Uel a cerere: ybi summa veneratio p̄stita ē sacris romanis illuc delatis vrbe a gallis capta

De votis Capl'm. XLVIII.

Addidit quoq3 dominꝰ de votis mulierꝫ. Uidua vel repudiata q̄cq̄d vouerint vel in q̄ iuramẽto se ꝯstrinxerint ĩplebũt. Filia vel vxor tenent̄ ex voto vel iuramẽto nisi pr̄ vel vir ꝯtradixerit statim vt audierit. Si ei statim ꝯtradixerit. irrite sũt pollicitatiões earũ. Ipe ꝟo pctm̃ portabit cum audiuit: si tacuerit ꝛ postea ꝯtradixerit. Uir āt oē iuramentũ vl' votũ implebit: nisi forte de continentia.

De destructiõe madian ꝛ p̄de diuisiõe Capl'm. XLIX.

Et locutus est dominꝰ ad Moysen. Ulciscere filios isrl' de madianitis: ꝛ sic colligerꝭ ad ppl'm tuũ. Armauit ḡ moyses de singul' tribub⁹ mille viros electos.s.xij. milia. p̄fecit q3 eis Phinees filiũ Eleazari. Uasa q3 sancta ꝛ tubas ad clangẽdũ tradidit eis. Qui pfecti hostes vicerũt. Quinq3 reges ꝛ oẽs viros eoꝝ occiderũt. vrbes: viculos ꝛ castella flãma ꝯsumpsit. Balaam q3 interfecerũt gladio. mulieres ꝛ paruulos: pecora ꝛ oẽm supellectilem in p̄dã duxerũt. Dũ aũt redirent moyses ꝛ Eleazar ꝛ oẽs p̄ncipes synagoge egressi sunt in occursum eoꝝ extra castra. Uisis q3 m'lierib⁹ iratꝰ moyses dixit ad eos. Cur femias reseruastis: Nõne ipe sũt q̄ deceperũt filios isrl'. Interficite oẽs q̄ nouerũt viros: ꝛ oẽm masculũ: ꝟgies tm̃ reseruate. Fecerũt q3 ita: ꝛ reseruate sunt ꝟgines xxij. milia. Et ait Moyses. Quia peccastis eritis imũdi. q: occidistꝭ vl' tetigistꝭ mortuos: extra castra eritꝭ septẽ dieb⁹: ꝛ purificabimini tertio ꝛ septio die aq̄ asꝑsiõis. Preda etiã quã tulistꝭ purificabit̄. Auꝝ ꝛ q̄cq̄d trãsire p ignẽ põt igne purificabit̄. Qd aũt ignẽ nõ põt sustinere: aq̄ expiatiõis purgabit̄. Dixit q3 dñs ad moysen. Tolle summã eoꝝ q̄ capta sũt: ab hoĩe vsq3 ad pecꝰ: ꝛ diuides p̄dam ex equo inter eos q̄ pugnauerũt ꝛ reliquã multitudinẽ. De parte ꝟo eoꝝ q̄ pugnauerũt separabis dño vnã animã de q̄ngentis ꝛ dabis eam Eleazaro. Ex media ꝟo parte multitudinis accipies q̄nquagesimum caput ꝛ dabis leuitis. Quo facto p̄ncipes exercitus accesserunt ad Moysen ꝛ dixerũt. Recensuimꝰ numeꝝ pugnatoꝝ q̄s dedisti nobis: ꝛ nec vnus quidem defuit. Quãobrem offerimus in donarijs domini quod in preda auri potuimus inuenire: pichelides/armillas/anulos/dextralia/murenulas: vt deprecẽris dominũ pro nobis. Susceperũt autem auruz Moyses ꝛ Eleazar ꝛ ĩtulerũt illud ĩ tabernaculũ.

A peri: qd est circũ. ꝛ chele qd ē brachiũ dicũt̄ pichelides: q̄si ornamẽtũ brachij.

De sorte duaꝝ tribuũ ꝛ dimidie Capl'm. L.

Filii autez ruben et gad ꝛ dimidia trib⁹ manasse habebãt pecora m'lta nimis. Et vidẽtes amorreã: basan ꝛ galaad aptas pecorib⁹ alẽdis: rogauerũt Moysen vt terram hãc eis ꝯtraderet. Estimãs āt Moyses ob timorez pugne ꝛ laboris h̄ eos q̄sisse: malignos eos appellauit: eo ꝙ frib⁹ ĩ erũna ꝯsistẽtib⁹ ipsi vellẽt deliciari. Ipi ꝟo polliciti sũt ꝙ mulieres ꝛ paruulos ĩ tutis locis ordinarẽt. caulas ouib⁹ ꝛ iumẽtis stabula fabricarẽt. ipsi ꝟo armati p̄cederẽt frēs suos donec introducerẽt ad loca sua. Sub hac āt ꝯditõe terrã seon regꝭ amorreoꝝ: ꝛ og regis basan susceperũt. Porro filij machir filij manasse obtinuerũt galaad. Jair ꝟo filiꝰ manasse occupauit vicos eiꝰ. ꝛ vocauit eos auothiair.i. villas iair.

Cathalogꝰ. xlij. mãsionũ Capl'm. LI.

Ponitur hic cathalogꝰ mãsionum ab exitu de egypto. Fuerũt aũt añ trãsitũ maris rubri iiij. ramesse: socoth: ethan: phiayroth. A mari rubro vsq3 ad syna. viij. marahthelim: iam suph: qd sonat mare rubꝝ vel scirpeũ. Jam em̃ mare suph rubꝝ vel scirpeꝰ interp̄tatur. ꝛ potuit esse lacꝰ scirpeus. quia hebrei quãlibet aquaruz congregatiõem vocant mare. Post iamsuph desertum syn: defeta: halus: raphidim: solitudo synai. A monte synai vsq3 ad cades. xxj. sepulcra ꝯcupiscentie. ase-

roth:rethmō:phares:lēna: rethsa: sedatha mōs sepher:areda:maceloth: thaat: thare: melcha:esmona:moseroth:boneiachā mōs gallaad:getebata:ebrona:asiōgaber:cades A cades vsq ad cāpestria moab nouē.mōs hor:salphana:phinon:oboth:ieabarim:dybon:gad:helmō:reblataim:mōtes abarim: cāpestria moab.

¶De vrbibꝯ leuitaꝝ ꝛ suburbanis.

Caplm. LII.

Lex locutus est dominꝰ ad moysen:ꝛ distixit termios terre ꝓmissiōis ab ortu ꝛ occasu:meridie ꝛ aqlōe. Et noīauit ꝑncipes tribuū:q trāsito iordane cū Josue ꝛ Eleazaro terraꝫ diuiderēt. Precepitq leuitas i oībꝯ tribubꝯ dispsos hr̄e.xlviij.ciuitates ad inhabitādū ꝛ a muris forinsecꝰ ꝑ circūitum terrā mille passuū obtinere:in q suburbana eēnt ad pecora eorū alēda. Ex qbꝯ ciuitatibꝯ sex essent refugij:tres vltra iordanē ꝛ tres citra. de qbus i deuteronomio dicet.

¶De matrimonio ꝯtribulum

Caplm. LIII.

Accesserūt autē filii Machir filij manasse ad moysen et dixerūt. Filie salphath fratris nostri habēt nobiscū sortē ex p̄cepto dn̄i. Si ergo nupserint viris tribus alterꝰ.qꝛ filij eaꝝ sequent tribū p̄ris.minuet hereditas nr̄a et sortiū distributio ꝯfundet i iubileo. Occasione ergo filiaꝝ salphaath/lex hec ꝓmulgata ē a dn̄o ꝑ Moysen. Om̄s viri ducāt vxores de tribu ꝛ cognatiōe sua vt hereditas ꝑmaneat in familijs:ne cōmisceant tribꝯ.sꝫ maneāt vt a dn̄o seꝑate sunt ꝛc̄.

Historia Deuteronomij caplm. I
Epilogus cum additionibus ꝛ determinationibꝯ ca. ij.
De ciuitatibꝯ refugij trās iordanē ca. iij
De p̄cepto dilectiōis ca. iiij.
De decima secūda ca. v.
De appellatione populi ad summum sacerdotem ca. vj.
De iusticia regis ca. vij
De maleficis abijciendis ca. viij.
De talione legis ca. ix.
De timidis ꝛ sollicitis remouēdis ab exercitu. ca. x.
Ne fedꝰ inirent cū gentibꝯ ca. xj.
De his qbus nō erat fas intrare ecclesiam dei. ca. xij.
De ꝓhibitiōe ꝓstibuli ca. xiij
De plagis quaruꝫ maior erat quadragenaria. ca. xiiij
De suscitatione seminis ꝛ modis discalciandi. ca. xv.
De semine agroꝝ ca. xvj
De deletiōe amalechitaꝝ ca. xvij
Qr Moyses tradidit Deuteronomium leuitis ca. xviij
Canticū testimonij. ca. xix
De morte moysi postq b̄n̄dixit ꝑplo ca. xx

¶Historia Deuteronomij

Caplm. I.

Quinta et vltima distinctio huiꝰ historie dr̄ elledebarim: quod sonat Hec sūt ṽba. Grece autē dr̄ Deuteronomius.i.scd̄a lex. Deuteron ei scd̄a:nomia lex. Ex h̄ noīe qdā errātes dixerūt duas eē leges. Unā datā a deo:q in p̄cedētibꝯ libris ꝯtinet.alterā datā a Moyse:q in h̄ libro. Attēdētes i assertionē sui erroris:qd̄ de illa legit sup̄. Locutꝰ ē dn̄s ad Moysen ꝛ ad oēm israel. De ista dr̄ Locutꝰ ē moyses. Ad hec dicebāt q mlta hic legunt q nō sup̄.qdā q̄si ꝯtraria.qd̄ non fieret si hic eēt p̄dictoꝝ r̄petitio. Ueriꝰ sentiēdū est qꝛ hic pētatheucꝰ nō ē nisi lex vna q etiā ab aplo ꝛ alijs sepe vocat lex Moysi q lex dei. Hebreꝰ etiam vocat hos qnq libros thorath.i.legē. Nec ob aliud dr̄ liber h̄ lex scd̄a:nisi qꝛ p̄dicta h̄ iterant:q̄si lex iterata. Iterant etiā hic tria:tribꝯ de causis.p̄terea ꝛ cerimonie ad cōmēdatōem memorie ꝛ ipoꝝ ꝯfirmatiōem.b̄n̄ficia dei ad roborandā dilectionē dei i illis. Flagella q sustinuerūt murmurātes ad incutiēduꝫ timorē. Si ṽo in hac iteratiōe videt aliq p̄dictis inesse ꝯtrarietas in suꝑficie ṽboꝝ:i intellectu tm̄ nulla est. Fuerūt etiā q diceret hūc librꝝ factum a Josue transito iordane.qꝛ legit i ꝑncipio. Hec sūt ṽba q locutꝰ est moyses trās iordanem. Pro situ em̄ terre promissiōis sacra scriptura dicere consueuit: vltra iordanem vel citra. Dicit tamē liber Moysi:vel

Josue. q2 qd̄ Moyses v̄bo tradidit: Josue redegit in scripto. Videt̄ etiā Hieronym⁹ velle q̄ magnā Josue hui⁹ libri scp̄serit par tē. Veri⁹ videt̄ esse q̄ script⁹ sit a Moyse. ꝛ loquit̄ Moyses de se tanq̄ꝫ de alio. Vel h̄ i principio apposuit Esdras: sicut ꝛ fine de morte Moysi. p̄sertim cū circa finē libri le- gat̄: Scripsit moyses legē hanc. Et paulo post. Postq̄ꝫ scripsit Moyses legis hui⁹ in volumine: p̄cepit leuitis. Tollite libꝝ istū ꝛ ponite in latere arce federis. Legit̄ q̄ꝫ lōgo tp̄e post inuētus in hierusalē deuteronomi us in arca.

Epilog⁹ cū additiōib⁹ ꝛ determinatōib⁹. Capl'm. II.

Quadragesimo anno ab exitu filioꝝ israel de egypto xj. mense prima die mēsis. videns moyses diē mortis sibi iminere: locut⁹ est ad oēs filios isrl'. ꝛ cepit legē explanare. congregās eos s̄m Josephum ad iordanē i loco vbi nūc ciuitas abidal ē locus q̄ꝫ palmarū. Sane recapitulatiōem moysi p̄seq̄ntes q̄ sup̄ dicta sūt omittemus: supaddita dicemus. q̄dā q̄ vident̄ ꝯtraria memorabimus ꝯterminādo. Ita q̄ꝫ i recapitulādo ait moyses. Dixi vob̄ illo tē pore. Nō valeo sol⁹ negocia v̄ra sustinere. date ex vobis viros sapiētes: ꝛ ponā

Sup̄ in Exodo cap. xviij. Egressus est aute Jetro.

eos tribunos: cēturiōes: q̄nq̄genarios ꝛ decanos. Hoc videt̄ ꝯtrariū p̄dictis. Sup̄ ei ꝯsilio Jetro dixit h̄ factū esse. vtrū q̄ꝫ v̄o factū fuit. Primo eñ ad ꝯsiliū soceri faciēdū secreto disposuit. postea auctoritate ꝛ assē su p̄pl'i cōpleuit. Q̄ etiā d̄t hic Moyses: Dixistis mihi: mittam⁹ viros q̄ ꝯsiderēt terrā Supra v̄o legit̄ dixisse dn̄m: Mitte viros nō est ꝯtrariū: q2 ad suggestiōem p̄pl'i ꝯsuluit dominū: q̄ dixit. Mitte. Ad pusillanimitatē q̄ꝫ eoꝝ ꝯfortandā: iterauit moyses de victoria Og regis basan. q̄ restiterat de stirpe gigantiū. ꝛ in argumētū magnitudinis eius monstrat̄ lectus ferre⁹ ip̄ius i rabath filioꝝ amon nouē cubitos habēs longitudinis: ꝛ quattuor latitudinis

De ciuitatib⁹ refugij trās iordanē Capl'm. III.

Separauit moyses tres ciuitates refugij trās iordanē bosor in tribu ruben. ramoth galaad i tribu Gad. golan in basan in tribu manasse. Haꝝ hic vsus erat. Si q̄s nolens hominē occidisset: ꝯfugiebat ad aliquā harū: ꝛ ibi a ꝯsanguineis occisi tut⁹ erat. Si eñ extra fines alicui⁹ harū inuenisset eū: qui vltor sanguinis effusi esse debebat: impune p̄cutiebat homicidam. Erat autem in ea fugitiuus vsq̄ꝫ ad reconciliatiōem cum p̄pinquis. vel vsq̄ꝫ ad mortem summi pontificis in qua huiusmodi omnes fugitiui redibāt securi ad p̄pria. Tamē si p̄pinqui occisi volebant illū impetere q̄ volens occidisset: ꝛ corā ciuib⁹ vrbis ei⁹ h̄ p̄baret: tradebat̄ eis ad occidendum

De precepto dilectiōis Capl'm. IIII.

Addidit quoq̄ꝫ moyses. Diliges dn̄m deū tuum ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aīa tua: ꝛ ex tota mēte tua ꝛ ex tota fortitudine tua. Addidit q̄ꝫ cū d̄ manna iteraret̄. Nō i solo pane viuit hō: sed in omni verbo qd̄ p̄cedit de ore dei. Panē vocauit hic oēm cibū hominū. Cōsueuit eñ scp̄tura panē p̄ cibo ponere. Et ē sensus. Nolite mirari si cibū insolitū dedit vobis dn̄s. q2 nō in so

Alibi ponunt̄. x. p̄cepta. Sed nota q̄ sub his duob⁹ ꝯtinēt illa Hoꝝ eñ p̄mū cōplectit̄ tria. s̄cdm ꝯtinet septem

lis vsitatis cibis vita hominis stabilita est apud deū. sed solo v̄bo pōt creare noua ex quib⁹ viuat homo. Addidit quoq̄ꝫ inter beneficia q̄ p̄. xl. annos in deserto vestimēta eoꝝ nō defecerant vetustate. nec sotulares attriti erant. ꝛ q̄ euaserant serpentes flatu vrentes circūstantia. quos ob hoc forte supra dixit ignitos. ꝛ scorpiones ꝛ dipsades q̄ latine situle dicunt̄. quia perimūt hoīem siti. ꝛ adeo parue sunt: vt cū calcant̄ vix videant̄. cui⁹ venenū ante extinguit q̄ꝫ sentiatur. nec tristiciā sentit moritur⁹. Dicit̄ autē situla p̄ ꝯtrarium. vas eñ qd̄ situla dicitur aufert sitim. hec affert sicut pharetra que infert mortem. feretrum: quia fert v'l aufert mortuum. Vt etiam ostenderet que necessi

tas incūberet eis obseruādi p̄cepta dn̄i in
terra ꝓmissiōis. addidit. q꜕ nō erat terra il-
la sicut terra egypti: q̄ bn̄ficio fluminis fe-
cundat᷑. vbi ꝑ ortos aq̄ deriuant᷑ irrigue: sꝫ
erat mōtuosa ⁊ cāpestris: de celo pluuiā ex-
pectās. ⁊ ideo plurimū ibi colendū deuꝫ vt
daret eis pluuiā tꝑibꝫ suis. tēporaneā. s. ī au-
tumno: in vere: vel in hyeme. iactis semībꝫ
nutriēdis: ⁊ serotinā ad cremētū in vere vł
estate. Addidit q̊qꝫ de termīs terre ꝓmissio-
nis dicēs. Ois locꝰ quē calcauerit pes ve-
ster: vester erit a deserto qđ est in meridie. et
libano q̇ in septētriōe. ⁊ flumine magno eu-
frate q̇ est in oriente. vsqꝫ ad mediterraneū
erunt termini vr̄i. h̄ est mare qđ tyrrenū dr̄.
Addidit q̊qꝫ ꝙ bn̄dictiōes ⁊ maledictiōes
scꝑtas in libro h̄ trāsito iordane ī ingressu
suo dicerēt in hunc modū. Sex tribꝫ maio-
res natu ascēderēt mōtē garisim cū sacer-
dotibꝫ ⁊ leuitis. ⁊ sex minores montē ebal e
regiōe. ⁊ q̇ in garisim oēs bn̄dictiōes dice-
rent sup̱ legis obseruatores. ⁊ q̇ in ebal rn̄-
derēt amē. Post ascēderēt sacerdotes ⁊ le-
uite cū aliꝭ sex tribubꝫ ī ebal ⁊ simł oēs ma-
ledictōes impcarent᷑ trāsgressoribꝫ ⁊ q̇ ī ga-
risim respōderēt amen. Et nota q꜕ cū enūe-
rat gētes q̄s eiecerūt đ terra ꝓmissiōis fere
vbiqꝫ sex noīat. chananeū: amorreū: phere-
zeū: iebuseū: eueū: etheū. In hac ꝟo iteratōe
noīat septimū gergeseū. Itē nota q꜕ Abrae
ꝓmissum ē ꝙ decē delerent᷑: q̄ tūc reuera ibi
erāt. Sed cū venerūt illuc filiꝭ israel: iā tres
erāt delete. Filiꝭ loth deleuerūt gigātes. fi-
liꝭ esau horreos: capꝑadoces partē eueoꝝ

De decima secunda.

Capl'm. V.

Addiditqꝫ moyses
q꜕ nō liceret eis comedere decimā
ī oppidis suis: nec ꝓmogenita pe-
coꝝ: nec ꝓmitias laboꝝ. nec votiua: nec spō-
te oblata. sed tm̄ corā dn̄o ī loco quē elege-
rit dn̄s ibi cū vxore comederēt ⁊ liberis. ser-
uo ⁊ ancilla ⁊ leuita q̇ ꝯcellaneꝰ eēt. In q̊ p̄-
cepto vident᷑ fraudari leuite q̇bꝫ ꝓmissa de-
bebantur. Proinde dicūt q̇dam h̄ semel fa-
ctum: cū ꝓmo. s. terrā obtinuerūt. Tunc em̄
obtulerūt p̄dicta dn̄o: ⁊ deinceps reddide-
rūt ea leuitis. Sed hoc nihil est. quia nō-
dū dn̄s locū sibi elegerat in terra ꝓmissiōis
Aliꝭ dicūt q꜕ singulis annis hec fiebant sic
Primā partē decime totiꝰ vt ꝓmā geligmā
grani. ꝓmam amphoram vini vel olei sepa-
rabat sibi q̇ decimā dabat leuitis. ⁊ illā mo-
dicam partē decimaꝝ ferebat secum in hie-
rusalem: ⁊ epulabat᷑ inde coraꝫ dn̄o. Et hoc
inde cōiectant. q꜕ hec decima p̄cipit᷑ poni
in cartallo: qđ modicum vas est nec veram
caperet decimā. Sed hic de ꝓmogenitis ⁊
ꝓmitiꝭs votiuis ⁊ spōtaneis nihil habēt de-
terminatū. Vn̄ verior est hic traditio hebre-
orum. Singulis annis hebrei faciūt duas
decimatiōes bonoꝝ suoꝝ. Primam separa-
bāt leuitis. de hac dictū est. Desudet elemo-
syna in manu tua donec inuenias iustū cui
des. i. illū cui debes. Iteꝝ nouē reliq̄s par-
tes decimabāt. ⁊ hāc scđam decimā sibi reſ-
uabāt. ⁊ ex ea ter in anno cū ascēdebāt ī hie-
rusalē oblatiōes ⁊ epulas sibi ⁊ domui sue
faciebāt. ⁊ leuitam cōcellaneū qui etiā cum
eis ascenderet inuitabant. In eosdem vsus
reseruabant sibi scđm animal post ꝓmoge-
nituꝫ quasi scđm ꝓmogenitū. ⁊ similit᷑ post
ꝓmitias tantundē sibi reponebant quasi se-
cundas ꝓmitias. Qui autē ampliora his il-
lis tribꝫ festis expendere volebat aliqua de
bonis suis adhuc separabat ⁊ cum p̄dictis
reseruabat: vouens illa dn̄o. Preterea etiaꝫ
q̇dam in illis solennitatibꝫ p̄ter ea q̄ diximꝰ
sponte q̄dā expendebant ad honorē dn̄i: et
hec secūdaria p̄cepit Moyses ferri ad lo-
cum sanctū ⁊ comedi coram dn̄o. Tamē re-
motioribꝫ licebat ista vendere in loco suo ⁊
ferre p̄ciū secum ⁊ emere sibi in hierusalē qđ
desiderabat anima sua. Preterea tertio an-
no duabꝫ decimis sublatis vt diximꝰ: terti-
am faciebāt iteꝝ decimatōem in vsus pau-
peꝝ. ⁊ hāc reponebāt apđ se vt hn̄ent vn̄ da-
rēt ꝑegrino ⁊ aduene: pupillo ⁊ vidue egen-
tibꝫ. ⁊ etiam leuitis si indigerent. In vsus
ꝟo ꝓprios ex hac nihil expendebāt: ⁊ de hac
dictum est: Omni petenti te tribue. Addi-
dit quoqꝫ ꝙ si etiam frater aut vxor: aut fili-
us aut amicus specialis ꝑsuaderet aliquē
ad cultum idoloꝝ. forte ꝓpter affluentiam
que sequebatur gentiles non occultaret eū
sed cōuictum aut confessum populus ob-
rueret lapidibus. ⁊ ille cui persuaserat ꝓmꝰ
imponeret manus suas super eum. Eodem
modo ciuitas aduersus ciuitatem insurge-
ret ⁊ deleret eā: si ꝑsuaderet recedere a cul-
tu dei. Incissuras etiā ⁊ caluitiuꝫ fieri sup̱

mortuos ꝓhibuit. qd̓ ⁊ sāguinē suū fundere ⁊ capillos tōdere: ⁊ sacrificar̄ mortuis vt ⁊ ethnici faciūt. Prohibuit qꝫ morticina comedi. Sꝫ addidit: qꝛ ⁊ illa sibi ⁊ imūda possent dare aut vēdere ꝑegrinis ⁊ aduenis. qꝛ natiōes alie licite multis vescunt̄ q̄ interdicta sūt hebreis. Septimo qꝫ anno q̇etꝭ terre addidit moyses: ne creditor exigeret debitū a debitore hebreo dūtaxat. A ꝑegrino poterat exigere. ⁊ ob h̄ vocauit annū illū annū remissiōis: nō illiꝰ tn̄ cuiꝰ erat iubileus. In iubileo em̄ dimittebant̄ debita: in h̄ differebāt petere. Prohibuitqꝫ in ꝑ̇mogenitis boꝫ arari ⁊ vellera ꝑ̇mogenitoꝝ tonderi. Per qd̓ innuit nihil de ꝑ̇mogenitis debere sumi vel fieri in vsus ꝓprios: qꝛ leuitaꝝ erat. Et si maculā h̄ret ꝑ̇mogenitū poterat comedi ī loco suo. sed nō corā dn̄o. Repetēs qꝫ moyses de festo pētecosten ait. Septē hebdomadas numerab̄ tibi ab ea die q̄ falcē ī segetē miseris: ⁊ celebrab̄ diē festū hebdomadaꝝ dn̄o deo tuo. Hoc (vt d̄t Hieronymus) hebrei nec ad lr̄am nec ad spm̄ custodiūt: Tūc em̄ nō eodē die fieret pētecostes qꝛ aliꝗ tardiꝰ aliꝗ citiꝰ metūt s̄m statū regionū suaꝝ. Fuerūt etiā q̇ dicerēt quēqꝫ agricolā a ꝑ̇ma die messiōis sue. l. dies cōputasse: ⁊ ea die sibi ⁊ suis epulū solēne parasse ⁊ diē festū egisse. Hec q̇dē pētecosten legalem sꝫ ꝑ collectis oībꝫ q̄si diē agebant solēnem. Tradit Josephꝰ: qꝛ. xv. luna phase: die. s. solēni azymoꝝ offerebāt grana ꝯfricata dn̄o Et hec erat missio ꝑ̇ma falcꝭ ī segetē. ⁊ a. xvj luna numerabant septē hebdomadas: post quas faciebant pentecosten. Quidā tn̄ dicūt vt p̄dictū est a die dn̄ica que est ī festis azymoꝝ debere numerari septē hebdomadas. quia legitur in leuitico. Ab altera die sabbati numerabitis

In ꝟitate a. l. die azymorū ꝑ̇ma est ꝑ̇ma dies pētecostes. cuius festi sc̄da die duo panes noui offerebant̄ ⁊ ita duos dies. l. intellige. In ꝑ̇mo ꝑ̇mū diem pentecostes. secundo secundū diē eiusdē festi.

¶ De appellatiōe ꝓpl̄i ad sūmū sacerdotē. Capl̄m. VI.

PRecepit quoqꝫ iudices ciuitatū sedere in portis: q̄si iudicaturos intrinsecꝰ ⁊ extrinsecꝰ de finibus ciuitatis. ⁊ vt in ore duoꝝ vel triū testium ꝑiret q̇ interficeret̄ ab eis: ⁊ ꝙ manꝰ testiū ꝑ̇ma fieret in illū. Et si ꝯtingeret iudices illos ambigere de sentētia aliq̄: ascēderēt ad summū sacerdotē: ⁊ qd̓ ille iudicaret fieret. Et siq̇s s̄nie eiꝰ nō obediret: interficeretur. De his iudicibꝫ ciuitatū d̄t Josephꝰ ꝙ septē eligebant̄ in singulis ciuitatibꝫ: virtute ⁊ studio iusticie accepti. Unicuiqꝫ hoꝝ dabant̄ duo viri ministri de genere leuitaꝝ. Testimoniū mulieꝝ nō admittebāt: ꝓpter leuitatē. nec seruoꝝ: ꝓpter ignobilitatē animi: ꝑ q̄ de facili vl̄ ꝑ timore poterāt corrūpi vel lucro. In appellatiōibꝫ nō licebat pōtifici iudicare sine ꝓpheta ⁊ senioribꝫ loci illius quē elegerat dominꝰ.

¶ De iusticia regis. Capitulū. VII.

ADdidit etiam qꝰ si qn̄qꝫ regē sibi crearēt: nō alienigenā sꝫ ꝯtribulē assumerēt: q̇ sine ꝯsilio pōtificis ⁊ senioꝝ nil ordiaret. In ocio semꝑ deuteronomiū legerꝫ. vxores sibi nō multiplicaret ne auerterēt eū a recto. Eq̊s aūt aut opū pōdera nō multiplicarꝫ: ne potētior factꝰ seuiret ī subditos. t'mīos terre ꝓꝑ̇e vl̄ aliene nō mutaret. Nō em̄ ꝓcul ē vt leges transcēdat q̇ metas terraꝝ transmutat Hoc p̄ceptū plurimū trāsgressus est Salomon q̇ gloriatus est ꝙ tantū reliquerat in hierusalē auri ⁊ argēti: q̄ntuꝫ inuenerat ibi eris ⁊ ferri. Tandē tamē penituit. vt tradūt De quo post dicet̄

¶ De maleficis abiꝗciendis. Capl̄m. VIII.

INterdixit quoqꝫ se cū habere ariolos. i. inspectores fibraꝝ circa aras ꝑ cognoscēdis futuris. ⁊ ꝯiectores somnioꝝ. ⁊ augures. i. gestꝰ auiū aut garritꝰ attēdētes. maleficos. i. immolātes pueros demōibꝫ: vel saltē lustrantes. incātatores. i. p̄stigios: q̇ intuētes fallūt. phitones. i. vētriloq̇s: q̇ ꝑ spm̄ malignū loquunt̄: a phitōe. i. Apolline sic dictos. diuinos. i. aruspices. i. astroꝝ īspectores. necromāticos: q̇ sacrificiꝗs vl̄ carminibꝫ euocāt mortuos. qꝛ ꝓphām suscitaret eis deꝰ d̄ gēte coꝝ: illū audiret

De talione legis. Cap. IX.

De talione quoque legis occasione falsi testis apposuit: ut si diligentissime perscrutantes deprehenderent falsum testem: redderent ei quod cogitaverat facere proximo suo. animam pro anima: oculum pro oculo. dentem pro dente: pedem pro pede

De timidis et sollicitis removendis ab exercitu. Cap. X.

Addidit quoque de exercitu progressuro ad pugnandum ut prius sacerdos exercitum admoneret ne timeret hostes: et speraret tantum in domino: non in armis et robore suo. Deinceps quisque princeps turme sue loqueretur et diceret. Qui ex vobis est formidolosus revertatur. ne pavere faciat fratres suos perterritus etiam sollicitos pro negociis imperfectis que reliquerant reverti precipere. Specificabat autem tria negocia quibus maxime affectus tenetur humanus: dicens. Quis est homo qui edificavit domum novam et non dedicavit vel initiavit eam revertatur: ne forte moriatur in bello: et alius dedicet eam. Quis est homo qui despondit uxorem et non accepit eam. revertatur ne forte moriatur: et alius accipiet eam. Quis est homo qui plantavit vineam: et necdum fecit eam communem: de qua omnibus vesci liceat. revertatur ne forte moriatur: et alius fungatur eius officio. Quod sic intelligitur. Si novella vinee plantatio ante quartum annum fructum faceret: immunda erat. quia natura preter tempus vim fecisse videbatur: nec ex ea primitias deo offerre vel quempiam edere licebat. Quarto anno vindemiabatur domino. Omnem enim fructum eius anni deferebat homo ad urbem sanctam cum secunda decima aliarum frugum: ut epularetur ex eis coram domino Quinto anno fiebat homo dominus vinee: et vindemiabat sibi. Sexto anno et deinceps erat quasi omnibus communis secundum consuetudinem eorum talem Iter agentibus licebat intrare vineas et pomeria: et tanquam de propriis satiari. sed extra deportare fas non erat. neque vindemiantes de his que ad torcular portabant gustare prohibebant sibi occurrentes. Alia translatio plana est Quis est homo qui plantavit vineam: et de novella eius non bibit etc.

Ne fedus iniret cum gentibus. Cap. XI.

Addidit quoque ne cum gentibus terre promissionis fedus iniret: sed penitus extirparet. in quo post graviter peccaverunt. Cum finitimis autem gentibus pacifici quantum possent et federati essent. Addidit quoque ne in obsidione succideret arbores fructiferas ad faciendas machinas. Item si inventus fuerit occisus sed a quo nescitur: seniores de propinqua urbe occiderent iuvencam et lotis manibus super eam sacerdotibus iurabunt de innocentia sua. Egressi vero ad pugnam si in numero captivorum mulierem quis videret pulcram virginem seu iam nuptam: et voluerit eam habere uxorem: non prius cubile eius ascendet donec illa raserit caput: et circumcidat ungues: et lugubre scema suscipiens defleat parentes et amicos. quos amisit in bello xxx. diebus. ut tandem luctu satiata ad epulas nuptiales convertatur. Cum liceat viro eam humiliare. Quod si satiatus fuerit: et nec sederit animo eius: dimittat eam liberam. Non enim licet ei aut revocare eam in servitutem: aut venundare alii. Maleficum quoque suspensum in patibulo ea die iussit deponi: et cadaver ea die sepelire. quia maledictus erat omnis pendens in ligno. i. sufficit ad penam: quod turpem et maledictam suscepit mortem ne ultra ius tenderetur pena. Abominabile quoque dixit apud dominum si aut mulier veste virili: aut vir veste feminea uteretur.

De his quibus non erat fas intrare ecclesiam dei Cap. XII.

Addidit quoque de differentia ingredientium ecclesiam dei sic. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis: vel absciso veretro ecclesiam dei: nec manser usque ad decimam generationem. Amonites et moabites post decimam generationem non intrabit in eternum. quia hi populi propinqui hebreis exeuntibus de egypto occurrerunt eis cum pane tantum: cum scirent eos laborare siti in deserto: et conduxerunt adversus eos Balaam filium Beor. Preterea quia plures eorum seducti fuerunt per mulieres eorundem Potest ingressus in ecclesiam dici ingressus in atrium mundorum: a quo arcebatur quidam in eternum. quidam ad tempus scilicet vel usque ad aliquem terminum diei

Quattuor erant atria unum levitarum. secundum israelitarum mundorum

q̇ tactu mortuoꝝ vel
alio nō erāt immūdi
tertiū imūdoꝝ. q̄rtuʒ
genti: iū

rū suoꝝ. de q̇bꝫ alibi
vel vsq; ad terminū
successionū d̄ q̇bus
hic agit᷑. Hebre⁹ ve-
ri⁹ tradit dicēs. In-
gredi eccl'iam dei esse d̄ filiabꝫ israel ducere
vxorē, ꝛ sic in se ꝛ in genere suo fieri de pp'lo
dei. Tñ ꝭm h̄ frustra videt᷑ p̄missum esse de
eunucho: cū nō possit ducere vxorē. sed nec
si ille vellet vxorē ducere de israel ob pecu-
niā vl' hereditatē vl' ob quālibꝫ cām: ei nō li
ceret. forte q꞉ nisi solū māzerē noīauit: nō ex
cludebat᷑ ab eccl'ia spuri⁹ ꝛ noth⁹. Manzer
aūt ꝓprie est de scorto nat⁹. Spuri⁹ de ꝯcu
bina ꝑ spurcicia incōtinētie. Nothus q̇ de
adultera. Videt᷑ eīn cum nō sit ver⁹ de ma-
trimonio filius: sicut ꝛ nothas febres dici
mus que vere quartane aut hmōi vidētur:
nō sunt autē. Manzer ergo non copulabit᷑
filiabus israel. nec filius eius etiā de legiti
ma. nec nepos vsq; ad decimū successorem
Hic poterat intrare eccl'iam dei. quia peni
tus extincta erat memoria antiq̇ oppꝛobrij.
Ecclesia nō solum manzeres: sed ꝛ spurios
excludit ab ordinibꝫ. De hoc ꝙ ꝓhibiti sūt
duo populi p̄dicti intrare. Augustin⁹ d̄t: q꞉
in decima generatiōe poterant ꝓpter Ruth
moabitidē q̇ intrauit. de q̄ Boos fili⁹ Sal
mon genuit Obeth. Sed q꞉ generationem
Ruth nescim⁹ ab Abraā ꝯtēporaneo mo-
ab decē nūerauim⁹ generatōes vsq; ad ma
trimoniū Ruth. Qꝫ aūt additū est in ꝓhibi
tiōe in eternū: ꝑ hoc qđ ibidē p̄missum ē de
bet exponi. s. nisi post decimā generatiōem
Vel q꞉ dixit amonites ꝛ moabites: q̄ nomi
na sunt masculini generis. nec dixit amoni
tis vel moabitis de viris facta est ꝓhibitio
nō de mulieribꝫ: q꞉ forte nec ml'ieres occur
rerūt hebreis in deserto

De ꝓhibitione prostibuli
Cap'm. XIII.

Addidit quoq;. Nō
erit meretrix nec scortator in isra-
el: Nō offeres mercedem ꝓstibuli
nec p̄ciū carnis ī domū domini tui. quia vt
dicit Joseph⁹ mercedem pro coitu canis
venatici vel custodis gregum nō licebat of
ferri. quia ex his que de cōtumelia ꝓcedūt
diuinitas nō delectatur. Item. nō fenerab᷑
pecuniā ad vsuraʒ. nec fruges: nec aliquid
aliud fratri tuo: sed alieno. Sed qđ dictum
est de fratre: p̄ceptū est. qđ de alieno: ꝑmis-
sio. sicut ꝛ ꝑmissio fuit qđ sequit᷑ d̄ libello re
pudij. Vir apđ quē vxor sua nō inueniebat
gratiam ꝓpter aliquam feditatem que mul-
timode proueniūt: scribebat ꝙ nunq; cōue
niebat cum ea. ꝛ causaʒ ob quā displicebat
ei mulier ne ꝯueniret. ꝛ tradebat libellū in q̄
scripta erant hec mulieri vt coram sacerdo
tibꝫ legeret᷑. Et cum iurasset verū esse quod
sc̄pserat: licebat vtiq; alij copulari. Qꝫ si in-
grederet᷑ mulier ad alteꝝ: qui iterū daret ei
libellū repudij: viro p̄ori nō licebat eam re-
cipere. quia abominabilem fecerat eam co-
ram dño. Modo pro nulla feditate excludi
tur vxor nisi ob solam fornicatiōeʒ. neq; sic
etiam licʒ eos migrare ad secūda vota. Ta
men q̄dam ecclesie modo introduxerūt de
nouo lepram: quia morbus serpens est ꝛ cō
tagiosus. Item. qui nuꝑ accepit vxorē nō ꝓ
ducet᷑ ad bellū. nec ei quicq; necessitat꞉ pu-
blice iniungetur: vt vno anno letet᷑ cū vxo-
re sua. Potest autē intelligi ann⁹ iste nupti-
alis nō vsualis decem mensiū tm̄. iuxta quē
numerū dicit᷑ annus luct⁹. quia mortuo vi
ro nō licet vxori transire ad alium ante de-
cē mēses. quia forte cōcepit de p̄mo: ꝛ possʒ
fieri dubiū cui viroꝝ ascribēdus esset par-
tus. Itē ꝓhibuit q̄q; ne liberi ancillas duce
rent vxores.

De plagis q̄ꝝ maior erat q̄dragenaria.
Cap'm. XIIII.

ITerum si viderit iu
dex reū dignum plagis tm̄: ꝓsternet
eū coram se ꝛ faciet eum verberari.
Pro mensura peccati erit ꝛ plagarū mod⁹:
ita dūtaxat vt q̄dragenariū numeꝝ nō exce
dat. Sic ꝛ penitētes excōicatos plagis ce-
dim⁹ ꝭm numeꝝ v̄suū alicui⁹ psalmi. quem
dū cedim⁹ cātam⁹. Josephus d̄t. xl. plagis
vna minus habena publica verberandum
Liberū aūt hoīem turpissimū erat penam
hāc sustinere.

De suscitatiōe semis ꝛ modis discalcian
di. Capitulū. XV.

ITem que sine filiis
a viro fuerit relicta: accipiet eā fra-
ter eius. ꝛ p̄mogenitum ex ea filium
fratri suo defuncto adnoīabit. i. filiū fratri

defuncti nō suū vocabit: ꝛ dimittet heredi
tatꝫ successorē quē suscitabit. Q si noluerit
frat̄ suscipe relictā q̄ sibi debet̄ ex lege: inter
pellabit mulier iudices ī porta. Et accersito
eo si accipe eā noluerit: mlier corā eis tollet
calciamētū de pede ei⁹. ꝛ spuet ī faciē ei⁹: ꝛ
dicet̄ dom⁹ ei⁹ dom⁹ discalciati opprobriū
ī israel. Alibi legit̄ ꝙ q̄ ductur⁹ erat eā alius
discalciabat illū: ſm ꝙ Joānes dixit. Non
sum dign⁹ soluere corrigiā calciamēti eius
Qđ forte fiebat: si p̄sto erat ali⁹ ductur⁹ eaꝫ
si frat̄ repudiaret. Qñqꝫ em̄ nūll⁹ ducturus
erat eā: ꝛ tūc mlier discalciabat̄. Qñqꝫ etiā
frat̄ nō interpellāte muliere ꝓfitebat̄ iudici
bus se nolle hr̄e eā: ꝛ tūc ip̄e seip̄m discalci-
abat. Vñ alibi legit̄ ꝙ nolēs suscitare semē
fratris se discalciabat. Itē. Si mulier app̄
hēderit virilia alteri⁹ viri rixātis cum viro
suo abscides manū ei⁹, nec flecteris sup̱ eaꝫ
miscōia aliq̄. Itē. Nō habeb̄ pōd⁹ ꝛ pond⁹
mēsurā ꝛ mēsurā. i. maiorē q̄ emas: miorē q̄
vēdas. Hoc em̄ abomiabile ē dño

De semine agrorum.
Caplm. XVI.

Addidit quoqꝫ moy
ses de q̄busdā ꝑmixtionib᷒ rex̄ di
uersi generis cauēdis dicēs. Non
feres vineā tuā altero semine grani vl' legu
minis: ne ꝛ semētis quā seuisti ꝛ q̄ nascunt̄
ex vinea pariter sanctificent̄: ne. s. vnā deci-
mā ꝛ singulares p̄mitias des tanq̄ꝫ de vno
agro: cū de vtroqꝫ fructu separatim danda
sint. vel ne hac occasione velles p̄mitias se
mētis vel vini nō dare: qꝛ simul nō sanctifi
cant̄. Nā semētis p̄mo āno: vinea q̄rto. Fa-
cta ḡ altera sc̄tificatiōe: forte putares suffi-
cere ad vni⁹ agri sc̄tificationē. Alia lr̄a ha-
bet: Ne parit̄ suffocent̄. Qđ videt̄ velle Jo-
seph⁹ dicēs hāc cōionē ꝓhibitā esse. qꝛ dis-
similiū ꝯiūctiōe natura nō letat̄. Itē. Non
arabis in boue simul ꝛ asino. Cuius sensuꝫ
ponit Joseph⁹. bob᷒. s. tm̄ arādā terrā esse.
vt noīe asini q̄libet alia aīalia exclusa esse
intelligam⁹. Hebrei tradūt ob h̄ dictuꝫ. q̄a
noluit dñs ꝟuili iumēto. i. asino regē iumē-
tox̄ copulari. Quattuor em̄ q̄si regia aīalia
oñdit dñs Ezechieli. Hō em̄ rex oīm anīa-
liū est. sub q̄ leo est rex ferax̄. aq̄la rex auiuꝫ.
bos rex iumentox̄. Quidā hebrei puerilius
exponūt: qꝛ. s. bos ruminat: putaret asinus
ip̄m comedere: ꝛ fame afficeret̄ ꝛ deficeret.
Itē. Nō indueris vestimento qđ ex lino la-
naqꝫ ꝯtextuꝫ est, qꝛ vt dīt Joseph⁹: hec ve-
stis solis sacerdotib᷒ erat ꝯcessa. Hoc vsqꝫ
adeo obseruabāt iudei: vt nec pelles nec ali
quā laneam vestē nisi filo laneo ꝯsuāt. Tra
dit q̄ꝫ Joseph⁹ iumēta diuersi generꝫ ꝓhibi
ta cōmisceri: ne īiuria hec trāsiret ad hoīes
vt pecudib᷒ cōmisceri licitū putarēt. multa
em̄ ī minorib᷒ ꝓhibita dīt: ne ad maiora p̱ si-
mile fieret accessus

De deletiōe amalechitarum
Caplm XVII.

Recepit etiam do
min⁹ vt cū domiarent̄ ī terra ꝓmis
siōis: delerēt amalech de sub celo.
qꝛ ip̄is trāseūtib᷒ p̱ desertū plurimū nocue
rūt. Extremos. s. agmīs. i. fessos ꝛ leprosos ꝛ
semīe fluētes: eos. s. q̄b᷒ nō erat fas ingredi
castra interficiētes. Et subdidit dñs huic
p̄cepto. Caue ne obliuiscarꝫ. Qđ qꝛ trāsgres
sus ē saul trāslatū ē regnū a domo ei⁹. Iteꝫ:
cū intraueris terrā ꝓmissiōis tolles de cū-
ctis frugib᷒ tuis p̄mitias: ꝛ pones ī cartal-
lo: vase. s. vimineo. ibiqꝫ ad locū quē domi
nus elegerit. Et facta oblatiōe stās c diuer-
so altaris gr̄as ages deo corā sacerdote. qꝛ
liberauit patrē tuū iacob a syro cū p̱seq̄nte.
scꝫ laban ꝛ filios ei⁹ de egypto. ꝛ tādē dedit
tibi terrā lacte ꝛ melle manantē. Hoc semel
factū q̄dā tradūt ī īgressu terre. sed singul'
annis tradit Joseph⁹ has gratiarū actiōes
agēdas in scenophe
gia. Imo bis ī die ꝛ
vespere ꝛ mane iugi
ter testificāda ab eis
dona dei dicit. Iteꝫ
Quādo trāsieris ior
danē edificabis alta
re dño de lapidibus
q̄s ferrū nō tetigit. ꝛ
offeres hostias dño: ꝛ scribes sup̱ lapides
oīa ṽba legis hui⁹ plane ꝛ lucide. Itē post-
q̄ꝫ enumerauit Moyses bñdictiōes obꝟuā
tiū legē: ꝛ maledictōes trāsgressox̄. in fine
maledictionū ait ꝓphetādo. Reducet te do
min⁹ classib᷒ ī egyptū ibi vēderis hostib᷒ tu
is ī ꝟuos ꝛ ancillas: ꝛ nō erit q̄ emat. Hec ꝓ
phetia postea īpleta fuit q̄n triginta iudei eti-
am p̱ vno denario emebant̄. In alexandriā

In hui⁹ rei memoriā
iudei etiā adhuc in-
gressi synagogā cox̄
cantāt hunc psalmū
Bñdic aīa mea dño
in q̄ ꝯtinent̄ bñficia
eis p̄stita

eum vt dicit Josephus multa milia iudeorum sunt vendita: et vix habuerunt emptores. In hac recapitulatione ponit Josephus ne venenum aut mortiferum quod vllus israelitarum habeat, et apud quem inuentum fuerit moriatur. Ex patientes quia ille quem confectum probatur pateretur.

¶ Moyses tradidit deuteronomium leuitis Capitulum. XVIII.

Facta recapitulatione tradidit moyses deuteronomium leuitis: vt poneret eam in arcam federis domini: vt septimo anno remissionis legeretur vniuersis vtriusque sexus audientibus in diebus scenophegie a summo sacerdote in edito: vt ait Josephus. Itemque ait moyses. Scio intentionem vestram et ceruicem durissimam. Adhuc viuente me vobiscum semper contentiose egistis contra dominum, quanto magis cum mortuus fuero. Ideo iterum moneo vos ne faciatis. Ideo ergo quia in testimonium huius admonitionis hominem mihi deest testimonium: aut inutile esset quia mortales sunt: immortalia elementa in testimonium inuoco.

¶ Canticum testimonij.
Capitulum. XIX.

Locutusque est moyses audiente vniuerso cetu verba carminis huius. Audite celi que loquor audiat terra verba oris mei etc. Cuius carminis hunc versum ad litteram tantum exponimus. Constituit terminum populorum iuxta numerum filiorum israel, id est secundum numerum personarum que intrauerunt egyptum posuerat dominus nationes linguarum. Hebreus sic legit. Constituit dominus terminos populorum: sed terminos filiorum israel constituit iuxta numerum, quasi dicat. Israel tanquam charum numerauit: alios quasi viles numero non distinxit. Alia editio habet iuxta numerum angelorum dei.

¶ De morte Moysi postquam benedixit populo Capitulum. XX.

Locutusque est dominus ad Moysen eadem die. Ascende in montem abarim in montem nebo id est per illum transi in istum: et vide terram chanaan et morere. Sed antequam ascenderet moyses benedixit filios israel. Benedictionem vero incepit in hunc modum. Dominus de syna venit: et de seyr ortus est nobis. Apparuit de monte pharan in dextera eius ignea lex. Tradunt hebrei quod dominus misit angelos suos ad idumeos: et ad ismaelitas in pharan et obtulit eis legem suam. Quam cum recipere nollent: venit ad iudeos in monte syna cum multis milibus angelorum. Datis benedictionibus singularum tribuum: ascendit Moyses super nebo vsque in verticem ipsius que dicitur phasga. et ostendit ei dominus omnem terram promissionis vsque ad mare nouissimum: et partem australem: et latitudinem campi hiericho: que alio nomine dicta est ciuitas palmarum: vsque segor. Mortuusque est ibi moyses in terra moab iubente domino. Et sepeliuit eum dominus ministerio angelorum in valle terre moab et non cognouit homo sepulcrum eius vsque in hodiernum diem. Quod ideo factum autumant hebrei: ne ipsi Moysen pro deo colerent: quia proni erant ad idolatriam. Moyses. cxx. annorum erat quando mortuus est. necdum tamen caligauerat oculus eius: nec dentes eius moti sunt. Et fleuerunt eum filij israel. xxx. diebus. Et non surrexit vltra propheta in israel sicut Moyses: quem nosset dominus facie ad faciem. id est adeo familiariter. Hoc capitulum finale vt ferunt apposuit Esdras: sicut ab illo loco. Ascendit Moyses vsque ad hunc locum ferunt Josue apposuisse.

¶ Incipit prefatio in historiam libri Josue.

De Josue capitulum. j.
De exploratoribus et raab ca. ij.
De transitu iordanis ca. iij.
De circumcisione in galgalis ca. iiij
De euersione hiericho ca. v.
De lapidatione achor ca. vj.
De incendio hay ca. vij.
De dolo gabaonitarum et mulcta ca. viij.
De quinque regibus suspensis ca. ix
De. xxiiij. regibus percussis a Josue ca. x.
De altari in hebal: et prima distributione terre. capitulum xj.
Quod hebron data est Caleph ca. xij
Quomodo Josue sorte diuisit terram decem tribubus ca. xiij.
De irriguis Axe datis a patre Caleph. c. xiiij
De reditu duarum tribuum et dimidie. capitulum. xv.
De federe quod statuit populus ad deum. capitulum xvj.
De morte Josue et Eleazar ca. xvij

¶Incipit p̄fatio in historiā libri Josue.

Liber Josue a nomie auctoris dictꝰ est: q̇ ⁊ Jesus dictus est. Nā Josue ⁊ Jesus idē est nomen. Cognominatꝰ est aūt a patre Jesus naue: vel Josue bennun id est filius naue vel filiꝰ nun: qđ idē est. Cognoiatꝰ est aūt sic: ad differētiā iesu filij syrach pnepotis iesu magni sacerdotꝭ: q̇ scripsit eccl'iasticū. Et nota q̄ fm hebreos hic incipit scđs ordo veterꝭ testamēti. Qui distinguūt vetꝰ testamētū i tres ordines. Primū vocāt legē. scđm ꝓphas. tertiū agiographa. In lege ponūt q̇nq̄ libros moysi. In ꝓphis octo. iosue: iudicū: samuel: malachim esaiā: hieremiā: ezechielē. xij. ꝓphas. In agiographis ponūt nouē libros veteris testamēti. q̇ supsunt: hi dicunꝛ agiographa. i. sāctoꝝ scp̄ta. qđ nomē cōe ē oībꝫ sacre scp̄ture libris. Et q̄ hi nouē nō habuerūt eminētiam p̄ ceteris fm quaz agminarenꝛ: cōi noie ꝯtēti sunt. sicut hoc nomen ꝯfessor generale est oīm sctōꝝ ⁊ tn̄ q̇dā illorum fm eminētiā aliquā quā habēt alijs noībꝫ cēsenꝛ. dicunꝛ alij apostoli: alij martyres ⁊ hmōi. In hūc etiam moduz vltimꝰ ordo angeloꝝ cōi noīe omniū nūcupaꝛ. Origenes āt fm grecos in p̄mo ordine septē ponit libros: addēs pētatheuco iosue ⁊ iudicū, ⁊ vocat ordinez illū eptatheucū. ab epta qđ est septē: ⁊ theucos qđ est volumē. In q̇cūq̄ aūt ordine sit liber iste historia nō mutaꝛ

Job: David: tres libri salomōis. daniel paralipomenon Esdras: hester: sapiētie eccl'iasticꝰ: iudith: tobias: pastor machabeoꝝ apocrifa sūt. q̄ auctor ignoraꝛ eorū sed q̄ de ꝟitate non dubitaꝛ: ab eccl'ia recipiunꝛ. Si aūt nec auctor nec ꝟitas sciretur: nō reciperenꝛ. vt liber de infantia saluatoris ⁊ de assūptione beate Marie virginis

¶De Josue Cap'm. I.

Factū est autez post mortē Moysi ⁊ q̇escente luctu populi q̇ p eo factꝰ est: locutꝰ est dominus ad iosue filiū nun. Moyses fuus meꝰ mortuꝰ est. Surge ⁊ transi iordanē hūc: tu ⁊ oīs populꝰ tecū. sicͭ fui cū Moyse: ero ⁊ tecum. Eadē q̄ moysi pmiserat: eisdē fere verbis pmisit ei, ⁊ eosdē termios terre pmissionis descp̄sit. Et nota q̄ cuz dixit: Moyses mortuꝰ est. sigillauit errorē q̇rundā dicētiū moysen raptū cū helia eē ⁊ enoch. qm̄ nullū vestigiū mortis eiꝰ relictū est. Cū aūt addidit: fuus meꝰ: destruit ⁊ alioꝝ errorē dicentiū Moysen dānatū eternalr: ꝓpter aq̄s cōtradictionis. Cū ꝟo dixit: surge. locutio est ⁊ nō sensus. Nō em̄ credēdꝰ esset sedisse vel iacuisse cū loq̇reꝛ ei dn̄s. Tūc p̄cepit Josue populo p precones. Preparate vobis cibaria: qm̄ post diē tertiū trāsibitꝭ iordanē. Qđ de cibarijs alijs q̄ de māna intelligēdū est. qđ i tertiū diē reꝟuari nō potaꝛ. Hoc de humano ꝯsilio dixit iosue. Neq̄ em̄ trāsierūt iordanē vsq̄ ī diē septimū. Exploratores ei q̇s tūc misit p triduū morati sūt. post q̇ꝝ reditū triduo expectauit ppl's diminutionē aq̄ꝝ. ⁊ p̄parauit sibi cibaria iuxta mādatuz iosue. Permisit ḡ dn̄s vt ait Augustinꝰ errare iosue: ne deinceps simile aliq̇d sine diuino ꝯsilio aggrederenꝛ. p̄sertim cum dn̄s dixisset Moysi i electiōe eiꝰ: iosue succedet tibi. p eo si q̇d agere voluerit: Eleazar ꝯsulet dn̄m. Cū āt errauerit ptz. Ignorabat ei vtꝝ ī diē tertiū nubes attolleret: sine cuiꝰ motu nō mouerenꝛ castra. Quidaz tn̄ asserūt hoc p anticipationē dictū: nec mādatū eē a iosue donec redierūt nūcij.

¶De exploratoribꝫ ⁊ raab Cap'm. II.

Misit ergo Josue duos exploratores đ sethim i hiericho: ipe ꝟo interim mouit castra ⁊ metatꝰ est ea spacio. xl. stadioꝝ a iordane. Exploratores aūt sub simulatiōe fatuitatꝭ diligēter ꝯsiderauerūt vrbē: ⁊ immunita loca eiꝰ. In vespera declinauerūt in domū raab meretricis: q̄ iūcta erat muro ⁊ porte ciuitatis. Nūciatū est aūt regi hiericho cenāti viros exploratores esse. Qui cuz misisset ad Raab vt educeret eos: absconderat eos in stipula lini quā siccabat supra muꝝ: mentiēs eos egressos cū clauderenꝛ porta. Dixit q̄ nūcijs. Perseq̇mini eos p viā iordanis ⁊ cōprehēdetꝭ. Tūc ascēdēs ad viros q̇s operuerat: dixit eis. Noui q̄ tradet vobis ter-

ram hanc ex his q̄ audiuimus pro vobis facta a dño. Jurate ğ mihi ꝑ dñm vt quomodo ego feci vobis miscdiam: sic ꝛ vos faciatis mecũ ꝛ cũ vniuersa domo patris mei: vt saluetis aĩas nostras ꝛ vniuersa q̄ possidem⁹. At illi iurauerũt. Tũc dmisit eos mulier ꝑ funẽ coccineũ de fenestra dom⁹ q̄ herebat muro: ꝛ ait eis. Latitate in mõtanis trib⁹ dieb⁹ donec redeãt q̄ vos ꝑsequuntur Qui dixerũt ei. Nõ tenebimur iuramento si nõ collegeris cũ capiet̃ ciuitas oẽm domũ tuã tecũ: ꝛ ligaueris funẽ hũc ĩ fenestra vt h̄ signo domũ tuã cognoscam⁹. Quicunq ostiuz dom⁹ tue egressus fuerit sanguis ip̄ius erit in caput ei⁹: ꝛ nos erimus alieni Itaq post tres dies redierũt exploratores ad Josue narrãtes oĩa q̄ sibi acciderãt. Josue ỽo ꝛ Eleazar ꝛ maiores ppl̃i ratũ habuerũt iuramentũ eoꝝ

¶ De transitu iordanis.
Caplm. III.

Postea tribus dieb⁹ deuolutis dixit Josue ad pplm. Sãctificamini. cras eñ faciet dñs inter vos mirabilia. Diluculo ỽo dixit ad sacerdotes. Tollite arcaz ꝛ p̄cedite populum spacio cubitoꝝ duoꝝ miliũ vt videri possitis ab vniuersis. Cũq intraueritis partem iordanis: siccabit̃ instar pauimẽti. Cũq p̄cederẽt sacerdotes cũ arca: seq̄bat̃ vniuersa multitudo: paruul' ꝛ mulierib⁹ in medio collocat'. p̄cedebãtq Ruben ꝛ gad: ꝛ dimidia trib⁹ manasse. ſm q ꝓmiserãt moysi. Et erãt. xl. milia armatoꝝ. In paralippo. legit̃ tm̄ l. in q̄ multa vicio scp̄toꝝ deprauata sũt Accedẽtes aũt ad iordanẽ: reppererũt eum ĩmeabilẽ. Pl⁹ eñ solito tẽpore triticee messis excreuerat. tum pro solutione niuiũ facta ĩ montib⁹. tum ꝓpter imbrem serotinũ nouiter datum. Cunq intrassent sacerdotes aquam: steterunt aque ascendẽtes: ꝛ instar montis intumescentes apparebant procul ab vrbe que vocatur adon: vsq ad locũ qui dicit̃ sarthan. Inferiores ỽo aque descẽderunt in mare mortuũ vbi quinq ciuitates submerse sunt: sodoma ꝛ alie. Sacerdotes autẽ stabant in medio fluminis cũ arca donec vniuersus populus per arentem alueũ pertransiret. Tunc elegit Josue duodecim viros; singulos de singulis tribub⁹ qui tulerunt de loco vbi steterant sacerdotes duodecim lapides iuxta numeꝝ filioꝝ israel in siccum. De sicco ỽo retulerũt in alueũ. alios duodecim in aceruũ memorialem trãsitus eoꝝ. ꝛ sunt ibi vsq in hodiernũ diẽ. Ad quos Joannes credit̃ demonstratiõem fecisse cum dixit. Potens est dñs de lapidib⁹ ist' suscitare filios Abrae. Tamẽ sup Mattheũ legit̃. ad illos q̄s iosue trãsferri de iordane fecit. Cunq trãsisset populus ꝛ arca post eos: reuerse sunt aque in alueum suum. Ascẽditq popul⁹ de iordane p̄mo mẽse: decima die p̄mi mensis. tollẽtesq secũ duodecim lapides fluminis castrametati sunt in galgalis ꝑ stadia decẽ ab hiericho ad oriẽtẽ. q̄nq̄ginta ỽo stadijs a iordane. Josue autem ↄstruxit altare dño de lapidib⁹ q̄s tulerant de iordane: ꝛ sup illud postea sacrificauit deo. Et nota q sic legit̃ in chronicis Eusebij ſm hebreos ille ann⁹ erat iubile⁹ ꝛ erat q̄nq̄gesimus p̄m⁹ int̃ iubileos: q̄si fluxissent ab initio mdi anni duo milia. d. l. singul' iubileis per quiquagenos annos deputatis. Scdm. lxx. ỽo longe plures anni fluxerant ab initio mundi. Beda quoq in chronicis suis ponens numeꝝ annoꝝ ſm hebraicam ỽitatẽ ꝓbat de p̄dicta sũma annoꝝ. vij. annos defuisse. al's defluxisse

¶ De circũcisione in galgalis
Caplm. IIII.

Eo tempore ex precepto dñi circũcidit iosue populuz secũdo cultris lapideis. tamẽ hebreus habet: nouaculis acutis. Nec intelligẽdum est q idem homo iteꝝ circũcideret̃. sz paruuli q̄ nati fuerant ĩ deserto ꝑ q̄draginta annos incircũcisi erant. alij ex mandato domini: alij ỽo ex negligentia parentũ. alij ỽo ex eorũdem cautela: ne forte mox circũcisis attolleret̃ nubes. ꝛ necesse haberẽt ꝓgredi: ꝛ sic periclitarent̃ paruuli. Facta autem circumcisione dixit dominus ad iosue Hodie abstuli a vobis opprobrium egypti id est prepucium. quod apud hebreos erat opprobrium immũdicie gentiũ. Ob hoc vocatum est nomẽ loci illius collis p̄puciorũ vel galgala. id est reuelatio q̄si sãctificatio: ſm illõ. Facta ẽ

Nota q galgal' quãdoq ponitur ĩdecli-

iudea sctificatio ei⁹. Pōt tamen dici opprobriū ab eis ablatū seruit⁹ egypti ⁊ labor deserti. qd ꝯgruit ſm aliā nois interptatōem. Interptat enī galgala libertas.

nabile. qñ ꝙ pme declinatiōis: vt galgala galgale. qñqꝫ neutri generis ⁊ secūde declinatiōis: vt galgala galgaloꝝ.

Porro mānsit popul⁹ ī castroꝝ loco donec sanaret. ⁊ fecerūt phase quartadecima die ad vesperam in campestribꝫ hiericho. quod nondū nisi bis factum fuerat: Primo ī finibꝫ egypti circa ramasse. Secūdo ad radicem montis syna secundo anno egressionis. Extunc intermissum fuerat cum circūcisiōe vsqꝫ ad terram pmissionis. Et comederunt de fructibꝫ terre die altero azymos panes ⁊ polentā eiusdem anni. Est autē polēta grana tosta ⁊ manibus confricata ad modū grani pilo tusi. Et dicitur polenta quasi pilenta. Quidam tamen tradūt polentam esse pultes de purgatissima farina factas. Et dictam polentā quasi pollentam a polline quod est purgatissima farina. Cuius nomiatiu⁹ est pollen vel pollens. Statim defecit eis māna quo aliti fuerant quadraginta annis.

De euersione hiericho Capitulū. V.

Eadem nocte cū esset Josue ī agro hiericho ad explorandū vidit virū stantē ꝯtra se euaginato gladio ⁊ ait. Noster es: an aduersarioꝝ? Qui respondit. Nequaqꝫ: sed pnceps sum exercitus domini ⁊ nūc venio. Et docuit eum angelus de modo capiēdi ciuitatem. ⁊ ꝙ eam ⁊ vniuersa ei⁹ faceret anathema. Anathēa id ab vsu hominū seorsuꝫ remota. Cunqꝫ adorasset Josue pn⁹ ad terraꝫ: dixit ei angelus. Solue calciamentū de pedibꝫ tuis. locus enī ī q̄ stas sanctus est: quod intelligendum est: sanctificatus est. Qui enim pollutus erat in habitatione gen-

Anathema dr quasi separatū. Unde anathema dicebat ciuitas quādo quecunqꝫ cum ea capiebant cōburebant oīa: ⁊ fiebat cineris cumulus acceptus domino: nihil inde separabatur. preter ea que trāsierunt per ignē que non incinerant: sed

tium ad p̄sentiā domini per angelū sanctificatus est. Porro p nuditatē peduꝫ in hmōi locis sctis: ⁊ in penitentibꝫ pōt notari innocentia q̄

poti⁹ in igne purgātur. que etiā eadeꝫ in igne purgata ī vsum tabernaculi ⁊ tēpli ⁊ vasoꝝ reseruabant oīa. s. metallina.

talibꝫ cōgruit. Eam enī habuerūt pmi parētes nudi. Diluculū aūt iuxta ꝯsiliū angeli septē sacerdotes septē buccinis clāgebāt ante arcā. omnisqꝫ ppl's armat⁹ pcedebat arcam: ⁊ reliquū vulgus sequebat eā. Circūierūtqꝫ ciuitatē pmo die azymoꝝ semel ⁊ sub silētio: ⁊ redierūt in castra. Sic fecerūt sex diebꝫ. Die autē septimo septies eam circūierūt. Et in circūitu septimo dixit Josue ad populū. Uociferamini ⁊ ascēdite: sitqꝫ hec ciuitas anathema quasi deuotata in mortē pter auꝝ ⁊ argētuꝫ ⁊ es ⁊ ferrū qd ꝯseruabitur dño in pmitias opeꝝ nostroꝝ. sola Raab cum suis saluabit. Igitur vociferāte populo ⁊ clangētibꝫ sacerdotibꝫ cū buccinis: muri funditus corruerūt. Et ascendit quisqꝫ per locum qui ꝯtra se erat: ⁊ interfecerūt omne viuens in ea: ⁊ combusserunt eam: et omnē suppellectilē in ea ī tumulū dño sempiternū. Raab ṗo honoratā muneribꝫ cum omni domo sua receperūt ī israel in ppetuum. Quā pcedēte tpe duxit Salmon ī vxorē pnceps ī tribu iuda. Tūc impcat⁹ est Josue dicēs. Maledict⁹ q̄ reedificauerit hiericho in pmogenito suo fūdamēta illi⁹ iaciat. ⁊ in nouissimo liberoꝝ ponat portas ei⁹. quod impletum est: vt post liquebit.

Qui genuit Booz auum illi⁹ Booz q̄ genuit obeth. Tres enī ꝯtinui. pat: fili⁹: nepos dicti sūt Booz. ⁊ iō Matthe⁹ vnum tm̄ posuit

De lapidatione Achor. Caplm. VI.

Porro achor vel achar: al's achim fili⁹ charim de tribu iuda tulit aliqd de anathemate: chlamydē. s. coccineam cōtextam auro. habentem ſm Josephū auri pondus mazan. id est massam. id est ducentos siclos. tulitqꝫ totidem siclos argenti. regulamqꝫ aureā vl ligulam quinquaginta sicloꝝ. Misitqꝫ io-

sue viros de hiericho q̄ explorarēt ciuitatē hay q̄ est iuxta bethel. Qui reuertētes dixerūt. Nō ascēdat ois pplus: sufficiūt tria milia ad capiendā vrbē. Joseph b⁹ tū ōt triginta milia. Qui cū ascēdissent terga ꝟtentes ꝑcussi sūt a viris vrbis hay. ⁊ corruerūt ex eis triginta ⁊ sex viri. Josue ꝟo scidit vestimēta sua: ⁊ iacuit pn⁹ corā arca vsq̧ ad vesperam. ⁊ senes ppli cū eo saccis induti. ⁊ liq̄factū est cor ppli. Verebant̄ em̄ ne timor eorū q̄ inuaserat chananeos transiret i audaciā: adeo vt impetū facerēt i ipos. Dixitq̧ dn̄s ad Josue. Pollut⁹ est ppl's anathemate: nec ero cū eo donec mūdet̄. Applica cras pplm ad te ⁊ fac sortē ꝑ trib⁹ ⁊ familias ⁊ dom⁹ ⁊ capita. Et quecūq̧ sors inuenerit/ cōburet̄ igni cū oī suba sua. Quo facto: iuenit sors tribū iude deinde familiā zare. tādē domū zacharim: ad vltimū caput Achor. Et dixit ei Josue. Fili da glīam deo ꝯfitēdo q̄d fecerꝫ. Quo ꝯfesso: missi sunt nūcij ad tentoriū ei⁹ q̄ ꝑfatā pecuniā recōditā in terra retulerūt ad pplm. Tollēs itaq̧ Josue illū cū vniuersa domo ei⁹ vniuersa suppellectili ⁊ iumētꝫ: duxit eū i vallē ꝑfundā. lapidauitq̧ eū ois ppl's. ⁊ cūcta q̄ illi⁹ erāt igne ꝯsumpta sunt. Fecerūtq̧ sup eū aceruū lapidū q̄ ꝑmanet vsq̧ in ꝑsentē diē. Vocatūq̧ est nomē loci illi⁹ vallis achor. Nec putādū est pplm neglexisse mādatū dn̄i q̄ ꝑcepat eū cōburendū. Nā i sacra scptura ignis ꝓ vehemēti pena accipi solet: vt ibi. de fornace ferrea egypti. Putant tū hebrei dn̄m precepisse lapidari ipm. ⁊ alia q̄ lapidib⁹ obrui possent. cetera q̄ lapides nō sentirēt igne cremāda. Tradit tū Aug⁹. Josue fecisse h̄ q̄dam ꝯsideratiōe. Aut em̄ penituit achor: ⁊ sic dign⁹ nō erat igne gehēnali: ⁊ sic illum noluit vrere q̄ dign⁹ igne nō erat. Vel si nō penituit: ⁊ dign⁹ erat igne eterno: reseruauit dn̄o penā ignis. Puniuitq̧ eum alio genere pene ne videret̄ bis punit⁹ i idipm

De incēdio hay Caplm. VII.

Postea surrexit Josue ⁊ ois ppl's cū eo vt ascēderet in hay. ⁊ ꝑmisit trigintamilia virorū inter bethel ⁊ hay ad occidentē. Qui dimissis in locū insidiaꝝ q̄nq̧milib⁹ redierūt ad exercitū q̄ erat ad aq̄lonē. Rex aūt hay festinauit mane egredi cum omni populo suo: ignorās ꝙ post tergū laterēt insidie. Josue ꝟo fugiens cū longius ꝑtraxisset eos ab vrbe: eleuauit clypeum quem gerebat. Quo viso: surrexerūt q̄ erāt i insidijs ⁊ intrātes vrbē succēderūt eā.

Ex eo ꝙ clypeos habebāt conijci pōt ꝙ eq̄s habebāt. Clypeos em̄ ferre pedites vix possent.

Quib⁹ egressis post hostes ⁊ Josue faciēte impetū i eos: ex vtraq̧ parte cedebātur aduersarij: ⁊ interfecerūt oēs a viro vsq̧ ad mulierē duodecim milia hoim. ꝑdaꝫ ꝟo sibi diuiserūt: suspēdētes regē hay in patibulo vsq̧ ad vesperā. ⁊ tūc deponētes eū: ꝓiecerūt eū i introitu ciuitatis. ꝯgesto sup eū aceruo lapidū. succēdētesq̧ vrbē fecerūt eā tumulū sempiternū. Hic ꝓoccupat historia de altari illo q̄d factū est inter garizim ⁊ hebal: sup quē scpsit Josue deuteronomiū. ⁊ de bn̄dictiōib⁹ ⁊ maledictiōib⁹ factis super mōtes illos. de q̄b⁹ loco suo dicem⁹.

De dolo gabaonitaꝝ ⁊ mulcta. Capitulū. VIII.

Gabaonite vero audiētes q̄ fecerat Josue duab⁹ vrbibus. ⁊ ꝙ ex mādato dn̄i nulli parceret habitātiū i terra ꝓmissiōis. nec amiciciās cū eis faceret: callide cogitauerūt inire fed⁹ cū isrl. miserūtq̧ nūcios q̄si de lōginq̄ veniētes. q̄ in argumētū lōgi itineris vtres ferebāt ⁊ sotulares veteres ⁊ pitacijs cōsutos. panesq̧ in sitarcijs coꝝ duri erant et muscidi ⁊ in frusta cōminuti. Qui cū venissent i galgalis dixerūt ad isrl. De terra longinq̄ venim⁹: q̄ est extra terrā q̄ sorte vobis debet̄. Fui vestri sum⁹: inite nobiscū fedus. Crediderūtq̧ eis filij isrl: ⁊ os dn̄i nō interrogauerūt. Initoq̧ cum eis federe: iurauerūt eis Josue ⁊ Eleazar: ⁊ oēs ꝓncipes multitudinis. Post triduū ꝟo cognouit isrl se circūuētū esse a gabaonitis. mouētesq̧ castra venerūt vt euerterēt ciuitates eoꝝ. egressiq̧ sūt gabaonite obuiaꝫ eis. Et ait Josue. Quare imposuistꝫ nobis? Qui dixerūt. Timuim⁹ valde. ⁊ de ꝯsilio ꝓuidim⁹ aīab⁹ nostris. facite q̄d bonū vobis ⁊ rectum videt̄. Tūc acclamauit ppl's nō esse standum iuramento: quod per surreptiōem factum erat. ⁊ ꝑsertim cum domin⁹ inbibuisset talibus

ꝯfederari. Maiores ꝓo q̇ iurauerāt ꝑ reli-
giōe iurisiurādi fuāda: ⁊ murmure populi
sedādo: sic dispēsauerūt vt nō haberēt eos
socios. sed seruos aq̄rios ⁊ lignarios. ⁊ di-
cti sunt nathinnei: q̇. s. ligna cederent ⁊ aq̄s
comportarent in vsus altaris in locū quē
sibi dn̄s elegisset. Quo facto: redijt israel in
galgalis.

De q̄nqꝫ regib9 suspensis
Caplm. IX.

Eo tempore regna-
bat in hierl'm Adonisedech: q̇ inter
ꝓtat dn̄s iustus. forte sic vocabant
reges hierosolymoꝝ. Nā ⁊ Melchisedech
sonat regē iustū. Qui cū audisset gabaoni-
tas federatos cū israel: timuit valde. ⁊ ꝯuo
cauit q̄ttuor reges secū: ⁊ ascēderūt quinqꝫ
reges amorreoꝝ ⁊ obsederūt gabaon. Ob-
sessi aūt miserūt ad Josue dicētes. Ascēde
cito ⁊ libera nos. Qui collecto exercitu ir-
ruit repēte sup hostes: ⁊ ꝓsi sūt in fugā p de
scēsum bethoron. Et dn̄s misit grādinē su-
per eos: ⁊ plures occidit grādo q̄ gladius
Videns aūt Josue solē descēdētem ad oc-
casum: ⁊ lunā ascendētem: timēs ne benefi-
cio noctis euaderēt hostes: clamauit ad do
minū dicēs. Sol cōtra gabaon ne mouea-
ris: ⁊ luna ꝯtra vallem haylon. Steterūtqꝫ
sol ⁊ luna spacio vni
us diei. nec antea nc
postea fuit tam lon-
ga dies. Quinqꝫ ꝓo
reges absconderunt

Sub Ezechia q̄nqꝫ hore addite sunt. hic vn9 dies

se in spelūca vrbis maceda. Precepitqꝫ Jo
sue socijs suis ⁊ ait. Voluite saxa ad os spe
lunce ⁊ apponite custodes. vos autē perseq̇
mini hostes. Cesis itaqꝫ aduersarijs plaga
magna: redijt exercitus ad Josue in mace-
da: vbi tunc erant castra sana ⁊ integro nu
mero. Et ait Josue: Producite q̄nqꝫ reges
de spelunca. Quib9 eductis: dixit ad princi
pes exercitus. Ponite pedes super colla re
gum istoꝝ ne timeatis. Sic faciet domin9
cūctis hostib9 vestris. Quo facto: suspēde-
rūt reges in patibulis: depositosqꝫ ad ve-
sperā piecerūt in speluncā in qua latuerant
Et posuerūt sup os eius saxa i tumulū sem-
piternū. Eadē die ꝑcussit madā ⁊ regē ei9 in
ore gladij. Postea ꝓo vastauit lebnā ⁊ la chī
eglon quoqꝫ ⁊ hebron ⁊ dabir. ⁊ reuersus ē
cum omni Jsraele ad locum castrorum in
galgala.

De. xxiiij. regib9 percussis a Josue
Caplm. X.

Quod cum audisset
Jabin rex asor: misit ad om̄s reges
circūstantes. Egressiqꝫ sūt vigin-
tiquattuor reges cum turmis suis habētes
secū trecētamilia armatoꝝ ⁊ duomilia cur-
ruū ꝯuenerūt ad aquas meron: al's meroy:
vt pugnarēt ꝯtra israel. Dixitqꝫ dn̄s ad io
sue. Ne timeas eos. cras tradam tibi om̄es
vulnerandos. equos eoꝝ subneruab: ⁊ cur
rus igne combures. Factumqꝫ est ita. Per
cusseruntqꝫ omnes filij israel: preter eos q̇
in ciuitates munitissimas se receperūt. Fe
cerant em̄ sibi chananei plures munitiōes
ꝑualidas a die qua audierant egressum isra
el ab egypto aduersum se. nec eas nisi lōgo
tēpore ⁊ graui labore obtinuit isrl'. Vasta-
uit tm̄ vniuersam circaregionē: nulli etati ho
minū parcēs aut sexui. ditatusqꝫ est supra
modū ex hostiū ꝑda.

De altari i hebal. ⁊ ꝓma distributiōe terre
Caplm. XI.

Quintus iam annus
transierat ⁊ transtulit Josue locū
castroꝝ in sylo. ⁊ ibidē trāstulit ta
bernaculū cum omni ornatu suo ꝑ loci op-
portunitate. Et inde ꝓcessit in sichem cum
omni populo. ⁊ ꝯstituit in monte hebal al-
tare domino de lapidib9 impolitis. obtulit
qꝫ sup eo holocausta ⁊ pacifica. Scripsitqꝫ
super illud deuteronomiū. quod q̇dam in-
telligunt mādata tm̄ deuteronomij. Posu-
itqꝫ mediam partem populi sui super mon-
tem hebal cū sacerdotib9 ⁊ leuitis. aliamqꝫ
mediā in mōtē gazarim cū sacerdotib9 ⁊ le-
uitis. Et acclamauerūt sibi alternatim bn̄-
dictiones ⁊ maledictiones sicut mandaue
rat ill' Moyses. Porro Joseph9 tradidit
maledicta ⁊ benedicta in altari conscripta
reliquisse. Quo facto redierunt in sylo. Cō-
cessit autē Josue tribui Juda montana ad
meridiem: que iam adq̇sierant sed nōdū sor
te tradidit: Effraim quoqꝫ concessit monta
na ad aquilonem. inter vtrunqꝫ mediā tribū
manasse collocans. His tribub9 commisit
terram: alijs in castris manētib9, tum quia

bellicoſe erant. tũ quia digniores. Sciebat
eĩm iude regnũ eſſe ꝓmiſſum. ⁊ manaſſe ⁊ ef
fraim bñdixiſſe Jacob ꝑ beneficio Joſeph
patris eoꝝ. Sed ipe qꝫ Joſue effraita erat.
Dedit autẽ effraim extra ſortem alioꝝ agꝝ
ſichem quẽ dederat Jacob ſingulariter Jo
ſeph filio ſuo: ⁊ ſepeliuit in eo oſſa Joſeph.
Hieronymꝰ tñ teſtat̃ ſe vidiſſe in ſichem ſe
pulcra alioꝝ vndecim patriarchaꝝ. ⁊ credi
bile eſt ꝙ q̄qꝫ tribꝫ ſuũ patriarchã retulit in
ſuam ſortem.

¶ Hebron data eſt Caleph.
Capitulũ. XII.

Receſſit autẽ caleph filiꝰ Jephone ad Joſue corã omni populo ⁊ ait. Noſti q̄ locutꝰ ſit do
minus de me ⁊ de te ad Moyſen. ⁊ ꝙ iura
uit mihi Moyſes in reditu ab exploratiõe:
dicẽs. Terra quã calcauerit pes tuꝰ erit poſ
ſeſſio tua ĩ eternũ. Pollicitusqꝫ eſt mihi do
minꝰ terrã in q̄ inuenimꝰ enachim te audiẽ
te. Quadraginta ⁊ q̄nqꝫ anni ſũt ex q̄ locutꝰ
eſt dñs ꝟbũ h. ⁊ hodie. lxxxv. annoꝝ ſum. ſic
valẽs vt eo tp̱e valebã. Benedixitqꝫ ei Jo
ſue. ⁊ tradidit ei ebron in poſſeſſiõem. ⁊ qui
euit terra a p̄lijs.

¶ Quõ ioſue ſorte diuiſit t̃rã decẽ tribubꝫ.
Caplm. XIII.

Lex cõuocauit Joſue eccl'iam in ſylo: ⁊ ait. Senui: bo
nũ eſt vt terrã quã ꝓmiſit nobis do
minus ſorte diuidamꝰ. Et aſſumpſit de ſin
gulis tribubꝫ tres induſtrios viros ad ꝯſi
derãdam terram. Deditqꝫ eis decem viros
metiẽdi peritos: quos ꝓpter artem veritas
nõ lateret: mandãs eis ne ſm quãtitatẽ ter
ram metirent̃: ſed ſm eſtimationem felicis
terre ⁊ que minus eſſet idonea. Nã ſepe plu
ris ſunt decem iugera q̄ʒ centũ. ⁊ ꝙ in ſcri
ptis redigerẽt terre diuiſionem. Uiri autẽ
circũeuntes terrã ⁊ eſtimãtes ſeptimo mẽ
ſe reuerſi ſunt ad eũ in ſylo. ꝓiectiſqꝫ ſorti
bus p̄ma ſors Jude egreſſa eſt. ſcd̃a Syme
onis. tertia Beniamin. Hec ſors anguſtiſ
ſima fuit ꝓpter terre fertilitatẽ. Tulerũt eñi
hiericho ⁊ hieroſolymã. q̄rta Effraim. q̄n
ta medietati manaſſe. ſexta Jſachar. ſeptĩa
zabulonitis. octaua aſeritꝫ. nona neptalim
vltima danitis. Et notãdũ ꝙ ſm ꝯceſſiõem
terre p̄us factaʒ duabꝫ tribubꝫ ⁊ dimidie. ⁊
traditionẽ poſtea factã ſm ſortes nouẽ tri
bubꝫ ⁊ dimidie. Uarie quãdoqꝫ loquuntur
auctores. Legit̃ eñi ꝙ Judas habuit terrã
ſine ſorte. ⁊ ꝙ obtinuit hieruſalẽ. nec potu
it inde eijcere iebuſeum: que de cõceſſiõe di
cta ſunt. Alibi legit̃ ꝙ Beniamin poſſedit
hieruſalem: qđ de traditione dictũ eſt. Jte
rum legit̃ ꝙ Joſue locutus eſt ſeptẽ tribu
bus dicens. Uſqꝫ q̄ torpetis ignauia. Date
mihi viros qui diuidant vobis terram. Cũ
qꝫ hoc omnibꝫ dixiſſet: ſeptem tm̃ legit̃ hoc
dixiſſe. quia due tribꝫ ⁊ dimidia terram cõ
ceſſam quaſi traditam poſſidebãt. Inde eſt
ꝙ hoc nomen iudea diuerſis modis accipi
tur. Quandoqꝫ dicit̃ iudea tota terra pro
miſſionis. ⁊ tũc a iudeis dicit̃: ſm ꝙ dr̃ Põ
peius iudeam feciſſe tributariam. Qñqꝫ iu
dea tm̃ regnũ iuda: vt ibi. Audiuit Joſeph
ꝙ archelaꝰ regnaret ĩ iudea. Quãdoqꝫ ꝓ ſo
la ſorte iude: vt ibi. Judea ⁊ hieruſalẽ: id eſt
ſors iude ⁊ beniamin. Si ergo circa hoc ſi
bi obloqui vident̃ auctores: determinãdũ
eſt ſm terram ꝯceſſam vel traditam. Nã iu
das ⁊ effraim maio
rẽ habuerũt ꝯceſſaʒ
vel traditã. Soli au
tẽ duo Joſue ⁊ Ca
leph quaſi p̄uilegia
ti ſine ſorte terrã ha
buerũt. Caleph ebrõ
habuit: Joſue tãna
tha vel tamna ſara ⁊ etiam ſichem ſm Jo
ſephũ. Hãc partẽ elegit ſibi Joſue poſt diſ
tributiõem omnibꝫ factã tanqꝫ bonꝰ diſpẽ
ſator. Sed ⁊ leuitis ſeparauit quadragin
ta ⁊ octo ciuitates ad inhabitandũ. quarũ
decẽ p̄us acceperant ĩ amorrea. De reliq̄s
trigintaocto tres conſtituit ciuitates refu
gij: ebron de iuda. ſichim ex effraim. de ne
ptalim cedes. Tũc locuti ſunt filij Joſeph
ad Joſue. Cur dediſti nobis quaſi poſſeſſi
onem vnius funiculi: cum ſimus tãte mul
titudinis? Reſponditqꝫ Joſue ad effraim.
⁊ manaſſe. Populꝰ multꝰ es ⁊ fortꝭ: nõ eris
ꝯtentꝰ ſorte tua: ſed trãſibis ad montẽ ⁊ po
teris vltra terminos terre ꝓmiſſiõis ꝓcede
re ⁊ parare tibi locũ

Potuit eſſe vt nũc eſt
ꝙ in eadẽ ciuitate di
uerſi habuerũt quod
ſui iuris erat. qđ fere
in ſingulis videmus
fieri.

¶ De irriguis Axe datis a patre Caleph.
Caplm. XIIII.

EO tempore ascen-
dit Caleph in terrā sibi traditā: ⁊ ꝑ-
cussit in ebron tres filios Enach. ⁊
ascēdēs inde obsedit ciuitatē dabir: q̄ ꝓus
vocabat̄ cariathsepher. i. ciuitas lr̄arū. Ci
ues em̄ eiꝰ scꝓtores
erāt. Quā cū iuenis-
set munitā: ait. Qui
ꝑmus ꝑcusserit vrbē
hanc ⁊ ceperit: dabo
ei Axā filiā meā vxo
rem cuꝫ ea. Et cepit
eaꝫ Othoniel filius

In paralipomenon
dr̄ ebron cariothiarī
id est ciuitas siluarū
vel cariathbaal. i. ci-
uitas muscarum vel
virorum

Cenez frater Caleph iunior eo. Erāt āt vte
rini fratres tm̄. Nam ille filiꝰ Jephone: iste
ꝟo filius cenez dr̄. ni
si forte pater eoꝝ bi-
nomiꝰ fuerit. Dedit
itaq̄ꝫ Caleph filiā su
am Axam fratri suo
in vxorē. Que cū ꝑ-
geret cum viro ad vr
bē traditā sibi: suasa

Hec nota ꝯtermiat
obiectōem q̄ de eo fi
eri pōt. ⁊ caleph ob-
uiabat legi iam date
dando fratri nepoti
suo filiā suā

est a viro suo vt peteret a patre suo agrū in
cōuallibus. Suspirauitq̄ꝫ ⁊ fleuit vt sede-
bat in asino. Cui ca-
leph: Quid habes ī-
q̄t: At illa. Da mihi
bn̄dictiōem. Terraꝫ
arentē dedisti mihi:
iunge ⁊ irriguā. De-
ditq̄ꝫ Caleph ei irri-
guum superius ⁊ ir-
riguum inferiꝰ. id est
agros irriguos cir-
ca ciuitatē ab orien-
te ⁊ occidēte

Nota q̄ caleph ma-
luit fuare votū suuꝫ
q̄ꝫ legeꝫ: q̄ interdicit
matrimoniū cū filia
fr̄is: nisi forte lex in-
telligat̄ ꝺ filia fr̄is ex
patre.

lxx. Redemptioneꝫ
excelsarū ⁊ redēptio
nē humiliū: subaudi
fluentoꝝ

De reditu duaꝝ tribuū ⁊ dimidie
Caplm̄. XV.

EOdem tempore cū
iam q̄rtusdecimꝰ trāsisset annꝰ: di-
xit Ruben Josue ⁊ Gad ⁊ dimidie
tribui manasse. Fecistis q̄ ꝑcepit vob moy
ses famulꝰ dei. Et q̄r dedit dn̄s fratrib' ve-
stris q̄etem: reuertimini ad terram possessi
onis vestre. ita dūtaxat vt custodiatis le-
gem dei: ⁊ colatis eum: nec eatis post deos
alienos. q̄r arcā ⁊ tabernaculū nō habebit̄
Fratres sumꝰ ⁊ serui vniꝰ dei. licꝫ interiecto
flumie separemur. In multa substātia redi-
tis: diuidite eā cū fratrib' q̄ remāserūt. Qui
reuertētes venerūt ad tumulos iordanis.
Sic em̄ dictꝰ est locꝰ ꝑ quē trāsierūt. aliꝰ ꝑ
quē transierūt filij israel dr̄ vada iordanis.
Et edificauerūt iuxta iordanem altare infi
nite magnitudis: vocātes h̄ noīe illud. Te
stimoniū nostꝝ q̄ dn̄s ip̄e est deꝰ. Videtur
q̄ꝫ Josephꝰ velle q̄ altari suꝑinscripsissent
illud. Cumq̄ꝫ redissent ad ꝓpria nūciatuꝫ est
Josue ⁊ his q̄ remāserant de edificatiōe al
taris. ⁊ arbitrati sunt illos erexisse illud vt
immolarent suꝑ eo victimas. quod nō lice-
bat nisi suꝑ altare. quod statuerat deꝰ ante
tabernaculū. Cūq̄ꝫ arripuissēt arma vt dele
rent eos: de ꝯsilio missus est ad eos phine-
es ⁊ decē honorati cum eo: qui dixerunt ad
eos. Que est ista transgressio: Cur reliqui-
stis deuꝫ israel ⁊ cultū eius: edificantes vo
bis altare sacrilegum: At illi respōderunt.
Absit a nobis hoc scelꝰ: alioquin deus ipse
querat ⁊ iudicet. Sed timuimꝰ ne cras di-
cerent filij vestri filijs nostris: Quid vobis
⁊ nobis. Quid vobis ⁊ dn̄o deo israel: Ter
minū posuit dn̄s inter nos ⁊ vos. Quāob
rem memoriale h̄ ereximꝰ in signū q̄m fr̄es
vestri sumꝰ ⁊ deicole vobiscum. His audi-
tis placatus est Phinees. Et cum retulisset
ꝟba hec ad omnē populū: laudauerūt deuꝫ
Hic videtur q̄busdaꝫ factū esse quod legit̄
in libro Judicum. q̄ angelus dn̄i trāsierit
de galgala ad locum flentium. Sed q̄r poti
us videtur Augustino hoc factuꝫ esse post
mortem Josue. nō em̄ ausi fuerunt filij isra
el eo viuente aperte recedere a deo. nos il-
lud loco suo explicabimus.

De federe q̄d statuit ppl's ad deum
Caplm̄. XVI.

AVoluto autem mul
to tp̄e ꝯgregauit Josue oēm israel
in sichim: ⁊ ait. Ego hodie ingredi
or viaꝫ vniuerse carnis. ⁊ scio vos pronos
ad irritandū deum. Eligite hodie q̄d placet
cui potissimū seruire debeatis: vtrū dijs q̄-
bus seruierūt patres nostri ī mesopotamia
an dijs amorreoꝝ in quoꝝ terra habitatis:
Ego autē ⁊ domus mea seruiemꝰ domino.
Et ait populꝰ. Dn̄o seruiemꝰ: absit vt ab eo

recedam⁹. Et dixit Josue. Testes vos estis qr hodie elegisti vob dñm. Et rñderũt. Testes sum⁹. Et ascẽderũt i sylo: vt starẽt corã dño. Percussitq; pp̄ls i die illa fed⁹ cũ dño r i signũ federis effudit Josue aquã sup terrã. Mos erat gẽtib⁹ i signũ r robur federis initi sanguinẽ suillũ effũdere. q. di. Sic effũdet sanguis illi⁹ q violauerit h fed⁹. Hebrei ꝓ aquã fundẽtes: atrociorẽ penã in violatorẽ iudicabãt. Alij em̄ liqres nõ effundũt de vase qn aliqd vestigiũ sui i eo relinqnt. Sol⁹ aq liqr ꝑrsus effundit. Qd faciebant hebrei i federe inito cũ dño. qsi diceret. Nõ solũ violator hui⁹ federis ꝑibit: sicut in alijs fit federib⁹. s3 tota ꝓgenies ei⁹ ꝑibit cũ eo: vt nullũ vestigiũ ei⁹ appeat sup terrã. Scripsitq; Josue i die illa ṽba hec i volumie legis dei. i. i libro h: r tulit lapidẽ ꝑgrãdẽ. posuitq; eũ subter qrcũ q erat ante sanctuariũ dñi r ait. En lapis iste erit vob i testioniũ. Solebãt ei veteres hmõi durabilia erigere: vt sui diuturnitate posteris initũ fed⁹ i mẽoriã rñocarẽt. Dimisitq; Josue pp̄lm singulos i possessionẽ suã

¶ De morte Josue r Eleazar. Capitulũ. XVII.

P Ost hec mortuus est Josue cũ esset cẽtũ r decẽ annorũ. Quadragintaqttuor ãnor erat cũ accessisset ad Moysen: r qdraginta annis fuit ei i deserto. Et q colligit q viginti sex annis rexit pp̄lm trãs iordanẽ. r sepelierũt eũ i tamnassara:

q sita est i mõte effraim. Eleazar qq; mortu⁹ est. r sepeliert eũ in gabaa finees r filij ei⁹: q data est ei in mõte effraim: q successit pñi in sacerdotiũ

Gabaa finees ꝑt ee nomẽ ciuitatis a finees ibi sepulto. vl' pñt ee due dictiões.

Incidentia.

¶ In dieb⁹ Josue Erictoni⁹ pm⁹ iũxit qdrigã i grecia. erat qppe apd alias natões. Busiris tyrãnidẽ exercuit i hospites. fenix r cathm⁹ d thebis egyptior i syriã ꝓfecti: i regiõe tyri r sidonis regnauerũt. Sed cathmo recedẽte i greciã terra a phenice phenica dicta est. Europe filie phenicis Jupit mixt⁹ ẽ. Dana⁹ p qnqgita filias qnqgita filios egisci fris sui interfecit. vno tm̄ supstite. qui regnauit post eum.

Historia Judicũ capl'm. j.
Quomodo Judas pugnauit cõtra chananeum ca. ij.
De cineis r transgressiõe pp̄li ca. iij.
De loco flentiũ in galgalis ca. iiij.
De othoniele ca. v.
De aioth r sangar ca. vj.
De Delbora r Barach Sysara Jabel r Jabin ca. vij
De gedeone ca. viij.
De abimelech ca. ix.
De thola ca. x.
De iair galaadite r morte ei⁹ ca. xj
De iepte ca. xij
De abessan ca. xiij
De abilon ca. xiiij
De abdon ca. xv
De Sãsone ca. xvj.
Quõ Sãson interfecit leonẽ ca. xvij.
Quomodo interfecit multos cum mandibula asini ca. xviij
Quõ tandẽ decept⁹ fuit Sãson ca. xix.
Incidentia ca. xx
De micha. ca. xxj
De vxore leuite ca. xxij.
De ruth ca. xxiij.

¶ Incipit historia iudicũ Capl'm. I.

L Iber iudicum hebraice sopthim dr: q iudices describit vsq; ad heli sacerdotẽ. r ob h dr iudicũ tãq̃ matia. Videt tñ qbusdã ab auctoribus sic nominatus vt qsi chronice scribẽdo q̃sq; iudicũ tẽpus suũ i actis redegerit. Quis ãt i vnũ cõpegerit dubiũ est. Dicũt qdã q samuel. alij q esdras. Verisimili⁹ videt q Ezechias q pabolas salomõis r libr regũ in vnũ collegit. Si qrit: qre Josue r Moyses int iudices nõ ãnumerent: dicim⁹: qr ñ solũ iudicauerũt pp̄lm: s3 r rexerũt. Ceteri ꝓ nil iuris i pp̄lo habuerũt: nisi q i tribulatõib⁹ suis ꝯsilio r prudẽtia eor pp̄ls vtebat

¶ Quõ iudas pugnauit ꝯtra chananeũ. Capl'm. II.

E T factũ ẽ post mortem Josue ꝯsuluit populus dñm ꝑ phinees. Quis ascẽdet ante nos cõ

m

tra chananeū. ⁊ erit dux belli. Et dixit dominus. Judas. nō psonā sed tribū designās. Credit̄ tñ Caleph pfuisse pplo. sed p modicitate tp̄is nec rectoribꝫ nec iudicibꝫ ānumeratus est. Et ait iudas symeoni. Ascēde mecū in sortē meam ⁊ pugna ꝯtra chananeū. ⁊ ego pgam tecū in sortē tuā. Nō tamē legit̄ symeon ꝓpriā postea habuisse sortem. sed adhesit iude vt implerer̄ qd̄ pdixerat Jacob d̄ symeon ⁊ leui. Diuidā eos in iacob. ⁊ dispgam in israel. Ascenderūtq̄ Judas ⁊ symeon in besech: ⁊ pcusserūt in eo decē milia virorū. Comphēdentesq̄ adonibesech. i. dn̄m besech. Adonai em̄ dominū sonat. inciderunt sūmitates manuū ⁊ pedum eius. Hebreus tñ sermo videt̄ sonare pollices. Quibus cesis nō est idoneus homo ad arma ferēda. Et ait adonibesech. Merito patior h̄ idipm em̄ fecerā septuaginta regibꝫ q̄ colligebāt sub mēsa mea ciborū reliq̄as. Et ascēdētes in hierusalē pcusserūt eā. tradētes incēdio. ⁊ reliq̄rūt ibi adonibesech: ⁊ mortuꝰ est. Nec intelligēdū est q̄ filij isrl̄ tūc habuerunt hierusalē in ditione sua expulso iebuseo. Hoc em̄ factū nō est vsq̄ ad tēpora Dauid. qui expulsis iebuseis sedit i ea. ⁊ transtulit eā de beniamin in sortē regū. Hoc videt̄ a q̄busdam recapitulādo dictū ⁊ factū esse viuente Josue ante distributionē sortium. qn̄ ꝯcessā sibi Judas habebat hierusalē. ⁊ totū r̄capitulādo dictū vsq̄ ibi. Et surrexerūt alij q̄ nō nouerant dn̄m. Alij tradūt eo ordine dictum esse quo factum. ⁊ ibi demū inchoāt recapitulatōem. dimisit ergo pplm̄ ⁊c. Ascēdit ⁊ Caleph in hebron terrā. s. gigātum ⁊ pcussis hostibꝫ pleniꝰ possedit eā. Et recapitulat hic historiā. qd̄ supra diximꝰ factū i cariathsepher. Cepitq̄ iudas gazam ⁊ ascalō ⁊ acharon cum finibꝫ suis. Nec potuit delere habitatores vallis. quia falcatis curribus abūdabāt

Hoc etiā vult Aug. ordīe suo dictū i iosue pōccupatū

De cineis ⁊ trāsgressiōe populi Capl'm. III.

Filij autem ietro cinei cognati moysi ascēderūt de ciuitate palmarū cū filijs iuda in desertum sortis eius qd̄ est ad meridiē. Isti sunt filij iobal fratris sephore vxoris moysi. q̄ relicto p̄re ⁊ patria secutꝰ est Moysen. ⁊ deinceps habitauit in medio filiorū israel. Ciuitas aūt palmarū d̄r hic engaddi. Uel q̄ hiericho sic solet appellari. ⁊ forte de cāpestribꝫ eiꝰ vbi erāt cū beniamin trāstulerunt se ad iudā. Beniamin aūt post iudā ascēdit i hierusalē. Hinc putāt q̄dā eā fuisse cōem. Nec potuit eijcere iebuseū: sed pmisit eū secū habitare in tributo. Effraim q̄q̄ ascendit i bethel: que pus vocabat̄ lusa. Videntesq̄ hominē egredientē d̄ obsessa ciuitate dixerūt ei. Ostende nobis introitū ciuitatis: ⁊ faciemus tecum misc̄diam. Quo ostēdēte: percusserunt eā. hoīem xo ⁊ domū eius dimiserunt. Qui transiens in terram ethim edificauit ibi ciuitatē ⁊ vocauit eā luzā. Nec deleuit effraim chananeū. sed passus est eū viuere sub tributo. Simil'r ⁊ reliq̄ tribꝫ cū essent ꝯfortate: maluerūt eos habere tributarios q̄ delere trāsgrediētes mādatum dn̄i. ⁊ ꝯuerterūt se ad agriculturas. Qui ad diuitias se tradētes: p epulas ⁊ libidinē iam imbelles facti in cōuersatiōe legum integri non erant

De loco flentium in galgalis Capl'm. IIII.

Angelus autem domini apparuit i galgala. ⁊ cū ꝯuenissent filij israel ad eū de finibꝫ suis: trāstulit se ad aliū locū: ⁊ insecuti sūt eū. Cunq̄ improperasset eis dn̄s p angelū beneficia q̄ eis ꝯtulerat addidit. Cur inistis fedꝰ cum habitatoribꝫ terre huiꝰ: ⁊ reseruastis aras eorū: ⁊ noluistis audire vocē meā. Quāobrē dij eorū erūt vobꝫ i ruinā. Hec angelo loquēte eleuauerunt vocē suā ⁊ fleuer̄t Et vocatum est nomē loci illiꝰ locꝰ flentiū cognominatꝰ ab euētu: sicut galgala collis ꝓpuciorū. Immolauerūtq̄ ibi hostias domino. Porro hic recapitulat historiam de Josue ad ꝯtinuandā ordinis seriem dicēs Dimisit ḡ Josue pplm̄: ⁊ abierūt filij israel: vnusquisq̄ in possessiōem suā. fuierūtq̄ domino cunctis diebꝫ Josue ⁊ seniorū q̄ post eū vixerūt. ⁊ nouerūt opa dn̄i q̄ fecerat cum israel. Mortuꝰ est aūt Josue ⁊ oīs generatio seniorū ꝯgregata est ad patres suos

De othoniele Capl'm. V.

ET surrexerunt alii q̃ nõ nouerũt dñm.i.nõ viderãt virtutes ei⁹ q̃s fecerat eis in exitu de egypto in deserto ⁊ i ingressu terre ꝑmissionis. Feceruntq; malũ in ↄspectu dñi.⁊ seruierũt baal ⁊ astaroth ⁊ dijs terre.contraxerũtq; cõiugia cũ alienigenis. Quãobrẽ indignata diuinitas:nõ deleuit gẽtes de medio eoꝝ vt essent eis in aculeum ⁊ laborem. Et tradidit eos domin⁹ in manib⁹ Chusan rasathaim regis mesopotamie ⁊ syrie. Seruierũtq; eis octo annis:⁊ clamauerunt ad dominũ.qui suscitauit eis liberatorẽ Othoniel frẽm Chaleph:quẽ Joseph⁹ Cenez vocat:quasi equiuocũ patri. Et dicit̃ cenez q̃si cenezeus a loco. Et fuit domin⁹ cũ eo.⁊ pugnauit aduersus Chusan rasathaim.⁊ oppressit eum:⁊ q̃euit terra q̃draginta annis. Et mortu⁹ est othoniel. Hic dicit Joseph⁹ occisiõem in beniamin factam ꝑ vxore leuite.qđ nos infra ponemus:sequẽtes ordinẽ hui⁹ libri. Et nota ꝙ hebrei sub hoc numero cõphẽderũt annos seruitutis ⁊ q̃etis. ⁊ similiter sub alijs iudicib⁹.aliter nõ staret historia.

Incidentia

¶ In dieb⁹ othoniel Cadmus regnauit thebis.ex cui⁹ filia semele nat⁹ est Dionysius liberpater. Bithinia ↄdita ẽ a phenice.qui phenicib⁹ q̃sdã tradidit lr̃as:⁊ ad scribẽdũ ꝑmiculũ instituit. Vñ ⁊ color ille pheniceus dict⁹ est.qui postea lr̃a mutata puniceꝰ dicitur. Ephira que nũc corinthus dicit̃ a sysipho cõdita est. Minos filius Europe regnauit in creta.

¶ De Aioth ⁊ Sangar Capl'm. VI.

ADdiderunt autẽ filij israel facere malũ in cõspectu domini. Qui suscitauit aduersus eos Eglon regem moab.⁊ copulauit ei filios Amon ⁊ Amalech. Qui transiẽs iordanem percussit israel.⁊ posuit idola sua i galgala.⁊ fecit sibi domũ in vrbe palmaꝝ.i.hiericho.⁊ seruierũt ei filij israel decem ⁊ octo annis.⁊ clamauerunt ad dñm. Qui suscitauit eis saluatorem Aioth filiũ Gera filij gemini. Qui vtraq; manu vtebatur ꝑ dextera Geminũ q̃dam dicunt fuisse quendã virũ in beniamin.qui posteris suis sepe legitur improperat⁹ ob ignominiã. Hebrei tradunt hunc fuisse beniamin. Et quasi per aufferesim. vbi In regũ vbi incipit agere de Saul dicit̃ vir fortis robore.ob hoc quidam putant dictum geminũ q̃si binomium.
nos ponim⁹ geminũ:ipi ponunt gemin.qđ sonat dextrarium vl' dextrale.qui latine gemin⁹ dici posset.quia geminatur cum trahente.nisi geminus a iemin per J.ↄsonantem scriberet̃. Dicitur autẽ a iamin ꝓprie iemin⁹:sicut a dextra dextrarius. Miserũtq; filij israel per Aioth munera Eglon regi:q̃ fecit sibi gladiũ ancipitẽ longitudinis palme manus ⁊ accinct⁹ est eo in dextro femore subter sagum qđ est quadrate forme militare indumentum. Erat autem Eglon crassus nimis. Cunq; obtulisset ei munera:prosecutus est socios qui cum eo venerũt.⁊ reuersus est ad regem ⁊ ait. Uerbum secretũ habeo ad te o rex. Egressisq; oĩb⁹ q̃ cum eo erant:⁊ accessit ad eum aioth ⁊ ait. Uerbum domini habeo ad te.quod intelligendũ est de somnio ex mãdato domini. Qui statim surrexit de throno. Extẽditq; aioth manuũ sinistrã:⁊ tulit sicam de dextro femore:⁊ infixit eam in vẽtrem eius valide.nec eduxit eam:sed reliquit in corpore. Ipẽ ꝟo clausis diligẽter ostijs cenaculi per posticam egressus est ⁊ aufugit. Serui autẽ regis post longam moram intrantes:iuenerũt eũ mortuum ⁊ iacentẽ in terra. Uenitq; aioth in sayrat.⁊ insonuit buccina in monte effraim.et descenderũt cum eo filij israel ad vada iordanis q̃ transmittũt in moab. Et volentes transire moabitas percusserunt circiter decẽ milia.⁊ humiliat⁹ ẽ die illa moab sub manu israel.⁊ queuit terra.lxxx.annis. Et mortuus est aioth. Et tũc de philisteis volẽtib⁹ intrare terrã israel Sangar occidit.dc.viros vomere vno. Ipẽ quoq; defendit israel ⁊ eodẽ anno vitã finiuit.

Incidentia.

¶ In dieb⁹ aioth cyrene ciuitas ↄdita est i libya.⁊ Triptolem⁹ longa naui veniẽs eleusim:frumenta ibi distribuit. Proserpinam rapuit rex molosoꝝ Orch⁹.cuius ingẽs canis cerberus pirithoum deuorauit.q̃ cum Theseo ad raptũ Proserpine venerat. Sz ⁊ Theseũ duorasset:nisi Hercules supueni

ens eũ liberasſ3. Frix⁹ ⁊ helles insidias nouercales euaserũt in naui: cui⁹ insigne fuit aries. In dardania regnauit Tros: a q̄ troiam ꝯditã ferũt. Perseus occidit gorgonē meretricē. q̄ ob nimiã pulcritudinē spectatores suos mẽtis ĩpotes reddebat. Dionysius indianisam ꝯdidit: ⁊ a suo noĩe eã appellauit.

¶ De delbora ⁊ barach sysara iabel ⁊ iabin. Caplm. VII.

Post mortez Aioth addiderũt filij israel facere malum corã dño. Qui tradidit eos in manus iabin regis chanaan. q̄ regnauit ĩ asor ⁊ habuit ducē exercit⁹ sui Sysarã. Ipe aũt habitabat in aseroth gẽtium que sic dicebatur. quia nõ ab vno populo: s3 a multis collectis gentibus habitabat: ⁊ oppressit filios israel per viginti annos. Qui clamauerunt ad dominũ. Erat autem Delbora ꝓphetes vxor Lapidoth: que posuerat tentoriũ suũ in mõte effraim sub arbore palme: que dicebatur palma Delbore. ⁊ ascendebãt ad eã filij israel in omne iudiciũ. Que vocauit Barach filiũ Abinoe de cedes: al's cades, ꝺ neptalim. Mulier em̃ itura ad p̄liu3 vocauit virum suũ: qui supradict⁹ est lapidoth. Creditur em̃ fuisse idem Barach ⁊ Lapidoth. quia eadem est vtriusq3 nominis interpretatio. Interpretat̃ em̃ vtrunq3 chorruscatio. delbora ṽo hebraice apis. Que dixit ad eu3. Precepit tibi deus israel. Duc exercitum in mõtem thabor decem milia de neptalim ⁊ zabulon, ego tradam Sysaram in manũ tuam iuxta torrentem cyson. Cui Barach. Nisi veneris mecũ nõ pergã. Qui ait. Ibo. sed victoria tradet̃ in manus mulieris. Nũciatum est Sysare ꝙ ascendissent delbora ⁊ barach in montē thabor ad pugnãdũ. Et cõgregauit exercitũ ad torrentem cyson trecẽta milia armatorum: vt ait Joseph⁹. ⁊ decem milia equitũ: ⁊ nongentos currus falcatos, ⁊ alios currus duo milia ⁊ centũ. Et ait Delbora ad Barach. Descende: hac die dabit tibi dñs Sysaram in manus tuas. Et descẽdit cum decem milib⁹: Delbora stãte in monte ad oratiõem. Et perterruit dñs Sysaram ⁊ vniuersam multitudinem eius. Uentus grando ⁊ pluuia irruerunt in facies eoꝝ, arcus ⁊ fundibule inutiles fiebant plurimi de equis suis ⁊ currib⁹ excussi conterebant̃. Sicq3 cõuerso in fugam exercitu Sysara de curru exiliẽs: ⁊ fugiens ꝑuenit ad tentoriũ Jabel vxoris Abner cinei. Abner em̃ cum om̃i domo sua recesserat a fratribus suis. qui habitabat vt diximus ĩ sorte iude ⁊ tetenderat tabernacula sua in valle semijm iuxta cedes. ⁊ erat fedus inter regem Asor ⁊ domũ Abner cinei. Porro Jabel suscepit fugiẽtē ⁊ rogantē vt celaret eũ. ⁊ petenti poculũ dedit ei lac vt grauius obdormiret. Illa ṽo dormienti clauum ferreum ꝑcussum malleo per vtrunq3 temp⁹ immisit vsq3 in terrã. Et Barach post paululum venienti ostendit eum in terra ꝯfossu3. Et sic impletum est qꝺ dixerat Delbora. ꝙ per mulierem triumph⁹ accideret. Barach ṽo agens exercitum super Asor obuia3 venientem Jabin interfecit. ciuitatem fũdit⁹ eijciens: vt ait Joseph⁹. Cecineruntq3 Delbora ⁊ Barach canticũ domino. in q̄ hortantur victores ad benedicendũ deum: rememorando beneficiũ quod fecerat dominus israeli dũ daret legē in terremotu ⁊ pluuia, addẽdo ⁊ quomodo per Sãgar vt diximus quieuerunt hostes a semitis israel, ⁊ quo mõ ꝺfecerat fortitudo israel: donec surgeret Delbora. quãdo noua bella elegit dominus: vt mulier de viris triũpharet. Qꝺ sequit̃ in cantico. Surge Delbora ⁊ loq̄re cãticũ nõ est in hebreo

Addidit q3 de Amalech victo in raphidim ab effraim. id ē — Qui p̄m⁹ infestauit isrl' in deserto

a Josue effrayta. ⁊ ꝓphetauit eunde3 postea vincendũ ꝑ Saul ex beniamin. Et cõmendauit eos qui de manasse ⁊ isachar ⁊ zabulon ⁊ neptalim cum eis venerant ad p̄lium vituperans ruben ⁊ gad: ⁊ dan ⁊ aser: q̄ noluerũt cũ eis venire. Qꝺ etiam dicit ruben cõtra se diuisum: intelligit̃ ꝙ separauit se a pugnaturis, vel ꝙ rubenite inter se diuisi erant: quibusdam hortantib⁹ vt irent ad p̄lium: alijs dehortantib⁹. Qꝺ autē dicit pugnasse eos in thane iuxta aquas mageddo intelligendũ est regionem esse secus cyson: q̄ preterfluit mageddon. Hebreus hab3 in ramazache. quod interp̄tat̃ super altitudinem campi. ⁊ significat ꝙ in campo vbi p̄liatum est hostib⁹ superiores facti sunt. Qꝺ aute3 sequitur stelle pugnauerũt aduersus

sysaram nō mathematice intelligendū est. quasi fatali ꝯstellatiōe hoc factum fuerit. Sed qꝛ coruscatiōes ⁊ fulgura ita de subli mi ferebant̄ in eos: acsi stelle ruerent: ⁊ ē hy perboleos. Sequit̄: torrēs cyson traxit ca dauera eorū: sicut torrens cadumin supple traxit cadauera egyptioꝝ. Cadumin inter ꝑtat̄ antiquorū. ⁊ ponitur pro mari rubro. eo ꝙ antiqua miracula ibi facta sunt. Qđ sequit̄. Cōculca anima mea robustos. Vox est populi sese adhortantis. Sequit̄. Ma ledicite terre meroth: dixit angel⁹ domini. Meroth fuit vnus de ꝑncipibus chanaan Delbora ꝟo seipsam dixit angelum domi ni. Vel michael qui preerat israeli: dixit vt malediceret meroth: qđ sonat arcanum. id est angelis apostatis: qui aduersabant̄ ei in arcano. Postea benedixit Jabel: quoniam fortiter egit. ⁊ quieuit terra per quadragin ta annos. ¶ Eo tēpore regnū defecit apud argos ⁊ translatū ē in micenas. Obijt liber pater cui⁹ sepulcꝝ est apud delphos iuxta Apollinē aureū. Pingit̄ ꝟo muliebri corpe quia mulieres militantes cum viris habu it in exercitu Jlium ab Jlo cōditum. Mile tus condita

¶ De Gedeone Capl'm. VIII.

Fecerūt iteꝝ filii isra el malum coram domino. qui tradi dit eos in manib⁹ madian septē an nis. Ascendebāt eñ madian ⁊ Amalech sin gulis annis in isra el: vastātes segetes eorū: ⁊ vniuersa iu menta trahentes in ꝑdam. Cūqꝫ clamas set israel ad dominū: misit ad eos virum ꝓ phetam per quem exprobrauit eis domin⁹ beneficia que cōtulerat eis. ⁊ tamen nolue runt audire vocem eius. Venit autē ange lus domini ⁊ sedit sub quercu que erat ī ef fra. Hic est vir quē domin⁹ miserat. Lapis autē sup quem sedebat ⁊ quercus ⁊ ager ꝑ tinebāt ad Joas patrēfamilie ezri. id est ho norabiliorem inter alios illius familie. Ge deon ꝟo filius eius timens hostes q̄ irrue rāt super terram in occulto excutiebat fru mēta in torculari: vt haberet viaticū ad fu gam. Joseph⁹ dicit hoc maximū fuisse di uine ꝓpitiationis indicium ꝙ tūc vteretur

Sexto suscitauit do min⁹ spm̄ gedeonis in israel.

torculari pro area. Futuꝝ eñ per eum erat vt aree replerent̄ ⁊ torcularia. Et ait angel⁹ ad eum. Dominus tecum viroꝝ fortissime. Cui Gedeon. Si dominus nobiscū est: cur apprehenderūt nos hec mala. Et respexit ī eum domin⁹ in angelo ⁊ ait. Vade ego mit to te in hac fortitudine tua: quam scꝫ confe ro tibi respiciendo vel mittēdo: percuties madian quasi virum vnū. Cui Gedeon. Si gratiaꝫ inueni coram te nō recedas donec reuertar. Et coxit Gedeon hedum: posuitqꝫ carnes ⁊ azymos panes in canistro. ⁊ misit ius in ollam: offerens ea angelo. Cui an gelus. Pone carnes ⁊ panē sup petrā ⁊ ius desuper funde. Quo facto tetigit ea angel⁹ summitate virge quā gerebat. Et ascendit ignis de petra ⁊ ꝯsumpsit omnia. Angelus autē euanuit ab oculis eius. Timēsqꝫ Ge deon ait. Heu mihi domine quia vidi ange lum dei. Cui dixit domin⁹. Ne timeas. Nō morieris. Eadem nocte ait domin⁹ ad euꝫ. Destrue aram Baal quam erexit pater tu us: ⁊ nem⁹ circa eam succide: ⁊ occide tau rum quē saginat idolis. alium ꝟo taurū se ptennem quē ciues dedicauerūt idolo offe res mihi in holocaustū super altare qđ edi ficabis mihi in summitate petre: super quā ante sacrificiū posuisti. Gedeon timēs pa trem ⁊ ciues: cum decem seruis omnia no cte compleuit ⁊ vocauit altare: pax domini ⁊ latuit. Jn crastino ciues dixerunt ad Jo as. Educ filium tuum vt moriat̄: quoniam fecit hoc. Quibus ille ait. Nūquid vltores estis Baal. Si deus est Baal: vindicet se. Exinde dictus est Gedeon Jerobaal. i. for titudo Baal: quasi fortis ꝯtra Baal. Igit̄ madian ⁊ amalech trāsito iordane sederūt in valle iesrahel quasi locuste. Spūs auteꝫ dñi induit Gedeon. vocauitqꝫ domū abie zer. de cui⁹ familia ipe erat. Et ipe misit nū cios ad manassem ⁊ aser et zabulō ⁊ nepta lim. Qui occurrerunt ei trigintaduo milia. Et petijt Gedeon signū victorie a domino in vellere posito in area. sꝫ nocte illa vellus cōplueret̄: area sicca manēte. Et factum est ita. Et expresso vellere rore cōcham imple uit. Sequenti nocte ne casu factuꝫ putare tur petijt signum in contrariū: vt area irri garet̄: ⁊ vellus siccū esset. Qđ factū est. Ve nit aūt Gedeon cū suis ad fonteꝫ q̄ dicitur arad. Et ait domin⁹ ad Gedeon Populus

multus est tecum. ne dicat israel: viribꝰ me
is liberatꝰ sum. clama ad populũ. Qui for-
midolosus est reuertatur. Tamen intelligẽ
dum est alia tria que mãdauit dominꝰ cla-
manda in populo eum non tacuisse q̃ moy-
ses dixit in deuteronomio. Qui edificauit
domũ ⁊ nõ dedicauit eam: reuertatur. Si-
militer: qui plantauit vineam/ ⁊ nondũ fe-
cit eam cõmunẽ. ⁊ qui desponsauit vxorem
⁊ nondũ accepit eam. Et reuersi sunt de po
pulo vigintiduo milia. ⁊ tm̃ decem milia re
manserũt. Et ait dominus ad Gedeon. Ad
huc populus multꝰ est: duc eos ad aquas ĩ
calore meridiei: ⁊ eos q̇ lambuerint aquam
manu ⁊ lingua sicut canes existimans ma-
gnanimos separabis. Et inuẽti sunt tm̃ ex
eis trecenti viri. Et ait dominꝰ. In his tre-
centis tradam madian in manꝰ tuas. Qui-
bus assumptis: ⁊ cibarĳs pro numero ⁊ tu-
bis Gedeon se certamini dedit. Eadem no
cte dixit dominꝰ ad Gedeon. Descẽde in ca
stra madian: tu ⁊ pharan puer tuus tecum
⁊ audies quid loquant̃: ⁊ cõfortabunt̃ ma-
nus tue. Dissolutum em̃ erat cor eius. Qui
descendens stetit in partem castroꝝ vbi vi
gilie erant. ⁊ audiuit quẽdam narrantẽ so-
mnium cõmilitoni suo in hunc modũ. Vi-
debat̃ mihi q̄ panis ex hordeo subcinericiꝰ
⁊ comestibilis descẽdebat in castra madiã
vsq; ad tabernaculũ. s. regis: ⁊ subuertit il-
lud: ⁊ terre funditꝰ coequauit. Et ait is cui
loq̄bat̃. Vile est hor
deum inter grana ⁊
inter gẽtes israel vi
det̃ abiectũ ⁊ in isra
ele vilis ẽ familia ge
deonis. Nõ est hoc
aliud nisi gladiꝰ Ge
deonis tradidit do-
minus in manus eius madian. Qđ audiẽs
Gedeon adorauit. Et reuersus ad socios
ait. Eamꝰ: tradidit nob̃ dominꝰ castra ma-
dian. Et diuisit eos in tres partes. ⁊ dedit
tubas in manus eorum dexteras. lagenas
vacuas ⁊ lampades in medio lagenaꝝ in si
nistras. Et ait. Qđ me facere videbitis faci
te. Et ingressi sunt ꝑ girũ castroꝝ in tribꝰ lo
cis ĩ vigilia noctis medie. ⁊ cuȝ ɔfregissent
hydrias tenuerunt lampades in manibus
⁊ insonantes tubis clamauerũt: Gladiꝰ do
mini ⁊ gedeonis. s̃m Josephũ vacuas quo

Forte tabernaculuȝ
eoꝝ dicit vexillum q̇
ducebant̃ vel habe-
bant tab̃naculũ in q̇
idolis suis sacrifica
bant

q; pharetras portauerũt. quibꝰ simul com-
plosis: terribilis audiebat̃ sonitꝰ. quo subi-
to hostes excitati turbati sũt. nec cognoscẽ
tes sese plurimi mutuis vulneribꝰ cecide-
runt. alĳs in fugam conuersis vsq; ad ber-
secha. Viri aũt de neptalim ⁊ aser ⁊ manas
se qui redierant conclamantes persequebã
tur madian. Effraim quoq; descendit in oc
cursum fugientiũ ⁊ occupauit iordanem vs
q; bethara. ⁊ occidit duos reges madian:
Oreb ⁊ Zeb. Oreb in petra q̄daȝ: Zeb ꝟo in
torculari. Et vocatũ est nomẽ loci illiꝰ tor-
cular zeb. ⁊ nomen alterius petra oreb. que
modico apice lr̃e differt a nomĩe oreb. Vn
de aque fluxerũt per manũ Moysi. Et forte
differentia est in interp̃tatiõe. Et portauit
effraim capita regũ ad Gedeon. ⁊ irascẽtes
dixerunt ad eum. Cur contempsisti vocare
nos ad pugnam. Qui ait. Ne forte indigna
remini. Melior est em̃ racemꝰ effraim vin-
demĳs abiezer. sed ⁊ in manus vestras dati
sunt reges madian. Quid tale facere potui
sicut vos fecistis. Quo audito: req̇euit spi-
ritus eoꝝ. Transiuitq; Gedeon iordanẽ cũ
trecentis viris. nec poterat persequi fugiẽ
tes pre lassitudine. Et ait ad viros sochot.
Obsecro date nobis panes vt possimus ꝑ-
sequi Zebee ⁊ Salmana. Qui negauerunt
ei ⁊ subsamnauerunt eũ. Idip̃m responde-
rũt ei viri phanuel petẽti panes ab eis. Ze-
bee aũt ⁊ Salmana in valle q̇escebant: nil
aduersi suspicantes: cum duodecim milibꝰ
tm̃ cesis de exercitu centũ viginti milibus
Gedeon aũt repente irruit super eos. ⁊ tur-
bato exercitu eorum duos reges comp̃hen
sos secum reduxit. Et reuertens apprehen
dit puerum de sochot: ⁊ quesiuit ab eo no-
minia senioꝝ de sochot. Et descripsit ei se-
ptuaginta septem viros quos spinis ⁊ tri-
bulis cõminuit: tanq; auctores p̃dicte sub
samnationis. Turrim quoq; phanuel sub-
uertit: occisis habitatoribꝰ ciuitatis. Cumq;
redisset in effra regioneȝ suam: dixit Zebee
⁊ Salmana. Quales erãt viri q̇s occidistis
in mõte thabor. Qui dixerũt. Similes tui.
Et ait eis Fratres mei erant vterini. Et ait
p̃mogenito suo. Interfice eos. Qui nõ edu
xit gladiũ: timens quia puer erat. Surgẽs
Gedeon occidit eos. Et dixerunt omnes fi
lĳ israel ad eũ. Dominare nostri tu ⁊ filiꝰ tu
us: ⁊ filiꝰ filĳ tui. Quibꝰ ille. Non domina-

bor vestri nec filius meus. sed dñs domina
bitur ĩ vos. Unũ postulo a vobis. date mi
hi inaures aureas de p̃da. Qui dederũt. Et
fuit pond⁹ auri mille ⁊ septingenti sicli. Et
fecit ex eo gedeon ephoth. ⁊ posuit illud in
ciuitate effra: ⁊ fornicat⁹ est oĩs israel in eo
Et factuз est Gedeoni ⁊ omni domui ei⁹ in
ruinã. Per ephod qđ est digni⁹ indumẽtuз
põtificis: intelligit̃ ꝙ Gedeon fecerit oĩa
indumẽta põtificalia. ⁊ fecit in effra tabna
culũ ⁊ altare p̃ter illud qđ erat in sylo. Et fa
ctus est sacerdos. ⁊ ĩmolauit sup illud ho-
stias dño. Quãobrẽ offensus domin⁹ oẽm
domũ eius fere deleuit. Habuit em̃ septua
ginta liberos đ vxorib⁹: ⁊ vnũ naturalẽ abi
melech de ꝯcubina dyboma: quã habebat ĩ
sichem. Hic occidit
oẽs fratres suos p̃-
ter vnuз. Et quieuit
terra q̃draginta an-
nos quib⁹ p̃fuit Ge-
deon. Qui mortuus
est ĩ senectute bona.

Per quod conicitur
ꝙ postea penitentiã
egerit. q̇ alibi q̃ʒ vbi
dñs ꝯstituerat sacri
ficabat.

⁊ sepult⁹ ẽ in sepulcro p̃ris sui in effra.

Incidentia

¶ Tẽporib⁹ Gedeonis Mercuri⁹ inuenit
siringas: trahẽs hoc nomẽ a siringa vxore
Cadmi. ⁊ armonica: q̃ ꝓpter zelũ armonie a
viro suo recesserat. Inuenit etiã lirã ꝫ mõ.
Reppit etiã cõchã testudinis mortue ⁊ pu-
trefacte. cui⁹ neruuli arẽtes ⁊ extẽsi ĩ ore cõ
che ad aurã tenuẽ sibilũ reddebãt. Incertũ
est aũt q̇s fuerit iste mercuri⁹: vtꝝ hermes
an trimegist⁹ phus: an mercurius minor.
Tres em̃ legunt̃ fuisse ꝯm Josephũ. Tyrus
condita est ante tẽplũ hierosolymoꝝ annis
ducẽtis quadraginta. Dedalus aues fecit
metallinas q̃s volare fecit artificose spiri-
tu incluso. Dicit̃ etiam fecisse simulacra se
mouentia. Primus em̃ oĩm pedes statuaꝝ
a se inuicẽ separauit: alijs cõiũctim eos fa-
bricantib⁹. Qui cũ filio in naue fugiens: p-
pter inuestigabilẽ fugã p ẽnis auolasse esti-
mat⁹ est Argonautaꝝ historia facta est. Or
pheus clar⁹ habit⁹ est. Cuius discipul⁹ fuit
museus. Lin⁹ mgr̃ hercul' claruit. Minos
credit̃ cretẽsib⁹ legem dedisse. qđ Plato ne
gat. Hydrã ꝓo callidissimũ fuisse sophistaз
asserit Plato.

¶ De Abimelech
Capitulũ. IX.

POst morteз Gede
onis filij israel fornicati sũt cũ Ba
laim. nec fecerũt misc̃diam cuз do-
mo Jerobaal. Ascẽdit aũt Abimelech in si
chem ad oẽm cognatiõem matris sue ⁊ ait.
Cõsiderate ꝙ os vestrũ ⁊ caro vestra sum.
Loq̇mini ad oĩes viros sichẽ in hũc mo-
dum. Quid vobis melius est: vt dominent̃
vestri septuaginta viri filij Jerobaal: an vt
dominet̃ vn⁹ vir. Et locuti sũt de eo ad oẽm
populũ. ⁊ inclinauerũt cor populi post Abi
melech. ⁊ iurauerũt ei oĩes in phano baal
Quãobrẽ vocatũ est deinceps idolum baal
berith. Berith em̃ cõiuratiõeз sonat. Et tol
lentes đ phano. lxx. pondo argẽti dederũt
ei. Qui ꝯduxit ex eo viros inopes ⁊ vagos
⁊ ascendẽs in effra occidit oĩes fratres su
os super lapidẽ vnũ: excepto vno Joathã.
Tũc oĩes sichimite constituerũt Abime-
lech regem iuxta quercũ in sichem. ¶ Si q̃
rit̃ quomodo ergo Saul prim⁹ dicit̃ rex in
israel. Potest dici ꝫ dc̃m esse propter regnũ
vniuersale. hic aũt tm̃ regnauit in sichimi-
tis. Quod cum nũciatũ esset Joathan: ste-
tit in vertice montis garram: vel garisim. ⁊
exclamauit ad oẽs sichimitas qui cõuene-
rant ad diem festum Baal. Audite me viri
sichem. Jerũt ligna siluaꝝ vt vngerent re-
gem supra se. ⁊ dixerunt oliue: Impera no-
bis. Que noluit deserere pinguedinem suã
qua dij vtunt̃ ⁊ homines. Idip̃m dixerunt
ad ficum. que noluit deserere dulcedinẽ fru
ctus sui. Idip̃um dixerũt ad vitem. que no
luit deserere vinum quod letificat deum ⁊
homines. Dixerũtq̧ ad ramnũ: Impera su
p nos. Qui respondit. Uenite ergo ⁊ req̇e-
scite sub vmbra mea: alioq̇n egrediat̃ ignis
de rãno ⁊ deuoret cedros libani. Est aũt ra
mnus genus rubi quod vulgo senticẽ appel
lant asperũ nimis: ⁊ aculeatũ sicut sentes.
Joseph⁹ dicit hoc inter ligna habere natu
ram ignẽ pferẽdi. Tũc exposuit eis paradi
gma dicẽs. Interfecistis filios Jerobaal. ⁊
filiũ ãcille ei⁹ sup vos ꝯstituist' regẽ. Si re
cte elegist' cũ Jerobaal ⁊ domo ⁊ filijs ei⁹: re
cte sit vobis. Sin aũt peruerse: egrediatur
ignis de Abimelech: qui deuoret ip̃m ⁊ vos
Que cum dixisset: aufugit. ¶ Factũ est au-
tem cuз regnasset super sichem trib⁹ annis
Abimelech: dedit ei domin⁹ spirituз malũ

aduersus eũ. et expulerũt abimelech ab vrbe et a tribu. Qui exercebat latrocinia sup eos agens pdam ex eis. Tempore vero vindemia rũ intrauit Gaal cum fratribꝰ suis in sichẽ Quo descendente ad eos. descẽderũt sichi mite vineas: vuasqꝫ calcauerũt. et ingressi phanũ dei sui inter epulas et pocula male dicebant Abimelech. Gaal quoqꝫ dicebat. Quis em̃ est abimelech vt seruiamꝰ ei. Nũ q̃d nõ est filiꝰ hierobaal: Ironice dictũ est. q̃si nõ est: sed spuriꝰ. Et addidit. Utinã daret pp̃ls hic in manu mea vt auferrem Abimelech de medio. Zebul q̃ꝫ quẽ fecerat abimelech pncipẽ i ciuitate: clã nũciauit Abimelech oĩa. Surrexit itaqꝫ abimelech cum exercitu nocte: et tetẽdit ĩsidias iuxta vrbẽ Egressusqꝫ est gaal mane et zebul cũ eo steterunt in porta. Cumqꝫ ascendisset Abimelech cum exercitu. dixit gaal ad zebul. Ecce de mõtibꝰ multitudo descendit. Cui Zebul Umbras montiũ vides quasi hominũ capita: et hoc errore deciperis. Rursus q̃ꝫ gaal. Ecce pp̃l's quasi de vmbilico terre descẽdit. Cui zebul. Ubi est os tuum nũc q̃ ꝯtra Abimelech loq̃baris: Egredere et pugna cõtra eum. Qui pugnauit et victus est. et fugiens recepit se in vrbem. Zebul aũt expulit eũ et socios eius. Sequenti die Abimelech expugnauit vrbem: interfectis habitatoribus eius. eãqꝫ destruxit ita vt sal in ea disgeret. Habitãtes vero in turre sichimoꝝ ingressi sũt phanũ dei sui. qꝛ locꝰ munitꝰ erat Josephꝰ tamẽ dicit, pfugos p pũinciã congregatos supra petraꝫ munitissimã: et nitebant eam munire vel murare. Quod vidẽs Abimelech ascendit in montẽ selmon et p̃scisum ramũ ferẽs: dixit socijs. Facite qd̃ ego ago. Qui tollẽtes ramos et circũdãtes p̃sidiũ succẽderunt illud. et igne et fumo pierunt in eo mille viri: pter mulieres et paruulos. Et recedẽs inde abimelech obsedit oppidum thebes. Erat autẽ turris in medio ĩ qua recepant se thebite. Et nota q̃ a thebis egyptioꝝ dicunt thebei. A thebis grecorũ thebani. A thebe iudeoꝝ thebite. Cũqꝫ Abimelech expugnaret turrim: et ignem supponere niteret: mulier fragmen mole iaciens desuper: fregit cerebrum eius. qui ait armigero suo. Percute me ne dicar iterfectꝰ a femina. qui interfecit eum. Hãc pestẽ dt Josephꝰ accidisse effraitis: eo q̃ iurgati sũt aduersus Gedeonẽ ad aq̃s iordanis.

Incidentia.

¶ Eodẽ tẽpore corus inuẽtus est in grecia quod instrmentũ dicit Strabus pellem esse cũ duabus cicutis. per alteram inspirat: per alteram reddit sonũ. Et scribitur f̃m q̃sdã sine aspiratione. pro voce aũt canentiũ et mensura et vento cũ ch aspirato.

¶ De thola Capl'm. X.

Post Abimelech iudicauit israel thola de isachar filiꝰ Phua patrui abimelech. nec moueat te Phua et Joas fratres esse: cũ alter de isachar alter de manasse ortꝰ fuerit. Filij ei fuerũt vniꝰ matris et duoꝝ patrũ de diuersis tribubꝰ. Hic iudicauit isrl'in samir. xxiij. annis et mortuꝰ est

Incidẽtia.

¶ Eo tẽpore Hercules Antheũ vicit in palestra: et Iliũ vastauit. bellũ fuit inter laphitas et centauros. q̃s palefactꝰ in libro de incredibilibꝰ nobiles describit fuisse equites thessaloꝝ. Priamus filiꝰ Laomedontis regnauit in troia. Androgeꝰ athenis dolo interficitur. Theseus in agone minotaurum occidit. Propter qd̃ athenienses pueri tributarij a pena liberati sunt. Fuit aũt minothaurꝰ vir q̃dam inhumanꝰ et valens in palestra magistratus minois. Unde et sic dictus est: quasi minois taurus. id est minois carnifex

¶ De Jair galaadite et morte eiꝰ. Capl'm. XI.

Post tholam Jair galaadites de tribu manasse iudicauit israel vigintiduobꝰ annis habens triginta filios quos fecit principes triginta ciuitatũ. quas vocauit nomĩe suo aiothiair: id est oppida iair. et mortuꝰ est

Incidentia

¶ Eo tẽpore Theseus rapuit Helenaꝫ. quã rursus receperũt fratres eiꝰ Castor et Pollux capta matre thesei. eo peregre profecto Philistꝰ scribit a ciuibꝰ tyrijs Zoro et Cartagine cartaginẽ conditã. Carmẽtis nimpha l'ras latinas inuenit.

¶ De Jepte Capl'm. XII.

Terũ filii israel ser
uierũt idolis circũstantiũ gentiũ. et
tradidit eos dominꝰ in manꝰ phili-
stijm ⁊ amon. Et afflicti sũt vehemẽter. xviij
annis. omnes q̇ habitabãt trans iordanem
in terra amorrei. Amonite q̃ꝗ iordane trãs
misso vastabãt iudam ⁊ beniamin ⁊ effraim
Qui afflicti clamauerunt ad dominũ. Qui
cũ dure respondisset eis. ite ⁊ inuocate de-
os q̃s elegistis. ꝓiecerũt oĩa idola de finibꝫ
suis. ⁊ doluit dominꝰ super miserias eorũ.
Cõgregatiq; sũt filij israel ĩ masphat cõtra
amonitas: q̇ fixerãt tentoria in galaad. Fu
it eo tẽpore Jepte Galaadites vir fortissi-
mus pugnator: sed filꝰ meretricis. Hic ha-
buit vxorẽ de galaad. de qua suscepit filios
Qui cũ adoleuissent: eiecerũt eũ tanq̃ꝫ spu-
riũ dicẽtes. Nõ poteris esse heres ĩ domo
patꝝ nostroꝝ. Et abijt in terrã tob. Et ꝯgre
gati sũt ad eũ viri inopes ⁊ latrocinãtes: et
eũ q̃si ꝑncipẽ seq̃bant̃. Descẽderũtq; ad euꝫ
maiores natu de galaad dicentes. Esto pri
ceps noster: ⁊ pugna ꝯtra filios amõ. Qui
ait. Nõne vos estis q̇ odistis me ⁊ eiecistis
Qui dixerũt. Nõ odimꝰ te: nec venimꝰ vt ꝑ
sequamur te: sed vt sequamur te. Et ait Je-
pte. Jurate ergo mihi. Et iurauerũt. Et ascẽ
dens cũ eis in masphat: humiliauit se corã
dño. ⁊ factꝰ est ꝑnceps populi. Et misit nũ-
cios ad regem amon ĩ hec verba. Exi de ter
ra mea cur vastas eam? Qui respondit. Tu
lit israel terrã meã cũ ascenderet de egypto:
⁊ recepi eam. Cũq; Jepte dixisset eam iure
belli adq̇sitam ⁊ multo tẽpore possessaꝫ. ccc.
annis: noluit adq̇escere amon vt exiret. Et
ait Jepte. Judicet hodie dñs inter israel et
amon. Et factꝰ est spũs dñi suꝑ iepte. ⁊ egre
diẽs ad pugnã: votũ vouit dño dicens. Si
tradideris filios amon in manꝰ meas: q̇cũ
q; de domo mea ꝑmus occurrerit mihi re-
uertenti: eum holocaustuꝫ dño offeram. Et
ꝑcussit Jepte filios amon plaga magna ni
mis. ⁊ humiliati sunt coram filijs israel. Re
uertenti aũt Jepte in masphat: occurrit ei
vnigenita filia eiꝰ cum tympanis ⁊ choris
Qua visa: scidit vestimẽta sua ⁊ ait. Heu fi
lia decepisti me ⁊ decepta es. Aꝑui os meũ
dño ꝯtra te. Filia ꝓ nõ dolens in h̃ casu ꝓ
victoria patris ait. Fac mihi pater q̇dcũq;
pollicitus es. hoc solum presta mihi vt duo
bus mensibꝫ circũeam montes: ⁊ plãgã ꝟgi
nitatẽ meã cũ sodalibꝫ meis. Et ait pat: Va
de. Et expletis duobꝫ mensibꝫ redijt ad pa
trẽ suũ. ⁊ fecit ei sicut vouerat. Exinde mos
increbruit ĩ israel: vt annuatim veniãt filij
isrl' ⁊ plãgãt filiã Jepte q̃ttuor diebꝫ. Argu
it Josephꝰ Jepte: q̇ꝛ obtulit holocaustum
nõ legitimũ nec deo charꝝ. Quid si canẽ ob
uiũ habuisset: ĩmolasset eũ dño? Fuit ḡ ĩ vo
uẽdo stultꝰ: ⁊ in soluẽdo impius. Potuit ta
men ante votũ esse bonꝰ: q̇ꝛ irruit suꝑ eum
spiritꝰ dñi. ⁊ etiã post votũ. Nã ⁊ aplus po
nit eũ in catalogo bonoꝝ. Quidam tñ̃ excu
santes eum familiari cõsilio spũssancti di-
cunt eũ hoc fecisse. Tũc venientes ad eũ ef
fraite dixerũt. Cur ꝯtempsisti nos vocare
ad pugnã. Jncendemꝰ domũ tuã. Qui ait.
Vocaui vos ⁊ venire noluistis. Et vocatꝭ
viris galaad pugnauit ꝯtra effraim. Occu
pauerũt aũt galaadite vada iordanis Cũq;
venisset ad eos q̇dam fugiens de effraim: ⁊
obsecrãs vt ꝑmitterẽt eũ trãsire. dicebãt ei.
Nunq̇d effrateꝰ es? Quo dicente. Nõ sum
Jnterrogabant eum. Dic ḡ seboleth qđ in-
terpretat̃ spica. Qui respondit theboleth:
eadem littera: spicam exprimere nõ valens
Statimq; iugulabant eum. Et ceciderunt
eo tempore de effraim. xlij. milia. Et nota q̇ꝛ
effrateꝰ ponit̃ hic ꝓ effraita. Effrateꝰ eñ ꝓ-
prie dicit̃ bethleemita. Et iudicauit Jepte
isrl' septẽ annis ⁊ mortuꝰ est. ⁊ sepultꝰ ĩ ciui-
tate sua sebethi q̇ est ĩ galaad. Hic ab etate
Moysi vsq; ad seipum ait cõputari annos
ccc. Annis his nõ addũt̃ decẽ ⁊ octo anni
afflictiõis q̇ ꝑcesserãt.

Incidentia

¶ Eo tpe Hercules flãmis se iniecit. nã in
morbũ inciderat pestilentem

¶ De Abessan Caplm. XIII.

Post Jepte iudica
uit isrl' Abessan vel essebon bethle-
emita de iuda septem annis. Eo tẽ
pore Agamẽnon regnauit micenis. Mene
laus lacedemonie

¶ De Abilon Caplm. XIIII.

Post Abessan Abi-
lon zabulonites iudicauit isrl' ãnis

dece. Hic cū dece annis suis i. lxx. interptib⁹ nō habet. Pro q̄ȝ dāno supplēdo Eusebi⁹ Josue filio Nun Samueli ⁊ Sauli. q̄ȝ annos scptura sacra non dt plures annos q̄s in Josepho legebat annotauit. qtūs ab egressu israel ex egyto vsq̄ ad edificatiōem tēpli. cccc. ⁊. lxxx. annoȝ summā quā scptura pdicat haberet

Incidētia.

¶ Eo tpe Paris Helenam rapuit: bellū decennale surrexit. Mennon ⁊ amazones pamo tulere subsidiū

¶ De Abdon   Capl'm. XV.

Post abilon abdon

phtecuites de effraim iudicauit israel octo annis. Sub his trib⁹ iudicib⁹ nō recessit isrl' a dño. ⁊ q̄euit terra. Et iō nil memoriale fecisse legunt. Tn̄ qdam tradūt sub Abdon cladē factā in beniamin p vxore leuite.

Incidentia.

¶ Hui⁹ anno tertio capta est troia. ⁊ fluxerūt vsq̄ ad pmam olimpiadē anni. ccccvj. Tūc greci ad gl'iam victorie sue ceperūt annotare tpa sua sic. Anno a captiuitate troie. Incepta olimpiade deinceps annotauerūt tpa iuxta numeȝ olimpiadū. Tandē romani florētes annotauerunt tpa sic. Anno ab vrbe cdita. Ultimo chriani ānotāt sic. Anno ab icarnatōe dñi. Capta troia menela⁹ ⁊ helena deuenerūt ad thuorim regē egypti. quē Homer⁹ Polibū vocat. Anno tertio a captiuitate troie vel q̄nto vt qdā volūt: regnit Eneas trib⁹ annis i italia: in q̄ pri⁹ regnerāt Jan⁹ Saturn⁹: Pic⁹ Faun⁹ Latin⁹: annis circiter. cl.

Nota q̄ olimpias dicta est a ludis q̄ sub olimpo mōte fiebāt apō elidē ciuitatē elidis agētib⁹ agonē et q̄nquēnale certamē: q̄ttuor ānis mediis vacantib⁹. ⁊ ob h̄ elidis certamīs tps' olipiadē vocauerūt q̄driēnio i vno olipiade cōputato. Est aūt olimpias spaciū q̄ttuor annoȝ.

¶ De Sāsone   Capl'm. XVI.

Rursus filii Israel

peccauerūt corā domio. ⁊ tradidit eos in man⁹ philistinoȝ q̄draginta annis. a q̄ seruitute h̄ modo liberati sunt. Fuit vir qdā de stirpe dan. noie manue: habēs vxorē pulcrā sed sterilē. Cui sepe orāti i agro p sterilitate amouēda apparuit ei angel⁹ ⁊ ait Cōcipies ⁊ paries filiū caue ne cōedas aut bibas deinceps nisi iuxta legē nazareorū Fili⁹ em̄ tu⁹ erit nazareus dei ex vtero mr̄is. ⁊ dinceps ipe liberabit isrl'. Alia littera. Et dicet Sanson robust⁹ libator israel. Que cū oia indicasset viro suo ⁊ cōmēdasset angeli pulcritudinē. cōtristat⁹ est vir: quia zelotes erat. ⁊ vt mitigar3 irrationabilē viri tristiciā: csuluit vt ambo orarent dn̄m vt iteȝ veniret angelus ad eos: ⁊ instrueret vtrū q̄s de puero. Et apparuit iteȝ angelus vxori. Que cū vocasset virum: ait manue ad eum. Tu ne es qui locutus es de puero? Cui angel⁹ Sum. Cui manue. Quid vis vt faciat puer. Et ait angel⁹ Nazareus erit omni tēpore vite sue. Attulitq̄s manue hedum ⁊ panes. Cui angelus. Nō comedā. Si vis offerre offer illa domino. Et ait manue. Qd' est nomen tuum? Cui angel⁹. Cur q̄ris nomē meū qd est mirabile Et obtulit manue que tulerat supra petraȝ domino: qui facit mirabilia. Et ascendit angelus in flāma ignis: nec vltra apparuit eis Et intelligens manue esse angelum dei ait. Moriemur: q̄r vidim⁹ dominū. Cui mulier Nequaq̄s. Nam accepit domin⁹ holocaustū a nobis: ⁊ indicauit q̄ futura sūt. Natū q̄s filiū vocauerūt Sāson quod sonat robustum. Creuitq̄s cito puer: adeo vt iam pphēta futur⁹ agnosceret. Cepitq̄s spūs dñi cum eo esse in castris dan. id est in exercitu trib⁹ sue. Uel locus est in q̄ prius habitauit Sāson. ⁊ est dictus castra dan per anticipationem. nondum em̄ tribus dan ppriam habebat sortem.

Qua lege viuerēt nazarei req̄re i historia nūeroȝ. Istud apposuit mgr̄ vt satisfaceret hieronymo q̄ ait nomē ei⁹ pdictum a dño. cū pdetermiatū sit sup q̄t fuerint q̄ȝ noia pdicta sunt: q̄ nomē fuit ei ipositū sc3 Sāson iuxta eq̄pollentiā hoȝ vboȝ dñi ait Hieronỹ. pdictū ei⁹ nomē.

¶ Quomodo Sāson interfecit leonem.

Capitulū. XVII.

DEscēdit igitur Sā
son ĩ thamnata philisteoꝝ vt vide-
ret solennitatem que ibi agebať. Et
visam ibi virginem concupiuit. aitqꝫ patri
⁊ matri. Accipite mihi queso vxorē thāna-
teā: qꝛ cōplacuit oculis meis. Qui dixerūt.
Cur negligis filias fratꝝ tuoꝝ ⁊ transis ad
filias incircūcisoꝝ: nesciētes ꝙ res fieret a
dño. Cūqꝫ descēderent cū eo: apparuit ei ca
tulꝰ leonis in vineis oppidi. ⁊ irruit in euꝫ
Sāson in spū dñi: nil habēs in manu. ⁊ di-
lacerauit eū frustatim quasi hedū caprarū.
⁊ hoc parētibꝫ nō indicauit. Despōsataqꝫ si
bi vxore: cuꝫ post aliqͣt dies rediret vt acci-
peret eā. declinauit vt videret cadauer leo-
nis. Et ecce apes erāt in ore leonis. ⁊ fauus
mellis quē sumptū comedit in via. deditqꝫ
partē patri ⁊ matri ⁊ comederūt. partē qͣqꝫ
spōse tradidit. Cūqꝫ thānathei ciues essent
in epulꝭ nuptiaꝝ: timētes robur iuuenis de
derūt ei. xxx. iuuenes robustos: ꝑmōe qͣsi so
cios: ope ꝟo custodes: ne qͩ forte vellet cō
mittere crescēte ꝯuiuioꝝ satietate. Quibus
ait Sāson. Propono vobꝭ ꝓblema: qꝺ si sol
ueritis mihi infra septimū diē ꝯuiuij dabo
vobis. xxx. syndones ⁊ totidē tunicas: alio-
qͥn vos dabitis mihi totidē. Qui dixerunt:
Propone. Ait qꝫ Sāson. De comedēte exi
uit cibꝰ ⁊ dꝫ forti egressa ē dulcedo. Josephꝰ
alia ponit ꝟba. Qui cūcta deuorat cibū de
se genuit suauē: licꝫ ipe sit ĩsuauis. Nec po-
tuerūt ꝑ tres dies ꝓpositionē soluere. Cūqꝫ
adesset dies septimꝰ dixerūt spōse. Blādire
viro tuo vt indicet tibi ꝓblema ⁊ indica no
bis: alioqͥn incendemꝰ te ⁊ domū pr̄is tui.
Que sollicitās viruꝫ flēdo dicebat. Odisti
me ⁊ idō nō exponis mihi. Septē igiť diebꝫ
ꝯuiuij flebat apꝺ eū. Sꝫ quō septē diebꝫ fle
bat cū sup̄ dictū sit septīo die ꝯuiuij venis-
se ad eā iuuenes. Pōt dici. Cūqꝫ adesset di-
es septimꝰ. i. cū adhuc esset dies inť septē ꝓ
mus. Qꝺ ideo determinatū est: ne putareť
post tres dies venisse. de qͥbꝫ dictuꝫ erat ꝙ
nō poterāt soluere ꝓpositiōem ꝑ illos tres
dies. Pōt etiā aliter dici. Cūqꝫ adesset dies
septimꝰ. id est appropinquaret: sed nōdum
esset. vt dictū sit adesset: quasi iuxta esset. et
ita post tres dies inqͥsitōis eoꝝ qͣrta die ve
nerūt ad eā ⁊ locuta est viro suo. Qꝫ aūt di-
ciť septē diebꝫ fleuisse hoc est in illis septem
nō per illos. Quidā tamē corrigūt ita. Cū-
qꝫ adesset dies vnus. qꝺ vicio scriptoris re
or factum. qui videns septem abbreuiatum
estimauit legi vnū. Tandē die septima cum
ei molesta esset exposuit. que statim indica-
uit ciuibꝫ suis. Et illi die septimo ante solis
occasum dixerunt Sāsoni. Quid dulcius
melle. qͩd fortiꝰ leone? Qui ait. Quid dolosi
us muliere. Si nō arassetis in vitula mea:
nō inuenissetꝭ ꝓpositiōem meā. Et irruit spi
ritꝰ dñi in eū. ⁊ descēdit ascalonē: ⁊ ibi ꝑcus
sit trigīta viros. qͦꝝ allatas vestes dedit ꝓ-
nubis suis. Et iratꝰ Sāson redijt in domū
pr̄is sui. Uxor aūt eiꝰ nupsit vni de ꝓnubis
suis. Cumqꝫ dies triticee messis instarēt ve
nit Sāson visere vxorem suam ferens he-
dum. Cumqꝫ cubiculū eius vellet intrare: ꝓ-
hibuit pater dicens. Putaui ꝙ odisses eā:
⁊ tradidi eam amico tuo. Sororem habet
que pulcrior est ea: sit tibi pro ea vxor. Cui
Sāson. Ab hac die nō erit culpa in me cō-
tra philisteos. Faciam eñ vobis mala. Et
cepit. ccc. vulpes ⁊ iunxit caudas caudis. ⁊
faces ligauit in medio. quas igne succēdēs
dimisit eas discurrere. ⁊ incēderūt segetes
philisteoꝝ intantū vt vineas quoqꝫ ⁊ oliue
ta ignis ꝯsumeret. Palestini sciētes opus
esse Sāsonis: vxorem eius ⁊ parētes com
busserūt tanqꝫ mali huius auctores. Et ait
Sāson. Adhuc expetam vltioneꝫ ⁊ quiescā
Et percussit eos plaga graui: ita vt stupen-
tes suram femori imponerent. Septuagin
ta interp̄tes dicunt ita. Percussit alienige-
nas Sāson: tibiam sup femur. quod ad pri
orem sensum reducitur. id est tam mirabili-
ter: vt stupentes tibiam vniꝰ pedis super fe
mur alterius ponerent. Tamen quia tibijs
incedimus. ⁊ sup femur sedemus. Quidaꝫ
exponūt sic. Percussit tibiam super femur
id est pedites p̄ter sedētes in equo. Et habi
tabat Sāson in spelūca petre ethan. qͣsi in
loco munito.

¶ Quomodo interfecit multos cum
mandibula asini
Caplm. XVIII.

TUnc ascendentes
philistei in terram Juda castrame-
tati sunt in loco qui postea dictus
est lehi. id est maxilla. Et dixerūt ad eos vi-
ri iuda. Serui vestri sumus: cur ascēdistis

aduersus nos. Qui dixerūt: Ut ligemꝰ sansonē. Et ascēderūt tria milia ð iuda ad sansonē. ⁊ culpātes eū dicebāt. Nescis: alꝰs nostri. ꝙ philistei imperēt nobis. Uenimꝰ vt ligemꝰ te: ⁊ tradamꝰ philisteis. Qui ait. Jurate ne me occidatis. Et iurauerūt. Et ꝑmisit se ligari duobꝫ nouis funibꝫ. Qui cū traherēt eū ⁊ vociferarēt philistei p̄ gaudio: irruit spūs dñi i eū. ⁊ dissoluta sūt vīcula eiꝰ vt lina stupe linee. i. vt filū lini tortum putamine ad ardorē ignis. Tollēsq̄ mādibulaʒ asini iacētē i terra: iterfecit i ea mille viros: alijs i fugā ꝟsis. Et exultās Sāson cecinit metrice. Jn maxilla asini: in mādibula pulli asinaꝝ deleui eos ⁊ ꝑcussi mille viros. Hebreꝰ habʒ. in maxilla asini hemor. Hemorq̄ sonat cumulū de cumul. ħ est: i maxilla asini feci cumulū de cadaueribꝫ mortuoꝝ. Et ꝓiecit mādibulā ⁊ vocauit nomē loci ramathei: vel ramathlebi: qð est eleuatio maxille. Rama eñ excelsuʒ sonat. Et sitiuit ad mortē. qð factū esse tradunt hebrei. qꝛ dedit sibi gl'iam ⁊ nō deo. ⁊ clamauit ad dñm. Obsecro dñe en morior ⁊ incidā i manꝰ incircūcisoꝝ. Et aꝑuit dñs molarē dētem i maxilla asini: ⁊ egresse sūt aq̄. qbꝫ haust̄: vires recepit. Et mutato noīe ꝓri: dictū est nomē loci fons inuocātis de maxilla. Cūq̄ nō timeret philisteos. abijt in gazā ⁊ vidit ibi mulierē meretricē: ⁊ ingressus ē ad eā. Quo cognito palestini posuerūt custodes i porta ciuitat̄ vt exeūtē mane occiderēt. Sāson ꝟo media nocte surgēs: ambas fores app̄hendit cū postibꝫ suis ⁊ sera. ⁊ i hūer̄ suis portauit i ꝟticē mōtis q̄ respicit hebron.

¶ Quō tādem deceptꝰ fuit Sāson. Caplm. XIX. ⁊. XX.

Post hec amauit dalilā q̄ erat i mōte sorech. Et ē sorech locꝰ vl' genꝰ vit̄. Et venerūt ad eā q̄nq̄ satrape. i. nobiliores philistinoꝝ dicētes. Disce ab eo in q̄ hēat vires ⁊ quō valeamꝰ eū victū affligere: et dabimꝰ tibi singuli mille cētū argēteos. qð ē. v. milia ð. Quidā tñ distinguūt ita. dabimꝰ tibi singl'i mille. c. argēteos. Et blādita ē dalila Sāsoni. Qui rñdit ei i dolo. Si septē neruiceis funibꝫ nouis ⁊ adhuc humētibꝫ ligatꝰ fuero: ero sicut ceteri hoīes. q̄s Josephꝰ palmites vineaꝝ recētes ðt. Et attulerūt ad eā septē funes: q̄bꝫ dormientē ebriū colligauit: latētibꝫ apud se philisteis. Et clamauit mulier. Philistei sup̱ te Sāson. Qui rupit vīcula q̄si stupea. Jdip̄m factū ē scðo de septē nouis funibꝫ. Cū āt tertio septē crines capit̄ eiꝰ circūligatos licio ⁊ clauo terre infixisset. excitatꝰ ab ea Sāson: extraxit clauū cū crinibꝫ ⁊ licio. Cūq̄ molesta eēt ei dalila: ⁊ deficerʒ aīa eiꝰ ad mortē: aꝑuit ei ꝟitatē dicēs. Nazareꝰ sum ab vtero mr̄is mee. Si rasum fuerit caput meū: recedet a me fortitudo. Tūc dalila reuocauit satrapas: vt venirēt cū pecunia quā ꝓmiserāt. At illa dormire fecit eū sup̱ genua sua. ⁊ ꝑ tonsorē rasit septē crines eiꝰ. i. oēs. Uel qꝛ nouacula ascēderat sup̱ caput eiꝰ. etiam ꝓ solis septē rasis dñs recessit ab eo. Tūc abiecit eū mulier. Quē cū apprehēdissent philistijm: eruerūt oculos eiꝰ. ⁊ circūduxerūt eū ꝑ terrā. ⁊ apud gazā clausum in carcere molere fecerūt: quasi seruili opere eum affligētes. Hebrei tamē tradūt: ꝙ philistei cogerunt eū dormire cū mulieribus robustis: vt ex eo sobolem robustā susciperent. Procedēte tp̱e cum capilli eiꝰ renasci ceperāt. cū adesset publica solēnitas ingressi sunt ꝓncipes phanū suū vt imolarēt magnifice Dagon deo suo: qꝛ tradidit inimicū in manꝰ eoꝝ. Cūq̄ letarent̄ ꝯuiuātes adductꝰ est Sāson vt ante eos luderet: ⁊ ei illuderēt. Stabat aūt inter duas colūnas q̄bꝫ domꝰ innitebat̄. Et ait puero regēti se. Sine me vt tāgā colūnas ⁊ paululū requiescā. Et app̄hendēs vtrāq̄ colūnā manibus ait. Moriat̄ aīa mea cū philistijm. Et concussis colūnis cecidit domꝰ super oēs. ⁊ multo plures interfecit moriens q̄ viuus. Et perierunt ꝓter cōuiuas circiter tria milia vtriusq̄ sexus q̄ ludentem expectabant de tecto. Tulitq̄ eū vniuersa cognatio eiꝰ: ⁊ sepelierunt eum i sepulcro patris sui. Et iudicauit israel viginti annis. Hactenꝰ iudicum liber tēpora signat. habēs annos du

Dis ei ml'ier fere natural'r amara ⁊ leuis. Un̄ q̄dā. Quid leuiꝰ flāma flamen. q̄d flamine fama. q̄d fama mulier. q̄d ml'iere nihil.

Ebriū ðt: nō vino: sʒ amore. vl' satiatū: aliter legē nazareoꝝ excessisset añ tōsurā et recessisset ab eo dñs.

cẽtos nonagintano
uẽ ⁊ iudices.xij.pͥter
Sangar ⁊ Barach.

Nota ꝙ in veteri te-
stamento q̃ttuoꝛ ho-
minũ noĩa ꝑ angelũ
nũciata fuerũt. Ißi-
mael Jsaac ezechias Sãſon. Jn nouo duo
Joannes ⁊ Jeſus

¶ Incidentia. Caplm̃. XXI.

EO tempoꝛe aſcani
us albã ꝯdidit ſcõs rex latioꝝ. Pa
lefact⁹ in li. incredibiliũ tradit vly-
xem ĩ trierim cirenoꝝ fugiſſe ſcillã ſpoliare
hoſpites ſolitã. Syrenes q̃ȝ mulieres fuiſſe
q̃ decipiebãt nauigãtes

¶ De micha Caplm̃. XXII.

SEquitur hiſtoꝛia ꝺ
idolo miche. Hũc aũt euẽtũ ⁊ alteꝝ
de vxoꝛe leuite dicit Joſeph⁹ conti
giſſe poſt moꝛtẽ Joſue: ⁊ ante Othoniel cũ
plurimũ peccaſſet coꝛã domino iſrael. ⁊ tra
didiſſet eos domin⁹ in manus chananeoꝝ.
Qui abſtulerũt iude aſcalonem ⁊ accaron ⁊
multas vꝛbes in cãpeſtrib⁹. ⁊ ipſos danitas
expulſos in montẽ fugere cõpulerũt. Eo tẽ
poꝛe fuit vir de monte effraim nomĩe Mi-
chas: q̃ ſuſcepit a matre ſua mille centũ ar-
gẽteos votiuos. Et fecit ex mãdato matris
ſue ex eis ephod ⁊ teraphim. id eſt veſtem ſa
cerdotalẽ ⁊ idola. Et ſeparauit eis ediculã
in domo ſua. ⁊ impleuit manũ vni⁹ filioꝛuȝ
ſuoꝝ. ⁊ fact⁹ eſt ei ſacerdos. ⁊ inueſtiuit eũ
ſacerdotio ꝑ aliq̃d appoſitũ in manu ei⁹. vl̾
impleuit manũ eius. id eſt ſepe obtulit ei tã
q̃ȝ ſacerdoti. Jn dieb⁹ illis nõ erat rex ĩ iſra-
el. ſed vnuſq̃ſq̃ȝ qꝺ ſibi rectũ videbat̃ facie-
bat. Fuit aũt alter adoleſcens bethleemita:
cognat⁹ miche ⁊ leuita: ſed paup. Qui vo-
luit ꝑegrinari vbicũq̃ȝ cõmodũ ſibi reppe-
riſſet. Cũq̃ȝ declinaſſet in domũ miche. cog-
nita cauſa vie ei⁹: ꝯſtituit eũ ſibi ſacerdotẽ.
inſtituẽs ſibi ꝑ ſingulos annos decẽ argen
teos: ⁊ veſtẽ duplicẽ pͥter victũ. Jn dieb⁹ il-
lis trib⁹ dan q̃rebat ſibi poſſeſſiõem. ⁊ miſe-
rũt q̇nq̃ȝ viros vt exploꝛarẽt terrã in q̃ poſ-
ſent habitare. Et intrantes domũ miche: ⁊
req̇euerũt in diuerſoꝛio leuite. Cũq̃ȝ cõſide-
raſſent veſtes ⁊ idola: abierũt ⁊ venerũt la-
chis. Et videntes locũ vberẽ ⁊ magnarum
opũ: ⁊ habitãtes in ea ſine timoꝛe ⁊ imbel-
les: reuerſi ſunt ad fratres ſuos. ⁊ dixerunt
Eam⁹ ⁊ poſſideam⁹ terrã quã vidim⁹. Nul
lus erit laboꝛ. Et ꝓfecti danite ſexcenti viri
armati. pͥmo mãſerũt in cariathiarim iude.
q̃ loc⁹ ex eo dict⁹ eſt caſtra dan. ali⁹ eodem
noĩe dict⁹ eſt. de q̃ dixim⁹ in Sãſone. Ter
tius eodẽ noĩe dict⁹ ẽ: vbi hieroboã ſacrifi
cauit vitulos. Cũq̃ȝ tranſiſſent iuxta domũ
miche: intrauerũt q̇nq̃ȝ p̃dicti viri vt tolle-
rẽt veſtes ⁊ idola. Cũq̃ȝ ſacerdos acclama-
ret: dixerũt ei. Veni nobiſcũ. Meli⁹ eſt tibi
vt ſis pat̃ ĩ vna tribu: q̃ȝ in domo vni⁹ viri.
Et abijt cũ eis ferẽs ſecũ oĩa. Cũq̃ȝ inſeq̃ret̃
eos michas cũ oĩ domo ſua. vidẽs eos foꝛti
oꝛes ⁊ minãtes ſibi moꝛtẽ: reuerſus eſt. Jlli
ꝟo cũ mlĩerib⁹ ⁊ paruul̾ ⁊ iumẽtis ⁊ vniuer
ſa ſuppellectili ſua venerũt ad ꝑplm̃ lachis.
⁊ ꝑcuſſerũt eos: ⁊ vꝛbẽ incẽderũt. Et ſtruxe
rũt ſibi ciuitatẽ ñ ꝑcul a libano: ⁊ iuxta fon
tes ioꝛdanis circa maximũ cãpũ ſidonis ĩ
regiõe roob. Et appellauerũt eã dan q̃ pri⁹
lachis vocabat̃. poſuerũtq̃ȝ ſibi ĩ deũ idolũ
miche toto tp̃e q̃ fuit dom⁹ dei ĩ ſylo. Jona-
than ꝟo filiũ gerſon ꝺ genere Moyſi. ⁊ fili-
os ei⁹ ſtatuerũt ſacerdotes ĩ tribu dan vſq̃ȝ
ad diẽ captiuitatis ſue. Cũq̃ȝ replicet hiſto
ria. ĩ dieb⁹ illis nõ erat rex ĩ iſrl̃: videt̃ ꝯſenti
re Joſepho q̃ ꝺt hoc factuȝ qꝺ ſequit̃ circa
tẽpoꝛa eadẽ contigiſſe.

¶ De vxoꝛe leuite Caplm̃. XXIII.

FVit vir leuita habi-
tãs in latere mõtis effraim: habens
vxoꝛẽ de bethleẽ. q̃ irata viro ſuo re
dijt in domũ patris ſui in bethleẽ. Secut⁹
eſt eã vir ſu⁹ cũ puero ſuo ⁊ duob⁹ aſinis re
conciliatus eſt vxoꝛi. Quarto aũt die cũ re
gredi vellet: tenuit eum ſocer vſq̃ȝ in craſti
nũ. Quinto die ſumpto cibo circa meridiẽ
egreſſus eſt ducens ſecũ duos aſinos onu
ſtos ⁊ cõcubinã. Sic eñ quãdoq̃ȝ vxoꝛ di-
cit̃. Et vt videt̃ velle Joſeph⁹ luna q̇nta in
fauſtũ iter arripuit. Cũq̃ȝ trãſirẽt iuxta ieb⁹
die declinãte noluit ingredi oppidũ gentis
aliene. Et tranſiuit in gabaa q̃ eſt in tribu
beniamin. ⁊ nullo eũ recipiẽte ſedebat ĩ pla
tea. Et ecce ſenex rediens de agro q̇ erat in
monte effraim ⁊ aduena habitabat ĩ gabaa
Qui introduxit eos in domũ ſuã. Et cenã-
tib⁹ illis venĩẽtes viri ciuitatis filij Belial
dixerũt ad dominũ dom⁹. Educ virũ q̇ in-

gressus est ad te vt abutamur eo. Tñ Josephus dicit nõ venisse eos ꝓ eo: sed vt raperent vxorem eius. Cum aũt obtulisset eis senex filiã ꝟginẽ ꝛ vxorẽ viri ꝓ viro. eduxerũt vxorem viri. Qua cum tota nocte abusi essent: dimiserũt eaꝫ mane. que rediẽs ad hospitiũ: expirauit ante ianuaꝫ. Et ferens vir eiꝰ cadauer in asino rediit in domũ suam. ꝛ ꝯcidẽs eam in duodecim ptes: misit in oẽs terminos israel. Et clamabãt singuli. Nunq̃ sic factũ est in israel ex q̃ ascẽderũt pr̃es nostri ex egypto. Et egressi sũt om̃s q̃si vnꝰ vir in masphat. cccc. milia pugnatoꝝ. ꝛ dixerũt. Non redibit quispiam in domũ suaꝫ donec vlciscamur in gabaa. Et elegerũt viros vnum de decem qui apportaret cibaria. Et miserunt ad oẽm tribũ beniamin dicẽtes. Tradite nobis flagitiosos d̃ gabaa vt moriãt. Qui noluerũt. imo dederũt eis in auxilium. xxv. milia de beniamin. Erãt em̃ i gabaa. lxx. viri: ita sinistra vt dextra pliantes. sic etiã fundis lapides ad certũ iacẽtes: vt capillũ q̃q3 possent pcutere. Et ascẽdẽs exercitꝰ israel i sylo ꝯsuluit dominũ. Quis ascẽdet pnceps certaminis ꝯtra beniamin. Et respõdit dominꝰ Judas. Hoc forte videt facere ꝓ Josepho de tẽpore huiꝰ cladis. Et ascẽdentes inde expugnabãt gabaa. Et pma die egressi filij beniamin de gabaa pcusserũt de israel. xxij. milia, sequẽti ꝟo die. xviij. milia. Tertia ꝟo die per insidias circũuenti ceciderũt ꝛ incenderũt vrbem filij israel: occidentes viros/mulieres ꝛ paruulos. id ipm facientes alijs ciuitatibꝰ in beniamin. De om̃i numero beniamin soli sexcenti remanserũt: q̃ sederũt in petra emmor: ꝛ plãxerũt planctu magno quattuor mẽsibꝰ. Et iurauerũt filij israel in masphat. ꝙ nullꝰ eoꝝ filias suas daret vxores filijs beniamin Tandẽ penitẽtes de deletiõe tribꝰ vniꝰ reqsierũt q̃s de israel nõ ascẽderat cũ eis: nec iurauerat. Et iuẽti sũt filij iabis galaad nõ interfuisse certami. Et pcusserunt eos a viro vsq3 ad mulierem: solis. cccc. ꝟgibꝰ reseruatis. Et aduocãtes sexcẽtos viros de petra remmor reddiderunt eis sortẽ beniamin. ꝛ. cccc. illas ꝟgines dederũt eis i vxores. Et inito ꝯsilio de dãdis vxoribꝰ du cẽtis q̃ remãserãt dixerũt eis. Ecce solẽnitas dñi ẽ in sylo. ꝛ ascẽdẽt filie israel ducẽtes choros ꝛ vos latẽtes i vineis exite ꝛ rapite singuli singulas vxores. et factũ est ita. Et restituta est tribꝰ beniamin. In diebus illis nõ erat rex i isrl̃: sed vnusq̃sq3 qd sibi rectũ videbat faciebat. Eadẽ est clausula q̃ est sup̃. Ideo forte videt ꝙ circa idẽ tẽpus vtrũq3 factum fuerit

Decimã partẽ viroꝝ intellige. Sẽsus est: Decimã partẽ viroꝝ elegerunt ad apportãda cibaria

Petra hec excelsa fuit. Rama autẽ excelsum sonat. Vñ de planctu istoꝝ plãgentiuꝫ filios suos dicit in euãgelio. Vox in rama audi. ꝛc̃.

¶ De Ruth   Capl'm. XXIIII.

POst Sãsonem iudicauit israel Heli sacerdos: q̃ nõ tm̃ iudex: sꝫ sacerdos a digniori officio agnoĩatꝰ est. Et trãslato sacerdotio a filijs eleazar hic primus de filijs ithamar accepit sacerdotiuꝫ. In diebꝰ eiꝰ facta est fames i terra. ꝛ surrexit helimelech de bethleẽ effrateꝰ cũ vxore sua noemi ꝛ duobꝰ filijs suis Maalon ꝛ Chelion. Et ingressus est regionẽ moabitidẽ vt pasceretur ibi. Quo mortuo filij eius duxerũt vxores moabitidas Orphã ꝛ Ruth. Tñ Josephus d̃t ꝙ pater accepit filijs suis vxores ꝛ mãserũt ibi decẽ annis. ꝛ mortui sunt ambo sine liberis. Noemi ꝟo vidua ꝛ orbata filijs: surrexit vt rediret i patriã. Audierat em̃ ꝙ dñs dederat ppl'o suo escas ꝛ comitabãt eã nurꝰ sue. Que ait ad eas. Reuertimi filie mee i domũ mr̃is vestre. Nõ ei vltra potestis sperare viros ex vtero meo. Et nota q̃niam apud moabitas seruabat lex de semie suscitando. ꝛ adq̃euit orpha. ꝛ reuersa est. Ruth

Sic certũ ꝙ cũ Aaron q̃ttuor habuit filios duo ex eis in deserto igne pierũt. eorũ q̃ remãserant maior natu fuit eleazar cui debebat sacerdotiuꝫ. qd durauit vsq3 ad Heli q̃ fuit d̃ ithamar fratre suo.

Sup Paralipomenon d̃t Hieronymꝰ: ꝙ i diebꝰ Elimelech sol stetit ad trãsgressores legꝭ. Sꝫ qꝛ ñ timuerũt deũ. tãta fames inualuit vt potiori i tribu iuda fugerꝫ cũ vxore ꝛ liberis.

ꝓ seq̃bat̃ eã. Cui noemi. Audi filia. Nõ est
deꝰ noster sicut dij gentiũ: nec ꝓplus noster
sm ritũ gentiũ viuit, expedit tibi vt redeas
ad populũ tuũ ⁊ ad deos tuos. Et ait ruth
Populꝰ tuꝰ populꝰ meꝰ: deꝰ tuꝰ deꝰ meus.
Profecteqꝫ sũt simul
⁊ venerũt ĩ bethleẽ:
q̃ ꝑus dicebat̃ effra
ta ab vxore Caleph
hec fuit maria soror
moysi sm q̃sdã trãs-
lata d̃ eremo. q̃ post
q̃ꝫ percussa est lepra
agnomiata est effra
ta. i. furorẽ vidit. id
est expimẽto irã dei
cognouit. Vel inter
ꝑtat̃ speculũ. qꝛ pla
ga eiꝰ oĩbꝫ est posita
in exẽplũ. sed tũc ꝑ-
mo ꝓpter incredibilẽ vbertatẽ si ĩ redditaꝫ
cepit vocari bethleẽ qđ ẽ domꝰ p. nis. Per
crebuit fama in bethleem ⁊ dicebãt. Hec est
illa noemi. Quibꝫ illa. Ne vocetis me noe-
mi qđ est pulcra. sed vocate me mara: qđ ẽ
amara. Egressa sum plena. ⁊ vacuã reduxit
me dñs amaritudĩe plenã. Et tũc ꝑmo me-
tebant̃ hordea. Erat ãt ibi vir potẽs ⁊ opu-
lentꝰ Booz ꝯsanguineꝰ helimelech. Intra-
uit itaqꝫ ruth agros illiꝰ de volũtate noemi
⁊ colligebat spicas post metentes. Accidit
ãt vt egrederet̃ booz ad agꝛ̃ ⁊ ait messoribꝫ
Dñs vobiscũ. Et quesiuit cuiꝰ esset hec pu-
ella. Et dixerũt. Hec est moabitis illa q̃ ve-
nit cũ noemi. Et ait booz ad eaꝫ. Filia ne va
das in alterius agꝛ̃. Nullꝰ puerorꝫ molestꝰ
erit tibi. Si sitis vade ad sarcinulas pue-
rorꝫ meorꝫ ⁊ bibe. hora vescendi veni huc ⁊
comede. ⁊ intinge buccellã ĩ aceto. Reddat
tibi deꝰ israel merce
deꝫ: qm̃ ꝯfugisti sub
alas eius. Pueris q̃
qꝫ suis dixit. Proijci
te de manipulis ve-
stris de industria vt
absqꝫ rubor̃ colligat
Cũqꝫ cõedisset ruth
ad latꝰ messorꝫ cõie-
cit polentam quam
Josephꝰ alphitã vo
cat: ⁊ ꝯseruabat eam socrui sue. In vespera

Opiniones plres po
nunt̃. Vnđ ciuitas q̃
nunc bethleẽ dꝛ ꝑus
vocata fuit Effrata
sm ꝑmã opinionẽ di
centẽ Mariã sororẽ
Moysi trãslatã illuc
qꝛ mortua fuit in de-
serto. Hieronymꝰ tã
men dicit ꝙ Caleph
suscepit d̃ effrata vꝛ
virũ marie. ⁊ vꝛ genu
it besele[l]

Cũ terra illa calidis-
sima sit hoĩes regio-
nis illiꝰ ꝯ remedium
estꝰ in ꝯdimẽtis suis
aceto qđ frigiduꝫ est
vtunt̃. Cõtraria enim
ꝯtrarijs curant̃. qm̃ etiã
calidissimꝰ estꝰ miti-
gatur.

autem q̃ collegerat virga excutiẽs inuenit
hordei q̃si ephi. id est tres modios. Cũqꝫ re-
disset ad socrũ indicauit ei que fecerat sibi
Booz. Et ait noemi. Propinquꝰ noster est
homo: benedictus sit a domino. Idipm̃ fe
cit Ruth seq̃ntibꝫ diebꝫ vsqꝫ ad aree vẽtila-
tiõem. Mos erat ĩ israel ꝙ ĩ vẽtilatiõe aree
dñs grãde ꝯuiuiuꝫ parabat pueris suis et
messoribꝫ. Et dormiebat in area ⁊ quasi solẽ
nizans abstinebat ab amplexibꝫ. Idipm̃ fie
bat in tonsione ouiũ. Si post vindemias
fieret nõ legi. Et ait noemi ad ruth. Lauare
filia ⁊ vngere ⁊ induere cultioribꝫ vestimẽ-
tis: ⁊ ascẽde in aream cum alijs. Nõ te vide
at homo donec inebriatus fuerit. Cũqꝫ ob-
dormierit ꝓijcies te a parte pedum eiꝰ ⁊ ibi
iacebis. Et fecit omnia que sibi socrus im-
perauerat. Et ecce media nocte euigilans
hõ expauit di. Que es? Et illa. Ego sum an-
cilla tua. Expande pallium tuuꝫ super me;
quia ꝓpinquus es. Cumqꝫ indicasset ei Bo
oꝫ in talibꝫ derogatiõibꝫ castitatem esse ser-
uandam: addidit. Alius propinquior me ẽ
Si te voluerit retinere iure propiquitatis
bene res acta est. alioquin ego te suscipiam
viuit dominꝰ. Sur-
rexit itaqꝫ Booz de
loco vbi iacuerat iu
xta arconium mani
pulorꝫ anteqꝫ homi-
nes mutuo se cogno
scerent. ⁊ impleuit palliolũ illiꝰ hordeo qua
si sex modijs. ⁊ rediens Ruth onusta ad so-
crum indicauit ei q̃ dixerat Booz. Ascen-
dit ẽ booz ad portã ⁊ sedit cũ iudicibꝫ: ⁊ vo
cauit decẽ de senioribꝫ ciuitatis ⁊ aduoca-
uit ꝓpinq̃orem illũ de q̃ dixerat. ⁊ ait ad illũ.
Partẽ agri patris nostri helimelech dispo
suit vendere noemi. Nos duo soli propinq̃
sumꝰ: sed tu ꝓpinquior. Eme ergo si placet.
At ille. Ego emã. Cui booz. Ergo nõ ex me-
dia parte oportet te legum habere memori
am: habeas necesse est cum agro relictã ma
alon vt suscites nomen ꝓpinqui tui. At ille
ait. Cedo a iure ꝓpinquitatis: tu autẽ vtere
meo ꝑuilegio. Et ait booz. Tolle ergo calci-
amentum tuum vt firma sit cõfessio. Jose-
phus tñ dicit. Booz itaqꝫ testificans senio
res: iussit mulieri vt eius solueret calciamẽ
tũ sm legẽ ⁊ in faciẽ eiꝰ spueret. Joãnes ꝓ
ait. Cuius nõ sum dignꝰ corrigiam calcia-

Arconium dictũ est
ab arcẽdo. qꝛ gelime
ibi arcentur quelibet
ab alia.

mēti soluere. Ex his trib⁹ cōijcit᷑ q̄ fm diuersos casus qñ q̄ ipse repudiās soluebat sibi calciamētū. qñ q̄ vero mulier soluebat ei. qñ q̄ vir q̄ suscipiebat eā. Sz q̄cū q̄ mō fieret ī opprobriū repudij ɔtra legē dom⁹ ei⁹ dicebat᷑ dom⁹ discalciati. Et ait Booz astātibus. Hui⁹ rei testes estis Qui dixerūt Testes sumus. Faciet dñs hāc mlierē tibi sic rachel ⁊ lyā. q̄ edificauer᷑t domū isrl'. Accepit itaq̄ booz ruth ī vxorē. ⁊ post annum nat⁹ est ei fili⁹ quē posuit noemi ī sinu suo: nutricis ⁊ gerule fungēs officio. Et dixer᷑t ad eā vicine ɔgratulātes. Ecce habes q̄ nutriat senectutē tuā ⁊ seruiat tibi pl⁹ q̄ septē filij. Ob h̄ vocauit nomē eius obeth. qd̄ hebraice interp̄tat᷑ seruiēs. Hic est pater Isai patris Dauid

Sensus v̄boꝝ Joānis fm vnā expositionē is est. Putabat᷑ Joānes spōsus spōse. id est eccl'ie. ⁊ fuit consuetudo vt mortuo vno sine ple: vxorē ei⁹ duceret ꝓpinquior ei⁹ cognat⁹. Qd̄ si nollet: ꝓxim⁹ eū discalciabat: ⁊ duxit eā. Dicit ḡ ioānes. Nō sum ego spōsus: sed chr̄s. cui⁹ corrigiam calciamēti nō suz dignus soluere: vt ducā ei⁹ spōsam. nō tñ ip̄e discalciabat repudiātē ducēs eā. qd̄ notat hic

¶ Tabula in historiā Regū p̄mi.

Historia libri regū capl'm. j.
De parētib⁹ samuelis ca. ij.
De fenenna ca. iij.
De ortu samuelis ca. iiij.
De filijs heli ca. v
Q̄ tertio vocauit domin⁹ samuelē ca. vj.
De morte Heli ⁊ filiorum eius ⁊ captione arce ca. vij
De remissione arce ca. viij
Q̄ orāte samuele vicit isrl' philistijm ca. ix
Q̄ israel petij regē ca. x
De vnctiōe saulis ⁊ electiōe ca. xj.
De naas ⁊ scd̄a vnctiōe saulis ca. xij
Q̄ Samuel predixit Saulī d̄ translatione regni ca. xiij
De clade philistijm ⁊ fauo quē comedit Jonathas ca. xiiij.
Q̄ saul vicit amalech ca. xv.
De vnctiōe dauid ī domo p̄ris ca. xvj.
De morte golie ca. xvij.
Q̄ saul ꝑsecut⁹ est dauid ca. xviij.
Q̄ michol deposuit dauid ꝑ fenestrā. c. xix
De fuga dauid in nobe ca. xx
De fuga dauid ad achis ca. xxj
De morte abimelech ⁊ sacerdotū c. xxij
De zipheis ⁊ q̄ dauid latuit ī spelūca. c. xxiij
De morte samuelis ⁊ nadabis ca. xxiiij
De fuga dauid ⁊ achis ca. xxv.
De suscitatiōe samuelis ca. xxvj.
Q̄ dauid vicit amalech ca. xxvij
De morte saul ⁊ filioꝝ ei⁹ ca. xxviij.

¶ Historia libri regum

Liber Regum in q̄ttuor voluminib⁹ distinguit᷑ apd̄ nos. fm hebreos āt in duob⁹. ⁊ dicūt p̄mū samuel a noīe auctoris. scd̄m vocant malachim. i. regū a materia. q̄dā vocant malachoth: qd̄ sonat regn̄rū sz viciose. Agit᷑ eñ ī eo de vno regno iudeoꝝ tm̄ ⁊ de regib⁹ ei⁹. licz ī duo diuisū fuerit. Scp̄t⁹ est āt chronice liber iste sub singul' regib⁹ q̄ cōpact⁹ ē in vnū a Hieremia. qd̄ ex ide pz q̄ idē finis ē h⁹ libri ⁊ hieremie Ad cōmēdationē āt samuel' p̄mittit᷑ cōmēdatio p̄ris ei⁹ in hūc modū

¶ De parentib⁹ Samuelis Capl'm. I.

Fuit vir vnus de ramathaim sophim. de mōte effraim ⁊ nomē ei⁹ helchana effrate⁹. Uir ciponit᷑ h̄ nō ꝑ sexu sz ꝑ vigore v̄tutū. nec vn⁹ pro numero: sed ꝑ singularitate religionis p̄ alijs. Dicit᷑ autē ciuitas eius ramathaim q̄ ī euāgelio d̄r arimathia. a Josepho dicit᷑ ramath: quia in excelso sita erat. sophim vero speculatio īterp̄tat᷑. ⁊ est ibi genitiu⁹ casus ac si diceret᷑ de ramathaim speculationis. q̄r ex ea circūiacens regio longe videri poterat. Sic tradit Hieronymus. Alij distinguūt sic. de ramatha ī sophim. Nō ē āt mōs effraim nomē mōtis: sed regiōis. Uñ in sequētib⁹ vbi legit᷑ de. xij. p̄fectis regionū qui ministrabāt salomōi ꝑ singulos mēses: ponit᷑ dechar p̄fect⁹ mōtis effraim. Fuit autē helcana leuita nonusdecim⁹ a leui: descendens ab eo ꝑ Caath ⁊ Isuar ⁊ Chore. Uñ pz q̄ samuel nō fuit aaronita. ⁊ dicit᷑ effra

teus ꝛ bethleemita. Fuit em̄ ꝑm m̄rem ꝺ tribu iuda. Vn̄ postea samuel posuit vnū ꝺ filijs suis iudicē i bethleē tanq̄ȝ inter ꝯtribules. Et nota ꝙ q̄dā tria noīa distīguunt sic. Effrate⁹ ab effraim scribūt ꝑ duo f. ephrateus ab ephrata ꝑ ph. eufrate⁹ ab eufratē qꝺ est frugifer ꝑ eu. ꝛ ē vt dicūt termin⁹ iudee iuxta eufraten

De fenenna Capl'm. II.

Habuit autem Helcana duas vxores: nomē vni anna ꝛ nomē scꝺe fenēna. ꝛ cū debuit dicere alteri de duabꝫ: dixit scꝺe: innuēs. qꝛ lȝ pares eēnt ī noīe vxorio. tn̄ hec scꝺa erat in amore viri. Erat āt anna pulcra sȝ steril', fenēna ꝓo fecūda. et ascēdebat vir ille tribꝫ statutis diebꝫ ꝑm legē i sylo ad adorādūȝ. Erāt aūt i sylo duo filij heli: ofni ꝛ phinees sacerdotes. Cū q̄ȝ īmolassȝ helcana dedit fenēne ꝛ filijs ꝛ filiabꝫ ei⁹ ꝑtes: anne āt dedit partē vnā trist'. Quidā putāt h̄ dictū eē de vestibꝫ nouis q̄s distribuebat vxoribꝫ ꝛ liber' ī die festo. Sȝ mag' putādū ē esse dictū de ꝑtibꝫ sacrificioꝝ q̄ ꝯtingebāt offerētes: q̄s tanq̄ȝ scīās leuite ceter' distribuebāt. Hebre⁹ sermo mag' videt̄ sonare: dedit anne missionē vnā duplicē: q̄si vnā partē eq̄pollētē duabꝫ Porro anna tristis erat ꝑ sterilitate ꝛ nō sumebat cibū. Et egressa ē ad fores tabernaculi vt oraret: heli sedēte an̄ postes. vt q̄rētes ꝯsiliū paratū eū īueniret. ꝛ flēs anna votūȝ vouit dn̄o. Dn̄e exercituū si dederis mihi sexum virilē dabo eū tibi nazareū oībꝫ diebꝫ vite sue. Et attēdēs heli motū labioꝝ vocē q̄ȝ nō audiēs: estimās temulētā ait. Digere paulisꝑ vinū q̄ mades. Que rn̄dit. Nequaq̄ȝ dn̄e. sȝ mulier infelix ego sum vsq̄ȝ adhuc Ora ꝑ ancilla tua. Intelligēs āt eā heli sterilē ait. Det tibi de⁹ isrl' petitionē tuā. Hebre⁹ tn̄ habȝ dabit. Vn̄ mulier ex ꝑmissiōe sacerdotali secura abijt. vultusq̄ȝ illi⁹ nō sūt amplī⁹ i diuersa mutati. i. anim⁹ ei⁹ nō ē deinceps distract⁹ in varietates dubitatōis

De ortu samuelis Capl'm. III.

Et factū est vt pareret filiū. ꝛ vocauit nomē ei⁹ samuel id postulatio dei. qꝛ a deo postulatū susceꝑat. nec ascēdit mulier in sylo cū viro suo donec ablactaret filiū. ꝛ cū ablactatū duxit in sylo cū vitulis tribꝫ: ꝛ modijs farine tribꝫ. Hebre⁹ tn̄ habet: ꝛ in modio farine. ꝛ cū amphora vini: q̄ est mēsura triū modioꝝ. Nec attulit similā: ꝛ vinū ad libandū tm̄: cū in libaminibꝫ vituloꝝ pauciora sufficerēt. ꝑsertim cū nō nisi vnū vitulū obtulisset. Sed intelligendū est ꝙ residuūȝ dedit domui sacerdotū. Porro mirum videt̄ esse pueꝝ bimū quasi nouiter ablactatū adductum esse ad ministrādum in tabernaculo. Propterea q̄dam dicunt tres esse ablactationes. Prima est a lacte māmille. q̄ fit tertio anno. secūda a lacte infantie q̄ fit septimo. tertia a lacte puericie q̄ fit duodecimo. ꝛ sic amouet̄ puer a nutrice: a pedagogo: a tutore. Dicunt ḡ q̄dam eum adductum post secundā ablactionem ad imbuendū lr̄is. Vn̄ in seq̄ntibꝫ legitur: ꝙ per singulos annos mittebat ei mater tunicam paruam. Alij dicunt ꝙ post tertiam ablactatōem quasi iam idoneum ad ministrādum. Unde statim sequitur. Puer autē erat minister in conspectu domini. Cumq̄ȝ obtulisset pueꝝ heli: ait anna. Viuit aīa tua domine: ego sum mulier infelix ꝑ qua orasti. ꝛ ecce filius quē dedit mihi domin⁹. Genus erat iusiurandi ꝑ confirmatiōem. quasi diceret. ꝑ animā tuāȝ domine. Quidam tamē quandoq̄ȝ per execrationem dici putant. vt ibi. Viuit anima tua rex si noui eum. quasi diceret. destruet me vita tua rex si noui eū. Et orauit anna dominū ꝛ dixit. Exultauit cor meū. ꝛ cetera. Canticum tn̄ est ꝓprie: nō oratio. ꝛ continet tria h̄ canticū. Primū est gratiaꝝ actio pro beneficijs sibi ꝑstitis. secundum est inuectio in superbos occasione fenēne. vt ibi Nolite multiplicare loqui. tertio ꝓphetat ꝺ regno christi. vt ibi. Dominus iudicabit fines terre. Quod autē legitur in cantico donec sterilis peperit plurimos: ꝛ que multos habebat filios infirmata est. hebreus habȝ pro plurimos septē. ꝛ pro infirmata est: secta est. Et tradit ꝙ singulis Anne filijs nascentibꝫ/ singuli fenēne filij moriebant̄. ꝛ q̄n q̄ȝ filijs anne duos filios samuelis cōnumerat vt sint septem. Redijt helcana in domū suam. ꝛ samuel ministrabat ante heli. ꝛ dicit eum Joseph⁹ anno duodecimo pleno prophetasse.

De filijs heli Capl'm. IIII.

Porro filii Heli nescientes dominū: partē sacerdotalē de sacrificiis anteꝗ̄ adolerent adipem tollebant ab offerentibꝫ crudam vt lautius sibi pparent eā. Et mittebat puer sacerdotꝭ fuscinulā in ollā. ⁊ q̄cq̄d leuabat fuscinula erat sacerdotis: qđ nō erat portio: sed rapina. Samuel aūt ministrabat accinctus ephod lineo: nō sacerdotali sed ꝓphetico. ⁊ tunicā paruā afferebat ei mater singulꝭ annis: ⁊ visitauit dñs Annā. ⁊ habuit tres filios ⁊ duas filias. Heli aūt erat senex valde. ⁊ audiuit peccata filiorꝫ q̄ dormiebāt cū mulieribꝫ excubātibꝫ ad ostiū tabernaculi: ⁊ eas que venerant ad purificandū polluebant. Quidā tamē volunt ꝙ nō admiscebātur mulieribꝫ, sed corrupti pecunia dabant mulieribꝫ licentiā cōmiscendi viris suis infra dies purificationū. vñ ⁊ pater dixit eis. Transgredi facitis populū domini. ⁊ tepide arguebat eos. Venit aūt vir dei ad Heli ⁊ ait ad eum. Loquēs locutꝰ sum vt domus patris tui ministraret mihi in sempiternū. Absit hoc a me, sed honorātes me glorificabo: ⁊ cōtemnētes abiiciam. Ecce p̄cidā brachium domꝰ patris tui. id est auferā sacerdotiū de domo tua. pro quo debebaꝫ ei armus dexter. ⁊ videbis emulum tuum in templo. Quod factum est in diebꝫ Salomōis cum Sadoch q̄ fuit de Eleazar: factꝰ est sacerdos: eiecto Abiathar: q̄ fuit đ Jthamar Quidā tamē autumāt trāslatum esse sacerdotiū ad Samuelē: q̄ nō fuit aaronita. Sꝫ nec legiꝫ Samuelē fuisse sacerdotē: nec aaronitas amotos a sacerdotio: vsqꝫ circa tēpora machabeorꝫ. Qđ autē addidit vir dei Magna pars domꝰ tue morieꝫ: forte impletū est in pximo quando occubuerūt filii eiꝰ in bello. vel quando Saul sacerdotes nobe interfecit. ⁊ in signū future veritatis p̄dixit ei vna die filios eius morituros. Porro in diebus illis erat sermo domini p̄ciosus. id est rarus

¶ Vt tertio dominꝰ vocauit Samuelē Caplm. V.

Et factū est vna die Heli iacebat ī lecto suo: ⁊ oculi eiꝰ caligauerant. nec poterat videre lucernā dei anteꝗ̄ extingueretur. Qđ mirꝫ videtur. Nō est enī aliq̄s adeo cecutiens q̄n clarius videat lucernā ardentē ꝗ̄ extinctam. p̄sertim cū cecutiētes oculi clarius videāt ad lucernā ꝗ̄ ad diez. Quidā sic distinguūt Nec poterat videre lucernā dei anteꝗ̄ extingueretur. i. moreretur. Samuel autē dormiebat. ⁊ supabūdat autē. Huic sensui videtur ꝯsentire hebreꝰ. q̄ distīguit ibi. nec poterat videre. ⁊ subiūgit. lucerna dñi nondū extinguebaꝫ. ⁊ sic ꝯgrue sequiꝫ. samuel āt dormiebat ī templo domini. i. in thalamo iuxta tabernaculū. vbi solꝰ cū Heli sacerdote dormiebat. Vñ cum vocasset eū dñs: cucurrit ad heli dicēs: Vocasti me. Falsuꝫ dixit: sed nō est mētitus. ⁊ ait heli. Nō vocaui te. Reuertere ⁊ dormi. ⁊ factum est scđo similiter Nondū enī Samuel sciebat dñm. i. nondū habebat ꝯsuetudinē audiendi dñm. Cumqꝫ vocasset eū dñs tertio iterꝫ abiit ad heli. Jntellexitqꝫ Heli ꝙ vocasset eū dñs. ⁊ ait. Si deinceps vocauerit te dices Loq̄re dñe q2 audit seruus tuꝰ. Cūqꝫ vocasset eū dñs dormientē ait. Loq̄re dñe. ⁊ indicauit ei eandē cōminatiōem in domū Heli quā p̄us fecerat p virꝫ dei. Nō tamē putādum est irritaꝫ factam esse pmissionē quā fecerat dñs Aaron de sacerdotio sempiterno. Promissiōibus enī hmōi semp addēda est ꝯditio quandoqꝫ posita. Si custodierint filii tui testamētū meū ⁊c. videꝫ Josephꝰ velle dominū ideo tertio vocasse Samuelem vt p̄figuraret tres ipiꝰ dignitates futuras. Fuit enī ppheta qđ ab hac vocatiōe dicit eum habuisse. Fuit q̄qꝫ iudex. obtulit etiā q̄si sacerdos. eo ꝙ paruulus esset Jcaboth nepos Heli. Mane adiurauerat Heli Samuelē vt indicaret ei vniuersum sermonem domini. ⁊ indicauit ei oīa. Et ait Heli. Dñs est: quod bonum est in oculis suis faciat. Creuit aūt Samuel. ⁊ cognouit vniuersus israel ꝙ fidelis ꝓpheta samuel esset dño. ⁊ ꝯsuluit euꝫ oīs populꝰ iuxta v̄bum dñi. Preceperat enī dñs vt abiicerent diuinos ⁊ ariolos ⁊ huiusmodi. ⁊ sciscitarenꝫ a fratribus suis verbum domini

¶ De morte heli ⁊ filiorꝫ eiꝰ: ⁊ captiōe arce. Capitulū. VI.

Et factū est conuenerunt philistiim in pugnam in afech: qui dicitur locus iesrahel: gti

nēs ad israel. quā vocat Josephꝰ ciuitatem amp beolbenitis. Jsrael q̄ꝙ egressus ē in p̄liū iuxta lapidē adiutoriȷ̄. qḋ per plepsim dictū ē. i. p anticipationē. postea patebit. ⁊ victus ē israel. ⁊ ceciderūt de eo q̄si q̄ttuor milia viroꝝ. Et dixerūt seniores. Afferamꝰ de sylo arcā dn̄i sedētis sup cherubin. qḋ ideo dictū est sic ⁊ i ps. Qui sedes sup cherubin. q̄a glīa dn̄i ibi q̄nq̄ꝙ apparebat. Et tulerunt arcā ⁊ iuerunt cū ea duo filiȷ̄ Heli. nā ⁊ phinees iam fungebaꝰ officio patris sui. ⁊ acceperāt mādatū ab Heli: ne forte redirent ad eū sine arca. ⁊ timuerūt philistiȷ̄m ⁊ acrius pugnauerūt. Fugitq̄ꝙ israel. ⁊ cesa sūt ex eo xxx. milia peditū. ⁊ arca domini capta est. et duo filiȷ̄ Heli mortui sunt. Cucurrit aūt puer beniamita ex acie: ⁊ indicauit i sylo qḋ factū fuerat. Heli autē sedebat ↄtra viā q̄ ducebat ad castra: spectās. id est auscultās. iā eñ cecus erat vt tradūt hebrei. id est nō cernens. Qui audita strage populi ⁊ morte filioꝝ quieuit. Cum autē audisset arcam captam: cecidit retrorsum: ⁊ fractis ceruicibꝫ expirauit. Nurus autē eius vxor Phinees pregnās erat. ⁊ p̄ dolore incuruauit se ⁊ peperit filium septem mensium (vt dicit Josephus) ⁊ vocauit eum Jcaboth. id est inglorium: dicens. Translata est gloria domini de israel. Porro heli iudicauit isrl̄. xl. annis Cui ↄcordat Josephꝰ. lxx. ꝟo ⁊ Paralippomenon dicūt. xx. Pōt dici ꝙ post Sāsonē xx. anni fluxerūt sine iudice. q̄ aggregati sūt annis q̄bꝫ iudicauit Heli. Quidā tñ dicūt viginti annos quibꝫ iudicauit Samuel aggregandos annis Heli mgr̄i sui. Sed verius anni Samuelis cū annis saulis ascribunꝰ. Sane potuit fieri vt heli factꝰ iudex trāstulerit sacerdotiū de domo eleazar. Eleazar q̄dem successit phinees. Cui successit abiezer. cui successit buzi. cui successit ozi. ⁊ trāslatū est sacerdotiū

Incidentia

¶ Jn diebꝫ heli fuit tertꝰ rex latinoꝝ siluiꝰ posthumꝰ filiꝰ enee ⁊ lauinie. a q̄ deinceps latini reges siluiȷ̄ denoīati sūt. Huc Ascaniꝰ heredē reliq̄t: adhuc paruulo filio suo iulio a q̄ iulioꝝ familia ⁊ originē traxit ⁊ nomen Hectoris filiȷ̄ iliū r̄ceperūt: expulsis posteris nestoris.

¶ De remissione arce. Capl'm. VII.

Tulerūt autem philistei arcam dn̄i in azotū ⁊ statuerūt eā iuxta dagon quasi tropheū. ⁊ surgentes diluculo inuenerūt dagon p̄stratū in terra ante arcam. ⁊ quasi adorantē: vt dt Josephꝰ. ⁊ restituerūt eū in locū suū. Rursus mane seq̄ēte inuenerūt eū p̄stratū. caput ꝟo ⁊ manus eius abscise a trunco iacebant sup limen. Ob hoc nullꝰ ingrediēs templum in azoto calcat sup limen vsq̄ꝙ in hodiernū diē. ⁊ aggrauata est manꝰ domini super azotos. ⁊ p̄cussit eos in secretiori parte natiū. ⁊ cōputrescebāt prominētes extales eoꝝ. Quod Josephus dicit factū ex crudeli passione dissenterie: ita vt putrefacta egererent intestina. ⁊ mures ebulliētes de agris corrodebant extales eoꝝ. Et satrapis ↄuocatis dixerunt ad eos. Quid faciemꝰ de arca. Qui dixerunt. Circūducaꝰ. Quocunq̄ꝙ autē circūducebaꝰ p̄cutiebat oēs in posterioribꝫ: ⁊ fecerūt sibi sedes pelliceas. ⁊ ↄuenientes p̄ncipes q̄nq̄ꝙ vrbiū: tractabāt q̄d facturi essent. ⁊ erāt q̄ dicerent causam passionū factam per arcam: aliȷ̄ p casum: aliȷ̄ p corruptōem aeris ⁊ fructuum terre. Dixerunt autē sacerdotes ⁊ diuini. Cur aggrauatis corꝫ vestrum sicut pharao ⁊ egyptꝰ. Remittite arcam sed nō vacuam. Reponite in capsella iuxta arcam q̄nq̄ꝙ anos aureos ⁊ q̄nq̄ꝙ mures aureos pro numero ciuitatū que percusse sunt. Josephꝰ tamen dicit quinq̄ꝙ simulacra hominū aurea. ⁊ ponetis arcam super plaustrum nouū: ⁊ cōiungetis duas vaccas fetas: quibꝫ nō est impositū iugum ⁊ vitulos earum recludetis domi. ⁊ si recto itinere ascendant contra bethsames. ip̄a fecit nobis hoc malum. alioquin casu factū est. Jbant autem vacce mugientes in directum: nec declinātes ad dextram nec ad sinistram per viā q̄ ducit bethsames. ⁊ hec ē vna sacerdotaliū ciuitatū i tribu beniamin Est altera bethsames i tribu neptalim. Porro bethsamite metebāt triticū. ⁊ venit plaustrum in agrū Josue bethsamite. ⁊ stetit ibi Et posuerunt arcam super lapidem grādē quem putant hebrei fuisse aram edificatam ab Abraam: ⁊ capsellam que erat iuxta eam Et cōciderūt leuite ligna plaustri ⁊ vaccas posuerūt sup ea i holocaustū dn̄o. Viri aūt bethsamite obtulerūt holocausta ⁊ victias i

die illa. Asserūt q̄dā qnq; tm̄ esse ciuitates philistijm: ⁊ ideo quiq; tm̄ misisse anos aureos: ⁊ q̄nq; mures. Sed in sequētib⁹ legit̄ siceleg fuisse ciuitas philistinoꝝ. Vn̄ meli⁹ videt̄ qd̄ dt̄ Isidor⁹ q̄nq; fuisse tm̄ metropoles: ⁊ q̄q; obtulit anū aureū ⁊ murē. alie solū mures obtulerūt vsq; ad abel magnū. sup quē posuerūt arcā dn̄i. Et videt̄ hec lr̄a sonare q̄ abel sit nomen lapidis sup quē posita fuit arca. Alij asserūt ciuitatē q̄ tūc bethsames dicebat̄: q̄ postea dicta ē abel. qd̄ interp̄tat̄ luct⁹: ꝓpter luctū bethsamitaꝝ q̄ secut⁹ est. Et additū est magnū ad differētiā alterius abel q̄ in seq̄ntib⁹ abela dr̄. vbi sapiens mulier exclamauit ad ioab. Qui interrogāt īterrogēt ī abela. ⁊ tūc legit̄ sup quē posuerunt arcā id est iuxta quē. ⁊ p̄cussi sūt d̄ bethsamitis. lxx. viri. ⁊ .l. milia plebis: eo q̄ vidissent arcā nudā. Credunt̄ aūt illi .lxx. deposuisse arcā cū nō essent sacerdotes. Si q̄rit̄. Cur ḡ mortui nō sunt philistei q̄tquot viderunt arcā. pōt dici q̄ nō peccauerūt vidēdo q̄b⁹ nō erat p̄hibitū videre. Timētes aūt bethsamite miserunt ad viros cariathiarim vt reducerent ad se arcā. Qui reduxerūt eā ⁊ tulerunt eā in domū aminadab viri iusti ī gabaa: ⁊ eleazaꝝ filiū ei⁹ sacerdotē isti tuerūt in custodiam arce. ⁊ fuit ibi .xx. annis vsq; ad octauuz annū regni saulis: q̄ ip̄e tulit eā in castra. Manserat aūt apd̄ philisteos septē mēsib⁹. ⁊ tūc q̄euit israel post dominū sedata ira dn̄i sup eos.

Dn̄ volebat eā ioab cape: vt sit sens⁹. Noli eā d̄struere. q̄r oēs in ea capiūt ꝯsiliū faciendoꝝ.

De cariathiarī transtulit eā samuel ī masphat. post ip̄e ⁊ saul ī galgala. post saul in nobe. ⁊ de nobe ī gabaa. post dauid ī domū obeth. post ī sion post salomon in templū. Has oēs trāslatōes diligens lector aduertere poterit in hoc libro

¶ Q̄r orāte samuele vicit israel philistijm. Cap̄lm. VIII.

Quod attendēs samuel ⁊ vidēs eoꝝ fiduciā ī domino ait Ascēdam⁹ ī masphat: vt orē p̄ vob. Cūq; ascēdissent ī masphat effūdēs aquā corā dn̄o in q̄ maledicta ꝯgesta erant quā si idolatra bibebat. labia ei⁹ adherebāt sibi insep̄abilr̄: forte ī signū federis. sicut fecit iosue. ⁊ iudicauit eos ibi samuel. i. docuit eos iudicia dei. Quidā tn̄ asserūt samuelē q̄ddā idolū redegisse ī puluerē: ⁊ mixtum dedisse populo ad bibēdū. ⁊ in barbis eoꝝ iudicasse reos idolatrie a nō reis. sicut q̄ndā fecit Moyses. Et audierūt philistijm cōgregatū israel eē inermē ī masp̄hat. ⁊ armati ascēderūt aduersus eos. Et timēs isrl̄ dixit ad samuelē. Clama p̄ nob ad dn̄ȝ: ⁊ obtulit Samuel lactātē agnū ī holocaustū. Et dū clamaret samuel ad dn̄m initū est p̄liuȝ. ⁊ intonuit dn̄s fragore magno sup philisteos. ⁊ mota ē terra: ⁊ p̄ loca pādebat hiatus ⁊ philistei ī fugā v̄si cesi sūt a filijs israel: q̄ p̄cusserūt eos vsq; ad termios terre sue. Tulitq; samuel lapidē: ⁊ posuit eū in termis. ⁊ vocauit nomē loci illi⁹ lapis adiutorij. nec apposuerūt vltra philistijm vt intrarēt termios israel dū viueret samuel. Iudicabat itaq; samuel ꝑp̄lm ī bethel ⁊ galgal ⁊ masphat. circuiēs p̄ singulos annos: ⁊ reuertebat̄ in ramatha. ⁊ edificauit ibi altare. sed et ibi iudicabat isrl̄. Tres ille ciuitates famose erāt. bethel ꝑpt̄ somniū Iacob: ⁊ galgal p̄pter circūcisionē scd̄am. ⁊ masphat ꝑpt̄ freq̄ntiā Iosue. ⁊ ascēdebat ad eas samuel vicissim ī trib⁹ solēnitatib⁹ hebdomadarijs. ⁊ iudicauit ibi ꝑp̄lm. Alijs dieb⁹ ascēdebat ad eū ꝑp̄ls ī ramatha ad iudicādū.

¶ Q̄r israel petijt regē Cap̄lm. IX.

Cum autez senuisset Samuel: posuit filios suos Ioel ⁊ Abiā: alteꝝ ī bethel: alteꝝ in bersabee: vt ibi sedētes iudicarēt ꝑp̄lm. Qui declinauerūt post auariciā ⁊ p̄uerterūt iudiciū. Qd̄ nō ferēs ꝑp̄ls dixit ad samuelē. Da nob regē vt iudicet nos: sicut cetere gētes hn̄t. Qd̄ grauit̄ tulit samuel ꝑpt̄ insitā sibi iusticiā ⁊ circa odiū regis. Cūq; ꝯsuluisset dn̄m ait ei dn̄s. Audi vocē ꝑp̄li. nec se tm̄ abiecerūt s̄ȝ me: ne regnē sup eos. Verūtamē p̄dic eis ius regis sup eos. Et ait samuel ad populū. Hoc erit ius regis. Filios v̄ros faciet sibi fuos suos eq̄tes ⁊ p̄cursores agricolas ⁊ fabros armoꝝ. filias v̄ras faciet vnguētarias: ⁊ coq̄strias ⁊ panificas. Seruos v̄ros ⁊ ancillas ⁊ iumēta ponet in oṗe suo.

optimaq̄ vīa dabit ꝟuis suis. ⁊ vos eritꝭ ei
ꝟui. Et ait ppl's. Nō audiem⁹ te: sed erit rex
nob: ⁊ pugn̄bit añ nos. Et ait samuel. Ite ad
ꝓpria: opportune vos euocabo cū cōgūero
a dño q̄ datur⁹ sit vob regē

De vnctiōe saulis ⁊ electiōe
Capl'm. X.

Et erat vir de beniamin noīe Cis: ď stirpe iemini. cuius erat fili⁹ Saul. Nō erat vir me
lior illo ī isrl'. Cūq̄ ꝑiſſent asine cis dixit ad
filiū. Tolle vnū de puerꝭ ⁊ q̄re asinas. Cūq̄
ꝑtrāsissēt ꝑ mōtē effraim ⁊ terrā salym: ⁊ ter
rā beniamin ⁊ nō iuenissent: venerūt ī terrā
sup h: q̄ fuit ꝓau⁹ samuel'. ⁊ ait saul ad pueꝝ
Reuertamur ne pr̄ me⁹ sollicit⁹ sit ꝓ nobis
Cui puer. Est vir dei ī ciuitate hac. q̄ absq̄
ambiguitate loquit̄. eam⁹ ad eū: si forte indi
cet nob de via nr̄a. Et ait Saul. Quid fere
mus ad eū. Panis defecit ī sistarcijs nr̄is ⁊
sportulā nō habem⁹, i. argētū ī sportula. Er
rabat (vt ait Joseph⁹) putās ꝓphā accep tu
rū munera. cū nec saul legit̄ obtulisse nec il-
le accepisse. Cui puer. Habeo in manu mea
q̄rtā ꝑtē staterꝭ argēti ⁊ ascēderīt ī ramatha
in q̄ erat vir dei. Et dixerūt puell' egredīeti
bus ad aquā. Nunq̄d est hic vidēs. Que rñ
derūt. Est hic hodie sacrificatur⁹ ī excelso.
Cūq̄ ambularēt ī vr
bis medio apparuit
eis samuel. cui ꝓdie
dixerat dñs. Cras
hac hora mittā ad te

Sacrificiū dr̄ pran
diū qď parauerat sa-
muel illis.

virū ď beniamin: quē inūges sup ppl'm me
um. Cūq̄ samuel aspexissꝫ saul: dixit ei dñs
Ecce vir quē dixeraꝫ tibi. ⁊ ait ad saul. Ego
sum vidēs: ascende vt comedas mecū: cras
dimittā te: ⁊ q̄ sūt ī corde tuo indicabo tibi
⁊ ď asinis nō sis sollicit⁹. q: inuēte sūt. Pos
set videri saul habuisse sollicitudinē ī corď
ꝓ asinab: nisi hic ďtermiassꝫ ꝓphā. Vñ aiūt
hebrei saulē vidisse ꝑ somniū se collocatū in
ꝟtice palme: qď est signū regnaturi ⁊ ide sol
licit⁹ erat. ⁊ ob h̄ dixit ei samuel. Cui⁹ erūt
optima q̄q̄ in israel? Nōne tibi ascēderūt ī
excelsum. ante templū eñ licebat sacrifica-
re in excelso. Cūq̄ recūberēt in triclinio de
dit ei Samuel locū
ī capite. xxx. viroꝝ q̄
fuerāt iuitati. Et po
suit añ euꝫ armū q̄si
ꝑtē regalē: quē de in
dustria ꝟuauerat ei
Cūq̄ mane surrexis
sent ⁊ egressi eēnt ci

Cū ī multꝭ locꝭ dāñē
tur sacrificātes ī ex-
celso. q̄d ē q̄ samuel
dr̄ sacrificasse ī excel
so. Solue nōdū erat
ↄstructū tēplū

uitatē, dixit samuel. Añcedat nos puer ⁊ tu
sbsiste: vt idicē tibi ꝟbū dñi. Tulit āt samu-
el lēticulā olei qď ē vas fictile: q̄drāgulū ha
bēs foramē ī latere. ⁊ effudit sup caput ei⁹ ⁊
osculat⁹ ē eū ⁊ ait. Vnxit te ī ꝓncipē de⁹ su-
per hereditatē suā: ⁊ h̄ tibi signū. Cū recesse
ris a me iuenies duos viros iuxta sepulcꝝ
rachel q̄ dicēt tibi q̄ iuēte sūt asine. Cūq̄ ve
nerꝭ ad q̄rcū thabor. Et ē thabor nomē hoīs
nō mōtis. Inueniēt te tres viri. vn⁹ portās
tres hedos: ali⁹ tres tortas panis: ⁊ ali⁹ la-
genā vini. ⁊ accipies ď māu coꝝ duos pāes
Post h̄ vēies ad locū q̄ dr̄ statio philistino-
rū: eo q̄ q̄ndā ibi philistei castrametati sūt ⁊
habeb obuiū cuneū ꝓphāꝝ descēdētiū ď col
le dñi: psallētiū ī instrumētꝭ ⁊ ꝓphetātiū. Et
insiliet ī te spūs dñi. ⁊ ꝓphetabis cū eis. Et
nota q̄ samuel ꝓmo instituit ↄuēt⁹ religio-
soꝝ iugit̄ psallētiū dño. ⁊ dicebat̄ ↄuēt⁹ eo-
rū cune⁹: q̄si coune⁹. Et dicebant̄ ꝓphetare:
id ē iugit̄ deū laudare. Et forte aliq̄ qñq̄ ꝓ-
phetabāt ex eis. Et addidit samuel. Cuꝫ vi-
derꝭ hec signa scias q̄ dñs tecū ē. ⁊ descen-
des añ me ī galgala: q: ibi ↄueniem⁹ cū op⁹
fuerit. Ego q̄ppe descēdam ad te vt offeras
oblationē septē dieb. In ↄsecratiōe eñ sa
cerdotꝭ ⁊ regꝭ tot dieb fiebat oblatio ꝟm q̄s
dā. Et addidit. Expecta h̄ donec veniā ad
te ⁊ ośdā tibi q̄ facias. Tñ q̄dā. vij. dies re-
ferūt ad expectatiōeꝫ: vt sit sensus. Septē
dieb expectab dōec veniā. qď postea expli-
cabit̄. Cūq̄ venissꝫ saul ad cuneū ꝓphāꝝ ꝓ-
phetauit cū eis saul. Aiūt hebrei eū ꝓphetas
se ď gog ⁊ magog. ⁊ ď ꝓmijs iustoꝝ ⁊ penis
maloꝝ. Et āmirātes q̄ nouerāt eū dixerunt
Nunq̄d ē saul int̄ ꝓphas: ⁊ Cis pr̄ ei⁹. q. di.
cū nō sit de genere ꝓphāꝝ. Alia lr̄a habꝫ. Et
q̄s pr̄ ei⁹: sub eodē sensu. Vel ita. Et q̄s pat̄
coꝝ. quasi dicāt. Sol⁹ de⁹ est pater ꝓpheta
rū. ⁊ spūs vbi vult spirat: nō tm̄ in filios ꝓ-
phetaꝝ. Exinde ꝟsum ē in ꝓuerbiū. Num et
saul inter ꝓphas. Qď forte de solo saule di-
cebat̄: vel de q̄cūq̄ repēte sublimato. Et in-
trauit ad Ner patruū suū. Qui cū quesisset
ab eo de verbis Samuelis: de verbo regni
tacuit: cetera indicauit. Vocauit āt samuel

ppl'm in masphat. ꝛ ait ad illos. State corã dño: ꝛ faciem⁹ sortes p trib⁹ ꝛ familias ꝛ capita. ꝛ inuenit sors tribũ beniamin. ꝛ descẽdit vsq; ad Saul filiũ Cis. Et credit̃ samuel tẽp erasse sortes iuxta cor suũ. Sciẽs aũt saul q̃ q̃reret̃ latuit. q̃si nolẽs suscipe pncipatũ. Quẽ inuẽtũ statuerũt in medio ppl'i. ꝛ fuit altior vniuers ab humero ꝛ sursum. Et ait Samuel. Ecce quẽ elegit dñs: nõ ẽ ei simil' i oi pp'lo. Et exclamauit oĩs ppl's: viuat rex. Et scpsit samuel legẽ regni: ꝛ legit vniuerso audiẽte ppl'o ꝛ rege. Et reposuit libellũ i tabnaculo. qđ erat adhuc i masphat cũ altari. ꝛ redierũt ad ꝓpria. ꝛ Saul abijt i domũ suã in gabaa. Quidã ṽo despexerũt eũ ꝛ Saul dissimulabat

¶De Naas ꝛ scd'a vnctiõe Saulis.
Capl'm. XI.

Factũ est autẽ quasi post mẽsem naas amonites obsedit iabes galaath. Cunq; petissent ab eo obsessi fed⁹: ait. In h̃ feriã vobiscũ fedus vt eruã oib⁹ vob ocl'os dextros. eis ei q̃s bello capiebat dxtros ocl'os eruebat: vt sinistros scut' celãtes ad bellũ forẽt inutiles Et rñderũt ei. Cõcede nob septẽ dies ꝛ mittem⁹ i oẽs termios isrl'. ꝛ si nõ fuerit nobis defensor: egrediemur ad te. Uenerũt ãt nũcij i gabaa saulis. Et cũ nũciassent h̃: fleuit ppl's. ꝛ ipe Saul veniebat d agro seq̃ns boues. Et pmisit iabit' se tertia die vẽtur eis i auxiliũ. Et iussit aliq̃s eorũ p ducatu itineris sustiere. ꝛ diuit⁹ ispirat⁹ ɔcidit vtrũq; bouẽ i frusta. ꝛ cõminat⁹ ẽ in oẽs terminos isrl' dicẽs. Qui nõ exierit post saulẽ ꝛ samuelẽ: sic fiet bob⁹ ei⁹. ꝛ egressi sunt oẽs q̃si vir vn⁹. ccc. milia virorũ. ꝛ ɔstituit saul ppl'm in tres ptes. ꝛ igressus ẽ castra i vigilia matutina: ꝛ pcussit amon plaga grãdi. Et ait popul⁹ ad saul. Quis ẽ q dixit Nõ regñbit saul sup nos. date nob vt iterficiãt̃. Et ait saul. Nõ interficiet̃ q̃spiã hodie: q2 fecit dñs salutẽ i isrl'. Et ait samuel. Eam⁹ i galgala ꝛ inouem⁹ ibi regnũ. ꝛ inũxerũt saul i regẽ secũdo i galgala. Et ait samuel ad ppl'm. Ecce rex q̃dic̃ an̄ vos. Me abiecist' ꝛ dñm: ꝛ h̃ vobis signũ: q̃ dedit dñs vob regẽ i ira. Ecce messis triticea est hodie. Inuocabo dñm ꝛ dabit tonitrua ꝛ coruscatiões: grãdines ꝛ pluuias. ꝛ sic factũ ẽ statim ɔ naturã terre illius. Et ppl's timẽs ait. Ora p fuis tuis, addidim⁹ ei pctis nr̃is malũ vt peterem⁹ nob regẽ. Et ait Samuel. Peccastis: nolite deinceps recedere a dño ꝛ viuetis. Alioq̃n pibitis vos ꝛ rex vester. Fili⁹ vni⁹ anni erat saul cũ regnare cepisset. i. humil' tanq; paruul⁹. Duob⁹ ãt annis regñuit sup isrl'. i. iuste rexit ppl'm. In reliq̃s annis regni q̃si tyrãn⁹ fuit ꝛ nõ rex. Quidã h̃ legũt de Hisboseth filio ei⁹ dicẽtes eũ anniculũ ẽẽ in pncipio regni paterni. ꝛ de eodẽ dictũ est q̃ duob⁹ annis regnauit i isrl'. M ãt duob⁹ annis regnauerit hisboseth certũ ẽ. q̃ ãt annicul⁹ eẽt cũ regnare cepisset: pr̃ ei⁹ stare nõ pt. Saul ei circiter. xx. ãnos regñuit. Hisboseth ṽo regnãs post pr̃em iã q̃dragenari⁹ erat. Qđ tñ ipi determinare conant̃. dicẽtes saul cepisse regnare post Heli. ꝛ ponũt i regno saul' annos samuel'. Hebrei sic habẽt

¶Q samuel ɔdixit sauli de trãslatõe regni
Capl'm. XII.

Filius vnius anni erat saul cũ esset i regno. ꝛ duob⁹ annis regnauit. Elegit sibi tria milia i israel. i. cũ regnasset p annũ ꝛ post duos annos q̃si post tres ãnos elegit sibi ꝛc. Et erãt duo milia cũ saul in machmas ꝛ i bethel mille ãt cũ Jonatha in gabaa beniamin: q̃ fuit vrbs phinees filij eleazari. Et percussit ionathas statiõẽ philistinorũ q̃ erat i gabaa. i. locũ munitũ. in q̃ posuerũt philistei custodes tanq; dñantes isrl'. ꝛ tũc erexit se isrl' aduersus philistijm. Quo audito philistei ɔgregati sũt ad pugnãdũ ɔ israel xxx. milia curruũ. ꝛ. vi. milia eq̃tũ: ꝛ vulg⁹ innumerabile. Et ascẽdẽs saul i galgala ɔuocauit ppl'm ꝛ samuelẽ ad ɔsulendũ dñm. Et expectaret Samuelẽ septẽ dieb⁹ iuxta condictum: dilapsus est ab eo populus. ꝛ timẽtes abscõderũt se in speluncis ꝛ in abditis ꝛ in antris. Hebrei q̃q; transierũt iordanem. Quidã erant in israel sic appropiato vocabulo dicti. Qui p timore credũt̃ descẽdisse i castra philistijm ad obseq̃ndũ eis. Cũq; vidisset saul morã sibi dãnosã: septimo die obtulit holocaustũ ꝛ pacifica. Cũq; cõplesset: ecce samuel veniebat ꝛ arguẽs saulẽ ait.

Duplex põt esse intellect⁹ hui⁹ capl'i. vl' vt saul sit nti casus: vel q̃ sit datiui.

Quid fecisti? Respõdit Saul. Populꝰ sub
terfugiebat: ⁊ tu nõ veneras iuxta placitos
dies: timui ne hostes ascẽderẽt ad nos priꝰ
q̃ placarẽ faciẽ dñi: ⁊ necessitate cõpulsus
obtuli dño. Videt̃ saul peccasse ꝙ sine sa-
muele obtulit holocaustũ dño ad ꝯsulẽdũ
Vñ qdam (vt sup̃ diximꝰ) dicũt septẽ dies
qs dixit samuel nõ esse expectatiõis s3 obla
tionũ in ꝯsecratione regis. ⁊ dicũt nunq̃ si
ne eo esse offerendũ ad ꝯsulendũ dñm. Ve
rũtamẽ vt oblatiões septẽ dieꝝ fierent ꝑ sa
cerdote legit̃: ꝓ rege ṽo nõ memini me legis
se. Ad h̃ valde mirandũ est cũ iã bis inũctꝰ
esset saul in regẽ: ꝙ in neutra illaꝝ fuit obla
tio talis ꝓ rege. Et ideo dici põt samuelem
sic mãdasse. vt cũ vellet saul imolare ad cõ
su lendũ dñm citaret ipm. vt ostẽderet ei q̃
facturꝰ ess3. ⁊ post citationẽ si morã faceret
expectaret eũ septẽ dieb. Saul ṽo diẽ ci-
tatiõis annumerauit ĩ his septẽ ⁊ nõ expe-
ctauit eũ nisi sex dieb. Et addidit samuel.
Nequaq̃ regnũ tuum vltra ꝯsurget. sed q̃si
uit sibi dñs viꝝ iuxta cor suũ: vt regat pplm
eiꝰ. Abijt samuel ĩ gabaa beniamin. ⁊ egres
sus ẽ saul cũ populo obuiam philisteis. nec
erãt cũ eo nisi sexcẽti viri: ⁊ Jonathas filiꝰ
eiꝰ. Porro faber ferrariꝰ nõ erat ĩ israel. Ca
uerãt eñi philistei ne facerẽt hebrei gladiu3
aut lanceã. Et descẽdebat israel ad philisti-
im: vt exacuerẽt acies oĩm ferramẽtoꝝ vsq̃
ad stimulũ corrigẽdũ. i. ad emẽdandũ ⁊ exa
cuẽdũ. Vel ita Ad stimulũ q̇ est ad corrigẽ-
dũ: subaudi boues. Cumq̃ venisset dies ṗlij
nõ est inuẽtus ensis vel lancea in manu to-
tius populi: excepto ense Saul ⁊ Jonathe
Et fecit Saul arcã domini afferri ĩ castra.
⁊ Achias filiꝰ Achitob fris Jcaboth porta
bat ephod

¶ De clade philistijm ⁊ fauo quẽ comedit io
nathas Caplm. XIII.

Accidit autẽ vt qua
dã die exiret Jonathas cum armi
gero suo: vt exploraret stationem
philistinoꝝ patre suo ignorãte. ⁊ trãsire vo
luit ionathas ad philisteos ꝑ vallẽ ṗruptã
scopulꝰ hinc ⁊ inde eminẽtib ĩ modũ dẽtiũ
Et ait ionathas ad pueꝝ. Cũ apparuerimꝰ
eis. si dixerint: Manete donec veniamus
ad vos: stemꝰ. ꝙ si dixerit: ascẽdite ad nos/
ascẽdamꝰ: q2 tradidit eos dñs ĩ manꝰ nr̃as
h̃ erit nobis signũ. Cũq̃ dixissent philistei:
ascẽdite ad nos: ascẽdit ionathas reptans
manib ⁊ pedib ⁊ armiger eiꝰ post eũ. Et ex
terruit eos dñs ante ionathã. ⁊ ꝑcussit Jo
nathas cu3 puero ex eis. xx. viros in media
parte iugeri. Et ꝯturbata sũt castra ⁊ diffu
giebãt mutuo se ꝑimẽtes. ⁊ indicauerũt spe
culatores fugã hostiũ sauli. Cũq̃ q̃siss3. q̇s
ex nobis abijt. reꝑtũ est abesse Jonathan ⁊
armigeꝝ eiꝰ. Et ait ad achiã. Applica. i. pre
para arcã dñi ad ꝯsulẽdũ dominũ. Cũq̃ tu
multꝰ crebresceret ĩ castris: ait ad sacerdo-
tẽ. Cõtrahe manũ tuã. Et exclamãs saul cũ
populo cepit ꝑseq̇ fugientes. Sed ⁊ hebrei
qui transierant ad castra philistijm: reuersi
sunt vt essent cũ israel. omesq̃ q̇ se ṗus abs
conderant redierũt in preliũ. ⁊ iam erãt cu3
Saul q̃si decẽmilia. Vidensq̃ Saul morã
damnosam si comederet adiurauit populũ
dicens. Maledictus vir. id est dignus erit
morte qui comederit panẽ vsq̃ ad vesꝑam
donec vlciscar de inimicis meis. Cũq̃ trãs
iret populus ꝑ saltu3: apparuit mel fluẽs. et
nullꝰ gustauit ex eo. Jonathas ṽo q̇ nõ au-
dierat maledictũ patris tinxit virgã ĩ fauo
Et cum gustasset: illuminati sũt oculi eius.
id est facies exhilarata est resumptis virib
Dicit̃ ꝙ tanta copia mellis est ibi in cauis
arboꝝ ⁊ cauernis petraꝝ ⁊ abditis terre ꝙ
plures reꝑiant̃ faui decidẽtes suꝑ terram.
Dicit Josephꝰ inuenisse ionathã apud cu-
bilia in quercu que erat in sorte effraim. Cũ
q̃ indicasset ei q̇dã maledictũ patris: ede-
re cessauit: nõ approbãs maledictũ patris.
Nã sumẽte pplo cibũ: maior plaga fuisset in
hostib. Jn vespera ṽo ppls fessus nimis et
ṗ fame morã nõ sustinẽs: pecora mactauit
in terra: ⁊ comedit cũ sanguie. hoc est: q̃cũ-
q̃ mõ occidit ⁊ coxit anteq̃ sanguis bñ di-
lueret̃: nõdum purgatis carnib vescẽs. nõ
s̃m morẽ patrium guttura cultro laniauit:
⁊ eliquauit sanguinẽ. Dicũt q̇dam ꝙ de ṗ-
da hostiũ nemini li-
cebat edere: donec
immolasset victimã
dño. aliter edens q.
cũ sanguine edebat

Visus erat ꝙ in ṗlio
nõ edebãt donec sa-
crificiũ vesꝑtinũ fie-
ret ꝓ eis. Alioq̇n ede
bãt cũ sanguine quẽ
fuderãt in bello

Et ait saul pplo Pec
castis. Voluite ad me
saxum grande. ⁊ pre
cepit vt omes super illud saxũ ⁊ coram ipo

ſm morē patriū pecudes laniarent: ne for-
te q̄s aliter faceret occulte. Tūc p̄mū edifi
cauit Saul altare dn̄o. Vn̄ ptꝫ ꝙ nō ſuꝑ re
cēs altare Saul iā bis obtulerat in galga-
la. Putāt tn̄ q̄dā eū q̄tiēſcūq̄ obtulerit no-
uū altare ꝯſtruxiſſe. Hoc ꝟo dictuꝫ p̄mū: ꝙ
nūc plena iuxta dei placitum obtulit. Cūq̄
nocte irruere vellet ſuper hoſtes: ait ſacer-
dos. Cōſulamꝰ dn̄m. Sed ꝯſulēti nō rn̄dit
dn̄s in die illa. h̄ eſt nec nocte nec die ſeq̄nti
Et ait Saul. Taciturnitas hec eſt latēt̄ cā
pctī. Per viuētē dn̄m etiā ſi ꝑ Jonathā fa-
ctum eſt abſq̄ retractatione moriet̄. Et ſta
tuit ppl'm ī parte vna: ⁊ ſe ⁊ Jonathā ī par-
te altera. ⁊ cecidit ſors ſuper Jonatham.
Et ait Saul. Quid feciſti? Cui Jonathas.
Nil mihi ꝯſcius ſum niſi ꝙ heri neſciens
maledictū mel comedi. Et ait ſaul. Morie-
ris Jonatha: q̄ niſi h̄ fecero: hec faciat mi
hi deꝰ. ⁊ hec addat. Et ait ppl's. Ergo ne Jo
nathas moriet̄ q̄ fecit ſalutē ī iſrl'. Viuit do
minꝰ. i. ꝑ viuētē dn̄m. vel ſicut deꝰ ē viuēs ⁊
nō dij gētiū: ſi ceciderit capillꝰ d̄ capite eiꝰ
in terrā (apoſyopeſis ē) vl' legit̄ ſi ꝓ nō. ⁊ eri
p uerūt ionathā a manibꝫ p̄ris ⁊ redierūt ad
ꝓ̄pria. Saul ꝟo ꝯfirmatꝰ in regno. q̄cunq̄
ſe ꝟterat ſuꝑabat hoſtes iſrl'. ⁊ ꝑcuſſit ama-
lech. Prolepſ ē. Vel forte p̄us ꝑcuſſit q̄ⷨ d̄le
ret ex toto ex mādato dn̄i. Fuerūt aūt filij
Saulis: Jonathas ⁊ Jeſui ⁊ Melchiſua.
Quartꝰ tacet̄ Hyſboſeth tanq̄ puer: ⁊ non
dum militans: vel tanq̄ ineptꝰ. Filie ꝟo eiꝰ
Merob ⁊ Michol: ⁊ vxor eius Achinoe. ⁊
p̄nceps militie Abner filꝰ Ner patruelis
eiꝰ. Nā Cys ⁊ Ner frēs fuerūt ⁊ filij Abiel.
Legit̄ tn̄ ī Paralipomenon: ꝙ Ner fuit pa
ter Cys: quod pro etate dictū eſt. ⁊ quia nu
triuit eum.

Ꝙ Saul vicit Amalech Caplm. XIIII.

Tunc ait ſamuel ad ſaul. Hec dicit dn̄s. Demolire ama
lech ⁊ vniuerſa eiꝰ: q̄ reſtitit iſraeli
cū aſcenderet de egypto. Jumēta q̄dē volu
it dominꝰ interfici. vt nec in aliq̄ memoria
Amalech ſuꝑeſſet. Sūt q̄ dicāt illos male-
ficos fuiſſe: ⁊ in pecudes ſe ꝟtendi habuiſſe
peritiā. ⁊ ideo ne ſub forma pecudū euade-
rent: etiā pecudes periſſe. Et recēſuit ſaul
cc. peditū: ⁊ decēmilia viroꝝ iuda. Et nota
ꝙ fere vbiq̄ dicunt̄ viri iuda tanq̄ paucio
res ceteris. Vn̄ alibi. Catulus leonis iuda
Cūq̄ inuaderꝫ Saul amalech: dixit cyneo
Recede ab amalech ne inuoluā te cū eo: q̄a
tu feciſti miſc̄diam cū iſrael. Jetro em̄ q̄
⁊ raguel ⁊ cys dictꝰ eſt: bonū ꝯſilium dedit
Moyſi: cuiꝰ domꝰ habitabat in amalech: ꝑ̄
ter filios obal. ⁊ egreſſi ſūt cynei ⁊ deinceps
habitauerūt ī iſrael. Ex his ortꝰ eſt rechab:
vt in paralipomenon legit̄. Hi ſūt cynei q̄
venerūt de calore domꝰ patr̄ rechab. Tūc
ꝑcuſſit Saul amalech in ore gladij. id eſt in
vaſtatiōe: quaſi deuoratiōe. Vel eſt locutio
id eſt in gladio. Et pepꝑcit Saul Agag regi
amalech ⁊ optimis armatoꝝ. Et ait domi-
nus ad Samuelē. Penitet me ꝙ feceri ſaul
regē. Et orauit Samuel ꝓ eo dn̄m tota no-
cte. Cūq̄ accepiſſet ꝙ ſaul erexerat ſibi for-
nicē triūphalē in carmelo iuxta ſuꝑbiā gen
tiū q̄ faciebāt ſibi arcū de mirtis ⁊ palmis
⁊ oliuis in ſignū victorie deſcēdit ad euꝫ in
galgala. ⁊ occurrit ei ſaul. Cūq̄ culpaſſꝫ eū
ꝙ q̄ppiā reſeruaſſet de amalech: in excuſa-
tiōem ſui dicebat/ ppl'm reſeruaſſe optima
ad offerēdū dn̄o ī grāꝝ actionē. Cui ſamu-
el. Melior eſt obediētia q̄ⷨ victime. Super
bonos delectat̄ deꝰ: ⁊ nō ſuꝑ ſacrificia: p̄ſer
tim ſi obtulerint q̄ decreuerat deꝰ ꝑire. Et
ait ſaul. Peccaui. Sed hac vice porta pec-
catū meū. id eſt ora ⁊ ſatiſfac ꝓ me vl' dimit
te mihi. Cui ſamuel. Proiec̄ te deꝰ ne ſis rex
ſuꝑ iſrael. Cūq̄ vellet abire ſamuel: app̄hē-
dit eū ſaul ꝑ ſummitatē pallij eiꝰ: q̄ ſciſſa eſt
Et ait ſamuel. Sic ſcidit dn̄s regnū a te ho
die. i. a tua poſteritate. Cūq̄ ſil' adoraſſēt do
minū: p̄cepit ſamuel adduci ad ſe regē agag
⁊ oblatꝰ eſt ei pinguis ⁊ tremēs. Et dixit ſa
muel ad Agag. Siccine ſeꝑat amara mors
q. di. Mirꝝ ē ꝙ ſic te ꝯcutit mors: ⁊ ſeꝑauit
aīm tuū a te. Quidā dicūt duas dictiōes ſe
ꝑauit. ⁊ ſupplēt aduerſū te. vl' ſm aliā lr̄am
⁊ dixit agag. Sic me ſeꝑat amara mors. q.
di. Mors q̄ ſeparauerat a me meos amariſ
ſime: ſeparat me ab hoīb. Et ꝯcidit eū Sa
muel in fruſta. ⁊ abijt in ramatha. Saul ꝟo
aſcendit in domū ſuā in gabaa. ⁊ non vidit
ſamuel vltra ſaulē in habitu. ſ. regio. nā in ꝓ
phetico poſtea vidit.

De vnctiōe Dauid in domo p̄ris Caplm. XV.

SAmuel autem lugebat saul: ⁊ ait dñs. Usqꝫ q̃ luges saul cū ego piecerim eum. Imple cornu oleo: ⁊ vade ad domū Isai: vt inūgas regē vnū de filijs eiꝰ. ⁊ qꝛ times saul fer vitulū q̃si ad imolādū. Cūqꝫ venisset in bethleē dixerūt seniores ad eū. Pacificꝰ ne ē ingressus tuꝰ? Timebāt em̄ ne ꝓpt̄ aliquā correctiōem misisset eū rex: vel ꝙ offensus forte regi fugisset: ⁊ nō auderet eū recipe. Qui cū dixisset se venisse ad imolādū: sctificauit Isai et filios eiꝰ, ⁊ statuit eos corā altari ⁊ videns heliab ꝑmogenitū ꝑcerꝝ optimū estimauit regē futurꝝ. Et ait dñs ad eū. Ego nō corporis pulcritudinē apicē facio regalē: sed animi ꝟtutē. In eūdē modū ꝓbauit dñs alios Statuerat em̄ Isai septē filios corā samuele. vij. ꝓprios: ⁊ nathā adoptatū filiū samaa filij sui. Et ait samuel ad eū. Nunq̇d cōpleti sūt filij? Qui rñdit. Adhuc reliquꝰ est paruulꝰ ⁊ pascit oues. Et iubēte samuele adductus est dauid rufus. i. rubicūdꝰ ⁊ pulcer. ⁊ inūctꝰ ē in medio fratꝝ: ⁊ directꝰ ē spūs dñi in dauid a die illa ⁊ deinceps. Et recessit spiritus dñi a saul: ⁊ exagitabat eū spūs neqꝫ missus a dño. Dicit Josephꝰ dauid tūc accepisse spm̄ ꝓpheticū: sicut ⁊ ille q̇dē ꝓpheta receperat sctō sup se spū veniēte. Sꝫ qꝛ dictū est spm̄ recessisse a saul: ⁊ directū i dauid: videt̄ ꝙ de eodē spū dicat̄. i. de grã spūs q̃ huc usqꝫ saul victor hostiū extiterat. Tūc dixerūt ad saul s̄ui eiꝰ. Spūs malꝰ exagitat te. adhibe tibi saltē ꝑitū i cithara: ⁊ leuiꝰ feres Tradūt physici ꝙ armonia letū reddat letiorē: ⁊ tristē tristiorē. Tradūt mathematici ꝙ multi demōes armoniā ferre nō possunt ⁊ quādoqꝫ nulli. ⁊ indicatū est regi ꝙ dauid esset sciens psallere: ⁊ vir bellicosus. Cūqꝫ misisset rex ad Isai ꝓ filio eiꝰ: tulit Isai asinū plenū panibꝫ: ⁊ vinū ⁊ hedum. ⁊ misit ea regi ꝑ manū dauid. Dicit̄ aūt asinꝰ plenꝰ. i. sufficiēter oneratꝰ. vel forte sicut ex boue et hirco fiunt vtres: ita de asino fiebant sacci ad aliq̃ ferēda. Igit̄ cū spūs arripiebat saul Dauid psallebat in cithara ⁊ leuius erat ei. ⁊ quādoqꝫ recedebat ab eo spiritus. Cunqꝫ aliq̄ꝫdiu cessisset spūs Saul: remissus ē Dauid ad patrem.

¶ De morte Golie. Caplm̄. XVI.

FActū est autē vt cōgregarent̄ philistijm aduersus israel in ꝑliū. Porro saul ⁊ israel castra metati sūt in valle terebinti sub qua abscondit Jacob idola. ⁊ egressus est vir spuriꝰ de castris philistinoꝝ goliad gethęꝰ de semine gigāteo: altitudinis sex cubitorū ⁊ palmo. Iste spuriꝰ dictꝰ est: qꝛ de ignobili patre. id est gentili: ⁊ nobili matre. id est iudea natus erat. Spuriꝰ ⁊ hybrida dicit̄ ignobil' ex patre: sicut manzer ⁊ nothus ex matre. Hic exprobrabat israel ꝙ s̄ui essent philistinoꝝ. et ꝓponebat eis monarchiā: ita vt quoꝝ vinceret̄ athleta seruiēēnt alioꝝ. Hebrei aūt stupebāt ⁊ metuebāt eum nimis. Sic dicebat goliad q̃draginta diebꝫ. Erāt aūt tres maiores frēs dauid i exercitu. ⁊ misit eis Isai ꝑ manū dauid ephi polēte. ⁊. x. panes ⁊ tribuno sub q̃ militabāt decē formellas casei. id est decē caseos paruos ⁊ recētes. hebreꝰ habꝫ. x. sectiōes casei. h̄ est. x. genera ⁊ diuersitates casei: ⁊ p̄cepit ei: vt secū afferret pignora fratrū. i. libellos repudij. Mos erat eūtibꝫ ad bellū: vt libellos r̄pudij darēt vxoribꝫ: vt si caperent̄ nec redirent vsqꝫ ad tres ānos: liceret vxoribꝫ nubere cui vellēt. Cunqꝫ dauid venisset ad locū certamis (egrediebant̄ em̄ singul' diebꝫ aliq̇ ꝑliātes) ecce ascēdebat goliad exprobrās vt heri ⁊ nudiustertiꝰ; ⁊ fugiert̄ israelite a facie eiꝰ. ⁊ ammirās dauid audiuit a pluribꝫ viris. Qui ꝑcusserit istū: ditabit eū rex: ⁊ dabit ei filiam suā. Cūqꝫ audiret eū eliab frat̄ eiꝰ talia sciscitantē: increpabat eū timēs ne pugnaret ⁊ occūberet. Et rñdit Dauid. Quid feci. Nunq̇d nō ꝟbum est supple dignū increpatiōe. q. di. Cur ꝑ solo ꝟbo increpas me. Uel ita. Uerbū tm̄ est ⁊ nō res. i. nō aīo pugnādi h̄ dico sed vt rē sciā. Nūciata sūt āt ꝟba dauid ad saul: ⁊ ait ad regē. Ego s̄uꝰ tuꝰ pugnabo aduersus philisteū. Cūqꝫ ꝓhiberet eū saul/ q̇a puer esset: addidit. Ego s̄uus tuꝰ interfeci leonē ⁊ vrsum cū inuasissent gregē. Erit igitur hic incircūcisus q̃si vnꝰ ex eis dño me liberāte. Tūc iduit eū saul armis suis: ⁊ deposuit ea dauid: qꝛ nō habebat armoꝝ consuetudinē: ⁊ tulit i manu baculū pastoralē ⁊ elegit d̄ torrēte. v. lapides limpidissimos. i. planos ⁊ volubiles: ⁊ misit eos in perā pastoralē. i. vas quo lac mulgebat vel ferebat

panẽ et fundã manu tulit: et ꝓcessit aduer-
sus philisteũ. Qui ɔtẽpsit dauid ⁊ ait. Nũ-
q̇d ego canis sum: q꞉ tu venis ad me cũ ba-
culo. Cui r̃ndit Dauid. Tu venis ad me cũ
armis: ego ãt venio ad te ĩ noĩe dñi: vt sciat
hodie vniuersa eccl'ia hec. q꞉ nõ ĩ gladio sal
uat dñs. Cũq3 iecisset lapidẽ funda: ꝑcussit
eũ in frõte. Scdo q̃3 ⁊ tertio lapide ꝑcussit
eũ ĩ eodẽ loco. ⁊ tertio iactu deiecit eũ. ⁊ cur
rẽs eduxit gladiũ illi⁹: et p̃cidit caput eius.
Hic fabulant̃ q̇dã iudei q̈ ferꝝ galee et lori
ce obsequiũ p̃stitit dño: dãs locũ lapidi: vt
ĩtraret ad hoiem occidẽdũ. ⁊ ob h̄ deiceps
circũcisio facta est cũ cultello ferreo: q̃ pri⁹
fiebat petrino. Fugierũt itaq3 philistei: ⁊ is-
rael ꝑsecut⁹ est eos vsq3 ad portas accaron
Tulit aũt Dauid caput et gladiũ: ⁊ posuit ĩ
tabnaculo suo lõgo tp̃e: post tulit illa ĩ hie-
rusalẽ. Hebre⁹ nõ habz suo. Ob h̄ credit̃ q̈ ĩ
tropheũ posuit ea ĩ tabernaculo dñi Unde
postea Abimelech accepit gladiũ. Cũq3 re-
disset dauid a prelio: ait saul ad abner. De q̃
stirpe ẽ hic adolescẽs. forsan volẽs scire cui
datur⁹ eẽt filiã. Nec recognouit eũ saul: q̇a
aliq̃3diu absens fuerat et alterat⁹ ꝑ exagita
tiõem mali spũs fa-
ctus erat labilis me
morie. Et respondit
abner. Uiuit anima
tua rex si noui eum.
id est per vitã tuam

Quãuis añ sepe pñs
fuissz regi: cũ cithara
leniret eũ: tñ nõ cog-
uit eum modo.

nõ noui eum. vel ꝑ execratiõem. Hebrei em̃
sepe nominãt mala a ɔtrarijs eorum. vt ibi.
Bñdic dño et morere. Cunq3 q̃sisset Saul
a Dauid q̇s esset. ait. Fili⁹ sum fui tui Isai.
Et tunc aĩa Jonathe ɔglutinata est aĩe
Dauid: et inierũt fedus. Et dedit ionathas
dauid vestimenta sua vsq3 ad arcum et gla
dium ⁊ baltheum

¶ Q saul ꝑsecut⁹ est dauid
Capitulũ. XVII.

Factũ est cũ redirẽt
triũphãtes de p̃lio: ⁊ dauid dispo-
neret ferre caput Golie in hierl'm.
nã vt ait Joseph⁹ h̄ secũ habebat: sed hastã
iã dicauerat deo. Egrediebant̃ mulieres ex
vniuersis vrbib⁹ ⁊ cũ instrumẽtis p̃cinebãt
mulieres: Saul ꝑcussit mille. ⁊ r̃ndebãt v̄gi
nes: ⁊ dauid. x. milia. Audiẽs saul causaz vi
ctorie poti⁹ attribui dauid q̃3 sibi: dolẽs in

tra se ait. Quid ei supest nisi solũ regnum. ⁊
timuit ne a domo sua trãsferret̃ regnum: et
inuidebat dauid: nec iam rectis oculis re-
spiciebat eũ. Post dies paucos inuasit spi
rit⁹ mal⁹ saul: ⁊ q̃si ꝓphetabat: ⁊ missa lancea
quã tenebat dauid psallẽtẽ putauit ɔfigere
parieti. Dauid aũt declinauit ab eo secũdo.
Primo em̃ recesserat bello imminẽte: ⁊ post
ea statuit eum Saul cyliarchũ: ⁊ ait. Filiaz
meaz merob dabo tibi: tantũmodo esto vir
fortis: ⁊ p̃liare bella domini. Tractabat em̃
apud se. Nõ sit man⁹ mea in eũ: sed manus
philistinoꝝ. Cũ aũt debuit merob dari da-
uid data est adrieli molatyte. dilexit aũt da
uid michol ⁊ placuit saul: ⁊ ait ad eũ. Indu
ab⁹ reb⁹ gener me⁹ eris hodie: qd̃ ẽ in duab⁹
filiab⁹ meis. Nã alterã habuisti spõsam: al-
terã habebis vxorẽ. Uel ita. ꝑ duab⁹ reb⁹: q꞉
strauisti gigantẽ ⁊ dabis. c. p̃pucia. hoc em̃
significauit ei Saul per seruos suos. non
habet rex necesse ha
bere sponsalia. i. mu-
nera vel donatiõem
ꝓpt̃ nuptias nisi tm̃
cẽtũ p̃pucia philisti
noꝝ. Et abijt dauid
cũ viris q̃ꝝ tribun⁹

Hieronymus dt du
as res fuisse. c. prepu
cia q̃ p̈us dederat re
gi. ꝑ merob: ⁊. cc. q̃ p̈-
us dedit ꝑ michol

erat in accaron: ⁊ ꝑcussit de philistijm du-
cẽtos viros: ⁊ afferẽs p̃pucia eoꝝ annume
rauit ea regi. Joseph⁹ tamẽ dicit: abscidẽs
sexcenta capita venit ad regẽ: ⁊ nuptias ex
igebat: ⁊ dedit ei saul filiã suã licz inuit⁹. Cũ
q3 videret eũ apud dñm ⁊ hoĩes approbari
timuit: ⁊ tractabat de morte eius. nec iã me
tũ celare valens: dixit Jonathe ⁊ fuis suis
vt occiderẽt dauid. Qd̃ ĩdicauit ionathas
dauid dicẽs. Abscõdere vsq3 mane: cras lo
q̃r patri ꝓ te. In crastinũ locut⁹ ẽ ionathas
ad patrẽ. Cur peccas ĩ sanguine innoxio: q̇
fecit salutẽ in israel: ⁊ oꝑa ei⁹ tibi valde sũt
necessaria. ⁊ cui⁹ morte filia tua vidua vexa
bit̃. Et placat⁹ saul iurauit. Uiuit dñs q꞉ nõ
occidet̃. et ĩtroduxit ionathas dauid ad re
gẽ: ⁊ stetit corã eo sicut p̈us

Q michol deposuit dauid ꝑ fenestrã
Capl'm. XVIII.

Rursum inito certa-
mine ꝑcussit Dauid philisteos pla
ga magna: ⁊ inuidit Saul: ⁊ iteruz

ꝺemō exagitabat eū:⁊ dauid psallētē volu-
it sicut ṗus ꝑforare. et fugit dauid ī domuȝ
suā. Misit āt saul satellites nocte circa do-
mū vt mane egredientē occideret. Qꝺ cū ꝑ
sensisset michol: ꝺ posuit eū ꝑ fenestrā et au
fugit. Michol āt strauit lectulū suum q̄si e-
grotāt' in q̄ posuit statuā: ⁊ pellē capraꝝ ad
caput eiꝰ: silitudinē capilloꝝ exṗmēs. ⁊ sa-
gis supposuit iecur capre spirans exṗmēs
anhelātē. Cūqꝫ saul depꝑhēdisset se eē illusuȝ
dixit ad michol. Cur dimisisti inimicū me
um: Que rn̄dit. Timui. dixit eī mihi. Dimit
te me: alioq̇n īterficiā te. Dauid āt fugiēs ve
nit ad samuelē ī ramatha: ⁊ īdicauit ei oīa q̄
fecerat ei rex: ⁊ abierūt ambo in nabaioth:
q̇ est collis in ramatha: vbi erat cuneꝰ ꝓphe
tarū. Qꝺ cū accepisset Saul misit lictores
ī nabaioth vt raꝑent dauid. Qui cum vidis
sent ꝓphetas: ⁊ samuel stantē suꝑ eos: factꝰ
est ī illis spūs domini ⁊ ꝓphetabant. Misit
qꝫ saul scꝺos ⁊ tertios nūcios: q̇ ⁊ ipi ꝓphe-
tauerūt. ⁊ iratꝰ saul abijt post eos. ⁊ ar teq̄s
venirēt ī nabaioth ingrediēs ꝓphetabat: ⁊
q̄si amēs factꝰ ē. ⁊ exutꝰ veste regia: tota die
et nocte canebat cū ceter': dauid ⁊ samuele
clā videntibꝫ. Fugit
aūt dauid inde ⁊ ve
nit ad ionathā ⁊ ꝯq̄
rebaṫ ei. Cui Iona-
thas. Nō morieris
Nihil grāde vel par
uum faciet pr̄ meus
qꝺ nō indicet mihi

Quid est ergo qꝺ su-
pra legiṫ nō vidit sa
muel saul vsqꝫ in diē
mortis sue nisi q2 nō
vidit eum ī regio ha
bitu.

Cui dauid. Scit paṫ tuꝰ ꝙ diligis me: ⁊ di
cet Nesciat h̄ ionathas: viuit aīa tua: quia
vno tm̄ (vt ita dicā) gradu ego ⁊ mors diui
dimur. Gradū vnū ꝺt parietē domꝰ sue: q̄ ī-
terposito euaserat manꝰ apparitoꝝ. Hebre
us habꝫ vno tm̄ passu. ⁊ ē sensus. Minimū
interuallū fuit inṫ me ⁊ mortē. Fac ḡ obse-
cro qꝺ dicā. Cras erūt kalēde: ⁊ ego abscō-
dar in agro vsqꝫ ad vesperā tertie diei. Si
req̇sierit me rex: q2 ꝯsedere ꝯsueueraȝ iuxta
eum ad vescendū dices ei. Rogauit me da-
uid vt iret in bethleem: quia victime solen-
nes sunt ibi oīm̄ibꝫ ꝯtribulibꝫ eiꝰ. Forte erat
neomenia solennis aliqua ꝑ triduū. ꝙ si di
xerit tibi rex: bn̄: pax erit seruo tuo. Sin au-
tē fuerit iratꝰ: cōple
ta est in me malicia
eius. Et ait Iona-
thas. Egrediamur
ī agruȝ. Cūqꝫ egressi
eēnt: iurauit ei iona
thas ꝙ q̇cq̇d boni vel mali īueniret apꝺ pa
trē īdicaret ei. ⁊ iuraueṙt sibi mutuo fedꝰ in
ter se ⁊ semē suū. Addit etiā ionathas deie-
rare. i. plurimū iurare. Qꝺ āt īterpositū ē: et
req̇siuit dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. h̄ ꝺ
suo addidit scṗtor in spū. Et addidit iona
thas. In die q̄ oꝑa-
ri licꝫ. i. ṗdie kalēda
rū vt q̇dā volūt. sed
meliꝰ ē vt de sequēti
die ītelligaṫ. egredie
ris ⁊ sedeƀ latēs iuxta lapidē ezel: ⁊ veniēs
ad te post solēnitates iaciā tres sagittas iu
xta eū q̄si exercens me ad signū. Si dixero
puero q̇ tollet eas: ecce sagitte ītra te sunt:
pax tibi est: veni ad me. Qꝺ si dixero: sagit-
te vltra te sūt: vade. dn̄s sit inṫ me ⁊ te vsqꝫ ī
sempiternū. Porro ṗma die solēnitat' appa
ruit locꝰ dauid vacuꝰ: ⁊ siluit saul: estimās
dauid nōdū purificatū. Altera die req̇situ̅
a rege: excusauit eū ionathas. ⁊ iratꝰ saul di
xit ad eū. Fili mulier' viꝝ vltro rapiēt'. scio
q2 ī ꝯfusionē tuā dilig' filiū Isai: nō stabilie
ris eo viuēte tu neqꝫ regnū tuū. Adduc euȝ
ad me: q2 filiꝰ mort' ē. Et ait ionathas. Qua
re morieṫ. ⁊ arripuit saul lanceā vt ꝑcuteret
eū: ⁊ declinauit ionathas ab eo ꝯtristatus:
nec comedit panē ī die illa. Et egressꝰ ī agꝝ
fecit ꝑm ꝙ dixerat dauid. Et cū dixisset pue
ro: vltra te sūt sagitte: remisit pueꝝ ī ciuita
tē cū arcu ⁊ sagitt'. Et surgēs dauid ꝺ lati-
bulo: adorauit tertio deū. s. vl' ipm ionathā
Et fleueṙt valde. Et ait ionathas. Quecūqꝫ
iurauimꝰ stēt ī sempiternū inṫ nos ⁊ semen
nr̄m Vade in pace

Hebrei tradūt dauid
nō comedisse: nec aꝑ
te legiṫ hoc ꝙ come-
derit

Esdras vl' aliꝰ: q2 da
uid exheditauit post
ea filiū ionathe.

¶ De fuga Dauid in nobe
Caplm. XIX.

ET fugit dauid in no
be ad abimelech sacerdotē fratrem
achie. Qui cū miraret ꝙ q̄si solꝰ ve-
nissꝫ gener regis: ait ad eū Dauid. Secretꝰ
ꝑmo regis vrgebat me: ⁊ ꝯduxi pueros ī illū
⁊ illū locū: ⁊ iō ṗuate veni ⁊ cū pauc' vel fe
re cū nullis. Nūc si q̇d habes ad manū saltē
v. panes da mihi. Forte ex numero panum
numerꝰ intelligiṫ socioꝝ. nec est mētitꝰ da
uid. Nō em̄ animo fallēdi h̄ dixit. Et rn̄dit

sacerdos. Nō habeo pāes laicos ad manū:
sʒ tm̄ panē sctm̄: panes.s.ꝓpositiōis. Si mū
di sūt pueri ꝛ maxime a mulieribꝫ māducēt
q.d. Necessitas nō hʒ legē. Si tñ imūdi sūt
p coitu: nec i necessitate dabo eis. Et ait da
uid ad eū. Cōtinuimꝰ nos ab heri ꝛ nudius-
tertiꝰ: ꝛ fuerūt vasa pueroꝝ sctā.i.corpa in
q̄bꝫ ɔtinent anie vel ipi pueri. Porro ꝛ via
hec polluta ē. sʒ ipa sctificabit hodie i vasis
q.d. Forte in via hac aliq̄d imūdicie ɔtraxi
mus: sʒ mūdicia corpoꝝ sufficit ad eā mun
dādā. Hebreꝰ hʒ. Sūt vasa pueroꝝ scā: ꝛ di
cūt de vasis ad edēdū. q.d. In vasis mūdis
licʒ tibi ponere pāes mūdos. Sequit. Por-
ro via hec laica est.i. introgatio tua laical' ē
q.d. Cur q̄ris de mū
dicia cū etiā si mūdi
eēnt vesci nō ɔberēt
Sʒ ꝛ ipa sctificabit
hodie i vasis.i.i ɔsci
entijs nr̄is. Scimꝰ

Iteꝝ dicūt ipm fuis
se achiam filiū achi-
tob: filij phinees filij
eleazari

em̄ q2 necitas q̄ ñ hʒ legē excusat nos ꝛ q̄si
sctificat: ꝛ dedit eis panes ꝓpositiōis q̄ sub
lati fuerāt vt ponerent calidi. Ex h̄ ꝑpēdit
q2 sabbatū erat. Cūq3 q̄sisset ab eo Dauid si
hēret arma: dedit ei gladiū golie. Josephꝰ dt
lāceā q̄ erat iuoluta pallio i tabnaclo. Erat
em̄ tūc ibi arca cū aliq̄ suo tabernaculo. Et
ɔsiderauit hec omnia Doech idumeꝰ potē
tissimꝰ pastoꝝ saul: q̄ erat ad orandū obli-
gatus voto

¶ De fuga dauid ad achis
Capitulū. XX.

Fugit autē dauid in
die illa ad achis regē geth. Et indi-
cauerūt serui sui regi q2 q̄si rex erat
in israel q̄ latebat apud eū: ꝛ de vicio hostē
recipet si saluū eum seruaret. Et timuit Da
uid p̄sertim q2 miserat saul ad achis vt red
deret ei seruū suum fugitiuū. Cūq3 traheret
ad regē simulauit furorē: ꝛ ipingebat i ostia
porte: quasi p clausam portā ingredi volēs:
ꝛ q̄ furiosi faciūt agebat: vt fidem regi vere
passionis ostēderet. Et ait rex. Nō ingredi-
etur hic arreptitiꝰ domū meā: ꝛ dimisit euʒ.
Et abijt inde dauid ꝛ latuit in specūca odol
la: nō tñ statim: sed prius venit ad naas regē
amonitaꝝ: vt dt Hieronymꝰ in sequētibꝫ in
quadā glosa. Et cōuenit ibi ad dauid om̄is
cognatio eius. Sed ꝛ alij q̄bꝫ aut odiū aut
timor saulis erat: vel q̄ ere p̄mebant alieno
conuenerūt ad eū. ꝛ fuerūt cū eo q̄si q̄drin-
genti armati. Et pfectꝰ est dauid cū eis in
masphat: q̄ est moab. Est em̄ altera in iuda
Et deposuit apud regē moab patrē ꝛ matrē
suā. ꝛ māserūt apud eum q̄diu dauid fuit i
p̄sidio. id est in expeditione: in q̄ sibi quere-
bat munitiones ad manendū

¶ De morte Abimelech ꝛ sacerdotū
Caplm̄. XXI.

Et monēte gad pro
pheta vt inde recederet ꝛ iret in ter
ram iuda. Profectus in terram iu-
da venit i saltū areth. Et audiuit saul q2 ap
paruisset dauid. ꝛ cū eēt saul in nemore: qd̄
est in rama: tenēs hastā ait ad seruos suos.
Nunq̄d ditabit vos oēs filij gemini filius
isai. Nō est ex vob̄ q̄ doleat vicē meā. Et ait
doech idumeꝰ. Uidi eū in nobe apd̄ abime
lech filiū achitob: q̄ ɔsuluit p eo dominū: ꝛ
dedit ei cibaria ꝛ gladiū golie. Et iratꝰ rex
ɔuocauit abimelech ꝛ omnes sacerdotes q̄
erāt in nobe: ꝛ ait ad eū. Cur ɔiurasti aduer
sum me cū filio isai. Dedisti em̄ ei panes et
gladiū. Qui respōdit. Absit h̄ a me. Nō fuit
rex hmōi in vniuersa domo patris mei. Ne
sciui q2 a te fugissʒ. Et ait rex emissarijs. Ir
ruite in sacerdotes. Qui noluerūt manꝰ ex-
tēdere in christos dñi. Et ait rex ad doech
Irrue in eos. Et trucidauit i illa die. lxxxv.
viros vestitos ephod lineo. Forte tūc erāt
induti: vt p habitū religiōis mouerent ani
mū regis. Aiūt hebrei nō oēs fuisse sacerdo
tes. nec indui ephod: sed oēs dignos esse.
Percussitq3 saul nobe viculū sacerdotū: et
mulieres ꝛ viros ꝛ iumēta: fm q2 deꝰ heli sa
cerdoti ꝓhauerat: plez eiꝰ radicitꝰ euellēdā
Solus abiathar sacerdos filiꝰ abimelech
euasit: ꝛ fugit ad dauid: ferēs ephod secum
qd̄ fecit Moyses. ꝛ nūciauit ei interitū pa-
tris ꝛ suoꝝ. Et ait Dauid. Ego sum reꝰ oim
animaꝝ patris tui. Mane mecū. Qui q̄sie
rit animā tuā: queret ꝛ meā. Et nūciatū est
dauid q2 philistei oppugnarent ceila: ꝛ di-
riperent areas. id est annonam de areis: vl'
q2 vastarent segetes. Consuluit igit domi-
nū. Uadam ꝛ percutiam philisteos. Et ait
dñs. Uade ꝛ percuties eos: ꝛ saluabis cei-
la. Cunq3 timerēt viri eiꝰ ire cum eo rursus

ꝯsului dn̄m: ⁊ accepit respōsum ab eo qḋ ⁊ ꝑ
us. Et abijt dauid: ⁊ ꝑcussit philisteos pla-
ga magna: ⁊ intrauit ceila. Qḋ cū audisset
saul ait. Cōclusus est dauid in vrbe. Et con
gregabat exercitū vt obsideret dauid ⁊ vi-
ros eius. Qḋ cū audisset dauid ꝯsuluit do-
minū ꝑ abiathar. dscēdet huc saul: ⁊ tradēt
me viri ceile in man⁹ ei⁹. Et ait dn̄s. Descē
det ⁊ tradēt te. q. di. Hec est volūtas regis ⁊
illoꝝ q̄ deū latere nō poterat. Et egressus ē
dauid ⁊ viri ei⁹ cū eo quasi sexcēti: ⁊ vaga-
bant incerti. Qḋ cū accepisset saul dissimu
lauit exire. Trāsiuit aūt dauid in montē so
litudinis ziph: ⁊ abijt ionathas ad eū in lo
cū silue: q̇ vocabat naua: ⁊ ꝯfortauit man⁹
ei⁹ in deo ⁊ ait. Tu regnabis in israel ⁊ ego
ero tibi scd̄s. Sed ⁊ pater me⁹ scit h̄. Et in
nouauerūt iusiurādū federis inter se coraꝫ
dn̄o. i. corā gad ꝓpheta ⁊ abiathar

De ziphеis ⁊ q̄ dauid latuit in spelūca. Capl'm. XXII.

Ascēderūt autē zi-
phei ad saul in gabaa dicētes: Da
uid latet apud nos in colle achille
Ueni ⁊ tradem⁹ eū in man⁹ tuas. Et bn̄di-
xit eis saul ⁊ ait. Cōsiderate curiosi⁹ vbi sit
pes ei⁹: ⁊ renūciate mihi ⁊ sequar vos. Da-
uid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in deserto maon. Cū-
qꝫ egressus esset saul ad q̄rendū eū: ascendit
dauid ad petrā locū. s. munitissimū: vt dicit
Hieronym⁹: vbi q̄ sibi erant oneri reposuit
⁊ ꝟsabat dauid in deserto maon in monte
opaco. Porro viri saul in modū corone ci-
gebant montē. Cūqꝫ desꝑaret dauid se pos-
se euadere: venit nunci⁹ ad saul. Redi festi
nus qm̄ infuderūt se philistei suꝑ terrā. Et
desijt saul ꝑsequi dauid ꝑgens in occursuꝫ
philistinoꝝ. Ob h̄ vocauerūt locū illum pe
trā diuidētē: eo q̄ ibi seꝑatus esset saul a da
uid. Ascendit ergo dauid inde ⁊ habitauit
in locis tutissimis engaddi. hoc est oppidū
in q̄ erat vinea balsami. Assumēs autē saul
tria milia electoꝝ insequebat David: etiam
super abruptissimas
petras q̄ solis ibici-
bus sunt ꝑuie. Et in
trauit saul speluncā
vt purgaret ventrē.

Ibix equiuocū ē ad auē: q̄si ciconia: ⁊ ad capream

Porro dauid ⁊ viri ei⁹ ī interiori parte spe
lūce latebant: Et dixerūt ſui dauid. Tradi-
dit eū dn̄s in manus tuas. Et p̄cidit dauid
orā chlamydis saul silēter. Et rediēs ad vi-
ros ꝑcussit cor suū: metonomice. i. pect⁹ su-
um in q̄ ꝯtinet cor. vel momordit eū ꝯsciē-
tia sua de eo qḋ fecerat. Cūqꝫ murmurarent
socij ei⁹ aduersus eū timens ne irruerēt in
saul: ait. Uiuit dn̄s: q2 nisi dn̄s ꝑcusserit eū
aut in obitu aut in ꝓlio. aposiopesis ē. q. d.
de cetero nō parcā ei. Propiti⁹ mihi sit do
min⁹. i. hāc miscd̄iaꝫ faciat mecū: vt nō mit
tā manū meā in chr̄m dn̄i. Et ꝯfregit viros
suos his ſmōib⁹. Porro saul egressus ibat
cepto itinere. Et egressus dḋ post eū clama
uit. Dn̄e mi rex. Cunqꝫ respexisset saul: ado
rauit dauid in terrā ⁊ ait. Quare audis dn̄e
mi rex ꝟba hoīm loquētiū aduersuꝫ me ma-
la / dicentiū: Dauid q̄rit malū aduersum te
Cognosce orā chlamydis tue in manu mea
quā cū p̄ciderē pepꝑcit tibi ocul⁹ me⁹. Quē
ꝑseq̄ris: Canē mortuū ⁊ pulicē viuum. His
auditis fleuit saul: ⁊ ait. Iustior es me: red-
dat tibi dn̄s. Scio q̄ regnatur⁹ sis. Iura
mihi in dn̄o ne deleas semen meū post me.
Et iurauit dauid sauli. Abijt ḡ saul ī domū
suā. dauid autē ascēdit ad tutiora loca ī an
gustias maspha.

De morte Samuelis ⁊ Nadabis Capl'm. XXIII.

In tempore mortu-
us est Samuel: ⁊ fleuit eū vniuer-
sus israel: singl'i tanq̄ ꝓpriū filiū lu
gētes. ⁊ sepelierūt eū in ramatha. Certū est
itaqꝫ q̄ ab h̄ loco vsqꝫ ad finē scd̄i libri non
scp̄sit samuel. Cur ḡ nomie ei⁹ p̄titulant hi
duo libri. quia reliq̄ scp̄sit vn⁹ ꝓphetaꝝ ḋ di
scipulis ei⁹: cui⁹ opus ascribit mgr̄o. Qui-
dā tamē dicūt Nathan scp̄sisse sequētia: q̇-
dam dauid. Dauid aūt descēdit in desertū
pharan. Pharan oppidū est in arabia. Erat
autē vir in ciuitate aman in solitudine ma
on: ⁊ possessio ei⁹ erat in carmelo. Mōs est
in sorte iude. Alter carmel⁹ est in ꝯfinio pa
lestine ⁊ phenicis: vbi helias occidit ꝓphe-
tas baal. ⁊ hic erat de genere caleph. In pa
ralippomenon sic legit. Caleph genuit Or-
chā. alij habēt archā. orchā genuit iezem. h̄
est vt iudei putāt nabal. Cum ḡ audisset da
uid q̄ ascēdisset nabal ad tōdēdas greges:
misit ad eū decē iuuenes vt mitteret ei aliquā

bñdictiõem i die bona. Exultabãt em̃ et epu labant iudei in tõsiõe ouiũ: ob memoriã pa trũ suorum q̃ fuerãt pastores ouiũ. Et ait Na bal nũcijs dauid Nõ mittã. Quis est filius Isai: hodie increuerũt serui fugitiui Nescio eos. Cũq3 audisset dauid q̄ iproperauerat ei nabal: accinct⁹ est gladio cũ qdringẽtis vi ris et ait. Hec faciat dñs inimicis meis: et hec addat si reliqro de oĩbus q̃ ad eũ ptinẽt: vsq3 ad mingẽtẽ ad parietẽ. i. saltẽ canẽ vel infir mũ. Porro abigail vxor nabal formosa et prudens hec ignorabat. Et indicauit ei cu stos ouiũ q̃nta psidia tulisset ei dauid in de serto. Festinauit igit abigail et tulit i occur sum dauid panes et vinũ et arietes coctos sa ta polẽte: et ligaturas vuepasse: et massas ca ricarum: et adorãs dauid ait. In me sit dñe mi hec iniq̃tas. i. pdona mihi hãc iniq̃tatẽ viri Vel ita. Si putas eẽ iniq̃tatẽ nisi deleas eũ qr iurasti: mihi iputet. Porro fecit vir me⁹ fm nomẽ suũ. Nabal em̃ stult⁹ iterptat. Cõ stituit te dñs ducẽ sup israel: nõ debes fun dere sanguinẽ innoxiũ. Nihil em̃ tibi nocu it: sed sua tibi nõ dedit. et erit aĩa tua custo dita q̃si i fasciculo viuẽtiũ. Hebre⁹ h3 in vin culo vite: qd idẽ est. i. in collegio sctõrum. Alia lra hab3: in fasciculo vitiũ. q. d. Sic custo diet dñs aĩam tuã ad multiplicãdũ: sicut fa sciculus vitiũ custodit in aqua ad transplã tandũ. Et respondit dauid. Bñdictus dñs q̃ misit te hodie in occursum meũ Vade in pace. Audiui vocẽ tuã: iniuriã. s. remittẽdo et honoraui faciẽ tuã: xenia de manu tua re cipiendo. Cum g̃ indicasset Abigail omnia hec viro suo: emortuũ est cor eius p̄ timore. timuit em̃ ne forte dauid nollet deierare: et mortu⁹ est post decẽ dies. Quo audito Da uid ait. Bñdict⁹ de⁹ q̃ custodiuit man⁹ me as a sanguie: et reddidit maliciã nabal in ca put ei⁹. Et vocauit abigail: et duxit eã i vxo rẽ. Accepit q̃q3 dauid tertiã vxorẽ achinoẽ de iesrahel.

De fuga dauid ad achis Capitulũ. XXIIII

Et ex nũciauerũt zi phei ad saul. Ecce abscõdit⁹ est Da uid i colle achille. Et abijt saul post eũ cũ tribus milibus electorum. Et dscẽdit dauid nocte ad castra saulis: ducẽs secũ abysai fi liũ saruie sororis sue. Huius fuerũt tres fi lij: Joab et abysai et asabel: nepotes Dauid. Cumq3 clã intrassent tentoriũ regis cũctis dormiẽtibus dixit abisai. Perfodiã saul lãcea in terra. Et phibuit dauid dicẽs. Quis ex tendet manũ suã i chrm dñi: et erit innocẽs: Sed tolle hastã q̃ est ad caput ei⁹ fixa in ter ra et vas aque: et eamus. Et egressi sũt nullo euigilante: qr sopor domini irruerat super eos. Cũq3 trãsissent torrẽtẽ: et stetissent i vti ce mõtis vñ possent audiri: exclamauit Da uid ad Abner et ad oẽm pp̄lum: Filij mortis vos estis: qr nõ custodistis dominũ vestrũ chrm dñi. Ingressus est q̃spiã vt interfice ret regẽ. Videte vbi hasta regis sit et scyph⁹ aque. Et agnoscẽs saul negligẽtiã suorum et be neficiũ dauid: exclamauit. Nũ vox tua est hec fili mi dauid: Qui respondit. Cur pseq̃ tur dñs seruũ suũ: Quid feci: Si dñs inci tat te aduersum me: odoret sacrificiũ. i. pla cari eũ oportet sacrificio et pce. vt ostendat nobis sup h̄ quid velit. Vel ita. Tu ipse occi das me: et erit q̃si sacrificiũ deo i odorẽ sua uitatis. Quidã ita legũt. Odoret sacrificiũ si dñs incitat te aduersum me. i. sacrifican tes pbem⁹ iudicio dei si dñs hoc facit. Si aũt filij hoim incitãt te: maledicti sũt q̃ co gũt me trãsire ad idolatras: ne seruiã deo israel. Et ait saul ad dauid: Peccaui. Reuer tere fili mi: nõ vltra male faciã tibi. Et respõ dit dauid. Judicet dñs inter nos. Ecce ha sta regis: veniat q̃ tollat eam. Cui saul. Bñ dictus tu fili mi. Equidem facies facies: et potens poteris. Et Saul reuersus est in lo cũ suũ. Et dixit dauid in corde suo. Aliquã do incidã in vna die in man⁹ saul: meli⁹ est vt saluer iter philisteos. Abijt g̃ dauid et sex centi viri cũ eo ad achis filiũ maoth regem geth. Iste fuit fili⁹ supradicti achis: cuius mat dicebat maoth. Et erãt cũ Dauid due ei⁹ vxores Achinoe et Abigail. Et dixit da uid ad achis. Nolo onerosus esse regi: det mihi rex locũ in q̃ habitẽ. Et dedit ei achis syceleg: q̃ exinde facta est regũ iuda. Et ha bitauit dauid in ea quattuor mensibus et. xx. diebus. et agebat dauid pdas de viculis phili stinorum circũstantibus q̃ nõ erant sub potesta te Achis. Virũ et mulierẽ nõ adducebat ca ptiuũ ne forte loquerent aduersus eũ. Cum q3 q̃reret Achis qs pcussisset: aiebat se dpo pulatos esse habitãtes ad austrum iude et in campestribus

¶ De suscitatione Samuelis
Capl'm. XXV.

F Actū est eo tempo-
re ꝯgregati sūt ad p̄lium ꝯtra isra-
el philistei. Et ait Achis ad Dauid
Mecū egredieris ī castra tu ⁊ viri tui. Ego
custodē te pono capitis mei p̄ cūctis. Con
gregauit etiā saul vniuersum isrl' ⁊ venit in
gelboe. Samuel aūt mortu⁹ erat. Hoc ideo
repetit̄ h̄ vt angustia saulis oñdat̄: in q̄ plu
rimū eēt ei necessari⁹ samuel. Uel vt oñdat̄
samuel recēter mortu⁹ q̇ in ꝓximo erat susci
tād⁹. Tradūt em̄ neminē posse suscitari ar
te phitonica nisi recēter mortuum: ⁊ adhuc
integris vitalib⁹. Timuit itaq̄ȝ saul ⁊ ꝯsulu
it dñm. Qui nō rñdit ei neq̄ȝ ꝑ somnia neq̄ȝ
ꝑ ꝓphetas. i. ꝑ discipulos samuelis: neq̄ȝ per
sacerdotes. Hebre⁹ habȝ: neq̄ȝ ꝑ doctrinā
ephod. s. in q̇ erat doctrina ⁊ ṽitas. Et ait
saul s̄uis suis. Querite mihi mulierē habē-
tē phitonē. Ipe em̄ occiderat magos ⁊ ario
los ⁊ phitonicos. Unā tradidit Hierony-
mus reseruatā: quia mater erat Abner: q̄ la
tēs habitabat ī endor. que ciuitas est iuxta
fontē endor. Phitonē q̇dā tradūt esse artē
suscitādi mortuos: quā phiti⁹ adinuenit. q̄si
diceret. Querite mihi mulierē peritā artis
illi⁹. Qd̄ congruit hebreo: in quo legit̄ mu-
lierem baladoph. Balad em̄ interp̄tat̄ dña.
oph est nomen artis illius. Mutauit itaq̄ȝ
Saul habitum suum ⁊ venit ad mulierem
nocte cum duob⁹ viris ⁊ ait. Suscita mihi
quē dixero tibi. Que respōdit. Nosti q̄nta
fecerit saul magis: Quare ḡ insidiaris ani
me mee: Quidā tradūt saulē ob hoc eos de
leuisse: quia p̄conabant̄ dauid futuꝝ regē.
Iurauit aūt ei saul ꝙ ꝓpter hanc rē nihil ma
li pateret̄. ⁊ dixit vt suscitaret samuelē. Ui-
dens autē mulier virum sanctū: ꝯturbata
est ⁊ ait. Quare imposuisti mihi. Tu em̄ es
Saul. Hoc em̄ ei samuel īdicauerat: vt ait
Joseph⁹. Quidā fabulānt̄ mortuū magice
suscitatum a pedib⁹ p̄mo moueri ⁊ surgere
nisi quādo sciscitāte rege suscitat̄: tūc em̄ a
capite surgit. Alij dicūt ꝓphetā nō posse sus
citari nisi rege sciscitāte. Tunc indicauit ei
saul se saulem esse: ⁊ ait. Noli timere. Quid
vidisti: Que respōdit. Uiꝝ senem ⁊ gl'iosū
⁊ amictū pallio sacerdotali. Et intelligens
saul ꝙ samuel esset: adorauit eū. Et ait ania
samuel' vt d̄t Joseph⁹. Quare inq̇etasti me
Cui saul. Coartor nimis. Philistei pugnāt
aduersum me: ⁊ dñs nō respōdit mihi. Ob-
secro dic mihi q̇d faciam. Qui rñdit. Quid
interrogas me cū dñs recesserit a te. Faciet
tibi dñs sicut locut⁹ est. Tollet regnum de
manu tua: ⁊ dabit illud dauid. Cras aūt tu
⁊ filij tui mecū eritis. i. in numero mortuo-
rū: sicut ego sum: vel in inferno. De hac sus
citatiōe d̄r a q̇busdā ꝙ spūs malign⁹ appa-
ruit in specie samuelis: vel phātastice ima-
go ei⁹ ibi apparuit: q̄ dicta est samuel. Tra-
dūt q̇dā ꝙ deo ꝑmittēte ania ipi⁹ tm̄ ꝯsimi
li corꝑe induta apparuit ibi. Alij ṽo ꝙ corp⁹
tm̄ suscitatū est cū spū viuifico: ania in lo-
co suo manēte ⁊ q̇escēte. Hoc audiens saul
ꝓstratus est in terram p̄ timore: nec come-
derat panem in die illa. ⁊ coegit eū mulier ⁊
serui eius vt comederet. Cumq̄ȝ comedisset
redijt ad castra ꝑ noctē. Noluit em̄ sciri ꝙ
ꝯsuluisset phitonissam.

¶ Q' dauid vicit Amalech
Capl'm. XXVI.

C Ongregati sunt er-
go philistei in affech: ⁊ israel castra
metatus est suꝑ fontem q̇ erat ī isrl'
Satrape ṽo philistinoꝝ vidētes Dauid et
suos esse cum Achis: dixerunt. Reuertan-
tur hebrei isti in locum suum: ne forte cū ce-
perimus preliari fiant nobis aduersarij: ⁊ ī
capitibus nostris mereant̄ sibi reddi grati
am domini sui. Tunc ait Achis ad Dauid
inuitus ⁊ dolens. Bon⁹ es in ꝯspectu meo
sed satrapis nō places. Surgite de nocte
⁊ abite diluculo. Abijt ḡ dauid cum suis in
syceleg die tertia. Amalechite ṽo iterim im
petū fecerūt in syceleg: ⁊ succenderūt eam:
⁊ captiuas duxerant mulieres ⁊ paruulos
⁊ vniuersam predam. Planxit ergo dauid
⁊ populus qui erat cū eo donec deficerent
in eis lachryme: ⁊ volebant eū sui lapidare.
Cōfortatus aūt dauid in dño: cōsuluit do-
minū per abiathar dicēs. Persequar latrū
culos hos ⁊ comp̄hendam. Qui respondit
Persequere ⁊ comprehendes et reduces p̄
dam. Abijt ergo Dauid ⁊ sexcenti cum eo:
⁊ venerūt ad torrentem bethor: al's besor: et
ibi ducenti lassi substiterūt ad sarcinas ex
mandato dauid. Cūq̄ȝ alij transissent inue-
nerunt pueꝝ egyptiū fame deficiētē: quem

reliq̄rat dn̄s su⁹ vir amalechita.cū egrota-
re eū vidisset. Et dederūt ei cibū: ꝛ reuersus
est spūs ei⁹. Et ait ad euꝫ dauid. Potes me
ducere ad cuneū istū. Qui ait. Si iurauerꝭ
mihi ꝙ nō occidas me.nec tradas me ī ma
nus dn̄i mei: ducā. Et iurauit ei dauid. ꝛ eo
ducēte inuenerūt hostes epulātes: ꝛ q̄si diē
festum celebrantes. Et ꝑcussit eos dauid a
vespe vsq3 ad vespam alteri⁹ diei. ꝛ soli q̄-
dringēti adolescētes euaserūt ī camel̄. Eru
it ḡ dauid oīa q̄ tulerāt amalechite ab hoīe
vsq3 ad pec⁹. Dicit̄ ꝙ ī hac victoria p̄buerīt
illi auxiliū nouē pncipes militū de manasse
q̇ ꝯfugerāt ad eū dū rediret in syceleg. Pri⁹
em̄ venerāt ad eum tm̄ de iuda ꝛ beniamin.
Porro cū redissent ad ducētos viros q̇ las
si substiterāt: salutauit eos dauid pacifice.
Et indignati sūt q̇dā q̇ cū eo ierāt: dicētes.
Sufficiat cuiq3 vxor sua ꝛ filij: de p̄da ni-
hil dabim⁹ eis. et ait dauid. Nō audiet vos
q̇sq3 frēs mei in s̄mōe h̄. Equa pars erit de-
scēdētis ad p̄liū: ꝛ manētꝭ ad sarcinas. Hie
ronym⁹ ait. Nō ait q̇ lassi manserūt: q2 las-
sis nil debet dari de p̄de p̄cio. Et factū est
hoc ex die illo ꝛ deinceps q̄si lex in israel vs
q3 ad diē hanc. Uenit ergo dauid ī syceleg:
ꝛ misit dona de p̄da senioribꝫ iuda ꝓximis
suis ꝛ reliq̇s cū q̇bꝫ cōmorat⁹ fuerat ip̄e ꝛ vi
ri eius.

¶ De morte Saul ꝛ filioꝝ eius.
Caplm̄. XXVII.

Porro philistei pu-
gnabāt aduersus israel. Saul aūt
sciens ꝛ prudēs festinabat ad mor
tem ꝛ viriliter dimicabat. Soli q̇ppe ma-
gnanimes rerū terribiliū sunt ꝯtemptores
Hec magnanimitas maxime ꝯuenit regibꝫ
quos ꝑ cumulo p̄ncipat⁹ nō solū malos nō
licet esse circa subditos: sed nec mediociter
bonos esse. Fugierūt autē filij israel a facie
philistinoꝝ ꝛ ceciderunt in monte gelboe.
ꝛ ꝑcussi sūt tres filij saul Jonathas: amina
dab: melchisue. Hisboseth autē domi erat.
Cūq3 grauit̄ vulnerat⁹ esset saul: dixit ad ar
migeꝝ suū. Percute me gladio tuo ne forte
īcircūcisi isti illudāt mihi viuēti: ꝛ post īter
ficiāt me. Et noluit armiger. Et irruit saul
sup̲ gladiū suū. Adeo em̄ defecerat ꝙ nō po
terat se trāsuerberare. Que vidēs armiger
su⁹ irruit ip̄e sup̲ gladiū suū. Hic fuit doech
idume⁹: vt autumāt hebrei. q̇ timuit esse su-
perstes sauli ꝓpter dauid. et mortui sūt oēs
domestici saul q̇ erāt cū eo. Uidētes aūt fi-
lij israel q̇ trans vallē iordanis erāt strageꝫ
suoꝝ: egressi de ciuitatibꝫ suis fugierūt. Al-
tera die veniētes philistei vt spoliarēt iter-
fectos. expoliauerīt saul armis suis ꝛ filios
suos. ꝛ p̄cisa capita coꝝ cū armis miserūt ī
terrā suā ꝑ circūitū vt anūciaret̄ h̄ in tēplo
idoloꝝ ꝛ in populis. Et posuerūt arma ei⁹
in templo Astaroth: caput vo in templo da
gon: vt in paralipomenō legit̄. Corpus vo
eius ꝛ filioꝝ suspēderūt in muro bethsan:
q̄si ī oculis israel. Est em̄ ciuitas philistījm
in terminis isrl̄. Uiri aūt de iabes galaad
q̇s liberauerat saul ab amonitꝭ: ambulaue-
rūt tota nocte: ꝛ tulerūt cadauera de muro
bethsan ꝛ cōbusserūt ea igni: ꝛ sepelierūt os
so ī nemore iabes. Et plāxerūt eū ieiunātes
vij. diebꝫ. Nota ꝙ in paralipomenon legit̄:
Mortu⁹ ē saul ꝓpter iniq̇tates suas. ꝛ addit̄
q̄si ī cumulū pcti. s3 insup̲ ꝯsuluit phitonis-
sam: ꝓpt̄ qđ interfecit eū dn̄s. Hui⁹ pcti ma
gnitudinē multi nō attēdunt. Et regnauit
saul viuēte samuele. xviij. ānis: ꝛ eo mortuo
duobꝫ annis. Hos ānos sacra tn̄ scptura n̄
annotauit. A samuele ꝓprie incipiūt tp̲a no
mīatoꝝ ꝓphaꝝ: sicut a saule tp̲a regū israel.

Incidētia.

¶ In diebꝫ istis apđ latinos q̄rt⁹ regnauit
silui⁹ eneas: fili⁹ posthumi. Alia tn̄ historia
quartū ponit siluiū latinū vterinum fratrē
posthumi ꝛ q̇ntū siluiū eneā. His tp̲ibꝫ Ho
meꝝ fuisse q̇dā dicūt. de q̇ magna dissonā-
tia est apđ veteres. Crates ponit eū ante de
scēsum in peloponēsiū vrbē eraclidaꝝ. Eri-
stodenes cētesimo anno a captiuitate troie
Aristarch⁹ ꝛ philochor⁹ temp̲e migratōis
iconice. Appollodor⁹ atheniēsis. ccxl. āno
euersiōis Jlij. Alij modico tp̲e anteq3 olym
piades incip̲ent.

¶ Sequunt̄ tituli capituloꝝ in historiā Re
gum secundi

De plāctu dauid su-
per saul ꝛ ionathan Caplm̄. j
De p̄ma vnctione Dauid in regē.
capitulum ij.
De regno hisboseth ca. iij.
De filijs dauid ca. iiij

De interfectiōe abner ca.v.
De morte hisboseth ꝛ scđa vnctione dauid sup oēm israel ca.vj
Q̄ Dauid expugnauit hierusalem ꝛ muniuit. caplm vij.
Q̄ dauid vicit philisteos ca.viij
De reductiōe arce in hierlm ca.ix
De victorijs dauid ꝛ officialib⁹ ei⁹ ca.x.
De miphiboseth ꝛ q̄ amō dehonestauit nūcios dauid ca.xj.
De morte vrie ꝛ pnīa dauid ca.xij.
De thamar quā amon oppssit ca.xiij
De morte amon ꝛ fuga absalon ꝛ reditu ad dauid ca.xiiij
Quō absalon psecut⁹ est dauid ca.xv.
De ꝯsilio chusi ꝛ morte achitophel ca.xvj
De morte absalon ca.xvij
De reditu dauid in hierusalē ca.xviij.
De morte amase ꝛ siba ca.xix
De septē viris suspēsis in vltionē gabaonitarum ca.xx.
De q̄ttuor p̄lijs dauid ca.xxj.
Cathalogus fortiū dauid ca.xxij
De numero populi ꝛ altari erecto a Dauid capitulum xxiij.

¶ De plāctu Dauid sup Saul ꝛ Jonathā. Caplm. I. scđi regū

FActum est post mortē saulis adolescēs fugiens de p̄lio venit ad Dauid in syceleg ꝛ adorauit. Cūq; indicasset ei p̄plm victum: et Saul cū filijs suis mortuū ait dauid. Vn̄ scis q̄ mortu⁹ est saul ꝛ ionathas fili⁹ ei⁹? Qui rn̄dit. Vidi saul incūbentem sup hastā suā: ꝛ hostes appropiabāt ei. Cūq; q̄sisset q̇s nā es sem: ꝛ dixissem: amalechites su3: ait. Interfice me quia p̄selitus es: ne occidāt me īcircūcisi.

Proselit⁹ q̇de3 veniebat de gētilitate ad iudaismū

Et occidi eū: q2 viuere nō poterat. ꝛ tuli diadema qđ erat. i. qđ esse solebat in capite ei⁹: ꝛ armillā de brachio eius. ꝛ attuli ad te dn̄m meū. Aiūt hebrei hūc fuisse filiū doech idumei: cui pat̄ su⁹ p̄us q̄3 irrueret sup gladiū suū tradidit insignia regis q̄ custodiebat vt ferēs ea ad dauid: reddDeret eū sibi placabilē. Nec obuiat q̄ pater idume⁹ fili⁹ amalechites d2: cū amalechite sint idumei. Amalech em̄ fuit fili⁹ eliphā filij esau ꝛ edom. Dauid ḡ ꝛ oēs q̇ cū eo erant sciderūt vestimēta sua: plāgētes ꝛ ieiunantes vsq; ad vespam s̄m legē. Et ait dauid ad nūciū. Quare nō timuisti mitt̄e manū tuā ī chr̄m dn̄i? Os tuū locutū est ꝯtra te. Et iubēte dauid vn⁹ de pueris ei⁹ occidit eū. Et p̄cepit dauid vt patres docerēt filios suos carmē arcuū. vbi alij hn̄t: docerēt filios suos arcū. i. artē sagittandi: eo q̄ audierit populū a sagittarijs interfectū: sicut scptū est ī libro iustoꝝ. Hic liber nō habet̄: sicut nec plurimi. q̄ꝝ fit mētio ī veteri testamēto: q̄s cōbustos credim⁹ a babylonijs. Fuerūt q̇ dicerēt hūc libꝝ dici libꝝ iustoꝝ: eo q̄ de iustis agit. i. de samuele ꝛ dauid. Alij dicūt pētatheucū libꝝ iustoꝝ. vbi ꝯtīci p̄t artē sagittādi vtilē eē. q2 d̄t Jacob se tulisse agꝝ d̄ manu amorrei ī gladio ꝛ arcu. Quidā legūt iustoꝝ neutral̄r. ꝛ dicūt libꝝ iustoꝝ: q2 agit de his q̄ iusta sunt q̄si libꝝ iudicioꝝ: vt sit sensus. Sic p̄cepit dauid artē illā s̄uādā sicut seruat̄ qđ scptū est in libro iustoꝝ. Tūc plāxit dauid carmē lugubre sup saul ꝛ ionathā ꝛ credit̄ metrice cōpositū fuisse. Et ē ꝯtinētia hui⁹ carmīs triptita. Primo agit de loco vbi facta est strages: ꝛ imp̄cat̄ ei. Scđo cōmēdat saul ꝛ ionathā. Tertio special̄r cōmēdat ionathā: ostēdens q̄ntū dilexerit eū. Nec obest si aliq̄n pluralit̄ aliquādo singulariter de eodem mōte loquit̄. Est em̄ vnus mons plures colles habēs. Ubi legit̄: Mōtes gelboe nec ros nec pluuia veniāt super vos. Quidā dicūt: sup te: sic legētes litterā. Montes gelboe: subaudi ve vobis. postea infert̄: nec ros nec pluuia veniāt super te. Mōtes hi (vt dicūt) p̄us vberrimi fuerant ꝛ imp̄cat̄ eis nō ariditatē: sed sterilitatē: q̄si aridi essent. Vn̄ subdit. Neq; sint sup vos agri p̄mitiaꝝ. id est fructuū optimoꝝ sicut p̄us. Alij dicūt p̄phetiā esse q̄ impleta est diebus Helie: qn̄ nō pluit sup terrā annis tribus ꝛ mensib⁹ sex. Alij dicūt in cacumīe mōtis nec ante nec post pluisse: s3 p maledictionē ꝯfirmatū. Plāxitq; dauid saulē eo q̄ vilit̄ interfect⁹ eēt: l3 vnct⁹ eēt oleo. Et subdit causam necis hui⁹ a sanguīe interfectoꝝ ꝛ adipe fortiū. i. p sanguine sacerdotū q̄s occidit in nobe. Hebreus tn̄ inchoat versum

ita. A sanguine interfectorum ab adipe fortiũ. Sagitte ionathe ꝛc.

❡De prima vnctiõe Dauid in regem Capl'm. II.

Post hec ex responso dñi ascẽdit dauid i ebron. ꝛ habitauit ibi cũ duabꝰ vxoribꝰ suis i domo sua: viriq; eiꝰ mãserũt i oppidis ebron. Et vnxerunt eũ viri iuda i regẽ sup tribũ iuda. Hic inchoat̃ q̃rta etas nõ p initio regni iudeorum vt q̃dã volũt: q2 tũc ichoasset a saule. s3 p innouatiõe pmissiõis q̃ p̃ribꝰ olim data erat ð regno chriano, qð pfiguratũ ẽ in dauid iurãte dño dauid ꝟitatẽ ð fructu ṽtris eiꝰ sessuro sup sedẽ suã. Nũciatũq; ẽ dauid q iabite sepelissẽt saul. ꝛ nũciauit eis dicẽs. Bñdicti vos a dño q̃ fecistis miscðiam hãc cũ dño vr̃o: retribuet vob dñs. Sz ꝛ ego retribuã. Nec timeat̃is q̃si nõ hñtes regẽ: quia vnxit me domꝰ iuda regẽ sibi

❡De regno Hisboseth Capl'm. III.

Abner autem princeps exercitꝰ saul tulit hisboseth: ꝛ circũduxit eũ p castra. i. vbicũq; dispsus erat exercitꝰ. ꝛ creauit eũ regẽ sup reliq̃s tribꝰ. Uel p castra itellige manaim locũ munitissimũ vbi iunxit eũ i regẽ. Erat ãt hisboseth tũc. xl. annorum. ꝛ duobꝰ ãnis regnauit sup isrl'. Dauid ꝟo. vij. ãnis ꝛ. vj. mẽsibꝰ regnuit i ebron sup domũ iuda. Eo tẽpore ortũ ẽ itestinũ bellũ int̃ hebreos. Porro egressus ẽ abner ꝛ pueri eiꝰ ð castris i gabaon. Joab ãt ꝛ pueri dauid occurrerũt eis ad piscinã gabaõ: ꝛ ꝯuenit int̃ eos q. xij. tm̃ ex vtraq; pte pugnarẽt i medio exercituũ. ꝛ apphẽso vnusq̃sq; capite cõparis sui ðfixit gladiũ i latꝰ ꝯtrij: ꝛ ceciderũt sil'. Ob h̃ dictꝰ ẽ locꝰ ille ager robustorum. Josephꝰ tm̃ videt̃ velle q pueri dauid supstites occiderũt cõpares suos. Ortũ ẽ ãt bellũ int̃ reliq̃s: ꝛ fugit abner cũ suis. Erãt ãt ibi cũ ioab duo frẽs eiꝰ: q̃rum asael velocissimꝰ q̃si vnꝰ ð capreis pseq̃bat̃ abner cũ suis istãtissime. Cui Abner. Noli me seq̃ ne cõpellar ꝯfodere te ꝛ nõ possum leuare faciẽ meã ad ioab Jlle ꝟo noluit declinar̃: ꝛ pcussit eũ Abner i inguĩe auersa hasta. i. cũ ligno posteriori: ñ cũ mucrone haste vl' ꝟsa ad eũ hasta. Perseq̃ntibꝰ ãt ioab ꝛ abisai fugiẽtẽ abner: sol occubuit. ꝛ venerũt ad collẽ aq̃ductꝰ. Jn cꝰ sũmitate ꝯgregati sũt ad abner filij beniamin i cuneũ vnũ. ꝛ ait Abner ad ioab. Nunq̃d vis deseuire vsq; ad deletionẽ fratrum tuorum. An ig̃ras q ñ ꝯtis morit̃ iugulo q̃ ꝓuocat hostẽ. Cessauit ḡ Joab ꝛ ois exercitꝰ pseq̃ eos. Porro abner cũ suis nocte illa trãsiẽs iordanẽ venit ad hisbosethi manaim. Joab ꝟo ꝛ viri eiꝰ tulerũt asahel et sepelierũt eũ i sepulcro p̃ris sui i bethleẽ: ꝛ redierũt ad dauid i ebron

❡De filijs dauid Capl'm. IIII.

Facta est ergo lõga ꝯcertatio inter hos reges: ꝛ dauid crescẽte alt̃ decrescebat. Natiq; sũt filij dauid i ebron pmogenitꝰ amon ð achinoẽ. Scðs celiab vl' celaph ð abigail. Tertiꝰ absalõ ð vxore gẽtili. i. maacha. f. filia ptolomei regis iessur. Quartꝰ adõias filꝰ agith Quintꝰ saphacias filꝰ abigail. Sextꝰ ietrã quẽ Josephꝰ vocat nathã ð egla vxore sua: quã hebrei aiũt fuisse michol q̃ sola ðr vxor eiꝰ: q2 i adolescẽtia sua pmã sortitꝰ ẽ vxorez. Qð nõ videt̃ posse stare: cũ i seq̃ntibꝰ legat̃ michol in hierl'm subsãnasse dauid. ꝛ ðr q nõ ẽ natꝰ ei filiꝰ ð dauid vsq; i diẽ mortis sue: q2 i ipo partu occubuit. Sed potuit fieri vt vicina partui ð hierl'm descẽderet i ebron vt ibi pareret tanq̃ i pmitiuo loco regni.

❡Jetrã natus sit dauid i ebron nõ videt̃ verum: audi causam et solutiõem

❡De interfectiõe abner Capl'm. V.

Eo tempore factum est q Abner intraret ad ꝯcubinam saulis resphã: pulcrã nimis. Ob h̃ obiurgatꝰ ẽ aduersus eũ hisboseth ꝓ opprobrio domꝰ sue: timẽs ne forte ꝯcubina vsurparet sibi regnũ. Et iratꝰ abner ait ad eum Nunq̃d canis caput ego sum hodie aduersus iudã ꝓpt̃ te. q. d. ꝓpt̃ te iudas h3 me q̃si caput canis mortui. Ul' ita: ꝓpt̃ te factꝰ sũ caput canũ. i. ꝓnceps irrõnabilir latrãtiũ ꝯtra chr̃m dñi. Et misit abner ad dauid nũcios di. Cuiꝰ ẽ terra q. d. Nõne t̃ra ẽ in manu mea Fac mecũ amicicias ꝛ reducã ad te vniuersum isrl'. Qui ait. Optie. Faciã tecũ amicicias: sed nõ videb̃ me anteq̃ reduxeris michol

Sz ꝛ ad hisboseth mãdauit dauid: vt remitteret ei vxorẽ suã michol. Tulerũt ğ eã a viro suo faltihiel q̃ seqbat̃ eã plorãs vsq̃ baurim. Nõ eñ cognouerat eã: eo ꝙ illa diligẽs dauid sp tristis erat. Et locut⁹ est Abner ad seniores isrl̃: ꝛ maxĩe ad beniamin: vt trãsirẽ ad dauid quẽ elegerat dñs. Et ascẽdit

Iste phalti doct⁹ erat i lege. ꝛ iõ nolebat alteri⁹ vxorẽ violare. ꝛ ꝓpter h̃ nomẽ fixo additũ est el. qd est nomen dei: qꝛ ꝓ timore et reuerentia dei et legis abstinuit. h̃ dicũt hebrei.

abner i hebron ad dauid: ꝛ suscept⁹ ẽ ab eo magnifice ꝛ ait. Surgã vt ꝯgregã ad te oẽs isrl̃. Cũq̃ abiisset i pace: ecce ioab ꝛ pueri dauid redierũt cesis latronibꝰ cũ pda magna nimis. Et dictũ ẽ ioab ď aduẽtu abner: ꝛ de pace cũ rege. Qui cũ tẽtasset mutare aĩm regis dicẽs. Jurauit Abner vt deciperet te. Et cũ ñ adqeuisset rex misit nũcios post abner q̃si rege reuocãte eũ ꝛ reduxit eũ. ꝛ occurrẽs redeũti seorsũ adduxit eũ q̃si secreti⁹ locutur⁹: ꝛ pcussit eũ i inguie ꝛ mortu⁹ ẽ q̃si i vltione fris sui. Sz veri⁹ ẽ qꝛ timebat ne fierẽ scõs a rege. Qd cũ audisset dauid ait. Mũdus sum ego ꝛ regnũ meũ a sanguie abner: ꝛ veniat sup caput ioab. Nõ deficiat de domo ioab semie fluẽs: ꝛ leprosus ꝛ tenẽs fusũ. i. effemiat⁹ ꝛ cadẽs gladio: ꝛ idigẽs pane. Scdm h̃ ṽo videť ei imp̃cari seis fluxũ: ꝛ leprã et euirationẽ et stragẽ i bello: ꝛ mẽdicitatẽ. Quidã legũt ꝓ vno leprosus ꝛ tenẽs sum. i. breue vẽti labꝝ ad ꝯpellẽdas muscas qd fit ď folijs palmaꝝ ꝛ iuoluiť int̃ digitos instar fusi. Scidit ğ dauid vestimẽta sua et fleuit sup abner. ꝛ ois ppl's q̃ erat cũ eo: et indixit oibꝰ ieiuniũ vsq̃ ad vespam: ꝛ ait. Nescit' quõ pnceps maxim⁹ hodie cecidit in isrl̃. Ego ãt sum dedicat⁹ rex. q. d. cũ sim nouus rex: maxĩe idigebã auxilio isti⁹. Porro filij saruie mihi duri sũt.

¶ De morte hisboseth ꝛ scõa vnctiõe dauid sup oẽm israel Capitulũ. VI.

Vmq̃ audisset hisboseth ď morte abner: dissolute sũt man⁹ ei⁹ ꝛ oĩs isrl̃ ꝓturbat⁹ ẽ. Duo ãt viri pncipes latronũ erãt cum hisboseth baana ꝛ rechab ď filijs beniamin. Qui irati recesserãt ab hisboseth: ꝛ venerãt ad miphiboseth filiũ ionathe vt facerẽt cũ regẽ. Qui noluit imo pdidit eoꝝ ꝯsilium. Quidã ṽo tradunt ꝙ hisboseth offensus erat eis: eo ꝙ dicebãt ei miphiboseth debere regẽ eẽ: cũ fili⁹ eẽt pmogeniti saul'. Erat iste miphiboseth claud⁹ vtroq̃ pede. Quiquẽnis eñ erat qñ nũciatũ ẽ ei de morte saul' ꝛ ionathe. ꝛ tollẽte eũ nutrice vt fugeret cecidit ꝛ ꝯfract⁹ est. Porro baana ꝛ rechab igressi sũt domũ hisboseth ferẽtes spicas tritici: q̃si pmitias regi. Hostiaria ãt dom⁹ obdormierat. Et iuẽniẽtes hisboseth dormiẽtẽ i meridie: iterfecerũt eũ. ꝛ attulerũt caput eius ad dauid in hebron dicẽtes. Ecce caput viri qui q̃rebat aiam tuã: existimãtes se mũera accepturos a dauid. Et ait dauid ad eos. Interfecistis viꝝ innoxiũ: sanguinẽ dñi vri fudistis. ꝛ iõ auferã vos de terra. Et pcisis manibꝰ et pedibꝰ eoꝝ suspẽderũt eos sup piscinã vel spinã i hebron. caput ṽo hisboseth sepelierũt i sepulcro abner. Et venerũt seniores de isrl̃ ad dauid: ꝛ pcussit cũ eis fed⁹: ꝛ vnxerunt eũ i regẽ sup oẽm isrl̃. Primo igiť iunct⁹ ẽ in signũ regni. scdo i regẽ sup iudã. tertio i regẽ sup israel. Fili⁹. xxx. ãnoꝝ erat dauid cũ regnare cepisset. Supabũdat fili⁹ idiomate hebreo. ꝛ. xl. ãnis regnauit. i ebron. vij. annis: ꝛ sex mẽsibꝰ super iudã: subaudi spẽalr. Nã si stati post hisboseth regnauit i isrl̃: nõ nisi duobꝰ annis regñit i iuda. Sz aiũt hebrei eũ regnasse i hebrõ aliqbꝰ annis adhuc saule viuẽte: qꝛ dom⁹ iuda iã affectabat eũ in regẽ. ꝛ ipe mittebat eis munera tanq̃ suis. In hierl'm aũt regnauit. xxxiij. annis sup oẽm ppl'm. Si q̃rať q̃re a sũma regni subtrahanť sex menses. Ait hebre⁹ dauid egrotasse. vj. mẽsibꝰ: ꝛ nil dignũ rege egisse. Uel qꝛ absalon ꝓsecut⁹ ẽ eũ. vj. mẽsibꝰ: ꝛ tunc q̃si nõ regnauit dauid

¶ Q' dauid expugnauit hierl'm ꝛ muniuit. Capl'm. VII.

Ostea collecto exercitu ascẽdit in hierl'm vt eijceret iebuseũ. Qui posuerũt cecos ꝛ claudos supra murũ in derisionẽ dauid dicentes. Nõ ingredier' huc nisi abstuler' cecos ꝛ claudos. q. d. Adeo ẽ vrbs fort' ꝙ fortiuꝝ auxilio nõ indigem⁹. Alij dicũt eos posuisse imagies sup muꝝ: q̃s dixerũt cecos ꝛ claudos. i. nil agẽtes. q. d. etiã nobis nil agẽtibꝰ

intrare nõ poterꝫ. Vl' seipõs dixerũt cecos ⁊ claudos: qꝛ õbiles eos ⁊ similes his reputabat dauid. Deinceps ĩ ꝓuerbio dictũ est. Cec⁹ ⁊ claud⁹ nõ intrabit in tẽplũ dei. Prio simplr̃ ĩ lege ꝓhibitũ erat cecos ⁊ claudos intrare tẽplũ ad offerẽdũ. postea ꝟsum ẽ in ꝓuerbiũ. Forte cũ ianitores arcerẽt immũdos dicebãt enigmatice. Cec⁹ ⁊ claud⁹ non intrabũt: ponẽtes cecitatẽ ⁊ claudicationẽ ꝓ q̃libet imũdicia. Porro inferiorẽ ciuitatẽ obtĩuit dauid tradẽte eã sibi ornan iebuseo Cũqꝫ arcẽ sion obtinere nõ posset: ꝓposuit ĩ p̃miũ p̃ncipatũ militie: illi q̃ p̃mũ ꝑcuteret iebuseũ: ⁊ tãgeret domatũ fistulas. i. tectoꝝ cãnales ꝑ q̃s defluũt stillicidia. Aliꝗ dicunt fistulas cuniculos subterraneos: ꝑ q̃s erat ascẽsus vsqꝫ ad tecta. Multꝫ itaqꝫ festinãtibus ioab p̃uenit vniuersos: ⁊ clamauit ad regẽ: exigẽs militie p̃ncipatũ. ⁊ obtinuit dauid arcẽ expulſ iebuseis p̃ter ornan. ⁊ edificauit ꝑ circũitũ ei⁹ incipiẽs intrĩsec⁹ a mello: ⁊ ꝑtẽ illã ciuitatꝫ vocauit ciuitatẽ dauid Reliquã vrbis ꝑtẽ extruxit ioab. Mello ãt erat p̃cipuũ ⁊ q̃si q̃dã ꝓfunda vorago vall'. Porro ipa ciuitas dauid postea vocata est mello. Et edificauit ĩ ea dauid domũ: hyrã rege tyri ferẽte sibi auxiliũ mittẽdo ei ligna cedrina ⁊ artifices. Porro Dauid accepit alias vxores: ⁊ nati sũt ei filiꝗ ĩ hierusalẽ. xi. int̃ q̃s enumeraſ nathan. ali⁹. s. a nathan ꝓpheta: quẽ sibi dauid adoptauerat p⁹ mortẽ p̃ris. Et nota qꝛ hierl'm vsqꝫ ad melchisedech dicebaſ iebꝰ: a q̃ dicta est salẽ. Postea a dauid dicta ẽ iebusalẽ. Sed postea mutata b: ĩ. r. dixit hierusalẽ q. munitã salẽ. Jero eñ hebraice munitio ẽ. Tradit Joseph⁹ ꝙ hãc lr̃e mutationẽ ab homero factã q̃dã putãt: postea dicta est a salomõe hierosolimia ⁊ tandẽ ꝑ sincopã hierosolima

Q̃ Dauid vicit philisteos Caplm̃. VIII.

Audientes autẽ philistei dauid regnare sup israel ascẽderũt vniuersi vt q̃rerent dauid: ⁊ castrametati sũt in valle raphaim nõ ꝓcul a hierusalẽ. Et egressus ẽ ad eos dauid ex rñso dñi: ⁊ ꝑcussit eos ĩ ore gladiꝗ: ⁊ diuisit eos hac ⁊ illac ĩ fugã. Ob h̃ vocat⁹ ẽ loc⁹ ille baalpharasim. i. viroꝝ diuisio. Vl' qꝛ ibi fugiẽtes reliq̃rãt idola: q̃ tulit dauid secũ ⁊ cõflauit. Et addideſt adhuc philistĳm vt ascẽderẽt ĩ valle raphaim: ⁊ posuerũt idola sua sb̃ arboribꝰ piroꝝ. ⁊ ait dñs ad dauid. Nõ ibis obuiã eis: sꝫ gira post tergũ ⁊ venies ex aduerso piroꝝ. Hebre⁹ habꝫ flẽtiũ. i. idoloꝝ q̃ digna sũt fletu: ⁊ cultores suos ad fletũ eẽ nũ trahũt. Cũqꝫ angel⁹ dñi ĩcedẽs sup cacumĩa piroꝝ sonitũ faceret: irruit sup eos dauid ⁊ ꝑcussit eos vsqꝫ ad gazer.

De reductiõe arce in hierl'm Caplm̃. IX.

Porro fecit Dauid tabernaculũ iuxta domũ suã ad reponẽdã arcã: ⁊ posuit in eo q̃sdã de veteribꝰ cortinis. Tabulas ꝟo colũnas et bases p̃ores reseruauit. Et descẽdit dauid cũ. xxx. milibꝰ viroꝝ: ⁊ posuerũt arcã super plaustꝝ nouũ: ⁊ tulerãt eã de domo aminadab: q̃ erat ĩ gabaa. i. ĩ colle iuxta cariathiarim. Nec est hic gabaa nomẽ vrbis vel loci: sed ꝺm ĩterp̃tationẽ suã collẽ sonat. Duo ãt filiꝗ aminadab minabãt plaustꝝ. aioth p̃cedebat ⁊ oza seq̃baſ. dauid ãt ⁊ oĩs isrl' psallebãt corã arca musicis instrumẽtis. Cũ autẽ venissent ad areã nachor calcitrauerunt boues ⁊ inclinata est arca. ⁊ extẽdit oza manũ et tenuit eã: et aruit dextra ei⁹ in q̃ arcaꝫ ferre debuit (sicut paſ ei⁹ iusserat) et expirauit. ⁊ vocatũ ẽ nomẽ loci oze ꝑcussio. Dicit Joseph⁹ eũ ꝑcussuꝫ: qꝛ tetigit arcã cũ sacerdos nõ esset. Aliꝗ dicũt qꝛ posuerat arcã super plaustꝝ: cũ humeris portare debuisset. Hebrei tradũt ꝙ ea nocte dormierat cũ vxore sua. Timuit itaqꝫ dauid diuertere arcaꝫ ad se. ⁊ posuit eã in suburbio ĩ domũ obeth leuite filiꝗ edom gethei: et erat ibi tribꝰ mẽsibꝰ. Et bñdixit dñs domui Obeth. q̃ audito abiꝗt Dauid vt adduceret arcã ĩ ciuitatẽ Dauid cum gaudio. Dauid aũt accinct⁹ ephod lineo psallebat coram arca in organis armigatis. i. ad armũ ligatꝫ. Vel ꝺm q̃sdã genus est organi qð fit in aq̃. Et vidit eũ psallẽtẽ michol ꝑ fenestrã ⁊ despexit eũ in corde suo. Cũqꝫ posuissent arcã in loco suo: obtulit Dauid holocausta ⁊ pacifica: ⁊ bñdixit ꝑplo: et partit⁹ ẽ ꝑ singula capita colliridã panis vnam: et assaturã bubale

Aiũt hebrei ꝙ vxores ei⁹ et ↄcubine ⁊ nur⁹ peꝑerũt masculos et iumẽta duplices fet⁹

carnis ⁊ similã frixã oleo. Cũq redirect Da-
uid in domũ suã subsannauit eũ michol di-
cẽs. Quã glõiosus fuit hodie rex israel nuda
tus q̃si vnꝰ de scurris. Et rñdit dauid. Ui-
uit dñs: ludã ⁊ humilioꝛ fiã añ dñm q̇ potiꝰ
elegit me q̃ patrẽ tuũ. Quãobrẽ michol nõ
est natꝰ filiꝰ vsq in diẽ moꝛtis sue. Qꝺ ĩclu
siue legẽdũ ẽ. i. donec ĩ partu occubuit. Ul'
exclusiue. i. nunq̃. qꝺ videt' velle Josephꝰ q̇
ꝺt eã de dauid mĩme filios ꝓcreasse. sed de
viro cui dederat eã pat' suꝰ sublatã a dauid
q̇nq filios habuisse: q̇ ĩtelligẽdi sũt adopti
ui. Moꝛtua ei merob soꝛoꝛe sua: q̇nq filios
eiꝰ adoptauit michol

¶ De victoꝛib' dauid ⁊ officialib' eiꝰ.

Caplm. X.

FActum est autẽ cuz sederet rex ĩ domo sua habẽs requi
em ab hostib' suis: dixit ad nathan
Uides ꝙ ego habitem in domo cedrina: ⁊
arca dei posita sit in medio pellium. Faciã
ei domũ: Et ait Nathan Fac: quia dominꝰ
tecum est: nesciens quid diceret. id est a spi
ritusancto nõ loquebat' hoc. Eadem nocte
factum est ꝟbum dñi ad Nathan. Dic ꝯuo
meo dauid: Nõ edificabit mihi domum: q2
sanguinarius est. sed filius eiꝰ succedẽs ei
in regno faciet do-
mum nomini meo ⁊
stabiliã thꝛonũ eius
vsq in sempiternũ.
⁊ ego ero ei in patrẽ
⁊ ipe erit mihi in fili
um. Et hac ꝓmissio
ne cõijcit' ꝙ saluꝰ sit
salomon. His audi-
tis gauisus ẽ dauid
de successiõe regni.
exinde ꝓcipue grãs
egit ꝺo: addẽs. Ista

Nota ꝙ est dictũ ad
dauid ꝑ Nathan: cũ
cõpleti fuerint dies
tui ⁊ doꝛmieris cum
patrib' tuis. suscita-
bo semẽ tuũ post te: ⁊
cetera. qꝺ ꝺ salomõe
dici nõ põt: q̇ viuẽte
p̃re regnauit. Qꝺ ad
huc expectant iudei
implendũ

em est lex adam domine deꝰ. id est lex homi
nis vt sit sollicitꝰ de successiõe filioꝝ: vl' vt
gratias agat deo de bñficijs. Factũ est au-
tẽ post hec ꝑcussit dauid philisteos: ⁊ abstu
lit frenũ. i. potestatem tributi quã habebãt
in israel de manu coꝝ. ⁊ ꝑcussit moab. ⁊ mẽ
sus est dauid eos funiculo. i. cui voluit de-
dit ei hereditatẽ: coequans eos terre. id est
valde humilians. ⁊ mẽsus est duos funicu
los: vnũ ad occidendũ: ⁊ vnũ ad viuifican
dũ. i. ad arbitriũ suuz q̊s voluit occidit: q̊s
voluit reseruauit. ⁊ factꝰ est ei moab tribu-
tariꝰ. Et ꝑcussit adadezer regẽ soba: cui cuz
ferrẽt ꝓsidiũ syri ⁊ damascus: ꝑcussit ex eis
xxx. milia. ⁊ ponẽs ĩ syria ꝓsidiũ: fecit eã tri-
butariã. Audiẽs autẽ Thou: al's Thoi rex
emath ꝑcussum ada
dezer hostẽ suũ: mi-
sit ad dauid ioꝛã fi-
liũ suũ cũ munerib'
⁊ grãꝝactõe ꝙ hostẽ
suũ ꝑcusserat. Cũq
rediret a syria dauid

Idumei ab edom q̇
ab esau descẽderunt
q̇ fuit ꝓꝛ natu q̃ ia-
cob q̇ de Rebecca fu
erant

occurrerũt ei idumei ĩ valle salinaꝝ: ⁊ ꝑcussit
ex eis. xij. milia. Hieronymꝰ coꝛrigit. xviij.
milia: ⁊ in iebelẽ ꝑcussit ad. xxiij. milia. ⁊ po
nẽs ĩ ea ꝓsidiũ fec' eã
tributariã. Tũc ĩple
tũ ẽ qꝺ dictũ ẽ rebec
ce: Maioꝛ ꝯuiet mi-
noꝛi. Et retulit ĩ hie-
rusalẽ auꝝ ⁊ argẽtũ
multũ nimis: qꝺ sã-
ctificauit dño in fa-
bꝛicã future domus
Es q̊z choꝛintheum
scĩficauit: de q̇ fecit
salomon mare eneũ
columnas ⁊ altare.
Poꝛro ioab erat suꝑ
exercitũ. Josaphat
erat a cõmẽtarijs. i.
scꝓtoꝛ gestoꝝ. Scri
bebãt em̃ singuli re-
ges chꝛonica gesto-
rũ. Sadoch ⁊ abia-
thar erant sacerdo-
tes: saraias ꝟo scri-
ba. i. cãcellariꝰ. Ba-
nanias aũt erat suꝑ
Chereti ⁊ pheleti: q̇
erãt custodes capi-
tis dauid. Filij autẽ
dauid sacerdotes e-
rãt. i. dignioꝛes p̃ ce
teris post regẽ. Sic
ꝺꝛ ietro sacerdos fu
isse madian.

Aiunt hebꝛei ꝙ vxo-
res iacob ⁊ ꝯcubine
⁊ nurus peꝑerũt ma
sculos: ⁊ iumẽta du
plices fetus

In choꝛĩtho fuit q̊d
dã tẽplũ edificatum
idoloꝝ argẽto ⁊ ere ⁊
auro: q̊ cõbusto me-
talla fluxerũt ⁊ cõmi
xta sũt. ⁊ q2 maioꝛ ꝑs
erea erat: gñali noĩe
vocata est tal' cõmi-
xtio es choꝛinthiũ

In paralipomenon
legit' ꝙ ea die ꝯstituit
dauid frẽs asaph cã-
toꝛes: ⁊ ipm p̃cẽtoꝛẽ:
⁊ q̇ cãtabãt psalmos
ex diuers' psalmis cõ
pactos
A cõmẽtarijs vicẽ re
gis agebat: cuiꝰ iudi-
cio leges scribebant'

Hi dicũt' fuisse duo
viri foꝛtissimi. alij di
cũt ꝙ fuerũt due fa-
milie
Hi dicunt' fuisse. lxx
iudices locoꝝ vt moyses elegit. lxx. vñ cele-
thi sonat extmĩatoꝛes pheleti ãmirabiles.

¶De miphiboseth ꝛ ꝙ Amon dehonesta-
uit nūcios dauid Caplm̄. XI.

ET recordat⁹ est dauid federis qd fecerat cū ioaathan ꝛ ait. Nunq̄d supest aliquis de domo saul cū quo faciā miſcdam ꝑ Jonathā: Cūq̧ accepisset supesse miphiboseth filium Jonathe debilē pedib⁹ vocauit eū: ꝛ restituit ei oēm possessioēm saul aui sui: ꝛ ꝯstituit eum cōmēsalem suū tanq̄ vnū de filijs suis. Porro siba puer saulis: cui erāt. xv. filij. ꝛ. xx. serui: ex mandato dauid excolebat terrā ꝛ referebat fruct⁹ ad miphiboseth in hierl'm. Erat aūt miphiboseth filius micha

¶Factū est igit̄ vt moreret̄ naas rex amonitaꝝ: ꝛ regnaret ꝑ eo fili⁹ eius amon. Misitq̧ nūcios dauid vt ꝯsolarent̄ eū de morte patris. monēs vt amicicie quas cum ꝑ̄re ei⁹ habuerat ꝑmaneret. Cum eñ dauid fugisset ad achis sub simulatiōe furoris: a patre istius benigne collectus fuerat. Principes aūt amon exacuerūt regē suū dicētes. Nescis q᷑ misit dauid vt videret ingressuꝫ ꝛ exitū tuū vt ꝑcutiat te ꝛ terrā tuam. Tulit itaq̧ amos suos dauid ꝛ rasit dimidiā partē barbe eoꝝ: ꝛ ꝑcidit vestes eoꝝ vsq̧ ad nates. Uidētes aūt amonite ꝙ irritassent dauid: ꝯduxerūt sibi milites ḋ syria roob ꝛ sobal: ꝛ a rege maacha: ꝛ a rege istob. Misitq̧ dauid Joab ꝛ oēm exercitū aduersus eos. Stabāt aūt amonite ante ingressuꝫ ciuitatis: ꝛ syroꝝ exercitus erat in campo. Joab ȹq̧ diuisit exercitū: ꝛ partē tradēs Abysai fratri suo: ꝑtem sibi retinuit ꝛ irruit in syros, fugauitq̧ eos in ore gladij. Qd videntes amonite ꝛ ipi terga ꝟterūt ab ysai: receperūt se in vrbē. Joab ꝟo redijt in hierusalē cū triūpho. Uidētes igit̄ syri quō corruissent corā israel: collegerūt iteꝝ exercitū ampliorē. Dauid ȹꝫ ꝯtraxit oēm israel: ꝛ trāsiens iordanē direxit aciē aduersus syros: ꝛ ꝑcussit ex eis curr⁹ ꝛ eq̄tes, xl. milia: ꝛ sobal ꝑncipē militie. Timuerūt syri auxiliū deinceps ꝑ̄bere filijs amon: fecerūtq̧ pacē cum israel ꝛ suierūt eis

¶De morte Urie ꝛ pn̄ia Dauid
Caplm̄. XII.

FActū est anno vertente vno tempore cū solent reges ad bella ꝑcedere. misit dauid ioab ꝛ vniuersum israel: ꝛ vastauerūt filios amon: ꝛ obsederūt rabath. Dauid aūt remāsit in hierl'm Accidit vt surgeret dauid ḋ stratu suo post meridiē: ꝛ deambularet in solario. Uiditq̧ ex aduerso Bethsabee vxorē Urie filiā heli e filij Achitophel lauātē se aq̄ frigida. Cuius specie inspirat⁹ ad se vocatā cognouit. statiq̧ sctificata est ab imūdicia sua. i. post coitū lauit se: vel ꝯcepit, ꝛ cessauit mēstru⁹ sanguis quē natura dr̄ reseruare post ꝯceptū i alimoniā fet⁹. Quidā tradūt eam tūc menstruatā esse ꝛ ad tactū regis cessasse mēstruum. Dicit Epiphani⁹ ꝙ cū vocasset Dauid bethsabee: cognouit ẞ Nathan in spū: ꝛ festinauit ad dauid vt ꝓhiberet anteq̧ veniret mulier: ꝛ impediuit eū belial. Nā in via hoīem occisum nudū vidit iacentē: ꝛ morā fecit ibi Eadē nocte rex impleuit petm̄: ꝛ luxit nathan. Cūq̧ accepisset eā dauid ꝯcepisse: ꝛuocauit Uriā armigeꝝ Joab ſm Josephū ab expeditiōe vt ingrederet̄ ad vxoreꝫ suā ꝛ part⁹ ei ascriberet̄. Quesiuitq̧ Dauid ab Uria de statu belli monēs vt intraret ad vxorē ꝛ paululū recrearet se. Non adq̄euit Urias ꝛ dormiuit cū suis regis. Quāobreꝫ vocauit eū dauid iteꝝ: ꝛ statuit eū secū in mēsa: inuitās eū ad pocula vsq̧ ad ebrietatē. Sed nec sic ꝯcitat⁹ ē vir desiderio vxoris: ꝛ ait. Arca dn̄i ꝛ isrl' habitāt in papilionib⁹: ꝛ dn̄s me⁹ ioab manet sup faciē terre: ꝛ ego ingrediar ī domū meā. Per salutē tuā rex nō faciā rem hāc. Cert⁹ ḡ dauid ꝙ non intraret: scꝑsit ad Joab: q̄si deliq̄sset in euꝫ Urias: vt poneret ipm̄ in ea parte belli in q̄ ꝑcussus interiret. Cūq̧ tulisset Urias epistolā mortis sue: ſm mādatū regis interijt. Porro bethsabee accepta morte viri sui plāxit eū. Trāsactoq̧ luctu vocauit eā dauid. ꝛ facta est ei vxor et pepit ei filium. Tūc misit dn̄s nathan ad dauid. Qui ꝓposuit ei paradigma de diuite habēte oues plurimas: q̄ rapuit paupi vicino ouiculā vnā quā habebat: vt ex ea ꝑpararet cibos hospiti q̄ superuenerat: ꝛ indignat⁹ est rex in hoīem illū ꝛ dixit. Uiuit dn̄s qm̄ fili⁹ mort; est q̄ ẞ fecit. Quē reddet ī q̄drupluū. Et rn̄dit nathā. Tu es vir ille. Uxorē vrie accepisti tibi: ꝛ vt occultares adulteriū interfecisti eū gladio filioꝝ amon. Quāobrē hec dt̄ dn̄s. Nō recedet gladi⁹ de domo tua vsq̧ in sempiternū

Ecce suscitabo super te malū de domo tua
Hoc vltimū factū est qn̄ psecut⁹ est eū absa
lon. pmū vo i diuisiōe regni post salomonē
Et ait dauid ad nathan. Peccaui dn̄o: ⁊ de
scēdēs de throno ɔsistoꝝ sedit i terra: tan//
q̄ȝ vir deicola corā oīb⁹ ɔfiteri pctm̄ suū nō
erubuit. Et ait nathā ad eū. Transtulit dn̄s
pctm̄ tuū non morieris nec regnū amittes
Veruntn̄ fili⁹ q̄ nat⁹ est tibi morieť. quoniā
blasphemare fecisti inimicos nomē dn̄i. Di
xerūt em̄ idolatre vľ dicere potuerūt. Nō ē
iust⁹ de⁹ israel q̄ saul amouit d̄ regno ⁊ sub
stituit dauid: cū dauid graui⁹ q̄ȝ saul pecca
uerit. Percussit aūt dn̄s paruulū vsq̄ȝ ad de
sperationē vite. ⁊ depcat⁹ est dauid dn̄m p
paruulo. ⁊ ieiunauit ⁊ iacuit sup terrā: ⁊ no
luit ɔsolari. Accidit aūt die. vij. vt moreref
infans. Et vidēs dauid suos musitātes in
tellexit q̄ȝ mortu⁹ eēt. Quo accepto lota fa//
cie ⁊ mutata veste itrauit domū ⁊ adorauit
⁊ exhilarat⁹ comedit. ⁊ ammirati sūt sui q̄ȝ
ɔtra ɔsuetudinē egisset. ⁊ ait ad eos. Cū ad
huc viueret puer fleui ⁊ adoraui dn̄m vt vi//
ueret. eo mortuo q̄re flerē? Nunq̄d potero re
uocare eū? Ego vadā ad eū: ille vo nō reuer//
teť ad me. Hoc aūt aiebat dauid vt ɔsolare
tur bethsabee: q2 diligebat eam. ⁊ pcedente
tēpore genuit ex ea filiū quem vocauit salo
monē: cōmisitq̄ȝ eum in manu nathan: q̄ vo
cauit eum ididam. id est amabilem domino
Igitur pugnabat ioab ɔtra rabath ⁊ expu//
gnauit eam. Misitq̄ȝ ad dauid dicēs. Veni
⁊ cape ciuitatē ne nomini meo ascribať vi//
ctoria. Et ɔgregauit dauid oēm populum:
⁊ pfectus cepit vrbē ⁊ vastauit eam. ⁊ tulit
diadema d̄ capite melchon: qd̄ sonat rex eo
rum. ⁊ erat idolū amonitaꝝ. ⁊ erāt in diade
mate gemme pciose: ⁊ auri talētū. Qd̄ ɔfla//
uit dauid ⁊ formauit ex eo sibi diadema: in
medio gemmaꝝ statuēs sardonicē incōpa//
rabilē. Porro reliquas ciuitates amonitaꝝ
vastauit: ⁊ multos de populo serrauit vehi
culis ferratis. ⁊ plures diuisit cultris: ⁊ tra
duxit in typo lateꝝ

¶ De Thamar quā Amnō oppressit.
Capitulū. XIII.

Et factū est post hec suscitauit dn̄s malū i domo dauid in hūc modū. Amnon pmogenitus eius diligebat thamar sororem Absalon ex
vtroq̄ȝ parēte: ita vt deperiret i ea ⁊ egrota
ret. Huic erat cognat⁹ ⁊ familiarꝭ ionadab
fili⁹ semmaa fr̄is dauid prudēs valde: quē
Joseph⁹ ionathā vocat. Hūc q̄dā arbitrā//
tur fuisse nathā: sed absit vt ppha flagiciosū
dederit ɔsiliū. Hic ait ad amnō. Quare sic
attenuarꝭ macie fili regis. q. d. q̄ debes suc//
cedere regi i regnū. Et rn̄dit amnō. Diligo
thamar sup modū. Qui rn̄dit. Simula lan
guorē. Cūq̄ȝ venerit pater tu⁹ ad te visitan//
dū dic ei. Veniat oro Thamar soror mea: ⁊
faciat mihi pulmētū vt comedā suauiusꝭ de
manu ei⁹. Cūq̄ȝ venisset thamar missa a re
ge: coxit i oculꝭ ei⁹ sorbiciūculas. vľ sm̄ Jose
phū colliridas frixas. Et eiecit a se amnon
vniuersos. Cūq̄ȝ tulisset thamar cibos ad
eū in ɔclaui: appħēdit eā ⁊ ait. Cuba mecū
soror mea. Que rn̄dit. Noli frater opp̄mere
me: ⁊ facere oppro//brium generi tuo in israel. sȝ loq̄re ad re//gē: ⁊ nō negabit me tibi. Hoc aiebat vt

Conclaue d̄r camera p quā nō pōt veniri nisi p aliam

subterfugeret man⁹ ei⁹. Nō em̄ fas erat sm̄
legē: vt q̄s duceret sororem ex pr̄e. Tn̄ q̄dā
determināt h̄ dictū eē si fuerit ambo eiusdē
pr̄i. Hec aūt fuerat de mr̄e gētili. i. maacha
quā dauid cepat i ɔlio: ⁊ cesarie ⁊ vnguib⁹
pcisis duxerat eā sm̄ legē i vxorē. ⁊ ita tra//
dit illos potuisse fieri ɔiuges. Noluit āt ad
q̄escere amnō: ⁊ opp̄ssit eā. ⁊ stati exosaȝ ha//
buit eā magis q̄ȝ an̄ dilexerat. ⁊ eiecit eā a se
rogātē vt apd̄ se maneret: ⁊ eēt ei vxor. Cūq̄ȝ
eiecissent eā pueri amnō: aspsit cinerē capi//
ti suo ⁊ rupit tunicā talarē q̄ vtebāť filie re//
gis vgies. quā Joseph⁹ vocat collobiū ma
nicatū. Et iposit manib⁹ sup caput igressa ē
ad absalō frēm suū eiulās. Cui fratť ait. Ta//
ce soror: fratť em̄ nr̄ ē: ⁊ māsit i domo absalō
lōgo tpe sustinēs viduitatē

¶ De morte Amnon ⁊ fuga Absalon. ⁊ re//
ditu ad dauid
Capitulū. XIIII.

Factum est aūt post biennīū vt ascēderet absalon ad tō dendas oues: ⁊ ait ad regē. Veniat oro rex cum seruis suis ad ɔuiuiū pueri sui Cūq̄ȝ abnuisset rex ne grauaret eū: ait absalō. Veniat saltē obsecro amnō frat me⁹: ⁊ filij regis cū eo. Et abierunt cū absalon. Cūq̄ȝ

recũberẽt pueri absalon ex ꝑcepto ei⁹ inter
fecerũt amnon temulẽtũ. Et ascẽdẽtes filij
regis mulas suas fugierunt. ꝛ ꝓuenit fama
ad dauid dicẽs. Percussit absalon oẽs fili-
os regis: ꝛ scidit rex vestimenta sua ꝛ ceci-
dit sup terrã. Jonadab ãt quẽ ꝟitas nõ late
bat ait ad regẽ. Ne timeat dñs me⁹ quoniã
amnõ sol⁹ mortu⁹ est: quẽ oderat absalon a
die q̃ oppͥssit sororẽ suã. Et ecce apparuerũt
filij reg ꝛ fleuerũt cũ rege plãctu magno ni
mis. Porro absalon fugiẽs abijt ad ptholo
mei auũ suũ regẽ iessur: ꝛ fuit cũ eo trib⁹ an
nis. Rex ãt ꝯsolat⁹ sup amnõ interitu: cessa
uit velle ꝑseq̃ absalon: q2 sciebat eũ eẽ flagi-
ciosum ꝛ dignũ morte. Qd̃ intelligẽs ioab q̇
diligebat absalon: misit ad regẽ mulierẽ sa-
piẽtẽ d̃ tecua: q̃ putabat̃ fuisse ꝓauia amos
ꝓphe. Et posuit ioab ꝟba sua ĩ ore ei⁹. Cũq3
ingressa fuisset mulier ad regẽ. adorauit di-
cẽs. Serua me rex. Mortu⁹ est vir meus ꝛ
erãt mihi duo filij: ꝛ interfecit alter alterũ ĩ
agro: ꝛ consurgit vniuersa cognatio aduer
sus occisorẽ: q̃rẽtes
animã illius ꝓ ania
occisi: ꝛ q̃rũt extin-
guere scintillã meã
sup terrã. Hec muli

Aiũt hebrei sic rẽ ge-
stã fuisse: quã ꝓtit mu
lier in parabolã

er posuit se in ꝑsona dauid: ꝛ filios suos in
persona amnon ꝛ absalon. ꝛ cognationem
suã in ꝑsona alioꝝ filioꝝ dauid. Et ait Da-
uid ad eã. Uade ĩ pace: ego videbo ꝓ te. Qd̃
cũ nõ sufficeret mulieri: ait ad regẽ. In me
sit dñe hec iniq̇tas ꝛ in domũ pr̃is mei: rex
aũt sit innocẽs. q. di. Si putas iniquũ par-
cere occisori: mihi ĩputet̃ ꝛ domui mee. Cũ-
q3 iterasset rex ꝓmissionẽ: nec sufficeret mu
lieri: instanti⁹ rogabat regẽ. Qui ait. Uiuit
dñs: q2 nõ cadet de capillis filij tui sup ter-
rã. Tũc exponẽs ei mulier similitudinẽ ait.
Reducat g̊ dñs me⁹ abiectũ suũ. Nõ ei vult
aniam ꝑire de⁹: ꝛ oẽs dilabimur tanq̃ aq̃ q̃
nõ reuertent̃. q. di. Mortuũ filiũ nõ potes
reuocare ad vitã. Meli⁹ est vt reuoces viuẽ
tẽ: q̃3 alteꝝ vindicãdo vtrũq3 perdas. Et ait
rex. Nunq̇d man⁹ Joab tecũ ẽ in istis? Que
respõdit. Jp̃e imposuit ꝟba hec in ore meo
vt verterẽ similitudinẽ sermonis huius. Et
ait rex ad Joab. Reuoca pueꝝ absalon. Cũ
q3 reduxisset absalon in hierusalem: ait rex
Nõ videat faciẽ meã donec vocẽ eũ: ne co
viso reuiuiscat in me dolor filij. Et mansit
absalon ĩ hierl̃m duob⁹ annis: ꝛ faciẽ regis
nõ vidit. Porro absalon erat decor⁹ nimis
cui⁹ cesaries ꝟm Josephũ tanta erat vt vix
nouẽ dieb⁹ tõderi potuisset. Quã semel ĩ an
no tõsam põderabat. cc. siclis. Forte huius
põderis erat tõsura ei⁹. vel h̃ ꝑcio emebant
eã mulieres vt subornarẽt crines suos. Na
tiq3 sũt absalon filij tres ꝛ filia vna nomine
thamar. misitq3 sepi⁹ ad ioab vt intercede-
ret ꝓ eo ad regẽ. Qui noluit venire ad eum.
Misitq3 absalon ꝟuos suos vt incẽderent
segetes agri ioab. Quo facto ioab venit ad
eũ dicẽs. Quid fecerunt ꝟui tui? Qui r̃ndit.
Alit̃ h̃re te nõ poterã. Obsecro intra ad re-
gẽ: vt videã faciẽ ei⁹: alioq̇n interficiet me.
Et ingresso ioab ad regẽ vocat⁹ ẽ absalon:
ꝛ osculat⁹ est rex eũ.

¶ Quõ absalon ꝑsecut⁹ est dauid
Caplm̃. XV.

Tunc cepit Absalon
aspirare ad regnũ. nã caleph hã cuz
genitus vel iners erat vl̃ mortuus.
Fecitq3 sibi curr⁹ ꝛ eq̇tes. l. q̇ precederent eũ
Et mane ꝯsurgẽs stabat in porta ꝛ blandie
bat̃ ascẽdentib⁹ ad regis iudiciũ dicẽs. Bo
na sunt q̃ dicis: sed nõ est q̇ te audiat cõsti-
tutus a rege. Quis ꝯstituet me regẽ vt iuste
iudicẽ? Et inclinauit ad se corda virorum.
Post q̃ttuor ꝟo annos reuersiõis ait ad re-
gẽ. Dũ erã in exilio voui: si reduxerit me do
min⁹ in hierl̃m sacrificabo dño ĩ ebron. Ua
dã g̊ ꝛ reddã vota mea. Et ait rex. Uade in
pace. Alia lr̃a habet post. xl. ãnos. Quadra
ginta em̃ anni fluxerũt ex q̃ occisi sũt sacerdo
tes nobe: q̇ ponunt̃ hic vt monstret̃ diuinã
vltionẽ suscitari sup dauid: eo q̃ abimelech
sacerdotem fefellit. Abijt g̊ absalon in ebrõ
vtens ꝯsilio achitofel gilonite q̇ fuerat ꝯsi
liarius dauid. Et egressi sunt multi de hie-
rusalẽ rẽ ignorantes. Cũq3 imolasset hosti-
as facta est ꝯiuratio valida: ꝛ augebat̃ po-
pulus cũ absalon. Qd̃ cũ accepisset Dauid
ait ꝟuis suis. Egrediamur cito ne forte ve-
niẽs absalon occupet nos: ꝛ ꝑcutiat ciuita
tẽ. Et egressus est dauid rex ꝛ vniuersa do-
mus ei⁹ nudis pedib⁹: dimittẽs decẽ cõcu
binas ad custodiendũ domũ. Et ꝑcedebãt
regẽ cerethi ꝛ pheleti. dc. viri pugnatoresq̇
secuti fuerãt eũ d̃ geth. Jsti credũt̃ bñficia
ꝑstitisse dauid qñ latuit in geth: ꝛ ĩ retribu-

tionē dederat eis locū i hierusalē. Josephꝰ
dt illos sexcētos egressos cū eo q̄ q̄ndā asti
terant ei in saulis ꝑsecutione. Potuit ergo fie-
ri vt hi ⁊ illi essent cū eo. Et ait rex ad ethei
getheū filiū achis: q̄ primꝰ erat inter sexcē-
tos. Reduc frēs tuos in hierusalem ⁊ habi
ta cū rege absalon: heri venisti ⁊ hodie com
pelleris exire. Qui rn̄dit. Uiuit dn̄s: nec in
morte nec in vita derelinquā te. Et trāsgres
si sūt vniuersi flētes cū rege torrētē cedron:
⁊ leuite arcā portātes deposuerūt eā donec
trāsiret populꝰ. Et ascēdit abiathar ad ꝯsu
lēdū dn̄m. Qui nō respōdit ei. Et iō ait Da-
uid ad sadoch. Reuertere in ciuitatē cū ar-
ca: ego abscōdar in deserto. Achimaas fili-
us tuꝰ ⁊ ionathan filꝰ abiathar sint vobis-
cū ꝑ quos veniet ad me s̄mo a vobis. Et re
dierūt cū arca. Cūq3 ascēdisset dauid cliuū
oliuaꝝ: occurrit ei chusi arachites ꝯsiliariꝰ
eius. ⁊ ait dauid. Reuertere ⁊ esto cū Absa-
lon ⁊ dissipabis ꝯsiliū Achitofel: ⁊ qd̄ audi
eris in domo regis indicabis sacerdotibꝫ:
q̄ dirigent ad me filios suos. Et venit chu-
si ad absalon in hierl'm. Cumq3 paululū pro
cessisset dauid: apparuit ei siba cū duobus
asinis: ferens panē ⁊ vuāpassam: ⁊ massas
caricarū vl' palāta .i. ficuū q̄ inter tabulas
quas palas dicimꝰ ꝓsse cōpingūt. Et ait si-
ba ad regē. Asinos duxi vt in eis sedeāt do
mestici regis: ⁊ tuli cibaria vt alant in des-
to. Et ait rex. Ubi est miphibosesh. Qui rn̄
dit. Remāsit i hierl'm dicēs. Hodie restitu-
et mihi dn̄s vltionē patris mei. Et ait rex si
be. Tua sint oia q̄ fuerāt miphibosesh. Ue
nit ergo dauid vsq3 ad baurim. ⁊ egressus vir d̄
cognatōe saul noīe semei: ꝓijciēs lapides ⁊
lutū: maledicebat regi dicēs. Egredere vir
sanguinū. Ecce ꝑmūt te mala q̄ fecisti in do
mū saul. Quē cū ꝑcutere abysai vellet: ꝓhi-
buit eū dauid dicēs. Filꝰ vteri mei q̄rit ani
mā meā. quanto magis filius gemini. Di-
sit eum dominus vt maledicat mihi. Respi
ciat dn̄s hanc afflictionem meam. Fabulā
tur hebrei hūc semei fuisse nabath patrē hie
roboā: ⁊ nomē aui eiꝰ gemini. ⁊ descēdit da
uid vsq3 iordanē

¶ De ꝯsilio chusi ⁊ morte achitophel
Capl'm. XVI.

Factum est autē q̄ chusi veniens ad absalon adoraret
dicens: Salue rex. Ad quē absalon. Quare
nō iuisti cū amico tuo? Qui respondit. Illi-
us ero quē elegit dn̄s ⁊ oīs israel. Cui fuiā
nonne filio regis. Sicut patri tuo sic pare
bo tibi. Tūc ingressus est absalon corā oībꝫ
ad ꝯcubinas patris sui de ꝯsilio achitofel:
vt sic intelligeret oīs israel q̄ ex animo ꝑseq-
rer patrē: ⁊ roborarent cum eo. Post hec di
xit achitofel. Eligā mihi .xij. milia viroꝝ ⁊ ꝑ
seq̄r hac nocte dauid: ⁊ ꝑcutiā eū: q2 fessus
est. ⁊ redibūt ad te vniuersi quasi vnꝰ hō. Et
ait absalon. Uocemꝰ chusi ⁊ ꝯsulamꝰ eū. Et
ait chusi. Nō est bonū ꝯsiliū achitofel hac
vice. Nosti patrē tuū ⁊ viros eius esse for-
tissimos. Si modo ꝑcusserit aliq̄s de tuis:
quicunq3 audierit dicet: Facta est plaga in
populo qui sequebat absalon: ⁊ timebūt es-
se tecum. Sed hoc est cōsiliū bonū. Cōgre-
getur ad te omnis israel: ⁊ irruamꝰ sup eum
Et vbicunq3 fuerit operiemꝰ eū. Et placuit
oībꝫ ꝯsiliū chusi. Et dixit chusi sacerdo-
tibꝫ vt nūciarent dauid ne maneret in des-
to nocte illa: sed transiret iordanē. Et abijt
ancilla ad filios sacerdotū q̄ latebāt iuxta
fontē rogel: ferēs pānū q̄si ad abluēdū: ⁊ in
dicauit eis ꝟbum chusi. Uidit aūt eos q̄dā
puer filꝰ ancille (vt dicit) ⁊ indicauit absa
lon. Josephꝰ aūt dt q̄sdā eq̄tes vidisse eos:
⁊ nunciasse absaloni. Qui misit post eos vt
cōp̄henderent. At illi ingressi in baurim
domum mulieris rogabant vt celaret eos.
Que demisit eos in puteū. ⁊ expandit vela
men super os putei: q̄si siccās tipsanas. id
est hordeū ad tipsanam. ⁊ sic res latuit. Cum
q3 reuersi fuissent qui missi fuerant: illi ascē
dentes de puteo: nūciauerunt dauid q̄ tra-
dita eis fuerāt. Et transiuit dauid iordanē
cum suis ꝑus q̄3 dilucesceret: ⁊ venit in ma
naim. Porro achitofel sciens regnū reditu
rum ad dauid: ⁊ timens incidere in manus
eius descēdit in domū suā in sylo ⁊ laqueo
se suspēdit

¶ De morte Absalon
Capitulū. XVII.

Absalon autem collegit exercitū ⁊ trāsiuit iordanē. ⁊
statuit amasam sup exercitū ꝓ Jo
ab. Hic erat filꝰ Abigail: filie naas. id est
isai sororis dauid: quā Josephꝰ abigeam
vocat: ⁊ erat cōsobrinus Joab. Porro viri

trās iordanē: ⁊ maxime berzellai galaadites
obtulerūt dauid cibaria mlta nimis: ⁊ stra-
toria ⁊ tapetia ⁊ vasa fictilia. Porro dauid
diuisit ꝑplm q̄ cū eo erat in tres ꝑtes. vnam
dedit ioab. scdaꝫ abysai. tertiā ethai getheo
q̄ putat̄ fuisse filiꝰ achis amici Dauid. Cūqꝫ
vellet egredi rex cū eis ad pugnā: dixerunt
Nō ibis: te solū q̄rūt: alios nō curāt. Cunqꝫ
egrederent̄ cuncti ad pugnā circiter septem
milia: stabat Dauid iuxta portā ⁊ dicebat.
Seruate mihi puer absalon. Et factū ē pli
um in die illa iuxta saltū effraim: ⁊ fugit ex-
ercitꝰ absalon cesis ex eo. xx. milib. ⁊ plures
interfecerūt bestie saltꝰ q̄ꝫ gladiꝰ. Fugiēsqꝫ ab
salon super mulū venit ad quercū ꝯdēsam:
⁊ īntercepto capite eiꝰ ramis mulꝰ ꝑtransijt
eo suspēso. Qd cū q̄spiā nūciasset ioab: ait
ad eū. Quare nō ꝯfodisti eū? Qui respōdit.
Nō mitterē manū meā in filiū regis: p̄serti
cū audierim eū dicentē: Seruate mihi pue
rū absalon. Infixitqꝫ ioab tres sagittas in
corde absalon. Quē adhuc palpitantē inter
fecerūt armigeri ioab: ⁊ proiecerūt eū in foue-
am grādē: ⁊ cōportauerūt sup eū aceruū la-
pidū: vt duplici morte periret tanq̄ꝫ facino
rosus. Israel aūt fugit in tabernacula sua.
Porro absalon adhuc viuēs erexerat sibi ti
tuluꝫ in valle regia: q̄ duob stadijs distat a
hierusalē in monimentū nōis sui. ⁊ erat no
men tituli manꝰ absalō. Hūc titulū q̄dā pu-
tāt fuisse arcū triūphalem: in q̄ sculpta erat
manꝰ absalō. Sed Josephꝰ dt statuā fuisse
marmoreā. Tūc ait achimaas ad ioab. Cur
rā ⁊ annūciabo regi. Qui rn̄dit. Nolo te ho
die nūciare. Filiꝰ em̄ regis mortuus est. Et
ait ioab ad chusi. Currēs qꝫ achimaas post
eū ꝑ viā cōpendij transiuit eū. Dauid aūt se
debat inter duas portas. speculator ṽo in
fastigio porte exclamauit. Uideo hominē
currentē solū. Et ait rex. Si solꝰ ē: bonꝰ est
nūciꝰ. Et iterū ait speculator. Apparet mihi
hō alter currēs solus. Dixitqꝫ rex. Et iste bo
nus ē nūciꝰ. Et veniēs achimaas adorauit
dicēs. Bn̄dictꝰ deꝰ q̄ ꝯclusit hoīes leuan-
tes se ꝯtra regē. Et ait rex. Est ne pax puero
absalō? At ille noluit indicare. Chusi ṽo su-
perueniēs indicauit. Et ꝯtristatꝰ rex ascēdit
cenaculū porte flens operto capite: ⁊ clamās
Fili mi absalon: q̄s mihi tribuat vt ego mo
riar ꝑ te? Absalō fili mi: fili mi absalon. Qd
audiēs populꝰ timuit ingredi ciuitateꝫ. Et
ingressus ioab ad regē dixit. Cōfudisti ho-
die vultꝰ oīm q̄ saluā fecerūt aīam tuā. Dili
gis odientes te: ⁊ odio habes diligētes te.
Procede ⁊ alloq̄re suos tuos: alioquin nec
vnꝰ remanebit tecū hac nocte. ⁊ erit hoc malū
tibi sup oīa q̄ vnq̄ꝫ passus es. Sedit ḡ rex ī
porta lota facie. ⁊ venit ad eū oīs multitu-
do: ⁊ benigne locutꝰ est eis.

De reditu Dauid in hierusalē. Capitulū. XVIII.

Porro qui secuti fu
erāt absalō mutuo se hortabant̄: vt
reuocarēt regē: memorātes bn̄ficia
eius in israel. Dauid aūt misit ad sadoch et
abiathar: vt loquerent̄ ad viros iuda. Hec
dt rex. Os meū ⁊ caro mea vos. Quare no-
uissimi reducitis regē? q. d. Uidete ne tar-
diores ceteris sitis. ⁊ ꝑ eosdeꝫ iurauit ama-
se: ꝙ p̄ncipē militie eū vellet ꝯstituere ꝑ Jo
ab. Et miserūt viri iuda ad regē vt rediret.
Et venit rex vsqꝫ ad iordanē: ⁊ venit om̄is
iuda in occursum eius in galgala. Semei
q̄qꝫ de baurim descendit cum eis habens se
cum cōtribules ⁊ mille viros de beniamin.
Siba quoqꝫ ⁊ filij eius ⁊ serui trans iorda-
nem venerūt ad eū: vt transducerēt domuꝫ
eius. Isti s̄m Josephū fecerūt pontē iorda
nis vt facilius rex trāsiret cū exercitu. Cū-
qꝫ transisset rex: adorauit semei dicens. Ne
memineris dn̄e iniuriā serui tui. Scio em̄
pctm̄ meū: ⁊ ideo veni in occursum tuū pri
mus de omni domo Joseph. nō ꝙ esset de
tribu Joseph: sed q2 habitabat ī sorte effra-
im. Cūqꝫ diceret abysai semei occidēdū di-
xit dauid. An ignoras me hodie factū regē
sup isrl̄? Ergo ne hodie interficiet̄ vir ī isrl̄.
quasi diceret. Illos occidam q̄ me hodie fe
cerūt regem super se. Timebat q̄qꝫ si interfi
ceret̄ semei ꝙ reliqui qui similit̄ regē offen-
derāt nollēt eū sibi facere regē. Et ait ad se
mei. Nō morieris: Miphiboseth q̄qꝫ venit
in occursum regis illotis pedib ⁊ intonsa
barba. Nā ⁊ vestes nō lauerat a die q̄ egres
sus fuerat rex. Hebreꝰ habet: infectis pedi-
bus tradens ꝙ sibi fecerat pedes ligneos.
Et ait rex ad eū. Cur nō venisti mecū? Qui
respōdit. Seruꝰ meꝰ ꝯtēpsit me: nolēs mi-
hi sternere asinū vt irem cum rege: insuper
⁊ accusauit me: tu autē qui iustus es fac qd
tibi videt̄. Et ait rex. Fixuꝫ est quod locutꝰ

sum. Tu ⁊ siba diuidite possessiões. q. dice. vtriqȝ vīm dederā. sed qꝛ vterqȝ totū hre nō pt: int̄ vos diuidat̄. Dicit̄ ꝙ dauid īmemor iuramēti cū ionatha iniuste iudicauit. ⁊ iō roboam ⁊ hieroboā diuiserūt eiꝰ regnum. Mortuo eñ salomone roboā filiꝰ eiꝰ ⁊ hic roboā armiger ipiꝰ diuiserūt regnū qđ habuerat dauid. Berzellai qȝ q̄ pbuerat alimēta regi descēderat cū eo. Et ait rex ad eum. Ueni mecū ī hierl'm ⁊ honorabo te. Qui rñdit. Octogenariꝰ sum hodie: nō īdigeo hac vicissitudine. Chamaa: al's chanaan filius meꝰ vadat tecum: fac ei qđ tibi videt̄. Et ait rex. Ueniat ⁊ faciā ei qđ tibi placuerit. Et rediȷt berzellai in locū suum. Tūc ꝯcurrerūt ad regē oēs viri israel: ⁊ indignātes dixerūt Quare te furati sūt frēs nr̄i viri iuda: ⁊ traduxerūt te sine nobis. Et rñdit iudas Quia ppior est mihi rex. Et ait israel. Decem patribꝫ ego maior sum. ideo magis ad me ptinet dauid ꝙ ad te: pserti cū pmogenitus sim Cūcqȝ rñdissent duri- us viri iuda: siba filiꝰ bochri filiꝰ gemini cecinit buccina ⁊ ait. Nō ē nob ps ī filio isai. Reuertere ī tabernacula tua israel. Et recedētes a dauid secuti sūt sibā. Uiri aūt iuda reduxerūt regē suū in hierl'm

Nota q̄ddaȝ hic qđ vix alibi inuenies ꝙ noīe israel. xȷ. tm̄ tribus designant̄. Cuȝ eñ. xȷȷ. fuissent: ꝺ. xȷ. patribꝫ: ꝺ tribu iuda rex fuit dauid qđ indigne ferentes. xȷ. venerūt ad tribum dauid dicētes

De morte amase ⁊ siba
Capl'm. XIX.

Rex autē decē ꝯcubinas ad q̄s ingressus fuerat absalon reclusit in custodia viduitatis. nec est ingressus ad eas. Et ait rex amase q̄ erat pnceps militie. Cōgrega mihi viros iuda in tertiū diē. Abiȷt ergo amasa ⁊ moratꝰ est extra placitū. Et ait rex ad abysai: nō ad ioab: quē iam amouerat a pncipatu. Tamē Josephus ꝺt eū dixisse ad ioab. Tolle seruos dñi tui: ⁊ psequere sibam ne effugiet vos Et egressi sunt cū eo oēs robusti de hierusalem: ⁊ occurrit ei amasa residēs iuxta lapidem grādem q̄ est in gabaon. Porro Joab vestitꝰ erat tunica stricta. Josephꝰ tñ ꝺt lorica: ⁊ accinctꝰ erat gladio fabrefacto: q̄ leui motu egredi poterat. ⁊ arte q̄dā simulās q̄si cecidisset gladiꝰ ⁊ recepisset eū. dextera manu tenuit mētū amase: q̄si osculās eū: et sinistra pcussit eū in latere: ⁊ effudit eiꝰ intestina. Joab aūt ⁊ abysai psecuti sūt sibā. ⁊ subsistebāt veniētes ad mortuū in via. Uir aūt q̄dā amouit eū in agꝝ ⁊ opuit eū: ne subsisterēt trāseūtes: clamās ꝙ iuste occisus esset q̄ in dolo morā faceret redire ad regem. Joab ꝑo cū exercitu obsedit sibā ī abela: et moliebat̄ destruere muros vrbis. Et exclamauit ad eū mulier sapiēs ꝺ ciuitate. Sermo dicebat̄ in veteri puerbio. Qui interrogāt interrogēt in abela. q. di. Hec ē vrbs ꝯsiliȷ ab antiq̄. Quare q̄ris euertere matrē ciuitatū israel: quare pcipitas hereditatē domini: Hebreꝰ nō habȝ puerbio. ⁊ est sensus fm eū. Sermo dicebat̄ in veteri. i. q̄ndā ī lege dictū est: vt israel pus offerat pacē hostibus q̄ȝ aggrediat̄ eos. Quare ḡ pcipitas hereditatē dñi. i. cur nō ꝑuas legem in israelitis q̄ seruata est ī alienigenis. Postea legit hebreꝰ ꝙ interpositū est ad cōmēdationem vrbis fm pōrē expositiōem. Et rñdit Joab ad eā. Nō q̄ro euertere vrbem sed siba filiū bochri: q̄ leuauit manū suaȝ ꝯtra dauid. Et locuta est mulier ciuibꝫ sapiēter: q̄ abscisuȝ caput sibe piecerūt ad ioab. Tūc reuersus est exercitus in hierusalē ad regē. ⁊ restituit rex ioab sup exercitū ⁊ alios ministeriales ī officiȷs suis sicut supra: hoc addito: ꝙ aduram statuit sup tributa colligēda: ⁊ ꝙ hyrā factus est sacerdos Dauid ppriꝰ.

De septē viris suspēsis ī vltiōe gabaonitarum Capl'm. XX.

Facta est quoqȝ fames ī diebꝫ dauid tribꝫ annis iugiter: ꝯsuluit dauid dñm. Qui respōdit hoc fieri ꝑpter Saul ⁊ domū eius. q. occidens gabaonitas quasi p zelo filioꝝ israel irritum fecerat iuramentū Josue ⁊ seniorum. Et ait dauid ad gabaonitas. Quid faciā vobis vt bñdicatis hereditati dñi: Qui dixerūt. Uirū q̄ attriuit nos delere debemꝰ vt ne vnus quidem residuꝰ sit de stirpe eiꝰ. Sed qꝛ dauid hoc facere non poterat ꝑpter iuramentū qđ iurauerat Jonathe tentauerūt petitiōes dicētes. Dent̄ nobis septē viri de filiȷs eius: vt crucifigamꝰ eos domino

Pepercitq; rex miphiboseth filio Jonathe: ⁊ tradidit eis duos filios saul: q̄s peperit ei respha. Isti adhuc pueri cū doech occiderūt sacerdotes nobe: ⁊ postea gabaonitas. Dedit eis etiam q̄nq; filios michol adoptiuos q̄s genuerat merob adraeli. Gabaonite ꝟo crucifixerūt eos ī dieb⁹ messis ꝓme. i. īcipiēte messiōe hordei. Induēs āt respha ciliciū substrauit sibi sup̄ petrā cubās iuxta eos die ac nocte vt amoueret ab eis aues ⁊ bestias ab initio messis donec stillaret aq̄ sup̄ eos. i. vsq; circit̄ kalēdas septēbr̄. Tūc em̄ iuxta naturā terre ꝓmū post messe₃ pluuia descēdit. Hāc resphā q̄dā nō bn̄ putant fuisse orphā nurū noemi. Audiēs āt dauid q̄ fecerat respha deposuit eos de patibul̄: ⁊ tollēs ossa saul ⁊ ionathā de iabis galaad: ⁊ ossa eoꝝ q̄ affixi fuerāt sepeliuit eos in sepulcro Cis p̄ris eoꝝ. Quo facto reddidit de⁹ vbertatē terre

¶ De quattuor p̄lijs dauid
Caplm. XXI.

Factū est autē iterū p̄liū philistinoꝝ aduersus israel: et pugnabat dauid cū suis aduersus eos. Cūq; fere dauid ꝯfecisset pugnādo cū iesbidenob q̄ fuit de genere arapha: nisus ē ꝑcutere dauid. ⁊ interposuit se abysai: ⁊ int̄fecit philisteū. Hūc tradūt hebrei fuisse de genere gigāteo. araphā ꝟo dicunt fuisse orphā nuꝝ noemi: q̄ pep̄it viro getheo q̄ttuor gigātes q̄ hic memorant̄. iesbidenob: sephi goliā: ⁊ q̄rtū habētē senos digitos ī manib⁹ ⁊ pedib⁹. Tūc iurauer̄t viri dauid dicētes. Jā nō egredieris nobiscū in p̄liu₃ ne extinguas lucernā ī israel. Occasiōe hui⁹ vltimi p̄lij epilogat historia hic tria supiora prelia dauid noīata: nō tn̄ eo ordine q̄ gesta sunt. Quoꝝ ꝓmū fuit in gob. vrbs est q̄ ⁊ iaser dr̄ in q̄ ꝑcussit sobochai sephi de genere gigātū. Aliud q₃ p̄liū simil̄r fuit in gob: in q̄ f̄m Josephū apparuit vir fortis ephron cognat⁹ dauid: q̄ suis in fugā ꝟsis sol⁹ pl̄imos hostiū ꝑemit: ⁊ alios ī fugā ꝯuertit. Liber ꝟo regū in h̄ loco ponit p̄liū dauid ꝯtra goliā in hūc modū. In q̄ ꝑcussit adeodat⁹ filius saltus: polimitari⁹ bethleemites goliad getheū. His q̄ttuor noīb⁹ exꝓmit̄ dauid et dicit̄ adeodat⁹: quia ad liberatiōem israel datus est a deo in regē. Filius saltus: q² de pascuis ⁊ saltu assumptus est. Polimitarius: q² de genere beseleel polimitarij fuit mater ei⁹. vl̄ q² multis modis ampliauit cultū dn̄i. Bethleemites dict⁹ est a patria. Memorat̄ q̄q; ⁊ aliud p̄liū in q̄ ionathas filius semmaa fratris dauid ꝑcussit viꝝ habentē senos digitos in manib⁹ ⁊ pedib⁹. Expeditus itaq; dauid a p̄lijs locutus est dn̄o verba carminis hui⁹ in die qua liberauit eum dn̄s de manu oīm inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ de manu saul: ⁊ ait. Dn̄s petra mea ⁊c̄. In psalmis f̄m trāslatiōem nostrā ita legit̄. Diligā te domine fortitudo mea: dn̄s firma. meū ⁊ refu. meū ⁊c̄. Cui⁹ titulū sumpsit esdras ex ꝟbis supra positis in die qua liberauit eū dominus ⁊c̄. Joseph⁹ hic dr̄ q² cū dauid pace altissima frueret̄: cantica ⁊ hymnos composuit. alios trimetros: alios q̄nq;metros. diuersa faciēs organa: in q̄b⁹ leuite ꝑ sabbata ⁊ alias solēnitates hymnos dicerēt. Et ponit Joseph⁹ differētiā inter psalteriū ⁊ nablū. Et est psalteriū canora cithara decem chordis coaptata: q̄ cū plectro ꝑcutit̄. Nablū ꝟo. xij. sonos hn̄s digit̄ tāgit̄. Post carmen supradictū addidit dauid loquēs ꝺ se tanq; de alio. Hec sunt verba nouissima q̄ dixit dauid fili⁹ isai. Dixit vir cui ꝯstitutū est. id est ꝓmissio facta de christo dei iacob. Hebre⁹ habet ita. Dixit vir leuat⁹ sup̄ chr̄m dei iacob. id est chr̄s sup̄ alios exaltat⁹ ⁊ vnctus a deo. Propter hec ꝟba q̄dam dicūt p̄dictū psalmū nouissime scriptum a dauid. Sed tuti⁹ est vt dicam⁹ nouissima ꝟba dauid q̄ sequunt̄. Sp̄us dn̄i locut⁹ ē ꝑ me ⁊c̄. Et est forte psalm⁹ nouissime scp̄t⁹: nec alijs cl. annumerat⁹

¶ Cathalogus fortiū dauid.
Caplm. XXII.

Horo circa regem erāt oēs fortissimi: q̄ꝝ insigniores fuerūt. xxxvj. Insignior tn̄ ceteris erat dauid. sedēs ī cathedra sapiētissim⁹: ⁊ ita erāt. xxxvij. annumerato Dauid. Porro post dauid de illis sex q̄ erāt supra. xxx. tres erāt fortissimi. alij tres nō adeo fortes. s₃ tn̄ fortiores reliquis. xxx. vt quasi dicere possimus. xxx. erant fortes: tres ꝟo fortiores eis tres ꝟo reliqui fortissimi. Et f̄m hāc expositiōem cathalogus. xxxvj. fortium incipit ibi Princeps int̄ tres ip̄e ē q̄si tenerrim⁹ ligni

ꝓmicul⁹ q̄ octingentos iterfecit impetu vno. Joseph⁹ dt nōgentos: paralippomenon.ccc. Jste nō nomiaṫ hic ab historia. paralippomenō vocat eū iesboā: Joseph⁹ eusebiū. Nō legiṫ vbi h̄ factum fuerit nisi quantū hic commemoraṫ. Post hūc erat eleazar fili⁹ patrui dauid q̄ ꝑcussit philisteos donec deficeret man⁹ eius ⁊ obrigesceret cū gladio. Post hūc erat semmaa ararites quē Joseph⁹ semeiam vocat. Qui cū fugisset popul⁹ sol⁹ stetit in agro lētis ⁊ ꝑcussit philisteos: ⁊ fecit salutē in isrl'. His tribꝫ Joseph⁹ attribuit delationē aq̄ de cisterna bethleē. Historia ꝓo regū refert illud ad tres seq̄ntes. q̄s fortiores diximus q̄ꝝ ꝑm⁹ erat abysai frater ioab. Jp̄e est q̄ leuauit hastā suā ɔtra.ccc. q̄s interfecit optimus q̄dē: sed vsq̄ ad tres ꝑmos nō ꝑuenit Post hūc erat bananias q̄ ꝑcussit duos leones moab. id est ꝓncipes quos paralippomenon dicit arietes. Jp̄e q̄q̄ interfecit virꝫ egyptiū. id est imitatorē egyptij blasphemātem dominū: quē interfecit Moyses. Hūc dicūt hebrei fuisse semei: quem post interfecit sub salomone. Aliū q̄q̄ virꝫ egyptiū interfecit dignū spectaculo: altitudinis q̄nq̄ cubitoꝝ: habentem in manu hastam ad quem venit bananias i virga ⁊ extorsit hastam de manu eius: ⁊ occidit eū hasta sua. Hieronymus tamē dicit hoc q̄d dixim⁹ de alio egyptio de semei q̄ habuit hastā in manu. id est legem dei. quā si meditat⁹ fuisset ꝑmanēdo in hierusalē non periret. Idem occidit leonem in hūc modū. Tempore niuis lapsus est leo in cisternā qui nullū vidēs egressum (orificiū eī cisterne niue damnatū erat) rugiebat. Quē audiens bananias dū iter ageret descēdit ad eum ī baculo manibusq̄ eū ꝓstrauit. Tertiū de fortioribꝫ nec liber regū nec Joseph⁹ ponit hic. Sed recurēdum est ad sabochai de q̄ in primo dictum est. Jsti tres op⁹ fecerūt magnificū q̄d sequiṫ. Philistei q̄ndam posuerunt castra i valle raphaym vsq̄ ad ciuitatem bethleem: ⁊ erat penuria aque in hierl'm. Dauid autē ascēderat ī arcē ad ɔsulendū dn̄m: ⁊ cōmendabat corā astātibꝫ aquā de bethleem: ⁊ ꝓcipue eā que erat in puteo iuxta portam. Tūc isti tres ꝑ medium hostiū iter facientes venerunt ad bethleem ⁊ hauriētes aquā: denuo ad regeꝫ ꝑ eoꝝ castra reuersi sunt: ita vt palestini fiduciā eoꝝ obstupescētes a dimicatione cessarent. Delatam siq̄dem aquā rex noluit bibere dicēs. Nū q̄d sanguinē istoꝝ ⁊ animaꝝ periculum bibā? Et effudi eam tanq̄ libamē domino de salute viroꝝ gratias agēs. Ab hac enumeratiōe fortiūꝫ hebre⁹ dissentit: numerās tm̄.xxxvj. fortes. ⁊ ī tribꝫ ꝓmis q̄s fortissimos dixim⁹ numerat ip̄m dauid sic. Dauid sedēs ī cathedra sapiētissim⁹ ꝓnceps inter tres ip̄e est q̄si tenerrim⁹ ligni ꝓmicul⁹: ⁊ cetera q̄ nō mutantur Et dt mltos eū occidisse ip̄etu vno: q̄ ꝑ ꝑctō q̄d impetuose fecit in bethsabee multi occisi sūt. Cōparaṫ āt dauid ꝓmiculo ligni q̄ teredo vl' terebella dr̄. q̄ mollis duꝝ lignū ꝑforat. dū tangiṫ/nil molli⁹ illo: q̄n tāgit nil duri⁹. Sic ⁊ dauid in ꝓsiliis ⁊ domi ⁊ circa subiectos māsuetior erat ceteris: ī throno ⁊ ɔtra hostes null⁹ eo acutior. Et cōmēdaṫ hic dauid in tribꝫ: in sapiētia: humilitate ⁊ fortitudine. Porro reliq̄.xxx. q̄s fortes dixim⁹ postea enumeranṫ: int̄ q̄s nō enumeraṫ Joab: vl' q̄ ꝓnceps est alioꝝ: vel q̄ indignus ꝓpter mortē abner ⁊ amase

Nota q̄ h̄ habꝫ lr̄a q̄ in libro regū difficil' est Dauid sedēs ī cathedra sapiētissim⁹ ꝓnceps iter tres ip̄e ē q̄si tenerrim⁹ ligni ꝓmicul⁹ q̄ octingentos interfecit impetu vno: h̄ vno mō sic distinguit vt sapientissim⁹ sit finis ꝓsus ⁊ ꝓnceps sit initiū sequentis

Sup locū istum dicit Hieronym⁹ ī paralipomenō. Notādū q̄ vinū q̄d deo offerebaṫ aqua mixtuꝫ erat.

¶ De numero ꝓpl'i ⁊ altari erecto a dauid Caplm̄. XXIIII.

Factū est autē post famē ꝓus immissam a domino addidit furor dn̄i irasci contra israel. Furorē dn̄i videṫ quasi exponere paralippomenon dicēs. Cōsurrexit sathan aduersus israel: ⁊ incitauit dauid vt numeraret populuꝫ. Et ait rex ad ioab. Perābula oēs tribꝫ israel: ⁊ numera populum vt sciam numerum eius. Intelligens autem

Hebre⁹ dicit sic. Jā dn̄s sūpsit vindictā de dauid ꝓpter mortem vrie in ꝑsecutiōe filij sui absalō. sed nō

Joab qꝛ de elatiōe ħ diceret ait. Adauge at deus ad populuz tuū: sed q̄d sibi vult dn̄s rex in hac re: q̄si diceret. vide ne offendas dn̄m. Cunqꝫ nollet rex mutare ꝓpositū. Egressus est Joab ⁊ p̄nceps militum ⁊ numerauerūt populū. ⁊ redierunt post nouē menses ⁊ viginti dies in hierusalem cum descriptiōe redacta i scriptis. ⁊ inuenta sunt de israel octingenta

dū de ꝓplo ⁊ p̄ncipibus q̄ ei non ꝯtradixerāt vnde modo voluit vindicare cōtra israel. i. ꝯtra populū. Suggestiōe em̄ diaboli dauid fecit numerare ppl'm quod nō debebat fieri nisi cuz deberet ꝓcedere ad bellū: ⁊ tūc ab vno quoqꝫ capite d̄bebat accipe q̄nqꝫ siclos ī oblationem domino Hoc autem fecit dauid ex supercilio elationis

milia viroꝝ fortiū. ⁊ de iuda. l. milia pugnatoꝝ. Beniamite dicunt̄ nō fuisse numerati adhuc: qꝛ pauci erāt. In paralipomenon lōge plura legunt̄. s. mille milia ⁊ cētū. ⁊ credit̄ ioab subticuisse regi partē populi. Peccauit aūt dauid in duobꝫ: qꝛ supbe numerauit. ⁊ quia q̄sqꝫ numeratoꝝ nō reddidit pecuniā dn̄o: q̄ttuor. s. siclos argēti: sicut scriptū est in lege Moysi. Qđ attēdens dauid ait ad dominuz Obsecro dn̄e transfer iniq̄tatē serui tui quia peccaui nimis Diluculo misit ad eū dominus Gad prophetam: tres supplicij cōditiones portātez.

In exodo em̄ scp̄tuz est. Qn̄ tuleris sūmā filioꝝ israel. iuxta numeꝝ dabūt singuli p̄cium pro animabus suis domio ⁊ nō erit plaga in eis

Qui ait. Aut septē annis veniet tibi fames i regno tuo: aut tribus mensibꝫ fugies aduersarios tuos: aut tribꝫ diebꝫ erit pestilētia in populo tuo. Et ait dauid. Coartor nimis. q. d. si famē eligo paupeꝝ erit suppliciū nō diuitū. Si victoriā hostiū: suppliciū erit exercitꝰ ⁊ nō meū. q̄ circūuallabor fortissimis. Eligaz ḡ cōmunē plagā regi ⁊ plebi. Melius est em̄ vt incidā in manꝰ dn̄i misericordis q̄ꝫ in manꝰ hominis. Misit ergo dn̄s pestilentiā in israel de mane vsqꝫ ad tempus cōstitutum. id est vsqꝫ ad horam prandij ſm Josephū. vel vsqꝫ ad horā sacrificij vespertini ſm alios. Et mortui sunt de populo extra hierl'm septuaginta milia viroꝝ. In paralippomenon legit̄ fere trecēta milia. Et aiūt hebrei ibi positū numerū plebis: hic aūt numeꝝ nobiliū. Porro cū extēdisset angelꝰ ꝑcussor manum suā ad hierl'm vt disꝑderet eā: ⁊ staret iuxta areā areuma iebusei: q̄ ⁊ ornan d̄r: vidit euz stantē dauid gladio euaginato ⁊ clamauit. Ego sum q̄ peccaui. isti q̄ oues sūt q̄d fecerūt: Vertat̄ obsecro manꝰ tua ꝯtra me ⁊ cōtra domū p̄ris mei. Et miſtꝰ dn̄s ait ad angelū. Sufficit: ꝯtine manū tuā. In illa die dixit gad ad dauid. Cōstitue altare dn̄o in area areuma iebusei. Et ascēdēs dauid dixit ad areuma. Vēde mihi areā tuā vt edificē ibi altare dn̄o ⁊ cesset interfectio. Qui r̄ndit. Accipiat eū dn̄s meꝰ gratis. Habeat q̄qꝫ boues ī holocaustū: ⁊ plaustra ⁊ iuga boum in vsu lignoꝝ. Et ait rex. Nequaq̄ꝫ. sed emā ꝑcio: ⁊ offerā dn̄o holocausta gratuita Emit ḡ dauid areā sexcētis siclis auri vt in paralippomenon legitur: ⁊ boues argēti siclis q̄nq̄ginta: ⁊ edificauit ibi altare dn̄o ⁊ obtulit holocausta ⁊ pacifica. ⁊ ꝓpitiatꝰ est dn̄s terre. Hic est mons moria vt aiunt hebrei: in q̄ Abraā voluit offerre filiū: ⁊ obtulit arietē ꝓ eo. Ea tēpestate tabernaculū ⁊ altare qđ fecerat Moyses erāt in excelso gabaon: licz arca esset in hierusalē. Cūqꝫ ꝓphetasset Gad templū ibi futuꝝ: d̄creuit dauid vt ille locꝰ vocaret̄ area ꝓpl'i.

¶ Sequunt̄ tituli capitulorum in historiam regum tertij.

De vnctiōe salomonis in regē capl'm. j.
De scđa vnctiōe salomōis ca. ij
De morte dauid ca. iij
De morte adonie: ⁊ ioab ⁊ semei ca. iiij
De somnio salomōis ca. v.
De iudicio meretricū ca. vj
De ꝑfectis Salomonis ⁊ inuentione exorcismoꝝ ca. vij.
De operarijs tēpli ca. viij.
De edificatiōe templi ca. ix
De ornatu inferioris domꝰ ca. x.
De duobꝫ cherubin ca. xi
De porticu ca. xij.
De cubiculis ⁊ cenaculis ⁊ hebdomadariorum ca. xiij
De atrio sacerdotum ca. xiiij
De atrio mundoꝝ ca. xv
De atrio mulierū ca. xvj

De atrio immūdoꝝ	ca.xvij
De altari ⁊ mari eneo	ca.xviij.
De luteribꝫ	ca.xix
De vasis altaris	ca.xx
De dedicatione templi	ca.xxj.
De domo saltus	ca.xxij.
De basilica ⁊ domo regia	ca.xxiij.
De oppidis datis hyram	ca.xxiiij
De operibꝫ salomonis.	ca.xxv
De regina saba	ca.xxvj
De aduersarijs Salomonis ⁊ morte eius. capitulū	xxvij
De roboam ⁊ diuisiōe regni	ca.xxviij.
De hieroboā ⁊ abdo ⁊ vitulis	ca.xxix.
De morte hieroboam	ca.xxx
De abia	ca.xxxj.
De Aza ⁊ regibus israel Nadab ⁊ Baasa ⁊ Hela	ca.xxxij
De zamri ⁊ amri	ca.xxxiij.
De achab ⁊ iezabel ⁊ helia	ca.xxxiiij
De sacerdotibꝫ q̄s interfecit helias.	c.xxxv
De fuga helie ⁊ vocatiōe helizei	ca.xxxvj
De ṗma obsidiōe samarie	ca.xxxvij.
De victoria achab	ca.xxxviij
De vinea naboth	ca.xxxix
De Josaphat	ca.xl.

¶ Tertij regum. De vnctione Salomonis in regem.

Caplm̄. I.

INcipit scd̄m hebreos malachim qd̄ sonat regū quia licet in p̄cedenti ope actū sit de duobꝫ regibꝫ hebreoꝝ: nō simul regnātibꝫ. tamē q: in isto ope agit̃ de regibꝫ q̄ simul regnauerūt i iuda ⁊ i israel. merito regum dr̄. Et rex dauid senuerat. Cūq̄ opiret̃ vestibꝫ nō calefiebat. ⁊ inuenerunt ei Abysag sunamitē puellā pulcrā nimis. que dormiebat cum rege: ⁊ calefaciebat eū: ⁊ ministrabat ei. Rex ṽo nō cognouit eā. Adonias autē quartus filius dauid cū esset primogenit⁹ inter sup̄stites filios regis: fiduciā habuit regnādi. ⁊ fecit sibi currus ⁊ eq̄tes: nec corripuit eū pater. ⁊ s̄mo eius erat cū Joab ⁊ Abiathar sacerdote. Alij ṽo ministeriales regis ⁊ robur exercitus nō erāt cū eo. Preparauit aūt adonias solēne ꝯuiuiū i horto regali iuxta fontē rogel: ⁊ vocauit filios regis ⁊ seruos. robustos aūt ⁊ sibi nō fauentes ⁊ salomonē nō vocauit. Nathan aūt monuit Bethsabee vt intraret ad regē: ⁊ posuit ṽba sua in ore ei⁹. Que ingressa ad regē ait. Dn̄e mi tu iurasti ancille tue: Salomon fili⁹ tu⁹ regnabit post me. ⁊ ecce nūc adonias regnat te ignorāte. Cūq̄ alijs vocat⁹ ad ꝯuiuiū filiū meū nō vocauerit scio q̄ cū dormieris cū patribꝫ tuis: ego ⁊ filius me⁹ erim⁹ pctōres. i. iudicabimur morte digni. ego vt adultera: ille vt adultere filius. Adhuc ea loq̄nte intrauit nathan ⁊ ait. Domine mi rex dixisti tu Adonias regnet post me: ⁊ nō indicasti mihi seruo tuo. Et ait rex ad̄ Bethsabee. Uiuit dn̄s: q̄ eruit aīam meam ab omni angustia. q: sicut iuraui tibi sic faciā hodie. Et dixit ad sadoch ⁊ nathan et bananiā. Tollite vobiscū seruos dn̄i vestri ⁊ imponite salomonē filiū meū sup̄ mulam meā: ⁊ vngāt eū in regē sadoch ⁊ nathan ad fontē geon: ⁊ canētes ponite eū sup̄ soliū meū. Et respōdit bananias amen. Sūpsit aūt sadoch cornu olei de tabernaculo ⁊ inunxit eū. ⁊ cecinerūt buccina. ⁊ dixit oīs populus Uiuat rex salomon. ⁊ insonuit terra a clamore eoꝝ. ⁊ sedēte salomone sup̄ thronū: adorauit dauid in lectulo suo deū q̄ dederat ei sedētē i solio i ocul' suis. Porro adonias ⁊ inuitati ab eo cū estimarēt tumultū ortū i ciuitate: cucurrit ad eos ionathas fili⁹ abiathar indicās eis q̄ facta fuerāt: ⁊ abijt vnusq̄sq̄ in domum suā. Adonias aūt timēs salomonē abijt in tabernaculū: ⁊ tenuit cornu altaris thimiamatis: dicens se nō egressuꝝ nisi rex iuraret ei d̄ vita ꝯseruāda. Et iurauit ei salomō dicēs. Uade in domū tuam.

¶ De scd̄a vnctiōe Salomōis

Caplm̄. II.

UOlēs autē dauid ostēdere p̄p̄lo se filiū regem fecisse ꝯgregauit i israel ṗncipes vniuersos: sacerdotes ⁊ leuitas. ⁊ inuncto iteꝝ salomone: ⁊ ꝯfirmato ab omnibꝫ regno salomonis corā omnibꝫ p̄cepit salomoni de legū custodia ⁊ iusticia ⁊ pietate. Et p̄cepit vt edificaret templū dn̄o dicēs se iam p̄parasse ei auri decē milia talēta: argēti ṽo centū milia. ferri ṽo ⁊ eris supra numeꝝ. lapidū quoq̄ ⁊ lignoꝝ maximā copiam. Leuitas q̄z diuisit in tres ordines: i aaronitas: moy

seitas z leuitas. Aaronitas q3 diuisit p generatiões z inuenit d eleazar. xvj. z de ithamar. viij. z elegit ex vnaquaq3 illaꝝ vnū pōtificem: pcipiens vt singuli ministrarent a sabbato in sabbatum. Sadoch tū z Abiathar pessent vniuersis. Et piecerūt sortē cora rege de hebdomadib9 ordinādis. De leuitis vo instituit curatores fabrice templi xxiiij. alij habent. xxiiij. milia. Hi dicti sunt nathinnei. Iudices aūt populi z scribas sex. ianitores autem domus dei septem.

Qui erat d genere heli obtinebat pmatū

alij habēt qttuor milia: z totidē q hymnos dicerēt. Post hec diuisit exercitū in cohortes duodecim. Habebat aūt cohors. xxiiij. milia: quā pcepit salomonē obseruare p trecētos dies. Moyseitas vo aliqntū honorauit. Fecit em̄ eos custodes thesauroꝝ dei: z vasoꝝ q reges deo dicare ptigeret. z collecte eccl'ie oēm dispositionē suā indicauit: deposcēs filios suos vt ñ grauit ferrēt minimū. i. salomonē int eos sublimatū: qz de9 sic mādauerat: sicut z ipe dauid minim9 inter frēs inunct9 fuerat. Descptionē vo oēm et pstitutiōem edificij tēpli oib9 suadētib9 salomoni tradit. Sz z tūc oblatiōis pmitias faciēs triamilia talētoꝝ auri obtulit ad aditū z currū dei faciēdu3: in q z cherubin eēt sub q pstituerūt arcā. Principes vo z leuite z sacerdotes z seniores ppl'i obtulerūt auri talēta qnq3 milia: et stateres decēmilia. argēti vo decēmilia: z lapides pciosos plures. quoꝝ custodiā habuit pnepos Moysi Iabes vl' iabius: vt dicunt alij.

Currū d't cybureū. i. cooptoriū. Cybureu3 qttuor colūnis erectū: sub q arca z cherubin essent: vt fit in multis locis sup corpora sctōꝝ.

¶De morte Dauid.
Capitulū. IIII.

Appropinquauerūt autē dies dauid vt morereť: z iterauit salomōi mādata d cultu dei et lege seruāda: z pietate z iusticia circa suos: memorās pmissionē dei sibi factā de semine suo iugiter regnaturo si custodierint filij testamētum eius: z testimonia que doceret eos. Tria vo superaddidit de ioab: z filijs berzellai: z de semei dicēs. Nosti q ioab fecerit p inuidiā duob9 pncipib9 abner z amase: quoꝝ sanguinem effudit belli in pace. id ē. sanguinē q nō debet fundi nisi in bello fudit tpe pacis: z eoꝝ cū q̄b9 habebat pacez. z posuit cruorē plij in baltheo suo: z in calciamento suo. i. cruor nō est respersus sup arma ipi9: qz cū eis nō dimicauit. sed sup vestes ei9 qn pacifice eis loqbať. Et ē sensus. Nō vi sed dolo occidit eos. Vel aliter. Viri bellatores insignia opeꝝ suoꝝ i armis suis describebāt ad ostētatiōem gl'ie. Sed cū Ioab hec tanq3 facinora ostentare publice nō auderet: saltē i baltheo z i calciamēto descpsit. Et addidit dauid. Facies ei iuxta sapientiā tuā ne descēdat pacifice ad inferos Sz z filijs berzellai reddes grām: z erūt cōmēsales tui. Semei q3 ieminen q maledixit mihi nō patieris esse innoxiū. Et mortuus est dauid: z sepult9 est i ciuitate dauid cū regnasset. xl. ānis. Circa tumulu3 ei9 fecit salomō octo locl'os thesauroꝝ: qꝝ vnū post mille trecentos annos apuit hyrcanus pōtifex: z aliū herodes: sicut ifra dicemus. Alij vo nōdū manifestati sunt mechanice artis mō recōditi

Quedā scpture vidētur dicere q nō manifestabūť vsq3 ad tēpora antichristi.

Incidētia.

¶In dieb9 dauid carthago cōdita est vt qdā volūt a calcedone tyrio. Vel vt alij dicūt a filia ei9 didone. Quit9 latinoꝝ rex filiu9 latin9. Prophetauerūt aūt sub eo nathā: gad: z asaph.

¶De morte Adonie z Ioab z Semei.
Capl'm. IIII.

Sedit autē salomon sup thronū dauid patris sui: z pcedente tēpore Adonias supplicauit bethsabee vt impetraret a rege sibi dari abisag sunamitē in vxorē. Que cū ingressa eēt ad regē: posit9 est ei thron9 ad dexterā regi z ait. Paruulā petitionē dep co a te: ne confundas faciē meā. Detur abisag sunamitis adonie fratri tuo vxor. Et indignat9 rex ait Quare postulas hoc a me mat. Postula ei z regnū. Ipe em̄ frať me9 est maior me: z habet secū potētes abiathar z ioab: z abisag ē qsi regina z potēs. Cōtra animā tuam locu

tus est adonias ꝛ i opprobrium pris. Uiuit
dns: qꝛ hodie occidet adonias. Et interfe-
cit eū p manū bananie filium ioiade. Abia
thar qꝫ sacerdoti dixit rex. Uade i agrū tu-
um nec ampli᷒ ad faciē meā ingrediaris: vir
mortis es: sꝫ h te liberat: qꝛ sepe cū pr̄e meo
laborasti: ꝛ portasti arcā coram eo. Abiecto
igit̄ abiathar: trāslatū est sacerdotiū ad sa-
doch. ꝛ de domo ithamar ad domū eleaza-
ri: sicut samuel p̄dixerat heli. Fuerūt āt post
phinees filij eleazari p̄uati sacerdotio. v. io
seph q̄ genuit ioathan: q̄ mareoth: q̄ asophi
q̄ achitob. Achitob āt genuit sadoch. Por-
ro ioab fugit i tabernaculū dn̄i: ꝛ app̄hēdit
cornu altaris. Et misit rex bananiā vt aduo
caret eū. Et ait ioab Nō egrediar: sꝫ moriar
h. Qd̄ cū renūciasset bananias regi: dixit ei
rex. Fac ei sicut locut᷒ ē. Et interfecit eū ba
nanias ad cornu altaris: ꝛ sepult᷒ ē in domo
sua i deserto. Et ɔstituit rex bananiā p eo su-
per exercitū. Uocauit qꝫ rex semei ꝛ ait Ha
bita i hierl'm: ꝛ nō egredieris inde. Quacūqꝫ
die trāsieris torrētē cedron scito te interfici
endū. Qui rn̄dit. Bon᷒ ē s̄mo regis: sic fa-
ciā. Et habitauit i hierusalē trib᷒ ānis. Fa-
ctū ē āt post h vt fugerēt s̄ui semei ad achis
regē geth: ꝛ descēdit semei i geth: ꝛ reduxit
eos. Qd̄ cū nūciatū eēt salomōi dixit ad eū
Cur spreuisti iusiurādū regis ꝛ mādatū ei᷒
trāsgressus es. Reddet dn̄s maliciā quā fe-
cisti patri meo in caput tuū. ꝛ interfecit eū
rex p manū bananie: ꝛ ɔfirmatū est regnū i
manu salomonis

¶ De somnio salomōis
Capl'm. V.

Porro salomon du
xit i vxorē filiā pharaōis regis egy-
pti. de q̄ vt aiūt hebrei genuit filiū
q̄si ɔ naturā: cū ip̄e adhuc ageret vndecimū
annū: ꝛ iduxit eā i ciuitatē dauid. Nōdū eī
sibi fecerat domū. Porro tria p̄posuerat se
facturū. domū dn̄o: ꝛ domum sibi: ꝛ ambire
hierusalē muro triplici. Ut in p̄mo ambitu
eēt tēplū ꝛ māsiōes hebdomadarioꝝ. dom᷒
qꝫ regia cū māsionib᷒ domesticoꝝ. In sc̄do
habitarēt potētes viri ꝛ p̄phe. Un̄ infra le-
git̄ de p̄phetissa q̄ habitaret i sc̄do. In ter-
tio opifices. Post hec ascēdit salomō in ga
baon vt imolaret ibi i excelso. Et cū d̄r ga-
baon nō ē p̄priū nomē loci: sed appellatiuū. ꝛ
interp̄tat̄ collis excelsus. Joseph᷒ eni d̄t eum
ascēdisse i ebrō: ꝛ obtulit mille hostias i ho-
locaustū sup altare qd̄ fecerat moyses: ꝛ ap
paruit ei dn̄s p somniū i nocte dicēs. Po-
stula qd̄ vis vt dē tibi. Qui rn̄dit. Dn̄e deus
ego sum puer paruul᷒ ꝛ ignorās ingressuꝫ
ꝛ exitū meū. Da ḡ cor docile s̄uo tuo: vt pos
sim iudicare populū tuū: ꝛ discernere inter
bonū ꝛ malū. Et placuit s̄mo corā dn̄o: ꝛ ait
ad eū. Quia nō postulasti iuxta v̄buꝫ hoim
dies multos ꝛ diuitias: ꝛ animā inimicorū
tuoꝝ: feci tibi s̄m s̄mones tuos: ꝛ dedi tibi
cor sapiēs intātū vt null᷒ an̄ te simil' tui fue
rit. Sed et hec q̄ nō postulasti dedi tibi: si
tn̄ ambulaueris i vijs meis sicut pr̄ tu᷒. Et
euigilās salomon intellexit qd̄ eēt somniū:
id est reuelatio facta p somniū. Et reuers᷒ i
hierusalē corā arca dn̄i grās agens obtulit
holocausta ꝛ pacifica

¶ De iudicio meretricum
Capl'm. VI.

Tunc due mulieres
meretrices venerūt ad regē. qꝛ vna
ait. Ego ꝛ mulier hec sole habitaba
mus in domo vna. Cunqꝫ pepissem: tertia
die post pepit ꝛ hec. Mortu᷒ est aūt fili᷒ ei᷒
quē noctis silētio posuit in sinu meo: ꝛ fili-
um meū viuentē collocauit i sinu suo. Ma
ne facto diligētius intuēs: dep̄hēdi illū nō
esse meū q̄ mortu᷒ fuerat. Respōdit altera
Nō est ita: sed fili᷒ tu᷒ mortu᷒ est: me᷒ autē
viuit. Cūqꝫ mens oīm in hui᷒ rei discrimīe
hesitaret: rex soluit causam iopinate. Et al-
lato gladio (vt ait Joseph᷒) p̄cepit vtrunqꝫ
infantē diuidi: vt vtraqꝫ medietateꝫ viui et
mortui acciperet. Qd̄ audiens mater viuen-
tis cōmota sunt viscera eius sup filio suo ꝛ
ait. Obsecro dn̄e date illi infantē viuū: suf-
ficiet mihi si videā eum viuere. Altera dice
bat. Nequaqꝫ sed diuidat̄. Et cognoscens
rex vocē vtriusqꝫ de vero cordis fonte p̄la-
tā ait. Date huic infantē viuuꝫ: hec est mat̄
eius. Et attendēs om̄is israel diuinā sapiē-
tiā in rege esse: timuerūt eū. ꝛ ammirati sūt
assessores eius q̄ p̄us s̄niam q̄si ab adolescē
te p̄latam deridebāt. Porro bananias erat
sup exercitum: sadoch aūt sacerdos: azari-
as filius Nathan sup custodes regis. Za-
bud fili᷒ Nathan sacerdos regis. i. cācella
rius: ꝛ bysuar p̄posit᷒ dom᷒. i. procurator.

z Aduram super tributa.

¶De pfectis Salomõis z inuẽtiõe exorcismoꝝ. Capitulũ. VII.

Habebat autẽ salomon. xij. pfectos sup oẽm israel. p singulos mẽses singuli pbebãt necessaria regi z domui eius. q̃rũ vnus reliq̃s psidebat. s. Achimaas habens Besamath filiã Salomonis in vxorẽ: licz z vn⁹ de reliquis aliã haberet filiã Salomõis. Erat autẽ cib⁹ salomonis p dies singulos. xxx chori simile: z septuaginta chori farine. decez boues pingues: z. xx. boues pascuales: z. c. arietes: excepta venatiõe ceruoꝝ z capraꝝ: bubaloꝝ z auiũ altiliũ. Sed z pisces q̃tidie ab alieĩgenis portabant. Et erat sũma pax in terra Et habebat salomõ equoꝝ curriliũ xl. milia. z. xij. milia equitũ. quoꝝ medietas regi in hierl'm obsequebat. reliq̃ ṽo p vicos regios dispersi manebãt. Prefect⁹ ṽo ille q̃ ministrabat expẽsas mense equis hordeũ z paleã ministrabat: deuehẽs oĩa ad locũ vbi rex morabat. Et pcellebat rex sapiẽtia oẽs oriẽtales z egyptios z hebreos: etiã quattuor filios moal noiatissimos Emã: z Ethan, Calcal z Dorca. Et scripsit libꝝ de cãticis z modulationib⁹: in numero versuũ q̃nq̃mi liũ. Parabolaꝝ q̃z scripsit tria milia. Et disputauit de natura arboꝝ z herbaꝝ a cedro vsq̃ ad hysopũ. De natura q̃z oĩm animãtium philosophat⁹ ẽ p vnũquodq̃ gen⁹ parabolã dicẽs. Excogitauit etiã adiuratiões q̃bus egritudines solẽt mitigari. Alias q̃z q̃bus demões eijcerent: z alias q̃b⁹ obstricti nõ redirẽt. Excogitauit etiã characteres q̃ ĩscribebant gẽmis: q̃ posite ĩ narib⁹ areptitij cũ radice salomonĩ mõstrata statim eũ a demõib⁹ libabat. Hec scĩa plurimũ valuit ĩ gẽte hebreoꝝ. z maxime necessaria erat. Añ aduẽtũ em̃ chr̃i sepi⁹ hoies a demõib⁹ vexabant q̃ hoies viuos ad infernũ q̃nq̃ detrudebãt. Joseph⁹ q̃z testat se vidisse q̃ndã eleazaꝝ exorcistã corã vespasiano z filijs ei⁹ z tyrãnis ĩ hũc modũ pdictũ curãtẽ vexatos a demõib⁹: z vt pbaret eis demonẽ egressuz p nares cũ spũ ãbelãt] vas aq̃ ponebat in medio z imperabat demoni egresso vt illud euerteret in argumẽtũ sue egressiõis z ita fiebat

Joseph⁹ nec gẽmaz nec herbam nomĩat. Sed fuit gemma crystallina: z inter anulũ z gẽmã sponebat radix cuiusdã herbe: q̃ a q̃busdaz portagon dr. ab alijs sal terre vel salterna: ab alijs saracenica: z circa ĩcastraturã ĩ argẽto psculpta erãt. vij. noĩa dei pcipua p q̃ legit creasse celũ z terrã: sicut ĩ libro imaginũ ht. z alia tria nomia sculpta erãt ĩ lapide ab alijs diuersa. Si modũ curandi scire desideras leges libꝝ imaginũ z ibi oĩa inuenies

¶De operarijs templi Capitulũ. VIII.

Misit autẽ salomõ ad hyrã regẽ tyri dicẽs. Uolo edificare tẽplũ dño sicut locut⁹ ẽ pr̃i meo. Precipe ḡ suis tuis vt pcidãt mihi cedros de libano: z mercedem coꝝ dabo tibi quã petieris. Et rescpsit ei hyrã dicẽs. Serui mei dponẽt ligna d libano vsq̃ ad mare. z deferẽt ea ĩ ratibus vsq̃ ad locũ quẽ signauer] mihi: z tu de portu tolles ea: pbebisq̃ necessaria ĩ cibos domui mee. Itaq̃ hyrã dabat salomoni ligna cedrina z abiegna: q̃b⁹ abũdãt sydonij. Salomõ ãt supplebat ĩopiã eoꝝ ĩ cibis: pbẽs hyrã singul' annis choros tritici. xx. milia: z totidẽ hordei z totidẽ batos olei: eãdẽq̃ vini mẽsurã. Porro salomõ elegit oparios de isrl' psclitos. de israelit] em̃ neminẽ suire fecit. Et erat indictio. xxx. miliũ viroꝝ. i. sũma eoꝝ q̃b⁹ hec indicebant. Uel forte indictio est determinata hoĩm collectio sicut cohors z legio. Et mittebat eos in libanũ cũ suis hyrã: decem milia p singulos menses vicissim: vt duob⁹ mẽsib⁹ reuertẽtes ad ppria requiescerẽt: vt q̃rto mẽse pores ad laborẽ denuo remearent. z perat Adurã huic indictioni. Statuit autẽ salomon. lxxx. milia latomoꝝ. i. lapidiscesoꝝ in monte q̃b⁹ pfecit de israelitis tria milia. z. ccc. qui pcipiebãt operarijs. Porro latomi ĩ lapicidina lapides grãdes z pciosos. id ẽ marmoreos scopulabãt z quadrabant qui adeo grãdes fuerãt ĩ fundamẽto vt dicit Joseph⁹ q̃ m'lti ex eis

Jn paralipomenon legit vsq̃ ad ioppen.

Latomi sũt ppriẽ q̃ ĩ lapidicina eruderãt lapides z saxa. Cemẽtarij q̃ dolãt z cõponũt. Biblij ṽo q̃ sculpũt imagines

habebāt in lōgitudine cubitos viginti:ī la-
titudine decē:in altitudine q̇nq̃ȝ. Quadra-
tos q̇dē lapides dolauerūt cemētarij salo-
monis ⁊ cementarij hyrā. Dolatos ꝟo ꝑpa
rauerūt biblij poliētes ⁊ sculpētes nō soluȝ
lapides sȝ⁊ ligna. Est āt biblos ciuitas phe
nicꝭ:de q̄ ezechiel. Senes biblij ⁊ prudētes
ei⁹. Et sic oīa extra vrbē dedolata ⁊ ꝑfecta
sūt q̄ malle⁹ ⁊ securꝭ ⁊ oē ferramētuȝ nō sūt
audita ī domo dn̄i cū edificaret̄. Fuerūt āt
equoꝝ q̇ onera portabāt septē milia. Fabu-
lant̄ iudei ad eruderādos lapides celerius
habuisse Salomonē sanguinē vermiculi q̇
tamir dr̄: quo aspsa
marmora facile seca
bant̄: queȝ inuenit h̄
mō. Erat salomoni
strutio hn̄s pullū: et
inclusus ē pull⁹ sub
vase vitreo. Quē cū
videret strutio: sed
hr̄e neq̄ret: de deser
to tulit ꝟmiculū: cui⁹ sanguine liniuit vitꝝ
⁊ fractū ē. Uidēs āt salomō cacumē mōtis
moria vbi edificauit tēplū angustū: deiecit
illō: ⁊ ī areā spacijs amplioribꝫ diffudit

In paralippomenō
legit̄ fuisse ꝓselitos
lxx. milia q̇ humeris
onera portabāt: ⁊ ta-
cet̄ de eq̄s. In reguȝ
legit̄ de eq̄s ⁊ tacet̄ d̄
viris

De edificatiōe templi
Caplm̄. IX.

Factū est autē post
q̄dringentos ⁊ octoginta annos e-
gressions israel de egypto: anno q̄r
to regni Salomōis: mēse scd̄o: q̇ zyus apd̄
hebreos dr̄: apud nos maius: cepit Salo-
mon edificare domū domino de candido
marmore qd̄ pariuȝ dr̄. Joseph⁹ tn̄ dt̄ anno
q̇ngētesimo scd̄o egressiōis de egypto: de-
scribēs ēt ānos etatū ꝑcedentiū: dicēs ab
abraā fluxisse ānos mille. xx. a diluuio mille
q̄drigētos. Ab adā tria milia cētū ⁊ duos
Habebat aūt dom⁹ in lōgitudine cubitos
lx. in latitudine ꝟo. xx. Pars q̇dē anterior q̄
sctā dicit̄ ⁊ erat ab oriēte. xl. cubitoꝝ erat in
longitudine. Reliqua pars ad occidentē vi
ginti cubitoꝝ erat: ⁊ dicebat̄ sanctasctōꝝ.
Porro in altitudine. xxx. cubitos habebat
vsq̃ȝ ad ꝑmū tabulatū sup qd̄ scd̄a mansio
erigebat̄. xxx. cubitis vsq̃ȝ ad scd̄m tabula-
tū. Tertia ꝟo māsio erat. lx. cubitoꝝ vsq̃ȝ ad
tertiū tabulatū: qd̄ erat tectū domus. Et sic
tota templi altitudo in. cxx. cubitos ascēde
bat. Joseph⁹ tamē mentionē non facit nisi
de duabꝫ mansiōibꝫ: vnicuiq̃ȝ ascribēs cubi
tos. lx. sed duas inferiores sub vna cōphen
dit. Et erat portic⁹ ante faciē templi habēs
longitudinē iuxta templi mēsurā. lx. cubito
rū: ⁊ latitudinē. x. cubitoꝝ surgēs in altū: vt
dt̄ Joseph⁹: vsq̃ȝ ad celsitudinē templi. ⁊ fe
cit in tēplo fenestras obliq̄s. i. exteri⁹ angu
stas ⁊ interi⁹ obliquādo diffusas. Has ex-
cogitauit Salomon. Trabes aūt posuit in
domo ꝑ trāsuersum ꝑ tria loca ī sūmitatibꝫ
triū māsionū adeo lōgas: vt forinsec⁹ capi-
ta eaꝝ ꝓminerēt ex vtraq̃ȝ ꝑte. Et edificauit
sup capita forinsec⁹ ꝓminētia tria tabulata
ad deambulādū circa templū q̄ in euāgelio
pinnacula tēpli dicunt̄. q̄ quō facta esset in
vtroq̃ȝ latere satis elucet. Quō aūt fuerit in
frōte orientali ⁊ occidentali nō memini me
legisse nec sup h̄ me somniare aut libet aut
licȝ. sȝ q̄ ibi fuerāt credit̄: qd̄ videt̄ velle Jo
seph⁹ dū ait de euersione templi. Latitudo
ꝟo tabulatoꝝ differens erat. Tabulatū em̄
qd̄ erat subter: quinq̃ȝ cubitos habebat lati
tudinis: ⁊ mediū sex cubitos: ⁊ tertiū septē
Qd̄ ad lr̄am q̇dā tradūt factū vt in supiori
bus tabulatis manētes nō impedirent̄ ad
aspiciendū inferius ꝑ obstaculum inferio-
rum. Hebre⁹ tamē dt̄ tria tabulata parē ha
buisse latitudinē: vt si a summo vsq̃ȝ ad imū
plumbata cementarij dimitteret̄ eoꝝ ꝑpen
deret̄ equalitas. Ueruntamē inferius tabu
latum q̇nq̃ȝ cubitoꝝ erat ī latitudine. medi-
um ꝟo sex: quia mur⁹ superior artior fact⁹:
quasi ꝑ cubitum retractus erat. Ultimū ꝟo
tabulatum septem cubitos habebat ꝓ retra
ctione muri superius similiter factum. Fue
rūt q̇ dicerēt: inferius tabulatū septē fuisse
cubitoꝝ ⁊ medium sex. vt ascēdendo artare
tur tabulata sicut ⁊ mur⁹. Et corrigūt litte
ram ꝓ subter ponēdo super. Uel etiā legūt
subter dicētes: tabulatū qd̄ subter erat non
loco sed numero. Sicut em̄ altū dicit̄ et ꝓ-
fundū ⁊ supremū: sic ⁊ subter dicit̄ loco qd̄
infra positū est: subter ꝟo numero ad quod
ascendit̄ numerando. Hec aūt tabulata sic
erāt ꝯiuncta muro vt ei nō hererēt. i. muro
infixa nō essent. Trabes tn̄ de muris ꝓmi-
nebāt. Porro in extremitatibꝫ cuiusq̃ȝ tabu
lati vt deambulātes ab iniuria lapsus ōfen
derent̄ edificauit luricl'as tanq̃ȝ appodiatio
nes q̄ ī regū latera vocāt̄: ī paralippomenō

cãcelli: de quoꝝ altitudine nescim⁹: nisi de suꝑmo qd̓ habuit ĩ altitudine quinqꝫ cubitos

¶ De ornatu inferioris dom⁹ Caplm̃. X.

Porro murus inferioris mansiõis intrinsec⁹ vndiqꝫ opt⁹ erat tabul̓ cedrinis. trabib⁹ ꝟo solarij affixa erãt laq̃aria cedrina. Pauimẽtũ ꝟo dom⁹ tectũ erat tabulis abiegnis. tabulata ꝟo pateꝝ ⁊ laq̃aria trabiũ ⁊ pauimẽta tabul̓ aureis opiebant̃ cũ clauis aureis: quoꝝ singul̓ erat. l. sicloꝝ. nihilqꝫ erat in illa inferiori pte tẽpli qd̓ auro ñ tegeret̃: ita vt vultus ingrediẽtiũ faceret auri lumine resplẽdere. Porro ĩ iũctura tabulaꝝ fecit anaglipha. i. celaturas vel tornaturas ĩ iũcturis fabrefactis ne loc⁹ iũcture dephẽdi posset. In medio ꝟo tabule erãt imagines ꝓminẽtes cherubin ⁊ palme. Hec q̃dẽ in tabul̓ cedrinis celata erãt: sed auro tecta vel in ipis tabulis aureis. Oraculũ aũt qd̓ dr̓ sctã sanctoꝝ habebat. xx. cubitos lõgitudinis: ⁊ xx. latitudinis: ⁊. xxx ĩ altitudĩe. In lr̃a tamẽ habet̃: ⁊. xx. cubitos altitudĩs. qd̓ intelligendũ est de pariete interposito int̃ sctã ⁊ oraculũ.

Id est scã ꝯsecutiua loco. s. sctõꝝ sicut dr̓ sctm̃ ꝯsecutiuũ seculi: vel sctã sctõꝝ cõparatiue. id est sanctiora sanctis

Sicut eñ ĩ tabernaculo columne interposite fuerũt q̃b⁹ appẽdebat̃ velũ. sic interposit⁹ est in templo paries cedrinus: nõ ascẽdẽs in altũ nisi ꝑ. xx. cubitos. x. cubitos q̃ superãt vsqꝫ ad laq̃aria intactos relinquẽs: vt fum⁹ aromatũ ascẽdẽs de altari ꝑ apturã supiorẽ libere intraret in oraculũ. Erat aũt tot⁹ paries tect⁹ auro habẽs anagliphã: cherubin ⁊ palmas ad modum parietũ. Huic parieti appensum erat veluꝫ de quattuor colorib⁹ cui intexta erãt cherubin tãte tenuitatis: vt parietis nõ ꝓhiberẽt aspectũ. Qd̓ totũ parietẽ opiens forte vsqꝫ ad laq̃aria ascẽdebat. qd̓ legit̃ in euangelio scissum fuisse a summo vsqꝫ deorsum. De inferiori scemate supioꝝ mãsionũ nõ legi nisi ꝙ dum ꝯsũmaret̃ edificiũ positus est lapis in angulo supiori: nõ sine grãdi omniũ ammiratiõe. Cum eñ edificãtes ⁊ in fundamento ⁊ in muro euꝫ locare niterent̃: nõ est inuẽtus locus eius: donec in angulo supiori ⁊ postrem⁹ oĩm ꝯuenientissime positus est s̃m ꝙ ꝓdixerat dauid. Lapidẽ quem reprobauerũt edificãtes hic fact⁹ ⁊c̃. In sũmitate ꝟo muri ꝑ giꝝ affixa erant aurea verna ad hoĩs magnitudinẽ ꝓpter aues abigẽdas vt de lõge aspiciẽtib⁹ q̃si silua aurea videretur. Per giꝝ ꝟo muri erat labiũ exteri⁹ a quo depẽdebãt grãdes vue auree cũ pãpinis aureis: adõ fabrefactis vt sursum aspiciẽtib⁹ q̃si ad instar auiũ moueri sepe viderent̃. Porro iuxta terrã: ostiũ lateris medij in pariete erat dom⁹ dextre id est meridiane. ⁊ ꝑ cocleam testudinis ascendebant in medium cenaculum et a medio in tertium: hoc est per ascẽsum tortuosuꝫ qui vulgo vitis dicitur. qui factus est ad similitudinem coclee testudinis. Josephus tamen describit ascensum factum per medium muri abscõditum: facilẽ ⁊ secuꝝ ĩ parte muri exterioris fenestratũ sufficiẽter.

Pampinus est follicul⁹ sub q̃ fructus vitis a frigore vl̓ ardore defendit̃ atqꝫ aduersus oẽm iniuriaꝫ munitur. ideoqꝫ alicubi intercisus ẽ: vt ⁊ solẽ ad maturitatem fruct⁹ admittat ⁊ vmbram faciat. Et dict⁹ est pampin⁹: eo ꝙ d̓ palmite pẽdeat. Est aũt feminini generꝭ ⁊ dicitur hec pampina. ⁊ facit genitiuuꝫ pluraleꝫ harũ pampinarum.

Sensus est in pariete meridiano qui dicitur dextꝝ latus ad differentiã aq̃lonaris lateris qd̓ erat sinistrum: erat ostiũ ꝑ qd̓ ascensur⁹ erat ad cenaculũ

Ostiolũ ꝟo ascensus dr̓ fuisse iuxta terrã in angulis anterioribus vtriusqꝫ muri. Fecit aũt in introitu tẽpli postes de lignis oliuaꝝ quadrãgulos: ⁊ duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus: et vtrũqꝫ ostiũ duplex erat: ⁊ seinuicẽ tenens aperiebat̃. Et sculpsit in eis cherubin ⁊ palmas ⁊ celaturas valde eminẽtes: ⁊ operuit oĩa laminis aureis ope q̃drato ad regulaꝫ. Fores iste tãte venustatꝭ erãt: ꝙ etiã dauid ꝓphetans de tẽpli destructiõe: eas noĩatim exp̃ssit dicẽs. Exciderũt ianuas eius in idipm. Et vt Joseph⁹ ait. Nõ erat ĩ eis lignũ mai⁹ palmo. Qd̓ forte notat̃ in regũ cũ dicitur ope q̃dro ad regulã. Et erat altitudo earũ. xxx. cubitoꝝ s̃m altitudinẽ inferioris cenaculi. Sꝫ ꝙ dr̓ Joseph⁹ altitudinẽ eaꝝ. xx

cubitoꝝ. videt falsum eē: qꝛ tāta erat latitudo tēpli. ḡ ab oriēte nō erat mur⁹. Sꝫ i regū est determiatio: vbi dr. Ostiū duplex erat et seinuicē tenēs apiebat. Erat qppe latitudo muri decē cubitoꝝ altrinsec⁹: ꝛ aptura in q̄ erāt fores similit̄ decē. ꝛ ita ī muro oriētali altrīsec⁹ superāt q̄nqꝫ cubiti. In aptura ꝓo erāt q̄ttuoꝛ fores: due extrinsec⁹ ꝛ due intrīsecus: quaꝝ vnaqueqꝫ habebat latitudinē q̄nqꝫ cubitoꝝ. Et erāt sic artificiose cōposite vt clause quasi ꝯtinuū parietem facerēt intus ꝛ extra. Aperte sibi in medio spissitudinis muri obuiabant ꝛ totā ei⁹ latitudinē tegebāt. Et sic artificiose sibi adherebāt: vt quādo claudebant exterioꝛes: claudebant ꝛ simul interioꝛes. Null⁹ eñ in templo nocte remanebat q̄ clauderet eas interi⁹. Cūqꝫ apiebant exterioꝛes: apiebant etiā simul interioꝛes. ꝓpterea dictū est. Ostiū duplex erat ꝛ seinuicem tenens aperiebat. Porro ī pariete oraculi fecit duo ostiola de lignis oliuarū: ꝛ postes anguloꝝ quinqꝫ vt in q̄nto angulo medio cardines affixi starēt circa quos ostiola mouebant ꝛ erāt ī ostiolis anaglipha cherubin ꝛ palme. Quidam tamē dicūt postes anguloꝝ quinqꝫ subaudi cubitoꝝ erāt. In oraculo autem erat arca ꝛ propitiatorium ꝛ cherubin q̄ fecerat Moyses in deserto

Nota duplicē eē opinioēm de ostijs illis. Dicunt eñ q̄dam in vtraqꝫ parte introit⁹ qui erat decem cubitorum ostiū vnū fuisse: quoꝝ vtrūqꝫ habebat sibi coniunctū ostium: vt videmus ī fenestris q̄busdam: ꝛ tam ipum q̄ annexum sibi erat q̄nqꝫ cubitoꝝ. ꝛ ita ex vtraqꝫ parte erāt q̄si value: q̄rum vtraqꝫ decem cubitos habebat: vt eis apertis altrinsecus coopirent latitudinem vel potius spissitudinē muri. Et quasi ꝯtinuus paries muri apparebat. Quando ꝓo claudebant: replicabant illa duo altrīsec⁹ annexa. Alia opinio est vt altrinsecus in angulis ipius muri fuerint duo ostia ita q̄ q̄libet q̄ttuoꝛ anguloꝝ suū haberet ostiū vnū quodqꝫ hoc cubitum. ꝛ dū claudebant duo exterioꝛa: arte q̄dam claudebant interioꝛa Vtriqꝫ istoꝝ potest applicari littera. Planius tamen sequenti

¶ De duobus cherubin. Capl'm. XI.

Fecit autē salomon duos cherubin de lignis oliuarū decem cubitoꝛum altitudinis: stantes super pauimētū in lateribꝫ arce ꝛ habētes pedes obliquatos: quasi ad deambulādum eleuatos optos auro purissimo: habētes alas aureas: singulas quinqꝫ cubitoꝝ q̄rū due extendebant sup arcā: ꝛ obuiā sibi veniētes iūgebant sup eā: tegētes sanctuariū infra se positū. Alas aūt duas extendebāt altrinsec⁹ ad parietes: ita vt ala vni⁹ tāgeret parietē: ꝛ ala alteri⁹ parietē alterum. Porro extra parietē in sctā posuit mensam ad aq̄lonē ꝛ cādelabꝝ ad austꝝ. Inter q̄ mediū erat altare aureū qd̄ fecerat moyses in deserto. Sed ꝑter illd̄ cādelabꝝ posuit alia cādelabra eiusdē scematis: sed maioꝛis q̄ntitatis: q̄nqꝫ hinc ꝛ q̄nqꝫ inde. Similit̄ cū mēsa quā fecerat moyses: posuit alias decē mēsas eiusdē scematis: sed maioꝛis q̄ntitatis: q̄nqꝫ hinc ꝛ q̄nqꝫ inde. Inter hec autē posuit altare thimiamatis: ꝛ vestiuit illud cedro: qd̄ etiā dr̄ altare oraculi. i. corā oraculo. Per h̄ intelligit fuisse aliud altare q̄ qd̄ edificauit Moyses. Illd̄ eñ erat de lignis sethim circūtectū ex omī parte auro. Illud aūt vestitū erat cedro. Proinde intelligit h̄ altare fuisse de lapidibꝫ quos ferrū nō tetigit. ꝛ erat opertū ꝑ circūitum tabulis cedrinis. Sed ꝛ ille operte erant ex omni parte laminis aureis: cuius q̄ntitatem nō memini me legisse. Illud ꝓo modicū altare qd̄ fecit moyses in deserto forte repositū erat in sctāsctoꝝ: nō adꝟsus q̄tidianos thimiamatis: sed ad aliq̄s vsus singulares: qū semel in anno ingrediebat sacerdos cum sanguine. Hoc autē inde pōt ꝑpendi: quia dt apostolus: in sanctasanctoꝝ fuisse aureum thuribulum: ꝛ hic erat oꝛnatus templi in interioꝛibus.

¶ De poꝛticu Capl'm. XII.

In facie vero tēpli erat poꝛticus q̄ in euāgelio dr̄ vestibulū templi: habens columnas ereas in longitudine sui dispositas: in medio quaꝝ erāt due mirabilioꝛes ceteris posite añ foꝛes templi: habētes in medio sui spaciū decem cubitoꝝ ꝯm latitudinē poꝛte templi

Quarum talis erat cōpositio. Stilus vel stipes columne. xviij. habebat cubitos altitudinis nō plane: sed valliculatus: habēs in circūitu canales: cauatiōes quattuor digitorum: ⁊ erat fusi-

xxxv. cubitorum altitudinis vt legit̄ i paralippomenō.

lis: ⁊ linea duodecim cubitorum ambiebat illum. si quis vellet rotūditatē tāgere. Uel forte in medio colūne linea fusili ope circūducta erat. Epistiliū vero columne super qd locandū erat capitellū latius erat stipite: ⁊ rotūdum opere reticulato celatū. Capitellum aūt suppositū epistilio fusile erat: ⁊ quinque cubitorum altitudinis: ⁊ i suprema parte erat liliatū. Latera vero ipius ex omni parte in modū retis ⁊ catenarū erant ɔtexta adeo artificiose vt retia ⁊ catene magis viderent̄ imposita q̄ insculpta. vel quia solida nō erant pforata vndiq̄ fusa sunt: vt cōnexiones retis formā exprimerēt. Septena versuū retiacula erant in capitello vno. id est septem ordines habentes eandem celaturā: totū circūitū capitelli p girum occupātes: vel ab inferiori parte capitelli vsq̄ ad supremā erāt isti septē ordines dispositi ascēdēdo. Sup capitellū vero erat quasi funiculus sup quē positū erat retiaculū tegens eius summitatē: et descendēs aliquantulū circa latera capitelli i circūitu. In cuius extremitate depēdebāt in duobus ordinibus. cc. malogranata. In epistilio quoque columne sup qd sedebat capitellum depēdebāt malogranata. Legit̄ eīn q capitella erāt sup sūmitatē malogranatorum. Eiusdem cōpositionis erat columna altera. De compositiōe vero basiū nō legi. He due columne proprijs nominibus vocabant̄. Tū propter sui magnificentiā. tum propter futurorum multā p̄figuratiōem. Dextera dicebat̄ iachim. id est firmitas. Josephus vocat eam thalamum iachim. Sinistra dicta est booz vel boz: qd sonat robur vel in robore. De reliquis colūnis vestibuli ⁊ modicis agit historia dicēs. Capitella aūt que erant sup capita colūnarum/quasi ope lilij fabricata erāt in porticu quattuor cubitorum. ⁊ rursus alia capitella i summitate colūnarum desuper iuxta mensuram columne cōtra retiacula. Porro de cōpositione columnarum tacet. Capitella vero earum minora dr̄ vno cubito maioribus capitell'. De scemate eorum tm̄ dr̄ q erāt liliata ⁊ habebant retiacula supposita. Qd āt sequit̄ malorū granatorum. cc. ordines erāt i circūitu capitelli scdi ambiguū est vtrum h dictū sit de capitellis minoribus: an recapitulādo dictū sit de capitell' maioribus. Has colūnas fudit hyrā tyrius plenus sapia ad faciēdū oē opus ex ere: filius mulieris vidue de tribu neptalim pr̄e vero tyrio. Sed ⁊ omnia vtēsilia templi erea ⁊ quicquid in eo de ere factū est fudit hyrā in campestri regiōe iordanis in terra argillosa: ⁊ inter sochot ⁊ sarchan. Nec te moueat q aliquando de ere: aliquādo de auricalcho dicunt̄ facta: quia idē ē cuius splēdor ⁊ pulcritudo similis erat auro vt dr̄ Josephus. In h vestibulū ascendebat̄ ab atrio sacerdotū. xij. gradibus scdm Josephū Quidā tm̄ dicūt septē scdm visiōem ezechiel'. Dicūt eīn in multis ɔcordare cōpositiōem templi materialis cū cōpositiōe tēpli spiritualis qd vidit Ezechiel.

¶ De cubicul' ⁊ cenacul' hebdomadariorum. Capl'm XIII.

Edificauit autē Salomon in circūitu templi post vestibulum. xxx. paruulas domus q sui copulatione totū templi spaciū intrinsecus ambiebant. Harum singule habebant quinque cubitos latitudinis: ⁊ tantūdem lōgitudinis: et xv. in altitudine. Ingressus quoque earum ita fecit ad inuicē: vt ex alia ingrederet̄ ad aliā aliquo spacio iterposito. Et sup eas edificate erāt alie equales eis ⁊ mēsuris ⁊ numero: ita vt latera tēpli tria p circūitū tegerent̄ domūcul' vsq̄ ad pmū tabulatū exterius. Reliqua vero pars templi superior supedificata nō erat: sed libere videri poterat. Nō fuerūt he domūcule pastoforia vel exedre vt quidā putāt: de quibus postea dicemus. sed fuerunt cubilia et cenacula hebdomadariorum et gazophylacia vasorū ⁊ vestiū tēpli

Si eīn exterior longitudo tēpli fuit tm̄ xl. cubitorum et latitudo. xxx. tūc ambitus trium murorum habuit tm̄. cxl. cubitos ad quē ambiēdū sufficerēt domūcule. xxviij. quia quinque. xxviij. faciunt. cxl. Credēdū est āt q p̄dicta quantitas tēpli fuit inter muros intrinsecus. ⁊ murus habuit decē cubitos latitudis. Ergo lōgitudo exterior fuit. lxx. cubitorum hinc ⁊ inde. latitudo occidētal'. xl. q fa

ciūt.clxxx. Ad q̃s implẽdos necessarie eẽnt xxxvj. domūcule si ꝯtinue essent

¶ De atrio sacerdotū
Capitulū. XIIII.

Et edificauit atriuz interi⁹ trib⁹ ordib⁹ lapidū politoꝝ ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Porro plura fuerūt atria circa tẽplū. vt ī ps̄. legit. Qui statis ī do. dñi: ī a. do. dei nr̄i. De interiori tm̄ atrio mẽtio fit ī regū. de eodẽ ⁊ d̄ scdo tractat Joseph⁹. Sz p̄ter hec duo etiā fuerūt alia duo. Igit atrium ĩteri⁹ erat platea grādis ex oī pte circa tẽplū diffusa. ꝑ q̃drū q̄ p̄ forib⁹ tẽpli ad oriẽtẽ plurimū extẽdebat qꝛ ibi erat altare ereū: ⁊ luteres. ⁊ ibi mĩstrabāt leuite ⁊ sacerdotes corā dño. Circa vtꝝ q̧ ꝟo lat⁹ tẽpli nō adeo diffusa erat. Ab occidẽte ꝟo strictior: cui⁹ pauimentum vario marmore stratū erat: ⁊ diuersis imagib⁹ venustatū. Hoc atriū cingebat mur⁹ breuis ī altitudie tm̄ triū cubitoꝝ. ⁊ erat vn⁹ cubit⁹ lapidū vni⁹ coloris: scd̄s lapidū alteri⁹ coloris: ⁊ terti⁹ tertij coloris. Int⁹ āt erat vestit⁹ cedro: ⁊ posit⁹ erat mur⁹ ꝑ giꝝ in extremitate hui⁹ atrij: vt ceteros a mĩstris ab ingressu atrij ꝓhiberet. Ad hūc se appodiabāt psallẽtes: ⁊ ꝯuersi ad ꝑpl'm sup hūc inclinati loq̄bant. In eodẽ muro stabāt colūne eq̄s interuall' disposite: ꝑpl'm extra stātẽ ad legẽ sctimonie p̄monẽtes alie lr̄is hebreis: alie grecis: alie latinis. ⁊ ne ī locū sctm̄ trāsirẽt ꝓhibẽtes. Hic ambit⁹ muri ꝓprio noīe vocabat gion: latine ꝟo cācell⁹. Unū solū hēbat introitū ab oriẽte ꝯ portā tẽpli: hñs apturā xxv. cubitoꝝ sine forib⁹ vsq̧ ad hūc introitū ascẽdebāt viri ⁊ mulieres deferẽtes oblationes suas ad ministros sibi occurrẽtes. Nec licebat eis nisi in q̇busdā casib⁹ vlterius transire. ⁊ ascẽdebāt ad ip̄m ꝑ. xiiij. g̃dus. Hoc atriū dicebat atriū ĩterius vel atriū sacerdotū qđ etiā illi q̇ erāt aaronite: sed ꝓpter maculā aliquā offerre non poterant: nō intrabāt: licz de partib⁹ sacrificioꝝ alerent

Forte qñ fiebat iudiciū zelotypie: vel qñ nazare⁹ adiplebat tẽpus voti

¶ De atrio mundorum
Caplm. XV.

Post illud atriuz et infra ip̄m in decliui latere montis positū erat scd̄m atriū: qđ dicebat sctm̄. qđ Joseph⁹ vocat aulā vel basilicam grādem. Erat aūt diffusum ꝑ circūitum circa atriū interi⁹: lōge tamẽ maius eo: ⁊ pauimentatū vario marmore. Erat q̊q̧ circūseptū muro in altitudine. xxv. cubitoꝝ interius: exteri⁹ ꝟo altitudis. xl. cubitoꝝ. ſm decliuitatẽ coll'. Et lz sic alt⁹ esset: nō ascẽdebat tñ vsq̧ ad fabricā tẽpli: nec ip̄i⁹ aspectū ꝓhibebat. Erat autẽ mur⁹ iste ad occidẽtẽ simplex ⁊ nullā habẽs portā. In vtroq̧ ꝟo latere ⁊ in fronte orientali habebat portic⁹ circūiacẽtes instar claustri monachoꝝ: in quibus erant columne singuloꝝ lapidū diuersi coloris cum basib⁹ argenteis. Camere ꝟo porticuum ⁊ laquearia cedrina erant. Latitudo ꝟo portic⁹. xxx. cubitoꝝ. In latere meridiano erāt quattuor porte duplices valuas habẽtes: q̄ laminis aureis ⁊ argẽteis miro ope decorate erant. Euisdem numeri ⁊ eiusdẽ scematis erāt porte in latere septentrionali. In his sedebant ianitores vt arcerent immūdos ab introitu huius atrij. Porro in oriẽtali frōte erat porta q̄ speciosa dicebat: habẽs valuas de ere corinthio factas. In angulis hui⁹ frōtis erāt due porte modice ꝑ q̃s ascẽdebāt mulieres ad offerendū. Uel forte ministri descẽdebāt in occursum earū ibi ad suscipiẽdas earum oblationes. Per has portas quas diximus ascẽdebant vndequaq̧ viri mundi in atriū scd̄m: vt orarẽt sub diuo tẽpore serenitatis: sub porticibus tꝑe tẽpestatis. In platea hui⁹ atrij oriẽtalis vẽdebant aĩalia ⁊ volucres ad offerẽduz: ⁊ mense numularioꝝ stabant ibi q̃s euertit dñs. In porticib⁹ aūt circa portas stabant gazophylacia diuersi generis ad recipiendas oblatiões ingrediẽtiū. In porticib⁹ lateꝝ erāt pastoforia. i. loca sepata ad comedẽdū in q̇b⁹ sacrificātes d̄ ꝑtib⁹ sacrificioꝝ q̄ eos ꝯtingebāt vescebant corā dño. Quidā tñ volūt q͛ ibi tm̄ a foris veniẽtes a finib⁹ israel comedebāt: ⁊ ob h̄ dici pastoforia. In eisdem porticib⁹ erant cathedre ⁊ sinedre ⁊ exedre. id est tria genera sediliū: vt ait Isidorus. In cathedris sedebāt doctores ī gymnasio. In sinedris sedebāt auditores ī ꝯsistorio. Et dicebāt sinedre q̄si ꝯsess⁹. In exe

drīs aūt sēdebāt assessores cū iudice qñ se-creti⁹ aliqd tractabāt q̄si ī locutorio. Et di-cebanť exedre q̄si assessus: licz exedra sepi⁹ ponať p thalamo. Hoc atriū scdm sepe in euāgelio dr̄ tēplū: vbi dr̄ q̄ oues ⁊ aīalia vē debanť ī tēplo: ⁊ q̄ iesus docebat ī tēplo: ⁊ q̄ filij isrľ orabāt ī tēplo ⁊c. ī hūc modū

¶De atrio mulierum
Capitulū. XVI.

Porro sub hoc atrio erat atriū tertiū simil'r ī declivi la-tere mōtis positū: eiusdē cōpositio nis cū scdo: ⁊ si nō tāte venustatꝭ: nec tā pci osi ornat⁹. In h̄ orabāt ml'ieres mūdetm̄.

¶De atrio immūdoꝶ.
Capl'm. XVII.

Infra illud atrium erat ⁊ q̄rtū: in q̄ orabāt viri ī mūdi et mulieres ⁊ gētiles. cui⁹ mur⁹ extior ī radice collis posit⁹ erat: ⁊ ascēdebāt. cccc. cubitꝭ vsq̄ ad v̄ticē tm̄ collis in q̄ sitū erat tēplū. ⁊ ita muri atrioꝶ in nullo p̄hibebant aspectū tēpli: nec coꝶ q̄ ministrabāt ī atrio interiori.

¶De altari ⁊ mari eneo
Capl'm. XVIII.

Porro in atrio inte riori erat altare ereū: factū ex lapi-dib⁹ impolitis circūtectū ex ea p̄te ere: lōge maioris q̄ntitatis q̄ȝ illud portati-le qd factū fuit ī deserto. xx. cubitoꝶ lōgitu dinis ⁊ totidē altitudinis. ⁊ erat sub eo fo-uea grādis: in quā p foramē in medio alta-ris positū cineres defluebāt: ⁊ sanguis q̄ ad crepidinē altaris fundebať influebat in eā. Quādoq̄ v̄o mūdabať fouea p fenestram q̄ erat ad orientē. Altare v̄o qd fecerat Moy ses p̄pter reuerentiā sui in aliqua p̄te atrij re seruatū est. Qd q̄dā tradūt ibi p̄māsisse vsq̄ ad euersionē tēpli factā p romanos. Imo etiā postea cum gentiles habitauerunt in hierl'm fecerūt ex eo horologiū sibi. De loco v̄o hui⁹ altaris: ⁊ quō imolātes ad lat⁹ ei⁹ īmolarēt corā dn̄o: supra satis dictum est.

¶Porro in eodē atrio posuit salomō mare eneū fusile: quod nos lauatoriū dicere pos-sumus: vt in eo sacerdotes ministraturi ab luerēt pedes ⁊ manus. qd Joseph⁹ vocat cā tarū ingentē in scemate hemisp̄herij factū: cuius latitudo decē cubitoꝶ erat p diametrum a labio vsq̄ ad labiuz. Altitudo v̄o erat q̄nq̄ cubitorum a labio scz vsq̄ ad fundū. spissitudo v̄o erat triū digitoꝶ. In sup̄iori parte adeo latum erat q̄ resticu-la. xxx. cubitoꝶ cingebat illud p circūitum. sed paulatim in descensu angustius fiebat. adeo vt circa fundū resticula decē cubitoꝶ ambiret illud. Sup̄mū ei⁹ labiū repansum erat ad modū lilij. In laterib⁹ aūt ei⁹ extrin sec⁹ duo ordines erāt sculpturaꝶ historia-taꝶ. id est historias aliq̄s habentiū. Capie-bat aūt duo milia batos. id est tria milia me tretas. Batus em̄ capit metretā ⁊ dimidiū Et est batus mēsura triū modioꝶ eiusdē ca pacitatis cuius ⁊ ephi. sed ⁊ batus est men sura liquidoꝶ: ephi v̄o aridorum. Porro ba sis super quam stabat habebat duodecim boues eneos ⁊ fusiles: e quib⁹ tres respicie bāt ad aq̄lonē: tres ad occidētē: tres ad me ridiē: tres ad orientē. quoꝶ anteriora tm̄ p-minebāt sub mari: posteriora v̄o intus late-tabant.

(Id ē linea diametra-liter a labio ad oppo-sitū labiū p̄tēsa. x. cu-bitos habebat.)

¶De luterib⁹ Capl'm. XIX.

Fecit quoq̄z salomō decē luteres eneos ⁊ fusiles altitu-dinis q̄ttuor cubitoꝶ. Erat aūt ī sū mitate luteris os recuruatū interi⁹: ⁊ adeo angustum: vt vnius cubiti esset eius latitu do. Fundus v̄o eius dez erat latitudinis cubiti et dimidij: iu xta quantitatem ba sis supra quam sede bant. Quadraginta batos capiebat lu-ter vn⁹. In eis ablu ebanť intestina ⁊ pe des holocaustoꝶ: et erāt oēs eiusdem fa cture: sicut ⁊ bases q̄ bus insidebāt. Erat aūt basis ī inferiori p̄te in lōgitudie ⁊ latitudie habēs q̄ttuor cubi-tos p q̄drū. in altitudine v̄o trium cubitoꝶ. Et ascēdēdo paulatī āgustata vsq̄ ad cubi tū ⁊ dimidiū iuxta q̄ntitatē fūdi ip̄i⁹ luterꝭ.

(Cubitus triplicit' di citur. Ulna flexura brachij vl' mēsura ab inde vsq̄ ad extremi tatē digitoꝶ. Uel ab vna manu vsq̄ ad ali am expassis manib⁹. Dict⁹ est aūt cubit⁹: q̄r cibos sumendo in ipo cubam⁹.)

Eratq3 cōposita ex q̄ttuoꝛ tabulis q̄bꝫ q̄nta erat supposita quadrata: ꝛ ex omni pte aliquantulū excedens summitates aliaꝝ: habens in medio sui eminentē ꝯcauitatē rotūdam: in q̄ sedebat luter. Ipm opus basis in terra sile erat: ꝛ in iuncturis tabulaꝝ p quattuoꝛ angulos erant sculpture eminētes ad modū colūnaꝝ: quas q̄dam dicunt vocari media itercolūnia q̄drata. tñ q̄dā legūt ibi media intercolūnia q̄drata: vocātes colūnā mediā tabulā inter q̄ttuoꝛ tabulas superpositā. Latera ṽo basis a media pte supra insculptas hēbāt coꝛonulas ꝛ plectas: ꝛ ī medio eaꝝ leões ꝛ boues ꝛ cherubin. ꝛ sup colla leonū ꝛ boū. ꝛ subter erāt lora ex ere pēdētia q̄bꝫ ligati videbanť. In sūmitate ṽo q̄ttuoꝛ columnaꝝ angulari um erant humeri ex

Coꝛonula p̄t vocari q̄ fit de aliq̄ solido vt de auro.
Plecta ṽo coꝛona facta de iuncis/floꝛibꝫ vel arboꝛibꝫ: vt fit de lauro ꝛ mirto

pāsi in similitudie manꝰ hūane ꝛ pedis adlini: sup q̄s tabula ferēs luterē ita erat coaptata: vt naturalr̄ īserta videreť. Et hēbāt ille colūne ꝓꝛias celaturas: hoīes/arboꝛes ꝛ aues. Poꝛro altera media pars basis que erat circa terrā habebat p giꝝ rotas eminētes cubiti ꝛ dimidij: ꝛ q̄ in rota fieri solēt axes ꝛ radios cātros ꝛ modiolos oīa fusilia. Et circa eas posite erant varie celature. Et hec oīa adeo fabricata erāt: vt nō celata sed q̄si apposita p circuitū viderenť. ꝛ basis q̄si rotis circūstātibꝫ vehi videbatur. Una erat fusura ꝛ mēsura ꝛ sculptura decē basium ꝛ luteꝝ. De sculptura tñ luteꝝ nihil memini me legisse. Hoꝝ q̄nq3 in atrio tēpli steterunt ad dexterā ꝛ quinq3 ad sinistram. ad hūc vsum nathinnei pus lanabāt membꝛa hostiaꝝ in piscina ꝓbatica: ꝛ lota tradebāt sacerdotibꝫ: q̄ neq̄d interim eis soꝛdis adhesisset: luteribꝫ ea īmergebāt: vt resincerata supponerēt altari. Poꝛro lauatoꝛia hec ī hūc modū posita erāt: vt ingrediētibꝫ atriū sacerdotale, ꝑmo occurrebat ad meridiem mare eneū ad abluēdas manꝰ. postea ꝓgrediētibꝫ occurrebāt decē luteres ad intiguēda mēbꝛa hostiaꝝ: rursumq3 ꝓgrediētibꝫ occurrebat altare eneū. simil'r ad meridiē positisq3 hostijs sup altare redibāt sacerdotes offerētes ad mare eneū ꝛ abluebant ibi pedes ꝛ manꝰ: vt sic loti ꝯsūmarēt sacrificia. id ē intrarēt tēplū cū ꝓunis ꝛ thimiamate ad adolēdū illō sup altare ī odoꝛē dn̄o

De vasis altaris. Caplm̄. XX.

Utensilia vero altaris enei fecit hyrā ex ere lebetes ad suscipiendos cineres ꝛ ꝓunas altaris. ollas q̄3 ꝛ caldaria ad coq̄ndas carnes ꝛ hamulas. i. fuscinulas ad extrahēdas carnes vel disponēdas: ꝛ arpagiões. i. furcas ad cōponēdū ignē ꝛ mēbꝛa hostiaꝝ de sup disponenda. ꝛ scutras: vasa. s. eq̄lis amplitudinis ī oꝛe ꝛ fundo ad calefaciēdū. Iosephꝰ addit ꝛ trullas: foꝛte ad ꝯgregādos cineres vl' eruēdos: vel ad ꝓtēdū pauimētū. Poꝛro vtēsilia tēpli aurea erāt vel argētea. Utēsilia ṽo cādelabꝛoꝝ aurea erāt: de q̄bꝫ in Exodo legiť. Numeꝝ ṽo vtensiliū q̄ fecit Salomō tpe ꝓcedēte ponit Josephus: mēsas. s. super q̄s iacebāt phiale ꝛ patere ꝛ moꝛtariola. ꝛ patene ad offerendā similā: ꝛ crateres in q̄bꝫ simila cū oleo miscebanť: et assarones in q̄bꝫ libamīa mēsurabanť. Thuribl'a q̄3 cū q̄bꝫ ferebať thimiama: ꝛ alia thuribula ī q̄bꝫ ferebať ignis a maioꝛi altari ad minꝰ. Hec oīa obtulit salomon aurea ꝛ alia similiter argētea: sed in duplū. q̄ꝝ numeruꝫ s̄m Josephū ponere timui: ne icredibile videreť: ꝑsertim cū viciū scꝑtoꝝ circa numeros plurimū inueniať

De dedicatiõe templi Capitulū. XXI.

Anno igitur quarto regni salomonis scd̄o mēse fundata est domꝰ dn̄i. ꝛ ī anno. xj. mēse ebul. i. octobꝛi ꝯsūmata ē in oī ope suo. ꝛ ī vniuersꝭ vtēsilibꝫ q̄ ī iminēti erāt necessaria. Post dedicatiōem eīn plura erāt fabricata ꝛ supaddita. Et edificauit eā septē annis ꝛ septē mēsibꝫ. Et cōuocauit salomon in anno. xj. maioꝛes natu israel: ꝛ ꝑncipes tribuū ꝛ duces familiaꝝ ad dedicationē templi: ꝛ ad offerendā arcam in illud. Et cōuenerūt omnes mense. vij. i. septima lunatione q̄ intrauerat octobꝛem. Et erat dies solēnis decimꝰ. s. dies q̄ fiebat expiatio. Pōt tñ dici templū in septembꝛi dedicatuꝫ: q2 totꝰ fere solēnis est rege accelerāte: ꝛ post dedicati

onē fecisse aliqua vtēsilia: q̄ deerant mense
octauo. ⁊ sic vtrūq̄ verū est. q̄r mēse octauo
ꝑfecta est domꝰ in oi oꝑe ⁊ vtēsilibꝰ. ⁊ tamē
mēse. vij. dedicata ē. Et tulerūt sacerdotes
⁊ leuite de ciuitate dauid arcā dn̄i: ⁊ oīa
vasa eiꝰ. ⁊ vox iubilantiū (vt ait Josephꝰ) a
lōge remotis audiebat̄. Rex ꝟo ⁊ vniuersa
multitudo gradiebant̄: alꝭ gratulabant̄ an
te arcā: ⁊ īmolabant hostias absq̄ estimati-
one ⁊ numero. ⁊ aromatū fumꝰ a lōge posit̄
sentiebat̄. Et intulerūt sacerdotes arcā do-
mini in locū suū ⁊ in oraculum subter alas
cherubin. quibꝰ q̄si q̄dam ciburneo tegeba
tur. Capita q̄dem vectiū suꝑ humeros por
tātium a populo retro posito videbant̄ do
nec arca reposita retracti sunt a visibꝰ ho-
minū in sempiternū. Arca ꝟo tecta erat ne
videret̄. Jn arca aūt nihil aliō erat nisi due
tabule testamēti lapidee. Supplēdū est aūt
⁊ vrna aurea plena māna: ⁊ ꝟga aaron. Nec
eñ testat̄ aplꝭs fuisse in ea. Factū est aūt cū
exissent sacerdotes de oraculo ⁊ dicerēt Cō
fitemini dn̄o q̄m bo
nus q̄m ī seculū mi-
sericordia eiꝰ: nebu
la īpleuit domū dn̄i
nō metuēda: sꝫ tēꝑa-
ta ⁊ fulgēs. ⁊ obum
brauit facies sacer-

Qn̄ dauid introdu-
xit arcā: cātauerāt ali-
um psalmū Cōfitemī
dn̄o inuocate nomē
eius

dotū: ita vt se inuicē videre nō possent nec
mīstrare. Et ait salomon Dixit dn̄s vt habi
taret ī nebula. Nusq̄ legit̄ dn̄s h̄ dixisse. sꝫ
q̄r ī mōte syna apparuit ī nebula: ⁊ p̄cessit is-
rael ī nube. ⁊ an̄ moysen positū ī cauerna pe
tre trāsiuit in nebula: iō salomon posuit di-
ctū ꝓ oꝑe. Et est sensus. Dixit dn̄s. i. opere
mōstrauit. Subijt aūt oēs q̄dā opinio phā
tastica dn̄m localr̄ descēdisse in tēplū quā
amouit Salomō dicēs. Nouimꝰ dn̄e q̄r fa-
bricasti tibi domū ꝑpetuā celū ⁊ terrā simꝲ
⁊ mare. Et flexo vtroq̄ genu in terrā corā
omni ecclīa vtrāq̄ manū leuauit ad dn̄m:
supplicās ꝓ p̄ctis. vel gr̄as agēs de ꝓmissi-
one dn̄i īpleta: q̄ ꝓmiserat dauid domū sibi
edificādā ꝑ manū filij eius. Orauit q̄ꝫ vt q̄-
cunq̄ iudeꝰ vel gētilis ascēderet in hāc do
mū supplicās ꝓ peccatis vel clamās ad do-
minū ꝓ aliq̄ tribulatiōe: exaudiret̄ a dn̄o in
his que iuste postularꝫ. Et surgēs ab orōne
stās bn̄dixit vniuerso ꝑplo. ⁊ dedicatū est tē
plū cū vtensilibꝰ suis die illa. Et deinceps
in eadē die q̄rtū fiebat festū. s. festū dedicati
onis. Jn eadē eñ die erāt tria alia festa: fe-
stū. s. ꝓpitiatiōis: afflictionis ⁊ expiationis.
Nec te moueat q̄ dixīmꝰ cū flexisse genua
suꝑ terrā: cū in paralipomenon dicat̄ q̄ fe
cerit salomō basim eneam q̄ttuor cubit̄ al-
tam: quā posuit in medio basilice: ⁊ stās su-
per eā bn̄dixit ꝑplo. Potuit eñ vtrūq̄ fecis
se. Uel si ꝑ eodē accipit̄: intelligendū est eū
flexisse genua suꝑ terrā. id est suꝑ locū in q̄
stabat. Et immolauit salomon hostias pa-
cificas. xxij. milia boū. ⁊ ouiū. cxx. milia. Et
q̄r altare eneū ad suscipienda holocausta et
adipes pacificorū mi
nus erat: sanctifica-
uit rex mediū atrij ī
terioris: vt suꝑ illud
cremarent̄ q̄ suꝑ al-
tare cremari nō po-

Legit̄ in paralipo-
menon ignis de celo
descēdisse: ⁊ deuoras
se oblata

terāt. Fecit ḡ salomō festiuitatē dedicati-
nis ⁊ oīs israel cū eo. xiiij. diebꝰ. Qd̄ sic in-
telligēdū est. Quinq̄ diebꝰ ꝯtinuis celebra-
ta est dedicatio. Jn sexto ꝟo die q̄ fuit q̄nta
decima mēsis occurrit scenophegia q̄ inter
posita est septē diebꝰ. Qua terminata iterū
calebrata est dedicatio ꝑ duos dies q̄ inter
missi fuerāt. ⁊ in die octauo. i. post duos se-
ptenarios dimisit rex ꝑplm̄. Uel dedicatio
ꝯtinuis septē diebꝰ facta est. ⁊ post. xvij. die
inchoata est scenophegia: ⁊ terminata in vi
cesimatertia. ⁊ in octaua scenophegie post
collectā dimisit ꝑplm̄. Et apparuit dn̄s scd̄o
salomōi ꝑ somniū dicēs. Exaudiui orōnē
tuam: scīficaui domū hāc: ⁊ erūt oculi mei
cūctis diebꝰ suꝑ eā ⁊ suꝑ te ⁊ suꝑ ꝑplm̄ isra-
el: si custodierit̄ mādata q̄ ꝓposui vobis. ali
oq̄n auferā vos de terra quā dedi vobis: ⁊
tēplū h̄ ꝓijciā a ꝯspcū meo: ⁊ erūt erūne vīe
fabule narrantiū.

De domo saltus.
Caplm̄. XXII.

Factū est autē post
fabricā templi cepit Salomon cō-
struere edificiū domorū regaliū: qd̄
xiij. annis vix impleuit. Non eñ circa eas
adeo feruens erat studium populi sicut cir
ca templū. sed nec ad eas opulētia fuerat ei
p̄parata a patre. Fecit aūt tres domos. do
mū sibi. ⁊ domū vxori sue filie pharaonis. ⁊
domū saltꝰ. De domo regis hoc soluꝫ dici

tur in regū. Domū suā edificauit Salomō xiij. annis: ⁊ ad pfectū vsq̄ pduxit. ⁊ paulo pᵒ porticū etiā soliȷ̄ i q̄ tribunal fecit. Et vocauit porticū ipam domū i q̄ erat soliū ⁊ tribunal. Soliū āt est regis: tribunal iudicis. Et erat i eadē domūcula in q̄ sedebat ad iudicādū. i. in q̄ cū assessorib⁹ tractabat de sententia. De hui⁹ dom⁹ cōpositōe tacet liber regū: forte q̄ eadē erat q̄ ⁊ in domo salt⁹ quā pleni⁹ describit. De domo regine dr̄ i regū: q̄ eā tali ope fecit q̄li ⁊ domū regiā. Porro dom⁹ salt⁹ duplex erat: ⁊ ex duplici matia. Pars inferior erat lapidea: ⁊ dicebat̄ nethota. i. pigmētaria: i q̄ reponebant̄ aromata ⁊ pigmēta ad vsus tēpli ⁊ dom⁹ regie. vt ex beneficio terre ⁊ muri diu vigerēt q̄si recētia. Supior ps dom⁹ lignea erat d̄ lignis libani facta: vñ ⁊ dicta ē dom⁹ salt⁹ vl' dom⁹ libani: vel dom⁹ salt⁹ libani. Quidā tñ putāt eā ob h̄ sic vocatā: q̄ circūquaq̄ p̄sita erat ex arborib⁹ ⁊ viridarijs mire recreatōis: iuxta dēsitatē salt⁹ libani. In ea reponebant̄ arma: vt bñficio ligni rubiginē nō sentirēt. nec solū arma ad pugnādū: s; ⁊ ad decorē ⁊ ostētationē regij fast⁹. Fecit eñ rex salomō cc. scuta aurea: ⁊ .dc. sicli erāt i vno q̄q̄ scuto. In paralippomenon addit̄ de totidē lāceis aureis. Fecit q̄z .ccc. peltas aureas: q̄rū q̄dā rotūde erant: alie instar semicicli facte. His vtebant̄ custodes reg' añ ostiū dom⁹ excubātes. Etiam qñ rex egrediebat̄ pcedebāt eum eq̄tātes ⁊ ferētes hmōi arma: iuuenes flaui: ⁊ vsq̄ i eq̄r sessionē diffundētes cesariē: comis suis adijciētes auri tincturā vt eor capita sole pcussa radiarēt. Hos seq̄bat̄ rex vect⁹ i curru: ⁊ ad locū q̄ndā solit⁹ erat exire: q̄ ab hierosolymis abest duobus funiculis: ⁊ dicebat̄ hort⁹ eden. i. delitiar. Porro pars illa supior q̄ dicebat̄ dom⁹ saltus: habebat lōgitudinē cētū cubitor. ⁊ i latitudine. l. ⁊ i altitudine. xxx. cui⁹ camera tota vestiebat̄ tabul' cedrinis. Sustētabat̄ ꝓ trib⁹ ordinib⁹ colūnar. vnusq̄sq̄ ordo habebat colūnas. xv. e regiōe se respiciētes: et pari mō a se distātes: ⁊ ita int̄ muros ⁊ tres ordines colūnar erāt q̄ttuor deābulatoria Pro forib⁹ aūt dom⁹ fecit porticū colūnar l. cubitor longitudinis: ⁊ .xxx. latitudinis. De cōpositiōe inferioris partis dom⁹ lapidee tacet liber regū: forte q̄ eiusdē cōpositionis erat cui⁹ ⁊ superior

¶ De basilica et domo regia
Caplm. XXIII.

Regiōe stabat domus regia grādi interiacēte viridario eiusdē lōgitudinis latitudinis ⁊ altitudinis: ⁊ simil'r intercolūnata. Verūtamen simplex erat ⁊ vni⁹ mansiōis mur⁹: cui⁹ altitudo q̄ttuor habebat distinctiōes. q̄r tres diuersis variabant̄ colorib⁹. quarta ꝑo supior celaturis erat ornata. Erāt ibi arbores sculpte diuersi gener': ramis folijs ⁊ pomis obūbrate. ita vt ꝓpt' miraculū subtilitatis agitari q̄dāmō putarent̄. In medio toti⁹ amplitudinis erat domūcula: habēs latitudinē. xxx. cubitor: ⁊ in ea erat soliū validis colūnis extēsum: in q̄ rex sedens iudicia pferebat. In posteriori frōte dom⁹ laq̄aria ⁊ parietes vestiti erāt auro: vbi fec̄ rex thronū de ebore grandē: ⁊ vestiuit eū auro. cuius ascēsus facilis erat p sex grad⁹: ⁊ de marmore porphirio fact⁹. xij. leūculi stabāt sup sex grad⁹ hinc ⁊ inde. Reclinatio throni posterior rotūda erat: sedens sup vitulū respiciētē. ⁊ due man⁹ hinc ⁊ inde tenebāt eū: ⁊ duo leōes stabāt iuxta man⁹ singulas Nō fuit tale op⁹ in vniuersis regnis. Fecit ⁊ circa domū reliq̄ habitacula ⁊ sedilia vbi post causas explicatas residebāt strata oīa ex marmore ⁊ tabulis cedrinis. Fecit q̄z domū regine i latere descēdentē: marmore cedro auro ⁊ argēto opulētissime decoratam. Fecit ⁊ vtēsilia vtriusq̄ dom⁹ pclara. Necnō ⁊ vasa q̄cūq̄ sūt epulis oportuna omnia ex auro fecit. Perfecit itaq̄ salomon. xx. annis tēplū: ⁊ domos regias cum omni suppellectili sua: hyrā rege thiri pbēte sibi auxiliū in lignis ⁊ auro

¶ De oppidis datis hyrā
Caplm. XXIIII.

Tunc dedit salomō hyrā. xx. oppida in terra galilee: in sorte neptalim maritima. Sed nō placuerūt regi thyrio l; a thyro nō pcul essent posite. ⁊ appellauit eā terram cabul q̄d lingua phenicū sonat displicere: ⁊ tūc pmū terra illa vocata est galilea gentiū: nō q̄ ibi gentes habitarēt: s; q̄ sub ditiōe regis gentilis erat. Refert Joseph⁹ menādr phenicē historiograpbū scpsisse q̄ salomon ⁊ hy

rā mutuo sibi scripsert enigmata τ figuras q̄ qui nō solueret certā daret alteri pēsionē. Cūq3 artaret hyrā in solutiōe: ɔsulebat thy-riū iuuenē abdemiū abdemonis filiū q̄ oia de facili explicabat.

¶De operibꝰ salomonis
Caplm. XXV.

Uero cōuertit animū salomon ad muros ciuitatꝭ cōstruēdos q̄s miro robore ampliauit. Uias q3 regias q̄ ad hierosolymā ducerēt nigro lapide strauit. In plibꝰ ṽo locꝭ ruinas ciuitatū repauit. Sed τ nouas ciuitates ꝓ opportunitate locoꝝ fundauit q̄sdā3 ɔ̄ hyemis intēperiē: q̄sdā3 aduersus cauma estiuū. q̄sdā ɔ̄ veris τ autūni mutabilitatē3. In termis ṽo terre edificauit vrbes tabnaculoꝝ: τ imo vltra fines terre ꝓmissiōis ꝑplurimas vrbes occupauerat: socero suo pharaōe rege egypti ei ꝓbēte auxilium. Qui vt ait Josephꝰ vltimꝰ regū egypti dictꝰ ē pharao: qđ interptaꝛ regnās. Qui cū āmiraretꝛ opa Salomōis: ꝑcipue cōmēdabat domū salꝰ τ sacrificia τ freqntiā leuitaꝝ circa ea. Porro de filijs isrl nullū fecit salomō ꝟuū. s3 erāt viri bellatores τ mīstri eiꝰ: ex q̄bꝰ erāt sup oia opa salomōis ꝑpositi. ꝺl. Chananeos āt ɔ̄ mōte libani vsq3 ad ciuitatē amachi fecit sibi ꝟuos tributarios. Classem q3 fecit rex salomō ī insula q̄dā egyptiaca rubri maris q̄ dr asyongaber. τ nauigabāt cū ꝟuis salomōis viri nautici ɔ̄ tyro: q̄ tūc insula erat τ deferebāt de ophir auꝝ multū: τ circūeūtes indiā τ siciliā. post elapsum trienniū referebāt salomoni auꝝ. cccc. τ. xx. talētoꝝ τ argētū: τ dētes elephātoꝝ: τ simias τ pauos: τ gēmas: τ ligna thina multa nimis q̄ erāt similia lignis sethim: τ odorifera. de q̄bꝰ fecit rex Salomon fulctra τ sedilia domꝰ dn̄i τ domꝰ regie: τ citharas τ lyras cātoribꝰ. nā cynara τ nabla ex electro ɔstituit. Quasi nlliꝰ ꝑcij erat argētū in diebꝰ eiꝰ. nā τ sedilia ꝑ foribꝰ domoꝝ plurima argētea erāt. S3 τ ligna cedrina q̄si siccomori ligna abūdabant in ea.

¶De regina Saba.
Caplm. XXVI.

Ad horum incredibilē opinionē regina saba excitata venit tētare eū in enigmatibꝰ. Et ingressa ē hierl'm cū comitatu multo τ diuitijs inestimabilibꝰ. Est aūt saba q̄nq3 nomē regionis. sed hic est ciuitas regalis ethiopie. Huius noīs significatōes apud hebreos distiguunꝛ ꝑ apices lraꝝ sin τ samech. Herodotus dr: post mineū q̄ memphym ɔdidit: fuisse reges egypti dictos pharaōes: qđ sonat regnātes. Quibꝰ successit nichaula regina egypti τ ethiopie: quā putat Josephꝰ venisse ad salomonē. Que ingressa ad eū locuta ē vniuersa q̄ habebat in corde suo. Nec fuit ꝟmo q̄ regē lateret: sed docuit eā in oībꝰ his q̄ ꝓposuerat. Et ammirās nō habebat vltra spm̄ dicēs famā regis minorē eē ꝟitate. Uerūtn̄ tria ꝑ ceteris ammirabaꝛ: domū salꝰ: τ supꝑ tēpli fabricā: ordinē q̄q3 τ freqntiā ministrātiū ī tēplo. Tertiū ṽo ordinē τ distinctionē ꝟuientiū regi in mensa. Nā τ pincerne simili cultu τ distincto ab alijs ornabāꝛ. similiter τ panū latores τ dapiferi. vt ī tāta multitudine ministroꝝ nullꝰ dubitaret q̄s/cuiꝰ rei ministerio fungereꝛ. Dedit aūt regina regi munera. cxx. talēta auri: τ gēmas ꝑciosas τ aromata: q̄nta τ q̄lia nō fuerāt visa ī hierl'm. Dicit etiā Josephꝰ eā dedisse regi radicē balsami: vn̄ ꝓpagate sunt ī engaddi vinee balsamite. (Quā postea Cleopatra abstulit pessima regina egypti) Cui etiā Salomon multa redonauit nihilq3 fuit qđ postulāti nō ꝓberet. Que regina gratis suscipiēs ad ꝓpria remeauit. Tradūt q̄dam eā rescripsisse salomoni qđ ꝑsentialiter ei dicere timuit se vidisse sc3 q̄ddam lignum in domo saltus in quo suspendendus erat q̄dam pro cuius morte regnū iudeoꝝ periret: τ certis indicijs illud regi indicauit. Quod timens Salomon in ꝓfundissimis terre visceribꝰ occultauit illō. Pro cuiꝰ ꝟtute aqua mota sanauit egrotos: qđ tn̄ ī libris suis negāt se habere hebrei. Sed quō circa tempora christi in ꝓbatica piscina supenatauerit incertū est. τ credīt fuisse h̄ lignum crucis dominice.

¶De aduersarijs salomonis τ morte eiꝰ
Caplm. XXVII.

Procedēte vero tēpore amauit rex Salomon mulie-

res alienigenas ꝯtra legē: ⁊ posuit maculaꝫ ī glīa sua: ⁊ scisma ī genere suo. Fuerūtqꝫ ei vxores regine q̄si septigēte. Josephꝰ tñ dic̄ lxx. ⁊ ꝯcubine. ccc. q̄ auerterūt cor eiꝰ cū iā se nex esset, ⁊ secutꝰ est deos alienos ne delicias suas ꝯtristaret. Et edificauit ī excelſ circa hierl'm tria phana idoloꝝ. Unū astarthe dee sidonioꝝ q̄ iuno đr. Scđm chamos idolo moabitaꝝ. Tertiū moloch idolo amonitaꝝ: cuiꝰ phanū statuit in mōte oliueti e regiōe templi: qđ plurimū deo displicuit. Unñ ⁊ postea dictꝰ ē locꝰ ille locꝰ offensiōis. Uenit ḡ ad eū ꝓpheta missus a deo Nathan vl' aliꝰ dicēs. Hec đt dñs q̄ꝛ scidisti pactū meum / scindā regnū tuū: ⁊ dabo illud ſuo tuo nō tñ totū sed tribū vnā: ꝑter tribū iuda dabo filio tuo: ꝓpter dauid seruū meum, ꝓpter quē etiā nō faciam hec in dieb; tuis. Porro cū vixisset Salomō in summa pace circa finē vite suscitauit ei dñs aduersariū Adab idumeū đ semie regio: q̇ in tēpestate illa qñ deseuit ioab ī idumeos puer fugit ī egyptū cui postea rex egypti đdit vxorē sororē vxoris sue: q̄ pepit ei filiū ienebath. Cūqꝫ audisset adad dauid ⁊ ioab mortuos eē: ⁊ salomonē infamatū vel infatuatū: egressus de egypto infestabat isrl'. Suscitauitqꝫ ei dñs aliū aduersariū zaron ꝑncipē latronū ī damasco. Hieroboā q̄ꝫ filiꝰ nabath effrateꝰ đ sareda ſuiēs salomōi leuauit ꝯ regē manuꝫ suā ħ mō. Salomō edificauit mello muros a radice voraginis extollēs vt coeq̄ret eos ciuitati dauid. vidēsqꝫ salomō hieroboā bone indol' ⁊ īdustriū: statuit ei ꝑfectū opis: ⁊ deīde ꝯstituit eū sup vectigalia vniuerse domꝰ ioseph. Quadā die dū egrederet̃ hieroboā đ hierl'm: īuenit eū ī via achias ꝓpħa sylonites optꝰ pallio nouo: qđ scidit ī. xij. partes: ⁊ ait ad hieroboā. Tolle tibi. x. scissuras Hec eñi đt dñs. Dabo tibi. x. trib; ⁊ eris rex sup isrl'. filio āt salomonis dabo vnā: vt remāeat lucerna dđ corā me ī hierl'ꝫ quā elegi vt eēt nomē meū ibi. Quo audito hieroboā ītumescēs suadebat ꝓpl'o vt recederet a salomōe. Quāobrē salomō voluit eū interficere Tūc hieroboā fugit ī egyptū ad susac regē egypti vsqꝫ ad mortē salomōis. Reliq̄ ꝟo ꝟboꝝ salomōis ⁊ oīa q̄ fecit scꝓta sūt ī libro ꝟboꝝ vel in libro dierum Salomonis.

Nūc libꝝ q̇daꝫ estimāt eē paralippomenō. s; q̄ꝛ nec ī eo scripta sūt reliq̄ opa salomonis veriꝰ putādū ē hūc libꝝ nō superesse. Dormiuitqꝫ salomon cū pr̄ib; suis ⁊ sepultꝰ ē in ciuitate Dauid cū regnasset ī hierl'm sup oēm israel. xl. ānis. Querit̃ āt q̄ rōne dicat̃ salomon senex fuisse cū modicū vltra. l. ānos vixisse legat̃. Roboā ei mortuo pr̄e. xl. ⁊ vnius anni erat: quē salomon cū. xj. annoꝝ eēt genuisse ꝑhibet̃. Plenius ḡ sup hūc locū đt Josephꝰ ita. Mortuꝰ ē salomō valde lōgeuꝰ: q̇ regnauit ānis. lxxx. Uixit āt. xciiij. annis. s; diuīa scꝓtura eos tm̄ annos exꝓmit q̇b; regnauit añq̄ꝫ ꝑuaricaret̃.

Nota q̄ de pluribus libris mētio fit in sacra scꝓtura q̇ nō supsūt: sicut liber belloꝝ dñi: de q̄ ī numeri: similr' forte liber ꝟborū de q̄ ħ ⁊ sepiꝰ agit nō supest. Quidā tñ volūt sigri paralippomenō q̇ đr residuoꝝ: q̄ꝛ qđ minꝰ ī veter; testamēti libris dictū ē ibi supplet̃

Incidētia.

¶ In dieb; Salomonis fuit rex sextꝰ latinoꝝ siluiꝰ alba siluij enee filiꝰ

¶ De Roboā ⁊ diuisiōe regni.

Capl'm. XXVIII.

Post mortē salomonis successit ei Roboā: ⁊ erat mat̃ eius naama amanites. Porro hieroboā audita morte Salomōis reuersus ē de egypto. ⁊ venit ī sichē ad roboā cū oī multitudine israel q̄ vocauerat eū. Cūqꝫ vellēt roboā ꝯstituere regē dixerūt ad eū. Imminue paululum de graui iugo quod imposuit nob̄ pr̄ tuꝰ: ⁊ ſuiemꝰ tibi. Nec est intelligēdū de iugo tributi: sed vectigaliū ī expensas q̇b; ꝑerat achimaas sub salomō. Qui rñdit. Ite ⁊ redite ad me in diē tertiū. Interī ꝯsuluit senes: sadoch. s. ⁊ bananiā ⁊ ioiadā ⁊ reliq̄s ꝑncipes salomonis. Qui dixerūt. Si hodie audieris eos: lenit̃ eis loq̄ns: seruiēt tibi ī eternū. Post hec ꝯsuluit adolescētes nō etate tm̄ s; morib;. Qui dixerūt. Imperiose loq̄re ꝓpl'o ⁊ cōminādo: ⁊ timentes ſuiēt tibi. Et redeūte ꝓpl'o ī tertiū diē dixit ad eos. Digitꝰ meꝰ minimꝰ grossior est humero patris mei. Pater meꝰ cecidit vos flagellis: ego cedā vos scorpiōib;. q. d. ego suꝫ potētior patre: ⁊ maiora faciā sup vos. Est aūt scorpio rub; aculeatꝰ vel flagellū ꝟgarū nodosum. vl' scutica habens in summitate

glãdes plũbeas. ꝛ indignat⁹ ꝓplus ait. Que
nob ps i dauid: vel q̃ hereditas i filio Isai:
q. di. Queq; trib⁹ portionẽ suã hereditariã
hz a dño: q̃ necẽitas ẽ vt ex vna eligat̃ q̃ regat
alias. Queq; trib⁹ regat hereditatẽ suaz. Et
recesserũt decẽ trib⁹ ab eo. Ipe ṽo misit post
eos adurã. q̃ erat sup tributa: ꝛ lapidauerũt
eũ. Tunc timẽs Roboã fugit in hierl'm. De
cẽ ṽo trib⁹ ɔstituerũt Hieroboã regẽ sup se
iudas ṽo ꝛ beniamin secute sunt Roboã. ꝛ
fuerũt cũ eis leuite ꝑpter tẽplũ qđ erat i hie
rusalẽ. Et tũc sepata ẽ monarchia regni he
breoꝝ in duo regna: nec ampli⁹ ad vnitatẽ
redijt. Et dictũ est regnũ decẽ tribuũ regnũ
isrl' p multitudine sui. nomẽ Iacob pris sui
sibi reseruãs. Dictũ est ꝛ effraim: q: Hiero
boam q̃ de effraim pm⁹ eis impauit: q̃si tũc
pmũ impleta esset bñdictio sup effraim. Al
ter ṽo regnũ dictũ est regnũ iuda ob digni
tatẽ trib⁹ regie. De vtroq; regno ɔsequit̃ hi
storia q̃si mõ interscalari. Et incisiue nũc de
h loquit̃: nũc de illo. Qđ diligẽs lector d fa
cili dephendet.

¶ De Hieroboam ꝛ Abdo ꝛ vitulis. Capl'm. XXIX.

Hieroboã colle
git exercitũ. clxxx. milia electoꝝ vt
pugnarent ɔtra israel. Et misit ad
ad eũ domin⁹ semeiã ꝓphetã dicentẽ. Hec
dt dñs. Nõ pugnabitis ɔtra frẽs vestros a
me em̃ factũ est ṽbũ hoc. quod de scismate
regnoꝝ intelligendũ est. Et q̃euerũt a plio.
Hieroboam aũt dixit i corde suo. Si ascẽ
derit populus iste in hierusalẽ ter in anno:
conuertet̃ cor eius ad dñm suum Roboam
ꝛ interficiẽt me. Tunc excogitato ɔsilio fe
cit duos vitulos aureos: q̃s Ioseph⁹ vitu
las vocat: ꝛ ɔstituit vtriq; phanũ: alterũ in
dan: ꝛ alterũ in bethel. ꝛ dixit ad ꝓpl'm. Ecce
dij tui israel: q̃ eduxerunt te de terra egypti
q. di. Omnis loc⁹ habz deũ: nõ habetis ne
cesse vt ascẽdat' ad hostiũ ciuitatẽ vt ibi q̃
rat' deũ. Feci vobis vitulos equiocos deo:
vt in eis adoretis dñm. ꝛ ɔstituã ex vobis
sacerdotes ꝛ ministros: ne filijs leui egeat'
Cũq; immineret scenophegia: cõstituit eis
diem solennẽ in mẽse octauo. q̃ntadecima
die mensis. Forte trãstulit festũ de mẽse se
ptimo i octauũ: vel lunatio septẽbris descẽ
derat in octobrem. Tũc ascendit cũ ꝓplo in
bethel ad diem festũ. Dñs aũt misit ꝓphetã
de iuda in bethel: q̃ in paralipomenon no
minat̃ abdo. hic a q̃busdã credit̃ fuisse Had
qui rege stante sup altare ad immolandum
exclamauit. Altare altare hec dicit domin⁹
Nascet̃ filius domui dauid nomie Iosias
q̃ cõburet sup te ossa sacerdotũ tuoꝝ eruta
de tumulis suis. Et ait ad populum. Dabo
vobis signum q͂ locutus sit in me domin⁹
Ecce altare scindet̃ ꝛ effundet̃ oblatio q̃ est
in eo. Tũc rex extendit manũ suã pcipiens
eum apprehẽdi: ꝛ statim aruit manus eius
cum brachio. Altare quoq; scissum est: ꝛ ef
fusa sunt omnia q̃ erant in eo. Et timẽs rex
ait ad ꝓphetam. Ora p me vt restituat̃ man⁹
mea mihi. Quo orante reuersa est man⁹ re
gis ad eũ. Cunq; dixisset ei rex Ueni vt prã
deas mecum: ꝛ dabo tibi munera. Respon
dit: Non possum. sic em̃ pcepit mihi domi
nus. Nõ comedes panem: neq; bibes aquã
neq; reuerteris p viam qua incedis. Egres
sus itaq; de bethel: reuertebat̃ in hierl'm p
aliam viam. Erat aũt in bethel ꝓpheta q̃daz
senex ꝛ iacẽs in lecto. Cui cum indicassent
filij eius q̃ viderant ꝛ audierant: dixit eis.
Sternite mihi asinũ. Et ascẽdẽs abijt post
virum dei: ꝛ ait ad eum. Redi mecum vt co
medas. Qui respõdit Nõ possum: quia phi
buit me dñs. At ille. Propheta sum sicut ꝛ
tu: ꝛ dixit mihi dñs. Reduc eũ tecum vt co
medat. Et ita seduxit eũ ꝛ reduxit. Cũq; se
derẽt ad mẽsam fact⁹ est ṽmo dñi ad ꝓphe
tã q̃ reduxerat eũ: ꝛ ait in spũ. Quia nõ cu
stodisti mãdatũ dñi: nõ inferet̃ cadauer tu
um in sepulcrum patrũ tuoꝝ. Et nota q͂ p
iniustũ iuste locut⁹ est spũssc̃us: vt ex eodẽ
ore ꝓpheta penã acciperet vñ culpã acceperat
Cũq; rediret vir dei post prãdiũ: occidit eũ
leo in via. asin⁹ aũt stabat iuxta illũ. ꝛ leo cu
stodiebat cadauer: nec asinũ tangẽs nec il
lud. Qđ cũ accepisset senex ille ꝓpheta retu
lit cadauer ei⁹: ꝛ posuit illud i sepulcro suo
dicẽs filijs suis. Cũ mortuus fuero ponite
ossa mea iuxta ossa ei⁹: vt parcat̃ ossib⁹ me
is p eo: q̃n fiet ṽbũ dñi de crematiõe ossiũ
sup altare. Hieroboã ãt nõ ẽ reuersus a via
sua pessima. Nã senex ille ꝓpheta psuadebat
ei nõ fuisse verã ꝓpham quẽ dñs occiderat:
ꝛ dexterã ipi⁹ p labore sacrificãdi obstupu
isse. Et cũ req̃euisset ad naturam propriam

remeasse. Altare vero ꝓpter onus impositoꝝ ruptum fuisse aiebat.

¶ De morte Hieroboam. Caplm. XXX.

In diebus illis egrotauit abia fili⁹ hieroboam: ꝛ ait rex vxori sue. Cōmuta habitum ne cognoscaris vxor mea: ꝛ vade in silo ad achiā prophetā q̄ mihi q̄ndaꝫ locut⁹ ē de reg: ipse indicabit tibi q̄d euenturū sit puero huic. Et ascēdit mlier ad achiā qui videre nō poterat p̄ senectute: sꝫ p̄instruct⁹ a dn̄o ait. Ingredere vxor hieroboā: q̄re te aliā simulas. Uade ꝛ dic hieroboam. Hec d̄t dn̄s. Exaltaui te de medio pp̄l'i: tu aūt p̄iecisti me post tergū tuū. fecisti tibi deos alienos ꝛ ꝯflatiles: ꝛ ego percutiā de hieroboā mīgētē ad parietē ꝛ clausum. i. icarceratū ꝛ nouissimū ī isrl'. i. delebo de domo ei⁹ etiā vilissima q̄ p̄ sui vilitate negligēda putanť. ꝛ dabo cadauera eoꝝ canibus ꝛ ferꝭ. Tu āt reuertere ꝛ in introitu tuo morieť puer q̄ sol⁹ d̄ domo hieroboā infereť ī sepulcro. Et rediȷ̄t mulier ī tersa ꝛ mortu⁹ ē puer: ꝛ sepelierūt eū. Reliq̄ vero hieroboam scripta sūt ī libro vboꝝ dieꝝ regum israel. Et mortu⁹ est hieroboā cū regnasset. xx. ꝛ duobus annis. Porro Roboā regnauit ī iuda q̄ ꝯtinebat tribū iuda ꝛ beniamin. xl. ꝛ vnius anni erat cū regre cepisset. ꝛ. xvȷ. ānis regnauit ī hierl'm. Sꝫ ꝛ iudas pp̄l's ille peccauit corā dn̄o. ꝛ fecit sibi aras/statuas ꝛ lucos sup excelsa mōtiū. Sꝫ effeminati fueřt in terra iuda. i. cultores cibeles euirati natura vl' actu: sicut legiť de ieroph̄atꝭ. Offensusq̄ dn̄s suscitauit cōtra iudā susac regem egypti āno. v. regni Roboā. Qui ingrediēs hierl'm pactis p̄cedētib⁹ cū ei resistere nō posset federa nō fuauit. Fecit eīm pactū cū eo de q̄rūdā muroꝝ destructiōe: q̄d trāgressus est. Diripuit thesauros dom⁹ dn̄i ꝛ dom⁹ regie. scuta q̄ꝫ aurea diripuit q̄ fecit rex salomō. p̄ q̄b⁹ fecit roboā rex scuta erea. Habuit āt roboā vxores. xviȷ. ꝯcubinas vero. xxx. ꝛ nati sūt ei filiȷ xxviȷ. filie vero. xl. Reliq̄ roboā scripta sūt ī libro vboꝝ dierū regū iuda. Opa ei⁹ p̄ma ꝛ nouissima scripsit semeias ꝓpha. ꝛ mortu⁹ est Roboam: ꝛ sepultus in ciuitate dauid. ꝛ regnauit p̄ eo filius eius abia

Achias vidit in spū populū ꝯculcantem iugum bouū: ꝛ p̄dixit sacerdotes ꝯculcandos a populo ꝛ salomoni p̄dixit q̄ euerted⁹ esset a mulierib⁹ ꝛ sepultus ē iuxta ilicem sylon

A iero q̄d ē sacrum: ꝛ phanū q̄d ē tēplū: q̄si sacꝝ tēplū.

Aiūt hebrei. liȷ. ānis auē nō volasse super hierl'm. ꝛ fere desperasse iudeos

Incidentia

¶ In dieb⁹ roboā latinoꝝ septim⁹ rex fuit silui⁹ achis siue silui⁹ egypti⁹. Refert erodotus susac regē egypti mltas gētes sibi subiugasse: ꝛ q̄sdā sine ꝓlio cepisse. In subsānatione grū ī statuis eaꝝ q̄ triūphāti p̄ferebāť genitalia mulieꝝ isculpsit: ꝑcās eas euiratas ēē. Refert q̄ꝫ ethiopes ꝛ phenices ab egyptȷ̄s didicisse circūcisionē

¶ De abia Caplm. XXXI.

Igitur in octauodecimo āno regni hieroboā regnauit abia sup iudā. Trib⁹ ānis regnauit ī hierusalē. nomē mr̄is ei⁹ maacha filia thamar filie absalō. Et ambulauit ī oīb⁹ pctis p̄ris sui. Et factū est ꝓliū inť hieroboā ꝛ abiam in loco q̄ vocať mōs amorreoꝝ. ꝛ habuit Abias ꝯtra spē victoriā inestimabilē. Et mortu⁹ est abia: ꝛ sepelierunt eū in ciuitate Dauid. ꝛ regnauit Asa fili⁹ ei⁹ p̄ eo. In anno. xx. hieroboā regnauit Asa sup iudā. ꝛ. xl ꝛ vno āno regnauit ī hierusalē. Nomē matris ei⁹. i. auie maacha. Et nota q̄ roboaꝫ ꝛ hieroboā dicūť ꝯregnasse. xviȷ. ānis: ꝛ postea abia ꝯregnuit hieroboā trib⁹ ānis. ꝛ sic impleti sūt. xx. anni regni hieroboā. Nō ergo in. xx. āno hieroboā cepit regnare Asa: vt dictū est. sed poti⁹ in. xxȷ. q̄d p̄ synecdochē dictū est. Diciť eīm abia regnasse trib⁹ annis: eo q̄ regnauit duob⁹ annis ꝛ in parte q̄daꝫ tertȷ̄. ꝛ in reliq̄ parte eiusdem tertȷ̄ anni cepit regnare fili⁹ ei⁹ Asa. i. in vicesimo anno regni hieroboā. Huiusmōi ꝯtrarietates sepe occurrerēt in seq̄ntib⁹: quaꝝ q̄daꝫ determinaňť p̄ sinecdochē. Uel q̄ꝛ equaliter cōregnauerūt quādoq̄ filiȷ cum patrib⁹ vt post dicem⁹. Que vero determinari nō p̄nt: vicio scptoꝝ ascribunť.

¶De asa ⁊ regibꝫ isrł: nadab ⁊ baasa ⁊ bela.
Capłm. XXXII.

Igitur Asa fecit re-

ctū corā dn̄o sicut dauid pater eius ⁊ abstulit effeminatos d̄ terra: ⁊ sordes idoloꝝ: ⁊ maacham matrē suā amouit ne esset pnceps in sacris priapi. ⁊ subuertit specum eius: ⁊ simulacrum turpe cōbussit in torrente cedron. excelsa tamē nō abstulit

Porro nadab filius Hieroboam regnauit sup israel: āno secūdo asa reg̃ iuda. Hic patʒ quia Hieroboā i pncipio. xxij anni regni sui mortuus est. Hic annus fuit scd̄s regni Asa.

Aiunt hebrei asa cōminuisse idolū i pulverē: ⁊ clam sparsisse in torrentē cedron: qd̄ vt palam fieret ex aqua ignis, processit domino.

Et regnauit sup isrł duobꝫ annis. id ē vno anno ⁊ aliqua parte alterius anni. Nā ps anni vocat̃ annus p synecdochē. sicut dicitur in euāgelio chr̄s p̄dicasse tribꝫ annis et dimidio: vbi pars dimidij anni vocat̃ dimidius ānus. Sepe etiā fit ecōtra: vt tota summa temporis noīe partis sue vocet̃ p synecdochen: vt ibi. Noe cū q̇ngētoꝝ esset annorū genuit sem: cū tn̄ eēt noe q̇ngētoꝝ ⁊ duorū ānoꝝ. Hec duplex synecdoche plurimū occurrit i seq̄ntibꝫ. Sed hec dicta sufficiāt. Nabab vō ābulauit i vijs pr̄is sui q̇bꝫ peccare fecit isrł. Qui cū obsideret iebethon vrbē philistinoꝝ insidiatꝰ ei baasa interfecit eū. ⁊ regnauit p eo anno tertio asa reg̃ iuda: ⁊ pcussit oēm domū hieroboā iuxta verbū achie silonitis: ⁊ regnauit i thersa. xxiiij ānis: nō tn̄ cōpletis. Et erat bellū inter asa ⁊ baasa cūct̃ diebꝫ eoꝝ. Porro asa. x. anno regni sui pcussit zariā regem ethiopie plaga grādi: q̇ irruerat i terrā iuda. Et redeūti asa a victoria occurrit azarias pph̄a dicens victoriam sibi a deo ꝯcessam: quia legitima eiꝰ fuabat. Tūc scp̄sit asa i oēm puinciā vt omnes legitima diligenter seruarēt. baasa vō rex israel peccauit corā dn̄o ambulans in vijs hieroboam ⁊ vltra: ⁊ vēit ad eū hieu pph̄a filius anani dicēs. Hec dt dominꝰ: exaltaui te de puluere: tu autē ambulasti i vijs hieroboam: ⁊ in multis peccare fecisti pplm meū: ⁊ iō demetā posteriora tua ⁊ faciā domū tuā sicut domū hieroboā. Pro his tn̄ n̄ q̇euit baasa sꝫ ascēdit i iudā: ⁊ edificauit rama. xl. stadijs a hierłm. Cūq̧ asa rex iuda videret se artatū: tollēs auꝝ ⁊ argētū d̄ domo dn̄i ⁊ de domo regia: misit illd̄ p suos suos ad benadab regē syrie i damasco dicēs. Fedus fuit int̃ pr̄em meū ⁊ pr̄em tuū: ⁊ int̃ me ⁊ te. Peto vt irritū facias fedꝰ qd̄ habes cū baasa vt recedat a me. Et adq̇escens benadab misit exercitū i ciuitates isrł. Qd̄ audiens baasa int̃misit edificare rama ⁊ reuersus ē in tersa. Rex aūt asa misit in oēm iudā dicēs. Nemo sit excusatꝰ. Et tulerūt lapides ⁊ ligna de rama: ⁊ muniuit de eisdē rex asa gabaa ⁊ maspha. Et venit ad eū hieu pph̄a: vł vt q̇dā volūt anani pr̄ hieu arguēs eū q̄ relicto dn̄o spē posuerat i regē syrie. ⁊ misit eū rex i neruū pp̄t qd̄ in tpe senectut̃ sue doluit pedes. Et mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ in ciuitate dauid. Et regnauit iosaphat filiꝰ eiꝰ pro eo. Sub asa fuit octauꝰ rex latinoꝝ siluius capis. Veruntn̄ eo adhuc viuēte descendit fm̄ q̄sdā hieu pph̄eta ad basa regē isrł arguēdū: ⁊ occidit eū baasa. Mortuꝰ est g̊ baasa ⁊ sepultꝰ in tersa. Occisus est autē vt dt Josephꝰ a creone cōmilitone suo. Et regnauit p eo i tersa filius eius Hela anno. xxvj. asa regis iuda. Et regnauit sup israel duobꝫ annis. id est anno ⁊ parte anni. Qui cū recūberet in domo arsa prefecti sui: pcussit eum temulētū Zamri suus suus dux medie partis equitū. Percussit q̧ʒ oēm domum baasa iuxta vbum Hieu pph̄ete.

Nota qꝫ iste baasa nō fuit de genere hieroboā: qꝛ i regibꝫ isrł nō semp successit filius pr̄i sed raro. Regnū vō iuda nunq̄ excessit genꝰ suū: qꝛ semp filius successit patri

¶De Zamri ⁊ amri.
Capitulū. XXXIII.

Anno vicesimo et se

ptimo asa regis iuda regnauit zāri in thersa septē diebꝫ. Porro exercitꝰ israel obsidebat iebethon. Qui cum audisset zamri occidisse regē ꝯstituit sibi regē amri q̇ erat pnceps militie in castris anno xxvij. asa. Ascēdit g̊ Amri ⁊ omnis israel cū eo: ⁊ obsidebat thersa. Timēs aūt Zamri fugit in domū regiam: ⁊ succendit se cum ea: Tūc diuisus est populꝰ israel. Media ps

ſequebaꝛ thebni:⁊ media pars amri. Et du rauit hec ꝯtentio trib annis ⁊ plꝰ. tñ Amri q̄ſi iã regnabat ⁊ p̄ualuit amri ⁊ interfectꝰ ē thebni: anno. xxxj. aſa reg̃ iuda. ⁊ regnauit amri ſup iſrael plene:⁊. xij. annis regnauit. A p̄ma electiõe ſua in therſa regnauit ſeptē annis. ⁊ emit a ſomer duob talētis argēti mõtis partē in q̃ erat ciuitas mareon:⁊ re-parauit eã:⁊ impoſuit ei nomē ſamareon. q̄ſi a ſomer ⁊ mareon: q̄ grece dr̃ ſamaria. ⁊ ī ea poſuit ſedē regni: q̃ p̄us fuerat ī terſa. Et fecit Amri malũ corã dño: ſup oẽs q̃ fuerunt ante eũ. ⁊ mortuꝰ eſt ⁊ ſepultꝰ in ſamaria. Et regnauit Achab filꝰ eiꝰ p̄ eo anno. xxxviij. Aſa regis iuda. Hic forte patet viciũ ſcriptorum Regnauit eñi Amri pater Achab duodecī annis: vt dictũ eſt. ⁊ cepit regnare ãno. xxxj regni Aſa. q̃ regnauit. xl. ⁊ vno anno. ⁊ ita aſa mortuꝰ eſt adhuc Amri viuēte. Verum eſt aũt qd̃ dicit Joſephus: ꝙ iam regnante ioſaphat filio aſa: cepit regnare achab. Tamen determinatiõem q̄ hic fieri ſolet ī fine regum ponemꝰ.

Samaria eſt nomen ciuitatis ⁊ regiõis vt hic apparet

De Achab ⁊ Jezabel ⁊ Helia
Caplm. XXXIIII.

ET regnauit Achab ſup iſrael. xx. ⁊ duob annis. Tamē Joſephꝰ dr̃. xx. annis ⁊ duob mēſibus. Nec ſuffecit Achab vt ambularet ī viis hieroboã: ſed introduxit idola gentiũ in iſrael. Et duxit vxorē Jezabel filiã Methabal regis ſidonioꝝ. ⁊ edificauit in ſamaria phanũ ⁊ altare baal:⁊ adorauit eũ. Jn diebus eius reedificauit abiel d̃ bethel iericho Cũq̃ poneret fundamēta eius: mortuꝰ eſt abiram filꝰ eius p̄mogenitꝰ. Cũq̃ portas muniret. mortuꝰ eſt ſegub nouiſſimꝰ filius eiꝰ iuxta imp̄catiõem Joſue. Et miſit dñs heliam teſbitem de habitatorib galaad ad achab. Qui ait ad regem. Viuit dominꝰ deus iſrael in cuiꝰ ꝯſpectu ſto: ſi erit annis̃ hiis ros ⁊ pluuia: niſi iuxta oris mei ṽba. Apeſi opeſis ē. Vl̃ ponitꝛ ſi p̄ nõ. Et q̄rebat achab aiam helie. Qui fugit ex p̄cepto dñi:⁊ latuit ī torrēte carith: q̃ eſt ꝯtra iordanē. Corui ãt deferebãt ei panem ⁊ carnes mane ⁊ veſpere:⁊ bibebat de torrente. Poſt dies aũt aliquot ſiccatus eſt torrēs. Non eñi pluerat ſup terrã. Et ait dñs ad Heliam. Vade ī ſarepta ſidonioꝝ: p̄cepi eñi ibi mulieri vidue vt paſcat te. Et erat ſarepta vrbs modica īter tyrũ ⁊ ſidonē. Sed ⁊ ſilua iuxta vrbē ſarepta dicebaꝛ. Cũq̃ veniſſꝫ Helias ad portã ciuitatis: apparuit ei mulier vidua colligēs ligna. Cũq̃ queſiſſet ab ea poculuꝫ aq̄: addidit etiã vt afferret ei buccellaꝫ panis. Que reſpõdit ſe nõ habere niſi pugillũ farine in hydria ⁊ paululũ olei quo ꝯſpergeret eam. ⁊ paneꝫ ex ea factũ comederet cũ filio ſuo: ſed poſt deficiēte cibo tabeſcerent. Ad quã Helias ait. Noli timere: fac mihi p̄mũ ſbcinericiũ panē: tibi ⁊ filio tuo facies poſt ea. Hec eñi dr̃ dñs. hydria farine nõ deficiet: nec lechitꝰ olei minueꝛ: donec pluat ſup terram. Fuitq̃ helias apud viduã tempore aliquo. Poſt hec mortuꝰ eſt filius mulieris. Que dixit ad Heliam. Cur ingreſſus es ad me vir dei vt rememorarenꝛ iniq̄tates mee id eſt magis appareret ex ꝯtrario eq̄tat̃ tue ⁊ ideo interficereꝛ filꝰ meꝰ. Et poſuit Helias pueꝝ ſup lectũ ſuũ in cenaculo ſup̄iori. ⁊ expãdit ſe ſup euꝫ trib vicib: ⁊ clamauit ad dominũ:⁊ reuixit puer. Queꝫ recipiens mulier ait. Nũc cognoui quoniã vir dei es tu. Hunc pueꝝ tradũt hebrei fuiſſe Jonaꝫ p̄phetam.

De ſacerdotib q̃s interfecit Helias
Caplm. XXXV.

POſt tertium annũ ariditatis ⁊ famis dixit dominus ad Heliã. Vade oſtende te Achab vt dem pluuiã ſuper terrã. Erat aũt fames vehemens in ſamaria. Cuius etiã meminit menãder ī geſtis ſidonioꝝ. Et hēbat achab p̄curatorē domꝰ ſue Abdiã. q̃ (cũ interficeret iezabel p̄phetas dñi) abſcondit cētũ p̄phetas ī duab ſpelũcis q̄nquagenos ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua: p̄pter quod poſtea ſpiritu p̄phetie donatꝰ eſt. Ad quē dixit achab. Deſcēdamꝰ ad ꝯualles: ⁊ queramꝰ pabula eq̄s ⁊ mulis: ⁊ diuiſerũt ſibi regiones. Occurrit aũt Helias Abdie in via dicens. Vade dic dño tuo. Adeſt helias. At ille. Quid peccaui? Quãdo nũciabo achab: adeſt helias: ſpiritus dñi aſportabit te in locũ quē ignoro. ⁊ nõ inueniēs te: achab interficiet me. Seruus aũt tuꝰ timet dñm ab īfantia ſua. Et ait

helias. Uiuit dominus: q̄ꝛ hodie apparebo achab. Et vocatꝰ achab ꝑ abdiā occurrit helie ⁊ ait. Tu ne es ille q̄ ꝯturbas israel. Qui rn̄dit. Nō ego turbaui: sed tu ⁊ domus patris tui: q̄ relinquētes dn̄m secuti estis baal. Ueruntamē ꝯgrega ad me oēm israel ī mōtem carmeli: ⁊ ꝓphetas baal. cccc. q̄nq̄ginta ⁊ ꝓphetas lucoꝝ. cccc. q̄ comedūt de mensa iezabel. Et ꝯgregati sūt ppl's ⁊ ꝓphete ī monte carmeli. Et ait helias ad ppl'm. Usqꝫquo claudicatis in duas partes: Si dn̄s patꝝ vestroꝝ deus est: sequimini illū. si aūt baal: sequimini eū. Nō respōdente aūt populo: intulit helias. Ego sum hic solꝰ ꝓpheta domini: ⁊ ꝓphete baal multi. Dent̄ nobis duo boues: illi eligāt bouē vnū: cuius frusta ponent suꝑ ligna: igne nō supposito: ⁊ ego faciam similiter de altero boue. Ipi inuocabūt deos suos/ ⁊ ego deū meum. ⁊ qui exaudierit dando ignem de sublimi: ipe sit deꝰ. Et placuit populo ꝓpositio helie. Cumqꝫ sacerdotes baal fecissent qđ dixerat: inuocabāt baal a mane vsqꝫ ad meridiē/ ⁊ transiliebāt altare qđ fecerāt: ⁊ incidebāt se iuxta ritū suū lanceolis/ ita vt sanguīe ꝑfunderet̄.

Demones em̄ plurimū delectant̄ oblatione sanguinis hūani. ⁊ illudebat eis helias dicēs. Exaltate clamorē: forte deꝰ vester dormit: aut cum aliquo alio loquitur aut in diuersorio est

Amare demōes sanguinē humanū dicit Isidorꝰ. lviij. ca. iō q̄ tiēs necromācia fit: cruor aque miscet̄: vt colore sanguīs facilius ꝓuocet̄.

Et dixit helias ad populū. Accedite. Et p̄sente populo curauit altare domini qđ destructū fuerat. i. destruxit altare eoꝝ ⁊ mundauit locum/ vt ibi faceret altare nouū corā dn̄o. Et tulit. xij. lapides iuxta numerum tribuū israel. ⁊ edificauit ex eis altare ī nomīe dn̄i israel. Et fecit aq̄ductum ī circūitu altaris ꝑ duo loca. Et ligna supposuit ⁊ mēbra bouis. p̄cepitqꝫ afferri aquā forte đ mari vicino. ⁊ effudit suꝑ holocaustū ⁊ ligna. Et facta est terna effusio aq̄ vsqꝫ ad impletionē aq̄ductꝰ: ne forte putaret̄ arte magica de visceribꝫ terre suscitasse ignē. Et clamauit helias ad dn̄m ī auribꝫ ppl'i. Dn̄e deꝰ patrū nostroꝝ exaudi me hodie/ vt discat populꝰ iste q̄ꝛ tu es dn̄s deꝰ. Et đscēdēs ignis de sublimi vorauit holocaustū ⁊ ligna ⁊ lapides. puluerē ⁊ aquā q̄ erat in aq̄ductu lābēs. ⁊ adorauit ppl's ⁊ ait. Dn̄s ipe est deus Et mādante helia app̄hēderūt oēs ꝓphetas baal ⁊ duxerunt ad torrentē cyson: ⁊ interfecit eos ibi helias. Et ait ad achab. Ascende ⁊ comede ante descensum pluuie. Et comedente achab/ helias ascēdit v̄ticē carmeli: ⁊ ꝓnus in terrā capite inclinato inter genua orabat: ⁊ ait ad pueꝝ suuꝫ. Uide cōtra mare/ si ascēdat nubes. Erat em̄ aer serenissimus. Et ait puer. Nō est q̄cq̄ꝫ. Et misit eū septies. Septima aūt vice ascēdebat nubeculo de mari: excrescēs vsqꝫ ad hoīs q̄ntitatē. Et ait helias ad achab. Descende cito in iezrahel ne te occupet pluuia. Et ecce cōtenebrati sūt celi: ⁊ nubes ⁊ ventꝰ ⁊ pluuia facta est grādis. Festinauit āt achab ī iezrael ⁊ facta ē manꝰ dn̄i suꝑ heliā: ⁊ currebat ante achab donec intraret vrbē. Cūqꝫ accepisset iezabel q̄ fecerat helias ꝓphet̄ suis: indignata misit nūcios ad heliā dicēs. Hec faciant mihi dij ⁊ hec addāt nisi cras hac hora posuero animā tuā sicut tu posuisti aīam vniꝰ ex illis

Sicut in salutatiōibus v̄bū ꝓpter nimiū affectuꝫ nō ponit̄: vt q̄ vix intelligat̄ ita ī huiusmodi locutionibus demōstratiuū ꝓnomē ponit̄: vt q̄cunqꝫ etiam malum sibi accidere precetur nisi hoc fiat

¶ De fuga Helie ⁊ vocatiōe Helisei Capl'm. XXXVI.

Etimens helias fugit in bersabee: ⁊ dimisit ibi pueruꝫ suū ionam (vt tradūt) ⁊ solus intrauit in desertū viā vniꝰ diei. Et sedens subt̄ vnā iuniperū orauit vt moreret̄ ibi: dicens se nō esse meliorē. i. digniorē vita patribꝫ vt illis ꝑditis ipe viuere exoptaret: ⁊ ꝓijciens se obdormiuit. Tūc angelꝰ dn̄i tetigit eū dicēs. Surge comede. Et ecce ad caput eius erat subcinericiꝰ panis ⁊ vas aq̄ ⁊ comedit ⁊ bibit. ⁊ rursum obdormiuit. Et suscitauit eū angelꝰ scđo dicēs. Surge comede: grandis em̄ tibi r̄stat via. Josephꝰ tn̄ đt angelū nō excitasse eū sꝫ aliquē. Et comedit helias ⁊ ambulauit ī fortitudīe cibi illiꝰ. xl. diebꝫ ⁊ xl. noctibꝫ vsqꝫ ad mōtē dei oreb: in q̄ apparuit dn̄s moysi ī rubo. Et māsit ibi helias ī spelūca. ⁊ ait dn̄s ad eū. Quid hic ag̃ helia

Qui rñdit. Zelatꝰ sum aduersus israel ꝑ te.
Nã altaria tua destruxerũt: ꝓphas tuos oc
ciderũt. ⁊ relictus sũ ego solꝰ ⁊ q̃rũt animã
meã ⁊ aufugi. Et ait dñs ad eũ. Egredere ⁊
trãsibit dñs corã te. Tria tñ ꝓus visibiliter
transierũt/in q̇bꝫ nõ transiuit dñs. Primo
ergo transiuit ventꝰ fortis: cõterẽs petras.
sed nõ in vento dominus. Secũdo transi-
uit cõmotio terre: sed nõ in ea dominꝰ. Ter
tio trãsijt ignis: sed nõ ĩ igne dñs. Quarto
trãsijt sibilꝰ aure tenuis: ⁊ cum eo dñs. Et
operuit helias vultũ suum pallio: ⁊ stetit in
ostio spelũce. Et dñs transiens dixit ad eũ
Quid hic agis helia? Et rñdit ei sicut ⁊ sup̃
Et dixit dñs ad eũ. Reuertere ꝑ desertuȝ et
vade in damascũ. ⁊ in vltionẽ mei inunges
Azabel regẽ sup syriã: ⁊ Hieu filiũ Nãsi re-
gem sup israel. Helizeũ aũt filiuȝ saphat de
abela inunges ꝓphetã ꝑ te. ⁊ isti tres interfi
ciẽt idolatras de israel. alios Azabel: alios
Hieu: alios Helizeꝰ. ⁊ relinquã mihi ĩ isra-
el septẽmilia viroꝝ: quoꝝ genua nõ sũt cur
uata baal: nec osculati sũt manꝰ eiꝰ. Et no-
ta ꝙ helias nõ aliter vnxit azabel: nisi ꝙ p̃-
dixit ꝑ helizeũ eum regem futuꝝ. Hieu ṽo
nec ipe nec helizeus
inunxerũt: sed vnus
prophetarũ missus
ab heliseo. Heliseuȝ
ṽo non vnxit: nisi ꝙ
palliũ suũ posuit su
per eũ. Non em̃ ĩ le-
ge vngebãt nisi rex
⁊ sacerdos. Profe-
ctus ergo Helias in
uenit duodecim vi-
ros arãtes in. xij. iugis boũ: q̇ꝝ vnꝰ erat he
liseꝰ. ⁊ posuit helias palliũ suũ sup eũ: ⁊ cõ-
tĩuo ꝓphauit heliseꝰ: vt ait Josephꝰ. Et cur
rẽs post heliã ait. Osculer oro te p̃rem meũ
⁊ m̃rem meã ⁊ seq̃r te. Et r̃uersus mactauit
par boũ: ⁊ coxit illud in lignis aratri: ⁊ de-
dit escas ꝯtribulibꝫ: ⁊ surgẽs secutꝰ est heli
am ⁊ ministrabat ei

Hoc ꝯgruit oraculo.
Nato em̃ heliseo in
galgalis: imago d̃ vi
tulis aureis mugit.
Quo audito ĩ hieru
salẽ ait sacdos. Pro-
pheta natꝰ ẽ in isrl': q̇
sculptilia eoꝝ destru
et ⁊ etiã fusilia.

¶ De p̃ma obsidiõe samarie
Caplm XXXVII.

Porro benadab rex
syrie obsidebat samariã: habens se
cum. xxxij. reges. ⁊ misit ad Achab
in samariã di. Si vis vt recedam a te: cras
hac eadẽ hora mittã ſuos meos: ⁊ om̃e qđ
placuerit eis tollẽt d̃ domo tua: ⁊ d̃ domibꝫ
ſuoꝝ tuoꝝ: etiãȝ vxores ⁊ liberos. Et inijt
Achab ꝯsiliũ cũ senioribꝫ, qui dixerũt. Nõ
acq̇escas illi. Et rñdit Achab nũcijs Bena
dab. Dicite dño meo. Oia q̃ iussisti ĩ nũcio
facere possũ. hãc aũt rem facere nõ possũ. s.
d̃ vxoribꝫ ⁊ liberꝭ. Et indignatꝰ benadab re
misit ad eũ dicẽs. Hec faciãt mihi dij: ⁊ hec
addãt. si suffecerit puluis samarie pugillis
oĩs ꝑpl'i mei q̇ seq̇t̃ me. Samaria habebat
ĩteriꝰ terrã pene murꝭ eq̃lẽ. ⁊ ẽ sensus. Tãta
mecũ ẽ mltitudo: vt si singuli lapidẽ vnũ vl'
stipitẽ vl' cespitẽ cõportauerit tãtũ extruẽt
aggerẽ q̇ equabit̃ murꝭ samarie: ⁊ terre intꝰ
posite. ⁊ ita ex eq̃ pugnabũt vobiscũ. Et rñ-
dit rex isrl'. Dicite ei. Nõ gloriet̃ accinctꝰ eq̃
vt discinctus. Et est sensus. Adhuc es ac-
cinctꝰ armis: ⁊ res est in pẽdulo. Noli ergo
gl'iari q̃si iã victor sis ⁊ discinctꝰ armis de-
positꝭ. q. d. nõ põt gl'iari sic ꝑliator sicut vi-
ctor. Uel s̃m aliã l̃raȝ. Nõ gl'iet̃ eq̃ accinctꝰ
atq; discinctus. q. d. Ante victoriã nõ põt
gl'iari accinctus multitudine: nec discictꝰ.
id ẽ carẽs multitudine. q2 sepe pauci vicũt
multos. Porro benadab cũ regibꝫ suis bi-
bebat in vmbraculis. ⁊ ait seruis suis. Cir-
cũdate ciuitatẽ. Cũq; expugnarẽt eã timu-
it achab nimis. Et ecce vnus ꝓpheta con-
fortauit eũ micheas. vt q̇dam tradũt. ⁊ ait
Hec d̃t dñs. Ego tradã oẽȝ hãc mltitudinẽ
ĩ mãu tua hodie. vt scias q2 ego sũ dñs. Et
ait achab. Per quẽ? Qui rñdit. Per pedisse
q̃s p̃ncipũ ꝓuinciaꝝ. Et ait achab. Quis e-
rit dux eoꝝ? Qui rñdit. Tu. Et ĩuẽit achab
filios p̃ncipũ. cc. ⁊. xxxij. ⁊ egressus ẽ cũ eis
Cũq; nũciatũ eẽt benadab ꝙ egressi eẽnt d̃
samaria: misit ĩ occursũ eoꝝ viros di. Siue
ad pacẽ siue ad p̃liũ venerit app̃hẽdite eos
viuos. Filij ṽo p̃ncipũ ꝑcusserũt eos: vnusq̇sq; viꝝ q̇ ꝯtra se vẽiebat. Et fugit exercitꝰ
syrioꝝ. ⁊ egressus isrl' ꝑcussit eq̃s ⁊ currus
⁊ syriam plaga magna. Tunc accessit ꝓphe
ta ad achab dicẽs. Cõfortauit te dñs: vide
quid facies ei. Sequenti anno ascẽdit rex
syrie contra te. q. d. Necesse est tibi vt habe
as dñm ꝓpitiũ. Tunc dixert̃ serui benadab
ad eũ. Dij montiũ sunt dij eoꝝ: ⁊ pugnaui
mus cũ eis in montibꝫ. ⁊ ideo vicerũt nos
Pugnemꝰ ergo in campestribꝫ vbi dij eorũ
nihil possunt: ⁊ obtinebimꝰ eos Tu aũt fac

ꝟbum h. Amoue ab exercitu reges: qꝛ iner-
tes sūt: ꝛ pone pncipes ꝓ eis: ꝛ instaura nūe
rū pugnatoꝝ q̄s ante habuisti

De victoria Achab
Caplm. XXXVIII.

IGitur post annum
venit benadab cū exercitu in affec:
q̄ est in campestribꝫ. Porro filij isrl'
castrametati sūt ꝯtra eos q̄si duo parui gre
ges capraꝝ. Syri aūt repleuerāt terrā: ꝛ di
xit vn⁹ vir dei ad achab. qꝛ dixerūt syri de⁹
mōtiū dn̄s est ꝛ nō valliū Tradā eos ī ma-
nu tua. Et direxerūt acies ex aduerso septē
diebꝫ. Septima āt die ꝑcussi sūt de syris cē
tūmilia peditū: ꝛ reliq̄ fugerūt ī affec. ꝛ ceci
dit mur⁹ suꝑ eos q̄ remāserāt. Benadab āt
fugiēs ī ciuitatē latuit in cubiculo: qđ erat
intra cubiculū. Serui aūt ei⁹ timētes ne su
ꝑueniret achab ꝛ nemī parceret. ꝛ sciētes re
ges israel clemētes: accinxerūt lūbos suos
saccis. ꝛ ponētes funiculos ī capitibꝫ vene
rūt ī occursum achab dicētes. Seru⁹ tuus
benedab đt: Uiuat oro te anīa mea. q̄si dice
ret. Quācūqꝫ mulctā imposueris: suscipiaȝ
eaȝ ꝓ anīa mea. Qui rn̄dit. Si adhuc viuit
frat̄ me⁹ est. i. faciā cū eo fedus. Qui rapien
tes ꝟbū ex ore ei⁹ q̄si ꝓ omine festinātes ad
dux̄rt benadab ad eū. Et leuauit eū achab
secū in curru suo. ꝛ dixit ad eū benadab. Ci
uitates q̄s tulit pat̄ me⁹ a patre tuo: reddaȝ
tibi. Fac tibi plateas in damasco. i. foꝝ re-
rū venaliū: sicut fecit pater me⁹ in samaria
Cūqꝫ federati eēnt: redierūt ad ꝓpria. Tūc
micheas dixit ad sociū suuȝ ī spū. Percute
me. At ille noluit. Cui ait. Quia nō audisti
vocē dn̄i: cū recedes a me ꝑcutiet te leo. qđ
factū est. Inueniensqꝫ alteꝝ virū dixit ad
eū Percute me ī capite. Qui vulnerauit eū.
Tūc ꝓpheta mutato vultu asꝑsione puluerꝭ
ꝛ sanguinis clamauit ad regem in via. Cū
essem⁹ in p̄lio adduxit vir vn⁹ captiuū suū
ad me dicēs. Custodi istum: q̄ si lapsus fue
rit: erit anīa tua ꝓ anīa ei⁹. id est eris seruus
mihi ꝓ eo. aut talentū argēti mihi appēdes.
Cū āt ꝟterē me huc atqꝫ illuc: subito nō cō-
paruit. Et ait rex. Iudiciū tuū est qđ ipe de
creuisti: alterutꝝ necesse ē facies ei. Tūc lo-
ta facie agnit⁹ est ꝓpha a rege ꝛ ait. Hec đt
dn̄s. Quia dimisisti viꝝ blasphemū dignū
morte: erit anīa tua ꝓ anīa ei⁹. i. ipe te inter-
ficiet. Et irat⁹ rex ꝓphe iussit eū clausum cu
stodiri: ꝛ venit in samariā.

De vinea Naboth
Caplm. XXXIX.

VEro Naboth ie
zrahelites habebat vineā iuxta pa
latiū regis. Et dixit ad euȝ rex. Da
mihi vineā tuā: vt faciā in ea hortū oleruȝ:
daboqꝫ tibi ꝓ ea vineā meliorē vł p̄ciū. Qui
respōdit. Propiti⁹ sit mihi dn̄s: ne dem he-
reditatē patꝝ meoꝝ tibi. q. di. Nō possum.
Hereditas relicta ē mihi a p̄ribꝫ: vt reliquā
eā posteris. Et ꝯtristat⁹ rex. ꝓiecit se ī lectū
ꝛ nolebat comedere. ꝛ ꝯfortauit eū Iezabel
di. Equo anīo esto: ego dabo tibi vineā na-
both. Et scꝓsit secreto lr̄as ex noīe Achab:
ꝛ anulo ei⁹ sig̃tas: ꝛ ad iudices iezrael misit
vt ꝯuētū facerēt ꝛ ieiunarēt: tanq̄ꝫ dei iudi
ciū facturi. ꝛ submitterēt testes aduersum
naboth q̄ dicerēt Bn̄dixit naboth deū ꝛ re
gē. i. maledixit ꝭm hebreū idioma. ꝛ iudican
tes reū maiestatꝭ lapidarēt. Et factū est ita
Et lapidat⁹ ē naboth extra ciuitatē iezrahel
Cū ḡ accepisset achab de morte naboth: de
scēdebat ī vineā vt possideret eā. Et occur-
rit ei Helias thesbites dicēs. Hec đt domi
nus. Occidisti: insuꝑ ꝛ possedisti. Hebreus
habꝫ. Occidisti ꝛ post hec hereditab. In lo
co h in q̄ linxerūt canes sanguinē naboth:
lābēt q̄ꝫ sanguinē tuū. i. ī eadē regiōe. Nō ei
ītelligēdū ē in eodē loco singularit̄. Qui rn̄
dit. Nū iuenisti me inimicū tibi. i. q̄re inimi
carꝭ mihi? Et ait helias. Eo qꝫ venūdat⁹ sis
diabolo vt faceres malū corā dn̄o. Propt̄-
ea demetet dn̄s posteriora tua: ꝛ dabit do-
mū tuā sicut domū hieroboā ꝛ baasa. Sȝ ꝛ
de iezabel đt dn̄s. Canes comedēt iezabel ī
agro iezrahel. Achab ḡ timēs valde scidit
vestē suā ꝛ oꝑuit se cilicio: ꝛ dormiuit ī sac-
co: ꝛ ambulauit demisso capite. Et ait dn̄s
ad heliā. Quia hūiliat⁹ ē achab corā me: nō
inducā malū h in diebꝫ ei⁹: sed in diebꝫ filij
sui. Forte dimissuȝ est ei pctm̄ ꝓpter p̄sentē
iusticiā. Trāsierūt igit̄ tres anni sine bello
inter syriam ꝛ israel: ꝓpter fed⁹ qđ inierant

Interim aūt Iosaphat rex iuda accepit
vxorem filio suo Iorā Athaliā filiā achab
ꝛ iezabel. ꝛ per affinitatem cōfederati sunt
rex iuda ꝛ rex israel. Tunc descendit Iosa
phat ad regem israel vidēdum: ꝛ eo p̄sente

dixit achab ẜuis suis. Nra est ramoth q̄ est in galaad: cur negligim⁹ eū tollere d̄ manu regis syrie. Et ait ad Josaphat. Ueniés ne mecū ad pliādū in ramoth galaad. Qui rñ/dit. Sicut ego ita ⁊ tu. pp̄ls me⁹ pp̄ls tuus. Sed q̄ram⁹ hodie obsecro sermonē dñi. ⁊ asciti sūt baal pphete. circit̄. cccc. Quib⁹ rex ait. Ibo i ramoth galaad ad pugnādū an q̄escā: Qui dixerūt. Ascēde: ⁊ dñs dabit eā i manu regis. Et ait iosaphat Nū est h̄ ppha dñi: Cui achab. Remāsit vn⁹ micheas fili⁹ hiemla: s; odi eū: q2 nō pphetat mihi bonum Putabat reliq̄s occisos a iesabel. Tūc petē te iosaphat vocat⁹ est micheas. ⁊ hortabat̄ eū nunci⁹. vt bona regi diceret: sicut ⁊ alij. Qui respōdit. Uiuit dñs: q2 q̄dcunq; dixerit mihi dñs h̄ loq̄r. Porro in pseudopph̄is erat sedechias ferēs cornua ferrea: ⁊ dicēs ad achab. Hec d̄t dñs. his vētilabis syriā. donec deleas eā. i. h̄ signū do tibi: q2 vētila/bis syriā. Tūc q̄siuit achab a micheaidipm qđ q̄sierat ab alijs. Qui rñdit. Ascēde ⁊ tra/det eos dñs i manu regis: nō tñ dixit q̄s vl' cui⁹ regis. Cui achab. Adiuro te vt nō loq̄ris nisi qđ verū est in noīe dñi. Tūc ait Micheas. Uidi israel dispsū; q̄si oues sine pastore. ⁊ ait mihi dñs. Nō habēt isti dñm: re/uertant̄. Et intelligens achab q̄ p̄diceret ei se moriturū: dixit ad Josaphat. Uides q2 ñ pphetat mihi bonū. Tūc addidit micheas. vidi dñm sedentē ⁊ angelos assistētes ei: bonos a dextris: malos a sinistr/: ⁊ ait. Quis d̄cipiet achab vt ascēdat ⁊ cadat i ramoth galaad. Hoc em̄ exigebāt merita ei⁹. Et di/xit vn⁹ a sinistris. Ego ero sp̄us mēdax in ore pphaꝝ ei⁹. Cui dñs. Decipies ⁊ p̄ualeb Tūc sedechias p̄cussit micheā i maxillā: et ait. Me ne dimisit sp̄us dñi: ⁊ locut⁹ ē tibi: Cui micheas. Uisur⁹ es qñ abscōderis i cu biculo tanq̄ dep̄hēsus i mēdacio. Et vidit sedechias regem hesitantē: ⁊ ꝯfortauit eū: dicēs secreto. Hic si esset ppheta aruiss; ma nus mea: sicut man⁹ hieroboā. Sed ⁊ locu tus est ꝯtra heliam q̄ p̄dixit te moritu ꝝ vbi mortu⁹ est naboth. Tūc rex p̄cepit incarce rari micheā vsq; ad reditū suū

De Josaphat Cap'lm. XL.

ASCenderūt igitur cum exercitu duo reges i ramoth galaad: ⁊ iosaphat erat in stola regali. Cui Achab deferēs erat in habitu militari: vel ne cognosceret̄ a syris. Rex em̄ syrie p̄cepe/rat p̄ncipib⁹ belli: vt reliq̄s nō curātes soli/us achab sanguinē quereret. Et p̄pterea im petu facto pugnabant ꝯtra iosaphat. Qui cum exclamasset cōuocans seruos: intelle/xerunt syri nō esse achab: ⁊ cessauerūt ab eo Unus aūt dirigēs sagittā in incertū: p̄cussit achab inter pulmonē ⁊ stomachū: ⁊ fluebat sanguis in sinū. id est in interiora cur/rus: ⁊ p̄ p̄cones reuocat⁹ est exercit⁹ a bello Mortu⁹ est aūt Achab ⁊ delat⁹ est in sama riam: ⁊ sepult⁹ ibi iuxta domū eburneā quā edificauerat. Et dū lauaret muliercule currum ⁊ habenas in piscina samarie: linxe/rūt canes sanguinē eius: iuxta v̄bū helie. Et regnauit Ochozias fili⁹ ei⁹ p̄ eo. Porro Josaphat redeūti occurrit hieu filius Anani arguēs eū q̄ impio p̄buisset auxiliū. Josa/phat v̄o regnauit i hierl'm. Trigitaq̄nq; an noꝝ erat cū regnare cepiss;: ⁊. xxv. annis re gnauit. Cepit aūt regnare āno q̄rto achab regis israel. Sed ⁊ hic orit̄ q̄stio de collati one q̄s oēs post libꝝ regū sep̄atim discutiemus. Et ambulauit iosaphat ī vijs asa p̄ris sui. Anno siq̄dē tertio regni sui p̄cepit p̄n/cipib⁹ ⁊ sacerdotib⁹ regni sui: vt p̄agrātes p̄ singl'as ciuitates docerēt pp̄lm legē moysi Porro amonite: moabite ⁊ arabes irruerūt in iudā circa engaddi. Et orāte Josaphat in tēplo (legit̄ i paralipomenon) ꝯfortauit eū iaziel fili⁹ zacharie ppha dicēs. O iuda ⁊ hierusalem nolite timere: cras egredie/mini ⁊ dñs erit vobiscū. Et egressus p̄cussit hostes ⁊ fuga uit. Cūq; dixiset isrl' castra hostiū trib⁹ di eb⁹: dixit locū illū cō uallē b̄ndictiōis. et habuit deinceps cor rectū cū dño. Sed ⁊ reliq̄as effemiato rū abstulit de terra. veruntñ excelsa nō abstulit: ⁊ adhuc seruiebat edō regi iuda i tributo. Misit q; iosaphat classes i ophir p̄pter auꝝ q̄ cōfracte sūt i asiōgaber. Hāc ꝯfractiōem p̄dixerat ei

Nota q̄ iudea q̄nq; d̄r tota terra iudeoꝝ vt ibi: Ignoti iudea d̄i. ⁊ not⁹ i iudea de⁹ Qñq; iudea d̄r tm̄ tribus iude ⁊ beniamin fm q̄ d̄r q̄ roboā re/gnauit sup iudā: hie/roboā sup isrl'. Quā/doq; sola trib⁹ iude iudea dicit̄: vt ibi Judea ⁊ hierusalē noli/te timere.

eliezer ꝓpha filiꝰ dodan futurā: q2 iosaphat fecerat fedꝰ cū ochozia. Et mortuꝰ est iosaphat: ⁊ sepultꝰ in ciuitate dauid. ⁊ regnauit ꝑ eo ioram filiꝰ eiꝰ

Incidentia

¶ Sub iosaphat nonꝰ latinoꝝ rex fuit siluius carpētus decimꝰ siluꝰ tyberiꝰ: a q̄ fluuius dictꝰ est tyberis: q̄ ꝑus albula dicebatur: vndecimꝰ siluꝰ agrippa

¶ Sequunt̄ tituli capituloꝝ in historiam Regum quarti

De ochosia rege israel capl'm. j.
De raptu helie cap̄. ij.
De sale helisei ca. iij
De tribus regibus qui obsederunt regem moab ca. iiij
De supabūdātia olei ca. v.
De suscitatiōe filij sunamitis ca. vj
De colo q̄ntidis ⁊ supabūdātia panū. c. vij
De naaman ca. viij.
De securi ⁊ acrisia syrioꝝ ca. ix.
De scd̄a obsidiōe samarie ca. x.
De fame septē annoꝝ ⁊ ꝑegrinatiōe mulieris sunamitis ca. xj.
De morte benadab ca. xij.
De ioram rege iuda ca. xiij
De hieu rege israel ca. xiiij
De septuaginta filijs achab: ⁊ eoꝝ morte ⁊ de morte hieu ca. xv.
De athalia ⁊ ioas ca. xvj
De gazophylacio ca. xvij
De obitu helisei ca. xviij.
De amasia ⁊ ioas rege isrl' ca. xix
De hieroboā rege isrl: ⁊ amos ꝓph̄a ca. xx
De ozia ca. xxj.
De zacharia ⁊ sellū ⁊ manahen ca. xxij
De initio captiuitat; decē tribuū ca. xxiij
De ionathan ca. xxiiij
De achaz ca. xxv.
De captiuitate decē tribuū ca. xxvj
De ezechia ca. xxvij.
De signis triū ānoꝝ q̄ ꝑdixit esaias. c. xxviij
De fuga sennacherib ca. xxix
De regressu solis ca. xxx.
De morte ezechie ca. xxxj.
De manasse ⁊ obitu esaie ca. xxxij
De morte manasse ca. xxxiij
De amon ⁊ iosia ca. xxxiiij
De hieremia ca. xxxv.
De inuētiōe deuteronomij ca. xxxvj
De morte iosie ca. xxxvij.
De ioachim vel ioachas ca. xxxviij
De Nabuchodonosor ⁊ morte Joachim. capitulū xxxix.
De sedechia ca. xl.
De lagūcula testea ca. xlj
De ꝑma obsidiōe hierusalē ca. xlij.
De scd̄a obsidiōe hierusalē. ca. xliij
De fuga sedechie capta vrbe ca. xliiij.
De incēdio tēpli ⁊ vrbis ⁊ godolia ca. xlv.
De morte sedechie ca. xlvj
Sedatio ꝯtrarietatū. ca. xlvij.

¶ De ochozia rege israel. Capl'm ꝑmū historie regum quarti.

Porro Ochozias filꝰ achab regnare cepit in samaria: anno. xvij. iosaphat: ⁊ duob; annis regnauit: ⁊ ambulauit i vijs p̄ris ⁊ m̄ris sue. ⁊ ꝑuaricatꝰ ē moab i israel. i. recessit a tributo eiꝰ. Ceciditq; Ochozias ꝑ cācellū cenaculi ⁊ egrotauit. ⁊ misit nūcios q̄ ꝯsulerēt beelzebub deū accaron: d̄ infirmitate sua. Josephꝰ d̄t: misit ad deū accaron muscā: ⁊ misit dn̄s heliā in occursum nuncioꝝ Qui ait eis. Nunqd nō est deꝰ in israel vt eatis ad deū accaron.

Beelzebub deꝰ accaron d̄r musca

Quāobrem nō cōsurget ochozias: sed morietur. Cūq; redijssent nuncij ad regē ⁊ dicerent se redisse ꝑ hmōi ꝓhibitione q̄ fiuit ab eis de habitu viri q̄ apparuerat eis. Qui dixerūt ei. Uir pilosus est: ⁊ zona pellicea accinctꝰ. Qui ait. Helias est. ⁊ misit rex q̄nq̄genariū cum suis q̄nq̄ginta armatis vt vocarent heliam: vel inuitū traherent. Et ait quinq̄genarius helie sedenti in vertice mōtis. Hō dei: rex ꝑcepit vt descendas. Qui respondit. Si hō dei sum descendat ignis de celo: ⁊ deuoret te ⁊ tuos. ⁊ sic factum est Misit quoq; rex aliū quinq̄genariū cū suis: qui similia locutus est: ⁊ similia passus. Destinauit q̄q; tertiū q̄nquagenariū: q̄ creditr fuisse abdias: q̄ curuās genua corā Helia ait. Obsecro vt miserear; anīe mee ⁊ suorū meoꝝ. Et ait angelꝰ ad heliā. Descēde cū eo ne timeas. Qui descēdit ad regem ⁊ ait.

Quia misisti ad beelzebub q̃si nõ esset de⁹ i
isrl̃: morieris. Et mortu⁹ ẽ Ochozias: ⁊ re-
gnauit Joram frat̃ ei⁹ p̃ eo: anno scd̃o ioꝛã
filij Josaphat. ⁊ tũc equoci fuerũt rex iuda
⁊ rex isrl̃ ⁊ affines

¶De raptu Helie.
Capl̃m. II.

Factũ est cũ leuare
vellet dñs heliã p̃ turbinẽ in celũ: ve-
nerũt helias ⁊ helise⁹ in galgala. Et
ait helias ad heliseũ. Mane hic q: misit me
dñs in bethel. Qui rñdit. Viuit dñs ⁊ viuit
aĩa tua: q: nõ derelinquã te. Sciebat eñ i
spũ eũ tollẽdũ esse. Et occurrerũt eis filij p-
phetaꝝ q̃ erãt in bethel: ⁊ dixerũt ad heliseũ
secreto. Nosti q: hodie tollet̃ dñs tuus a te
Qui respõdit: Noui. Silete. Et ait helias.
Mane hic. Qui noluit. Cũq; venisset i hie-
richo idipm̃ dixerũt heliseo filij pphetaꝝ q̃
erant ibi qd̃ ⁊ p̃dicti. Et voluit helias vt ma-
neret ibi: sed noluit. Cũq; veniret ad ioꝛda
nẽ ambo ⁊. l. d̃ filijs pphetaꝝ lõge specularẽ
tur: inuoluit helias palliũ suũ ⁊ pcussit aq̃s
q̃ diuise sunt: ⁊ transierũt p̃ siccũ. Cũq; trãs
issent: dixit helias ad eũ. Postula qd̃ vis et
faciam tibi anteq; tollar a te. Qui respõdit
Obsecro vt fiat i spũs tu⁹ duplex i me. Qui
respõdit. Rem difficilẽ postulas: tñ si vide-
ris me qñ tollar a te: erit. alioquin nõ erit.
Spm̃ duplicẽ habuit Helias. i. ad duo. ad
pphetiã: ⁊ ad miracula. Et ad eadẽ duo fuit
spũs in heliseo. ⁊ ita nõ petijt discipul⁹ esse
sup magistꝝ. Quidã tñ distinguunt ita. Fi
at spũs tu⁹ duplex in me. i. duplicet̃ in me.
qd̃ ita impletũ fuisse tradunt. Nã helise⁹ vi
uẽs suscitauit mortuũ: sed ⁊ mortu⁹ suscita
uit mortuũ: qd̃ nõ helias. Cũq; pgerẽt: ecce
curr⁹ igne⁹ ⁊ equi ignei diuiserũt vtrũq;: et
ascẽdit Helias: ⁊ ferebat̃ p̃ turbinẽ in celu:
Legit̃ q: sabacha pat̃ helie nõdũ nati vidit
in somnis viros cãdidatos se salutantes.
Qd̃ cũ nũciasset in hierusalẽ respõsum ẽ ei.
Puer hic iudicabit isrl̃ i gladio ⁊ igne. He-
liseus aũt videbat ⁊ clamabat Pater mi p̃ĩ
mi: currus israel ⁊ auriga ei⁹. i. sustẽtatoꝛ
ppl̃i ⁊ rectoꝛ. ⁊ deiecit ei helias palliũ suum.
Tunc ille scidit vestimẽta sua: vel p̃ doloꝛe
vel abijciẽs vestẽ suã: vt deinceps vteret̃ ve
ste helie. Et rediens ad ioꝛdanẽ pcussit aq̃s
pallio helie ⁊ nõ sũt diuise. ⁊ ait. Ubi est de-
us helie etiã nũc? Percussitq; itex ⁊ diuise
sunt. Et transijt. Qd̃ vidẽtes filij pphetaruz
dixerũt. Requieuit spũs helie sup heliseũ. Et
occurrentes adoꝛauerũt eum. ⁊ eo licz reni
tente miserũt. l. viros ad q̃rendũ heliam. si
foꝛte piecisset eũ domin⁹ in aliq̃ montium
vel vallium. Cumq; quesissent p̃ tres dies:
eo nõ inuento redierunt.

¶De sale Helisei.
Capitulũ. III.

Dixerunt viri
hiericho ad heliseũ. Terra hec opti
ma est: sed aqua fontis pessima ter
ram facit sterilem. Qui assumẽs vas nouũ
terreum misit in illud sal: ⁊ egressus ad fon
tẽ misit sal in illũ. Et cũ oꝛasset ait. Hec di-
cit domin⁹ Sanaui aquas has ⁊ nõ erit in
eis mors vltra: neq; sterilitas. foꝛte moꝛbo-
sa erat bibentib⁹ cum sterilitate. Et sanate
sunt aque vsq; ad diem hãc. Cũq; ascẽderet
in bethel: illudebant ei. xlij. pueri dicentes.
Ascende calue. Et maledixit eis in nomine
dñi. i. p̃ nomẽ dñi vel inuocato nomine dñi.
Egressiq; sunt duo vrsi de saltu: ⁊ deuoraue
runt eos. Cumq; transisset p̃ montẽ carmeli
redijt in samariã ⁊ habitabat in ea

¶De trib⁹ regib⁹ q̃ obsederũt regẽ moab
Capl̃m. IIII.

Joram vero filius
Achab regnauit in samaria anno
xviij. iosaphat. ⁊ xij. ãnis regnauit
tulitq; idola gẽtiũ q̃ pat̃ su⁹ introduxerat.
verũtñ a cultu vituloꝝ hieroboã nõ recessit
Quẽ cũ redargueret Micheas: occisus est
ab eo p̃cipitio: vt d̃t Epiphani⁹ ep̃us sala-
mie cypri. Et sepult⁹ est i moꝛaschi solus iu
xta sepulturã senachi. Alius fuit post Mi-
cheas sil̃r moꝛaschites sext⁹. xij. pphaꝝ. Poꝛ
ro rex moab soluebat regi israel tributum
agnos. c. milia: ⁊ totidẽ arietes cũ vellerib⁹
suis. sed moꝛtuo Achab recessit a tributo.
Quãobrẽ ioꝛã rex isrl̃ ascẽdit ɔtra eũ i p̃liũ:
⁊ habuit secũ iosaphat regẽ iuda. sed ⁊ Jo-
saphat duxit secũ regẽ edom. Cũq; iuissent
p̃ desertũ idumee. vij. dieb⁹ nõ erat eis aq̃. Et
ait iosaphat. Est ne h̃ ppha dñi? Et rñdit q̃-
dã. Est hic helise⁹ q̃ fundebat aquã sup ma
n⁹ helie. Et steterũt tres reges ante heliseũ

Qui dixit ad regē isrl'. Quid mihi ⁊ tibi ē.i.
tu cū sis idolatra qre venis ad ꝓpham dn̄i?
Uerūtn̄ ꝓpter iosaphat respiciā te.⁊ ait. Ad
ducite mihi psaltē.i.psallētē. Cūqꝫ caneret
psaltes: p armoniā excitatꝰ est spūs eiꝰ:⁊ fa
ctus ē spūs dn̄i sup eū ⁊ ait. Facite in alueo
torrētis huius exiccato fossas ⁊ foueas vt
abūdantiā supueniētis aq̄ retinere possint
Dabit eīm dn̄s vob aquā sine vēto:⁊ pluuiā
in abūdātia. Insup tradet dn̄s moab i ma
nus vr̄as: vrbes electas pcutiet: ligna fru
ctifera succidet: fontes obturabit: agros
egregios opietis lapidib. Factū est mane i
hora sacrificij irruerūt aq̄ p alueū torrētis
Pluerat eīm vehemēter trib dieb vt ait io
sephꝰ: i supmis partib idumee. Porro mo
abite stabāt i terminis terre sue vt phiberēt
hostes ab ingressu. Qui cū mane vidissent
ex aduerso aq̄s turbidas torrēt sole repcus
sas: suspicati sūt infectas sanguie:⁊ dixerūt
Surgamꝰ ad pdā: mutuo cesi sunt hostes.
Et dū irruerēt pcipites/pcussit eos israel:
⁊ fugerūt. Et depopulatꝰ est isrl' moab:⁊ fe
cit illa qttuor q̄ pdixerat helisēꝰ. Et circūde
derūt ciuitatē vbi erat sedes regni: q̄ a fun
dibularijs ex magna pte pcussa est. Et de
sperās rex moab: tulit secū septingētos ele
ctos: vt irrumpet p partē exercitꝰ vbi erat
rex edom ⁊ aufugeret. Sed hostes repule
runt eū i vrbē:⁊ necessitate cōpulsus filiū q̄
regnaturꝰ erat p eo: corā hostib sup muruz
obtulit holocaustū: vt deꝰ eū liberaret. Re
ges aūt vidētes hoc factū necessitat ex hu
mana cōpassiōe recesserunt ab eo. Et redijt
iosaphat in hierl'm.⁊ occurrēs ei hieu ꝓpha
filꝰ anani. culpabat eū q̄ hoi idolatre sola
cia pbuisset.

¶De supabūdantia olei
Caplm. V.

Factuz est autem qꝰ
q̄dam mulier de vxorib ꝓphetarum
vxor.s. Abdie ad Heliseuz clamabat
dicēs. Uir meꝰ mortuꝰ ē:⁊ oppssus erat ere
alieno ꝓpter alimoniā ꝓphetaꝝ. Et ecce cre
ditor vēit vt tollat duos filios meos ad ser
uiendū sibi. Et rn̄dit helisēꝰ. Quid habes i
domo tua? Et illa. Nō habeo nisi parū olei
q̄ vngar. Qui ait. Pete mutuo vasa vacua
nō pauca ⁊ clauso ostio cū filijs tuis mitte
inde i oīa vasa. Dūqꝫ infunderet mulier: cre
scebat oleū. ⁊ impletis vasis stetit.i. crescere
cessauit. Qd cū accepisset helisēꝰ: ait ad eaz.
Uade vēde ⁊ redde creditori. Tu aūt ⁊ filij
tui viuite de reliq̄.

¶De suscitatiōe filij sunamitis.
Capitulū. VI.

Factū est vt transi
ret helisēꝰ p sunā ciuitatem: erat ibi
mulier magna nō tā corpe q̄ sapien
tia. que intelligens virum dei esse tenuit eū
vt comederet panem. Cūqꝫ frequēter diuer
teret ad eā helisēꝰ: suasit mulier viro suo: vt
faceret ei cenaculū paruū: ⁊ poneret in eo le
ctulum ⁊ mēsam ⁊ sellam ⁊ cādelabꝝ. Et re
diēs Helisēꝰ reqeuit ibi. Et ait ad giezi. Uo
ca sunamitē hāc ⁊ loqre ad eā. Quid vis vt
faciat dominꝰ meus tibi. Loquet p te regi
vel pncipi militie? Que respōdit. In medio
populi mei habito. quasi diceret. Uallata
sum ꝓpinquis: ⁊ nullus inquietat me. Cūqꝫ
qreret Heliseus quid vellet: dixit Giesi ad
eum. Filiū nō habz ⁊ vir eius senex est. Tūc
ait Heliseus ad eam. In tēpore isto ⁊ i hac
eadem hora si vita comes fuerit: habebis i
vtero filiū. Hebreꝰ sic habz. In tēpore isto
cū tēpus vite (subaudi) adhuc erit tibi. ha
bebis ⁊c. Que rn̄dit. Noli vir dei mētiri an
cille tue. Cōcepit tn̄ mlier: ⁊ pepit iuxta ver
bum helisei. Cunqꝫ creuisset puer: egressus
est ad patrē ad messores ⁊ egrotauit. Cūqꝫ
clamasset bis: caput meū doleo: remisit eū
pater ad matrē suam: ⁊ mortuus est. Et col
locauit eū mater sup lectū viri dei. ⁊ clausit
ostium: ⁊ vocans virum suum ait. Curram
ad virum dei ⁊ reuertar. Qui respōdit. Ho
die nō sunt calende nec sabbatū: cur ibis?
Istis eīm dieb ꝓphete ⁊ doctores solebant
frequentari ⁊ audiri. Et tollens mulier vnū
de pueris secum: sedēs in asino venit ad vi
rum dei in mōtem carmeli. Qui cum vidis
set eā ait ad Giezi. Ecce sunamitis illa. Oc
curre ⁊ dic ei. Recte ne agit circa te ⁊ viruz
tuum ⁊ filiū? Que respondit. Recte. Et no
ta q̄ semp heliseus hospitā suā vocabat su
namitem. Nō eīm tantā habuit familiarita
tem cum ea: vt ꝓpriū nomē eius sciret: ⁊ pro
iecit se mulier ⁊ apprehēdit pedes Helisei.
Et ait heliseus giezi volēti eā amouere. Di
mitte illā Anima eius in amaritudie est: et
dominꝰ celauit a me. Et ait mulier. Nunqd

petiui filiũ a te.q.d. Mihi ñ petẽti dedisti
filiũ ĩ ꝑnicię meã. Nunq̇d nõ dixi tibi:ne il
ludas me. Illusionẽ vocat dari filiũ a dño:
⁊ tã cito auferri. Et ait ille ad Giezi. Tolle
baculũ meũ ⁊ vade ⁊ ne facias morã vel ali
quẽ salutãdo vel respõdendo salutãti:⁊ po
nes baculũ meũ sup faciẽ pueri. Cunq; abi
isset:ait mulier ad heliseum. Viuit dñs:nõ
dimittam te Et secutus ẽ eam. Et reuersus
est giezi ĩ occursuz eius di. Nõ surrexit pu
er. Et ĩgressus helisę incubuit sup pueꝝ:et
ↄtrahẽs se coaptauit mẽbra sua mẽbris eiꝰ.
Et cum orasset/calefacta est caro pueri:et
oscitauit puer:⁊ aperuit oculos. Quẽ cum
reddidisset matri viuentẽ:reuersus est ĩ gal
gala. Hũc locũ sepe freq̃ntabat helisęꝰ.tum
ꝓ religione loci.tũ q: ibi natus est:⁊ in ortu
eius tale ibi cõtigit prodigiũ:vt imago vna
ex vitulis aureis mugiret acute. Quo audi
to in hierl'm sacerdos diuio nutu ait. Pro
pheta natus est in israel q̇ sculptilia eorum
destruet ⁊ fusilia.

¶ De coloq̇ntidis ⁊ supabũdãtia panũ
Capl'm.VII.

Uero fames erat ĩ terra:⁊ filij ꝓphetaꝝ ↄuenerant ad
heliseum. Qui dixit vni de pueris
Coque pulmẽtũ filijs ꝓphaꝝ. Qui egressus
vt colligeret herbas agrestes:ĩuenit q̃si vi-
tẽ siluestrẽ:⁊ collegit ex ea coloq̇ntidas: ne
sciens q̇d esset:⁊ ↄscidit in ollam pulmẽti.
He sunt agrestes cucurbite amarissime:mi
nores his q̃ in hortis nascunť. Vel vt q̇daz
dicũt:herba ẽ q̃si vitis se diffundẽs ĩ sepibꝫ
fructu modico purpureo ⁊ rotũdo cũ ma-
turꝰ est. Cũq; gustassent recũbẽtes de cocti
one hac clamauerũt. Mors ĩ olla vir dei.i.
amaritudo q̃si in morte vel mortifera Et al
latã farinã misit in ollã:⁊ dulcorata ẽ esca.
Vir aũt q̇dã detulit viro dei panes ꝓmiti-
arũ:⁊.xx.panes hordeaceos:⁊ frumẽtũ no-
uum in pera.i.grana ↄfricata. Nõ est intel-
ligendũ de panibꝫ ꝓmitiaꝝ q̃ offerebanť in
pentecoste:neq; d̄ polẽta q̃ offerť ĩ pascha.
sed quia fames erat in terra festinãter d̄ tri
tico adhuc recẽte fecerat iste panes:q̊s fe-
cit heliseus apponi populo. Quidã dicunt
centũ viris.q: minister dixit.q̃ntuz est h̄ vt
apponã cẽtũ viris? Sed intelligẽdũ vt ap-
ponã etiã:c.viris nedum ꝓpl'o. Vel forte du
os tm̃ panes ꝓmitiaꝝ apposuit.c.viris di-
cens. Hec dicit dominꝰ. Comedẽt ⁊ super
erit. Et factum est ita miraculose iuxta ṽbũ
domini.

¶ De Naaman Capl'm.VIII.

Naaman autez princeps erat militie regis syrie:vir di-
ues ⁊ assiduꝰ:sz leprosus. Et latrũ-
culi de syria captiuã duxerãt puellã de isrl':
q̃ erat in obseq̇o vxoris naamã. Que ait ad
dominã suã. Utinã fuisset dñs meꝰ ad pro-
phetã samarie q̇ curaret eum. Tulit naamã
argentũ ⁊ aurũ multũ:⁊ decẽ mutatoria ve
stiũ.id est decẽ paria:vel nouas vestes q̃ sic
vocantur pro mutatiõe vestium veterum.
Tulitq; secũ lr̃as regis syrie ad regẽ israel ĩ
hec ṽba. Scito q: miserim ad te naamã vt
cures eũ a lepra. Exaudiẽs rex isrl' blasphe-
miã scidit vestimẽta sua ⁊ ait. Nunq̇d ego
deꝰ sum vt curem hoĩem leprosum. Occasi
ones querit aduersum me. Et misit ad eum
helisęꝰ dicẽs. Cur scidisti vestimẽta tua. Ve
niat ad me:⁊ sciat ꝓphetã esse in isrl'. Stetit
itaq; naaman ⁊ eq̇tatꝰ eius ad ostiũ helisei.
Qui misit ad eũ dicẽs. Lauare septies ĩ ior
dane ⁊ mundaberis. Cũq; abiret Naaman
indignãs ꝙ nõ tetigisset eũ inuocãs nomẽ
dñi:dixerũt ei serui sui. Si rem grãdem di-
xisset tibi ꝓpheta/facere d̄bueras.q̃nto ma-
gis qd̄ modicũ est. Descendit g̊ ⁊ lauit se in
iordane septies:⁊ mũdatus est. Et rediens
stetit corã heliseo ⁊ ait. Scio ꝙ nõ sit deus
alius in vniuersa terra nisi in israel. Et ob-
tulit ei bñdictõem. Cunq; renuẽti vim face
ret:ait helisęꝰ. Viuit dñs:q: nõ accipiã. Et
ait naaman. Obsecro vt tollam onus duorũ
burdonũ de terra hac. Est aũt burdo ex eq̊
⁊ asina. Scd̃m q̃sdã tulit terrã vt sterneret
eã in tẽplis idoloꝝ:vt stans sup eã adora-
ret deũ terre israel:ne offenderet dñm suum
si pariter non adoraret. Sed veriꝰ videť ꝙ
fecerit altare dño ex ea ad ĩmolandũ. Vñ ⁊
subdit. Nõ faciet seruus tuꝰ vltra holocau
stũ ac victimã dijs alienis nisi dño. Unuz
est qd̄ mutare nõ possum cum innititur rex
sup manũ meam:⁊ adorat in templo rẽnon
oportet me simul adorare. Ora dñm vt nõ
imputet mihi hoc. Et abijt naaman electo
terre tẽpore.id est cũ elegisset terrã ad por-
tandum. Hebreꝰ sic habet. Abijt ab eo ali-

quāto terre spacio. Eadē ambiguitas in ge
nesi legit̄. Eratq₃ vernū tp̄s. Et igrediebat̄
effrata. Hebreus hab₃. Adhuc spaciū terre
erat: ⁊ igrediebat̄ effrata. Et sic latinꝰ inter
p̄s posuit electū tp̄s vl' vernū p spacio. Cu
currit āt giezi post naamā vt aliq̇d accipet
ab eo: ⁊ ait. Dn̄s meꝰ misit me ad te dicens
Venerūt ad me duo adolescētes ex filijs p
phetaꝝ: da eis talētū argēti ⁊ vestes dupli
ces. At ille dedit ei duo talēta ⁊ vestes. ⁊ tra
didit ei pueros q̇ deferrēt ea. ⁊ abscōdit ea ī
domo. Cūq₃ vespe staret coram helizeo ait.
Vn̄ venis giezi? Qui rn̄dit. Nō iuit suꝰ tuꝰ
quoq₃. At ille. Nōne cor meū tecū erat cū re
uersus fuerat hō ī occursum tuū. Accepisti
argētū vt emas possessiōes. s₃ lep̄ naamā ad
herebit tibi ⁊ semini tuo in sempiternū. Et
egressus ē ab eo leprosus. Nō legit̄ ad lr̄am
giezi filiū habuisse leprosum nec posterum:
Certū est aūt de giezitis ꝙ lepra simonie re
spersi sunt.

De securi ⁊ acrisia syroꝝ.
Cap̄lm. ..IX.

FActum est autez cū
esset Heliseꝰ cū filijs ꝓphetaꝝ inci
dētibꝫ ligna ad iordanē cecidit fer
rū securis vniꝰ ī aquā. Cūq₃ eiularet ille: mi
sit Helizeꝰ lignū ī aquā vbi ceciderat ferꝝ: ⁊
natauit ferꝝ ⁊ tulit illō. Porro rex syrie pu
gnabat ꝯ isrl': ⁊ sepe ponebat suos suos in
īsidijs q̄s cauebat rex israel heliseo sibi ma
nifestāte abscōdita syroꝝ. Et ꝯturbatꝰ rex
syrie ait suis suis. Quis vr̄m pditor est mei
apō regē isrl'? Et ait vnꝰ. Nequaq₃. s₃ helise
us indicat regi israel q̄cūq₃ loq̄ris ī ꝯclaui.
Qui ait. Mittā ⁊ capiā eū. Cūq₃ accepisset
eū eē ī dathaim: misit illuc robur exercitus.
Qui veniētes illuc ī nocte circūdeđt ciuita
tē. Mane puer helisei vidit exercitū: terri
tusq₃ clamauit. Heu dn̄e q̇d facienꝰ? Qui
rn̄dit. Noli timere pl'es sūt nobiscū. Et orā
te heliseo aperuit dn̄s oculos pueri: ⁊ vidit
mōtē plenū curribꝫ igneis. i. agminibꝫ ange
loꝝ. Cūq₃ intrarēt hostes ad eū: orante heli
seo pcussit eos dn̄s cecitate: nō oī q̇de₃: sed
acrisia ne eum agno
scerent. Et dixit ad
cos heliseꝰ Nō ē hec
via: nᶜ ē ista ciuitas
id est nō ē hic māsio

Acrisia est amētia vi
sus. s. qn̄ q̄rimꝰ qđ in
manu tenemꝰ.

helisei. Seq̄mini me ⁊ on̄dā vob' virꝝ quē q̄
ritis. ⁊ duxit eos ī samariā. Et orāte heliseo
apuit dn̄s oculos eoꝝ: ⁊ viderūt se eē in me
dio samarie: ⁊ hostes circūstantes. Et dixit
rex isrl' ad heliseū. Percutiā eos pr̄ mi? Qui
respōdit. Neq̄q₃. dn̄s em̄ adduxit eos: sed p
be eis hospitalitatē affluent̄. Quo facto re
dierūt syri ad ꝓpriā: nec vltra ī diebꝫ helisei
venerūt latrōes syrie in israel.

De scđa obsidiōe samarie.
Cap̄lm. X.

FActuz est post hec
bēadab rex obsidebat samariā: ⁊ fa
cta est fames in samaria: ita vt ven
deret̄ caput asini. lxxx. argenteis numisma
tis. ⁊ quarta pars cabi stercoris colūbaru₃
q̇nq₃ argenteis. Hac vt ait Josephꝰ condie
bāt cibos p sale. Tradūt q̇dā nomīe sterco
ris dici vesiculā columbe: in q̄ repiebantur
grana deforis allata. Cūq₃ trāsiret rex isra
el p muꝝ ⁊ ꝯsideraret custodias muri: cla
mauit ad eū mi'ier. Salua me dn̄e rex. Qui
suspicatꝰ ꝙ q̄reret aliq̇d ab eo: cōmotus rn̄
dit. Nō saluat te dn̄s. Vn̄ te saluare possu₃
de area an de torculari? Que rn̄dit. Nequa
q₃ dn̄e: sed ego ⁊ mulier ista ꝯdixeramꝰ ď fi
lijs nr̄is comedēdis: ⁊ comedimꝰ filiū meū
hec aūt abscōdit filiū suū. Et ꝯtristatꝰ ē rex
vehemēter: ⁊ scidit vestimēta sua: ⁊ apparu
it ciliciū q̄ vestitꝰ erat ad carnē. ⁊ ait. Quid
amplius mali possumꝰ expectare a domio?
Hec faciat mihi deus: ⁊ hec addat. Si ste
terit caput Helisei super ip̄m hodie. Hoc
em̄ malū imputabat Heliseo: ꝙ ꝯciues nō li
berabat cum posset. Cunq₃ misisset spicula
torem: penitentia ductus sequebat̄ eum vt
phiberet. Heliseꝰ aūt sedebat in domo sua
⁊ senes cū eo. q̄s Josephꝰ discipulos eius
ďt. Et ait heliseus. Nescitis q₂ filiꝰ homici
de: q̇. s. occidit Naboth misit vt p̄scidatur
caput meū. Prohibete intrare nūcium do
nec veniat rex: qui prohibebit ei qđ iusserat
Cunq₃ superuenisset rex: ait heliseꝰ. Cras hac
hora erit in porta samarie modius simile p
state vno: ⁊ duo modij hordei similit̄. Et ir
risit eum vnus eoꝝ super quorum manus
rex incumbebat dicēs hoc esse impossibile.
Cui heliseus. Videbis ⁊ nō comedes. Por
ro quattuor leprosi erant ad introitū porte
fame deficientes. Qui vespe venerūt ad ca

stra syrie ꝛ neminē ibi repperert. Terruerat em̄ dn̄s syros: ꝛ sonit⁹ exercit⁹ magni mittēs sup eos: fugerūtq̃ aīas suas tm̄ saluare cupiētes. ꝛ intrātes leprosi comedert. ꝛ tollētes de pda iuxta cor suū nūciauerūt portatorijs vrbis syros abisse. suspicat⁹ āt rex isrl' syros simulasse fugā ꝛ latere: misit duos ī eq̄s q̄ explorarēt oīa vsq̃ ad iordanē. Qui cū reuersi nūciassent syros fugisse: egressus ppl's diripuit castra. ꝛ vēdebat simila ꝛ hordeū iuxta vbū helisei. Dux āt q̄ irriserat eū a rege ɔstitut⁹ ad portā oppssus est a turba ꝛ mortu⁹ est.

¶ De fame septē annoꝝ ꝛ pegrinatiōe mulieris sunamitis Caplm XI.

Post hec autē heliseus locut⁹ ē ad mulierē cui⁹ filiū suscitauerat. Uade cū domo tua peginari vbicūq̃ poteris. Uocabit em̄ dn̄s famē sup terrā septē annis. i. angelū pposi tū fami. q. d. fames veniet. vel ē locutio. De hac fame ambiguū est vtrū pcesserit pdictā obsidionē vel secuta sit. Igit mulier intrauit trā philistijm: ꝛ cōtribules occupauert bōa ei⁹. que finita fame rgressa ē. ꝛ ītrauit vt īterpellaret regē p domo sua ꝛ agris. Et tūc rex loq̄bat cū giezi: q̄rēs ab eo magnalia helisei. Qui vidēs mulierē ait. Domine hec est mulier: ꝛ hic est fili⁹ eius quē suscitauit heliseus. Que cū narrasset regi seriem facti restituit ei rex quecunq̃ amiserat a die qua reliquerat terram

¶ De morte benadab Caplm. XII.

Porro benadab rex syrie audiens q̄ de⁹ amouerat eū ab obsidiōe ꝛ nō hō ɔtristat⁹ egrotabat. Helise⁹ aūt veniebat damascū: ꝛ misit rex ī occursum ei⁹ azahel cū muneribus: vt ɔsuleret eū de īfirmitate sua. Cui q̄rēti respōdit heliseus. Dic ei, sanaberis. Nec dixit sanabit: q2 mortu⁹ est rex. Sed vt diceret ei sanaberis: postea traxit azahel ī partē dicēs Ondit mihi dn̄s q2 moriet: ꝛ tu eris rex syrie. Tūc impletū est qđ dixerat dn̄s Helie. Alit em̄ nō inūxit helias azahel nisi q2 p heliseum pdixit eū futurū regē. Et fleuit heliseus: vidēs ī spū mala q̄ factur⁹ erat azahel filiis israel. q̄ etiā indicauit illi. Et reuersus Azahel ad regē dixit/ sanaberis. Altera die tulit stragulū ꝛ infudit aquā: ꝛ expādit sup faciē ei⁹. Stragulū ppzie est stratoriū qđ lecto vel sedili supsternit. Et dī q̄ azahel pānū pfusū aq̄ iposuit sup eū ad refrigerādū. Hebre⁹ habet. Expandit super faciem suā stragulū: vt nō azahel/ sed ipe benadab hoc fecisse itelligat. ꝛ tamē mortuus est rex ꝛ regnauit azahel p eo. Quidā tamē hoc exponunt de obsequio mortui dicētes q̄ azahel mortuū lauit aqua: ꝛ expandit stragulū super faciē mortui. Joseph⁹ plane dt q̄ Azahel altera die infuso laqueo strangulauit illum. Ad hūc sensum q̄dam pdictā lrām referūt: dicētes q̄ azahel vestem madefactā posuit sup faciē ei⁹: simulās refrigeratiōē sz statim effudit aquā sup os ei⁹ donec suffocaret eum.

¶ De Joram rege iuda Caplm. XIII.

Porro anno quinto Joram filij Achab regis isrl': in q̄ cōregnauerat ei Josaphat rex iuda regnauit Joram fili⁹ Josaphat in hierusalē octo annis. Qui ad ɔsiliū vxoris fecit malū corā dn̄o/ secut⁹ dōs alienos. Tamen dn̄s nō dispdidit iudā pter dauid seruum suū. Tūc recessit edom ne eēt sub iuda. Nam ꝛ regē suū tributariū occiderunt idumei nouū creātes q̄ nō teneret tributa reddere. Cūq̃ ioram sex fratres suos occidisset: cōpelleretq̃ hierosolymitas etiā idolatrare: tulit ad eū helias q̄dam ppheta eplā correctoriā cū cōminatiōe pene. Impleta ē aūt cōminatio in hūc modū. Arabes irruētes in iudā vastauerunt puinciā ꝛ domos regias: ꝛ vxorem regis abduxerūt: filiosq̃ occiderūt pter ochoziam. ꝛ ipe tandem cronicā incidit egritudinē: interna corruptione viscera effundēs/ vt q̄tidie quasi se pereuntē videret: ꝛ mortuus est. ꝛ sepultus est ī ciuitate dauid. Nō tamē vt ait Joseph⁹ in sepulcro patrū suoꝝ: sed puatū tumulum sine regalibus exequijs tradiderunt ei. Et regnauit ochozias vel azarias fili⁹ eius p eo. Hunc regem ꝛ reliq̄s vsq̃ ad oziā ptermittit Mattheus. Regnauit aūt anno. xij. Joram filij achab. Uigintiduoꝝ annorū erat Ochozias cū regnare cepisset. ꝛ vno anno regnauit in hierusalem: ꝛ ambulauit in vijs

achab aui sui. Abijtq; cū ioram filio achab auūcl'o suo ad pliandū ɔtra azabel regē syrie ī ramoth galaad. ⁊ vulnerat⁹ ē iorā. ⁊ relicto exercitu in obsidione sub hieu pncipe descēdit ī iezrabel vt curaret. ⁊ descēdit cū eo azarias

¶De hieu rege israel Capl'm. XIIII.

Heliseus autez misit vnū de filijs pphaꝝ cū lēticula olei ad exercitū ī ramoth galaad: vt ibi hieu euocatū in partē vngeret ī regē sup israel. Qui cū inuenisset hieu sedētē cū pncipib9 ait. Verbū mihi ad te ō pnceps. ⁊ ait hieu. Ad quē? Qui rn̄dit. Ad te o pnceps. Forte nō cognoscēs hieu: ꝗ qsi psagiū ī mēte sua posuerat: ipm eē hieu: q pm⁹ rn̄disset Cūq; iduxisset eū in cubiculū: fudit oleū sup caput ei⁹ ⁊ ait. Hec dt domin⁹. Vnxi te ī regē sup israel: ⁊ pcuties oēm domū achab in vltiōe sanguīs ꝟuoꝝ meoꝝ de manu Jezabel. Quo facto citissime aufugit ppheta. Cūq; regressus eēt hieu ad ꝟuos dn̄i sui dixerūt. Quid venit insan⁹ iste ad te. quasi insanos ei reputabāt filios pphaꝝ. vl' qr fugerat citissime qsi insan⁹. Et ait hieu Recte iudicastis. nā ꝟba vesana locut⁹ ē dicēs. Hec dicit dn̄s Unxi te ī regē sup israel. Festinauerūt itaq; tollere vestes suas ⁊ substernere ei ī similitudinē tribunal': ⁊ canētes tuba dixerūt. Regnabit hieu. Cōiurauit ꝰ hieu cōtra ioram ⁊ ait. Null⁹ nūciet ꝟ in iezrabel: sed oēs ascēdam⁹ siml'. Cūq; ascēderēt: speculator ī iezrabel ait. Video globū venietēz Et suspicat⁹ ioram vel captā eē vrbē vel pacē factā: misit nūciū ī occursuz coꝝ. Qui ait Hec dicit rex. Pacata sūt oīa. Et ait hieu. Quid tibi ⁊ paci: q. di. Quid ad te. Sequere me. Vel forte huic hieu qsi ipi regi rn̄dit. q. di. Quid qris de pace: q terrā ⁊ pacē turbas. Et adhesit nunci⁹ ei. Misit ⁊ ioram secundū nunciū: qui similiter nō est reuersus ad eum. Et ascendēs ioram rex israel: ⁊ rex iuda cū eo: egressi sunt in occursum hieu vsq; in agꝝ naboth iezrabelite. Et ait Joram Est ne pax hieu? Qui rn̄dit. Que pax. Adhuc vigēt fornicatiōes mr̄is tue. q. di. Que pax pōt esse inter nos cum iugiter offendamus deū p idolatriā matris tue. Et fugiēs ioram ait ad nepotē suum. Insidie sūt hic ochozia. Tunc pcussit hieu ioram inter scapulas: ⁊ egressa ē sagitta p cor ei⁹: ⁊ corruit mortu⁹. Et ait hieu ad ducē tertie ptis militū. Proijce eū ī agꝝ naboth. Memēto qm̄ ego ⁊ tu seqbamur achab prēm hui⁹ qn̄ cōminat⁹ ē ei dn̄s p heliā: q redderet ei ī agro naboth p sanguīe naboth ⁊ p sanguīe filiorū ei⁹. Cū sup de filijs naboth nulla facta ē mentio. sed qd ibi tacitū est: hic supplet. Forte canes linxerūt sanguinē ioram iuxta verbū helie. Linxerūt ei sanguinē achab cū linxerūt sanguinē filij ei⁹. Ochoziā ꝟo fugientē insecut⁹ est hieu: ⁊ vulnerauit eū in ascēsu gaber. Qui vulnerat⁹ fugit ī magedo ⁊ mortuus est ibi: ⁊ tulerūt eū in hierusalem. ⁊ sepult⁹ est in ciuitate Dauid. Post hec intrauit hieu in iezrabel. Porro iezabel erat ī arce turris ⁊ depinxit oculos suos stibio: ⁊ ornauit caput suū vt pulcrior veniētib9 appareret: ⁊ p fenestrā ait ad hieu. Nunqd pax eē pōt zamri q interfecit dominū suū. q. di. Tu occidisti dominū tuū sicut zamri: ⁊ eadē pena puniēdus es. Tūc dixit hieu duobus eunuchis q circūstabāt eā. Precipitate eā. Et pcipitauerūt eā de turri. ⁊ cōculcauerūt eā vngule equoꝝ. Cūq; hieu sederet ad mēsam: ait seruis suis. Ite ⁊ sepelite maledictā illā: quia filia regis est. Cūq; venissent ad eam: nō inuenerūt nisi caluariā. i. supremā cellulaz cerebri: ⁊ pedes ⁊ sūmitates manuū. Quo audito ait hieu. Sermo dn̄i est quē locut⁹ est p heliā

¶De. lxx. filijs Achab ⁊ eoꝝ morte: ⁊ d morte hieu Capl'm. XV.

Erant autem achab lxx. filij ī samaria. Et scpsit hieu ad nutricios eoꝝ: ⁊ ad optimates ciuitatis dicens. Eligite quē vultis de filijs achab: ⁊ ɔstituite regē sup vos: ⁊ pugnate p domo domini vr̄i. Qui pterriti rescripserūt ei. Serui tui sum⁹ fac qd tibi placet. Et scripsit eis secūdo. Si mei estis: tollite capita filioꝝ domini vestri ⁊ venite ad me cras in iesrabel: ⁊ sic factum est. Et attulerūt capita ī cophinis ad hieu. Qui mandauit ne introducerent ad eū. sed iuxta introitū porte ponerēt ad duos aceruos vsq; mane. Cūq; mane itueret capita: dixit hieu ad ppl'm. Justi estis. q. di. Comparatione istoꝝ

q.lxx.occiderūt iusti estis.q nō nisi ioram ⁊
iezabel mecū occiderāt cōmēdauit.q.d. Juste
fecistis iplēdo vbū dn̄i qd videt velle lr̄a se
qns.Addidit em̄.Si ego iterfeci dn̄m meū
qs pcussit eū ⁊ istos.Dn̄s fecit qd locut⁹ est
in manu helie.Tūc pcussit iehu oēs reliqs
de domo achab in iezrahel:⁊ optimates ei⁹
⁊ notos ⁊ sacerdotes:⁊ ibat in samariā.In
via vo obuiauit qdragitaduob⁹ frib⁹ ocho-
zie regis iuda q descēdebāt ad salutādos io
ram ⁊ ochoziam nesciētes q occisi essent:⁊
occidit eos iehu.Tūc egressus est in occur
sum iehu ionadab fili⁹ rechab:⁊ bn̄dixit ei
p vltione domini quā fecerat. Quē imposi
tū currui suo duxit iehu in samariā.⁊ pcus
sit oēs q reliq fuerant de achab vsq ad vnū
Cōgregauit g iehu populū samarie ⁊ ait in
dolo.Ampliare volo cultū baal:vocate oēs
pphetas eius ⁊ sacerdotes. Quicūq defue
rit nō viuet.Sacrificiū em̄ grande est mihi
baal.Et venerūt om̄es serui baal:nec vnus
defuit,⁊ repleta est dom⁹ baal. Et ait iehu
his qui erant super vestes. Date vestes oī-
bus seruis baal.Et dederunt.Cunq pscru
tatus esset iehu diligenter:ne quis deesset:
vl' alius iteresset:dixit militib⁹ suis.Ingre
dimini ⁊ pcutite eos:null⁹ euadat.Et pcus
serūt eos:statuāq baal cōminuerūt:⁊ destru
xerūt tēplū ei⁹:⁊ fecerūt p eo latrinas.i.sub
terraneos cuniculos ad mūdādas vias vr
bis.Et deleuit iehu baal de israel. Uerūta-
mē a vijs hieroboā nō recessit.Et ait ei dn̄s
Quia fecisti q in corde meo erant ɔtra do-
mū achab:filij tui vsq ad q̄rtam gn̄atiōem
sedebunt sup thronū israel. Et mortu⁹ ē ie-
hu ⁊ sepult⁹ in samaria cū regnasset vigin-
tiocto annis.⁊ regnauit p eo filius ei⁹ ioaz
vel ioahaz vel ioachaz

¶ De Athalia ⁊ ioas
Capl'm.XVI.

Porro Athalia vi-
dens filiū suū mortuum ⁊ volēs re
gnare iterfecit oē semē regiū i hie-
rusalē.Erat aūt iosaba soror ochozie ex pr̄e
⁊ vxor ioiade sūmi sacerdotis q furata est
ioas filiū ochozie lactentē ne interficeret:
⁊ abscondit eū septē annis in domo domi-
ni .id est in domūculis hebdomadariorum
Anno autē septimo ioiada collegit centuri
ones ⁊ pncipes leuitarū ⁊ milites:⁊ ostēdit
eis secreto filium regis.⁊ ɔiurauerūt om̄s
p puero ɔtra athaliā:⁊ q puerum in sabba
to ɔstituerūt regē.Et fecerūt in hūc modū.
Uigintiquattuor erant summi sacerdotes:
quoꝝ vnus in hebdomada vicis sue habe-
bat secū in ministeriū.xxiiij.minores sacer
dotes:⁊ totidem cantores:⁊ totidem iani-
tores.Diluculo vo sabbati pōtifex q mini-
strauerat cū turma sua egrediebat ad ꝓpria
Pontifex vo q ministraturus erat ingredi-
ebat cum turma sua. Tūc aūt ioiada p am-
pliādo exercitu retinuit egressuros ⁊ rece-
pit ingressuros:faciēs ex eis duas turmas
Adiūxit qq tertiā turmā de cēturiōib⁹ ⁊ le-
uitis:qs ɔuocauerat.⁊ intrās domū salt⁹ ⁊
domū armoꝝ quam q̄ndam fecerat dauid
dedit singulis arma:⁊ pcepit egressuris vt
circūstarent regem i atrio interiori ⁊ custo-
dirent. Ingressuris vo dixit vt ascēderent
ad domū regiaꝫ ne serui regine egrediētes
ex ea vnctiōem regis impedirent. Sed hāc
turmā diuisit i tres partes:pcipiēs vt vna
obseruaret excubias regis .i. porticus do-
mus regie. Alia pars obseruaret portā seyr
p quā ascendebat de ciuitate in domum re
giā.Tertia pars obseruaret domum messa.
que dicit porta scutarioꝝ.id est custodū re
gis:p quā de domo regia ascendebat in tē
plū.Tertiā vo partē quā collegerat de cen-
turionib⁹ ⁊ leuitis posuit ad custodiā atri-
orū tēpli ex omni parte. Tūc ipe cū reliqs
sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ seniorib⁹ pduxit fili
um regis ⁊ vnxit eum in regem:⁊ imposuit
super eum diadema:⁊ testimoniū.i.legē dei
dedit ei tenendam in manib⁹ vt cū ipo ha-
bitu regni disciplina legis dei seruanda cō
mitteretur.Athalia vo accurrēs:scidit ve-
stimenta sua clamans.Cōiuratio coniura-
tio.Et eduxerūt eam cēturiōes extra septa
tēpli per portam equoꝝ:⁊ interfecta est ibi.
Deduxerūtq regem p portam scutarioꝝ in
palatium:⁊ sedit sup thronū regiū. Et leta-
tus est popul⁹ terre:quia abstulerat domi-
nus opprobriū ne regnaret mulier sup eos
⁊ destruxerunt tēplū Baal:arasq ⁊ imagi-
nes quas fecerat ioram ⁊ athalia. Mathā
quoq sacerdotē baal occiderunt corā alta-
ri.Septē annoꝝ erat ioas cum regnare ce
pisset:anno septimo iehu regis israel:⁊ qua
draginta annis regnauit i hierusalē ⁊ fecit

rectū corā dn̄o cunctis dieb⁊ ioiade sacerdotis

De gazophylacio Caplm̄ XVII.

ERant autē i domo dn̄i ruine: non solū ꝑ vetustate ⁊ negligētia: sed etiā q̃s fecerat athalia: ⁊ de sanctificatis parauerat domum baal. Precepit itaq; ioas sacerdotib⁊ vt instaurarent sartatecta domus recipiētes oblaciones ꝑtereuntiū: ⁊ q̃ offerebat̃ ꝓ ꝑcio anime. id est que dabant ituri ad ꝑlium numerati. Oblatio eni̅ ꝓ delicto ⁊ ꝓ peccato sacerdotū erat. que cū suscepissent sacerdotes vsq; ad .xxviij. annū regis ioas: nō tn̄ instaurauerunt sartatecta templi. Et iratus rex ꝓhibuit sacerdotes vltra accipe pecuniā. Josephus tn̄ dt qꝯ ꝑ oēm regionē sumerēt sacerdotes ꝓ capite dimidium sicli. Qd videns ioiada populo nō placere cessauit: ⁊ ob hoc nō fuerunt instaurate ruine. Tūc ioiada fecit gazophylaciū munitum aperto desuper foramine. ⁊ posuit illud ad dexterā ingredientiū domū nō longe ab altari. Cūq; apparēret plurima pecunia i gazophylacio: scriba regis ⁊ pōtifex effundebant eā: ⁊ dabant his q̃ ꝑerant cemētarijs domꝰ dn̄i. Et nō fiebat cū eis ratio. sed in fide tractabāt. Nec fiebat ex pecunia illa vas aliq̃d ī domo domini nisi de eo qd erat residuū sartatectis vt legit̃ in paralipomenon. Et mortuus ē ioiada sacerdos qui solus legit̃ post Moysen .cxxx. annis vixisse: ⁊ sepultꝰ est ī ciuitate dauid: eo qꝯ generi dauid r̃parauit imperiū. Eo mortuo ioas a legitimis dei declinauit. cuiꝰ exēplo etiā optimates viciati sunt Quē cū argueret zacharias filiꝰ ioiade fecit eū lapidib⁊ obrui int̃ tēplū ⁊ altare Ex tūc vt dt epiphaniꝰ nō accepit ꝓpl's ī tēplo respōsum manifeste sicut ꝑus. nec ex dabir nec ex ephod Rex autē nō multo post penas exoluit. Azabel eni̅ rex syrie cū expugnasset geth ascēdit in hierusalē. Joas ꝓo misit ei thesauros domꝰ domini ⁊ domus regie nō de abscōditis tumulorum: et recessit ab eo. Cūq; incurrisset ioas languorē pessimū eo qꝯ diuinos honores sibi volebat impēdi: vt dicūt hebrei duo ꝯui eiꝰ ꝑcusserūt eū. ⁊ mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ ī ciuitate dauid: nō tn̄ in monumētis regalib⁊. et regnauit ꝓ eo filiꝰ eius Amasias

Nō moueat te qd legit̃ in euāgelio a sanguie zacharie filij barachie. Forte ioiada binomiꝰ fuit. Vel iō q: barachias interꝑtet̃ bn̄dictꝰ dn̄i quod iste fuit

Dabir ei dr lapis positus ī rōnali. Vn̄ ex dabir .i. ex rōnali ꝑpēdebāt vtrū deū haberent ꝓpitiū vel offensum. Vel dabir interꝑtatur sermo: ⁊ ē sensus. Neq; ꝑ s̃monē neq; ꝑ signa loq̃bat̃ illis.

Oēs filij zacharie cū eo lapidati sunt ꝑter vnū posthumū q̇ pꝰea dictꝰ ē zacharias

Incidentia

Sub ioas duodecimꝰ rex latinoꝝ siluiꝰ aremulꝰ q̇ ꝑsidiū albanoꝝ inter mōtes vbi nūc roma est posuit. Huiꝰ filiꝰ fuit iuliꝰ ꝓauus iulij ꝓculi: q̇ cū Romulo romam cōmigrās fundauit iuliā gentē

De obitu Helisei. Caplm̄. XVIII.

ANno .xxiij. ioas regis iude regnauit ioachaz filꝰ iehu sup israel .xvij. annis: ⁊ ambulauit in vijs hieroboā. Et iratus dn̄s ꝯtra israel dedit eos in manus azahel ⁊ in manꝰ benadab filij eius. ⁊ non sunt derelicti ioachaz de populo: nisi q̇nquiginta equites: ⁊ decē currus: ⁊ decēmila peditū. Et clamauit ioachaz ad dn̄m: ⁊ misertus dn̄s dedit ei pacem in dieb⁊ eiꝰ. Et mortuꝰ est ⁊ sepultus in samaria. Et regnauit ioas filꝰ eiꝰ ꝓ eo: anno tricesimoseptimo ioas regis iuda ⁊: xvj. annis regnauit sup isrl'. ⁊ ambulauit ī vijs hierobo am: nō tn̄ adeo q̃ntū p̄res eiꝰ. Heliseꝰ aūt egrotabat: ⁊ descēdit ad eū ioas rex israel: ⁊ flens dicebat. Pater mi currus israel ⁊ auriga eius: Et ait heliseus. Affer arcum ⁊ sagittas ⁊ pone manū tuā sup arcū. Quo facto supposuit heliseus manꝰ suas manib⁊ regis ⁊ ait. Apri fenestrā orietalem: ⁊ iace sagittā. ⁊ iecit. ⁊ ait heliseꝰ. Sagitta domini ꝯtra syriam: ⁊ ꝑcuties partē syrie q̃ est ī affec donec ꝯsumas eam. ⁊ sublato arcu cū sagittis dixit heliseꝰ ad regē. Percute terraz iaculo. Cūq; ꝑcussisset eā trib⁊ vicib⁊ ⁊ stetisset: iratꝰ vir dei ait. Si ꝑcussisses vsq; septi

Ex tūc eq̃ vocabant̃ eodē noīe rex iuda et rex israel

es: toties ꝑcussisses syriã. nũc ãt trib⁹ vicib⁹ ꝑcuties eã. Et mortu⁹ ē helizeus: ⁊ sepeliert eũ iuxta abdiã. Porro latrũculi moabite venerãt in terrã eo anno. Quidã aũt sepelientes hoīem viderũt latrũculos: ⁊ timẽtes ꝓiecerũt cadauer ī sepulcro helisei. Qđ cũ tetigisset ossa helisei: reuixit hō. Joseph⁹ tñ dicit latrones ꝓiecisse in helisei sepulcꝝ mortuũ quē ipi videbant̃ interfecisse. Mortu⁹ est aũt azahel rex syrie: ⁊ regnauit ꝓ eo fili⁹ ei⁹ benadab. Cũq̃ dimicauit ioas rex isrl̃ tribus ꝯgressionib⁹: ⁊ vicit eũ ⁊ tulit de manu ei⁹ ciuitates q̃s tulerat azahel de isrl̃ iuxta ꝟbum helisei

¶ De amasia ⁊ Joas rege israel Capl'm. XIX.

Anno secũdo ioas

regis israel. regnauit amasias filius ioas in hierl'm. Uiginti ⁊ q̇nqꜫ annoꝝ erat cum regnare cepisset: ⁊. xxix. annis regnauit. Nomē mr̃is ei⁹ ioiada de hierusalē. Et fecit rectũ corã dño: iuxta ea q̃ fecit ioas pater ei⁹: nisi tm̃ hoc ꝙ excelsa nō abstulit: subaudiēdũ est vterqꜫ eoꝝ. Nec ei ioas excelsa abstulit sicut videt̃ lr̃a sonare. Et interfecit seruos q̇ interfecerant patrē suũ: nō tñ filios eoꝝ: ꝓpter legē Moysi q̇ dicit. Nō morient̃ patres ꝓ filijs: neqꜫ filij ꝓ prib⁹. Collegit aũt exercitũ vt amalechitas ⁊ idumeos expugnaret. ⁊ cōduxit a rege isrl̃ centũ milia armatoꝝ centũ argēti talētis. Et cum esset in ꝓcinctu

Q2 hō nescit q̃ntitatē pcti alicui⁹: ideo q̃ntũ ad examē hũanuz sufficit vt quis ꝓ suo moriat̃ delicto f'm iusticiam dei forte: nec etiã mors filij q̃nꜫ ꝓ delicto patris

suasit ei ꝓpheta vt dimitteret israelitas: quia idola ferebant: ⁊ deus daret ei victoriã. Et adquieuit: licz grauiter ferret eo ꝙ israelitis mercedes p̃buerat Et ꝑcussit edom in valle salinaꝝ decēmilia ⁊ apprehendit petrã nobilem arabie ciuitatem. Et vocauit eam iezechel: quod sonat auxilium dei. Joseph⁹ tñ dicit viuos quos ceperat cum adduxisse ad excelsam petrã arabie ⁊ illos ex ea p̃cipitauit. Idipum q̃qꜫ dicit paralipomenõ. nam fere in omnib⁹ ꝯsonãt Joseph⁹ ⁊ paralipomenon. Tamen deos quos tulerat de amalech postea adorauit. q2 audiuit eos dã tes respōsa ideo perisse amalech: q2 negligētes fuerãt in cultu coꝝ. Pro quo tali pena ꝑcussus est. Elatus em̃ ī supbiã scripsit ad ioas regē isrl̃. Serui mihi sicut patres tui seruierunt dauid ⁊ salomoni: alioquin veni ⁊ videamus nos. quasi diceret: pugnemus. Et rescripsit ei ioas in enigmate. Cardu⁹ libani misit ad cedrum dicens. da filiã tuã filio meo in vxorem. Et indignãtes bestie saltus ꝯculcauerũt carduũ. Eleuat te cor tuũ ꝓ victoria. Cur ꝓuocas maluz vt cadas tu ⁊ iudas tecũ. Et ñ adq̇escēte amasia: ꝯgressi sunt iuxta bethsames: ⁊ fugit iudas coraz israel ⁊ ligatus est amasias: ⁊ cōminabat̃ ei mortez rex isrl̃ nisi redderet ei hierusalem Qua tradita interrupit ioas muꝝ hierl'm a porta effraim q̃ dr̃ porta vallis vsqꜫ ad portã anguli q̃dringētis cubitis. Et tulit aurũ ⁊ argentũ ⁊ vasa q̃ inuenta sunt ī domo dñi ⁊ in thesauris regis ⁊ obsides ⁊ redijt in samariã. Et facta est ꝯtra Amasiã ꝯiuratio in hierl'm. At ille fugit ī lachis. ⁊ miserũt post eũ in lachis ⁊ interfecerũt eũ ibi: ⁊ retulert illũ in hierl'm. ⁊ sepult⁹ est ī ciuitate dauid. Tulitqꜫ vniuersus populus filiũ ei⁹ oziam vel azariã añ annos natuz. xvj. ⁊ ꝯstituerũt eũ regem.

Incidentia

¶ Sub Amasia tertiusdecim⁹ rex latinoꝝ fuit siluius auētin⁹ ⁊ in eo monte q̇ nũc ꝑs vrbis est mortu⁹ ⁊ sepultus eternũ loco vocabulũ dedit

¶ De hieroboã rege israel ⁊ Amos ꝓpheta Capl'm. XX.

Porro mortuus est

ioas rex israel ⁊ sepult⁹ in samaria ⁊ regnauit hieroboã filius ei⁹ ꝓ eo anno. xv. amasie regis iuda. Et regnauit israel. xl. ⁊ vno anno. ⁊ ambulauit in vijs hieroboã filij nabath q̇ peccare fecit isrl̃. Ipse restituit termīos isrl̃ ab ītroitu emath q̃ est antiochia vsqꜫ ad mare solitudīs qđ ē mare mortuũ. iuxta ꝟbũ dñi qđ locut⁹ est ꝑ ꝟuũ suum Jonã ꝓphetam: qui erat de geth q̃ est in ophech vel ophir: ad differentiã geth q̃ ē in palestina: ⁊ est nomen regionis. quare non est legēdum ophel. Ophel em̃ est nomē turris nebulose que nō longe erat a tēplo. Hãc vastatiōem syrie ꝑ hieroboam factam non legim⁹ in Jona: sed ꝓpter cōminatiōez euer

ſiōis quā p̄dicauit ⁊ ſcripſit dicit Joſephꝰ
eum p̄dixiſſe ꝙ poſt breuiſſimū tempꝰ a ſie
ꝑderent p̄ncipatū. qḋ q̇dem ꝑ hieroboā in-
choatum eſt: ſed poſtea cōſummatū eſt quā
do monarchia aſſyrioꝝ tranſlata eſt ad me
dos. Hac felicitate Hieroboam elatꝰ fecit
malū corā dn̄o. Et miſſus eſt amos thecui-
tes ꝓpheta de paſtoribus vbi paſcebat gre-
gem in ſamaria: vt p̄diceret euerſionem do
mꝰ hieroboā: ⁊ calamitatē ꝑpl'i dicēs. Hec
dicit dominꝰ. Cōſurgam ſuꝑ domū hiero-
boam in gladio. Et rurſum. Uenit finis ſu
per populū meū iſrael. Qḋ cū ſignificaſſet
amaſias ſacerdos bethel hieroboā regi iſ-
rael: ex mandato regis ꝓhibuit amos ne vl
tra ꝓphetaret in regno decē tribuū. Cū aūt
amos nollet ceſſare dicens ſe nō eē ꝓphetā
ſed paſtorē miſſum a dn̄o: freq̄nter afflixit
cū amaſias plagis. Tandē filiꝰ ſuus ozias
freq̄nter eū icrepās vectē ꝑ tēpora trāſfixit
⁊ ſemiuiuꝰ relatꝰ in terrā ſuā ibi mortuꝰ eſt
⁊ ſepultꝰ. Et mortuꝰ ē hieroboā. ⁊ regnauit
ꝓ eo filiꝰ eiꝰ zacharias

¶ De Ozia Capl'm. XXI.

Anno viceſimoſe-
ptimo hieroboā regis iſrael regna
uit ozias i hierl'm duob⁹ ⁊ q̇nq̄gin
ta annis. Hieronymꝰ tn̄ ſuꝑ Oſee dicit euȝ
cepiſſe regnare anno. xij. hieroboā. Et fecit
qḋ placitū erat corā dn̄o. verūtn̄ excelſa nō
abſtulit. Qui cū hoſtes debellaſſet ⁊ amoni
tas feciſſet tributarios ſibi r̄edificauit mu
ros in hieruſalē: q̄s d̄ſtruxerat ioas rex iſrl'
Eratq; p̄cipue terre cultor ⁊ curaȝ habebat
circa plantatōes: ⁊ ſemina fructuū diuerſo
rum. Cūq; ditatus eſſet in ſubſtantia mor
tali: ꝯtra deū immortalē agere niſus ē. Nā
in feſtiuitate ꝓpitiationis indutus ſtola pō
tificali intrauit in templū vt incenſum po-
neret pontifici azaria cū. lxxx. ſacerdotib⁹
cū ꝓhibente. Et factus eſt terremotꝰ: ⁊ clari
tas ſolis valde effulſit: ⁊ incidit in faciē re
gis: ⁊ ꝑcuſſus eſt lepra i facie. Añ ciuitateȝ
ꝓo ſciſſa eſt media ꝑs mōtis ad occidētē: et
deuoluta ē ita vt ⁊ vias clauderet: ⁊ regios
ortos opp̄meret. Et habitauit ſeorſuȝ vrbē:
p̄uata degēs vita. Joathan ꝓo filiꝰ eiꝰ gub
nabat palatiū: ⁊ iudicabat ꝑpl'um terre. Et
mortuꝰ eſt ozias ⁊ ſepultꝰ i ciuitate dauid.

Joſephꝰ tn̄ d̄t eum de regib⁹ ſolū habere ſe
pulcrum in ortis. Et regnauit ꝓ eo filiꝰ eiꝰ
ioathan. ſub ozia rege iuda: ⁊ ſub hieroboā
rege iſrael cepit ꝓphetare eſaias: d̄ q̄ pleniꝰ
poſtea dicet̄: ⁊ oſee de tribu iſachar ortꝰ in
bethemoth. Sed hic vt ait Hieronymꝰ p̄-
nūcians dedit ſignū. Ueniet dominꝰ in ter
ra ſicut quercꝰ que eſt in ſylo ⁊c̄. qḋ nō legit̄
in ſcriptura eius ſc̄m editiōem nr̄am. Forte
qḋ Hieronymꝰ dixit ſignū: hoc epiphaniꝰ
dixit ꝓdigiū dicēs de ozee. Et dedit ꝓdigiū
dicens. Uenit in terra dn̄s ſicut quercꝰ q̄ ē
in ſylo cum ex ſemetipſa i duodecim fuerit
partita: ⁊ facte fuerunt ex ea totidem quer-
cus. Prophetauit aūt ꝯtra decē trib⁹: pau-
ca de duab⁹ loq̄ns. Et ꝓnūciauit hiſtoriali
ter iudeos in vltimo tēpore ad chr̄m reditu-
ros. Tertiū quoq; diē dominice reſurrecti-
onis p̄dixit. Hic in terra ſua ſepultꝰ: placi-
da quiete dormiuit. Sub eiſdem q̇q; ꝓphe-
tauit Johel de tribu ruben natꝰ in agro be
thorō q̇ deſcripſit terrā duaꝝ tribuū eruca
bruco/ locuſta ⁊ rubigine vaſtandā. Predi-
xit q̇q; effuſiōem ſancti ſpiritus futurā ſuꝑ
ſeruos dei ⁊ ancillas: qḋ factū eſt in die pē
tecoſtes. Hic in bethoron in pace mortuꝰ ē
⁊ ſepultus. Sub eiſdē regib⁹ ꝓphetauit Ab
dias vt q̇dam tradūt. ſed ſc̄m hebreos veriꝰ
eſt ꝙ ante eos ꝓphetauerit. nā mortuꝰ eſt añ
heliſeum. Relicta em̄ vxor eius ꝑ ꝯſiliū he-
lizei liberata eſt a creditorib⁹ oleo ſuꝑabun
dante. Fuit aūt de terra ſichem de agro be
thamar. Quinq̄genariꝰ em̄ ille fuit cui pep
cit helias: q̇ relicto obſeq̇o regis/ helie di-
ſcipulus factꝰ eſt. Cuiꝰ ſepulcꝝ vſq; hodie
cū mauſoleo heliſei ⁊ ioānis baptiſte in ſe-
baſte veneratiōi habet̄. Sub Hieroboā re
ge iſrael ꝓphauit ionas filiꝰ vidue ſarepta-
ne: q̇ poſt reditū a niniue tempore famis aſ
ſumpta matre gentiū incola factꝰ eſt. Nam
⁊ erubeſcebat eſſe i terra ſua dicēs. Sic au
feret̄ opprobriū meū: eo ꝙ ꝓphetās ꝯtra nini
uen mendax reptus ſum. Qui tranſacta fa
me rediīt in terrā iuda. ⁊ defuncta eſt mater
eiꝰ: ⁊ ſepeliuit eā iuxta balanū delbore. Hic
p̄dixit ſignū euerſiōis hieruſalem: ꝙ cū vi-
derēt lapideȝ luctu-
oſe clamantē prope
ſit finis: ⁊ cum vide
rint in Hieruſalem

Genus palme eſt del bore vel quercꝰ

gētes vniuerſas: tunc tota illa ciuitas irre

cuperabiliter euerteret. Mortuꝰ ẽ ⁊ sepultꝰ ĩ spelũca vniꝰ iudicis isrl': cuiꝰ sepulcꝝ mõstrat̃ ĩ vna vrbiũ geth ĩ viculo q̃dã iuxta sephoꝝ. Sub ozia rege iuda terminata ẽ monarchia assyrioꝝ. Nã sardinapallꝰ vltimus monarchꝰ victꝰ ab arbace medo: semetip̄m ꝯcremauit. ⁊ tũc arbaces mõarchiã ad medos trãstulit/ spe: nõdũ re. hoc em̃ fecit darius occiso balthasar. Fuerũt tñ reges assyriȷ: si nõ monarchi: tñ potẽtes vsqꝫ ad subuersionẽ niniue quã ꝓphauit Naũ

Incidentia

¶ Eo tẽpore latinoꝝ quartusdecimꝰ rex siluius proca post quem. xv. rex latinoꝝ siluius amulius

¶ De Zacharia sellũ ⁊ Manahen Caplm̄. XXII.

Anno. xxxviii. ozie regis iude regnauit zacharias filius hieroboã sup̱ israel sex mẽsib᷒. Qui fecit malũ corã dño sicut p̄res eiꝰ. ⁊ ꝑcussit eũ pala sellũ filiꝰ iabes: ⁊ regnauit ꝓ eo. Et trãslatũ ẽ regnũ israel de domo hieu in generatiõe q̃rta iuxta ꝟbum dñi. ⁊ regnauit sellũ vno mẽse in samaria. Nã manahen filiꝰ gaddi de thersa ꝑcussit eũ in samaria: ⁊ regnauit ꝓ eo. Qui ꝑcussit thersam ⁊ terminos eiꝰ: eo ꝙ ꝯciues sui noluerãt aperire ei Anno. xxxix. ozie regis iuda regnauit Manahen sup̱ israel decẽ annis ⁊ ambulauit in viȷs hieroboã. In dieb᷒ eius ascendit phul rex assyrioꝝ in thersam. ⁊ dedit ei manahen mille talẽta argẽti vt recederet ab eo: ⁊ etiã eẽt ei in auxiliũ. Sũpsit aũt manahen. l. siclos argẽti a potẽtatib᷒ ⁊ diuitib᷒ terre per singulos. Inter hec munera tradũt hebrei manahen misisse vitulos aureos q̇ erant in dan ⁊ bethel sed nõ veros. Sacerdotes ei dolo sustulerũt aureos vitulos ⁊ abscõderũt eos: ⁊ fecerũt ereos deauratos similes illis q̃s misit manahen regi assyrioꝝ. Qua fraude postea ꝑcepta reges assyrioꝝ plim̃ũ exarserũt ꝯtra israel. Et mortuꝰ est manahẽ ⁊ regnauit ꝓ eo filiꝰ eiꝰ phceia. anno. l. ozie regis iude. ⁊ duob᷒ annis regnauit in isrl'. Nã phacee filiꝰ romelie ciliarchꝰ eiꝰ interfecit eũ in samaria ĩ ꝯuiuio cũ q̇nq̃ginta viris. ⁊ regnauit ꝓ eo ãno. liȷ. ozie regis iude. ⁊ regnauit. xx. annis in isrl'.

¶ De initio captiuitatis decẽ tribuũ. Caplm̄. XXIII.

In diebus Phacee regis teglathphalasar rex assur ascẽdit in israel. Et vastauit oẽm regionẽ trãs iordanẽ. ⁊ captiuas duxit duas trib᷒ ⁊ dimidiaꝫ vastansqꝫ galileã ꝺ tribu zabulon ⁊ neptalim mltos trãstulit secũ ĩ assyrios q̇ possent dimidie tribui cõꝑari. Vñ sepe legit̃ ꝙ tres trib᷒ isrl' captiuauerit. ⁊ h̄ fuit initiũ captiuitatis. x. tribuũ. Porro ozee filiꝰ hela interfecit phacee regẽ isrl': ⁊ regnauit ꝓ eo

Et est ambiguuz an iste fuerit Phul vel aliꝰ

De hac captiuitate dictuz ẽ. Primo tp̄e alleuiata est terra.

¶ De Joathan Caplm̄. XXIIII.

Anno secũdo phacee regis israel regnauit Joathan filiꝰ ozie in hierlm̄. xxv. annoꝝ erat cum regnare cepisset: ⁊. xvȷ. annis regnauit Nomẽ m̄ris eius ierusa filia sadoch. Et fecit bonũ corã dño: veruntñ excelsa nõ abstulit. Ip̄e edificauit portã domꝰ dñi sublimissimã: quã q̇dam putant turrim gregis. Hec est q̃ in actib᷒ aploꝝ speciosa ꝺr: ab hebreis vocat̃ porta ioathan. Hec sola remãsit in euersiõe facta ꝑ chaldeos. Hic ꝺuicit amonitas: ⁊ ĩposuit eis annuũ tributũ: talẽta argẽti. c. ⁊ tritici. x. milia choros: ⁊ totidẽ hordei. In dieb᷒ huiꝰ rasin rex syrie: ⁊ phacee rex isrl' ceperũt infestare regnum iuda. Sub ioathã exorsus ẽ ꝓphare naũ de helcesi ꝺ tribu symeon: ꝯ niniuen p̄dicens. Hec ꝺt dñs ad niniuen. Exterminabo te ⁊ neq̃q̃ ꝑgrediẽtes de te imperabũt mũdo. Hieronymꝰ ꝺt sup̱ Naũ herodotũ dixisse: subuersam niniuen a rege medoꝝ tp̄e Josie. De euersiõe q̃qꝫ finali niniue p̄dixit Naũ: q̃ facta est in hũc modũ. Palus q̃ circũdabat eã sup̱inundauit eam: facto pariter terremotu ⁊ igne de sublimi emisso. De q̃ inundatione videt̃ in libro suo scripsisse ibi. Inundãs nõ faciet innocẽtẽ dñs in tẽpestate ⁊ turbĩe vie eiꝰ. Tñ ꝺm aliã lr̃am legit̃ ibi. Mũdãs ñ faciet innocẽtẽ. Tñ libꝝ suuz scp̄sit post captiuitatẽ decẽ tri

Quasi diceret. Quãuis fieret mẽtio libri

buũ ſub ezechia dñ vaſtaret tra iuda ab aſſyrijs: i q̃ pleniꝰ pphetauit de deſtructõe aſſyrioꝝ i ꝯſolatõez gẽtis ſue. Qui tãdẽ mortuꝰ ẽ in terra ſua in pace ⁊ ſepultꝰ. Sub ioathã vidit eſaias dñm ſedentẽ: ⁊ ſeraphin mũdauit labia eiꝰ. Sub eodẽ exorſus eſt pphetare ſcõs micheas. Et mortuꝰ eſt ioathan rex iuda: ⁊ ſepultꝰ eſt i ciuitate dauid. ⁊ regnauit p eo filius eiꝰ. achaz

ſui ſb ioathan p̃us pphetauit q̃ʒ ſcriberet

Vñ dr. vidi dñm ſedẽtẽ ſup ſoliũ excelſuz.

Incidẽtia.

¶Sub ioathan olympias p̃ma ꝯſtituta ẽ ab elienſibꝫ. Remꝰ ⁊ Romulꝰ generantur ex marte ⁊ ilia

¶De Achaz Caplm. XXV.

Anno decimoſeptimo phacee regis iſrl: regnuit achaz in hierlm. Uiginti annoꝝ erat cuz regnare cepiſſet: ⁊ .xvj. ãnis regnauit. ⁊ ambulauit in via regũ iſrael. Nã ⁊ vnũ de filijs ſuis ꝯſecrauit idolo traijciẽs eũ p ignez tophet in valle beẽnon iuxta acheldemach Fuit ãt q̃dã filiꝰ ennon cuiꝰ vallis illa erat ⁊ iõ dicta ẽ beennõ. id ẽ filij ennon. Tũc aſcendit raſin rex ſyrie: ⁊ phacee rex iſraeli i hierlm. ⁊ obſederũt eã p̃mo vt ait ioſephꝰ. Et cõgreſſus cũ eis achaz victꝰ ẽ. ⁊ occiſus eſt filiꝰ eiꝰ Zacharias: ⁊ multa milia cũ eo. ⁊ captꝰ ẽ p̃nceps militie eius dichã alꝰ dithã. Cũ q̃ʒ rediret victor rex iſrl i ſamariã cum magna multitudine captiuoꝝ: occurrit ei q̃dã ppha odida vl obedo: dicẽs eos ñ viciſſe viribꝫ pp̃rijs: ſʒ ꝓpter iram dei ꝯ achaz: arguẽs eos q̃ ꝯtribules ſuos ꝯhẽrẽt captiuos. q̃s niſi remitterẽt patꝰ eẽt eis repẽtinꝰ iteritꝰ. Tũc ad ꝯſiliũ barachie q̃ magnꝰ erat i iſrl rex iſrl exhibuit captiuis magnã hoſpitalitatẽ: ⁊ libos remiſit ad pp̃ria. Porro ſcõo obſederũt hierlm rex ſyrie ⁊ rex iſrael. Cũ q̃ʒ timeret achaz nimis: ꝯfortauit eũ eſaias dicẽs. Ne timeas ab his duabꝫ caudis titionũ fumigãtiũ. Sʒ nõ credidit ei achaz nec voluit q̃rere ſignũ a dño. ⁊ miſit nũcios ad regẽ aſſyrioꝝ teglathphalaſar dicẽs. Seruꝰ tuꝰ ſum ego: aſcẽde ⁊ ſaluũ me facꝰ de manu regis ſyrie ⁊ regꝭ iſrael. Et itrauit rex aſſyrioꝝ ſyriã ⁊ vaſtauit eã: ⁊ nõ redijt raſin i damaſcũ. Rex ãt aſſyrioꝝ cepit damaſcũ et interfecit raſin. ⁊ damaſcenos trãſtulit i cirenẽ q̃ eſt v̄ſus ethiopiã. Eſt ei alia cirene i africa. ⁊ occurrit ei achaz rex iuda cũ mũeribꝫ i damaſcũ. Cũ q̃ʒ vidiſſʒ altare damaſci miſit ad vriã ſacẽdotẽ i hierlm exẽplar eiꝰ vt extrueret ei ꝯſimile. Quo facto cũ redijſſet achaz altare eneũ tranſtulit a facie tẽpli ad aq̃lonẽ: ⁊ ſup altare nouũ obtulit holocauſta ⁊ pacifica. De altari v̄o eneo vt tradũt q̃dã fecꝭ illð horologiũ famoſũ. de q̃ poſtea dicet. Et p̃cepit ſacerdotibꝫ vt deiceps ſup altare nouũ offerrẽt. Et depoſuit achaz luteres ⁊ mare eneũ ſup pauimẽtũ: vt eis nullꝰ vteret. Muſac q̃ʒ ſabbati ⁊ ingreſſum regꝭ recluſit in tẽplũ dñi vt cum templo ea pphanaret: vt ſic placeret regi aſſyriorũ.

Tophet dr a tophus qð eſt lapis ſpõgioſꝰ p cuiꝰ ꝯcauitates ignis egrediebat per quẽ traijciebãt puulos ſuos q̃s mundabãt: ſicut nos p aquã baptiſmi q̃ ignis fuit i valle filij ennon q̃ etiã dr gehenna: a ge qð ẽ terra ⁊ ennon

Inuẽit etiã dici muſac illð in q̃ reponebant ſacrificia ſolenniũ dierũ vt ſabbati. Corbonã vbi votiua repõebant Gazophylaciũ v̄o in q̃ ſacrificia alioꝝ dierũ. ⁊ ſic potes notare duplr hoꝝ triũ acceptõem

Eſt aũt muſac gazophylaciũ rgũ ſic corbonã ſacerdotũ. Jn greſſũ q̃ʒ regꝭ q̃dã dicũt locũ in q̃ rex adorabat vl portã p quã aſcẽdebat ad adorãdũ: q̃ oĩa obturauit achaz: ſicut ⁊ clauſerat tẽplũ ne intrarẽt ſacerdotes. Sub eo vidit Eſaias onus babylonis. alia .x. vidit ſub ezechia: ⁊ mortuꝰ eſt achaz ⁊ ſepultꝰ i ciuitate dauid. ⁊ regnauit filiꝰ eiꝰ p eo ezechias.

Incidentia

¶Sub achas roma ꝯdita eſt in mõte palatino. xj. kal. maij a gemellꝭ Remo ⁊ Romulo Anno ab vrbe ꝯdita. iij. Remꝰ occiſus ẽ raſtro paſtorali. A fabio duce romuli ꝯſulari bus ludis ſabine v̄gines ⁊ mulieres rapte ſunt: ⁊ pulcerrĩa v̄ginũ thalomoni ſorte data eſt duci romuli. Vñ q̃z bñ ceſſerat ei locꝰ nuptiaꝝ exinde dictꝰ eſt thalamꝰ.

¶De captiuitate decẽ tribuũ Caplm. XXVI.

Anno duodecimo Achaz regis iuda regnauit osee super isrl'. ix. annis. Fecitq; malū corā dn̄o: sed nō sicut patres ei⁹. Tradit ei dedisse licentiā israelitis vt ascēderent i hierusalē ter i āno. Cōtra hūc ascendit salmanasar rex assyrioꝝ. ⁊ fact⁹ ē ei ozee tributari⁹. Cūq; deprehēdisset rex assyrioꝝ ꝙ ozee rebellare niteret ꝑ suasu regē egypti cui munera miserat obsedit eū. ⁊ vinctū misit i carcerē niniue. ⁊ obsedit samariā trib⁹ annis: ⁊ cepit eā anno nono ozee: ⁊ sexto Ezechie. ⁊ trastulit isrl' i assyrios. s. septē trib⁹ q̄ remanserāt: ⁊ posuit eos iuxta fluuiū gozan vltra mōtes medoꝝ ⁊ psarū. In pma captiuitate triū tribuum credit captiuat⁹ fuisse Tobias: ⁊ mansit in niniue. Vl' forte cū rege ozee duct⁹ est i niniue. cui⁹ historia ꝯsūmata ē sub manasse filio ezechie. Sz nos tractabim⁹ eā post finē libri regū. Porro rex assyrioꝝ d' diuers regiōib⁹ adduxit colonos i samariā paucos pmo: sz postea assaradoch populauit terrā ⁊ habitauerūt i vrbib⁹ ei⁹. Cūq; eēnt de q̄nq; longinq̄s regionib⁹ quinq; idola portauerūt in samariā: queq; regio suū.

Adhuc decē trib⁹ vltra montes caspios captiue tenēt. Si q̄ q̄ de r̄ditu filioꝝ isrl' ita dicunt: sub Ciro vel sub artaxerxe de duab⁹ tribub⁹ intelligēdū est

Et oēs ꝑus vocati sunt cuthei a q̄busdam potiorib⁹ inter eos q̄ venerāt de regiōe ꝑsida: q̄ dicta est chuta a q̄dā flumie. Greci ꝟo dixerūt eos samaritas: qui ⁊ i euāgelio samaritani dicunt. Hebrei vocauerūt eos iacobitas: q: supplātauerāt israelitas a finib⁹ suis. Qui cū venissent i terrā isrl' imisit domin⁹ i eos leones: ⁊ interficiebāt eos. ⁊ nūciatū ē regi assyrioꝝ ꝙ perirent coloni ei⁹: q̄a ignorabāt legitima dei isrl'. ⁊ misit eis vnū d' sacerdotib⁹ israel: ⁊ legē moysi iscptā lr̄is antiq̄orib⁹. Et habitabat sacerdos i bethel ⁊ susceperūt circūcisionē ⁊ legitima dei isrl' nihilomin⁹ tn̄ deos suos i excels colebant Vn̄ q̄nq; hebrei eos dicunt sibi ꝓpinq̄s cū bn̄ erat hebreis. Cū ꝟo male: dicebāt nihil sibi esse cū isrl'. Migrauerūt āt. x. trib⁹ de iuda post ānos nōgētos ⁊. xlvij. ab exitu de egypto. a diuisiōe ꝟo regni fluxerāt āni. ccxl. et mēses septē ⁊ dies septē fm Iosephū. Multi āt ex israelitis ꝯfugerūt i regnū iuda. ⁊ multi abscōderūt se i abditis: ⁊ latuerūt i gētib⁹ circūstātib⁹. Qui post regressum regis assyrioꝝ redierūt ad ꝓpria: ⁊ habitauerūt cū samaritis.

De Ezechia Caplm. XXVII.

Anno tertio Osee regis isrl' regnauit ezechias in hierusalem. Vigintiq̄nq; annoꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊. xxix. annis regnauit. Nomē matris eius abisa de hierusalem: filia zacharie posthumi Zacharie lapidati. q̄ ꝯuocatis sacerdotib⁹ ⁊ leuitis apuit tēplū pmo anno ⁊ pmo mēse regni sui: ⁊ vasa dei reparauit: ⁊ restituit sacrificia intermissa. Ipe de ꝯsilio sacerdotū fecit phase secūdo mēse nō in tpe suo: q: nō potuit ppl's primo mēse ꝯuenire i hierusalē: nec sacerdotes purificati erāt. tn̄ tāta multitudo fuit ꝙ multi impurificati comederūt pascha. ⁊ tāta copia victimaꝝ ꝙ in multis leuite suppleuerūt officiū sacerdotū. Et post pascha solenizauerūt alijs septē dieb⁹. Hic dissipauit excelsa ⁊ ꝯtriuit statuas: ⁊ lucos succidit: et ꝯfregit serpentē eneū quē fecit moyses. cui vsq; ad illd' tps filij israel adolebāt incēsū ⁊ puluerē ei⁹ sparsit in torrētē cedron. ⁊ vocauit nomē ei⁹ noestā qd' interptat os coꝝ q. di. Dicebat de⁹ sed nō erat. Scpsit q̄z filijs israel vt redirēt ad cultū dei. q̄z q̄dam nūcios ei⁹ neglexerūt: q̄dā q̄sdā interfecerūt Vn̄ etiā postea vt pdictū est meruerūt captiuari. Recessit q̄z a rege assyrioꝝ ne seruiret ei. Ipe ꝑcussit philisteos vsq; ad gazam ⁊ oēs terminos eoꝝ a turre custodū vsq; ad ciuitatē munitā. id est ꝑsidia ⁊ ciuitates Anno. xiiij. regni ezechie ascēdit sennacherib rex assyrioꝝ in terrā iuda: ⁊ cepit ciuitates eoꝝ. ⁊ misit ad eū ezechias in lachis dicens. Recede a me/ ⁊ qd' imposueris mihi/ ferā. Et indixit ei rex assyrioꝝ. ccc. talēta argenti: ⁊. xxx. auri. ⁊ iurauit ꝙ nō noceret ei. Cūq; n̄ inuenisset ezechias hāc sūmā i thesaur' dom⁹ dn̄i ⁊ suis: recepit laminas auri q̄s ipe affixerat i valuis tēpli. Cūq; misisset regi assyrioꝝ pdictā pecuniā: irritū fecit sennacherib iusiurādū. ⁊ misit ad obsidēdū hierusalē thartā ⁊ rapsacē. ⁊ castrametati sūt iuxta aq̄ductum piscine supioris: q̄ est in via agri fullonis. ⁊ abstulerūt ciuib⁹ aquā exte

terioris piscine. Cūq̄ vocassent regem ad colloquiū noluit exire. sȝ misit ad eos heliachim pōtificē ⁊ sobnā scribam ⁊ ioachim a cōmētarijs. ⁊ loq̄bat̄ ad eos rapsaces hebraice. Erat eñ samarites vt q̇dā volūt. Fuerūt q̇ dicerēt eū filiū esaie q̇ transierat ad assyrios/ ⁊ susceperat ritū gētiū: ⁊ fact⁹ erat ciliarchus ⁊ ait. Hec dixit rex magn⁹ assyriorum ad te. O ezechia in q̄ ꝯfidis vt audeas rebellare. Si ꝯfidis in rege egyptio inniteris baculo arūdineo. Si spem ponis ī deo tuo: nunq̇d dij gentiū ⁊ de⁹ israel liberauerunt eos de manu mea. Si spem ponis in populo tuo: dabo tibi duomilia equoꝝ nec poteris apud te inuenire ascēsores. Et rogabant nuncij rapsacē vt loq̄ret̄ eis syriace ⁊ nō iudaice: audiēte ꝑplo qui erat sup̱ murū. Tunc exclamauit rapsaces etiam ad populum. Hec dicit rex magnus assyrioꝝ: facite mecū qđ vobis vtile est/ ne comedatis stercora vestra ⁊ bibatis vrinam vestrā. Egredimini ad me ⁊ vtimini bonis vestris donec veniā ad vos: ⁊ transferam vos in terrā q̄ est similis vestre. Cunq̄ retulissent nūcij cōminatiōes istas ad ezechiā: scidit rex vestimēta sua ⁊ optus est sacco: ⁊ ingressus est domū domini. ⁊ misit p̄dictos nūcios et senes de sacerdotib⁹ opertos saccis ad esaiam dicētes. Hec dicit ezechias. Dies hec dies tribulatiōis nostre est ⁊ increpationis diuine. Ora ꝑ reliquijs israel: si forte de⁹ audiat blasphemiā rapsacis ⁊ vindicet. Et rñdit esaias. Hec dt domin⁹ ezechie. Noli timere. Ecce ego mittam regi assyrioꝝ spm̄ ⁊ audiet nunciū ⁊ reuertet̄ in terrā suā: ⁊ deijciam eū gladio ī terra sua. Et recessit rapsaces a hierusalē ⁊ inuenit regem assyrioꝝ expugnantē lobnā. Transiuit autem rex ad pugnādā egyptū vt triumphās rediret ad euertendā hierl'm. Cunq̄ obsedisset pelusium: audiuit tharachā regē ethiopie cū multo exercitu venire in auxiliū egyptioꝝ: ⁊ cōturbat⁹ rex dixit tharachā esse sacerdotem vulcani: ⁊ iō n̄ dimicaret cū eo. ⁊ redijt ī iudeā ⁊ obsedit hierl'm. Herodot⁹ tamē aliam causam tradit redit⁹ sui. Orāte nanq̄ rege egyptioꝝ ad deū: multitudo soricuȝ in vna nocte comedit chordas arcuū ī castrꝭ ei⁹. ⁊ facti sūt assyrij inermes. ⁊ dt rapsacē cū exercitu r̄māsisse circa hierl'm. ⁊ sennacherib redijsse ad eū de egypto. Verūtñ añ redituȝ sennacherib d̄ egypto ī iudeā hec facta sūt q̄ sequunt̄

De signis triū annoꝝ q̄ p̄dixit Esaias Caplm. XXVIII.

CUm egrederetur sennacherib iudeā vt trāsiret ī egyptū misit ezechie l'ras terribiles et cōminationis plenas: dicēs ꝙ deus israel nō posset eum liberare de manu sua. Tunc ascendit ezechias in domū dñi: ⁊ expādēs l'ras corā dño orauit dicēs. Dñe de⁹ isrl' audi ꝟba sennacherib q̇b⁹ exprobrauit te nobis. salua nos obsecro de manu ipi⁹. Tunc misit esaias ad ezechiam/ significās ei ꝟba hec dñi ad sennacherib ī hūc modū. Spernet te sennacherib ꝟgo filia siō: mouebit caput post tergū tuū cū fugerꝭ. exprobrasti sācto isrl'. virib⁹ tuis ascripsisti ꝙ vastasti iudeā. Sed ex dieb⁹ antiq̇s ego plasmaui illō ⁊ nūc adduxi. i. ego q̇ ab eterno disposuerā ꝙ sic flagellarē peccātes nunc impleui. ego auctor fui: tu minister. Ponā itaq̄ circuluȝ in narib⁹ tuis sicut fit bubalo: ⁊ chamū ī labijs tuis/ sicut fit equo: ⁊ reducā te in terrā tuā. Tūc addidit esaias ꝟba sua ad ezechiā dicēs. Tibi aūt ezechia h̄ erit signū liberatiōis tue. Tertio anno r̄cedet a te sennacherib nō reditur⁹. Ego aūt p̄dico tibi q̇d facies hoc anno: ⁊ q̇d scđo. vt cū videris impleta: scias veꝝ esse qđ p̄dixi de tertio. Comede h̄ āno qđ repperꝭ: vel f̄m esaiā q̄ spōte nascunt̄. vel f̄m. lxx. q̄ p̄us seueras. Imminente messiōe irruerant assyrij ⁊ vastauerāt segetes: vineas ⁊ oliueta. sed q̄dā inter vngulas equoꝝ calcātiū euaserūt. Vñ dicūt. lxx. comede q̄ p̄us seueras. etiā de cōculcatis q̄dā sponte germinauerūt. De q̇b⁹ dt Esaias Comede q̄ sponte nascunt̄. Et iam cum prescissent aduētum sennacherib: congregauerunt sibi vndecunq̄ victualia ⁊ reposuerāt in hierusalē. de quib⁹ dicit liber Regū: Comede quod reppereris. Porro secōdo anno comede que sponte nascunt̄: vel f̄m esaiam pomis vescere: quod idem est. Secundo eñ anno dum moraret̄ Sennacherib ī egypto: q̄ defuerant eis p̄dicta victualia: multiplicauit eis dñs abūdāter q̄ spōte gignit humus. Porro in tertio anno fugato hoste securi seminate/ metite ⁊ comedite. Et tūc de hierl'm egredient̄ reliquie. ⁊ quod

saluatũ ẽ de mõte sion. ⁊ qđ reliquũ ẽ de do
mo iuda mittet radicẽ deorsum ⁊ faciet fru
ctũ sursuꝫ. Per silr̃e arboris loquit̃ q̃ q̃nto ꝑ
fũdi⁹ figit radicẽ: tãto copiosi⁹ ⁊ alti⁹ facit
fructũ. Et ẽ sensus. Altitudo ꝓpl'i q̃ fugit
đ iudea añ faciẽ hostiũ: ⁊ recepit se ĩ hierl'm
vt saluaret̃. fugato hoste redibit ĩ terrã suã
⁊ populabit eã. Hoc audito ezechias gaui
sus ẽ: ⁊ đ ꝯsilio esaie ⁊ sapiẽtũ obturauit ca
pita fontiũ extra vrbẽ ⁊ exit⁹ aq̃ꝝ ĩ iudea: ne
r̃deũtes assyrij ĩuenirẽt aq̃ꝝ abũdãtiã. Tũc
obturauit ezechias suꝑiorẽ fontẽ aq̃ꝝ gion
⁊ auertit eas subt̃ ad occidẽtẽ vrb́ dauid vt
influerẽt piscinã ĩferiorẽ. Fecit etiã añ fõtẽ
siloe q̃si stagnũ in q̃ colligerent̃ aq̃: ⁊ reſua-
rent̃ ciuib⁊ ĩ vsum obsidiõis. Et ẽm epipha
niũ ad p̃ces esaie copiosi⁹ solito egresse sũt
aq̃ đ fonte siloe. Hoc ãt stagnũ vocat̃ ĩ euã
gelio natatoria siloe

¶ De fuga sennacherib
Capl'm. XXIX.

F Actũ est autez post
annũ redijt sennacherib ab egypto
⁊ cũ iudeã vastasset tãdẽ obsedit hie
rusalẽ. Sꝫ ĩ eadẽ nocte angel⁹ dñi ꝑcussit in
castris assyrioꝝ. clxxxv. milia Et tũ ẽs sen-
nacherib fugit cũ. x. vir̃ vt aiũt hebrei. ⁊ re
dijt ĩ niniuẽ. Cũq; adoraret ĩ tẽplo nesrach
deũ suũ: adramalech ⁊ serasar filij ei⁹ ꝑcus-
sert̃ eũ ĩ gladio ⁊ fugert̃ ĩ ararath ꝑtẽ arme
nie cãpestrẽ ⁊ vberẽ ad radicẽ mõtis thauri
ꝑ quẽ fluit araxes, ⁊ regñuit fili⁹ ei⁹ ꝓ eo assa-
radõ. Indig̃ti erãt maiores filij ĩ p̃rem q̛ fi
liũ minorẽ natu p̃fecerat eis ĩ regẽ: eo q̛ ma
gis diligeret mr̃ẽꝫ illi⁹ q̃; ĩpoꝝ. In h̃ ãt ostẽ
sus ẽ sennacherib neq̃or ꝓpl'o q̛ parricidio
filioꝝ ẽ ret̃uat⁹ Por

ro hierosolymite vi
dẽtes stragẽ hostiuꝫ
egressi st̃ ⁊ spoliaue
runt castra. Spolia
ꝙo mortuoꝝ tollẽtes
excussert̃ ex eis pul-
uerẽ tm̃. nã ignis di

Aiũt hebrei caput et
barbaꝫ rasa ab ãgelo
ĩ ignominiã ⁊ ĩpletũ
illđ esaie. In die illo
reddet nouacl'a ꝯdu
cta ĩ rege assyrioꝝ ca
put ⁊ barbã

uin⁹ latẽter coꝝ cadauera ĩcinerauerat.

¶ De regressu solis
Capl'm. XXX.

E Zechias autez post
inopinabilẽ ⁊ ĩcredibilẽ triũphũ: sꝫ

ẽm Josephũ cũ ꝓpl'o hostias deo ĩmolasset
nõ tñ digne gr̃as egit. Nã ⁊ aĩo elat⁹ ẽ ⁊ cã
ticũ nõ cãtauit: sicut ĩ hmõi facere ꝯsueue-
rãt p̃res. ⁊ ꝓpt̃ea egrotauit vsq; ad mortẽ Et
venit ad eũ esaias ⁊ ait. Hec đt dñs Dispo
ne domui tue: q̃ morieris tu ⁊ nõ viues. Cõ
tristat⁹ ezechias eo q̛ filiũ nõ h̃ret. nõ q̛ do
mũ relinq̃ret desolatã: sꝫ ne forte frustraret̃
ĩ eo ꝓmissio facta dauid đ c̃hro: ꝯuersus ad
parietẽ fleuit amare. forte vt secreti⁹ oraret
⁊ ne astãtes lachrymas ei⁹ viderẽt. vel for-
te ad parietẽ portic⁹ tẽpli erat iuxta quã cu
babat. ⁊ q̃ ĩ porticũ ascendere nõ poterat ad
orãdũ saltẽ ad faciẽ ei⁹ orauit dicẽs. Obse-
cro dñe memẽto quõ ambulauerim corã te
ĩ ṽitate. q. di. Etsi nũc peccaui: ꝑce. ne pere-
ant apđ te q̃ feci corã te. Porro anteq̃; egre
deret̃ esaias mediã ꝑtẽ atrij: dixit ad eũ dñs
Redi ⁊ dic ezechie. Hec đt dñs de⁹ dauid
p̃ris tui. Audiui orõnẽ tuã ⁊ vidi lachrymã
tuã. Ecce sanaui te. die t̃tia ascẽdes ĩ tẽplũ
Dieb⁊ tuis addã. xv. ãnos. De manu regis
assyrioꝝ cui⁹ reditũ times liƀabo te: ⁊ vrbẽ
hãc ꝓpt̃ te ⁊ ꝓpt̃ dauid ẽuũ meũ. Hic apparet
q̃ manasses nõdũ nat⁹ erat q̃ post mortem
p̃ris cũ regñre cepisset. xij. ãnoꝝ erat. Et ait
ezechias. Qđ erit signũ q̛ dñs sanabit me?
Cui esaias. Uis vt ascẽdat vmbra. x. lineis
ĩ horalogio: an vt reuertat̃ totideꝫ gradib⁊.
Erat eĩ hora diei. x. ⁊ vmbra gnomõis descẽ
debat ꝑ. x. lineas. dedit ẽ regi optionẽ signi
vtꝝ vellet q̛ sol staret ꝑ spaciũ. x. horaꝝ ĩmo
bil': vel rediret ad oriẽtẽ ⁊ iteꝝ ĩchoaret diẽ.
q̃dlibꝫ ãt istoꝝ fieret: adderẽt̃. xij. horis diei
x. hore. Huic sensui ꝯsonat hebreus dicẽs.
Uis vt stet vmbra. x. lineis: an vt reuertat̃.
In esaia q̃ꝫ đ reditu sol' ad ortũ tm̃ agit̃: ⁊ ñ
de ascẽsu vmbre. Ueruntñ suꝑ libꝝ regũ sic
exponit̃. Uis vt ascẽdat vmbra. x. lineis p-
cedẽte sole suꝑ t̃rã ꝑ boreales plagas ṽsus
oriẽtẽ: sic̃ q̃tidie ꝑ noctẽ sub t̃ra ꝓcedere so-
let. ⁊ sic cõplet̃. x. hor̃ statim redeat ad locũ
vbi nũc est: ⁊ ꝑficiet diẽ istũ. Et elegit rex vt
rediret sol ad oriẽtẽ. Si ei staret: alicui cau
se naturali posset ascribi. vel forte q̃ iã alio
tꝑe factũ fuerat sicut sub Josue signũ inau
ditũ elegit Et statim

sol stans in oriẽte re
uersus est iteꝝ ꝑ de-
cẽ lineas ꝑ quas iã
descẽderat. Tunc se

In sacra pagĩa ṽsus
habꝫ vt ꝓgressus ab
occidẽte ad oriẽtem
dicat̃ ascẽs⁹ ꝓgressus

cit esaias afferri mas
sam ficuum. & cata
plasmauerũt super
vuln⁹ ei⁹. Hebreus
magis ꝓprie dicit su
per vlcus eius. Qui
daʒ suspicant fuisse
apostema. cui⁹ sani
es in cutis supficieʒ
ꝓuocat ficcioribus
fic꞉ ꝯtut. Porro aq̄
la symach⁹ & theodo
cion regiũ morbũ fu
isse dicunt. cui que
q̄ȝ dulcia vł sumpta
vel apposita cõtra
ria putant. Et ita di
potentia mõstrata ē

in ꝯtrariũ descẽsus.
Ascẽsus ãt iste solis
dupliciter p̄t itelligi.
Vł q̄ gradatim & so
lito motu a puncto
decime linee: i q̄ iam
erat ad oriẽtẽ reuer
teret. & a pũcto vnde
post ortũ ꝓcesserat ĩ
momento rediret ad
pũctuʒ decime hore ĩ
q̄ nũc fuit. Vel q̄ in
momẽto ad p̄mũ pũ
ctum oriẽtis rediret
inde gradatim ad pũ
ctum decime hore re
uerteret.

cũ p̄ res noxias sanitas restituta ē. Et ꝯua
luit ezechias: & tertia die ascẽdẽs ĩ tẽplũ ait
Ego dixi dñe. i. dum egrotarẽ penes me co
gitaui: in dimidio dieꝝ meoꝝ vadã ad por
tas inferi. i. nondũ suscepta sobole quã ex
pectabã descẽdã ad inferos. & dũ h̄ cogita
rẽ q̄siui a te orãdo residuũ annoꝝ meoꝝ: vt
p̄us velles me p̄rem fieri q̄ȝ anĩa mea p̄uari
Huic cãtico ezechie p̄mittũt. lxx. tituluʒ ta
lẽ. Orõ ezechie regis iude. sȝ meli⁹ ē in esaia
Scr̄ptura ezechie reg꞉ iude. Nã in h̄ cãtico
narrauit tm̄ qđ cogitauerat vł orauerat dũ
egrotasset. & nõ orauit ĩ eo nisi duob⁹ v̄bul
tm̄: vt ibi. Dñe respõde p̄ me. & in fine. Dñe
saluũ me fac.

De morte Ezechie.
Caplm. XXXI.

IN illo tempore mi
sit merodach fili⁹ baladaʒ rex baby
lõis lr̄as & mũera ad Ezechiã petẽs
vt soci⁹ ei⁹ eẽt & amic⁹. Nã eo tp̄e rex medo
rũ & rex babylonioꝝ recesserãt a monarchia
assyrioꝝ sub assarodach ne eẽnt sub eo. Pre
cipua tñ cã legatiõis hui⁹ credit hec fuisse
Chaldei vigebãt ĩ astronomia: nec poterãt
inuenire s̄m artẽ suã q̄re dies fere in duplũ
ꝓtẽsa fuerat. & tãdẽ audierãt h̄ p̄ rege hiero
solymoꝝ factũ esse. & miserũt ad eũ vt scisci
tarent rei v̄itatẽ. Preterea chaldei adorabãt
solẽ. & miserũt regi munera vt honorarent
hoiem quẽ honorauerat de⁹ eoꝝ. Et letat⁹ ē
ezechias ĩ aduẽtu eoꝝ. & iteꝝ elat⁹ est in aĩo
suo. n͂ fuit ĩ domo sua: nec ĩ oĩ ptãte sua qđ
nõ ostẽderet eis. Etiã domũ aromatũ: quaʒ
q̄daʒ tradũt fuisse cellã aromatũ in templo
dñi: ĩ quã ĩducere gẽtiles nefas erat. Scđʒ
Epiphaniũ v̄o dom⁹ erat lõgissima quã fe
cit salomõ iuxta descriptionẽ p̄ris sui ꝯtra
oriẽtẽ sion. & fecit occulti adit⁹ cõpositionẽ
lõge a ciuitate q̄ dep̄hẽdi ab vniuerso p̄plo
nequerat. pluribus q̄ȝ sacerdotib⁹ ignota
erat. illicq̄ȝ rex posuit auꝝ & aromata q̄ ad
uecta erãt de ethiopia. In ea post sepulcra
regũ erãt sepulcra põtificũ: & postremo se
pulcra p̄pharum. Hoc secretũ dauid & salo
mõis ezechias gẽtib⁹ denudauit: & ossa pa
terna ꝯtamĩauit ex p̄ñtia p̄phãoꝝ. Et ab ip̄o
die steril factus est. Porro cũ abijssent legati
venit esaias ad regẽ & ait. Quid dixerũt vi
ri isti: & vñ venerũt ad te? Qui cũ indicasset
ei qđ q̄sierat: dixit esaias. Hec đt dñs: ecce
dies veniẽt & auferẽt ĩ babylonẽ oĩa q̄ ĩ do
mo tua sũt: & q̄ abscõderũt p̄res tui. Sȝ & de
filijs tuis erũt eunuchi ĩ palatio reg꞉ baby
lonis. Hoc ĩpletũ eẽ fabulant hebrei ĩ dani
ele & socijs ei⁹: q̄ cũ ioachim filio iosie capti
sũt. Sȝ veri⁹ credit eos eunuchos fuisse: ñ
corp̄e sȝ mẽte. Et rñdit ezechias. Bon⁹ ē ser
mo dñi. Sit pax & v̄itas ĩ dieb⁹ meis. & dor
miuit ezechias cũ p̄rib⁹ suis. & celebrauit ex
eq̄as ei⁹ vniuersus iuda. & sepelierũt eũ sup̄
sepulcra filioꝝ dauid. i. eminẽti⁹ sepulcrũ
ceter꞉ fecerũt ei cã pietat꞉ q̄ coluit deũ. Ip̄e
eñ sic cõmẽdat ĩ libro regũ. Nõ fuit silis ei
neq̄ȝ añ eũ neq̄ȝ post eũ de cũct꞉ regib⁹ iuda
In h̄ excipit dauid. q̄r nõdũ erat sub eo re
gnũ iuda. Si q̄rit de iosia. dicim⁹ q̄ iosias
melior fuit eo. sed iste p̄ponit ei in h̄ q̄ ma
gnificat⁹ ē p̄clar꞉ belloꝝ titul. & q̄ tria inau
dita fecit dñs p̄ eo: regressuʒ sol. additionẽ
annoꝝ: stragẽ hostiũ p̄ angelũ

Incidentia

In dieb⁹ ezechie syracusa & cathina ĩ sici
lia ꝯdite st. Romul⁹ milites ex p̄plo sũpsit: q̄
si ex mille vnũ. Cures q̄ sub statio rege sabi
noꝝ romulo fauebãt q̄rites appellauit. c. ele
git senes: q̄s appellauit p̄res. Romul⁹ apud
paludẽ capree nusq̄ȝ cõparuit. & suadẽte iu
cio q̄rini noĩe ꝯsecrat⁹ ē. p⁹ romulũ senes p̄
dicti singuli p̄ q̄nos dies rẽpublicã rexerũt
p̄ annũ fere & dimidiũ. Qđ regnũ appellatuʒ
est inter tp̄s. Tũc scđs a romulo regnauit
numa pompili⁹ q̄ p̄dictos senes senatores

appellauit. Hic ꝓm⁹ cōgiarium militib⁹ de-
dit. i. imꝑialē largitiōem ī sui ꝓmotiōe. Ja-
nuariū ⁊ februariū anno addidit. fundamē-
ta capitolij iecit. sibylla erictrea claruit

¶ De Manasse ⁊ morte Esaie
Capl'm. XXXII.

POst Ezechiam re-
gnauit manasses fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. xij. an-
noꝝ erat cū regnare cepisset. ⁊ lv.
annis regnauit in hierl'm: ⁊ fecit malū corā
dño. Edificauit em̄ excelsa q̄ dissipauerāt
patres eius: ⁊ erexit aras baal ⁊ lucos ⁊ ex-
truxit altaria militie celi in duob⁹ atrijs tē-
pli: ⁊ posuit idolum luci in tēplo dñi. ⁊ tra-
duxit q̄ndā filiū suū ꝑ ignē tophet. ariolos
augures / phitones ⁊ auruspices multipli-
cauit: ⁊ errare fecit iudā ī vijs gētiuȝ. Cūq̄
arguerēt eū ꝓphe missi a dño / nemini eorum
parcebat: sȝ plateas hierl'm sanguīe ꝓpheta-
rū purpurauit. Insuꝑ alioꝝ sanguinē ino-
xiū fudit multū nimis: donec īplerȝ hierl'm
vsq̄ ad os. Esaiā q̄ȝ auū maternū f'm hebre-
os vl' affinē suū eiectū extra hierl'm circa pi-
scinā syloe serra lignea ꝑ mediū secari fec. q̄
dū ī ꝓncipio sectiōis angustiaret̄: petijt sibi
dari aquā vt biberet. Et cū nollēt ei dare: do-
min⁹ de sublimi misit aquā ī os suū: ⁊ expi-
rauit. nec tñ carnifices d̄stiterūt a sectiōe. Et
ob hāc aq̄ missionē ꝯfirmatū ē nomē syloe:
qđ interꝑtat̄ missus. nec sepelierūt eū ī sepul-
cro ꝓphaꝝ: sȝ sub q̄rcu rogel iuxta trāsitū a-
quaꝝ quē fecerat ezechias ī memoriā mira-
culi qđ fecerat dñs ī aq̄s ill' ad ꝑces Esaie.
Tradit em̄ epiphani⁹ q̄ dū sennacherib re-
diret ab egypto ꝑmisit exercitū ad obsiden-
dā hierusaleȝ. q̄ castrametat⁹ est circa pisci-
nā syloe vt aq̄s ei⁹ vterent̄. Eratq̄ piscina
q̄si cōis. nā ⁊ ciues ad eā descēdere poterāt
⁊ hostes. Orās aūt Esaias obtinuit a dño:
vt cū egrediebant̄ ciues / erāt ibi aq̄ sicut ꝓ-
us. cū ꝟo accedebāt hostes / siccabant̄ aq̄ pr-
sus: ita vt mirarent̄ assyrij vñ eēnt aq̄ ī vrbe
Porro in iugē memoriā hui⁹ facti adhuc aq̄
syloe nō iugiter: sed incertis horis ebulliūt
Cūq̄ in ꝓpria ꝑsona accessisset sennacherib
facta est strages supradicta in exercitu ipi⁹
In tāte rei memoriā ꝓpl's gl'iose ꝓpham sepe-
liuit in loco ꝓdicto: vt etiā orationib⁹ eius
post mortē indesinēter hui⁹ aq̄ bñficio po-
tirent̄. Aliq̄ libri habēt in h' loco orōnē ma-
nasse q̄ ponit̄ in fine scđi paralippomenō. iđ
nō h̄z necesse hic poni: cū etiā plura exēpla-
ria eā in h' loco nō ꝯtineāt

De morte manasse
Capl'm. XXXIII.

EMmisit ergo domi-
nus aduersus manassen regē baby-
loniorū q̄ depopulat⁹ est iudā: ⁊ ma-
nassen dolo captū traxit in babylonē ⁊ plu-
rib⁹ afflixit tormētis. Et intelligēs manas-
sen hāc esse manū dñi: egit pniam. ⁊ intente
orauit ad dñm. ⁊ misert⁹ dñs reduxit eū ī re-
gnū suū. Qui cū venisset hierosolymā dele-
uit idola: lucos ⁊ aras q̄ fecerat. ita vt ī me-
moriā ꝑoꝝ nil supesset. Et r̄stituit cultū do-
mini sicut ꝑus: ⁊ ꝓpl'm idipm docuit. ⁊ sic a
ꝑori ꝯuersatiōe mutat⁹ est vt nō sine grādi
admiratōe vitā ageret btām. Muros q̄ȝ ci-
uitatis ⁊ turres ⁊ antemuralia multa muni-
tiōe firmauit. Et mortu⁹ est manasses ⁊ se-
pult⁹ in ortu dom⁹ sue: ī horto azā. ⁊ regna-
uit amon fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

Incidētia.

¶ In dieb⁹ manasse sibylla erophila claru-
it ī samo: vñ ⁊ samia dicta est. partheni tarē-
tū ꝯdiderūt. Glarcus de choo insula ꝓmus
ferri glutinū ītra se excogitauit. Terti⁹ ro-
manoꝝ rex Tulli⁹ hostili⁹. Hic ꝓm⁹ regum
romāoꝝ pupura ⁊ fascib⁹ vsus ē. Qui post
longā pacē bella reparauit. Albanos: vege-
tes: fidenates vicit. adiecto mōte celio am-
pliauit vrbem. Tandē cum domo sua ful-
mine conflagratur.

¶ De Amon ⁊ Josia.
Capl'm. XXXIIII.

VIgīti duo. xxii. annoꝝ
erat amon cū regnare cepissȝ. ⁊ du-
ob⁹ tm̄ annis regnauit ī hierusalē
tñ. lxx. dicūt. xij. Qui fecit malū corā dño: si-
cut pat' su⁹ ī iuuētute sua fecerat. ⁊ tetende-
rāt ei insidias s'ui sui: ⁊ interfecerūt eū ī do-
mo sua. Popul⁹ āt ꝑcussit eos q̄ interfece-
rūt regē: ⁊ sepelierūt eū cū p̄re suo. ⁊ statue-
rūt sibi regē iosiā filiū ei⁹ ꝓ eo. Octo annoꝝ
erat iosias cū regn̄re cepisset. ⁊ xxxj. ānos re-
gnauit ī hierl'm ⁊ ambulauit ꝑ oēs vias da-
uid p̄ris sui. Nō d̄cliauit ad dextrā neq̄ ad
sinistrā. Qui ī q̄rto regni sui āno erat ei. xij.
etat̄: vt d̄t Joseph⁹. pietatē ⁊ iusticiā mira

bilē ī se iā demōstra-
bat. Nā pplm iā ēuo
cabat ab idolatria. ꝛ
opa p̄ua velut senioꝛ
emendabat. Porro
anno regni sui. viij.
oēm ciuitatē ꝛ ꝓuin-
ciam a cultu idoloꝝ
purgauit vt nullum
vestigiū idolatrie su
peresset. Scrutabat̄

Hieronym⁹ in para
lipomenō dt arcam
eductā de tēplo ī die
bus achaz ꝑ idol' po
sitis in eo. ꝛ fuit ī do
mo sellū patrui hiere
mie p̄ris ananeel vi
ri olde q̄ habitabat ī
scd̄a muri māsiōe vs-
qꝫ ad iosiā

etiā domos ne q̄d latēter remaneret suspe-
ctū: ꝛ ī vnaqꝫqꝫ cā iusticiā coluit tanqꝫ anie
sue medicinā. Misitqꝫ ī totā ꝓuinciā vt de
ferrēt ad reꝑatiōem tēpli munera ꝑ sua vo-
lūtate vnusq̄sqꝫ. ꝛ p̄posuit huic opi belchiā
sacerdotē magnū: ꝛ amasiā q̄ erat sup̄ ciui-
tatē. ꝛ saphā scribā. ꝛ facta ē reꝑatio tēpli fi
delit̄ ꝛ indilate.

¶ De hieremia Caplm. XXXV.

Anno. xiij. regni io-
sie exorsus est ꝓphetare hieremias
filius belchie de sacerdotib9 ana-
thot in terra beniamin tertio ab vrbe milia
rio. ꝛ ꝓphauit vsqꝫ ad euersionē vrbis. xl. an
nis ꝛ vno āno: p̄ter illō tp̄s q̄ ī egypto ꝓpha
uit ī thānis. Et cū puer eēt dixit ei dn̄s. Pro
phetā ī gētib9 dedi te. Qui cū dixisset. A a a
dn̄e de9 nescio loq̄: qꝛ puer ego suz. misit do
min9 manū suā ꝛ tetigit os eius ꝛ ait. Ecce
dedi v̄ba mea ī oꝛe tuo. Ex tūc licz eēt adole
scēs cepit ꝓphare ꝛ p̄dicare. mane cōsurgēs
ꝛ freq̄ns stās ī poꝛta dom9 dn̄i ꝛ ī atrijs tē-
pli. ꝛ ōn̄dit ei dn̄s signa euersiōis hierusalē
quā p̄dicabat. Primo signo signauit ei au-
ctoꝛē illi9 euersiōis deū. Ōn̄dit em̄ ei q̄si fu
rē vigilātē cū v̄ga vt dānificaret doꝛmiētes
Sic ei dn̄s iā vigilabat ad ꝑcutiēdūz pplm
suū. Scd̄o v̄o siḡ ōn̄dit ei dn̄s q̄ mistro ad
h̄ vteret̄ ꝑ ollā succēsaz a facie aq̄lonis ꝛ ait
Ab aq̄lōe pādet̄ oē malū sup oēs habitato-
res hui9 terre. i. a chaldeis q̄ iuxta sitū hie-
rusalē ab aq̄lone venert̄. Has duas visiōes
vidit sub iosia. De tertia incertū ē. Veri9 tn̄
putat̄ q̄ sub alijs regib9 vidit eā sicut cet̄a q̄
sequunt̄. In tertia em̄ visione ōn̄dit ei dn̄s
cām euersiōis. nec fuit hec visio imagīaria
sz coꝛpal'. Precepit em̄ dn̄s vt tolleret lūba-
re suū: ꝛ abscōderet illō sup eufratē. Et post
mltos dies ex mādato dn̄i reuertēs iuenit

illō putrefactū ꝛ nulli vsui aptū. ꝛ ait ei dn̄s
Sicut adheret lūbare ad lūbos viri: sic ag
glutinaui mihi domū israel ꝛ domū iuda. sz
qꝛ recessert̄ a me/ foꝛnicādo post deos alie-
nos q̄si putrefiēt trās eufratem captiuati.
Reliq̄ hieremie loc̄ suis tractabim9.

¶ De inuētiōe deuteronomij.
Caplm. XXXVI.

Poro decimoocta
uo āno regni iosie p̄cepit iosias hel
chie vt residuū pecunie q̄ oblata fu
erat ad tēpli reꝑationē ꝯflaret̄ ꝛ fierēt inde
vasa ad misteriū dn̄i. Cūqꝫ belchias oīa di-
ligent̄ scrutaret̄ iuenit libꝝ moysi ī templo.
Forte aꝑuit arcam ꝛ iuenit deuteronomiū
quē moyses reponi fecerat ī ea: ꝛ misit eū re
gi ꝑ manū saphā. Qui cū legisset coꝛā rege:
scidit rex vestimēta sua. Audiuit eī maledi
ctiōes scp̄tas ī trāsgressoꝛes leg̃ ꝛ crebꝛas
cōminatōes dei. Qꝛ si seq̄rent̄ idola: eijcerz
eos de terra quā dederat eis: sicut eiecerat
amoꝛreos a facie eoꝝ. Et mirabat̄ q̄ adhuc
eēt in terra ꝛ v̄ebat̄ imminere captiuitatez.
Tūc p̄cepit helchie ꝛ viris pꝛudētib9 vt cō
sulerēt dn̄m sup se ꝛ sup populū suum. Qui
descēderūt ad Oldā ꝓphetissam vxoꝛē Sel
lum q̄ habitabat in hierl'm in scd̄a. i. secun-
do ambitu muri quē fecerat ezechias. De q̄
dixit sophonias. Et vlulat9 a scd̄a ꝑte. s. qꝛ
ꝑs scd̄o muro circūdata ꝑ̄us capta est. foꝛ-
te nō inuenerūt hieremiā. Vel poti9 nulli9
adhuc momēti erat. Et rn̄dit olda. Hec dt
dn̄s. Ecce adducā mala q̄ scripta sunt in li
bꝛo legis sup locū hūc ꝛ habitatoꝛes ei9 q̄ ir
ritauerūt me in cūctis oꝑib9 manuū suarū.
Succēdet̄ indignatio mea ꝛ nō extinguet̄
Regi aūt q̄ misit vos dicetis. Hec dt dn̄s:
Pro eo q̄ audisti v̄ba volumis ꝛ ꝑterritū
est coꝛ tuū: ꝛ humiliat9 es different̄ hec ma-
la: nec fient in dieb9 tuis: ꝛ colligā te ad pa-
tres tuos in pace. Qd̄ nō est intelligēdū de
pace ip̄i9 regis: ip̄e em̄ occisus est a phara-
one. sed de pace ppl'i. i. ꝑ̄us q̄ꝫ inferret popu
lo q̄ cōminat9 fuerat. His auditis mittens
rex ī oēm ꝓuinciā ꝯgregauit oēm ppl'm ī hie
rusalē: ꝛ stās sup grad9 legit cūctis audiēti
bus oīa v̄ba libꝛi: ꝛ ꝑcussit fed9 coꝛam dn̄o.
ꝛ cōpulit om̄es sacramēta p̄stare: vt leges
moysaicas ꝑ oīa custodirēt. Et deleuit au-
ruspices ꝛ maleficos oēs: ꝛ omnia vestigia

idolatrie redegit i pulverē. Etiā vestigia q̄
dā ſpētis enei quē cōminuerat ſiue ɔtriue
rat ezechias. Ob h̄ in plogo ſophonie legit̃
ioſias ɔtriuiſſe eū: ⁊ ɔtamiauit excelſa: ⁊ val
lē tophet: ⁊ ignē moloch. Forte oſſa mortuo
rū vbiq̄ ſparſit: vel q̄libȝ alia imūda: vt po
tius abomiabil' q̄ venerabilis loc⁹ appareret
eq̄s q̄s ſol' ⁊ curr⁹ q̄s depīxerāt reges iude ī
introitu tēpli iuxta exedrā nathāmelech eu
nuchi penit⁹ ɔſtruxit. Fecerāt ibi iudei ido
lū ſol' q̄ſi pueꝝ iberbē: q: nullū patit̃ ſeniū: ſȝ
q̄tidie renouat̃. Fecerāt ⁊ ei eq̄s ⁊ curꝝ pu
tātes q̄ ī hūc modū heliam trāſtuliſſet. Et
aſcēdēs rex ī bethel ſup altare q̄d fecerat hie
roboā cōbuſſit oſſa ſacerotū ⁊ falſoꝝ ꝓphaꝝ
eruta de ſepulcris excelſoꝝ iuxta v̄bū Ab
don ꝓphe. cui⁹ titulū cū legiſſet ī ſepulcro p̄
cepit ne mouerent̃ oſſa ei⁹. nec etiā illi⁹ cū q̄
ſepult⁹ erat. Idipm fecit ī excelſis ſamarie
⁊ in vrbib⁹ manaſſe ⁊ effraim ⁊ ſymeon vſq̄
in neptalim. Oſſa de tumul' excelſoꝝ eruta
ſup altaria ɔburēs: ⁊ tā oſſa q̄ altaria ī pul
uerē redigēs. Hoc p̄dictū erat de Joſia an
te annos. ccc. lxj. Et reuerſus in hieruſalē
fecit phaſe. ɔuocās ad illud etiā filios iſra
el q̄ captiuitatē aſſyrioꝝ aliq̄ mō effugerāt
vel etiā de captiuitate aliq̄ caſu redierant.
Et tradit̃ ō eis habuiſſe ad. xj. milia nathin
neoꝝ. Nō eſt factū phaſe tale a dieb⁹ iudi
cū. In paralipomenō legit̃ a dieb⁹ ſamuel':
q̄d poſſet dici vicio ſcrptoꝝ factū: ⁊ ſcriptū
eſſe ſamuel' p̄ ſalomonis: niſi idipm in Joſe
pho legeret̃. Pōt ḡ intelligi q̄ Samuel fece
rit phaſe. ⁊ ſi in hiſtoria nō legat̃: q̄ aūt iudi
ces fecerint phaſe certū eſt. q̄m Moyſes et
Joſue iudices fuerūt. ⁊ factū eſt h̄ phaſe in
hieruſalē. xviij. anno regni ioſie

¶ De morte Joſie
Capl'm. XXXVII.

In diebus eius aſcē
dit pharao nechao rex egypti cōtra
regē aſſyrioꝝ. audierāt em eū iā de
bilitatum: q: medi ⁊ babylonij a monarchia
ei⁹ receſſerāt: ⁊ eſtimabat q̄ ō facili poſſȝ ob
tinere ſyriā. Primo aggreſſus erat regē ad
remon q̄ regnabat tūc ī carchamis. Deſcē
dit ḡ ioſias in occurſum ei⁹ ꝓhibēs ne trāſi
tū faceret p̄ iudeā: Et miſit pharao ad ioſi
am dicēs. Quid mihi ⁊ tibi rex iudaꝝ: nō ad
uerſum te venio: ad eufratē ꝓpero. Mittit
me de⁹ ad medos ſine me: ne de⁹ q̄ mecū eſt
interficiat te. Et nō adq̄euit ioſias: ſȝ cū re
ge adremon cōponebat acies vt dimicarēt
aduerſus pharaonē. Et forte dū trāſiſſet a
curru ī curꝝ q̄ ſeq̄bat̃ eū more regio: occiſ⁹
ē a ſagittarijs ī cāpo magedon. ⁊ plāxit eū ī
cōſolabil'r adremon rex cū exercitu ſuo. vñ
⁊ illō dictū ē. Erit planct⁹ ſicut planct⁹ ad
remon. Tradit̃ aūt q̄ iuxta arborē ⁊ fontē
occiſus fuerit: q̄ ſtatim aruert. Et relat⁹ ē ī
hierl'm. ⁊ ſepult⁹ eſt in mauſoleo patrū ſuo
rum. Et planxit eū vniuerſus iuda ī hierl'm
⁊ maxime hieremias: q̄ ſup exeq̄as ei⁹ ſcri
pſit threnos lamētabiles. Quō ſedet ſola ci
uitas ⁊c. q̄b⁹ vtebant̃ cātores ⁊ cātatrices
ſup exeq̄as ioſie. Et lōgis tēporib⁹ ī iudea
ſup ioſiam eos replicabāt. Quib⁹ poſtea ſu
paddidit idē hieremias alias lamētatiōes
ſup excidio ciuitatis.

Incidentia

¶ In dieb⁹ ioſie q̄rt⁹ romāoꝝ rex anc⁹ mar
ci⁹ nume nepos ex filia. aductinū mōtē ⁊ ia
niculū vrbi addidit. Sup mare. xvj. ab vrbe
miliario ciuitatē hoſtiā ɔdidit. Oracl'o do
doneo ꝓmū grecia vſa eſt. Quint⁹ romano
rū rex tarq̄ni⁹ ꝓſcus. q̄ circū rome edifica
uit muros ⁊ cloacas: ⁊ capitoliū extruxit:
ludos romanos īſtituit. Arion a delphino
in theatꝝ deportat⁹ eſt

¶ De ioachim vel ioachas
Capl'm. XXXVIII.

Reliquit autem ioſi
as tres filios. heliachi q̄ ⁊ iechoni
as ꝓmogenitū. xxv. annoꝝ. mediū
aūt ioachas q̄ ⁊ ſellū dict⁹ ē. xxiij. ānoꝝ. ⁊ ter
tiū mathaniā circit̃ octo ānos. Tulit ḡ ꝓpl's
terre mediū filiū ioachas ⁊ ɔſtituit eū regē
p̄ p̄re ſuo. q̄ trib⁹ mēſib⁹ tm̄ regnauit ī hieru
ſalē. Nā vt ōt paralipomenon. veniēs pha
rao nechao rex egypti ī hierl'm: amouit eū.
⁊ ipoſuit mulctā terre. c. talēta argēti ⁊ vnū
auri: ɔſtituit regē p̄ eo frēm ei⁹ ꝓmogenitū
heliachim ſibi tributariū. Et mutato nōie
vocauit eū ioachim. vt mutatio nōis eēt ſi
gnū ſubiectōis. Et duxit ſecū ioachaȝ ī do
lo ſub ſpecie honorādi eū ī egypto. Nā cū
veniſſet ī reblata vinxit eū ⁊ ligatū miſit eū
in carcerē ī egypto. Porro ioachim. xxv. an
noꝝ erat cū regre cepiſſet. ⁊ xj. ānis regnit ī
hierl'm: ⁊ fecit malū corā dn̄o iuxta oīa q̄ fe

terāt pr̄is ei⁹. Cūq̧ argueret eū Urias ꝓpha cōminat⁹ ē ei valde. ⁊ fugit vrias i egyptū. Et misit post eū ioachim ⁊ r̄duxit eū: ⁊ morte turpissima īterfecit eū. Anno q̄rto regni ioachim cepit regnare i babylōe nabuchodonosor: q̄ victo rege egypti. tulit oīa q̄ ei⁹ fuerāt a riuo egypti vsq̧ ad flumē eufratē. ⁊ trāsiēs eufratē oēm syriā vsq̧ ad pelusiū cepit p̄ter iudeā. Porro āno q̄rto ioachim locut⁹ ē hieremias ad oēm p̄p̄l'm iuda ⁊ ad ciues hierl'm dicēs. A tertiodecimo āno iosie locut⁹ sū vob̄ v̄ba dn̄i. ⁊ hodie ē. xxiij. annus ⁊ nō audistꝭ me. Propterea hec dīt dn̄s Adducā s̄uū meū nabuchodonosor super terrā hāc: ⁊ sup oēs natiōes q̄ i circūitu ei⁹ sūt. ⁊ fuiēt regi babylōis lxx. ānis. Cūq̧ impleti fuerīt āni. lxx. visitabo sup regē babylonis sup terrā chaldeoꝝ iniq̄tatē eoꝝ ⁊ ponā illā i solitudies sempit̄nas. Et mirabāt̄ q̧ tā audact̄ loq̄ret̄. Nā ⁊ i p̄ncipio regni ioachim cū staret i atrijs tēpli ⁊ dixisset. Hec dīt dn̄s. Dabo domū hāc sicut silo: ⁊ vrbem hāc dabo i maledictionē. App̄hēderūt eū sacerdotes ⁊ ꝓphe ⁊ oīs p̄p̄l's dicētes. Morte moriat̄. Et ascēderūt de domo regis p̄ncipes iuda: ⁊ sederūt i porta dom⁹ dn̄i. ⁊ accusabāt hieremiā sacerdotes ⁊ ꝓphete. Qui r̄ndit. Misit me dn̄s vt ꝓphetarē aduersus locū istū. Ecce i manib⁹ v̄ris sum: facite q̄d rectū ē in ocul' v̄ris. Et libauerūt eū p̄ncipes a māib⁹ p̄p̄li: ⁊ maxime aichā fili⁹ saphā dicēs q̧ micheas i dieb⁹ ezechie silia p̄dicasset. et multi ꝓphe in dieb⁹ regū: nec aliq̄d a regib⁹ ꝑpessi sūt: sꝫ honorati. Clauserūt tn̄ p̄ncipes hieremiā ne publice p̄dicaret. Dixitq̧ tunc dn̄s ad hieremiā. Tolle volumē ⁊ scribes oīa v̄ba q̄ locut⁹ sum tibi aduersus iudā ⁊ alias gētes a dieb⁹ iosie vsq̧ ad diē hāc. Et ꝯuocauit hieremias baruch filiū nerie: ⁊ scp̄sit baruch ex ore hieremie oēs s̄mōes dn̄i. ⁊ dixit ad eū hieremias. Clausus sum nec valeo ingredi domū dn̄i. Ingredere ḡ tu ⁊ lege que scp̄sisti i die ieiunij audiente p̄p̄lo vniuers̄ q̄ veniūt de ciuitatib⁹ suis. Et fecit baruch sicut p̄cepat ei hieremias: sepe legens i domo dn̄i. Factū ē aūt i anno q̄nto ioachim i mēse. ix. p̄dicauerūt ieiuniū oī p̄p̄lo i hierl'm: ⁊ vniuers̄ q̄ fluxerāt d̄ iuda. Et legit baruch s̄mōes hieremie in introitu porte noue domus dn̄i. Qd̄ cū audisset filius gamarie micheas: descēdit ad p̄ncipes ⁊ seniores domus regis q̄ sedebāt i gazophylacio scribe. Qui cū nūciasset eis q̄ audierat: aduocauerūt ad se baruch. Qui cū legisset oīa v̄ba corā eis: obstupuerūt. ⁊ dixerūt ei. Abscōdere tu ⁊ hieremias ⁊ nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sūt ad regē q̄ sedebat i domo hyemali mē se. ix. ⁊ posita erat arula corā eo plena prunis. Cunq̧ legisset iudi filius nathanie tres pagellas vel quattuor scidit rex volumen scapello scribe ⁊ piecit i ignē donec ꝯsumeret̄. Quibusdā tn̄ ꝯdicētib⁹ p̄cepit rex fuis suis vt cōp̄rehēderēt baruch ⁊ hieremiā. dominꝰ āt abscōdit eos. Et dixit iterū dn̄s ad hieremiā. Scribe rursum i volumie oēs sermōes q̄s cōbussit ioachim: ⁊ sup addes plures. ⁊ p̄cipue ea q̄ dīt dn̄s ꝯtra ioachim. Nō erit ex eo q̄ sedeat sup solium dauid: ⁊ cadauer ei⁹ ꝓijciet̄ ad estū p̄ diē: ⁊ ad gelu p̄ noctē. Nō plāget eū ve frat̄ ve soror. i. nō plangēt eū frat̄ ⁊ soror: dicētes ve. n̄ ꝯcrepabūt ei ve dn̄e ⁊ ve iclyte. Sepultura asini sepeliet̄. putrefact⁹ ⁊ piect⁹ extra portas hierl'm

De nabuchodonosor ⁊ morte ioachim. Capl'm. XXXIX.

Factū est autē in anno. viij. ioachim: ip̄e ē q̄rt⁹ ann⁹ nabuchodonosor: ascēdit Nabuchodonosor i iudeā ⁊ depopulabat̄ eā. Rechabite aūt q̄ habitabāt i tabernaculis seorsū ab oīb⁹ timētes ascēderūt i hierl'm vt saluarēt aīas suas. Et dixit dn̄s ad hieremiam. Uade ⁊ introduces oēs rechabitas in vnā exedrā thesauroꝝ iuxta domū dn̄i. Et introduxit eos i gazophylaciū filioꝝ ennō. ⁊ posuit corā eis scyphos ⁊ calices plenos vini dicēs. Bibite vinū. Qui r̄nderūt. Nō bibemus: q̄r ionadab fili⁹ rechab pat̄ n̄r p̄cepit nob̄ dicēs. Nō bibetꝭ vinū vos ⁊ vxores vestre ⁊ filij v̄ri vsq̧ in sempiternū. domū non edificabitꝭ. semētē nō seretꝭ. vineas nō plātabitis: in tabernaculis habitabitꝭ cūctꝭ diebus vt viuatis multis dieb⁹ sup terrā in q̄ p̄egrīamini. Tūc ait dn̄s ad hieremiā. Dic habitatorib⁹ hierl'm. hec dīt dn̄s. Nunq̄d n̄ accipietꝭ disciplinā vt obediatꝭ mihi sicut rechabite pr̄i suo. Propterea inducā super vos mala q̄ locut⁹ sum. de stirpe v̄o rechab nō deficiet vir stās i ꝯspectu meo. Porro cū ascēdisset nabuchodonosor in hierl'm cepit

ioachim ⁊ ligauit eũ ⁊ trahebat secũ i babylonē: ⁊ nobiles cũ eo. In itinere ꝟo iposuit ei nabuchodonosoꝛ tributũ ⁊ remisit eũ in hierl'm: sed obsides traxit secũ pueros ꝺ semine regio: danielēq ⁊ tres pueros. ⁊ seruiuit ei ioachim trib annis. Sed cũ audisset ꝙ rex egypti iteꝝ pugnare vellet ꝯ Nabuchodonosoꝛ: negauit ei tributũ qꝺ pmiserat. Et ascēdēs rex babylõis i hierl'm sub iure federis intrauit eā. Sꝫ cũ intrasset fidē nõ fuauit. s ꝫ iuuenes fortissimos q̃sq occidit vna cũ rege ioachim quē ⁊ añ muros i sepulcrũ pꝛ̃ici iussit. Et qꝛ ñ fuauerẽt ei fidē hostes: iõ forte liber regũ vocat eos latrũculos dicēs Et imisit dñs i ioachim latrũculos chaldeoꝛũ ⁊ syre ⁊ moab ⁊ amon: vt disꝑderēt eũ iuxta ꝟbũ dñi. Nā stigmata sũt inuēta i coꝛpore occisi ꝯ legē. i. nomen idoli qꝺ colebat codonazer. Et ꝯstituit nabuchodonosoꝛ filiũ ei regē ioachim equocũ. s. pꝛ̃i: dictũ Jechoniā. Octo ⁊ decē annoꝝ erat Joachim cũ regnare cepisset. ⁊ trib tm̃ mēsib regnauit ⁊. x. dieb. Nā cũ recessisset nabuchoꝺ. timuit ne ioachim memoꝛ necis patne adhereret egyptijs ⁊ pugnaret aduersus eũ. ⁊ iõ rediȷt ⁊ obsedit hierl'm. Sed ad vocē hieremie egress ē ioachim ad eũ cũ mr̃e ⁊ oi domo sua ⁊ pn̄cipib eius. Et suscepit eos rex babylõis anno. viij. regni sui. ⁊ tulit vniuersa vasa aurea ꝺ domo dñi: ⁊ thesauros domus regie: ⁊ trāstulit in babylonē cũ rege ⁊ mr̃e ei. De domo regia circit duomilia. de pn̄cipib ⁊ virꝭ robustꝭ. vij. milia. artifices ⁊ iclusoꝛes mille. i sũma q̃si decēmilia. Inter q̃s erat mardoche ⁊ Ezechiel adhuc iuuenis de genere sacerdotũ. Videꝛ tñ iosephus velle ꝙ iā duos libros scꝑserat ꝺ futuro vrbis excidio q̃s reliq̃t i iudea. Isti qꝛ spõte se tradiderũt, ꝓꝛie dicti sũt trāsmigratio iude. Alij ꝟo q̃ postea ꝑ violētiā tracti sũt ꝓꝛie dicũꝛ captiuitas iude. Ab hac trāsmigtiõe iude. s. ab. viij. anno regni nabucho. q̃dā incohoāt nũerare. lxx. annos captiuitatꝭ

De sedechia — Capl'm. XLI.

Et cõstituit Nabuchodonosoꝛ regē in hierl'm patruũ ioachim Mathaniā ꝫ: vt seruiret ei sub tributo: interposita religione iurisiurādi: et mutato nomine vocauit eum Sedechiā. Tricesimũ pꝛimũ etatꝭ annũ agebat sedechias cũ regre cepissꝫ. ⁊. xj. ānis regnuit in hierl'm. ⁊ fec malũ coꝛā dño sic ioachim frater ei. Erat eñ sup cogitās vt adhereret regi egyptioꝝ ⁊ nõ fuaret iusiurādũ r̃gi babylonis. Decipiebāt aũt eũ pseudoꝓphe dicētes i pꝛimo babylonios vincēdos ab egyptijs. Cũq dicerꝫ ei hieremias vt spem poneret i dño ⁊ nõ i hoie. dixit ad eũ dñs. Descēde in domũ figuli ⁊ ibi audies ꝟba mea Et ꝺscēdit. Et ipe figul faciebat op sup rotā: ⁊ dissipatũ ē vas in manib ei. ⁊ ꝯuersus fec de codē luto alteꝝ vas sic placuit i oculis ei Et dixit dñs ad hieremiā. Dic domui iuda. hec dic dñs. Nũq̃d sic fac figul potero facere vob vt destruā ⁊ disꝑdā vos. ⁊ penitētes edificē ⁊ plātē. Factũ ē aũt in anno iiij. regni sedechie miserũt ad eũ nũcios rex edõ. rex moab. rex tyri. rex amõ. rex sydonis petētes vt pit federati vnanimiꝛ tributa negarēt regi babylonis. Et dixit dñs ad hieremiā. Fac tibi catenas ligneas. i. retoꝛtas. vj ⁊ pones vnā i collo tuo. ⁊ alias q̃nq dabis in man nũcioꝝ q̃nq regũ coꝛā sedechia dicēs. Hec d. d. v. regib ⁊ regi iuda. Ego feci terrā ⁊ dedi eā ei q̃ placuit in oculis meis ⁊ nũc dedi oēs terras istas i manu nabuchodonosoꝛ fui mei. Hēs āt ⁊ regnũ q̃ nõ fuierit ei: in gladio / fame ⁊ peste visitabo super eos. Nolite audire ꝟba ꝓphetaꝝ dicētiũ vobis. Nõ fuietꝭ regi babylonis ne peatis cũ eis. Et cũ ꝯplesset hieremias mandatũ dñi coꝛā sedechia: anania s ꝓpha ꝺ gabaon tulit catenā de collo hieremie ⁊ ꝯfregit eā dicēs. Hec d. d. Sic ꝯfringā iugũ r̃gis babylõis de collo istaꝝ gentiũ p duos ānos dieꝝ. ⁊ referri faciā oia vasa dñi ⁊ reducā oēm trāsmigtõeꝫ iude ad locũ istũ. Et ait hieremias Amē: sic faciat dñs. q. d. Idipm velle ego sifieri possꝫ. Verũtñ audi anania. Non misit te dñs ⁊ fecisti ꝯfidere ꝓpl'm istũ i mēdacio Propterea h anno moꝛierꝭ p duos menses dieꝝ. Et moꝛtu ē ananias in āno illo mēse vij. Nā h pdixerat hieremias in mēse q̃nto Territ āt sedechias ad moꝛtē ananie misit nũcios i babylonē cũ tributo. Et misit hieremias eplās i manib nũcioꝝ secreto ad oēꝫ transmigtionē iude dicēs. Hec dicit dñs. Edificate dom ⁊ plātate oꝛtos: ducite ⁊ tradite nuptui. ⁊ q̃rite pacē ciuitatꝭ ad quā trāsmigre vos feci: ⁊ oꝛate ꝑ ea deuꝫ. qꝛ in pace

illi⁹ erit pax vr̃a. Nõ vos seducãt ꝓphe q̇ in
medio vr̃i sũt: q̇ ꝑmittũt vos ĩ breui reditu-
ros: qꝛ cũ cepint ĩpleri ĩ babylone .lxx. anni
reducã vos ad locũ vr̃m. Hec ãt d̃t dñs ad
achab filiũ culie: ⁊ ad sedechiã filiũ maasie:
q̇ ꝓphetãt vob̃ mẽdaciũ. tradã eos ĩ man⁹ re
gis babylonis: ⁊ ꝑcutiet eos ĩ ocul' vr̃is. as-
sumet̃ ex eis maledictio dicẽtiu3. Ponat te
dñs sicut sedechiã: ⁊ sicut Achab: q̇s frixit
rex babylõis ĩ igne: ꝑ eo ꝙ fecerũt stulticiã
in israel: ⁊ mechati sũt ĩ vxores amicoꝝ su-
orũ. ⁊ locuti sũt v̄bũ ĩ noĩe meo qđ nõ man-
daui eis. Hos duos tradũt hebrei fuisse il
los duos senes q̇s postea dijudicauit Da-
niel. Nec obest ꝙ dicit̃ rex babylonis frixis
se: cũ daniel dicat eos lapidatos. Cõuictos
eñ tradiderũt regi ad penã q̃ noĩe ignis si-
gnificata est. Cũq3 redissent nũcij de baby-
lone: attuler̃t lr̃as ex ꝑte pseudoprophetaꝝ
ad sacerdotes ĩ hierl'm ĩ hec verba. Posuit
vos dñs ĩ domo sua sup̱ oẽm viꝝ arreptici
um ⁊ ꝓphetãtẽ vt mittatis eũ ĩ neruũ ⁊ ĩ car
cerẽ. ⁊ nũc q̄re nõ ĩcrepat3 hieremiã q̇ dixit
vob̃. Edificate domos qꝛ nõ redibit3. Et le-
git sophonias ep̃l'a3 corã sedechia ĩ aurib⁹
hieremie. Et ait hieremias. Hec dicit dñs.
Sup̱ eos q̇s trãsmigrare feci visitabo ver
bũ bonũ vt reducã eos. sup̱ vos ãt q̇ nõ est3
egressi cũ eis ĩmittã gladiũ ⁊ famẽ ⁊ peste3.
⁊ ponã vos q̄si fic⁹ malas q̇ comedi ñ pñt.
Ostendit eñ dñs mihi signũ: ⁊ ecce duo cala-
ti pleni ficis positi sũt añ tẽplũ Et dixit do
min⁹ ad me Quid tu vides hieremia? Et di
xi Fic⁹: fic⁹ bonas: bonas valde. ⁊ fic⁹ ma-
las: malas valde. Et ait dñs. Sicut ficus
he bone: sic cognoscã trãsmigrationẽ qua3
emisi de loco isto ⁊ reducã eos ĩ terrã hanc
Et sicut fic⁹ pessime sic dabo sedechiã ⁊ re
liq̇s q̇ remãserũt ĩ hac vrbe ĩ vexatõem ⁊ op
probriũ oĩb⁹ regnis terre.

De lagũcula testea.
Cap'l'm XLI.

ET dixit iterũ domi
nus ad hieremiã. Uade ⁊ accipe la
gũculã figuli testeã ⁊ duces tecũ đ
seniorib⁹ sacerdotum ⁊ de seniorib⁹ ꝑpl'i ad
vallẽ filioꝝ ennon q̃ est iuxta introitũ porte
fictil' ⁊ cõteres lagũculã ĩ ocul' eoꝝ: ⁊ dices.
Hec d̃t dñs: sic cõterã locũ istũ ⁊ ciuitatem
hãc: nec vocabit̃ loc⁹ iste amplius tophet ⁊
vall' filioꝝ ennon: s3 vall' occisiõis. Imple-
bo eñ eũ cadaverib⁹ eo ꝙ nõ sit ali⁹ loc⁹ ad
sepeliẽdũ Et venit hieremias đ tophet ⁊ ste
tit ĩ atrio dom⁹ dñi. ⁊ dixit ad oẽm ꝑpl'um.
Hec d̃t do. ecce ĩducã sup̱ hãc ciuitatẽ vni-
uersa mala q̃ locut⁹ sũ aduersus eã. Et ĩdig
tus fassur sacerdos ꝑcussit hieremiã ⁊ mi-
sit eũ ĩ neruũ ĩ porta bẽiamĩ sup̱iori ĩ domo
dñi. Cũq3 illuxisset ĩ crastinũ eduxit fassur
hieremiã de neruo. ⁊ dixit ad eũ hieremias
Nõ fassur vocauit dñs nomẽ tuũ s3 pauorẽ
vndiq3. Interp̄tat̃ eĩ assur vł fascor oris ni-
gredo: q. di. nõ habeb̃ oris nigredinẽ. i. ꝑtãtẽ
ĩperãdi iniq̄: s3 pauẽs vndiq3 captiu⁹ duce
ris ĩ babylonẽ. ⁊ orauit hieremias ad dñm.
Dñe de⁹ exercituũ q̇ vides renes ⁊ cor: vide
am vltionẽ ex eis: tibi eĩ reuelaui cãm meã.

De p̄ma obsidiõe hierl'm.
Cap'l'm. XLII.

POrro in anno quĩ
to sedechie ĩpe ẽ ann⁹. v. trãsmig̃ti-
onis ioachĩ exors⁹ ẽ ezechiel ꝓpha-
re ĩ babylone ad captiuos postq3 accep̱ant
ep̃l'a3 hieremie. ꝓphetiã cui⁹ sic̃ ⁊ daniel' p⁹-
ea ꝓseq̄mur p⁹ excidiũ vrb̃ ⁊ obitũ hieremie
Porro ĩ p̄ncipio ãni .ix. sedechie nabucho.
obsedit hierosolymã qꝛ negauerat ei Sede
chias tributũ. Et misit se dechias ad hiere.
fassur ⁊ sophoniã sac̃dotes di. Introga ꝓ
nob̃ dñm si forte faciat nobiscũ mĩam. ⁊ rñt
hiereñ. Hec d̃t d. Dabo sedechiã regẽ iuda
⁊ fuos ei⁹ ⁊ ꝑpl'm ei⁹ ĩ mãu nabucho. reg3 ba
bylõis. ⁊ ꝑcutiet eos ĩ ore gladij: ⁊ nõ flectet̃
nec ꝑcet neq3 mis̃ebit̃. Et libe ãbulabat hie-
remias ĩ medio ꝑpl'i eadẽ clamãs. Porro rex
egypti egress⁹ ẽ de egypto cũ exercitu q̄si so-
lutur⁹ obsidionẽ hierl'm ⁊ recessit rex baby-
lonis a hierl'm ĩ occursũ ei⁹: ⁊ fugauit eũ in
ore gladij: ⁊ đ syria coegit exire. Cũq3 disces
sisset nabuchodonosor a hierl'm: illuser̃t fal
si ꝓphe hieremie: ⁊ decipiebãt sedechiã dicẽ
tes. Nõ reuertent̃ babylonij: s3 redibit trãs-
mig̃tio nr̃a ad nos cũ oĩb⁹ vasis dñi. Hiere
mias aũt cõtria his ⁊ vera ꝓphetabat di. Tra
det̃ sedechias ĩ manu regis babylonis: ⁊ lo
quet̃ os ei⁹ cũ ore ipi⁹: ⁊ oculi ei⁹ oculos ei⁹
videbũt. ⁊ in babylonẽ ducet sedechiã. Im
pij v̄o dicebãt hieremiam a mẽte excessisse.
Porro hieremias strauit asinũ vt egredere
tur ad anatoth vicum suũ q̇ viginti stadijs

diſtat a hierl'm. Cūq̄ ꝑueniſſet ad portā ben
iamin: cuſtos porte ierias apphēdit eū di-
cēs. Ad chaldeos ꝓfugis. Et adduxit eum
ad pͥncipes. Qui ceſum miſerūt i carcerē q̄
erat i domo ionathe ſcribe. Et ſedit ibi hie-
remias dieb⁹ mult̄. ⁊ venit ad eū ananiel fi
li⁹ ſellū patrui ſui ad veſtibulū carcer̄ ⁊ ait
Eme agꝝ meū q̄ eſt i anathot: tibi em̄ cōpe-
tit hereditas tanq̄ ꝓpinquori. Et itellexit hie
remias q̄ ꝟbū dn̄i eēt. ⁊ emit agꝝ appēdēs
ſeptē ſtateres ⁊ decē argenteos. ⁊ adhibuit
teſtes. ⁊ ſcpſit libꝝ poſſeſſiōis ſignatū ⁊ ſti-
pulatiōes ⁊ rata: ⁊ ſigna forinſec⁹. ⁊ reſcri-
ptū libri fecit apertū. ⁊ in oculis ananiel ⁊ te-
ſtiū dedit libros baruch dicēs. Sume libꝝ
emptiōis hūc ſignatū: ⁊ hūc libꝝ q̄ apt⁹ eſt
⁊ pone eos i vaſe fictili vt ꝑmanere poſſint
in dieb⁹ mult̄. Hec em̄ d̄t dn̄s. Adhuc poſ
ſidebunt̄ ⁊ agri ⁊ vinee in terra iſta d̄ q̄ vos
dicitis q̄ deſerta erit. Ecce ego ꝯgregabo
eos de vniuerſ̄ t̄ris ad q̄s eieci eos ad locū
iſtū: ⁊ habitabūt ꝯfidenter ⁊ feriā cū eis pa
ctū ſempiternū.

De ſcd̄a obſidione hieruſalem
Capl'm. XLIII.

Porro anno nono ſe
dechie. x. mēſe. x. die: lana. xxii. redi
it nabuzardā pͥnceps exercitus ba
bylonis. ⁊ pͥncipes nabuchodonoſor cū eo
⁊ circū dederūt hierl'm. ⁊ extruxerūt i circūitu
ei⁹ munitiōes. ⁊ clauſa eſt ciuitas. xviii. mē
ſib⁹. Perterrit⁹ itaq̄ ſedechias tulit Hiere-
miā de carcere: ⁊ interrogauit eū in domo
ſua ſecreto dicens. Putaſne ē ſermo a dn̄o: q̄r
redierūt chaldei. Qui rn̄dit. In manu reḡ
babylonis trader̄. ſed obſecro dn̄e mi rex:
ne remittas me i carcerē ionathe ne moriar
ibi. Et p̄cepit rex vt traderet̄ i veſtibulū car
cer̄: ⁊ vt daret̄ ei torta panis q̄tidie excepto
pulm̄eto donec ꝯſumerent̄ oēs panes d̄ ci
uitate. ⁊ clamabat hieremias i veſtibl'o car
cer̄. Qui remāſerint i ciuitate fame aut gla
dio ꝑibūt. q̄ ꝯfugerit ad hoſtes q̄dāmodo:
mortē declinabūt. Et ꝯuenerūt pͥncipes ⁊ ſe
niores ciuitat̄ ad regē dicētes. Rogam⁹ te
vt moriat̄ hō iſte. de induſtria em̄ diſſoluit
man⁹ viroꝝ bellātiū. Plane mētit̄ cū d̄t Se
dechias vict⁹ ducet̄ i babylonē. Ezechiel eī
in babylone ꝓphetauit dicēs. Sedechias n̄
videbit babylonē. Et dixit rex ad eos. Ecce
ip̄e i manib⁹ v̄ris eſt: nec em̄ fas ē regē vob
q̄cq̄ negare. Tulerūt ḡ hieremiā ⁊ depoſue
rūt eū cū funib⁹ i lacū helchie i q̄ nō erat aq̄
ſ; lutū: vt morte ꝓpria ſuffocat⁹ ꝑiret: ⁊ erat
ꝓpha in luto vſq̄ ad guttur: quod erat ei a-
mari⁹ oī morte. Tūc abdemalech ethiops
vir eunuch⁹ d̄ domo reḡ ſecreto dixit ad re
gē. Peccare te fecerūt viri iſti ḡuit̄. Qui rn̄-
dit. Tolle tecū. xxx. viros ⁊ leua ꝓpham d̄ la-
cu anteq̄ moriat̄. Qui aſſūpt̄ viris tulit pā
nos veteres d̄ domo reḡ q̄ cōputruerāt: et
ſubmiſit eos i lacu; ꝑ funiculos ⁊ dixit ad
hieremiā. Pone pānos veteres ſub cubitu
manuū tuaꝝ ⁊ ſuꝑ funes. Quo facto eduxe
rūt eū d̄ lacu. ⁊ vocauit eū rex ſecreto ad o-
ſtiū tertiū q̄d erat i domo dn̄i ⁊ ait. Interro
go te ne abſcōdas a me aliq̄d. Qui rn̄dit Si
ꝯſiliū dedero tibi nō me audies: ſi āt nūcia
uero tibi interficies me. Et iurauit ei rex di-
cēs. Viuit dn̄s: n̄ occidā te: nec tradā te in
man⁹ viroꝝ q̄ q̄rūt aīam tuā. Et ait hieremi
as. Si exier̄ ad pͥncipes babylōis ſalu⁹ er̄
tu ⁊ dom⁹ tua: ⁊ ciuitas hec n̄ ſuccēdet̄. Si
n̄ exier̄: ciuitas ſuccēdet̄ ⁊ tu cū domo tua
n̄ effugies man⁹ eoꝝ. Et ait rex. Facere; q̄d
dic̄: ſ; timeo ꝯtribules q̄ trāſierūt ad chalde
os: ne forte accuſent me ⁊ tradar i man⁹ eo
rū ⁊ illudāt mihi. Et ait hieremias. Nō tra-
der̄. Tūc rex inq̄t. Null⁹ ſciat ꝟba hec. Si
q̄ſierit a te: q̄d locut⁹ ē tibi rex: dices. Pro-
ſtraui me corā rege ne reduceret me i carcerē

De fuga ſedechie capta vrbe
Capl'm. XLIIII.

Porro defecerūt vi
ctualia i ciuitate adeo vt mulieres
comederēt paruulos ſuos ad men
ſurā palmi. ſicut le-
git̄ in threnis hiere
mie. Capta ē aūt ci-
uitas. xi. anno regni
ſedechie. q̄rto mēſe.
ix. die mēſis ſm̄ Jo
ſephū. ⁊ libꝝ regū ſ;
hieremiam ꝟo. v. die
capta ē ciuitas circa

Quarto menſe iunii
capta ē ciuitas. ſ; mi
ſerūt nūcios ad regē
i reblata q̄d vellet fie
ri d̄ vrbe ⁊ ꝑinde ſui
morati ſūt ⁊ in ſexto
mēſe deſtructa eſt

mediā noctē. ⁊ ſederūt pͥncipes babylonii in
porta media. Fugit aūt ſedechias cū oī do
mo ſua nocte: ⁊ pͥncipes amici ei⁹ cū eo ꝑ vi
am orti regis. Et ingreſſi ſūt ad viā deſerti.
Q̄d cū nūciatū eſſet a quibuſdā traditicijs

pncipibꝫ babylonis ꝑsecuti sūt eū diluculo
ꝛ cōprehēderūt eū i cāpo solitudinis hieri-
chōtine. Plēs āt pncipū dispsi sūt ꝛ recesse
rūt ab eo. Ipm vo cū reliqs vinctū traxert
ad regē babylonis i reblata. Qui locutꝰ ē cū
eo iudiciū dicēs eū ingtū fuisse pcepti ab eo
iperij. ꝛ ꝯ munificū hostilr egisse ꝛ dierasse
i deū. Et addidit. Magnꝰ deꝰ hūs tuā neq
tiā odio te tradidit mihi. ꝛ occidit filios eiꝰ
corā eo ꝛ saraiā sūmū sacerdotē: cuiꝰ filiuꝫ
iosedech refuauit. Occiditqꝫ eunuchū q e-
rat sup viros bellatores. ꝛ sophar pncipem
exercitꝰ q pbabat tirōes: ꝛ .v. viros d his q
steterāt corā rege. ꝛ tres de ianitoribꝫ tēpli
ꝛ sex viros pbatos de vulgo. vel. lxx. fm hie
remiam. Oculos vo sedechie effodit ꝛ ca-
tenis vixit eū vt adduceret i babylonē. ꝛ cū
eo iosedech. Et rediert q duxert eos i rebla
ta ad exercitū hierlm.

De incēdio tēpli ꝛ vrbis ꝛ godolia Caplm. XLV.

IGitur in vndecimo
anno sedechie mēse qnto. x. die men
sis. ipe ē annꝰ. xix. nabucho. regꝭ ba-
bylōis nabuzardā icēdit domū dñi ꝛ domū
regis: ꝛ oēs domos hierlm: ꝛ totū murꝝ hie-
rusalē ꝑ circūitū destruxit. ꝛ tulit oia vasa
domꝰ dñi: ꝛ colūnas duas ꝛ mare eneū. Et
ligauit pplm vt adduceret eū i babylonē. Et
isti ꝓprie dicūt captiuitas iude. Et tulit hie-
remiā de vestibulo carceris. de q mandatū
accepat nabuzardā in hūc modū. Tolle il-
lū ꝛ pone sup eū oculos tuos: ꝛ vt voluerit
facias ei. Tūc pfecit terre Godoliā filiū ai-
chā vt pesset paupibꝫ q relicti erāt ꝛ agrico
lis ꝛ vinitoribꝫ vt redderēt singulis annis
vectigalia regi babylonis. Sedit aūt nabu
zardā in rama: ꝛ trahebant ante eū catena
ti. Et tollēs de medio eoꝝ hieremiam dixit
ad eū. Veni mecū in babylonē ꝛ honorabo
te. Qd si displicet tibi: reside. Omis terra i
ꝯspectu tuo est. habita apud godoliā: ꝛ qcū
qꝫ volueris vade. Et tradidit ei nabuzardā
cibaria ꝛ munuscula ꝛ dimisit eum. Simi-
lit ꝛ rechabitas liberos abire dimisit. Se-
dit itaqꝫ hieremias ꝛ Baruch notariꝰ eius
in medio populi q relictꝰ fuerat. Nabuzar
dā vo abijt in babylonē trahēs secū captiui
tatē. Hic fuit exitꝰ regni hebreoꝝ. Et regna
tum est fm Josephū in eo annis qngentis
ꝛ. xiiij. ꝛ mēsibꝫ sex ꝛ diebꝫ. x. Scdm librꝝ vo
regū nō plene qngētis. ꝛ fuerūt in eo reges
a dauid. xx. ꝛ vnꝰ. Ab edificatiōe vo templi
fluxerāt anni. cccc. ꝛ. lxx. ꝛ mēses sex ꝛ dies
decē. Ab egressu aūt ppli ab egypto āni mil
le ꝛ. lxij. ꝛ mēses sex. ꝛ dies. x. Fuerūt āt in tē
plo ꝑ successionē. xv. sūmi sacerdotes. a pri
mo sadoch quē instituit salomō vsqꝫ ad pa
trē iosedech quē interfecit rex babylōis.

De morte Sedechie Caplm. XLVI.

POrro nabuchodo
nosor cū intrasset babylonē cū tri-
umpho: victimas solēnes immola
uit dijs suis. ꝛ solēnizauit cū oi pplo decē di
ebus. Cūqꝫ recūberēt exhilarati: pcepit rex
vt adduceret sedechias i mediū ꝛ aliq d cā-
toribꝫ tēpli cū eo q psallerēt corā ꝯuiuātibꝫ
i musicis instrumētis: ꝛ canerēt hymnos d
cāticis sion. Bibebāt āt ꝯuiue in vasis do-
mus dñi. qꝝ qdā nabuchodonosor ꝯsecra-
uit idol: qdā vo sibi reseruauit. Cūqꝫ darēt
psallētibꝫ potū: clāculo pcepit rex vt sede-
chie daret potꝰ laxatiuꝰ. Et corā oibꝫ igno-
miniose laxatꝰ est. ꝛ irrisum reduxerūt i car
cerē. Qui nimio afflictꝰ dolore post paucos
dies mortuꝰ est. Et audiēs Nabuchodono
sor cām mortis eiꝰ extrahēs eū de carcere
cū honore regio sepeliuit

Incidentia

In diebꝫ sedechie factū est exterminiuꝫ
regni iudeorū: ꝛ exordiū habuit qnta etas.
cuiꝰ anno scdo facta est solis defectio: quā
thales milesiꝰ pdixerat. In diebꝫ captiui-
tatis romanoꝝ sextꝰ rex seruiꝰ nobil capti-
ue filius tres mōtes vrbi addidit. qrinaleꝫ:
biminalē: eqlinū. Fossas circa muros duxit
cēsus romanoꝝ ciuiū pmꝰ instituit. Tādem
occisus ē a tarqnio supbo psci tarqnij filio
Eo tpe apd grecos septē sapiētes sūt appel
lati. In h loco dignū duximꝰ iterponere cō
trarietates de collatiōe annoꝝ regū iuda ꝛ
regū isrl. ꝛ determinatōes eaꝝ q nob occur
rerūt. vt tādē earū historiā expeditius pro-
sequamur.

Sedatio ꝯtrarietatū Caplm XLVII.

IN libro regū emer

gūt ꝯtrarietates de collatiōe annoꝝ reguꝫ
iuda ꝛ regū israel:q̄ qn̄q; determinari pn̄t.
Ubi ꝟo nō inuenit determinatio:vicio scri
ptoꝝ credim⁹ h̄ accidisse,q̇ in ꝓꝓrijs noīb⁊ ꝛ
numeris sepe fallunt. Roboā ꝛ hieroboam
ꝑmi ꝯregnauerūt annis.xvij.alter ī iudea:
alter in israel. Post Roboam cepit regnare
Abia fili⁹ eius in hierusalē. In.xviij.anno
hieroboam q̇ vigintiduob⁊ annis regnauit
in israel.cōregnauit abia hieroboā trib⁊ an
nis.qđ sinodochice dictum est,hoc est duo
bus annis:ꝛ aliq̄ parte tertij qui erat vicesi
mus hieroboā.Et ī reliq̄ parte anni eiusdē
cepit regnare Asa fili⁹ Abia.ꝛ.xl.ꝛ vno an
no regnauit ī hierl'm.Anno scđo asa regna
uit in israel nadab fili⁹ hieroboā duob⁊ an
nis.i.vno āno ꝛ aliq̄ pte anni scđi q̇ adhuc
erat terti⁹ asa.ꝛ occidit eū baasa.ꝛ cepit reḡ
re ī isrl' ꝓ eo anno tertio asa.ꝛ reḡuit.xxiiij.
ānis:n̄ tn̄ plenis.qꝛ tūc reḡsset vsq; ad.xxvij
annū asa.sꝫ nō reḡuit nisi vsq; ad.xxvj.He
la itaq; fili⁹ baasa cepit regnare ī israel āno
xxvj.asa ꝛ duob⁊ ānis reḡuit.i.vno anno:et
aliq̄ pte scđi āni q̇ erat.xxvij.asa.ꝛ ī h̄ eodē
anno zamri intfecit hela ꝛ regnauit ꝓ eo se
ptē dieb⁊.Quo mortuo diuis⁹ ē ꝓpl's. Pars
q̄dā seq̄bat tebni:altera seq̄bat amri.ꝛ ꝑua
luit amri.ꝛ reḡuit.xij.ānis ī isrl'.Hic notan
dū ē ꝙ ꝯtētio de regno int amri ꝛ tebni du
rauit ꝑ tres annos ꝛ vltra.qꝛ statim đt scri
ptura ꝙ Amri cepit reḡre.xxxj.anno regni
asa.Si em̄ mortuo zamri stati cepisset reḡ
re amri cū elect⁹ fuit.ḡ reḡre cepisset.xxvij.
āno vl' octauo regni asa. Uerūtn̄ postea đt
scptura eū cepisse regnare in h̄ āno sue ele
ctiōis:cū đt filiū ei⁹ achab cepisse regnare
xxxviij.āno regni asa. Si ei.xij.ānis regna
uit amri:ꝛ inchoauit regnare.xxj.asa.ꝛ asa
nō nisi q̄draginta ꝛ vno anno regnauit:pa
lā est ꝙ amri supuixit asa ꝑ vnū annū.Quō
ḡ achab succedēs patri inchoauit regnare
xxxviij.anno regni asa.qđ sic solui pōt. Qn̄
scptura đt amri cepisse reḡre.xxxj.āno asa:
intelligēdū est:qꝛ tūc sol⁹ ꝛ sup totum israel
mortuo tebni cepit regnare. Qn̄ autē đt re
gnasse eum.xxij.al's.xij.annis a.xxvij.anno
asa numerat:qn̄ israel eū elegit ī regem. Qđ
temp⁹ extendit vsq; ad.xxviij.annuꝫ regni
asa qn̄ achab regnare cepit. Huic sententie
seq̄ns scriptura ꝯsonat q̄ narrat iosaphat
filiū asa regnare cepisse quarto anno regni
achab.q̇ fuit vltim⁹ asa:quadragesim⁹.s.ꝑ
mus. Porro iosaphat regnauit in hierusalē
xxv.annis.cui⁹ anno.xvij. ochozias filius
achab cepit regnare ī israel.ꝛ duob⁊ annis
regnauit. Huic qꝛ filiū nō habuit:frater ei⁹
iorā successit in regnū.ꝛ cepit regnare iorā
in israel anno scđo iorā filij iosaphat. Sed
q̄rit.si in anno.xvij.iosaphat:q̇.xxv.ānis re
gnauit ochozias cepit reḡre:ꝛ duobus tm̄
annis reḡuit,quō iorā frater eius āno scđo
iorā filij iosaphat.ꝛ nō potius.xviij.vel.xix
anno iosaphat regnare cepit. Preterea in se
quētib⁊ statim subiungit scriptura.ꝙ.xviij.
vl'.xix.anno iosaphat iorā fili⁹ achab rēgna
uerit. Hec ꝯtrarietas sic solui potest. Duo
anni quib⁊ regnare dicit ochozias illi sunt
quib⁊ solus ꝛ incolumis anteq; per cancel
los dom⁹ sue corruisset regnauit. Reliq̇ ve
ro octo vel nouē anni quib⁊ eo languēte fra
ter eius ioram administrationē regni age
bat:nō sibi sed fratri deputant. Un̄ i.xviij.
anno regni iosaphat regnasse scribit ioraꝫ.
qꝛ tūc regni administrationē ꝑ fratre q̇ lan
guebat suscepit. Scriptura vero q̄ dicit ꝙ
ioram filius achab anno scđo ioram filij io
saphat regnauerit: tp̄s quo sol⁹ defuncto
iam fratre regnare cepit attēdit. Ex diuer
soꝝ sane script' ꝓphetaꝝ collect⁹ est tracta
tus libri regū. Un̄ est ꝙ alius aliud.ꝛ alius
aliđ sꝫ rationū diuersitatē initiū inchoatio
nis regni regū tā iuda q̄ isrl' assignauit. Io
rā aūt fili⁹ achab.xxij.annis sup israel reḡ
uit. Illa ḡ scptura q̄ postea dicit ꝙ āno q̇n
to iorā filij achab regis israel regnauit io
rā fili⁹ iosaphat regis iuda:tēpus attendit
qn̄ ꝑ fratre adhuc viuēte regnū administra
re cepit. Porro iorā filius iosaphat trigin
taduoꝝ ānoꝝ erat cū reḡre cepisset: ꝛ octo
annis regnauit in hierusalē.anno.xij. ioraꝫ
filij achab regnauit ochozias fili⁹ ioram re
gis iuda. Uigintiduoꝝ annoꝝ erat cū reḡ
re cepisset:ꝛ vno anno regnauit in hierusa
lē. Quidā mēdosi codices hn̄t iorā filiū io
saphat vigintiduoꝝ annoꝝ esse tm̄ cum re
gnare cepisset:quod stare nō pōt. Si enim
vigintiduoꝝ annoꝝ tm̄ esset cū reḡre cepis
set.ꝛ.viij.annis tm̄ regnauit. ḡ tricenarius
erat cū mortu⁹ ē.sꝫ fili⁹ ei⁹ ei succedēs iā.x
xij.annoꝝ erat.ḡ qn̄ eū genuit iorā.viij. an
noꝝ erat qđ ē impossibile. Tamē hebrei tra
dunt iorā filiū iosaphat.xx.annis regnasse

z.xliij.vixisse.qđ videt̄ ꝯsonare illi lr̄e q̄ dicit eū vigintiduoꝝ annoꝝ esse cum regnare cepisset. Sed tm̄ dicūt solos octo annos qb᷑ innocent᷑ vixit anteq̄ȝ suos fr̄es occidisset. cōputatos illi ī regnuȝ a sc̄ptura. Mortuo ochozia mr̄ ei᷒ athalia.vj.ānis regnauit in hierl'm. Eisdē sex ānis ꝯregnauit ei iehu.q̇ xxviij.ānis regnauit ī isrl'. Anno.vij.iehu cepit regnare ī hierl'm ioas.z.xl.annis reḡuit Regnauerūt ergo parit᷑ ioas in iuda.z iehu in isrl'.xxij.annis.qb᷑ finitis mortu᷒ ē iehu z successit ei in regnū ioachas fili᷒ eius.inchoās regnare anno.xxiij.ioas reg̃ iuda:z xvij.ānis reḡuit ī isrl'. Sȝ q̄rit̄.si āno.xxiij.ioas ioachas cepit regnare. z ānis.xvij.regnauit.cū ioas.xl.tm̄ ānis regnauerit:palā ē ꝙ vsq̄ȝ ad.xxxix.vel poti᷒.xl.annū ei᷒ regnauerit ioachas. Quō ḡ statim in seq̄nti dicit sc̄ptura:qꝛ ioas fili᷒ ioachas anno.xxxvij.ioas regis iuda regnare cepit. Forte triennio viuēte patre simul cum patre regnauit. Forte sc̄ptoꝝ negligētia q̄ in numeris sepe errat hanc difficultatē pepit. Anno secundo ioas regis israel reḡuit amasias ī israel xxix.annis. Ann᷒ sc̄ds ioas q̄ amasias regnare cepit numerat̄.exquo sol᷒ defuncto patre regnauit. Uixit aūt amasias rex iuda postq̄ȝ mortu᷒ est Joas rex israel.xxv. annis. Et hic orit̄ q̄stio. Supra dictum est ꝙ amasias anno secūdo Joas regis israel regnare inchoās xxix. annis regnauerit. Joas aūt.xvj.annis regnauit. Quindeci itaq̄ȝ ānis siml' regnauerūt. Mortuo itaq̄ȝ Joas soli q̄ttuordeci anni supfuerūt amasie.vel ad pl᷒ q̇ndecim Forte errauit sc̄ptor ponēs.xxv.p q̄ttuordecim.vel forte amasias viuēs desijt regnare z decē vel vndecim annis vixit diuti᷒ q̄ȝ regnauit. Porro anno.xv.amasie regnauit in isrl' hieroboā.xl.z vno āno. Simul itaq̄ȝ regnauerūt amasias in iuda hieroboam ī isrl' ad plus.xv.annis. Quid est igit̄ qđ sequēs scriptura dicit. Quia.xxvij.anno hieroboam regnauit ozias filius amasie in hierusalem. Forte.xv. annis iuda sine rege fuit.q̇a vt dixim᷒ amasias viuēs regnuȝ dimisit:z ozias adhuc paruul᷒ regere nō poterat. Mortuo ṽo p̄re cū.xvj.eēt annoꝝ.z hieroboā in israel vicesimū septimū annū regni sui īchoasset regnare cepit in hierusalē.z q̇nq̄ginta duob᷑ ānis regnauit. Porro anno.xxxviij.ozie regis iude regnauit Zacharias filius Hieroboā ī isrl' sex mēsib᷑. Et hic orit̄ q̄stio Sup̄ dictum est qꝛ anno vicesimoseptimo hieroboā regnauit in isrl'.q̇ cū q̄draginta z vno anno regnauit:ozias regnare cepit.z lij.ānis regnauit. Quattuordecim itaq̄ȝ annis parit̄ regnauerūt ozias z hieroboā.cui hieroboā post.xl.z vnum annū defuncto.si statim zacharias fili᷒ ei᷒ ī regnū successissȝ nō ī.xxxviij.sed in decimoq̇nto anno regni ozie regnare cepit. Aut igit̄ regnū isrl'.xxiij.annis sine rege fuit.vel potius p istos vigintitres annos zacharias fili᷒ hieroboaȝ regnauit.q̇ tm̄ illi q̇a pessime vixit:in regnū nō sūt cōputati. Soli āt sex mēses q̇s correcti᷒ vixit in.xxxviij.āno ozie illi sūt cōputati. In tricesimo aūt nono anno ozie sellum occiso:zacharias regnauit ī isrl' vno mēse. Eodē anno manahen occidit sellū.z regnauit ī israel decē annis. Anno q̇nquagesimo ozie phaceia fili᷒ manahē regnauit ī israel duob᷑ annis. Anno.lij.ozie phacee fili᷒ romelie phaceiā interfecit.z regnauit in israel viginti annis. Anno sc̄do Phacee regnauit ioathā in hierl'm:z sedecim ibi annis regnauit. Quindecim ergo annis ad minus simul regnauerūt Joathan in iuda:z phacee in israel. Et ann᷒ q̇ fuit vltim᷒ ioathan: fuit phacee.xvij.z ita phacee regnauit post ioathan trib᷑ annis in quib᷑ cōregnauit ei achaȝ filius ioathan. Qđ ḡ legit̄ ꝙ ozee interfecit phacee:z regnauit p eo vicesimo anno ioathan filij ozie.ex illo tp̄e regū ioathā sc̄ptura numerat:q̇ p̄ri leproso ꝯregnauit. Ubi āt legit̄ ꝙ anno sc̄do phacee regnauit z ꝙ.xvj.annis regnauerit.ab illo tp̄e numerat:q̇ sol᷒ mortuo p̄re regnauit. Porro.xij.anno achaȝ ozee regnauit decē annis ī isrl' Si ḡ phacee z achaȝ trib᷑ tm̄ annis conregnauerunt:vt dictum est.tūc quarto anno achaȝ occisus est phacee. Et si ozee occisor eius nō regnauit p eo vsq̄ȝ ad duodecimuȝ annū achaȝ:tūc regnum israel fuit octo annis sine rege. Ita q̄ȝ p̄dicte ꝯtrarietates et alie si q̇s p̄termisim᷒ determinari possunt. vel p synecdochē.vel qꝛ q̇dā cū p̄rib᷑ regnauerūt anteq̄ȝ soli regnarēt.vl' qꝛ regna q̄nq̄ȝ sine rege fuerūt

Hoc addit̄ ideo.qꝛ dictum est in solutiōe qꝛ Joas trib᷑ annis patri conregnauit ī israel.

¶Sequunt tituli capitulorum in historiam Tobie
De Tobia caplm.i.
De morte godolie ca.ij
De descensu reliquiarum iude in egyptum et obitu hieremie ca.iij.
De captiuitate reliquarum iude ca.iiij.

¶Incipit historia Tobie

Historia Tobie
exordiū habuit ī captiuita-
te decē tribuū quā fecit sal-
manasar. Quo vero tpe termi
nū habuerit nō satis elucet
Videt em sm lram historie Tobias vixisse
post excidiū hierlm et incēdiū tēpli. Ait em
ī cātico suo. Hierlm ciuitas dei castigauit
te dñs: bñdic deū ī secula seculorum vt reedi-
ficet tabnaculū suū ī te: et reuocet ad te oēs
captiuos. In dieb aūt mortis sue cū pdice
ret filijs de reditu captiuorum ait. Terra def
ta replebit: et dom dei q ī ea incēsa ē iterum re
edificabit. Si vero attēdam terminū vite to
bie filij tobie. fuit em termin historie q fuit
ei termin vite nō inueniem historiā descē
disse ad pl vltra tpa iosie. Ponam em fili
um cū pre captiuatū sexto āno ezechie et an
niculū eē. xcix. ānis tm vixit. circa vicesimū
annū iosie mortu ē. Hanc historiā trāstulit
Hieronym de smōe chaldeorum ī latinū ad
petitionē cromatij et heliodori eporum. Hāc
historiā iudei int apocrifa ponūt. Hierony
mus tm ī plogo suo dt int agiographa. Qd
si eēt: tm eēt in tertio
ordine canōis vete-
ris testamēti. sz qr d
nullo ordine ē dice-
mus. qr Hieronym
diffusi accepit agi-
ographa. vt include
ret etiaz apocryfa. et
quia vicina ē lingua
chaldeorū hebraico
smōi: vtriusq ligue
pitū loquacē habēs

Recole supra ī pnci-
pio iosue dictū q a-
pocryfum dr: vl cui
auctor icert: vl cui
matia icerta. De ma
teria āt hui ptz et cō
stat. Agiographū sa
cra sceptura iterptat
et sic qlibz sceptura sa-
cra pōt dici.

Hieronym qcqd ille hebreis vbis expssit:
latino smōe exposuit sub breui: et qsi vnius
diei labore

¶De Tobia Caplm. I.

Porro tobias ex tri
bu neptalim fuit. Cūq ceteri ad vi
tulos aureos qs fecerat hieroboā
irēt: ipe ascēdebat in hierlm vt adoraret de-
um israel. pmitiua et decimas fidelit offere-
bat: ita vt in tertio anno pselitis et aduenis
omnē ministraret decimationē. et in oīb le
gē dei puer obseruabat. Fact aūt vir acce
pit sibi vxorē Annā de tribu sua: et suscepit
ex ea filiū quē nomīe suo vocauit tobiā. Ca
ptus qdē cū vxore et filio habitauit in nini-
ue. et custodiuit animā suā ne ptaminaret in
cibis gētiliū. sed et ptribules suos nō custo
dientes se grauit arguebat. Et dedit illi do
min grām in oculis salmanasar. Qui dedit
ei ptātem qcunq vellet ire ad captiuos: et
circa eos facere quecunq voluisset. Cunq
ambularet p regionē cum concaptiuis: mo
nita dans salutis: deuenit in rages ciuitatē
medorum. iuenitq in ea quēdam ptribulē su-
um gabelū egentē: et reliqt ei sub chirogra-
pho decē talenta argēti: q habebat ex his in
qb a rege fuerat honorat. Mortuo aūt sal
manasar cum filius ei sennacherib filios
israel haberet exosos: tobias cōsolabat eos
et egenis ministrabat. Cunq reuersus esset
sennacherib a iudea: multitudine exercitus
nocte ab angelo pcussa: fugiēs manum dñi
iratus multos hebreorum fecit occidi: qrum cor
pora tobias sepeliebat. Qd cū nūciatū eēt
regi tulit oēm subam ei: et euz iussit occidi.
Tobias vero fugiēs cum vxore et filio latuit:
qr multi diligebāt eū. Post. xlv. dies cum es
set occisus rex a filijs suis: redijt tobias in
domū suam: et restituta sunt ei oblata. Por
ro in qdam die festo cū patū esset prandiuz
apud Tobiā: dixit filio suo. Uade et adduc
aliqs de tribu nostra timētes deū vt come
dant nobiscū. Qui reuersus / nūciauit vnū
de hebreis iugulatū iacere in platea. et exili-
ens tobias ieiun tulit occulte corp in do
mū suā: et comedit panē in luctu et tremore
et cū sol occubuisset sepeliuit illud. Et argue
bant eū pximi sui dicētes. Hui rei causa in
terfici iussus es: et iterum sepelis mortuos.
Sed tobias magis timēs deum q regē: se
pulture occisorum sollicic instabat. Cōtigit
aūt vt qdā die fatigat a sepultura domuz
rediēs iactaret se iuxta parietē et obdormi-
uit. et ex nido hirūdinuz calida stercora sup

oculos eiꝰ inciderent:⁊ factꝰ est cecꝰ. Hoc
aūt ꝑmisit deꝰ fieri ad eiꝰ ꝓbatiōem.⁊ ad ex
emplū patiētie imposteꝝ. Nā ⁊ in oībꝫ būs
dixit deū sicut btūs Job.⁊ ꝓximos suos in
sultātes ei increpabat dicēs. Nolite ita loq̄
filij em̄ scōꝝ sumꝰ:⁊ vitā illā expectamꝰ quā
deus daturꝰ est fidelibꝫ suis. Anna vxor eiꝰ
ibat ad textrinū opus quotidie.⁊ de labore
manuū suaꝝ quod consequi poterat defere
bat. Factum est autē vt hedū accipiens de
tulisset domi:cuius balatū vir audiens ait
Uidete ne furtiuus sit. Ad hec irata vxor
respōdit. Manifeste vana facta est spes tua
⁊ elemosyne tue perierūt. Et ingemuit tobi
as cū lachrymis dicēs. Et nunc dn̄e ſm vo
luntatē tuā fac mecū:⁊ p̄cipe in pace recipi
spm̄ meuȝ. Expedit em̄ mihi mori magis q̄ꝫ
viuere. Eadem die ꝯtigit vt Sara filia Ra
guel in ciuitate medoꝝ audiret improperi
um ab vna ancillaꝝ suaꝝ quaȝ increpabat:
dicente sibi. Interfectrix viroꝝ tuoꝝ nun
q̄d occidere me vis/sicut occidisti septē vi
ros. Fuerat em̄ tradita septē viris:et demo
niū noīe asmodeꝰ occidebat eos mox vt
ingressi sunt ad eam. Ascendit g̊ Sara i su
periꝰ cubiculū domꝰ sue:⁊ tribꝫ diebꝫ ⁊ no
ctibꝫ nō mādncās nec bibens.in oīone ꝑsi
stēs aiebat. Peto dn̄e deꝰ patꝝ nr̄oꝝ vt de
vinculo improperij huiꝰ absoluas me:aut
certe desuper terrā eripias me. In illo tem
pore exaudite sunt p̄ces amboꝝ in ꝯspectu
dn̄i. Et missus est angelꝰ raphael vt curaret
eos. Igit̄ cū tobias putaret se exauditū vt
moreret̄:dicebat ad filiū suuȝ. Audi fili mi
verba mea:⁊ ea quasi fundamenta in corde
tuo ꝯstitue. Cum moriar sepelies me:⁊ ho
norē habebis matris tue dū vixerit. Mor
tuam circa me sepelies eam:semꝑ in mente
habeto dominū fili mi:⁊ serua mandata eiꝰ
De substantia tua fac elemosynas:quia ele
mosyna ab omni peccato liberat:⁊ magnaȝ
p̄stat fiduciā coram deo omnibꝫ facientibꝫ
eam. Attende fili mi ab omni fornicatione:
⁊ a suꝑbia/a qua sumpsit initium omnis ꝑ
ditio. Cōsilium a sapiente perq̄re:a pecca
toribꝫ declina. Merces mercēnarij nō ma
neat apud te. Noli timere fili mi quia pau
perem vitam gerimꝰ:sed multa bona habe
bimus si timuerimꝰ deū. Preterea scito q̄a
d̄di gabelo.x.talēta argēti i rages:cuiꝰ chi
rographuȝ penes me habeo. Perq̄re g̊ tibi
fidelē viruȝ q̄ tecū eat salua mercede sua vt
restituas gabelo chirographū suū:⁊ ip̄e re
stituet tibi d̄positū. Tūc egressꝰ tobias īue
nit iuuenē succinctū ⁊ q̄si ad iter paratū:ig̃
rans q̄ angelus dei esset. Cumq̄ꝫ accepisset
ab eo q̄ oēm medoꝝ regionē nouisset:⁊ ra
ges ciuitatē ⁊ gabelū habitātem i ea:intro
duxit eū ad patrē suū:⁊ salutauit eum iuue
nis dicēs. Gaudiū sit tibi semꝑ. Qui rn̄dit
Quale gaudiū erit mihi q̄ lumen celi nō vi
deo. Cui iuuenis. Forti aīo esto:in ꝓximo
est vt a deo cureris. Et ait tobias. Poteris
ꝑducere filiū meū ad gabelū. Qui respōdit
Ego ducā eū ⁊ reducā ad te. Cūq̄ꝫ q̄reret to
bias ab eo tribū eius:⁊ domū ⁊ nomē:rn̄dit
Ex filijs israel ego sum:azarias ananie ma
gni filiꝰ.qđ totū ſm interp̄tationē noīm ve
rū erat. Erat em̄ de angelis videntibꝫ deuȝ
⁊ erat azarias.i.adiutor.⁊ filiꝰ ananie.i.glo
rie dei. Tūc paratis oībꝫ q̄ erāt opus in via
ambulauerūt ambo simul:⁊ canis secutus
est eos. Mater aūt flebat dicēs ad viꝝ. Ba
culū senectutis nr̄e tulisti:nunq̄ꝫ esset pecu
nia illa ꝑ q̄ misisti eū.sufficiebat nobis pau
pertas nostra vt diuitias cōputaremus:q̄r
videbamꝰ filiuȝ nostꝝ. Et ait tobias. Noli
flere:filiꝰ noster reuertet̄ ad nos saluus.cre
do em̄ q̄ angelꝰ dei bonꝰ comitet̄ eū. Porro
illi duo p̄ma māsiōe manserūt circa fluuiuȝ
tigrim. Et exiuit tobias vt lauaret pedes su
os:⁊ piscis īmanis egrediebat̄ vt deuoraret
eū. Et timēs tobias clamauit dicēs. Dn̄e in
uadit me. Et ait angelꝰ. Apprehēde branciā
eius ⁊ trahe eū ad te. Et extraxit eū in sicco
⁊ palpitabat ante pedes eiꝰ. Suꝑ hūc locū
d̄t beda.q̄ dū chr̄s i cruce leuaret pedes su
os q̄ ambulabāt suꝑ terrā:aduenit diabo
lus q̄rēs si q̄d pc̄ti inueniret in eo. Un̄. Pa
ter trāsfer calicē hūc a me. Tūc dixit ange
lus ad tobiā. Exentera piscē hūc ⁊ cor eiꝰ et
fel ⁊ iecur repone tibi.valēt em̄ ad medica
mēta. Tūc tobias partē piscis assauit ⁊ co
mederūt.partē ꝟo salsaȝ secū tulit. Cūq̄ꝫ sil̄
ꝑgerēt ait tobias. Azaria frat̄ qđ remediuȝ
hn̄t q̄ d̄ pisce ſuari dixisti? Qui rn̄dit Parti
cula cordis suꝑ prunas posita fumo suo ex
tricat oē genꝰ d̄monū a viro vel mlīere.nec
suꝑ h̄ mirari debemꝰ:cū fumꝰ cuiusdā arbo
ris aduste eādē vim hr̄e ꝑhibeat̄. Cūq̄ꝫ q̄sis
set tobias vbi maneret nocte illa? Rn̄dit an
gelꝰ. Est hic raguel ꝓpinquꝰ tuus hn̄s filiaȝ

vnicā q̄ debet tibi cuꝫ om̄i sub̄a eius. Et ait
Tobias. Audio qꝛ tradita est viris septē: et
occisi sūt a demōe. Et rn̄dit angelꝰ. Noli ti-
mere: sup̱ petulātes ⁊ deū nō timētes ptātē
demoniū habet. Tu aūt cū accep̱is eā triḇꝫ
dieḇꝫ ꝯtineb̄ ab ea: ⁊ de nocte vacabitis am
bo orōniḇꝫ. Prima nocte incenso iecore pi-
scis p̄ ciḇꝫ vr̄is fugabit demoniū. Scd̄a no
cte ī copulatiōe sctōꝝ pr̄iarchaꝝ admitte-
ris .i. orabitis deū vt in participiū sctītatis
⁊ pudicicie pr̄iarchaꝝ admittat vos. Ter-
tia nocte bn̄dictionē ꝯseq̄ris vt filij ꝓcreen
tur ex vobis sani ⁊ incolumes. Hanc bn̄di-
ctionē p̄stabat vel sacerdos vel aliq̄s maior
inter eos vicem sacerdotis gerēs. Quarta
nocte accipies eā cū timore dei: amore fili-
orū magis ꝙ libidīe ductꝰ: vt ī semīe abrae
bn̄dictiōem ī filijs ꝯseq̄ris. Tandē ingressi
sunt ad raguelē. Cūqꝫ diceret raguel vxori
sue. ꝙ simillimū esse iuuenē hūc Tobie ꝯso
brino suo. dixit ad eū angelꝰ. Hic est filiꝰ il-
lius. Et letatꝰ est raguel: ⁊ instaurauit cōui
uiū. Tūc ait tobias. Nō mādicabo neqꝫ bi
bā nisi p̄us petitionē meā ꝯfirmes: ⁊ ꝓmit-
tas mihi dare Sarā filiā tuā. Quo audito
expauit raguel. ⁊ hesitāti de responso dixit
ei angelꝰ. Noli timere dare eā sibi ꝯiugem.
huic em̄ debet: ⁊ ꝓpterea aliꝰ nō potuit hr̄e
eā. Tūc ait raguel. Scio q̄m a deo venisti: ⁊
ꝙ exaudiuit dn̄s p̄ces ⁊ lachrymas meas:
vt ꝯiungeret hec filia mea cognatōi sue ꝫm
legē moysi. Et apprehēdēs pat̄ dexterā filie
tradidit eā dextre tobie dicēs. Deꝰ patrum
nr̄oꝝ sit vobiscū ⁊ ꝯiūgat vos: ⁊ impleat be
nedictionē suā in vobis. Et fecerūt ꝯscp̄ti-
onē ꝯiugij: ⁊ comederūt bn̄dicētes deū. Post
cenā vero introduxerūt iuuenē in cubiculum
virginis ⁊ ꝓtulit Tobias de cassilide suo p̱tē
iecoris ⁊ posuit sup̱ prunas. Tunc raphael
apprehēdit demoniū ⁊ religauit illud in de
sertū sup̱ioris egypti. Tūc tobias ait ad vir
ginē. Sara dep̄cemur deuꝫ hodie ⁊ cras ⁊
secūdo .i. tertio die cras. His em̄ tribus no
ctiḇꝫ iūgimur deo: quarta nocte in nostro
erimꝰ ꝯiugio: filij em̄ sanctoꝝ sumꝰ: nō pos
sumus ita cōiungi sicut ⁊ gētes q̄ ignorant
deū. Et orauerūt āmbo dicētes simul. Misere
re nobis dn̄e deus patrū nostroꝝ miserere
nobis: ⁊ cōsenescamus ambo pariter sani.
Porro circa pulloꝝ cantū fecit Raguel pa
rari sepulcrū vt sepeliret eum p̄us ꝙ illuce-
sceret: ⁊ misit vnam de ancillis ad videndū
si iā obisset. Que reuersa nūciauit eos inco-
lumes esse ⁊ secū pariter dormiētes. Et lau
dauerūt oēs deū: ⁊ repleuerūt serui foueaꝫ
quā fecerāt p̄us ꝙ lucesceret. Et parauerūt
solēne cōuiuiū omniḇꝫ vicinis ⁊ amicis su-
is. Et adiurauit raguel tobiā vt duas heb-
domadas maneret apud eum. ⁊ dedit ei me
diā partem omniū q̄ possidebat: faciēs scri
pturā vt reliqua pars q̄ sup̱erat post obitū
suū ꝯueniret ad tobiam. Tūc ait tobias ad
angelū quē hominē estimabat. Azaria frat̄
tu nosti ꝙ grauis sit mora nostra parentiḇꝫ
meis: obsecro vt eas ad gabelum ⁊ reddes
ei chirographū suū ⁊ recipies ab eo pecuni
am. ⁊ monebis eū venire ad nuptias. Tūc
assumens Raphael quattuor de seruis ra-
guelis ⁊ duos camelos venit ad gabeluꝫ. ⁊
recepta pecunia duxit euꝫ secū ad nuptias
Et ingressus gabelꝰ inuenit eos discumbē
tes. ⁊ benedixit eis. Cūqꝫ oēs dixissent amē
cū timore dn̄i nuptiaꝝ cōuiuiū exercebant.
Porro cum tobias morā faceret in nuptijs:
sollicitus erat ꝓ eo pater eius ꝙ ad diē ter-
minatā nō redierat. Mr̄ vero lachrymis ir-
remediabiliḇꝫ flebat dicēs. Heu me fili mi:
vt q̄d te misimus peregrinari: lumen ocu-
loꝝ nostroꝝ ⁊ baculū senectutis nostre. Vir
aūt eius ꝯsolabat̄ eā. Porro raguel dicebat
ad generū suū: Mane hic: ⁊ ego mittam nū-
cium salutis tue ad patrem tuū. Cunqꝫ ille
nō adq̄esceret. tradidit ei saram ⁊ dimidiuꝫ
substantie sue in pueris: in puellis: in pecu
diḇꝫ: in camelis ī vaccis: in pecunia multa.
Parētes vero monuerūt filiā suaꝫ honorare
socrū suā: diligere maritū: regere familiam.
gubernare domū: seip̄am irrep̄hēsibilē exhi
bere. Cūqꝫ reuerterent̄ venerūt ad carram
q̄ est in medio itinere. ⁊ ait angelꝰ ad tobiā.
Precedamꝰ nos duo: ⁊ sequent̄ nos lento
gradu vxor tua ⁊ familia cum aīaliḇꝫ. ⁊ tol-
le tecū de felle piscis ⁊ linies ex eo oculos
patris tui: ⁊ recipiet visum. Porro anna se-
debat secus viam quotidie in sup̱cilio mō-
tis vnde respicere poterat de lōginquo. Et
cognoscēs a longe filiū suū venietē: cucur-
rit ad virū suū dicens. Ecce filius tuꝰ venit
Canis q̄qꝫ q̄ simul fuerat in via p̄cucurrit:
⁊ quasi nūciꝰ blādimento caude gaudebat.
Tūc exurgēs cecus data manu puero: ꝓces-
sit obuiā filio suo. ⁊ osculātes filium p̄ gau

dio fleuerūt. Cumq; adoraſſent deum ꝯſede-
runt. Tūc tobias de felle piſcis liniuit ocu-
los patris. ⁊ ſuſtinuit quaſi ꝑ dimidiā ho-
rā. ⁊ cepit egredi albugo de oculis ei⁹ quaſi
membranū oui. Quod apprehendens tobi-
as traxit ab ocul' eius. ſtatimq; viſum rece-
pit. ⁊ glorificabant omnes deum. Et ait to-
bias. Benedico te deus iſrael: qm̄ caſtiga-
ſti me ⁊ ſanaſti me. ⁊ ecce video Tobiā filiū
meū. Ingreſſa ē ⁊ poſt ſeptē dies ſara vxor
eius cū oī ſubſtantia ſua ⁊ pecunia quā re-
ceꝑat a gabelo. ⁊ ꝯuenerūt ꝯtribules ⁊ vici-
ni ad tobiam. ⁊ ꝯgratulabant̄ ei ꝑ ſeptē di-
es epulātes cū gaudio. Cūq; narraſſet To-
bias patri ſuo ꝑ ordinem bona q̄ fecerat ei
angelus ī via. tulerūt angelū ī partē rogan-
tes vt dignaret̄ dimidiā partē oīm q̄ attule-
rāt acceptā hr̄e. Tūc dixit ei angel⁹ occulte
Benedicite deū celi: ⁊ coraꝫ oībꝫ ꝯfitemini
ei. q͛ fecit vobiſcū miſcdiam ſuam. Etem̄ ſa-
cramentū regis abſcōdere bonū eſt: oꝑa au-
tē dei reuelare ⁊ ꝯfiteri honorificū eſt. Nō
abſcōdā a vobis ſmonē occultū. Bona eſt
oīo cū ieiunio ⁊ elemoſyna. Cū orabas ⁊ de-
relinq̄bas prādiū: ⁊ abſcōdebas mortuos ꝑ
diē/ ⁊ nocte ſepeliebas: ego obtuli oīonē tu-
am dn̄o. ⁊ q͛ accept⁹ eras ei/ neceſſe erat vt
tentatio ꝓbaret te. ⁊ miſit me dn̄s vt cura-
rē te: ⁊ ſarā vxorē filij tui a demonio libera-
rem. Ego em̄ ſum Raphael angel⁹ vn⁹ ex ſe-
ptē. i. ex vniuerſis q̄ aſtam⁹ an̄ dn̄m. Qui cū
audiſſent/ tremētes ceciderūt ī facies ſuas.
Et ait angel⁹ Pax vobis: nolite timere. Cū
eſſem vobiſcū videbar ex neceſſitate vobiſ-
cū māducare ⁊ bibere. ſed ego cibo inuiſibi-
li ⁊ potu vtor: q̄ ab hoībꝫ videri nō pōt. Tē-
pus eſt vt reuertar ad eū q̄ miſit me. Et hec
dicens/ ab aſpectu eoꝝ ablatus eſt. Tūc ꝓ-
ſtrati ꝑ tres horas in facies ſuas bn̄dixerūt
deū. Et exurgētes narrauerūt oīa mirabi-
lia eius. Aperiēſq; tobias ſenior os ſuū bn̄-
dixit dn̄m ⁊ dixit. Magnus es dn̄e in eter-
num: qm̄ flagellas ⁊ ſaluas. deducis ad in-
feros ⁊ reducis. Nō eſt q̄ effugiat manū tu-
am. Et hortatus eſt in h̄ cantico hierl'm et
captiuū populū dei: vt exemplo ſui ꝯuerte-
rent̄ ad dn̄m: ⁊ facerēt iuſticiā corā eo: ⁊ cre-
derēt ꝙ cū eis faceret miſcdiam. Et ꝓpheta-
uit de hierl'm dicēs. Oēs fines terre ado-
rabūt te. Natiōes ex longinq̄ ad te venient
⁊ munera deferētes adorabūt dominū in te.

Quod myſtice de tēpore grē dictum eſſe ex
his q̄ ſequunt̄ apparet. Porte hierl'm ex ſap-
phyro ⁊ ſmaragdo edificabunt̄: ⁊ per vicos
eius alleluia cantabit̄. Erat aūt tobias q̄n-
quagintaſex annoꝝ quādo lumen amiſit. ſe-
xagenari⁹ ꝟo illō recepit. ⁊ poſtea vixit an-
nis. lij. ⁊ vidit filios nepotū ſuoꝝ. ⁊ cōple-
uit annos centū ⁊ duodecim. Gloſa tamen
de myſterio videt̄ velle eum poſtq; illumi-
natus eſt q̄dragintaduobꝫ annis ſuꝑuixiſ-
ſe. referēs q̄ſi myſtice. xl. ad labores abſtinē-
tie: duos ꝟo ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi. Cum-
q; videret obitū ſibi iminere: vocauit filiuꝫ
ſuū ad ſe ⁊ ſeptē filios ei⁹: dixitq; eis. Pro-
pe erit interit⁹ in niniue. Uideo q͛ iniq̄tas
ei⁹ finē dabit ei. Nō em̄ excidet ꝟbum dei. ⁊
fratres noſtri q̄ diſperſi ſunt a terra iſrael/
reuertent̄ ad eam ⁊ replebit̄. ⁊ dom⁹ dei q̄ in
ea incēſa eſt iteꝝ reedificabit̄. Hoc tn̄ mag'
videt̄ ꝓphetali certitudīe ꝑ verba p̄teriti tē-
poris p̄dixiſſe q̄ꝫ rem geſtā narraſſe. Adhuc
em̄ ſtabat hierl'm ⁊ templū in ea. Cumq; mo-
nuiſſet eos de dilectione dei ⁊ timore ⁊ ele-
moſynis faciēdis: ⁊ vt ipī eadē mādarēt fi-
lijs ſuis: addidit. Uos aūt nolite manere h̄
ſed quacūq; die ſepelieritis matrē vr̄am cir-
ca me ī vno ſepulcro: ex eo dirigite greſſus
veſtros vt eatis hinc. Et mortu⁹ eſt tobias
⁊ poſtmodū vxor eius. Et abſceſſit tobias
ex niniue cum vxore ſua ⁊ filijs ⁊ nepotibꝫ:
⁊ reuerſus eſt ad ſoceros ſuos. Et inuenit
eos in bona ſenectute: ⁊ curā eoꝝ geſſit. Et
clauſit oculos eoꝝ: raguel'. ſ. ⁊ anne. Et no-
tandū ꝙ in ſacra ſcriptura q̄nq; dicunt̄ an-
ne. Mater ſamuelis: vxor tobie. vxor rague-
lis: mat̄ btē marie ꝟginis: ⁊ anna ꝓphetiſſa.
Mortu⁹ eſt ⁊ tobias minor cōpletis annis
xcix. ⁊ ſepelierūt eū oīs cognatio ei⁹: ⁊ oīs
generatio ei⁹. In ſancta em̄ ꝯuerſatiōe per-
māſit: ita vt accept⁹ eſſet tam deo q̄ꝫ hoībꝫ.
Nūc ad hiſtoriā captiuitatis hierl'm reuer-
temur. ⁊ poſt hiſtoriā iudith ⁊ heſter loc' ſu-
is explicabim⁹

¶ De morte godolie
Caplm. II.

Factuꝫ eſt autē cum ꝓfeciſſet rex babylōis godoliam re-
liquijs terre venerunt ad eū omnes
q̄ euaſerāt manus hoſtiū: ⁊ inter finitimas
gentes latuerant. vel quibuſcūq; latibulis

ſaluauerāt aīas ſuas. Multi q̄ȝ de decē tri-
bub⁹ q̄b⁹ grauis erat cohabitatio ſamarita
noꝝ. Fuerūt etiā inter eos q̄dā de p̄ncipib⁹
terre Johāna fili⁹ caree: ſareias ⁊ iechoni-
as. Et dixit godolias ad eos. Nolite time-
re habitare ī terra ⁊ ſuire regi babylōis: ⁊ be
ne erit vob̄. Ego habito ī maſphat vt rñde
am p̄cepto chaldeoꝝ q̄ mittent̄ ad nos vt ī
nullo vos ḡuemi. Cūq̄ȝ h̄ iuramēto firmaſ-
ſet dimiſit eos ad ꝓuīcie loca q̄ q̄ſq̄ȝ ſibi de
legiſſet. Porro ō ḡñe regio erat q̄dā hiſmael
vir malign⁹. Qui dū obſideret̄ hierl'm ad re
gē euaſit amonitaꝝ ⁊ ibi morabat̄. Et ait io
hāna fili⁹ caree ad godoliā ſecreto. ſcito q2
iſmael īſidiat̄ aīe tue: īuidēs tibi dñium t're.
Uel rex amonitaꝝ mittet eū ꝑcutere aīam
tuā vt occupet terrā deſolatā. Ibo ḡ ⁊ ꝑcu-
tiā iſmael nullo ſciēte ne interficiat te. ⁊ diſſi-
pent̄ ⁊ pereāt reliq̄e iuda. Et ait godolias.
Nō facies v̄bū h̄ vt occidas viꝝ innocētē.
Nō em̄ v̄iſimile ē vt in tali deſolatiōe hmōi
maliciā exerceret. ¶ Et factū eſt ī mēſe ſepti
mo eiuſdē anni venit iſmael ⁊ decē viri cuȝ
eo ad godoliā ī maſphat: ⁊ ſplendide ſuſce
pit eos. Cūq̄ȝ poſt prādiū v̄ſus eēt godoli-
as in ſoporē ⁊ ꝯuiue: ꝑcuſſit eos iſmael. ⁊ e-
greſſ⁹ ꝑ noctē iudeos q̄ erāt ī ciuitate ⁊ q̄ſ-
dā milites q̄ erāt a babyloniis derelicti tru
cidauit: ⁊ ꝓiecit cadauera eoꝝ ī lacū quē fec̄
rex aſa ꝓpt̄ baaſa regē iſrael. Alt'a v̄o die cū
munerib⁹ veniebāt de ꝓuincia. lxxx. viri ad
godoliā: ⁊ egreſſus ē iſmael in occurſuȝ eo-
rū di. Intrate ad godoliā. Quib⁹ īgreſſis:
occidit eos iſmael p̄ter decē q̄ dixert̄ ei: par
ce nob̄: q2 theſauros habem⁹ ī agro frumē-
ti: vini ⁊ hordei: olei ⁊ mell': ⁊ dabim⁹ eos ti
bi. ⁊ receſſert̄ ab eo. Tūc iſmael duxit capti
uas reliq̄as ꝓpl'i q̄ erat in maſphat. filias q̄
q̄ȝ regꝫ q̄ſ cōmēdauerat nabuzardā godolie
Qd̄ cū audiſſȝ iohāna fili⁹ caree aſſūptꝫ vi-
ris īſecutus eſt iſmael: ⁊ inuenit eū ad aq̄s
q̄ ſunt in gabaon. ⁊ fugit iſmael a facie ei⁹
cū octo viris. ⁊ reduxit iohāna captiuos et
p̄dam quā duxerat iſmael

¶ De deſcenſu reliquiaꝝ iude in egyptū: ⁊ obitu hieremie

Capl'm. III.

ET cōuenerunt oēs
reliq̄e iuda ad hieremiā a paruo vſ-
q̄ȝ ad magnū. Diſponebāt em̄ fugere in egy
ptū timētes ne occiderēt̄ a chaldeis ꝓ mor
te godolie. Et dixerūt ad ꝓphetā. Ora ꝓ no
bis deū vt indicet nobis v̄bū qd̄ faciemus:
⁊ q̄cq̄d dixerit nob̄ ꝑ os ſuū faciem⁹. Poſt
dies ſeptē factū eſt v̄buȝ dñi ad hieremiā: et
ꝯuocās vniuerſum ꝓpl'um ait. Hec dī͞t dñs
Si manſeritis in terra hac: plantabo vos
⁊ nō euellam. Jam em̄ placat⁹ ſum ſuꝑ ma-
lum qd̄ feci vobis. Nolite timere a facie re-
gis babylonis: quia ego vobiſcū ſum. Sin
autē deſcēderitis in egyptum vt ibi habite-
tis: gladi⁹ nabuchodonoſor quē formidatꝫ
ibi cōprehēdat vos: ⁊ ꝑibitis gladio/fame/
⁊ peſte. Et nō audierūt hieremiā: ſed dixert̄
mentiris. nō miſit te domin⁹: ſed baruch in
citat te aduerſus nos vt tradat nos in ma-
nus chaldeoꝝ. Et deſcenderūt oēs cū mu-
lierib⁹ ⁊ paruulis ⁊ omni ſubſtātia ſua ī egy
ptum. ⁊ duxerunt ſecū hieremiā ⁊ baruch: ⁊
deſolata eſt terra. ⁊ ſabbatizauit multis an-
nis ſicut p̄dixerat hieremias. Nō em̄ tranſ
tulit ī eam rex baby-
lonis colonos: ſicut
fecerat rex aſſyrioꝝ ī
terrā iſrael. ⁊ habita
uerūt reliq̄e iuda in
egypto ī magdalo et
in taphnis ⁊ ī mem-
phis ⁊ ī terra phatu
res. ⁊ eſt nomē regis
a quo illa ꝑs egypti
ſic denominata eſt.
Et fact⁹ eſt ſmo do-
mini ad hieremiā in
taphnis dicēs. Su
me lapides grādes ⁊
abſconde eos in cri
pta q̄ eſt ſub muro
latericeo ī porta dom⁹ pharaonis. ⁊ dices
ad iudo ſ. Hec d. d. Ecce ego aſſumā ſuū me
um nabuchodonoſor ⁊ ponā thronū ei⁹ ſu
per lapides iſtos: ⁊ ꝑcutiet terrā egypti ⁊ ꝑi
bitis vos cū egyptiis. Porro mulieres he-
breoꝝ ſacrificabāt diis alienis: ⁊ regine ce-
li: lune. ſ. vel iunoni vel berecincie offerebāt
placētas ⁊ libamīa. Cūq̄ȝ argueret eas hie-
remias dixerūt. Nunq̄d ſine viris nr̄is hec
fecim⁹? Cūq̄ȝ ad viros duri⁹ loq̄ret̄: dixerūt
Quādo fecim⁹ hec in vrbib⁹ iuda ſaturati
ſumus panib⁹ ⁊ bene erat nobis. Ex q̄ autē

Triplicit' d̄ſtructa ē
⁊ trib⁹ vicib⁹ hierl'm
Primo ꝑ trāſmigra-
tionē ioachim ⁊ eoꝝ
q̄ ſecū trāſmigraue-
rāt. Scd̄o ꝑ captiui
tatē ſedechie ⁊ tēpli
deſtructōem. Tertio
per deſolatiōem quā
do ſolitaria relicta ē
reliquiis in egyptuȝ
deſcendētib⁹. Quar-
ta fuit vaſtatio terre
que tria premiſſa pre
cedebat

cessauim⁹ indigem⁹ oib⁹: ⁊ gladio ⁊ fame cō sumpti sum⁹. Et rn̄dit hieremias. Hec dic dn̄s. Ego iuraui i noie meo magno: q2 oēs viri iuda q̄ sūt i terra egypti gladio ⁊ fame pibūt donec penit⁹ ɔsumant. Et insurrexit ppl's aduersus hieremiā ⁊ lapidauert eū lapidib⁹ q̄s absconderat sub muro latericeo. Egypti ꝓo honorauerūt ꝓpham sepeliētes eū iuxta tumulū regū: memores bn̄ficioꝝ q̄ pstiterat egypto. Orone em̄ sua fugauerat aspides ⁊ bestias aq̄ꝝ q̄s greci crocodylos vocant: q̄b⁹ pus egypt⁹ infestabat. Tradūt etiā q̄dam q̄ adhuc de puluere eiusdē loci aspidū pcussura sanat: ⁊ fugant crocodyli. De eodē ait epiphani⁹. Audiuim⁹ a vir' senioꝛib⁹ q̄ ex senioꝝ antigoni ⁊ ptolomei stirpe descēderāt: q̄ Alexāder macedo veniēs ad sepulcꝝ ꝓphete: ⁊ cognoscēs loci mysteriam trāstulit ipm in alexādriam ⁊ sepeliuit glorióse. ⁊ extūc a terra illa ꝓhibiti sūt crocodyli ⁊ aspides penit⁹. Nā ⁊ idē alexāder pus introduxerat illuc serpētes q̄sdā q̄ vicē marsoꝝ aspides fugabāt: sed nō poterāt eas penit⁹ extirpare. q̄s quia ab argis pelopon̄ aduexerat / argōes noiauit. Hic ē hieremias q̄ regib⁹ egypti signū dedit q̄ eoꝝ idola euerti opteret cū ꝓgo pareret. Un̄ et sacerdotes eoꝝ i secreto tēpli loco imaginē ꝓgis ⁊ pueri statuētes adorabāt. Qn̄ ꝓo ptolome⁹ rex interrogaret eos q̄ hec facerēt ratiōē: dixerūt paterne traditōis esse mysterium qd a sctō ꝓpha accepant maiores: ⁊ credebāt in reb⁹ ita fore ventuꝝ. Hic est hieremias q̄ tēplū euertēdū pnoscēs: arcā testamēti cū his q̄ in ea erāt tulit: ⁊ pcib⁹ suis eā absorberi fecit in petra. petrā ꝓo digito designās: nomen dei tetragrāmaton impssit. Et factū est sigillū i similitudinē sculpture q̄ ferro cauat: ⁊ ipm dn̄i nomē nubis operimēto ita celatū est vt extūc nec locum q̄s recogn̄scere q̄at. nec ipum nomē legere vsq3 in hūc diē ⁊ vsq3 in finē. Et pstine figure istar illic sepe nubes vt ignis fit nocturno tēpore eo q̄ glia dei ab ei⁹ lege non desinat. Est aūt petra illa in eremi terra inter duos mōtes in quib⁹ iacēt moyses ⁊ aaron. Dixitq3 hieremias pn̄tib⁹. Dn̄s ex sion rcessit ad celos: inde rursus i ꝓtute vētur⁹. ⁊ erit signū pn̄tie ei⁹ qn̄ vniuerse gētes adorauert lignū. Dixitq3 q̄ hāc arcā nemo pter aarō pducere poterit. ⁊ tabulas q̄ i ea sūt null⁹ apiet sacerdotū: nullusq3 ꝓphaꝝ nisi elect⁹ dei moyses. ⁊ in pma resurrectiōe in futuro qn̄ mortui resurgēt pma resurget hec arca: ⁊ exibit de petra. ⁊ ponet in mōte sion. ⁊ oēs sancti ɔgregabunt ad eā regressum dn̄i sustinētes ⁊ aduersariū q̄ eos q̄situr⁹ est interimere fugientes.

¶ De captiuitate reliquiaꝝ iude Caplm. IIII.

Factū est post mortē hieremie āno q̄nto euersiōis hierusalē ipe est vicesimustertí⁹ regni nabuchodonosoꝛ. descēdit nabuchodonosoꝛ in syriā inferiorē ⁊ obtinuit eā. Moabitas q̄3 ⁊ amonitas subiugauit sibi. Et tādē itrauit i egyptū eāq3 subuertit: ⁊ regē q̄ tūc erat i ea occidit: aliūq3 i ea ɔstituēs. denuo iudeos captiuos duxit in babylōem. Et ab hac vltīa captiuitate reliq̄aꝝ iude q̄dā numerāt. lxx. annos vsq3 ad scōm annū darij filij ithaspis. Hāc etiā captiuitatē reliq̄arū pdixerat ezechiel i chaldea: de q̄ mō ꝓsequntes alti⁹ oꝛdiemur.

¶ Sequit historia Ezechielis

Historia de ezechiele ꝓpheta	ca. j
De eleuatiōe ⁊ visiōe ezechiel'	ca. ij.
De cōmemoratiōe hierl'm	ca. iij.
De ɔsolatiōe hierl'm	ca. iiij
De resurrectiōe mortuoꝝ	ca. v
Et facta est manus domini super Ezechielem. caplm	vj.

¶ Historia de ezechiele ꝓpheta. Caplm. I.

Ezechiel propheta de terra cysare fuit fili⁹ buzi de gn̄e sacerdotū. Hic i babylonē duct⁹ ē cū ioachim ⁊ mr̄e ei⁹ cū daniele ⁊ trib⁹ pueris. Hic habitabat iuxta fluuiū chobar. Factū ē aūt in. xxx. anno nō solū etat' ipi⁹: s3 a. xviij. anno iosie qn̄ inuētus ē deuteronomi⁹ in tēplo i q̄nto anno trāsmigratiōis. in q̄rto mēse in q̄nta die mē sis exorsus ē ꝓphetare ezechiel ad cōcaptiuos ꝓpter causas hmōi. legerāt i epl'a hieremie p. lxx. annos duraturā captiuitatē: ⁊ flebāt ꝓ exilij plōgatiōe. Preterea murmurabāt aduersus dn̄m q̄ fraudulenter eos eiecisset. Dixerat em̄ p os hieremie remanētes

in hierusalē pituros. eis ꝟo q̄ se traderēt ser uo suo nabuchodonosoꝛ bona pollicebaꝫ. Nūc āt i ɔtrariū res relapsa erat. Floꝛebāt em̄ q̄ remāserāt ꝛ ipi iugo ꝟuitutis ꝑmebātur. Erāt q̄ȝ int̄ eos q̄ dicerēt ꝙ dū ꝟuierāt militie celi oib⁹ bonis abūdabāt. ex q̄ ꝟo cessauerāt pierāt gladio/fame ꝛ peste. Ad hec ꝓphetabat ezechiel euersionē vrbis ꝛ tēpli incendiū iminere: ꝛ eos q̄ remāserāt i vrbe fame pituros: ꝛ extra vrbē gladio. Eos aūt q̄ viui traherenꝫ/ grauē passuros seruitutem ipos aūt in pace ꝛ q̄si libera seruitute māsuros. Ut aūt auctoꝛitatē ꝑberet ei de⁹ ostēdit ei q̄sdā visiōes: similitudinē. s. hoīs/ leonis/ ꝛ vituli/ ꝛ aq̄le. nō solū ad ꝑfigurandū euāgelistas: sed vt ostēderet deū israel dn̄m esse toti⁹ creature: ꝑ hec digniora oēm intelligens creaturā. Nō em̄ ꝑest ceteris aīantibus: aq̄la rex est auiū: leo feraꝝ: bos iumētorū. Sub aīalib⁹ ꝟo vidit rotā in medio rote: vt ostēderet circūuolutionē oīm elemētorū i dn̄i esse ꝑtāte. ꝛ sup hec vidit firmamentū coloꝛis sapphyrini. ꝛ sup firmamētū erat similitudo throni. ꝛ sup thronū similitudo q̄si aspect⁹ hoīs. Et ait dn̄s ad eū. Fili hoīs mitto te ad filios isrl̄: q2 dom⁹ exasperās ē si foꝛte audiāt ꝛ q̄escāt ꝛ sciāt: q2 ꝓpheta fuerit in medio eoꝝ. Et ecce man⁹ missa ad euȝ in q̄ erat liber sc̄ptus intus ꝛ foꝛis. ꝛ scripta erant in eo lamētationes ꝛ carmen ꝛ ve. Et ait dn̄s. Comede volumen istud: quia dedi verba mea in oꝛe tuo. Et iuit ꝓpheta ad trāsmigratiōem iuxta fluuiū chobar ad aceruū nouaꝝ frugū. ꝛ sedēs in medio eoꝝ posuit corā eis lateres ꝛ descripsit in eo ciuitatem hierusalem: ꝛ obsidionē aduersus eā. ꝛ munitiōes ꝛ aggerē ꝛ castra ꝛ arietes in giro. et anteposuit sartaginē ferreā oculis suis ne videret eos: ꝛ ait. Sic obfirmauit dn̄s faciem suā ad hierusalem ne videat eā ꝛ obsidebit eā. Signū est domui israel. Et q̄a in hierusalē erant multi de decē tribub⁹ q̄ ad eos ɔfugerāt: etiā de eis locut⁹ est domin⁹ ad eū. Fili hoīs sume tibi frumētū ꝛ hoꝛdeū ꝛ fabā ꝛ lēte ꝛ milliū ꝛ viciā: ꝛ facies tibi panē de eis subcinericiū in pōdere. xx. staterū ꝛ operies illū i oculis eoꝝ ad coq̄uēdū stercoꝛe humano. Cūq̄ȝ hec abhoꝛreret ꝓpha: cōcessit ei fimū boū ꝓ stercoꝛe humāo. ꝛ dices ad eos. Si comedēt filij isrl̄ panē suū polutū inter gentes ad q̄s eijciaȝ eos. Dixitq̄ȝ iteꝝ dn̄s ad eū. Sume tibi gladiū radentē pilos. i. nouaculā. ꝛ duces illū ꝑ caput tuuȝ ꝛ barbā: ꝛ tertiā partē piloꝝ cōbures igni i medio eoꝝ. ꝛ tertiā ꝑtē ɔcides gladio i circūitu. ꝛ tertiā partē disꝑges i vētū. Hec em̄ dt̄ dn̄s ad hierl̄m. Tertia ꝑs tui fame moꝛietur. ꝛ peste in medio tui. ꝛ tertia ꝑs tui gladio cadet i circūitu tuo. tertiā ꝟo ꝑtē i oēm vētū disꝑgā

De eleuatiōe ꝛ visiōe Ezechielis. Caplm̄. II.

Factuȝ est autē i anno sexto. in sexto mense. in quinta die mēsis leuauit sp̄us ꝓphām inter celū ꝛ terrā ꝛ adduxit eū in hierl̄m in visiōe dei. Et vidit ab aq̄lone i introitu poꝛte idolū baal. ꝛ ingressus vidit vniuersa idola domus isrl̄ depicta i circūitu ꝑ totū. ꝛ. lxx. viri de senioꝛib⁹ stabāt ꝛ iechonias sacerdos cū eis. ꝛ vnusq̄sq̄ȝ habebat thuribulū in manu sua: ꝛ vapoꝛ nebule de thure ɔsurgebat Et ingressus ꝑ ostiū poꝛte ad aq̄lonē vidit ml̄ieres plāgētes thamur moꝛtuū. i. adonidē: ꝛ laudātes rediuiuū. ꝛ vidit int̄ vestibulū ꝛ altare. xxv. viros hn̄tes doꝛsa ad tēpluȝ ꝛ adorātes ad oꝛtū solꝫ. Et dixit dn̄s ad eū. Uidisti fili hoīs q̄ faciūt: nunq̄d leue est h̄. Ecce faciā eis in furoꝛe: nec parcet eis ocul⁹ me⁹. Et ecce sex viri veniebāt habētes vasa interitus i manib⁹ suis. ꝛ erat vir in medio eoꝝ vestit⁹ lineis. ꝛ atramētariū sc̄ptoꝛis ad renes ei⁹. Et dixit dn̄s ad eū. Transi ꝑ mediā ciuitatē ꝛ signa thau sup frōtes viroꝝ gemētium ꝛ dolentiū de abominatiōib⁹ q̄s isti faciūt. Et dixit dn̄s sex viris. Transite ꝑ ciuitatē seq̄ntes eū: ꝛ ꝑcutite oēm sup quē non videritis thau. Nemini parcet ocul⁹ vester ꝛ a sanctuario meo incipite. Cūq̄ȝ ꝑtrāsirēt clamauit ꝓpha. Heu: heu: heu dn̄e de⁹ ꝗ ne disꝑdes oēs reliq̄as israel. Et dixit dn̄s ad eū q̄ idut⁹ erat lineis. Imple manū tuā prunis ꝛ effūdes sup ciuitatē: ꝛ h̄ faciēs cōbussit eā. Sp̄us āt dn̄i leuauit ezechielē ꝛ reduxit eū i chaldeā. Et locut⁹ ē ad trāsmigrationē q̄cūq̄ȝ oñderat ei dn̄s

Nō erat ɔ̄ moꝛē eoꝝ cū introit⁹ eēt ad oꝛientē ꝟsus ad sc̄tā sc̄oꝝ: ipi ꝟsus occidētē oꝛabāt. Nos aūt versus hierl̄m oꝛam⁹ vl̄ ꝟsus oꝛientē

¶De cõmemoratiõe hierl'm
Capl'm.III.

Poſt hec Ezechiel in ɔſpectu coꝝ ꝑ diē cepit trāſportare vaſa domus ſue q̄ſi trāſmigrās ad aliū locū. Veſpere āt ꝑfodit parietē: ⁊ ꝑ ruinā parietis aſportauerūt eū in humeris ſui eiꝰ: velata facie nihil vidētē. Et dixerunt ad eū domꝰ iſrael. Quid tu facis? Qui rñdit. Sup regē q̇ eſt i hierl'm onꝰ iſtō ē. Parietē ꝑfodiēt vt educāt eū: i caligine noctis egredietur. capietur i ſagena adducetur i babylonē. ⁊ eā nō videbit: ibiq; morietur. Poſtea locutus ē ad domū iſrl' i enigmate dicēs. hec dīt dñs. Aq̇la grādis magnaꝝ alaꝝ lōgo mēbroꝝ ductu. plena plumis ⁊ varietate: hꝫ eſt nabuchodonoſor vēit ad libanū. i. ad tēplū ⁊ tulit medullā cedri. i. vaſa dñi. ⁊ ſūmitatē frōdiū trāſportauit. i. ioachim. ⁊ tulit dē ſeīe terre. i. mathaniā. ⁊ poſuit illō i terra ⁊ creuit i vinea. i. fec̄ eū regē: ⁊ accepit ab eo iuſiurādū. Et facta ē aq̇la altera grādis. i. pharao. ⁊ ecce vinea iſta extēdit palmites ſuos ad illā vt irrigaret eā. Nunq̇d ꝓſꝑabitur q̇ fec̄ hec. Et q̇ diſſoluit pactū nūq̇d effugiet. Viuo ego dīt dñs i medio babylōis morietur. Et factū ē ỽbū dñi ad ezechielē i anno nono: in mēſe. x. decima die mēſis di. Fili hoīs ſcribe tibi nomē diei huiꝰ in q̄ ɔfirmatꝰ ē rex babylōis aduerſus hierl'm hodie Ecce ego tollā hodie a te deſiderabile oculoꝝ tuoꝝ ⁊ ingemiſces tacēs. nō plorab: nō plāges. luctū mortui faciēs. nō velab ora amictu: nec cibos lugētiū comedes. ſꝫ calciamēta erūt i pedibꝰ tuis tanq̄ ad eū dū. Et mortua eſt vxor ſua veſꝑe ⁊ nō plāxit: ſꝫ erat q̄ſi iturꝰ: ⁊ dixerūt ad eū: q̇d ꝓtēderet hꝫ? Qui rñdit. Hec dīt dñs. Ecce ego polluā ſanctuariū meū deſiderabile oculoꝝ vr̄oꝝ. ⁊ p̄ nimia anxietate nō plāgetis. q2 q̇ſq; de nece ſua ſollicitꝰ erit. Poſtea i ɔſolatione gēt͛ ſue p̄dixit ꝓpha calamitates circūſtātiū nationū q̄ vl' iuuerāt hoſtes ɔ̄ hierl'm: vl' inſultauerāt captiuis. i. filioꝝ amon ⁊ moab ⁊ edom: philiſtijm: tyri ⁊ ſidonis: egypti ⁊ ethiopie

Quia ſicut piſces ꝑ ſagenā: ſic Sedechias fuit captꝰ i cāpo ſolitudīs hierichōtine

¶De ɔſolatione hieruſalē.
Capl'm.IIII.

Et factū eſt i. xii. anno trāſmigr̄tiōis. xi. mēſe. v. die menſis venit ad ezechielē q̇dā q̇ fugerat de hierl'm di. Vaſtata ē ciuitas. In p̄cedēti tñ veſꝑa ezechiel p̄dixerat de nūcio vēturo. Et audiēs oīs trāſmigr̄tio excidiū vrb ⁊ icēdiū tēpli: leuauerūt vocē ſuā ⁊ dixerūt. Perijt ſpes nr̄a: abſciſi ſumꝰ n̄ reſurgemꝰ. Et exclamauit ezechiel. Hec dīt d. Cū ſc̄ificatꝰ fuero i vob tollā vos dē gētibꝰ ⁊ adducā vos i terrā vr̄am: ⁊ effūdā ſuꝑ vos aquā mūdā: ⁊ mūdabimini ab oībꝰ inq̇namētis vr̄is

¶De reſurrectiōe mortuoꝝ
Capl'm.V.

Et facta ē ſuper prophetā manꝰ dñi: ⁊ eduxit eū in ſpū i cāpum q̇ plenus erat oſſibꝰ ſicc͛ vehementer. ⁊ ait ad eū. Fili hoīs: putas ne viuēt oſſa iſta? Et dixit. Dñe tu ſcis. et dixit. Dic ad ea. Oſſa arida hec dīt dñs: Ecce dabo ſuꝑ vos neruos ⁊ ſuccreſcere faciā carnes: ⁊ ſuperextendā vobis cutē: dabo vobis ſpm̄ ⁊ viuetis. Et adhuc eo loq̄nte factꝰ eſt ſonꝰ ⁊ cōmotio. ⁊ acceſſerūt oſſa ad oſſa: vnūq̇dq; ad iūcturā ſuā. ⁊ ecce ſuꝑ ea nerui ⁊ carnes ⁊ cutis: ſꝫ ſpm̄ nō habebāt. Et dixit dñs ad ꝓphetā. Clama ad ſpm̄ ⁊ dices. Hec dīt dñs A q̄ttuor vētis veni ſpūs ⁊ inſuffla ſuꝑ interfectos iſtos ⁊ reuiuiſcāt. Et ſic factū ē. ⁊ viuētes ſteterūt ſuꝑ pedes ſuos exercitꝰ grādis nimis valde. Et dixit dñs. Oſſa hec vniuerſa domꝰ iſrl' ē ⁊ reſtituit ſpūs ꝓphaꝫ i medio trāſmigratiōis ⁊ locutꝰ ē ad eos q̄ mōſtrauerat ei dñs i ſignū duoꝝ. ſ. r̄uocatiōis coꝝ a captiuitate ⁊ r̄ſurrectōis corꝑm i fine Et tulit ezechiel lignū vnū ⁊ ſcꝑſit ſuꝑ illō. lignū iude ⁊ ſocioꝝ eiꝰ. ⁊ ſuꝑ alteꝝ lignū ſcripſit. lignū effraī ⁊ ſocioꝝ eiꝰ. ⁊ ɔiūxit ea: ⁊ tenuit ea ī vna manu ſil'. ⁊ dixerūt ei. Quid tibi vis in his? Qui rñdit. Hec dic̄ dñs.

Quidā iudei dicunt ꝙ cāpus iſte fuerit i deſerto vbi tot iudeorū poſt adorationeꝫ vituli interierūt in q̄ etiā deſerto. xl. ānis: poſtea errauerūt vbi omēs ꝓſtrati ſunt in ea ſepulti.

Decē tribꝰ dicebantur eē regnū effraim: ꝓpter hieroboā q̇ regnauit p̄mus ſuꝑ illas. ⁊ fuit de tribu effraim.

Ecce ego ꝯgregabo regnū iuda ꝛ regnū effraim: ꝛ faciā eos ī gētē vnā ꝛ regnū vnū: ꝛ rex vnus erit oibus imperās: ꝛ fu⁹ me⁹ dd̄ pnceps erit eoꝝ ī ppetuū. Et locut⁹ ē dn̄s ad ezechielē. Fili hoīs vaticinarē aduers⁹ gog ꝛ trā magog di. Hec dīt d. Ecce ego sup te gog pnceps mosoch ꝛ tubal seducā te: ascēdere te faciā de lateribꝫ aq̄lōis ꝛ adducā te sup mōtes israel. ꝛ cades ibi tu ꝛ oīa agmīa tua. ꝛ dicā volucribꝫ celi ꝛ bestiis terre. Propate ꝛ currite vndiq; ad victimā quā imolo vob̄ sup mōtes isrl̄ vt comedatꝭ carnes fortiū ꝛ sanguinē pncipuz terre bibatꝭ. Et ossibꝫ corrorē dabo sepulcꝝ noiatū. ꝛ mittā ignē ī terra magog: ꝛ ī his q̄ habitāt ī insul' cōfidēter.

Hoc fabulārē hebrei futuꝝ p⁹ regnū mille ānoꝝ. ꝛ q̄ tāt⁹ erit exercit⁹ gog. ꝛ hebrei p septē ānos vsuz lignoꝝ hēbūt nō de siluis: sed de armis. ꝛ colligenē ossa septē annis: ꝛ sepelienē ī valle q̄ ob h̄ dicerē poliādꝝ: q̄si multoꝝ virorum sepultura

Non q̄ sit fabula de gog ꝛ magog. imo historia. sed q̄ sic ab hebreis appellarē

A polis qd̄ ē multū: ꝛ andros qd̄ est vir. vel a polis qd̄ ē pluralitas: ꝛ andros qd̄ ē vir. inde poliādꝝ q̄si viroꝝ multoꝝ sepultura.

¶ Et facta est man⁹ dn̄i sup ezechielē
Capl'm. VI.

IN vicesimoquinto anno trāsmigratiōis ipē est ann⁹ tricesimusterti⁹ regni nabuchodo. primo mēse. x. die mēsis. xiiij. āno postq̄; pcussa ē ciuitas ī hac ipa die facta est man⁹ dn̄i sup ezechielē. ꝛ adduxit eū ī spū ī terrā israel sup mōtē excelsum. ꝛ ōndit ei descp̄tionē ciuitatꝭ ꝛ tēpli: sup quā ad lr̄am nr̄i silueīt auctores. Porro ezechiel ī chaldea interꝯ captiuos iudicauit trāsgressores legis. ꝛ p̄cipue q̄sdā d̄ tribu dan ꝛ gad q̄ ī dn̄m cōmitterēt ipis: legꝭ psequndo custodes. Et fecit vt dic epiphani⁹ ꝯ eos pdigiū magnū. q̄ filij eoꝝ ꝛ vniuersa pecora a serpētibꝫ pierūt: ꝛ p̄dixit q̄ tribꝫ ille nō reuerterenē ad ppria: s; in medie regiōibꝫ remanerēt. pp̄ter qd̄ exacerbati eū distraxerūt cū eq̄s p crepidines saxoꝝ: ꝛ excerebrauerē eū. ꝛ sepelierē eū ī agro maulim. ī sepulcro sem ꝛ arfaxat: ī speluca dupli ci. In cui⁹ similitudinē abraā in hebron sepulcrū sare cōposuit. Duplex āt d̄r: eo q̄ camerata sit: ꝛ auersa a supficie terre sūmitas ei⁹ a pte vna. vel ex pte alia in petra suspēsa sit sup terrā. Iste pp̄ha pp̄lo dedit signum ī fluuio chobar. vt qn̄ deficerz sustinerēt desolatōem terre sue: tūc sperarēt regressū ad hierl'm qn̄ inundaret. Ad eū qn̄q; ꝯuenerat plurima multitudo ꝯcaptiuoꝝ ad fluuium chobar ꝛ chaldei rebelliōnē vēri irruerēt sup eos. Ipē vō p̄cibꝫ suis sistēs aq̄s flumīs super aq̄s ābulās cū oī multitudie ad alteraz ripā se recepit. ꝛ q̄tq̄t hostiū p̄sūpserāt eos sequi submersi sūt: ꝛ p orōnem subito largā pisciū copiā pp̄lo p̄stitit ad vescēdū. Sepe q̄z multꝭ deficiētibꝫ vitā restituit

De daniele	ca. j.	Uisio. v. dan̄. cā.	vij.
Uisio pma	c. ij.	Uisio sexta	ca. viij
Uisio scd̄a	c. iij.	Uisio septima	ca. ix
Uisio tertia	c. iiij.	Uisio octaua	ca. x.
Cathalog⁹ regū babylonis	ca. v.	Uisio nona	ca. xj.
Uisio q̄rta	c. vj.	Uisio decima	c. xij.

¶ Incipit historia Danielis.
Capl'm. I.

PRophetauit etiam in chaldea Daniel: q̄ sm̄ Josephū ꝛ Epiphaniū de semine regio iude fuit. sm̄. lxx vō de tribu leui q̄ in titulo fabule belis ita ponūt. Hō q̄daz erat sacerdos nomine Daniel: filius Abdo cōuiua regis babylonis nat⁹ fuit in beteroth supiore. Et fuit adō castus q̄ a cōtribulibus suis spado putaretur. Libꝝ eius trāstulit Hieronym⁹ ad petitionē paule ꝛ custochij cū magna difficultate. Script⁹ eni̅ erat hebraicis lr̄is: sed chaldaico sermone. nec legebarē ab eccl̄ia sm̄. lxx. q̄ multum a vitate discordabat coruz editio. sed sm̄ Theodotionem qui appd hebreos nec Susanne habz historiā

Scp̄tum de bele hebrei fabulā dicūt: nō q̄n de vitate ꝯstet: s; ipi Danielē hec scripsisse negāt

Sicut videm⁹ gallicū scp̄tū latinis lr̄is. nec tn̄ oī coḡscēti litteras h̄ ptz

nec hymnũ triũ pueroꝝ: nec belis draconisqꝫ fabulaꝫ de q̃ altiꝰ ordiemur. Hꝫ pmittẽtes q̃ aliĩ pphetaꝝ lõge añ captiuitatẽ duaꝝ tribuũ de ea pphetarũt. vt esaias ⁊ osee. Aliĩ ea ĩminẽte ⁊ dũ fieret: vt esaias ⁊ ezechiel. Aliĩ infra eã: vt daniel ⁊ abacuc. Aliĩ post eã: vt aggeꝰ ⁊ zacharias. Factũ est aũt cũ Nabuchodonosor duxisset ĩ babylonẽ nobiliores pueros iudeoꝝ: ⁊ q̃sdã de semĩe regio pulcriores int̃ eos ⁊ doctiores q̃ stare possent ĩ palatio reg' (vt ait Josephꝰ) castrauit. qd etiã aliĩs gẽtibꝫ q̃s vastauerat fecisse dinoscit̃. Et tradidit eos pposito eunuchoꝝ: ⁊ fecit eos erudiri puincialibꝫ lr̃is parit̃ ⁊ chaldeis. Est ãt chaldea lingua eadẽ q̃ ⁊ syra: ppinq̃ hebree. ⁊ iussit eis ministrari cibos d mẽsa sua. Fuerũt aũt inter eos q̃ttuor optimi de filiĩs iuda. daniel: ananias: misahel ⁊ azarias. ⁊ mutauit eis rex noĩa. ⁊ dicti sunt balthasar: sydrach: misac ⁊ abdenago. Balthasar ãt erat nomẽ regiĩ gener': qd ĩposuit danieli: vt dr̃ epiphaniꝰ. eo q̃ iã cogitaret d eiꝰ adoptiõe. Jstis q̃ttuor ppositꝰ eunuchorũ specialẽ posuit pcuratorẽ malazar. Hi ppposuerũt nõ ꝯtamiari cibis gẽtiliũ. Sꝫ cuꝫ cogeret eos malazar edere de cibis: ne viderent̃ corã rege ceter' exiliores: dixer̃t ad euꝫ Tenta nos obsecro diebꝫ decẽ: ⁊ da nob' legumĩa ⁊ aquã. ⁊ post hec ꝯtẽplare vultꝰ nostros: ⁊ reliq̃ꝝ q̃ vescunt̃ cibo regio. ⁊ sic videris sic facias nobiscũ. Porro malazar tollebat cibaria ⁊ vinum eoꝝ: ⁊ dabat eis legumĩa. Propter hꝫ aĩe eoꝝ erãt limpide nõ hebetes ppt̃ multitudinẽ ciboꝝ. nec ꝯfuse p varietate. ⁊ corpa eoꝝ laboribꝫ aptiora. ⁊ subito facti sũt eruditi. q̃r dedit eis dñs sciam ⁊ disciplinã: ⁊ pcipue danieli ĩtelligẽtiã visionũ ⁊ sõnioꝝ. Et exactis tribꝫ ãnis statuti sũt ĩ ꝯspectu nabuchodonosor. ⁊ d oĩbꝫ q̃ sciscitatꝰ ẽ rex ab eis: inuenit ĩ eis decuplũ super cũctos ariolos ⁊ magos q̃ erãt ĩ regno eiꝰ. Et fuit daniel in honore in chaldea: etiã vsqꝫ ad dariũ ⁊ cyꝝ. Hic terminat̃ pma daniel' pericopa. Sequunt̃ aũt ix. vel .x. q̃ visiões danielis dicunt̃: eo q̃ ĩ eis vel ipe aliqd viderit: vl' visum ab alio explanauerit

Nota q̃r mltitudo ciboꝝ hebetat. varietas ꝯfundit ingeniũ

Qui regñbant sup medos ⁊ psas q̃ ⁊ diecerũt regnũ babylõis.

Prima distinctio q̃ nõ dr̃ visio. Hiero. ei p.x. distictiões diuisit: nõ dico libros

Prima visio Danielis. Caplm. II.

Porro in anno secũdo regni sui vidit Nabuchodonosor somniũ ⁊ ꝯterritꝰ est spũs eius ⁊ effugit ab eo somniũ. Nec est intelligẽdꝰ secũdus annus regni ab origine: sed a consummatiõe. Cõsummatũ aũt eius regnũ dicit̃. postqꝫ subiugatis sibi natõibꝫ reliquias israel eduxit ab egypto. Cõuocauit g̃ rex cõiectores chaldeoꝝ: ⁊ dixit ad eos. Uidi somniũ: sed ignoro qd viderim. Qui respõderũt syriace. Dicat rex somniũ s̃uis suis. ⁊ interp̃tationem eius indicabimꝰ. Et ait rex. Nisi somniũ ⁊ eius cõiecturã indicaueritis mihi / pibit' ⁊ domus vestre publicabunt̃. Et dixerunt. Nõ est hõ sup terrã qui sermonẽ tuum possit implere exceptis diĩs: quoꝝ conuersatio nõ est cum hominibꝫ. Tũc pcepit rex in ira magna vt interficerent̃ omnes sapiẽtes babylonis. Et q̃rebat̃ daniel ⁊ sociĩ eius vt pirent. Quod cum accepisset Daniel: ingressus rogauit regem vt daret ei tẽpus ad solutiõem p vnã nocteꝫ tm̃: vt dicit Josephꝰ. Et ingressus daniel ad domũ cuꝫ sociĩs suis orauit deum. ⁊ per visionẽ noctis reuelatum est ei mysterium. ⁊ benedicens deũ / ingressus est ad regẽ. Et ait ad eũ rex. Poter' ne mihi somniũ indicare ⁊ interp̃tationem eius? Qui respondit. Nõ potest hoc homo: sed est deus in celo reuelans mysteria: q̃ indicauit tibi que ventura sunt ĩ nouissimis temporibꝫ. Uisiones capitis tui. id est cordis tui he sũt. Jn corde eñi est sapiẽtia s̃m euangeliũ: nõ in capite: s̃m phm. Tu cogitabas ĩ stratu tuo q̃s post te mũdi teneret pncipatum: ⁊ ostendit tibi deus regnaturos. Uidebas coram te statuã grandẽ ⁊ terribilem: cuius caput ⁊ collũ erat ex auro: colluꝫ ⁊ brachium de argẽto. vẽter ⁊ femora ex ere tibie autẽ ferree. pedum quedam pars ferrea: quedã fictilis. Et abscisus est lapis de monte sine manibꝫ. ⁊ pcussit statuã in pedi-

Hucusqꝫ scp̃tꝰ est lib hic hebraice. deinde chaldaice vsqꝫ ad visionẽ quã vidit in suis sub balthasar

bus ⁊ ꝯtriuit eā. ⁊ redacta est in fauillā q̄ ra
pit̄ vēto: ⁊ nō ē inuēt⁹ loc⁹ ei⁹. Lapis āt fa-
ctus ē mōs magn⁹ ⁊ īpleuit vniuersam ter-
rā. Nūc audi rex īterp̄tationē ei⁹. Tu es ca
put aureū cū his q̄ succedēt tibi. Et post h̄
ꝯsurget regnū aliō min⁹ te. qō intelligēdū ē
ō regno medoꝝ ⁊ p̄saꝝ tanq̄ ꝑ duo brachia
ꝑ q̄ deiectū ē regnū babylōis. Et regnū terti
um aliō eneū: qō impabit vniuerse terre: qō
intelligendū est de regno grecoꝝ. qō vocali
us. i. noīati⁹ fuit ceteris. vel ꝓpter eloquētiā
grecoꝝ: vel ꝓpter famā alexādri. Et q̄rtū re-
gnū erit q̄si ferreū. q̄ sicut ferrū domat oīa
metalla: sic illud ꝯteret oīa hec. qō intelligē
dū est de imꝑio romanoꝝ. Porro q̄ vidisti
partē pedū testeā: partē ferreā. sicut ferꝝ nō
pōt misceri teste: sic erūt ī eo ciuiles discor-
die. ⁊ pars solidabit̄: ꝑs altera cōteret̄. Tūc
suscitabit deus regnū celi qō cōminuet vni
uersa regna hec ⁊ stabit ī eternū. Sup h̄ di-
cit Joseph⁹. Significauit ⁊ daniel regi de
lapide qō mihi nō placuit indicare. Hoc āt
referūt hebrei ad regnum suū qō expectāt.
Tūc rex cecidit in faciē suā ⁊ adorauit Da-
nielē dicens. Uere deus vester deus deorū
est. Et dedit Danieli p̄ncipatū sup oēs pro
uincias babylonis ⁊ sup cūctos sapientes.
Obtinuit aūt daniel a rege vt tres socij ei⁹
p̄ncipatū haberēt sup ꝓuincias: ip̄e ꝟo p̄es-
et in babylōe ⁊ staret in foribꝫ regis.

Secunda visio Danielis
Caplm. III.

Sequitur secūda vi

sio Danielis que ob h̄ tm̄ visio dr̄ ꝙ
vidit in ea rex in fornace quartū si-
milem filio dei. Porro nabuchodonosor fe
cit statuā aureā: altitudine cubitoꝝ. lx. lati-
tudine sex. ⁊ statuit eam in campo durā: flu
minis. s. cuiusdā: iuxta quē gigātes edifica-
uerūt turrim. Septuaginta dicūt in cāpo
peribolon: qō interp̄tat̄ ꝯclusū. Nā erecta
statua circūsepiuit rex campū. ⁊ cōuocauit
rex omnes p̄ncipes regionū ad dedicatio-
nē statue. ⁊ preco clamabat valenter. In ho
ra qua audieritis sonitū musicoꝝ adorate
statuā. Qui nō ado-
rauerit: eadem hora
mittet̄ in fornacem
ignis ardētis. Et ad
orauerūt omēs p̄ter
socios danielis. ⁊ ac
cusati sunt ad regē
⁊ subuersa ē fornax
septuplū. ⁊ missi sūt
vincti cum vestibꝫ ī
medium fornacis. vi
ros autē illos q̄ mise
rāt eos interfecit flā
ma ignis. Que sequū
tur vsq̄ tunc obstu-
puit rex. dicit se hie-
ronym⁹ nō legisse in
hebreo. sed q̄ in toto orbe disꝑsa erant: ve-
ru anteposito ea subiecit ne apud īperitos
partē voluminis videret̄ detruncasse. Por
ro fornax succensa erat malleolis. i. sarmen
tis ⁊ pice: ⁊ stuppa ⁊ napta. qō s̄m salustiū
historiographū q̄ddā gen⁹ fomitis est apō
ꝑsas. s̄m alios aūt ossa sūt oliuaꝝ arefacta
cū amurca. s̄m plini
um ī terra babylōis
fluit ad modū bitu-
minis. Et erupit flā
ma ⁊ incēdit q̄s rep-
perit iuxta fornacē de chaldeis. ⁊ effusa est
sup fornacē cubitꝭ. xlix. qō geometrica regu
la cōprehēsum est. Angel⁹ āt descēdit cum
eis ī fornacē ⁊ excussit flāmā: ⁊ induxit q̄si
vētū roris flātē ⁊ refrigerātē eos. Tūc ana-
nias orauit dicens.
Just⁹ es dn̄e: pecca-
uim⁹ em̄ ⁊ tradidisti
nos in man⁹ hostiū
Sed ī aīa ꝯtrita ⁊
spū hūilitatꝭ suscipi
amur a te. ⁊ sicut in
holocaustū pinguiū: sic fiat sacrificiū nr̄m
hodie in ꝯspectu tuo vt placeat tibi. Tunc
illi tres quasi vno ore bn̄dicebant deū dicē
tes. Benedictus es dn̄e deus patrum no-
stroꝝ ⁊c̄. ⁊ hortabant̄ omnē creaturā ad be-
nedicendū deū: ꝓcedētes a suꝑioribꝫ ad in-
feriores. Ex hoc aūt qō p̄dictū est in anima
contrita ⁊ spiritu humilitatis. ⁊ qō in can-
ticis legit̄. Benedicite spūs ⁊ aīe iustoꝝ
dn̄o. errauerūt q̄dā
dicētes esse in homi
ne p̄ter spiritūsctm̄
duo distincta. id est
spm̄ ⁊ aīam. Huc-

Inde est ꝙ cū fiunt
ordines ante oratio-
nē ep̄le q̄ dr̄. Deus q̄
tribꝫ pueris ⁊c̄. nō dr̄
flectam⁹ genua.

Ea. s. q̄ sequunt̄ can-
ticū. ⁊ q̄dā alia. disꝑ-
sa q̄dem. q̄ trāslatio
theodotionis q̄ vbi-
q̄ legebat̄ ea conti-
nebat. ido timuit hie
ronym⁹ ea nō appo-
nere: tn̄ iugulabat ea
ꝑ veru

Ossa oliuaꝝ fructus
eaꝝ aridi. ⁊ amurca
intincti fece olei

Hinc collige ꝙ sepe
q̄s orat ī forma eccle
Isti em̄ n̄ cōmiserāt
pctm̄ ꝓ q̄ traditi fuis
sent hostibꝫ.

Phi in hoc errabant
ꝙ spm̄ dicebant esse
q̄ddā q̄ mediāte cō-
iungat̄ aīa corpori

vſq̃ in hebreo nõ hẽ. Tũc obſtupuit rex ⁊ ſurgẽs ꝓpere ait. Nõ ne tres tm̃ miſimꝰ in ignẽ. Et ecce video viros q̃ttuor ambu‑ lãtes ĩ medio ignis: ⁊ ſpẽs q̃rti ſilis eſt fi‑

Theologi ãt dicunt duas eẽ vires aĩe ſu‑ ꝑiorẽ quã rõnabilita‑ tẽ: inferiorẽ quã ſen‑ ſualitateꝫ dicũt. ⁊ ſic forte in ſnĩa nõ diffe‑ rũt phi ⁊ theologi.

lio dei. qd̾ de angelo intelligi p̃t. Tũc voca‑ uit eos rex ⁊ egreſſi ſt̃. Et mirabãt̃ oẽs ꝙ ca‑ pillꝰ eoꝝ nõ eẽt aduſtꝰ: nec etiã ſaraballa ĩ‑ mutata. Et ait rex. Nõ eſt deꝰ aliꝰ q̇ ita poſ‑ ſit ſaluare. Et poſuit edictũ vt q̇ blaſphemi‑ am loq̃ret̃ ĩ deũ eoꝝ ꝑiret: ⁊ domꝰ eiꝰ vaſta‑ ret̃. ⁊ reſtituit eis p̄ncipatũ ꝓuinciaꝝ.

Tertia viſio Danielis. Caplm̃. IIII.

Sequitur tertia viſio danielis. quã nõ ſcp̄ſit daniel: ſed ẽ ep̃la regis: quaꝫ ſcp̄ſit vniuerſo re‑ gno ſuo poſtq̃ꝫ de beſtia reſtitutꝰ eſt in ho‑ minẽ ⁊ in regnũ. In q̃ p̄dicauit mirabilia q̃ fecerat apud eũ deꝰ excelſus. Forma ãt epi‑ ſtole hec eſt quã interſeruit daniel oꝑi ſuo. Ego nabuchodonoſor florẽs ⁊ elatꝰ ĩ ſuꝑbi‑ am: ſomniũ vidi qd̾ ꝑterruit me. ⁊ ꝯuocatꝭ cũctis ſapiẽtibꝫ babylonis ſolutionẽ eiꝰ nõ indicauerũt mihi donec ĩgreſſus ẽ collega daniel cui nomẽ bal‑ thaſar. q̇ habet ſpm̃ deoꝝ ſcõꝝ: ⁊ dixi ei Videbã ſuꝑ ſtratuꝫ meũ: ⁊ ecce arbor in medio t̃re: cuiꝰ ꝓceritas vſq̃ ad celũ. ⁊ aſpe‑ ctꝰ eiꝰ vſq̃ ad termĩos t̃re. ⁊ eſca vniuerſoꝝ ĩ ea. ⁊ ſub ea habitabãt aĩalia ⁊ beſtie. ⁊ ĩ ra‑ mis eiꝰ volucres: ⁊ ex ea veſcebat̃ oĩs caro. ⁊ ecce vigil ⁊ ſcũs d̾ celo deſcendit ⁊ ait. Succidite arboreꝫ ⁊ ramos ⁊ fructꝰ eiꝰ ⁊ fugiãt ex ea beſtie ⁊ volucres. Verun‑ tamẽ germẽ eiꝰ ĩ ter‑ ra ſinite. ⁊ cum feris pars eiꝰ ĩ herbis terre. Cor eiꝰ ab humano cõmutet̃: ⁊ cor fere det̃ ei: ⁊ ſeptẽ tẽpora cõmutent̃ ſuꝑ eaꝫ. In ſnĩa vigilũ decretũ eſt: ⁊ petitio ſctõꝝ eſt donec cognoſcãt viuẽtes: qm̃ dñat̃ excelſuſ in reg̊ hoĩm: ⁊ cui voluerit dabit illd̾. Tũc daniel tacitꝰ cogitabat q̃ſi hora vna ꝯturbatꝰ: q̇a mala portendebant̃ regi: ⁊ ait. Tu es rex ar‑ bor illa q̇ inualuiſti: ⁊ ꝑtãs tua in terminis terre. ⁊ audiſti ꝓuigilẽ ſnĩam altiſſimi ſuꝑ te Ab hoĩbꝫ eijciẽt te: ⁊ cũ feris erit habitatio tua. Fenuꝫ vt bos comedes: ſeptẽ tẽpora. i. anni mutabunt̃ ſuꝑ te donec ſcias ꝙ domi‑ net̃ excelſus ſuꝑ regnũ hoĩm: ⁊ relinquet̃ ti‑ bi germen radicis: q᷑ regnũ tuũ reſtituet̃ ti‑ bi. Quãobrẽ audi ꝯſiliũ meũ. Pctã tua ele‑ moſynis redime: forſan ignoſcet tibi deus. Factũ eſt ãt poſt annũ deãbulabat rex ĩ au‑ la ⁊ loq̃bat̃ in ſpũ elatiõis dicẽs. Nõne hec eſt babylon quã edificaui ĩ robore regni ⁊ ĩ gl'ia decoris mei. Adhuc erat ſmo ĩ ore eiꝰ ⁊ vox d̾ celo ruit. Tibi d̾r nabuchodonoſor Regnũ trãſibit a te: ⁊ cũ feris habitabis ſe‑ ptẽ tẽporibꝫ donec ſcias ꝙ dñet̃ excelſus ĩ regno hominũ. Eadẽ hora ex hoĩbꝫ abiectꝰ eſt: ⁊ fenũ vt bos comedit donec capilli eiꝰ caneſcẽtes in ſimilitudinẽ aq̇laꝝ creſcerẽt: ⁊ vngues eiꝰ q̃ſi vngues auiũ. Igit̃ poſt di‑ es diffinitos a dño: ego nabuchodonoſor leuaui oculos ad celũ: ⁊ ſenſus meꝰ redditꝰ ẽ mihi: ⁊ bñdixi altiſſimo cui poteſtas ſem‑ piterna. ⁊ nõ eſt q̇ dicat ei: q̃re ſic feciſti. Et req̇ſierũt me optimates mei. ⁊ ĩ regno meo reſtitutꝰ ſum. ⁊ magnificẽtia amplior reddi‑ ta ẽ mihi. Ex his apparet ⁊ epiphaniꝰ atte‑ ſtat̃ ꝙ nõ corꝑis mutationẽ: ſed mẽtis alie‑ natiõem paſſus eſt. ⁊ ablatꝰ eſt vſus lingue ad loquẽdũ: ⁊ herba data eſt nature cibꝫ hu‑ mane. Et videbat̃ ei ꝙ bos eſſet ĩ anteriori‑ bus: ⁊ in poſterioribꝫ leo ſm myſteriũ tyran‑ noꝝ. q̇ in p̄ma etate voluptatibꝫ d̾diti ⁊ cer‑ uicoſi iugo belial ſubdunt̃. in fine ꝟo inter‑ ficiũt/ diripiũt ⁊ ꝯculcãt. Multi q̃ꝫ egredie‑ bant̃ ⁊ videbãt eũ: ſolus daniel nõ egredie‑ bat̃. q᷑ toto t̾pe alienatõis eiꝰ orõni ꝓ eo va‑ cabat. ⁊ ad p̄ces eiꝰ anni ſeptẽ q̇s totidẽ di‑ xit t̾pa in ſeptẽ mẽſes ꝟſi ſũt. In q̇bꝫ. xl. die‑ bus inſaniã patiebat̃. ⁊ ꝑ alios. xl. reuerſus ad cor hoĩs flebat ⁊ ſupplicabat deo: adeo ꝙ ex nimijs fletibꝫ vt caro ocl'i eiꝰ facti erãt ⁊ iteꝝ ꝑ alios. xl. dies ꝟtebat̃ in inſaniã: do‑ nec ſeptẽ mẽſes cõplerent̃. Poſt q̊s reuoca‑ tus ẽ: nõ tñ reg̃uit. ſꝫ ſtatuti ſt̃ ꝓ eo. vij. iudi‑ ces: ⁊ vſq̃ ad finẽ ſeptẽ ãnoꝝ pñĩaꝫ egit. pa‑ nẽ ⁊ carnes ñ comedẽs: ⁊ vinũ ñ bibẽs. Le‑ guminibꝫ vtebat̃ ⁊ herbis ſm ꝯſiliũ daniel'. Et cũ iteꝝ reg̃ſſet voluit danielẽ facere co‑

Ipſe ei rex fecerat eũ ſibi ſcõm ⁊ q̃ſi colle‑ gã ſuum.

Vigiles ſolẽmus ap‑ pellare caſtrorum cu‑ ſtodes vigilãtes de nocte. q̇bꝫ ſimil' erat ille.

hedē filioꝝ suoꝝ. Et ait daniel. Absit a me vt patꝝ relinq̄ns hereditatē incircūcisoꝝ̄ donis inhereā. Hic

dīt Joseph⁹ ꝙ libros hebraicos ipe in grecū trāstulit eloquiuz Et hic mutat daniel ordinē historie. Nos āt ordinē ꝓseq̄mur.

Etsi daniel ordinem historie hic mutauit M. tñ vtēs recto ordine enumerat reges babylonis: vt oñdat sub q̄ viderit q̄rtā visionē. s. sub Balthasar. v. a nabuchodonosor

Cathalog⁹ regū babylonis
Caplm. V.

Et mortuus est Nabuchodonosor magn⁹. ⁊ regnauit fili⁹ ei⁹ nabuchodonosor ꝓ eo q̄ de manubijs hostiū tēplū bel' magnifice decorauit. ciuitatē reparās: ita vt neq̄q̄ obsidentes valerēt fluuiū auertere: ⁊ paťnis regalibus maiora supaddidit. ⁊ ī diebꝫ. xv. ꝯsummauit. iuxta q̄ lapides posuit grādes istar mōtꝭ. ⁊ supplātauit arbores. ⁊ ortū q̄ suspēsilis dicebať: eo ꝙ vxor ei⁹ q̄ ī finibꝫ medie nutrita fuerat/ regionē suā alōge videre desideraret. Hui⁹ memīt megastenes in libro iudicioꝝ. ⁊ asserit eū fortitudīe ⁊ actuū magnitudīe herculē trāscēdisse. Sz ⁊ diocles ī libro colonioꝝ dīt: ꝙ iste nabuchodonosor obsedit tyꝝ tribꝫ annis ⁊. x. mēsibꝫ. Eo mortuo reḡuit ꝓ eo amilinatapag⁹. h̄ ē euilmoradach: q̄. xxxvij anno trāsmiḡtionis mēse. xij. xxvij. die mēsis subleuauit caput ioachim regꝭ iuda đ carcere. ⁊ posuit thronū ei⁹ sup thronū regū q̄ erāt cū eo ī babylōe. ⁊ cōedebat coraz rege cūctꝭ diebꝫ vite sue. ⁊ hāc fec̄ cū eo mi̇̄icordiā: q̄ pr̄ ei⁹ ñ ꝑuauerat ei fidē. Tradūt tñ q̄dā ꝙ euilmoradach frať minorꝭ nabuchođ. ī diebꝫ eiectiōis paťne. multa egit impie in terra. ⁊ pr̄e r̄stituto accusat⁹ apđ eū missus est ī carcerē. vbi ioachim erat vsq̄ ad mortē fr̄is sui. Cūq̄ regnare cepisset: eleuauit ioachim quē sociū habuerat ī carcere. timēsq̄ ne resurgeret pr̄ su⁹ q̄ de bestia redierat in hoīem ꝯsuluit ioachim. Ad cui⁹ ꝯsiliū cadauer pr̄is sui effossum diuisit ī. ccc. ptes ⁊ dedit eas. ccc. vulturibꝫ. Et ait ad eū ioachim Nō resurget pať tu⁹ nisi redeāt vultures ī vnū. Hic habuit tres filios. egessariū: q̄ ⁊ regusar dict⁹ ē ⁊ labosardochū. ⁊ nabar q̄ balthasar coḡmiat⁹ ē. ad quē post regna fratꝝ regnū deuolutū est

Tyr⁹ insula tūc tp̄is fuit ⁊ volebat eā ꝯtinuare terre. sed post ea alexander hoc cō summauit

Quarta visio Danielis
Caplm. VI.

Sequitur quarta visio daniel': nō ꝭm ordinez libri ei⁹: sz ꝭm historiā: ī q̄ vidit ꝭm imagīes q̄tuor bestiaꝝ q̄ttuor reḡ q̄ vidit nabuchođ. ī statua q̄drifōrmi. sz additū est đ antichr̄o ⁊ die iudicij. Porro āno p̄mo balthasar vidit daniel somniū: cui⁹ sūmā scribēs ait. Uidebā: ⁊ ecce q̄ttuor vēti pugbāt ī medio mari. De sť āgelice ptātes q̄ laborāt ꝓ regnis mūdi q̄bꝫ p̄sūt. ⁊ q̄ttuor bestie ascēdebāt đ mari Pria q̄si leena: ⁊ hēbat alas aq̄le. ⁊ auulse sť ale ei⁹ ⁊ sublata ē de ťra: ⁊ sup pedes q̄si hō stetit: ⁊ cor ei⁹ datū ē ei. h̄ est regnū assyrioꝝ qđ cōpaťleene ꝓpť violētiā ⁊ libidīs īpatiētiā: q̄ leena sp in coitū gestit. Alas aq̄le habuit ꝓpť lōgeuitatē. Nā ī scđa etate ichoās sub saruch ꝑauo Abrae: ⁊ descēdit vsq̄ ad q̄ntā sub balthasar. Q̄ āt ale auulse sūt ⁊ stetit vt hō: ⁊ cor ei datū est: ⁊ deiectionē nabuchođ. respicit ⁊ restitutionē. Scđa bestia simil' vrso ī pte: ⁊ tres ordīes dētiuz erāt ī ore ei⁹. ⁊ in dētibꝫ ei⁹ p̄ncipes tres: ⁊ dicebāt ei Surge comede carnes pl'imas: h̄ est regnū ꝑsaꝝ. qđ cōparať vrso ꝓpter patiētiā laborꝭ ⁊ vict⁹ parcitatē. Nā ꝓ pulmēto sale vtebātur ⁊ cardamomo. sed simil' fuit vrso in parte: nō ex toto. q̄ in ꝓpl'm dei nihil crudeliter egit. Uñ ī zacharia dicunť eq̄ albi. Tres ordines dentiū habuit. i. tria regna in p̄ncipio sui. medoꝝ: ꝑsaꝝ: ⁊ chaldeoꝝ. vel tres p̄ncipes habuit sup centū viginti satrapas. Q̄ dicebāt ei: cōede carnes plurimas. h̄ referť ad assueꝝ. cui dixit aman vt occideret iudeos. Tertia bestia q̄si pardus. ⁊ habebat alas auis: ⁊ q̄ttuor capita erant ī ea. ⁊ ptās data est ei. h̄ est regnū grecoꝝ: qđ cōparať pardo q̄ saltu ruit ī mortē ꝓpter impetū Alexandri. Et varij colores/ diuersa sub eo regna significāt. Alas habuit: q̄ nihil veloci⁹ victoria alexādri. Quattuor ca

Ubi q̄ttuor colorum eq̄s legitur vidisse: albos/ nigros/ rufos/ varios

pita eius q̃ttuoꝛ sũt Alexandri successores. Nec hanc ptãtẽ habuit a se alexãder sed fuit ꝟga furoꝛis dñi ĩ filios pestilẽtes

Alexãder inuidẽs alicui post se honoꝛem quẽ habuerat ꝯtigere. xij. q̇ sibi succederẽt ꝯstituit. q̇ꝝ q̃ttuoꝛ tm̃ regnauerũt.

Quarta bestia terribilis ⁊ foꝛtis dẽtes ferreos hñs: comedẽs ⁊ reliq̃ pedibꝫ ꝯculcãs: h̄ est regnũ romanorum: qđ nulli bestie cõparauit Daniel. vt q̇c q̇d feroci⁹ in bestijs cogitam⁹: intelligam⁹ in romanis. Hebre⁹ tñ đt simile fuisse apro ſm illud psalmiste. Uastauit eã aper de silua ⁊ singularis ferus depastus est eã. Hoc regnũ cetera ꝯculcauit. Qđ sequit̃. Et habebat coꝛnua decẽ: respicit ad finẽ mđi. qꝛ tũc regnũ romanũ diuidet̃ in decẽ regna. qđ significatũ est ꝑ decẽ soles in vaticinio sibylle. ⁊ ecce coꝛnu aliđ paruũ oꝛtũ est de medio eoꝝ. Hic est antichꝛs de tribu dan ignobil' in obscuro loco babylonie nascitur⁹. Ex seminibꝫ q̇dem parẽtũ ꝯcipiet̃ sed post cõceptũ spũs malign⁹ descẽdet ĩ vteꝝ mr̃is. cuius ꝟtute deinceps puer alet̃/nascet̃/adolescet. vñ fili⁹ ꝑditionis đr. Et tria de coꝛnibꝫ ꝓmis auulsa sũt a facie ei⁹. i. tres reges đ decem ꝓus interficiet: regem. s. africe: egypti ⁊ ethiopie. Tũc alij septem victoꝛi colla submittẽt. Et ecce q̃si oculi hoĩs erãt in eo. i. alta ⁊ mirabilis sciẽtia. qꝛ magice miracula faciet. ⁊ inueniet thesauros absconditos. Et erit ei os loq̃ns ingẽtia: qꝛ deũ se dicet. ⁊ circũcidet se. dicet se messiã esse. ꝯfluẽt ad eum iudei. reedificabit tẽplũ: ⁊ soliũ suũ ponet ĩ eo. ꝯuertet ad se homĩes terroꝛe: muneribꝫ: miracul'. heliã ⁊ enoch ĩterficiet. Aspiciebã hec. i. ptãtẽ hui⁹ donec thꝛoni positi sũt. de q̇bꝫ in euãgelio. Sedebitis suꝑ thꝛonos: et antiqu⁹ dieꝝ sedit. i. de⁹ etern⁹ iudex. q̇ apđ ioãnem sol⁹ in thꝛono sedet. Uestimentum ei⁹ q̃si nix candidũ ⁊ capilli ei⁹ q̃si lana mũda gl'iam maiestatis ei⁹ significãt. Thꝛon⁹ eius flãme ignis. rote eius ignis accensus. Hoc est qđ alibi dicit̃ in ps̄. Ignis an̄ ip̄m ꝓcedet. Fluui⁹ igne⁹ ⁊ rapid⁹ egrediebat̃ a facie eius. qđ celeritatẽ iudicij notat. quam đt apl's in momẽto ĩ ictu oculi futurã. Milia miliũ ministrabãt ei: ⁊ decies cẽtena milia assistebãt ei. inculcatio est. Nam decies centũ milia idẽ est qđ milia miliũ. hoc ad exercit⁹ angeloꝝ refert̃. Judiciũ sedit: ⁊ libri aperti sunt. i. iudicibꝫ sedẽtibꝫ ꝯsciẽ singuloꝝ patebũt. Et vidi ꝙ interfecta eẽt bestia q̃rta: aliaꝝ qꝫ ablata eẽt ptãs. qꝛ tũc cessabit oĩs ꝑlatio: cũ tradet chꝛs regnũ deo pr̃i. Et ecce cũ nubibꝫ celi q̃si fili⁹ homĩs veniebat. qꝛ chꝛs baiul' nubibꝫ descẽdet in aera: ſm illud: Ita veniet queadmodũ vidistis eũ eũtẽ in celũ: ⁊ vsqꝫ ad antiquũ dieꝝ ꝑuenit. q̇a chꝛs ꝑ oĩa eq̃lis est pr̃i: ⁊ dedit ei ptãtẽ ⁊ honoꝛẽ ⁊ regnũ sempiternũ. Cũqꝫ vidisset hec daniel accessit ad vnũ đ assistẽtibꝫ ⁊ q̃rebat veritatem. Qui exposuit ei singula, hec addens de antichꝛisto. Sanctos altissimi cõteret ⁊ tradent̃ in manu eius vsqꝫ ad tẽp⁹ et tẽpoꝛa ⁊ dimidiũ tꝑis. i. vsqꝫ ad annũ ⁊ duos annos ⁊ dimidiũ anni. Hebre⁹ eñ noĩe tꝑis significat annũ ⁊ ꝑ numeꝝ pluralẽ duos annos. Hebreus eñ habet dualem numerum sicut ⁊ grecus. Breue erit temp⁹ h̄. sed nisi abbꝛeuiati essent illi: nõ salua fieret omnis caro

Uisio quinta Danielis.
Caplm̃. VIII.

Sequitur quinta visio danielis: hebꝛaice scꝓta in eo. ꝓcedẽtes ꝟo chaldaice. Anno tertio balthasar ego daniel erã in elam regiõe in susis que est metropolis elamitaꝝ: q̃ in Judith vocat̃ echbathanis. In q̃ vt Joseph⁹ đt fecit Daniel mausoleũ regũ. Et vidi in visiõe me esse suꝑ poꝛtã vlai. Et ẽ vlai nomen poꝛte vel lac⁹ an̄ poꝛtã. Et ecce aries vnus stabat an̄ paludẽ hñs coꝛnua excelsa ⁊ vnũ excelsi⁹ altero atqꝫ succrescẽs. Hic ẽ cyrus potẽtioꝛ dario. ⁊ vẽtilabat coꝛnibꝫ ꝯ̄ occidẽtẽ: aq̇lonẽ ⁊ meridiẽ. ⁊ oẽs bestie nõ poterãt resistere ei. Hoc ad ip̄m regnũ refert̃: nõ ad ꝑsonã. ⁊ ecce hircus veniebat ab occidẽte: ⁊ nõ tãgebat terrã. Hic est Alexander q̃si volãs: ꝑ inuia queqꝫ gradiẽs vt hircus. vel ꝗ̄ ab hirc' oculoꝝ q̇s diuersi coloꝛis habuit. Et venit ad arietẽ quẽ viderã: ⁊ efferat⁹ ẽ in eũ ⁊ ꝑcussit arietẽ ⁊ cõminuit duo coꝛnua ei⁹: qꝛ dariũ arsami filiũ ꝑcussit: ⁊ medos ⁊ ꝑsas sibi subiecit. ⁊ oꝛta sunt ei q̃ttuoꝛ coꝛnua. id est q̃ttuoꝛ successoꝛes. de q̇bꝫ suo loco dicemus. De vno ex eis egressum ẽ coꝛnu modicũ: ⁊ factũ est grãde. Hic est antiochus epiphanes: descẽdẽs a seleuco. Qui dũ eẽt obses rome: euasit ĩ regnũ ⁊ magnificat⁹ ẽ cõ-

tra meridiē.i.ꝯtra egyptios.ꝛ ꝯtra oriētē.i.
eos q̄ in ꝑside res nouas moliebanť.ꝛ ꝯtra
fortitudinē celi.i.filios israel. Et deiecit de
stellis:ꝛ ꝯculcauit eas:ꝛ vsqꝫ ad ṗncipē for
titudis.i.deū magnificat⁹ ē.ꝛ ab eo tulit iu
ge sacrificiū:ꝛ deiecit locū sctificatōis ei⁹.
q: ī tēplo statuā iouis posuit. Et audiui v-
nū de sctis loq̄ntē ad alterꝝ ꝛ dicētez. Usqꝫ
q̄ iuge sacrificium ꝛ sanctuariū ꝛ fortitudo
ꝯculcabiť: Qui rñdit. Usqꝫ ad vesperā ꝛ ma
ne dies mille.ccc.ꝛ mundabiť sanctuariuz.
q: a ṗmo ingressu antiochi in hierusalē vs-
qꝫ ad mūdatiōem tēpli factā a iuda macha
beo ꝑ susceßiōes diei ꝛ noctis fluxerūt sex
anni:mēses tres ꝛ dies.xx. Cūqꝫ q̄reret da-
niel intelligētiā somniȷ:gabriel venit ad eū
ꝛ indicauit ei. Et ꝑ hmōi visiones sctōꝝ (vt
ait Joseph⁹) deꝑhendiť error epicureoꝝ q̄
hūc mūdū sine rectore ꝛ sine di ꝓuidētia ca
su ferri ꝯfirmāt. q: si mōs sine ꝑsule esſꝫ olī
ꝺperisset:sic nauis ꝺsolata rectore, nec ſm
ꝓphetias oīa ꝓueniret

¶ Visio sexta — Capl'm. VIII.

Sequitur sexta visio

danielis q̄ q̄rta est ī daniele. sꝫ Hie-
ronym⁹ sextā eā vocat in ꝓlogo aba
cuc.ꝛ hec chaldaice scṗta est. Factū ē vt cy
rus ꝛ dari⁹ obsiderēt balthasar ī babylone.
Balthasar ꝰo fecit grāde ꝯuiuiū optimati
bus suis mille.ꝛ fec̄ vt afferrēť vasa q̄ aspor
tauerat nabuchodono.au⁹ su⁹ ꝺ tēplo dñi.
ꝛ bibebāt ī eis rex ꝛ optimates ꝛ vxores ꝛ cō
cubine ei⁹:ꝛ laudabāt deos suos. Scōm io
sephum solēnitas erat ī babylone institu-
ta ob tuitionē vrbis. Fabulanť hebrei ꝙ bal
thasar ītellexerat.lxx.ānos captiuitatis q̄s ꝑ
dixerat Hieremias
fluxisse tñ hebrei ñ e
rāt libati a iurisdicō
ne sua.vñ exultabat
ꝛ diȷs suis grās age
bat. Sane illa ānoꝝ
septuagēa nōdū flu-
xerat sꝫ septia decas
iā ꝺcurrebat. In ea-
dē hora appuit ꝯtra
cū man⁹ scribēs ī pa
riete Cūqꝫ rex vidissꝫ

Vel iō q: putābat ho
stes recessisse:cuꝫ illi
ad diuidēdū fluuiuꝫ
abissent: vt iuxta ciui
tatē vadabilē facerēt
Vel q: cōfederati ei
darius ꝛ cyrus illis
fecit cōuiuiū.sed illi
inter epulas occide-
runt eum

ꝛ manū ꝛ scpturā:īcertū ē vtꝝ astātes vidis
sent manū:scpturā q̄dē viderūt. Postq̄ꝫ ma
nus euanuit ꝯturbat⁹ ē rex.ꝛ genua ei⁹ ad
se inuicē collidebanť.ꝛ exclamauit fortiť vt
īntroducerenť magi chaldeoꝝ. Et ait ad eos
Qui legerit scpturā hāc ꝛ īterptatiōem ei⁹
dixerit:purpura vestieť.torquē aureā habe-
bit in collo:ꝛ terti⁹ erit in regno meo.id est
vn⁹ erit triū ṗncipū q̄ ꝑsūt satrapis. Illi au
tē nō potuerūt scpturam legere. Et ingressa
est regina:nō vxor ſm Porphiriū:sed auia
ſm Josephū. Uel mater ſm Origenem. Et
ait ad regē. Est vir in regno tuo q̄ spm̄ deo-
rum habet.queꝫ pater tu⁹.i.auus ṗncipem
magorū ꝯstituit.hic voceť:ꝛ oīa dicet tibi.
Cūqꝫ intrasset daniel ꝑmisit ei rex munera
q̄ ꝛ supra. Qui rñdit. Munera tua sint tibi
vel altari da. Scripturā aūt legā tibi rex ꝛ
exponā. Nosti ꝙ deus excelsus dederat re-
gnū patri tuo ꝛ nō cognouit.ꝓpterea fenuꝫ
vt bos comedit donec cog̊sceret. Tu q̄ꝫ cū
scires hec oīa:aduersus deū celi eleuat⁹ es:
ꝛ vasa eius ꝓphanasti:tradēs ea māibꝫ īmū
dis:ꝛ bibens in eis deos laudasti q̄ nec vi-
uunt nec sentiūt.deū ꝰo q̄ flatū tuū in ma-
nu sua habet nō glorificasti:ꝓpterea ista co-
ram te exarata sunt Mane/techel/ phares
qđ sonat:numer⁹/appēsio/diuisio. Et ē sen
sus. Numerauit de⁹ regnū tuū.i.cōpleuit il
lud.ꝛ est dictū ꝑ simile pecunie:q̄ numera-
ta tolliť ꝛ abscōdiť. Appēsus es in statera:
ꝛ inuēt⁹ es min⁹ habēs.id est iusto dei iudi
cio minus viues q̄ꝫ putabas. Diuisum ē re-
gnū tuū:ꝛ datuꝫ est medis ꝛ ꝑsis.vel fractū
est regnū tuū. Nā phares fragmentū signi
ficat. Et tradidit rex
munera danieli q̄ ꝓ-
miserat. Eadē nocte
capta ē babylon. Nā
cyr⁹ diuiserat eufra-

Nec tñ fuit Daniel
simoniac⁹.q: sponte
oblata suscepit.

tē lōge a ciuitate ꝑ plures riuos vt alueū q̄
īfluebat ī ciuitatē vadabilē faceret.ꝛ ꝑ ipm
ingressi sūt hostes ī ciuitatē sub muro.ꝛ in-
terfect⁹ est balthasar.ꝛ successit ei dari⁹ ī re
gnū.ānos nact⁹.lxx.duos.vbi aliȷ libri ha-
bent.lxiȷ.aliȷ.xliȷ. Nam cyr⁹ ei tanq̄ꝫ maiori
honorem in omnibꝫ deferebat. Q autē ea-
dē nocte visiōis capta sit ciuitas:apparet
in Esaia:q̄ loquens ad balthasar ait. Pone
mensam ꝛ ꝯtēplare in specula comedentes
ꝛ bibētes.surgite ṗncipes arripite clypeos
¶ Quidā tradūt ꝙ mater Balthasar ꝑ q̄ fa
ctus est ort⁹ suspēsibil' filia fuit dariȷ.et q̄a

x 2

balthasar filiũ nõ habebat: dari⁹ festinabat occupare regnũ.

¶ Uisio septima Capl'm. IX

Sequitur septima visio danielis. Porro dari⁹ sumẽs danielẽ duxit eũ secũ i mediã. ꝛ fecerat eũ vnũ de trib⁹ satrapis q̃ ꝑerãt centũ ꝛ viginti. sed in daniele spũs dei amplior erat. Et cogitabat rex ꝯstituere eũ sup oẽ regnũ. Vñ ꝑncipes inuidebãt ei: ꝛ q̃rebãt occasionẽ accusandi eum ex latere regis. id est ꝑ eo ꝙ erat ex latere regis. Fabulant̄ hebrei q꞉ q̃rebãt occasiõem in sermone/tactu/nutu vl' internũcio ad reginã: vel ad aliquã ꝯcubinarũ regis. nullãq꞉ causam reꝑire potuerũt: eo ꝙ fidelis esset. ꝛ sup thesauros erat: vt dicit Joseph⁹. q꞉ adeo iustus erat: vt munera oblata respueret. Et dixerũt ꝑncipes. Non inueniem⁹ occasionẽ aduersus eũ nisi in lege dei sui. ꝛ surripuerũt regi dicẽtes. Cõsilium inierũt cuncti ꝑncipes regni tui ꝛ satrape ꝛ iudices. ꝙ q̃cũq꞉ petierit aliq̃d a q̃cunq꞉ deo vel hoie vsq꞉ ad dies. xxx. nisi a te rex mittat̄ i lacũ leonũ. Nunc itaq꞉ ꝯfirma sententiã ꝛ scribe decretuꝫ. ꝛ adq̃euit rex. Porro daniel ingressus est domũ suã: ꝛ fenestris aptis in cenaculo suo ꝯtra hierl'm trib⁹ tẽporib⁹ in die flectẽs genua orabat. Trib⁹ horis orabant iudei in die. s. hora tertia: sexta ꝛ nona. sicut legit̄ de apostolo: ꝙ trib⁹ vicib⁹ orabat i die. ꝛ d' Petro ꝛ Joãne: ꝙ ascẽdebãt ad horã orõnis nonaꝫ. In tertia orabant q꞉ tũc eis dat⁹ est decalogus in syna. In eadẽ orat eccl'ia: q꞉ tũc est dat⁹ spũs sanctus sup apostolos. In sexta orabãt: q꞉ tũc erectus est serpens eneus in deserto. In eadem orat eccl'ia: q꞉ tũc est chr̃s suspẽsus i ligno. In nona orabant: quia tunc dedit petra aquã in cades. In eadem orat eccl'ia: q꞉ tũc de chr̃o lanceato exiuit sanguis ꝛ aqua Cũq꞉ inuenissent viri illi danielẽ orantẽ accusauerũt eũ ad regẽ de transgressione decreti. Et ꝯtristatus rex posuit cor vt liberaret eum: laborãs vsq꞉ ad occasuꝫ solis. Qd ĩtelligẽtes viri dixerũt. Scito quia lex huius regni est vt decretũ regis nõ liceat imutari. Tũc miserũt Danielẽ i lacũ leonũ: ꝛ obsignauit rex anulo suo ꝛ anulis optimatuꝫ lapidẽ q̃ ꝑ ianuis posit⁹ erat. Et incenatus rex totã noctẽ duxit insomnẽ. ꝛ diluculo redijt rex ad lacum: ꝛ flẽs exclamauit. Daniel serue dei valuit ne de⁹ tu⁹ liberare te a leonib⁹? Qui respõdit. De⁹ me⁹ misit mihi angelũ suũ ꝛ ꝯclusit ora leonũ: q꞉ nõ est inuenta in me iniq̃tas. forte q꞉ vidit angelũ vocatur hec pericopa. i. visio. Et educt⁹ est daniel de lacu leonũ in nullo lesus. Et dixerũt q̃ accusabãt eũ: nõ dei ꝑuidẽtia h̄ factũ: sed q꞉ saturati erãt leones. Tunc rex iussit leonib⁹ multas carnes apponi: eisq꞉ satiatis accusatores danielis misit i lacũ cũ vxorib⁹ ꝛ filijs. ꝛ nõ ꝑuenerunt vsq꞉ ad pauimentũ donec arriperent eos leones: ꝛ oĩa ossa eoꝝ cõminuerũt. Tũc scripsit darius vniuerso regno suo dicens. Paueãt oẽs deũ danielis: ipe eñ est de⁹ viuens ꝛ eternus in secula. ꝛ egrotauit daniel per dies plurimos. Cũq꞉ surrexisset faciebat oꝑa regis: forte mausoleũ in ecbbatanis: qd hacten⁹ manet (vt dicit Joseph⁹) ita mirabile: vt ea die q̃ ꝯspicitur puteт̄ esse ꝯstructũ. Ibi sepeliũt̄ medorũ reges ꝛ ꝑsaꝝ pariter ꝛ parthoꝝ. ꝛ cui cura illius cõmittit̄: sacerdos est medoꝝ.

Uisio octaua Capl'm. X.

Sequitur octaua visio danielis. In anno ꝑmo darij filij assueri: q̃ ꝛ astrages dict⁹ est. qui subiugauit sibi regnũ chaldeoꝝ. Ego daniel intellexi in libris hieremie vt complerent̄ id est ad completiõem appropinq̃rent desolatiõis hierusalem anni. lxx. ꝛ oraui dñm in ieiunijs ꝛ sacco ꝛ cinere dicẽs. Iust⁹ es domine: peccauimus iniq̃tatẽ fecim⁹. ꝛ adduxisti eã sup nos. auertat̄ obsecro ira tua a ciuitate tua hierl'm ꝛ monte sctõ tuo. Ostende faciẽ tuam sup sanctuariũ tuum qd desertũ est. Exaudi dñe placare domine: attẽde ꝛ fac ne moreris. Adhuc me loq̃ẽte ecce vir gabriel tetigit me in tẽpore sacrificij vespertini ꝛ ait. Ab exordio ꝑcum tuaꝝ egressa est liberatiõis sentẽtia a deo. Ego aũt veni vt indicarẽ tibi eam. ꝛ etiã q̃dã alia: quia vir desiderioꝝ es tu. Tu g̃ animaduerte visionem: ꝛ sermonem intellige. Tũc aperuit ei liberationẽ spiritualem futurã ꝑ chr̃m. Forsan imminentẽ pro qua orabat differt. quia post dicet de ea exauditũ ibi. noli metuere. Addidit etiã de destructõe ꝑ romanos. septuaginta hebdomades abbreuiate sũt sup

populum tuū: ꝛ super vrbem tuā scām: vt
ꝯsumet̃ p̄uaricatio ꝛ finē accipiat pctm̄ ꝛ
deleatur iniquitas: ꝛ adducat̃ iusticia sem-
piterna. ꝛ ipleat̃ visio ꝛ ꝓphetie: ꝛ vngat̃ san
ctussanctoꝝ. Scito ḡ ꝛ animaduerte ab exi
tu sermonis vt iteꝝ edificet̃ hierl'm. vsq̄ ad
chr̄m ducē hebdomades septē ꝛ hebdoma
des. lxij. erūt. His ṽbis chr̄i incarnatiōem
designat angel⁹ q̄ legem ꝛ ꝓphetias ipleuit:
peccata tulit: ꝛ iusticiā adduxit: ꝛ vnct⁹ est
oleo leticie p̄ ꝯsortib⁹ suis. Et ꝓposuit heb-
domadas nō dieꝝ: sed annoꝝ: vt septē an-
ni sint hebdomada vna. Abbreuiatas ṽo
dicit: vt intelligam⁹ annos lunares q̄ breui
ores sunt solarib⁹. xi. dieb⁹. Septuaginta ḡ
hebdomades annoꝝ solariū: faciūt annos
cccc. lxxv. lunariū ṽo annoꝝ faciūt annos
cccc. xc. Est ergo sensus ꝙ ab exitu s̃monis
vt reedificet̃ hierusalē vsq̄ ad ducem chr̄m
fluxerūt anni lunares. cccc. xc. Cepit ḡ Be-
da nūerare a vicesimo anno regni artaxer-
sis: in q̄ Neemias pincerna ei⁹ impetrauit
ab eo vt restituerent̃ muri hierl'm. ꝛ restituit
eos in multa angustia. Ab illa inquā licen-
tia a rege accepta vsq̄ ad chr̄i passiōem flu-
xerunt anni lunares. cccc. xc. ꝛ hāc sūmam
annoꝝ cōputat s̃m annos regū q̄ descen-
derunt vsq̄ ad. xviij. annū imperij Tyberij
cesaris. Et statim modicū interseruit dani-
el d̄ r̃edificatōe facta p neemiā di. Et rurs⁹
edificabit̃ platea. ꝛ muri in angustia tēpoꝝ
ꝓpter timorē. De. lxx. ṽo hebdomadib⁹ anno
rū separauit daniel vltimā dicēs. Cōfirma-
bit aūt pactū multis hebdomada vna. Qđ
intelligendū est de trib⁹ annis ꝛ dimidio: q̄
bus p̄dicauit chr̄s ꝛ qđ p̄rib⁹ ꝓmiserat cō-
firmauit. Nā iā tres anni ꝛ dimidi⁹ hui⁹ he
bdomadis nouissime p̄terierāt qñ baptiza-
tus ē dñs. ꝛ i dimidio eiusdē hebdomadis
residuo circa finē deficiet hostia ꝛ sacrifici
um. i. veniēte ṽitate cessabūt vmbre. ꝛ i tem
plo erit abomīatio desolatiōis. i. abominā-
da ꝛ d̄solāda erūt sacrificia. post mortē chr̄i
ꝛ vsq̄ ad finē mūdi durabit hec d̄solatio. Su
pra ṽo in lr̃a posuit daniel tp̄s mortis chri
sti dicēs. ꝛ post hebdomades. lxxij. subaudi
ꝛ. vij. ꝛ nouissimā. quā in duas partes diui
sim⁹: occidet̃ chr̄s. ꝛ nō erit eius ppl's q̄ eū
negatur⁹ est. Dixerunt eni: Non habemus
regē nisi cesarē. Et
alibi. hūc nescimus

In hebreo non habe-
tur ppl's q̄ eū negatu
rus est. q̄ꝛ etiā lr̃a sa
ne nō pōt legi. Occi-
detur chr̄s ꝛ nō erit
eius h. s. occidi: sȝ ex
natura nr̃a

vñ sit. Qđ ṽo sequit̃
Et ciuitatē ꝛ sanctu
ariū dissipabit ppl's
ad. lxx. hebdomades
nō ptinet. Sȝ ꝓpha-
to tp̄e aduēt⁹ chr̄i ꝛ
mort ꝓphauit qđ vē
turꝰ erat pplo q̄ noluit eum recipe dicēs. Et
dissipabit ciuitatē ꝛ sanctuariū pplus. s. ro-
manus cū duce suo vēturo. ꝛ finis eius erit
vastitas. ꝛ post finē belli statuta a deo i eter-
nū desolatio. Et nota ꝙ ex duob⁹ q̄ hic legū
tur. s. vnget̃ scūsctōꝝ ꝛ deficiet hostia su-
mit̃ illđ qđ solet dici iudeis. Cū venerit san
ctussctōꝝ cessabit vnctio vestra. Africanus
huic enumeratōi be
de ꝯsonat i p̄ncipio
sȝ in fine differt. Nō
ei extēdit. lxx. hebdo
mades nisi vsq̄ ad
xv. ānū tyberij: in q̄ baptizat⁹ ē chr̄s. Tertu
lian⁹ ṽo inchoat numerare hebdomadas
illas a p̄mo āno darij in q̄ egressus est s̃mo
a dñō ad danielē p angelū: vt iteꝝ reedifica
rent̃ muri hierl'm. Et extēdit eas vsq̄ ad ca
ptiuitatē factā p romāos. Et tūc ptinet ad
lxx. hebdomades qđ dictū est. q̄ꝛ ciuitatem ꝛ
sanctuariū dissipabit ppl's cū duce vēturo.
Hebrei sic exponūt. lxx. hebdomades abbre
uiate sunt sup pplm tuū. q. di. O daniel scito
ab hac die q̄ nūc tibi loq̄r. Erat aūt ann⁹ pri
mus darij q̄ occidit balthasar: ꝛ regnū chal
deoꝝ in psas medosq̄ trāstulit: vsq̄ ad se-
ptuagesimū annū hebdomadarum. i. vsq̄
ad annos. cccc. xc. Hec pplo tuo p ptes ac-
cidēt. Primū ꝓpitiabit̃ tibi de⁹ sicut p̄caris
ꝛ delebit̃ pctm̄. ꝛ finē accipiet p̄uaricatio.
Nūc em̄ vrbe ꝛ tēplo destruct; i luctu ē po-
pul⁹: sed i breui restaurabit̃. ꝛ nō solū in his
lxx. hebdomadib⁹ hec fiēt. sed nascet̃ chr̄us
iusticia sempiterna. ꝛ signabit̃ visio ꝛ ꝓphe-
tes: vt ꝓpheta nō inueniat̃ in israel. ꝛ vngat̃
scūsscōꝝ. de q̄ d̄r i ps. Propterea vnxit te de⁹
de⁹ tu⁹ oleo leticie p̄ ꝯsortib⁹ tuis. qui dicit
Sancti estote: qm̄ ꝛ ego sanctus sum. Sci
to ergo qm̄ ab hac die qua nūc tibi loquor:
ꝛ dei sermonē ꝓmitto: ꝙ reuertat̃ populus
ꝛ hierl'm instauret̃. Usq̄ ad chr̄m ꝛ desolati
onem templi hebdomades numerent̃. lxij.
ꝛ alie septem in q̄bus iuxta ordinē suū duc
es fient de q̄b⁹ ante dixi: ꝙ reuertat̃ popu

Cum hec forma ver-
boꝝ in daniele nō re
periatur

lus ⁊ reedificet platea a neemia ⁊ esdra. In
fine ꝗ hebdomadarũ cõplebit dei sentẽtia ĩ
angustia tempoꝝ qñ rursus destruet tem-
plũ ⁊ capiet ciuitas. Nam post .lxij. hebdo
madas occidet chrs. ⁊ nõ erit eius populꝰ
ꝗ negaturus est eũ. siue vt quidã hebrei di-
cũt: nõ erit eiꝰ impe-
riũ qδ putabat se re-
cepturũ. Et ꝗd dico
de chrõ occidẽdo et
negaturo ꝑplo peni-

Vñ ⁊ illudẽtes ei di-
cebant. Aue rex iude
orum.

tus deserẽdo cũ ⁊ ciuitatẽ ⁊ sanctuariũ dis-
sipaturꝰ sit ꝑpls romanꝰ cũ duce vẽturo .i.
vespasiano. Quo mortuo trãsact septẽ he-
bdomadib .i. annis .xlix. Heliꝰ adrianꝰ: a ꝗ
postea de ruinis hierl'm vrbs helia ꝯdita ẽ
rebellãtes iudeos rufo mgr̃o exercitus pu
gnãte superauit. ⁊ tũc defecit hostia ⁊ sacri
ficiũ: ⁊ vsqꝫ ad ꝯsũmatiõem mũdi ꝯtinuabi
tur desolatio. Non vos moueat inquĩt he
brei: si ꝑus numerent septẽ hebdomades ⁊
postea .lxij. ⁊ rursus in duas partes diuida
tur vna. Est eñ hoc idioma hebrei ꝭmonis
⁊ antique latinitatis: vt ante numeꝝ mino-
rem supputẽt post maiorẽ. ꝟbi grã. Nos iu
xta ꝓprietatẽ lingue nr̃e dicimꝰ Vixit abraã
clxxv. annis. illi ecõtrario: vixit abraã .v. lxx
c. annis. Nõ igit vt legit ita adimplet. ſꝫ vt
totũ pariter supputat ita finẽ accepit. Nec
ignorandũ ꝗsdã illoꝝ dixisse ꝙ vna hebdo-
mada de q̃ dr̃ ꝯfirmabit pactum multis. he
bdomada vna diuidat in Vespasianum ⁊
Adrianũ: vt iuxta historiã Josephi vespasi
anus ⁊ titus trib annis ⁊ sex mẽsib pacẽ
cũ iudeis fecerũt. Tres aũt anni ⁊ sex men-
ses sub Adriano cõputent qñ hierl'm oĩno
subuersa ẽ. ⁊ iudei cateruatim cesi: ita vt iu-
dee ꝗqꝫ finib ꝓpellerent. Hic aiũt hebrei nõ
magno ope curãtes a ꝑmo anno darij regꝫ
ꝑsaꝝ vsqꝫ ad extremã euersiõem hierl'm: que
sub adriano accidit cõputari olimpiades
clxxiiij. hoc est annos .dcxcvj. ꝗ faciunt he-
bdomadas hebraicas .xcix. ⁊ ãnos tres: qñ
Corbas dux hebreoꝝ est oppressus. ⁊ hieru
salẽ vsqꝫ ad solum diruta est.

Visio nona Capl'm. XI.

Sequitur nona visio
daniel. quã cũ seq̃nti ꝗdã dicũt esse
vnã. Sed hieronymꝰ ꝭm hebraicam
ꝟitatẽ tradit esse duas. ⁊ vtraqꝫ scripta ẽ in
daniele hebraice. Porro vtrãqꝫ vidit dani-
el. vnã ꝗdẽ vidit: sed alterã audiuit anno ter
tio regni cyri regis ꝑsarũ ⁊ in eadẽ die eius
dem anni in hũc moduꝫ. Primo anno darij
daniel intelligens imminere septuagesimũ
annũ captiuitatis liberãde: orauit dominũ
vt darius ⁊ cyrus liberarent populũ suum.
Et data est sentẽtia a deo de licentia redeũ
di danda. ⁊ hãc egressam a domino sup̃ nũ-
ciauit danieli gabriel. Et extũc dariꝰ dispo
nebat de libertate ⁊ licentia danda hebreis.
sed ꝓuẽtus morte nõ impleuit. Cyrꝰ autẽ ꝑ
mo anno regni sui dedit eis eandẽ liberta-
tem quã habebãt indigene ⁊ licẽtiã redeun
di. Ipi ꝟo quia fere oĩs nati erant in chal
dea: ⁊ possessiones ibi habebãt. eligebãt re-
manere in terra natiuitatis sue. Pauci ꝟo
ꝗ ascendere disponebãt in iudeã pigri erãt
⁊ morosi etiã vsqꝫ ad tertiũ annuꝫ cyri. Qδ
attendens daniel vehemẽtius affligebatur
dolore ꝗꝫ ꝑus. ⁊ orabat dominũ: vt qui pri-
us dederat regib animũ liberandi: daret ⁊
populo animũ redeundi. Factum est ergo
tertio anno regni cyri ꝑmo mense: ꝑma die
mensis: lugebat daniel trium hebdomada-
rum dieb. panem desiderabilem nõ come-
dit: carnes ⁊ vinum nõ gustauit. nec vsus ẽ
vnguẽto ꝑ balneis more persaꝝ. die autem
xxiiij. dum esset iuxta fluuium qui est tigris
vidit. Et ecce vir vestitus lineis: accinctus
zona aurea. cuius facies quasi fulgur. ocu-
li vt lãpades. thorax corporis quasi crisoli
tus. que deorsum erant brachia sꝫ femora/
tibie ⁊ pedes quasi es candens. ⁊ sermo eiꝰ
quasi vox multitudinis loquẽtis. Porro vi
ri ꝗ erant cum eo territi fugerunt. ⁊ solꝰ vi-
dit visiõem: ⁊ corruit in faciem suam. ſꝫ vir
ille accessit: ⁊ erigẽs eũ ⁊ ꝯfortans ait. No-
li metuere Daniel: quia ex die primo men-
sis quo posuisti cor tuũ vt te affligeres co-
ram deo: exaudita sunt verba tua. ⁊ egressa
est sentẽtia a deo de reditu populi. ⁊ eadem
die volui ad te venire vt nũciarẽ tibi: sed ꝑn
ceps regni persaꝝ restitit mihi .xx. diebus ⁊
vno. Cũqꝫ tũc egrederer apparuit princeps
grecorum veniẽs vt aduersaret ꝑncipi per
sarum ⁊ mihi: ⁊ aliquantulam feci moram.
Sed nunc venio vt certificem te de reditu
populi. ⁊ in his nemo est mihi adiutor nisi
michael ꝑncep s vester. Hos duos ꝑncipes

grecoꝝ ꝛ persarum dicit hieronym⁹ esse angelos malos. q̄ appositi sunt regnis illis ad exercitium. Laborabat itaq; angelus psaꝝ ne hebrei liberarentur a dominio persarū. tum quia delectabatur afflictionib⁹ eorum. tū vt perse diutius affligētes eos grauius peccarent. Laborabat etiā angel⁹ grecorū vt perse ꝛ captiuitas hebreoꝝ cū eis transirent in dominiū grecoꝝ. Gregori⁹ aūt vult eos fuisse angelos bonos qui satagebāt ne tā cito liberarenť iudei. vt si q̄d adhuc erat purgandū in eis purgareť: ꝛ decoquerētur vsq; ad vnguem. Preterea addidit vir ille. Nunc reuertar vt prelier aduersus pncipē persarum. veruntamē pus annūciabo tibi qđ expssum est i scriptura veritatis de quibusdam alijs quorum geris sollicitudinem Porro a pmo anno darij orabat daniel pro eo vt staret ꝛ roboraretur regnū eius. ꝛ sollicitus erat de successorib⁹ regni persarum volens eos scire. De quoꝝ manifestatione sequitur decima visio. in qua primū inducitur daniel loquens sic.

¶Visio decima Caplm. XII.

EGo autem a primo anno darij medi stabam in ꝯspectu dei: vt ꝯfortareť ꝛ roboraret ipe darius. Et statim fit metaplasmus q̄ frequēs est in pphetis. Et introduciť vir ille pdict⁹ loquēs ad danielem sic. Et nūc veritatē annūciabo tibi. quia ecce adhuc post darium ꝛ cyrū q̄ nūc sunt tres reges stabūt in persi de cambises. s. ereneides magus dari⁹ filius itapsis. ꝛ quartus. s. Xerses filius darij super oēs erit. ꝛ ꝯcitabit oēs aduersus regnū grecie. De isto legiť q̄ȝ succēdit athenas: ꝛ bellum nauale egit apud salaminam quādo Sophocles ꝛ Euripides clari habebanť. ꝛ phemistodes in psam fugiēs hausto sanguini tauri perijt. Tunc vir qui loq̄bať danieli ptermisit omnes reges vsq; ad Alexādrū magnū: ꝛ ait. Surget ꝟo rex fortis: ꝛ faciet qđ placuerit ei. ꝛ cū steterit cōteretur regnū eius: ꝛ diuideť in quattuor ventos celi. In egypto em̄ q̄ est ad meridiē primus regnauit ptolomeus lagi fili⁹. In macedonia Philippus q̄ ꝛ arideus frater alexandri q̄ est ad occidentē syrie ꝛ babylonie ꝛ supiorib⁹ locis q̄ sunt ad orientem pfuit.

Seleuc⁹ nichanor imꝑauit asie ꝛ ponto et ceteris in eadem plaga puincijs. Antigonus ꝟo ad septentriōem. Et hoc ſm orbis totius plagas dicimus. Qui autē in iudea est ad aquilonē ꝛ syriam: ad meridiē egyptū habet. De regno egypti ꝛ syrie tm̄ ꝓsequitur daniel. quia sub his afflictus est populus dei vicissim. Porro post alexandrū regnauit in egypto ptholome⁹ lagi filius. a q̄ sequētes reges egypti ptholomei dicti sūt. Post ptholome⁹ philadelph⁹. post ptholome⁹ euergetes. post ptholo. philopat. post ptholo. epiphanes. In syria post alexādrū regnauit seleucus. post antioch⁹ sother. a q̄ successores antiochi dicti sunt. post antiochus theos. post antioch⁹ gallaricus. post antioch⁹ magn⁹. post antioch⁹ epiphanes De his ꝓsequiť vir loquens ad danielē: incipiēs a rege egypti sic. Et ꝯfortabiť rex austri. Hic est ptholome⁹ lagi f. li⁹ adeo fortis vt pirrū regē epirotaꝝ expulsuꝫ restitueret in regnū. ꝛ deuicto demetrio filio antigoni seleuco regni sui partē quā antigon⁹ abstulerat restituit. cyprū / phenicē ꝛ regiōes multas ꝛ insulas sibi subiugauit. Cui successit ptholome⁹ philadelph⁹: q̄ pmus ab ethiopia adduxit. cccc. elephātes: turres ligneas eis supponēs. in q̄b⁹ posuit armatos ad dimicandū. sub quo. lxx. interpͣtes claruerunt Hic pugnauit ꝯtra antiochū theos regis syrie. sed postea federati sunt. Nā antioch⁹ duxit vxorem beronicē filiam philadelphi repudiata priori vxori laodice. que cum redijsset in gratiam viri occidit veneno virū ꝛ filium quem susceperat de beronice. Gallericū ꝟo filiū suū fecit regeꝫ syrie. Euergetes ꝟo qui successit philadelpho in vltiōem beronice sororis vastauit syriam. Sed audito q̄ pncipes egypti ꝯspirauerāt aduersus eum redijt in egyptum: trahēs secum ꝺ syria pdam multam nimis. ꝛ simulacrorum duomilia. dc. talenta. Porro gallericus duos filios reliquit Seleucum ꝛ Antiochuꝫ magnum. sed Antiochus occiso fratre suo regnauit. ꝛ congressus cū rege egypti philopatore victus est per desertū fugiens et pene captus. Philopatori successit in egypto epiphanes cum esset quattuor annorū. Et cepit Antioch⁹ magnus infestare eum. Sed pncipes egypti dimicabant pro puero. Sub epiphane onias sacerdos assūpt⁹

plurimis iudeoꝝ fugit in egyptum.⁊ acce-
pit a rege regionem q̄ eliopoleos vocabat̄:
⁊ i ea extruxit templū simile templo iudeoꝝ.
asserens se implere vaticiniū Esaie scribē-
tis.Erit altare dn̄i in egypto.⁊ titul⁹ ei⁹ i ter
minis ei⁹.Hoc templū ꝑmansit annis.cc.l.
vsq₃ ad vespasianuz
q̄ ciuitatē ipam q̄ di
cebat̄ onie.⁊ tēpluz
fundit⁹ euertit.Por
ro Antioch⁹ magn⁹
reliq̄t duos filios se
leucū ⁊ antiochū epi
phanē.s₃ epiphanes ꝑ fraudē eiecto fratre
vel occiso regnauit in syria.Hucusq₃ de or-
dine historie inter porphiriū ⁊ nr̄os nulla ē
ꝯtētio.q̄ sequunt̄ exponit porphiri⁹ de an-
tiocho tm̄.Exposuit em̄ danielem.vt infa-
maret eū.Nos aūt mixtim exposuim⁹ d̄ an
tiocho ⁊ antichr̄o.q̄dā tm̄ specialiter de an
tiocho:⁊ q̄dam de antichr̄o.vt illud de An
tiocho.⁊ comedētes panē cum eo ⁊c̄.vsq₃ il
luc.Et veniēt sup eū trieres ⁊ romani.Anti
och⁹ em̄ epiphanes dedit sororē suā vxorē
epiphanio regi egypti i dolū.q̄ suscepit ex
ea duos filios.Tūc antioch⁹ ingressus est
egyptū tanq₃ visur⁹ sororē ⁊ nepotes.sed in
ter epulas fecit occidi virū sororis:⁊ volu-
it obtinere egyptū.sed egyptij viriliter resi-
stētes deiecerūt eū.Post bieniū reuersus ob
sedit alexādriā.⁊ ecce legati romanoꝝ missi
sūt ad egyptios liberādos q̄b⁹ federati erāt
Cūq₃ applicuissent egressus ē eis obuiā an-
tioch⁹.⁊ dū starēt in litore dixit ei marcus
publi⁹ lenas.Senat⁹ ꝑpl'sq₃ roman⁹ p̄cipi
unt tibi recedere ab amicis suis.Cunq₃ ille
peteret inducias rn̄dēdi.marc⁹ circa illū fe
cit circulū i sabulo cū virga:⁊ ait.Senat⁹
populusq₃ roman⁹ p̄cipiūt tibi ne egredia
ris de h̄ circulo donec respōdeas.Ad quē
antioch⁹.Si sic visum est senatui ⁊ ꝑpl'o ro
mano:recedēdū est.⁊ recessit ab egypto.si-
milit̄ ⁊ qd̄ sequit̄ de antiocho tātū intelligē
dū est.⁊ erit in ꝯcupiscētijs femiāꝝ.Nā an
tichr̄s cast⁹ erit ob simulationem religiōis.
Qd̄ ꝟo sequit̄.deū moazim in loco suo vene
rabit̄ vtriq₃ ꝯgruit.Moazim em̄ p̄sidiū so
nat.⁊ antioch⁹ in hierl'm p̄sidium posuit ⁊
idolū iouis.antichr̄s ꝟo diabolū deū ⁊ p̄si-
dē suū venerabit̄.Porro antichr̄o tm̄ ꝯgru
it id quod sequit̄.Et figet tabnaculū suum

Tria i scripturis in-
uenis tēpla dn̄i con
structa.a salomone:
ab onia.a Jesu sacer
dote.

apherno inter maria.Apherno interpreta-
tur soliū suū.⁊ est sensus.Figet tabernacu-
lum solij sui in hierl'm.que sita est inter ma-
re mortuū ⁊ cyrrenum ⁊ super montē incly
tum ⁊ sanctum.id est montem oliueti.⁊ po
net tabernaculū suum.⁊ veniet vsq₃ ad sum
mitatem eius.id est ad locum vnde domi-
nus ascendit.⁊ nemo auxiliabit̄ ei.q₂ audie
tur vox in aere dicēs.Morere.⁊ statim ful-
minabit̄.Postea ꝓsequit̄ visio de antichri-
sti tēpore/⁊ ꝯuersiōe iudeoꝝ ⁊ resurrectiōe
mortuoꝝ dicens.Et veniet temp⁹ quale nō
fuit ex quo gētes ceperūt esse.Et stabit Mi
chael pro filijs populi sui.⁊ saluabit̄ ex eis
omnis q̄ scriptus erit in libro dei.Et multi
tudo omniū q̄ dormiūt in puluere terre eui
gilabunt.alij in vitam eternā.alij in oppro-
brium vt videant semꝑ.Non q̄dem bonos
quia tollet̄ impius ne videat gloriam dei.
sed vt videant opprobrium suuz semꝑ.Tu
autē daniel signa librum.id est scribe myste
ria:sed nō expone.Pertransibūt plurimi.⁊
multiplex erit scientia.quasi diceret.Relin-
que posteris materiā exercitij.Et deside ra-
bat daniel scire quanto tempore duraret ꝑ
secutio antichr̄i.Et vidit p̄ncipē persaꝝ stā
tem in ripa fluminis:⁊ principē grecoꝝ stā
tē in altera.⁊ virum indutū lineis stantez in
medio super aquas.⁊ dixit ad eum.Usq₃ q̄
finis hoꝝ mirabiliū?Et eleuans ille vtran-
q₃ manū iurauit per viuentem in eternum:
quia in tempus ⁊ tempora ⁊ dimidiū tem-
poris.Et ait Daniel.Domine mi quid erit
post hec?Et respondens ille iterauit idē tē-
pus:sed per alia verba dicens.Cum ablatū
fuerit iuge sacrificiū:⁊ posita fuerit abomi
natio in desolatiōem.hoc est cū ablato cul-
tu dei ⁊ desolato antichristus abominabili
ter exhibebit se adorandū.⁊ erunt dies mil-
le ducenti.xc.id est tres anni ⁊ semis.Post-
ea intulit.quid erit post hec?Respondet di
cēs.Beatus qui expectat ⁊ peruenit ad di-
es mille.ccc.xxxv.Si dieb⁹ mille.cc.xc.ad-
dant̄ dies.xlv.fiet dies mille.ccc.xxxv.Ita
post mortē antichr̄i dabūt̄ lapsis.xlv.dies
ad p̄niam.Et est sensus.Btūs erit qui post
dies ꝑsecutiōis ꝑueniet ad dies supaddi-
tos penitētie.Tu autē daniel iterim vades
ad p̄finitū tēpus vite tue ⁊ req̄esces.⁊ in fi
ne dieꝝ stabis i sorte tua.id est resurges in
ordine tuo.

De susanna ca.xiij
De idolo belis ⁊ dracone ca.xiiij.
De abacuc ca.xv.
De cyro ca.xvj.
De licētia redeūdi data iudeis ca.xvij
De anno septuagesimo ca.xviij
De reedificatiōe templi ca.xix.
De cambise ca.xx

De susanna Caplm. XIII.

SEquitur historia susanne: quā hebreꝰ non habꝫ in libro daniel. Et vocat eā fabulā. nō q̄ inficiet rē gestā: sꝫ q̄ in ea falsum legit de sacerdotibꝰ lapidatis q̄s hieremias adustos testat. Et q2 nos fabulamur eā scptā a daniele: cū a q̄dā greco scpta fuerit. Qd ꝓbat ex eo q̄ q̄dam allusio verbo℞ facta sit ibi nominibꝰ arborum vicꝫ apotoy: cymi: cyse: apotoy: pni: prise. Tales em̄ allusiōes ṽbo℞ ⁊ arborū noīa nō iueniūtur in hebreo. In translatiōe q̄dem nostra vna ex eis allusionibꝰ qualiscunqꝫ legitur. vt cum dixisset sacerdos sub cyno: respondit Daniel verbum quasi alludens nomini scindet te mediū. Exp̄ssius fieret si diceret ita: sub ilice. ⁊ adderet ilico: angelꝰ dñi scindet te. Eadē allusio pōt fieri verbi ad nomē tēporis. vt si diceret: factū est hoc feria secunda: ⁊ respōderet: feriat te deus. Hāc eā dē historiā vocat Origenes fabulā in decimo stromatū. i. instructionū. forte secūdaꝫ editioēꝫ quā sub obelo ⁊ asterisco cōposuit stromata vocauit: q2 ꝑ eā pleniꝰ nos instruxit. Apparet āt h factū eē adhuc recēti captiuitate. q2 daniel adhuc iuuēis erat. Porro susanna vxor ioachim pulcra erat nimis: ⁊ exarserūt ī eā duo seniores iudices illiꝰ āni. d q̄bꝰ dīt dñs Iniq̄tas egressa ē in babylone a senioribꝰ iudicibꝰ. Tradūt hebrei q2 mlieres ī h decipiebantur: q2 dicebāt se eē d stirpe dauid ⁊ chr̄m de semie suo nascitu℞. Hi statuerūt in cōmune tēpus q̄ susannā possent inuenire solā. ⁊ latuerūt post meridiē in pomerio helchie. Et ingressa est Susanna volens lauari. i. vngi ꝑ ꝯsuetudine terre. ⁊ misit puellas ad afferēdū oleū ⁊ smigmata. Est āt ꝓprie smigma hordeū cū palea vn̄ faciunt mlieres decoctionē forte ad nitorem faciei. Tūc currētes senes ad eā dixert. Cōmiscere nobiscū: alioq̄n feremꝰ ꝯ te testioniū adulterij. Et elegit susanna icidere ī manꝰ eo℞ potiꝰ q̄ꝫ peccare in deū. ⁊ exclamauit. Et accurrētes famli: erubuert cū audissent senes loq̄. Altera die statuta ē susanna ī medio ꝓpli ⁊ ponētes senes manꝰ suas sup caput eius ꝯtestati sūt se vidisse iuuenē ⁊ ipam pariter cōmisceri. ⁊ ꝯdēnauerūt eā ad mortē. Et clamauit susanna voce magna ad deū. Dñe tu scis q2 inocēs morio℞. Cūqꝫ traheret: suscitauit ds spm̄ pueri cui nomē daniel. Nō ē credēdū his q̄ dicūt danielē mortuū fuisse ⁊ suscitatū tūc: ⁊ deinceps fuisse ꝓphetam. sed tunc manifestauit dominꝰ spiritū sanctum fuisse in eo: qui prius quasi latens q̄escebat. Et ait daniel ad populum. Reuertimini ad iudicium. quia falsum locuti sūt aduersus eam. Cū qꝫ reuertissent separauit daniel senes ab inuicem: ⁊ aduocās vnū dixit. Sub qua arbore vidisti eos colloquentes? Qui ait. Sub cyno: quā latini dicūt ilicem vel lentiscum. Et aduocatꝰ alter dixit: sub prino. Et acclamauit populus in eos ꝓpter dissonantiam. ⁊ interfecerunt eos. id est regi tradiderunt interficiendos. Et factꝰ est Daniel magnus in populo a die illa ⁊ deinceps. Et rex Astrages appositus est ad patres suos. ⁊ suscepit cyrus regnū eiꝰ. i. regnū ꝑsarū. Forte hic determinat tempꝰ q̄ liberata est Susanna. quādo. s. Cyrꝰ factus est rex persarū. ⁊ Dariꝰ rex medorū. Uel potius determinat tempꝰ sequētis historie que hic ichoat. et adhuc stabat

Quid sit obelꝰ ⁊ asteriscus. reqre sup ca. in Genesi de diuersis translationibus. Cū em̄ quattuor fuissent translationes septuagite aq̄le theodotionis: simachi: origenes translationes illas corrigēs q̄ttuor colūnas fecit. in ꝑma posuit trāslationē. lxx. ī scd̄a aq̄le: ī tertia theodo. in q̄rta simachi. ⁊ ꝯueniētiam trium notauit asterisco: discordātiā a tribꝰ trāslatōibꝰ notauit obelo

Trāsitus est quē hic facit historia. valēs forte ad precedentia de Susanna. vl' magis ad sequentia de idolo belis. Tpe em̄ mortis astragis ⁊ successione darij filij eiꝰ adoptiui. ⁊ Cyri nepotis. id est filij filie eius Astrages fa-

regnũ babylonis. ⁊ erat ĩ babylone rex q̃ statim sequit̃. Erat aũt Daniel ꝯuiua regis: ⁊ honorat⁹ sup oẽs amicos ei⁹. cui⁹ nomẽ q: tacet historia ꝑt intelligi fuisse pr̃ balthasar vl' ipe balthasar. sub q̃ factũ ẽ a daniele qd̃ legit̃ in fabula belis ⁊ dracõis. quã fabulã appellat hebre⁹ eo q: falsum legit̃ ĩ eo: ⁊ ipossibile de trãslatione abacuc. Et refert hiero. q: cũ dixisset ei hebre⁹ talẽ trãslatõez corpalẽ nusq̃ factã eẽ rñdit q̃dã sciol⁹ q̃ erat cũ eis ezechielẽ trãslatũ de chaldea in iudeã. Et irrisit eũ hebreus dicẽs. In lr̃a expssũz ẽ q: Ezechiel translatus est in spũ. Vñ apl's vester caute locutus est dicẽs. Siue in corpe siue extra corpus nescio deus scit. Et addidit hebre⁹ nil ĩ hac fabula ꝓpheticũ narrari: s; op⁹ tm̃ ex industria factũ

ctũ ẽ illud de bele ⁊ illud de susanna cum adhuc regnũ babylonis floreret

¶ De idolo belis ⁊ dracone Capl'm. XIIII.

ERat autem ĩ babylone idolũz noĩe bel. ⁊ impẽdebant̃ ei dieb⁹ singul'is simila. xij. artabee. ⁊ oues. xl. ⁊ vini amphore sex. Est aũt artabee apd̃ chaldeos eadẽ mẽsura q̃ ⁊ ephi apd̃ hebreos. s. mẽsura. s. triũ modiorũ. Et rex babylonis adorabat illũ ꝑ singl'os dies. ⁊ dicebat danieli. Quare n̄ adoras bel: q̃ rñt Nõ colo facturã s; creatorẽ oĩz deũ viuẽtẽ Et ait rex Nõne videt̃ tibi bel de⁹ viuẽs q̃ tãta q̃tidie comedit ⁊ bibit: Qui rñdit. Int⁹ lute⁹ ẽ ⁊ foris encus: ⁊ nunq̃ comedit. Et vocauit rex sacerdotes ⁊ ait. Nisi dixerit; mihi q̃s cõedit impẽsas has/ moriemi. Si aũt ostẽderit; mihi quomõ bel comedat h': daniel moriet̃. Erãt aũt sacerdotes. lx. except; vxorib⁹ ⁊ paruul'. Et venit rex cũ daniele ĩ tẽplũ. Et dixerũt sacerdotes. Nos egrediemur foras. ⁊ tu rex pone vinũ ⁊ escas ⁊ claude ostiũ: ⁊ signa anulo tuo: ⁊ nisi ĩuener; mane oĩa comesta a bel/ moriamur. Et posuit rex cibos añ bel Et daniel cribrauit cinerẽ ꝑ totũ pauimẽtũ corã rege. ⁊ clausum ẽ ostiũ: ⁊ signatũ anulo reg;. Sacerdotes aũt igressi sũt illa nocte iuxta ꝯsuetudinẽ suã cũ vxorib⁹ ⁊ liber; ⁊ ꝯsũpserũt oĩa. Fecerãt aũt sibi cunicl'os sub terra ⁊ abscõditũ itroitũ sub mẽsa. Dilucl'o venit rex ad tẽplũ ⁊ daniel cũ eo. ⁊ ĩuenerũt sigsalua. Cũq̃ apuissent ostiũ: ĩtuit⁹ rex mẽsaz vacuã exclamauit. Magn⁹ est bel. Et tenuit daniel regẽ ne ingrederet̃: ⁊ ait. Animaduerte vestigia pedũ sup pauimẽtũ. Et irat⁹ rex apphendit sacerdotes: ⁊ ostẽderunt ei ostiola ꝑ que ĩgrediebant̃ ⁊ egrediebant̃. Et occidit eos rex: ⁊ tradit bel ĩ manũ daniel'. q̃ sbuertit eũ ⁊ tẽplũ. Erat aũt ĩ eod̃ loco draco magn⁹ latẽs in fouea: ⁊ adorabãt eũ babylonij. Sacerdotes ei⁹ habebãt idraulia. i. vasa facta de corijs vitulorũ: ⁊ ꝑcutiebant ea virgis corraulinis vt facerẽt sonitũ terribilẽ q̃si tonitruũ. ad quẽ excitat⁹ draco quãdo q̃ emittebat fumũ: q̃nq̃ ignẽ. q̃nq̃ visibiliter apparebat. Et dixit rex danieli. Nõ potes dicere: q: iste nõ sit de⁹ viuẽs. Et ait daniel. Da mihi ꝑtãtẽ ⁊ interficiã eũ absq̃ ferro ⁊ fuste. Et dedit ei. Tulit ergo daniel picem ⁊ adipem ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter. fecitq̃ massas ⁊ dedit in os draconis: ⁊ suffocat⁹ crepuit. Et ĩdignati babylonij dixerunt. Iude⁹ fact⁹ est rex. Et dixerũt ad regez. Trade nobis danielẽ alioq̃n ĩterficiem⁹ te ⁊ domũ tuã. ⁊ cõpulsus tradidit eis. Qui miserũt eũ in lacũ leonũ: ⁊ erat ibi septẽ dieb⁹. In lacu erãt leões septẽ ⁊ dabant̃ eis q̃tidie duo corpa dãnatorũ: ⁊ due oues. ⁊ tũc nõ sũt data eis vt deuorarẽt danielem. Erat aũt Abacuc ꝓpheta in iudea: q̃ ferebat pulmentũ messorib⁹. Et ait angel⁹ ad eum. Fer prandium in babylonẽ danieli qui est in lacu leonũ. Qui respondit. Babylonẽ nõ vidi: ⁊ lacũ nescio. Et tulit eũ angel⁹ capillo capitis sui. ⁊ posuit euz sup lacũ. Et clamauit abacuc. Daniel serue dei tolle prandiũ qd̃ misit tibi deus. Et gratias agẽs daniel comedit. Porro angel⁹ restituit abacucĩ loco suo. Venit g̃ rex die septimo vt lugeret danielẽ. Et vides eum sedentẽ in medio leonũ exclamauit. Magn⁹ es domine deus Danielis. ⁊ extraxit eũ de lacu leonũ. Porro illos qui ꝑditõis ei⁹ causa fuerant intromisit: ⁊ deuorati sũt in momento corã eo

Acsi diceret. Hereticus vel publican⁹ factus est

¶ De Abacuc Capl'm. XV.

POrro Abacuc fuit de tribu Symeõ. Hic preuidit captiuitatem hierusalem futuram. ⁊

aduenietibꝰ chaldeis fugit ī ostratenam ꝛ erat incola ī terra isrl'. Descēdētibꝰ vero reliq̄s iudei ī egyptū q̄si pegrinabatur in terra sua. ꝛ scpsit. Et in pn cipio opis causatur aduersus deū: cur ipius vastasset pplm dei ꝛ sanctuariū eiꝰ cū ipe clamaret ꝛ nō exaudiret. Sed ī cō solatiōem aperuit ei dn̄s calamitates cir cūstantiū nationū futuras p nabuchodonosor lōge maiores. ꝛ tādē ipm nabuchodonosor pituꝝ. ꝛ ita a murmure ꝯuersus ē ad pces. Et ostēdit illi dn̄s aduentū chri dicens. Si morā fecerit: expecta eū: qꝛ veniēs veniet ꝛ nō tardabit. Et impcatꝰ est abacuc nabuchodonosor iter plurima dicēs. Ue q̄ potum dat amico suo mittēs fel: ꝛ inebriat eū vt aspiciat nuditatē eiꝰ. quod fecit nabuchodonosor sedechie. Ultimo scripsit canticū Dn̄e audiui ꝛc. Hic dū ferret pulmentum messoribꝰ dixit domesticis suis. Ibo ad terram lōginquā: cito redibo. Si tardauero p dies ferte cibū messoribꝰ. Et cū fuisset in babylone subito superuenit messoribꝰ. Intellexit aūt q celeriter esset populꝰ a babylonia reuersurꝰ. Uñ patꝫ lōge post liberatam susannā hoc esse factū. Signū aūt reditus dedit his q̄ ī iudea erāt: q visuri eēnt lumē in ruinis templi. vltimāq; tēpli desolatiōeꝫ pditit: q gens occidentalis hāc esset actura. Tūc inq̄t velamen sanctiscētoꝝ scindetur. ꝛ duaꝝ columnarū epistilia auferentur: ꝛ quo sint nullus agnoscet. Ipa vero ī eremo adducentur: ꝛ eos in vltimo q̄ psecutionē sustinēt a serpente illuminabit dominꝰ sicut a pncipio. Et mortuꝰ est abacuc ꝛ sepultus ī agro ꝓprio solus. Porro de daniele q̄ntum supuixerit post reditū populi in iudeā nescimus Defunctꝰ aūt ꝛ sepultꝰ est in spelūca regali solus cum glīa. Hic est daniel qui dedit signum in montibꝰ super babyloniā dicēs Quando pars mōtium a borea fumigabit veniet finis babilonie. quādo vero velut ignis ardebit. finis erit vniuerse terre q̄n ad partē nothi aq̄ decurrerit: reuertetur ppl's ad terrā suā Si fluxerit sangui ne erunt homicidia belial in vniuersa terra.

Id est duaꝝ tribuū. Iā eī captiuate erāt x. tribꝰ ꝛ coloni in earū terras adducti. inter q̄s latuit abacuc quousq; recessissent chaldei. postea rediti ī terrā iude. ꝛ discedētibꝰ alijs ī ꝓpria terra quasi peregrinus remansit

Hec verba sūpta sūt de libro epiphanij episcopi cypri cui ī spiritu reuelata sunt q̄daꝫ secreta ꝓphetaꝝ Plurima eñi ꝓphete abscōduntur: vt a q̄dā dr. Secretū meū mihi. ꝛ liber ille epiphanij secretū ꝓphetarū dicitur

De Cyro Caplm. VI.

Post mortem darij

medi cyrus monarchiā tenuit oriē tis. cuius sedem posuit apud psas licꝫ regnū medoꝝ maius esset ꝛ honorabilius: eo q perse eum sublimauerāt in regeꝫ. Iste fuit nepos darij ex sorore. nepos vero astiagis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filiā. ꝛ vidit somniū q de genitalibꝰ filie oriebatur vitis q̄ totam occupabat asiā. ꝛ accepit a ꝯiectoribꝰ se habituꝝ nepotē ex filia q̄ dn̄s esset asie ꝛ ipum eijceret a regno. Qd timēs dedit filiā suā vxorem militi plebeio: ne filiꝰ ex ea nasceretur nobilis ꝛ potēs. Preterea filiā pregnantē asciuit: ꝛ natū ex ea filiū cuidā participi arcanoꝝ tradidit occidendū. Qui credēs regnū transituꝝ ad filiam suā: filiū eiꝰ veritꝰ est occidere: ꝛ vni de pastoribꝰ regis tradidit paruulū exponēdū in nemore. Qui cū exposuisset eū: ꝛ id indicasset vxori: q̄ in diebꝰ illis pepererat. supplicauit ei mulier vt paruulū deferret ei alēdū ꝛ ꝓpriū filium p eo exponeret. Cūq; redisset pastor ad pueꝝ inuenit canē pbentē ei vbera: ꝛ a feris ꝛ auibꝰ defendentē. Cūq; tulissꝫ eum ad vxorem allusit ei tanq; diu note. vocauitq; puerū spartacum. id est catulum. Spartos eñi persice canē sonat. Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibꝰ factꝰ est rex eorum: ꝛ contumaces ꝛ inobediētes sibi grauiter affligebat. Quod grauiter ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris. Quem cū aduocasset rex ꝛ argueret eum q pueros plagasset: ille intrepidus se vt regē fecisse respōdit. Et ammiratus rex ꝛ quedam signa generis sui in eo esse dephēdens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit. Ueruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimās q verbum coniectorū de regno impletum esset in regno puerorum. ꝛ eidem cui prius commiserat occidendum: cōmisit alēdum.

nō iudicās tñ esse nisi pastoris filiū. Filiuz
q̄dē illi⁹ secretarij sui clāculo dedit patri ad
comedēdū:q2 nō obedierat ori ei⁹. 7 post id
ipm indicauit ei. Factū est aūt vt astiages
traderz exercitū illi secretario ad hostes ex
pugnādos. ipe vo resedit in media. Porro
ille nō īmemor maleficij regis psuasit exer-
citui vt spartacū regē psidis sibi eligerēt. 7
cognoīauit eū cyrū:qd̄ iterptat̄ heres. q. di.
Licz reluctet̄ astiages: hic ē heres. Quo fa
to timēs astiages. dariū ɔsobrinū adopta-
uit sibi in filiū. 7 collecto exercitu ɔgressus
ē aduersus cyrū. 7 fugerūt pse. Vxores aūt
coꝝ 7 mr̄es egresse ad eos. 7 detectis poste
riorib⁹ suis aiebāt. Vultis ne itroire i vte-
ros matꝝ 7 renasci. Hoc pudore excitati p-
se acrit̄ redierūt i hostes. 7 vict⁹ ē astiages.
Cyr⁹ aūt magis exhibuit se illi nepotē q̄ꝫ vi
ctorē. nā regnū hyrcanoꝝ ɔcessit ei. Dario
vo tanq̄ꝫ fratri mr̄is sue tradidit regnū me
doꝝ:tñ sub certa spe reuertēdi ad ipm

De licētia redeūdi data iudeis
Caplm̄. XVII.

Itaqꝫ cū vniuersuz regnū deuolutū esset ad euz. in hui⁹ regni anno pmo suscitauit dn̄s spi-
ritū ei⁹ vt ipleret̄ vbū hieremie. Et dedit lib
tatē oib⁹ iudeis q̄ erāt i vniuerso regno suo
7 licētiā redeūdi i iudeā. 7 edificādi domuz
dn̄i. Excitat⁹ āt fuit ex vbis esaie:q̄ añ. cc. et
x. annos scpserat de ipo dn̄m dicētē. Chr̄o
meo cyro cui⁹ apphēdi dexterā subijciā gen
tes 7 regna:ipe redificabit domū meā i hie-
rusalē. Vt g̃ hāc munificā scptura ipleret:7
scpturā libtat̄ 7 licētie traduxit i vniuersū
regnū suū dicēs. Oia regna terre dedit mi-
hi dn̄s de⁹ celi. credo hūc eē quē gēs isrl̄ ad
orat. In hac epl̄a hortat⁹ est etiā iudeos vt
ascēderēt iudeā. 7 q̄ nollēt ascēdere iuuarēt
ascēdētes i pecunia vestib⁹ 7 iumētis. Por-
ro clarissimi iudeoꝝ habitabāt in babylōia
id est in terra babylonis euerse. Babylō eñ
ꝓprie nomē est ciuitat̄: babylonia vo nomē
regiōis:licz vnuz p altero sepe legat̄. Inter
eos zacharias nat⁹ in chaldea iā ꝓphetabat
Hic bn̄dixit salathiel i filio vocās eū zoro-
babel. qd̄ interptat̄ magister babylōis. qua-
si di. hic erit mgr̄ captiuitat̄ babylōice. Ad
hui⁹ ꝓphete exhortationē pmi surrexerūt vi
ri iuda: vt ascēderēt in hierl̄m. postea vo vi
ri beniamin 7 leuite. Propterea vt d̄t Jose-
phus:a iuda cognoīati sunt iudei. Hui⁹ ei
nois pl̄es fuerūt cause. Sup turrim babel
legit̄ q̄ a dedan q̄ cognoīat⁹ est iudas dicti
sunt iudei. Alibi q̄ a iuda filio iacob. Alibi
q̄ a iuda machabeo. Porro ascēsurii hieru
salē vl̄ in iudeā alios hortabāt. s3 paucos in
uenert̄ q̄ assentirēt eis. 7 ꝓpterea tā i exhorta
tōe q̄ꝫ i apparatu tres ānos cōpleuert̄. Igit̄
i tertio āno cyri regressi st̄ sub zorobabel du
ce:7 iesu magno sacerdote:adhortātib⁹ eos
zacharia ꝓpheta 7 Aggeo iuuene:sed non-
dum ꝓpheta. Erāt aūt circit̄. l. milia. Fuert̄
eñ d̄ iudeis. xlij. milia 7. cccc. 7. lx. Reliq̄ vo
erāt fuir ancille 7 hoīes gener̄ pmiscui. Et
remisit cū eis cyr⁹ partē vasoꝝ dn̄i q̄nqꝫ mi
lia 7. xl. int̄ q̄ ponit Joseph⁹ refrigeratoria:
q̄ꝝ vsum nō legi. Ascēderūt etiā q̄dā cū eis
dicētes se esse de genere sacerdotū ꝓpt̄ emo
limētū. Cūqꝫ q̄rerēt scpturā genealogie sue:
7 nō inuenirent:recepti sunt in isrl̄. sed eie-
cti sunt a sacerdotio/reuersi sūt in hierl̄m 7
in ciuitates iude.

De anno septuagesimo
Caplm̄. XVIII.

Hic est autē annus septuagesim⁹ relaxāde captiuitat̄ quā pdixit hieremias. nā 7 Hiero. pmū annū d̄t cyri fuisse septimū septime de
cadis. Itaqꝫ terti⁹ ann⁹ cyri fuit septuage-
sim⁹. cui ɔsonat Joseph⁹ dicēs. Primo an-
no imperij cyri septuagesim⁹ ɔcurrebat. id
est iminebat. De eodē legit̄ in paralipome-
non. Siq̄s euaserat gladiū: duct⁹ in baby-
lonē fuuit regi 7 filijs eius :donec imparet
rex psaꝝ:7 cōpleret̄ smo hieremie 7 celebra
ret terra sabbata sua vsqꝫ dū cōplerent̄ de-
solatiōis septuaginta anni. De eodē memi-
nit daniel anno pmo darij intellexi numeꝝ
annoꝝ vt cōplerent̄ desolatōis hierl̄m. lxx.
anni. Idi pm plane pdixerat Hieremias in
epl̄a quā direxit ad trāsmigratiōem. Cū ce-
perint inq̄t impleri. lxx. āni:visitabo 7 redu-
cā vos ad locū istū. Alibi tñ videt̄ velle hie-
remias:q̄ añ euersionē babylōis cōpleti es-
sent: vbi ait. Seruiēt oēs gētes iste regi ba
bylonis. lxx. annis. Cūqꝫ cōpleti fuerint an
ni. lxx. visitabo sup regē babylōis 7 sup gētē
istā iniq̄tatē coꝝ d̄t dn̄s. 7 ponā terrā i soli
tudīes sempit̄nas. Ex hac aūt auctoritate

fabulant iudei vt sup̄ diximꝰ exultasse balthasar ꝛ ꝯuiuiū fecisse. Hic āt loquit̄ hieremias ꝺ .lxx. ānis nō captiuitatꝭ ſꝫ iniq̄tatis nabuchodonoſoꝛ ex q̄ cepit opp̄mere finitimas natiōes. Huic opiōni attestat̄ africanꝰ agēs de neemia: ꝛ .xx. āno regꝭ artaxersis di. Eo tēpe regni pſaꝝ .cxv. āni fuert̄ euoluti. captiuitatꝭ āt hierl̄m .clxxxv. Euſebiꝰ tñ i libro chronicoꝝ videt̄ obloq̄ p̄dictꝭ ꝭm ānū darij filij itaspis: dicēs fuisse .lxx. ꝭm auc̄tē zacharie q̄ ſcd̄o āno darij ſcribēſ audiuit virū stātē int̄ mirteta dicentē. Dñe exercituū vſq₃ q̄ n̄ misereberꝭ hierl̄m ꝛ vrbiū iuda q̄bꝰ iratꝰ es. Iste iā ſeptuagesimꝰ ē annꝰ: ꝛ post pauca. Cū ieiunaretꝭ ꝑ hos .lxx. annos. nūq̄d ieiuniū ieiunastꝭ mihi. Huic q̄q₃ ꝯſonat clemens in p̄mo stromate di. Et pſeuerauit captitas annis .lxx. vſq₃ ad ſcd̄z ānū darij filij itaspis

Qui fuit mgr̄ i alexādria. ꝛ post eū origenes. ꝛ fec̄ ille clemēs stromata. i. īstructiones q̄sdā

Videturq₃ euſebiꝰ distīguere int̄ .lxx. ānos captiuitatꝭ. ꝛ .lxx. annos desolatōis tēpli dicēs. Scd̄m nōnullos vſq₃ ad annū .xx. cyri colligit̄ oē tp̄s captiuitatꝭ anni .lxx. a tertio anno ioachim filij iosie. Porro ꝭm alios ab anno .xiij. Iosie vſq₃ ad p̄mū ānū cyri colligunt̄ anni captiuitatꝭ .lxx. desolatiōis ꝟo tēpli ſub dario rege cōplent̄ anni .lxx. Hoꝝ opinioni ꝯſonat glosa Hiero. ſup Ezechielē. vbi agit̄ de doꝛmitiōe ſup latꝰ dextꝛꝝ dicēs. ꝙ p̄mo āno cyri fluxerāt āni desolatiōis tēpli .xxx. Porro p̄oꝛ opinio ꝺ anno .lxx. magis certa ē ꝛ pluriū auctoꝛitatibꝰ sancita. Sola zacharie auc̄tas nos mouet

Quotꝰ post cyrū fuerit dariꝰ req̄re ita. q̄t etiā annis cyrꝰ. q̄t cābises. q̄t Exerxides regnauit notare poteris.

Iste iā .lxx. ē annꝰ: qꝺ foꝛte determinari potest: vt iā accipiat̄ de p̄terito. q. di. lxx. annꝰ iste notꝰ. ſ. ꝛ famoſus iā diu ē. foꝛte dictꝰ est in zacharia .lxx. annꝰ nō captiuitatis: ſꝫ q̄nte etatis. q̄ ꝭm hebꝛeos inchoauit anno .xxx. añ cyri monarchiā.

De reedificatiōe tēpli
Capl̄m XIX.

Poꝛro i anno regressiōis in iudeā ꝯgregatꝰ est pp̄l's q̄si vir vnꝰ in hierl̄m. Et edificātes altare: collocauerūt illud ſup bases ſuas. ꝛ obtulerūt ſup illud holocausta dño mane ꝛ vespe. Feceruntq₃ ſolennitatē tabernaculoꝝ. Vñ ꝟo habuerūt ignē neſcimus: nisi foꝛte ex calculis veteris altaris excuſſerint illū. Anno autem ſcd̄o menſe ſcd̄o iecerūt fundamēta tēpli. Qꝺ audiētes ſamarite venerūt ad eos ꝛ dixerūt. Edificemꝰ vobiſcū: qꝛ ita vt vos q̄rimꝰ deū vestꝝ. Et reſpōderūt duces isrl̄. Cōmune est nobis ꝛ vob̄ adoꝛare dñm: ſed nō ei domū edificare. Hoc ei tm̄ nobis rex cyrꝰ p̄cepit. Cūq₃ apparuiſſent fundamēta ſup terrā: eleuauit pp̄l's vocē in iubilationē. Poꝛro q̄dā ſenioꝛes q̄ viderāt templū p̄us eiulabāt voce magna. nec poterat q̄s cog̃ſcere clamoꝛē letantiū ꝛ plāctū eiulātiū. Poꝛro ſamarite indignati impediebāt manꝰ coꝝ. Cūq₃ pſe īpedire nō poſſent dederūt munera p̄ncipibꝰ regis pſaꝝ q̄ erant positi ſuper terrā. Qui pecunijs coꝛrupti vēdiderūt eis vt īpedirēt negligētiā edificatōis: cyro tñ ig̃rāte. Et adeo īpediert̄ eos ꝙ i .xxx. ānis q̄bꝰ cyrꝰ regnauit nō erexerunt muros tēpli nisi vſq₃ ad appodiatōem.

Quia cū p̄ceptū fuiſſet eis a cyro: vt curā ac diligentiā edificationē tēpli impēderant: a ſamaritis coꝛrupti: negligentes erant in edificatione templi

Porro cyrꝰ cū ꝑcuſſiſſet Cresum iuxta fluuium alim: gētē lidoꝝ bellicosiſſimā astute redegit in ꝯcoꝛdiā. Tradidit eñ eis ſolēnitates ꝛ ludos: p̄cipiēs eis vt luſibꝰ/ comeſatiōibꝰ ꝛ amplexibꝰ vacarēt: q̄si beniuolētiā in eos ostendēs. Et i hūc modū eos euirauit. ꝛ q̄s bello nō poterat/ ꝑ libidinem expugnauit. Postea ꝟo trāgreſſus araxē a regina maſſagetaꝝ thamari victꝰ ꝛ occiſus est. Que caput eiꝰ p̄ciſum in vtrē pleno ſanguine hūano p̄ijciēs inſultādo dixit. Satia te ſanguine quē ſitisti.

Incidētia.

In diebꝰ cyri ſeptimꝰ rex romanoꝝ tarq̄nius ſupbꝰ. q̄ cauſa tarq̄nij iunioꝛis filij ſui q̄ Lucretiā coꝛrupat: a regno expulſus est. Hic genera toꝛmētoꝝ excogitauit: vincula thaureas: fustes: latumias: carceres: cōpedes: catenas: exilia: metalla.

De Cambise
Capl̄m. XX.

Mortuo Cyro post

xxx. ãnos sui regni successit ei filius eius cãbises. q apud esdrã artaxerses vel assuerus dr. In historia vero iudith ppter maliciã suã vocatur nabuchodonosor. Tũc pncipes terre q ĩpediebãt hebreos. s. reudetbleẽ quẽ Josephus dt scptorẽ oim accidẽtiũ. Et alij q iudicabãt syriã z phenicẽ z oẽs regiones vltra eufratem scpserũt cãbise regi q iudei reedificabãt hierl'm vrbẽ pessimã z sp regibus psaꝝ rebellẽ. z tẽplũ ad silitudinẽ castri. q ob rebellionẽ pdẽ destructa fuerat. quibus reedificatis stati negarẽt regi tributa et annonas. nec etiã pateret regi trãsitus ĩ syriã Nec ãt dicebãt se cõmẽorare ei. qr nõ ĩmẽores erãt sal. i. oĩs cõdimẽti qd ĩ palatio eius comederãt. qsi ppter bñficia eis collata cõsulẽtes vt interdiceret hebreis reedificationẽ. Quibus adqescẽs cãbises potẽter interdixit eã p epl'as. Tũc intermissum est opus dei ĩ hierl'm vsq ad scdm ãnũ darij Porro sub cãbise factũ ẽ qd in historia iudith legitur

Cãbises adhuc viuẽte pre. xij. ãnis tenuit regnũ assyrioꝝ nini. vñ [?] eo mortuo monarchiã septem annis tenuit.

Sequuntur tituli capituloꝝ in historiam Judith.

De iudith caplm. j.
De duobus magis z dario filio itaspis. ca. ij.
De consummatione templi z zacharia z aggeo. ca. iij.
De xerse ca. iiij.
De artaxerse z esdra ca. v.
De neemia ca. vj.
De reedificatiõe hierl'm ca. vij
De inuentiõe ignis ca. viij.
De obseruatiõe tabnaculorũ ca. ix
De dedicatiõe muri z obitu neemie ca. x.

Incipit historia Judith Caplm. I.

Hanc historiam

trãstulit hieronymus ad petitionẽ paule z eustochiuz de chaldeo in latinũ. Hic liber apud hebreos inter historias cõputatur z inter agiographa Quod dicit hieronymus in plogo qui sic inchoat. Viginti z duas l'ras zc. Si q̃ in plogo sup iudith alicubi legitur inter apocrifa: viciũ est scriptoris. qd in ipo titulo dephendi põt: quẽ sinodus nicena in numero sanctarũ scripturaꝝ recepit. Transtulit aũt eũ ppter varias z corruptas editiões magis sensum ex sensu q̃ verbum ex verbo sequẽs. Mortuo itaq cyro quidã arfaxat medus in ecbbatanis surrexit z reparauit eaz z muniuit eã inexpugnabiliter. quasdã partes medie sibi cõcilians: vt tandẽ toti medie imperaret. Nabuchodonosor vero rex assirioꝝ q regnabat ĩ niniue anno. xij regni sui obtinuit arfaxat in campo rogau qui est inter eufratez z tigrim. Hic est cãbises cui adhuc pater viuẽs niniuen z regnũ assyrioꝝ cõcessit. z nabuchodonosor cognomiauit. Hic mortuo patre duodecimũ illius regni annuz agebat. Nã ĩ regno monarchie nõ nisi octo annis regnauit. Qui postq̃ factus est monarchus exaltatũ ẽ cor eius Et misit ad oẽs q habitabãt in cilicia z damasco z libano z carmelo: galilea et samaria et vsq ĩ hierl'm: exigẽs ab eis tributa longe grauiora q̃ patres sui Qui oẽs vno aĩo cõtradixerũt. Tũc iratus rex iurauit p thronũ suũ q defenderet se de oĩbus. Igitur anno. xiij regni sui pcepit holoferni pncipi militie vt egrederetur ad regiões illas. z nulli hoim vel munitionũ parcerz oculus eius. Qui egressus est cũ exercitu z opuerũt faciẽ terre sicut locuste. Qui cũ vastasset ciliciaz z mesopotamiã z madianitas: miserũt ad euz pncipes puinciaꝝ dicentes. Desinat ĩdignatio tua circa nos. Veni nobis pacificus z vtere seruitio nrõ sicut placuerit tibi. Et descẽdit de mõtibus cũ virtute magna: z obtinuit oẽs ciuitates z destruxit eas: z oẽs deos terre exterminauit. Sic eñi pceperat nabuchodonosor: vt ipe solus deus diceretur ab his nationibus q potuissent holofernis potẽtia subiugari. Et audiẽtes filij israel timuerũt valde ne similia faceret in hierl'm z in sanctuario dei. z miserũt ĩ termĩos terre p quos poterat iter esse in hierl'm. z munierunt angusta viaꝝ. z humilauerũt se corã dño ad exhortationẽ heliachi sacerdotis filij iesu: filij iose

Nã supior eo nullus fuit. voluit eñi solus adorari p deo. Nec cũ egrotaret volebat in lectica deferri nisi a ceruicibus regũ qsi oẽs suparet.

dech: vl' forte alteri⁹: quē ipe iesus circūmit
tebat ad exhortatiōem filioꝝ isrł in mōtib⁹
Et opuerūt sacerdotes altare dn̄i cilicio. et
ipi in cinere ꝛ cilicio offerebāt holocausta.
ꝛ clamabāt ad dn̄m. Nūciatūqꝫ est holofer
ni ꝙ filij israel parassent se ad resistendū et
mōtiū itinera ꝯclusissent: ꝛ vocauit duces
amō ꝛ moab dī. Quis ē pp̄ls iste q̄ mōtana
obsidet: aut q̄ ē ꝟtus eoꝝ: Tūc Achior dux
filioꝝ amon rn̄dit: replicās ei. quō pmo ve
nisset pp̄lus iste de chaldea p mesopotami
am in terrā chanaan. Cūqꝫ descēdissent in
egyptū: reduxerat eos de⁹ eoꝝ ī terrā pmis
sam. Qui cū placat⁹ erat eis nemo poterat
eis resistere. cū ꝟo irritabant eū: flagellabat
eos. q2 de⁹ eoꝝ erat odiēs iniq̄tatē. Nup āt
reduxerat eos ī hierl'm de ꝟuitute nabucho
donosor: cui tradiderat eos ppt pctā sua. ꝛ
nūc obtinēt mōtana hec. Et addidit achior
Perscrutare si de⁹ eoꝝ offensus ē eis ꝛ po
teris eos expugnare: alioqn nō pualeb eis
Et irat⁹ holofernes dixit. Vt ondā tibi q̄a
nō est de⁹ nisi nabu
chodonosor: ex hac
hora pp̄lo illoꝝ socia
beris: vt cū ill' parit p
eas. Tūc pcepit ho
lofernes ꝟuis suis vt ducerēt eū ī bethuliā
anteqꝫ castrametat⁹ fuerat. Cūqꝫ traherent
eū: fūdibularij egressi sūt aduersus eos. Et
timētes ligauerūt achior ad arborē ꝛ recesse
rūt. Fūdibularij ꝟo soluētes eū statuerūt eū
in medio senioꝝ ꝛ pp̄li. Miserāt q̄dē de hie
rusalē ī bethuliā duos sacerdotes ꝛ pncipē
oziā de tribu symeon. Cūqꝫ exposuisset eis
achior q̄re trāsmissus eēt ab Holoferne ad
eos: recepit eū ozias ī domū suā. Factū est
aūt vt holofernes inueniret ductū aq̄ꝝ q̄ in
fluebat ciuitatē p auiculas q̄ ebibebāt aquā
de alueo. ꝛ per laten
tes rimlas aq̄duct⁹
interrupto aq̄ductu
abstulit eis aquas.
Erāt aūt nō longe a
mur' fonticuli q̄b⁹ ci
ues furtim vtebant'
ad rfocillādū poti⁹
q̄ ad bibēdū. Et dixerūt amonite ad holo
fernē. Si vis eos obtinere sine bello ꝛ san
guie: appone fontib⁹ custodes. Et apposuit.
ꝛ defecit aq̄ ī cisternis post. xx. dies. Et cla

Tetranomi⁹ erat cā
bises: artaxerses: as
suer⁹: nabuchod.

Mirꝫ videbat' ꝙ aui
cule ī arido loco ro
stro terre ifixo bibe
re videbant'. ꝛ inde p
cepit holofernes a
quā subesse.

mauit pp̄ls ad eos q̄ venerāt de hierl'm. Iu
dicet dn̄s inter nos ꝛ vos. Meli⁹ erat nob
ꝟuire holoferni q̄ꝫ siti perire. Et dixerūt sa
cerdotes. Sustineam⁹ adhuc p q̄nqꝫ dies
si forte faciet de⁹ nobiscū misc̄diam. Erat
aūt ī ciuitate iudith vidua trib⁹ annis: mu
lier pulcra nimis: sed casta: de tribu ruben.
q̄ accitos sacerdotes rephendit eo ꝙ tētas
sent dn̄m: ꝛ terminū dieꝝ imposuissent mi
sericordie ei⁹. Et ait ad eos. Op⁹ dei factu
ra sum: qd̄ nō indicabo vob. State hac no
cte ad portas ciuitatis ꝛ ozias vobiscū vt
egrediar p manū vr̄am. Cūqꝫ illi abissent: o
rauit ad dn̄m dicēs. Dn̄e de⁹ patr' mei sy
meon: q̄ dedisti illi gladiū ī alienigenas: di
rige manū ācille tue. Hec cōmēdauit factū
symeōis: qd̄ detestat⁹ ē Jacob. s3 vltionē fa
ctā a dn̄o p man⁹ impij. Cunqꝫ orasset lauit
se ꝛ vnxit mirto optimo ꝛ īduit se vestibus
iocūditatis sue. ꝛ vocauit abrā suā. id est an
cillā. Uel pp̄riū nomen est ancille. Et impo
suit scapule ei⁹ ascopā vini ꝛ vas olei ꝛ po
lentā ꝛ lapates. i. cibū oleribꝫ ꝯfectum. ꝛ pa
nes ꝛ caseū ꝛ puecta est. Et ammirati sūt sa
cerdotes pulcritudinē ei⁹: ꝛ orauerūt p ea.
Cūqꝫ descenderet montē tenuerūt eā explo
ratores: ꝛ duxerūt eā ad tabernaculū holo
fernis. q̄ statim capt⁹ est ī oculis suis. Se
debat aūt holofernes in canopeo purpura
ꝛ auro ꝛ gemmis ꝯtexto. hoc est sericū reti
culū muscarum. dictū sic a canopo oppido
egypti in q̄ inuētū est. Alij dicūt conopeum
q̄m instar coni a lato ascēdit in acutū. Et di
xerūt assyrij. Quis cōtemnet populū hebre
orum q̄ tam pulcras mulieres hab3. vt pro
his merito pugnem⁹ ꝯtra eos. Cunqꝫ ado
rasset iudith: dixit ad eam holofernes. Cur
placuit tibi vt ad nos venires: Que rn̄dit.
Certū ē ꝙ ī pditionē ibit pp̄ls nr̄: q̄uia em of
fendit deū suū. Vasa em dn̄i impendit p vi
ctualib⁹ alienigenis. Insup ordināt vt bi
bāt sanguinē pecoꝝ suoꝝ: quē lex dei omni
no phibet gustari. Hoꝝ ꝛ fame ꝛ siti iam int'
mortuos cōputantur. Et misit me dn̄s hec
ipa annūciare tibi. q̄ dicet mihi quādo red
det eis peccatū suū. ꝛ tūc veniens introdu
cā te vsqꝫ in hierl'm. ꝛ habebis omnē popu
lū sicut oues q̄b⁹ nō est pastor. Et ait holo
fernes. Si fecerit mihi hec deus tu⁹: erit et
de⁹ meus. id est in numero deoꝝ meoꝝ ha
bebo eū. ꝛ tu magna eris ī domo nabucho

donosor. Et fecit eā introduci vbi erāt positi thesauri ei⁹. Cūq̄ disponeret qđ dareť ei de ꝯuiuio suo: ait iudith. Ex his q̄ mecū detuli mādūcabo: ne vēiat sup̄ me ira dei. Cui holofernes. Cū defuerint ista: q̄d faciemus tibi? Que r̄ndit. Viuet aīa tua qm̄ nō expē det oīa hec ācilla tua donec faciat de⁹ ī manu mea hec q̄ cogitaui. Petijtq̄ sibi dari copiā egrediēdi foras nocte ad adorādū deū suū. Et ita ꝑ triduū noctib⁹ exibat ⁊ baptizabat se ī aq̄s. ⁊ orabat deū isrl̄. Quarto die fecit holofernes cenā ꝑuis suis: ⁊ dixit ad Vagao eunuchum. Persuade hebree illi vt spōte ꝯsentiat mihi. Fedū ē ei apđ assyrios vt mulier illudens viro immunis trāseat ab eo. Et ait ad eā vagao. Nō vereať bona ītrare ad dn̄m meum. Que r̄ndit Quicq̄d illi placuerit h̄ mihi erit optīm oībus dieb⁹ vite mee. Et cū ornass; se: stetit an̄ faciē holofernis. Qui iocūd⁹ fact⁹ ē. bibitq̄ vinū q̄ntū nūq̄ biberat ī vita sua. Et cū sero eēt festinauerunt ꝑui ad hospitia sua. ⁊ erat iudith sola ī cubiculo. Porro holofernes iacebat ī lecto nimia ebrietate sopitus. Dixitq̄ iudith puelle sue vt staret foras ad ostiū; ⁊ obꝑuaret. ⁊ orauit cū lachrymis di. Cōfirma me dn̄e de⁹ isrl̄ ⁊ respice ī hac hora ad oꝑa manuum meaꝝ. Et soluit pugionē de columna q̄ erat ad caput lecti. ⁊ ꝑcutiēs bis ceruicē abscidit caput ei⁹ et tradidit illđ abre sue. ⁊ tollēs conopeū egressa ē. Cūq̄ venisset ad portā ciuitať clamauit. Aꝑite. q̄r nobiscū ē de⁹ q̄ fecit ꝟtutē ī israel. Et occurrerēt ei oēs a mīmo vsq̄ ad maximū cū luminarib⁹. ⁊ ꝓferēs caput holofernis ⁊ conopeū ait. Cōfitemini dn̄o q̄ dedit nob̄ victoriā ī manu mea: ⁊ reduxit me īmaculatā. Et vocat⁹ ē achior. ⁊ viso capite holofernis p̄ pauore cecidit ī terrā. sed resumpto spū adorauit iudith. Que dixit ad populū. Suspēdite h̄ caput sup̄ muros: ⁊ diluculo facite impetū ī hostes. q̄ turbati ꝑ nece dn̄i sui verteť in fugā. Tūc achior circūcidit carnē p̄putij sui: ⁊ apposit⁹ est ad ꝑpl̄m israel. Misitq̄ ozias nūcios ꝑ ciuitates iude: vt egredereť post eos. Porro egressi sūt hebrei mane. ⁊ dixerēt assyrij. Egressi sūt mures de cauernis suis. Cūq̄ intrasset vagao vt excitaret holofernem: vidit cadauer sine capite. Et ingressus tabernaculū iudith nō inuenit eā. Et exclamauit ad populū. Vna mulier hebrea fecit ꝯfusionē in domo nabuchodonosor. Ecce caput holofernis nō est cum eo. Et turbati sunt valde: fuge p̄sidiū; q̄rentes. Et insecuti sunt eos filij israel. ⁊ ꝑcusserūt eos vsq̄ ad extremitates finiū suorum. Per dies aūt triginta vix collecta sūt spolia assyrioꝝ. ⁊ vniuersa q̄ peculiaria holofernis erant dederūt iudith. Joachim autē sūm⁹ pōtifex venit de hierl̄m cū vniuersis p̄sbyteris ad videndū eā. ⁊ bn̄dixerūt ei. Tūc cātauit iudith canticū dn̄o dicēs. Incipite dn̄o in tympanis ⁊c̄. Sup̄ h̄ canticū inuenies qđ đt hieronym⁹ sup̄ psalmū. Domine de⁹ noster. Quia cū ī hebreo legiť nomē dn̄i geminatū sicut hic. Adonai dn̄e de⁹ Primū est tetragrāmaton. scđm ꝙo nomen dn̄i cōe. In fine cāntici ꝓphetauit đ die iudicij dicēs. Dn̄s oīpotens in die iudicij visitabit suos et vindicabit impios vt vrant in sempiternis. Post hec ascendit iudith in hierl̄m cū populo. ⁊ obtulerūt dn̄o vota ⁊ r̄promissiōes suas. Porro iudith vniuersa vasa bellicosa holofernis ⁊ conopeū obtulit ī anathēa obliuiōis. ⁊ solēnizauit oīs ꝑpl̄s. Et diē; hāc ī numero scṫōꝝ dierum receperūt: vocantes cābisem scđm nabuchodonosor. Et redijt iudith filia merari rubēite in bethuliā. Ex matre fuit de tribu symeon. ⁊ fuit ī viduitate oīb⁹ diebus vite sue. Et cōpletis. cv. ānis mortua est ⁊ sepulta cu; viro suo manasse. ⁊ dimisit abram suā liberā. Et plāxit eā oīs ꝑpl̄s septē diebus. Porro cambises ingressus est egyptum ⁊ vastauit eam. ⁊ abominatus religionem eius ⁊ cerimonias: templa deposuit ⁊ edificauit babylōem ī egypto. Cūq̄ reuertereť ab egypto egrotabat. ⁊ ferebať ceruis

Sil'e ꝟbū habes ī luca. c. xj. vbi legiť pharise⁹ q̄dā īuitasse dominū ad p̄ndiū. pharise⁹ autē cepit inť se reputans dicere. q̄re nō baptizat⁹ eēt ante p̄rādiū.

Cultellum magnū q̄ ibat accinct⁹ sed intrās lecticā appēderat ad colūnā

Tetragrāmaton, id est quattuor litteraꝝ. Joth: he: vau: heth. Sed his litteris nō representant elementa illa que de his debent representari sicut nos per t. quādo q̄ representamus sonum.

cibꝫ regũ. Et mortuꝰ est in damasco.

¶ De duobꝫ magis ⁊ dario filio itaspis.
Caplm. II.

POst cãbisem vnus de septẽ magis q̃ iudicabãt regnũ persaꝝ erineides noĩe obtinuit re-
gnũ persaꝝ: ducẽs pãthei filiã cãbise ĩ vxo-
rem: simulãs se nõ velle sibi regnare: sed cõ
seruare regnũ mergi fratri cambise: qꝛ puer
erat. Hunc tamen mergũ cambises ꝓus oc
ciderat in penetralibꝫ tẽpli: solo isto erinei-
de ꝯscio huius sacrilegij ⁊ parricidij. Cũqꝫ
post septẽ menses regni sui moreref erinei-
des substituit sibi fratrẽ iuuenẽ elegantem
forma ⁊ viribꝫ: dicẽs hunc esse mergũ Cyri
filiũ: ⁊ cambise fratrẽ. Hec aũt occultatio
regũ de facili fieri potuit ĩ perside. qꝛ ad re-
gẽ nullꝰ fere intrabat ꝑter domesticos eiꝰ.
Unus aũt de septẽ magis cepit illũ habere
suspectũ: suspicãs nõ esse mergũ. Hic ma-
gus inter ꝯcubinas regis filiam habebat.
q̃ secretius loquens cũ ea monuit eã vt de
nocte attẽtius palparet caput regis: ⁊ deꝑ-
henderet vtrũ auriculas haberet. Hũc em̃
frẽm erineidis quondã sibi offensum Cãbi
ses mutilauerat auribꝫ. Cũqꝫ puella depre
hẽdisset eũ aures nõ habere: indicauit hoc
patri. Qui cũ reliquis magis hoc indicasset
ꝯiurauerũt in eũ ⁊ occiderũt eũ. ⁊ nõ regna
uerũt nisi ꝑ annũ isti duo fratres. Porro se
ptem magi cũ tractarẽt inter se q̃s eoꝝ du-
ceret filiã regis ⁊ regnaret ꝓ eo. complacu-
it eis vt tali vaticinio vnus ex eis eligeref.
Diluculo venirent sup eq̃s soli in atrio pa-
latij ante fores templi. ⁊ cuiꝰ equꝰ ꝓor hin-
nitũ daret ẜm oraculũ deoꝝ rex ꝯstituereſ.
Erat vnus eoꝝ dariꝰ filius itaspis: q̃ secre
tius loquẽs cũ custode equoꝝ suoꝝ mãda-
uit ei vt in loco ad quẽ in crastino ꝯuenire
debebãt equo suo de nocte suppõeret equã
Quo facto cũ in crastino septẽ magi ad eũ
dẽ locũ deuenissent: statim ad eque memo-
riã equus darij hinnitũ dedit: ⁊ sine cũcta-
tione in regẽ sublimatus est. ⁊ regnauit an-
no. xxxix. regni persaꝝ. Huic familiarꝭ erat
Zorobabel. Cũ em̃ interdixisset cãbises ree
dificatiõem tẽpli: ascẽdit ad eũ zorobabel.
⁊ ꝑ huius darij interuentũ tentauit animũ
regis mutare ſꝫ nõ potuit. ⁊ tũc ꝑsuasit da-
rio secretius vt voueret votũ deo israel ꝙ
si eum regem faceret: restauraret eius tem-
plum ⁊ vniuersa vasa domini que adhuc e-
rant penes regem persarũ remitteret in hie
rusalem.

¶ De ꝯsũmatiõe tẽpli ⁊ zacharia ⁊ aggeo
Caplm. III.

CUm audisset itaqꝫ Zorobabel hũc regẽ regnare: fiducialr ag-
gressus est reedificare tẽplũ: aggeo
⁊ zacharia exhortãtibꝫ ꝑplm. Qui ꝑdicabant
deũ eis offensum eo ꝙ habitarẽt ĩ domibꝫ
laq̃atis: ⁊ domꝰ dñi eẽt dsolata. Hoc aũt si
gnũ ire dei esse dicebãt ꝙ seminabãt multũ
⁊ inferebãt paꝝ. Principes ꝟo regis ꝑsarũ
q̃ erãt trãs flumẽ interdicebãt reedificatio
nẽ. Cũqꝫ respondissent seniores iuda ꝙ de-
us suus hoc eis ꝑceperat: cui nefas est con
tradicere. placuit vtrisqꝫ vt res ad darium
referretur. Et ascendit Zorobabel cum nũ-
cijs principum ad regem. ⁊ honoratus est
ab eo supra q̃ꝫ speraret. Nam in cubiculo re
gis dormiebat cum alijs duobus cubicula
rijs. Porro Darius rex cenam exhibuit sa-
trapis persarum ⁊ ꝑfectis indie ⁊ ethiopie
⁊ magistratibꝫ centũ vigintiseptẽ ꝓuincia-
rũ. Eadẽ nocte exꝑgefactꝰ nocteꝫ ducebat
insomnem. ⁊ ꝓposuit questionẽ tribꝫ custodi
bus corporis sui: quod de tribus fortiꝰ vi-
dereſ: rege ſcꝫ vino ⁊ muliere. promittẽs ei
munera ⁊ honorem qui sapientius respon
deret. In crastinũ corã satrapis ⁊ magistra
tibꝫ accesserũt illi tres. Et ait ꝑmus regẽ es-
se fortiorem cũctis. Cum em̃ homo ꝑsit ce-
teris animãtibꝫ rex ꝑest homini ⁊ ad nutuꝫ
eius omnia fiunt. Secũdus autẽ ꝑtulit vi-
ni fortitudinẽ. quia cum homo nõ ꝑsit cete
ris nisi animi fortitudine vinũ supat ipam
animi fortitudinem. Zorobabel ꝟo mulierẽ
fortiorem vtroqꝫ asseruit. Nã ⁊ regibꝫ ⁊ eis
q̃ vites plantant mulieres vitam cõferunt
⁊ alimoniã: ⁊ ad robur vsqꝫ perducũt. ⁊ pro
mulieribꝫ homines animas ponere non ti-
ment. Retulit quoqꝫ se vidisse cõcubinã cu
iusdam regis alapas regi imponentẽ. Cun
qꝫ illa risisset regem arridentem: ⁊ ea mole-
sta regem molestatum. Super hec omnia
ꝟo veritatem dixit esse fortiorem q̃ immu-
tabilis ẽ ⁊ sempiterna. Ueritas em̃ dei oĩa
creauerat: ⁊ ad eius ꝓuidentiã orbis rege-
baf ⁊ nil ei resistere poterat. Cunqꝫ oẽs iu-

dicassent fortiorē oībꝫ esse veritatē: dixit rex ad Zorobabel vt peteret ab eo qđ vellet. Et postulauit zorobabel fieri tēpli redificatiōem: ⁊ vasa dn̄i remitti in hierl'm. Et gauisus est rex. Nam idipm meminit se vouisse. Et scpsit pncipibꝫ suis p ep'lam trās flumē vt nullaten⁹ impedirēt iudeos: sed de sumptibꝫ regis iuuarēt eos: dantes eis p singulos dies hostias / similā / vinū ⁊ sal: vt offerāt ea deo celi: ⁊ orēt p vita reg̃ ⁊ filiorꝫ ei⁹. Et addidit. Qui hāc mutauerit iussiōez tollat lignū d domo ei⁹: ⁊ ɔfigat i eo. dom⁹ āt ei⁹ publicet. Ego dari⁹ statui dcretū qđ studiose ipleri volo. Remisit qz darius vasa dn̄i p manū Zorobabel. Qui rditū faciēs p chaldeā ɔtribulibꝫ suis reg̃ mādata patefecit. ⁊ ascēderūt cū eo m'lti hierosolymā

De eodē etiā hiero. in q̄dā ep'la dt. q cū maximū et pulcerrimū ɔgregasset exercitū. vna vice ascendit cū pauc̃ i tumulū vt oēs cōspiceret ⁊ cepit flere. Et cū q̄reret cur fleret: cū poti⁹ esset illi gaudendū sup tāto exercitu: rn̄dit. Jđ fleo: q2 null⁹ istorū durabit viuēs post cētū annos. s3 erunt oēs puluis ⁊ cinis.

¶ Igit anno scđo darij mēse. viij. instabāt opi: ⁊ cōpleuerūt illđ anno. vij. darij: q̄ erat. xlvj. regni psarū: fm qđ dictū est in euāgelio. xl. ⁊ vj. annis edificatū est tēplū h. i. a pma licētia quā dedit Cyrus redeūdi ⁊ reedificādi tēplū vsq ad septimū ānū darij q̄ cōsūmatū ē tot anni fluxerūt. Et mortu⁹ ē agge⁹ ⁊ sepult⁹ iuxta sacerdotū monumēta.

Hoc dixerunt iudei q̄n dn̄s dixit. Soluite tēplū h ⁊ i triduo excitabo illud

Cōuenerūt āt filij isrl' ad dedicationē tēpli. ⁊ dedicauerūt illđ mēse. xij. q̄ apđ latinos marti⁹ dr. xxiij. die mensis. Et hec est scđa tēpli dedicatio pnal'. Et celebrauerūt filij israel phase fm legez dn̄i. De arca vo quō vl' q̄n receperūt eā incertū est. Sed si verū ē qđ epiphani⁹ dt: eā vsq ad iudicij diē nō esse egressurā de latibulo petre. certū ē q hebrei istar pōris edificauerūt alterā. Nā inter manubias q̄s tulerūt romani de iudea: legūtur trāslata arca dn̄i: cādelabrꝫ: ⁊ mēsa. Et mortuus ē zacharias i senectute bona: ⁊ sepultus iuxta aggeū. Porro dari⁹ cū discessiss3 ab eo egyptus mortuus est.

Tres legūt tēpli dedicatōes. vna facta a salomōe post cōfirmationē tēpli ab eo facti. Et hec ē facta i septēbri. sicut habes in libro regū anno. xj. regni salomōis. Scđa legit hic facta in vere sub dario zorobabel autore. De tertia legit q facta fuerit p iudā machabeū qui deuicto antiocho epiphane dedicauit tēplū adeo imūdatū ⁊ desolatū ab eo vt etiā frutices in eo pullulasse dicant. Et dicit fuisse enceniatū. xx. die decembris. Hec dedicatio stetit in posterum de qua dicit in euāgelio. Facta sunt encenia in hierosolymis ⁊ hyems erat

Incidētia.

¶ Rome post exactos reges pmū ɔsules a bruto eē ceperūt. ⁊ vix vsq ad q̄ntūdecimū lapidē roma tenebat iperiū. Jnde tribuni plebis ⁊ dictatores ⁊ rursum ɔsules rēpublicā rexerūt vsq ad iuliū cesarē. Pythagoras mortu⁹ ē rome. popul⁹ a pr̄ibꝫ facta seditiōe discessit

Miliaria termīs lapidū distiguunt. et nō pl⁹ tūc ptēdebat romanū imperiū q̄ xv. miliaria

¶ De xerse Cap'l'm. IIII.

Post dariū xerses fili⁹ ei⁹ successit ei i rgnū. q̄ pr̄ne volūtatis honorādo deū heres apparuit. Eo tpe pnceps fuit sacerdotum chachim siue ioachim fili⁹ iesu. ⁊ erat i iudea cura rerū gerēdarꝫ penes sacerdotes, q̄ pus sb regibꝫ ⁊ iudicibꝫ fuerat. recepit āt xerses egyptū: q̄ a pre discesserat ⁊ greciā vastauit. De cui⁹ fortitudie multa rfert grecorꝫ historia. Sub h dt Joseph⁹ esdrā vēisse in iudeā. sed sub artaxerse ipē dicit seipm venisse. Post Xersem regnauit artbaban⁹ mēsibꝫ septē

Nō dterminat hic q̄nto tpe rgnauerit Xerses

Incidentia.

¶ Eo tpe nat⁹ ē Socrates. Lapis hn̄s formā capnā i egeū mare de celo cecidit.

¶ De artaxerxe ⁊ Esdra Cap'l'm. V.

Post hec artaxerxes q̄ ⁊ lōgiman⁹ dict⁹ est: regnū psarū obtinuit. Eo tpe Esdras aaronita

legē succēsaȝ a chaldeis reparauit. Nouos q̄cꝫ apices lr̄aꝝ excogitauit q̇ faciliores ad scribendū fierent ꝛ ad pnūciandū. ꝛ ꝓpterea velox scriba dictus est. Nec est mirandū si per spm̄ sanctū libros reparauit: cū plures ī diebus nostris psalteriū ꝛ libꝝ hymnoꝝ et plures libros hmōi deletos scirent reparare. Addidit etiam q̄daȝ de suo sicut titulos psalmoꝝ. ꝛ plura que legunť in pentateuco Sicꝫ verisimile est q̄dā que sup̱flua intellexit ip̄m subtraxisse

Tradūt etiaȝ q̇dam modū scribēdi a dextra in sinistrā eū iudeis tradidisse cū p̄us ad modū arātiuȝ scriptitarēt. Vñ ꝛ scp̄tura exaratio solet dici. Scribebāt aūt a sinistro cornu ī dextꝝ ꝛ a d̄xtro r̄deūdo scribebāt ī sinistrū. forte p̱ illū modū scribendi prefigurauit spūs sanct⁹ idip̄m qd̄ modo significať ī missa p̱ trāslationē libri de dextra in sinistram.

Quidā tradūt esdrā fuisse iosedech patrē Jesu vel Malachiam.

Hic significať ꝙ fides vnius dei que p̄us fuit ī iudeis per dextraȝ: nūc quescit in gentibꝯ p̱ sinistrā In fine reuerteť ad illos. Propter h̄ sciendum est. ꝙ si vnum tm̄ luminare: sic in missa proprie semp̱ debet esse in sinistra ad significanduȝ ꝙ lumen fidei modo tm̄ quiescit in gentibus.

Porro esdras inuenit grāȝ ī ocul' artaxersis ꝛ petijt ab eo licētiā ascendēdi in hierl'm: vt ī lege quā reparauerat ꝑpl'm suuȝ erudiret. Dedit ẽ ei rex licētiā redeūdi. ꝛ tradidit ei epl'aȝ ad p̄ncipes suos trās flumē. ꝛ ad custodes arce publice: vt traderēt esdre absꝫ mora q̄cūcꝫ peteret ab eis vsꝫ ad argēti talēta cētū. ꝛ ad frumēti choros. c. ꝛ ad batos olei. c. sal ꝟo sine mēsura. Ministros ꝟo tēpli sacerdotes: leuitas: cātores: ianitores ꝛ nathīneos ab oī vectigali tributo ꝛ annonis absoluit. Dedit q̊ȝ esdre ptātē amouēdi ꝛ ꝯstituēdi iudices ꝛ p̄sides trans flumē f'm sapiam suā: ꝛ puniēdi ꝯtumaces siue ī mortē siue ī exiliū: siue ī ꝯdēnationē substātie vel certe ī carcerē. Hāc epl'am Esdras legit iudeis in babylonia cōstitutis. Exemplū ꝟo ei⁹ misit ad filios israel q̇ erant vltra montes caspios. ꝛ venerunt de eis ad Esdrā sacerdotes ꝛ leuite: de nathinneis. cc. xx. Et fuerūt cuȝ eo mille ꝛ septīgēti. Et egressi sūt. āno. vij. regis artaxersis d̄ babylonia. primo die p̄mi mēsis: ꝛ ꝯuenerūt ad fluuiū q̇ d̄currit ad auua Joseph⁹ dicit iuxta eufratem. Et pōt esse auua fluuius decurrēs in eufratē. vel eufratis riuul⁹. Et manserūt ibi tribꝯ diebꝯ. ꝛ p̄dicauit eis esdras ieiuniū: vt affligerēt se coram domino: ꝛ peterēt ab eo viam rectā ꝛ securam. Erubuit em̄ esdras petere a rege ducatum in via dicens. Manus dei nostri est sup̱ omnes qui q̄rant eum. ꝛ sep̱auit Esdras de sacerdotibus duodecim q̇bꝯ cōmisit vasa dn̄i ꝛ munera q̄ mittebat rex in hierusalē ꝛ p̄ncipes eius ꝛ popul⁹. Et venerūt in hierusalē mense q̇nto: ꝛ siluerūt tribꝯ diebus. Quarta die obtulerūt in domū domini q̄ secum tulerunt. offerētes holocausta ī gratiarūactiōem. dederuntcꝫ epistolā regꝭ ducibꝯ trans flumē qui honorauerunt populum dei ꝛ domū dei. ¶ Tūc accesserūt ad esdrā p̄ncipes israel dicētes. Nō est separatus populus israel a populo terrarum. Tulerūt em̄ de filiabꝯ suis sibi ꝛ filijs suis vxores. Manus q̊ȝ sacerdotū ꝛ p̄ncipū ꝛ sacriseruoꝝ in hac inueniť transgressione. Tūc scidit esdras vestimenta sua: ꝛ flens ꝛ orās iacuit in terra vsꝫ ad sacrificiū vespertinū Tūc accesserēt ad eū p̄ncipes dicētes. Surge: tuū est discernere quid agamus. manus nostra erit tecū. Tunc adiurauit esdras sacerdotes p̄ncipes ꝛ leuitas: vt p̱ijcerēt vniuersas vxores alienigenas: ꝛ eos qui d̄ eis nati erant. Et missa est vox ad om̄es filios transmigrationis. ꝛ ꝯuenerūt in hierusalē in tertiū diē mense nono qui decēbris apd̄ latinos diciť. xx. die mensis. Et surgēs Esdras criminabať illos ꝙ contra legē dei semen sanctū cōmiscuerant semini incircūcisoꝝ: ꝛ opus esse vt abijcerent vxores. Et respondit multitudo. Populus multus est ꝛ tempus pluuie: ꝛ nō sustinem⁹ stare foras. ꝛ opus hoc nō est diei vnius vel duoꝝ. Elige tibi p̄ncipes ꝛ transi per vniuersum israel. ꝛ apud quoscūcꝫ inueneris mulieres alienigenas eijce eas incūctanter. Et inuente sunt in hierl'm primo apud filios Jesu filij Josedech ꝛ fratres eius: ꝛ statim eiecte sūt Nec em̄ credendū est Jesum magnū sacerdotez habuisse alienigenā. Et ꝙ visus est zacharias sordidis vestibꝯ īdut⁹ ad filios ei⁹ referēdum est. Vel quia cum pontifex esset

pplm nõ arguebat. Idipm fecerũt p vniuersum israel ⁊ offerebat vnusquisq; apud quẽ inuẽta erat hec trãsgressio arietẽ p declinatione pcti.

¶De neemia Caplm. VI.

Et factũ est in anno vicesimo regis artaxersis. Erat pincerna regis neemias de filijs captiuitatis. Qui dum esset in susis castro audiuit pegrinos hebraice loquentes. ⁊ accedẽs sciscitatus est ab eis d statu iudee ⁊ hierlm ⁊ accepit ab eis vrbẽ esse sine muris: ⁊ habitare in ea populũ dei in afflictiõe. Nã p dies sustinebãt hostiũ impet9. ⁊ noctib9 intrabãt latrũculi: ⁊ plateas implebãt cadaueribus occisoꝝ. Et fleuit neemias ⁊ cibũ desiderabilem nõ gustauit: nocte ⁊ die clamãs ad dñm. Cũq; staret i mẽsa ⁊ leuaret vinũ regi: apparuit quasi lãguid9 añ eũ. Et ait rex. Quare trist9 es. qd ve malũ latet i corde tuo Et rñdit tremẽs. Quia ciuitas sepulcri patrũ meoꝝ deserta est. Si bonũ tibi videtur mitte me ⁊ reedificabo eã. Et ait regina q̃ sedebat iuxta regẽ. Qñ reuerteris? Et ↄstituit ei tpus reuertẽdi. Hec fuit hec regina hester vt q̃dã tradiderũt. Hec i dieb9 esdre historia illa occurrit. Nõ em̃ esdras i volumine suo siluisset. Et dedit rex neemie eplam ad pncipes trãs flumẽ. In q̃ mãdauerat de honore exhibẽdo neemie tanq; duci. ⁊ legato misso a latere ei9. ⁊ de impẽdijs vrbis reedificãde. Et misit cũ eo pncipes militum ⁊ eqtes. ⁊ trãsitũ faciẽs p babyloniã: multos de filijs captiuitatis secũ reduxit ⁊ venit i hierlm. xxv. anno regis artaxersis ẽm Josephũ. Porro in hierlm summ9 erat sacerdos helisaphat fili9 heliachim. Et siluit neemias trib9 dieb9. ⁊ nocte ↄsurgẽs cum paucis circũibat ruinas muroꝝ: ↄsiderãs q̃lit̃ reedificari possẽt. Quarto die locut9 ẽ neemias ad mltitudinẽ. Venite reedificemus muros hierlm ⁊ nõ sim9 vltra i opprobriũ gẽtibus. Man9 em̃ dei nobiscũ est. ⁊ vba regis q̃ locut9 est mihi.

Ab hac reedificatiõe intelligẽda est computatio annorum que innuitur i pphetia Danielis: supra octaua visione. Scito g̃ ⁊ anim aduerte.

¶De reedificatõe hierlm Caplm. VII.

Et surrexerunt sacerdotes ⁊ edificauerũt portã gregis. Alia trãslatio habet: edificauerũt portã ⁊ pbaticam piscinã. Hec est porta iuxta tẽplũ p quã inducebant̃ greges ad offerendũ. Hec alibi turris gregis d̃r. Fuit ãt altera turris gregis in via bethleẽ: vbi Jacob pauit pecora sua ⁊ pastores vigilantes sup gregẽ suuz viderũt multitudinẽ militie celestis. Scdo filij asanaa edificauert portã pisciũ. ⁊ statuerũt valuas ei9 ⁊ seras ⁊ vectes. Hec respicit ioppẽ ⁊ diapolim. p quã iferebat̃ copia pisciũ. Hec ẽm iosephũ post ea dicta ẽ porta dauid. Tertio edificauert portã veterez pigmẽtarij ⁊ aurificcs. Uestigia em̃ isti9 erãt a dieb9 iebuseoꝝ ⁊ melchisedech. Quarto portã vallis. q̃. s. in vallẽ ducebat iosaphat edificauerũt filij zayloe. Quinto edificauit portã sterq̃linij Micheas pnceps vici bethacarẽ. Per hãc portaz sordes ciuitat9 effluebãt inũdãtib9 fluuijs i torrẽtẽ cedron. Sexto edificauit portã fontis pnceps pagi masphat: ⁊ muros piscine syloe. Muros aũt inter portas edificauit ppls p vicos ⁊ ciuitates vnusq̃sq; ẽm possibilitatẽ suã. Nec te moueat si alia noĩa portaꝝ inuenias: q̃ forte i interiori muro facte sũt. cũ aliq̃ de pdictis alia postea sortite sint vocabula. Naz porta negociatoꝝ forte porta est gregis. in q̃ negociatores ergasteria sua posuerãt ob tẽpli viciniã. Sed ⁊ porta iudiciaria potuit ẽe porta vet9: q̃ i frõte ciuitat9 p orꝫ eminebat. Porta ẽo aqꝝ potuit esse porta fontis. Porta ẽo equoꝝ nõ fuit porta ciuitatis sed statuta erat ante atria templi. vsq; ad quã ascendere in eqs licitũ erat. Porro neemias cũ suis suis instabat operi nec somno ac cibo suauit̃ vtebat̃: sed sub necessitate. Et ↄsummatũ est op9 p annos duos ⁊ quattuor mẽses. licz in multa angustia et plurimis impedimentis. Primo em̃ finitime nationes in manu forti aggrediebãtur eos. Neemias ẽo mediã partem populi armatã statuit extra ciuitatẽ vt sustinerẽt impet9 aggrediẽtiũ. Altera ẽo media ps edificabat: vna manu ponentes lapidẽ: altera gladiũ tenentes. Porro secunduz interuenit impedimentũ. Fames em̃ orta est in terra: ⁊ obligauit se populus debito sub vsuris, sed ⁊ agros ⁊ vineas ⁊ olíueta vendere

cōpulsi sūt. tādē etiā filios ꝛ filias venūdare in ſuos ꝛ ancillas. Et ꝯuocata multitudie cōpulit neemias diuites ꝛ mgr̄at⁹ remittere vsuras: ꝛ restituere vineas ꝛ ſuos ꝛ agros q̄s emerāt. ꝛ excutiēs sinū suū dixit. Sic excutiat de⁹ oēm viꝝ q̄ nō cōpleuerit ꝟbum h̄. Et dixit vniuersa multitudo amē. Ipe quoq₃ annonas q̄ regi debebant ꝯdonauit. Qui cū dux missus esset a rege: tn̄ annonas q̄ ducib⁹ debebant nō comedit a prima die q̄ egressus est a rege vsq₃ dum rediit ad eū. Preterea tertiū habuit īpedimētū ꝙ pͥncipes trās flumē q̄ inuidebāt ei corrupe rūt muneribꝰ q̄sdā senioꝝ q̄ erāt ī hierl'm vt eū morti traderēt. Qd̄ cū neq̄rēt: varijs eum terrebāt rumoribꝰ: vt sic ab ope cessarēt. dicētes. Multi ꝯiurauerūt aduersuz te: vade ꝛ abscōdere ab eis. Rursumq₃ aiebāt. Delatū est ad regē ꝙ velis rebellare ꝛ facere te regē ī iudea. Noli exaspare dn̄m tuū. Cūq₃ mlta fingerēt ī hūc modū nō ꝑualuerūt: qꝛ manus dn̄i erat cū eo

De inuentōe ignis.
Capl'm. VIII.

Postquā autem edificat⁹ est mur⁹: qꝛ rari erāt habitātes in hierl'm: p̄cepit Neemias vt clauderent porte ante sol' occasum. nec apirent ante calorē solis. Cūq₃ īmineret mēsis septim⁹ qui fere totus apud eos solēnis est ꝯuenerūt in hierusalē quasi vir vn⁹. Et accepit neemias ꝙ nō habebāt ignē de sublimi. traditūq₃ est ei a seniorib⁹ ꝙ hieremias ī dieb⁹ captiuitatis abscōderat stipites altaris ꝛ prunas ī inferiorib⁹ terre ī valle iosaphat. Cūq₃ venissent ad locū: eruderauerūt puteū: ꝛ īuenerūt stipites ꝛ prunas ꝛ aquaz crassam. ꝛ tollētes ea sup struē lignoꝝ. ꝛ hostias q̄ erāt sup altare ꝑiecerūt: ꝛ erupit ignis Et appellauit neemias hūc diē nephar qd̄ īterp̄tat purificatō. Alij dicūt nephi. Et orabāt sacerdotes ionatha incohoante: ꝛ ceteris respondentib⁹. Neemias quoq₃ specialem edidit orationem

Nota qꝛ h̄ qd̄ hic dicim⁹ magis factū ē sub neemia. scꝫ: orabāt sacerdotes ionatha incohoāte ꝛc̄.

Ro. eccl'ia in q̄dā epl'a in q̄dā die ieiunij ōt factū tēpore machabeoꝝ. intitulās epl'am lectio libri machabeoꝝ: q̄ fuerūt longe post neemiā. ꝛ ita videt ꝙ h̄ dicit contrariū esse eccl'ie. Soluet ergo sic. quia cuz secund⁹ liber machabeoꝝ de quo sumit illa epistola nō sit historie ꝑsecutio: sed tm̄ epistola quedam missa a iuda ꝛ senioribus ad alios iudeos dispersos tm̄ a iuda illis dispsis. ꝛ hoc factū notificat: ꝛ festiuitas nouiter instituta celebranda mādat. nō pͥncipaliter enarrat.

De obseruatiōe tabnaculorū
Capl'm. IX.

Uero prima die scenopheiaꝝ dixerūt esdre vt afferret libꝝ legis: ꝛ legeret corā ꝑpl'o. Stetitq₃ esdras sup gradū ligneū quez fecerat ad loq̄ndū iuxta portā aq̄ꝝ. ı. portā atrij: secus quā erāt luteres. ꝛ legit ō mane vsq₃ ad mediū diē. Leuite ꝟo duodecim silentiū faciebāt in ꝑpl'o. Flebat āt oīs popul⁹. ꝛ dixit ad eos esdras. Nolite ꝯtristari: qꝛ sctūs dies dn̄i est. sed ite comedite pinguia ꝛ bibite mulsum: ꝛ date ꝑtes eis q̄ nō p̄parauerūt sibi. Cūq₃ redissent in diē scōm inuenerūt in lege p̄ceptū esse a dn̄o vt habitēt filij israel in tabernaculis mēse septimo in die solēni. Et mādāte esdra egressi sunt. ꝛ tulerūt frōdes oliue ꝛ ligni pulcerrimi mirti ꝛ palmarū. ꝛ fecerūt sibi tabernacula in atrijs ꝛ domatib⁹ suis: ꝛ in atrijs dom⁹ dn̄i q̄ nō fecerāt a dieb⁹ Josue filij nun. Et obseruatū est deinceps in israel vsq₃ ī hodiernū diē. Die ꝟo octaua fecerūt collectā iuxta ritū. statuētes vt q̄sq₃ daret tertiā partē sicli ꝑ annum ad oleū ꝛ panes ꝑpositiōis ad ligna ꝛ sacrificia sempiterna in diebas festis ꝛ ꝓ peccato. Die ꝟo vicesimatertia quia audierāt in lege amonites ꝛ moabites nō intrabunt ecclesiā dei: separauerūt ab ecclesia alienigenas: ꝛ ī mūdationē suā statuerūt ī crastinū generale ieiuniū: vt affligerēt animas suas homines ꝛ iumenta vsq₃ ad pueros septennes. ꝛ cōuenerūt octies ad audiendā legez quater in die ꝛ quater in nocte. Lectiōe terminata ꝓsternebat popul⁹ ad orandū. ꝛ fiebant p̄ces sup eum: ꝛ tandem benedictio sacerdotalis. Ex his vt dicit Beda: ecclesia traxit exemplum. Nam et supra gradus legitur. ꝛ leuite ꝓclamationes faciunt in populo. ꝛ octies conuenitur ad ecclesiam ꝛ si nō penitus eo modo quo illi. Semel enim

In nocte surgimus ad nocturnos: ſm illud Media nocte surgebā ad ꝯfitendū tibi ꝛc. In die vero septies psallimꝰ: ſm illō Septies i die lau. dix. ti. Singul' āt horis legit lectio quā capitulare dicimꝰ: postq̃ ꝓsternit ad p̄ces i dieb' ꝓfestis. ꝛ subdit orō p bene-dictione.

¶ De edificatiōe muri ꝛ obitu Neemie. Caplm. X.

Porro neemias vidēs vrbē fere vacuā factā habitātibus: rogauit optimates vt habitarent in hierusalē. ꝛ bn̄ dixit eis q̄ se spōte obtulerūt. Reliq̄ vero multitudo misit sortem: ꝛ decimū caput fecit habitare i hierl'm. Post aliq̄d tēpus ꝯgregati sūt in hierusalem ad dedicationē muri. Et ascēderunt sacerdotes ꝛ leuite ꝛ cātores cū musicis instrumentis ꝛ psallētes incedebāt ꝑ muꝝ. Esdras vero p̄cedebat: neemias ꝛ optimates cū eo super alterā ꝑtē muri incedebāt psallētes. Reliq̄ vero multitudo seq̄bat eos suꝑ terrā: ꝛ ducebāt choros. His expletꝭ redijt neemias ad regē in ꝑside anno scd̄o: ꝛ. xxx. regni sui. Et mortuꝰ ē esdras i senectute venerāda ꝛ cū multa libalitate sepultꝰ in hierusalē. Hūc q̄dā hebreoꝝ autumāt fuisse malachiā. Sed malachias post regressum captiuitatis natus ē in iudea i sophis. Quē (q2 vite optime fuit ꝛ aspectu decorꝰ) ꝓpl's appellauit malachi. i. angelū. Tradūt etiā q̄ q̄ ꝓphetice dicebat eadē die angelꝰ dei apparēs iterabat. Et mortuꝰ ē dū adhuc iuuenis eēt. ꝛ sepultꝰ in agro suo. Porro circa finē dieꝝ suoꝝ redijt neemias in hierl'm ex bn̄placito regis. ꝛ itellexit mala q̄ fiebāt in ea. Sacerdotes nāq̄ i dieb' vicis sue nō habitabāt in gazophylacijs circa tēplū: sed in domib' ꝓprijs cū omi domo sua. ꝛ custodiā vasoꝝ dn̄i posuerunt in domib' sequestratis a templo. Et edificauit de ꝓprio gazophylacia in q̄b' excubabāt sacerdotes ꝛ reponebant vasa. Preterea inuenit ꝓpl'm calcātes torcularia in sabbato ꝛ inferētes in hierl'm vinū ꝛ vuas ficꝰ ꝛ omeonꝰ. Hētes q̄z inferebāt pisces ꝛ venalia ꝛ vēdebāt i sabbatis filijs iuda. Et obiurgauit optimates dicēs. Cur ꝓphanatꝭ diē sabbati ꝛ inducitꝭ irā dei suꝑ israel ꝛ suꝑ ciuitatē hāc? Et adiurauit eos de custodia sabbati. ꝛ p̄cepit claudi portas in sabbato: ne intrarēt negociatores. ꝛ māserūt extra hierusalē semel ꝛ bis. Et ꝯtestatꝰ ē eos neemias. q̄ si deinceps venirēt manū mitteret i eos. ꝛ recesserūt. Et fecit neemias in hierl'm bibliothecā: ꝯgregans libros de regibus ꝛ libros ꝓphaꝝ ꝛ Dauid. ꝛ ep'las regū. ꝛ de donarijs. ꝛ ꝓ his oib' q̄ fecerat orauit Neemias ad deū dicēs. Memēto mei deꝰ meꝰ i bonū. Hucusq̄ sūpta ē series historie ab annalib' hebreoꝝ p̄ter hester. Que vero post h' apd' iudeos gesta sūt: de scriptis Josephi ꝛ africani exhibent: ꝛ de libro machabeoꝝ. quē q̄dā ab hebreis scp̄tū autumāt: q̄dā a grecis. Et mortuꝰ ē neemias vir benignꝰ ꝛ sepultꝰ iuxta muꝝ quē edificauerat. Post artaxersem regnauit Xerses duobus mensib'. post quē sogodianꝰ mēsib' septē. post quē regnauit darīꝰ cognomēto nothꝰ, sub q̄ egyptꝰ recessit a persis.

Incidētia.

¶ Ea etate solis defectio facta est: ꝛ ignis de ethna erupit. plato natꝰ est: hypocrates medicꝰ claruit. dionysiꝰ i sicilia tyrānidē exercuit. Post dariū regnuit artaxerses: q̄ cognomiatꝰ ē mennon: darij ꝛ parasitidis filiꝰ. Hic ab hebreis dr̄ assuerꝰ. Sub h' historia Hester ꝯscripta est.

¶ Sequunt tituli capituloꝝ in historiam Hester.

De hester	caplm. j.
De ocho	ca. ij.
De dario filio arsami	ca. iij
De alexādro	ca. iiij
De reclusiōe decē tribuum ꝛ morte alexandri	ca. v.
De ptholomeo sother	ca. vj.
De ptholomeo philadelpho	ca. vij
De euergete	ca. viij.
De philapatore	ca. ix
De seleuco	ca. x.
De antiocho epiphane	ca. xj.

Incipit historia libri hester Caplm. I.

Librum hester transtulit Hieronymus ad petitiōem Paule et Eustochij de hebreo in latinum. ꝛ quia in greco corruptꝰ erat

ꝑ varias editiões: reuelauit eũ de archiuis
hebreoꝝ. ⁊ diligent̄ transtulit de ꝟbo ad ver
bũ. Regnauit assuer⁹ ab india vsq3 ad ethio
piã suꝑ cxxvij. ꝓuincias. ⁊ erat in susis ciui
tate soliũ regni ei⁹. Tertio igit̄ anno impe
rij sui fecit grande cõuiuiũ cunct꜒ ꝑncipib⁹
suis. ⁊ inclit꜒ ꝓuinciaꝝ corã se. c. ⁊. lxx. dieb⁹
in domo illa mirabili: de q̃ legit̄ in historia
alexandri. cui⁹ colũne erãt argẽtee. tectũ in
star firmamenti cõcameratũ hñs gemmas
diuersi color꜒. in figurã siderũ ⁊ signorũ di
spositas. Post hos dies cõuiuij inuitauit
oẽm ppl'm q̇ erat in susis. ⁊ discubuerũt ex
tra domũ septẽ dieb⁹ in vestibulo orto deli
ciarũ. In orto erat vinea hñs vites argente
as. ⁊ palmites aureos ⁊ botros ex varieta
te gemmaꝝ distinctos. Suꝑ cõuiuãtes ex
tensa erãt tentoria. q̃ appendebant̄ colum
nis argenteis ⁊ marmoreis. eburneis circu
lis. inserta funib⁹ bissinis atq3 purpureis.
Lectuli q̊q3 aurei ⁊ argentei dispositi erãt
suꝑ pauimentũ. smaragdino ⁊ pario stratũ
lapide. Bibebant ãt oẽs in aureis poculis
vinũ precipuũ ⁊ abũdãs. nec erat q̇ nolen
tes cogeret ad bibendũ: lic3 id moris esset
apud persas. Vasthi q̊3 regina fecit ꝯuiuiũ
feminarũ in palatio regis. Die aũt septimo
cũ rex incaluisset mero ꝑcepit septem eunu
chis vt introducerẽt reginã in decore suo:
vt ostẽderet oĩb⁹ pulcritudinẽ illi⁹. Que ad
imperiũ regis venire ꝯtempsit. Et irat⁹ rex
q̃siuit a septẽ sapiẽtib⁹ q̇ videbãt faciẽ eius
cui sn̄ie Vasthi subiaceret. Et respõdit ma
nuchã. Nõ lesit te solũ Vasthi: sed ⁊ oĩs vi
ros regni tui. Nã ei⁹ exẽplo mulieres par
uipendent imperia viroꝝ. Egrediat̄ autẽ
edictu3 a facie tua vt vltra vasthi nõ ingre
diat̄ ad regem: sed altera melior regnet ꝓ ea
Et exijt edictũ in oẽs ꝓuincias ꝑ epl'am re
gis. Et dixerũt pueri regis ad eum. Querã
tur regi puelle virgines speciose. ⁊ tradãtur
aggeo eunucho ad custodiam. ⁊ accipiant
mundũ muliebrem. id est vestes ⁊ cultus et
ornatus. Unde ⁊ ministros talium mundi
burdos vocamus. ⁊ quecunq3 oculis regis
placuerit / regnet ꝓ Vasthi. Placuit sermo
regi: ⁊ iussit hoc fieri. Erat tũc in susis iude
us vocabulo mardocheus de tribu gemini
qui descenderat de transmigratione iecho
nie. Hic erat nutricius filie fratris edisse:
q̃ ⁊ Hester vocabat̄. quam orbatam vtroq3
parente Mardocheus adoptauerat in fili
am. Hec inter ceteras tradita est eunucho:
nec ĩdicauit populũ suũ. Sic em̃ mandaue
rat ei mardocheus. ⁊ inuenit grãm in ocul'
eunuchi. ⁊ accelerauit ei cultũ muliebrem ⁊
dedit ei septẽ puellas vt eam ornarent ⁊ ex
colerent. Porro virgines ꝑ sex mẽses vnge
bant̄ oleo mirtino. ⁊ alij sex q̇busdã pigmẽ
tis ⁊ aromatib⁹ vtebant̄: vt post annũ ingre
derent̄ ad regẽ. ⁊ que vespere intrabat: egre
diebat̄ mane. nec poterat redire nisi rex ex
nomine iussisset eam venire. Mardocheus
aũt versabat̄ in vestibulo dom⁹ regie cura3
agens salutis filie. Tandẽ instabat dies q̊
hester filia abiel intrare debebat ad regem.
nec q̃siuit ab aggeo cultum muliebrem: sed
posuit in voluntate eius qui tenebat̄ puel
lis dare quecunq3 petissent. Et intrauit ad
regem anno septimo regni ip̄ius mense. x.
q̇ hebraice dicit̄ thebet: latine ianuarius. et
inuenit grãm apud regẽ. ⁊ fecit eam regna
re pro vasthi. Et celebrauit nuptias ꝑ men
sem. ⁊ mãdauit ꝑ eos q̇ aggari dicunt̄. id est
cursores requiem in vniuerso regno per tẽ
pus nuptiarum. Mardocheus autẽ q̇ fre
quenti⁹ morabat̄ in babylonia vnde ⁊ addu
cta fuerat hester: trãstulit se in susis. Eo tẽ
pore irati sunt regi duo eunuchi ianitores
⁊ machinabant̄ vt occiderent rege3. Quod
nõ latuit Mardocheũ. ⁊ indicauit hester.
⁊ illa ex nomĩe mardochei detulit ad rege3.
Quesitũq3 est ⁊ inuẽtũ. ⁊ appensi sunt ĩ pa
tibulo. Et traditum est coram rege in anna
lib⁹. in q̇bus reges accidentia temporis sui
redigebant. Post hec assuer⁹ exaltauit amã
amalechiten q̇ erat de stirpe agag quem sa
muel trucidauit. ⁊ adorabãt eũ serui regis:
ꝑter mardocheum. qui propter patrias le
ges coram eo genu nõ flectebat. Quod attẽ
dens aman indignatus est. ⁊ accipiens eũ
hebreum esse ait. Perse liberi flectũt genua.
hic autem seruus dedignatur. Et diposuit
perdere iudeos qui erant in regno Assueri
veteri motus odio: quia iudei deleuerant
amalechitas. Duodecimo itaq3 anno regni
assueri mense ꝑmo missa est sors in vrnam:
q̃ hebraice dicitur phur coram Aman quo
die ⁊ quo mense gens iudeorum deberet in
terfici. ⁊ exiuit mensis duodecimus. Tunc
ait aman ad regẽ. Interest regi seruare pa
cem. Nouerca aũt pacis est dissimilitudo,

Eſt eñ gẽs ĩ regno tuo diſſimil' ceteris: no-
uis vtẽs legib⁹: inſuꝑ ⁊ regis ſcita ꝯtẽnẽs.
Expedit tibi vt non inſoleſcat. Decerne er-
go vt ꝑeat. Et ne diſpẽdiũ ſentias in tribu-
tis decẽmilia talẽtoꝝ appẽdã archarijs ga-
ze tue. Tulitq; rex anulũ q̃ vtebaꝛ: ⁊ dedit il-
lum aman dicẽs. Argentũ tuũ ſit tibi: ⁊ de
populo age qđ tibi placet. Tũc ſcꝑſit aman
ex noĩe regis lr̃as anulo regis deſignatas ĩ
oẽs ꝓuincias: vt occiderenꝛ iudei a paruu-
lo vſq; ad ſenez: ⁊ bona coꝝ diriperenꝛ. xiij.
die mẽſis. xij. Statimq; ĩ ſuſis pẽpẽdit edi-
ctũ. Qđ cũ legiſſent iudei: fleuerũt. Sed et
mardoche⁹ ĩdut⁹ eſt ſacco: ⁊ aſꝑſus cinere
magna voce eiulabat p̃ forib⁹ palatij. Non
eñ fas erat indutos ſacco intrare palatiũ.
Qđ cũ accepiſſet heſter: ꝯſternata eſt. ⁊ mi-
ſit ei veſtem q̃ indut⁹ intraret ad eã. quã ac-
ciꝑe noluit: ſ; ſcauit ei ꝑ eunuchũ cãm flet⁹
⁊ exẽplar edicti qđ pẽdebat ĩ ſuſis miſit ei.
monẽs eã vt intraret ad regẽ: ⁊ ſupplicaret
ei ꝓ ꝓpl'o ſuo. Que rñdit. Jã. xxx. dieb⁹ nõ ſũ
vocata ad regẽ. ⁊ decretũ eſt vt q̇ nõ vocat⁹
acceſſerit/moriaꝛ: niſi forte rex aureã ṽgam
ad eã extẽderit. Rurſũq; mardoche⁹ ad eã.
Quid ſcis vtꝝ idcirco ad regnũ veneris vt
in tali tꝑe pararẽris. Si nũc ſilueris: ꝑ ali-
u'm liberabit dñs ꝓpl'm ſuũ: ⁊ tu ⁊ dom⁹ pa-
tris tui ꝑibit. Tũc mãdauit heſter mardo-
cheo: vt oẽs iudei q̇ erãt ĩ ſuſis ꝑ triduũ ie-
iunarẽt ⁊ orarẽt ꝓ ea. ſ; ⁊ ipa ieiunauit. Die
aũt tertia indura regalib⁹: ſtetit in atrio do-
mus ꝯtra baſilicã regis cũ duab⁹ puellis. q̃-
rũ vna incũbẽtẽ ſuſtinebat. altera ſequens
longitudinẽ veſtis ſummis digitis depor-
tabat. At rex ſedebat ſupra ſoliũ ꝯtra oſtiũ
dom⁹. Qui cũ reſpexiſſ; eã toruo vultu col-
lapſa eſt. Cũq; vidiſſet heſter lapſam: placu-
it ei. ⁊ extẽdit ꝯtra eã aureã ṽgã. Que ꝯſur-
gẽs ⁊ accedẽs oſculata eſt ſummitatẽ ṽge.
Et ait rex. Quid vis heſter. Quicq̇d petie-
ris dabo tibi. Que rñdit. Obſecro vt veni-
as ad me hodie ⁊ aman tecũ ad ꝯuiuiũ. Et
ſurgẽs venit ad eã. Et fouẽs eã gremio: cõ-
ſolabaꝛ dicẽs. Noli timere: ꝑ ſubdit' lex da-
ta ẽ: tu ṽo mihi ꝯregnas. Veneruntq; ambo
ad ꝯuiuiũ regine. Cũq; rex bibiſſet abũdan-
ter ait. Pete qđ vis Heſter: ⁊ ĩpetrab. Que
rñdit. Obſecro vt vẽiat cras rex ⁊ aman ad
ꝯuiuiũ: ⁊ indicabo eis cor meũ. Egreſſus ẽ
itaq; aman let⁹. Cũq; vidiſſet mardocheum

nõ aſſurrexiſſe ſibi: indignat⁹ eſt. ⁊ ꝯuocãs
vxorẽ ⁊ amicos: expoſuit eis oẽm gl'iam ſu-
am. addẽs ꝙ eũ ſolũ cũ rege heſter vocauit
ad ꝯuiuiũ. Verũtñ ſe nihil habere reputa-
bat dũ viueret mardoche⁹. Et dixerunt ei.
Jube parari trabem. l. cubitoꝝ: ⁊ ſuggere re-
gi vt appẽdaꝛ mardoche⁹ ĩ ea: vt ſic cas le-
tus cũ rege ad ꝯuiuiũ. Et iuſſit pari crucẽ.
Noctẽ illã rex duxit ĩſomnẽ: ⁊ iuſſit ſibi legi
annales. Et vẽtũ ẽ ad locũ vbi ſcꝑtũ erat ꝙ
mardoche⁹ nũciauerat ei facin⁹ eunuchoꝝ.
Et ait rex. Quid honoris ꝯſecut⁹ ẽ mardo-
ch⁹ ꝓ hac fide? Et dixerũt ei: Nihil. Et q̃ſiuit
rex q̇s eẽt ĩ atrio. Et dixerũt pueri. Aman.
Jp̃e eñ ĩtrauerat vt ſuggereret regi đ mor-
te mardochei. Cũq; vocat⁹ intraſſet aman.
dixit rex ad eũ. Quid deb; fieri viro quem
rex vult honorare? Qui cogitãs ꝓ ſe dictu;
eſſe: rñdit. Debet indui ſtola regia ⁊ corona-
ri diademate: ⁊ ſedere ſuꝑ equũ reg'. ⁊ ꝑm⁹
de ꝑncipib⁹ teneat equũ: ⁊ ꝑ ciuitatem ince-
dẽs clamet. Sic honorabiꝛ quẽ rex volue-
rit honorare. Dixitq; ei rex. Feſtina ⁊ fac vt
locut⁹ es mardocheo. Caue ne q̇cq; ex his q̃
locut⁹ es ꝑtermittas. Et fecit aman mardo-
cheo vt locutus fuerat. Qui ꝑus renitebaꝛ
putãs ſibi illudi ab aman. ſed cognita ṽita-
te ꝯſenſit. Et redijt mardoche⁹ ad fores pa-
latij. Aman ṽo feſtinabat ĩ domum lugẽs ⁊
oꝑto capite. Et dixerũt ei amici ei⁹. Si đ ſe-
mine iudeoꝝ eſt mardoche⁹ ante quẽ cade-
re cepiſti nõ poter' ei r̃ſiſtere: ſed cades. Et
ecce nũcij reg' cõpellebãt eũ ĩtrare. ⁊ intra-
uit cũ r̃ge ad ꝯuiuiũ. Et ait rex. Pete qđ vis
heſter. Que rñdit. Dona mihi aĩam meã ⁊
ꝓpl'm meũ ne ꝑeam⁹. Utinã ĩ ſuos venũda-
remur ⁊ gemẽs tacerẽ. Et ait rex. Quis ẽ q̇
hec audeat facere. Que rñdit. Hoſt' noſter
ẽ iſte aman. Qđ ille audiẽs obſtupuit. Rex
aũt irat⁹ ſurrexit ⁊ intrauit in hortu;. aman
ṽo ſupplicabat regine ꝓ aĩa ſua. Cũq; re-
uerſus eſſet rex reꝑꝑit aman corruiſſe ſuꝑ
lectulũ in q̊ iacebat heſter. ⁊ ait. Etiã reginã
vult opꝑmere me p̃nte. Et dixit arbona eu-
nuch⁹. En lignũ qđ parauerat mardocheo
ſtat in domo aman. Et ait rex. Appẽdite il-
lũ in eo. Et ſuſpẽſus eſt aman ĩ patibulo. Et
dedit rex heſter domũ aman. Et ingreſſus ẽ
mardoche⁹ ad regẽ. Confeſſa eſt eñ heſter
ꝙ patruus eius eſſet. Et dedit rex anulum
mardocheo quẽ aman recipi iuſſerat. De-

ſter aũt ꝯſtituit mardocheũ ſupͣ domũ ſuã. Que iteꝝ flẽs ꝓcidit ad pedes eiꝰ ſupplicãs vt veteres lr̃as q̃s ſcripſerat aman ꝯtra iudeos nouis ep̃lis irritaret. Et adq̃euit rex. Et ſcͥpſit Mardocheꝰ lr̃as anulo regis ſigillatas ad p̃ncipes ꝓuinciaꝝ ne occiderẽtur iudei. imo illos q̃ parati erãt ad occiſionẽ iudeoꝝ ĩterficerẽt iudei: ⁊ manꝰ p̃ncipũ eſſet cũ eis. Et factũ eſt nomẽ iudeorũ celebre: ita vt plures de gẽtibꝫ religioni eoꝝ iũgerent̃. Et recordatꝰ eſt Mardocheus ſomniȷ̃ qd̕ viderat: ⁊ interp̃tationẽ eiꝰ ĩtellexit ⁊ ħ erat ſomniũ. Aꝑparuerũt ei voces ⁊ tonitrua ⁊ terremotꝰ ſupͣ terraȝ. Et ecce duo dracones parati ꝯtra ſe in p̃liũ. ad q̃ꝝ clamorẽ natõẽs excitate ſũt vt pugnarẽt ꝯtra regẽ iuſtoꝝ. ⁊ fuit dies illa tenebraꝝ ⁊ diſcriminis. Et ꝯturbata gẽs iuſtoꝝ clamauit ad dñm. ⁊ ecce fons paruꝰ creuit ĩ flumen maximũ. ⁊ orta ẽ lux magna: ⁊ humiles exaltati ſũt ⁊ deuorauerũt inclytos. ¶ Porro ĩ ſcd̕a ep̃l'a quam ſcͥpſit ꝓ iudeis excuſauit ſe rex in hũc modũ. Ne putet̃ ſi diuerſa iubemus ex animi leuitate venire: ſed ꝓ neceſſitate tẽpoꝝ ferre ſnĩam vt reipublice poſcit vtilitas. Multi ſublimati a regibꝫ honore collato abuſi ſũt ĩ ſupͣbiã: ⁊ in ip̃os q̃ dederũt moliunt̃ inſidias. Aman ⁊ anĩo ⁊ genere macedo ⁊ ex oblĩq̊ ꝯmaculãs genꝰ pͣſaꝝ adeo intumuit vt regno nos p̃uare niteret̃ ⁊ ſpũ. Nã Mardocheũ cuiꝰ fide viuimꝰ ⁊ ꝯſortẽ regni heſter cũ oĩ gẽte ſua nouis machinatiõibꝫ expetȷ̃t ad mortẽ cogitãs: vt illis interfectis: nr̃is inſidiaret̃ ſolitudini: et regnũ pͣſaꝝ trãſferret in macedones. Nos ṽo nutu dei viuẽtis cuiꝰ bñficio p̃ribꝫ nr̃is regnũ traditũ eſt ⁊ vſq; hodie cuſtoditũ iudeos abſoluimꝰ: ⁊ hoſtes eoꝝ interfici iubemus. Igit̃. xiiȷ̃. die mẽſis. xiȷ̃. ꝑcuſſerũt iud̕i hoſtes ſuos plaga magna ꝑ ꝓuincias vſq; ad. lxxv. milia. Quartadecĩa ṽo die celebrauerũt ꝯuiuia cũ gaudio: particulas ſibi inuicẽ mittẽtes. In ſuſis ṽo ĩterfecerũt. d. viros. Et in. xiiȷ̃. die obtinuit heſter a rege vt adhuc occiderent̃ in ſuſis hoſtes iudeoꝝ. ⁊ ſuſpẽſi ſũt decẽ filiȷ̃ aman. ⁊ d̕ aliȷ̃s circiter ccc. ꝑierũt. Et id̕o iudei q̃ habitabãt in ſuſis duobꝫ diebꝫ occiſiõi vacãtes. xv. die ꝯuiuia celebrauerũt. Et ꝓpterea mãdauit heſter et mardocheus hos duos dies in numero ſolennitatũ recipi: ⁊ dies plurimi. i. ſortiũ obſeruari a iudeis: vt memoriã facti nulla deleret obliuio. Nos tñ dies vocat Joſephꝰ ꝯuerſatores. eo q̧ iudei de merore ĩ gaudiũ ꝯuerſi fuerãt. Scͥpſit etiã mardocheꝰ ad iudã ſũmũ ſacerdotẽ ĩ hierl'm q̃ p̃ri ſuo heliſa ꝓbat ſucceſſerat: vt dies iſti ſolẽne haberẽtur in iudea in ſempiternũ

Incidentia

¶ In diebꝫ aſſueri atheniẽſes. xxiiȷ̃. lr̃is vti ceperũt: cũ antea. xvj. tm̃ vterent̃. Senões galli duce brẽno romã inuaſerũt ⁊ excepto capitolio incẽſam vaſtauerũt. vj. mẽſibꝫ tribuni militares ꝓ ꝯſulibꝫ eſſe ceperũt. Obiȷ̃t anaxagoras phyſicꝰ ⁊ eraclitꝰ tenebroſus: ⁊ democritꝰ. ⁊ ſocrates ĩ carcere venenũ bibit. diogenes ⁊ iſocrates clarueȓt. Ariſtoteles audiuit platonẽ. xviiȷ̃. ãnũ agẽs

¶ De ocho Capl'm. II.

Post aſſuerũ regnauit artaxerxes: qui ochꝰ dictꝰ eſt. Hic miſit vagoſum p̃fectũ vniuerſis regionibꝫ trãs flumẽ eufratẽ. Erat aũt ĩ hierl'm ſummꝰ ſacerdos ioãnes q̃ Jude patri ſuo ſucceſſerat. Erat ãt fratꝛ ioãnis ieſus q̃ ad põtificatũ aſpirabat: ⁊ ꝓpterea vagoſi familiaritatẽ ſibi cõparauit. Qua ꝯfidẽtia ieſus altercatꝰ in templo aduerſus ioãnem adeo incitauit frẽm vt eũ interficeret. Unde vagoſus indignatꝰ aſcẽdit ĩ hierl'm. Cũq; ꝓhiberẽt eũ ab ĩgreſſu tẽpli Rñdit. Mũdior ego ſũ cadauere q̃ tẽplũ ꝓphanaſtis. Et ingreſſus ĩ tẽplũ ſpoliauit illd̕. Et impoſuit iteꝝ miniſtr̃ tẽpli tributa ⁊ annonas anni. vȷ̃. a q̃bꝫ ꝑ interuẽtũ Eſdre abſoluti fuerant. Porro artaxerxes. ſ. ochus egyptuȝ ad ſuum reuocauit imperiũ: nethanabo rege ĩ ethiopiã pulſo. in q̃ egyptioꝝ regnũ deſtructũ eſt. Idem ochus apodaſmo iudeoꝝ capta ĩ hircaniã accolas trãſlatos iuxta mare caſpiũ collocauit.

Incidentia

¶ Eo tp̃e romani gallos ſupͣuerũt. Demoſthenes ⁊ iſocrates claruerũt. Obiȷ̃t Plato poſt quẽ pſeuſippꝰ tenuit achademiã

¶ De dario filio arſami Capl'm. III.

Post ochum regnauit filiꝰ eiꝰ arſamꝰ. Et mortuo iohãne in hierl'm: ſucceſſit ei filiꝰ eiꝰ Ja

dus ĩ ſacerdotiũ. Poſt arſamũ regnauit fi-
liꝰ eiꝰ dariꝰ. Hic ꝑfecit regiõib; trãs flumẽ
ſaraballã. de genere cutheoꝝ: ex q̃b; ſamari
te deſcẽderũt. Erat aũt Jadꝰ frater manaſ-
ſes ad põtificatũ anhelãs ꝓpt' qđ iſachã fili
am ſaraballe duxit vxorẽ. Cũq; miſtraret in
ſacerdotio ĩdignati ſũt hieroſolymite: ⁊ iu-
bebãt eũ recedere ab vxore: aut nõ introire
ſanctuariũ. Itaq; manaſſes cũ vxore trãſtu
lit ſe ad ſoceꝝ ſuũ. Qui pollicitꝰ ẽ vt edifica
ret ei tẽplũ inſtrar hieroſolymoꝝ ſuꝑ mõtez
garizim. ſed h̃ cũ ſnĩa regis darij faciendũ
erat. Interim aũt ꝯdidit ei abiſaz vł abigl'ã
q̃ ẽ mediterraneꝰ vicꝰ tyrioꝝ ⁊ inſignis. Et
trãſierũt ad manaſſen pl'es de hieroſolymi
tis q̃b; ſaraballa pecunias miſtrabat. terrã
colẽdã deputabat ⁊ habitatiõem.

Incidentia

¶ Eo tpe manliꝰ torq̃tus ꝯſul romanoꝝ fi-
liũ ſuũ ꝓ̃gis ceſum ſecuri ꝑcuſſit. q; ꝯ̃ impe
riũ ꝯſulũ cũ hoſtib; pugnauerat ⁊ tñ expu-
gnauerat

¶ De Alexãdro — Capl'm. IIII.

PEr idem tẽpus philippus rex macedonũ ꝑ inſidias ꝑ
emptꝰ eſt a pauſania: trahẽte genꝰ
ab horeſte. Cui ſucceſſit alexãder filiꝰ eius
adoptiuꝰ. q; legit̄ nothanabi filiꝰ: viceſimũ
agẽs annũ. Qui volẽs obtinere ſyriã trãſijt
helleſpõtũ. Et ꝯgregati ſũt aduerſuz eũ du
ces darij q̃ erãt trãs flumẽ. ⁊ ſuꝑ granicum
fluuiũ expugnauit eos. Cumq; ꝑcurriſſet li-
diã ⁊ iconiã ꝑuenit ad loca pãphilie. Tunc
dariꝰ filiꝰ arſami electũ collegit exercitũ et
trãſiuit eufratẽ ⁊ mõtẽ cilicie tauꝝ: ſperãs ĩ
cilicia macedones expugnare. Tunc gaui-
ſus ẽ ſaraballa: putãs ꝙ pꝰ victoriã occur-
reret dario: ⁊ edificatiõem tẽpli ab eo impe
traret: qđ pollicitꝰ erat genero ſuo. ipe q̃dẽ
lõgeuꝰ a ꝑlijs vacabat. ſ; alit' q̃ ſꝑaret eue-
nit. Nã victꝰ eſt dariꝰ a macedonib;. et ca-
pta mr̃e eiꝰ vxore ⁊ filijs ad ꝑſas fugiẽs re-
meauit cũ paucis. Tũc alexãder cepit aſpi
rare ad monarchiã oriẽtis. ⁊ intrãs ſyriã ce
pit damaſcũ. ⁊ ſubiugata ſidõe tyrũ obſide
bat. Tũc ſaraballa eligẽs de ſuis. viij. milia
ĩ alexãdriã ꝓuectꝰ ẽ in auxiliũ. dicẽs ſe libẽ-
tius obſeq̃ ei q̃ dario. ⁊ ꝙ loca ꝯſtituta ſub
ꝑtãte ſua ei ꝯtraderet. ⁊ grate ſuſceptꝰ ẽ ab
alexãdro. Preterea dixit ei ſe hr̃e geneꝝ ma
naſſem frẽm ꝓncipis ſacerdotũ gẽtis iudee
multoſq; alios cũ eo ꝑſentes ex ea gẽte q̃s
velle aiebat ſub eo tẽplũ ꝯſtitutis locis edi
ficare. qđ ꝓfutuꝝ alexãdro teſtabat̄. q; potẽ
tia iudeoꝝ ĩ duo diuiſa nõ rebellaret. Cõce
dente ꝓ̃o Alexãdro omni ſtudio edificauit
ſaraballa tẽplũ ⁊ al-
tare qđ ꝑmãſit vſq;
ad deſtructionẽ fa-
ctã ꝑ romanos. ⁊ in
eo manaſſen ꝯſtitu-
it põtificem. Porro

> Ecce tertio legit̄ tẽ-
> plũ edificatũ a ſalo-
> mõe in hierl'm in egy
> pto. ⁊ h̃ a ſaraballa

dũ alexãder erat ĩ obſidiõe tyri: ſcꝓ̃ſit epl'az
ad ꝓncipẽ ſacerdotũ ĩ hierl'm: inuitãs eũ vt
ſibi ꝓ̃beret auxiliũ: ⁊ exercitui venalia ꝑpa-
ret. ⁊ redderet ſibi tributa q̃ ꝓus dario ꝯfe-
rebat. Et rñdit Jadꝰ ſe dario ſacramẽtũ de
diſſe: nec eo viuẽte poſſe trãſcendere ꝯſtitu
ta. Tũc cõminatꝰ ẽ alexãder gẽti iudeoꝝ ꝙ
ꝑ eũ diſcerẽt q̃b; obẽdirẽt ꝯſtituta fuare. Tũc
iniectis aggerib; tyrũ fecit ꝯtinẽtẽ. i. cũ ꝓus
eẽt inſula fecit eã ꝯterminiã terre. q̃ vaſtata
gazã obſedit. Et mortuꝰ eſt ſaraballa. Alexã
der ãt capta gaza ĩ hieroſolymã feſtinabat
Et timẽtes iudei clamauerũt ad dñm ⁊ im-
molabãt hoſtias. ⁊ iadꝰ orabat ꝓ gẽte. Qui
cũ poſt ſacrificiũ obdormiſſet. ꝓ̃cepit ei deꝰ
vt ꝯſideret. ſericiſq;. i. cortinis ciuitatẽ or-
naret. ⁊ ipe põtificalib; indutꝰ: ⁊ reliq̃ ſacer
dotes cũ eo legitimis ſtolis induti obuiaz
exirẽt alexãdro. Et ſurgẽs a ſopore oracu-
lũ oĩb; indicauit. Audiẽſq; nõ lõge eſſe a ci-
uitate alexãdꝝ ꝓceſſit cũ ſacerdotibus ⁊ ci
uiũ multitudĩe ſacra: ad locũ q̃ ſaphim ap-
pellat̄: qđ latine trãſlatũ ſcopulũ ſonat: vnđ
hieroſolyma ⁊ tẽplũ dñi videri potuiſſent.
Et factũ eſt ꝯ̃ ſpẽ oĩm q̃ ſeq̃bant̄ regẽ. Naz
alexãder intuẽs antiſtitẽ põtificali ſtola in-
ſignẽ. ⁊ ſuꝑ cydarim laminã aureã ĩ q̃ ſcri-
ptũ erat nomen dei deſcendit de eq̃: ⁊ adijt
eũ ſolꝰ: ⁊ nomẽ dei adorauit: ⁊ põtificẽ vene
ratꝰ eſt. Et obſtupuerũt ꝓncipes exercitꝰ: ⁊
ludificatã regis mentẽ putauerũt. Solꝰ pa-
themiꝰ queſiuit ab eo cur ſacerdotem gen-
tis iudee adoraſſet. Et reſpondit. Nõ hũc
adoraui ſed deũ cui ꝓncipatũ ſacerdotij ge
rit. Nã ꝑ ſomniũ in tali habitu deuz ꝓſpexi
adhuc in licea ciuitate macedonie ꝯſtitutꝰ
Dũq; mecũ cogitarẽ vtrũ aſiam poſſem ob
tinere: iuſſit me confidere. Nam ipe exerci-
tum meũ ꝑduceret: ⁊ ꝑſarum mihi traderet

ꝑncipatum. Nūc aūt ꝑmo vidi in hoc sacer
dote ipius effigiem. ⁊ que mihi ꝓmisit ꝓuē
tura confido. ⁊ ꝓpterea deū adoraui: ⁊ homi
nem veneratus sum. Et ingressus est vrbē
alexāder. ⁊ in tēplo sacrificauit deo ſm sa
cerdotis ostensiōem. Et attulerūt ei da nie
lē. in q̄ scriptū erat q̄ndā grecoꝝ ꝑdituꝝ ꝑsa
rum potentiā. ⁊ arbitrās d̄ se scriptū esse: ga
uisus est. Et in crastinū ꝯuocās ꝑplm iussit
petere que vellent. Et ipis petentibꝰ conces
sit iudeos vbiq; patrijs vti legibus. ⁊ septi
mū annū sine tributis esse ꝓpter sabbatū ter
re: q2 septimo anno nō colebat terra. Et ex
inde ad alias ciuitates ꝓuectus est. Tūc sa
marite vidētes eiꝰ munificentiā circa iude
os: cognatos se dixerūt esse iudeoꝝ originē
suā ab effraim ⁊ manasse recēsentes. Et po
stulauerūt vt templū eoꝝ ī garizim honora
ret. qd̄ in reditu se factuꝝ ꝓmisit. Cūq; pete
rēt ab eo relaxationē septimi anni: q̄siuit q̄
essent. Et dixerūt se hebreos. Cūq; adderet
vtꝝ essent iudei. negauerūt se iudeos esse.
Et rn̄dit. Judeis tm̄ hec ꝯcessi. Porro nos
sub silentio ꝑtransimꝰ qualiter alexāder da
rium vicit ⁊ porū. ⁊ quō ꝯsuluit arbores so
lis ⁊ lune. ⁊ cetera am
miratōe digna q̄ p̄cc
ceptori suo Aristote
li ꝑ eplam indicauit
ad ea que circa popu
lum dei gesta sūt festi
stinantes

Arbores solis ⁊ lu
ne. Cūq; sol oriebat
⁊ splēdor sūmitatez
arboꝝ tangebat vs
q; ad radices cōcu
tiebāt. ⁊ tūc respon
sum dabat interro

gantibꝰ. vbi alexāder d̄ vxore ⁊ suis recepit.
⁊ de morte sua si babylonē intraret. ⁊ ita fa
ctū est a sorore. Sacerdotes ꝓ q̄ erāt vtē
tes pomis arboꝝ solis ⁊ lune q̄dringentos
annos viuebāt

¶ De reclusiōe decē tribuū ⁊ morte alexan
dri Caplm. V.

Taq; cum venisset alexāder ad montes caspios: mise
rūt ad eū filij captiuitatis decē tri
buū. Ex edicto em̄ tenebant egredi nō lice
re postulantes ab eo egrediendi licētiā. Cū
q; q̄sisset causam captiuitatis. accepit eos
recessisse apte a deo israel: vitul aureis im
molādo ⁊ ꝑ ꝓphetas d̄i p̄dictū esse eos a ca
ptiuitate nō redituros. Tunc rn̄dit q̄ arti
us eos includeret. Cumq; angusta viaꝝ ob
strueret molibꝰ bituminatis: vidēs laborez
humanū nō sufficere: orauit deū isrl vt opꝰ
illd̄ cōpleret. Et accesserūt ad se inuicē ꝑru
pta mōtiū: ⁊ factꝰ ē locꝰ imeabil. Ex q̄ liq̄do
apparet nō eē dei volūtatē vt exeāt. Egredi
ent tn̄ circa finē md̄i: magnā hoīm stragem
facturi. Et vt ait Josephꝰ Deꝰ q̄d facturꝰ ē
ꝓ fidelibꝰ suis si tātū fecit ꝓ īfideli. Cūq; re
dijsset alexāder ī babylonē sumpto veneno
vsum lingue amisit: ⁊ extremā volūtatē suā
scripto exp̄ssit. Et noluit monarchiā suā ī ali
quē trāsferre: ne aliq̄s par ei ī potētia apud
posteros legeret. ⁊ .xij. q̄s ab adolescētia sua
socios habuerat: regni successores instituit
Hec aūt institutio nō stetit. Naz q̄ttuor ex
his tm̄ (alijs abiectis) regnauerūt: sicut ī hi
storia daniel est cōp̄hēsum. Mortuꝰ est aūt
cū eēt annoꝝ .xxxij. ⁊ .xij. annis regnauit. Et
d̄ra q̄busdā q̄ .xij. alexandrias edificauit ꝓ
numero annoꝝ q̄bꝰ regnauerat. Ipe ī amo
ne ꝯdidit parathoniū. i. v̄tutis sue indiciū.
scz arcū triūphalē

¶ De ptholomeo sother
Caplm. VI.

Et regnauit post eū in egypto ptholomeꝰ q̄ cognoiatꝰ
ē sother. Qui cū regno suo adiecis
set syriā: apposuit vt adijceret ⁊ iudeam. Et
ascēdēs ī hierlm die sabbati: sciēs ea die iu
deos arma nō moturos: sub simlatōe sacri
ficādi deo nullo ꝯtradicēte ītrauit. Vn̄ ſm
Josephū vt ait Ouidiꝰ: saba tarchides iu
deos ridiclos appellauit. q̄ ꝑ suꝑflua suꝑsti
tiōe grue dn̄iū sustinuerūt. Ptholomeꝰ nāq;
mltos de iudea ī garizim captiuos trahēs
ad egyptū redijt. ⁊ vēditiōi exponēs eos a
negociatoribꝰ nationū distracti sūt ⁊ dispsi
Et ꝑ hāc captitatē lz nō fuerit generalr: dif
fusiꝰ dispsi sūt ī natiōes. Vn̄ ī actibꝰ aploꝝ
legit ꝯuenisse in hierlm iudeos ex oī natiōe
q̄ sub celo ē. Jado pōtifici successit filiꝰ eiꝰ
onias. cui successit filiꝰ eiꝰ Simō iustꝰ. cui
successit frater suꝰ eleazarꝰ ꝓ onia filio simo
nis adhuc puero.

Incidentia

¶ Eo tp̄e Apiꝰ claudiꝰ cecꝰ rome claruit. q̄
aquas claudias als calidas induxit: ⁊ viā
apiam strauit. Theo
phratꝰ ph̄s claruit. q̄ a
diuitate loq̄ndi, vt ait

Quia ꝑ h̄ numerū
ciuiū dep̄hēdunt.

sicero nomē accepit. cēsu rome agitato in-
uēta sūt ciuiū. cclxx. milia. ꝯdite sūt a roma
nis ariminū ꝛ beneuentū

De ptholomeo philadelpho Caplm. VII.

Post ptholomeū so
ther regnauit in egypto philadel-
phus. Hic studiosus ꝛ libroꝝ cu-
pid⁹ demetriū bibliothece sue ꝑfecit. Cun-
qꝫ q̄sisset ab eo de nūero libroꝝ. xx. milia ad-
esse respōdit. sed paulo post tēpe vsqꝫ ad. l.
milia posse ꝑuenire dixit. Et nūciatū sibi di
xit apd̄ iudeos esse legē ore ipius dei editā.
ꝛ digito ipi⁹ scꝑtā. ꝓ q̄ sūmoꝑe laborādū es
se dicebat. vt in grecū ꝯuersa eloquiū in ar
chiuis regalib⁹ haberet. Hec eīn erat lex dei
quē philosophi zena dicūt. id est viuentem
zeni eīn viuere vel vitā sonat: quē vulg⁹ ap-
pellat iouē. Et ad ostēdendā legis eius scti
tatē addidit q̄ nō nisi a dei viuētis cultori-
bus trāsferri potuisset. Nā ꝛ theopōp⁹ cuꝫ
historiis q̄s scribebat eā voluisset intersere
re ꝟsus est in amentiā ꝑ dies. xxx. Theote-
cus q̄qꝫ ꝓ causa eadē factus est cec⁹: ꝛ peni
tētes sanati sūt. Et suggessit regi vt scribe-
ret pōtifici iudeoꝝ: vt iudeos hebree ꝛ gre
ce lingue ꝑitos ad ipm dirigerꝫ cū lege dei
q̄ ad eā trāsferendā sufficerēt. Qd̄ vt impe-
traret munera cū eplis mittēda cēsuit. Ad-
derat ibi ariste⁹: q̄ lōgo tꝑe iudeoꝝ calami-
tati cōpatiēs oportunitate liberādi eos in
uēta ait. Quō qd̄ postulas obtinebis tot iu
deis ī regno tuo s̄uiētib⁹. Solue itaqꝫ eos
ꝛ nihil grati⁹ erit pōtifici iudeoꝝ. Nec ob h̄
qd̄ dico me iudeoꝝ affinē estimes. sed quia
scio tua interesse si factorē oīm deū honora
ueris. Et liberauit rex de iudeis. cxx. milia:
dās dn̄is eoꝝ ꝓ capite. cxx. drachmas argē
ti. Cūqꝫ dixisset rex h̄ magnū esse: dixerunt.
Magnū q̄dē est: sed nō regi munifico. Tūc
scꝑsit rex eleazaro in hūc modū. Gentē tuā
q̄ secus nos erat libertate donaui: arbitrās
hoc deo esse iocundū. Quoꝝ q̄sdam militie
assignaui, alios q̄ꝝ fidez approbauerā ꝯsti-
tui in palatio. Leges ꝟo vestras in nr̄a bi-
bliotheca reponere decreui. Bene ḡ facies
mittēdo nob̄ viros seniores q̄ valeāt inter
ꝑtationē eaꝝ caute nobis relinq̄re. Trans-
misi mō argēti cētū talēta ꝓ īmolatiōib⁹ fa-
ciēdis: ꝛ seꝑaui. l. talēta auri ad crateras ꝛ li
batoria faciēnda: ꝛ gēmas sine numero ad
artificū optionē. Tu māda nobis q̄ ex his
volueris fieri qd̄ grati⁹ amplectemur. Tūc
mittēs ad eū eleazar⁹ qd̄ postulabat rescri-
psit ita. Ad interꝑtandā legē quā postulas
misi viros seniores de vnaquaqꝫ tribu. vj. lē
gē ferentes. Tue aūt
pietatꝭ erit vl' iusticie
ad nos eā caute r̄mit
tere. Hi sūt. lxx. inter
ꝑtes. q̄ licꝫ. lxxij. fue-
rint more sacre scꝑtu
re. lxx. dicunt̄ q̄ modi
cū numeꝝ si super ali
quā summā superexcre
scit sepe s̄bticet. Qui
cū venissēt ad regē be
nigne ab eo collecti
sūt. nō tn̄ ad regē intromissi vsqꝫ ī diē q̄ntū
Imminebat eīn a die solēnitas triūphalis
ꝓ triūpho. s. q̄dā quē maiores sui eadeꝫ die
habuerāt. Ea igit̄ die suscepit eos q̄s coraꝫ
vniuersitate ꝑncipum decreuerat honora-
re. Post susceptionē ꝟo. xij. dieb⁹ fuerūt cū
rege. ꝛ sciscitat⁹ est ab eis q̄ in corde suo dis
posuerat. ꝛ ꝑcipue de duob⁹. de cognitione
dei: ꝛ gubernatōe regni. Cūqꝫ instruxissent
eū de regni amministratiōe. pleni⁹ disputa
uerūt de vno deo colēdo. ꝛ q̄ nulla creatu-
ra de⁹ eēt. Inde ē q̄ vbicūqꝫ occurrit eis d̄
trinitate: vel sub silētio trāsierūt: vel in eni-
gmate trāstulerīt: ne
tres deos colendos
tradidisse viderent̄.
Silr̄ ꝛ de īcarnatio
ne ꝟbi faciētes. vt in
esaia. Qui cū dixissꝫ
pueꝝ nob̄ nasciturū
ꝛ addidisset sex eius
noīa q̄ꝝ vnū est de⁹
ꝓ illis sex noīb⁹ trās-
tulerūt magni ꝯsilij
angel⁹: ne viderent̄
tradidisse hoīem dei
ficatū. Tūc ostende
rūt regi rotulū queꝫ
attulerāt. Nec suffi-
ciebat admirari rex
chartaꝝ tenuitatē ꝛ
cōpagiatiōeꝫ q̄ ocul'
deꝑhendi nō posset

Quia ꝛ si decē trib⁹
capte fuerūt. multi
tn̄ latuerāt qui fuge
rāt in hierl'm. q̄dam
etiā ad samaritāos
ꝓpter quam cōmixti
oneꝫ samaritani di-
xerūt se eē hebreos.
vt supra c. iiij. ꝑ idē
tempus

Vn̄ in Esaia. Et vo-
cabit̄ nomē ei⁹ admi
rabilis ꝯsiliari⁹: de⁹
fortꝭ: pater futuri se-
culi: princeps pacis
Pro his oīb⁹ trās-
tulerūt magni consi
lij angelus. qua trās
latione vsus est gre-
gorius: qui ecclesia-
sticum officiuꝫ ordi-
nauit. quoꝝ trāslati-
one vtit̄ vbicūqꝫ vel
posteri vel alterius
auctoritatē inducit.
cū tn̄ eccl'ia trāslatio
ne hieronymi vl' vul
gari vtat̄ in his oīi
bus.

ꝗꝗ lr̃e aurec in cãdoꝛe chartaꝝ adeo legibiles appareret. Introducti aũt sũt in domuz regis secꝰ mare secretã q̃ erat ad negocioꝝ deliberatiõem. Et date sunt eis celle singu-le. ꝛ quicq̃d visum est eis opoꝛtunũ ꝛ cõmodum ad interp̃tandũ. Diluculo egrediebãt ad optãdũ regi bona ꝛ policronitudinem ꝛ c̃ lauabãt se ad mare ꝫ purificatõez iudeoꝝ. postea ĩterp̃tabãt vsq̃ ad hoꝛaz. ix. Inde trãsibãt ad cibũ ꝛ req̃ez: ꝛ ꝯsũmauerũt opꝰ. lxx. duobꝫ diebꝫ. Vñ q̇busdã visum ẽ ꝙ nõ trãstulerũt tũc nisi pẽtatheucũ. Postea ꝓo vl' pꝰ ꝗꝫ redirẽt: vl' post aliqui ex eis ad regẽ redeũtes trãstulerunt psalmos ꝛ ꝓphetas. Verũtñ si miraculose factũ est vt d̾t Augustinꝰ ꝙ vna ꝛ eadẽ sine dissonãtia inuenta sit editio vniuscuiusq̃ eoꝝ minꝰ miraculose fieri potuit: vt ĩ tot diebꝫ ĩterp̃tati sint legẽ psalmos ꝛ ꝓp̄has. Hieronymꝰ tñ videt̃ velle ꝙ interp̃tatiões sex dieꝝ ĩ sabbato cõferebãt ex oĩbꝫ ꝯflãtes vnaz. Nec mirãdũ eẽ ħ asserit: cũ esdras legẽ quã p̃ spiritũ reparauerat. postea cũ veteri scp̃tura que apud samaritanos erat coꝛrexit. Ope cõpleto cõuocauit d̾metriꝰ q̇ sup̃ libꝛos magister erat oẽs iudeos q̇ erãt in alexãdria ꝛ de ꝓuincia p̃itioꝛes. Et lecta est coꝛã oĩbꝫ translatio eoꝝ ꝛ appꝛobata. Postea delata est ad regẽ ꝛ coꝛã eo replicata. Cũq̃ peterẽt interp̃tes a rege dari auctoꝛitatẽ vt ĩmobilis p̃seueraret. hec se factuꝝ laudauit si demũ ita caute coꝛrigerẽt eã: vt qđ semel iudicatũ foꝛet/ nõ cogerent̃ irritare. Et remisit eos muneribꝫ honoꝛatos. Eleazaro q̇z sũmo sacerdoti trãsmisit munera. In tẽplũ ꝓo misit p̃ter vasa mẽsam aureã gẽmis imp̃ciabilibꝫ insignitã. cuiꝰ crassitudo cũ eẽt dimidij cubiti: tñ materiã sup̃abat opꝰ

Policronitudo dicitur oꝛatio q̃ fit ab ecclesia p̃ regibꝫ põtificibꝫ: ꝑncipibꝫ terre. ꝛ optat eis bona spiritualia ꝛ tẽpoꝛalia ꝛ eterna ꝛ tẽpoꝛis lõgitudinẽ. Polis eñ grece pluralitas latine. cronos tp̃s. Adhuc apđ grecos talis ꝯsuetudo ẽ. vt cũ surgũt mane tẽplum respiciẽtes clamant policronitudo basileos. i. multũ tp̃is viuat rex.

Incidentia

Eo tp̃e sostratꝰ farũ in alexãdria ꝯstruxit aratus claruit. argẽteꝰ numus ꝑmus in vrbe figuratur. Romanos cartaginẽses nauali p̃lio vicerũt: metello ꝯsule fugato sita. nõ ĩ terra fundata: ſꝫ sup̃ cãcros q̃ttuoꝛ vitreos posita. ꝛ tãte magnitudĩs ꝙ ignis ĩ sũmo positꝰ ĩ nocte totũ fere litꝰ irradiabat. Sepulcꝝ arati admiratõe ĩ cilicia ẽ dignũ. nã in id saxa iactata resiliũt

Hoc fuit vnũ d̾ mirabilibꝫ mundi: vt d̾t Pliniꝰ. Pharꝰ eñ erat turris altissima in litoꝛe maris

De euergete — Caplm. VIII.

Post philadelphuz

regnauit frat̃ eiꝰ ptholomeꝰ euergetes. q̇ ab egyptijs euergetes dictꝰ ẽ. qđ r̃fectionẽ sonat. qꝛ pꝰ vastatã syriã ꝛ ciliciã ꝛ p̃tes asie int̃ ĩnumera spolia q̃ cepit: etiã deos eoꝝ q̃s cãbises ĩ p̃sas trãsuexerat reuexit. Iudeorũ põtifex onias: simonis iusti filiꝰ. cui successit simõ filiꝰ eiꝰ sub q̃ iesus filius syrach libꝝ sapĩe q̇ ecclesiasticꝰ d̾ꝛ cõposuit. quẽ greci panarethon vocant. Et p̃dicti simonis in eo facit mentionẽ. Poꝛro onias cũ tributa negassꝫ euergeti zelo legis vel potiꝰ ex auaricia: vt d̾t Iosephꝰ: q̇ eũ ĩhonoꝛiũ fuisse testat̃: cõpulit regẽ ĩ irã. Et missus ẽ legatus a iudeis etiã iuito onia ad regẽ. Iosephꝰ vir nobil' tobie filius ꝛ soꝛoꝛis onie. Hic habuit filiũ hircanũ cuiꝰ dum puer esset ꝓbauit pat̃ pꝛudentiã: tradẽs ei trecenta iuga boum sine loꝛis. Qui nõ solum pacem refoꝛmauit: sed remissus est a rege dux iudee: et finitimarum regionum.

A pan qđ est totũ et a rethon qđ ẽ ꝟtꝰ: q̃si totꝰ ꝟtuosus.

Tres libꝛos salomõ fecit. Ecclesiasten: q̇ sic incipit. Vanitas vanitatum: parabolas siue pꝛouerbia q̃ hebꝛaice maslot dicũtur. Cãtica cãticorũ. Est ꝛ q̃rtus cuius dubitat̃ auctoꝛ: q̇ ꝓpꝛie d̾ꝛ liber sapiẽtie ꝛ incipit. Diligite iusticiã. Est q̇ntꝰ q̇ ecclesiasticꝰ d̾ꝛ quẽ cõposuit iesus filius sirach. Quilibet istoꝝ dicit̃ liber sapientie: qđ in ep̃l'is notari p̃t ab his libꝛis sũptis. Iõ aũt hãc appellationem soꝛtiti sunt. qꝛ in q̇libet istoꝝ sapiẽtia introducitur loquens. vel quia moꝛes infoꝛmant. vl' qꝛ de salute salomonis ꝓpter idolatriam dubitatur.

Interfecit boues et

comedit carnes. ⁊ đ coriȷ̈s fecit lora: ⁊ semi nauit terrā.

Incidentia

¶ Eo tpe enniꝰ tarētinꝰ a Catone q̄store romā trāslatꝰ est. parco sumptu ꝯtētꝰ. ⁊ vni us ancille misterio. Quadraginta ferme mi lia galloꝝ a romāis cesa sūt. Apud rhodū collosus magnꝰ terremotu corruit.

Imago maxīa erat mire magnitudinis vt sagitta ad summū dirigi nō valeret. et caput eiꝰ tāte magnitudinis ꝙ capere pote rat. xxx. choros grani: ⁊ inferiori parte in pedibꝫ aptura erat vñ poterat hō intrare ⁊ ascēdere in caput

¶ De philopatre Caplm. IX.

Post euergetem re gnauit filiꝰ eius ptholomeꝰ philo pater. Post quē ptholomeꝰ epipha nes. Post quē ptholomeꝰ philometor: quē vicit rex syrie antiochꝰ magnꝰ ⁊ iudeā sibi subiugauit. Pōtifex iudeoꝝ fuit onias ma gnꝰ simōis filiꝰ. ad quē ad reparādā fedus qđ legit̃ fuisse inter Abraā ⁊ maiores suos. lacedemonioꝝ rex ariꝰ legatos misit. Porro antiochꝰ rex tributa septimi anni ⁊ mi nistroꝝ tēpli q̄ philadelphꝰ relaxauerat a iu deis reuocauit. Qui dū finitimas regiōes sup̄ modū īfestaret. delata ē res ad romāos Et missi sūt ad eū scipio nasica ⁊ scipio afri canꝰ. ⁊ ab īfestatiōe sub religiōe iurisiurādi amouerūt eū. Insup tulerūt ab eo obsidē fi liū eiꝰ seleucū pmogenitū. quē volēs recipe ab eis tradidit p eo filiū minorē natu anti ochū epiphanē: ita ꝙ eēt obses ppetuus. i. nō rediturꝰ pter eiusdē antiochi seuiciam Descēdit onias in egyptū ad ptholomeum epiphanē: sicut supra dictum est. ⁊ occisus est in pside antiochꝰ in phano manee. ⁊ mē bratim eiectus a sacerdotibꝫ. Qui in dolo pmiserāt ei thesauros: ⁊ cū paucis induxert̃ eū in aditum.

¶ De seleuco Caplm. X.

Post Antiochū ma gnū regnauit in syria filius eiꝰ ma ior seleucus pessimꝰ: sed iners. Pō tifex iudeoꝝ fuit onias. Nā onia trāseunte in egyptum: filius eius simon sedit pro eo. Cui successit filius eius onias. Sub h̄ mi sit seleucꝰ nūciū heliodoꝝ in hierlm ad spo liādū cōe erariū tēpli. Quo ingresso ī tēplū: surrexerūt duo iuuenes de latibul' ⁊ occiderunt eū. Videt̃ tñ Iosephꝰ velle angelos fuisse ī similitudinē hoīm. In scđo ma chabeoꝝ libro legit̃. q: apparuit terribil' ses sor eq̄ ⁊ ꝯculcabat eū ⁊ ꝯfractꝰ est. ⁊ mutꝰ fa ctus sꝫ nō mortuꝰ. ⁊ duo iuuenes decori fla gellabāt eū. Timēsq3 onias indignatiōem seleuci orabat ad dñm p defuncto ⁊ resurre xit. Qui rediēs ad regē ait. Si habuerit do minꝰ meꝰ aliq̄s q̄ꝝ sitiat sanguīe: mittat e os ī hierlm vt spoliēt tēplū.

Nō vasa sꝫ donaria in vsus templi

Incidētia.

¶ Eo tempore aristobolus natione iudeus peripateticus philosophus scripsit cōmen tarios explanationū ī moysen ptholomeo philometori

¶ De antiocho epiphane Caplm. XI.

Audiens autē anti ochus epiphanes q̄ Rome obses erat p prē prēm mortuū. sciēsq3 fra tris inertiā de regno syrie habēdo p̄sumēs clā romā egressus ē. Licꝫ q̄dā tradāt eū sub ꝯniuētia senatoꝝ rediȷ̈sse. Reuersusq3 in sy riā benignū se omnibꝫ ⁊ munificū exposuit Strenuꝰ erat ī agēdis: ⁊ acer in hostes. vn de ⁊ a pplo cognoīatꝰ est epiphanes qđ so nat illustr̄. Et mortuo fratre regnauit p eo Tūc iniq̄tatē sibi insitā apuit: quā p regno obtinēdo palliauerat. Tūc surrexerūt ī hie rusale filiȷ̈ belial: introducētes ritū gētiū ⁊ petiert̃ ab ātiocho vt faceret ī hierlm ephe biā. i. lupanar epheboꝝ. ⁊ ꝙ hierosolymite scriberent̃ antiocheni ⁊ gymnasia ī q̄bꝫ do gmatizabant de ritu gētilitatis. Et fecerūt sibi p̄putia. i. nō circūcidebāt paruulos su os. vel quia ritu p̄putiatoꝝ viuebāt. Quidā tamē volūt ꝙ q̄dā velamina fecerūt circūci siōi sue: vt ī denudatiōe grecꝫ appareret dis similes. Causa ꝟo huiꝰ flagitiȷ̈ hec fuit. Oni as sine liberis duos habuit frēs. iesum vel oniā ⁊ ioannē. q̄ ꝯtendebāt de pōtificatu. ⁊ vt placerēt antiocho declinauerūt ad ritus gentiū: adeo vt etiā nomīa gētiū sibi impo nerēt. Et iesus dictus est iason vl' onias. io annes ꝟo menelaus. Cūq3 plures essent cū

iasone supplicauit antiocho de faciẽdo gy
mnasia in hierl'm. Et audierũt eũ viri pessi-
mi culpabiles ĩ cibo
⁊ violatiõe sabbati ⁊
hmõi. Postea antio
chꝰ amouit iasonẽ ⁊
eleuauit menelaum.
Qui secutꝰ est oniã
ĩ ãtiochiã. Hic ei cũ
vidisset facinꝰ fratꝝ
đscẽderat ad regẽ si
possꝫ mutare aĩm re
gis. Qđ cũ neq̃ret se
debat ĩ antiochia in
asilo. ⁊ veniẽs pꝰ eũ
menelaꝰ suasit ãdro
nico vt occiderꝫ oni
am. Qui euocãs eũ
đ asilo occidit eũ. Et
iratꝰ rex ꝑ morte iu-
sti: andronicũ exuit
purpura. ⁊ flagellatũ ꝑ ciuitatẽ ĩ eodẽ loco
fec̃ interfici vbi ille occiderat oniã. Porro an
tiochꝰ cũ ꝑcussisset egyptũ ĩ dolo ascẽdit in
hierl'm. ⁊ ꝑ diuisiõe .i. dissensiõe ciuiũ ad li-
bitũ fecit ĩ ea. ⁊ ꝑcussit mltos ĩ hierl'm. ⁊ lu
gebat oĩs tr̃a. Cũq; rediisset ĩ egyptũ. ⁊ esset
repulsꝰ ꝑ nũcios ro-
manoꝝ pꝰ biẽniũ re-
diit ĩ hierl'm ĩ furore
Et apuerũt ei portas
fauẽtes sibi. Et itere
mit ↄ̃tria sentiẽtes. et
expoliauit tẽplũ menelao ductore. tollẽs va
sa ⁊ lucernas: mẽsaꝫ ⁊ sacrariũ: ⁊ vrnã aure
am. Avel' q̃z nõ abstinuit. Et posuit ĩ tẽplo
idolũ iouis olimpici vl' hospital' vel ꝑegri-
ni. Oblatiões moysaicas fieri ꝓhibuit: alta
re erectũ amouẽs: ⁊ carnẽ suillã edere ⁊ idolo
ĩmolare coegit iudeos, arcẽq; muniuit in ci
uitate dauid: in q̃ posuit p̃sidiũ macedonũ
q̃ iudeis erãt ĩ omibꝫ inhumani. Nã q̃scũq;
circũcidisse filios suos repꝑissent suspẽde-
bãt ⁊ paruulos ad colla eoꝝ. Videtes ãt sa
marite iudeos hec pati de ↄ̃suetudie natu
re sue: se nõ eẽ cognatos iudeoꝝ fatebant̃. ⁊
qđ hactenꝰ p̃dicauerãt templũ sup garizim
dei eẽ maximi negauerũt: scribẽtes antiocho
in hũc modũ. Deo epiphani relatio a sichi
mitis sidonioꝝ. Maiores nr̃i ꝓpt̃ pestes q̃n
dã supstitionẽ sabbatoꝝ secuti sũt: edificãtes

Dicit augꝰ. q̃ ignis
sacrificij q̃ ꝑ .lxx. an-
nos babylõice capti-
uitatis sub aq̃s vixe
rat extinctꝰ est anti
ocho vendẽte sacer-
dotiũ iasoni

In scđo tñ macha-
beoꝝ libro đr solꝰ ia
son fuisse frat' onie.
⁊ menelaꝰ frat' cuius
dã simõis q̃ inuidẽs
onie ꝑsuasit seleuco
đ cõmuni erario spo
liã do. de q̃ supra di-
ctum est.

Infra h̃ biẽniũ visi
sũt ĩ hierl'm ĩ aere cõ-
flictꝰ eq̃tũ q̃dragin-
ta diebꝫ

in garizim tẽplũ sine numĩe. veniũtq; iudi-
ces vr̃i ad nos ⁊ similia iudeis nob inferũt
dũ ab initio sidones eẽ noscamur. Cohibe
iudices tuos ab afflictiõe nr̃a: ⁊ tẽpluꝫ sup
garizim ĩ noĩe greci iouis vel anxuris .i. ho
spital' petimꝰ dedicari. Et adiudicauit anti
ochꝰ facere petitiõem eoꝝ.

¶ Sequũt̃ tituli capl'oꝝ ĩ historiã Macha
beoꝝ Libri ꝑmi.

De machabeis capl'm.j.
De ꝑlijs iude machabei ca.ij.
De purificatiõe templi ca.iij.
De prelijs iude ca.iiij.
De morte antiochi eupatoris ĩ iudea. ca.v
De demetrio ⁊ nicanore ca.vj
De federe iudeoꝝ cũ romanis ca.vij
De morte iude ca.viij
De ionatha ca.ix
De alexãdro ca.x.
De demetrio cretẽsi ca.xj.
De antiocho adolescẽte ca.xij
De simone ca.xiij
De antiocho demetrij filio ca.xiiij.
De morte simonis ca.xv

¶ Incipit historia libri machabeoꝝ
Capl'm.I.

Tunc multi iu-
deoꝝ spõte q̃dã timore reg̃
iussa secuti sũt. ꝓbati ꝓ pa
trijs legibꝫ adheserũt. Erat
ãt vir de modin modico iu
dee vico sacerdos noĩe mathathias: filiꝰ io
annis filij simõis filij asamonei de vice ioa
chim .i. vnꝰ illoꝝ .xxiiij. q̃s dauid elegit. ⁊ in
eũdẽ modũ dictꝰ ẽ zacharias de vice abia.
Erãtq; ei filij q̃nq;. Joãnes Simõ Judas
Eleazarꝰ Jonathas. ⁊ q̃sq; suo cognoĩe cẽse
bat̃. Sꝫ sufficit đ iuda dicere: q̃ dicebat̃ ma
chabeꝰ. Hi vidẽtes mala ĩduti cilicijs plã-
xerũt. Et venerũt emissarij directi a rege in
modin: statuẽtes idola ĩ loco q̃bꝫ cogerẽt iu
deos ĩmolare. Et dixerũt mathathie. Prin
ceps es in ciuitate hac: ⁊ ꝑor iussa regis im
ple. Qui clamauit. Et si oẽs obediãt regi: e-
go ⁊ filij mei ⁊ frẽs mei obediemꝰ legi dei ce
li. Nõ sacrificabimꝰ. Tũc q̃dã ex iudeis im
molauit ĩ medio. Et surgẽs mathathias cũ
suis trucidauit eũ sup arã. ⁊ nũcios reg̃ in
teremit, arã q̃ꝫ deponẽs clamauit. Qui dei
est sequat̃ me. Et cũ oĩ tribu sua abijt ĩ soli-

tudinē oīa relinꝗns. Multiq₃ cum filijs ꝛ
vxoꝛib₉ ad solitudines ꝯfugerunt: malētes
herbis vti q̄₃ inꝗnari. Quos iudices regis
ꝑus ꝟbis flectere conabant̄ vt eligerēt q̄ ꝓ-
sunt: ne eis tanq̄₃ hostib₉ vterent̄. Qui nolu
erūt eos audire. Tūc emissarij reg꞉ aggressi
sūt eos ī dieb₉ sabbatoꝝ q̇b₉ nefas erat eis
arma mouere. ꝛ ꝑcusserūt ꝗsdā. Alios ī spe-
lūcis globis fumifer꞉ suffocātes. Et ꝑierūt
ex eis tria milia. alij hn̄t solū mille. Plures
aūt liberati adiūcti sūt mathathie: ꝛ eū iu-
dicē sibi statuerūt. Qui docuit eos pugna
re ī sabbat꞉ dicēs. Si sup̄ h̄ legē ꝯuabit꞉: eri
tis hostes legis: dātes causam vt ꝑeat ꝑpl's
dei: ꝛ lex cū ꝑpl'o ꝑibit. Et exīde (dt Joseph⁹)
ꝑmanet nobis ꝯsuetudo pugnādi etiā si ta
li die bella ꝯsurgūt. Colligēsq₃ Mathathi
as armatos: aras deposuit idoloꝝ: ꝛ im-
molātes ꝗs potuit īteremit. pueros nō cir
cūcisos iussit circūcidi. Et anno vno hunc
gessit ingratū. Cūq₃ grauit̄ egrotaret: ꝯuo-
cās filios ait. Ego decretā ꝓficiscoꝛ viā cō-
mēdo vob̄ patrias leges vt ꝓ eis grata mē-
te moriamini. Nā coꝛpa moꝛtalia sūt. sctōꝝ
ꝟo monimēta īmoꝛtalitatis oꝛdinē ꝯsequū
tur. Cōcoꝛdiā habete: ꝛ simonē ꝓpter sapien
tiā ī ꝯsilijs habete patrē. Judā ꝟo ꝓpter foꝛ
titudinē ducē in armis. Et moꝛtu⁹ eīt ma-
thathias ꝛ sepult⁹ in modin. Et plāxit eum
īsrael plāctu magno. Et surrexit ꝓ eo iudas
machabe⁹ fili⁹ eius. ꝛ fact⁹ est q̄si leo defen
dēs īsrael clypeo suo.

¶ De ꝑlijs iude machabei
Capl'm. II.

Tunc Appollonius
dux samarie ī ꝟtute magna egressus
est ꝯtra iudā. Judas aūt occurrit
ei ꝛ ꝑcussit eū multosq₃ cū eo. ꝛ reliq̇ fugerāt
Tulitq₃ spolia multa ꝛ gladiū Appollonij:
ꝛ pugnans in eo oīb₉ dieb₉ vite sue. Seron
aūt dux inferioꝛis syrie audiēs Judā robo
ratū tulit sub se ꝯstitutos: ꝛ iudeos trāsgres
soꝛes: ꝛ castrametat⁹ est in bethsura. Et oc-
currit ei iudas ꝛ videns suos ꝓpter paucita
tē ꝛ ieiuniū desides hoꝛtabat̄ eos: nō ī mul-
titudine sed in pietate ꝯfidere. Et cōfligēs
cū syris duce eoꝝ interfecto ꝑsequebatur
fugientes in descensu montis bethoꝛon vs
q₃ in campū. Et ceciderunt ex eis octingēti
viri. Joseph⁹ dicit octo milia. Reliqui fu-
gerunt ad maritima loca philistijm. ꝛ ceci-
dit timoꝛ iude sup̄ gētes. Audiens h̄ antio-
chus ꝯgregauit oēm ꝓꝑiā ꝟtutē: ꝛ multos
ab insulis mercede ꝯduxit. Cūq₃ militibus
stipendia distribueret vidit thesauros de-
ficere. Non eīm ei omnia tributa reddeban
tur ꝓpter seditiones gentiū. ꝛ deliberauit ire
in persidem ꝛ accipere tributa regionū. Et
reliq̇t lisiam d̄ genere regali sup̄ negocia re
gni: ab eufrate vsq₃ ad fines asie inferioꝛis.
ꝛ vt nutriret antiochū filiū eius donec re-
diret. Et tradidit ei medietatē exercit⁹ ꝛ ele
phātes: ꝑcipiēs vt vastaret iudeā ꝛ euerte-
ret hierl'm: ꝛ genus iudeoꝝ extirparet. Ipe
ꝟo abijt in ꝑsidem egressus ab emath: quā
reparās antiochiā noīauit. ꝛ ꝑambulauit
supioꝛes regiones. Lisias ꝟo elegit ptho-
lomeū nicanoꝛē ꝛ goꝛgias viros potentes
ex amicis regis. Et misit cū eis. xl. milia pe-
ditū ꝛ. vij. milia equitū vt venirēt ī terrā iu-
da. ꝛ applicuerūt in emaus in loco cāpestri.
Et sup̄uenerāt syri eis ad auxiliū: ꝛ mlti trās
fuge iudeoꝝ. ꝛ negociatoꝛes q̇dam speran
tes se iudeoꝝ emere captiuos. Judas ꝟo
cū exercitu venit in masphat ꝛ hoꝛtabat̄ su
os spem ponere in deū: dimittens ꝯm legē
nouiter vxoꝛatos: ꝛ qui possessiōes paulo-
ante adquisierāt. Et assumpsit goꝛgias q̇n-
q₃ milia viroꝝ ꝛ triamilia equites electos.
vbi alij habent vnū mille equitum. ꝛ egressi
sunt circa solis occasum vt ꝑ noctem irrue
rent sup̄ iudam. Quod ꝑsentiēs iudas sta-
tuit ꝛ ipe castra hostium latenter inuadere
ꝛ focos plurimos in castris derelinquēs ꝑ
uenit ad cāpestria emaus. Goꝛgias ꝟo ne-
minē in castris iudeoꝝ inueniēs arbitrans
eos fugisse in mōtes: q̄rebat eos in montib₉
Diluculo apparuit hostib₉ in castris iudas
cū trib₉ milib₉ plus vel minus vtcūq₃ ꝓpter
paucitatem. Cumq₃ inopinatos hostes in-
uaderet: mltos occidit. reliq̄s ꝑsecutus est
vsq₃ ad gesseron ꝛ campos idumee ꝛ azoti.
ꝛ ceciderūt ex eis triamilia. Judas ꝟo dice
bat suis ꝑdam contemnere dum adhuc pu
gna cōtra goꝛgiam supesset. Videntes aūt
qui cū goꝛgia erant castra suoꝝ incensa. nā
fum⁹ alōge h̄ eis indicabat: sciētesq₃ suos ī
fugā ꝟsos: ꝛ ipi terga dederunt. Judas ꝟo
post plenitudinē victoꝛie tulit spolia multa
hostium: ad ꝓꝑia remeās ꝛ laudans deum.
Et adheserūt Jude plures ꝛ fuerūt cum eo

circit.x.milia viroꝝ. Seq̄nti ꝟo anno ꝯgre
gauit lisias exercitū.xl.milia viroꝝ.⁊.v.mi-
lia eq̄tū:⁊ venerūt ī iudeā. Et occurrit illis
iudas ī bethoroth cū.x.milib⁹.⁊ statī ꝑcus-
sores ꝓsternēs ꝯgressus ē cū eis. Et cecide
rūt de exercitu lisie.v.milia viroꝝ. Et attē-
dēs lisias iudeoꝝ audaciā.⁊ timēs eoꝝ de-
spationē:nisi eis viuere cū libtate licuisset:
rediȷ̄t antiochiā:ꝑsidia ꝯgregās ꝑegrinoꝝ
vt cū maiori apparatu rediret ī iudeā

¶De purificatione templi
Caplm.III.

Totiēs igitur victis antiochi ducib⁹ ꝑsuasit iudas ꝑplo
vt ascenderēt hierosolymā tēplūq̄
mūdarēt. Et inueniētes templū desertū:⁊ ī
eo frutices pullulasse:plāxerūt planctu ma
gno. Et elegit iudas milites q̄ expugnarēt
eos q̄ arcē ꝑsidiȷ̄ custodiebāt dū ipe tēpluȝ
a feditate purgaret. Qđ diligēter emūdās:
introduxit vasa no-
ua candelabꝝ ⁊ mē-
sam.aram.q̄q̄ ex au-
ro factaȝ. Et posuit
vela in ingressu.⁊ ia
nuas restaurauit.et
deponens altare qđ
statuerat antioch⁹/de lapidib⁹ nouis aliud
edificauit.⁊ enceniatū est tēplū.xxv.die de
cembris. Que dedi-
catio stetit in poste-
rū aliȷ̄s duab⁹ habi-
tis ī dissuetudinē.đ
hac dictū ē in euāge
lio. Facta sunt ence
nia in hierosolymis ⁊ hyems erat. Et obtu-
lerūt holocausta ī nouo altari.⁊ adoleuerūt
incēsum de veteris altaris calculis igne cō
cepto. Et accēderūt lumīaria multa:⁊ dixe
rūt festū luminū.vl' ꝓpter multitudinē lumi
nariū.vel q: tūc illumīauerat eos de⁹ sedē-
tes in tenebris. Et statuerūt Judā sūmū sa
cerdotē. Facta sūt aūt hec post tres annos
q̄b⁹ tēplū māserat ꝓphanatū ꝓm daniel' ꝑfa-
tionē:quā añ.cccc.annos⁊.viȷ̄.ꝑdixerat. Et
solēnizauerūt octo dieb⁹ sub vmbracul' ꝓm
rituȝ scenophegie.memores ꝙ paulo ante
in speluncis habita-
uerant.statuentes vt
posteri per octo dies

Et eadē die qua de-
structū fuit templuȝ
eadē die reuolut⁹ tri
bus annis reedifica
tum est.

Una salomoni ī edi
ficatiōe templi.secū-
da neemie in reedifi
catione

Nota ꝙ hic habes
festū iudeoꝝ ꝓ ogdo
hanc renouationē tē
pli celebrarēt. Unī Jo
sephus ait. Ab illo tē
pore ⁊ hacten⁹ illā fe
stiuitatē celebramus: vocātes eam lumina
eo ꝙ ꝑter spem lumen nobis religionis ap
paruit. Tūc ꝯstruxit iudas murū in circūi
tu ciuitatis:⁊ edificauit turres:custodes ī
eis deputās. Sed ⁊ bethsuraȝ muniuit:vt
ea ꝓ castello aduersus hostes vterent̄:arcē tñ
ꝑsidiȷ̄ nōdū obtinuit

adem.qđ non obest.
quia nō fuit festum
ex lege

¶De preliȷ̄s iude
Caplm.IIII.

Porro gentes finitime reparatiōem hierusaleȝ ⁊ robur
iudeoꝝ egre ferebāt:⁊ ꝑsequebant̄
eos. Quos iudas viriliter debellabat.⁊ per
cussit idumeos plaga magna. Et pugnauit
contra timotheum ducem filiorum amon.
⁊ fugauit eū ⁊ vastauit iazer:⁊ rediȷ̄t ī iude-
am. Et ꝯgregate sunt gentes q̄ erant in ga-
laad aduersus iudeos q̄ erāt in finib⁹ eorū.
Qui fugiētes in theman:miserūt ad iudaȝ
vt ferret eis auxiliuȝ.nūciātes ꝙ festinaret
timothe⁹ capere locum in queȝ ꝯfugerant.
Cunq̄ adhuc legerent̄ epistole superuenerūt
nunciȷ̄ a galilea:indicantes cōgregari eos
qui erant ī ptholomaide ⁊ tyro ⁊ sidone ad-
uersus iudeos. Ergo vtrobiq̄ hostib⁹ nun
ciatis:misit iudas simonē fratrē suū cū tri-
bus milib⁹ electoꝝ in solacium galileorum.
Ipe ꝟo cum Jonatha fratre suo ⁊ octo mi-
libus exit in galaaditidem:relinquēs in iu
dea Josephū ⁊ azariam duces vt seruarent
iudeam:sed cū nullo hostium interim bellū
cōmitterēt. Et venit simon in galileam.⁊ cō
trite sunt gentes ab eo.⁊ ꝑsecutus est eos
vsq̄ ptholomaidē.⁊ tulit spolia eoꝝ:⁊ iude-
os quos trahebant captiuos:⁊ rediȷ̄t in iu
deam. Judas ꝟo ⁊ Jonathas transeuntes
iordanem ambulauerūt viā triū dieꝝ ꝑ de-
sertū. Et occurrerūt eis nabuthei ⁊ suscepe
rūt eos pacifice.⁊ narrauerūt eis q̄ accide-
rant fratrib⁹ eoꝝ in galaaditide.et quomo-
do in munitione tenerent̄ comꝑhensi. Ju-
das ꝟo ꝑus incendit bosor ⁊ spoliauit. Et
surgēs nocte cū diluculo venisset ad obsidi
onē:vidit portātes scalas ⁊ machinas vt cō
ꝑhēderēt munitionē. Et venit p⁹ eos trib⁹
ordinib⁹.⁊ insonuit tuba.⁊ castra timothei

cognouerūt qꝛ machabeus esset. ⁊ fugerūt
ab eo. ⁊ ceciderūt ex eis fere. viij. milia. ⁊ va
stauit iudas ciuitates gētiū in galaaditide
Post h̄ ꝯgregauit timotheꝰ exercitū aliū et
sedit secꝰ torrentē. iudas ꝟo abijt obuiā illꝭ.
ait timotheꝰ ꝓncipibꝫ suis. Si trāsierit iu-
das ad nos potēs poterit aduersum nos. si
ꝟo timuerit transire ⁊ castra posuerit extra
flumē: trāseamꝰ ad eū ⁊ poterimꝰ aduersus
eū. Et transiuit iudas torrētē relinqn̄s post
se q̄ clamarent neminē remanere. Et cōtri-
te gētes fugerūt ad phanū qđ erat ī carnaī.
Judas ꝟo succēdit phanū cū oībꝫ q̄ erāt
in eo. Tūc ꝯgregauit iudas vniuersos isra
elitas q̄ erant ī galaaditide: ⁊ vxores ⁊ par-
uulos vt venirēt in terrā iude. Cumqȝ venis
sent in effron petierūt a ciuibꝫ trāsitū: ⁊ no-
luerīt eis aꝑire Et eradicauit iudas effron:
⁊ ꝑ eā trāsiuit suꝑ interfectos. ⁊ erat iudas
ꝯgregās extremos ꝑ totā viā ⁊ exhortās. et
trāsmisso iordane ascēderūt in montē sion
⁊ obtulerūt holocausta qꝛ nemo ex eis ceci-
disset. Et redierūt in eadē die: iudas de ga-
laaditide: ⁊ simō de galilea. Interim ꝟo dū
aberāt Josephꝰ ⁊ azarias volētes sibi face
re nomē ꝯgressi sūt cū gorgia ⁊ fugerūt. Et
ceciderūt de ꝑplo duo milia. ⁊ magnificatꝰ
est iudas in israel q̄ q̄si ꝓpheta hēbatꝰ. ⁊ ꝓdi-
xerat iosepho ⁊ azarie ne egrederent. Et va
stauit iudas idumeos ⁊ philistijm: ⁊ ꝑtran-
siens samariā declinauit in azotum. ⁊ com
bussit aras ⁊ deos eoꝝ: ⁊ cum spolijs redijt
in iudeam.

¶ De morte antiochi eupatoris in iudea
Capl'm. V.

Cumhec fierēt ī iu
dea: ꝑambulabat antiochus suꝑio-
res regiōes. ⁊ audiuit esse ciuitatē
elimaidē in ꝑside opulētā: ⁊ templū in ea lo
cuples: in q̄ erāt velamina aurea ⁊ lorice et
scuta q̄ reliquerat alexāder: ⁊ querebat ꝓda
ri eam sed nō potuit. nam elimaite fugaue-
runt eū ignominiose. ⁊ nūciatū est in via ei
quomō fracti erant ꝓncipes eius in iudea
Et versus ī furorem iussit agitari currū su-
um sine intermissiōe: suꝑbe intonās vēturū
se hierosolymā ⁊ facere eā poliādꝝ iudeoꝝ.
Et statim apprehēdit eū amarꝰ dolor visce
rum. ⁊ cōtigit eū in impetu euntē de curru
cadere: ⁊ collisus est. Et manifestauit deus
in eo ꝟtutē suam: vt qui sibi videbatꝰ etiam
fluctibꝫ maris imperare: ⁊ montiū alti tu-
dines in statera ap-
pēdere in gestatorio
portaretꝰ. Et ebullie-
rūt ꝟmes de carnibꝫ
eius ⁊ viuētes efflue
bāt. ⁊ fetore illiꝰ gra-
uabatꝰ exercitꝰ. Cūqȝ
nec ip̄e fetorē suū fer
re potuissꝫ: ductꝰ est
ad agnitiōem sui vēi
re: ⁊ ait. Justū ē mor
talē subditū eē dō. et
vouebat se libaturū
iudeos ⁊ pares athe
niēsibꝫ factuꝝ. Pol
licebatꝰ q̄qȝ se futurū
iudeū: ⁊ in oīmi loco
ꝓdicaturuꝫ dei pote
statem. ⁊ desperans
scripsit omnia hec ad iudeos: orans vt fi-
deliter adhererent antiocho filio eiꝰ. Cūqȝ
ꝓfiteretꝰ se pati hoc ꝓpter templi violatōem
miratus est Josephꝰ polibiū virū bonū di
xisse: ideo perijsse antiochū: quia voluit tē-
plum diane in perside deuastare. Nam qui
nullatenus egit peccatū/ sed tm̄ cogitauit:
nullo reatu tenetꝰ. Hic patet ſm opiniōem
Josephi: quia lex cohibebat manū ⁊ nō ani
mū. Tūc vocauit antiochus philippū colla
ctaneū suū ⁊ cōstituit eum tutorem regni:
dans ei diadema ⁊ stolam ⁊ anulum vt fer
ret ea ad antiochū filiū suū: ⁊ poneret eum
super solium regni. Et mortuus est Antio-
chus peregre in mōtibꝫ ⁊ miserabiliter. Qđ
cū accepisset lisias cōstituit antiochū quē
nutrierat regē. ⁊ vocauit eū eupatorē. Tūc
cogitauit iudas vt obsideret eos q̄ erant in
arce ꝓsidij. ⁊ fecit balistas ⁊ machinas ⁊ cō
fortauit aggerē. Tūc egressi sūt q̄dam de ob
sessis: ⁊ adiunxerūt se illis aliq̄ ex impijs is-
rael ⁊ venerunt ad regē ⁊ dixerūt. Quousqȝ
nō vindicas nos/ qui decreuimꝰ seruire pa
tri tuo ⁊ tibi. Ascende ⁊ libera obsessos tu-
os: ⁊ redde nobis hereditates nostras. Et
iratus rex vehementer collegit exercitum.
Sed ⁊ de regnis alijs venerūt ad eū cōdu-
cticij. ⁊ erant centū milia peditū. ⁊. xx. milia
equitum. ⁊ elephantes. xxxij. Et applicuit
ad bethsuram vt expugnaret eam. et recessi

Quinqȝ ð causis pu
nit deus homies. vꝫ
ad correptionem: vt
mariā sororē Moy-
si. Ad maiꝰ meritum
vt iob. Ad ꝯseruati-
onē ꝟtutū: vt paulū
per angelū sathane.
Ad manifestatiōem
gl'ie diuine: vt de ce-
co nato legitꝰ. neqȝ h̄
neqȝ parētes eiꝰ ⁊c̄.
Uel ob ostēsionē in-
choatōis pene alicu
ius hic ⁊ permansu-
re in futuro. vt in an
tiocho.

sit iudas ab arce ꝛ admouit castra ꝯ castra reg᷒. Et ordiauit rex diluculo exercitũ: ꝛ oñderũt elephãtis sanguinẽ vue ꝛ mori: ad acuendũ eos i pliũ. ꝛ astiterũt singul' elephãtib⁊ ad custodiã mille pedites loricati. ꝛ eqtes d. ꝛ turres lignee erãt sup singulos. ꝛ i turre. xxxij. viri pugnantes desup. ꝛ it⁹ mgr̃ bestie. Et distẽta est ps exercit⁹ regis sup mõtes. alij p loca ibãt humilia. Et rsplẽduit sol in clypeos aureos. ꝛ resplẽduerũt mõtes ex eis. ꝛ apparuit iudas i plio cũ suis. ꝛ ceciderũt ꝺ exercitu reg᷒. dc. viri. Et vidit eleazar⁹ frat' iude vnã de bestijs ceter᷒ eminẽtiorẽ. ꝛ arbitrãs regẽ esse in ea: cucurrit p hostes et subijt elephãtẽ ꝛ effodit eũ i vmbilico. ꝛ cadẽs elephas oppssit eũ. Tũc diuerterũt in dei a plio. ꝛ ascẽdit rex p⁹ eos: ꝛ capta beth sura positisq; i ea custodib⁊ obsedit hierl'm ꝛ statuit illic balistas ꝛ machĩas ꝛ ignis iacula ꝛ scorpios ad mittẽdas sagittas ꝛ fundibula. Esce ãt nõ erãt i vrbe: eo ꝙ septim⁹ ann⁹ eẽt. ꝛ egressi sũt plures. Tũc audiuit lisias ꝙ philipp⁹ redierat a pside: ꝛ qrebat suscipe regni negocia. ꝛ suggessit regi di. Deficim⁹ qtidie. esca nob modica ẽ. ꝛ munit⁹ est loc⁹ quẽ obsidem⁹. ꝛ incũbit nob ordiare ꝺ regno. Dem⁹ g̃ dexteras hoib⁊ istis: statuẽtes vt ambulẽt i legib⁊ suis ꝛ fuiãt nob. Et facta pace iurauit rex ꝛ pncipes ei⁹: ꝛ intrauit mõtẽ sion. ꝛ vidẽs munitõem loci rupit iusiurãdũ. ꝛ destruxit muꝝ i giro. Et reuersus antiochiã inuenit philippũ dñantẽ i ea ꝛ vi occupauit ciuitatẽ.

¶De demetrio ꝛ nicanore
Capl'm. VI.

IN tẽpore exijt Demetri⁹ seleuci fili⁹ ab vrbe roma. et ascẽdit i ciuitates maritimas ꝛ regnauit ibi. Nũc dũ adhuc puer esset patruus ei⁹ antioch⁹ epiphanes puauerat regẽ et ascẽdit romã in accusationẽ patrui. Audiens ỽo patruũ defunctũ redijt. ꝛ plures receperũt eũ. Sed exercit⁹ ligauit antiochuꝫ ꝛ lisiã vt traheret eos ad eũ. Qd cũ accepisset ait. Nolite mihi oñdere faciem eoꝝ. Et occidit eos exercit⁹. ꝛ sedit demetri⁹ sup soliũ patris sui. Tũc venerũt ad re-

Quia german⁹ me⁹ ẽ antioch⁹: nõ deceret me occidere euꝫ. sed vos occidite.

gẽ ipij ex isrl'. ꝛ alchim⁹ aaronita dux eoꝝ q volebat fieri sacerdos. Et accusauerũt iudã dicẽtes. Perdidit iudas oẽs amicos suos ꝛ nos dispdidit de terra nr̃a. Mitte g̃ virũ cui credis q videat exterminium ꝛ vindicet nos. Et ꝯstituit rex alchimũ pncipẽ sacerdotũ. ꝛ misit cũ exercitu bachidẽ in iudeam. Qui misit nũcios ad iudã ꝛ frẽs ei⁹ i dolo: loqntes de pace. Et nõ attẽdit iudas smõibus eoꝝ. Multi ỽo de pplo crediderũt eis: dicẽtes. Nõ sacerdos ꝺ semĩe aaron venit: nõ decipiet nos. Et egressi sũt ad bachidẽ. ꝛ occidit ex eis. lx. viros vna die: sm illud. Sanguinẽ sanctoꝝ tuoꝝ effuderũt in circuitu hierl'm: ꝛ nõ erat q sepeliret. Alij fugerũt ab eo dicẽtes. Nõ est ei ỽitas ꝛ iudiciũ. Tũc recessit bachides a hierusalẽ ꝛ applicuit in bezeecha. ꝛ multos ex eis q a se refugerãt occidit: ꝛ piecit i puteũ. Et cõmisit regionẽ alchimo: relinqns ei adiutores. ꝛ ipe reuersus ẽ in antiochiã ad regẽ. Tunc alchimus seducebat oẽs ỽbis: ꝛ ad libitum cuiq; loqns subito manu valida trãsfugaꝝ circũsept⁹ est. ꝛ fecit mala i hierl'm pl⁹ ꝙ oẽs gẽtes. Qd attẽdẽs iudas cessauit exire in regiones: ꝛ fecit vindictam i viros desertores. Vidẽs aũt alchim⁹ ꝙ nõ posset iudã sustinere: redijt ad regẽ: accusans iudã in mult᷒. Et misit rex nicanorẽ q cũ eo fuerat rome in iudeã: mãdãs ei euertere pplm. Et venit nicanor in hierl'm cũ exercitu: ꝛ locut⁹ ẽ ad iudã in dolo ỽbis pacificis ꝛ salutauerũt se inuicẽ. Sꝫ cũ iudas itellexisset isidias: exilijt ꝛ fugit ad suos. Postea ꝯgressi sũt iuxta vicũ caphar salama: ꝛ vict⁹ iudas fugit i ciuitatẽ dauid. Et egressi sũt sacerdotes ad nicanorẽ supplicãtes ꝛ oñdẽtes holocausta q offerebãt p rege. ꝛ irridẽs spreuit eos. ꝛ apponẽs manũ capiti iurauit. Nisi tradit⁹ fuerit mihi iudas cũ sdicero succẽdã locũ istũ. Et recessit nicanor a hierl'm: ꝛ venit i bethoron. ꝛ suscepit exercitũ syrie sibi destinatũ. Et exiuit iudas cũ trib⁊ milib⁊ post eũ. ꝛ cõmiserũt pliũ tertia die mensis adar. ꝛ ꝯtrita sũt castra nicanoris. ꝛ cecidit ipe pm⁹: ꝛ fugit exercit⁹ ei⁹ armis piectis. Et egressi sũt de castell' iudee in circũitu. ꝛ pcusserũt eos vsq; ad vnũ. Et caput nicanoris amputantes ꝛ dexterã quã supbe extẽderat suspẽderunt ea contra hierusalem. ꝛ linguam eius minutatim incisam dederũt auibus ad co-

medendū.⁊ statuerūt diē illā solennē omnibus annis. Et siluit terra iuda a prelijs dies paucos.

❡De federe iudeoꝝ cū romanis. Caplm. VII.

Tunc audiuit iudas nomē romanoꝝ ⁊ ꝟtutes eoꝝ q̄s fecerāt in orbe.⁊ q̄s volebāt vel ꝓuabāt regno vel exaltabāt:⁊ ꝙ cū amicꝭ optime ꝯseruabāt amicicias.⁊ in oībꝫ istꝭ nemo postulabat sibi diadema. Et fecerāt sibi curiā.⁊.cccxx. ꝯsilium agētes. Et misit romā Eupolemiū filiū Joānis.⁊ Jasonē filiū eleazari. Qui itrātes curiā dixerūt. Judas machabeꝰ ⁊ fratres eiꝰ ⁊ ꝑpl's iudeorum miserūt nos ad vos statuere vobiscū societatē.⁊ vt auferatis ab eis iugū grecoꝝ. Placuitq; ſmo romanis.⁊ scꝓserūt federis formā.⁊ rescptū in tabul' eneis miserūt i hierusalē: vt eēt ibi mēoriale: i hūc modū. Bn̄ sit romanis ⁊ gēti iudeoꝝ i mari ⁊ i terra.⁊ paxi eternū. Q si institerit bellū romanis: auxiliū feret gēs iudeoꝝ nō accipiēs stipēdia a romanis. Idipm faciēt romāi iudeis: Tūc scꝓserūt romani ad demetriū. Quare grauasti iugū tuū sup amicos nr̄os ⁊ socios iudeos. Si ḡ iteꝝ adierint nos aduersū te: facie mꝰ illis iudiciū: ⁊ pugnabimꝰ tecū terra mariq;

Respublica romanorū ꝓus regibꝫ tractabat. quoꝝ ꝓmus Romulus: scd's Remꝰ. postea ꝑ ꝯsules. tertio ꝑ impatores. q̄ꝝ primus fuit Julius cesar.

❡De morte iude Caplm. VIII.

Interea cū audisset demetriꝰ q2 cecidit nicanor cū suis: misit rursum in iudeā bachidē ⁊ alchimū: ⁊ dextrū cornu cū illis: ⁊ applicuerūt exercitū ad hierl'm. Et surgētes abierūt in berea.⁊ iudas posuit castra in laisa cū tribꝫ milibꝫ electoꝝ. Qui vidētes multitudinem hostiū timuerūt valde.⁊ subtraxerūt sed castris. nec remāserūt cū iuda nisi octigēti viri. Sed ⁊ iudas corde dissolutꝰ est: nā bellū vrgebat eū: nec habebat tꝑs ꝯgregādi. Et locuti sūt ad eū q̄ residui erant. Nō poterimus ꝯtra eos: sed liberemꝰ aīas nr̄as mō: ⁊ reuertamur ad frēs nr̄os.⁊ tūc pugnabimus aduersus eos. Qui rn̄dit. Absit istā rē facere vt fugiamꝰ ab eis: ⁊ supinducamus opprobriū gl'ie nr̄e. sed moriamur i ꝟtute ꝑpt frēs nr̄os. Et ꝯgressi sūt cū hostibꝫ: ⁊ expugnabāt cornu dextꝝ. Qui āt in sinistro cornu erāt: venerūt eis a tergo.⁊ ingrauatū est ꝓliū.⁊ cecidit iudas: ⁊ ceteri fugerunt. Simon aūt ⁊ ionathas fratres eiꝰ redimētes corpꝰ eius ab hostibꝫ tulerūt illud i modin. ⁊ sepelierunt in sepulcro patꝝ suoꝝ. Et plāxit eū ꝑpl's terre planctu magno.⁊ emerserūt iniq̄ in israel.⁊ facta est fames magna.⁊ tradidit se bachidi oīs regio. Et elegit bachides impios viros.⁊ cōstituit eos dominos regiōis. Qui ꝑseq̄bant amicos iude.⁊ ꝯgregati sūt amici iude: eligētes ionathan i ducem sibi

❡De ionatha Caplm. IX.

Et surrexit ionathas e loco iude frīs sui.⁊ q̄rebat bachidēs eum occidere. Tunc ionathas cū suis fugit i desertū thecue.⁊ misit fratrē suum ioannē ad nabutheos amicos suos vt cōmodarēt ei apparatū suū q̄ erat ꝓciosus. Et exeuntes filij zamri ꝑcusserūt ioānē ⁊ tulerunt oīa q̄ habebat. Post h̄ nunciatū ē ionathe ⁊ simoni fratri eiꝰ ꝙ filij Zamri facerēt nuptias: ⁊ ducerēt spōsam ex madaba. ⁊ surrexerūt ad eos de insidijs ⁊ ꝑcusserunt multos i vindictā sanguis fratris sui.⁊ redierūt ad ripā iordanis. Et audiuit bachides ⁊ venit die sabbatoꝝ i ꝟtute magna. Et dixit Jonathas ad suos. Ecce bellū ex aduerso: aq̄ ꝟo iordāis hinc ⁊ inde: ⁊ paludes ⁊ saltꝰ.⁊ nō est locꝰ diuertēdi. Clamate ḡ i celū ⁊ pugnemꝰ.⁊ cōmissum est bellū. Et ceciderūt ex parte bachidis mille viri.⁊ ꝟsus ē bachides in fugā. Et reuersus ē in hierl'm.⁊ edificauit in iudea ciuitates munitas ⁊ posuit custodiā i eis. Et accepit filios ꝓncipū regionis obsides.⁊ posuit eos in arce i hierusalē in custodia. Tūc ꝓcepit alchimꝰ destrui muros domus sancte interioris.⁊ destrui opa ꝓphetaꝝ. Cūq; cepisset destruere ꝑcussus est paralysi: ⁊ mortuꝰ est cū tormēto magno. Tunc redijt bachides ad regē et siluit terra iuda duobꝫ annis. Post q̄s viri iniq̄ in israel reduxerūt bachidē in iudeam Qui voluit cōprehēdere ionathan occulte sed nō potuit. nā inotuit ꝯsiliū eiꝰ ionathe

Qui cōprehēdens.l.viros de his q̄ insidia bant̄ ei occidit eos. Et secessit ionathas cū suis i bethessi q̄ est i deserto: ⁊ ɔfirmauit eā Et ascēdit bachides i v̄tute magna ⁊ obse-dit bethessen. Et egressus Jonathas reliq̄t simonē i ciuitate. ⁊ fecit sibi ionathas nūe-rū: ⁊ pcutiebat p nocte multos hostiū i tab nacu lis eoꝝ. Simō v̄o egressus d̄ ciuitate succēdit machinas. ⁊ pugnert̄ ɔ bachidē. ⁊ ɔtrit⁹ ē ab eis. Et irat⁹ ē bachides ɔ viros q̄ reduxerāt eū i iudeā. ⁊ multos ex eis occi dit. Qd̄ audiēs ionathas: misit ad eū lega-tos / pacē cōponere cū eo. Qui libēter acce pit: ⁊ iurauit se nihil mali factuꝝ Jonathe oib⁹ dieb⁹ vite sue. ⁊ reddidit ei captiuitatē quā p̄us erat p̄dat⁹ i terra iuda: ⁊ rediit i ter rā suā. Et cessauit gladi⁹ ex israel. ⁊ sedit io-nathas i machinis: iudicās ibi p̄pl'm: ⁊ ext-minās impios ex israel

¶De Alexādro Capl'm.X.

Et ī tēpoꝛe ascendit alexāder fili⁹ antiochi epiphanes ⁊ occupauit ptholomaidam: ⁊ regna uit i ea. Qd̄ audiēs demetri⁹ ɔgregauit exercitū: ⁊ misit ad Jonathan vt secū faceret pacē: ⁊ nō cū alexādro. Jnsup de-dit ei p̄tātē ɔgregan di exercitū: ⁊ obsides q̄ erāt i arce iussit ei reddi. Et venit iona thā i hierl'm: ⁊ cepit innouare ciuitatē: muniuit mōtē sion i cir-cuitu. ⁊ fugert̄ custodes q̄s posuerat bachi des i iudea. tn̄ in bethsura aliq̄ remāserūt: q̄ erat eis ad refugiū. Et audiuit alexāder p-missa q̄ fecerat demetrius ionathe. ⁊ p̄lia ⁊ v̄tutes q̄s ip̄e fecerat ⁊ fratres ei⁹. ⁊ scripsit ad ionathā dicēs. Audiuim⁹ de te q̄ vir po tēs es ⁊ apt⁹ vt sis amic⁹ n̄r. ⁊ nūc ɔstitui-mus te hodie sūmū sacerdotē gentis tue. ⁊ vt amic⁹ regis voceris. Et misit ei purpu-rā ⁊ coꝛonā aureā. ⁊ induit se ionathas sto la sctā i die solēni scenophegie. ⁊ ɔgregauit exercitū ⁊ fecit arma copiosa. Qd̄ audiens rex demetri⁹ ɔtristat⁹ est. ⁊ remisit ad iona-than i hec v̄ba. Manete in amicicia n̄ra: ⁊ nūc absoluo oēs iudeos a tributis. ⁊ p̄tātē

Ab eo t̄pe ex q̄ antio-ch⁹ epiphanes q̄ ob ses erat rome p⁹ moꝛ tē p̄ris f̄r̄s suo spreto demetrio ei⁹ filio in regnū successit. ɔten tio erat de regno in ter successoꝛes fratꝝ illoꝝ.

arc̄ q̄ est i hierl'm do sūmo sacerdoti. ⁊ oēm aniam iudeoꝝ q̄ ē in regno meo captiua re linq̄ liberā grat̄. ⁊ q̄ oēs dies solēnes sint dies imunitat̄ ⁊ remissiōis: ⁊ dies decreti circa illos. i. tres añ solennitatē. ⁊ tres post ptholomaidē ⁊ duas ciuitates ɔfines eius do sūmo sacerdoti ad necessarios sumpt⁹ scōꝝ. ⁊ singul' annis. xv. milia sicloꝝ argēti ad istaurāda opa sctōꝝ: ⁊ ad inouādos mu ros i hierl'm. ⁊ i iudea sūpt⁹ dabunt̄ de rōni bus regis. Jonathas āt ⁊ p̄pl's nō credide-rūt ei. Et cōplacuit eis i alexādro. ⁊ ferebāt ei auxiliū oib⁹ dieb⁹. Tūc ɔgregauit rex ale xāder exercitū ⁊ mouit castra ɔtra demetri um ⁊ fugit exercit⁹ Demetrij. ⁊ cecidit De-metri⁹ i illa die. Tūc misit alexāder ad ptho lomeū regē egypti dicēs. Da mihi filiā tuā vxoꝛē. Et adq̄euit ptholome⁹: significās vt occurreret ei ptholomaide. Et exiuit ptho lome⁹ de egypto ⁊ filia ei⁹ cleopatra. ⁊ oc-currēti sibi alexādro i ptholomaide dedit ei vxoꝛē. Tūc alexāder vocauit ad se ionathā Et veniēs ionathas ptholomaidē inuenit grām in ɔspectu duoꝝ regū. Et venerūt q̄-dā pestilētes ex israel post eū ⁊ accusabant. Sed nō attēdit ad eos rex. sed magnifica-bat ionathā. ⁊ induit eū purpura ⁊ scripsit eū inter p̄mos amicos. Sūt aūt q̄ttuoꝛ in-signia regalia: purpura / figula aurea / dia-dema ⁊ sceptrū. ⁊ reuersus est Jonathas in hierl'm cū gl'ia.

¶De Demetrio cretensi Capl'm.XI.

Post tres ānos ve-nit demetri⁹ fili⁹ demetrij a creta. Hic occiso p̄re in p̄lio fugit ad cre tēses parētes maternos. Et resūptis virib⁹ redijt i maritimā philisteoꝝ ⁊ i syriā cheles Et ɔstituit appolloniū ducē exercit⁹. q̄ pro uocauit ionathan in p̄liū. Qui assumpt̄ de cē milib⁹ egressus est de hierusalē. ⁊ veniēs ioppen: expulit inde appolloniū: ⁊ obtinu-it eam. Et ibat appolloni⁹ in azotū ⁊ insecu tus est eū ionathas. ⁊ commiserūt p̄lium in campo. et fugerūt eq̄tes appollonij in azo tum. ⁊ itrauerūt phanū dagon. vt se tuerēt̄. Et succēdit ionathas cītatē ⁊ phanū ⁊ eos q̄ erāt in eo. ⁊ fuerūt de occisis i cāpo. ⁊ suc censis in phano fere. viij. milia. Et transi-uit ionathas in ascalonem. ⁊ receperūt eū

ascolonite in glia. Et rediit ionathas i hie
rusalē. Et audiuit alexāder rex ꝟtutē ei⁹: et
addidit adhuc glificare ionathan. ꝛ misit
ei fibulā aureā q̄ solet dari cognatis regū.
ꝛ dedit ei acharon ꝛ oēs fines eius. Et cum
vteret ionathas duob⁹ insignijs regijs: for
te signū erat de renouatiōe regni iudeoꝝ.
Et ascendit alexāder i supiores partes cili-
cie. Et egressus est rex egypti socer ei⁹ i vir
tute magna ꝛ q̄rebat obtinere regnū alexā-
dri i dolo. Et apiebant ei ciuitates ꝛ occur-
rebant ei. sic em̄ mādauit alexāder. Et trāsi
ens in singulis ciuitatib⁹ relinq̄bat custo-
dias. Et vt appropinq̄bat azoto: ostēderūt
ei templū dagon succēsum: ꝛ cetera demoli
ta: ꝛ eoꝝ tumulos q̄ occisi fuerant. Et dice
bāt. Sic fecit ionathas: vt inuidiā facerēt
ei. ꝛ tacuit rex. Et occurrit ionathas ptho-
lomeo in ioppen ꝛ salutauerūt se. Et abijt io
nathas cū rege vsq̄ ad fluuiū eleutherū: et
rediit in hierl'm. Cūq̄ ptholome⁹ obtinuis
set ciuitates vsq̄ ad seleuciā maritimā: mi-
sit ad demetriū dicēs. Ueni cōponam⁹ pa
ctū: ꝛ dabo tibi filiā meā. penitet em̄ me q̄
dederim illā alexādro. Et tollēs filiā suā de
dit eam demetrio. ꝛ recessit ab Alexandro
manifeste. Et intrauit ptholome⁹ antiochi
am: ꝛ iposuit sibi duo diademata egypti et
asie. Tūc alexāder venit ꝯ eū in p̄liū. ꝛ vict⁹
ē a ptholomeo. ꝛ fugit i arabiā ad parētes
maternos cū antiocho filio suo. Rex āt ara
bū timēs ꝟtutē ptholomei occidit alexādꝝ
ꝛ refuauit filiū ꝛ misit caput alexādri ptho
lomeo. q̄ gauisus ē. Sed factū est vt tertia
die moreret. ꝛ regnauit Demetri⁹ i solio pa
trū suoꝝ. In dieb⁹ illis expugnauit Iona-
thas arcē q̄ erat in hierl'm. ꝛ nūciauerunt h̄
Demetrio q̄dā iniq̄ ex israel. Qui iratus ve
nit ptholomaidē. ꝛ scripsit ionathe ne obsi
deret arcē: sed occurreret ei festinato. Et ele
git Ionathas de seniorib⁹ israel ꝛ dedit se
piculo. Et accepit pecuniā multā ꝛ vestes:
ꝛ abijt ad regē: ꝛ dās ei munera inuenit gra
tiā i ꝯspectu ei⁹. Et licꝫ multi accusarēt eū:
magnificauit eū rex in ꝯspectu oīm. ꝛ statu
it ei p̄ncipatū sacerdotij ꝛ quecūq̄ habue-
rat p̄us. Et vidit demetri⁹ q̄ siluit terra in
ꝯspectu ei⁹: ꝛ dimisit exercitū in loca sua: ꝛ
retinuit secū exercitum pegrinū. ꝛ inimici
erāt ei omnis exercit⁹ patris eius. Trifon
aūt erat q̄dā partiū alexādri p̄us. q̄ vidēs q̄
oīs exercit⁹ murmurabat ꝯ demetriū: iuit
i arabiā vt reduceret inde antiochū filium
alexādri i terrā p̄ris sui. ¶ Eo tpe dū deme
tri⁹ erat offensus suis: misit ad eum Iona-
thas vt eijceret eos q̄ erāt i arce i hierl'm: ꝛ
q̄ in p̄sidijs erāt: q̄ ipugnabāt israel. Et re-
scripsit demetri⁹ dicēs. Hec ꝛ maiora faci
am tibi cū fuerit oportunū. Nūc āt recte fe-
ceris si miseris mihi viros i auxiliū: q̄ dis-
cessit exercit⁹ meus a me. Et misit ei Iona-
thas tria milia electoꝝ i ātiochiā. ꝛ delecta
tus est rex i aduētu eoꝝ. Et surrexerūt anti
ocheni, c. xx. milia ꝛ volebāt iterficere regē.
Et fugit rex in aulā. Et misit iudeos p ciui-
tatē: ꝛ occiderūt cētūmilia hoīm ꝛ liberaue
rūt regē. Residui ꝟo ciuium dederūt dexte-
ras regi ꝛ fecerūt pacem. ꝛ glorificati sunt
iudei ꝛ redierunt in hierusalē. Et siluit ter-
ra in ꝯspectu Demetrij. ꝛ mentit⁹ est om̄ia
q̄ dixerat ionathe. ꝛ recessit ab eo ꝛ vexabat
eum valde

¶ De antiocho adolescēte
Caplm. XII.

Eodem tēpore reuersus
est trifon de arabia reducēs antio-
chum adolescētē. ꝛ imposuit ei dia-
dema. Et ꝯgregati sūt ad eū exercit⁹ q̄s di-
sperserat demetrius. ꝛ pugnauerūt ꝯtra de
metriū ꝛ fugit. Et obtinuerūt antiochus et
trifon antiochiā. Et scripsit antioch⁹ ado-
lescēs ionathe dicēs. Constituo tibi sacer-
dotiuꝫ: ꝛ ꝯstituo te sup q̄ttuor ciuitates vt
sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea
dās ei ptātem bibendi in auro: ꝛ esse in pur
pura: ꝛ habere fibulā aureā. Et simonē fra
trē ei⁹ ꝯstituit ducē a terminis tyri vsq̄ ad
fines egypti. Et exijt ionathas: ꝛ pambula-
bat ciuitates: ꝛ venit ascalonem. ꝛ occur-
rerūt ei honorifice. Azotēses ꝟo p̄us r̄sistē
tes ei postea dederūt ei dexteras. Et accepit
obsides ex eis: ꝛ misit eos in hierl'm. ꝛ pam
bulabat regiōes vsq̄ i damascū: agēs regni
negocia. Et audiuit Ionathas q̄ p̄ncipes
demetrij q̄ erāt in cades galilee cū exercitu
magno volebāt eū remouere a negocio re-
gni. Et occurrēs illis: relinquēs frēm suū si
monē intra puinciā: ꝯgressus est cū eis. Et
fugerūt oēs qui erant cum ionatha preter
duos. Et scidit ionathas vestimenta sua ꝛ
orauit. Et aggressus hostes cōuertit eos in

fugam. Et redierũt ad eum q̄ recesserant ab eo. ꝛ insecut⁹ est hostes vſq; ad castra eorũ q̄ erãt in cades. ꝛ ceciderũt ex eis tria milia Et redijt ionathas ĩ hierusalẽ. ꝛ misit romã renouare cũ eis amiciciã. Sparciatis q̄q; scꝑsit q̄s sup̄ lacedemonios diximꝰ dicens Pridẽ scꝑsit nob̄ dariꝰ rex vester sub Onia sũmo sacerdote iudeoꝝ: q꞉ de genere abrae estis: ꝛ frẽs nr̄i. ꝛ fecimꝰ nobiscũ fraternitatẽ. Ex tũc memores sumꝰ vestri ĩ sacrificijs ꝛ obſuatiõibꝫ nr̄is. sic decꝫ nos meminisse fratrũ: ꝛ nũc misimꝰ ad vos vt ĩnouemꝰ fr̄nitatẽ. Et rescripserũt sparciate. Pecora nr̄a et possessio nr̄a vestra sint. ꝛ vestra nr̄a ꝛ innouata ẽ fraternitas. Et audiuit ionathas ꝙ iterꝝ egressi sũt ꝑncipes demetrij cũ exercitu multo supra q̄; ꝑus. ꝛ egressus ẽ aduersus eos. Qui cũ audissent aduẽtũ ionathe: nocte fugerũt relinquẽtes focos in castris. Et mane insecutus est eos ionathas: ꝛ nõ comp̄hẽdit. Transierãt eñi flumen eleuterꝝ ꝛ diuertit ionathas ad arabes q̄ dicunt̄ zabadei ꝛ ꝑcussit eos. Simon aũt in ioppen declinauit. Audierat eñi ꝙ vellent p̄sidium tradere partibꝫ demetrij. ꝛ posuit ibi custodes. ꝛ redijt ionathas in hierl'm ꝛ innouauit muros ĩ ea. ꝛ muniuit eã valde int̄ arcẽ ꝛ ciuitatẽ: vt esset ciuitas singulariꝫ in terra. ꝛ nec emãt nec vẽdãt. i. nõ ĩdigẽtes bonis alioꝝ. Eo tp̄e cogitauit trifon occidere antiochũ adolescentẽ ꝛ ĩponere sibi diadema: sed timuit ionathã strenuũ defensorẽ antiochi. Et elegit vt eũ ꝑus occideret. scꝑsitq; ionathe vt occurreret ei ĩ bethsan. Et venit ad eũ ionathas cũ. xl. milibꝫ viroꝝ. Uidẽsq; trifon ꝙ nõ posset extẽdere manꝰ ĩ eũ: honorauit eũ: dãs ei mũera. ꝛ p̄cipiẽs exercitibꝫ suis vt obedirẽt ei sicut sibi. Et ait ionathe. Ut q̄d vexasti ꝑplm. Elige tibi paucos ꝛ veni mecũ ptholomaidẽ: ꝛ tradã eã tibi. ꝛ reliq̄ p̄sidia: ꝛ exercitũ: ꝛ vniuersos ministeriales regni: ꝛ redibo Et credidit ei ionathas: ꝛ remisit in iudeã exercitũ. ꝛ retinuit tm̄ tria milia. ex q̄bus dimisit ĩ galileã duomilia. et erãt mille cũ eo. Cũq; intrasset ptholomaidẽ ligauert̄ eũ ciues: ꝛ oẽs q̄ erãt cũ eo interfecerũt. Et plãxit oĩs terra iuda ionathã: estimãs occisum eẽ. Et dixerũt gẽtes q̄ erãt ĩ circũitu iudee. Nõ habẽt ꝑncipẽ. tollamꝰ de hoibꝫ memoriã eoꝝ. Et ꝯgregauit trifon exercitũ vt vẽiret ĩ t̄rã iuda: ꝛ attereret eã. Timẽsq; populꝰ ascẽdit ĩ hierl'm. ꝛ ait simõi. Tu es dux nr̄ loco iude ꝛ ionathe fr̄is tui

In libro machabeo. ita. Et ꝯuocatꝫ senioꝛibꝫ ꝑpli cogitauit innouare muros et exaltare altitudinꝫ magnam int̄ ciuitatẽ ꝛ arcẽ: vt separet eaꝫ a ciuitate ꝛ esset singulariter

¶ De simone   Caplm. XIII.

Et accelerauit simõ ꝯsũmare muros hierl'm ꝛ misit exercitũ ĩ ioppen. Cognoscẽs aũt trifon ꝙ surrexit simon loco ionathe: misit ad euꝫ legatos dicẽs. Pro argento q̄d debebat ionathas frat̄ tuꝰ: in ratiõe regis detinuimꝰ eũ. Et nũc mitte argẽti talẽta centũ ꝛ duos filios eius obsides: ꝛ remittemꝰ eum. Cumq; cognosceret simon dolum eius: misit tñ argentũ ꝛ pueros: ne murmuraret populꝰ dicẽs. nõ r̄demit frẽm volẽs regnare. Et mẽtitus ẽ trifon ꝛ intrauit regionẽ vt ꝯtererꝫ eã. Et cũ appropinq̄sset baschama: vidẽs ꝙ nõ ꝓficeret: ionathã ibi occidit ꝛ filios eiꝰ: ꝛ redijt ĩ terrã suã. Et misit simon ꝛ accepit ossa ionathe: ꝛ sepeliuit eũ ĩ modin. Et statuit septeꝫ pyramides p̄ri ꝛ matri: ꝛ q̄ttuoꝛ fr̄ibꝫ ꝛ sibi. ꝛ circũposuit colũnas magnas ꝛ sculpsit ĩ eis arma ꝛ naues ad memoriaꝫ eternã. Trifon aũt cũ iter faceret cũ antiocho adolescẽte: dolo occidit eũ. ꝛ regnauit ꝓ eo in asia. Tũc edificauit simon p̄sidia in iudea ꝛ misit ad demetriũ vt faceret paceꝫ cũ eo. ꝛ mittẽs munera rogauit vt facerꝫ remissionẽ regiõi. Et scꝑsit demetriꝰ dicens. Munera suscepimꝰ ꝛ pacẽ facimꝰ vobiscũ magnã remittẽtes ĩgr̄atias ꝛ pctã vſq; ĩ hodiernũ diẽ. ꝛ nũc absoluimꝰ vos ab omi tributo. Et ablatũ est iugũ gentiũ ab israel. Et extũc cepit scribere ꝑpl's israel in tabulis et gestis publicis annotatiões tp̄is ĩ hũc modũ. Anno ꝑmo sub simone summo sacerdote: magno duce ꝛ ꝑncipe iudeoꝝ. Tũc descẽdit simon in gazã ꝛ obsedit eã. ꝛ eiecit idolatras ꝛ idola de ciuitate. ꝛ mundauit edes: ꝛ collocauit in ea viros q̄ legẽ facerẽt ꝛ muniuit eã. ꝛ fecit sibi habitationem. ꝛ obsedit eos q̄ erant in arce hierusalẽ. Et clamauert̄ ad simonẽ vt accipent dextras ꝛ dedit illis ꝛ eiecit eos inde. ꝛ mũdauit arcẽ a ꝯtaminatiõibꝫ: ꝛ intrauit eã cũ musicis instrumẽtis

hymnis ꝛ ramis palmaꝝ. statuens vt oibꝫ
annis ageret hec di-
es cuz leticia. Et vi-
dit simō ioānē filiuz
suū ꝙ vir eēt plīj. Et
posuit eū sub se du-
cē. ꝛ dedit ei gazā ad
habitādū. Tūc ꝯgre
gauit rex demetrius
exercitū ꝛ ītrauit me
diā ad ꝯtrahēda sibi
auxilia vt expugna-
ret trifonē. Sed ar-
saces rex persidis ꝛ
medie misit vnū de pn̄cipibꝫ suis. q̄ ꝑcussit
castra demetrij. ꝛ cōprehēdit eū viuū. ꝛ po-
suit eū arsaces ī custodiā. Et siluit terra iu-
da in diebꝫ simōis q̄ fecit sibi ioppē ī portū
ꝛ ītroitū ī insul' mar꜒. Et dilatauit fines gē-
tis sue: ꝛ abstulit īmūdiciā: ꝛ sedit vnusq̄sq̄
sub vite sua ꝛ sub ficu sua. nec erat q̄ eos ter
reret. Et misit simon ad sparciatas ad īno-
uādā frn̄itatē. Romāis q̄ꝫ misit clypeū au-
reū mnaꝝ mille. ꝛ statuerūt ei romani liber-
tatē. ꝛ scp̄serūt ī tabul' ereis fedꝰ q̄ posite sūt
in titulis in mōte sion.

Et sic tria festa legi-
mus in libro macha
beoꝝ. Primū festum
mūdatōis tēpli. de q̄
sup̄ caplo Totiens
igit' vict꜒. Scōm fu-
it occiso nicanore: d̄
q̄ sup̄ caplo Eo tēpo
re. Tertiū habes hic
nullum tn̄ hoꝝ lega-
le fuit.

De antiocho demetrij filio.
Caplm. XIIII.

In tēpore exiuit an
tiochus filiꝰ demetrij in terrā patꝝ
suoꝝ. ꝛ ꝯuenerūt ad eū oīs exercitꝰ
ita vt pauci eēnt cū trifone. Et scp̄sit antio
chus simoni ꝛ gēti iudeoꝝ dicēs. Statuo
vob oīa q̄cūq̄ remiserīt vobis reges añ me.
ꝛ ꝑmitto vobis facere ꝑcussurā ꝓprij numis
matis in regiōe vestra. Cūq̄ obtinuero re-
gnū magnificabo gentē vr̄am ꝛ tēplū ī glo
ria magna. Porro trifon fugiēs antiochuz
ꝑ maritima recepit se in dorā. Et insecutus
est eū antiochꝰ: ꝛ obsedit ciuitatē terra ꝛ ma
ri. Eo tꝑe lucīꝰ ꝯsul romāoꝝ scp̄sit regibꝫ ꝛ
regiōibꝫ ī oriēte ne īferrēt mala iudeis ami
cis suis: nec opē ferrēt inferētibꝫ. sed si q̄ pe
stilētes ex iudeis ꝯfugerēt ad eos: traderēt
eos simoni pn̄cipi sacerdotū: vt vīdicaret
in eos s'm legē suam. Antiochꝰ aūt rex obse
dit dorā scd̄o: ꝛ ꝯclusit trifonē ne ꝓcederet
Et misit ei simon duo milia viroꝝ ī auxiliū
ꝛ argentū ꝛ auꝝ ꝛ vasa copiosa. Qui noluit
ea accipe: sed fregit pactū qd̄ fecerat cū eo.
ꝛ misit ad eū athenobiū: mādās ei vt redde
ret ei arcē q̄ est ī hierl'm: ꝛ ioppē ꝛ iazam: et
tributa locoꝝ q̄bꝫ dn̄atꝰ fuerat: alioq̄n ve-
niret ꝛ expugnaret eū. Et vidit athenobiꝰ ī
hierl'm gl'iam simōis ꝛ apparatū copiosuz ꝛ
affluētiā ī auro ꝛ argēto: ꝛ obstupuit. Et rn̄
dit simō. Terrā alienā nō sūpsimꝰ sꝫ heredi
tatē patꝝ nr̄oꝝ: q̄ iniuste ab inimic꜒ nr̄is ali
q̄ tꝑe possessa ē. Et redijt athenobiꝰ ad regē
ꝛ renūciauit ei ꝟba simōis ꝛ gl'iam eius. Et
iratꝰ ē rex ira magna. Porro trifon fugit na
uigio ī orthosiada. Rex aūt ꝑseq̄ns trifonē
ꝯstituit cēdebeū ducē maritimū. ꝛ reliq̄t ei
exercitū vt expugnaret iudā. Et edificauit
cēdebeus cedronē: collocās ī ea milites vt
vastarēt fines iudee. Qd̄ cū accepissꝫ simō
vocauit duos filios suos seniores Iudā ꝛ
Ioannē: ꝛ ait ill'. Ego ꝛ frēs mei expugna-
uimꝰ hostes isr'l ab adolescētia vsq̄ in hūc
diē. Nūc aūt senui: sꝫ estote loco mei: ꝛ pu-
gnate ꝑ gēte vr̄a. Auxiliū ꝟo d̄ celo vobiscū
sit. Et dedit ill'. xx. milia pugnatoꝝ ꝛ eq̄tes.
ꝛ ꝓfecti sūt aduersus cēdebeū. Et erat fluui
us torrēs int' eos ꝛ timuit ꝓpl'us trāsire. Et
trāsiuit ioānes pmꝰ: ꝛ secuti sūt eū oēs. Et
insonuerūt sacr꜒ tub. ꝛ ꝯuersus ē in fugā cen
debeꝰ ꝛ castra eiꝰ. ꝛ ceciderūt ex eis m'lti vul-
nerati. Vulneratꝰ ē ꝛ iudas frat' ioānis. ꝛ in
secutꝰ ē ioānes fugiētes vsq̄ cedronē. ꝛ ce-
ciderūt ex eis duo milia viroꝝ. redierūtq̄ fi
lij simonis in pace

De morte simonis
Caplm. XV.

Porro ptholomeus
filiꝰ abobi ꝯstitutꝰ erat dux ī cāpo
hiericho. Erat eñ gener sūmi sacer
dotis. ꝛ habebat argētū ꝛ auꝝ multū. Et ele
uatū est cor eiꝰ. ꝛ volebat obtinere regionē:
ꝛ cogitabat dolū aduersus simonē ꝛ filios
eiꝰ vt tolleret eos. Simō āt ꝑābulabat ciui
tates regiōis gerēs sollicitudinē eaꝝ. ꝛ de-
scēdit ī hiericho cū iuda ꝛ mathathia filijs
eiꝰ. Et suscepit eos ptholomeꝰ ī munitiun-
culā quā edificauerat ī dolo. ꝛ fecit eis ꝯui
uiū magnū ꝛ abscōdit ibi viros. ꝛ ītrauit cō
uiuiū cū armat꜒. ꝛ occidit simonē ꝛ duos fi
lios eiꝰ: ꝛ reddidit mala ꝑ bōis. Nā ꝛ vxorē
simōis cū duobꝫ filijs eiꝰ mīoribꝫ iugulauit
al's vīculauit. Et scp̄sit ātiocho regi vt mit
teret ei exercitū ī auxiliū. ꝛ traderet ei regio

nē τ ciuitates τ tribute. Misit q̄q3 nuncios ad tribunos vt venirēt ad se: τ daret eis argentū τ auꝝ τ dona. alios q3 misit occupare hierl'm τ montē tēpli. Porro alios misit in gazā vt interficerēt ioannē. s3 p̄currēs q̄dā in gazam nūciauit ioāni q̄ facta fuerāt. Et ipe festinauit occupare hierl'm: τ occidit eos q̄ venerāt eū pdere. Et fact⁹ est p̄nceps sacerdotū post patrē suū.

¶ Sequunt̄ tituli capitoꝝ in historiam machabeoꝝ Libri scdi.

Recapitulatio capl'm. j.
De cōmēdatiōe ioānis hircani ca. ij
De institutiōe xenodochioꝝ τ de morte ioannis ca. iij
De restitutione regni iudeorum per aristobolum ca. iiij
De nece antigoni ca. v.
De tyrānide regis alexādri ca. vj
De regno alexādri τ de filijs ei⁹ hircano et aristobolo ca. vij.
De multiplici discordia fratꝝ ca. viij.
Q pompei⁹ hierl'm sibi tradita templū expugnauit ca. ix
De diuisiōe iudee ī pētarchias ca. x.
De fuga Aristoboli et iterata eius captiuitate. ca. xj.
De reditu Aristoboli in syriam τ eius morte. ca. xij.
Q antipat̄ trāsiuit ī grām cesaris ca. xiij
Q antipat̄ pcurator iudee creat⁹ ē c. xiiij
Q herodes fact⁹ est p̄ses galilee: τ p̄nceps militie regis syrie ca. xv.
De morte iulij cesaris τ signis ca. xvj.
Q herodes adhesit cassio ca. xvij
De nece antipri vidicata p herodē c. xviij.
De vxorib⁹ herodis τ liberis ei⁹ ca. xix.
Q herodes τ phasel⁹ tetrarche iudee facti sūt ab antonio ca. xx
Q herodes rex iudee creat⁹ est rome c. xxj
Q herodes pulso antigono positus est in throno regni ī hierl'm ca. xxij.
De morte mariānes dolo salome c. xxiij
Q august⁹ addidit regno herodis traconitidē τ iturea ca. xxiiij.
De herodianis ca. xxv
De offensa herodis in filios ca. xxvj.

¶ Prefatio ī historiā scdi libri machabeoꝝ

Secundus liber machabeorū nō est historie psecutio: sed psecute recapitulatio. Est ei ep'la quā scripsit Judas machabe⁹ τ senatus iudeorum hierosolymite dispersioni iudeoꝝ que exulabat in diuersis regionib⁹ orientis: τ maxime in egypto. in qua insinuauerūt eis duas a se solēnitates nouiter institutas. hortantes vt eas susciperent τ solennizarēt q̄t annis. Unā de purificatōe tēpli quā fecerant vicesimaq̄nta die mensis casleu. post tres annos pollutiōis facte ab antiocho. Alterā quā īstituerāt. xiij. die mēsis adar: qd̄ est martij. q̄ dicebat̄ voce syriaca p̄die mardochei: diē. s. quā īstituerāt p incredibili victoria quā habuerūt interfecto nicanore. cui⁹ caput τ manū ꝯtra tēpluz suspēsa p̄diximꝰ. Nihilomin⁹ hortantes vt solēnē agerēt diez scenophegie. τ diē ignis q̄ dat⁹ ē de crassa aq̄ qñ neemias obtulit sacrificia. In h̄ aūt loco hui⁹ ep'le legit̄ hieremias abscōdisse arcā τ altare in cēsi ī spelūcā mōtis in q̄ moyses ascēdit. τ vidit dei hereditatez Judei duce mardocheo solēnitatē. xiij. die eiusdē mēsis instituerūt in memoriam ei⁹. q2 victoriā d̄ inimicis eoꝝ habuerūt. xiij. die eiusdem mensis qñ hos occiderūt p ꝓuincias vsq3 ad. lxxv. milia. licētia eis data ab assuero. sicut habes sup̄ ī libro hester circa finē eiusdem. Et accesserūt q̄dam q̄ sequebant̄ hieremiā: vt notarēt sibi locū: τ nō potuerūt inuenire. Quos culpās hieremias dixit. Ignot⁹ erit loc⁹ donec cōgreget de⁹ ꝯgregatiōem ꝓpl'i τ ꝓpiti⁹ fiat. τ tūc ostēdet dñs hec. τ apparebit maiestas dñi τ nubes sicut in dieb⁹ moysi. τ sicut cum salomon fecit vt loc⁹ sanctificaret̄ magno deo Qd̄ ḡ sup̄ diximus epiphaniū dixisse hieremiā aliter de manifestatiōe arche fortasse mysticū fuit. Ne āt hierosolymite viderent̄ sinecā has instituisse solēnitates: recapitulauerūt ī ep'la bella q̄ fecerāt ꝯ hostes: q̄ freq̄nt̄ ebullierāt de perside. Et quō liberati erāt a deo in manu forti τ signis τ pdigijs innumerabilib⁹. In hac aūt recapitulatiōe appoſita sūt q̄ in p̄dicta nō legunt̄ historia. quorum q̄daz iam supra posuim⁹. suppressa pro

ibi nūc supplebimꝰ. Forma ꝟo ep̄le hec est. Populꝰ q̄ est hierosolymis ⁊ in iudea senatusq̧ ⁊ iudas: aristobolo mg̃ro ptholomei regis q̄ est de genere christoꝝ sacerdotū: et his q̄ in egypto sūt iudeis salutē ⁊ sanitatē. Bn̄faciat vob̄ deꝰ ⁊ det vob̄ cor oīb; vt colatis eū: ⁊ faciatꝭ eiꝰ volūtatē. Adapiat cor vr̄m in lege sua: ⁊ in p̄ceptꝭ suis: ⁊ faciat pacē. Exaudiat or̄ones v̄ras ⁊ recōciliet vob̄ nec vos deserat ī tp̄e malo. ⁊ nūc hec sumꝰ orātes ꝓ vob̄. De magnis aūt ꝑiculis a deo liberati magnifice gr̃as agamꝰ ip̄i: ⁊ cetera q̄ sequunt. Pericula ꝟo sua ⁊ liberatiōes a deo factas enūerare ceperūt a morte antiochi magni ⁊ a filio eiꝰ seleuco. Qui cū p̄us tēplū honoraret ⁊ de redditib; suis p̄staret sūptꝰ ad misteriū sacrificioꝝ ad suggestionē simōis de tribu beniamin q̄ erat p̄positꝰ tēpli: ⁊ īuidebat onie: misit eliodoꝝ ad spoliandū cōe erariū. qd̄ dixit nō ꝑtinere ad rōnē sacrificioꝝ. Erāt eq̄dē hec ꝯgregata ad victualia viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ. ⁊ pleraq̧ erāt deposita diuitū. Termiauerūt aūt ꝓsecutionē huiꝰ ep̄le in morte nicanoris ī hūc modū. Igit̄ his erga nicanorē gestꝭ ex ill̄ tp̄ib; ab hebreis ciuitate ꝑpessa vel possessa. Ego q̄z ī his finē faciā s̄mōis. Et siq̄dem bn̄ ⁊ vt historie ꝯpetit h̄ ⁊ ip̄e velim. Si āt minꝰ digne ꝯcedēdū ē mihi. Sicut em̄ vinū sp̄ bibere aut sp̄ aquā ꝯtͥū ē: altn̄is āt vti delectabile. ita legētib; si sp̄ exactus sit s̄mo nō erit gratꝰ. Hic ḡ erit ꝯsūmatus.

¶ Recapitulatio — Capl̄m. x.

Porro quedā super

addita in hac epistolari recapitulatiōe sūmatim tāgere curabimus. Sane in ꝓphanatiōe antiochi cū cogerent iudei a patrijs legib; recedere: due ml̄ieres delate sūt natos suos circūcidisse. q̄s īfantib; ad vbera suspēsis cū publice ꝑ ciuitatē circūduxissent carnifices ꝑ muros p̄cipitauerūt. Eleazarꝰ vnꝰ d̄ p̄morib; scribaꝝ ⁊ vir etate ꝓuectꝰ: aꝑto ore hiās cōpellebat̄ suillas carnes sacrificij māducare. Quidā ꝟo veteres amici eiꝰ carnes licitas secreto afferētes: rogabāt vt simularet se ad īperiū regꝭ māducare. qd̄ renuēs aiebat. Adolescētib; exēplū forte malū d̄reliquā. ⁊ plagꝭ ꝑemptꝰ mēoriā mortꝭ sue ⁊ exēplū ꝟtutꝭ reliq̄t. Cōtigit aūt ⁊ septē fr̄es vna cū mr̄e cōp̄rehēsos cōpelli a rege ad esum porcine carnis. q̄b; renuētib; iussit rex corā eis sartagines ⁊ ollas eneas succēdi. ⁊ p̄mogenito linguā amputari. cuiꝰ cute capitꝭ abstracta: ⁊ sūmitate manuū ⁊ pedū p̄cisa. corā matre ⁊ fratrib; missus ī sartaginē torrebat̄. In eūdē modū singuli fratꝝ s̄m ordinē geniture torq̄bant̄ p̄missa tn̄ vnicuiq̧ exhortatiōe vt regi obediret ⁊ viueret. Sup̄ modū āt mat̄ mirabil̄ ⁊ bonoꝝ memoria digna. singulos hortabat̄ p̄ria voce. et feminee cogitatiōi masculinū aīm īferēs: dixit ad eos. Nescio q̄liter in vtero meo apparuistis. nec em̄ ego sp̄m ⁊ aīam donaui vob̄ nec vitā: ⁊ singl̄oꝝ mēbra nō ego ip̄a cōpegi. sed q̄ formauit vos spiritū vob̄ iteꝝ cū misericordia reddet ⁊ vitā: sicut nūc vosmetip̄os despicitꝭ ꝓpter legem eiꝰ. Cūq̧ adhuc adolescētior supeēssz suadebat rex mr̄i: vt adolescēti fieret ī salutē. Cūq̧ ꝓmisissz se suasurā filio: inclinata ad illū patria voce dixit. Fili miserere mei: dignꝰ fr̄ibus tuis effectꝰ suscipe mortē. vt ī illa miseratiōe cū fr̄ib; tuis te recipiā. Tūc rex indigne ferēs se derisum: ī hūc crudeliꝰ sup̄ oēs deseuit. Nouissime āt ⁊ post filios mater defuncta ē. Pro hac tanti p̄rogatiua martyrij asserūt plurimi d̄ his septē fratrib; ecclesis

Nomē martyrꝭ ad q̄ttuor extēdit̄. Dicit̄ martyr q̄ ꝓ ꝯseruatiōe legꝭ dei moritur: vt machabei. Dī etiā martyr q̄ ꝓ ꝟitate p̄dicationis morit̄: vt hieremias ⁊ alij ꝓp̄he. Dī ideȝ martyr q̄ loco ip̄iꝰ chr̄i morit̄: vt īfantes. Dicit̄ ⁊ martyr q̄ ꝓ ꝯfessiōe fidei et passiōis chr̄i morit̄ vt petrꝰ ⁊ paulꝰ. Et isti ꝓp̄rie dicūt̄ martyres. i. testes passionis chr̄i. Quoruȝ festum facit eccl̄ia cū nulliꝰ veteris testamēti martyrꝭ festū agat nisi septeȝ machabeoꝝ. Pueroꝝ q̄z festū agit ecclesia. lȝ ad inferos descēderint. Vn̄ in eoꝝ festo cāticū leticie subticet̄. Si obijciat̄ de ioanne baptista dicimꝰ: q̄r passiōis eiꝰ festū n̄ agimꝰ sȝ natiuitatꝭ q̄ fuit figura natiuitatis chr̄i. Festū ḡ decollatiōis eiꝰ n̄ est festū passionis: p̄sertim cū ip̄e circa pasca decollatꝰ fuerit. sȝ tp̄e tali caput eiꝰ inuētū fuerat. Alij tradūt duas esse dictiōes: eo ꝙ tali tꝑe collata sint ossa eiꝰ.

am solēnizare. Addit q̃z in eadem epistola ꝙ cū iudas aduersus timotheū dimicaret. apparuerunt aduersariꝭ de celo viri q̃nqꝫ ī eq̃s ducatū iudeis p̄stātes, e q̃bꝰ duo machabeū mediū habētes armis circūseptuz ꝯseruabāt. in aduersarios aūt tela ꝛ fulmina iaciebāt. Nec multo post tp̄e cū egrederet iudas a hierosolymis vt dimicaret aduersus Lisiā: apparuit p̄cedēs eos eq̃s in veste cādida armis aureis hastam vibrās. Addit q̃z ꝙ ioppite rogauerīt iudeos secuz habitātes ascēdere scaphas q̃s parauerāt ī die festo ad colludēdū. Cūqꝫ ī altū ꝓcessissent: submerserūt ex eis nō minꝰ ducētos. Quāobrē iudas in nocte supueniēs portū succendit: ꝛ scafas exussit: refugos ab igne gladio ꝑemit. Jānitꝫ q̃z nocte supuēit ꝛ portū cū nauibꝰ succēdit: ita vt lumē ignis appareret hierosolymis stadijs, cc, xl. Addit q̃z ꝙ p̄lio cōmisso apud iamniā plures prostrati sūt de iudeis. Et venit iudas cū suis vt corpa ꝓstratoꝝ tolleret: ꝛ ī sepulcris poneret paternis. Jnuenerūt aūt sub tunicis interfectoꝝ de donarijs idoloꝝ q̄ apud iamniā fuerūt. Oībꝰ ḡ manifestū factū est ob hāc causam eos corruisse. Et bn̄dixerūt iustū dei iudiciū: q̇ occulta fecerat manifesta Et in p̄ces ꝯuersi rogauerūt deū vt d̄lictū coꝝ obliteraret. At vero vir fortissimꝰ Judas collatione facta a suis. xij. milia dragmas argenti misit hierosolymā offerre ea ibi ꝓ pctis mortuoꝝ vel delicto illoꝝ ī sacrificiū. Addit q̃z ꝙ cū sceleratissimꝰ nicanor ꝑsequeret iudā post fedꝰ cū eo initū: ꝛ postea fractū: cōperit iudam esse in locis samarie: ꝛ disposuit bellū cōmittere cū eo in die sabbati. Judei ṽo q̇ sequebant nicanorē ꝑ necessitatē dixerūt ei: vt honorez daret diei sanctificatōis ꝛ deo q̇ vniuersa ꝯspicit. At ille q̃siuit ab eis. Si potēs est in celo q̇ imperauit ei diē sabbatoꝝ. Et dixerūt. Est deus vnꝰ in celo potēs: qui iussit agi diē septimū. At ille ait. Et ego potēs sum sup terraz q̇ impero sumi arma ꝛ negocia regis impleri. Machabeꝰ āt cū pauci eēnt cū eo formidātes īpetū nicanorꝫ ꝛ m̄ltitudinē singl'os illoꝝ iudeoꝝ armauit. n̄ clypei ꝛ haste munitiōe sed sermōibꝰ optimis ꝛ exhortatōibꝰ: p̄sertim exposito eis somnio qđ in eadē nocte viderat in hūc modū. Viderat oniā summū sacerdotē: quia a puero in virtutibꝰ exercitatꝰ fuerat manꝰ ꝓtēdentē ꝛ orātē ꝓ populo iudeoꝝ. Post h̄ apparuisse ꝛ aliū virū etate ꝛ gl'ia mirabili circa illū: ꝛ Oniē dixisse. Hic est amator ꝑpl'i isrl'. hic ē q̇ multū orat ꝓ ꝑpl'o ꝛ ciuitate sctā: hieremias ꝓpheta dei. Extēdisse autē hieremiā dexterā ꝛ dedisse iude gladium aureum: et dicētē. Accipe sctm̄ gladiū munꝰ missum a deo: q̇ deijcies aduersarios ꝑpl'i mei israel. Qua visiōe ꝯfortati q̇ erant cū iuda impetū fecerāt in hostes. ꝛ ꝓstrauerūt ex eis non minꝰ q̄ꝫ trigintamilia: nicanore cū eis interfecto. Et redierīt hierosolymā bn̄dicētes deum. ꝛ caput nicanoris ꝛ manū cū humero abscisam ꝯtra tēplū suspēderūt. Itaqꝫ oēs cōmuni ꝯsilio decreuerūt nullo mō diē istū absqꝫ celebritate p̄terire. Hic terminat epistola iude ad dispersiōem iudeoꝝ. Terminata igit epistolari recapitulatōe ad ꝓsecutionē historie reuertamur: de ioāne filio simonis ꝓseq̄ntes

Hinc habes auctoritatē ꝙ anīas sctōꝝ efflagitare debemꝰ. ꝙ ꝓ nob orēt ꝛ intercedāt. ꝑ qđ ꝯfutant iudei q̇ negant alicuius sctōꝝ auxiliū deposcendū

¶ De cōmēdatiōe ioannis hircani. Caplm̄. II.

Mortuo simone qui vltimus quinqꝫ filioꝝ mathathie a samonei dux ꝛ sacerdos fuerat in iudea. successit ei filiꝰ eiꝰ ioannes: cognomine hircanꝰ: a deuictꝫ hircanis. quē Josephus ī tribꝰ cōmēdat. Jn religiōe sacerdotij. ī strenuitate ducatꝰ. ꝛ q2 vir ꝓpheta erat. Qui insecutꝰ est ptholomeū: qui patrē eiꝰ dolo interfecerat: matrēqꝫ eiꝰ cū duobꝰ paruulis tenebat ī vinculis. ꝛ ꝯfugerat ad oppidū vltra hierichonta: qđ agon vocabat. Obsesso q̇dem oppido: cū ioannes acriꝰ insistebat: ptholomeꝰ matrē ioānis ꝛ fratres sup muros vsqꝫ ad sanguinis effusiōem cedebat. fractusqꝫ pietate ioannes ab impugnatiōe se tēperabat. matre tñ clamāte ne ꝓ se sineret scelus ptholomei inultū. Mortē em̄ suam sic iudicaret īmortalitate meliorē Ob hoc diutius tracta obsidione septimꝰ aduenit annus feriatꝰ a iudeis. Recessitqꝫ ab obsidione ioannes. ptholomeus ṽo matre ipiꝰ ꝛ fratribꝰ occisis ꝯfugit ad zenonē

philadelphie tyrannum: qui cotila cogno-
minabat.

¶ De institutiõe xenodochioꝝ ⁊ de morte
Joannis.

Caplm. III.

POst hoc antiochꝰ
pĩoticꝰ rex syrie obsedit hierlm. quã
obrẽ apuit hircanꝰ duos de octo
locul' circũstãtibꝫ sepulcꝝ dauid. ⁊ sustulit
ex eis plꝰ ꝗ triamilia talẽtoꝝ. deditꝗ trecẽ
ta talẽta antiocho vt ab obsidione recede-
ret. ⁊ vt placaret murmur ppli de aptiõe se-
pulcri. de reliq pecunia p̃mꝰ instituit xeno-
dochia pauperũ i hierlm. Samariã captã
solo eq̃uit: quã post herodes instaurãs seba
stẽ dixit. Mortuꝰ est aũt ioannes. xxxiij. an
nis rebꝫ optime amministratis relictis q̃n-
ꝗ filijs. aristobolo p̃mogenito: ⁊ antigono
cũ tribus minoribꝰ. Cũꝗ nullꝰ eoꝝ ad regẽ
dũ pplm sufficeret: vxorẽ suã disertissimam
iudee p̃fecit ⁊ filijs

¶ De restitutione regni iudeorum per ari-
stobolum

Caplm. IIII.

ARistobolus vero
impatiẽs dominij materni: m̃rem
cũ tribꝫ fr̃ibꝫ minoribꝫ vinculauit
in carcerẽ. ⁊ antigonũ quẽ diligebat sc̃om a
se ꝯstituit. Imposuitꝗ sibi diadema. ⁊ resti
tutũ ẽ regnũ iudee. Fluxerãt aũt a sedechia
sub q̃ regnũ fuerat intruptũ anni. cccclxxv
⁊ mẽses tres. vel a reditu de captiuitate ba
bylonis. Vñ sepe legit intermissuꝫ fuisse re
gnum vsꝗ ad hircanũ ⁊ aristobolũ intran-
sitiue. id est vsꝗ ad aristobolũ hircani. Nec
tamẽ regnauit aristobolꝰ nisi ꝑ annũ. eo ꝙ
matrẽ fame ꝑemerat i vinculis. Cũꝗ egro-
taret aristobolꝰ in turre. que post ab herode
dicta est antonia: redibat antigonus de ga
lilea. in qua multa p̃clare fecerat: indutꝰ no
uis armis ⁊ decẽtibꝫ. Cũꝗ ingrederet hie-
rusalẽ in diebꝫ scenophegiaꝝ ob honorem
fratris. ⁊ vt ostẽtaret decorẽ armoꝝ popu-
lo armatꝰ intrauit. Qđ videntes emuli ipi-
us: ⁊ maxime vxor fratris: que oculos i eũ
iniecerat. sed ip̃e ei assensum nõ p̃bebat: ac-
cusabant eum dicentes aristobolo. Frater
tuus audiens te egrotantem in manu forti
⁊ armata intrauit vt te ꝑimat ⁊ regnet. Qđ
ita p̃bare potes. Jube eũ venire ad te. si ve-
nerit armatꝰ suꝑ his q̃ dicimꝰ certus esto.
Posuit g̃ ad suggestiõem vxoris aristobolꝰ
armatos in subterraneo q̃ pirgꝰ stratonis
dicebat. ꝑ quẽ antigonꝰ trãsitũ facturꝰ erat
q̃ si veniret armatꝰ eũ interficerẽt. Et aduo
cãs frẽm aristobolꝰ p̃cepit nũcio vt diceret
ei ne veniret armatꝰ. Sed regina corrupit
nunciũ muneribꝫ vt diceret ei ꝙ cuꝫ armis
descenderet. Affectaret em̃ eũ rex videre in
armorum decore.

¶ De nece antigoni

Caplm. V.

ERat autẽ eo tẽpo-
re in hierlm genitaliacꝰ q̃dã iudas
nomie de heresi esseoꝝ. q̃ ꝑ ꝯstellati
onẽ iudicauit de natiuitate pueroꝝ. q̃ scho
lasticis suis arte sua p̃dixerat de morte an-
tigoni: ⁊ diẽ ⁊ locũ. Is cum vidisset antigo
num in armis gloriantẽ: exclamauit Pape
Nũc mihi pulcꝝ ẽ mori qñ añ me v̾itas iñt
mearũꝗ p̃dictionũ, aliq̃d mẽdaciũ dep̃hẽ-
suꝫ est. Viuit antigonus iste q̃ hodie mori
turꝰ erat in pirgo stratonis. Locꝰ autẽ ille
abhinc sexcẽtis stadijs distat. hore v̾o diei
st q̃ttuor. Cũꝗ sic eiularet senex paulo post
occisus est antigonꝰ cũ armatꝰ descẽderet
ꝑ pirgũ stratonis: seꝗ locoꝝ eq̃uocatiõe se
nex agnouit fuisse dceptũ. Audiẽs aũt rex
mortẽ fratris indoluit. adeoꝗ morbꝫ inua-
luit vt sanguinẽ laceratis visceribꝫ euome-
ret. Quẽ vnꝰ de fuul' huic officio destinatꝰ
foras efferẽs vbi Antigonꝰ occisus fuerat
casu effudit suꝑ adhuc extãtes cruoris ma
culas. Qđ vidẽs ppl's exclamauit: asserens
nutu dei i occisi vltionẽ sanguinẽ libatũ oc
cisoris. Cũꝗ cãm clamoris rex sciscitaret:
nullusꝗ ei auderet p̃dere. tãdẽ minãti ꝑ ta-
citurnitate suppliciũ veꝝ qđ erat ei idicaue
rũt. Et igemiscẽs ait. Fas ñ erat vt di lumẽ
scelera mea laterẽt. qtũs o corpꝰ iprobũ ma
tri friꝗ aiam dãnatã dtineb. Vtinã ñ pau-
lati eis sanguinẽ meũ libẽ: sꝫ totũ siml' acci-
piãt. Et his dictis expirauit

¶ De tyrãnide regis alexãdri

Caplm. VI.

OVo mortuo vxor
eiꝰ qr plẽ ex ea nõ susceꝑat: frẽs vi-
ri soluit a vincul' maiorẽ natu Ale-

xandrū regē ꝯstituēs:q̄ cognominatꝰ est ia
mneus.qui etiā modestia ꝑstare videbatur
Qui fratrē secundū interfecit:qꝛ ad regnū
aspirare videbať.tertiū secū viuere coegit
ꝑuatim.duxitq̄ʒ vxorē noīe alexādrā:que et
saloma dicta est.Hic adeo neq̄ssimꝰ fuit:ꝙ
in septē annis circiter q̄nquagitaq̄nq̄ʒ mi-
lia senioꝝ interfecit:quia facinora eius de-
testabanť.Cūq̄ʒ offensus esset populo mu-
niuit sibi palatiū in turri que baris dicebať
super quā postea ammiratꝰ est Titus ꝙ cā
iudei deseruerant cū defendi posset a duo-
bus ab oīni viuēte.Adeo aūt offensus erat
iudeis:vt semel ꝑcūctāti ei quonam pacto
eos sedare posset,respōderīt:si morereť.Ob
hoc in plateis hierl'm suspendit octingen-
tos viros vxoratos:vxoresq̄ʒ eoꝝ ⁊ liberos
necauit.Cunq̄ʒ quieuisset a ꝑliis ⁊ quarta-
nis fatigareť:morbū ex ocio natū putās:in
tēpestiuis laborib9 militie se reddidit.⁊.xxx
viij.regni sui anno mortuus est:duos relin
quēs filios Hircanū ⁊ aristobolū.Sciēsq̄ʒ
filios ꝓ patre iudeis odiosos:regnū reliq̄t
vxori.Que sibi sub viro beniuolētiā popu-
li sepe cōparauerat:tyrannidi ipius sepius
resistens:etiam simulatam religiōem in ha
bitu ꝓferebat.

¶De regno alexādri ⁊ de filiis eiꝰ hircano et aristobolo

Capl'm.VII.

Que dum regnaret
hircanū ꝑmogenitū pōtificem de-
clarauit:eū futuꝝ regē indicās:q̄a
modestꝰ erat.minorē ꝟo aristobolū eo ꝙ fer
uētis animi videreť:ꝑuatim viuere coegit.
Eo tp̄e orta est in iudea heresis phariseoꝝ.
de quib9 post cum sectis aliis explicabitur
q̄ꝝ ꝯsilio vtebať ī oī
bus alexādra.ita vt
eoꝝ cōsilio optima-
tes q̄sq̄ʒ iudeoꝝ:aut
exilio dānaret:aut ī-
terficeret.Deniq̄ʒ di-
ogenē q̄ alexādro a-
micissimꝰ fuerat oc-
cidit.Alienigenaꝝ q̄
dē duos sibi ꝯflaue-
rat exercitꝰ vt ī iude
os tutiꝰ debacharet
Proīde multi ad ari-

His tēporib9 iugur-
ta ꝯ romanos dimi-
cās:a marto ⁊ silla ca
ptꝰ ē.Rome ars rhe
torica cepit hr̄i:edo
cta a Plotio gallo.
Lucretiꝰ poculo a-
matorio in furorem
ꝟsus ꝑ interualla insa
nie aliq̄s libros con
scripsit.tandē inter-
fecit se.

stobolū ꝯfugerāt vt eiꝰ patrocinio tuerenť
Nono āt regni sui anno egrotauit alexādra
⁊ aristobolꝰ collecta plurimoꝝ manu post
mr̄em se regnatuꝝ ꝺclarauit.Ob h̄ misera-
ta q̄relas hircani mr̄ ꝯiugē aristoboli cū fi
liis ī custodia reclud ēs:obsides accepit:ne
regnū sibi aristobolꝰ vsurparet

¶De multiplici discordia fratꝝ.

Capl'm.VIII.

Ea mortua aristobo
lꝰ collecto exercitu ꝯtra fratrē mo
uit arma.Cūq̄ʒ egressi essent frēs in
campis hierichontinis:victus hircanꝰ fu
git in hierl'm.Tandem ea lege in cōcordiā
redierunt vt aristobolus regnaret.Hirca-
nus ꝟo sub eo quibuslibʒ fungeretur hono
rib9.Domos etiam ꝑmutauerunt.Erat au
tem cum hircano antipater idumeus.cuiꝰ
prudentiā ⁊ strenuitatē timēs aristobolus
calumnias ei ꝑtendebat.Hic ꝑsuasit hirca
no vt se dolo circūuentum quereret.⁊ vt ad
aretham regē arabū ꝯfugeret:cuius auxi-
lio rediret in regnū.Noctu igiť egressi vene
runt ad regē arabū in oppidū q̄d petra dici
tur:vbi regni sedes erat.Itaq̄ʒ collecto ex-
ercitu aretha venit in iudeā ⁊ obsedit hieru
salē.quā ⁊ recepissʒ:nisi dux romanoꝝ scau
rus soluisset obsidiū.Jam eīn syria desie-
rat habere regē facta romanis tributaria.
Missusq̄ʒ erat pompeiꝰ a romanis ꝯtra ti
granē regē armenie.⁊ is scauꝝ miserat ꝑsi-
dē syrie.Qui cū audisset dissensionē fratrū
in iudea.ratus tēpus esse quo de facili iude
am poneret sub tributo in manu valida fi-
nes intrauit iudee.Ad quem legati a fratri
bus vtrinq̄ʒ venerūt:auxiliū eis hinc ⁊ in-
de postulantes.Corruptꝰ aūt scaurꝰ.ccc.ta
lentis missis ab aristobolo (quod propriuʒ
esse romanoꝝ Josephus testať) ad arabes
legatos mittit romanoꝝ ⁊ pōpei nomē eis
intentans nisi ab obsidione recederēt.Re
cedēs ergo aretha hircanū ⁊ antipatrū phi
ladelphie collocauit.Qui frustrati spe ara-
bū in aduersarios spem ꝯtulerunt.Cū eīn
pōpeiꝰ damascum venisset:cum multis mu
neribus venerunt ad eum:orantes vt vio-
lentiam aristoboli dignam odio iudicaret
⁊ hircanum regno restitueret.Sed nec ari
stobolus sibi defuit:corruptione scauri fre
tus.Cum autem pompeiꝰ honorem regiū

ei nō exhibuiſſet indignās inſalutato pom
peio receſſit: ⁊ recepit ſe ī alexādriū ꝓpt inex
pugnabilē oppidi munitionē. Quē collecto
romanoꝝ ſyroꝝqꝫ exercitu inſecutꝰ eſt ma
gnus. iuſſitqꝫ vt de oppido ad ſe deſcende
ret. Is ꝓo qꝛ ꝑ impio vocabaṫ decreuerat
potiꝰ ꝑiclitari qꝫ parere. Cōſilio tñ ſuoꝝ de
ſcēdēs ab oppido relictis ibi cuſtodibꝫ p̄ce
pit vt nō niſi manu ſua ſcptꝫ ep̄lis obtēpa
rēt. abijtqꝫ hieroſolymā. Quē ſtatī inſecutꝰ
ē magnꝰ alacer factꝰ circa hierichōta mor
te metridatis ſibi nūciata vbi pinguiſſima
idumee regio ⁊ palmaꝝ pluriū ⁊ balſamuꝫ
nutrit. Cuiꝰ īciſo lapidibꝫ acutꝫ robore ſtil
lātē lachrymā ex vulneribꝫ colligūt

Q pōpeiꝰ hierl'm ſibi tradita templū ex pugnauit

Capl'm. IX.

QUinqꝫ hieroſoly
mā ꝑperaret: territus ariſtobolꝰ oc
currit ei: pecuniā pollicēs q̄ erat in
alexādrio: ſeqꝫ de cetero īperio romano pa
rituꝝ. ſed nihil hoꝝ effectū ē. Miſſū eñ ga
biniū ad recipiēdā pecuniā cuſtodes nec ī
oppidū receperūt. His cōmotꝰ pōpeiꝰ ari
ſtobolū ī cuſtodiā collocauit. Cū āt obſediſ
ſet hierl'm orta ē diſſenſio ī vrbe. Nā fauto
res ariſtoboli vrbeꝫ tueri: fautores hircani
cā tradere romanis ꝯtēdebāt. ſꝫ victa pars
ariſtoboli ī tēplū ceſſit. Receptuſqꝫ ī vrbeꝫ
pōpeiꝰ tēplū expugnauit. Cumqꝫ ſeptētrio
nalē vallē aggeribꝫ īpleret: labor eēt impfe
ctꝰ niſi obſuatꝫ ſeptimis diebꝫ q̇bꝫ oꝑari iu
deis fas nō ē aggerē fieri p̄cepiſſet. Menſe
tñ tertio phanū irruptū ē. Fauſtꝰ āt corne
liꝰ ſille filiꝰ p̄mꝰ īgredi auſus ē. ⁊ irruētes
romani ꝓphanauerūt tēplū. ⁊ vt alibi legiṫ:
eq̄s ī porticibꝫ ſtabulauerūt. Ob quā rē tra
diṫ nunqꝫ de cetero pugnaſſe pōpeiū q̇n vi
cereṫ: q̇ hactenꝰ fortunatiſſimꝰ fuerat. Po
ſtero āt die īgreſſus tēplū pōpeiꝰ ammira
tus ſitū ⁊ ornatū ⁊ religionē tēpli nihil īde
tulit. p̄cipiēs edituis vt a ſordibꝫ tēplū mū
darēt. Cūqꝫ īpoſuiſſet hieroſolymis tribu
tū. hircano pōtifice declarato: ariſtoboluꝫ
captiuū duxit: duoſqꝫ filios eiꝰ alexādrū ⁊
antigonū cū totidē filiabꝫ. romāqꝫ ꝑ ciciliā
ꝑperabat ſyrie ⁊ iudee amminiſtratiōe ſcau
ro cōmiſſa relictis ſecū duabꝫ cohortibꝫ.

De diuiſiōe iudee in pētarchias.

Capl'm. X.

ALexander vero fi
liꝰ ariſtoboli ex itinere fugit. Qui
magna manu collecta iudeā popu
labaṫ ⁊ hircano īminebat. Obtinebat auteꝫ
munitiſſima loca: alexandrium: hircaniū ⁊
macherunta. Miſſus eſt autem īſyriam ga
binius: vt ſcauro ſuccederet: ſub quo mar
cus antonius militabat. Qui cum in alexā
drio obſediſſet alexandrum: conſilio mr̄is
alexander ſe tradidit ei ⁊ caſtra. Que gabi
nius conſilio eiuſdeꝫ mulieris funditꝰ euer
tit: ne alterius belli fierēt receptaculū. Pal
pabat eñ mulier gabinium obſequijs: viro
ſuo ⁊ ceteris captiuis metuens qui romaꝫ
fuerant abducti. Poſt hoc gabiniꝰ cura tē
pli mandata hircano: gentem iudeorum in
quinqꝫ conuentus diuiſit: quaſi per pentar
chias iudee frangens ſuperbiam. Eo tēpo
re factus eſt Antipater amiciſſimus gabi
nio ⁊ marco antonio maxime. adeoqꝫ claru
it ꝙ data eſt ei vxor neptis regis arabū ci
pris nomine. Qui ſuſtulit ex ea quattuor fi
lios ⁊ filiam. Primogenitꝰ fuit phaſelꝰ. ſe
cūdus herodes: q̇ poſt dictꝰ eſt aſcalonita
tertius ioſippus. quartus feroras. filia di
cta eſt ſaloma.

De fuga Ariſtoboli et iterata eius captiuitate.

Capl'm. XI.

POſt hec caſu ela
pſus eſt a roma ariſtobolꝰ. qui ma
gna iudeoꝝ manu conflata alexā
drium muro recingebat. ad quem debellā
dum miſſus eſt a gabinio antoniꝰ. Captus
qꝫ iterum ariſtobolus cum filijs romam p̄
ductꝰ eſt. Illum q̇dem in cuſtodia ſenatus
coercuit. filios aūt in iudeam remiſit. quia
gabinius id ſe ſcripſerat ſpopondiſſe vxo
ri ariſtoboli pro caſtelloruꝫ traditiōe. Poſt
hoc cum Gabinius detineretur apud egy
ptum: alexander ariſtoboli filiꝰ iudeos ite
rum ad diſſenſionem reduxit. Sed rediēs
gabiniꝰ pacē fecit: ⁊ hircano pōtificiū con
firmauit. Quo mortuo miſſus eſt p̄ſes ſyrie
craſſus vt etiaꝫ parthos qui iam romanis
imminebant reprimeret. In ſumptus ꝓ
parthice militie omne fere aurum de tēplo

sustulit.⁊ ea q̄bꝫ pōpeiꝰ abstinuerat duomilia taletoꝝ. Ob h̄ auro in os infuso iterijt. Cui successit p̄ses syrie cassiꝰ. q̄ ī oībꝫ ꝯsilio antipatri vtebatꝰ

Cui dictū est. Aurū sitisti: auꝝ bibe.

¶ De reditu aristoboli in syriā ⁊ eiꝰ nece Caplm̄. XII.

Eo tēpore factū est discidiū inter romanos p̄ Pōpeio ⁊ iulio cesare. Cesar aūt post senatꝰ ⁊ pompei fugā trans mare ioniū rebꝫ oībꝫ romaq; potitꝰ: solutū aristobolū cum duabus cohortibꝫ in syriam misit: facile p̄ hūc sibi posse iudeā subijci ratus. Verū spes cesaris frustrata ē. Nā a studiosis pōpei veneno perijt aristobolꝰ. Seruabaturq; corpus eius melle ꝯditū ꝓhibita sepultura: donec iussu antonij ī monumētis regalibꝫ sepultꝰ est. Occidit q̄z filiꝰ eiꝰ alexāder antiochie: a scipiōe securi ꝑcussus: s̄m pōpei literas accusatiōe ꝓ tribunali ꝑus habita: super his q̄ in romanos admiserat. Solꝰ aūt sup̄stes antigonꝰ cū duabꝫ sororibꝫ suis ad q̄ndam ptholomeū mannei filiū q̄ sub libano morabat ꝯfugit. Accepitq; ptholomeꝰ minorē sororē alexādrā vxorē. ex qua (vt q̄dam tradūt) suscepit lisaniā abeline postea tetrarcham

¶ Qr antipat trāsiuit ī grām cesaris Caplm̄. XIII.

Post hoc factū est ꝓliū in emathia: cui interfuit antipater ⁊ iudei sub pompeio. Qui cū redisset in iudeā: timēs cesaris impetū: liberos suos ad arabas cognatos eorū transmisit. Mortuo aūt pōpeio antipat in cliētelā cesaris se ꝯtulit. Misit āt cesar metridatē ꝑgameū ad expugnandū pelusiū. mittēs cū eo icolā libani ptholomeū ⁊ antipatrū cū tribꝫ milibꝫ iudeoꝝ. Vbi ꝟtꝰ antipatri plīmū enituit. Nā ⁊ muꝝ p̄mꝰ trāscēdit ⁊ mēphitas ad obseq̄ndū cesari prudentia sua inclinauit. ⁊ finito ꝓlio cū ceteris egyptijs ꝓlibꝫ occisis totꝰ ꝑfossus corp̄e p̄ter spē s̄uatꝰ ē ex ꝓlio. habitaq; victoria: factoꝝ suorū apd̄ cesarē metridatē testē habuit. marco etiā antonio ī pluribꝫ eū cōmēdāte factꝰ est amicꝰ cesaris. Quē cesar romana ciuilitate donauit simul ⁊ īmunitate. ⁊ eiꝰ grā pōtificatū ꝯfirmauit hircano.

¶ Qr antipat p̄curator iudee creatꝰ est Caplm̄. XIIII.

Eo tēpore Antipatrū ⁊ hircanū crimīabat antigonꝰ. apud cesarē: dicens eoꝝ ꝯsilio patrem suū ⁊ fratrē interijsse. Ad h̄ antipater veste ꝓiecta mltitudinē vulneꝝ demōstrās v̄bis nō opꝰ esse dixit: cū cicatrices se tacēte clamarēt ipum fuisse fidelem romanorū cū antigonꝰ filiꝰ fuisset fugitiuoꝝ. nullusq; ipm a pōpeio q̄ad vixit potuit auellere. nec modo a cesare quisq̄; eum esset auulsurus. Tūc cesar cuiuslibet dignitatis sub pontifice in iudea dedit antipatro optōem. Qui remissa dignitatis mensura in cesarē: p̄curator iudee declaratꝰ est. Impetrās q̄z vt euersa p̄rie menia renouare sibi liceret. Regnū q̄q; est ꝯcessum hircano. ita tamen ne rex vocaret. Sextū etiā cognatū suū cesar syrie prefecit.

¶ Qr herodes factus est p̄ses galilee: ⁊ p̄nceps militie regis syrie Caplm̄. XV.

Post hec antipater filiū suū maiorē phaselū hierosolymis sub se p̄curatorē statuit. ⁊ herodē galilee p̄fecit. Qui cū natura strenuꝰ esset: ezechiā q̄ndā p̄ncipem latronū interfecit cū suis seq̄cibꝫ: adeoq; terrā q̄etā reddidit. vt publice herodes pat galilee cātaret. Phaselus q̄q; indolē fratris bona emulatione sup̄are certabat. Ob h̄ etiā pat eoꝝ obsequijs regalibꝫ a gente colebat. nec ꝓpter h̄ tamē minus fidelis hic fuerat hircano. Verum fieri nō potest vt liuorem in bene gestis quisq; effugiat. Erant ergo q̄ dicerent hircano: q̄ antipatro ⁊ filijs eius rebꝫ traditis ipe vacuo regis noīe sederet. His accēsus paulatim hircanꝰ: causaꝫ dictuꝝ herodē iubet accersiri. Qui munita ꝑus galilea ad regē ꝓperabat. ferēs secū sexti ep̄lam p̄cipientis hircano vt herodē ab omni crimine et pena liberaret. Nec multo post factꝰ est herodes p̄nceps militie sexti. ⁊ tūc iniuriā p̄dicte vocationis herodes vindicasset ī hircanū: nisi pater eius ⁊ ⁊ frater impetū eius fregissent.

¶De morte Julij cesaris et signis. Capl'm. XVI

Eo tēpore dolobruti et cassij occisus est cesar: cū p triennium et mēses. vij. tenuisset pncipatū. Fuerat qdē rome impatū a romulo sub regibꝰ. vij. annis. ccxl. post sub cōsulibꝰ res acta ē annis. cccclxiiij. Obijt āt cesar anno etatis sue. lvj. corpusqꝫ eiꝰ p rostris cōbustū est. Statuit aūt ppl's in foro solidā columnā lapidis numidici vigiti pe pedū. sup quā tumulatꝰ est. q̄ et iulia dicta est. Centesimo aūt die ante mortē eiꝰ cecidit fulmē super statuā eiꝰ in foro: et de nomie eiꝰ supscripto. c. lrām capitalē abrupit. Nocte pcedēte diē obitꝰ eiꝰ fenestre thalami eiꝰ tāto cū strepitu apte sunt: vt exiliēs a stratis ruiturā domū estimaret. Eadē die cū iret in capitoliū date sūt ei lre indices mortis iminētis. Qui dū referret occisus i manu eiꝰ nōdum solute inuēte sūt. Die seqnti apparuerūt tres soles i oriēte: q paulatim in vnū corpꝰ solare redacti sunt. significātes qꝫ dominiū lucij antonij et marci ātonij et augusti i monarchiā rediret. Ul' potius qꝫ noticia trini dei et vnius toti orbi futura iminebat. Bos qꝫ arāti locutꝰ est dicēs. In breui magis desituros hoies q̄ frumēta

¶Ut herodes adhesit cassio Capl'm. XVII.

Post hec cassius venit i syriā: cuiꝰ pdē pses fuerat. colligēsqꝫ exercitū ꝯ augustum adolescētē et marcū antoniū septigēta talēta a iudeis exigebat. Primꝰ āt herodes de galilea cētū ferēs talēta fauorē cassij meruit: morā alioꝝ indigne ferētis. Profectꝰ ē etiā herodes cū cassio ad pluꝫ: q ei adepta victoria regnū iudee pollicebatꝰ

¶De nece antipatri vindicata p herodē Capl'm. XVIII.

Erat eo tēpore cū hircano qdā de amicis suis nomine malicus: aspirans ad sacerdotium. Cūqꝫ decreuisset hircanū veneno appetere: statuit pus appetere antipatꝫ imemor bñficioꝝ ipiꝰ. Suscepto itaqꝫ veneno p ministrū mortuꝰ est antipater. Malicꝰ ꝓo cū de morte eius suspectꝰ haberetꝰ corā herode in multis se excusabat. Cōquestus autē herodes p ep'lam de patris morte apō cassium resc̄ptū ipiꝰ accepit vt dolū dolo vindicaret. Scripsit etiā cassiꝰ ciliarchis vt in ista causa herodi opē ferrēt. Uocauit itaqꝫ herodes hircanū et malicū ad cenā. q dum irēt circūseptū malicū ciliarche interfecerūt Hircanꝰ aūt stupore dissolutꝰ cōcidit. vixqꝫ recepta aīa herodē pcūctabatꝰ qs malicū occidisset. Cūqꝫ vnꝰ respōdisset cassij pceptū: ait. Me et patriā cassius seruauit incolumē amboꝝ insidiatore perempto. Non multo post cū egrotarē herodes damasci: phenix malici frater i vltionē fratris mouit arma ꝯtra phaselū fultus hircani auxilio. Cūqꝫ ꝯualuissꝫ herodes hircanū aggredi attētabat sed ꝓpter affinitatem redierunt in concordiam.

¶De vxoribꝰ herodis et liberis eiꝰ Capl'm. XIX.

Habebat quidē herodes vxorem nomine dosidē sed ignobilem: de qua antipatrū suscepit. superduxitqꝫ mariannē neptē hircani. cuius etiā amore circūcidit se et factus est proselitus. Habuit siquidem herodes vxores nouem. ex quarum septem numerosam suscepit sobolem. sed de his paucos numerare sufficiet. Primogenitus eius antipater ex doside. alexāder et aristobolꝰ ex mariāne. archelaꝰ ex methaca samaritide. Herodes antipas qui post tetrarcha fuit et philippus ex Cleopatra hierosolymitide. Herodem tamē hunc quidam marianne filiū putant

¶Ut herodes et phaselꝰ tetrarche iudee facti sunt ab antonio Capl'm. XX.

Sed vbi cassio i philippis interfecto Cesar in Italiam Antonius syriam discesserunt: iudeorum optimates Phaselum et Herodem apud Antonium accusabāt: qꝫ rerum summam vi possiderent: nomen tm̄ superesset hircano. Herodes autē muneribꝰ placauit Antonium: in memoriam reuocans ei patris sui antiquam cum eo familiaritatem. Cū aūt ōnuo antiochie a cētū viris iudeis

accusaret astāte etiā hircano ꝑcūctabat hircanū antoniꝰ quā̄ rebꝫ gerēdis eēnt aptissimi. Cūq̄ herodē ⁊ frēs eiꝰ alijs ꝓtulisset: hilaratꝰ antonius eos de ꝓcuratoribꝫ tetrarchas iudee declarauit. Abeunte autem antonio romā pacboꝝ rex parthoꝝ in manu valida eufratē trāsgressus ē. Ad quē descēdēs lisanias antigoni nepos filius ptholomei ex alexādra (vt ꝓdictū est) pollicitus est talēta mille ⁊ virgines q̄ngētas vt antigonū in regnū induceret. Acceptis itaq̄ a pachoro multis milibꝫ parthoꝝ: antigonꝰ hierusalē expugnabat. ⁊ phaselꝰ q̄dam muros herodes domū regiā custodiebat. Sed cū intrasset vrbē antigonꝰ in diebꝫ pētecostes etiā ī foro dimicatū est. Cū aūt de pace tractaret antigonꝰ pachoꝝ regē parthoꝝ pacis arbitriū ī dolo deposcebat. Egressi sunt ḡ hircanꝰ cū phaselo ⁊ antigonꝰ ad parthorū regē ꝓperātes: herodes noluit cū eis descēdere: suadēte mariāne vt nunq̄ fidei parthoꝝ fidē adhiberet. Hircanꝰ ꝟo ⁊ phaselꝰ in itinere a parthis cōprehēsi sūt. Quo accepto herodes noctu ad idumeos cōtribules suos ꝯfugit. Premisit q̄dē vxores ⁊ filios ⁊ vniuersam suppellectilē. ⁊ ip̄e subseq̄ns impetꝰ subsequentiū sustinebat. Grauiores aūt parthis iudeos in fuga exꝑtus est. cum q̄bꝫ sexagesimo a ciuitate stadio dimicauit ibiq̄ ob incredibilē victoriā castrū munitissimū postea firmauit qđ ⁊ herodion dixit Dimissis aūt vxoribus ⁊ liberis in oppido massada sub custodia fratris sui iosippi: in petram ciuitatē arabū perrexit. Parthi ꝟo nō solū antigonū restituerunt in regnū: verūetiam hircanū ⁊ phaselū vinctos ei tradiderūt ꝟberandos. At ille auriculas hircani dentibꝫ trūcauit: ne quādo mutatis rebus solutꝰ pontificatū reciperet. Ab integris eīm celebrari sacra oꝑtet. Phaseli ꝟo ꝟtute ꝑuētꝰ est. Qui cū nec ferri copiā nec manꝰ liberas haberet ad saxū fracto capite mortuꝰ ē. Cognito q̄dē q̄ herodes euaserat ait se equanimit̄ velle mori: q2 vltorē viuū relinq̄ret. De hircāo sūt q̄ dicāt q̄ medicꝰ ab antigono sibi missus in auriculas eiꝰ venenū ꝓ medicamēto infudit: ⁊ mortuꝰ est. Josephꝰ ꝟo refert eū ad parthos missum: ⁊ diu habitū ludibrio.

Q herodes rex iudee rome creatꝰ est.

Caplm. XXI.

Herodes accepta morte fratris romā ꝓperauit: nec hyemis asperitate retētꝰ est. Circa pāphiliā fracta naui ⁊ ī rhodo reꝑata: ad romā ꝓfectꝰ ē. ꝑmoq̄ causā vie exposuit ātonio. Qui miratus eiꝰ casū ⁊ misertꝰ: senatui ꝑsuasit vt herodē regē iudee declamarēt. Coronatꝰ ḡ herodes: augusto ⁊ antonio hinc ⁊ īde astātibꝫ ī capitoliū ductꝰ ē: vbi ⁊ decretū senatꝰ suꝑ h̄ facto repositū est. Remissus ē itaq̄ ī iudeā herodes: duosq̄ ꝑncipes cū eo vētidiꝰ ⁊ sylo: q̄ eū in regno collocarēt. Cū ḡ venissent in galileā: sylonē antigonꝰ mercede corrupit. ⁊ ꝓpterea ꝯgredi aduersus Antigonū simulatis occasiōibꝫ differebat. Cumq̄ tādē obsedissent hierlm romani: tū ꝓ hyemis asperitate: tum ꝓ inopia victꝰ ab obsidione descēdētes: in idumea ⁊ galilea hyemabāt. Nec tunc tn̄ herodes occisus erat. sꝫ latronū multitudinē ꝑseq̄ns: etiā ī cauernis eos igne suffocabat. Inter q̄s erat senior. vij. filioꝝ pr̄. q̄s ip̄e occidit in hūc modū Stans in ore spelunce singulos noīatim euocabat. ⁊ ꝓdeuntē quenq̄ filioꝝ trucidabat nouissime ⁊ vxorē. tādē se ꝯfossū vulnere suꝑ mortuos misit.

Q herodes pulso antigono positꝰ est in throno regni ī hierlm

Caplm. XXII.

Eo tēpore circa athenas morabat̄ antoniꝰ ⁊ iam amore Cleopatre tenebat̄. Ad quem ꝓperabat herodes / super dolo sylonis querelā facturus. Interim autē ⁊ iosippus vt aliq̄d ꝑclare faceret: ꝯtēpto herodis imperio ꝯtra antigonū dimicauit: ⁊ victꝰ decapitatꝰ est a papio ꝑncipe militie antigoni. Cuiꝰ truncū antigonꝰ calcaribꝫ ꝟberare inhumanitꝰ aggressus est. Cū aūt accepisset antoniꝰ dolum sylonis: misit sosiū cum herode in manu valida. Qui veniēs in iudeā occurrētem sibi papiū vicit. caputq̄ eiꝰ ferore frī suo in solaciū occisi frīs trāsmisit. Tandē quinq̄ mensibꝫ obsessa hierlm: cum in sexto romani irruerēt in eam nemini parcebāt etati: lꝫ herodes rogaret vt parcerēt. Antigonꝰ q̄ꝫ descendēs ad pedes sosij ꝓstratꝰ est. quē nō miseratꝰ sosiꝰ sed irridens antigonā appellauit ⁊ in vincula cōiecit. Cum autē omnis

militũ multitudo ad visenda scta: ꝛ phanũ
spoliandũ incitaret̃: refrenabat eos Hero-
des acerbiorẽ sibi q̃ si victus fuisset fore di
cẽs victoriã. si qd̓ fieri nefas essꝫ: culpa sua
visum fuisset. Innuebebaturq̃ in sosiũ si va
cue facta viris ꝛ opibꝰ ciuitate solitudini se
regẽ relinq̃ret. De suis ãt facultatibꝰ merce
dẽ singul' se daturꝝ ꝯfirmauit. Cũq̃ pmissa
cõplesset: sosiꝰ aurea corona deo dicata sub
lata victũ antigonũ deducẽs ad antoniũ re
meabat. quẽ antoniꝰ securi ꝑcussit. Cõfirma
tusq̃ est herodes ĩ regno iudee quarto an-
no exquo rome diadema susceꝑat. Inde ẽ
ꝙ q̃nq̃ pl'es q̃nq̃ pauciores ãni regni hero
dis legunt̃. Trãslatũ est itaq̃ regnũ de iu-
da ad alienigenã iminẽte chri aduẽtu. Au-
diens hircanꝰ herodẽ regnãtẽ rediit in iu-
deã: ꝛ in p̓stinũ statũ restitutꝰ est. excepto ꝙ
nõ ministrabat.

¶ De morte mariãnes dolo salome
Caplm. XXIII

Facta est aũt dissen
sio inter mariannem ꝛ salomã soro
rem herodis. hec illi meretriciũ illa
huic ignobilitatẽ obiiciebat. Cõsilio ꝓo so-
roris herodes hircanuꝫ occidit dolo: eo ꝙ
regnũ sibi deberi hircanꝰ diceret. In sola-
ciũ aũt mariannes ionathã frẽm eiꝰ cũ esset
xvii. annoꝝ in põtificẽ ordinauit. ꝛ dosideꝫ
cum filio antipatro ad petiõem mariãnes
a hierl'm expulit. solis tribꝰ solẽnitatibꝰ ad
orandũ ascẽdere eis hierosolymã ꝑmittẽs.
Ecõtra saloma suggerẽte occisus est ꝛ Io
nathas: eo ꝙ ad regnum videret̃ aspirare.
Cũq̃ accusaret saloma mariãnẽ de adulte-
rio: addidit ꝙ exp̄sse imaginẽ suam miserat
antonio vt ad amorẽ suũ eũ ĩcitaret. Qd̓ vt
cognosceret herodes ꝓperauit ad antoniũ:
mariãnẽ sub custodia viri salome collocãs
certa ei tradẽs intersignia. sub q̃bꝰ si nũcia
tũ ipi foret mariãnũ occideret. dũq̃ moreꝫ
faceret herodes ipe ꝛ audiret ab Antonio
imaginẽ illã missaꝫ a mariãne. qꝛ antonius
adeo diligebat herodẽ ꝙ nihil eũ celarꝫ vir
salome q̃ sibi fuerãt imꝑata mariãne reuela
uit. Reuerso aũt herode vxor cũ in sinu eiꝰ
dormiret cũ lachrymis q̃ de morte eiꝰ impe
rauerat indicauit. Exiliẽsq̃ a stratis hero-
des sciscitabat̃ a sorore. dormiuit ne vir tu
us cũ mariãne? Que ait. dormiuit: Statiq̃
occidi mariãneꝫ fecit ꝛ viꝝ sororis. Uexꝝ de
morte vxoris quã sup̄ modũ diligebat adeo
indoluit: vt tanq̃ lunaticꝰ crebro ĩ amẽtiaꝫ
ꝟteret̃. Cũ ãt ꝯualuisset: antipatꝝ cũ mr̃e re
uocauit. Filios ãt q̃s de mariãne susceꝑat:
alexãdꝝ ꝛ aristobolũ romã misit liberalibꝰ
artibꝰ erudiẽdos

¶ Qx augustꝰ addidit regno herodis traco
nitidem ꝛ ituream
Caplm. XXIIII.

Post hec cõmissum
est p̄liũ apud actiũ inter augustũ ꝛ
antoniũ: cui nõ interfuit herodes.
missus ab antonio ꝯtra regem arabum ad
petiõem Cleopatre vt quolibet eorũ victo
ipa regnũ illius obtineret. Mortẽ eñi regũ
orientaliũ iam tũc moliebat̃ vt ꝑ eis ipa re-
gnaret. Cũq̃ herodẽ offensuꝫ antonio red-
dere moliret̃: nec efficere valeret: tamẽ hieri
chontinã terrã palmaꝝ ꝛ balsami feracẽ in
sui dñium iã trãstulerat. Victo ergo anto-
nio cũ augustus rhodũ venisset: nec antoni
um victũ reputaret cũ suꝑesset herodes. ꝑi
culis occurrẽs herodes: deposito hitu re-
gio in cultu ꝑuato stetit añ cesarẽ ꝛ ait. Fa-
teor me vtilẽ fuisse antonio ꝛ fidelẽ: qd̓ exꝑ-
tus fuisses sub actio si affuissem. Uerũ nec
oĩno defui: auxilia ꝛ frumẽta mittẽs ei. nec
mõ deesseꝫ si mihi adq̃escẽs cleopatrã odii
vestri fomitẽ occidisset. Una g̃ cũ victo vi-
ctus sum coronãq̃ cũ fortuna deposui. ad
te aũt veni: spẽ salutis ď ꝟtute p̄sumẽs. Ad
hec cesar. Imo saluꝰ esto. ꝛ nũc regnato cer
tiꝰ. meritꝰ es vt plurimos regas cũ amicici
am tãta fide tuearis. Recte fecit antonius
q̃ magis cleopatre paruit q̃ tibi. Te eñi lu-
crati sumus ꝑ eũ ꝓpter eiꝰ amentiã. Experi-
ar q̃q̃ tibi benefacere vt nõ queras Antoni
um. Cũ aũt ꝓperaret augustus in egyptũ nõ
solũ in p̄liis virtus herodis enituit: verꝝ eti
am in deserto eũti ꝛ redeũti exercitui ita pa
rauit necessaria: vt nec aquaꝝ deesset copia
nec q̃cq̃ vtẽsiliũ: ita vt miraret̃ cesar. Mor
tuis ꝓo cleopatra ꝛ antonio: modicũ ẽẽ re-
gnũ herodis romani ꝯclamabãt. Ob hͦ au-
gustꝰ cũ r̃stituisset ꝑtẽ regni quã cleopatra
abstulerat: ꝯtradidit ei tracõitidẽ ꝛ itureaꝫ
totãq̃ maritimã vsq̃ ad pirgũ stratõis quã
pꝰ ĩ honorẽ augusti cesareã appellauit. Edi-
ficauit aũt in ascalone domũ regiaꝫ. ꝛ dein

ceps agnominat' est ascalonita. Natõe em̃ idume' fuit ex patre: arabs vo ex mr̃e. Deditq3 ei cesar q̃dringẽtos galathas satellites stipatores cleopatre imanes z sanguis hũani auidos

Ul' ꝓprie dictus est ascalonita. Au' em̃ ei' q̇ z herodes ascalonita fuit natõe z editu' tẽpli apollinis. cui' filiũ antipatꝝ puerulũ rapuere latrões idumei. z cũ eis tantũ fuit ꝙ etiã post factus est ꝑnceps eoꝝ. vnde z idumeus dictus est.

De herodianis Capl'm.XXV.

Qui cuz prius eleutheri dicerent a flumĩe eleuthero supioris galilee: sup qð oriũdi fuerãt: ð cetero herodiani dicti sũt. Cũ ãt fecisset ꝑus i hierl'm turrĩ quã vocauit antoniã q̃ nũc turris dauid dr: fecit z nũc aliã quaz vocauit agrippinã. A cesare em̃ amabat p' agrippã: z ab agrippa post cesarẽ. Posuit et aq̃lã aureã sup speciosam portã tẽpli ĩmẽsi põderis ĩ honorẽ romanoꝝ: iudeis id egre ferẽtib'. Fecit q3 herodion: in q̃ z sepult' ẽ. Fecit z phaselũ ĩ memoriã fr̃is. Repauit samariã quã z sebasten dixit. vbi z tẽplũ maximũ cesari dedicauit. Alið etiã templũ circa iordanis fontẽ cãdido de marmore cesari dedicauit. prsus ñ erat idone' regni locus quẽ vacuum honore cesar relinq̃ret Anno q3 xv. regni sui tẽplũ dñi magnifice ðcorauit. nec solũ in regno suo: verũ etiã in adiacẽtib' ciuitatib' memorialia sue libertat q̃si industrie opa reliq̇t.

Fecit etiã cesareã palestine: in q̃ turr stratõis. i q̃ ɔ aduẽtũ augusti porticũ ð cãdido marmore ɔstruxit ĩ q̃ post corneli' cẽturio creat' est a petro episcopus

De offensa herodis in filios Capl'm.XXVI.

Post hec redierunt a studio filij ei'. z erat Alexãder acerrim' ꝑorator. Quoꝝ vn' aristobol' filiã salome amite sue duxit ĩ vxorẽ. alt' filiã regis cappadocie. Jãq3 licenti' cũ pr̃e ð successiõe regni disceptabãt. Ob h̃ pater offensus antipatꝝ illis ꝑponere satagebat. In testamẽto q3 iã aperte declarat' fuerat successor. Proinde ꝑdicti fr̃es de morte patris occulte tractabãt. Qð ꝑsentiẽs pr̃ a se eos reiecit. Hi vo romã nauigauerũt vt patris iniuriã deferrẽt ad cesarẽ.

Historia Scholastica

magistri Petri comestoris: sacre scripture seriẽ breuẽ nimis z expositã exponentis: in impiali oppido Hagenaw impssa ac diligẽter reuisa p industriũ Henricũ Gran: expensis ac sũptib' circũspecti viri Joãnis rynman de Oringaw Finit feliciter anno ṽgĩnei partus. M.ccccc.ix. xxj. die mẽsis Januarij.

lonita. Flatõe em̄
s ꝓo ex mr̄e. De-

l' ꝓprie dictus est
calonita. Au⁹ em̄
q̇ ꝛ herodes asca
nita fuit natõe ꝛ
itu⁹ tēpli apolli
rulū rapuere la-
ū fuit ꝙ etiā post
le ꝛ idumeus di-

apl'm. XXV.

ius eleu-
umie eleuthero
ꝑ qđ oꝛūdi fue-
sūt. Cū āt fecis-
ocauit antoniā
ꝛ nūc aliā quaꝫ
e em̄ amabat p⁹
sarē. Posuit et
ortā tēpli īmēsi
iudeis id egre
in q̇ ꝛ sepult⁹ ē.
ris. Repauit sa
bi ꝛ tēplū maxi
iā templū circa

etiā cesareā pa
:in q̄ turrꝫ stra
q̄ ꝯ aduētū au
orticū ꝺ cādi

noꝛe cesarꝫ relinq̄ret Anno q̇cꝫ.xv. regni sui tēplū dn̄i magnifice ꝺcoꝛauit. nec solū in regno suo: verū do marmoꝛe ꝯstruxit ī q̄ post corneli⁹ cētu rio creat⁹ est a petro episcopus etiā in adiacētib⁹ ciuitatib⁹ memoꝛialia sue libertatꝫ q̄si industrie opa reliq̄t.

De offensa herodis in filios Capl'm. XXVI.

Post hec redierunt a studio filij ei⁹. ꝛ erat Alexāder acerrim⁹ ꝑoꝛatoꝛ. Quoꝝ vn⁹ aristobol⁹ filiā salome amite sue duxit ī vxoꝛē. alt filiā regis cappadocie. Jāqꝫ licenti⁹ cū p̄re ꝺ successiōe regni disceptabāt. Ob h̄ pater offensus antipatꝝ illis p̄ponere satagebat. In testamēto q̇ꝫ iā aperte declarat⁹ fuerat successoꝛ. Proinde p̄dicti frēs de moꝛte patris occulte tractabāt. Qđ p̄sentiēs p̄r a se eos reiecit. Hi ꝓo romā nauigauerūt vt patris iniuriā deferrēt ad cesarē.

Historia Scholastica

magistri Petri comestoꝛis: sacre scripture seriē breuē nimis ꝛ expositā exponentis: in impiali oppido Hagenaw imp̄ssa ac diligēter reuisa ꝑ industriū Henricū Gran: expensis ac sūptib⁹ circūspecti viri Joānis rynman de Oringaw Finit feliciter anno ꝟginei partus. M.ccccc.xix.xxj. die mēsis Januarij.